

Madžhima nikāya

Srednje dolga Buddhova učenja

Madžhima nikāya – Srednje dolga Buddhova učenja

Prevod iz angleščine: Bojan Božič

Samo za brezplačno distribucijo.

Tekst je na voljo na spletni strani www.slo-theravada.org

Avgust 2020

Kazalo

Spremna beseda	8
Kratek povzetek sutt v Madžhima nikāyi.....	11
(MN 1) Mūlapariyāya Sutta – Izvor vseh stvari	27
(MN 2) Sabbāsava Sutta – Vsi vplivi	32
(MN 3) Dhammadāyāda Sutta – Dediči v Dhammi.....	37
(MN 4) Bhayabherava Sutta – Strah in groza.....	41
(MN 5) Anangaṇa Sutta – Brez nečistosti	45
(MN 6) Ākankheyya Sutta – Če bi si menih želel.....	51
(MN 7) Vatthūpama Sutta – Prispodoba o krpi	54
(MN 8) Sallekha Sutta – Odstranjevanje nečistosti.....	57
(MN 9) Sammādiṭṭhi Sutta – Pravilni pogled.....	66
(MN 10) Satipaṭṭhāna Sutta – Področja pozornosti	75
(MN 11) Cūlasīhanāda Sutta – Kratko učenje o levjem rjoenju	86
(MN 12) Mahāsīhanāda Sutta – Dolgo učenje o levjem rjoenju.....	90
(MN 13) Mahādukkhakkhandha Sutta – Dolgo učenje o gmoti neprijetnosti	102
(MN 14) Cūladukkhakkhandha Sutta – Kratko učenje o gmoti neprijetnosti	107
(MN 15) Anumāna Sutta – Sklep	112
(MN 16) Cetokhila Sutta – Divjina v srcu	115
(MN 17) Vanapattha Sutta – Goščava pragozda	119
(MN 18) Madhupiṇḍika Sutta – Medena kroglja.....	121
(MN 19) Dvedhāvitakka Sutta – Dve vrsti misli	125
(MN 20) Vitakkasaṅṭhāna Sutta – Odstranjevanje motečih misli.....	130
(MN 21) Kakacūpama Sutta – Prispodoba o žag	132
(MN 22) Alagaddūpama Sutta – Prispodoba o kači.....	137
(MN 23) Vammika Sutta – Mravljišče	146
(MN 24) Rathavinīta Sutta – Kočije	148
(MN 25) Nivāpa Sutta – Vaba.....	152
(MN 26) Ariyapariyesanā Sutta – Plemenito iskanje	157
(MN 27) Cūḷahatthipadopama Sutta – Kratko učenje o slonovi stopinji.....	169

(MN 28) Mahāhatthipadopama Sutta – Dolgo učenje o slonovi stopinji	176
(MN 29) Mahāsāropama Sutta – Dolgo učenje o srčevini duhovnega življenja	181
(MN 30) Cūlasāropama Sutta – Kratko učenje o srčevini duhovnega življenja.....	185
(MN 31) Cūlagosinga Sutta – Kratko učenje v Gosingi	190
(MN 32) Mahāgosinga Sutta – Dolgo učenje v Gosingi.....	194
(MN 33) Mahāgopālaka Sutta – Dolgo učenje o kravjem pastirju	199
(MN 34) Cūlagopālaka Sutta – Kratko učenje o kravjem pastirju	203
(MN 35) Cūlasaccaka Sutta – Kratko učenje Saccaki	205
(MN 36) Mahāsaccaka Sutta – Dolgo učenje Saccaki.....	213
(MN 37) Cūlaṭaṇhāsankhaya Sutta – Kratko učenje o uničenju želja	225
(MN 38) Mahāṭaṇhāsankhaya Sutta – Dolgo učenje o uničenju želja.....	228
(MN 39) Mahā-Assapura Sutta – Dolgo učenje pri Assapuri	239
(MN 40) Cūla-Assapura Sutta – Kratko učenje pri Assapuri.....	246
(MN 41) Sāleyyaka Sutta – Brahmini iz Sāle	249
(MN 42) Verañjaka Sutta – Brahmini iz Verañdža.....	254
(MN 43) Mahāvedalla Sutta – Več pojasnil	258
(MN 44) Cūlavedalla Sutta – Kratka pojasnila	266
(MN 45) Cūladhammasamādāna Sutta – Kratko učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi	272
(MN 46) Mahādhammasamādāna Sutta – Dolgo učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi.....	275
(MN 47) Vīmaṃsaka Sutta – Preiskuj učitelja	280
(MN 48) Kosambīya Sutta – Kosambinci	282
(MN 49) Brahmanimantanika Sutta – Povabilo Brahme	286
(MN 50) Māratajjaniya Sutta – Graja Māre.....	291
(MN 51) Kandaraka Sutta – Kandaraku	298
(MN 52) Aṭṭhakanāgara Sutta – Človek iz Aṭṭhakanāgara	305
(MN 53) Sekha Sutta – Učenec v višji vadbi.....	309
(MN 54) Potaliya Sutta – Potaliyi.....	315
(MN 55) Jīvaka Sutta – Dživaku	321
(MN 56) Upāli Sutta – Upāliju	323
(MN 57) Kukkuravatika Sutta – Asket s pasjim obnašanjem	336
(MN 58) Abhayarājakumāra Sutta – Princu Abhayi.....	341
(MN 59) Bahavedanīya Sutta – Mnogo vrst občutkov	344

(MN 60) Apaṇṇaka Sutta – Brezhibno učenje	347
(MN 61) Ambalaṭṭhikārāhulovāda Sutta – Nasvet Rahuli pri Ambalaṭṭhiki	360
(MN 62) Mahārāhulovāda Sutta – Dolgo učenje o nasvetu Rāhuli	363
(MN 63) Cūḷamālunkya Sutta – Kratko predavanje Māluṅkyāputti	368
(MN 64) Mahāmālunkya Sutta – Dolgo učenje Mālunkyāputti	371
(MN 65) Bhaddāli Sutta – Bhaddāliju	374
(MN 66) Laṭukikopama Sutta – Prispodoba o prepelici.....	382
(MN 67) Cātumi Sutta – Pri Cātumi.....	388
(MN 68) Naḷakapāna Sutta – Pri Naḷakapāni	393
(MN 69) Gulissāni Sutta – Gulissāni.....	398
(MN 70) Kīṭāgiri Sutta – V Kīṭāgiriju.....	401
(MN 71) Tevijjavacchagotta Sutta – Vacchagotti o trojni resnični vednosti	406
(MN 72) Aggivacchagotta Sutta – Vacchagotti o ognju	409
(MN 73) Mahāvacchagotta Sutta – Dolgo učenje Vacchagotti	413
(MN 74) Dīghanakha Sutta – Dīghanakhu.....	419
(MN 75) Māgandiya Sutta – Māgandiyu	422
(MN 76) Sandaka Sutta – Sandaku.....	430
(MN 77) Mahāsakuludāyi Sutta – Dolgo učenje Sakuludāyinu	441
(MN 78) Samaṇamaṇḍikā Sutta – Samaṇamaṇḍikāputta.....	454
(MN 79) Culasakuludayi Sutta – Kratko učenje Sakuludāyinu	458
(MN 80) Vekhanassa Sutta – Vekhanassiju	468
(MN 81) Ghaṭikāra Sutta – Lončar Ghaṭikāra	471
(MN 82) Raṭṭhapāla Sutta – Raṭṭhapāla	477
(MN 83) Makhādeva Sutta – Kralj Makhādeva.....	489
(MN 84) Madhurā Sutta – Pri Madhuri	493
(MN 85) Bodhirājakumāra Sutta – Učenje princu Bodhiju.....	498
(MN 86) Angulimāla Sutta – Angulimāla.....	514
(MN 87) Piyajatika Sutta – Rojeni iz teh, ki so nam dragi.....	521
(MN 88) Bahitika Sutta – Plašč.....	524
(MN 89) Dhammacetiya Sutta – Spomeniki Dhammi.....	528
(MN 90) Kaṇṇakatthala Sutta – Pri Kaṇṇakatthalu.....	533
(MN 91) Brahmāyu Sutta – Brahmāyu	538

(MN 92) Sela Sutta – Seli	548
(MN 93) Assalāyana Sutta – Mladeniču Assalāyanu	555
(MN 94) Ghoṭamukha Sutta – Ghoṭamukhi	562
(MN 95) Cankī Sutta – Cankīju	570
(MN 96) Esukāri Sutta – Esukārī	579
(MN 97) Dhānañjāni Sutta – Dhānañdžāniju	583
(MN 98) Vāseṭṭha Sutta – Vāseṭṭhi	588
(MN 99) Subha Sutta – Subhi	597
(MN 100) Saṅgārava Sutta – Saṅgāravi	605
(MN 101) Devadaha Sutta – Pri Devadahi	615
(MN 102) Pancattaya Sutta – Pet in tri	627
(MN 103) Kinti Sutta – Kaj mislite o meni?	633
(MN 104) Sāmagāma Sutta – Pri Sāmagāmi	637
(MN 105) Sunakkhatta Sutta – Sunakkhatti	643
(MN 106) Āneñjasappāya Sutta – Pot v mirnost	649
(MN 107) Gaṇakamoggallāna Sutta – Gaṇaka Moggallānu	652
(MN 108) Gopakamoggallāna Sutta – Gopaka Moggallāna	656
(MN 109) Mahāpunṇama Sutta – Dolgo učenje v noči na polno luno	662
(MN 110) Cūḷapunnama Sutta – Kratko učenje v noči na polno luno	666
(MN 111) Anupada Sutta – Eno za drugim, kot se zgodijo	668
(MN 112) Chabbisodhana Sutta – Šestkratna čistost	672
(MN 113) Sappurisa Sutta – Pravi človek	678
(MN 114) Sevittabbāsevitabba Sutta – Gojiti in ne gojiti	680
(MN 115) Bahudhātuka Sutta – Mnogo vrst elementov	689
(MN 116) Isigili Sutta – Isigili	694
(MN 117) Mahācattarisaka Sutta – Velikih štirideset	697
(MN 118) Ānāpānasati Sutta – Pozornost med dihanjem	702
(MN 119) Kāyagatāsati Sutta – Pozornost na telo	710
(MN 120) Sankhārupapatti Sutta – Vrednotenje dosežkov	717
(MN 121) Cūḷasuññata Sutta – Kratko učenje o praznosti	719
(MN 122) Mahāsuññata Sutta – Dolgo učenje o praznosti	723
(MN 123) Acchariya–abbhūta Sutta – Čudovito in sijajno	729

(MN 124) Bakkula Sutta - Bakkula	733
(MN 125) Dantabhūmi Sutta – Stopnja ukročenosti	736
(MN 126) Bhūmija Sutta – Bhūmija	743
(MN 127) Anuruddha Sutta – Anuruddha	747
(MN 128) Upakkilesa Sutta – Nečistosti	751
(MN 129) Bālapaṇḍita Sutta – Bedaki in modri ljudje	758
(MN 130) Devadūta Sutta – Božanski glasniki	768
(MN 131) Bhaddekaratta Sutta – Ena odlična noč	774
(MN 132) Ānandabhaddekaratta Sutta – Ānanda in ena odlična noč	776
(MN 133) Mahākaccānabhaddekaratta Sutta – Mahā Kaccāna in ena odlična noč	779
(MN 134) Lomasakangiyabhaddekaratta Sutta – Lomasakangiya in ena odlična noč	783
(MN 135) Cūḷakammavibhanga Sutta – Kratka razlaga dejanja	786
(MN 136) Mahākammavibhanga Sutta – Dolga razlaga dejanja	790
(MN 137) Saḷāyatanavibhanga Sutta – Razlaga šestih področij	796
(MN 138) Uddesavibhanga Sutta – Razlaga povzetka	801
(MN 139) Araṇavibhanga Sutta – Razlaga ne-konflikta	805
(MN 140) Dhātuvibhanga Sutta – Razlaga elementov	811
(MN 141) Saccavibhanga Sutta – Razlaga resnic	818
(MN 142) Dakkhiṇāvibhanga Sutta – Razlaga darovanj	822
(MN 143) Anāthapiṇḍikovāda Sutta – Nasvet Anāthapiṇḍiku	826
(MN 144) Channovāda Sutta – Nasvet Channi	830
(MN 145) Puṇṇovāda Sutta – Nasvet Puṇṇi	833
(MN 146) Nandakovāda Sutta – Nasvet Nandake	835
(MN 147) Cūḷarāhulovāda Sutta – Kratek nasvet Rāhuli	840
(MN 148) Chachakka Sutta – Šest skupin šestih	841
(MN 149) Mahāsaḷāyatanika Sutta – Veliko šesterno področje	847
(MN 150) Nagaravindeyya Sutta – Nagaravindanom	849
(MN 151) Piṇḍapātapārisuddhi Sutta – Prečiščenje miloščine	851
(MN 152) Indriyabhāvanā Sutta – Razvoj sposobnosti	854
Uvrščenost satt v sistem Madžhima nikāye	857
Zemljevid starodavne indije	862
Opombe	863

Spremna beseda

Zanimanje za budizem se v Sloveniji iz leta v leto večja. Vedno več je laičnih praktikantov, ki želijo s pomočjo Buddhovega nauka spremeniti smer svojega življenja. Po začetni izkušnji meditiranja želijo resno stopiti na pot Buddhovega nauka. Pri tem je seveda potrebno poznati originalna učenja in navodila Buddhe in drugih učiteljev, sodobnikov Buddhe, ki so že dosegli cilj. V zbirki sutt Madžhima nikāya (MN) je predstavljeno praktično vse Buddhovo učenje in je zato ta zbirka sutt (učenj) zelo pomembna kot učna knjiga oz. priročnik praktikantov theravadske tradicije. Nekateri pravijo, da razumevanje te vsebine in praksa v skladu z njo, zadostuje za doseg prebujenja.

V zbirki MN so zbrana učenja, ki naj zagotovijo pomoč in usmeritve pri integraciji novih menihov v skupnost menihov in v prakso. Veliko sutt obravnava probleme menihov pri izvajanju prakse in kaže na načine, kako razrešiti te probleme. Sutte so zelo uporabne tudi kot smerokaz pri reševanju temeljnih, eksistenčnih problemov človeka in njegovega sobivanja v skupnosti. Morda so bila v svojem začetku ta učenja res namenjena le menihom, vendar ko jih podrobno spoznamo vidimo, da so koristna in navdihujoča tudi za sodobnega človeka. Da je nazornost res široka, so učenja pogosto ilustrirana skozi prvinske prisposodbe, ki zelo nazorno in jasno kažejo pravo pot. Po drugi strani so nekatere sutte bolj filozofske in težje razumljive oz. zahtevajo vsaj nekaj osnovnega znanja o budizmu. Morda v tej zvezi ni najbolje začeti z branjem Madžhima nikāya pri MN 1. Branje oz. študij sutt ni vezan na vrstni red branja sutt v zbirki. Nekatere sutte sicer dopolnjujejo oz. dodatno osvetlijo tematiko druge sutte ali pa so odlomki iz ene sute vstavljeni v drugo, vendar je vsaka sutta celota zase in tudi samozadostna v smislu obravnave določene teme.

Struktura

Madžhima nikāya je eden od delov Sutta piṭake iz Pali kanona, zbirke učenj theravadskega budizma. Teksti originalnih sutt so v jeziku pali, za katerega nekateri viri pravijo, da ga je uporabljal Buddha in je bil poleg sanskrta razširjen na področju severnega dela Indije. Sutte srednje dolžine so bile v zbirko zbrane približno 300 let pr.n.š., po prvem zboru menihov po Buddhovi smrti.

Zbirka obsega 152 sutt, ki so razdeljene v tri vagge (poglavja):

- osnovnih petdeset (Mūlapaṇṇāsapāḷi)
- srednjih petdeset (Madžhimapaṇṇāsapāḷi)
- zaključnih petdeset (Uparipaṇṇāsapāḷi)

V vsakem poglavju je po petdeset sutt (v zadnjem 52). Vsako poglavje se naprej deli na pet podpoglavij, v katerem je po deset sutt. Ime podpoglavja kaže na določeno karakteristiko v suttii.

V MN so sutte zgrajene dokaj standardno. Besede "Tako sem slišal – *Evam me sutam*" nakazujejo, da gre za tekst, ki se je ohranjal z ustno tradicijo. Za sutto je najprej slišal častiti Ānanda, si jo točno tako zapomnil in jo kasneje recitiral in tako razširil dalje. Za njim so to ustno tradicijo intenzivno vzdrževali drugi menihi, saj je bila to osnovna oblika prenosa informacij.

V začetku je podana izjava, kdo govori sutto. V uvodu sutte je skoraj vedno informacija, kje se je takrat nahajal Buddha in opisane okoliščine dogajanja, kraj dogajanja, glavni akterji in ponekod namen tega učenja.

V prvih petdeset suttah sta glavna govorca častiti Sāriputta in častiti Mogallana. Te sutte govorijo o osnovah nauka. V srednjih petdeset suttah sta glavna govorca častiti Ānanda in častiti Sāriputta in gre v glavnem za dialoge. Tukaj so posamezna podpoglavja poimenovana glede na publiko, ki posluša učenja ali nastopajo v suttah (gospodarji, menihi, popotniki, kralji, brahmini). Zaključnih petdeset sutt je bolj analitičnih pri obravnavi poglobitvenih učenj Buddhovega nauka (praksa vzpostavljanja pozornosti, štiri plemenite resnice).

Viri za prevod

Na spletu deluje portal <https://suttacentral.net/>, kjer je najti za isto sutto v jeziku pali več prevodov različnih prevajalcev v različne svetovne jezike. Tako je lahko videti, da so prevodi iz pali v isti jezik (ki jih ni prav dosti) nekoliko različni, saj je odlično poznavanje pali, razumevanje Dhamme in čut za izražanje v prevedeni jezik, izjemno pomembno za ustrezen prevod.

Za osnovo slovenskega prevoda sutt iz Madžhima nikāye mi je služila knjiga bh. Nāṇamolija in bh. Bodhija, *The Middle Length Discourses of the Buddha*, Wisdom Publications, četrta izdaja 2009, kjer je objavljen prevod iz jezika pali v angleščino. Ker je ta osnovni prevod v angleščino po splošnem mnenju dober in je zelo razširjen med budistično javnostjo, sem ga izbral tudi kot predlogo za prevajanje in priredbo iz angleščine v slovenščino. Prevod tako ne sledi v popolnosti tej predlogi, saj sem pri nekaterih nerazumljivih pasusih uporabljal boljše rešitve drugih prevajalcev ali pa sem našel svojo, ob pomoči bh.Hirika.

Skoraj vsaka sutta je opremljena z nekaj opombami, ki pojasnijo morebitne nejasnosti, vendar sem opombe v prevodu precej skrčil, saj so te, ki temeljijo na Komentarjih (avtorjev Buddhaghose in Dhammapāle), pogosto zavajajoče ali pa temeljijo na hipotezah.

Pomembno

Resen študij sutt zahteva prej ko slej tudi učenje palijskega jezika in prebiranje sutt v palijskem jeziku. Ta je v osnovi govorni jezik, brez svoje lastne pisave. Pri kasnejšem zapisovanju v lokalne jezike (npr. sinhalščino, sanskrt, v burmanski, romanski zapis) in seveda v različnih kulturnih okoljih je prihajalo do pomot pri razumevanju pravih pomenov posameznih palijskih besed, saj v posameznih okoljih, tudi slovenskem, sploh ni besed, ki bi točno zaobsegle in razložile pomen posamezne palijske besede. Tako še sedaj poteka proces iskanja pravih pomenov nekaterih besed, ki so pomembne za pravilno razumevanje učenja.

Pri slovenskem prevodu sem uporabil nekatere manj običajne rešitve, ki se bolj približajo pomenu v palijskem jeziku. Tako sem npr. za pojem *dukkha* raje uporabil prevod neprijetnost in ne trpljenje, pojem *vijjā* sem prevajal kot vednost in ne kot znanje, namesto praznine pa sem uporabil besedo praznost.

V palijskem zapisu MN ni nobenih podnapisov ali številčenja odstavkov, to je v tem primeru vpeljal prevajalec v angleščino bh. *Ñāṇamoli*, razen krepke pisave – to sem dodal prevajalec v slovenščino z namenom, da se poudarijo deli teksta, ki so bistveni. Slovenski prevod posamezne sutte je v polni dolžini. Sutte so okrajšane le takrat, ko se tekst sklicuje na ponavljanje nekega odlomka, ki je že bil naveden v tej suti. Ponavljanje posameznih fraz oz. odlomkov je značilnost ustne tradicije, saj omogoča lažje pomnjenje tekstov.

V dveh zelo pomembnih suttah (MN 10 in MN 118) sem v tekstu sutte posebej pomembnim pojmom v oklepaju dodal njihove originalne palijske besede. Tudi komentarji teh sutt so nekoliko obširnejši.

Literatura

Za pomoč pri razumevanju sutt v MN svetujem sledečo literaturo:

- Nanavira Thera: *Clearing the Path*, Path Press, 2010.
- Bhikkhu Akincano: *With uhe Right Understanding*, Path Press Publications, 2019.
- Analayo: *A Comparative Study of the Majjhima–nikaya*, Dharma Drum Publishing Corporation, 2011.

Zahvala

Posebna zahvala gre adžanu Hiriku, gvardijanu slovenskega samostana Samanadipa pri Trebnju, ki je prijazno odpravljaj dileme, ki so se pojavljale ob prevajanju.

V nadaljevanju sledi MN s suttami, ki so objavljene na spletni strani <http://www.slo-theravada.org/ucenja/sutta/mn.html> avgusta 2020.

Kratek povzetek sutt v Madžhima nikāyi

1. Mūlapaṇṇāsapāḷi – osnovnih petdeset

1.1. Mūlapariyāyavagga – Osnove

(MN 1) Mūlapariyāya Sutta – Izvor vseh stvari

V suttu Buddha analizira naravo dojetanja navadnega človeka, učenca v vadbi, arahanta in Tathāgate. Pojasni osnove za vse pojave. Običajni človek ne more doumeti prave narave teh pojavov, to zmore le prebujeni človek.

(MN 2) Sabbāsava Sutta – Vsi vplivi

Buddha v tej suttu uči menihe sedem metod za obvladovanje in opustitev vplivov (āsavā), temeljnih nečistosti, ki vzdržujejo vezanost v tok rojstev in smrti.

(MN 3) Dhammadayada Sutta – Dediči v Dhammi

Buddha naroča menihom, naj bodo njegovi dediči v Dhammi in ne v posvetnih stvareh. Častiti Sāriputta nadaljuje z razlago, kako naj učenci vadijo, da postanejo Buddhovi dediči v Dhammi in poudari pomen samote.

(MN 4) Bhayabherava Sutta – Strah in groza

Buddha opisuje kvalitete, ki jih mora imeti menih, ki želi živeti sam v gozdu in kako je sam premagoval strah v gozdu in doživel džhāne, ter dosegel tri vednosti.

(MN 5) Anangana Sutta – Brez nečistosti

Častiti Sāriputta podaja menihom učenje o pomenu nečistosti. V suttu pojasni štiri tipe oseb glede na njihovo razumevanje lastne čistosti.

(MN 6) Akankheyya Sutta – Če bi si menih želel

Buddha poudarja pomembnosti vrlin in Pāṭimokkhe, kot temeljev menihove vadbe.

(MN 7) Vatthūpama Sutta – Prispodoba o krpi

Z enostavno prispodobo Buddha ilustrira razliko med onesnaženim in čistim umom. Tudi o obrednem kopanju v reki.

(MN 8) Sallekha Sutta – Odstranjevanje nečistosti

Asketske prakse. Buddha uči pot izbrisa, pot nagibanja uma, pot izogibanja, pot ki vodi navzgor in pot ugašanja.

(MN 9) Sammādiṭṭhi Sutta – Pravilni pogled

Sāriputta razlaga o koristnem in škodljivem, o hranilu, o štirih plemenitih resnicah, o

staranju in smrti, rojstvu, eksistenci, predpostavki, željah, občutku, kontaktu, šestih čutnih osnovah, imenu in materiji, zavesti, tvorbah, nevednosti in vplivih.

(MN 10) Satipaṭṭhāna Sutta – Področja pozornosti

Buddha govori o štirih področjih pozornosti, to je področje telesa, občutkov, uma in pojavov. V suttu so natančna navodila za izvedbo.

1.2. Sīhanādavagga – Levje rjojenje

(MN 11) Cūlasihanāda Sutta – Kratko učenje o levjem rjojenju

Buddha razglasi, da se lahko samo s prakticiranjem njegovega učenja dosežejo štiri stopnje plemenitega posameznika in razlaga, kako se njegovo učenje razlikuje od drugih z edinstvenim zavračanjem vseh naukov o sebstvu.

(MN 12) Mahāsihanāda Sutta – Dolgo učenje o levjem rjojenju

Buddha razloži kaj je deset moči Tathāgate, njegove štiri neustrašenosti in njegove druge superiorne kvalitete, kar ga dela upravičenega, da "rjove svoje levje rjojenje".

(MN 13) Mahādukkhakkhandha Sutta – Dolgo učenje o gmoti neprijetnosti

Razprava Buddhe o čutnosti, snovi in občutkih.

(MN 14) Culadukkhakkhandha Sutta – Kratko učenje o gmoti neprijetnosti

Buddha govori o zadovoljitvi in nevarnostih, ki so v čutnosti.

(MN 15) Anumāna Sutta – Sklep

Častiti Mahā Moggallāna našteje kvalitete, ki delajo meniha težavnega za opomniti in uči, kako bi se naj preiskal, da bi lahko odstranil napake v svojem značaju. Seveda, to kar velja za meniha, velja tudi za nemenihe.

(MN 16) Cetokhila Sutta – Divjina v srcu

Buddha razlaga menihom kaj je pet divjin in pet spon v srcu.

(MN 17) Vanapattha Sutta – Goščava pragozda

Učenje o pogojih, pod katerimi naj meditirajoči menih živi v goščavi pragozda in o pogojih, ko naj raje odide kam drugam.

(MN 18) Madhupindika Sutta – Medena krogla

Kako koncepti, ki so nastali iz širjenja izkrivljenega dožemanja, obsedajo človeka in mu povzročajo izkrivljene in goljufive misli in ideje.

(MN 19) Dvedhāvitakka Sutta – Dve vrsti misli

S sklicevanjem na svoj lastni napor za dosego prebujenja Buddha razloži način, kako premagati škodljive misli in jih nadomestiti z dobrimi.

(MN 20) Vitakkasāṇhāna Sutta – Odstranjevanje motečih misli

Buddha uči pet metod ravnanja z motečimi škodljivimi mislimi, ki se lahko pojavijo med meditacijo.

1.3. Opammavagga – Prispodobe**(MN 21) Kakacūpama Sutta – Prispodoba o žagi**

Meniha, ki je bil prijateljski z nunami so, drugi pripravili do tega, da je izgubil potrpljenje.

(MN 22) Alagaddūpama Sutta – Prispodoba o kači

O pojavi pogubnega pogleda v menihu in ravnanju Buddhe, ki je v prispodobah o kači in splavu pojasnil menihu nevarnosti v njegovem napačnem pogledu in napačnem predstavljanju Dhamme.

(MN 23) Vammika Sutta – Mravljišče

Buddha odgovarja na petnajst vprašanj in razjasni prispodobo mravljišča.

(MN 24) Rathavinīta Sutta – Kočije

Častiti Puṇṇa Mantāniputta razlaga Sāriputti, da se cilj posvečenega življenja, končna Nibbāna, doseže s sedmimi stopnjami očiščevanja uma.

(MN 25) Nivāpa Sutta – Vaba

Buddha uporabi analogijo lovca na jelene, da pokaže menihom ovire, s katerim se morajo soočiti, če hočejo ubežati Mārini oblasti.

(MN 26) AriyapariyesanāSutta – Plemenito iskanje

V suttu Buddha pripoveduje menihom, kako je iskal svoje prebujenje od takrat, ko je končal s svojim življenjem na dvoru, do predaje učenja svojim prvim petim učencem.

(MN 27) Cūḷahatthipadopama Sutta – Kratko učenje o slonovi stopinji

S prispodobo o slonu je Buddha kot Tathāgata podoben velikemu slonjemu vodniku. Navedene so vrline, ki jih pridobiva menih, tudi o štirih džhānah.

(MN 28) Mahāhatthipad opama Sutta – Dolgo učenje o slonovi stopinji

Častiti Sāriputta razlaga kaj so štirje veliki elementi in kaj je pet agregatov s predpostavko.

(MN 29) Mahāsāropama Sutta – Dolgo učenje o srčevini duhovnega življenja

Neomajna osvoboditev uma je cilj duhovnega življenja in njegova srčevina.

(MN 30) Cūḷasāropama Sutta – Kratko učenje o srčevini duhovnega življenja

Cilj svetega življenja je neomajna osvoboditev uma.

1.4. Mahāyamakavagga – Na dolgo o parih

(MN 31) Cūḷagosinga Sutta – Kratko učenje v Gosingi

Buddha sreča tri menihe, ki so živeli skupaj in jih sprašuje, kako uspejo živeti v harmoniji.

(MN 32) Mahāgosinga Sutta – Dolgo učenje v Gosingi

Več starejših učencev se ponoči sreča v gozdu in razpravlja, kakšne vrste menih lahko razsvetli gozd. Ko je vsak odgovoril v skladu s svojim osebnim idealom, so šli vprašati kaj misli o tem Buddha.

(MN 33) Mahāgopālaka Sutta – Dolgo učenje o kravjem pastirju

Ko menih poseduje enajst kvalitete je sposoben rasti v Dhammi.

(MN 34) Cūḷagopālaka Sutta – Kratko učenje o kravjem pastirju

Buddha našteva in opisuje tipe menihov in samotarjev, ki poskušajo prebresti "Mārin tok" in varno priti na drugi breg.

(MN 35) Cūḷasaccaka Sutta – Kratko učenje Saccaki

Kako Buddha uči svoje učence in kako vidi osvobojeni učenec pet agregatov.

(MN 36) Mahāsaccaka Sutta – Dolgo učenje Saccaki

Opisano je drugo srečanje Saccaka z Buddho. Sutta govori o različnih načinih razvijanja telesa in uma, ki vsi ne vodijo h končnemu cilju in o tem, kakšne so izkušnje Buddhe in kaj svetuje.

(MN 37) Cūḷatanhāsankhaya Sutta – Kratko učenje o uničenju želja

Častiti Mahā Moggallāna je slučajno slišal, da je Buddha na kratko razložil Sakki, vladarju božanstev, kako je menih osvobojen skozi uničenje želja. Hotel je vedeti, če je Sakka razumel pomen tega učenja, zato se je odpravil v nebesa triintridesetih, da to izve.

(MN 38) Mahātanhāsankhaya Sutta – Dolgo učenje o uničenju želja

O nastanku z vzrokom, kako vsi pojavi doživljanja nastanejo in prenehajo skozi pogojenost.

(MN 39) Mahā-Assapura Sutta – Veliko učenje pri Assapuri

Kaj je samotar (menih), kakšna naj bo njegova vzgoja, kaj dela nekoga, da je res samotar.

(MN 40) Cula-Assapura Sutta – Kratko učenje pri Assapuri

Buddha razloži, kako menih prakticira na način, ki je primeren za samotarja, oz. da se ukvarja s svojo notranjostjo.

1.5. Cūḷayamakavagga – Na kratko o parih

(MN 41) Sāleyyaka Sutta – Brahmini iz Sāle

Buddha pojasni, kako bitja vodijo njihova dobra ali slaba ravnanja, da se nekatera bitja po smrti ponovno pojavijo v dobri svet, nekatera pa v slabi svet.

(MN 42) Verañjaka sutta – Brahmini iz Verañdža

Ista tematika kot v MN 41, gre le za druge sogovornike Buddhe.

(MN 43) Mahavedalla Sutta – Več pojasnil

Pogovor med Mahā Koṭṭhito in častitim Sāriputto. Modrost, zavedanje, občutki, zaznavanje, poznano le z umom, pravilni pogled, eksistenca, prva džhāna, pet sposobnosti, tvorbe življenja, osvoboditev uma.

(MN 44) Cūḷavedalla Sutta – Kratja pojasnila

Pogovor med sledilcem Visākho in nuno Dhammadinno. Identiteta, pogled na osebnost, Plemenita osmeročlena pot, zbranost, tvorbe, dosežek prenehanja, občutek, podporna nagnjenja, nasprotja.

(MN 45) Cūḷadhammasamādāna Sutta – Kratko učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi

Sāriputta pouči menihe, kako različen način ukvarjanja s stvarmi dozori v prihodnosti.

(MN 46) Mahādhammasamādāna Sutta – Dolgo učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi

Sāriputta pove, kako ravna neveden in kako modri posameznik pri ravnanju s stvarmi.

(MN 47) Vīmaṃsaka Sutta – Preiskuj učitelja

Buddha vzpodbuja menihe, da preiskujejo svoje učitelje.

(MN 48) Kosambiya Sutta – Kosambinci

Menihi so živeli v sporih in nesoglasju. Buddha je menihe zato poučil o šestih principih iskrenosti, ki ustvarjajo ljubezen in spoštovanje in vodijo do povezanosti, do sloge. V drugem delu razpravlja o pravilnem pogledu, ki vodi do popolnega uničenja trpljenja. Govori o sedmih dejavnikih, ki dajejo kot rezultat vstopajočega v tok.

(MN 49) Brahmanimantanika Sutta – Povabilo Brahme

Buddha govori o različnih pogledih božanstva Baka Brahme in o svojem pogovoru z zlobnežem Māro.

(MN 50) Māratajjaniya Sutta – Graja Māre

Māra je preizkušal častitega Mahā Moggallāna, meniha Sañivā in brahminske gospodarje. O pomenu krepostnega obnašanja menihov.

2. Majjhimapaṇṇāsapāḷi – srednjih petdeset

2.6. Gahapativagga – O gospodarjih

(MN 51) Kandaraka Sutta – Kandaraku

Buddha opiše svojo skupnost menihov, štiri različne vrste ljudi in meniško šolanje.

(MN 52) Aṭṭhakanāgara Sutta – Človek iz Aṭṭhakanāgara

Častitega Ānando vpraša gospodar, če obstaja učenje, ki vodi do Nibbāne. V odgovor častiti Ānanda našteje enajst učenj: štiri džhāne, štiri prakse brahmavihare in prve tri nematerialne dosežke.

(MN 53) Sekha Sutta – Učenec v višji vadbi

Ānanda razlaga na pobudo Buddhe o učencu v višji vadbi. Učenec mora imeti sedem dobrih kvalit, ki ga vodijo do štirih džhān in nematerialnih dosežkov. Razlaga o pomenu kreposti, učenja in modrosti.

(MN 54) Potaliya Sutta – Potaliyi

Potaliya je zapustil posvetno življenje in mislil, da živi duhovno življenje in da je opustil posle. Blaženi navede osem stvari, ki vodijo plemenitega do prenehanja s posli. Govora je o čutnih užitkih.

(MN 55) Jīvaka Sutta – Jīvaku

Buddha je povedal Jīvaku, da je uvedel pravilo za menihe, da obstajajo trije primeri, ko se meso naj ne uživa. Tudi o povabilih na kosila pri laikih.

(MN 56) Upāli Sutta – Upāliju

Nātaputta se je v pogovoru izjasnil, da je telesno dejanje najbolj zavržno za izvedbo zlega dejanja, Buddha pa pravi, da je to mentalno dejanje. Nātaputti se ponudi gospodar Upāli, da ovrže Buddhovo trditev, vendar ta dokaže Upāliju, da je mentalno dejanje najbolj vredno graje. In Upāli je postal učenec Buddhe, Nātaputta pa je od nevoščljivosti umrl.

(MN 57) Kukkuravatika Sutta – Asket s pasjim obnašanjem

Učenje Buddhe dvema nagima asketoma o štirih vrstah dejanj. Eden je postal laični sledilec, drugi pa se je odločil pomenišiti.

(MN 58) Abhayarājakumāra Sutta – Princu Abhayi

Nātaputta je poslal princa Ahhaya k Buddhi z dvoumnim vprašanjem. Nanj je Tathāgata odgovoril s šestimi možnimi odgovori. V Tathāgati se odgovor pojavi takoj.

(MN 59) Bahurvedaniya Sutta – Mnogo vrst občutkov

O vrstah občutkov in užitkov. Tatagatha opiše kot užitek vsako vrsto užitka.

(MN 60) Apaṇṇaka Sutta – Brezhibno učenje

Buddha pokaže brahminskim gospodarjem pravo pot. Napačni pogledi sektašev se srečajo s pravilnim pogledom Buddhe. Govora je o doktrini nihilizma, ne-dejanja, nevzročnosti, o tem da ne obstajajo nematerialna področja in ne obstaja prenehanje eksistence. Razloži slabosti napačnih pogledov in prednosti pravilnih pogledov. Opiše štiri vrste oseb.

2.7. Bhikkhuvagga – O menihih**(MN 61) Ambalaṭṭhikārāhulovāda Sutta – Nasvet Rāhuli pri Ambalaṭṭhiki**

Buddha Rāhulo pouči o čiščanju in opazovanju svojega telesnega, govornega in mentalnega dejanja.

(MN 62) Mahārāhulovāda Sutta – Dolgo učenje o nasvetu Rāhuli

Sutta o tem, kako Buddha uči svojega sina Rāhulo meditirati.

(MN 63) Cūlamālunkya Sutta – Kratko predavanje Mālunkyāputti

Mālunkyāputta vpraša Buddho nekaj vprašanj. Ta odgovori, da praksa svetega življenja ne zavisi od teh pogledov. On uči le o prenehanju trpljenja.

(MN 64) Mahāmālunkya Sutta – Dolgo učenje Mālunkyāputti

Buddha uči kako odstraniti pet nižjih ovir, ki so zavora na poti do arahantstva.

(MN 65) Bhaddāli Sutta – Bhaddāliju

O primerih, ko menihi nočejo vaditi v skladu s pravili učitelja. Tudi o nasvetu menihom, da jedo enkrat na dan. Deset kvalitet meniha.

(MN 66) Laṭukikopama Sutta – Prispodoba o prepelici

Buddha menihom govori o opuščanju vseh ovir (spon), tako malenkostnih, kot tudi džhān. Tudi o pravem času za prehrano, o štirih vrstah oseb in petih vezeh čutnega užitka.

(MN 67) Cātumi Sutta – Pri Cātumi

O glasnih in hrupnih menihih, kdo bo vodil skupnost in o štirih vrstah strahov, ki jih lahko pričakuje menih.

(MN 68) Naḷakapāna Sutta – Pri Naḷakapāni

O uživanju v posvečenem življenju in zakaj je Buddha objavil, kje so se po smrti ponovno pojavili njegovi učenci.

(MN 69) Gulissāni Sutta – Gulissāniju

Častiti Sāriputta daje učenje o tem, kakšen naj bo menih in kakšna naj bo pravilna vadba meniha, ki biva v gozdu.

(MN 70) Kiṭāgiri Sutta – V Kiṭāgiriju

Buddha opominja skupino neubogljivih menihov. O prehranjevanju ponoči, o sedmih vrstah oseb in o končnem spoznanju.

2.8. Paribbājakavagga – O popotnikih**(MN 71) Tevijjavacchagotta Sutta – Vacchagotti o trojni resnični vednosti**

Buddha zanika, da ima vedno popolno vednost o vsem in določi trojno pravo vednost, ki jo ima.

(MN 72) Aggivacchagotta Sutta – Vacchagotti o ognju

Buddha razloži popotniku, zakaj nima nobenega špekulativnega pogleda. S prispodobo o ugasnitvi ognja nakaže usodo osvobojenega bitja. Tudi o opisu Tathāgate.

(MN 73) Mahāvacchagotta Sutta – Dolgo učenje Vacchagotti

Sutta govori o popotniku Vacchagotti, kako je sprejel Dhammo, postal menih in dosegel arahantstvo. Buddha govori o dobrem in slabem in o vrstah neobičajnih moči, ki jih lahko doseže.

(MN 74) Dīghanakha Sutta – Dīghanakhu

O opuščanju različnih pogledov in o razočaranosti nad občutki.

(MN 75) Māgandiya Sutta – Māgandiyu

Buddha je srečal Māgandiyo, hedonističnega filozofa in mu pokazal na nevarnosti, ki so v čutnih užitkih, na koristi odpovedovanja in na pomen Nibbāne.

(MN 76) Sandaka Sutta – Sandaku

Častiti Ānanda je učil popotnike, kako se živi posvečeno življenje in kakšni so njegovi sadovi. Odgovoril je tudi na vprašanje, če arahant lahko uživa v čutnih užitkih.

(MN 77) Mahāsakuludayi Sutta – Dolgo učenje Sakuludāyinu

Najprej popotnik Sakuludāyin pove, da ljudje Budo spoštujejo in mu sledijo zaradi petih razlogov. Buddha pa mu odgovarja, da je še pet bolj pomembnih razlogov, zakaj ga spoštujejo in mu ljudje sledijo.

(MN 78) Samaṇamaṇḍikā Sutta – Samaṇamaṇḍikāputta

O desetih kvalitetah popolne kreposti, slabe navade, dobre navade, slabi nameni, dobri nameni in kako je arahant onkraj dobrega in zla.

(MN 79) Culasakuludayi Sutta – Kratko učenje Sakuludāyinu

Kaj se uči v naukih drugih učiteljev in kaj so višja in bolj prefinjena stanja, zaradi uresničenja katerih menih živi sveto življenje pod vodstvom Buddhe. Zelo natančen pregled ciljev življenja meniha.

(MN 80) Vekhanassa Sutta – Vekhanassiju

Podobno učenje kot v predhodni suttu, z dodatkom o čutnih užitkih.

2.9. Rājavagga – O kraljih**(MN 81) Ghaṭikāra Sutta – Lončar Ghaṭikāra**

O obiskovanju menihov in o laičnih podpornikih skupnosti menihov.

(MN 82) Raṭṭhapāla Sutta – Raṭṭhapāla

Buddha je postavil pravilo, da tisti, ki želi v meništvo, mora za to dobiti dovoljenje svojih staršev in jih kasneje obiskati. Tudi o vzrokih, zakaj gredo ljudje v meništvo in opis, kako je življenje v kateremkoli svetu.

(MN 83) Makhādeva Sutta – Kralj Makhādeva

Zgodba o starodavnem nasledstvu kraljev, ko so praznovali uposatho in v svojih poznih letih opustili vse dolžnosti in odhajali med menihe. O dobri praksi, ki je Plemenita osmeročlena pot in jo je uvedel Buddha.

(MN 84) Madhurā Sutta – Pri Madhuri

Debata mojstra Kaccāna s kraljem Madhure o trditvi brahminov, da so najvišja kasta in kako je to samo prazno govoričenje.

(MN 85) Bodhirājakumāra Sutta – Učenje princu Bodhiju

Buddha nasprotuje prepričanju, da se zadovoljstvo pridobi skozi bolečino, kar razloži z navajanjem svojih izkušenj pri iskanju prebujenja. Opiše pet dejavnikov prizadevanja, ki pripeljejo do prebujenja. Sledi ocena, koliko časa je potrebno sledilcu učenja, da doseže končni cilj.

(MN 86) Angulimāla Sutta – Angulimāla

Buddha je spreobrnil morilca Angulimāla. Arahanti izkusijo kammo iz sedanjega življenja.

(MN 87) Piyajatika Sutta – Rojeni iz teh, ki so nam dragi

Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni od teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi.

(MN 88) Bahitika Sutta – Plašč

Ānanda odgovarja kralju Pasenadiju, če bi se Buddha vedel s telesom, v govoru ali v umu na način, da bi ga lahko grajali. Razlaga kaj je slabo vedenje. Kralj Pasenadi mu ponudi v dar plašč.

(MN 89) Dhammacetiya Sutta – Spomeniki Dhammi

Kralj Pasenadi je izkazal zelo veliko čast Buddhi in mu razložil zakaj. Ta je povedal menihom, da besede, ki jih je izrekel kralj, predstavljajo spomenike v čast Dhammi in jih pozval, da si jih zapomnijo.

(MN 90) Kaṇṇakattala Sutta – Pri Kannakatthalu

Buddha uči kralja Kosale, Pasenadija, o vsevednosti, o razlikah med kastami, ali obstajajo božanstva in Brahme.

2.10. Brāhmaṇavagga – O brahminih**(MN 91) Brahmāyu Sutta – Brahmāyu**

Sto dvajset let star in učen brahmin Brahmāya je slišal o Buddhi in šel k njem na obisk in postal njegov učenec. Izvemo, kaj je dvaintrideset znamenj velikega človeka.

(MN 92) Sela Sutta – Seli

Brahmin Sela je preverjal, če pred njim resnično Buddha. Po njunem pogovoru v verzih je skupaj s svojo skupnostjo tristotih brahminskih učencev prejel meniško posvečenje. V osmih dneh so obvladali Buddhovo učenje in postali arahanti.

(MN 93) Assalāyana Sutta – Mladeniču Assalāyanu

Mlad brahminski učenjak Assalāyana razpravlja z Buddho o tem ali so brahmini najvišja kasta.

(MN 94) Ghoṭamukha Sutta – Ghoṭamukhi

Razgovor med brahminom Ghoṭamukho in samotarjem Udeno o tem, če je življenje v popotnika v skladu z Dhammo. Častiti Udena opiše štiri vrste oseb, ki izvajajo asketske prakse in dve vrsti skupnosti.

(MN 95) Cankī Sutta – Cankīju

Buddha pouči mladega brahmina o ohranjanju resnice, o raziskovanju resnice, o končnem prispetju do resnice, o najbolj koristni stvari za prispetje do resnice. Mladi mož se pogovarja z Buddho o treh vedah, ki se predajajo iz generacije v generacijo. Tradicijo, v katero verjamejo je Buddha primerjal z vrsto slepih mož, ki se vsi držijo za predhodnega v vrsti.

(MN 96) Esukāri Sutta – Esukāri

Buddha zavrne brahminsko razdelitev družbe na štiri kaste in služenja brahminom v sistemu kast. Tudi drugi, ne samo brahmini, lahko dosežejo nesebično ljubezen, so brez sovraštva in zlobe. Razlaga o tem, kakšna je Dhamma, ki jo oznanja Buddha. Ne rojstvo, ampak praksa v Dhammi napravi človeka plemenitega.

(MN 97) Dhānañjāni Sutta – Dhānañdžāniju

Sutta govori o brahminu Dhānañdžāniju, ki ni bil več prizadeven in pozoren v praksi Dhamme. Častiti Sāriputta ga je pripeljal nazaj na pravo pot. Posledica je bila njegovo ponovno rojstvo v svetu Brahme. Buddha je bil nezadovoljen, ker je bil za Dhānañdžānija mogoč večji dosežek in ne le rojstvo v svetu Brahme.

(MN 98) Vāseṭṭha Sutta – Vāseṭṭhi

Pogovor med dvema mladima brahminoma o izvoru brahminov. Eden trdi, da je pomembna kasta, ki dela osebo brahmina, drugi pa trdi, da je to moralno obnašanje. Odšla sta do Buddhe, da bi presodil, kdo ima prav. Buddha jima je rekel, da postane brahmin kdorkoli, ki je odstranil svoje ovire in onesnaženosti, nevednost in kdor doseže znanje Štirih plemenitih resnic. Najboljši brahmin je ta, ki je arahant.

(MN 99) Subha Sutta – Subhi

Buddha brahminu Subhi razloži kakšen je pravilni način prakse. Buddha našteje pet ovir, ki pa so drugačne kot tiste, ki jih vidi Subha. Buddha pouči Subho, kako prideš do družbe z Brahmo.

(MN 100) Sangārava Sutta – Sangāravi

Mlad brahminski študent sprašuje Buddho o temelju na katerem on uči osnove svetega življenja. Buddha razloži, da obstajajo tri vrste samotarjev in brahminov: ti, ki so tradicionalisti, ti, ki učijo na osnovi vere in ti, ki so dosegli popolnost neposredne vednosti tukaj in sedaj. Tudi o tem, ali obstajajo božanstva (deve).

3. Uparipaṇṇāsapāḷi – zaključnih petdeset

3.11. Devadahavagga – Pri Devadahi

(MN 101) Devadaha Sutta – Pri Devadahi

Buddha zavrne nauk džainistov, da je vse, kar se doživlja v življenju, povzročeno s prejšnjimi dejanji. Džaini so prakticirali razne strogosti, da so končali s slabimi rezultati svojega življenja. Buddha predstavi svoje protiarargumente in svojo metodo, ki vodi do končanja kamme in s tem končanja trpljenja.

(MN 102) Pancattaya Sutta – Pet in tri

Učenje Buddhe menihom, ki razloži napačne poglede drugih sekt o prihodnosti in preteklosti, o tem ali je svet končen ali neskončen, itd.

(MN 103) Kinti Sutta – Kaj mislite o meni?

Buddha razloži, da ne uči Dhamme zaradi pridobitev (hrane, obleke, prenočišča, itd.) in ne zaradi bodočega lepega življenja. Njegovo učenje je za dosego višje vednosti, ki vodi do končanja trpljenja. Kadarkoli bo prepir glede doktrine z ozirom na pomen in besede, se naj razreši striktno v skladu s temi stvarmi.

(MN 104) Sāmagāma Sutta – Pri Sāmagāmi

Buddha Ānando pouči o šestih izvoriš preprirov in o načinih pravdanja, ki pomirijo spore.

Govori tudi o šestih spomina vrednih kvalitetah, ki ustvarijo ljubezen, spoštovanje in slogo v skupnosti menihov.

(MN 105) Sunakkhatta Sutta – Sunakkhatti

Buddha razloži kako je s tem, ko nek menih sam razglasi, da je dosegel arahantstvo. Razloži, katerih je pet vezi čutnosti. V tej zvezi pojasni pomen predpostavke.

(MN 106) Āneñjasappāya Sutta – Pot vmirnost

Buddha pojasni pristope do raznih nivojev višjih meditativnih stanj, ki kulminirajo v Nibbāni.

(MN 107) Gaṇakamoggallāna Sutta – Gaṇaka Moggallānu

Buddha razloži kakšna je vadba menihov in opiše sebe kot tistega, ki kaže pot.

(MN 108) Gopakamoggallāna Sutta – Gopaka Moggallāna

Častiti Ānanda razloži, kako skupnost menihov vzdržuje svojo enotnost in notranjo disciplino po Buddhovi smrti. Razloži deset kvalitet, ki spodbujajo zaupanje v meniha.

(MN 109) Mahāpunnama Sutta – Dolgo učenje v noči na polno luno

Buddho je najstarejši meditirajoči menih vprašal glede petih agregatov popačenih s predpostavko, o pogledu osebnosti in sebstvu in kako sebstvo ugasniti.

(MN 110) Culapunnama Sutta – Kratko učenje v noči na polno luno

Buddha v predavanju razloži, kako razlikovati dobrega človeka od slabega, z natančnim opisom karakteristik dobrega in slabega človeka.

3.12. Anupadavagga – Eno za drugim

(MN 111) Anupada Sutta – Eno za drugim, kot se zgodijo

Buddha natančno opiše razvoj vpogleda Sāriputte v stanja v džhānah, eno za drugim, kot so se ta zgodila.

(MN 112) Chabbisodhana Sutta – Šestkratna čistost

Buddha razloži, kako se naj izpraša meniha, ko ta trdi, da je dosegel končno znanje oz. arahantstvo. Menih tudi opiše, kako je ravnal, kako je vadil, da se je osvobodil vplivov in dosegel končno vednost.

(MN 113) Sappurisa Sutta – Pravi človek

Kako se razlikuje značaj pravega človeka od značaja nepravega, slabega in nevrednega človeka. Našteti so šestindvajset značilnosti, po katerih se sodi posameznika.

(MN 114) Sevittabbāsevitabba Sutta – Gojiti in ne gojiti

V pogovoru s častitim Sāriputto Buddha poda učenje o ravnanju s telesom, z govorom in

v umu, ki se ga naj goji ali ne goji. Kakršnokoli dejanje ali praksa ali predmet, ki vodi do duhovnega napredka, se naj uporabi, kar pa je temu nasprotno, pa se naj zavrže.

(MN 115) Bahudhātuka Sutta – Mnogo vrst elementov

V tem učenju Buddha pouči častitega Ānando, zakaj se lahko ima meniha za modrega človeka. Učenje je analitična študija elementov, področij, zakona o odvisnosti izviranja in o vzrokih za dobro in slabo.

(MN 116) Isigili Sutta – Isigili

Buddha našteje imena prebujenih, ki so živeli na gori Isigili v bližini Rājagaha.

(MN 117) Mahācattarisaka Sutta – Velikih štirideset

To učenje je natančna razlaga o pravilni zbranosti, ki ima svojo osnovo v drugih sedmih sestavnih delih Plemenite poti, in razloži dvajset zaslužnih dhamm in dvajset graje vrednih dhamm.

(MN 118) Ānāpānasati Sutta – Pozornost med dihanjem

Ānāpānasati kot metodo za meditacijo je Buddha razložil velikemu številu zbranih menihov. Razvitje pozornosti med dihanjem vzpostavi v osebi štiri področja stabilne pozornosti. Ko so ta vzpostavljena, utrdijo osebo v sedem dejavnikov prebujenja. Ko so ti razviti, dajejo vednost vpogleda in osvoboditve.

(MN 119) Kāyagatāsati Sutta – Pozornost na telo

Učenje opiše prakso meditacije, ki vsebuje razmišljanje o dvaintridesetih delih telesa. Natančno so opisani praktični koraki v metodi, kakor tudi njene prednosti.

(MN 120) Sankhārupapatti Sutta – Vrednotenje dosežkov

To učenje razloži kako je mogoče izpolniti neko željo nekoga, ki je dobro utrdil pet koristnih dhamm, namreč zaupanje, moralno ravnanje, učenje, radodarnost in modrost.

3.13. Suññata Vagga – Praznost

(MN 121) Cūjasuññata Sutta – Kratko učenje o praznosti

Buddha uči častitega Ānando o bivanju in osvoboditvi v praznosti – gre za osvoboditev skozi vpogled, ki zazna praznost sebstva.

(MN 122) Mahāsuññata Sutta – Dolgo učenje o praznosti

Ko je ugotovil, da veliko menihov živi v skupnosti in da jim prija druženje, je Buddha poudaril potrebo po samoti z namenom, da bivajo v praznosti. Buddha razloži, kako Tathāgata biva v praznosti in kako naj to naredi menih.

(MN 123) Acchariya–abbhūta Sutta – Čudovito in sijajno

To je učenje o dvajsetih čudovitih atributih Buddhe, ki se pokažejo ob njegovem rojstvu.

(MN 124) Bakkula Sutta – Bakkula

Sto šestdeset let star menih sreča prijatelja, potem ko je bil v skupnosti menihov osemdeset let. Star menih pripoveduje o svojih izkušnjah v tem času.

(MN 125) Dantabhūmi Sutta – Stopnja ukročenosti

Z analogijo o krotanju slona Buddha razloži, kako vzgaja svoje učence.

(MN 126) Bhūmija Sutta – Bhūmija

To učenje je podal častiti Bhūmija svojemu nečaku, princu Džayasenu, da razloži kako se pridobi sad kot rezultat prakticiranja Plemenite osmeročlene poti. Buddha je potrdil, da sledenje samo tej poti daje sad.

(MN 127) Anuruddha Sutta – Anuruddha

Učenje razloži razliko med osvoboditvijo skozi prakso brahmavihāra meditacije (neizmerna osvoboditev) in osvoboditvijo skozi meditacijo na kasine (vzvišena osvoboditev). Tudi o božanstvih in vzrokih za razlike med njimi.

(MN 128) Upakkilesa Sutta – Nečistosti

Buddha v tem učenju našteje enajst nečistosti uma, ki motijo zbranost in ki jih je treba opustiti. Ko je zbranost neizmerna je videnje neizmerno in zaznavanje neizmerno. Razvil je zbranost na tri načine (džhāne).

(MN 129) Bālapaṇḍita Sutta – Bedaki in modri ljudje

Učenje, kako slabe misli, besede in dejanja škodujejo. Blaženi v prisposodobah pojasni, kakšno je trpljenje v peklu. Pojasni, zakaj se bedak po smrti pojavi v živalskem kraljestvu in kako težko se ponovno pojavi kot človek (prisposodba z želvo). Učenje pojasni tri značilnosti modrega človeka. Blaženi v prisposodobah pojasni, kakšna je sreča nebes, sedem zakladov in štiri vrste uspeha).

(MN 130) Devadūta Sutta – Božanski glasniki

To je učenje o slabih rezultatih, ki nastanejo zaradi zlih dejanj. Buddha opisuje trpljenje v peklu, ki čaka tiste, ki izvajajo zla dejanja.

3.14. Vibanga Vagga – Razlage**(MN 131) Bhaddekaratta Sutta – Ena odlična noč**

Poudarjanje Buddhe naj se osredotočimo na sedanji trenutek in učenje o sebstvu/nesebstvu (attā/anattā).

(MN 132) Ānandabhaddekaratta Sutta – Ānanda in ena odlična noč

Ponovljeno učenje iz sutte MN 131, ki ga je menihom ponovil častiti Ānanda

(MN 133) Mahākaccānabhaddekaratta Sutta – Mahā Kaccāna in ena odlična noč
Mahā Kaccāna je razložil bistvo Buddhovega učenja v sutti MN 131. Analizira pomen oživljanja preteklosti, želje po prihodnosti in sedanjih stanj.

(MN 134) Lomasakangiyabhaddekaratta Sutta – Lomasakangiya in ena odlična noč
Razlaga častitega Lomasakangiya glede učenja Buddhe s pogledom na pet sestavin bitja.

(MN 135) Cūḷakammavibhanga Sutta – Kratka razlaga dejanja
Buddha razloži, zakaj so ljudje rojeni v višje ali nižje socialne sloje, so dolgo ali kratko živeči, bolehn ali zdravi, grdi ali lepi, itd. Dejanja, besede in misli imajo za posledico doživljanja tako radosti kot žalosti v tem življenju ali v prihodnosti.

(MN 136) Mahākammavibhanga Sutta – Dolga razlaga dejanja
Buddha ovrže argumente asketa, ki zanika delovanje dejanja. O posledicah dejanja in kako dejanje učinkuje na štiri vrste ljudi.

(MN 137) Saḷāyatanavibhanga Sutta – Razlaga šestih področij
Učenje, ki natančno razloži: šest notranjih področij, šest zunanjih področij, šest vrst zavesti, šest vrst kontakta, osemnajst vrst mentalnega raziskovanja in šestintrideset stanj bitja.

(MN 138) Uddesavibhanga Sutta – Razlaga povzetka
Častiti Mahā Kaccāna razloži Buddhov izrek o tem, kako naj menih preiskuje stvari, da njegova zavest ni raztresena, razpršena ali notranje zavrta.

(MN 139) Araṇavibhanga Sutta – Razlaga ne-konflikta
Razlaga ne-konflikta. Opis srednje poti med dvema ekstremoma.

(MN 140) Dhātuvibhanga Sutta – Razlaga elementov
Učenje Buddhe Pukkusātiju. V njem je analiza šest elementov, ki tvorijo posameznika.

(MN 141) Saccavibhanga Sutta – Razlaga resnic
Buddha poda kratko izjavo o štirih plemenitih resnicah, ki jo je potem natančno razložil častiti Sāriputta.

(MN 142) Dakkhiṇāvibhanga Sutta – Razlaga darovanj
Buddha je svoji krušni materi Mahāpajāpatī podal učenje o darovih, o darovalcih in o prejemnikih.

3.15. Salayatana Vagga – Šest področij

(MN 143) Anāthapiṇḍikovāda Sutta – Nasvet Anāthapiṇḍiki
Učenje častitega Sāriputte Anāthapiṇḍiki ob njegovi smrti postelji, naj se ne oprime

šestih notranjih in zunanjih področij čutov, občutkov, šestih elementov, petih agregatov, sploh ničesar od tega sveta. Ko ni navezanosti je dosežena osvoboditev.

(MN 144) Channovāda Sutta – Nasvet Channi

Častiti Channa je bil hudo bolan. Častiti Sāriputta ga je tolažil z navodili. Kmalu po tem je častiti Channa storil samomor.

(MN 145) Puṇṇovāda Sutta – Nasvet Puṇṇi

Buddha je podal učenje Puṇṇi, laiku, kako vaditi posvečeno življenje v samoti. S pojavo naslade se pojavi trpljenje. Puṇṇa je bil indiferenten do nasilja in je uvedel v prakso 500 laičnih privržencev in 500 laičnih privrženk, ter na koncu dosegel končno nirvano.

(MN 146) Nandakovāda Sutta – Nasvet Nandake

Častiti Nandaka je na zahtevo Buddhe podal učenje petstotim nunam. Govoril je o šestih notranjih in šestih zunanjih področjih, šestih vrstah zavedanja, o njihovi netrajni naravi in kako prakticirati sedem dejavnikov prebujenja. Po ponovitvi tega učenja nunam naslednji dan, so te dosegle najmanj stopnjo vstopajočega v tok.

(MN 147) Cūḷarāhulovāda Sutta – Kratko učenje o nasvetu Rāhuli

Buddha je učil svojega sina meniha Rahulo o nestalnosti dvanajstih področij čutov.

(MN 148) Chachakka Sutta – Šest skupin šestih

Učenje Buddhe o šestih notranjih in zunanjih področjih, šestih razredih zavesti, šestih razredih kontakta, šestih razredih občutka, šestih razredih želje, o nesebstvu, o nastajanju in prenehanju in o nagnjenjih.

(MN 149) Mahāsaḷāyatanika Sutta – Veliko šesterno področje

V tem učenju Buddhe je podana razlaga, kako nevednost povzroča pojav želje in posledično trpljenja. Z razvojem pride do razvitja Plemenite osmeročlene poti, do razvoja neposrednega znanja in posledično do prepoznanja stvari, kot v resnici so.

(MN 150) Nagaravindeyya Sutta – Nagaravindanom

Učenje Buddhe gospodarjem iz Nagaravinde o tem, katere samotarje in brahmine se naj časti, spoštuje, ceni in občuduje.

(MN 151) Piṇḍapātapārisuddhi Sutta – Prečiščena miloščina

Buddha uči Sāriputto, kako naj menih premišljuje na poti po miloščinsko hrano.

(MN 152) Indriyabhāvanā Sutta – Razvoj sposobnosti

Buddha razloži Ānandi razliko med treningom kontrole čutov brahminov in meniha v razvoju sposobnosti Plemenitih.

(MN 1) Muḷapariyāya Sutta – Izvor vseh stvari

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Ukkaṭṭhi, v gozdičku Subhaga, ob vznožju veličastnega drevesa sāla. Tam je tako nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, učil vas bom o izvoru vseh stvari. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

(NAVADEN POSAMEZNIK)

3. “Menihi, nepoučen navaden posameznik, ki ne upošteva plemenitih in ni niti izkušen niti treniran v njihovi Dhammi, ne upošteva pravih ljudi in ni niti izkušen niti treniran v njihovi Dhammi. On iz zemlje zaznava zemljo. Ker iz zemlje zaznava zemljo, si predstavlja zemljo, si predstavlja v zemlji, si predstavlja iz zemlje, si predstavlja, da je zemlja ‘moje,’ on uživa v zemlji. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

4. On iz vode zaznava vodo. Ker iz vode zaznava vodo, si predstavlja vodo, si predstavlja v vodi, si predstavlja iz vode, si predstavlja, da je voda ‘moje,’ uživa v vodi. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

5. On iz ognja zaznava ogenj. Ker iz ognja zaznava ogenj, si predstavlja ogenj, si predstavlja v ognju, si predstavlja iz ognja, si predstavlja, da je ogenj ‘moje,’ on uživa v ognju. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

6. On iz zraka zaznava zrak. Ker iz zraka zaznava zrak, si predstavlja zrak, si predstavlja v zraku, si predstavlja iz zraka, si predstavlja, da je zrak ‘moje,’ on uživa v zraku. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

7. On iz bitja zaznava bitja^[1]. Ker iz bitja zaznava bitja, si predstavlja bitja, si predstavlja v bitjih, si predstavlja iz bitij, si predstavlja, da so bitja ‘moje,’ on uživa v bitjih. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

8. On iz božanstev zaznava božanstva^[2]. Ker iz božanstev zaznava božanstva, si predstavlja božanstva, si predstavlja v božanstvih, si predstavlja iz božanstev, si predstavlja, da so božanstva ‘moje,’ on uživa v božanstvih. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

9. On iz Padžāpatija^[3] zaznava Padžāpatija. Ker iz Padžāpatija zaznava Padžāpatija, si predstavlja Padžāpatija, si predstavlja v Padžāpatiju, si predstavlja iz Padžāpatija, si predstavlja, da je Padžāpati ‘moje,’ on uživa v Padžāpatiju. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

10. On iz Brahme^[4] zaznava Brahmo. Ker iz Brahme zaznava Brahmo, si predstavlja Brahmo, si predstavlja v Brahmi, si predstavlja iz Brahme, si predstavlja, da je Brahmā ‘moje,’ on uživa v Brahmi. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

11. On iz božanstev strujajočega žarenja[5] zaznava božanstva strujajočega žarenja. Ker iz božanstev strujajočega žarenja zaznava božanstva strujajočega žarenja, si predstavlja božanstva strujajočega žarenja, si predstavlja v božanstvih strujajočega žarenja, si predstavlja iz božanstev strujajočega žarenja, si predstavlja, da so božanstva strujajočega žarenja 'moje,' on uživa v božanstvih strujajočega žarenja. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

12. On iz božanstev sijoče slave[6] zaznava božanstva sijoče slave. Ker iz božanstev sijoče slave zaznava božanstva sijoče slave, si predstavlja božanstva sijoče slave, si predstavlja v božanstvih sijoče slave, si predstavlja iz božanstev sijoče slave, si predstavlja, da so božanstva sijoče slave 'moje,' on uživa v božanstvih sijoče slave. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

13. On iz božanstev velikega sadeža[7] zaznava božanstva velikega sadeža. Ker iz božanstev velikega sadeža zaznava božanstva velikega sadeža, si predstavlja božanstva velikega sadeža, si predstavlja v božanstvih velikega sadeža, si predstavlja iz božanstev velikega sadeža, si predstavlja, da so božanstva velikega sadeža 'moje,' on uživa v božanstvih velikega sadeža. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

14. On iz neomejenega gospodarja zaznava neomejenega gospodarja. Ker iz neomejenega gospodarja zaznava neomejenega gospodarja, si predstavlja neomejenega gospodarja, si predstavlja v neomejenem gospodarju, si predstavlja iz neomejenega gospodarja, si predstavlja, da je neomejeni gospodar 'moje,' on uživa v neomejenem gospodarju. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

15. On iz področja neskončnega prostora zaznava področje neskončnega prostora. Ker iz področja neskončnega prostora zaznava področje neskončnega prostora, si predstavlja področje neskončnega prostora, si predstavlja v področju neskončnega prostora, si predstavlja iz področja neskončnega prostora, si predstavlja, da je področje neskončnega prostora 'moje,' on uživa v področju neskončnega prostora. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

16. On iz področja neskončne zavesti zaznava področje neskončne zavesti. Ker iz področja neskončne zavesti zaznava področje neskončne zavesti, si predstavlja področje neskončne zavesti, si predstavlja v področju neskončne zavesti, si predstavlja iz področja neskončne zavesti, si predstavlja, da je področje neskončne zavesti 'moje,' on uživa v področju neskončne zavesti. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

17. On iz področja ničnosti zaznava področje ničnosti. Ker iz področja ničnosti zaznava področje ničnosti, si predstavlja področje ničnosti, si predstavlja v področju ničnosti, si predstavlja iz področja ničnosti, si predstavlja, da je področje ničnosti 'moje,' on uživa v področju ničnosti. Zakaj je tako? Zato, vam pravim, ker tega ni popolnoma razumel.

18. On iz področja niti zaznavanja niti nezaznavanja zaznava področje niti zaznavanja niti nezaznavanja. Ker iz področja niti zaznavanja niti nezaznavanja zaznava področje

niti zaznavanja niti nezaznavanja, si predstavlja področje niti zaznavanja niti nezaznavanja, si predstavlja v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja, si predstavlja iz področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, si predstavlja, da je področje niti zaznavanja niti nezaznavanja 'moje,' on uživa v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

19. On iz videnega zaznava videno. Ker iz videnega zaznava videno, si predstavlja videno, si predstavlja v videnem, si predstavlja iz videnega, si predstavlja, da je videno 'moje,' on uživa v videnem. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

20. On iz slišanega zaznava slišano. Ker iz slišanega zaznava slišano, si predstavlja slišano, si predstavlja v slišanem, si predstavlja iz slišanega, si predstavlja, da je slišano 'moje,' on uživa v slišanem. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

21. On iz čutenega zaznava čuteno. Ker iz čutenega zaznava čuteno, si predstavlja čuteno, si predstavlja v čutenem, si predstavlja iz čutenega, si predstavlja, da je čuteno 'moje,' on uživa v čutenem. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

22. On iz spoznanega zaznava spoznano. Ker iz spoznanega zaznava spoznano, si predstavlja spoznano, si predstavlja v spoznanem, si predstavlja iz spoznanega, si predstavlja, da je spoznano 'moje,' on uživa v spoznanem. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

23. On iz enotnosti zaznava enotnost. Ker iz enotnosti zaznava enotnost, si predstavlja enotnost, si predstavlja v enotnosti, si predstavlja iz enotnosti, si predstavlja, da je enotnost 'moje,' on uživa v enotnosti. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

24. On iz različnosti zaznava različnost. Ker iz različnosti zaznava različnost, si predstavlja različnost, si predstavlja v različnosti, si predstavlja iz različnosti, si predstavlja, da je različnost 'moje,' on uživa v različnosti. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

25. On iz vsega zaznava vse. Ker iz vsega zaznava vse, si predstavlja vse, si predstavlja v vsem, si predstavlja iz vsega, si predstavlja, da je vse 'moje,' on uživa v vsem. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

26. On iz Nibbāne zaznava Nibbāno. Ker iz Nibbāne zaznava Nibbāno, si predstavlja Nibbāno, si predstavlja v Nibbāni, si predstavlja iz Nibbāne, si predstavlja, da je Nibbāna 'moje,' on uživa v Nibbāni. Zakaj je tako? Ker tega ni popolnoma razumel.

(UČENEC V VIŠJI VADBI)

27. Menihi, menih, ki je v višji vadbi[8], čigar um še ni dosegel cilja, ki si še vedno prizadeva za najvišjo varnost pred vezanostjo, iz zemlje direktno pozna zemljo. Ker iz zemlje direktno pozna zemljo, si naj ne predstavlja zemlje, si naj ne prestavlja v zemlji,

si naj ne predstavlja iz zemlje, si naj ne predstavlja, da je zemlja 'moje,' naj ne uživa v zemlji. Zakaj je tako? Zato, ker mora to popolnoma razumeti.

28–49. On iz vode direktno pozna vodo ... On iz vsega direktno pozna vse ...

50. On iz Nibbāne direktno pozna Nibbāno. Ker iz Nibbāne direktno pozna Nibbāno, si naj ne predstavlja Nibbāne, si naj ne predstavlja v Nibbāni, si naj ne predstavlja iz Nibbāne, si naj ne predstavlja, da je Nibbāna 'moje,' naj ne uživa v Nibbāni. Zakaj je tako? Zato, ker jo mora popolnoma razumeti.

(ARAHANT – I)

51. Menihi, menih, ki je arahant z uničenimi vplivi, ki je živel sveto življenje, napravil, kar je bilo potrebno napraviti, odložil breme, dosegel pravi cilj, uničil ovire eksistence in je popolno osvobojen skozi končno vednost, iz zemlje direktno pozna zemljo. Ker iz zemlje direktno pozna zemljo, si ne predstavlja zemlje, si ne predstavlja v zemlji, si ne predstavlja iz zemlje, si ne predstavlja, da je zemlja 'moje,' ne uživa v zemlji. Zakaj je tako? Zato, ker je to popolnoma razumel.

52–74. On iz vode direktno pozna vodo ... Nibbāno kot Nibbāno ... Zakaj je tako? Zato, vam pravim, ker jo je v popolnosti razumel.

(ARAHANT – II)

75. Menihi, menih, ki je arahant ... popolno osvobojen skozi končno vednost, iz zemlje direktno pozna zemljo. Ker iz zemlje direktno pozna zemljo, si ne predstavlja zemlje, si ne predstavlja v zemlji, si ne predstavlja iz zemlje, si ne predstavlja, da je zemlja 'moje,' ne uživa v zemlji. Zakaj je tako? Zato, ker je brez poželenja skozi uničenje poželenja.

76–98. On iz vode direktno pozna vodo ... Nibbāno kot Nibbāno ... Zakaj je tako? Zato, ker je brez poželenja skozi uničenje poželenja.

(ARAHANT – III)

99. Menihi, menih, ki je arahant ... popolno osvobojen skozi končno vednost, direktno pozna zemljo kot zemljo. Ker iz zemlje direktno pozna zemljo, si ne predstavlja zemlje, si ne predstavlja v zemlji, si ne predstavlja iz zemlje, si ne predstavlja, da je zemlja 'moje,' ne uživa v zemlji. Zakaj je tako? Zato, ker je brez sovraštva skozi uničenje sovraštva.

100–122. On iz vode direktno pozna vodo ... Nibbāno kot Nibbāno ... Zakaj je tako? Zato, ker je brez sovraštva skozi uničenje sovraštva.

(ARAHANT – IV)

123. Menihi, menih, ki je arahant ... popolno osvobojen skozi končno vednost, tudi direktno pozna zemljo kot zemljo. Ker iz zemlje direktno pozna zemljo, si ne

predstavlja zemlje, si ne prestavlja v zemlji, si ne predstavlja iz zemlje, si ne predstavlja, da je zemlja 'moje,' ne uživa v zemlji. Zakaj je tako? Zato, ker je brez zablode skozi uničenje zablode.

124–146. On iz vode direktno pozna vodo ... Nibbāno kot Nibbāno ... Zakaj je tako? Zato, ker je brez zablode skozi uničenje zablode.

(TATHĀGATA – I)

147. Menihi, tudi Tathāgata[9], popoln in popolno prebujen, direktno pozna zemljo kot zemljo. Ker iz zemlje direktno pozna zemljo, si ne predstavlja zemlje, si ne prestavlja v zemlji, si ne predstavlja iz zemlje, si ne predstavlja, da je zemlja 'moje,' ne uživa v zemlji. Zakaj je tako? Zato, ker je Tathāgata to popolnoma in dokončno razumel.

148–170. On iz vode direktno pozna vodo ... Nibbāno kot Nibbāno ... Zakaj je tako? Ker, vam pravim, je Tathāgata to popolnoma in dokončno razumel.

(TATHĀGATA – II)

171. Menihi, Tathāgata, popoln in popolno prebujen, direktno pozna zemljo kot zemljo. Ker iz zemlje direktno pozna zemljo, si ne predstavlja zemlje, si ne prestavlja v zemlji, si ne predstavlja iz zemlje, si ne predstavlja, da je zemlja 'moje,' ne uživa v zemlji. Zakaj je tako? Zato, ker je razumel, da je užitek izvor neprijetnosti in da je z eksistenco [kot pogojem] tukaj rojstvo in iz tega nastaneta staranje in smrt. Zato, menihi, se je Tathāgata skozi popolno uničenje, izginitev, prenehanje, odrekanje in opustitev želje prebudil v najvišje popolno prebujenje.

172–194. On iz vode direktno pozna vodo ... Nibbāno kot Nibbāno ... Ker je razumel, da je užitek izvor neprijetnosti in z eksistenco [kot pogojem] je tukaj rojstvo in iz tega nastaneta staranje in smrt. Zato, menihi, se je Tathāgata skozi popolno uničenje, izginitev, prenehanje, odrekanje in opustitev želje prebudil v najvišje popolno prebujenje.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Toda ti menihi niso bili veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Bitja – Vse kar ima eksistenco, obstoj. Narava, stvarstvo, svet.

[2] Božanstva (v paliju: deve) – mišljena so vsa božanstva, ki so nad človeškim svetom. Glej tudi <https://www.accesstoinsight.org/ptf/dhamma/sagga/loka.html>

[3] Padžāpati – Stvarnik, “gospodar stvarjenja” je ime, ki je dano v Vedah najvišjemu od vedskih božanstev. V tem primeru je to ime za Māro, ker je vladar te “generacije” živih bitij.

[4] Brahmā – Bog, prvo božanstvo, ki se rodi na začetku novega kozmičnega cikla in katerega življenje traja celoten cikel. Mišljena so tudi božanstva, katerih položaj je določen z dosego prve džhāne.

[5] Božanstva strujajočega žarenja – to so vsa bitja nivoja druge džhāne: božanstva omejenega žarenja in božanstva neizmernega žarenja.

[6] Božanstva sijoče slave – to so vsa bitja nivoja tretje džhāne: božanstva omejene slave in božanstva neizmerne slave.

[7] Božanstva velikega sadeža – to so božanstva nivoja četrte džhāne.

[8] Učenec v višji vadbi je ta, ki je dosegel enega od treh nižjih nivojev svetosti – nivo vstopa v tok, nivo enkratnega povratnika, nivo nepovratnika, vendar mora še vedno vaditi, da doseže cilj, to je nivo arahantstva.

[9] Tathāgata – ime, ki ga je Buddha pogosto uporabljal, ko je govoril o sebi.

(MN 2) Sabbāsava Sutta – Vsi vplivi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Savatthīju, v Džetovem[1] gozdičku Anāthapiṇḍikovega[2] parka. Tam je nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, učil vas bom o brzdanju vseh vplivov[3]. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

(POVZETEK)

3. “Menihi, jaz pravim, da je uničenje vplivov za tistega, ki ve in vidi, ne za tistega, ki ne ve in ne vidi. Kdo ve in kaj vidi? Usmerjen um h koreninam stvari in um, ki ni usmerjen h koreninam stvari[4]. Ko nekdo ne usmeri uma h koreninam stvari, se pojavijo nenastali vplivi in se povečajo že nastali vplivi. Ko nekdo usmeri um h koreninam stvari, se nenastali vplivi ne pojavijo in se opustijo že nastali vplivi.

4. Menihi, so vplivi, ki jih je potrebno opustiti z videnjem. So vplivi, ki jih je potrebno opustiti z brzdanjem. So vplivi, ki jih je potrebno opustiti z njihovo uporabo. So vplivi, ki jih je potrebno opustiti s prenašanjem. So vplivi, ki jih je potrebno opustiti z izogibanjem. So vplivi, ki jih je potrebno opustiti z odstranjevanjem. So vplivi, ki jih je potrebno opustiti z razvijanjem.

(VPLIVI, KI JIH JE POTREBNO OPUSTITI Z VIDENJEM)

5. Kakšne vplive, menihi, je potrebno opustiti z videnjem[5]? Menihi, nepoučen navaden posameznik, ki nima spoštovanja do plemenitih in je nevešč in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki nima spoštovanja do pravih ljudi in je nevešč in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ne razume h katerim stvarjem je primerno usmeriti um in h katerim stvarjem ni primerno usmeriti uma. Ker je to tako, on usmeri um k tistim stvarjem, h katerim ga ni primerno usmeriti in ne usmeri uma k tistim stvarjem, h katerim ga je primerno usmeriti.

6. Katere so stvari, h katerim ni primerno usmeriti uma? To so stvari, ki takrat, ko se k njim usmeri um, v njem nastane do sedaj še nenastali vpliv želje po čutnosti in se poveča že nastali vpliv želje po čutnosti, v njem nastane še nenastali vpliv eksistence in se poveča že nastali vpliv eksistence, v njem nastane do sedaj še nenastali vpliv nevednosti in se poveča že nastali vpliv nevednosti. To so stvari, h katerim ni primerno usmeriti uma. In katere so stvari, h katerim je primerno usmeriti um? To so stvari, ki takrat, ko se k njim usmeri um, v njem ne nastane še nenastali vpliv želje po čutnosti in je opuščena že nastali vpliv želje po čutnosti, v njem ne nastane še nenastali vpliv eksistence in je opuščena že nastali vpliv eksistence, v njem ne nastane še nenastali vpliv nevednosti in je opuščena že nastali vpliv nevednosti. To so stvari, h katerim je primerno usmeriti um, ki pa jim ga ne posveti. Z usmerjanjem uma k stvarjem, h katerim ni primerno usmeriti uma in z ne usmerjanjem uma k stvarjem, h katerim je primerno usmeriti um, tako v njem nastanejo še nenastali vplivi in se že nastali vplivi povečajo.

7. On ne usmerja uma h koreninam stvari na tak način: 'Sem živel v preteklosti? Nisem živel v preteklosti? Kaj sem bil v preteklosti? Kako sem bil v preteklosti? Ko sem bil nekaj, kaj sem postal v preteklosti? Ali bom živel v prihodnosti? Ali ne bom živel v prihodnosti? Kaj bom v prihodnosti? Kako bom v prihodnosti? Ko bom nekaj, kaj bom postal v prihodnosti?' Ali drugače, on je notranje zmeden o sedanjosti: 'Ali jaz obstajam? Ali jaz ne obstajam? Kaj sem jaz? Kako sem jaz? Od kod je prišlo to bitje? Kam bo šlo?'

8. Ko on na tak način ne usmerja uma h koreninam stvari, v njem nastane eden od šestih pogledov. Pogled 'obstaja moje sebstvo' nastane v njem kot resnica in se utrdi; ali, pogled 'moje sebstvo ne obstaja' nastane v njem kot resnica in se utrdi; ali, pogled 'jaz zaznavam sebstvo s sebstvom' nastane v njem kot resnica in se utrdi; ali, pogled 'jaz zaznavam ne-sebstvo s sebstvom' nastane v njem kot resnica in se utrdi; ali, pogled 'jaz zaznavam sebstvo z ne-sebstvom' nastane v njem kot resnica in se utrdi; ali drugače, on ima nekatere takšne poglede, kot je ta: 'To je moje sebstvo, ki govori in čuti

in doživlja tukaj in tam rezultat dobrih ali slabih dejanj; to moje sebstvo je trajno, večno, neskončno, ni predmet sprememb in bo trajalo večno.' Ta špekulativni pogled, menihi, se imenuje goščava pogledov, divjina pogledov, skrivljenost pogledov, kolebanje pogledov, okovanost pogledov. Okovan z okovi pogledov, nepoučen navaden posameznik ni osvobojen rojstva, staranja in smrti, osvobojen žalosti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz pravim, da ni osvobojen neprijetnosti.

9. Menihi, dobro poučeni plemeniti učenec, ki spoštuje plemenite in je usposobljen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki spoštuje prave ljudi in je usposobljen in discipliniran v njihovi Dhammi, razume h katerim stvarjem je primerno usmeriti um in h katerim stvarjem ni primerno usmeriti uma. Ker je to tako, on ne usmeri uma k tistim stvarjem, h katerim ni primerno usmeriti uma in usmeri um k tistim stvarjem, h katerim je primerno usmeriti um.

10. Katere so stvari, h katerim ni primerno usmeriti uma in h katerim ga on ne usmeri? Obstajajo stvari, ki takrat, ko se k njim usmeri um, v njem nastane do sedaj še nenastali vpliv želje po čutnosti ... (kot §6) ... in se poveča že nastali vpliv nevednosti. To so stvari, h katerim ni primerno usmeriti uma in h katerim ga on ne usmeri. In katere so stvari, u katerim usmeri um? To so stvari, ki takrat, ko k njim usmeri um, v njem ne nastane nenastali vpliv želje po čutnosti ... (kot §6) ... in je opuščeni že nastali vpliv želje po čutnosti. To so stvari, h katerim je primerno usmeriti um in h katerim ga on usmeri. Z usmerjanjem uma k stvarjem, h katerim ga ni primerno usmeriti in z usmerjanjem uma k stvarjem, h katerim ga je primerno usmeriti, nenastali vplivi ne nastanejo v njem in so opuščeni že nastali vplivi.

11. On usmeri um h koreninam stvari: 'To je neprijetnost'; on usmeri svoj um h koreninam stvari: 'To je izvor neprijetnosti'; on usmeri um h koreninam stvari: 'To je končanje neprijetnosti'; on usmeri um h koreninam stvari: 'To je pot, ki vodi do končanja neprijetnosti.' Ko usmeri um na ta način, so v njem opuščeni trije okovi: pogled osebnosti, dvom in privrženost pravilom in obredom. Tako se imenujejo vplivi, ki jih je potrebno opustiti z videnjem.

(VPLIVI, KI JIH JE POTREBNO OPUSTITI Z BRZDANJEM)

12. Katere vplive, menihi, bi morali opustiti z brzdanjem? Menih, ko temeljito premisli, vztraja z brzdanjem sposobnosti oči. Medtem, ko se lahko pojavijo vplivi, neprijetnosti in vročica v tem, ki vztraja z neobzdrano sposobnostjo oči, ni vplivov, neprijetnosti in vročice v tem, ki vztraja z obrzdrano sposobnostjo oči. Ko temeljito razmisli, vztraja z brzdanjem sposobnosti ušes ... z brzdanjem sposobnosti nosu ... z brzdanjem sposobnosti jezika ... z brzdanjem sposobnosti telesa ... z brzdanjem sposobnosti uma ... Medtem, ko se lahko pojavijo vplivi, neprijetnost in vročica v tem, ki vztraja z neobzdranimi sposobnostmi, ni vplivov, neprijetnosti ali vročice v tem, ki vztraja z obrzdranimi sposobnostmi. Tako se imenujejo vplivi, ki jih je potrebno opustiti z brzdanjem.

(VPLIVI, KI JIH JE POTREBNO OPUSTITI Z UPORABO)

13. Katere vplive, menihi, bi morali opustiti z uporabo? Menih, ko temeljito premisli, uporabi obleko le za zaščito pred mrazom, za zaščito pred vročino, za zaščito pred stikom z obadi, komarji, vetrom, soncem, plazilci in samo za namen zakrivanja intimnih delov telesa.

14. Ko temeljito premisli, uporabi miloščinsko hrano niti za užitek niti za opojnost niti zaradi lepote in privlačnosti, ampak le za vzdrževanje in trajanje tega telesa, za odpravo nelagodja in za pomoč svetemu življenju in si misli: 'Tako bom končal stare občutke, ne da bi nastali novi občutki in bom zdrav in kreposten in bom živel v udobju.'

15. Ko temeljito premisli, uporabi mesto za počitek samo za zaščito pred mrazom, za zaščito pred vročino, za zaščito pred stikom z obadi, komarji, vetrom, soncem, plazilci in samo za namen zaščite pred vremenskimi nevšečnostmi in za uživanje v umiku.

16. Ko temeljito premisli, uporabi medicinske potrebščine samo za zaščito pred nastalimi bolečimi občutki in v korist dobrega zdravja.

17. Čeprav se lahko pojavijo vplivi, neprijetnost in vročica v tem, ki ne uporablja potrebščin, ni vplivov, neprijetnosti ali vročice v tem, ki jih uporablja. Tako se imenujejo vplivi, ki jih je potrebno opustiti z uporabo.

(VPLIVI, KI JIH JE POTREBNO OPUSTITI S POTRPLJENJEM)

18. Katere vplive, menihi, bi morali opustiti s potrpljenjem? Menih, ko temeljito premisli, prenaša mraz in vročino, lakoto in žejo, stik s plazilci, komarji, vetrom, soncem in ostudnimi stvarmi; on potrpi zlobno govorjenje, neiskrene besede in nastale telesne občutke, ki so boleči, mučni, ostri, prebadajoči, neprijetni, nesrečni in grozeči življenju. Čeprav se lahko pojavijo vplivi, neprijetnost in vročica v tem, ki ne potrpi takšnih stvari, ni vplivov, neprijetnosti in vročice v tem, ki to potrpi. Tako se imenujejo vplivi, ki jih je potrebno opustiti s potrpljenjem.

(VPLIVI, KI JIH JE POTREBNO OPUSTITI Z IZOGIBANJEM)

19. Katere vplive, menihi, bi morali opustiti z izogibanjem? Menih, ko temeljito premisli, se izogne divjemu slonu, divjemu konju, divjemu biku, divjemu psu, kači, štoru, grmu robid, breznu, prepadni steni, greznici, odtočnemu kanalu. Ko temeljito premisli, se izogne sedenju na neprimernih sedežih[6], tavanju po neprimernih krajih in druženju s slabimi tovariši, ker če bi to tako delal, bi ga modri tovariši v svetem življenju lahko sumili zlega ravnanja. Čeprav se lahko pojavijo vplivi, neprijetnost in vročica v tem, ki se ne izogiba tem stvarem, ni vplivov, neprijetnosti in vročice v tem, ki se jim izogiba. Tako se imenujejo vplivi, ki jih je potrebno opustiti z izogibanjem.

(VPLIVI, KI JIH JE POTREBNO OPUSTITI Z ODSTRANJEVANJEM)

20. Katere vplive, menihi, bi morali opustiti z odstranjevanjem? Menih, ko temeljito premisli, ne dopusti misli želje po čutnosti, ki je nastala v njem; on jo zapusti, odstrani, jo odvrže in uniči. On ne dopusti misli zlobe, ki je nastala v njem ... On ne dopusti misli krutosti, ki je nastala v njem ... On ne dopusti nastanek zlih slabih stanj; on jih opusti, odstrani, jih odvrže in uniči. Čeprav se lahko pojavijo vplivi, neprijetnost in vročica v tem, ki ne odstrani teh misli, ni vplivov, neprijetnosti in vročice v tem, ki jih odstrani. Tako se imenujejo vplivi, ki jih je potrebno opustiti z odstranjevanjem.

(VPLIVI, KI JIH JE POTREBNO OPUSTITI Z RAZVIJANJEM)

21. Katere vplive, menihi, bi morali opustiti z razvijanjem? Menih, ko temeljito premisli, razvije pozornost kot dejavnik prebujenja, ki je podprt s samoto, odčaranjem in prenehanjem in zori v odrekanju. On razvije dejavnik raziskovanja stanj kot dejavnik prebujenja ... prizadevnosti ... radosti ... mirnosti ... zbranosti ... mirnodušnosti kot dejavnik prebujenja, kar je podprto s samoto, odčaranjem in prenehanjem in zori v odrekanju[7]. Čeprav se lahko pojavijo vplivi, neprijetnost in vročica v tem, ki ne razvije teh dejavnikov prebujenja, ni vplivov, neprijetnosti in vročice v tem, ki jih razvije. Tako se imenujejo vplivi, ki jih je potrebno opustiti[8].

(ZAKLJUČEK)

22. Menihi, ko so za meniha vplivi, ki jih je potrebno opustiti z videnjem bili opuščeni z videnjem, ko so vplivi, ki jih je potrebno opustiti z brzdanjem bili opuščeni z brzdanjem, ko so vplivi, ki jih je potrebno opustiti z uporabo bili opuščeni z uporabo, ko so vplivi, ki jih je potrebno opustiti s potrpljenjem bili opuščeni s potrpljenjem, ko so vplivi, ki jih je potrebno opustiti z izogibanjem bili opuščeni z izogibanjem, ko so vplivi, ki jih je potrebno opustiti z odstranjevanjem bili opuščeni z odstranjevanjem, ko so vplivi, ki jih je potrebno opustiti z razvijanjem bili opuščeni z razvijanjem – takrat se on imenuje menih, ki biva obrzdan z brzdanjem vseh vplivov. On je prekinil z željami, odvrigel spone in s popolnim razumevanjem pojmov napravil konec neprijetnosti.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Gozdiček južno od mesta Sāvattihī je od princa Džeta, sina kralja Kosale Pasenadija, odkupil Anāthapiṇḍika in ga daroval Buddhi. Na tem mestu so zanj zgradili bivališče oz. samostan (Džetavana).

[2] Anāthapiṇḍika – bogat trgovec in bankir. Bil je glavni moški laični učenec in največji podpornik Buddhē.

[3] Vpliv (āsava) – tok, ki izstopa ali vstopa (bolj običajno) v um človeka. Prevaja se tudi kot madež. Je kategorija onesnaženj, ki obstajajo na najglobljem in najbolj osnovnem nivoju.

[4] Yoniso manasikāra – pozornost, ki je usmerjena h koreninam stvari. To pomeni, da nismo pozorni le na objekt, ampak tudi na kontekst, v katerem je ta objekt in ki tvori ta objekt. To pomeni, da je tudi dožemanje (nečesa) vključeno v raziskovanje.

[5] Videnje (dassana) – se tukaj nanaša na prvo od štirih transcendentnih poti – pot vstopanja v tok (sotāpattimagga), ki je tako označeno zato, ker ponuja videnje Nibbāne. Višje tri poti se imenujejo poti razvoja (bhāvāna), ker razvijejo vizijo Nibbāne do točke, v kateri so vsi vplivi izkoreninjeni.

[6] Neprimerni sedeži so dveh vrst, kar je omenjeno v meniškem pravilniku Pātimokkhi – sedenje z žensko za zastorom na javnem mestu, prikladnim za spolni odnos in sedenje z žensko na samem.

[7] To je sedem dejavnikov prebujenja (satta bojjhangā), ki so vključeni med sedemintrideset pogojev za prebujenje.

[8] Vpliv želje po čutnosti se izkorenini na poti nepovratnika, vplivi po bivanju in nevednosti pa samo na končni poti arahantstva.

(MN 3) Dhammadāyāda Sutta – Dediči v Dhammi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

(POSVETNOST IN DHAMMA)

2. “Menihi, bodite moji dediči v Dhammi, ne moji dediči v posvetnih stvareh. Iz milosti do vas sem pomislil: ‘Kako naj bodo moji učenci moji dediči v Dhammi in ne moji dediči v posvetnih stvareh?’ Če ste moji dediči v posvetnih stvareh, ne moji dediči v Dhammi, boste takole grajani: ‘Učiteljevi učenci živijo kot dediči v posvetnih stvareh, ne kot dediči v Dhammi’; in jaz bom grajan takole: ‘Učiteljevi učenci živijo kot njegovi dediči v posvetnih stvareh, ne kot njegovi dediči v Dhammi.’

Če ste moji dediči v Dhammi, ne moji dediči v posvetnih stvareh, ne boste grajani [ampak bo rečeno]: ‘Učiteljevi učenci živijo kot njegovi dediči v Dhammi, ne kot njegovi dediči v posvetnih stvareh’; in jaz ne bom grajan [ampak bo rečeno]: ‘Učiteljevi učenci živijo kot njegovi dediči v Dhammi, ne kot njegovi dediči v posvetnih stvareh.’ Zato, menihi, bodite moji dediči v Dhammi, ne moji dediči v posvetnih stvareh. Iz milosti do vas sem pomislil: ‘Kako naj bodo moji učenci moji dediči v Dhammi, ne moji dediči v posvetnih stvareh?’

3. Menihi, predpostavimo, da sem pojedel, odklonil vzeti več hrane, sem se nasitil, končal, imel dovolj, imel toliko, kot sem potreboval in je nekaj podarjene hrane ostalo, da se jo zavrže. Tedaj prideta dva meniha, lačna in slabotna in jima rečem: ‘Meniha, jaz sem jedel ... imel, kar sem potreboval, vendar je tam ostalo še nekaj podarjene hrane, ki se bo zavrгла. Jejta, če želita; če ne bosta jedla, potem jo bom vrgel stran tam, kjer ni zelenja ali vrgel v vodo, kjer ni življenja.’ Potem je eden od menihov pomislil: ‘Blaženi je jedel ... imel, kar je potreboval, vendar je ta podarjena hrana Blaženemu ostala in bo zavržena; če jo ne pojemo, jo bo Blaženi zavrگel ... Vendar je Blaženi rekel tole: “Menihi, bodite moji dediči v Dhammi, ne moji dediči v posvetnih stvareh.” Ta podarjena hrana je ena od posvetnih stvari. Kaj če ne pojem te podarjene hrane in preživim noč in dan lačen in slaboten.’ In namesto, da bi jedel podarjeno hrano, je preživel to noč in dan lačen in slaboten. Potem je drugi menih pomislil: ‘Blaženi je jedel ... imel, kar je potreboval, vendar je ta podarjena hrana Blaženemu ostala in bo zavržena ... Kaj če pojem to podarjeno hrano in preživim noč in dan niti lačen niti slaboten.’ In ko je pojedel to podarjeno hrano je preživel noč in dan niti lačen niti slaboten. In čeprav je ta menih jedel podarjeno hrano in preživel noč in dan niti lačen niti slaboten, bolj spoštujem in hvalim prvega meniha. Zakaj je tako? Ker ga bo to za dolgo časa vodilo do maloštevilnosti njegovih želja, do zadovoljstva, izbrisa, do lahke podpore za življenje in do prebujenja energije. Zato, menihi, bodite moji dediči v Dhammi, ne moji dediči v posvetnih stvareh. Iz milosti do vas sem pomislil: ‘Kako naj bodo moji učenci moji dediči v Dhammi, ne moji dediči v posvetnih stvareh?’“

4. To je rekel Blaženi. Ko je to rekel, je Vzvišeni vstal iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče. Kmalu potem, ko je odšel, je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.” – “Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

(ŽIVLJENJE UČENCA V SAMOTI)

5. “Prijatelji, na kakšen način učenci učitelja, ki živijo v samoti, ne vadijo v samoti? In na kakšen način učenci učitelja, ki živijo v samoti, vadijo v samoti?”

“Zares, prijatelj, od daleč bi prišli, da bi se naučili od častitega Sāriputte pomena te izjave. Bilo bi dobro, če bi častiti Sāriputta razložil pomen te izjave. Ko bodo menihi to slišali od njega, si bodo zapomnili.”

“Potem, prijatelji, poslušajte in skrbno pazite kaj bom povedal.” “Da, prijatelj,” so odgovorili menihi. Častiti Sāriputta je rekel:

6. "Prijatelji, na kakšen način učenci učitelja, ki živijo v samoti, ne vadijo v samoti? Učenci učitelja, ki živijo v samoti, ne vadijo v samoti; oni ne opustijo tistega, kar jim je učitelj naročil; so potratni in nemarni, vodijo v nazadovanju, ne brigajo se za samoto.

Menihe starešine^[1] je potrebno grajati zaradi treh razlogov. Kot učenci učitelja, ki živijo v samoti, ne vadijo v samoti: zaradi tega prvega razloga morajo biti grajani. Oni ne opustijo tistega, kar jim je učitelj naročil: zaradi tega drugega razloga morajo biti grajani. So potratni in nemarni, vodijo v nazadovanju, ne brigajo se za samoto: zaradi tega tretjega razloga morajo biti grajani. Menihe starešine je treba grajati zaradi teh treh razlogov.

Srednje menihe je potrebno grajati zaradi treh razlogov. Kot učenci učitelja, ki živijo v samoti, ne vadijo v samoti: zaradi tega prvega razloga morajo biti grajani. Oni ne opustijo tistega, kar jim je učitelj naročil: zaradi tega drugega razloga morajo biti grajani. So potratni in nemarni, vodijo v nazadovanju, ne brigajo se za samoto: zaradi tega tretjega razloga morajo biti grajani. Srednje menihe je treba grajati zaradi teh treh razlogov.

Nove menihe je potrebno grajati zaradi treh razlogov. Kot učenci učitelja, ki živijo v samoti, ne vadijo v samoti: zaradi tega prvega razloga morajo biti grajani. Oni ne opustijo tistega, kar jim je učitelj naročil: zaradi tega drugega razloga morajo biti grajani. So potratni in nemarni, vodijo v nazadovanju, ne brigajo se za samoto: zaradi tega tretjega razloga morajo biti grajani. Nove menihe je treba grajati zaradi teh treh razlogov.

Na ta način učenci učitelja, ki živijo v samoti, ne vadijo v samoti.

7. Na kakšen način učenci učitelja, ki živijo v samoti, vadijo v samoti? Učenci učitelja, ki živijo v samoti, vadijo v samoti; opustijo tisto, kar jim je učitelj naročil; niso potratni in nemarni, trudijo se izogniti nazadovanju in so vodilni v samoti.

Menihe starešine je potrebno pohvaliti zaradi treh razlogov. Kot učenci učitelja, ki živijo v samoti, vadijo v samoti: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega prvega razloga. Opustijo tisto, kar jim je učitelj naročil: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega drugega razloga. Niso potratni in nemarni; trudijo se izogniti nazadovanju in so vodilni v samoti: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega tretjega razloga. Menihe starešine je potrebno pohvaliti zaradi teh treh razlogov.

Srednje menihe je potrebno pohvaliti zaradi treh razlogov. Kot učenci učitelja, ki živijo v samoti, oni vadijo v samoti: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega prvega razloga. Opustijo tisto, kar jim je učitelj naročil: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega drugega razloga. Niso potratni in nemarni; trudijo se izogniti nazadovanju in so vodilni v samoti: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega tretjega razloga. Srednje menihe je potrebno pohvaliti zaradi teh treh razlogov.

Nove menihe je potrebno pohvaliti zaradi treh razlogov. Kot učenci učitelja, ki živijo v samoti, vadijo v samoti: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega prvega razloga. Opustijo tisto, kar jim je učitelj naročil: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega drugega razloga. Niso potratni in nemarni; trudijo se izogniti nazadovanju in so vodilni v samoti: potrebno jih je pohvaliti zaradi tega tretjega razloga. Nove menihe je potrebno pohvaliti zaradi teh treh razlogov.

Na ta način učenci učitelja, ki živijo v samoti, vadijo v samoti.

(SREDNJA POT)

8. Prijatelji, obstaja zlo pohlepa in sovraštva. Obstaja Srednja pot za opustitev pohlepa in sovraštva, ki daje vizijo, daje znanje, ki vodi do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne. In kaj je Srednja pot? To je Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost. To je Srednja pot, ki daje vizijo, daje znanje, kar vodi do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne.

9–15. Zlo v tem je jeza in maščevanje ... zaničevanje in oblastna drža ... zavist in skopost ... sleparstvo in prevara ... trma in predrznost ... domišljavost in aroganca ... samovšečnost in nemarnost. Obstaja srednja pot za opustitev samovšečnosti in nemarnosti, ki daje vizijo, daje znanje, kar vodi do miru, do direktnega znanja, do prebujenja, do Nibbāne. In kaj je ta srednja pot? To je ravno ta Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost. To je srednja pot, ki daje vizijo, daje znanje, kar vodi do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne.”

To je bilo tisto, kar je rekel častiti Sāriputta. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Sāriputte.

Opombe

[1] Menihi starešine (thera) so ti, ki imajo več kot deset deževnih umikov od svoje posvetitve; srednji menihi imajo med pet in devet deževnih umikov; novi menihi imajo manj kot pet deževnih umikov.

(MN 4) Bhayabherava Sutta – Strah in groza

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je brahmin Džāṇussoṇi odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljudnosten in družaben pogovor končan, je sedel na stran in rekel: "Mojster Gotama, ko so pripadniki naroda odšli naprej od doma v brezdomstvo zaradi zaupanja v mojstra Gotamo, ali imajo mojstra Gotamo za svojega vodjo, svojega pomočnika in za svojega vodnika? In ali ti ljudje sledijo vzgledu mojstra Gotame?"

"Tako je, brahmin, tako je. Ko odide pripadnik naroda naprej od doma v brezdomstvo zaradi zaupanja v mene, me ima za svojega vodjo, svojega pomočnika in svojega vodnika. In ti ljudje sledijo mojemu vzgledu."

"Toda, mojster Gotama, bivališča v odročni goščavi pragozda, v gozdu, je težko vzdrževati, samoto je težko prakticirati in težko je uživati v samotnosti. Pomislil bi, da pragozd oropa menihu um, če ta nima zbranosti."

"Tako je, brahmin, tako je. Bivališča v odročni goščavi pragozda, v gozdu, je težko vzdrževati, samoto je težko prakticirati in težko je uživati v samotnosti. Pomislil bi, da pragozd oropa menihu um, če ta nima zbranosti."

3. Pred mojim prebujenjem, ko sem bil še samo neprebujeni bodhisatta, sem tudi jaz premišljeval: 'Bivališča v odročni goščavi pragozda, v gozdu, je težko vzdrževati ... da pragozd oropa menihu um, če ta nima zbranosti.'

(VZROKI ZA STRAH IN GROZO)

4. Premišljeval sem tako: 'Kadar asketi ali brahmini, ki niso prečiščeni v telesnem ravnanju, bivajo v odročnih mestih v goščavi pragozda, v gozdu, potem zaradi tega, ker nimajo prečiščenega telesnega ravnanja, ti dobri asketi in brahmini obudijo v sebi škodljiv strah in grozo. Toda jaz ne grem prebivati v odročno goščavo pragozda, v gozd, neprečiščen v telesnem ravnanju. Jaz sem prečiščen v telesnem ravnanju. Jaz grem v odročna pragozdna bivališča, v gozd, kot eden plemenitih s prečiščenim telesnim ravnanjem.' Ko vidim v sebi to čistost telesnega ravnanja, najdem veliko olajšanje v življenju v gozdu.

5–7. Premišljeval sem tako: 'Kadar asketi ali brahmini, ki niso prečiščeni v govornem ravnanju ... niso prečiščeni v umskem ravnanju ... niso prečiščeni v svojem načinu življenja, odidejo v bivališče v odročno goščavo pragozda, v gozd ... obudijo v sebi

škodljiv strah in grozo. Toda ... jaz imam prečiščen način življenja. Jaz se napotim v bivališče v odročno goščavo pragozda, v gozd, kot eden plemenitih, s prečiščenim načinom življenja.' Ko vidim v sebi to prečiščenost načina življenja, najdem veliko uteho v bivanju v gozdu.

8. Premišljeval sem tako: 'Kadar asketi ali brahmini, ki so pohlepni in polni poželenja ... Jaz nisem pohlepen ... '

9. '... z umom zlobe in namerami sovraštva ... Jaz imam um dobrohotnosti ... '

10. '... obvladani z lenobo in topostjo ... Jaz sem brez lenobe in toposti ... '

11. '... obvladani z vznemirjenim in nemirnim umom ... Jaz imam miren um ... '

12. '... negotovost in dvom ... Jaz sem šel onkraj dvoma ... '

13. '... vdani samohvali in podcenjevanju drugih ... Jaz nisem vdan samohvali in podcenjevanju drugih ... '

14. '... predmet preplaha in groze ... Jaz sem brez zaskrbljenosti ... '

15. '... želja po dobičku, časti in ugledu ... Jaz imam malo želja ... '

16. '... leni in v pomanjkanju prizadevanja... Jaz sem prizadeven ... '

17. '... nepozorni in se v polnosti ne zavedajo ... Jaz sem zasidran v pozornosti ... '

18. '... nezbrani in z zablodelim umom ... Jaz obvladam zbranost ... '

19. Premišljeval sem tako: 'Kadar se asketi ali brahmini brez modrosti, blebetači, odpravijo v prebivališča v odročno goščavo pragozda, v gozd, potem ta napaka svojega bitja, da so brez modrosti in blebetajoči, v dobrih asketih in brahminih prebudi škodljiv strah in grozo. Vendar, jaz ne grem v prebivališče v odročno goščavo pragozda, v gozd, brez modrosti, blebetajoč. Jaz imam pozornost. Jaz grem v prebivališče v odročno goščavo pragozda, v gozd, kot eden plemenitih, ki ima modrost.' Ko sem videl v sebi to posedovanje modrosti, sem pridobil veliko zaupanje v bivanje v gozdu.

20. Premišljeval sem tako: 'Obstajajo posebej ugodne noči štirinajstega, petnajstega in osmega[1]. Kaj, če bi te noči preživel v takšnih strah zbudajočih, strašljivih bivališčih, kot so svetišča v sadovnjakih, svetišča v gozdovih in svetišča v drevju? Morda bi srečal ta strah in grozo.' In kasneje, na takšne posebej ugodne noči, kot so štirinajstega, petnajstega in osmega, sem prebil v takšnih strah zbudajočih, strašljivih bivališčih, kot so svetišča v sadovnjakih, svetišča v gozdovih in svetišča v drevju. In ko sem tam prebival, bi prišla k meni divja žival, bi pav prelomil vejo ali veter zašumel listje. Pomislil sem: 'Kaj če sedaj prihajata strah in groza?' Pomislil sem: 'Zakaj bivam vedno v pričakovanju strahu in groze? Kaj, če bi obvladal ta strah in grozo ko ta pride nadme, medtem ko bi ohranjal isto držo telesa v kateri sem?'

Ko sem hodil, sta nadme prišla strah in groza; jaz nisem niti obstal niti sedel niti legel, dokler nisem obvladal tega strahu in groze. Ko sem stal, sta nadme prišla strah in groza; jaz nisem niti hodil niti sedel niti legel, dokler nisem obvladal tega strahu in groze. Ko sem sedel, sta nadme prišla strah in groza. Jaz nisem niti hodil niti stal, niti legel, dokler nisem obvladal tega strahu in groze. Ko sem ležal, sta nadme prišla strah in groza. Jaz nisem niti hodil niti stal niti sedel, dokler nisem obvladal tega strahu in groze.

21. Obstajajo, brahmin, nekateri asketi in brahmini, ki dojemajo dan takrat, ko je noč in noč, ko je dan. Pravim, da so v zablodi. Jaz dojemam noč takrat, ko je noč in dan, ko je dan. Upravičeno rečeno, če bi o komerkoli lahko rekli: 'Bitje, ki ni predmet zablode, se je pojavilo na svetu, za blaginjo in srečo mnogih, iz usmiljenja za svet, za dobro, blagor in srečo božanstev in ljudi,' sem to resnično jaz, o katerem bi to upravičeno govorili.

22. Neutrudna energija se je vzbudila v meni in stalna pozornost je bila vzpostavljena, moje telo je bilo mirno in brez težav, moj um zbran in poenoten.

(ŠTIRI DŽHĀNE)

23. Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v **prvi džhāni**, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote.

24. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v **drugi džhāni**, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja.

25. Ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v **tretji džhāni**, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.'

26. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v **četrti džhāni**, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

(TRI VEDNOSTI)

27. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril **k spominu na pretekla življenja**. Spomnil sem se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja

hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako sem se z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

28. To je bila prva resnična vednost, ki sem jo dosegel v prvem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

29. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k **vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij**. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, sem videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razumel sem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako sem z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumel, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji.

30. To je bila druga resnična vednost, ki sem jo dosegel v drugem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

31. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k **vednosti o uničenju vplivov**. Direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je neprijetnost'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je izvor neprijetnosti'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je prenehanje neprijetnosti'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' Direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To so vplivi'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je izvor vplivov'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je prenehanje vplivov'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

32. Ko sem vedel in videl na ta način, je bil moj um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko sem bil osvobojen, je prišla vednost: 'Osvobojeno je.' direktno sem vedel: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

33. To je bila tretja resnična vednost, ki sem jo dosegel v tretjem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

34. Brahmin, ti lahko misliš: ‘Morda asket Gotama celo danes ni brez poželenja, sovraštva in zablode, ker se še vedno zateče v oddaljena bivališča v odročni goščavi pragozda, v gozd.’ Ampak ti ne bi smel razmišljati tako. To je zato, ker vidim dve koristi, da se še vedno zatečem v oddaljena bivališča v odročni goščavi pragozda, v gozd: Vidim prijetno bivanje zase tukaj in sedaj in imam milost za prihodnje generacije.”

35. “Resnično, to je zato, ker mojster Gotama popoln, popolno prebujen, ima milost za prihodnje generacije. Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj me mojster Gotama sprejme kot laičnega privrženca, ki je prišel po zatočišče, od danes pa do konca življenja.”

Opombe

[1] Indijsko leto, v skladu z starodavnim sistemom, ki je neločljivo povezan z budizmom, je razdeljeno na tri obdobja – hladno obdobje, toplo obdobje in deževno obdobje, in ki vsako traja štiri mesece. Štirje meseci so nadalje razdeljeni v štirinajstdnevja (*pakkha*). Tretje in sedmo vsebuje štirinajst dni, ostala pa petnajst dni. V vsakem štirinajstdnevju so noči na polno luno in na mlaj (na štirinajsti ali petnajsti dan) in noč na prvi krajec (osmi dan) smatrajo kot posebej ugodne. V budizmu so ti dnevi postali Uposatha, dnevi verskih obredov. Ob dnevu polne lune in mlaja, menihi recitirajo njihova vodila in laiki obiskujejo samostane, da poslušajo govore in da prakticirajo meditacijo.

(MN 5) Anangaṇa Sutta – Brez nečistosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta takole nagovoril menihe: “Prijetelji, menihi.”—“Prijetelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

(ŠTIRI VRSTE POSAMEZNIKOV)

2. “Prijatelji, v svetu obstaja štiri vrste posameznikov. Katere štiri? Posameznik z nečistostjo ne razume kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi.’ Posameznik z nečistostjo razume, kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi.’ Posameznik brez nečistosti ne razume, kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi.’ Posameznik brez nečistosti razume, kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi.’

Posameznika z nečistostjo, ki ne razume, kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi’ se ima za slabšega od dveh posameznikov z nečistostjo. Posameznika z nečistostjo, ki razume, kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi’, se ima za boljšega od dveh posameznikov z nečistostjo.

Posameznika brez nečistosti, ki ne razume, kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi’ se ima za slabšega od dveh posameznikov brez nečistosti. Posameznika brez nečistosti, ki razume, kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi’, se ima za boljšega od dveh posameznikov brez nečistosti.”

3. Ko je bilo to rečeno, je častiti Mahā Moggallāna vprašal častitega Sāriputto: “Prijatelj Sāriputta, kaj je vzrok in razlog, zakaj je od dveh posameznikov z nečistostjo eden slabši človek in eden boljši človek? Kaj je vzrok in razlog, zakaj je od dveh posameznikov brez nečistosti eden slabši človek in eden boljši človek?”

4. “Prijatelj, ko **posameznik z nečistostjo ne razume** kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi,’ se lahko pričakuje, da se v njem ne bo prebudila vnema, ne bo napravil napora, ali spodbodel energijo, da opusti to nečistost in bo umrl s poželenjem, sovraštvom in zablodo, z nečistostjo, z onečiščenim umom. Recimo, da so pripeljali bronasto skledo iz trgovine ali kovačije, pokrito z umazanijo in nečistostjo, ki je lastniki niso niti uporabljali niti čistili, ampak so jo pospravili v zaprašeni kot. Ali bi bronasta skleda kasneje postala še bolj umazana in z več nečistosti?” – “Da, prijatelj.” – “Tako tudi, prijatelj, ko posameznik z nečistostjo ne razume, tako kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi,’ je mogoče pričakovati ... da bo umrl ... z onečiščenim umom.

5. Ko **posameznik z nečistostjo razume** kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi,’ se lahko pričakuje, da se v njem prebudi vnema, da bo napravil napor, spodbodel energijo, da opusti to nečistost in bo umrl brez poželenja, sovraštva in zablode, brez nečistosti, z neonečiščenim umom. Recimo, da so pripeljali bronasto skledo iz trgovine ali kovačije, pokrito z umazanijo in nečistostjo, in so jo lastniki očistili in je niso pospravili v zaprašeni kot. Ali bi bronasta skleda kasneje postala čistejša in lesketajoča?” – “Da, prijatelj.” – “Tako tudi, prijatelj, ko posameznik z nečistostjo to razume kot dejansko je: ‘Jaz imam nečistost v sebi,’ je mogoče pričakovati ... da bo umrl... z neonečiščenim umom.

6. Ko **posameznik brez nečistosti ne razume** kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi,’ se lahko pričakuje, da bo namenil pozornost znamenju lepega,^[1] in ker bo to

storil, bo poželenje okužilo njegov um in bo umrl s poželenjem, sovraštvom in zablodo, z nečistostjo, z onesnaženim umom. Recimo, da so pripeljali bronasto skledo iz trgovine ali kovačije, pokrito z umazanijo in nečistostjo, in je lastniki niso niti uporabili niti je niso očistili, ampak so jo postavili v zaprašeni kot. Ali bi bronasta skleda kasneje postala bolj onesnažena in z več nečistosti?” – “Da, prijatelj.” – “Tako tudi, prijatelj, ko posameznik brez nečistosti ne razume kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi,’ je mogoče pričakovati ... da bo umrl ... z onečiščenim umom.

7. Ko **posameznik brez nečistosti razume** kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi,’ se lahko pričakuje, da ne bo namenil pozornosti znamenju lepega, in ker tega ne bo storil, poželenje ne bo okužilo njegovega uma in bo umrl brez poželenja, sovraštva in zablode, brez nečistosti, brez onesnaženega uma. Recimo, da so pripeljali bronasto skledo iz trgovine ali kovačije, čisto in brez nečistosti in so jo lastniki uporabili in jo čistili in je niso postavili v zaprašeni kot. Ali bi bronasta skleda kasneje postala čistejša in lesketajoča?” – “Da, prijatelj.” – “Tako tudi, prijatelj, ko posameznik brez nečistosti razume kot dejansko je: ‘Jaz nimam nečistosti v sebi,’ je mogoče pričakovati ... da bo umrl ... z neonečiščenim umom.

8. To je vzrok in razlog, zakaj se od dveh posameznikov z nečistostjo, eden imenuje slabši človek in drugi boljši človek. To je vzrok in razlog, zakaj se od dveh posameznikov brez nečistosti eden imenuje slabši človek in drugi boljši človek.

(NEČISTOST)

9. ‘Nečistost, nečistost,’ je rečeno, prijatelj, vendar, kaj ta beseda ‘nečistost’ označuje? ‘Nečistost,’ prijatelj, je oznaka za področja zlih, škodljivih želja.

10. Možno je, da si menih želi: ‘Če naredim prestop, naj meni ne izvedo, da sem naredil prestop.’ In možno je, da meni izvedo, da je ta menih napravil prestop. Zaradi tega je jezen in zagrenjen: ‘Meni vedo, da sem napravil prestop.’ Jeza in zagrenjenost sta nečistosti.

11. Možno je, da si menih želi: ‘Naredil sem prestop. Meni naj me opomni na samem in ne sredi skupnosti.’ In možno je, da meni opomni tega menih sredi skupnosti in ne na samem. Zaradi tega je jezen in zagrenjen: ‘Meni so me opomnili sredi skupnosti in ne na samem.’ Jeza in zagrenjenost sta nečistosti.

12. Možno je, da si menih želi: ‘Naredil sem prestop. Opomni naj me posameznik, ki mi je enak in ne posameznik, ki mi ni enak.’ In možno je, da ga opomni posameznik, ki mu ni enak in ne posameznik, ki mu je enak. Zaradi tega je jezen in zagrenjen: ‘Opomni me je posameznik, ki mi ni enak in ne posameznik, ki mi je enak.’ Jeza in zagrenjenost sta nečistosti.

13. Možno je, da si menih želi: ‘O, da bi učitelj učil Dhammo meni tako, da bi postavljaj serije vprašanj meni in ne nekemu drugemu menihu!’ In možno je, da učitelj

uči Dhammo tako, da postavlja serije vprašanj nekemu drugemu menihu in ne temu menihu. Zaradi tega je jezen in zagrenjen: 'Učitelj uči Dhammo menihe tako, da postavlja serije vprašanj nekemu drugemu menihu in ne meni.' Jeza in zagrenjenost sta nečistosti.

14. Možno je, da si menih želi: 'O, da bi menihi vstopili v vas pri prošnji za miloščinsko hrano tako, da bi postavili na čelo mene in ne nekega drugega meniha!' In možno je, da pri vstopu v vas pri prošnji za miloščinsko hrano, menihi postavijo na čelo nekega drugega meniha in ne tega meniha. Zaradi tega je jezen in zagrenjen: 'Menihi pri vstopu v vas pri prošnji miloščinske hrane postavijo na čelo nekega drugega meniha in ne mene.' Jeza in zagrenjenost sta nečistosti.

15. Možno je, da si menih želi: 'O, da bi dobil najboljši sedež, najboljšo vodo, najboljšo naprošeno hrano v jedilnici jaz in ne nek drugi menih!' In možno je, da dobi najboljši sedež nek drugi menih ...

16. Možno je, da si menih želi: 'O, da bi v jedilnici po obroku podal blagoslov jaz in ne nek drugi menih!' In možno je, da blagoslov poda nek drugi menih ...

17–20. Možno je, da si menih želi: 'O, da bi lahko učil Dhammo menihe ... da bi lahko učil Dhammo nune ... laične moške ... laične ženske ... obiskovalce samostana jaz in ne nek drugi menih!' In možno je, da nek drugi menih uči Dhammo ...

21–24. Možno je, da si menih želi: 'O, da menihi ... nune ... laični moški... laične ženske ... častijo, spoštujejo, cenijo in obožujejo mene in ne nekega drugega meniha!' In možno je, da oni častijo ... nekega drugega meniha ...

25–28. Možno je, da si menih želi: 'O, da sem jaz tisti, ki dobi odlično obleko ... odlično podarjeno hrano ... odlično počivališče ... odlične medicinske pripomočke ... ne pa nek drugi menih!' In možno je, da je nek drugi menih tisti, ki dobi odlične medicinske pripomočke, ne pa ta menih. Zaradi tega je jezen in zagrenjen: 'Drugi menih je ta, ki dobi odlične medicinske pripomočke in ne jaz.' Jeza in zagrenjenost sta nečistosti.

'Nečistost,' prijatelj, je oznaka za področja zlih, škodljivih želja.

29. Če se vidi in sliši za kateregakoli meniha, da področja zlih in slabih želja v njem niso opuščena, potem tudi če prebiva v gozdu, je pogost obiskovalec odročnih bivališč, je podarjeno hrano, jo išče od hiše do hiše, uporablja odvržena oblačila, nosi hrapava oblačila,^[2] ga njegovi družabniki v svetem življenju ne častijo, spoštujejo, cenijo in ne obožujejo. Zakaj je tako? Ker se vidi in sliši, da področja zlih, slabih želja v tem častitem niso opuščena.

Recimo, da so pripeljali bronasto skledo iz trgovine ali kovačije, čisto in lesketajočo; in lastniki so položili v njo truplo kače ali psa ali človeškega bitja, in ko so jo pokrili z drugo posodo, so jo odnesli nazaj na trg; ko so ljudje to videli, so rekli: 'Kaj je to, kar nosite kot da bi bil zaklad?' Potem so ljudje dvignili pokrov in odkrili posodo, pogledali

vanjo in ko so zagledali vsebino, se je v njih vzbudil takšen gnus, odpor in stud, da celo tisti, ki so bili lačni, niso hoteli jesti, da ne govorimo o teh, ki so bili siti.

Tako tudi, če se vidi in sliši za kateregakoli meniha, da področja zlih, slabih želja v njem niso opuščena, potem, tudi če prebiva v gozdu ... v tem častitem niso opuščena.

30. Če se vidi in sliši za kateregakoli meniha, da so v njem področja zlih, slabih želja opuščena, potem je on lahko prebivalec vasi, sprejema vabila, nosi obleke, ki so mu jih podarili družinski poglavarji,^[3] še vedno pa ga njegovi družabniki v svetem življenju častijo, spoštujejo, cenijo in obožujejo. Zakaj je tako? Ker se vidi in sliši, da so področja zlih, slabih želja v tem častitem opuščena.

Recimo, da so pripeljali bronasto skledo iz trgovine ali kovačije, čisto in lesketajočo; in lastniki so dali vanjo kuhan riž in različne juhe in omake, in ko so jo pokrili z drugo posodo, jo odnesli nazaj na trg; ko so ljudje to videli, so rekli: 'Kaj je to, kar nosite kot da bi bil zaklad?' Potem so ljudje dvignili pokrov in odkrili posodo, pogledali vanjo, in ko so zagledali vsebino, se je v njih vzbudila takšna naklonjenost, apetit in slast, da bi celo tisti, ki so bili siti, hoteli jesti, da ne govorimo o teh, ki so bili lačni.

Tako tudi, prijatelj, če se vidi ali sliši za kateregakoli meniha, da so v njem ta področja zlih in slabih stanj opuščena, potem je on lahko prebivalec vasi ... v tem častitem opuščena."

31. Ko je bilo to rečeno, je častiti Mahā Moggallāna rekel častitemu Sāriputti: "Prispodoba mi je prišla na misel, prijatelj Sāriputta ." – "Povej jo, prijatelj Moggallāna." – "Nekoč, prijatelj, sem živel na hribovski utrdbi pri Rādžagahu. Ko je bilo jutro, sem se oblekel in vzel svojo skledo in zunanjo obleko in odšel v Rādžagah po hrano. Takrat je Samīti, sin kolarja gladil platišče kolesa in ādživak Paṇḍuputta, sin nekdanjega kolarja, je stal zraven.^[4] In v umu ādživaka Paṇḍuputte se je pojavila misel: 'O, da bi ta Samīti, kolarjev sin, lahko zgladil to krivino, to vijugo, to napako na platišču, tako da bi to bilo brez krivin, vijug ali napak in bi ga sestavljal samo dober les.' In kot da je ta misel prišla v njegov um, je Samīti, kolarjev sin, zgladil to krivino, vijugo, napako na platišču. Ādživak Paṇḍuputta, sin nekdanjega kolarja, je bil zadovoljen in je izrazil svoje zadovoljstvo: 'On zgladi prav tako, kot da bi s svojim srcem poznal moje srce!'

32. Tako tudi, prijatelj, obstajajo ljudje, ki so brez prepričanja in niso šli naprej od doma v brezdomstvo zaradi prepričanja, ampak ker iščejo preživetje, ki so goljufivi, lažnivi, izdajalski, ošabni, votli, osebno plitvi, robatega jezika, nemoralnega izražanja, z nevarovanimi čutnimi sposobnostmi, nezmerni v jedi, niso predani budnosti, se ne zanimajo za asketizem, niso spoštljivi do vadbe, so potratni, nemarni, vodijo v nazadovanje, so brezbrizni do samote, leni, niso odločni, so nepozorni, se v polnosti ne zavedajo, so nezbrani, z blodečim umom, brez modrosti, blebetavi. Častiti Sāriputta s svojo razpravo o Dhammi gladi njihove napake, kakor da bi poznal s svojim srcem moje srce!

Toda, so tudi ljudje, ki so šli naprej od doma v brezdomstvo zaradi prepričanja, ki niso goljufivi, lažnivi, izdajalski, ošabni, votli, osebnostno plitvi, robatega jezika ali nemoralnega izražanja; ki varujejo svoje čutne sposobnosti, so zmerni v jedi, predani budnosti, se zanimajo za asketizem, zelo spoštujejo vadbo, niso potratni ali nemarni, ki se želijo izogniti nazadovanju, so voditelji v samoto, odločni, neomajni, zasidrani v pozornosti, se popolnoma zavedajo, so zbrani, s poenotenim umom, imajo modrost, niso bebavi. Ti, ko slišijo razpravo o Dhammi častitega Sāriputte, pijejo to in jedo to, kot je, z besedo in z mislijo. Resnično dobro je, da svoje sledilce v svetem življenju pripravi, da izidejo iz škodljivosti in utrdijo sebe v dobrem.

33. Kot ženska ali moški, mlad, mladosten, ki ima rad okrasje, z umito glavo sprejme venec iz lokvanjev, jasmína ali vrtnic, si ga nadene z obema rokama na glavo, je tudi človek, ki je šel zaradi prepričanja ... niso bebavi. Ti, ko slišijo razpravo častitega Sāriputte o Dhammi, pijejo to in jedo to, kot je, z besedo in z mislijo. Resnično dobro je, da on svoje sledilce v svetem življenju pripravi, da izidejo iz škodljivosti in utrdijo sebe v dobrem.”

Tako sta se ti dve veliki bitji razveselili v dobrih besedah eden drugega.

Opombe

[1] *Subhanimitta*: privlačen objekt, ki je izvor poželenja. Buddha je rekel, da nespametna pozornost na znak lepote predstavlja hrano (*āhāra*) za nastanek še nenastale želje po čutnosti in za rast in povečanje že nastale želje po čutnosti (SN 46:2/v.64).

[2] To so stroge asketske prakse.

[3] To so “mehkejš” prakse od tistih, opisanih v poglavju 29, in se na splošno jemljejo kot znamenje manj predanih naporu za doseg cilja.

[4] Ājīvaka ali ādžīvika, je bila rivalska sekta, katere učenje je poudarjalo neprizanesljivo strogost, temelječo na filozofiji, ki meji na fatalizem. Glej Basham, *History and Doctrines of the Ājīvakas*.

(MN 6) Ākankheyya Sutta – Če bi si menih želel

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: "Menihi." – "Častiti gospod," so odgovorili. Blaženi je rekel:
2. "Menihi, vztrajajte v obvladovanju kreposti, obvladovanju Pātimokkhe[1], ukročeni s Pātimokkho, odlični v obnašanju in pazljivosti in v videnju strahu v najmanjši napaki, vadite s prevzetimi vadbenimi vodili.
3. Če bi si menih želel: 'Naj bom spoštovan in sprejemljiv za moje tovariše v svetem življenju, upoštevan in cenjen od njih,' naj se drži vodil, naj bo predan notranji jasnosti uma, naj ne zanemari meditacije in naj bo navdahnjen z vpogledom in prebiva v praznih kočah.
4. Če bi si menih želel: 'Naj dobim obleko, darovano hrano, prostor za počitek in medicinske potrebščine,' naj se ravna po vodilih ...
5. Če bi si menih želel: 'Naj tem, katerih obleko, darovano hrano, prostor za počitek in medicinske potrebščine uporabljam, ta podpora prinesejo velik sad in korist,' naj se ravna po vodilih ...
6. Če bi si menih želel: 'Ko se me moji sonarodnjaki in sorodniki, ki so umrli, spomnijo z zaupanjem v svojem umu, naj jim to prinese velik sad in veliko korist,' naj se ravna po vodilih ...
7. Če bi si menih želel: 'Naj premagam nezadovoljstvo in veselje in naj me nezadovoljstvo in veselje ne premagata; naj vztrajam v preseganju nezadovoljstva in veselja, kadarkoli se pojavita,' naj se ravna po vodilih ...
8. Če bi si menih želel: 'Naj premagam strah in grozo in naj me strah in groza ne premagata; naj vztrajam v preseganju strahu in groze, kadarkoli se pojavita,' naj se ravna po vodilih ...
9. Če bi si menih želel: 'Naj postanem ta, ki doseže po volji, brez težav in muke štiri džhāne, ki tvorijo višji um in omogočajo prijetno bivanje tukaj in sedaj,' naj se ravna po vodilih ...
10. Če bi si menih želel: 'Naj sem v stiku s telesom[2] in vztrajam v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne in presegam snov,' naj se ravna po vodilih ...
11. Če bi si menih želel: 'Naj z uničenjem treh ovir postanem vstopajoči v tok, nič več predmet pogube, vezan [na osvoboditev], usmerjen k prebujenju,' naj se ravna po vodilih ...[3]

12. Če bi si menih želel: 'Naj z uničenjem treh ovir in s slabljenjem poželenja, sovraštva in zablode postanem enkratni povratnik, ki se vrne še enkrat na ta svet, da naredi konec neprijetnosti,' naj se ravna po vodilih ...

13. Če bi si menih želel: 'Naj z uničenjem petih nižjih ovir postanem primeren ponovne spontane pojavitve [v Čistem bivališču] in tam dosežem končno Nibbāno, ne da se še kdaj vrnem iz tistega sveta,' naj se ravna po vodilih ...[4]

14. Če bi si menih želel:[5] 'Naj imam **različne vrste neobičajnih moči**: iz enega naj me nastane več; iz več njih naj postanem eden; naj se pojavim in izginem; naj grem neovirano skozi steno, skozi ograjo, skozi goro, kakor tudi skozi prostor; naj se potopim in izidem iz zemlje, kot da bi bila to voda; naj hodim po vodi ne da bi se potopil, kot da bi bila to zemlja; sedeč s prekrižanimi nogami naj potujem v prostoru kot ptica; s svojima rokama se naj dotaknem in pobožam luno in sonce, ki sta tako močna in mogočna; naj obvladam svoje telo celo tako daleč kot je svet Brahme,' naj se ravna po vodilih ...

15. Če bi si menih želel: 'Naj z **ušesom prebujenega**, ki je prečiščeno in presega človeškega, slišim obe vrsti zvokov, božanske in človeške, te ki so daleč, kot te v bližini,' naj se ravna po vodilih ...

16. Če bi si menih želel: 'Naj **razumem um drugih bitij**, drugih oseb, ki sem jih objel s svojim umom. Naj razumem um prizadet s poželenjem kot um, ki je prizadet s poželenjem, in um, ki ni prizadet s poželenjem kot neprizadetega s poželenjem; naj razumem um prizadet s sovraštvom kot um, ki je prizadet s sovraštvom, in um, ki ni prizadet s sovraštvom kot neprizadetega s sovraštvom; naj razumem um, ki je prizadet z zablodo kot um, ki je prizadet z zablodo, in um, ki ni prizadet z zablodo kot neprizadetega z zablodo; naj razumem stisnjen um kot stisnjen in raztresen um kot raztresen; naj razumem vzvišen um kot vzvišen um in nevzvišen um kot nevzvišen; naj razumem prekosljiv um kot prekosljiv in neprekosljiv um kot neprekosljiv; naj razumem zbran um kot zbran in nezbran um kot nezbran; naj razumem osvobojen um kot osvobojen in neosvobojen um kot neosvobojen,' naj se ravna po vodilih ...

17. Če bi si menih želel: 'Naj **se spomnim svojih mnogoterih preteklih življenj**, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bi sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se naj

z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnim svojih mnogoterih preteklih življenj,' naj se ravna po vodilih ...

18. Če bi si menih želel: 'Naj z **očesom prebujenega**, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidim bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Naj razumem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako naj z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, vidim bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji,' naj se ravna po vodilih ...

19. Če bi si menih želel: 'Naj z **lastnim spoznanjem** z direktnim izkustvom v tem življenju, vstopim in ostanem v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov,' naj izpolnjuje zaveze, je predan miru notranjega uma, ne zanemarja meditacije, obvlada vpogled in prebiva v praznih kočah.

20. Z ozirom na to je bilo rečeno: 'Menihi, bivajte v obvladovanju vrlin, obvladovanju Pātimokkhe, ukročeni s Pātimokkho, popolni v delovanju in v počivanju in bodite zaskrbljeni tudi pri najmanjši napaki, vadite z upoštevanjem pravil vadbe.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Pātimokkha je pravilnik meniške discipline, ki v pali jeziku sestoji iz 227 pravil za moškega meniha.

[2] Tu je mišljeno "telo" kot "mentalno telo" (*nāmakāya*).

[3] Tri ovire, ki jih uniči vstopajoči v tok, so: pogled osebnosti, dvom in privrženost pravilom in obredom.

[4] Dodatno k prvim trem oviram, ne-povratnik uniči drugi dve "nižji oviri", to je željo po čutnosti in zlonamernost. Ne-povratnik je rojen v posebnem delu sveta Brahme, ki se imenuje Čisto bivališče in tam konča z neprijetnostjo.

[5] §14–19 predstavlja šest vrst direktne vednosti (*abhiññā*).

(MN 7) Vatthūpama Sutta – Prispodoba o krpi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: "Menihi." – "Častiti gospod," so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. "Menihi, predpostavimo, da je krpa umazana in popackana in jo ta, ki barva, namoči v eno ali drugo barvo, modro ali rumeno ali rdečo ali roza; bila bi slabo pobarvana in nečista v barvi. Zakaj je tako? Zaradi nečistosti krpe. Tako tudi, ko je um onesnažen, je pričakovati neugodno destinacijo.[1] Menihi, predpostavimo, da je bila krpa čista in živih barv in jo ta, ki barva, namoči v eno ali drugo barvo, modro ali rumeno ali rdečo ali roza; izgledala bi dobro pobarvana in čista v barvi. Zakaj je tako? Zaradi čistosti krpe. Tako je tudi, ko um ni onesnažen, pričakovati ugodno destinacijo.

(NEČISTOSTI)

3. Kaj, menihi, so nečistosti, ki onesnažijo um? Pohlep je nečistost, ki onesnaži um. Zloba ... jeza ... maščevalnost ... prezir ... dominantna drža ... zavistnost ... skopost ... prevarantstvo ... goljufivost ... svojeglavost ... rivalstvo ... domišljavost ... arogantnost ... nečimrnost ... malomarnost je nečistost, ki onesnaži um.

4. Vedoč, da je pohlep nečistost, ki onesnaži um, ga menih opusti. Vedoč, da je zloba ... malomarnost nečistost, ki onesnaži um, jo menih opusti.

5. Ko menih spozna, da je pohlep nečistost, ki onesnaži um, ga opusti; ko menih spozna, da je zloba ... da je malomarnost nečistost, ki onesnaži um, jo opusti in pridobi neomajno zaupanje v Buddho: 'Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.'

6. On pridobi neomajno zaupanje v Dhammo: 'Dhammo je Blaženi dobro razglasil, je resnična, brezčasna, odprta vsem, vodi naprej, da jo izkusi vsak modri za sebe.'

7. On pridobi neomajno zaupanje v Sangho: 'Sangha učencev Blaženega vadi na dober način, prakticira v pravi smeri, prakticira pravo pot, prakticira na primeren način, to je, štirje pari oseb, osem tipov posameznikov; ta Sangha učencev Blaženega je vredna darov, vredna gostoljubja, vredna darovanja, vredna spoštovanja, je nepresegljivo polje zaslug za svet.'

8. Ko delno opusti, izključi, zapusti in se odreče [nečistosti uma], misli: 'Jaz imam neomajno zaupanje v Buddho,' in dobi navdih v smislu, dobi navdih v Dhammi, dobi zadovoljstvo povezano z Dhammo. Ko je zadovoljen, se v njem rodi veselje; v tem, ki je vesel, postane telo umirjeno; ta, čigar telo je umirjeno, čuti prijetnost; v tem, ki čuti prijetnost, um postane zbran.[2]

9. On preišlja: 'Jaz imam neomajno zaupanje v Dhammo,' in dobi navdih v smislu, dobi navdih v Dhammi, dobi veselje povezano z Dhammo. Ko je vesel ... um postane zbran.

10. On preišlja: 'Jaz imam neomajno zaupanje v Sangho,' in dobi navdih v smislu, dobi navdih v Sanghi, dobi veselje povezano s Sangho. Ko je vesel ... um postane zbran.

11. On preišlja: '[Nečistosti uma] sem delno opustil, izgnal, sprostil, zapustil in odrekel,' in dobi navdih v smislu, dobi navdih v Dhammi, dobi zadovoljstvo povezano z Dhammo. Ko je zadovoljen, se v njem rodi navdušenje; v tem, ki je navdušen, postane telo umirjeno; ta, čigar telo je umirjeno, čuti prijetnost; v tem, ki čuti prijetnost, um postane zbran.

12. Menihi, če menih takšne kreposti, takšnega stanja [zbranosti] in takšne modrosti je podarjeno hrano, ki se sestoji iz izbranega riža skupaj z različnimi omakami in kariji, celo to ne bo ovira za njega. Kakor krpa, ki je umazana in popackana postane čista in živih barv s pomočjo čiste vode ali kakor zlato postane čisto in sijajno z uporabo peči, tako tudi, če menih takšne kreposti ... je podarjeno hrano ... to ne bo ovira za njega.

13. On vztraja s prežemanjem ene četrtine z umom prežetim z dobrohotnostjo, prav tako druge, prav tako tretje, prav tako četrte; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod, tako za vse, kot zase, on vztraja s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.

14–16. On vztraja s prežemanjem ene četrtine z umom prežetim s sočutjem ... z umom prežetim z srečoželjnostjo... z umom prežetim z mirnodušnostjo, prav tako druge, prav tako tretje, prav tako četrte; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod, tako za vse, kot zase, on vztraja s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.

17. On razume: 'Tam je to, tam je manjvredno, tam je večvredno in onstran tega je odrešitev iz celotnega polja zaznavanja.'

18. Ko on tako ve in vidi, je njegov um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, duhovno življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.' Menihi, ta menih je okopan z notranjim kopanjem."

(O OČIŠČENJU SLABIH DEJANJ)

19. Takrat je brahmin Sundarika Bhāradvādža sedel nedaleč od Blaženega. Rekel je Blaženemu: "Ampak, ali mojster Gotama gre k reki Bāhukā, da bi se kopal?"

"Zakaj, brahmin, bi šel k reki Bāhukā? Kaj lahko napravi reka Bāhukā?"

“Mojster Gotama, o reki Bāhukā pravijo mnogi, da osvobaja, pravijo mnogi, da daje zasluge in mnogi izmijejo svoja zla dejanja v reki Bāhukā.”

20. Potem je Blaženi v verzih nagovoril brahmina Sundarika Bhāradvādžo:

“Bāhukā in Adhikakkā,
Gayā in tudi Sundarikā,
Payāga in Sarassati,
in tok Bahumati – [3]
bedak se lahko tam večno kopa,
pa se vendar ne bo očistil svojih slabih dejanj.

Kaj lahko Sundarikā odplavi?
Kaj Payāga? Kaj Bāhukā?
Reke ne morejo očistiti hudodelca,
človeka, ki je napravil okrutna in brutalna dela.

Čisti ima v srcu večno
praznik pomladi, sveti dan;[4]
ta, ki je pošten v delih, čist v srcu,
pripelje svojo vrlino do popolnosti.

Tukaj, brahmin, bi se moral kopati,
da napraviš sebe za zatočišče za vsa bitja.
In če ne govoriš napačno,
ne delaš škode živim bitjem,
ne jemlješ tistega, kar ti ni podarjeno,
z vero in brez pohlepa,
kakšna potreba zate je, da greš v Gayo?
Zate vsak izvir bo tvoja Gayā.”

21. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Sundarika Bhāradvādža rekel: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj me mojster Gotama sprejme kot laičnega privrženca, ki je prišel po zatočišče, od danes pa do konca življenja. ”Jaz bi sprejel posvetitev v meništvo od mojstra Gotame, jaz bi sprejel polno posvetitev.”[5]

22. In brahmin Sundarika Bhāradvādža je prejel posvetitev od Blaženega, sprejel polno posvetitev. In kmalu, ne dolgo od njegove polne posvetitve, ko je prebival sam, umaknjen, prizadeven, goreč in odločen, je častiti Bhāradvādža s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in zdaj vstopil in vztrajal v vrhunskem cilju svetega življenja, za katerega pripadniki naroda upravičeno gredo od doma v brezdomstvo. On je direktno

vedel: “Rojstvo je uničeno, duhovno življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.” In častiti Bhāradvādža je postal eden od arahantov.

Opombe

[1] Neugodna destinacija je prerojenost v tri stanja prikrajšanosti – pekel, živalsko kraljestvo in svet duhov. Dobra destinacija je prerojenost v superiorno stanje, med ljudi in v nebeške svetove.

[2] Palijski ekvivalenti v samostalniški obliki za te pojme so: *pāmojja* – zadovoljstvo; *pīti* – veselje; *passaddhi* – umirjenost; *sukha* – prijetnost; *samādhī* – zbranost.

[3] To so reke in plitvine za katere se je verjelo, da omogočajo očiščenje.

[4] V jeziku pali je *phaggu* dan brahminskega očiščenja v mesecu Phagguna (februar–marec). *Uposatho*, dni verskega čaščenja, določajo z lunarnim koledarjem.

[5] Posvečenje (*pabbajjā*) je formalni obred vstopa v življenje brezdomstva kot novic (*sāmaṇera*); popolna posvetitev (*upasampadā*) daje status meniha (*bhikkhu*), polnopravnega člana Sanghe.

(MN 8) Sallekha Sutta - Odstranjevanje nečistosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ko je bil večer je častiti Mahā Cunda prišel iz samote in odšel do Blaženega. Ko se je poklonil Blaženemu, je sedel na stran in mu rekel:

3. “Častiti gospod, različni pogledi se pojavijo v svetu. Povezani so ali z nauki o sebstvu ali z nauki o svetu. Ali opuščanje in odstopanje od teh pogledov pride v meniha v popolnem začetku [dojemanja]?”[1]

“Cunda, kar se tiče teh različnih pogledov, ki se pojavijo v svetu, ki so povezani ali z nauki o sebstvu ali z nauki o svetu: če [predmet] z ozirom na katerega ti pogledi nastanejo, ki so njegova osnova in področje na katerem se uporabljajo, vidi tako kot dejansko je, s pravilno modrostjo: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo,’ potem pride do opuščanja in odstopanja od teh pogledov.

(OSEM DOSEŽKOV)

4. Možno je, Cunda, da popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v **prvi džhāni**, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote . On lahko pomisli: ‘Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.’ Toda to niso tisti dosežki, ki se imenujejo ‘odstranjevanje nečistosti’ v disciplini Plemenitega: to se v disciplini Plemenitega imenuje ‘prijetno bivanje tukaj in sedaj’.[2]

5. Možno je, da z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v **drugi džhāni**, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. On lahko pomisli: ‘Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.’ Toda... to se v disciplini Plemenitega imenuje ‘prijetno bivanje tukaj in sedaj’.

6. Možno je, da ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v **tretji džhāni**, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo ‘On prijetno biva mirnodušen in pozoren.’ On lahko pomisli: ‘Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.’ Toda... to se v disciplini Plemenitega imenuje ‘prijetno bivanje tukaj in sedaj’.

7. Možno je, da z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v **četrty džhāni**, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. On lahko pomisli: ‘Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.’ Toda to niso tisti dosežki, ki se imenujejo ‘odstranjevanje nečistosti’ v disciplini Plemenitega: to se v disciplini Plemenitega imenuje ‘prijetno bivanje tukaj in sedaj’.

8. Možno je, da s popolnim obvladanjem zaznav snovi, z izginotjem zaznav čutnega vtisa, z ne-pozornostjo na zaznave raznolikosti, zavedajoč se ‘prostor je neskončen,’ nek menih vstopi in biva v **področju neskončnega prostora**. On lahko pomisli: ‘Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.’ Toda to niso tisti dosežki, ki se imenujejo ‘odstranjevanje nečistosti’ v disciplini Plemenitega: to se v disciplini Plemenitega imenuje ‘mirno bivanje’.

9. Možno je, da s popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se ‘zavest je neskončna,’ nek menih vstopi in biva v **področju neskončne zavesti**. On lahko pomisli: ‘Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.’ Toda... to se v disciplini Plemenitega imenuje ‘mirno bivanje’.

10. Možno je, da s popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tukaj je nič,' nek menih vstopi in biva v **področju ničnosti**. On lahko pomisli: 'Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.' Toda... to se v disciplini Plemenitega imenuje 'mirno bivanje'.

11. Možno je, da s popolnim obvladanjem področja ničnosti, nek menih vstopi in biva v **področju niti zaznavanja niti nezaznavanja**. On lahko pomisli: 'Jaz bivam v odstranjevanju nečistosti.' Toda ti dosežki se ne imenujejo 'odstranjevanje nečistosti' v disciplini Plemenitega: to se v disciplini Plemenitega imenuje 'mirno bivanje'.

(DESET SMERI DELOVANJA)

12. Torej, Cunda, tako bi moral prakticirati odstranjevanje nečistosti:[3]

- (1) 'Drugi bodo neusmiljeni; mi ne bomo neusmiljeni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (2) 'Drugi bodo ubijali živa bitja; mi se bomo vzdržali ubijanja živih bitij': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (3) 'Drugi bodo vzeli, kar jim ni dano; mi se bomo vzdržali vzeti, kar nam ni dano': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (4) 'Drugi ne bodo živeli v celibatu; mi bomo živeli v celibatu': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (5) 'Drugi bodo govorili laži; mi se bomo vzdržali lažnivega govora': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (6) 'Drugi bodo govorili zlonamerno; mi se bomo vzdržali zlonamernega govora': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (7) 'Drugi bodo govorili osorno; mi se bomo vzdržali osornega govora': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (8) 'Drugi bodo ogovarjali; mi se bomo vzdržali ogovarjanja': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (9) 'Drugi bodo pohlepni; mi ne bomo pohlepni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (10) 'Drugi bodo zlobni; mi ne bomo zlobni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(DESETEROČLENA POT)

(11) 'Drugi bodo imeli napačen pogled; mi bomo imeli pravilen pogled': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(12) 'Drugi bodo imeli napačno misel; mi bomo pravilno mislili': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(13) 'Drugi bodo imeli napačen govor; mi bomo pravilno govorili': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(14) 'Drugi bodo imeli napačno dejanje; mi bomo pravilno delovali': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(15) 'Drugi bodo živeli na napačen način; mi bomo živeli na pravilen način': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(16) 'Drugi bodo imeli napačen napor; mi bomo imeli pravilen napor': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(17) 'Drugi bodo imeli napačno pozornost; mi bomo imeli pravilno pozornost': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(18) 'Drugi bodo imeli napačno zbranost; mi bomo imeli pravilno zbranost': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(19) 'Drugi bodo imeli napačno vednost; mi bomo imeli pravilno vednost': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(20) 'Drugi bodo imeli napačno osvoboditev; mi bomo imeli pravilno osvoboditev': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(ŠTIRIINDVAJSET MENTALNIH STANJ)

(21) 'Druge bo premagala lenost in topost; mi bomo brez lenosti in toposti': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(22) 'Drugi bodo vznemirjeni; mi ne bomo vznemirjeni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(23) 'Drugi bodo dvomljivci; mi bomo presegli dvom': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(24) 'Drugi bodo jezni; mi ne bomo jezni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(25) 'Drugi bodo zamerljivi; mi ne bomo zamerljivi': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

- (26) 'Drugi bodo ošabni; mi ne bomo ošabni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (27) 'Drugi bodo nesramni; mi ne bomo nesramni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (28) 'Drugi bodo zavistni; mi ne bomo zavistni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (29) 'Drugi bodo skopi; mi ne bomo skopi': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (30) 'Drugi bodo sleparski; mi ne bomo sleparski': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (31) 'Drugi bodo goljufivi; mi ne bomo goljufivi': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (32) 'Drugi bodo svojeglavi; mi ne bomo svojeglavi': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (33) 'Drugi bodo arogantni; mi ne bomo arogantni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (34) 'Druge bo težko ukoriti; nas bo enostavno ukoriti': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (35) 'Drugi bodo imeli slabe prijatelje; mi bomo imeli dobre prijatelje': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (36) 'Drugi bodo nemarni; mi bomo prizadevni': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (37) 'Drugi bodo nezvesti; mi bomo zvesti': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (38) 'Drugi bodo brez sramu; mi bomo imeli sram': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (39) 'Drugi se ne bodo bali delati prekrškov; mi se bomo bali delati prekrške': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (40) 'Drugi se bodo malo učili; mi se bomo veliko učili': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.
- (41) 'Drugi bodo leni; mi bomo energični: tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(42) 'Drugi bodo nepozorni; mi bomo razviti v pozornosti': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(43) 'Drugim bo manjkala modrost; mi bomo imeli modrost': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(44) 'Drugi se bodo držali svojih lastnih pogledov, vztrajali na njih in jih bodo s težavo opuščali; mi se ne bomo držali svojih lastnih pogledov ali se jih vztrajno držali, ampak jih bomo z lahkoto opustili': tako bi morali prakticirati odstranjevanje nečistosti.

(NASTANEK MISLI)

13. Cunda, jaz pravim, da je celo nastanek misli o dobrih stvareh velika korist, torej kaj naj bo rečeno o telesnih in govornih dejanjih, ki ustrezajo tem stanjem uma? Zato, Cunda:

(1) Naj nastane misel: 'Drugi bodo neusmiljeni; mi ne bomo neusmiljeni.'

(2) Naj nastane misel: 'Drugi bodo ubijali živa bitja; mi se bomo vzdržali ubijanja živih bitij.'

(3–43) Naj nastane misel:...

(44) Naj nastane misel: 'Drugi se bodo držali svojih lastnih pogledov, se jih bodo vztrajno držali in jih bodo s težavo opuščali; mi se ne bomo držali svojih lastnih pogledov ali se jih vztrajno držali, ampak jih bomo z lahkoto opustili.'

(IZOGIBANJE)

14. Cunda, predpostavimo, da obstaja neravna pot in druga, ravna pot, s katero se tej izogneš [prvi poti]; in predpostavimo, da obstaja neravna pot za prehod plitvine in druga, ravna pot za prehod plitvine, s katero se tej izogneš [prvi poti]. Zato tudi:

(1) Ta, ki je nagnjen k neusmiljenju, se z usmiljenjem temu izogne.

(2) Ta, ki je nagnjen k ubijanju živih bitij, se z vzdržanjem ubijanja živih bitij temu izogne.

(3) Ta, ki je nagnjen k jemanju tega, kar mu ni dano, se z vzdržanjem jemanja tega, kar mu ni dano, temu izogne.

(4) Ta, ki je nagnjen k življenju izven celibata, se z življenjem v celibatu temu izogne.

(5) Ta, ki je nagnjen h govorjenju laži, se z vzdržanjem lažnivega govora temu izogne.

(6) Ta, ki je nagnjen k temu, da govori zlonamerno, se z vzdržanjem zlonamerne govora temu izogne.

- (7) Ta, ki je nagnjen k osornem govorjenju, se z vzdržanjem osornega govora temu izogne.
- (8) Ta, ki je nagnjen k ogovarjanju, se z vzdržanjem ogovarjanja temu izogne.
- (9) Ta, ki je nagnjen h pohlepu, se z vzdržanjem pohlepa temu izogne.
- (10) Ta, ki je nagnjen k zlobnosti, se z vzdržanjem zlobnosti temu izogne.
- (11) Ta, ki je nagnjen k napačnem pogledu, se s pravilnim pogledom temu izogne.
- (12) Ta, ki je nagnjen k napačni misli, se s pravilno mislijo temu izogne.
- (13) Ta, ki je nagnjen k napačnemu govoru, se s pravilnim govorom temu izogne.
- (14) Ta, ki je nagnjen k napačnemu dejanju, se s pravilnim dejanjem temu izogne.
- (15) Ta, ki je nagnjen k življenju na napačen način, se z življenjem na pravilen način temu izogne.
- (16) Ta, ki je nagnjen k napačnemu naporu, se s pravilnim naporom temu izogne.
- (17) Ta, ki je nagnjen k napačni pozornosti, se s pravilno pozornostjo temu izogne.
- (18) Ta, ki je nagnjen k napačni zbranosti, se s pravilno zbranostjo temu izogne.
- (19) Ta, ki je nagnjen k napačni vednosti, se s pravilno vednostjo temu izogne.
- (20) Ta, ki je nagnjen k napačni osvoboditvi, se s pravilno osvoboditvijo temu izogne.
- (21) Ta, ki je nagnjen k lenosti in toposti, se s svobodo od lenosti in toposti temu izogne.
- (22) Ta, ki je nagnjen k vznemirjenosti v sebi, se z nevznemirjenostjo temu izogne.
- (23) Ta, ki je nagnjen k dvomu v sebi, se s preseganjem dvoma temu izogne.
- (24) Ta, ki je nagnjen k jezi, se brez jeze temu izogne.
- (25) Ta, ki je nagnjen k zamerljivosti, se brez zamerljivosti temu izogne.
- (26) Ta, ki je nagnjen k ošabnosti, se brez ošabnosti temu izogne.
- (27) Ta, ki je nagnjen k nesramnosti, se brez nesramnosti temu izogne.
- (28) Ta, ki je nagnjen k zavisti, se brez zavisti temu izogne.
- (29) Ta, ki je nagnjen k skoposti, se brez skoposti temu izogne.
- (30) Ta, ki je nagnjen k sleparstvu, se brez nesleparstva temu izogne.

- (31) Ta, ki je nagnjen h goljufanju, se brez goljufanja temu izogne.
- (32) Ta, ki je nagnjen k svojeglavosti, se brez svojeglavosti temu izogne.
- (33) Ta, ki je nagnjen h aroganci, se brez arogance temu izogne.
- (34) Ta, ki je nagnjen h težkemu sprejemanju ukorov, se z lahkim sprejemanjem ukorov temu izogne.
- (35) Ta, ki je nagnjen k slabim prijateljem, se s sklepanjem dobrih prijateljstev temu izogne.
- (36) Ta, ki je nagnjen k nemarnosti, se s prizadevnostjo temu izogne.
- (37) Ta, ki je nagnjen k nezvestobi, se z zvestobo temu izogne.
- (38) Ta, ki je nagnjen k brezsrampju, se s sramom temu izogne.
- (39) Ta, ki je nagnjen k pogumu delati nepravilnosti, se s strahom pred delanjem nepravilnosti temu izogne.
- (40) Ta, ki je nagnjen k temu, da se malo uči, se z veliko učenja temu izogne.
- (41) Ta, ki je nagnjen k lenosti, se s prizadevnostjo temu izogne.
- (42) Ta, ki je nagnjen k nepozornosti, se s pozornostjo temu izogne.
- (43) Ta, ki je nagnjen k temu, da mu manjka modrost, se s pridobitvijo modrosti temu izogne.
- (44) Ta, ki je nagnjen k temu, da se drži svojih pogledov, vztraja na njih in jih s težavo opušča, se z ndržanjem za svoje poglede, nevztrajanjem na njih in njihovim enostavnim opuščanjem temu izogne.

(POT NAVZGOR)

15. Cunda, kot vsa slaba stanja vodijo navzdol in vsa dobra stanja vodijo navzgor, zato tudi:

- (1) Ta, ki je neusmiljen, ima usmiljenost, da ga vodi navzgor.
- (2) Ta, ki ubija živa bitja, ima vzdržanje od ubijanja, da ga vodi navzgor.
- (3-43) Ta, ki ... da ga vodi navzgor.
- (44) Ta, ki se drži svojih pogledov, ki se jih vztrajno drži in jih s težavo opušča, ima ndržanje svojih pogledov, nevztrajanje na njih in njihovo enostavno opuščanje, da ga vodi navzgor.

(POT UGAŠANJA)

16. Cunda, nemogoče je, da bi ta, ki sam tone v blato, potegnil iz blata nekoga drugega, ki tudi tone v blato; možno je, da bi ta, ki sam ne tone v blato, potegnil iz blata nekoga drugega, ki tudi tone v blato. Da ta, ki je sam neukročen, nediscipliniran, z nepogašenimi [onesnaženji], ukroti nekoga drugega, ga disciplinira in pomaga pogasiti njegova [onesnaženja], to ni mogoče; da ta, ki je sam ukročen, discipliniran, s pogašenimi [onesnaženji], kroti nekoga drugega, ga disciplinira in pomaga pogasiti [njegova onesnaženja], je mogoče. Zato tudi:

(1) Neusmiljen posameznik ima usmiljenost, s katero to ugasne.

(2) Ta, ki ubija živa bitja ima opuščanje ubijanja živih bitij, s katerim to ugasne.

(3–43) Ta, ki ... s katerim to ugasne.

(44) Ta, ki se drži svojih pogledov, ki se jih vztrajno drži in jih s težavo opušča, ima nedržanje svojih pogledov, nevztrajanje na njih in njihovo enostavno opuščanje, s katerim to ugasne.

(ZAKLJUČEK)

17. Tako, Cunda, pot odstranjevanja nečistosti sem učil, pot nastanka misli sem učil, pot izogibanja sem učil, pot navzgor sem učil in pot ugašanja sem učil.

18. To, kar naj naredi učitelj za svojega učenca iz usmiljenja, ko išče njegovo blagostanje in ima milost zanj, sem naredil zate, Cunda. Obstajajo vznožja dreves, prazne koč. Meditiraj, Cunda, ne oklevaj, ker drugače boš to kasneje obžaloval. To je naše navodilo zate.”

To je rekel Blaženi. Častiti Mahā Cunda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Tukaj Mahā Cunda sprašuje, ali se je treba vrniti »prav na začetek« oz. na temeljni vzrok, da bi lahko opustili te poglede.

[2] Beseda *sallekha* izvorno pomeni strogost ali asketske prakse.

[3] Štiriinštirideset “načinov odstranjevanja nečistosti” ki sledijo, se lahko razvrsti v nekaj določenih setov kategorij nauk.

(2) – (11) je deset načinov slabih in dobrih dejanj (*kammāpatha*) – glej MN 9.4, 9.6;

(12) – (18) je zadnjih sedem dejavnikov osmeročlene poti – napačno in pravilno – prvi dejavnik je identičen z (11);

(19) – (20) se včasih dodajo k dvema osmeročlenima potema – glej MN 117.34–36;

(21) – (23) so zadnje tri od petih prepek – glej MN 10.36 – prvi dve sta identični z (9) in (10);

(24) – (33) je deset od šestnajst nepopolnosti, ki onesnažijo um, kar je omenjeno v MN 7.3;

(37) – (43) je sedem slabih kvalit in sedem dobrih kvalit (*saddhammā*) omenjenih v MN 53.11–17.

(MN 9) Sammādiṭṭhi Sutta - Pravilni pogled

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta takole nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Tisti s pravilnim pogledom, tisti s pravilnim pogledom,’ je rečeno, prijatelji. Na kakšen način je plemeniti učenec tisti s pravilnim pogledom, čigav pogled je direkten, kdo ima potrjeno zaupanje v Dhammo in je prispel k tej pravi Dhammi?”

“Resnično, prijatelj, prišli bi celo od daleč poslušati učenja častitega Sāriputte o pomenu te trditve. Bilo bi dobro, če bi častiti Sāriputta razložil pomen te trditve. Ko jo bodo menihi slišali od njega, si jo bodo zapomnili.”

“Potem, prijatelji, poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.”

“Da, prijatelj,” so odgovorili menihi. Častiti Sāriputta je rekel tole:

(DOBRO IN SLABO)

3. “Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume slabo in vzrok slabega, dobro in vzrok dobrega, je na ta način enak pravilnemu pogledu, čigar pogled je direkten, ki okrepi zaupanje v Dhammo in je prispel k tej pravi Dhammi.

4. In kaj, prijatelji, je slabo, kaj je vzrok slabega, kaj je dobro, kaj je vzrok dobrega? Uničenje življenja je slabo; jemanje tega, kar ni dano je slabo; spolno napačno vedenje je slabo; napačni govor je slab; zloben govor je slab; osoren govor je slab; prazno govorjenje je slabo; pohlep je slab; zloba je slaba; napačen pogled je slab. To se imenuje slabo.

5. In kaj je vzrok slabega? Pohlep je vzrok slabega; sovraštvo je vzrok slabega; zabloda je vzrok slabega. To se imenuje vzrok slabega.

6. In kaj je dobro? Vzdržanje od uničenja življenja je dobro; vzdržanje od jemanja tega kar ni dano je dobro; vzdržanje od slabega vedenja v spolnosti je dobro; vzdržanje od lažnivega govora je dobro; vzdržanje od zlonamerne govora je dobro; vzdržanje od osornega govora je dobro; vzdržanje od nepomembnega klepetanja je dobro; ne-pohlepnost je dobra; ne-zloba je dobra; pravilni pogled je dober. To se imenuje dobro.

7. In kaj je vzrok dobrega? Ne-pohlep je vzrok dobrega; ne-sovaštvo je vzrok dobrega; ne-zabloda je vzrok dobrega. To se imenuje vzrok dobrega.

8. Ko je plemeniti učenec tako razumel slabo in vzrok slabega, dobro in vzrok dobrega, v celoti opusti osnovno nagnjenost k poželenju, opusti osnovno nagnjenost k sovraštvu, zatre osnovno nagnjenost k pogledu in domišljanju 'Jaz sem,' in z opustitvijo nevednosti in prebuditvijo pravega spoznanja tukaj in zdaj, naredi konec neprijetnosti. Na tak način ima plemeniti učenec pravilen pogled, čigar pogled je direkten, ki je okrepil zaupanje v Dhammo in je prispel k tej pravi Dhammi."

(HRANILO)

9. Rekoč: "Dobro, prijatelj," so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: "Toda, prijatelj, mogoče obstaja še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?"—"Lahko, prijatelji.

10. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume hranilo, izvor hranila, prenehanje hranila in pot, ki vodi k prenehanju hranila, je on na ta način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

11. In kaj je hranilo, kaj je izvor hranila, kaj je prenehanje hranila, kaj je pot, ki vodi k prenehanju hranila? Obstajajo štiri vrste hranil za vzdrževanje bitij, ki so že prišla v bivanje in za podporo tistim, ki šele bodo prišla. Katera štiri? To so: fizična hrana kot hranilo, groba ali fina; kontakt kot drugo; namen kot tretje; in zavest kot četrto. Z nastankom želje, nastane hranilo. S prenehanjem želje, preneha tudi hranilo. Pot, ki vodi do prenehanja hranila je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost.

12. Ko je plemeniti učenec tako razumel hranilo, izvor hranila, prenehanje hranila in pot, ki vodi od prenehanja hranila, on v celoti opušča temeljno nagnjenost do poželenja ... on tukaj in zdaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom, čigar pogled je direkten, je okreplil zaupanje v Dhammo in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(ŠTIRI PLEMENITE RESNICE)

13. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

14. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume neprijetnost, izvor neprijetnosti, prenehanje neprijetnosti in pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

15. In kaj je neprijetnost, kaj je izvor neprijetnosti, kaj je prenehanje neprijetnosti, kaj je pot, ki vodi k prenehanju neprijetnosti? Rojstvo je neprijetnost; staranje je neprijetnost; bolezen je neprijetnost; smrt je neprijetnost; skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so neprijetnost; ne dobiti željenega je neprijetnost; na kratko, pet agregatov s predpostavko je neprijetnost. To se imenuje neprijetnost.

16. In kaj je izvor neprijetnosti? To je želja, ki vodi do obnovljene eksistence, kar spremlja ugajanje in poželenje, iskanje ugajanja tukaj in tam; to je, želja po čutnosti, želja po eksistenci, želja po uničenju. To se imenuje izvor neprijetnosti.

17. In kaj je prenehanje neprijetnosti? To je ugasnitev brez ostanka in končanje te iste želje, odreči se je, jo opustiti, in zavrnitev te iste želje. To se imenuje končanje neprijetnosti.

18. In kaj je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti? To je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled ... pravilna zbranost. To se imenuje pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.

19. Ko je plemeniti učenec tako razumel neprijetnost, izvor neprijetnosti, prenehanje neprijetnosti in pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(STARANJE IN SMRT)

20. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

21. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume staranje in smrt, izvor staranja in smrti, prenehanje staranja in smrti in pot, ki vodi do prenehanja staranja in smrti, je na ta način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

22. In kaj je staranje in smrt, kaj je izvor staranja in smrti, kaj je prenehanje staranja in smrti, kaj je pot, ki vodi do prenehanja staranja in smrti? Staranje bitij različnih vrst, njihova starost, brezzobost, sivost las, nagubanost kože, upadanje življenja, slabitev sposobnosti — to se imenuje staranje. Smrt bitij različnih vrst, njihovo minevanje, razpad, izginotje, umiranje, dovršitev časa, razpad agregatov, odložitev telesa — to se imenuje smrt. Torej, to staranje in ta smrt je to, kar se imenuje staranje in smrt. Z nastankom rojstva, nastaneta tudi staranje in smrt. S prenehanjem rojstva, preneha staranje in smrt. Pot, ki vodi do prenehanja staranja in smrti je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled ... pravilna zbranost.

23. Ko je plemeniti učenec tako razumel staranje in smrt, izvor staranja in smrti, prenehanje staranja in smrti in pot, ki vodi do prenehanja staranja in smrti ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(ROJSTVO)

24. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

25. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume rojstvo, izvor rojstva, prenehanje rojstva in pot, ki vodi do prenehanja rojstva, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

26. In kaj je rojstvo, kaj je izvor rojstva, kaj je prenehanje rojstva in kaj je pot, ki vodi k prenehanju rojstva? Rojstvo bitij različnih vrst, njihov prihod do rojstva, zgostitev, razplod, manifestacija agregatov, dobiti osnove za kontakt — to se imenuje rojstvo. Z nastankom eksistence, nastane rojstvo. S prenehanjem eksistence, preneha rojstvo. Pot, ki vodi do prenehanja rojstva je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled ... pravilna zbranost.

27. Ko je plemeniti učenec tako razumel rojstvo, izvor rojstva, prenehanje rojstva in pot, ki vodi do prenehanja rojstva ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(EKSISTENCA)

28. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko

še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

29. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume eksistenco, izvor eksistence, prenehanje eksistence in pot, ki vodi do prenehanja eksistence, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

30. In kaj je eksistenca, kaj je izvor eksistence, kaj je prenehanje eksistence in kaj je pot, ki vodi do prenehanja eksistence? Obstajajo tri vrste eksistence: eksistenca čutnosti, eksistenca snovi in eksistenca ne–snovi. Z nastankom predpostavke, nastane eksistenca. S prenehanjem predpostavke, preneha eksistenca. Pot, ki vodi do prenehanja eksistence je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled ... pravilna zbranost.

31. Ko je plemeniti učenec tako razumel eksistenco, izvor eksistence, prenehanje eksistence in pot, ki vodi do prenehanja eksistence ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(PREDPOSTAVKA)

32. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

33. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume predpostavko, izvor predpostavke, prenehanje predpostavke in pot, ki vodi do prenehanja predpostavke, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

34. In kaj je predpostavka, kaj je izvor predpostavke, kaj je prenehanje predpostavke in kaj je pot, ki vodi do prenehanja predpostavke? Obstajajo štiri vrste predpostavke: predpostavka o čutnosti, predpostavka glede pogledov, predpostavka glede morale in običajev, predpostavka glede pogleda o osebnosti. Z nastankom želje, nastane predpostavka. S prenehanjem želje, preneha predpostavka. Pot, ki vodi do prenehanja predpostavke je samo Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

35. Ko je plemeniti učenec tako razumel predpostavko, izvor predpostavke, prenehanje predpostavke in pot, ki vodi do prenehanja predpostavke ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(ŽELJA)

36. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

37. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume željo, izvor želje, prenehanje želje in pot, ki vodi do prenehanja želje, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

38. In kaj je želja, kaj je izvor želje, kaj je prenehanje želje in kaj je pot, ki vodi do prenehanja želje? Obstaja šest vrst želje: želja po oblikah, želja po zvokih, želja po vonjih, želja po okusih, želja po tipnih predmetih, želja po umskih pojavih. Z nastankom občutka, nastane želja. S prenehanjem občutka, preneha želja. Pot, ki vodi do prenehanja želje je samo Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

39. Ko je plemeniti učenec tako razumel željo, izvor želje, prenehanje želje in pot, ki vodi do prenehanja želje ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(OBČUTEK)

40. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

41. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume občutek, izvor občutka, prenehanje občutka in pot, ki vodi do prenehanja občutka, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

42. In kaj je občutek, kaj je izvor občutka kaj je prenehanje občutka in kaj je pot, ki vodi do prenehanju občutka? Obstaja šest vrst občutkov: občutek rojen iz vidnega kontakta, občutek rojen iz slušnega kontakta, občutek rojen iz vonjskega kontakta, občutek rojen iz jezičnega kontakta, občutek rojen iz telesnega kontakta, občutek rojen iz umskega kontakta. Z nastankom kontakta, nastane občutek. S prenehanjem kontakta, preneha občutek. Pot, ki vodi do prenehanja kontakta je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled ... pravilna zbranost.

43. Ko plemeniti učenec tako razume občutek, izvor občutka, prenehanje občutka in pot, ki vodi do prenehanja občutka ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(KONTAKT)

44. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

45. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume kontakt, izvor kontakta, prenehanje kontakta in pot, ki vodi do prenehanja kontakta, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

46. In kaj je kontakt, kaj je izvor kontakta, kaj je prenehanje kontakta in kaj je pot, ki vodi do prenehanja kontakta? Obstaja šest vrst kontaktov: kontakt vida, kontakt sluha, kontakt vonja, kontakt okusa, kontakt telesa, kontakt uma. Z nastankom šestih čutnih področij, nastane kontakt. S prenehanjem šestih čutnih področij, preneha kontakt. Pot, ki vodi do prenehanja kontakta je samo Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

47. Ko je plemeniti učenec tako razumel kontakt, izvir kontakta, prenehanje kontakta in pot, ki vodi do prenehanja kontakta ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(ŠEST ČUTNIH PODROČIJ)

48. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

49. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume šest čutnih področij, izvor šestih čutnih področij, prenehanje šestih čutnih področij in pot, ki vodi do prenehanja šestih čutnih področij, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

50. In kaj je šest čutnih področij, kaj je izvor šestih čutnih področij, kaj je prenehanje šestih čutnih področij, kaj je pot, ki vodi do prenehanja šestih čutnih področij? Obstaja šest čutnih področij: področje vida, področje sluha, področje vonja, področje okusa, področje telesa, področje uma. Z nastankom imena-in-snovi, nastane šest čutnih področij. S prenehanjem imena-in-snovi, preneha šest čutnih področij. Pot, ki vodi do prenehanja šestih čutnih področij je samo Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

51. Ko je plemeniti učenec tako razumel šest čutnih področij, izvor šestih čutnih področij, prenehanje šestih čutnih področij in pot, ki vodi do prenehanja šestih čutnih področij ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(IME-IN-SNOV)

52. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

53. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume ime–in–snov, izvor imena–in–snovi, prenehanje imena–in–snovi in pot, ki vodi do prenehanja imena–in–snovi, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

54. In kaj je ime–in–snov, kaj je izvor imena–in–snovi, kaj je prenehanje imena–in–snovi in kaj je pot, ki vodi do prenehanja imena–in–snovi? Občutek, zaznava, hotenje, kontakt in usmerjenost uma – to se imenuje ime. Štirje veliki elementi in oblika, ki izhaja iz štirih velikih elementov – to se imenuje snov. Tako je to ime in ta snov tisto, kar imenujemo ime–in–snov. Z nastankom zavesti, nastane ime–in–snov. S prenehanjem zavesti, preneha ime–in–snov. Pot, ki vodi do prenehanja imena–in–snovi je samo ta Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

55. Ko je plemeniti učenec tako razumel ime–in–snov, izvor imena–in–snovi, prenehanje imena–in–snovi in pot, ki vodi do prenehanja imena–in–snovi, on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(ZAVEST)

56. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

57. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume zavest, izvor zavesti, prenehanje zavesti in pot, ki vodi do prenehanja zavesti, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

58. In kaj je zavest, kaj je izvor zavesti, kaj je prenehanje zavesti in kaj je pot, ki vodi do prenehanja zavesti? Obstaja šest vrst zavesti: očesna zavest, ušesna zavest, nosna zavest, jezična zavest, telesna zavest, umska zavest. Z nastankom tvorb, nastane zavest. S prenehanjem tvorb preneha zavest. Pot, ki vodi do prenehanja zavesti je samo Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

59. Ko je plemeniti učenec tako razumel zavest, izvor zavesti, prenehanje zavesti in pot, ki vodi do prenehanja zavesti ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(TVORBE)

60. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

61. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume tvorbe, izvor tvorb, prenehanje tvorb in pot, ki vodi do prenehanja tvorb, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

62. In kaj so tvorbe, kaj je izvor tvorb, kaj je prenehanje tvorb in kaj je pot, ki vodi od prenehanja tvorb? Obstajajo tri vrste tvorb: telesne tvorbe, besedne tvorbe in miselne tvorbe. Z nastankom nevednosti, nastanejo tvorbe. S prenehanjem nevednosti, prenehajo tvorbe. Pot, ki vodi do prenehanja tvorb je samo ta Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

63. Ko je plemeniti učenec tako razumel tvorbe, izvor tvorb, prenehanje tvorb in pot, ki vodi do prenehanja tvorb ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(NEVEDNOST)

64. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

65. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume nevednost, izvor nevednosti, prenehanje nevednosti in pot, ki vodi do prenehanja nevednosti, je na tak način eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.

66. In kaj je nevednost, kaj je izvor nevednosti, kaj je prenehanje nevednosti in kaj je pot, ki vodi do prenehanja nevednosti? Nevednost o neprijetnosti, nevednost o izvoru neprijetnosti, nevednost o prenehanju neprijetnosti, nevednost o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti – to se imenuje nevednost. Z nastankom vplivov, nastane nevednost. S prenehanjem vplivov, preneha nevednost. Pot, ki vodi do prenehanja nevednosti je samo Plemenita osmeročlena pot; to je pravilen pogled ... pravilna zbranost.

67. Ko je plemeniti učenec tako razumel nevednost, izvor nevednosti in pot, ki vodi do prenehanja nevednosti ... on tukaj in sedaj naredi konec neprijetnosti. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi.”

(VPLIVI)

68. Rekoč: “Dobro, prijatelj,” so bili menihi navdušeni in se veselili zaradi besed častitega Sāriputte. Potem so mu postavili naslednje vprašanje: “Toda, prijatelj, je lahko

še drug način, s katerim je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom ... in je prispel k tej pravi Dhammi?”—“Lahko, prijatelji.

69. Ko, prijatelji, plemeniti učenec razume vplive, izvor vplivov, prenehanje vplivov in pot, ki vodi do prenehanja vplivov, je na ta način enak pravilnemu pogledu, čigar pogled je direkten, ki je okrepljen zaupanje v Dhammo in prispel k tej pravi Dhammi.

70. In kaj so vplivi, kaj je izvor vplivov, kaj je prenehanje vplivov in kaj je pot, ki vodi do prenehanja vplivov? Obstajajo trije vplivi: vpliv čutnosti, vpliv eksistence in vpliv nevednosti. Z nastankom nevednosti, nastanejo vplivi. S prenehanjem nevednosti, prenehajo vplivi. Pot, ki vodi do prenehanja vplivov je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost.

71. Ko je plemeniti učenec tako razumel vplive, izvor vplivov, prenehanje vplivov in pot, ki vodi do prenehanja vplivov, v celoti opusti osnovno težnjo po poželenju, v celoti opusti osnovno težnjo po sovraštvu, zatre osnovno težnjo po pogledu in domisleku ‘Jaz sem,’ in z opuščanjem nevednosti in pojavom resnične vednosti tukaj in zdaj, konča neprijetnost. Tudi na tak način je plemeniti učenec eno s pravilnim pogledom, čigar pogled je direkten, ki ima popolno zaupanje v Dhammo in je prispel k tej pravi Dhammi.”

To je bilo tisto, kar je rekel častiti Sāriputta. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed častitega Sāriputte.

(MN 10) Satipaṭṭhāna Sutta - Področja pozornosti

1. Tako sem slišal.[1] Nekoč je Blaženi živel v deželi Kuru, v mestu Kammāsadhamma.[2] Tam je nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. Menihi, to je direktna pot[3], ki vodi k očiščenju bitij, vodi onkraj žalosti in solz, odpravi bolečino in gorje, pripelje do spoznave prave poti in izkušnje Nibbāne – namreč, to so štiri področja pozornosti.[4]

3. Katera štiri? Menihi, menih biva v opazovanju telesa v telesu, navdušeno, zavestno in s pozornostjo in opusti pohlep in obžalovanje po svetu.[5] On biva v opazovanju

občutkov v občutkih, navdušeno, zavestno in s pozornostjo in opusti pohlep in obžalovanje po svetu. On biva v opazovanju uma v umu, navdušeno, zavestno in s pozornostjo in opusti pohlep in obžalovanje po svetu. On biva v opazovanju pojavov v pojavih, navdušeno, zavestno in s pozornostjo in opusti pohlep in obžalovanje po svetu.[6]

1. OPAZOVANJE TELESA (*kāyānupassanā*)

*1.1. Pozornost med dihanjem (*ānāpānasati*)*

4. In kako, menihi, menih biva v opazovanju telesa v telesu? Menih gre v gozd ali k vznožju drevesa ali v prazno kolibo in sede na tla; ko prekriža svoje noge in zravnata telo, se posveti pozornosti in vedno pozoren vdihuje, pozoren izdihuje. Ko je vdih dolg, razume: 'Vdih je dolg'; ali ko dolgo izdihne, razume: 'Izdih je dolg.' Ko je vdih kratek, razume: 'Vdih je kratek'; ali ko kratko izdihne, razume: 'Izdih je kratek.'[7] On vadi tako: 'Jaz bom pri vdihu doživljal celotno telo'; vadi tako: 'Jaz bom pri izdihu doživljal celotno telo.' On vadi tako: 'Jaz bom pri vdihu umirjal telesne tvorbe'; vadi tako: 'Jaz bom pri izdihu umirjal telesne tvorbe.'[8] Tako kot izkušen lončar ali njegov vajenec, ko na dolgo zasučeno lončarsko kolo, razume: 'Jaz sem na dolgo zasukan'; ali, ko na kratko zasučeno lončarsko kolo, razume: 'Jaz sem na kratko zasukan'; tako tudi, ko globoko vdihne, menih razume: 'Jaz globoko vdihnem' ... vadi tako: 'Jaz bom pri izdihu umirjal telesne tvorbe.'

UVID

5. Tako opazuje telo v telesu notranje ali opazuje telo v telesu zunanje ali pa opazuje telo v telesu tako notranje kot zunanje. Ali drugače, opazuje v telesu njegove nastajajoče dejavnike ali opazuje v telesu njegove izginjajoče dejavnike ali pa opazuje v telesu oboje, njegove nastajajoče in izginjajoče dejavnike. Ali drugače, pozornost na 'tu je telo' je enostavno vzpostavljena v njem do stopnje, ki je nujna za preprosto znanje in pozornost. In biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tako menih biva v opazovanju telesa v telesu.

*1.2. Štirje položaji (*iriyāpatha*)*

6. Menihi, ko hodi, menih vé: 'Jaz hodim'; ko stoji, vé: 'Jaz stojim'; ko sedi, vé: 'Jaz sedim'; ko leži, vé: 'Jaz ležim'; vé v skladu s tem, v kakšnem položaju je njegovo telo.[9]

7. Tako opazuje telo v telesu notranje ali opazuje telo v telesu zunanje ali pa opazuje telo v telesu tako notranje kot zunanje ... In biva neodvisen, ter se ne oprijema na ničesar v svetu. Tudi tako menih opazuje telo v telesu.

*1.3. Zavedanje (*sampajāna*)*

8. Menihi, menih je tisti, ki deluje z zavedanjem ko hodi naprej in se vrača;[10] ki deluje z zavedanjem ko gleda predse in gleda vstran; ki deluje z zavedanjem ko upogiba in

izteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem ko nosi svojo oblačilo in nosi svojo zunanje oblačilo in svojo skledo; ki deluje z zavedanjem ko jé, pije, požira hrano in jo okuša; ki deluje z zavedanjem ko opravlja veliko in malo potrebo; ki deluje z zavedanjem ko hodi, stoji, sedi, zaspi, se zbudi, govori in je tiho.

9. Tako opazuje telo v telesu notranje ali opazuje telo v telesu zunanje ali pa opazuje telo v telesu tako notranje kot zunanje ... In biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tudi tako menih opazuje telo v telesu.

1.4. Odvratnost – deli telesa (paṭikūlamanasikāra)

10. Menihi, menih preišče to isto telo od podplatov navzgor in od las navzdol, ki ga obdaja koža, kakor tudi polno mnogih vrst umazanij: 'V tem telesu so lasje, dlake, nohti, zobje, koža, meso, kite, kosti, kostni mozeg, ledvice, srce, jetra, poprsnica, vranica, pljuča, debelo črevo, tanko črevo, želodec, fekalije, žolč, sluz, gnoj, kri, znoj, maščoba, solze, loj, slina, smrkelj, sklepna maz in urin.' Kot da je tu vreča z odprtinama na obeh straneh, polna različnih vrst zrnja, kot je gorski riž, rdeči riž, fižol, grah, proso in oluščeni riž, in jo je človek z dobrim vidom odprl in preiskal: 'To je gorski riž, to je rdeči riž, to je fižol, to je grah, to je proso, to je oluščeni riž'; tako tudi menih preišče to isto telo ... kot polno mnogih vrst umazanij: 'V tem telesu so lasje na glavi ... in urin.'

11. Tako opazuje telo v telesu notranje ali opazuje telo v telesu zunanje ali pa opazuje telo v telesu tako notranje kot zunanje ... In biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tudi tako menih opazuje telo v telesu.

1.5. Elementi (dhātumanasikāra)

12. Menihi, menih preišče to isto telo, v kateremkoli položaju je in kakorkoli je postavljeno, kot sestavljeno iz elementov: 'V tem telesu je element zemlje, element vode, element ognja in element zraka.' [11] Kot da spreten mesar ali njegov pomočnik, ki je ubil kravo in jo razsekal na kose, sedi s tem ob križišču; tako tudi, menih preišče to isto telo ... kot sestavljeno iz elementov: 'V tem telesu je element zemlje, element vode, element ognja in element zraka.'

13. Tako opazuje telo v telesu notranje ali opazuje telo v telesu zunanje ali pa opazuje telo v telesu tako notranje kot zunanje ... In biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tudi tako menih opazuje telo v telesu.

1.6-14. Opazovanje devetih stopenj razpada (navasivathika)

14. Menihi, kot da bi videl odvrženo truplo na tleh pokopališča, mrtvo eden, dva ali tri dni, nabreklo, modrikasto in razpadlo, menih primerja svoje telo z njim: 'Tudi to telo ima isto naravo in bo postalo prav tako in ni izvzeto od te usode.'

15. Tako opazuje telo v telesu notranje ali opazuje telo v telesu zunanje ali pa opazuje telo v telesu tako notranje kot zunanje ... In biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tudi tako menih opazuje telo v telesu.

16. Kot da bi videl odvrženo truplo na tleh pokopališča, ki ga žrejo krokarji, sokoli, jastrebi, psi, šakali ali različne vrste črvov, menih primerja svoje telo z njim: 'Tudi to telo je iste narave in bo postalo prav tako in ni izvzeto od te usode.'

17. ... Tudi tako menih biva v opazovanju telesa v telesu.

18–24. Kot da bi videl odvrženo truplo na tleh pokopališča, okostje z mesom in krvjo, ki ga vežejo kite ... okostje brez mesa, razmazano s krvjo, ki ga vežejo kite ... okostje brez mesa in krvi, ki ga vežejo kite ... ločene kosti razmetane na vse strani – tukaj roka, tam noga, tukaj golenica, tam stegnenica, tukaj kolk, tam hrbtenica, tukaj rebro, tam grodnica, tukaj roka, tam rama, tukaj vrat, tam čeljust, tukaj zob, tam lobanja – menih primerja svoje telo s tem: 'Tudi to telo je iste narave in bo postalo prav tako in ni izvzeto od te usode.'[12]

25. ... Tudi tako menih opazuje telo v telesu.

26–30. Kot da bi videl odvrženo truplo na tleh pokopališča, pobeljene kosti, barve školjk ... kosti na kupu, stare več kot leto dni ... strohnele kosti in zdrobljene v prah, menih primerja svoje telo s tem: 'Tudi to telo je iste narave in bo postalo prav tako in ni izvzeto od te usode.'

UVID

31. Tako opazuje telo v telesu notranje ali opazuje telo v telesu zunanje ali pa opazuje telo v telesu notranje in zunanje. Ali drugače, v telesu opazuje naravo nastajanja ali opazuje v telesu naravo izginjanja ali opazuje v telesu oboje, naravo nastajanja in izginjanja. Ali drugače, pozornost 'tu je telo' je enostavno v njem vzpostavljena. Biva z dovolj znanja in pozornosti, biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tudi tako menih opazuje telo v telesu.

2. OPAZOVANJE OBČUTKOV (*vedanānupassanā*)

32. In kako, menihi, menih opazuje občutke v občutkih?[13] Ko čuti prijeten občutek, menih razume: 'Jaz čutim prijeten občutek'; ko čuti neprijeten občutek, razume: 'Jaz čutim neprijeten občutek'; ko čuti niti neprijeten niti prijeten občutek, razume: 'Jaz čutim niti neprijeten niti prijeten občutek.' Ko čuti posvetno prijeten občutek, razume: 'Jaz čutim posvetno prijeten občutek'; ko čuti neposvetno prijeten občutek, razume: 'Jaz čutim neposvetno prijeten občutek'; ko čuti posvetno neprijeten občutek, razume: 'Jaz čutim posvetno neprijeten občutek'; ko čuti neposvetno neprijeten občutek, razume: 'Jaz čutim neposvetno neprijeten občutek'; ko čuti posvetno niti neprijeten niti prijeten občutek, razume: 'Jaz čutim posvetno niti neprijeten niti prijeten občutek'; ko čuti neposvetno niti neprijeten niti prijeten občutek, razume: 'Jaz čutim neposvetno niti neprijeten niti prijeten občutek.'

UVID

33. Tako opazuje občutke v občutkih notranje ali opazuje občutke v občutkih zunanje ali pa opazuje občutke v občutkih notranje in zunanje. Ali drugače, v občutkih opazuje naravo nastajanja ali v občutkih opazuje naravo izginjanja ali v občutkih opazuje oboje, naravo nastajanja in izginjanja. Ali drugače, pozornost na 'tu je občutek' je enostavno v njem vzpostavljena. Biva z dovolj znanja in pozornosti, biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tako menih opazuje občutke v občutkih.

3. OPAZOVANJE UMA (*cittānupassanā*)

34. In kako, menihi, menih opazuje um v umu?[14] Menih razume um s poželenjem kot um s poželenjem in um brez poželenja kot um brez poželenja. On razume um z jezo kot um z jezo in um brez jeze kot um brez jeze. On razume um z zablodo kot um z zablodo in um brez zablode kot um brez zablode. On razume zakrčen um kot zakrčen um in um, ki je raztresen kot raztresen um. On razume razširjen um kot razširjen um in nerazširjen um kot nerazširjen um. On razume višji um kot višji um in nevišji um kot nevišji um. On razume zbran um kot zbran um in nezbran um kot nezbran um. On razume osvobojen um kot osvobojen um in neosvobojen um kot neosvobojen um.[15]

UVID

35. Tako opazuje um v umu notranje ali opazuje um v umu zunanje ali pa opazuje um v umu notranje in zunanje. Ali drugače, v umu opazuje naravo nastajanja ali opazuje v umu naravo izginjanja ali opazuje v umu oboje, naravo nastajanja in izginjanja.[16] Ali drugače, pozornost 'tu je um' je enostavno v njem vzpostavljena. Biva z dovolj znanja in pozornosti, biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tako menih opazuje um v umu.

4. OPAZOVANJE POJAVOV (*dhammānupassanā*)**4.1. Pet ovir (*nīvaraṇa*)**

36. In kako, menihi, menih opazuje pojave v pojavih?[17] Menih opazuje pojave v pojavih iz gledišča petih ovir.[18] In kako menih opazuje pojave v pojavih iz gledišča petih ovir? Željo po čutnosti v sebi menih razume: 'V meni je želja po čutnosti'; ali ko v njem ni želje po čutnosti, razume: 'V meni ni želje po čutnosti'; in on tudi razume, kako pride do nastanka še nenastale želje po čutnosti, in kako pride do opuščanja že nastale želje po čutnosti, in kakšna bo prihodnost nenastajanja opuščene želje po čutnosti.'

"V njem je zloba ... V njem je lenost in topost ... V njem je vznemirjenost in zaskrbljenost... V njem je dvom in menih razume: 'V meni je dvom'; ali če v njem ni dvoma, on razume: 'V meni ni dvoma'; in on razume, kako pride do nastanka še

nenastalega dvoma, in kako pride do opuščanja že nastalega dvoma, in kakšna bo prihodnost nenastajanja opuščene dvoma.

UVID

37. Tako opazuje pojave v pojavih notranje ali opazuje pojave v pojavih zunanje ali pa opazuje pojave v pojavih notranje in zunanje. Ali drugače, v pojavih opazuje naravo nastajanja ali v pojavih opazuje njihovo izginjanje ali v pojavih opazuje oboje, naravo nastajanja in izginjanja. Ali drugače, pozornost 'tu so pojavi' je enostavno v njem vzpostavljena. Biva z dovolj znanja in pozornosti, neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tako menih opazuje pojave v pojavih glede petih ovir.

4.2. Pet agregatov (pañcakhandha)

38. Menihi, menih opazuje pojave v pojavih glede na pet agregatov, ki so pod vplivom predpostavke.[19] In kako menih opazuje pojave v pojavih glede na pet agregatov, ki so pod vplivom predpostavke? Menih razume: 'Takšna je snov, takšen njen izvor, takšno njeno izginotje; takšen je občutek, takšen njegov izvor, takšno njegovo izginotje; takšno je zaznavanje, takšen njegov izvor, takšno njegovo izginotje; takšne so tvorbe, takšen njihov izvor, takšno njihovo izginotje; takšna je zavest, takšen njen izvor, takšno njeno izginotje.'

39. Tako opazuje pojave v pojavih notranje ali opazuje pojave v pojavih zunanje ali pa opazuje pojave v pojavih notranje in zunanje ... In biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tako menih opazuje pojave v pojavih glede na pet agregatov, ki so pod vplivom predpostavke.

4.3. Šest področij zaznavanja (āyatana)

40. Menihi, menih opazuje pojave v pojavih glede šestih notranjih in šestih zunanjih področij.[20] In kako menih opazuje pojave v pojavih glede šestih notranjih in zunanjih področij? Menih razume oko, razume vidne stvari in razume vezanost, ki nastane v odvisnosti od obeh; in tudi razume, kako nastane še nenastala vezanost in kako nastane opuščanje že nastale vezanosti in kakšna bo prihodnost nenastale opuščene vezanosti.

On razume uho, razume zvok ... On razume nos, razume vonjave ... On razume jezik, razume okuse ... On razume telo, razume otipljivost ... On razume um, razume pojave in razume vezanost, ki nastane v odvisnosti od obeh in razume, kako nastane še nenastala vezanost in kako pride do opuščanja že nastale vezanosti in kakšna bo prihodnost nenastale opuščene vezanosti.

41. Tako opazuje pojave v pojavih notranje ali opazuje pojave v pojavih zunanje ali pa opazuje pojave v pojavih notranje in zunanje ... In biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tako menih opazuje pojave v pojavih glede šestih notranjih in šestih zunanjih področij.

4.4. Sedem dejavnikov prebujenja (*bojjhaṅga*)

42. Menihi, menih opazuje pojave v pojavih glede sedmih dejavnikov prebujenja.[21] In kako menih opazuje pojave v pojavih glede sedmih dejavnikov prebujenja? Ko je v njem pozornost, kot dejavnik prebujenja, menih razume: 'V meni je pozornost kot dejavnik prebujenja'; ali če v njem ni pozornosti kot dejavnika prebujenja, on razume: 'V meni ni pozornosti kot dejavnika prebujenja'; in on tudi razume, kako nastaja še nenastali dejavnik pozornosti prebujenja in kako se nastali dejavnik pozornosti prebujenja popolnoma razvije.

Obstaja dejavnik raziskovanja pojavov v njem[22] ... Obstaja dejavnik prizadevnosti v njem ... Obstaja dejavnik radosti v njem ... Obstaja dejavnik mirnosti v njem ... Obstaja dejavnik zbranosti v njem ... Obstaja dejavnik mirnodušnosti v njem, in menih razume: 'Dejavnik mirnodušnosti je v meni'; ali ko ni dejavnika mirnodušnosti v njem, on razume: 'Dejavnika mirnodušnosti ni v meni'; in on tudi razume, kako pride do nastajanja še nenastalega dejavnika mirnodušnosti in kako se nastali dejavnik mirnodušnosti popolnoma razvije.[23]

43. Tako opazuje pojave v pojavih notranje ali opazuje pojave v pojavih zunanje ali pa opazuje pojave v pojavih notranje in zunanje ... In biva neodvisen in se ne naveže na nič na tem svetu. Tako menih opazuje pojave v pojavih glede sedmih dejavnikov prebujenja.

4.5. Štiri plemenite resnice (*catusacca*)

44. Menihi, menih opazuje pojave v pojavih glede štirih plemenitih resnic.[24] In kako menih opazuje pojave v pojavih glede štirih plemenitih resnic? Menih razume, kot dejansko je: 'To je neprijetnost[25]; on razume kot dejansko je: 'To je izvor neprijetnosti; on razume kot dejansko je: 'To je prenehanje neprijetnosti; on razume kot dejansko je: 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.'

UVID

45. Tako opazuje pojave v pojavih notranje ali opazuje pojave v pojavih zunanje ali opazuje pojave v pojavih oboje, notranje in zunanje. Ali drugače, v pojavih opazuje naravo nastajanja ali opazuje v pojavih naravo izginjanja ali opazuje v pojavih oboje, naravo nastajanja in izginjanja. Ali drugače, pozornost na 'tu so pojavi' je enostavno v njem vzpostavljena. Biva z dovolj znanja in pozornosti, biva neodvisen, ter se ne naveže na ničesar v svetu. Tako menih opazuje pojave v pojavih glede štirih plemenitih resnic.

ZAKLJUČEK

46. Menihi, če bi kdorkoli razvijal štiri področja pozornosti sedem let, se lahko zanj pričakuje enega od dveh sadov: ali končno vednost tukaj in sedaj ali če še kaj ostane, stanje nepovratnika.[26]

Pustimo sedem let, menihi. Če bi kdorkoli razvijal ta štiri področja pozornosti na takšen način šest let... pet let ... štiri leta ... tri leta ... dve leti ... eno leto, se lahko zanj pričakuje enega od dveh sadov: ali končno vednost tukaj in sedaj ali če ostane sled predpostavke, stanje nepovratnika.

Pustimo eno leto, menihi. Če bi kdorkoli razvijal ta štiri področja pozornosti na takšen način sedem mesecev ... šest mesecev ... pet mesecev ... štiri mesece ... tri mesece ... dva meseca ... en mesec ... pol meseca, se lahko zanj pričakuje enega od dveh sadov: ali končno vednost tukaj in sedaj ali če še kaj ostane, stanje nepovratnika.

Pustimo pol meseca, menihi. Če bi kdorkoli razvijal ta štiri področja pozornosti na takšen način sedem dni, se lahko zanj pričakuje enega od dveh sadov: ali končno vednost tukaj in sedaj ali če še kaj ostane, stanje nepovratnika.

47. Z ozirom na to, je bilo rečeno: 'Menihi, to je direktna pot za očiščenje bitij, za obvladovanje žalosti in objokovanja, za odpravo bolečine in bridkosti, za dosego prave poti, za uresničenje Nibbāne – namreč, štiri področja pozornosti.'

To je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Praktično identičen govor lahko najdemo v [DN 22](#), čeprav z dodatkom analize Štirih plemenitih resnic, ki podaljša to sutto.

[2] Za to mesto so nekateri učenjaki rekli, da je nekoč bilo v okolici sedanjega Delhija.

[3] V paliju piše *ekāyano ayam bhikkhave maggo*, kar dejansko vsi prevajalci razumejo kot izjavo, da je satipaṭṭhāna edina pot. Častiti Soma to prevaja tako: "To je samo ta pot, o menihi," in častiti Nyanaponika: "To je edina pot, menihi." Nyanamoli medtem nakazuje, da ima *ekāyana magga* v MN 12.37–42 nedvoumen pomen kot "pot, ki gre samo v eno smer," in je tudi na tak način prevedel frazo v tem odlomku. Uporaba fraze, ki se uporablja tukaj, "direktna pot," je poskus ohraniti ta pomen v bolj tekočem izražanju. MA razloži *ekāyana maggo* kot enotno pot in ne razdeljeno pot; kot pot, po kateri je treba hoditi sam, brez tovarišev; in kot pot, ki gre k cilju, Nibbāni.

[4] Beseda *satipaṭṭhāna* je sestavljen izraz. Prvi del, *sati*, izvorno pomeni "spomin," vendar v paliju, ki ga uporablja budizem, veliko bolj pogosto nosi pomen pozornosti, ki je usmerjena na sedanost – tako se prevaja kot "pozornost." Drugi del se razlaga na dva načina: ali kot skrajšana oblika *upaṭṭhāna*, kar pomeni "vzpostavitev" ali "osnovanje" – pozornosti; ali pot *paṭṭhāna*, kar pomeni "področje" ali "osnovanje" – spet, pozornosti. Tako se štiri *satipaṭṭhāne* lahko razumejo kot ali štirje načini vzpostavitve pozornosti ali kot štiri stvarna področja pozornosti, kar bo poudarjeno v ostanku sutte. Za prvo

izgleda, da je etimološko pravilna izpeljava (potrjena s sanskrtsko *smṛtyupasthāna*), vendar imajo palijski komentatorji, čeprav priznajo obe razlagi, prioriteto nagnjenje k drugi razlagi.

[5] Ponovitev v frazi “opazuje telo v telesu” (*kāye kāyānupassī*), v skladu z MA, ima namen natančne določitve predmeta opazovanja in izoliranja tega predmeta od drugih, s katerimi bi se lahko zamenjal. V tej praksi bi se telo moralo opazovati kot táko, in ne njegove občutke, ideje in čustva. Fraza tudi pomeni, da bi se moralo telo opazovati enostavno kot telo in ne kot moški, ženska, sebstvo ali živo bitje. Podobno se nanaša na ponavljanje v primeru ostalih treh področij pozornosti. “Pohlep in obžalovanje po svetu,” pravi komentar MA, se nanašata na čutno željo in zlonamernost, glavni oviri, ki ju je treba premagati, da bi praksa bila uspešna, ostale ovire pa so navedene spodaj v §36.

[6] Struktura te sutte je precej enostavna. Po uvodu se učenje razdeli na štiri dele, glede na način področja pozornosti:

I. Opazovanje telesa, ki obsega štirinajst vaj: pozornost na dihanje; opazovanje štirih položajev telesa; popolno zavedanje; pozornost na odvrtnost; pozornost na elemente; in devet “opazovanj stopenj razpada” – razmišljanje o truplih v različnih stanjih razpadanja.

II. Opazovanje občutkov se ima za eno vajo.

III. Opazovanje uma je prav tako ena vaja.

IV. Opazovanje pojavov, ki se deli na pet podpoglavij: pet ovir, pet agregatov, šest področij zaznavanja, sedem dejavnikov prebujenja, štiri plemenite resnice.

Tako sutta razlaga skupaj enaindvajset vaj v opazovanju. Vsaka vaja ima dva aspekta: osnovno vajo, ki je najprej razložena, in dodatek v uvidu, (v bistvu isti za vse vaje), kar kaže, kako se naj opazovanje razvije, da poglobi razumevanje fenomena, ki ga preiskujemo.

Na koncu sutta zaključi z zagotovilom Buddhe, ki osebno jamči za učinkovitost metode s tem, da je sad za vztrajno vadbo dosega arahantstva ali pa stanje nepovratnika.

[7] Praksa pozornosti med dihanjem (*ānāpānasati*) ne vsebuje namenskega poskusa uravnati dih kot je to pri hatha jogi, ampak je praksa neprestan napor usmerjanja pozornost na dih kot se ta giblje v in iz telesa v njegovem naravnem ritmu. Popolni razvoj te metode meditacije je razložen v MN 118.

[8] “Telesne tvorbe” (*kāyasankhāra*) so definirane v MN 44.13 kot vdihovanje in izdihovanje.

[9] Razumevanje položajev telesa, na katere se sklicuje v tej vaji, ni naše običajno naravno znanje o aktivnostih v našem telesu, ampak natančno, konstantno in previdno zavedanje o telesu, v kateremkoli položaju je, združeno z analitično preiskovanjem z namenom, da razprši zmoto o sebstvu kot povzročitelju telesnega gibanja.

[10] *Sampajañña*, tudi prevajana kot “jasno razumevanje” (Soma, Nyanaponika), se deli v komentarjih v štiri tipe: popolno zavedanje o namenu dejanja nekoga; popolno zavedanje o primernosti namer nekoga; popolno zavedanje o področju, to je, nezapuščanje predmeta meditacije med dnevno meditacijsko rutino; in popolno zavedanje o realnosti, vednost, da v ozadju aktivnosti nekoga ni nekega sebe. Glej *The Way of Mindfulness*, str. 60–100; *The Heart of Buddhist Meditation*, str. 46–55.

[11] Ti štiri elementi so pojasnjeni v budistični tradiciji kot primarni atributi predmeta: trdnost, kohezija, toplota in razširjanje.

[12] Vsak od omenjenih štirih tipov trupla in trije tipi spodaj, se lahko vzame kot ločen in samozadosten predmet meditacije; ali pa se vzame celoten sklop kot stopnjevane serije za vplivanje na um z idejo o minljivosti telesa in njegove nebitnosti. Stopnjevanje se nadaljuje v §§26–30.

[13] Občutki (*vedanā*) označujejo kvaliteto izkušnje, telesno in mentalno, ki je ali prijetna, neprijetna ali nič od tega, nevtralna. Primeri “posvetnih” in “neposvetnih” oblik teh občutkov so podani v MN 137.9 –15 v rubriki šestih vrst veselja, žalosti in mirnodušnosti, temelječih vsaka zase na družinskem življenju in odpovedovanju.

[14] Um (*citta*) se kot predmet opazovanja nanaša na splošno stanje in nivo zavesti. Ker je sama zavest, po svoji lastni naravi, golo znanje ali spoznanje predmeta, je kvaliteta kateregakoli stanja uma določena z njegovimi pridruženimi mentalnimi dejavniki, kot so poželenje, sovraštvo in zabloda ali njihovimi nasprotnimi dejavniki, kot je to omenjeno v *sutti*.

[15] Primeri parov uma, ki so podani v tem pasusu, primerjajo stanja dobrega in škodljivega uma, ali razvitega in nerazvitega značaja. Izjema je seveda par “zakrčen” in “raztresen,” ki sta oba slaba, prvi zaradi lenosti in toposti in drugi zaradi vznemirjenosti in kesanja. Komentar MA razloži “dvignjen um” in “nepresegajoč um” kot um, ki se nanaša na nivo džhān in nematerialnih meditativnih dosežkov, in “nedvignjen um” in “presegajoč um” kot um, ki se nanaša na nivo zavedanja čutne sfere. “Osvobojeni um” mora biti razumljen kot um, ki je začasno in delno osvobojen nečistosti skozi vpogled džhān.

[16] Dejavniki nastajanja in izginevanja v umu so isti kot za telo, razen da je hrana nadomeščena z mentalnost–snovnost, kot pogojem za nastanek zavedanja (glej DN 15.22/ii.63).

[17] Beseda, ki je prevedena kot “pojav” je beseda z več pomeni, *dhammā*. V tem kontekstu se *dhammā* lahko razume tako, da vključuje vse fenomene razvrščene v kategorije Dhamme, Buddhovega učenja dejanskosti.

[18] Pet ovir (*pañcanivarana*) so glavne notranje motnje za razvoj zbranosti in uvida. Želja po čutnosti se pojavi skozi nepremišljeno spremljanje čutno privlačnih objektov in

se opusti z meditacijo na odvratnost (kot v §10 in §§14–30); zlobnost nastane skozi nepremišljeno spremljanje odvratnih objektov in se opusti z razvijanjem dobrohotnosti; lenost in topost nastaneta s podreditvijo dolgočasju in lenobi in se opustita z dviganjem energije; vznemirjenje in zaskrbljenost nastaneta skozi nespametno razmišljanje vznemirljivih misli in se opustita s pametnim razmišljanjem o spokojnosti; dvom nastane skozi nespametno razmišljanje o nejasnih stvareh in se opusti s študijem, raziskovanjem in spraševanjem. Ovire se popolnoma izkoreninijo samo s transcendentnimi potmi. Popolnejši opis glej v MN 27.18 in MN 39.13–14.

[19] Pet agregatov na katere deluje predpostavka (*pañc'upādānakkhandhā*) je pet skupin dejavnikov, ki jih vsebuje individualna osebnost.

[20] Notranja področja so, kot je pokazano, šest čutnih sposobnosti; zunanje področje so predmeti, ki se na njih nanašajo. Ovire, ki nastanejo, zavisijo od tega ali se pari lahko razumejo kot privlačnost (pohlep), odbojnost (sovraštvo) in to podpirajoča zabloda.

[21] Kako se sedem dejavnikov prebujenja razvije v napredujočih sekvencah je razloženo v MN 118.29–40.

[22] “Raziskovanje pojavov” (*dhammavicaya*) pomeni skrbno preiskovanje mentalnih in fizičnih pojavov, ki jih v meditatorjev um prinaša pozornost.

[23] Komentarji razložijo v podrobnostih pogoje, ki vodijo do dozorevanja faktorjev prebujenja.

[24] S tem poglavjem opazovanje *dhamme*, kot pojava, kulminira v razumevanju Dhamme v njeni jedrni formulaciji Štirih plemenitih resnic. Daljša Mahāsatipaṭṭhāna Sutta iz Digha Nikaye poda razširjene definicije in obdelavo vsake od resnic.

[25] Neprijetnost (*dukkha*) – mnogi to palijsko besedo prevajajo tudi kot trpljenje, tudi nezadovoljstvo, muka, ne-mir. Pomen obsega tako intenzivna stanja, kot tudi rahle neprijetnosti, ki se jih želimo izogniti ali otresti.

[26] Končna vednost, *añña*, je arahantovo vedenje o končni osvoboditvi. Nepovratnik (*anāgāmitā*) je seveda stanje ne-povratnika, tega, ki je prerojen v višji svet, kjer doseže končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj ponovno vrnil v človeški svet.

Zelo dober komentar tega učenja je podal bhikkhu Ariyavaṃsa:

<https://pathpress.wordpress.com/2017/02/02/satipa%e1%b9%ad%e1%b9%adhana-setting-up-mindfulness/>

(MN 11) Cūlasīhanāda Sutta – Kratko učenje o levjem rjoventju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: "Menihi." – "Častiti gospod," so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. "Menihi, samo tukaj je asket, samo tukaj je drugi asket, samo tukaj je tretji asket, samo tukaj je četrti asket. Nauki drugih so brez asketov: tako bi moralo z razlogom rjoveti vaše levje rjoventje.^[1]

3. Možno je, menihi, da popotniki drugih sekt vprašajo: 'Ampak na osnovi moči česa [argumenta] ali s pomočjo koga [avtoritete] častiti to trdijo?' Popotnikom drugih sekt, ki tako vprašajo, se lahko odgovori: 'Prijatelji, štiri stvari nam je razglasil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen; ko vidimo to v nas, pravimo: "Samo tukaj je asket, samo tukaj je drugi asket, samo tukaj je tretji asket, samo tukaj je četrti asket. Nauki drugih so brez asketov." Kaj so te štiri stvari? Mi imamo zaupanje v učitelja, mi imamo zaupanje v Dhammo, mi smo izpolnili vodila in naši tovariši v Dhammi so nam dragi in prijetni, pa če so laiki ali pa tisti, ki so šli naprej. To so štiri stvari, ki nam jih je razglasil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, ko vidi v nas to, kar reče.'

(POGOJI ZA DOSEGO CILJA)

4. Možno je, menihi, da ti popotniki drugih sekt rečejo: 'Prijatelji, tudi mi imamo zaupanje v učitelja, to je, v našega učitelja; tudi mi imamo zaupanje v Dhammo, to je, v našo Dhammo; tudi mi moramo izpolniti vodila, to je, naša vodila; in naši tovariši v Dhammi so nam tudi dragi in prijetni, pa če so laiki ali pa tisti, ki so šli naprej. Kakšna je tu razlika, prijatelji, kakšno je neskladje, kakšna je razlika med vami in nami?'

5. Popotnikom drugih sekt, ki tako vprašajo, se lahko odgovori: 'Kako torej, prijatelji, je cilj eden ali jih je več?' Da bi odgovorili pravilno, bi popotniki drugih sekt odgovorili: 'Prijatelji, cilj je eden in ne več njih.' – 'Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki je pod vplivom poželenja ali ki je brez poželenja?' Da bi odgovorili pravilno, bi popotniki drugih sekt odgovorili: 'Prijatelji, ta cilj je za tega, ki je brez poželenja, ne za tistega, ki je pod vplivom poželenja.' – 'Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki je pod vplivom odpora ali za tistega, ki je brez odpora?' Da bi odgovorili pravilno, bi odgovorili: 'Prijatelji, ta cilj je za tega, ki je brez odpora, ne za tistega, ki je pod vplivom odpora.' – 'Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki je pod vplivom zablode ali za tistega, ki je brez zablode?' Da bi odgovorili pravilno, bi odgovorili: 'Prijatelji, ta cilj je za tega, ki ni pod vplivom zablode, ne za tistega, ki je pod vplivom zablode.' – 'Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki je pod vplivom želje ali za tistega, ki nima želje?' Da bi odgovorili pravilno, bi odgovorili: 'Prijatelji, ta cilj je za tega, ki nima želje in ne za tistega, ki ima željo.' – 'Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki je pod vplivom predpostavke ali za tistega, ki je brez

predpostavke?’ Da bi odgovorili pravilno, bi odgovorili: ‘Prijatelji, ta cilj je za tega, ki je brez predpostavke, ne za tistega, ki je s predpostavko.’ – ‘Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki ima vizijo ali za tistega, ki je brez vizije?’ Da bi odgovorili pravilno, bi odgovorili: ‘Prijatelji, ta cilj je za tega z vizijo, ne za tistega brez vizije.’ – ‘Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki podpira in nasprotuje ali za tistega, ki ne podpira in ne nasprotuje?’ Da bi odgovorili pravilno, bi odgovorili: ‘Prijatelji, ta cilj je za tega, ki ne podpira in ne nasprotuje, ne za tistega, ki podpira in nasprotuje.’[2] – ‘Toda, prijatelji, ali je ta cilj za tega, ki se veseli in uživa v obsedenosti uma ali za tistega, ki se ne veseli in ne uživa v obsedenosti uma?’ Da bi odgovorili pravilno, bi odgovorili: ‘Prijatelji, ta cilj je za tega, ki se ne veseli in ne uživa v obsedenosti uma, ne za tistega, ki uživa v obsedenosti uma.’[3]

(DVA POGLEDA)

6. Menihi, obstajata dva pogleda: pogled eksistence in pogled neeksistence. Vsi asketi ali brahmini, ki se sklicujejo na pogled eksistence, privzamejo pogled eksistence, sprejmejo pogled eksistence, so nasprotni pogledu neeksistence. Vsi asketi ali brahmini, ki se sklicujejo na pogled neeksistence, privzamejo pogled neeksistence, sprejmejo pogled neeksistence, nasprotujejo pogledu eksistence.[4]

7. Na vse askete ali brahmine, ki ne razumejo kot dejansko so izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru teh dveh pogledov, vpliva poželenje, vpliva sovraštvo, vpliva zabloda, vpliva želja, vpliva predpostavka, so brez vizije, pritrjujejo in nasprotujejo in so navdušeni in uživajo v obsedenosti uma. Oni niso osvobojeni rojstva, staranja in smrti; skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; pravim, da niso osvobojeni neprijetnosti.

8. Vsi asketi ali brahmini, ki razumejo kot dejansko so izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru teh dveh pogledov, so brez poželenja, brez sovraštva, brez zablode, brez želje, brez predpostavke, z vizijo, niso vdani pritrjevanju in nasprotovanju in niso navdušeni in ne uživajo v obsedenosti uma. Oni so osvobojeni rojstva, staranja in smrti; skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; pravim, oni so osvobojeni neprijetnosti.

(ŠTIRI VRSTE PREDPOSTAVK)

9. Menihi, obstajajo štiri vrste predpostavk[5]. Katere štiri? Predpostavka čutnosti, predpostavka pogledov, predpostavka morale in običajev in predpostavka nauka o sebstvu.

10. Čeprav nekateri asketi in brahmini trdijo, da pojasnjujejo popolno razumevanje vseh vrst predpostavk, oni povsem ne opišejo popolnega razumevanja vseh vrst predpostavk. Oni opišejo popolno razumevanje predpostavk čutnosti, brez opisovanja popolnega razumevanja predpostavk pogledov, predpostavk morale in običajev in predpostavk nauka o sebstvu. Zakaj je tako? Ti dobri asketi in brahmini ne razumejo treh stopenj predpostavk, kot dejansko so. Zato, čeprav trdijo, da pojasnjujejo popolno

razumevanje vseh vrst predpostavk, oni opišejo samo predpostavke čutnosti in ne opišejo popolnega razumevanja predpostavk pogledov, predpostavk morale in običajev in predpostavk nauka o sebstvu.

11. Čeprav nekateri asketi in brahmini trdijo, da pojasnjujejo popolno razumevanje vseh vrst predpostavk ... oni opišejo popolno razumevanje predpostavke čutnosti in predpostavke pogledov in ne opišejo popolnega razumevanja predpostavke morale in običajev in predpostavke sebstva. Zakaj je tako? Oni ne razumejo dveh stopenj ... zato oni opišejo samo popolno razumevanje predpostavke čutnosti in predpostavke pogledov in ne opišejo popolnega razumevanja predpostavke morale in običajev in predpostavke nauka o sebstvu.

12. Čeprav nekateri asketi in brahmini trdijo, da pojasnjujejo popolno razumevanje vseh vrst predpostavk ... oni opišejo popolno razumevanje predpostavke čutnosti, predpostavke pogledov in predpostavke morale in običajev in ne opišejo popolnega razumevanja predpostavke sebstva. Oni ne razumejo ene stopnje... zato oni opišejo samo popolno razumevanje predpostavke čutnosti, predpostavke pogledov in predpostavke morale in običajev in ne opišejo popolnega razumevanja predpostavke nauka o sebstvu.

13. Menihi, v takšni Dhammi in disciplini je razumljivo, da zaupanje v učitelja ni pravilno usmerjeno, da zaupanje v Dhammo ni pravilno usmerjeno, da izpolnitev moralnih predpisov ni pravilno usmerjena in da naklonjenost med tovariši v Dhammi ni pravilno usmerjena. Zakaj je tako? Ker takrat, ko sta Dhamma in disciplina slabo razglašeni in slabo razloženi, ne osvobajata, ne vodita k miru, ko ju razlaga nekdo, ki ni popolno prebujen.

14. Menihi, ko Tathāgata, izpopolnjen in popolno prebujen trdi, da razlaga popolno razumevanje vseh vrst predpostavk, on dovršeno opiše popolno razumevanje vseh vrst predpostavk: on opiše popolno razumevanje predpostavke čutnosti, predpostavke pogledov, predpostavke morale in običajev in predpostavke nauka o sebstvu.

15. Menihi, v takšni Dhammi in disciplini je razumljivo, da je zaupanje v učitelja pravilno usmerjeno, da je zaupanje v Dhammo pravilno usmerjeno, da je izpolnitev moralnih predpisov pravilno usmerjeno in da je naklonjenost med tovariši v Dhammi pravilno usmerjena. Zakaj je tako? Ker takrat, ko sta Dhamma in disciplina dobro razglašeni in dobro razloženi, sta osvobajajoči, vodita k miru, ko ju razlaga nekdo, ki je popolno prebujen.

(IZVOR PREDPOSTAVK)

16. Ali te štiri vrste predpostavk imajo to, kar je njihov izvor, kar je njihovo poreklo, iz česa so rojene in nastale?

Te štiri vrste predpostavk imajo želje za svoj izvor, želje za svoje poreklo, rojene in nastale so iz želje.[6] Kaj ima želja za svoj izvor ... ? Želja ima občutek za svoj izvor ... Kaj ima občutek za svoj izvor ... ? Občutek ima kontakt za svoj izvor ... Kaj ima kontakt za svoj izvor ... ? Kontakt ima šest področij čutenja za svoj izvor ... Kaj ima šest področij čutenja za svoj izvor ... ? Šest področij čutenja ima ime-in-snov za svoj izvor ... Kaj ima ime-in-snov za svoj izvor ... ? Ime-in-snov ima zavest za svoj izvor ... Kaj ima zavest za svoj izvor ... ? Zavest ima tvorbe za svoj izvor ... Kaj imajo tvorbe za svoj izvor ... ? Tvorbe imajo nevednost za svoj izvor, nevednost za svoje poreklo, one so rojene in nastale iz nevednosti.

17. Menihi, ko je nevednost opuščena in se pojavi prava vednost v menihu, potem s prenehanjem nevednosti in pojavljanjem prave vednosti v njem ni več predpostavke čutnosti, ni več predpostavke pogledov, ni več predpostavke morale in običajev, ni več predpostavke nauka o sebstvu. Ko v njem ni predpostavk, ni zmeden. Ko ni zmeden, sam doseže Nibbāno. On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno narediti je narejeno, nič več ni prihoda v katerokoli stanje eksistence.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Fraza "samo tukaj" pomeni samo v Buddhovem predpisu. Štirje asketi (*samaṇa*), ki se omenjajo, so štiri stopnje plemenitih učencev – vstopajoči v tok, enkratni povratnik, nepovratnik in arahant. "Levje rjojenje" (*sihanāda*) je v skladu s komentarji MA, rjojenje nadvlade in poguma, rjojenje, ki se ga ne more ovreči. V povezavi z Buddhovim razglasom, glej tudi njegovo razpravo s Subhaddo v Mahāparinibbāna suttī (DN 16:5.27/ii.151–52).

[2] "Podpiranje in nasprotovanje" (*anurodhapaṭivirodha*) – reagirati s privlačnostjo skozi poželenje in z odbojnostjo skozi sovraštvo.

[3] *Papañca* (*razširjanje, obsedenost*) – umska aktivnost razmnoževanja misli, ki jo upravljata poželenje in pogledi in ki vodi v človeku do ustvarjanja svoje lastne realnosti.

[4] *Bhava* – eksistenca, obstoj, bitnost, težnja po nečem, da JE. *Vibhava* pa obratna težnja, da nekaj NI.

[5] *Upādāna* – predpostavka – Gre za "podlago" našega pogleda na svet, za privzemanje, predpostavko, domnevo, namišljenost, sredstvo, ki poganja ogenj (pogled). Glej tudi razlago Nanavira Thera, Notes on Dhamma, Path Press Publications, 2010, str. 11.

[6] Ta odlomek pojasnjuje, kako se predpostavka opusti. Predpostavki se sledi nazaj do njenega izvornega vzroka v nevednosti, potem se prikaže uničenje nevednosti, kar je sredstvo za izkoreninjenje predpostavke.

(MN 12) Mahāsihanāda Sutta – Dolgo učenje o levjem rjoventju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Vesāliju, v gozdičku zunaj mesta, proti zahodu.
2. Takrat je Sunakkhatta, sin Licchavijev, pred kratkim zapustil Dhammo in disciplino.[1] Pred zborom v Vesāliju je izjavil: “Asket Gotama nima nobenih neobičajnih stanj, nobenih razlik v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih.[2] Asket Gotama uči Dhammo [samo] tako, da jo razglaša z argumentiranjem. Sledi svoji lastni liniji preiskovanja, kot se mu ta kaže. Ko on kogarkoli uči Dhammo in ko jo ta prakticira, tega to vodi do popolnega prenehanja neprijetnosti.”
3. Ko je bilo jutro, se je častiti Sāriputta oblekel in vzel svojo posodo in zunanjo obleko in odšel v Vesāli po hrano. Tam je slišal Sunakkhatta, sina Licchavijev, ko je podal svojo izjavo pred zborom v Vesāliju. Ko je šel po hrano v Vesāli in se vrnil in ko je pojedel, je odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil je sedel na stran in povedal Blaženemu, kaj je rekel Sunakkhatta.
4. [Blaženi je rekel:] “Sāriputta, zapeljani človek Sunakkhatta je jezen in njegove besede so bile izrečene v jezi. Misleč, da dvomi v Tathāgato, ga je dejansko hvalil; zato je pohvala za Tathāgato, da reče o njem: ‘Ko on kogarkoli uči Dhammo in ko jo ta prakticira, ga to vodi do popolnega prenehanja neprijetnosti.’
5. Sāriputta, ta zapeljani človek Sunakkhatta ne bo nikoli sklepal o meni v skladu z Dhammo: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.’[3]
6. In on ne bo nikoli sklenil o meni v skladu z Dhammo: ‘Ta Blaženi ima različne vrste neobičajnih moči: iz enega se razmnoži v več njih; iz več njih postane edem; se pojavi in izgine; gre neovirano skozi steno, skozi ograjo, skozi goro, kakor tudi skozi prostor; se

potopi in izide iz zemlje, kot da bi bila to voda; hodi po vodi ne da bi se potopil, kot da bi bila to zemlja; sedeč s prekrižanimi nogami potuje v prostoru kot ptica; s svojimi rokami se dotakne in poboža luno in sonce, ki sta tako močna in mogočna; obvlada svoje telo celo tako daleč kot je svet Brahme.'

7. In on ne bo nikoli sklepal o meni v skladu z Dhammo: 'Z elementom ušesa prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, ta Blaženi sliši obe vrsti zvokov, nebeške in človeške, te, ki so daleč, kot tudi te, ki so blizu.'

8. In on ne bo nikoli sklepal o meni v skladu z Dhammo: 'Ta Blaženi objema s svojim umom um drugih bitij, drugih oseb. On razume um prizadet s poželenjem kot prizadetega s poželenjem in um neprizadet s poželenjem kot neprizadetega s poželenjem; on razume um prizadet s sovraštvom kot prizadetega s sovraštvom in um neprizadet s sovraštvom kot neprizadetega s sovraštvom; on razume um prizadet z zablodo kot prizadetega z zablodo in um neprizadet z zablodo kot neprizadetega z zablodo; on razume zgoščen um kot zgoščen in raztresen um kot raztresen um; on razume vzvišen um kot vzvišen in nevzvišen um kot nevzvišen; on razume prekosljiv um kot prekosljiv in neprekosljiv um kot neprekosljiv; on razume zbran um kot zbran in nezbran um kot nezbran; on razume osvobojen um kot osvobojen in neosvobojen um kot neosvobojen.'

(DESET MOČI TATHĀGATE)

9. Sāriputta, Tathāgata ima deset Tathāgatovih moči, zaradi katerih je upravičeno voditelj, da rjove svoje levje rjojenje v zborovanjih in zažene v tek kolo Brahme.[4] Katerih deset?

10. (1) V tem primeru, Tathāgata razume, kako dejansko je mogoče kot mogoče in nemogoče kot nemogoče. To je Tathāgatova moč, ki jo Tathāgata ima, zaradi katere je upravičeno voditelj, da rjove svoje levje rjojenje v zborovanjih in zaganja v tek kolo Brahme.

11. (2) Prav tako, Tathāgata razume, kakšen dejansko je rezultat izvršenih dejanj, v preteklosti, prihodnosti in sedanjosti, z možnostmi in z vzroki. Tudi to je Tathāgatova moč ... [5]

12. (3) Prav tako, Tathāgata razume, kakšne dejansko so poti, ki vodijo do vseh destinacij. Tudi to je Tathāgatova moč ... [6]

13. (4) Prav tako, Tathāgata razume, kako dejansko je svet s svojimi mnogimi in različnimi elementi. Tudi to je Tathāgatova moč ... [7]

14. (5) Prav tako, Tathāgata razume, kako dejansko imajo bitja različna nagnjenja. Tudi to je Tathāgatova moč ...

15. (6) Prav tako, Tathāgata razume, kakšne dejansko so sposobnosti drugih bitij, drugih oseb, ko jih objame s svojim umom. Tudi to je Tathāgatova moč ...

16. (7) Prav tako, Tathāgata razume, kako dejansko je nečistost, čiščenje in odkritje glede džhān, osvoboditev, zbranosti in dosežkov. Tudi to je Tathāgatova moč ... [8]

17. (8) Prav tako, Tathāgata razmišlja o svojih mnogoterih preteklih življenjih, to je o enem rojstvu, dveh rojstvih, treh rojstvih, štirih rojstvih, petih rojstvih, desetih rojstvih, dvajsetih rojstvih, tridesetih rojstvih, štiridesetih rojstvih, petdesetih rojstvih, stotih rojstvih, tisočih rojstvih, sto tisočih rojstvih, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se z njihovimi vidiki in podrobnostmi spomni svojih mnogoterih preteklih življenj. Tudi to je Tathāgatova moč ...

18. (9) Prav tako, z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, Tathāgata vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji. Tudi to je Tathāgatova moč ...

19. (10) Prav tako, s svojo uresničitvijo z direktno vednostjo, Tathāgata tukaj in sedaj vstopi in biva v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov. Tudi to je Tathāgatova moč, ki jo Tathāgata ima, zaradi katere je upravičeno voditelj, da rjove svoje levje rjojenje v zborovanjih in zaganja v tek kolo Brahme.

20. Tathāgata ima deset Tathāgatovih moči, zaradi katerih je upravičeno voditelj, da rjove svoje levje rjojenje v zborovanjih in zaganja v tek kolo Brahme.

21. Sāriputta, ko vem in vidim tako, naj kdorkoli reče o meni: 'Asket Gotama nima nobenih neobičajnih stanj, nobene razlike v vednosti in viziji, vredne plemenitih. Asket Gotama uči Dhammo [samo] tako, da jo razglašča z argumentiranjem. Sledi svoji lastni

liniji preiskovanja, kot se mu ta kaže' – razen če opusti to trditev in to stanje uma in se odreče temu pogledu, potem bo tako zanesljivo, kot če bi bil odnesen in bil položen tja, končal v peklu. Tako, kot bi menih, ki ima krepost, zbranost in modrost, tukaj in sedaj užival končno vednost, tako se bo zgodilo v tem primeru, pravim, da če ne zapusti te trditve in tega stanja uma in se odreče temu pogledu, potem bo tako zanesljivo, kot če bi bil odnesen in bil položen tja, končal v peklu.

(ŠTIRI VRSTE NEUSTRAŠENOSTI)

22. Sāriputta, Tathāgata ima štiri vrste neustrašenosti, zaradi katerih je upravičeno voditelj, da rjove svoje levje rjojenje v zborovanjih in zaganja v tek kolo Brahme. Katere štiri?

23. V tem primeru ne vidim nobene podlage, na osnovi katere bi me lahko katerikoli asket ali brahmin ali bog ali Māra ali Brahmā ali sploh kdorkoli v svetu v skladu z Dhammo obtožil: 'Medtem ko trdiš, da si popolno prebujen, nisi popolno prebujen v zvezi z nekaterimi stvarmi.' In ker ne vidim nobene podlage za to, jaz bivam v varnosti, pogumu in neustrašenosti.

24. Jaz ne vidim nobene podlage, na osnovi katere bi me lahko katerikoli asket ... ali sploh kdorkoli lahko obtožil: 'Medtem ko ti trdiš, da si uničil vplive, teh vplivov nisi uničil.' In ker ne vidim nobene podlage za to, jaz bivam v varnosti, pogumu in neustrašenosti.

25. Jaz ne vidim nobene podlage, na osnovi katere bi me lahko katerikoli asket ... ali sploh kdorkoli lahko obtožil: 'Te stvari, ki jih imenuješ ovire, niso sposobne ovirati tega, ki se z njimi spopade.' In ker ne vidim nobene podlage za to, jaz bivam v varnosti, pogumu in neustrašenosti.

26. Jaz ne vidim nobene podlage, na osnovi katere bi me lahko katerikoli asket ... ali sploh kdorkoli lahko obtožil: 'Ko nekoga učiš Dhammo in ko jo on prakticira, to ne vodi do popolnega prenehanja neprijetnosti.' In ker ne vidim nobene podlage za to, jaz bivam v varnosti, pogumu in neustrašenosti.

27. Tathāgata ima te štiri vrste neustrašenosti, zaradi katerih je upravičeno voditelj, da rjove svoje levje rjojenje v zborovanjih in zažene v tek kolo Brahme.

28. Sāriputta, ko jaz vem in vidim tako, naj kdorkoli reče o meni ... bo končal v peklu.

(OSEM ZBOROV)

29. Sāriputta, obstaja osem zborov. Katerih osem? Zbor plemenitih, zbor brahminov, zbor gospodarjev, zbor asketov, zbor božanstev nebes štirih velikih kraljev, zbor božanstev nebes triintridesetih, zbor Mārovega spremstva, zbor Brahm. Ker poseduje štiri vrste neustrašenosti, se Tathāgata približa in vstopi v osem zborov.

30. Spominjam se, da sem se približal zboru več stotih plemenitih ... zboru več stotih brahminov ... zboru več stotih gospodarjev ... zboru več stotih asketov ... zboru več stotih božanstev nebes štirih velikih kraljev ... zboru več stotih božanstev nebes triintridesetih ... zboru več stotih Mārovega spremstva ... zboru več stotih Brahm. Nekdaj sem sedel z njimi in se z njimi pogovarjal in imel pogovore z njimi, vendar ne vidim osnove za mišljenje, da bi lahko strah ali bojazljivost prišla vame. In ker ne vidim razloga za to, bivam v varnosti, pogumu in neustrašenosti.

31. Sāriputta, ko vem in vidim tako, naj kdorkoli reče o meni ... bo končal v pekl.

(ŠTIRI VRSTE RAZPLODA)

32. Sāriputta, obstajajo štiri vrste razploda. Katere štiri? Razplod iz jajca, razplod iz maternice, razplod iz vlage in spontano rojstvo.

33. Kaj je razplod iz jajca? Obstajajo bitja, ki so rojena s predrtjem jajčne lupine; to se imenuje razplod iz jajca. Kaj je razplod iz maternice? Obstajajo bitja, ki se rodijo s pretrganjem notranje jajčne opne; to se imenuje razplod iz maternice. Kaj je razplod iz vlage? Obstajajo bitja, ki so rojena v gnijoči ribi, gnijočem truplu, gnijoči kaši, greznici ali v kanalizaciji; to se imenuje razplod iz vlage. Kaj je spontano rojstvo? Obstajajo božanstva in prebivalci pekla in določena človeška bitja in nekatera bitja v nižjih svetovih; to se imenuje spontano rojstvo. To so štiri vrste razploda.

34. Sāriputta, ko vem in vidim tako, naj kdorkoli reče o meni ... bo končal v pekl.

(PET DESTINACIJ IN NIBBĀNA)

35. Sāriputta, obstaja pet destinacij. katerih pet? Pekel, živalski svet, svet duhov, človeških bitij in božanstev.[9]

36. (1) Jaz razumem peklo in pot ter način, ki vodi do pekla. In jaz tudi razumem, kako se bo ta, ki je stopil na to pot, ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje bede, v slabo okolico, v spodnji svet, v peklo.

(2) Jaz razumem živalski svet in pot ter način, ki vodi do živalskega sveta. In jaz tudi razumem, kako se bo ta, ki je stopil na to pot, ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavil v živalskem svetu.

(3) Jaz razumem svet duhov in pot ter način, ki vodi do sveta duhov. In jaz tudi razumem, kako se bo ta, ki je stopil na to pot, ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavil v svetu duhov.

(4) Jaz razumem človeška bitja in pot in način, ki vodi do človeškega sveta. In jaz tudi razumem, kako se bo ta, ki je stopil na to pot, ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavil med človeškimi bitji.

(5) Jaz razumem božanstva in pot ter način, ki vodi do sveta božanstev. In jaz tudi razumem, kako se bo ta, ki je stopil na to pot, ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečni destinaciji, v nebeškem svetu.

(6) Jaz razumem Nibbāno in pot ter način, ki vodi do Nibbāne. In jaz tudi razumem, kako bo ta, ki je stopil na to pot, z lastnim spoznanjem z direktnim izkustvom v tem življenju, vstopil in ostal v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov.

37. (1) Z obdanjem uma določene osebe s svojim umom, jo razumem tako: 'Ta oseba se obnaša tako, se tako vede, je zavzela takšno pot, da se bo ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje bede, v slabo okolico, v spodnji svet, v pekel.' In potem kasneje, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in prekaša človeškega vidim, da se je ob prenehanju telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje bede, v slabo okolico, v pekel, in doživlja izredno boleče, mučne, prebadajoče občutke. Predpostavimo, da obstaja oglarska kopa z luknjo, ki je globlja od višine človeka, polna žarečega oglja, brez plamena in dima; in potem je človek, ožgan in izčrpan zaradi vročega vremena, utrujen, izsušen in žejen, prišel po poti, ki gre samo v eno smer in ta je usmerjena do te luknje v oglarski kopi. Ko bi ga človek z dobrim vidom zagledal, bi rekel: 'Ta oseba se tako obnaša, se vede tako, je zavzela takšno pot, da bo prišla do te luknje v oglarski kopi'; in kasneje vidi, da je on padel v to luknjo v oglarski kopi in doživlja izredno boleče, mučne, prebadajoče občutke. Tako tudi, z obdajanjem uma z umom ... prebadajoče občutke.

38. (2) Z obdanjem uma določene osebe s svojim umom, jo razumem tako: 'Ta oseba se obnaša tako, se tako vede, je zavzela takšno pot, da se bo ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavila v živalski svet.' In potem kasneje z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in prekaša človeškega vidim, da se je ob prenehanju telesa, po smrti, ponovno pojavila v živalskem svetu in doživlja izredno boleče, mučne, prebadajoče občutke. Predpostavimo, da obstaja greznica, bolj globoka kot je človek, polna umazanije; in potem je človek, ožgan in izčrpan zaradi vročega vremena, utrujen, izsušen in žejen, prišel po poti, ki gre samo v eno smer in ta je usmerjena do greznice. Ko bi ga človek z dobrim vidom zagledal, bi rekel: 'Ta oseba se tako obnaša ... da bo prišla do te greznice'; in kasneje vidi, da je on padel v greznico in doživlja izredno boleče, mučne, prebadajoče občutke. Tako tudi, z obdajanjem uma z umom ... prebadajoče občutke.

39. (3) Z obdanjem uma določene osebe s svojim umom, jo razumem tako: 'Ta oseba se obnaša tako, se tako vede, je zavzela takšno pot, da se bo ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavila v svet duhov.' In potem kasneje ... vidim, da ... ponovno pojavil v svet duhov in doživlja precej boleč občutek. Predpostavimo, da obstaja drevo, ki raste na neravnih tleh, z bornim listjem, ki daje le polsenco; in potem je človek, ožgan in izčrpan zaradi vročega vremena, utrujen, izsušen in žejen, prišel po poti, ki gre samo v eno smer in ta je usmerjena do tega istega drevesa. Ko bi ga človek z dobrim vidom zagledal, bi rekel: 'Ta oseba se tako obnaša ... da bo prišla do tega istega drevesa'; in

potem kasneje on vidi, da ta sedi ali leži v senci tega drevesa in doživlja zelo boleč občutek. Tako tudi, z obdajanjem uma z umom ... zelo boleč občutek.

40. (4) Z obdajanjem uma določene osebe s svojim umom, jo razumem tako: 'Ta oseba se obnaša tako, se tako vede, je zavzela takšno pot, da se bo ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavila med človeškimi bitji.' In potem kasneje ... vidim, da ... ponovno pojavila med človeškimi bitji in doživlja zelo prijeten občutek. Predpostavimo, da raste drevo na ravnih tleh, z gostim listjem, ki daje gosto senco; in potem je človek, ožgan in izčrpan zaradi vročega vremena, utrujen, izsušen in žejen, prišel po poti, ki gre samo v eno smer in ta je usmerjena do tega istega drevesa. Ko bi ga človek z dobrim vidom zagledal, bi rekel: 'Ta oseba se tako obnaša ... da bo prišel do tega istega drevesa'; in potem kasneje vidi, da on sedi ali leži v senci tega drevesa in doživlja zelo prijeten občutek. Tako tudi, z obdajanjem uma z umom ... zelo prijeten občutek.

41. (5) Z obdajanjem uma določene osebe s svojim umom, jo razumem tako: 'Ta oseba se obnaša tako, se tako vede, je zavzela takšno pot, da se bo ob razkroju telesa, po smrti, ponovno pojavila na srečni destinaciji, v nebeškem svetu.' In potem kasneje ... vidim, da ... ponovno pojavila na srečni destinaciji, v nebeškem svetu in doživlja izredno prijetne občutke. Predpostavimo, da obstaja dvorec, ki ima zgornji del ometan znotraj in zunaj, zavarovan z ograjo, z zastirali na oknih, in v njem kavč, prekrit s preprogami, odejami in rjuhami, s prekrivalom iz jelenje kože, z baldahinom, kakor tudi s škrlatnimi blazinami za oboje [glavo in noge]; in potem je človek, ožgan in izčrpan zaradi vročega vremena, utrujen, izsušen in žejen, prišel po poti, ki gre samo v eno smer in ta je usmerjena do tega istega dvorca. Ko bi ga človek z dobrim vidom zagledal, bi rekel: 'Ta oseba se tako obnaša ... da bo prišla do tega istega dvorca'; in potem kasneje vidi, da on sedi ali leži v tem istem prostoru v tem dvorcu in izkuša izredno prijetne občutke. Tako tudi, z obdajanjem uma z umom ... izredno prijetne občutke.

42. (6) Z obdajanjem uma določene osebe s svojim umom, jo razumem tako: 'Ta oseba se obnaša tako, se tako vede, je zavzela takšno pot, da se bo s svojim uresničenjem z direktno vednostjo tukaj in sedaj vstopila in bivala v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov.' In potem kasneje vidim, da je z uresničenjem z direktno vednostjo, on tukaj in sedaj vstopil in bival v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov in doživlja izredno prijetne občutke. Predpostavimo, da obstaja ribnik s čisto, prijetno, hladno vodo, prozorno, z gladkimi bregovi, očarljiv in v bližini gostega gozda; in potem je človek, ožgan in izčrpan zaradi vročega vremena, utrujen, izsušen in žejen, prišel po poti, ki gre samo v eno smer in ta je usmerjena do tega istega ribnika. Ko bi ga človek z dobrim vidom zagledal, bi rekel: 'Ta posameznik se tako obnaša ... da bo prišel do tega istega ribnika'; in potem kasneje vidi, da se je potopil v ribnik, se okopal, pil iz njega in razrešil vse svoje nadloge, utrujenost in vročino in je prišel spet ven in sedi ali leži v gozdu in doživlja izredno prijetne občutke. Tako tudi, z obdajanjem uma z umom ... izredno prijetne občutke. To je pet destinacij.

43. Sāriputta, ko jaz tako vem in vidim, naj bi kdorkoli rekel o meni: 'Asket Gotama nima nobenih neobičajnih stanj, nobenih razlik v vednosti in viziji, vredne plemenitih. Asket Gotama uči Dhammo [samo] tako, da jo razglaša z argumentiranjem. Sledi svoji lastni liniji preiskovanja, kot se mu ta kaže' – razen če zapusti to trditev in to stanje uma in se odreče temu pogledu, bo tako zanesljivo, kot če bi bil odnesen in položen tja, končal v peklju. Tako kot bi menih s posedovanjem kreposti, zbranosti in modrosti tukaj in sedaj užival končno vednost, tako se bo zgodilo v tem primeru, pravim, da dokler ne bo zapustil te trditve in tega stanja uma in opustil tega pogleda, bo tako zanesljivo, kot če bi bil odnesen in položen tja, končal v peklju.

(BODHISATTINE STROGOSTI)

44. Sāriputta, spominjam se, da sem živel sveto življenje in obvladoval štiri dejavnike. Prakticiral sem asketizem – ekstremni asketizem; praticiral sem surovost – ekstremno surovost; praticiral sem plašljivost – ekstremno plašljivost; praticiral sem osamitev – ekstremno osamitev.

45. Takšen je bil moj asketizem, Sāriputta, da sem hodil nag, zavračal običaje, si lizal roke, nisem prišel ko so me vabili, se nisem ustavil ko so me prosili; nisem sprejel hrane, ki so mi jo prinesli ali hrane, ki je bila zame posebej pripravljena ali so me povabili nanjo; nisem sprejel ničesar iz lonca, iz sklede, prek praga hiše, prek zabadanja, prek drobljenja, od dveh, ki jesta skupaj, od noseče ženske, od doječe ženske, od ženske med moškimi, od tam kjer se oglašuje razdeljevanje hrane, od tam kjer čaka pes, od tam kjer brenčijo muhe; nisem sprejel rib ali mesa, nisem pil žganja, vina ali fermentiranih zvarkov. Držal sem se, da v eni hiši vzamem en grižljaj; držal sem se, da v dveh hišah vzamem dva grižljaja; ... držal sem se, da v sedmih hišah vzamem sedem grižljajev. Živel sem od enega krožnička hrane na dan, od dveh krožničkov hrane na dan ... od sedmih krožničkov hrane na dan; vzel sem hrano enkrat na dan, enkrat na dva dni ... enkrat na sedem dni in tako dalje do enkrat na štirinajst dni; prebival sem v zasledovanju prakse jemanja hrane ob določenih intervalih. Bil sem jedec zelenjave ali prosa ali divjega riža ali olupkov ali mahu ali riževih otrobov ali riževih odpadkov ali sezamove moke ali trave ali kravjega govna. Živel sem od gozdnih korenin in sadežev; hranil sem se z odpadlim sadjem. Oblačil sem se v obleko iz konoplje, obleko iz mešanice konoplje, v mrtvaške prte, v odpadle krpe, v drevesno lubje, v antilopje kože, v trakove iz antilopje kože, v prepletano travo kusa, v lubje, v lesne oblance, v volno iz las, v živalsko volno, v sovja krila. Bil sem tisti, ki si je pulil lase in brado, sledil praksi puljenja las in brade. Bil sem ta, ki je neprenehoma stal in sem zavračal sedenje. Bil sem ta, ki je neprenehoma čepel, bil sem predan vzdrževanju čepečega položaja. Bil sem ta, ki je uporabljal žimnico iz žeblicev; napravil sem si ležaj iz žeblicev za svojo posteljo. Sledil sem praksi kopanja v vodi trikrat dnevno, vključno zvečer. Tako sem na različne načine bival v zasledovanju mučenja in trpinčenja telesa. Takšen je bil moj asketizem.

46. Takšna je bila moja robotost, Sāriputta, da tako kot z debela tindukā drevesa odpade prah in umazanija, tako tudi prah in umazanija nakopičena z leti odpade od mojega

telesa in se odlušči. Nikoli se mi ni zgodilo: 'Oh, naj si zdrgnem stran ta prah in umazanijo s svojimi rokami ali naj nekdo drug z njegovo roko zdrgne stran ta prah in umazanijo' – to se mi ni nikoli zgodilo. Takšna je bila moja robotost.

47. Takšna je bila moja plašljivost, Sāriputta, da sem bil vedno pozoren pri hoji naprej in hoji nazaj. Bil sem poln usmiljenja celo za bitja v kaplji vode: 'Naj ne poškodujem majhnih bitij v špranjah tal'. Takšna je bila moja plašljivost.

48. Takšna je bila moja samota, Sāriputta, da sem se pogreznil v neki gozd in tam prebival. In ko sem videl kravjega pastirja ali ovčjega pastirja ali nekoga, ki zbira travo ali suhljad ali prebivalca v gozdu, bi pobegnil od nasada do nasada, od goščave do goščave, od globeli do globeli, od grička do grička. Zakaj je bilo tako? Zato, da me oni ne bi videli ali bi jih videl jaz. Tako kot gozdni jelen, ko vidi človeška bitja beži od nasada do nasada, od goščave do goščave, od globeli do globeli, od grička do grička, tako tudi, ko sem videl kravjega pastirja ali ovčjega pastirja ... Takšna je bila moja samota.

49. Šel bi po vseh štirih do kravje staje, ko so krave šle na pašo in jih je kravji pastir spustil, in hranil bi se z govnom mladih teličkov. Dokler sem imel svoje lastno blato in urin, sem se hranil s svojim lastnim blatom in urinom. Takšna je bila moja velika praksa hranjenja z govnom.

50. Pogreznil bi se v neki gozd, ki zbuja strah in tam živel – gozd, ki zbuja tak strah, da bi človeku stale dlake pokonci, če bi ne bil osvobojen poželenja. Ko so prišle hladne zimske noči med 'osemdnevnim intervalom zmrzali,' bi prebival ponoči na odprtem in podnevi v gozdu.[10] V zadnjem mesecu vročega obdobja bi prebival podnevi na odprtem in ponoči v gozdu. In tam je prišel spontano do mene ta verz, ki ni bil nikoli prej slišan:

'Hladen ponoči in vroč podnevi,
sam v gozdovih, ki zbujejo strah,
nag, brez ognja, da bi sedel ob njem,
si modrijan prizadeva v svojem iskanju.'

51. Napravil bi si posteljo na tleh pokopališča, s kostmi mrliča za vzglavnik. In kravji pastirji so prišli in pljuvali name, urinirali name, metali izmečke name in mi rinili palčke v ušesa. Vendar se ne spomnim, da je kdaj v meni nastal zli um [sovraštva]. Tako je bilo moje bivanje v mirnodušnosti.

52. Sāriputta, obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Očiščenje pride skozi hrano.' Pravijo: 'Dajmo živeti od kola-sadeža,' in oni jedo kola-sadež, jedo kola-sadež v prahu, pijejo vodo kola-sadeža in izdelujejo mnogo vrst zvarkov iz kola-sadeža. Spomnim se, da sem pojedel en kola-sadež na dan. Sāriputta, ti morda misliš, da je bil kola-sadež takrat večji, vendar ne bi smel tako misliti: kola-sadež je bil takrat enake velikosti kot je sedaj. S hranjenjem z enim kola-sadežem na

dan je moje telo doseglo stanje skrajne shiranosti. Ker sem jedel tako malo, so moji udje postali kakor spojeni deli stebela vinske trte ali stebela bambusa. Ker sem jedel tako malo je moja zadnjica postala kot kamelje kopito. Ker sem jedel tako malo, so izbokline moje hrbtenice štrlele kakor nanizane kroglice. Ker sem jedel tako malo, so moja rebra štrlela kot mršavi špirovci na starem nepokritem skednju. Ker sem jedel tako malo, je lesk mojih oči potonil daleč dol v očesne votline in je bilo videti kot da bi se videl odblesk vode, ki je potonila daleč doli v globok vodnjak. Ker sem jedel tako malo, je moje lasišče shiralo in se izsušilo kot zelena grenka buča, ki shira in se posuši na vetru in soncu. Ker sem jedel tako malo, se je koža na mojem trebuhu prilepila na mojo hrbtenico; če sem se dotaknil kože na svojem trebuhu, sem začutil svojo hrbtenico, in če sem se dotaknil svoje hrbtenice, sem začutil kožo na mojem trebuhu. Ker sem jedel tako malo, če sem skušal sprostiti svoje telo z drgnjenjem svojih udov z rokami, so dlake, razpadle pri svojih koreninah, odpadle od telesa, ko sem ga drgnil.

53–55. Sāriputta, obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Očiščenje pride skozi hrano.' Oni pravijo: 'Naj živimo od fižola,' ... 'Naj živimo od sezama,' ... 'Naj živimo od riža,' in oni jedo riž, jedo rižev prah, pijejo riževo vodo in izdelujejo mnogo vrst riževih zvarkov. Zdaj se spomnim, da sem pojedel eno samo riževo zrno na dan. Sāriputta, ti morda misliš, da je bilo riževo zrno takrat večje, vendar tako ne bi smel gledati: riževo zrno je bil takrat enake velikosti kot je sedaj. S použitjem enega riževega zrna na dan je moje telo doseglo stanje skrajne shiranosti. Ker sem jedel tako malo ... so dlake, razpadle pri svojih koreninah, odpadle od telesa, ko sem ga drgnil.

56. Vendar, Sāriputta, s takšnim ravnanjem, s takšno prakso, s takšnim izvajanjem strogosti, nisem dosegel nobenega neobičajnega stanja, nobene razlike v vednosti in viziji, vredne plemenitih. Zakaj je bilo tako? Ker nisem dosegel te plemenite modrosti, ki ko jo dosežeš, je plemenita in osvobaja in vodi tega, ki jo prakticira, do popolnega prenehanja neprijetnosti.

57. Sāriputta, obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Očiščenje pride skozi tok ponovnih rojstev.' Ampak, nemogoče je najti področja v krogu, skozi katera še nisem šel na tem dolgem potovanju, razen božanstva v Čistem bivališču; če bi bil kot božanstvo v Čistem bivališču, se ne bi nikoli vrnil na ta svet.[11]

58. Obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Očiščenje pride skozi [neko posebno vrsto] ponovnega rojstva.' Ampak, nemogoče je najti vrsto ponovnega rojstva, v katerem se še nisem ponovno rodil na tem dolgem potovanju, razen kot božanstvo v Čistem bivališču ...

59. Obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Očiščenje pride skozi [neko posebno] eksistenco.' Ampak, nemogoče je najti vrsto eksistence, v katerem še nisem ... razen kot božanstvo v Čistem bivališču ...

60. Obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Očiščenje pride skozi žrtvovanje.' Ampak, nemogoče je najti vrsto žrtvovanja, ki ga še nisem žrtvoval na tem dolgem potovanju, ko sem bil ali maziljeni plemeniti kralj ali premožen brahmin.

61. Obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Očiščenje pride skozi čaščenje ognja.' Ampak, nemogoče je najti vrsto ognja, ki ga še nisem častil na tem dolgem potovanju, ko sem bil ali maziljeni plemeniti kralj ali premožen brahmin.

62. Sāriputta, obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je takšen: 'Dokler je ta dobri mož še vedno mlad, črnolas mladenič obdarjen z blagoslovom mladosti, v najboljših letih, tako dolgo je popoln v svoji lucidni modrosti. Toda, ko je ta dobri mož star, ostarel, obremenjen z leti, v visoki starosti in pride do zadnje stopnje, ko jih ima osemdeset, devetdeset ali sto let, potem se je lucidnost njegove modrosti izgubila.' Vendar tako ne bi smel gledati. Jaz sem sedaj star, ostarel, obremenjen z leti, v visoki starosti in sem prišel do zadnje stopnje: star sem osemdeset let. Predpostavimo, da sem imel štiri učence s sto leti življenjske dobe, popolne v pozornosti, dojemljivosti, spominu in lucidnosti modrosti.[12] Tako kot izkušen lokostrelec, ki je treniran, izvežban in preizkušen, z lahkoto ustrelji puščico skozi senco palmovega drevesa, predpostavimo, da so oni enako popolni v pozornosti, dojemljivosti, spominu in lucidnosti vednosti. Predpostavimo, da me oni neprestano sprašujejo o štirih področjih pozornosti in da jim odgovarjam, ko me vprašajo in da si zapomnijo vsak moj odgovor in nikoli ne postavijo podvprašanja ali me ustavijo, razen da jedo, pijejo, užijejo hrano, urinirajo, odvajajo blato in počivajo z namenom, da odstranijo zaspanost in utrujenost. Pa še vedno se Tathāgatove razlage Dhamme, njegove razlage dejavnikov Dhamme in njegovi odgovori na vprašanja ne bi končali, ampak bi medtem ti štirje moji učenci z njihovimi stotimi leti življenjske dobe umrli na koncu teh stotih let. Sāriputta, celo če bi me morali odnesti na posteljo, še vedno ne bi bilo nobene spremembe v lucidnosti Tathāgatine modrosti.

63. Upravičeno rečeno, če bi se za koga lahko reklo: 'Bitje, ki ni predmet zmote, se je pojavilo na svetu za blagostanje in srečo mnogih, iz milosti do sveta, za dobro, blagostanje in srečo božanstev in ljudi,' bi se to zame resnično lahko reklo."

64. Ob tej priložnosti je častiti Nāgasamāla stal za Blaženim in ga hladil s pahljačo.[13] Rekel je Blaženemu: "To je sijajno, častiti gospod, to je čudovito! Ko sem poslušal to učenje o Dhammi, so mi dlake na telesu stopile pokonci. Častiti gospod, kakšno je ime tega učenja o Dhammi?"

"Glede tega, Nāgasamāla, si lahko zapomniš to učenje o Dhammi kot 'Dlake dvigajoče učenje.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Nāgasamāla je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Vzrok njegovega odhoda je podan v Pāṭika suttī (DN 24). Postal je nezadovoljen in je zapusti red, ker zanj Buddha ni prikazal nobenega čudeža ali mu pojasnil začetka stvari.

[2] Neobičajna stanja (*uttari manussadhammā*) so stanja, vrline ali dosežki, večji od običajnih človeških vrlin in so vključeni v deset koristnih smeri delovanja (glej MN 9.6); te vključujejo džhāne, vrste direktne vednosti, in poti in sadeže. "Razlika v vednosti in viziji vredna plemenitih" (*alamariyañāṇadassanavisesa*), je pogost izraz v suttah, ki kaže na vse višje stopnje meditativnega znanja, ki so značilne za plemenitega posameznika.

[3] Vsa poglavja ki sledijo, predstavljajo nasprotovanje Sunakkhattovega kritizma Buddhe. Točke 6–8 pokrivajo prve tri od šestih direktnih vednosti (*abhiññā*), naslednje tri se pojavijo kot zadnje od desetih moči Tathāgate.

[4] O Buddhovem levjem rjoventju glej SN 22:78/iii.84–86. Kolo Brahme je glavno, najboljše, najbolj odlično kolo, kolo Dhamme (*dhammacakka*) v svojem dvojnem pomenu: vednost, ki razumeva resnico in vednost, kako razložiti učenje.

[5] To znanje se lahko ponazori z Buddhovo analizo dejanja v MN 57, MN 135 in MN 136.

[6] To znanje bo pojasnjeno v §§35–42 spodaj.

[7] Tathāgatovo razumevanje o mnogih elementih, ki tvorijo svet, je v MN 115.4–9.

[8] Osem osvoboditev (*vimokkhā*) je opisanih v MN 77.22 in MN 137.26; devet dosežkov (*samāpatti*) so štiri džhāne, štirje nematerialni dosežki in prenehanje zaznav in občutkov, kot v MN 25.12–20.

[9] V kasnejši budistični tradiciji se asure, titani ali "anti-božanstva," dodajo kot ločeno področje, tako da tvorijo šest destinacij.

[10] "Osemdnevni interval zmrzali" se nanaša na redno hladno obdobje, ki je v severni Indiji v pozno v decembru in zgodaj v januarju.

[11] Ponovno rojstvo v Čisto bivališče (*suddhāvasā*) je mogoče samo za nepovratnike.

[12] Palijske besede za te štiri pojme so: *sati*, *gati*, *dhiti*, *paññāveyyattiya*. Komentarji MA razložijo *sati* kot sposobnost, da si um zapomni sto ali tisoč fraz, kot so bile izgovorjene; *gati* kot sposobnost, da jih poveže in obdrži v umu; *dhiti* kot sposobnost, da recitira to, kar je bilo razumljeno in obdržano v umu; in *paññāveyyattiya* kot sposobnost razpoznati pomen in logiko teh fraz.

[13] Častiti Nāgasamāla je bil osebni skrbnik Buddhe v prvih dvajsetih letih njegovega delovanja.

(MN 13) Mahādukkhakkhandha Sutta - Dolgo učenje o gmoti neprijetnosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.
2. Ko je bilo jutro, je več oblečenih menihov s svojimi posodami in z oblečenimi vrhnjimi ogrinjali odšlo v Sāvattḥī po miloščinsko hrano. Pomislili so: "Še vedno je prezgodaj, da gremo po hrano v Sāvattḥī. Kaj če gremo v park, kjer so popotniki drugih prepričanj." Tako so šli v park, kjer so bili popotniki drugih prepričanj in z njimi izmenjali pozdrave. Ko je bil ta vljudosten in družaben pogovor končan, so sedli na stran. Popotniki so jim rekli:
3. "Prijatelji, asket Gotama opisuje popolno razumevanje čutnosti in mi tudi; asket Gotama opisuje popolno razumevanje snovi in mi tudi; asket Gotama opisuje popolno razumevanje občutkov in mi tudi. Kaj je torej razlika, prijatelji, kje je neskladnost, kaj je različnost med učenjem Dhamme asketa Gotame in našim, med njegovimi navodili in našimi?"
4. Menihi niso niti odobrili niti zavrnili besed popotnikov. Ne da bi karkoli naredili, so vstali iz svojih sedežev in odšli stran, razmišljajoč: "Pomen teh besed bomo doumeli v prisotnosti Blaženega."
5. Ko so šli po miloščino v Sāvattḥī in se vrnil s svoje poti, so po kosilu odšli do Blaženega in se mu poklonili. Sedli so na stran in mu povedali, kaj se je zgodilo. [Blaženi je rekel:]
6. "Menihi, popotnike drugih prepričanj, ki so tako govorili, bi morali vprašati: 'Toda, prijatelji, kaj je zadovoljitev, kaj je nevarnost in kaj je osvoboditev v primeru čutnosti? Kaj je zadovoljitev, kaj je nevarnost in kaj je osvoboditev v primeru snovi? Kaj je zadovoljitev, kaj je nevarnost in kaj je osvoboditev v primeru občutkov?' Če so tako vprašani, bo popotnikom drugih prepričanj spodletelo pri tej stvari in kar je še več, prišli bodo v težave. Zakaj? Ker to ni njihovo področje. Menihi, ne vidim nikogar na svetu z

njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, v tem prebivalstvu s svojimi asketi in brahmani, svojimi božanstvi in ljudmi, ki lahko zadovolji um z odgovorom na ta vprašanja, razen Tathāgata ali njegovi učenci ali ta, ki se je učil od njih.

(ČUTNOST)

7. (i) In kaj, menihi, je zadovoljitev v primeru čutnosti? Menihi, obstaja pet vezi čutnosti. Katerih pet? Oblike, ki se razločijo z očesom in ki si jih želimo, po njih hrepenimo, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Zvoki, ki se razločijo z ušesom ... Vonji, ki se razločijo z nosom ... Okusi, ki se razločijo z jezikom ... Otipljivi predmeti, ki se razločijo s telesom in ki si jih želimo, po njih hrepenimo, so prijetni in simpatični, povezani z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti. Užitek in veselje, ki nastaneta v odvisnosti od teh petih vezi čutnosti je zadovoljitev v primeru čutnosti.

8. (ii) In kaj, menihi, je nevarnost v primeru čutnosti? Menihi, na račun spretnosti od katere živi pripadnik naroda – pa če je to kontroliranje, vodenje računov, računanje, kmetovanje, trgovina, živinoreja, lokostrelstvo, služba kralju ali katerakoli druga spretnost – soočiti se mora s hladom in vročino; poškodovan je v stiku z obadi, komarji, vetrom, soncem in plazilci; tvega smrt z lakoto in žejo. To je nevarnost v primeru čutnosti, gmota trpljenja, vidnega v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

9. Če pripadnika naroda ne dobi premoženja ko dela in si prizadeva in se trudi, se žalosti, toži, objokuje, ter se v joku tolče po prsih in postane zmeden, jokajoč: 'Moje delo je zaman, moj trud je brez sadov!' Tudi to je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno neprijetnosti, vidne v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

10. Če pripadnik naroda dobi premoženje ko dela in si prizadeva in se trudi, doživlja bolečino in žalost, ko ga varuje: 'Ko le ne bi niti kralji niti tatovi ukradli in pobegnili z mojo lastnino, niti jo ne bi ogenj požgal, niti voda odplavila, niti jo ukradli in pobegnili z njo nepriljubljeni dediči?' In ko čuva in varuje svoje premoženje, ga kralji ali tatovi ukradejo ali ogenj požge ali voda odplavi ali ukradejo in pobegnejo z njim nepriljubljeni dediči. In on se žalosti in toži, ter se v joku tolče po prsih in postane zmeden, jokajoč: 'Nič več nimam svojega premoženja!' Tudi to je nevarnost v primeru čutnosti, gmota neprijetnosti, vidne v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

11. Zopet, s čutnostjo kot vzrokom, s čutnostjo kot virom, s čutnostjo kot temeljem, vzrok pa je enostavno čutnost, se kralji prepirajo s kralji, plemeniti s plemenitimi, brahmini z brahmini, laiki z laiki; mati se prepira s sinom, sin z materjo, oče s sinom, sin z očetom; brat se prepira z bratom, brat s sestro, sestra z bratom, prijatelj s prijateljem. V svojih prepirih, pretepih in sporih napadajo eden drugega s pestmi,

grudami, palicami ali noži, pri čemer povzročajo smrt ali smrtno trpljenje. Tudi to je nevarnost v primeru čutnosti, gmota neprijetnosti, vidne v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

12. Zopet, s čutnostjo kot vzrokom ... možje vzamejo meče in ščite in napnejo loke, zadržijo in gredo v bitko. V dvojne vrste letijo puščice in kopja in meči se bliskajo; tam so ranjeni s puščicami in kopji in njihove glave se sekajo z meči, s čimer se izpostavijo smrti ali smrtnemu trpljenju. Tudi to je nevarnost v primeru čutnosti, gmota neprijetnosti, vidne v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

13. Zopet, s čutnostjo kot vzrokom ... možje vzamejo meče in ščite in napnejo loke, zadržijo in gredo v bitko. Napadejo spolzke branike z letečimi puščicami in kopji in z bliskajočimi meči; tam so ranjeni s puščicami in kopji in politi z vrelinami in stisnjeni pod težkimi predmeti, in njihove glave se sekajo z meči, s čimer se izpostavijo smrti ali smrtnemu trpljenju. Tudi to je nevarnost v primeru čutnosti, gmota neprijetnosti, vidne v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

14. Zopet, s čutnostjo kot vzrokom ... možje vdrejo v hiše, plenijo bogastvo, vlamljajo, prežijo ob poteh, zapeljujejo žene drugih, in ko jih zasačijo, kralji za kazen na njih uporabijo mnogo vrst mučenj. Kralji jih bičajo z biči, pretepajo s šibami, pretepajo s palicami; odsekajo jim roke, odsekajo noge, odsekajo roke in noge; odrežejo ušesa, odrežejo nosove, odrežejo ušesa in nosove; podvrženi so "loncu kaše," na "britje s školjko," na "Rahujeva usta," na "ognjeni venec," na "goreče roke," na "rezila trave," na "strojeno obleko," na "antilopo," na "kljuko za meso," na "kovance" na "mariniranje v lugu," na "vrtečo iglo," na "zvito slamnjačo"; polivajo jih z vrelinami oljem, vržejo divjim psom, da jih požro, žive natikajo na kole in z meči jim sekajo glave – s čimer se izpostavijo smrti ali smrtnemu trpljenju. Tudi to je nevarnost v primeru čutnosti, gmota vidne neprijetnosti v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

15. Zopet, s čutnostjo kot vzrokom, s čutnostjo kot virom, s čutnostjo kot temeljem, vzrok pa je enostavno čutnost, se ljudje vdajajo v slabo vedenje s telesom, govorom in umom. Ko tako delajo, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo v stanje bede, v slabo okolje, v nižji svet, v pekel. To je nevarnost v primeru čutnosti, gmota neprijetnosti v bodočem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, čutnost kot svoj vir in čutnost kot svoj temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

16. (iii) In kaj, menihi je osvoboditev v primeru čutnosti? To je odstranitev želje in poželenja, opustitev želje in poželenja po čutnosti. To je osvoboditev v primeru čutnosti.

17. Da ti asketi in brahmani, ki ne razumejo kot v resnici je zadovoljitev kot zadovoljitev, nevarnost kot nevarnost in osvoboditev kot osvoboditev v primeru čutnosti, lahko bodisi sami popolno razumejo čutnost ali učijo druge, da lahko oni popolno razumejo čutnost – to je nemogoče. Da ti asketi in brahmini, ki razumejo kot v resnici je zadovoljitev kot zadovoljitev, nevarnost kot nevarnost in osvoboditev kot osvoboditev v primeru čutnosti, lahko sami popolno razumejo čutnost in učijo druge, tako da oni popolno razumejo čutnost – to je mogoče.

(SNOV)

18. (i) In kaj, menihi, je zadovoljitev v primeru snovi? Recimo, da je tukaj deklica iz skupine plemenitih ali brahmanov ali laikov, v svojem petnajstem ali šestnajstem letu, niti previsoka, niti premajhna, niti presuha, niti predebela, niti pretemna, niti presvetla. Je njena lepota in ljubkost potem na njenem vrhuncu?”—“Da, častiti gospod.”—“Užitek in veselje, ki nastajata v odvisnosti od te lepote in ljubkosti je zadovoljitev v primeru snovi.

19. (ii) In kaj, menihi, je nevarnost v primeru snovi? Kasneje lahko nekdo vidi, da je ista ženska pri osemdesetih, devetdesetih ali sto letih, upognjena kot strešni tram, zvita, podpirajoča se na palico, opotekajoča se, slabotna, njena mladost je minila, njeni zobje so pokvarjeni, sivolasa, redkih las, plešasta, zgubana, z udi polnimi mozoljev. Kaj mislite, menihi? Je njena bivša lepota in ljubkost izginila in nevarnost postala očitna?” – “Da, častiti gospod.”– “Menihi, to je nevarnost v primeru snovi.

20. Zopet, vidiš lahko isto žensko, ki je prizadeta, trpeča in smrtno bolna in leži smrdeča v lastnem urinu in iztrebkih, in jo nekateri dvignejo in drugi položijo. Kaj mislite, menihi? Je njena bivša lepota in ljubkost izginila in je nevarnost postala očitna?”—“Da, častiti gospod.”– “Menihi, tudi to je nevarnost v primeru snovi.

21. Zopet, vidiš lahko isto žensko kot zavrženo truplo v mrtvašnici, eden, dva, tri dni mrtvo, napihnjeno, sivo modro in blatno snov. Kaj mislite, menihi? Je njena bivša lepota in ljubkost izginila in nevarnost postala očitna?”– “Da, častiti gospod.”– “Menihi, tudi to je nevarnost v primeru snovi.

22–29. Zopet, vidiš lahko isto žensko kot zavrženo truplo v mrtvašnici, ki ga goltajo vrane, sokoli, jastrebi, psi, šakali ali različne vrste črvov ... okostje z mesom in krvjo, ki ga skupaj držijo tetive ... skelet brez mesa, zamazan s krvjo, ki ga skupaj držijo tetive ... skelet brez mesa in krvi, ki ga skupaj držijo tetive ... nepovezane kosti razpršene v vse smeri – tukaj kost roke, tam kost noge, tukaj stegenica, tam rebro, tukaj kolk, tam hrbtenica, tukaj lobanja ... pobeljene kosti, barve školjk ... nakopičene kosti ... kosti starejše od enega leta, strohnele in razpadle v prah. Kaj mislite, menihi? Je njena bivša lepota in ljubkost izginila in nevarnost postala očitna?”– “Da, častiti gospod.”– “Menihi, tudi to je nevarnost v primeru snovi.

30. (iii) In kaj, menihi, je osvoboditev v primeru snovi? To je odstranitev želje in poželenja, opustitev želje in poželenja po snovi. To je osvoboditev v primeru snovi.

31. Da ti asketi in brahmini, ki ne razumejo kot v resnici je zadovoljitev kot zadovoljitev, nevarnost kot nevarnost in osvoboditev kot osvoboditev v primeru snovi, lahko bodisi sami popolno razumejo snov ali učijo druge, da lahko oni popolno razumejo snov – to je nemogoče. Da ti asketi in brahmini, ki razumejo kot v resnici je zadovoljitev kot zadovoljitev, nevarnost kot nevarnost in osvoboditev kot osvoboditev v primeru snovi, lahko sami popolno razumejo snov in učijo druge, tako da oni popolno razumejo snov – to je mogoče.

(OBČUTKI)

32. (i) In kaj, menihi, je zadovoljitev v primeru občutkov? Tukaj, menihi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. On ne misli niti o škodovanju sebi niti o škodovanju drugemu niti o škodovanju obema. Ob tej priložnosti čuti samo občutke, ki ne škodijo. Največja zadovoljitev v primeru občutkov je prostost od škodljivosti, pravim jaz.

33–35. Zopet, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... on vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti vstopi in biva v četrti džhāni ... On ne misli niti o škodovanju sebi niti o škodovanju drugemu niti o škodovanju obema. Ob tej priložnosti čuti samo občutke, ki ne škodijo. Največja zadovoljitev v primeru občutkov je prostost od škodljivosti, pravim jaz.

36. (ii) In kaj, menihi, je slabost v primeru občutkov? Občutki so minljivi, so neprijetnost in predmet spremembe. To je slabost v primeru občutkov.

37. (iii) In kaj, menihi, je osvoboditev v primeru občutkov? To je odstranitev želje in poželenja, opustitev želje in poželenja po občutkih. To je osvoboditev v primeru občutkov.

38. Da ti asketi in brahmani, ki ne razumejo kako v resnici je zadovoljitev kot zadovoljitev, slabost kot slabost in osvoboditev kot osvoboditev v primeru občutkov, lahko bodisi sami popolnoma razumejo občutke ali učijo druge, da oni popolnoma razumejo občutke – to je nemogoče. Da ti asketi in brahmini, ki razumejo kako v resnici je zadovoljitev kot zadovoljitev, slabost kot slabost in osvoboditev kot osvoboditev v primeru občutkov, lahko sami popolnoma razumejo občutke in učijo druge, da oni popolnoma razumejo občutke – to je mogoče.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 14) Cūladukkhakkhandha Sutta – Kratko učenje o gmoti neprijetnosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyan pri Kapilavattu, v Nigrodhovem parku.

2. Takrat je Sakyan Mahānāma[1] odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, sedel na tla ob strani in rekel: "Častiti gospod, jaz sem dolgo razumel Dhammo, ki jo uči Blaženi tako: 'Poželenje je nepopolnost, ki onesnaži um, odpor je nepopolnost, ki onesnaži um, zabloda je nepopolnost, ki onesnaži um.' Vendar, ko jaz razumem Dhammo, ki jo tako uči Blaženi, občasno vdrejo v moj um stanja poželenja, odpora in zablode in tam ostanejo. Spraševal sem se, častiti gospod, katerega stanja še vedno notranje nisem opustil, zaradi katerega občasno vdrejo v moj um stanja poželenja, odpora in zablode in tam ostanejo."

(NEVARNOSTI ČUTNOSTI)

3. "Mahānāma, v tebi še vedno ostaja notranje neopuščeno stanje, zaradi katerega občasno vdrejo v tvoj um stanja poželenja, odpora in zablode in tam ostanejo; ker če bi to stanje notranje že opustil, ti ne bi živel posvetnega življenja, ne bi užival v čutnosti. Zato, ker v tebi to stanje notranje ni opuščeno, živiš posvetno življenje in uživaš v čutnosti.

4. Čeprav je plemeniti učenec jasno videl tako, kot dejansko je, s pravilno modrostjo, kako čutnost da malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in veliko obupa in kako velika je nevarnost v tem, dokler ne pride do zadovoljstva in prijetnosti, ki sta neodvisna od čutnosti ali do nekaj bolj mirnega kot je to, ga lahko še vedno mika čutnost. Toda, ko je plemeniti učenec jasno videl tako kot dejansko je, s pravo modrostjo, kako čutnost da malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in veliko obupa in kako velika je nevarnost v tem, in doseže zadovoljstvo in prijetnost, ki sta neodvisna od čutnosti, neodvisna od slabih stanj, ali od nekaj bolj mirnega kot je to, potem ga čutnost več ne mika.

5. Pred mojim prebujenjem, ko sem bil še samo neprebujeni bodhisatta, sem tudi jasno videl tako kot dejansko je, s pravo modrostjo, kako čutnost da malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in veliko obupa in kako velika je nevarnost v tem. Spoznal sem, da tako dolgo, dokler ne dosežem zadovoljstva in prijetnosti, ki sta neodvisna od čutnosti, neodvisna od slabih stanj ali od nekaj bolj mirnega kot je to, me še vedno lahko mika čutnost. Toda, ko sem jasno videl tako kot dejansko je, s pravo modrostjo, kako čutnost da malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in veliko obupa in kako velika je nevarnost v tem in sem dosegel zadovoljstvo in prijetnost, ki sta neodvisna od čutnosti, neodvisna od slabih stanj ali od nekaj bolj mirnega kot je to, sem spoznal, da me čutnost več ne mika.

6. In kaj je zadovoljitev v primeru čutnosti? Mahānāma, obstaja pet vezi čutnosti. Katerih pet? Objekti, ki se razločijo z očesom in ki si jih želimo, po njih hrepenimo, so prijetni in simpatični, povezani z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Zvoki, ki se razločijo z ušesom ... Vonji, ki se razločijo z nosom ... Okusi, ki se razločijo z jezikom ...

Otipljivosti, ki se razločijo s telesom in ki si jih želimo, po njih hrepenimo, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti. Užitek in veselje, ki nastaneta v odvisnosti od teh pet vezi čutnosti, je zadovoljitev v primeru čutnosti.

7. In kaj, menihi, je nevarnost v primeru čutnosti? Menihi, na račun znanja od katerega živi pripadnik naroda – pa če je to kontroliranje, računovodstvo, računanje, kmetovanje, trgovina, živinoreja, lokostrelstvo, služba kralju ali katerakoli druga znanje – soočiti se mora s hladom in vročino; poškodovan je v stiku z obadi, komarji, vetrom, soncem in plazilci; tvega smrt z lakoto in žejo. To je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno neprijetnosti vidne v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

8. Če pripadnik naroda ne dobi premoženja ko dela in si prizadeva in se trudi, se žalosti in toži, ter se v joku tolče po prsih in postane zmeden, jokajoč: 'Moje delo je zaman, moj trud je brez sadov!' To je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno vidne neprijetnosti v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

9. Če pripadnik naroda dobi premoženje ko dela in si prizadeva in se trudi, doživlja bolečino in žalost, ko ga varuje: 'Ko le ne bi niti kralji niti tatovi ukradli in pobegnili z mojo lastnino, niti jo ne bi ogenj požgal, niti voda odplavila, niti jo ukradli in pobegnili z njo nepriljubljeni dediči?' In ko čuva in varuje svoje premoženje, ga kralji ali tatovi ukradejo ali ogenj požge ali voda odplavi ali ukradejo in pobegnejo z njim nepriljubljeni dediči. In on se žalosti in toži, ter se v joku tolče po prsih in postane zmeden, jokajoč: 'Nič več nimam svojega premoženja!' To je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno vidne neprijetnosti v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

10. Zopet, s čutnostjo, kot vzrokom ... se kralji prepirajo s kralji, plemeniti s plemenitimi, brahmini z brahmini, premožni s premožnimi; mati se prepira s sinom, sin z materjo, oče s sinom, sin z očetom; brat se prepira z bratom, brat s sestro, sestra z bratom, prijatelj s prijateljem. V svojih prepirih, pretepih in sporih napadajo eden drugega s pestmi, grudami, palicami ali noži, pri čemer povzročajo smrt ali smrtno trpljenje. To je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno vidne neprijetnosti v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

11. Zopet, s čutnostjo, kot vzrokom ... možje vzamejo meče in ščite in napnejo loke, zadržijo in gredo v bitko. V dvojne vrste letijo puščice in kopja in meči se bliskajo; tam

so ranjeni s puščicami in kopji in njihove glave se sekajo z meči, s čimer se izpostavijo smrti ali smrtnemu trpljenju. To je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno vidne neprijetnosti v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

12. Zopet, s čutnostjo, kot vzrokom ... možje vzamejo meče in ščite in napnejo loke, zadržijo in gredo v bitko. Napadejo spolzke branike z letečimi puščicami in kopji in z bliskajočimi meči; tam so ranjeni s puščicami in kopji in politi z vrelimi tekočinami in stisnjeni pod težkimi predmeti, in njihove glave se sekajo z meči, s čimer se izpostavijo smrti ali smrtnemu trpljenju. To je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno vidne neprijetnosti v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

13. Zopet, s čutnostjo, kot vzrokom ... možje vdrejo v hiše, plenijo bogastvo, vlamljajo, prežijo ob poteh, zapeljujejo žene drugih, in ko jih zasačijo, kralji za kazen na njih uporabijo veliko vrst mučenj. Kralji jih bičajo z biči, pretepajo s šibami, pretepajo s palicami; odsekajo jim roke, odsekajo noge, odsekajo roke in noge; odrežejo ušesa, odrežejo nosove, odrežejo ušesa in nosove; podvrženi so "loncu kaše," na "britje s školjko," na "Rahujeva usta," na "ognjeni venec," na "goreče roke," na "rezila trave," na "strojeno obleko," na "antilopo," na "kljuko za meso," na "kovance" na "mariniranje v lugu," na "vrtečo iglo," na "zvito slamnjačo"; polivajo jih z vrelim oljem, vržejo divjim psom, da jih požro, žive natikajo na kole in z meči jim sekajo glave – s čimer se izpostavijo smrti ali smrtnemu trpljenju. To je nevarnost v primeru čutnosti, ogromno vidne neprijetnosti v tem sedanjem življenju, ki ima čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

14. Zopet, s čutnostjo, kot vzrokom ... se ljudje vdajajo v slabo vedenje s telesom, govorom in umom. Ko tako delajo, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno rodijo v stanje bede, v slabo okolje, v nižji svet, v pekel. To je nevarnost v primeru čutnosti, veliko neprijetnosti v bodočem življenju, imeti čutnost kot svoj vzrok, vir in temelj, vzrok pa je enostavno čutnost.

(PRAKSA DŽAINISTOV)

15. Sedaj, Mahānāma, nekoč sem živel pri Rādžagahu, na gori Jastrebov vrh. Ob tej priložnosti so številni džainisti živeli na Črni skali, na pobočjih Isigila in prakticirali neprestano stanje, zavračali sedenje in izkušali boleče, mučne, prebadajoče občutke zaradi napora.[2]

16. Ko je bil večer, sem prišel iz samote in odšel do džainistov. Vprašal sem jih: 'Prijatelji, zakaj prakticirate neprestano stanje, zavračate sedenje in izkušate boleče, mučne, prebadajoče občutke zaradi napora?'

17. Ko je bilo to rečeno, so odgovorili: 'Prijatelj, džainist Nātaputta je vseveden in vseviden in trdi, da ima popolno vednost in videnje: "Če jaz hodim ali stojim ali spim ali

sem buden, sta v meni vednost in videnje neprestano in neprekinjeno navzoča.” On je rekel: “Džainisti, v preteklosti ste storili zla dejanja; izčrpajte jih z izvajanjem ostrega asketizma. In ko ste tukaj in sedaj obvladani v telesu, govoru in umu, to ne povzroča zlih dejanj za prihodnost. Tako z razveljavljanjem preteklih dejanj z asketizmom in brez novih dejanj, ne bo posledic v prihodnosti. Brez posledic v prihodnosti se zgodi uničenje dejanj. Z uničenjem dejanj se uniči neprijetnost. Z uničenjem neprijetnosti se zgodi uničenje občutkov. Z uničenjem občutkov bo vsa neprijetnost izčrpana.” To je [nauk] ki ga odobravamo in sprejemamo in mi smo zadovoljni z njim.’

18. Ko je bilo to rečeno, sem jim rekel: ‘Toda, prijatelji, ali veste, da ste obstajali v preteklosti, in da ni tako, da niste obstajali?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda, prijatelji, ali veste, da ste v preteklosti delali zla dela in se tega niste vzdržali?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda, prijatelji, ali veste, da ste naredili takšna in takšna zla dela?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda, prijatelji, ali veste, da je bilo toliko neprijetnosti že izčrpane ali da toliko neprijetnosti še vedno mora biti izčrpano ali kdaj bo toliko neprijetnosti izčrpano, da bo vsa neprijetnost izčrpana?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda, prijatelji, ali veste, kaj je opustitev slabih stanj in kaj je negovanje koristnih stanj tukaj in sedaj?’ – ‘Ne, prijatelj.’

19. ‘Potemtakem, prijatelji, izgleda, da vi ne veste, da ste obstajali v preteklosti in da ni tako, da vi niste obstajali; ali da ste delali zla dela v preteklosti in da se tega niste vzdržali; ali da ste delali takšna in takšna zla dela; ali da je bilo že izčrpano toliko neprijetnosti ali da toliko neprijetnosti še vedno mora biti izčrpano ali da ko bo toliko neprijetnosti izčrpano, bo izčrpana vsa neprijetnost; ali kaj je opuščanje slabih stanj in kaj je negovanje koristnih stanj tukaj in sedaj. Ker je tako, ti ki so morilci, hudodelci okrvavljenih rok v tem svetu, ko se prerodijo med človeška bitja, gredo v brezdomstvo kot džainisti.’[3]

(UŽITEK BUDDHE)

20. ‘Prijatelj Gotama, užitek se ne pridobi skozi užitek; užitek se pridobi skozi bolečino. Če bi užitek bil pridobljen skozi užitek, potem se bi kralju Seniya Bimbisāri iz Magadhe[4] povečal užitek, ker on prebiva v večjem užitku, kot častiti Gotama.’

‘Zagotovo so častiti džainisti izrekli te besede prenagljeno in brez razmišljanja. Mene bi morali prej vprašati: “Kdo prebiva v večjem užitku, kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe, ali častiti Gotama?”’

‘Zagotovo, prijatelj Gotama, smo izgovorili te besede prenagljeno in brez razmišljanja. Toda naj bo. Znova vprašamo častitega Gotama: Kdo prebiva v večjem užitku, kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe, ali častiti Gotama?’

21. ‘Potem, prijatelji, bom jaz vas vprašal. Odgovorite kot želite. Kaj mislite, prijatelji? Ali lahko kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe prebiva brez premika svojega telesa ali izgovora besede in doživlja vrhunski užitek sedem dni in noči?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Ali lahko kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe prebiva brez premika svojega telesa ali

izgovora besede in doživlja vrhunski užitek šest, pet, štiri, tri ali dva dni in noči? ... en dan in noč?' –'Ne, prijatelj.'

22. 'Toda, prijatelji, jaz lahko prebivam brez premika svojega telesa ali izreka besede, in pri tem doživljam vrhunski užitek en dan in noč ... dva, tri, štiri, pet in šest dni in noči ... sedem dni in noči. Kaj mislite, prijatelji? Ker je to tako, kdo živi v večjem užitku, kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe ali jaz?'

'Ker je to tako, častiti Gotama prebiva v večjem užitku kot kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Sakyan Mahānāma je bil zadovoljen in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Sakyan Mahānāma je bil Buddhov bratranec in brat čast. Anuruddhe in Ānande. Izbral je posvetno življenje in je pustil, da Anuruddha postane menih. Zgodba je v knjigi Nāṇamoli, *The Life of the Buddha*, str. 80–81.

[2] Nigaṇṭhi ali džainisti, sledilci učitelja džainista Nātaputte (tudi poznanega kot Mahāvīra), so poudarjali prakse strogosti, da izčrpajo vso iz preteklosti akumulirano slabo kammo.

[3] Džainisti učijo, da so izkušnje katerekoli osebe povzročene s preteklo kammo. Če bi to res bilo tako, dokazuje Buddha, bi hude bolečine, katerim so se podvrgli kot del njihove asketske discipline, morale biti ukoreninjene v njihovih smrtonosnih dejanjih v prejšnjih življenjih.

[4] Kralj Seniya Bimbisāra (558–491 pr.Kr.) iz Magadhe na jugu sedanje pokrajine Bihar v Indiji je bil velik prijatelj in zaščitnik Buddhe.

(MN 15) Anumāna Sutta – Sklep

1. Tako sem slišal. Nekoč je častiti Mahā Moggallāna živel v deželi Bhagga pri Sumsumāragiru, v gozdičku Bhesakalā, v parku z jeleni. Tam je nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Mahā Moggallāna je rekel:

(SLABE LASTOSTI)

2. “Prijatelji, če menih prosi: ‘Naj me častiti opomnijo, jaz moram biti opomnjen od častitih,’ vendar če je on težaven za opomniti in ima lastnosti, zaradi katerih ga je težko opomniti, če je neobvladan in ne jemlje navodil pravilno, potem njegovi tovariši v svetem življenju mislijo, da ga ni treba opomniti ali poučiti, o njem mislijo kot o posamezniku, ki mu ne gre zaupati.

3. Katere lastnosti ga delajo težavnega za opomniti?

(1) Menih ima zle želje in je obvladan od zlih želja;[1] to je lastnost, ki ga dela težavnega za opomniti.

(2) Menih hvali sebe in omalovažuje druge; to je lastnost, ki ga dela težavnega za opomniti.

(3) Menih je jezen in je obvladan z jezo; to je lastnost ...

(4) Menih je jezen in maščevalen zaradi jeze ...

(5) Menih je jezen in trmast zaradi jeze ...

(6) Menih je jezen in izgovarja besede, ki mejijo na jezo ...

(7) Menih je grajan in se upira tistemu, ki ga graja ...

(8) Menih je grajan in omalovažuje tistega, ki ga graja ...

(9) Menih je grajan in graja tistega, ki graja njega ...

(10) Menih je grajan in se izgovarja, vodi pogovor drugam in kaže jezo, sovraštvo in grenkobo ...

(11) Menih je grajan in ne obžaluje svojega ravnanja ...

(12) Menih je zaničevalen in oblastniški ...

(13) Menih je zavisten in lakomen ...

(14) Menih je sleparski in goljufiv ...

(15) Menih je samosvoj in aroganten ...

(16) Menih se drži svojih lastnih pogledov, se jih drži nepopustljivo in jih s težavo opušča; to je lastnost, ki ga naredi težavnega za opomniti.[2]

Prijatelji, to so lastnosti, ki ga naredijo težavnega za opomniti.

(DOBRE LASTNOSTI)

4. Prijatelji, čeprav menih ne prosi: 'Naj me častiti opomnijo; jaz moram biti opomnjen od častitih,' vendarle, če ga je lahko opomniti in ima lastnosti, ki ga delajo enostavnega za opomniti, če je potrpežljiv in jemlje navodila pravilno, potem njegovi tovariši v svetem življenju mislijo, da bi moral biti opomnjen in poučevan in mislijo o njem kot o posamezniku, ki mu je zaupati.

5. Katere lastnosti ga delajo enostavnega za opomniti?

(1) Menih nima zlih želja in ni obvladan od zlih želja; to je lastnost, ki ga dela enostavnega za opomniti.

(2) Menih se ne hvali niti ne omalovažuje drugih; to je lastnost ...

(3) Menih ni jezen niti dovoli jezi, da ga obvlada ...

(4) Menih ni jezen ali maščevalen zaradi jeze ...

(5) Menih ni jezen ali trmast zaradi jeze ...

(6) Menih ni jezen in ne izgovarja besed, ki mejijo na jezo ...

(7) Menih je grajan in se ne upira tistemu, ki ga graja ...

(8) Menih je grajan in ne omalovažuje tistega, ki ga graja ...

(9) Menih je grajan in ne graja tistega, ki graja njega ...

(10) Menih je grajan in se ne izgovarja, vodi pogovor drugam in kaže jezo, sovraštvo in grenkobo ...

(11) Menih je grajan in obžaluje svoje ravnanje ...

(12) Menih ni zaničevalen in oblastniški ...

(13) Menih ni zavisten in lakomen ...

(14) Menih ni sleparski in goljufiv ...

(15) Menih ni samosvoj in aroganten ...

(16) Menih se ne drži svojih lastnih pogledov ali se jih ne drži nepopustljivo in jih z lahkoto opušča; to je lastnost, ki ga naredi enostavnega za opomniti.

Prijatelji, to so lastnosti, ki ga delajo enostavnega za opomniti.

6. Prijatelji, menih bi moral sklepati o sebi na sledeč način:[3]

(1) 'Posameznik s hudobnimi željami in obvladan od zlih želja je zame neprijeten in zoprn. Če bi imel zle želje in bil obvladan od zlih želja, bi bil drugim neprijeten in zoprn.' Menih, ki to ve, bi moral tako prebuditi svoj um: 'Ne bom imel zlih misli in bil obvladan s hudobnimi mislimi.'

(2–16) 'Posameznik, ki se sam hvali in omalovažuje ... Posameznik, ki se drži svojih lastnih pogledov, se jih drži nepopustljivo in jih s težavo opušča, je zame neprijeten in zoprn. Če bi se jaz držal svojih lastnih pogledov, se jih držal nepopustljivo in jih opuščal s težavo, bi bil drugim neprijeten in zoprn.' Menih, ki to ve, bi moral tako prebuditi svoj um: 'Ne bom se držal svojih lastnih pogledov, se jih držal nepopustljivo in jih bom z lahkoto opuščal.'

(SAMOPREISKOVANJE)

7. Prijatelji, menih bi se moral sam preiskati:

(1) 'Ali imam zle želje in sem obvladan od zlih želja?' Če, ko preišče samega sebe razpozna: 'Jaz imam zle želje, jaz sem obvladan od zlih želja,' potem bi moral napraviti napor, da bi opustil ta zla slaba stanja. Toda, če ko preišče samega sebe razpozna: 'Jaz nimam zlih želja, jaz nisem obvladan od zlih želja,' potem lahko prebiva vesel in zadovoljen in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

(2–16) Menih bi se moral sam preiskati: 'Ali jaz hvalim samega sebe in omalovažujem druge?' ... 'Ali se držim svojih lastnih pogledov, se jih držim nepopustljivo in jih s težavo opuščam?' Če, ko preišče samega sebe prepozna: 'Jaz se držim svojih lastnih pogledov ... ,' potem se naj potrudi, da opusti ta zla slaba stanja. Toda, če ko preišče samega sebe prepozna: 'Jaz se ne držim svojih lastnih pogledov ... ,' potem lahko prebiva vesel in zadovoljen in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

8. Če, prijatelji, ko menih preišče samega sebe vidi, da ta zla slaba stanja niso v njem vsa opuščena, potem se naj potrudi, da jih vsa opusti. Toda, če ko preišče samega sebe vidi, da so v njem vsa opuščena, potem lahko biva vesel in zadovoljen in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

Tako kot ženska – ali moški – mlada, mladostna, ki ima rada okraske, ko vidi podobo svojega lastnega obraza v jasnem, svetlem ogledalu ali v bazenu s čisto vodo, in vidi madež ali hibo na njem, se potrudi, da to odstrani, vendar, če ne vidi madeža ali hibe na njem, postane zadovoljna: 'Zame je velika korist, da je čist'; tako tudi, ko menih preišče

samega sebe ... potem lahko biva vesel in zadovoljen in vadi dan in noč v dobrih stanjih.”

To je bilo tisto, kar je rekel Mahā Moggallāna. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Mahā Moggallāne.

Opombe

[1] Glej MN 5.10–29.

[2] Glej MN 8.44.

[3] Iz tega odlomka je sutta dobila svoje ime.

(MN 16) Cetokhila Sutta – Divjina v srcu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, da bi vsak menih, ki ni opustil petih divjin v srcu in ni pretrgal petih spon v srcu, prišel do rasti, povečanja in izpopolnitve v Dhammi in disciplini – to je nemogoče.[1]

(DIVJINE IN SPONE V SRCU)

3. Kaj, menihi, je **pet divjin v srcu, ki jih ni opustil**? Tukaj je menih dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o Učitelju[2], in tako se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je to prva divjina v srcu, ki je ni opustil.

4. Prav tako, je menih dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o Dhammi ... Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti ... je to druga divjina v srcu, ki je ni opustil.

5. Prav tako, menih je dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o Sanghi ... Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti ... je to tretja divjina v srcu, ki je ni opustil.

6. Prav tako, menih je dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o vadbi ... Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti ... je to četrta divjina v srcu, ki je ni opustil.

7. Prav tako, menih je jezen in nezadovoljen s svojimi tovariši v svetem življenju, zamerljiv in neusmiljen do njih, in tako se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je to peta divjina v srcu, ki je ni opustil.

To je pet divjin v srcu, ki jih ni opustil.

8. Kaj, menihi, je **pet spon v srcu, ki jih ni pretrgal**? Menih ni osvobojen poželenja, želje, vdanosti, žeje, vročice in hrepenenja po čutnosti, in tako se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je to prva spona v srcu, ki je ni pretrgal.

9. Prav tako, menih ni osvobojen poželenja, želje, vdanosti, žeje, vročice in hrepenenja po telesu[3] ... Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti ... je to druga spona v srcu, ki je ni pretrgal.

10. Prav tako, menih ni osvobojen poželenja, želje, vdanosti, žeje, vročice in hrepenenja po snovi ... Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti ... je to tretja spona v srcu, ki je ni pretrgal.

11. Prav tako, menih je koliko mu je všeč, dokler ni njegov trebuh poln in se predaja užitkom spanja, poležavanja in dremanja ... Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti ... je to četrta spona v srcu, ki je ni pretrgal.

12. Prav tako, menih živi sveto življenje in si želi neko božansko stopnjo: 'S to krepostjo ali ritualom ali asketizmom ali svetim življenjem bom postal [veliko] božanstvo ali neko [manjše] božanstvo,' in tako se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je to peta spona v srcu, ki je ni pretrgal.

To je pet spon v srcu, ki jih ni pretrgal.

13. Menihi, da bi vsak menih, ki ni opustil petih divjin v srcu in ni pretrgal petih spon v srcu, prišel do rasti, povečanja in izpopolnitve v Dhammi in disciplini – to je nemogoče.

14. Menihi, da bi vsak menih, ki je opustil pet divjin v srcu in pretrgal pet spon v srcu, prišel do rasti, povečanja in izpopolnitve v Dhammi in disciplini – to je mogoče.

15. Kaj, menihi, je **pet divjin v srcu, ki jih je opustil**? Tukaj menih ni dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o Učitelju, in tako se njegov um nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je to prva divjina v srcu, ki jo je opustil.

16. Prav tako, menih ni dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o Dhammi. Ko se njegov um nagne h gorečnosti ... druga divjina v srcu, ki jo je opustil.

17. Prav tako, menih ni dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o Sanghi ... Ko se njegov um nagne h gorečnosti ... tretja divjina v srcu, ki jo je opustil.

18. Prav tako, menih ni dvomljiv, negotov, neodločen in nesiguren o vadbi ... Ko se njegov um nagne h gorečnosti ... četrta divjina v srcu, ki jo je opustil.

19. Prav tako, menih ni jezen in ni nezadovoljen s svojimi tovariši v svetem življenju, ni zamerljiv in ni neusmiljen do njih, in tako se njegov um nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um ne nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je to peta divjina v srcu, ki jo je opustil.

To je pet divjin v srcu, ki jih je opustil.

20. Kaj, menihi, je **pet spon v srcu, ki jih je pretrgal**? Menih je osvobojen poželenja, želje, vdanosti, žeje, vročice in hrepenenja po čutnosti, in tako se njegov um nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um nagne proti gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je pretrgal prvo spono v srcu.

21. Menih je osvobojen poželenja, želje, vdanosti, žeje, vročice in hrepenenja po telesu ... Ko se njegov um nagne proti gorečnosti ... je pretrgal drugo spono v srcu.

22. Menih je osvobojen poželenja, želje, vdanosti, žeje, vročice in hrepenenja po snovi... Ko se njegov um nagne proti gorečnosti ... je pretrgal tretjo spono v srcu.

23. Menih ne jé koliko mu je všeč, dokler ni njegov trebuh poln in se ne predaja užitkom spanja, poležavanja in dremanja ... Ko se njegov um nagne proti gorečnosti ... je pretrgal četrto spono v srcu.

24. Menih ne živi svetega življenja z željo, da bi dosegel neko božansko stopnjo: 'S to krepostjo ali ritualom ali asketizmom ali svetim življenjem bom postal [veliko] božanstvo ali neko [manjše] božanstvo,' in tako se njegov um nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju. Ko se njegov um nagne h gorečnosti, predanosti, vztrajnosti in prizadevanju, je to peta spona v srcu, ki jo je pretrgal.

To je pet spon v srcu, ki jih je pretrgal.

25. Menihi, da bi vsak menih, ki je opustil pet divjin v srcu in pretrgal pet spon v srcu, prišel do rasti, povečanja in izpopolnitve v Dhammi in disciplini – to je mogoče.

(TEMELJ ZA DUHOVNO MOČ)

26. On razvije temelj za duhovno moč, ki ga predstavlja zbranost zaradi gorečnosti in odločnega prizadevanja;

on razvije temelj za duhovno moč, ki ga predstavlja zbranost zaradi vztrajnosti in

odločnega prizadevanja;
 on razvije temelj za duhovno moč, ki ga predstavlja zbranost zaradi [čistosti] uma in odločnega prizadevanja;
 on razvije temelj za duhovno moč, ki ga predstavlja zbranost zaradi raziskovanja in odločnega prizadevanja.
 In navdušenje je peti temelj.[4]

(SPOSOBNOST PREBUJENJA)

27. Menih, ki tako poseduje petnajst dejavnikov, vključno z navdušenjem, je sposoben preboja, sposoben prebujenja, sposoben doseči najvišjo varnost pred vezanostjo.[5]

Recimo, da je bila kokoš z osmimi, desetimi ali dvanajstimi jajci, ki jih je morala pokriti, valiti in pravilno negovati. Tudi če si ne želi: 'Oh, da bi moji piščanci lahko predrli lupino s svojimi kremplji in kljuni in se varno izvalili!' so piščanci sposobni predreti lupino s svojimi kremplji in kljuni in se varno izvaliti.[5] Tako je tudi menih, ki poseduje petnajst dejavnikov, vključno z navdušenjem, sposoben preboja, sposoben prebujenja, sposoben doseči najvišjo varnost pred vezanostjo."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Komentarji MA razložijo *cetokhila* (prevedeno "divjina v srcu") kot rigidnost, smeti ali štor v umu. *Cetaso vinibandha* razložijo kot nekaj, kar veže um, ga stiska kot pest; zato "spone v srcu." Prvi, kot bo vidno, sestoji iz štirih primerov dvoma in enega primera sovraštva; zadnji od petih vrst pohlepa.

[2] Tu Učitelj pomeni Buddha.

[3] "Telo" tukaj je njegovo lastno telo.

[4] Štirje temelji duhovne moči (*iddhipāda*) so vključeni med sedemintrideset potrebnih stvari za prebujenje; so posebni temelj za pet posvetnih vrst direktne vednosti (*abhiñña*). [5] Petnajst dejavnikov: opuščanje petih puščav srca, opuščanje petih okov in petih ravnokar omenjenih. "Vrhunska varnost pred vezanostjo" (*anuttara yogakkhema*) je arahantstvo, kot pri MN 1.27.

[5] Ta prispodoba se pojavi spet v MN 53.19–22 v povezavi s prebojem učenca do treh tipov prave vednosti (*tevijjā*).

(MN 17) Vanapattha Sutta – Goščava pragozda

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:
2. “Menihi, podal vam bom učenje o goščavi pragozda[1]. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:
3. “Menihi, menih živi v goščavi pragozda. Ko živi tam, njegova neutrjena pozornost ne postane utrjena, njegov nezbran um ne postane zbran, njegovi neuničeni vplivi ne pridejo do uničenja, on ne doseže nedosegljive najvišje varnosti pred vezanostjo; in tudi potrebščine za življenje, ki bi jih ta, ki je šel živet sveto življenje moral pridobiti – obleke, miloščinska hrana, prostor za počitek in medicinske potrebščine – je težko pridobiti. Menih naj preuči: ‘Jaz živim v tej goščavi pragozda. Ko živim tukaj, moja neutrjena pozornost ne postane utrjena ... nisem dosegel nedosegljive najvišje varnosti pred vezanostjo; in tudi potrebščine za življenje ... je težko pridobiti.’ Ta menih bi moral še to isto noč ali ta dan oditi iz goščave pragozda; on tam ne bi smel več prebivati.
4. Menihi, menih živi v goščavi pragozda. Ko živi tam, njegova neutrjena pozornost ne postane utrjena, njegov nezbran um ne postane zbran, njegovi neuničeni vplivi ne pridejo do uničenja, on ne doseže nedosegljive najvišje varnosti pred vezanostjo; vendar, potrebščine za življenje, ki bi jih ta, ki je šel živet sveto življenje ... je z lahkoto pridobiti. Menih naj preuči: ‘Jaz živim v tej goščavi pragozda. Ko živim tukaj, moja neutrjena pozornost ne postane utrjena ... nisem dosegel nedosegljive najvišje varnosti pred vezanostjo; vendar potrebščine za življenje, ki bi jih ta, ki je šel živet sveto življenje ... je z lahkoto pridobiti. Ampak, jaz nisem šel od doma v brezdomstvo zaradi oblek, miloščinske hrane, prostora za počitek in medicinskih potrebščin. Še več, ko živim tukaj, moja neutrjena pozornost ne postane utrjena ... nisem dosegel nedosegljive najvišje varnosti pred vezanostjo.’ Ko tako premisli, bi ta menih moral oditi iz te goščave pragozda; on tam ne bi smel več prebivati.
5. Menihi, menih živi v goščavi pragozda. Ko živi tam, njegova neutrjena pozornost postane utrjena, njegov nezbran um postane zbran, njegovi neuničeni vplivi pridejo do uničenja, on doseže nedosegljivo najvišjo varnost pred vezanostjo; vendar potrebščine za življenje, ki bi jih ta, ki je šel živet sveto življenje moral pridobiti – obleke, miloščinska hrana, prostor za počitek in medicinske potrebščine – je težko pridobiti. Menih naj preuči: ‘Jaz živim v tej goščavi pragozda. Ko živim tukaj, moja neutrjena pozornost postane utrjena ... dosegel sem nedosegljivo najvišjo varnost pred vezanostjo; vendar, potrebščine za življenje ... je težko pridobiti. Ampak, jaz nisem šel od doma v brezdomstvo zaradi oblek, miloščinske hrane, prostora za počitek in medicinskih potrebščin. Še več, ko živim tukaj, moja neutrjena pozornost postane

utrjena ... dosegel sem nedosegljivo najvišjo varnost pred vezanostjo.' Ko tako premisli, bi ta menih moral nadaljevati z življenjem v tej goščavi pragozda; on ne bi smel oditi.

6. Menihi, menih živi v goščavi pragozda. Ko živi tam, njegova neutrjena pozornost postane utrjena, njegov nezbran um postane zbran, njegovi neuničeni vplivi pridejo do uničenja, on doseže nedosegljivo najvišjo varnost pred vezanostjo; in tudi potrebščine za življenje, ki bi jih ta, ki je šel živet sveto življenje moral pridobiti – obleko, miloščinsko hrano, prostor za počitek in medicinske potrebščine – je z lahkoto pridobiti. Menih naj preuči: 'Jaz živim v tej goščavi pragozda. Ko živim tukaj, moja neutrjena pozornost postane utrjena ... dosegel sem nedosegljivo najvišjo varnosti pred vezanostjo; vendar, potrebščine za življenje ... je z lahkoto pridobiti.' Ta menih bi moral nadaljevati s prebivanjem v tej goščavi pragozda tako dolgo, kot mu traja življenje; on ne bi smel oditi.

7–10. Menihi, menih živi v odvisnosti od določene vasi ... [2]

11–14. Menihi, menih živi v odvisnosti od določenega mesta ...

15–18. Menihi, menih živi v odvisnosti od določenega večjega mesta ...

19–22. Menihi, menih živi v odvisnosti od določene države ...

23. Menihi, menih živi v odvisnosti od določene osebe ... (kot v §3) ... Ta menih bi moral še to isto noč ali ta dan oditi od te osebe, ne da bi se od nje poslovil; on ji ne bi smel več slediti.

24. Menihi, menih živi v odvisnosti od določene osebe ... (kot v §4) ... Ko tako premisli, bi ta menih moral oditi od te osebe potem, ko bi se od nje poslovil[3]; on ji ne bi smel več slediti.

25. Menihi, menih živi v odvisnosti od določene osebe ... (kot v §5) ... Ko tako premisli, bi ta menih moral še vedno slediti tej osebi; on naj ne bi odšel od nje.

26. Menihi, menih živi v odvisnosti od določene osebe ... (kot v §6) ... Ko tako premisli, bi ta menih moral še vedno slediti tej osebi do konca življenja; on naj ne bi odšel od nje, celo če mu je rečeno, da naj gre stran od nje."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Razumeti kot kraj, ki je daleč v gostem gozdu.

[2] Isti vzorec se uporabi v §§7–22 za vas, mesto, večje mesto in državo.

[3] Predvideva se, da menih živi pri učitelju ali laičnemu podporniku, ki mu zagotavlja potrebščine za življenje. Spodobnost zahteva, da se menih poslovi, preden odide.

(MN 18) Madhupiṇḍika Sutta – Medena krogla

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Kapilavatthu v deželi Sakyan, v Nigrodovem parku.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo posodo in zunanjo oblačilo in odšel v Kapilavatthu po hrano. Ko je hodil po hrano v Kapilavattuju in se vrnil iz hoje po miloščinsko hrano, ko je pojedel, je odšel do velikega gozda, kjer je prebival. Tam je sedel ob vznožje mladega drevesa bilva, da bi prebil dan.

3. Sakyan Daṇḍapāni[1] je po svojem sprehodu tudi odšel v veliki gozd in ko je vstopil v veliki gozd, je odšel do mladega drevesa bilva, kjer je bil Blaženi. Z njim je izmenjal pozdrave in ko je bil vljudosten in družaben pogovor končan, se je postavil na stran, se oprl na svojo palico, ter vprašal Blaženega: “Kaj asket trdi, kaj on uči?”

(UČENJE BUDDHE)

4. “Prijatelj, jaz trdim in učim svoje učenje na takšen način, da se ne prepiraš s slehernim v svetu z njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, v tej generaciji z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom; na takšen način, da se zaznave nič več ne nahajajo prikrite v brahminu, ki prebiva ločen od čutnosti, brez zmedenosti, odrezan od skrbi, brez želje po katerikoli vrsti eksistence.”

5. Ko je bilo to rečeno, je Sakyan Daṇḍapāni zmajal z glavo, premaknil svoj jezik in dvignil svoje obrvi, dokler njegovo čelo ni bilo nagubano v treh gubah. Nato je, opirajoč se na svojo palico, odšel.

6. Ko je bil večer, je Blaženi vstal iz samote in odšel v Nigrodov park, kjer je sedel na sedež, ki je bil pripravljen zanj in povedal menihom, kaj se je zgodilo. Neki menih je vprašal Blaženega:

7. “Toda, častiti gospod, kako Blaženi trdi in uči [svoje učenje] na tak način, da se ne prepiraš s slehernim v svetu z njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, v tej generaciji z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom? In kako častiti gospod,

da se zaznave ne nahajajo prikrite v Blaženem, da je brahmin, ki biva ločen od čutnosti, brez zmedenosti, odrezan od skrbi, brez želje po katerikoli vrsti eksistence?”

8. Menihi, glede na vzrok, skozi katerega dojemljivi koncepti, nastali iz širjenja špekulacij, obsedajo človeka: če se ne najde nič od tega, v čemer bi našli veselje, ga sprejeli in se ga držali, je to konec osnovnih nagnjenosti do poželenja, osnovnih nagnjenosti do odpora, osnovnih nagnjenosti do pogledov, osnovnih nagnjenosti do dvoma, osnovnih nagnjenosti do samoljubja, osnovnih nagnjenosti do želje po eksistenci, osnovnih nagnjenosti do nevednosti; to je konec zatekanja k palicam in orožju, k pretepom, sporom, prepiru, obtoževanju, zlobnemu govorjenju in lažnivemu govoru; tukaj vsa slaba stanja izginejo, brez ostanka.”

9. To je tisto, kar je rekel Blaženi. Ko je to rekel, se je Vzvišeni dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče.

10. Kmalu za tem, ko je Blaženi odšel, so menihi menili: “Prijatelji, Blaženi se je dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče, ko je podal kratek povzetek, brez razlage natančnega pomena. Sedaj, kdo bo to natančno razložil?” Potem so ugotovili: “Častitega Mahā Kaccāno[2] je učitelj hvalil in so ga cenili njegovi modri tovariši v svetem življenju. On je sposoben razložiti natančen pomen. Kaj če bi šlo do njega in ga vprašali o natančnem pomenu.”

11. Potem so menihi odšli do častitega Mahā Kaccāna in izmenjali pozdrave z njim. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran in mu povedali, kaj se je zgodilo in dodali: “Naj nam častiti Mahā Kaccāna to razloži.”

(RAZLAGA MAHĀ KACCĀNE)

12. [Častiti Mahā Kaccāna je odgovoril:] “Prijatelji, to je tako, kot da človek, ki potrebuje srčevino[3], išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, misli, da se srčevino lahko najde med vejami in listi velikega drevesa, ki stoji in poseduje v sebi srčevino, potem ko je prezrl korenine in deblo. In tako je tudi z vami, častiti gospodje, ko menite, da bi me morali vprašati o pomenu tega, potem ko ste prezrli Blaženega, ko ste se osebno srečali z učiteljem. Glede vednosti, Blaženi ve; videnja, on vidi; on je vizija, on je znanje, on je Dhamma, on je sveti; on je ta, ki govori, ki razglaša, je razlagalec pomena, je podeljevalec nesmrtnosti, gospodar Dhamme, Tathāgata. Takrat je bil čas, ko bi morali vprašati Blaženega o pomenu. Kot vam pove, tako si bi morali to zapomniti.”

13. “Gotovo, prijatelj Kaccāna, ko ve, Blaženi ve; ko vidi, on vidi; on je vizija ... Tathāgata. To je bil čas, ko bi morali vprašati Blaženega po pomenu. Kot vam pove, tako si bi morali to tudi zapomniti. Vendarle, častiti Mahā Kaccāna je hvaljen od učitelja in cenjen od svojih modrih tovarišev v svetem življenju. Častiti Mahā Kaccāna je sposoben razložiti natančen pomen tega povzetka, ki ga je na kratko podal Blaženi, ne da bi razložil natančen pomen. Naj ga častiti Mahā Kaccāna razloži, in naj mu ne bo to nadležno.”

14. "Potem poslušajte, prijatelji, in skrbno pazite, kaj bom povedal." – "Da, prijatelj," so odgovorili menihi. Častiti Mahā Kaccāna je rekel:

15. "Prijatelji, ko se je Blaženi dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče, potem ko je na kratko podal povzetek brez razlage natančnega pomena, to je: 'Menihi, glede na vzrok, skozi katerega dojemljivi koncepti, nastali iz širjenja spekulacij, obsedajo človeka: če se ne najde nič od tega, v čemer bi našli veselje, ga sprejeli in se ga držali, je to konec osnovnih nagnjenosti do poželenja, osnovnih nagnjenosti do odpora, osnovnih nagnjenosti do pogledov, osnovnih nagnjenosti do dvoma, osnovnih nagnjenosti do samoljubja, osnovnih nagnjenosti do želje po eksistenci, osnovnih nagnjenosti do nevednosti; to je konec zatekanja k palicam in orožju, k pretepom, sporom, prepiru, obtoževanju, zlobnemu govorjenju in lažnivemu govoru; tukaj vsa slaba stanja izginejo, brez ostanka,' jaz razumem podroben pomen tega, kot sledi:

16. Zaradi očesa in snovi, pride do zavesti očesa. Srečanje teh treh je kontakt. Kontakt pogojuje občutek. Kar nekdo čuti, to zaznava. Kaj zaznava, o tem potem razmišlja. Kar misli, to obseda njegov um. Obsedenost z izkrivljenimi, goljufivimi mislimi in idejami se pojavi v človeku z ozirom na pretekle, prihodnje in sedanje snovi, spoznane z očmi.

Zaradi ušesa in zvoka... Zaradi nosu in vonja ... Zaradi jezika in okusa ... Zaradi telesa in tipnosti ... Zaradi uma in misli, se pojavi zavest uma. Srečanje teh treh je kontakt. Kontakt pogojuje občutek. Kar nekdo čuti, to zaznava. Kaj zaznava, o tem potem razmišlja. Kar misli, to obseda njegov um. Obsedenost z izkrivljenimi, goljufivimi mislimi in idejami se pojavi v človeku z ozirom na pretekle, prihodnje in sedanje snovi, spoznane skozi um.

17. Ko je tam oko, oblika in zavest očesa, je mogoče pokazati na kontakt. Ko je tam kontakt, je mogoče pokazati na občutek. Ko je tam občutek, je mogoče pokazati na zaznavo. Ko je tam zaznava, je mogoče pokazati na razmišljanje. Ko je tam razmišljanje, je mogoče pokazati na obsedenost z izkrivljenimi, goljufivimi mislimi in idejami zaradi zaznav.

Ko je tam uho, zvok in zavest ušesa ... Ko je tam nos, vonj in zavest nosa ... Ko je tam jezik, okus in zavest jezika ... Ko je tam telo, otipljivost in zavest telesa ... Ko je tam um, pojav in zavest uma ... je mogoče pokazati na obsedenost z izkrivljenimi, goljufivimi mislimi in idejami zaradi zaznav.

18. Ko tam ni očesa, ne oblike, ne zavesti očesa je nemogoče pokazati na kontakt. Ko tam ni kontakta, je nemogoče pokazati na občutek. Ko tam ni občutka, je nemogoče pokazati na zaznavo. Ko ni zaznave, je nemogoče pokazati na razmišljanje. Ko tam ni razmišljanja, ni mogoče pokazati na obsedenost z izkrivljenimi, goljufivimi mislimi in idejami zaradi zaznav.

Ko tam ni ušesa, ne zvoka, ne zavesti ušesa ... Ko tam ni nosa, ne vonja in ne zavesti nosa ... Ko tam ni jezika, ne okusa in zavesti jezika ... Ko tam ni telesa, ne otipljivosti in

ne zavesti telesa ... Ko tam ni uma, ne pojava in ne zavesti uma ... ni mogoče pokazati na obsedenost z izkrivljenimi, goljufivimi mislimi in idejami zaradi zaznav.

19. Prijatelji, Blaženi se je dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče, potem ko je na kratko podal povzetek brez razlaganja natančnega pomena, to je: 'Menihi, glede na vzrok, skozi katerega dojemljivi koncepti, nastali iz širjenja spekulacij, obsedajo človeka: če se ne najde nič od tega, v čemer bi našli veselje, ga sprejeli in se ga držali, je to konec osnovnih nagnjenosti do poželenja, osnovnih nagnjenosti do odpora, osnovnih nagnjenosti do pogledov, osnovnih nagnjenosti do dvoma, osnovnih nagnjenosti do samoljubja, osnovnih nagnjenosti do želje po eksistenci, osnovnih nagnjenosti do nevednosti; to je konec zatekanja k palicam in orožju, k pretepom, sporom, prepiru, obtoževanju, zlobnemu govorjenju in lažnivemu govoru; tukaj vsa slaba stanja izginejo, brez ostanka,' jaz razumem podroben pomen tega povzetka. Sedaj, prijatelji, če želite, pojdite do Blaženega in ga vprašajte o pomenu tega. Kot vam je Blaženi razložil, tako bi si morali to zapomniti."

20. Potem so se menihi, navdušeni in veseli besed častitega Mahā Kaccāna, dvignili iz svojih sedežev in odšli do Blaženega. Ko so se mu poklonili, so sedli na stran in Blaženemu povedali vse, kar se je dogodilo po tem, ko jih je zapustil in dodali: "Potem, častiti gospod, smo odšli do častitega Mahā Kaccāna in ga vprašali o pomenu. Častiti Mahā Kaccāna nam je razložil pomen s temi besedami, izjavami in frazami."

21. "Mahā Kaccāna je pameten, menihi, Mahā Kaccāna je zelo moder. Če bi me vprašali po pomenu tega, bi vam jaz to razložil na isti način, kot vam je Mahā Kaccāna. Takšen je pomen in vi bi si morali to zapomniti."

(PRISPODOBA MEDENE KROGLE)

22. Ko je bilo to rečeno, je častiti Ananda rekel Blaženemu: "Častiti gospod, tako kot če bi mož, izčrpan z lakoto in šibkostjo naletel na medeno kroglo,[4] in bi med njenim uživanjem našel sladek, prijeten okus; tako tudi, častiti gospod, bi vsak sposobno misleči menih med preiskovanjem z modrostjo pomena tega učenja o Dhammi, našel zadovoljstvo in zaupanje uma. Častiti gospod, kakšno je ime tega učenja o Dhammi?"

"Ananda, to učenje o Dhammi si lahko zapomniš kot 'Učenje medene krogle.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ananda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Daṇḍapāni, katerega ime pomeni "palica v roki," je bil tako imenovan zato, ker se je bahavo sprehajal naokoli z zlato sprehajalno palico, čeprav je bil še vedno mlad in

zdrav. V skladu s komentarji MA, se je pridružil Devadatti, Buddhovemu glavnemu nasprotniku, ko je ta poskušal ustvariti razkol med Buddhovimi sledilci. Njegov način postavljanja vprašanj je aroganten in namerno provokativen.

[2] Častitega Mahā Kaccāna je Buddha proglasil za najboljšega učenca v razlaganju natančnejših pomenov kratkih izrekov. Podobna razlaga je tudi v MN 133 in MN 138.

[3] Srčevina – kvaliteten les, jedro ali esenca česarkoli – glej MN 29 opomba 2.

[4] Velika sladka torta ali krogla, narejena iz moke, masla, melase, medu, sladkorja, itd. Glej tudi AN 5:194/iii.237.

(MN 19) Dvedhāvitakka Sutta – Dve vrsti misli

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijetelji, menihi.”—“Prijetelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Menihi, pred mojim prebujenjem, ko sem bil še vedno neprebujeni bodhisatta, mi je prišlo na misel: ‘Kaj če razdelim svoje misli v dve skupini.’^[1] Potem sem na eno stran dal misli čutnega poželenja, misli zlobe in misli krutosti, na drugo stran pa sem dal misli o odpovedovanju, misli o ne-zlobi in misli o ne-krutosti.^[2]

(SLABE MISLI)

3. Ko sem bival tako, prizadeven, goreč in odločen, se je pojavila v meni **želja po čutnosti**. Razumel sem: ‘Misel o želji po čutnosti se je pojavila v meni. To bo vodilo do moje škode, do škode drugih in do škode obeh; ona ovira modrost, povzroči težave in vodi stran od Nibbāne.’ Ko sem razmišljal: ‘To bo vodilo do moje škode,’ je ponehala v meni; ko sem razmišljal: ‘To bo vodilo do škode drugih,’ je ponehala v meni; ko sem razmišljal: ‘To bo vodilo do škode obeh,’ je ponehala v meni; ko sem razmišljal: ‘To ovira modrost, povzroči težave in vodi stran od Nibbāne,’ je ponehala v meni. Kadar se v meni pojavi želja po čutnosti, jo opustim, jo odstranim, jo odpravim.

4–5. Ko sem bival tako, prizadeven, goreč in odločen, se je pojavila v meni **misel o zlobi** ... pojavila v meni **misel o krutosti**. Razumel sem: ‘Misel o krutosti se je pojavila v meni. To bo vodilo do moje škode, do škode drugih in do škode obeh; ona ovira

modrost, povzroči težave in vodi stran od Nibbāne.' Ko sem razmišljal ... je ponehala v meni. Kadar se v meni pojavi misel o krutosti, jo opustim, jo odstranim, jo odpravim.

6. Menihi, karkoli menih pogosto misli in razmišlja, bo to postalo nagnjenje njegovega uma. Če pogosto misli in razmišlja misli o želji po čutnosti, je opustil misel o odpovedi negovanja misli o želji po čutnosti, in njegov um se nagne k mislim o želji po čutnosti. Če pogosto misli in razmišlja o mislih zlobe ... o mislih krutosti, je opustil misel o ne-krutosti, neguje misel o krutosti in njegov um se nagne k mislim o krutosti.

7. Kot v zadnjem mesecu deževne sezone, v jeseni, ko se rastline debelijo, goveji pastir pazi svoje krave tako, da jih stalno dreza po tej in oni strani s palico, da jih brzda in kroti. Zakaj je tako? Ker vidi, da bi lahko bil bičan, zaprt, pokončan ali grajan [če bi jih pustil zaiti v posevke]. Tako tudi jaz vidim v slabih stanjih nevarnost, degradacijo in onesnaženje in v dobrih stanjih blagoslov odpovedi, vidik čiščenja.

(DOBRE MISLI)

8. Ko sem bival tako, prizadeven, goreč in odločen, se je v meni pojavila **misel o odpovedi**. Razumel sem: 'Misel o odpovedi se je pojavila v meni. To ne bo vodilo do moje lastne škode ali do škode drugih ali do škode obeh; to podpira modrost, ne povzroča težav in vodi do Nibbāne. Če mislim in razmišljam to misel eno noč, en dan, en dan in noč, ne vidim v njej nič, česar bi se moral bati. Toda, s prekomernim razmišljanjem in preišljevanjem lahko utrudim svoje telo in ko je telo utrujeno, postane um vznemirjen in ko je um vznemirjen, je daleč od zbranosti.' Zato sem umiril svoj um notranje, ga utišal, ga pripeljal v osamljenost in ga zbral. Zakaj je tako? Zato, da moj um ne bi bil vznemirjen.

9–10. Ko sem bival tako, prizadeven, goreč in odločen, se je v meni pojavila **misel o ne-zlobi** ... pojavila **misel o ne-krutosti**. Razumel sem: 'Misel o ne-krutosti se je pojavila v meni. To ne vodi do moje škode ali do škode drugih ali do škode obeh; to podpira modrost, ne povzroča težav in vodi do Nibbāne. Če mislim in razmišljam to misel eno noč, en dan, en dan in noč, ne vidim v njej nič, kar bi se moral bati. Toda, s prekomernim razmišljanjem in preišljevanjem, lahko utrudim svoje telo in ko je telo utrujeno, postane um vznemirjen in ko je um vznemirjen, je daleč od zbranosti.' Zato sem umiril svoj um notranje, ga utišal ga pripeljal v samoto in ga zbral. Zakaj je tako? Zato, da moj um ne bi bil vznemirjen.

11. Menihi, karkoli menih pogosto misli in razmišlja, bo to postalo nagnjenje njegovega uma. Če pogosto misli in razmišlja misli odpovedovanja, je opustil misel o želji po čutnosti, da bi negoval misel o odpovedi, potem se njegov um nagne k misli o odpovedi. Če on pogosto misli in razmišlja o ne-zlobi ... o ne-krutosti, je opustil misel o krutosti, da bi negoval misel o ne-krutosti in njegov um se nagne k mislim o ne-krutosti.

12. Kot bi zadnjem mesecu vroče sezone, ko so bile vse poljščine pripeljane v vasi, pastir varoval svoje krave tako, da bi stal pri vznožju drevesa ali zunaj na odprtem, ker

mora biti pozoren le na to, da so krave tam; tako je tudi zame bilo potrebno le to, da sem pozoren, da so bila ta stanja tam.

13. Neutrudna energija se je vzbudila v meni in neprestana pozornost je bila vzpostavljena, moje telo je bilo mirno in nemoteno, moj um zbran in enoten.

(ŠTIRI DŽHĀNE)

14. Popolnoma odmaknjen od čutnosti, odmaknjen od slabih stanj sem vstopil in bival v prvi džhāni, kar je pospremljeno z mislijo in razmišljanjem, z zadovoljstvom in prijetnostjo, ki sta rojena iz samote.

15. Z umiritvijo misli in razmišljanja, sem vstopil in bival v drugi džhāni, kar ima notranjo samozavest in poenotenje uma, je brez misli in razmišljanja in ima zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti.

16. Z ugašanjem zadovoljstva sem bival mirnodušen in pozoren, in zavedajoč se še vedno doživljal prijetnost s telesom, ter vstopil in bival v tretji džhāni, o kateri plemeniti pravijo: 'On srečno biva mirnodušen in pozoren.'

17. Z opustitvijo prijetnosti in bolečine, kakor tudi s predhodnim ugašanjem veselja in žalosti, sem vstopil in bival v četrti džhāni, kar je niti neprijetno niti prijetno in je čistost pozornosti zaradi mirnodušnosti.

(TRI VEDNOSTI)

18. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k **spominu na pretekla življenja**. Spomnil sem se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se pojavil tukaj.' Tako sem se z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

19. To je bila prva resnična vednost, ki sem jo dosegel v prvem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

20. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k **vednosti o umiranju**

in ponovnem rojstvu bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, sem videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razumel sem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z razpadom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako sem z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumel, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji.

21. To je bila druga resnična vednost, ki sem jo dosegel v drugem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

22. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k **vednosti o uničenju vplivov**. Direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je neprijetnost'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je izvor neprijetnosti'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je prenehanje neprijetnosti'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' Direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To so vplivi'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je izvor vplivov'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je prenehanje vplivov'; direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

23. Ko sem vedel in videl na ta način, je bil moj um osvobojen vpliva čutne želje, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko sem bil osvobojen, je prišla vednost: 'Osvobojeno je.' Direktno sem vedel: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

24. To je bila tretja resnična vednost, ki sem jo dosegel v tretjem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

(PRISPODOBA O ČREDI JELENOV)

25. Predpostavimo, menihi, da je bilo v gozdnatem predelu veliko nižinsko močvirje, blizu katerega je živela velika čreda jelenov. In pojavil se je človek, ki je želel njihovo uničenje, škodo in jetništvo in je zaprl varno in dobro pot, ki je vodila do njihove sreče, ter odprl napačno pot in nastavljal vabo in lutko, tako da bi večja čreda jelenov lahko kasneje prišla v nesrečo, katastrofo in izgubo. Toda, prišel je drugi človek, ki jim je želel njihovo dobro, blagostanje in zaščito, in ponovno odprl varno in dobro pot, ki je vodila

do njihove sreče in zaprl napačno pot, odstranil vabo in uničil lutko, tako da je velika čreda jelenov lahko kasneje prišla do rasti, povečanja in se izpolnila.

26. Menihi, to prispodobo sem podal z namenom, da vam sporočim pomen. To je pomen: 'Veliko nižinsko močvirje' je izraz za čutne užitke. 'Velika čreda jelenov' je izraz za bitja. 'Človek, ki želi njihovo uničenje, škodo in jetništvo' je izraz za Māro, za Zlobneža. 'Napačna pot' je izraz za napačno osmeročleno pot, to je: napačen pogled, napačna misel, napačen govor, napačno dejanje, napačen način življenja, napačen napor, napačna pozornost, in napačna zbranost. 'Vaba' je izraz za naslado in poželenje. 'Lutka' je izraz za nevednost. 'Človek, ki jim želi njihovo dobro, blagostanje in zaščito' je izraz za Tathāgato, izpopolnjenega in popolno prebujenega. 'Varna in dobra pot, ki vodi do njihove sreče' je izraz za Plemenito osmeročleno pot, to je: pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost.

Tako, menihi, varno in dobro pot, ki vodi do sreče sem jaz ponovno odprl, napačna pot je bila zaprta, vaba umaknjena, lutka uničena.

27. Kar bi moral narediti iz usmiljenja do svojih učencev učitelj, ki išče njihovo blagostanje in ima milost zanje, to sem naredil za vas, menihi. Tam so vznožja dreves, prazne kočice. Meditirajte, menihi, ne zamudite tega, ker boste kasneje obžalovali. To so naša navodila za vas."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Bodhisattova razdelitev misli na dve skupini se je zgodila med njegovim šestletnim prizadevanjem za prebujenje.

[2] Misli o ne-zlobi in misli o ne-krutosti se lahko tudi razložijo v pozitivnem smislu, kot misli o dobrohotnosti (*mettā*) in misli o sočutju (*karunā*).

(MN 20) Vitakkasaṅḥāna Sutta – Odstranjevanje motečih misli

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: "Prijatelji, menihi."—"Prijatelj," so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. "Menihi, ko si menih prizadeva za višji um, bi moral od časa do časa dati pozornost petim znakom. Katerim petim?"

(METODE ODSTRANJEVANJA MOTEČIH SLABIH MISLI)

3. (i) Menihi, ko menih posveča pozornost nekemu znaku in zaradi tega znaka nastanejo v njem zle slabe misli povezane s poželenjem, s sovraštvom in z zablodo, potem **bi moral posvetiti pozornost nekemu drugemu znaku, ki je povezan s tem kar je dobro**. Ko posveča pozornost nekemu drugemu znaku, ki je povezan s tem kar je dobro, potem so vse zlobne slabe misli povezane s poželenjem, sovraštvom in z zablodo opuščene v njem in izginejo. Z njihovo opustitvijo njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran. Kot večč tesar ali njegov vajenec lahko izbije, odstrani in izpuli večji klin z uporabo manjšega, tako tudi ... ko menih posveča pozornost nekemu drugemu znaku, povezanem s tem kar je dobro ... njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran.

4. (ii) Če se medtem ko je pozoren na nek drugi znak, ki je povezan s tem kar je dobro, v njem še vedno pojavijo zle slabe misli povezane s poželenjem, s sovraštvom in z zablodo, potem **naj preuči nevarnost, ki je v teh mislih**: 'Te misli so slabe, so grajanja vredne, povzročajo neprijetnost.' Ko preiskuje nevarnost v teh mislih, potem so vse zle slabe misli povezane s poželenjem, sovraštvom in z zablodo opuščene v njem in izginejo. Z njihovo opustitvijo njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran. Kot bi se moški ali ženska, mlad, mladosten in ima rad lepoticje, zgrozil, bil ponižan in bi se mu gnusilo, če bi truplo kače ali psa ali človeškega bitja viselo okoli njegovega ali njenega vratu, tako tudi ... ko menih preiskuje nevarnost v teh mislih ... njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran.

5. (iii) Če se medtem ko preiskuje nevarnost v teh mislih, v njem še vedno pojavljajo zle slabe misli povezane s poželenjem, s sovraštvom in z zmedo, potem bi moral poskusiti **pozabiti na te misli in jim ne bi smel posvetiti pozornosti**. Ko poskusi pozabiti na te misli in jim ne posveti pozornosti, potem so vse zle slabe misli povezane s poželenjem, sovraštvom in z zablodo opuščene v njem in izginejo. Z njihovo opustitvijo njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran. Kot bi človek z dobrim vidom, ki ne želi videti oblik, ki so prišle v njegovo vidno polje, zaprl svoje oči ali pogledal stran, tako tudi ... ko menih poskuša pozabiti te misli in jim ne

posveča pozornost ... njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran.

6. (iv) Če se medtem ko poskuša pozabiti na te misli in jim ne posveča pozornosti, v njem še vedno pojavijo zle slabe misli povezane s poželenjem, s sovraštvom in z zmedo, potem **naj posveti pozornost umirjanju miselnih tvorb teh misli**. Ko posveti pozornost umirjanju miselnih tvorb teh misli, potem so vse zle slabe misli povezane s poželenjem, sovraštvom in z zablodo, opuščene v njem in izginejo. Z njihovo opustitvijo njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran. Kot človek, ki hitro hodi, lahko pomisli: 'Zakaj hodim hitro? Kaj če hodim počasí?' in on bi hodil počasneje; potem morda pomisli: 'Zakaj hodim počasneje? Kaj če stojim?' in on bi obstal; in potem bi lahko pomislil: 'Zakaj stojim? Kaj če sedem?' in on bi sedel; potem morda pomisli: 'Zakaj sedim? Kaj če ležem?' in on bi legel. Na ta način bi zamenjal bolj naporen položaj telesa s tistim, ki je manj naporen. Tako tudi ... ko menih posveča pozornost umirjanju miselnih tvorb teh misli ... njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran.

7. (v) Če se medtem ko posveča pozornost umirjanju miselnih tvorb teh misli, v njem še vedno pojavijo zle slabe misli povezane s poželenjem, s sovraštvom in z zablodo, potem bi moral, **s stisnjenimi zobmi in jezikom pritisnjenim na nebo svojih ust, premagati, prisiliti in streti um z umom**. Ko s stisnjenimi zobmi in jezikom pritisnjenim na nebo svojih ust, premaga, prisili in stre um z umom, potem so vse zle slabe misli povezane s poželenjem, s sovraštvom in z zablodo opuščene v njem in izginejo. Z njihovo opustitvijo, njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran. Kot močni mož prime šibkejšega za glavo ali ramena in ga podre na tla, ga stisne in ga potlači, tako tudi ... ko s stisnjenimi zobmi in jezikom pritisnjenim na nebo svojih ust, premaga, prisili in stre um z umom... njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran.

8. Menihi, ko menih posveča pozornost nekemu znaku in zaradi tega znaka nastanejo v njem slabe misli povezane s poželenjem, s sovraštvom in z zablodo, potem ko posveča pozornost nekemu drugemu znaku, povezanim s tem kar je dobro, so vse zlobne slabe misli opuščene v njem in izginejo in z njihovim opuščanjem njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran. Ko preiskuje nevarnost v teh mislih ... Ko poskusi pozabiti te misli in jim ne posveča pozornosti... Ko posveti pozornost umirjanju miselnih tvorb teh misli ... Ko s stisnjenimi zobmi in jezikom pritisnjenim na nebo svojih ust, premaga, prisili in stre um z umom, so vse takšne zle slabe misli opuščene v njem ... njegov um postane notranje umirjen, pomirjen, pripeljan do enotnosti in zbran. Ta menih se potem imenuje mojster obvladovanja misli. On bo mislil katerokoli misel želi misliti in ne bo mislil nobene misli, ki je ne želi misliti. Pretrgal je z željami, uničil ovire in s popolnim dojemanjem misli napravil konec neprijetnosti."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 21) Kakacūpama Sutta – Prispodoba o žagi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

(NEPRIZADETOST UMA)

2. Ob tej priložnosti se je častiti Moliya Phagguna preveč družil z nunami. Z njimi se je tako zbližal, da če je kakšen menih rekel kaj čez te nune v njegovi prisotnosti, je postal jezen in razžaljen in iz tega napravil sceno; in če je kakšen menih grajal častitega Moliya Phagguna v prisotnosti teh nun, bi te postale jezne in iz tega napravile sceno. Tako zelo se je častiti Moliya Phagguna zbližal z nunami.

3. Potem je neki menih odšel do Blaženega. Ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran in povedal Blaženemu, kaj se je dogaja.

4. Blaženi je nagovoril tega meniha: "Glej, menih, povej meni Moliyi Phagguni v mojem imenu, da ga kliče učitelj."—"Da, častiti gospod," je odvrnil in odšel do častitega Moliya Phagguna in mu rekel: "Učitelj te kliče, prijatelj Phagguna."—"Da, prijatelj," je odgovoril in odšel do Blaženega. Ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran. Blaženi ga je vprašal:

5. "Phagguna, ali je res, da se preveč družiš z nunami, in da si se z njimi tako zbližal, da če kdo od menihov graja te nune v tvoji prisotnosti, postaneš jezen in razžaljen in iz tega napraviš sceno; in če te kakšen menih graja v prisotnosti teh nun, te postanejo jezne in razžaljene in iz tega napravijo sceno? Ali si se tako zbližal z nunami?"—"Da, častiti gospod."—"Phagguna, ali nisi ti dobri mladenič, ki je zaradi prepričanja odšel od doma v brezdomstvo?"—"Da, častiti gospod."

6. "Phagguna, zate ni ustrezno, da se kot dobri mladenič, ki je šel iz prepričanja naprej od doma v brezdomstvo, preveč družiš z nunami. Torej, če kdorkoli graja nune v tvoji prisotnosti, bi moral opustiti vsako željo in vsako misel, ki temelji na posvetnem življenju. Zato bi moral vaditi tako: 'Moj um bo neprizadet in ne bom izrekel nobenih zlih besed; ostal bom sočuten za dobrobit te osebe, z umom dobrohotnosti, brez notranjega sovraštva.' Tako bi moral vaditi, Phagguna.

Če kdorkoli te nune udari z roko, z grudo zemlje, s palico ali z nožem v tvoji prisotnosti, bi moral opustiti vsakršno željo ali vsakršno misel, ki temelji na posvetnem življenju. In moral bi vaditi tako: 'Moj um bo neprizadet...' Če te kdorkoli graja v tvoji prisotnosti, bi moral opustiti vsako željo in vsako misel, ki temelji na posvetnem življenju. In zato bi moral vaditi tako: 'Moj um bo neprizadet...' Če bi te kdorkoli udaril z roko, z grudo, s palico ali z nožem, moraš opustiti vsako željo in vsako misel, ki temelji na posvetnem življenju. In zato bi moral vaditi tako: 'Moj um bo neprizadet in ne bom izrekel nobenih

zlih besed; ostal bom sočuten za dobrobit te osebe, z umom dobrohotnosti, brez notranjega sovraštva.' Tako bi moral vaditi, Phagguna.”

(BUDDHA SE HRANI ENKRAT DNEVNO)

7. Potem je Blaženi takole nagovoril menihe: “Menihi, bila je priložnost, ko so menihi zadovoljili moj um. Takrat sem takole nagovoril menihe: 'Menihi, jaz jem enkrat dnevno. Zaradi tega sem brez boleznin in neprijetnosti in uživam lahkotnost, moč in udobje bivanja. Dajte, menihi, jejte enkrat na dan. Če bo tako, boste brez boleznin in neprijetnosti in boste uživali lahkotnost, moč in udobje bivanja.' In nisem imel potrebe, da nadaljujem z navodili tem menihom; v njih sem moral samo vzbuditi pozornost. Zamislite si kočijo na ravnini, na križišču, z vpreženimi čistokrvnimi konji, pripravljeno za vožnjo tako, da se lahko usposobljen krotilec, voznik konj, ki jih je treba krotiti, povzpne nanjo, vzame vajeti v levico in bič v desnico, in požene naprej ali nazaj, po katerikoli cesti si želi. Tako tudi sam nisem imel nobene potrebe, da poučujem te menihe; v njih sem moral samo vzbuditi pozornost.

8. Zato, menihi, opustite to, kar je slabo in se posvetite dobrim stanjem, kajti na tak način boste prišli do rasti, povečanja in dovršitve v tej Dhammi in disciplini. Recimo, da je bil velik gozd dreves sāla blizu vasi ali mesta in se je dušil v plevelu, in se je pojavil mož, ki je želel temu drevju dobro, blagostanje in zaščito. On bi posekal in odstranil ukrivljene poganjke, ki izčrpujejo sok in očistil notranjost gozda, in poskrbel za ravne, dobro oblikovane sadike, da bi kasneje gozd sāla dreves začel rasti, se povečal in dovršil. Tako tudi, menihi, opustite tisto, kar je slabo in se posvetite dobrim stanjem, tako da boste prišli do rasti, povečanja in dopolnitve v tej Dhammi in disciplini.

(VEDEHIKĀ IN KĀLĪ)

9. Nekoč, menihi, je v tem istem Sāvattihīju živela gospodinja z imenom Vedehikā. In dober glas o gospodarici Vedehiki se je širil: 'Gospodarica Vedehikā je nežna, gospodarica Vedehikā je ponižna, gospodarica Vedehikā je umirjena.' Gospodarica Vedehikā je imela služkinjo z imenom Kālī, ki je bila pametna, okretna in spretna pri svojem delu. Služkinja Kālī je mislila: 'Dober glas o moji gospodarici se je razširil tako: “Gospodarica Vedehikā je nežna, gospodarica Vedehikā je ponižna, gospodarica Vedehikā je umirjena.” Je sedaj, ko ne kaže jeze, jeza vseeno dejansko prisotna v njej ali pa je odsotna? Ali pa je to samo zato, ker je moje delo dobro, da moja gospa ne kaže jeze, čeprav je dejansko prisotna v njej? Kaj če testiram svojo gospodarico.'

Tako je služkinja Kālī zjutraj pozno vstala. Gospodarica Vedehikā je rekla: 'Hej, Kālī!—'Kaj je, gospa?'—'Kaj je vzrok, da si vstala tako pozno?'—'Ni vzroka, gospa.'—'Ni vzroka? Ti pokvarjeno dekle, pa vendar si vstala tako pozno!' In bila je jezna in nezadovoljna in je mrko gledala. Potem je služkinja Kālī pomislila: 'Dejstvo je, da medtem ko moja gospa ne kaže jeze, je ta dejansko prisotna v njej in ni odsotna; in samo zato, ker jaz svoje delo dobro opravljam, moja gospa ne kaže jeze, čeprav je ta prisotna v njej in ni odsotna. Kaj če še malo bolj testiram svojo gospodarico.'

Tako je služkinja Kālī naslednje jutro vstala še kasneje. Gospodarica Vedehikā je rekla: 'Hej, Kālī!'—'Kaj je, gospa?'—'Kaj je vzrok, da si danes vstala še kasneje?'—'Ni vzroka, gospa.'—'Ni vzroka? Ti pokvarjeno dekle, pa vendar si vstala še kasneje!' In bila je jezna in nezadovoljna in je izgovorila besede nezadovoljstva. Potem je služkinja Kālī pomislila: 'Dejstvo je, da medtem ko moja gospa ne kaže jeze, je ta dejansko prisotna v njej in ni odsotna; in samo zato, ker jaz svoje delo dobro opravljam, moja gospa ne kaže jeze, čeprav je ta dejansko prisotna v njej in ni odsotna. Kaj če še malo bolj testiram svojo gospodarico.'

Tako je služkinja Kālī vstala še kasneje. Gospa Vedehikā je rekla: 'Hej, Kālī!'—'Kaj je, gospa?'—'Zakaj si danes vstala še kasneje?'—'Ni vzroka, gospa.'—'Ni vzroka? Ti pokvarjeno dekle, pa vendar si vstala še kasneje!' In bila je jezna in nezadovoljna in je vzela valjar za testo, ter ga z njim udarila v njeno glavo in jo poškodovala.

Služkinja Kālī je z okrvavljeno glavo naznanila svojo gospodarico sosedom: 'Poglejte, gospe, to je delo nežne gospe! Poglejte, gospe, to je delo ponižne gospe! Poglejte, gospe, to je delo umirjene gospe! Kako je lahko postala jezna in nezadovoljna, če je njena služkinja le kasneje vstala? Kako je lahko vzela valjar za testo, ter ga z njim udarila v njeno glavo in jo poškodovala?' In razširil se je slab glas o gospodarici Vedehiki: 'Gospodarica Vedehikā je groba, gospodarica Vedehikā je nasilna, gospodarica Vedehikā je neusmiljena.'

10. Tako tudi, menihi, so nekateri menihi izjemno prijazni, izjemno skromni, izjemno umirjeni, tako dolgo, dokler se jih ne dotaknejo neprijetne besede. Vendar, ko se jih neprijetne besede dotaknejo, se lahko spozna ali je ta menih resnično prijazen, skromen in umirjen. Jaz nimam meniha lahkega za opomniti, ki ga je z lahkoto opomniti in ki napravi sebe enostavnega za opomniti samo zaradi pridobitve obleke, miloščinske hrane, prostora za počitek in medicinskih potrebščin. Zakaj je tako? Ker tega meniha ni enostavno opomniti niti ga napraviti enostavnega za opomniti, ko ne dobi obleke, miloščinske hrane, prostora za počitek in medicinskih potrebščin. Toda, ko je menih enostavno opomniti in se napravi enostavnega za opomniti, ker izkazuje čast, spoštuje in časti Dhammo, tega jaz z lahkoto opomnim. Zato, menihi, morali bi vaditi takole: 'Nas bo enostavno opomniti in narediti enostavne za opomniti, ker mi izkazujemo čast, spoštovanje in častimo Dhammo.' Tako bi morali vaditi, menihi.

(PET NAČINOV GOVORA)

11. Menihi, obstaja pet načinov govora, ki jih drugi uporabljajo, ko vas nagovorijo: njihov govor je lahko ob pravem času ali ob nepravem času, resničen ali lažniv, nežen ali robot, povezan z dobrim ali slabim, govorjen z umom dobrohotnosti ali z notranjim sovraštvom. Ko te drugi nagovorijo je njihov govor lahko ob pravem času ali ob nepravem času; ko te drugi nagovorijo je lahko njihov govor resničen ali lažniv; ko te drugi nagovorijo je njihov govor lahko nežen ali robot; ko te drugi nagovorijo je njihov govor povezan z dobrim ali s slabim; ko te drugi nagovorijo je njihov govor lahko

povedan z umom dobrohotnosti ali z notranjim sovraštvom. Zato, menihi, bi morali vaditi tako: 'Naš um bo ostal neprizadet in ne bomo izrekli nobenih zlih besed; ostali bomo sočutni za njegovo dobrobit, z umom dobrohotnosti, brez notranjega sovraštva. To osebo bomo nasitili z umom prežetim z dobrohotnostjo in začeni s to osebo, bomo z umom prežetim z dobrohotnostjo prežemali vseobsegajoči svet, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.' Tako bi morali vaditi, menihi.

12. Menihi, predpostavimo, da pride moški z motiko in košem in pravi: 'To veliko zemljo bom napravil, da bo brez prsti.' On bi kopal tukaj in tam, potresal prst tukaj in tam, pljuval tukaj in tam in uriniral tukaj in tam, rekoč: 'Bodi brez prsti, bodi brez prsti!' Kaj mislite, menihi? Ali lahko napravi ta mož, da je ta velika zemlja brez prsti?"—"Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker je ta velika zemlja globoka in neizmerna; ni je lahko napraviti brez prsti. Na koncu bi ta mož postal samo utrujen in razočaran."

13. "Tako tudi, menihi, obstaja pet načinov govora...(kot v tčk.11)... Zato, menihi, bi morali vaditi tako: 'Naš um bo ostal neprizadet... začeni s to osebo, bomo vztrajali s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom podobnim zemlji, obilnim, vzvišenim, neizmernim, brez sovraštva in brez zlobe.' Tako bi morali vaditi, menihi.

14. Menihi, predpostavimo, da pride mož z rdečo, rumeno, modro ali z barvo karmina in reče: 'Narisal bom slike in napravil, da se te slike pojavijo v praznem prostoru.' Kaj mislite, menihi? Ali lahko ta mož riše slike in napravi, da se pojavijo v praznem prostoru?"—"Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker je prazen prostor brezobličen in ni očitien; tam ni lahko risati slike ali napraviti, da se slike vidijo. Na koncu bo ta mož postal samo utrujen in razočaran."

15. Tako tudi, menihi, obstaja pet načinov govora ... Zato, menihi, bi morali vaditi tako: 'Naš um bo ostal neprizadet ... in začeni s to osebo, bomo vztrajali s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom podobnim praznemu prostoru, obilnim, vzvišenim, neizmernim, brez sovraštva in brez zlobe.' Tako bi morali vaditi, menihi.

16. Menihi, predpostavimo, da pride mož s plamenečo baklo in reče: 'S to plamenečo baklo bom segrel in izparel reko Ganges.' Kaj mislite, menihi? Ali lahko ta mož segreje in izpari reko Ganges s to plamenečo baklo?"—"Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker je reka Ganges globoka in neizmerna; ni jo lahko segreti ali izpareti s plamenečo baklo. Na koncu bi ta mož požel samo utrujenost in razočaranje."

17. "Tako tudi, menihi, obstaja pet načinov govora ... Zato, menihi, bi morali vaditi tako: 'Naš um bo ostal neprizadet ... in začeni s to osebo, bomo vztrajali s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom podobnim reki Ganges, obilnim, vzvišenim, neizmernim, brez sovraštva in brez zlobe.' Tako bi morali vaditi, menihi.

18. Menihi, zamislimo si kožnato vrečo, ki je bila obdelana, dobro obdelana, vsa dobro obdelana, mehka, svilnata, ki ne šelesti in ne poka, in pride mož s palico ali s črepinjo in reče: Tukaj je kožnata vreča, ki je obdelana ... ne šelesti in ne poka. Napravil bom, da bo

šelestela in pokala.' Kaj mislite, menihi? Ali lahko ta mož naredi, da bo šelestela ali pokala, če jo podreza s palico ali s črepinjo?"—"Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker je ta kožnata vreča bila obdelana ... ne šelesti in ne poka, in ni lahko napraviti, da šelesti in poka, če se jo podreza s palico ali s črepinjo. Na koncu bi ta mož postal samo utrujen in razočaran."

19. "Menihi, obstaja pet načinov govora, ki jih drugi uporabljajo, ko vas nagovorijo: njihov govor je lahko ob pravem času ali ob nepravem času, resničen ali lažniv, nežen ali robot, povezan z dobrim ali slabim, govoren z umom dobrohotnosti ali z notranjim sovraštvom. Ko te drugi nagovorijo je njihov govor lahko ob pravem času ali ob nepravem času; ko te drugi nagovorijo je lahko njihov govor resničen ali lažniv; ko te drugi nagovorijo je njihov govor lahko nežen ali robot; ko te drugi nagovorijo je njihov govor lahko povezan z dobrim ali s slabim; ko te drugi nagovorijo je njihov govor lahko izrečen z umom dobrohotnosti ali z notranjim sovraštvom. Zato, menihi, bi morali vaditi tako: 'Naš um bo ostal neprizadet in ne bomo izrekli nobenih zlih besed; ostali bomo sočutni za dobrobit te osebe, z umom dobrohotnosti, brez notranjega sovraštva. To osebo bomo nasitili z umom prežetim z dobrohotnostjo; in začeni s to osebo, bomo prežemali vseobsegajoči svet z umom podobnim kožnati vreči, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.' Tako bi morali vaditi, menihi.

(PRISPODOBA Z ŽAGO)

20. Menihi, tudi če bi vam razbojniki brezobzirno rezali ud za udom z dvoročno žago, bi ta, v katerem umu bi vzniknilo sovraštvo do razbojnikov, ne izvršil mojega učenja. Zato, menihi, bi morali vaditi tako: 'Naš um bo ostal neprizadet in ne bomo izrekli nobenih zlih besed; ostali bomo sočutni za dobrobit te osebe, z umom dobrohotnosti, brez notranjega sovraštva. To osebo bomo nasitili z umom prežetim z dobrohotnostjo; in začeni s to osebo, bomo prežemali vseobsegajoči svet z umom prepojenim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.' Tako bi morali vaditi, menihi.

21. Menihi, če v umu stalno držite ta nasvet glede prispodobe z žago, ali vidite kakršenkoli potek govora, vsakdanjega ali robatega, ki ga ne bi mogli prenašati?"—"Ne, častiti gospod."—"Zato, menihi, bi morali imeti ta nasvet iz prispodobe o žagi stalno v umu. To vas bo vodilo do vaše dolgotrajne dobrobiti in sreče."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 22) Alagaddūpama Sutta - Prispodoba o kači

(NARAVNANOST)

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ob tej priložnosti se je pojavil škodljiv pogled v menihu imenovanem Ariṭṭha, ki je bil prej ubijalec jastrebov: "Kakor razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, stvari, ki jih Blaženi imenuje ovire, niso zmožne ovirati tega, ki jim sledi.

3. Nekaj menihov je, ko so to slišali, odšlo do meniha Ariṭṭha in ga vprašalo: "Prijatelj Ariṭṭha, ali je res, da se je v tebi pojavil tak škodljiv pogled?"

"Točno tako, prijatelji. Kakor razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, te stvari, ki jih Blaženi imenuje ovire, niso zmožne ovirati tega, ki jim sledi."

Menihi so v želji, da ga ločijo od tega škodljivega pogleda, pritisnili nanj in ga izprašali in navzkrižno zaslišali: "Prijatelj Ariṭṭha, ne reci tega tako. Ne predstavi napačno Blaženega; ni dobro, da napačno predstaviš Blaženega. Blaženi ne bi tako govoril. V mnogih pogledih je Blaženi navedel, kako oviralne stvari so ovire, in kako so sposobne ovirati tega, ki jim sledi. Blaženi je izjavil, da čutnost da le malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in obupa, in da je nevarnost v njej še večja. S prispodobo skeleta ... s prispodobo kosa mesa ... s prispodobo bakle ... s prispodobo jame s premogom ... s prispodobo sanj ... s prispodobo izposojenega blaga ... s prispodobo sadežev na drevesu ... s prispodobo mesarskega noža in tnala ... s prispodobo kola sulice ... s prispodobo kačje glave je Blaženi izjavil, da čutnost dajo malo zadovoljstva, mnogo neprijetnosti in obupa in da je nevarnost v njej še večja."

Čeprav so ti menihi pritiskali nanj, ga spraševali in navzkrižno zasliševali se je menih Ariṭṭha, poprej ubijalec jastrebov, še vedno trmasto držal tega škodljivega pogleda in še naprej vztrajal v njem.

4. Ker ga menihi niso mogli ločiti od tega škodljivega pogleda, so odšli do Blaženega in ko so mu izkazali spoštovanje, so sedli na stran in mu povedali vse, kar se je zgodilo: "Častiti gospod, ker nismo mogli ločiti meniha Ariṭṭha, poprej ubijalca jastrebov, od tega škodljivega pogleda, sedaj poročamo o tem Blaženemu."

5. Potem je Blaženi nagovoril določenega meniha: "Pridi, menih, povej menihu Ariṭṭhi, poprej ubijalcu jastrebov, v mojem imenu, da ga kliče učitelj."—"Da, častiti gospod," je odgovoril in odšel do meniha Ariṭṭhe in mu povedal: "Učitelj te kliče, prijatelj Ariṭṭha."

"Da, prijatelj," je ta odgovoril in odšel do Blaženega, in ko mu je izkazal spoštovanje, sedel na stran. Blaženi ga je vprašal: "Ariṭṭha, je res, da se je ta škodljiv pogled pojavil v

tebi: 'Kakor razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, stvari, ki jih Blaženi imenuje ovire, niso zmožne ovirati tega, ki jim sledi?'

"Točno tako, častiti gospod. Kot jaz razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, te stvari, ki jih Blaženi imenuje ovire, niso zmožne ovirati tega, ki jim sledi."

6. "Neumnež, od koga si slišal, da učim Dhammo na tak način? Neumnež, ali nisem na veliko načinov izjavil, kako oviralne stvari so ovire in kako so sposobne ovirati tega, ki se zaplete vanje? Izjavil sem, da čutnost daje malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in obupa in da je nevarnost v njej še večja. S prispodobno skeleta ... s prispodobno kosa mesa ... s prispodobno bakle ... s prispodobno jame s premogom ... s prispodobno sanj ... s prispodobno posojenega blaga ... s prispodobno sadežev na drevesu ... s prispodobno mesarskega noža in tnala ... s prispodobno kola sulice ... s prispodobno kačje glave, sem izjavil, da čutnost da malo zadovoljstva, pa veliko neprijetnosti in obupa in da je nevarnost v njej še večja. Toda ti, neumnež, s tvojim napačnim razumevanjem, si nas napačno predstavljal, si ranil sebe in si nakopičil veliko krivde; zaradi tega te bo to privedlo do tvoje škode in dolgotrajne neprijetnosti."

7. Potem je Blaženi tako nagovoril menihe: "Menihi, kaj mislite? Ali ima ta menih Ariṭṭha, prej ubijalec jastrebov, sploh prižgano iskrico modrosti v tej Dhammi in disciplini?"

"Kako bi jo mogel imeti, častiti gospod? Ne, častiti gospod."

Ko je bilo to rečeno, je menih Ariṭṭha, poprej ubijalec jastrebov, obsedel tih, prestrašen, s spuščnimi rameni in sklonjeno glavo, čemerem in brez odgovora. Ko je to videl, mu je Blaženi rekel: "Neumnež, prepoznan boš s svojim lastnim škodljivim pogledom. Vprašal bom menihe glede te zadeve."

8. Potem je Blaženi tako nagovoril menihe: "Menihi, ali razumete Dhammo, ki jo učim, kakor jo ta menih Ariṭṭha, prej ubijalec jastrebov, ali pa si ta škodi, ko nas s tem napačnim razumevanjem napačno predstavlja in si kopiči veliko slabih zaslug?"

"Ne, častiti gospod. Blaženi je na veliko načinov izjavil, kako oviralne stvari so ovire in kako so sposobne ovirati tega, ki se zaplete vanje. Blaženi je izjavil, da čutnost daje malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in obupa in da je nevarnosti v njej še večja. S prispodobno o skeletu ... s prispodobno o kačji glavi je Blaženi izjavil ... da je nevarnost v njej še večja."

"Dobro, menihi. Dobro je, da razumete Dhammo, kot jo učim. Na veliko načinov sem izjavil, kako oviralne stvari so ovire in kako so sposobne ovirati tega, ki se zaplete vanje. Izjavil sem, da čutnost da malo zadovoljstva, veliko neprijetnosti in obupa in da je nevarnost v njej še večja. S prispodobno skeleta ... s prispodobno kačje glave, sem izjavil ... je nevarnost v njih še večja. Toda ta menih Ariṭṭha, prej ubijalec jastrebov, nas je s svojim napačnim razumevanjem napačno predstavljal, s tem škodoval sebi, in si

nakopičil veliko slabih zaslug; zaradi tega bo to privedlo do škode in dolgotrajne neprijetnosti tega zapeljanega moža.

9. Menihi, da se nekdo lahko ukvarja s čutnostjo brez čutnih želja, brez zaznavanja čutne želje, brez misli o čutni želji – to je nemogoče.

(PRISPODOBA O KAČI)

10. Menihi, nek neumnež se uči Dhammo — predavanja, kitice, razlage, verze, vzklike, reke, zgodbe o rojstvih, zgodbe o čudežih in odgovore na vprašanja — ampak, ko se nauči Dhammo, ne preiskuje pomena teh učenj z modrostjo. Ker ne preiskuje pomena teh učenj z modrostjo, jih ne sprejme s premislekom. Namesto tega se uči Dhammo samo zaradi kritiziranja drugih in da bi zmagal v debatah, zato ne izkusi koristi, zaradi katere se je učil Dhammo. Ta učenja, ki jih je napačno razumel, ga vodijo do njegove dolgotrajne škode in neprijetnosti. Zakaj je tako? Ker je napačno sprejel ta učenja.

Predpostavimo, da je mož, ki je potreboval kačo, iskal kačo, potoval v iskanju kače, zagledal veliko kačo in zagrabil njeno zvito telo ali njen rep. Ona se bi obrnila in ga ugriznila v njegovo roko ali laket ali enega od njegovih udov in zaradi tega bi umrl ali trpel smrtne bolečine. Zakaj je tako? Ker je napačno prijel kačo. Tako se tukaj neki neumnež uči Dhammo ... Zakaj je tako? Ker je napačno sprejel ta učenja.

11. Tukaj, menihi, se neki dobri mladenič uči Dhammo — predavanja ... odgovore na vprašanja — in ko se uči Dhammo, preveri pomen teh učenj z modrostjo. Ko preverja pomen teh učenj z modrostjo, jih sprejme z razmišljanjem o njih. On se ne uči Dhammo zaradi kritiziranja drugih in da bi zmagal v debatah, zato izkusi korist, zaradi katere se je učil Dhammo. Ta učenja, ki jih je pravilno razumel, ga vodijo do njegovega dolgotrajnega blagostanja in sreče. Zakaj je tako? Ker je pravilno razumel ta učenja.

Predpostavimo, da je mož, ki je potreboval kačo, iskal kačo, potoval v iskanju kače, zagledal veliko kačo, jo pravilno ujel z razcepljeno palico in ko je to naredil, jo pravilno zagrabil za vrat. Čeprav je kača morebiti ovila svoje telo okoli njegove roke ali njegovega lakta ali njegovih udov, on še vedno ne bi bil zaradi tega blizu smrti ali smrtnega trpljenja. Zakaj je tako? Ker je pravilno zagrabil kačo. Tako se je tukaj neki dobri mladenič učil Dhammo ... Zakaj je tako? Ker je pravilno razumel ta učenja.

12. Zato, menihi, ko razumete pomen mojih trditev, si jih v skladu s tem zapomnite; in ko ne razumete pomena mojih trditev, potem o njih vprašajte mene ali menihe, ki so modri.

(PRISPODOBA O SPLAVU)

13. Menihi, pokazal vam bom, kako je Dhamma podobna splavu, ki je namenjen prečkanju reke, ne pa zato, da bi se ga oprijeli. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.”—“Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel tole:

Menihi, predpostavimo, da je mož med potovanjem zagledal veliko prostranstvo vode, katere ta stran obale je bila nevarna in strašljiva in katere daljna obala je bila varna in ni bila strašljiva, vendar ni bilo nobene ladje ali mostu, da bi človek lahko prišel na nasprotno obalo. Pomislil je: 'Tukaj je to prostranstvo vode, katere ta stran obale je nevarna in strašljiva in katere daljna obala je varna in ni strašljiva, vendar ni nobene ladje ali mostu, da bi človek lahko prišel na nasprotno obalo. Kaj če bi nabral travo, vejice, veje in liste in jih povezal skupaj v splav in s podporo splava in z naporom svojih rok in nog prišel varno preko do nasprotne obale.' In potem je mož nabral travo, vejice, veje in liste, jih povezal skupaj v splav in s podporo splava in z naporom svojih rok in nog prišel varno preko do nasprotne obale. Potem, ko je prišel preko in prispel na drugo stran obale, bi lahko takole pomislil: 'Ta splav je bil zelo koristen zame, ker sem z njegovo podporo in z naporom svojih rok in nog varno prišel na drugo stran obale. Kaj če bi ga dvignil na svojo glavo ali naložil na rame in potem z njim šel kamorkoli bi hotel.' Sedaj, menihi, kaj mislite? Če bi tako naredil, ali bi ta mož naredil tako, kot se naj naredi s tem splavom?"

"Ne, častiti gospod."

"Kaj naj bi ta mož naredil s tem splavom? Menihi, ko bi ta mož prečkal in prispel na drugo obalo, bi lahko pomislil takole: 'Ta splav je bil zelo koristen zame, ker sem z njegovo pomočjo in z naporom svojih rok in nog varno prišel na drugo obalo. Kaj če bi ga odvelkel na suho ali ga spustil v vodo in potem bi odšel kamorkoli bi hotel.' Sedaj, menihi, tako bi moral ta mož narediti s tem splavom. Tako sem vam pokazal, kako je Dhamma podobna splavu, ki je namenjen temu, da vas prenese na drugo obalo, ne pa da se ga oprimate.

14. Menihi, ko spoznate, da je Dhamma podobna splavu, bi morali celo opustiti učenje, kaj šele stvari, ki nasprotujejo učenju.

(STALIŠČA ZA POGLEDE)

15. Menihi, tukaj je šest stališč za poglede. Katerih šest? Menihi, nepoučen navaden posameznik, ki nima spoštovanja do plemenitih in je nevešč in nediscipliniran v svoji Dhammi, ki nima spoštovanja do pravega človeka in je nevešč in nediscipliniran v svoji Dhammi, tako jemlje snov: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo.' On tako jemlje občutke: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo.' On tako jemlje zaznavo: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo.' On tako razume tvorbe: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo.' On jemlje kar se vidi, sliši, občuti, spozna, s čemer se sreča, se je zaželelo in umsko razmišljalo, tako: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo.' In to stališče za poglede, namreč, 'To, kar je sebstvo, je svet; po smrti bom trajen, večni, nespremenljiv; ne bom predmet sprememb, trajal bom tako dolgo, kot večnost' — tudi to stališče jemlje tako: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo.'

16. Menihi, dobro poučeni plemeniti učenec, ki spoštuje plemenite in je spreten in discipliniran v svoji Dhammi, ki ima spoštovanje do pravega človeka in je spreten in

discipliniran v svoji Dhammi, jemlje snov tako: 'To ni moje; to nisem jaz; to ni moje sestvo.' On tako jemlje občutke: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' On tako jemlje zaznavo: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' On tako jemlje tvorbe: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' On jemlje kar se vidi, sliši, občuti, spozna, s čemer se sreča, se je zaželelo, razmišljalo, takole: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' In to stališče za poglede, namreč, 'To, kar je sestvo, je svet; po smrti bom trajen, večn, nespremenljiv, ne bom predmet sprememb; vztrajal bom tako dolgo, kot večnost' — tudi to stališče jemlje tako: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.'

17. Ker jemlje to tako, ni vznemirjen glede tega, kar ne obstaja."

(VZNEMIRJENOST)

18. Ko je bilo to izrečeno, je neki menih vprašal Blaženega: "Častiti gospod, ali je lahko vznemirjenost glede tega, kar na zunaj ne obstaja?"

"To je lahko, menih," je rekel Blaženi. "Menih, nekdo misli takole: 'Ojoj, to sem imel! Ojoj tega nimam več! Ojoj, ko bi to imel! Ojoj, tega ne dobim!' Potem objokuje, se žalosti in toži, se udarja po prsah in postane zmeden. Tako obstaja vznemirjenost o tem, kar na zunaj ne obstaja."

19. "Častiti gospod, ali je lahko, da ne obstaja vznemirjenost glede tega, kar na zunaj ne obstaja?"

"To je lahko, menih," je rekel Blaženi. "Menih, nekdo ne misli takole: 'Ojoj, to sem imel! Ojoj, tega nimam več! Ojoj, ko bi to imel! Ojoj, tega ne dobim!' Potem ne objokuje, se ne žalosti in ne toži, se ne udarja po prsah in ne postane zmeden. Tako ne obstaja vznemirjenost glede tega, kar na zunaj ne obstaja."

20. "Častiti gospod, ali lahko obstaja vznemirjenost glede tega, kar ne obstaja na znotraj?"

"To je lahko, menih," je rekel Blaženi. "Menih, nekdo ima tak pogled: 'Sestvo in svet sta eno in isto; po smrti bom trajen, večn, nespremenljiv, ne bom predmet sprememb; vztrajal bom tako dolgo, kot večnost.' On sliši Tathāgato ali učenca Tathāgate učiti Dhammo za odstranitev vseh stališč do pogledov, fiksiranosti, vdanosti in teženj do pogledov, za umiritev vseh tvorb, opustitvi vseh vezi, za uničenje želje, za brezstrastnost, za prenehanje, za Nibbāno. On misli takole: 'Ojoj, jaz bom uničen! Jaz bom propadel! Ne bo me več!' Potem objokuje, se žalosti in toži, se udarja po prsah in postane zmeden. Zato torej obstaja vznemirjenost glede tega, kar ne obstaja na znotraj."

21. "Častiti gospod, ali je lahko, da ne obstaja vznemirjenost glede tega, kar ne obstaja na znotraj?"

“To je lahko, menih,” je rekel Blaženi. “Menih, nekdo nima pogleda: ‘Sebstvo in svet sta eno in isti ... vztrajal bom tako dolgo kot večnost.’ On sliši Tathāgato ali učenca Tathāgate učiti Dhammo za odstranitev vseh stališč do pogledov, fiksiranosti, vdanosti in teženj do pogledov, za umiritev vseh tvorb, opustitvi vseh vezi, za uničenje želje, za brezstrastnost, za prenehanje, za Nibbāno. On ne misli takole: ‘Ojoj, jaz bom uničen! Jaz bom propadel! Ne bo me več!’ Potem ne objokuje, se ne žalosti in ne toži, se ne udarja po prsih in ne postane zmeden. Zato ne obstaja vznemirjenost glede tega, kar ne obstaja na znotraj.”

(NESTALNOST IN NESEBSTVO)

22. “Menihi, vi si lahko iskreno pridobite to posest, ki je trajna, večna, nespremenljiva, ni predmet sprememb in da lahko vztraja tako dolgo, kot večnost. Vendar, ali vidite kakšno takšno posest, menihi?”—“Ne, častiti gospod.”—“Dobro, menihi. Tudi jaz ne vidim nobene posesti stvari, ki je trajna, večna, nespremenljiva, ni predmet sprememb in da lahko vztraja tako dolgo, kot večnost.

23. Menihi, vi se lahko iskreno držite tega učenja o sebstvu, da se ne bo prebudila skrb, tožba, bolečina, gorje in obup v tem, ki se ga oprime. Vendar, ali vidite kakršnokoli takšno sebstvo, menihi?”—“Ne, častiti gospod.”—“Dobro, menihi. Tudi jaz ne vidim nobenega sebstva, ki bi ne prebudilo skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa v tem, ki se ga oprime.

24. Menihi, vi si lahko iskreno vzamete za podporo takšen pogled, ki ne bo prebudil skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa v tem, ki ga vzame kot podporo. Vendar, ali vidite kakršnokoli takšno podporo pogledom, menihi?”—“Ne, častiti gospod.”—“Dobro, menihi. Tudi jaz ne vidim nobene takšne podpore pogledom, ki bi ne prebudila skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa v tem, ki to vzame kot podporo.

25. Menihi, če obstaja sebstvo, ali bi bilo to moje, kar pripada sebstvu?”—“Da, častiti gospod.”—“Ali, če obstaja to, kar pripada sebstvu, ali bi bilo to moje sebstvo?”—“Da, častiti gospod.”—“Menihi, ker sebstvo in to kar pripada sebstvu ni razumljeno kot resnično in uveljavljeno, potem to stališče za poglede, namreč, ‘Sebstvo in svet sta eno in isto; po smrti bom trajen, večen, nespremenljiv, ne bom predmet sprememb; vztrajal bom tako dolgo, kot večnost’ — ne bi bilo do skrajnosti in popolnoma neumno učenje?”

“Kaj drugega bi lahko bilo, častiti gospod, kot pa do skrajnosti in popolnoma neumno učenje?”

26. “Menihi, kaj mislite? Ali je snov trajna ali nestalna?”—“Nestalna, častiti gospod.”—“Ali je to kar je nestalno, neprijetnost ali prijetnost?”—“Neprijetnost, častiti gospod.”—“Ali je to kar je nestalno, neprijetnost in podvrženo spremembi, primerno jemati takole: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo?’”—“Ne, častiti gospod.”

“Menihi, kaj mislite? Je občutek ... Je zaznavanje ... So tvorbe ... Je zavest trajna ali nestalna?” —“Nestalna, častiti gospod.” —“Je to, kar je nestalno neprijetnost ali prijetnost?” —“Neprijetnost, častiti gospod.” —“Je to, kar je nestalno, neprijetnost in podvrženo spremembi, primerno jemati takole: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo?’” —“Ne, častiti gospod.”

27. “Zato, menihi, vsaka vrsta snovi, pa če pretekla, bodoča ali sedanja, notranja ali zunanja, groba ali fina, manjvredna ali večvredna, blizu ali daleč, vsaka snov se naj vidi tako, kot je v resnici, s pravo modrostjo: ‘Ne, to ni moje; ne, to nisem jaz; ne, to ni moje sebstvo.’ Vsaka vrsta občutka, pa če ... Vsaka vrsta zaznave, pa če ... Vsaka vrsta tvorbe, pa če ... Vsaka vrsta zavesti, pa če je pretekla, bodoča ali sedanja, notranja ali zunanja, groba ali fina, manjvredna ali večvredna, blizu ali daleč, vsa zavest se naj vidi tako, kot je v resnici, s pravo modrostjo: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.’

28. Videno tako, menihi, dobro poučeni plemeniti učenec postane razočaran s snovjo, razočaran z občutki, razočaran z zaznavanjem, razočaran s tvorbami, razočaran z zavestjo.

29. Ko je razočaran, postane brezstrasten. Skozi razočaranje postane njegov um osvobojen. Ko je osvobojen, pride vedenje: ‘Osvobojeno je.’ On razume: ‘Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, ni več vračanja v katerokoli obliko eksistence.’

(ARAHANT)

30. Menihi, tak menih se smatra tisti, čigar ograda je bila dvignjena, čigar jarek je bil zasut, čigar opornik je bil izruvan, ki nima zapaha, plemeniti, čigar zastava je spuščena, čigar breme je odloženo, ki je osvobojen spon.

31. In kako je menih nekdo, čigar ograda je bila dvignjena? Tukaj je menih zapustil nevednost, jo odstranil pri korenini, jo napravil kakor štrcelj roke in jo odstranil, da ni več predmet bodočega pojavljanja. Tako je ta menih nekdo, kateremu je bila ograda dvignjena.

32. In kako je menih nekdo, čigar jarek je bil zasut? Tukaj je menih zapustil tok rojstev, ki prinašajo obnovljeno eksistenco, ga odstranil pri korenini ... da ni več predmet bodočega pojavljanja. Tako je ta menih nekdo, čigar jarek je bil zasut.

33. In kako je menih nekdo, čigar opornik je bil izruvan? Tukaj je menih zapustil željo, jo odstranil pri korenini ... da ni več predmet bodočega pojavljanja. Tako je ta menih nekdo, čigar opornik je bil izruvan.

34. In kako je menih nekdo, ki nima zapaha? Tukaj je menih zapustil pet nižjih ovir, jih odstranil pri korenini ... da niso več predmet bodočega pojavljanja. Tako je ta menih nekdo, ki nima zapaha.

35. In kako je menih plemeniti, čigar zastava je spuščena, čigar breme je odloženo, ki je osvobojen spon? Tukaj je menih zapustil pojem 'jaz sem', ga odstranil pri korenini ... da ni več predmet bodočega pojavljanja. Na tak način je menih plemenitež, čigar zastava je spuščena, čigar breme je odloženo, ki je osvobojen spon.

36. Menihi, ko božanstva z Indro, z Brahmo in s Padžāpati iščejo meniha, ki je na tak način osvobojen v umu, ne najdejo ničesar, za kar bi lahko rekli: 'Zavest tega, ki je minul, je podprta s tem.' Zakaj je tako? Tega, ki je minul, pravim, ni mogoče najti tukaj in sedaj.

(NAPAČNA PREDSTAVITEV TATHĀGATE)

37. Ko je tako govoril, menihi, tako razglašal, sem bil neutemeljeno, oholo, lažno in krivično napačno predstavljen od nekih asketov in brahminov: 'Asket Gotama je nekdo, ki zapeljuje; on uči propad, uničenje, iztrebljenje obstoječega bitja.' Ker jaz nisem in ker tega ne razglašam, sem bil neutemeljeno, oholo, lažno in krivično napačno predstavljen od nekih asketov in brahminov: 'Asket Gotama je nekdo, ki zapeljuje; on uči propad, uničenje, iztrebljenje obstoječega bitja.'

38. Menihi, tako prej kot sedaj je to kar učim, neprijetnost in prenehanje neprijetnosti. Če drugi zlorablajo, zmerjajo, grajajo in nadlegujejo Tathāgato zaradi tega, Tathāgata na ta račun ne čuti nadlegovanja, zagrenjenosti ali potrtosti srca. In če drugi častijo, spoštujejo, cenijo in obožujejo Tathāgato zaradi tega, Tathāgata na ta račun ne čuti užitka, veselja ali vznesenosti srca. Če drugi častijo, spoštujejo, cenijo in obožujejo Tathāgato zaradi tega, Tathāgata na ta račun misli tako: 'Oni zame izvajajo takšna dela z ozirom na to, kar je bilo prej v celoti razumljeno.'

39. Zato, menihi, če te drugi zlorablajo, zmerjajo, grajajo in nadlegujejo, zaradi tega ne bi smel vzdrževati nobenega nadlegovanja, zagrenjenosti ali potrtosti srca. In če te drugi častijo, spoštujejo, cenijo in obožujejo, zaradi tega ne bi smel odobravati nobenega užitka, veselja ali vznesenosti srca. Če te drugi častijo, spoštujejo, cenijo in obožujejo, bi zaradi tega moral glede tega misliti tako: 'Oni za nas izvajajo takšna dela z ozirom na to, kar je bilo prej v celoti razumljeno.'

(NI VAŠE)

40. Zato, menihi, karkoli ni vaše, to opustite; ko ste opustili, vas bo to vodilo do vaše dolgotrajne dobrobiti in sreče. Kaj je to, kar ni vaše? Snov ni vaša. Opustite jo. Ko ste jo opustili, vas bo to vodilo do vaše dolgotrajne dobrobiti in sreče. Občutek ni vaš. Opustite ga. Ko ste ga opustili, vas bo to vodilo do vaše dolgotrajne dobrobiti in sreče. Zaznava ni vaša. Opustite jo. Ko ste jo opustili, vas bo to vodilo do vaše dolgotrajne dobrobiti in sreče. Tvorbe niso vaše. Opustite jih. Ko ste jih opustili, vas bo to vodilo do vaše dolgotrajne dobrobiti in sreče. Zavest ni vaša. Opustite jo. Ko ste jo opustili, vas bo to vodilo do vaše dolgotrajne dobrobiti in sreče.

41. Menihi, kaj mislite? Če bi ljudje odnesli travo, palice, veje in liste iz Džetovega gozdička ali jih zažgali ali naredili s tem kar bi hoteli ali bi pomislili: 'Ljudje nas odnašajo ali nas sežigajo ali delajo z nami kar hočejo?'—“Ne, častiti gospod. Zakaj ne? Ker to ni niti naše sestvo niti nekaj, kar pripada našemu sestvu.”—“Tako tudi, menihi, karkoli ni vaše, opustite; ko ste to opustili, vas bo to vodilo do dolgotrajne dobrobiti in sreče. Kaj je to, kar ni vaše? Snov ni vaša ... Občutki niso vaši ... Zaznava ni vaša ... Tvorbe niso vaše ... Zavest ni vaša. Opustite jo. Ko ste jo opustili, vas bo to vodilo do dolgotrajne dobrobiti in sreče.

(V TEJ DHAMMI)

42. Menihi, Dhamma, ki sem jo dobro razglasil, je jasna, odprta, očitna in brez potrebnih popravkov. V Dhammi, ki sem jo dobro razglasil, ki je jasna, odprta, očitna in brez potrebnih popravkov, ni bodočih ciklov eksistence v primeru teh menihov, ki so arahanti z uničenimi vplivi, ki so živeli sveto življenje, naredili kar je bilo potrebno, odložili breme, dosegli svoj lasten cilj, uničili okove eksistence in so popolnoma osvobojeni skozi končno vednost.

43. Menihi, Dhamma, ki sem jo dobro razglasil, je jasna ... brez potrebnih popravkov. V Dhammi, ki sem jo dobro razglasil, ki je jasna ... brez potrebnih popravkov, se ti menihi, ki so opustili pet nižjih ovir, morajo še enkrat spontano ponovno pojaviti (v Čisti deželi) in tam doseči končno Nibbāno, ne da se bodo še kdaj vrnili iz tistega sveta.

44. Menihi, Dhamma, ki sem jo dobro razglasil, je jasna ... brez popravkov. V Dhammi, ki sem jo dobro razglasil, ki je jasna ... brez potrebnih popravkov, so ti menihi, ki so opustili tri ovire in oslabili poželenje, sovraštvo in zablodo, vsi enkrat povratniki, ki se še enkrat vrnejo na ta svet, da napravijo konec neprijetnosti.

45. Menihi, Dhamma, ki sem jo dobro razglasil, je jasna ... brez potrebnih popravkov. V Dhammi, ki sem jo dobro razglasil, ki je jasna ... brez potrebnih popravkov, so vsi ti menihi, ki so opustili tri okove, vstopili v tok in niso več predmet pogube in so vezani za osvoboditev in so na poti k prebujenju.

46. Menihi, Dhamma, ki sem jo dobro razglasil, je jasna ... brez potrebnih popravkov. V Dhammi, ki sem jo dobro razglasil, ki je jasna ... brez potrebnih popravkov, so ti menihi, ki so sledilci Dhamme ali sledilci prepričanja, vsi na poti k prebujenju.

47. Menihi, Dhamma, ki sem jo dobro razglasil, je jasna, odprta, očitna in brez potrebnih popravkov. V Dhammi, ki sem jo dobro razglasil, ki je jasna, odprta, očitna in brez potrebnih popravkov so ti, ki imajo dovolj vere v mene, dovolj ljubezni do mene, vsi na poti v nebesa.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 23) Vammika Sutta - Mravljišče

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Ob tej priliki je častiti Kumāra Kassapa živel v Gozdičku slepega moža.

Ko je bila že pozna noč, je neko božanstvo čudovitega videza, ki je osvetlilo celoten Gozdiček slepega moža, pristopilo k častitemu Kumāru Kassapi in stopilo na stran. Ko je tako stalo, mu je božanstvo reklo:

2. "Menih, menih! To mravljišče se kadi ponoči in gori podnevi.

Tako je rekel brahmin: 'Koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal palico: 'Palica, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Vrzi ven palico; koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal krastačo: 'Krastača, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Vrzi ven krastačo; koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal vilice: 'Vilice, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Vrzi ven vilice; koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal sito: 'Sito, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Vrzi ven sito; koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal želvo: 'Želva, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Vrzi ven želvo; koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal sekiro in tnalno: 'Sekira in tnalno, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Vrzi ven sekiro in tnalno; koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal kos mesa: 'Kos mesa, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Vrzi ven kos mesa; koplji z nožem, modrijan.' Ko je kopal z nožem je modrijan zagledal a kobro: 'Kobra, častiti gospod.'

Tako je rekel brahmin: 'Pusti kobro; ne škoduj kobri; spoštuj kobro.'

Menih, moral bi k Blaženemu in ga vprašati o teh prisposodobah. Kot ti Blaženi pove, tako si zapomni. Menih, razen Tathāgate ali učenca Tathāgate ali tega, ki se je od njega učil, ne vidim nikogar na tem svetu, z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, v tej generaciji z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenimi ljudmi, katerega razlaga te uganke bi zadovoljila um."

To je reklo božanstvo in nato naenkrat izginilo.

3. Ko je noč minila je častiti Kumāra Kassapa odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil je sedel na stran in povedal Blaženemu kaj se je zgodilo. Potem je vprašal: “Častiti gospod, kaj je mravljišče, kaj je kajenje ponoči, kaj je gorenje podnevi? Kdo je brahmin, kdo je modrijan? Kaj je nož, kaj je kopanje, kaj je palica, kaj je krastača, kaj so vilice, kaj je sito, kaj je želva, kaj sta sekira in tnalo, kaj je kos mesa, kaj je kobra?”

4. “Menih, mravljišče je simbol za telo, narejeno iz snovi, ki ga sestavljajo štirje veliki elementi, ustvarjeno od matere in očeta, zgrajeno iz kuhanega riža in ovsene kaše in je predmet nestalnosti, obrabe in izrabe, raztapljanja in razpada.

Kar človek misli in tuhta ponoči in temelji na dejanjih podnevi, je ‘se kadi ponoči.’

Dejanja, ki jih človek izvaja podnevi s telesom, v govoru in mislih, ko je ponoči razmišljal in razglabljal, je ‘gori podnevi.’

Brahmin je simbol za Tathāgato, izpopolnjenega in popolno prebujenega. Modrijan je simbol za meniha na višji stopnji vadbe. Nož je simbol plemenite modrosti. Kopanje je simbol za prebujanje vztrajnosti.

Palica je simbol za nevednost. ‘Vrzi ven palico: opusti nevednost. Koplji z nožem, modrijan.’ To je pomen.

Krastača je simbol za obup zaradi jeze. ‘Vrzi ven krastačo: opusti obup zaradi jeze. Koplji z nožem, modrijan.’ To je pomen.

Vilice so simbol za dvom. ‘Vrzi ven vilice: opusti dvom. Koplji z nožem, modrijan.’ To je pomen.

Sito je simbol za pet ovir, namreč, za oviro želje po čutnosti, oviro zlobnost, oviro lenosti in toposti, oviro vznemirjenosti in zaskrbljenosti in oviro dvoma. ‘Vrzi ven sito: opusti pet ovir. Koplji z nožem, modrijan.’ To je pomen.

Želva je simbol za pet agregatov s predpostavko, namreč, agregat snovi s predpostavko, agregat občutka s predpostavko, agregat zaznavanja s predpostavko, agregat tvorb s predpostavko in agregat zavesti s predpostavko. ‘Vrzi ven sito: opusti pet agregatov. Koplji z nožem, modrijan.’ To je pomen.

Sekira in tnalo sta simbola petih vezi čutnosti – oblik, ki se spoznajo z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje; zvokov, ki se spoznajo z ušesi ... vonjev, ki se spoznajo z nosom ... okusov, ki se spoznajo z jezikom ... otipljivosti, ki se spozna s telesom, po kateri se želi, se hrepeni, je prijetna in simpatična, povezana z željo po čutnosti in izziva poželenje. ‘Vrzi ven sekiro in tnalo: opusti pet vezi čutnosti. Koplji z nožem, modrijan.’ To je pomen.

Kos mesa je simbol slasti in poželenja. 'Vrzi ven kos mesa: opusti slast in poželenje. Koplji z nožem, modrijan.' To je pomen.

Kobra je simbol za meniha, ki je uničil vplive. 'Pusti kobro; ne škoduj kobri; spoštuj kobro.' To je pomen."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Kumāra Kassapa je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 24) Rathavināta Sutta - Kočije

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Več menihov iz rojstne dežele [Blaženega],[1] ki so tam preživeli deževni umik, je odšlo do Blaženega, se mu poklonilo in sedlo na stran. Blaženi jih je vprašal: "Menihi, kdo iz [moje] rojstne dežele je tam cenjen med menihi, med svojimi tovariši v svetem življenju na ta način: 'Ima malo želja, govori menihom o maloštevilnosti želja; je zadovoljen, govori menihom o zadovoljitvi; je v samoti, govori menihom o samoti; je odmaknjen od družbe, govori menihom o odmaknjenosti od družbe; je energičen, govori menihom o dvigovanju energije; ima razvito vrlino, govori menihom o pridobitvi vrline; je dosegel zbranost, govori menihom o pridobitvi zbranosti; je dosegel modrost, govori menihom o pridobitvi modrosti; je dosegel odrešitev, govori menihom o pridobitvi odrešitve; je dosegel vednost in vizijo odrešitve, govori menihom o pridobitvi vednosti in vizije odrešitve; on je ta, ki svetuje, informira, vzgaja, spodbuja, vzbuja in bodri svoje tovariše v svetem življenju?'"

"Častiti gospod, častitega Puṇṇa Mantāniputta [2] menihi, njegovi tovariši v svetem življenju zelo cenijo v domovini [Blaženega]."

3. Ob tej priložnosti je častiti Sāriputta sedel blizu Blaženega. V častitem Sāriputti se je pojavila sledeča misel: "To je korist za častitega Puṇṇa Mantāniputta, to je velika korist zanj, da ga njegovi modri tovariši v svetem življenju hvalijo v prisotnosti učitelja. Morda bomo enkrat srečali častitega Puṇṇa Mantāniputta in se z njim pogovorili."

4. Potem, ko je Blaženi ostal v Rādžagahu tako dolgo kot si je izbral, se je odpravil potovati po odsekih do Sāvattḥīja. Ko je potoval po odsekih, je končno došel do Sāvattḥīja, kjer je živel v Džetovem gozdičku v Anāthapiṇḍikovem parku.

5. Častiti Puṇṇa Mantāniputta je slišal: "Blaženi je prispel k Sāvattḥīju in živi v Džetovem gozdičku v Anāthapiṇḍikovem parku." In častiti Puṇṇa Mantāniputta je pospravil svoje prebivališče, vzел svoje zunanje oblačilo ter posodo in se odpravil po etapah do Sāvattḥīja. Ko je potoval po etapah, je končno prispel do Sāvattḥīja in odšel do Džetovega gozdička v Anāthapiṇḍikovem parku, da bi videl Blaženega. Ko se je poklonil Blaženemu je sedel na stran Blaženega, ki ga je poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil z govorom o Dhammi. Potem se je častiti Puṇṇa Mantāniputta, poučen, vzpodbujen, navdušen in opogumljen z govorom Blaženega o Dhammi, očaran in razveseljen nad besedami Blaženega, dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, je ob njegovi desni strani odšel do Gozdička slepega moža, da bi prebil dan.

6. Neki menih je odšel do častitega Sāriputte in mu rekel: "Prijatelj Sāriputta, menih Puṇṇa Mantāniputta, o katerem si vedno pohvalno govoril, se je pravkar poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil z govorom Blaženega o Dhammi; ko je bil očaran in razveseljen nad besedami Blaženega, se je dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, je ob njegovi desni strani odšel do Gozdička slepega moža, da bi prebil dan."

7. Potem je častiti Sāriputta hitro pobral rogoznico in tesno sledil častitemu Puṇṇa Mantāniputti, tako da ga je imel stalno na očeh. Častiti Puṇṇa Mantāniputta je prišel v Gozdiček slepega moža in sedel ob vznožje drevesa, da bi prebil dan.

(SVETO ŽIVLJENJE POD VODSTVOM BUDDHE)

8. Ko je bil večer, je častiti Sāriputta prišel iz samote, odšel do častitega Puṇṇa Mantāniputte in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in družaben pogovor končan, je sedel na stran častitega Puṇṇa Mantāniputte in vprašal:

9. "Ali se živi sveto življenje pod vodstvom našega Blaženega, prijatelj?" – "Da, prijatelj." – "Toda, prijatelj, je zaradi očiščenja kreposti, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?" – "Ne, prijatelj." – "Potem, je zaradi očiščenja uma, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?" – "Ne, prijatelj." – "Potem, je zaradi očiščenja pogleda, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?" – "Ne, prijatelj." – "Potem, je zaradi očiščenja s preseganjem dvoma, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?" – "Ne, prijatelj." – "Potem, je zaradi očiščenja z vednostjo in vizijo o tem kaj je pot in kaj ni pot, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?" – "Ne, prijatelj." – "Potem, je zaradi očiščenja z vednostjo in vizijo te poti, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?" – "Ne, prijatelj." – "Potem, je zaradi očiščenja z vednostjo in vizijo, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?" – "Ne, prijatelj."

10. "Prijatelj, ko si bil vprašan: 'Toda, prijatelj, je zaradi očiščenja kreposti, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?' ste odgovorili: 'Ne, prijatelj.' Ko sem vprašal: 'Potem, je zaradi očiščenja uma ... očiščenja pogleda ... očiščenja s preseganjem dvoma ... očiščenja z vednostjo in vizijo o tem kar je pot in kar ni pot ... očiščenja z vednostjo in vizijo o poti ... očiščenja z vednostjo in vizijo, da se sveto življenje živi pod vodstvom Blaženega?' ste odgovorili: 'Ne, prijatelj.' Zaradi česa torej, prijatelj, se živi sveto življenje pod vodstvom Blaženega?"

"Prijatelj, zaradi končne Nibbāne brez ostanka [3], živimo sveto življenje pod vodstvom Blaženega."

11. "Toda, prijatelj, je očiščenje kreposti končna Nibbāna brez ostanka?" – "Ne, prijatelj." – "Potem je očiščenje uma končna Nibbāna brez ostanka?" – "Ne, prijatelj." – "Potem je očiščenje pogleda končna Nibbāna brez ostanka?" – "Ne, prijatelj." – "Potem je očiščenje s preseganjem dvoma končna Nibbāna brez ostanka?" – "Ne, prijatelj." – "Potem je očiščenje z vednostjo in vizijo o tem kaj je pot in kaj ni pot končna Nibbāna brez ostanka?" – "Ne, prijatelj." – "Potem je očiščenje z vednostjo in vizijo poti končna Nibbāna brez ostanka?" – "Ne, prijatelj." – "Potem je očiščenje z vednostjo in vizijo končna Nibbāna brez ostanka?" – "Ne, prijatelj." – "Toda, prijatelj, je končna Nibbāna brez ostanka, ki se naj jo doseže brez teh stanj?" – "Ne, prijatelj."

12. "Ko si bil vprašam: 'Toda, prijatelj, je očiščenje kreposti končna Nibbāna brez ostanka?' si odgovoril: 'Ne, prijatelj.' Ko sem vprašal: 'Potem je očiščenje uma ... očiščenje pogleda ... očiščenje s preseganjem dvoma ... očiščenje z vednostjo in vizijo kaj je pot in kaj ni pot ... očiščenje z vednostjo in vizijo o poti ... očiščenje z vednostjo in vizijo končne Nibbāne brez ostanka?' si odgovoril: 'Ne, prijatelj.' In ko sem vprašal: 'Toda, prijatelj, je končna Nibbāna brez ostanka, ki se naj jo doseže brez teh stanj?' si odgovoril: 'Ne, prijatelj.' Toda kako, prijatelj, se naj razume pomen teh trditev?"

13. "Prijatelj, če bi Blaženi opisal očiščenje kreposti kot končno Nibbāno brez ostanka, bi on opisal tudi kaj je še ostanek, ki spremlja končno Nibbāno brez ostanka. Če je Blaženi opisal očiščenje uma ... očiščenje pogleda ... očiščenje s preseganjem dvoma ... očiščenje z vednostjo in vizijo kaj je pot in kaj ni pot ... očiščenje z vednostjo in vizijo o poti ... očiščenje z vednostjo in vizijo končne Nibbāne brez ostanka, bi on opisal tudi kaj je še vedno ostanek, ki spremlja končno Nibbāno brez ostanka. In če je končno Nibbāno brez ostanka lahko doseči brez teh stanj, potem bi navaden posameznik dosegel končno Nibbāno, ker navaden posameznik je brez teh stanj.

(PRISPODOBA S KOČIJAMI)

14. Glede na to, prijatelj, ti bom povedal prispodobo, ker nekateri modri ljudje razumejo pomen trditev z uporabo prispodobe. Predpostavimo, da bi kralj Pasenadi iz Kosale, ko je živel v Sāvattḥīju, moral urediti nek nujni posel v Sāketi in da je med Sāvattḥījem in Sāketijem bilo pripravljenih zanj sedem kočij. Takrat bi kralj Pasenadi iz Kosale zapustil Sāvattḥī skozi notranja vrata palače, se povzpел na prvo kočijo in z uporabo prve kočije

prišel do druge kočije; potem bi sestopil iz prve kočije in se povzpel na drugo kočijo in z uporabo druge kočije bi prispel do tretje kočije ... z uporabo tretje kočije bi prispel do četrte kočije ... z uporabo četrte kočije bi prispel do pete kočije ... z uporabo pete kočije bi prispel do šeste kočije ... z uporabo šeste kočije bi prispel do sedme kočije in z uporabo sedme kočije bi prispel do notranjih vrat palače v Sāketi. Ko bi prišel do notranjih vrat palače, bi ga njegovi prijatelji in znanci, člani njegove družine in sorodniki vprašali: 'Gospod, ali si prišel iz Sāvattḥija do notranjih vrat palače z uporabo te kočije?' Kako bi kralj Pasenadi iz Kosale odgovoril, da bi bil odgovor pravilen?"

"Da bi pravilno odgovoril na vprašanje, prijatelj, bi moral odgovoriti tako: 'Ko sem živel v Sāvattḥiju, sem moral urediti nek nujni posel v Sāketi in med Sāvattḥijem in Sāketijem je bilo sedem kočij pripravljenih za mene. Ko sem zapustil Sāvattḥī skozi notranja vrata palače, sem se povzpel na prvo kočijo in z uporabo prve kočije prispel do druge kočije; potem sem sestopil iz prve kočije in se povzpel na drugo kočijo in z uporabo druge kočije prispel do tretje ... četrte ... pete ... šeste ... sedme kočije, in z uporabo sedme kočije sem prispel do notranjih vrat palače v Sāketi.' Da bi odgovoril točno, bi moral odgovorili tako."

15. "Tako tudi, prijatelj, očiščenje kreposti je za doseganje očiščenja uma; očiščenje uma je za doseganje očiščenja pogleda; očiščenje pogleda je za doseganje očiščenja s preseganjem dvoma; očiščenje s preseganjem dvoma je za doseganje očiščenja z vednostjo in vizijo kaj je pot in kaj ni pot; očiščenje z vednostjo in vizijo o tem kaj je pot in kaj ni pot je za doseganje očiščenja z vednostjo in vizijo o poti; očiščenje z vednostjo in vizijo o poti je za doseganje očiščenja z vednostjo in vizijo; očiščenje z vednostjo in vizijo je za doseganje končne Nibbāne brez ostanka. Za končno Nibbāno brez ostanka je bilo živeto to sveto življenje pod vodstvom Blaženega."

16. Ko je bilo to rečeno je častiti Sāriputta vprašal častitega Puṇṇa Mantāniputta: "Kakšno je ime častitega in kako poznajo častitega njegovi tovariši v svetem življenju?"

"Moje ime je Puṇṇa, prijatelj, in moji tovariši v svetem življenju me poznajo kot Mantāniputta."

"To je čudovito, prijatelj, to je neverjetno! Na vsako globoko vprašanje je častiti Puṇṇa Mantāniputta odgovoril, točko za točko, kot izkušen učenec, ki pravilno razume učiteljev nauk. To je pridobitev za njegove tovariše v svetem življenju, to je velika pridobitev za njih, da imajo priložnost videti in izkazati spoštovanje častitemu Puṇṇa Mantāniputti. Tudi če bi častitega Puṇṇa Mantāniputta nosili na blazini na njihovih glavah, da bi njegovi tovariši v svetem življenju dobili priložnost, da ga vidijo in mu izkažejo spoštovanje, bi to bila pridobitev za njih, velika pridobitev za njih. In to je pridobitev za nas, velika pridobitev za nas, da imamo priložnost videti in izkazati spoštovanje častitemu Puṇṇa Mantāniputti."

17. Ko je bilo to rečeno je častiti Puṇṇa Mantāniputta vprašal častitega Sāriputto: "Kakšno je ime častitega in kako njegovi tovariši v svetem življenju poznajo častitega?"

“Moje ime je Upatissa, prijatelj, in moji tovariši v svetem življenju me poznajo kot Sāriputta.”

“Resnično, prijatelj, mi nismo vedeli, da smo govorili s častitim Sāriputto, učencem, ki je kakor sam Učitelj. Če bi vedeli, da je to bil častiti Sāriputta, mi ne bi smeli toliko govoriti. To je čudovito, prijatelj, to je neverjetno! Na vsako globoko vprašanje je častiti Sāriputta odgovoril, točko za točko, kot izkušen učenec, ki pravilno razume učiteljev predpis. To je pridobitev za njegove tovariše v svetem življenju, to je velika pridobitev za njih, da imajo priložnost videti in izkazati spoštovanje častitemu Sāriputti. Tudi če bi častitega Sāriputto nosili na blazini na njihovih glavah, da bi njegovi tovariši v svetem življenju dobili priložnost, da ga vidijo in mu izkažejo spoštovanje, bi to bila pridobitev za njih, velika pridobitev za njih. In to je pridobitev za nas, velika pridobitev za nas, da imamo priložnost videti in izkazati spoštovanje častitemu Sāriputti.”

Tako sta se ti veliki bitji razveselili v dobrih besedah eden drugega.

Opombe

[1] Kapilavatthu (Kapilavastu) – mesto pod Himalayo (sedaj Tilaurakot v južnem Nepal), ki je bilo za časa Buddhe glavno mesto istoimene pokrajine, v kateri je živel narod Sākyanov.

[2] Častiti Puṇṇa Mantāniputta je pripadal brahminski družini in ga je posvetil častiti Añña Kondañña v Kapilavatthuju. Tam je še naprej prebival, dokler se ni odločil obiskati Buddho v Sāvattḥiju. Kasneje ga je Buddha označil za najbolj uglednega meniha med učitelji Dhamme.

[3] Nibbāna brez ostanka – ostanek je nekaj nečistosti, ki loči nepovratnika od arahanta.

(MN 25) Nivāpa Sutta - Vaba

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

(LOVEC IN ČREDA JELENOV)

2. "Menihi, lovec na jelene ne nastavlja vabe za jelene, ker bi mislil: 'Naj čreda jelenov uživa to vabo, ki sem jo nastavil in naj dolgo živi in bo lepa in vztraja dolgo časa.' Lovec na jelene nastavi vabo za čredo jelenov, ker misli: 'Čreda jelenov bo jedla hrano neoprezno, tako da bo šla prav v sredo vabe, ki sem jo nastavil; ko bodo tako naredili, bodo postali omamljeni; ko bodo omamljeni, bodo postali nepazljivi; ko bodo nepazljivi, lahko zaradi vabe delam z njimi kar hočem.'

3. In jeleni iz prve črede so jedli hrano nepazljivo, tako da so šli prav v sredo vabe, ki jo je lovec nastavil; ko so to naredili, so postali omamljeni; ko so bili omamljeni, so postali nepazljivi; ko so bili nepazljivi je lovec lahko delal z njimi kar je hotel, in to zaradi te vabe. Tako jelenom iz prve črede ni uspelo, da bi se osvobodili lovčeve oblasti in kontrole.

4. Jeleni iz druge črede so ocenili: 'Jelenom iz prve črede, tako kot so ravnali, brez previdnosti, se ni uspelo osvoboditi lovčeve oblasti in kontrole. Kaj če se vsi skupaj odpovemo tej hrani v vabi; izognimo se temu velikemu užitku in gremo v gozdno divjino in tam živimo.' In to so storili. Toda v zadnjem mesecu vročega obdobja, ko sta bili trava in voda porabljeni, so njihova telesa oslabela do skrajne izčrpanosti; zaradi tega so izgubili svojo moč in energijo; ko so izgubili svojo moč in energijo, so se vrnili do te iste vabe, ki jo je nastavil lovec.

Hrano so jedli nepazljivo, tako da so šli prav v sredo vabe. Ko so to naredili, so postali omamljeni; ko so bili omamljeni, so postali nepazljivi; ko so bili nepazljivi je lovec lahko delal z njimi kar je hotel, in to zaradi te vabe. Tako se jelenom iz druge črede ni uspelo osvoboditi lovčeve oblasti in kontrole.

5. Jeleni iz tretje črede so ocenili: 'Jelenom iz prve črede, tako kot so ravnali, brez previdnosti, se ni uspelo osvoboditi lovčeve oblasti in kontrole. Jelenom iz druge črede, ko so videli kako je jelenom iz prve črede spodletelo, čeprav so delovali z načrtovanjem in s previdnostjo, tako da so šli živeti v gozdno divjino, se tudi ni uspelo osvoboditi lovčeve oblasti in kontrole. Kaj če naredimo naše prebivališče v dosegu lovčeve vabe. Na ta način ne bomo jedli hrane nepazljivo in ne bomo šli prav v sredo vabe, ki jo je lovec nastavil; tako ne bomo postali omamljeni; ko ne bomo omamljeni, ne bomo nepazljivi; ko nismo nepazljivi, lovec ne bo delal z nami kar bi hotel, in to zaradi te vabe.' In to so storili.

Toda potem so lovec in njegovi privrženci ocenili: 'Ti jeleni iz tretje črede so zviti in premeteni kot kaki coprniki in čarodeji. Oni jedo nastavljeno vabo, ne da bi mi vedeli, da so prišli in odšli. Kaj če imamo nastavljeno vabo, ki je v celoti obdana v širokem območju s pletenimi ovirami iz vrbovega protja; potem bomo mogoče lahko videli tretjo čredo jelenov, kje prebiva in kje se skriva.' Tako so storili in videli so, kje prebiva tretja čreda jelenov in kje se skriva. In tako je jelenom tudi v tretji čredi jelenov spodletelo, da bi se osvobodili lovčeve oblasti in kontrole.

6. Jeleni iz četrte črede so ocenili: 'Jelenom iz prve črede, tako kot so ravnali, brez previdnosti, se ni uspelo osvoboditi lovčeve oblasti in kontrole. Jeleni iz druge črede, ko so videli kako je jelenom iz prve črede spodletelo, čeprav so delovali z načrtovanjem in s previdnostjo, tako da so šli živeti v gozdno divjino, je tudi spodletelo osvoboditi se lovčeve oblasti in kontrole. In jelenom iz tretje črede, ko so videli kako je spodletelo jelenom iz prve črede in tudi jelenom iz druge črede, čeprav so delovali z načrtovanjem in s previdnostjo izdelave njihovega prebivališča v dosegu lovčeve vabe, je tudi spodletelo osvoboditi se lovčeve oblasti in kontrole. Kaj če naredimo naše prebivališče tam, kamor lovec in njegovi privrženci ne morejo. Potem, ko to naredimo, ne bomo jedli hrane nepazljivo in ne bomo šli prav v sredo vabe, ki jo je lovec nastavil; na ta način ne bomo postali omamljeni; ko ne bomo omamljeni, ne bomo nepazljivi; ko nismo nepazljivi, lovec ne bo delal z nami kar bi hotel, in to zaradi te vabe.' In so to storili.

Toda, lovec in njegovi privrženci so ocenili: 'Ti jeleni iz tretje črede so zviti in premeteni kot kaki coprniki in čarodeji. Oni jedo nastavljeno vabo, ne da bi mi vedeli, da so prišli in odšli. Kaj če imamo nastavljeno vabo, ki je v celoti obdana v širokem območju s pletenimi ovirami iz vrbovega protja; potem bomo mogoče lahko videli četrto čredo jelenov, kje prebiva in kje se skriva.' Tako so storili, vendar niso videli, kje prebiva četrta čreda jelenov in kje se skriva. Potem so lovec in njegovi privrženci ocenili: 'Če bomo prestrašili četrto čredo jelenov, bodo prestrašeni opozorili druge, in tako bodo vse črede jelenov zapustile to vabo, ki smo jo nastavili. Kaj če ravnamo s četrto čredo jelenov z brezbriznostjo.' In to so storili. Tako je bila četrta čreda jelenov osvobojena lovčeve oblasti in kontrole.

(O POMENU PRISPODOBE)

7. Menihi, to prisposodbo sem podal z namenom, da posreduje pomen. To je pomen: 'Vaba' je izraz za pet vezi čutnosti. 'Lovec' je izraz za Māro ali Zlobneža. 'Privrženci lovca' je izraz za privržence Māre. 'Čreda jelenov' je izraz za askete in brahmine.

8. Asketi in brahmini prve vrste so jedli hrano nepazljivo, tako da so šli prav v sredo vabe in posvetnih materialnih stvari, ki jih je Māra nastavil; ko so to storili, so postali omamljeni; ko so bili omamljeni, so postali nepazljivi; ko so bili nepazljivi je Māra lahko delal z njimi kar je hotel, in to zaradi te vabe in posvetnih materialnih stvari. Tako je asketom in brahminom prve vrste spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Ti asketi in brahmini, pravim, so ravno taki kot jeleni prve črede.

9. Asketi in brahmini druge vrste so ocenili: 'Tem asketom in brahminom prve vrste je s svojim ravnanjem, brez previdnosti, spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Kaj če se vsi skupaj izognemo tej vabeči hrani in posvetnim materialnim stvarem; izogibajoč se temu strašnemu užitku, pojdemo ven v divjino gozda in tam živimo.' In to so storili. Tam so jedli svežo zelenjavo ali proso ali divji riž ali olupke ali mah ali riževe otrobe ali odvržene odpadke kuhanega riža ali sezamovo moko ali travo ali kravje govno; živeli so od gozdnih korenin in sadežev, hranili so se z odpadlimi sadeži.

Toda zadnjega meseca vročega obdobja, ko sta bili trava in voda porabljeni, so njihova telesa oslabela do skrajne izčrpanosti; zaradi tega so izgubili svojo moč in energijo; ko so izgubili svojo moč in energijo, so izgubili svojo osvoboditev uma; z izgubo svoje osvoboditve uma, so se vrnili do te iste vabe, ki jo je nastavil Māra in k posvetnim materialnim stvarim; hrano so jedli nepazljivo, tako da so šli prav v sredo nje; ko so to storili, so postali omamljeni; ko so bili omamljeni, so postali nepazljivi; ko so bili nepazljivi, je Māra delal z njimi kar je hotel in to zaradi te vabe in posvetnih materialnih stvari. Tako je asketom in brahminom druge vrste spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Ti asketi in brahmini, pravim, so ravno taki kot jeleni druge črede.

10. Asketi in brahmini tretje vrste so ocenili: 'Tem asketom in brahminom prve vrste, tako kot so ravnali, brez previdnosti, je spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Tem asketom in brahminom druge vrste, ko so videli kako je asketom in brahminom prve vrste spodletelo, čeprav so delovali z načrtovanjem in s previdnostjo, tako da so šli živeti v gozdno divjino, je tudi spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Kaj če naredimo naše prebivališče v dosegu vabe, ki jo je nastavil Māra in posvetnih materialnih stvari. Potem, ko to naredimo, ne bomo jedli hrane nepazljivo in ne bomo šli takoj prav v sredo vabe, ki jo je nastavil Māra in posvetnih materialnih stvari; na ta način ne bomo postali omamljeni; ko ne bomo omamljeni, ne bomo nepazljivi; ko nismo nepazljivi, Māra ne bo delal z nami kar bo hotel, in to zaradi te vabe in posvetnih materialnih stvari.' In to so storili.

Toda, potem so zavzeli poglede, kot so: 'svet je nespremenljiv' in 'svet ni nespremenljiv' in 'svet je končen' in 'svet je neskončen' in 'duša in telo sta eno in isto' in 'duša je ena stvar in telo druga' in 'po smrti Tathāgata obstaja' in 'po smrti Tathāgata ne obstaja' in 'po smrti Tathāgata tako obstaja kot ne obstaja' in 'po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja.'^[1] Zato je tem asketom in brahminom tretje vrste spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Ti asketi in brahmini, pravim, so ravno taki, kot jeleni tretje črede.

11. Asketi in brahmini četrte vrste so ocenili: 'Tem asketom in brahminom prve vrste, tako kot so ravnali, brez previdnosti, je spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Tem asketom in brahminom druge vrste, ko so videli kako je samotarjem in brahminom prve vrste spodletelo, čeprav so delovali z načrtovanjem in s previdnostjo, tako da so šli živeti v gozdno divjino, je tudi spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. In asketom in brahminom tretje vrste, ko so videli kako je asketom in brahminom prve vrste in tudi asketom in brahminom druge vrste spodletelo, čeprav so delovali z načrtovanjem in s previdnostjo, da so naredili svoje prebivališče v dosegu vabe in posvetnih materialnih stvari, ki jih je nastavil Māra, je prav tako spodletelo osvoboditi se Mārove oblasti in kontrole. Kaj če napravimo prebivališče, kamor Māra in njegovo spremstvo ne moreta. Ko to naredimo, ne bomo jedli hrane nepazljivo in ne bomo šli prav v sredo vabe in posvetnih materialnih stvari, ki jih je nastavil Māra. Na ta način ne bomo postali omamljeni; ko nismo omamljeni, ne bomo postali nepazljivi; ko nismo nepazljivi, Māra ne bo z nami delal kar bo hotel in to zaradi te vabe in posvetnih

materialnih stvari.' In to so storili. Tako so se ti asketi in brahmini osvobodili Mārove oblasti in kontrole. Ti asketi in brahmini, pravim, so ravno taki kot jeleni četrte črede.

(VARNOST PRED MĀRO)

12. In kam Māra in njegovo spremstvo ne moreta? Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v **prvi džhāni**, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Za tega meniha je rečeno, da je Māri oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

13. Prav tako, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v **drugi džhāni**, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Za tega meniha je rečeno, da je Māri oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

14. Prav tako, ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v **tretji džhāni**, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Za tega meniha je rečeno, da je oslepel oči Māri, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

15. Prav tako, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v **četrty džhāni**, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Za tega meniha je rečeno, da je Māri oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

16. Prav tako, s popolnim obvladanjem zaznav snovi, z izginotjem zaznav čutnega vpliva, z ne-pozornostjo do zaznav različnosti se zaveda, da je 'prostor neskončen,' menih vstopi in biva v **področju neskončnega prostora**. Za tega meniha je rečeno, da je Māri oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

17. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora se zaveda, da je 'zavest neskončna,' menih vstopi in biva v **področju neskončne zavesti**. Za tega meniha je rečeno, da je Māri oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

18. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti se zaveda, da 'tam je nič,' menih vstopi in biva v **področju ničnosti**. Za tega meniha je rečeno, da je Māri oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

19. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja ničnosti, menih vstopi in biva v **področju niti zaznavanja niti nezaznavanja**. Za tega meniha je rečeno, da je Māri

oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti.

20. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, menih vstopi in biva v **prenehanju zaznavanja in čutenja**. In ko je gledal z modrostjo so bili njegovi vplivi uničeni. Za tega meniha je rečeno, da je Māri oslepel oči, da je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove sposobnosti, in da je prešel onstran navezanosti na svet.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] To je deset teoretičnih pogledov, o katerih so debatirali asketski filozofi v Buddhovem času. Vse je Buddha zavrnil, ker niso povezani z osnovami svetega življenja in ne vodijo do osvoboditve od neprijetnosti. Glej MN 63, MN 72.

(MN 26) Ariyapariyesanā Sutta – Plemenito iskanje

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Savatthī po hrano. Takrat so številni menihi odšli k častitemu Ānandi in mu rekli: “Prijatelj Ānanda, že dolgo je od takrat, ko smo slišali govor o Dhammi iz ust Blaženega. Bilo bi dobro, če bi lahko slišali takšen govor, prijatelj Ānanda.” – “Potem naj gredo častiti do domovanja brahmīna Rammaka. Morda boste tam slišali govor o Dhammi iz ust Blaženega.” – “Da, prijatelj,” so odgovorili.

3. Ko je Blaženi naprosil hrano v Savatthīju in se vrnil, je po svojem obroku nagovoril častitega Ānando: “Ānanda, pojdiva v vzhodni park, do palače Migārove matere, da tam preživimo dan.” – “Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Ānanda. In Blaženi je odšel s častitim Ānando do vzhodnega parka, do palače Migārove matere, da bi tam preživela dan.

Ko je bil večer, je Blaženi prišel iz samote in nagovoril častitega Ānando: “Ānanda, pojdiva do vzhodnega kopališča, da se okopava.” – “Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Ānanda in Blaženi je s častitim Ānando odšel do vzhodnega kopališča, da bi se okopala. Ko se je okopal, je prišel iz vode in stal tam v halji, da bi si posušil ude. Častiti Ānanda je rekel Blaženemu: “Častiti gospod, domovanje brahmīna Rammaka je blizu. To domovanje je prijetno in očarljivo. Častiti gospod, bilo bi dobro, če bi Blaženi odšel tja iz milosti.” Blaženi je s tišino privolil.

4. Blaženi je nato odšel do domovanja brahmīna Rammaka. Ob tej priliki so številni menihi sedeli skupaj v domovanju in se pogovarjali o Dhammi. Blaženi je stal za vrati in čakal, da se bo njihov pogovor končal. Ko je bilo jasno, da se je pogovor končal, je zakašljal in potrkal, in menihi so zanj odprli vrata. Blaženi je vstopil, sedel na zanj pripravljen sedež in nagovoril menihe: “Menihi, zaradi kakšnega razgovora sedite sedaj skupaj? In o čem ste se pogovarjali, ko sem vas zmotil?”

“Častiti gospod, naš pogovor o Dhammi, ki je bil prekinjen, je bil o Blaženem. Potem je prispel Blaženi.”

Dobro, menihi. Za vas, pripadnike naroda, ki ste šli zaradi prepričanja naprej od doma v brezdomstvo je primerno, da sedite skupaj in razpravljate o Dhammi. Ko se zberete skupaj, menihi, bi morali delati le eno od teh dveh stvari: pogovarjati se o Dhammi ali vzdrževati plemeniti molk.

DVE VRSTI ISKANJA

5. Menihi, obstajata dve vrsti iskanja: plemenito iskanje in neplemenito iskanje. In kaj je **neplemenito iskanje**? Nekdo, ki je sam podvržen rojstvu, išče tisto, kar je prav tako podvrženo rojstvu; sam podvržen staranju, išče tisto, kar je prav tako podvrženo staranju; sam podvržen boleznem, išče tisto, kar je prav tako podvrženo boleznem; sam podvržen smrti, išče tisto, kar je prav tako podvrženo smrti; sam podvržen bridkosti, išče tisto, kar je prav tako podvrženo bridkosti; sam podvržen nečistosti, išče tisto, kar je prav tako podvrženo nečistosti.

6. In komu se lahko reče, da je podvržen rojstvu? Žene in otroci so podvrženi rojstvu, sužnji in sužnje, koze in ovce, ptiči in prašiči, sloni, govedo, konji in kobile, zlato in srebro je podvrženo rojstvu. Ti predmeti navezanosti so podvrženi rojstvu; in ta, ki je navezan na te stvari, je zapeljan z njimi in jim popolnoma predan, je sam podvržen rojstvu, išče to, kar je prav tako podvrženo rojstvu.

7. In komu se lahko reče, da je podvržen staranju? Žena in otroci so podvrženi staranju, sužnji in sužnje, koze in ovce, ptiči in prašiči, sloni, govedo, konji in kobile, zlato in srebro je podvrženo staranju. Ti predmeti navezanosti so podvrženi staranju; in ta, ki je navezan na te stvari, je zapeljan z njimi in jim popolnoma predan, je sam podvržen staranju, išče to, kar je prav tako podvrženo staranju.

8. In komu se lahko reče, da je podvržen boleznim? Žena in otroci so podvrženi boleznim, sužnji in sužnje, koze in ovce, ptiči in prašiči, sloni, govedo, konji in kobile, so podvrženi boleznim. Ti predmeti navezanosti so podvrženi boleznim; in ta, ki je navezan na te stvari, je zapeljan z njimi in jim popolnoma predan, je sam podvržen boleznim, išče to, kar je prav tako podvrženo boleznim.

9. In komu se lahko reče, da je podvržen smrti? Žena in otroci so podvrženi smrti, sužnji in sužnje, koze in ovce, ptiči in prašiči, sloni, govedo, konji in kobile, so podvrženi smrti. Ti predmeti navezanosti so podvrženi smrti; in ta, ki je navezan na te stvari, je zapeljan z njimi in jim popolnoma predan, je sam podvržen smrti, išče to, kar je prav tako podvrženo smrti.

10. In komu se lahko reče, da je podvržen bridkosti? Žena in otroci so podvrženi bridkosti, sužnji in sužnje, koze in ovce, ptiči in prašiči, sloni, govedo, konji in kobile, so podvrženi bridkosti. Ti predmeti navezanosti so podvrženi bridkosti; in ta, ki je navezan na te stvari, je zapeljan z njimi in jim popolnoma predan, je sam podvržen bridkosti, išče to, kar je prav tako podvrženo bridkosti.

11. In komu se lahko reče, da je podvržen nečistosti? Žena in otroci so podvrženi nečistosti, sužnji in sužnje, koze in ovce, ptiči in prašiči, sloni, govedo, konji in kobile, zlato in srebro so podvrženi nečistosti. Ti predmeti navezanosti so podvrženi nečistosti; in ta, ki je navezan na te stvari, je zapeljan z njimi in jim popolnoma predan, je sam podvržen nečistosti, išče to, kar je prav tako podvrženo nečistosti. To je neplemenito iskanje.

12. In kaj je **plemenito iskanje**? Nekdo, sam podvržen rojstvu, ko je razumel nevarnost v čem je podvrženost rojstvu, išče nerojeno najvišjo varnost pred navezanostjo, Nibbāno; sam podvržen staranju, ko je razumel nevarnost v čem je podvrženost staranju, išče nerojeno najvišjo varnost pred navezanostjo, Nibbāno; sam podvržen boleznim, ko je razumel nevarnost v čem je podvrženost boleznim, išče nerojeno najvišjo varnost pred navezanostjo, Nibbāno; sam podvržen smrti, ko je razumel nevarnost v čem je podvrženost smrti, išče nerojeno najvišjo varnost pred navezanostjo, Nibbāno; sam podvržen bridkosti, ko je razumel nevarnost v čem je podvrženost bridkosti, išče nerojeno najvišjo varnost pred navezanostjo, Nibbāno; sam podvržen nečistosti, ko je razumel nevarnost v čem je podvrženost nečistosti, išče nerojeno najvišjo varnost pred navezanostjo, Nibbāno. To je plemenito iskanje.

(ISKANJE PREBUJENJA)

13. Menihi, pred svojim prebujenjem, ko sem bil samo neprebujeni bodhisatta, sem tudi jaz, podvržen rojstvu, iskal to, kar je bilo tudi podvrženo rojstvu; ko sem bil sam podvržen staranju, boleznim, smrti, bridkosti in nečistosti, sem iskal to, kar je bilo tudi podvrženo staranju, boleznim, smrti, bridkosti in nečistosti. Potem sem premislil: 'Zakaj sam, podvržen rojstvu, iščem to, kar je prav tako podvrženo rojstvu? Zakaj sam, podvržen staranju boleznim, smrti, bridkosti in nečistosti, iščem to, kar je prav tako

podvrženo staranju, bolezni, smrti, bridkosti in nečistosti? Recimo, da podvržen rojstvu, razumem nevarnost v čem je podvrženost rojstvu in iščem nerojeno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno. Recimo, da podvržen staranju, bolezni, smrti, bridkosti in nečistosti, ko razumem nevarnost v čem je podvrženost staranju, bolezni, smrti, bridkosti in nečistosti, iščem ne–starajoče, ne–bolno, ne–smrtno, ne–bridko in ne–nečisto najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno.’

14. Kasneje, ko sem bil še vedno mlad, črnolas mladenič, oskrbljen z blagoslovom mladosti, v začetku življenja, čeprav sta moja mati in oče želela drugače in jokala oblita s solzami, sem si obril glavo in brado, si nadel rumena oblačila in odšel naprej od doma v brezdomstvo.

15. Ko sem se odrekel svetu, menihi, v iskanju tega, kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem odšel do **Ālāra Kālāme** in mu rekel: ‘Prijatelj Kālāma, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.’ Ālāra Kālāma je odvrnil: ‘Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek kmalu vstopi in biva v njem, da sam spozna skozi direktno vednost nauk svojega učitelja.’ Jaz sem se hitro naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko govoril z vednostjo in samozavestjo in sem lahko trdil, ‘Jaz vem in vidim’ – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: ‘Ne zgolj skozi prepričanje, Ālāra Kālāma izjavlja: “S svojim uresničenjem z direktno vednostjo, jaz vstopim in bivam v tem učenju.’ Gotovo Ālāra Kālāma biva v vednosti in videnju tega učenja.’ Potem sem šel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: ‘Prijatelj Kālāma, na kakšen način izjavljaš, da s svojim uresničenjem z direktno vednostjo vstopiš in bivaš v tem učenju?’ V odgovoru je on razglasil področje ničnosti.

Premislil sem: ‘Nima samo Ālāra Kālāma prepričanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam prepričanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katero Ālāra Kālāma izjavlja, da je vstopil vanjo in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo?’

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: ‘Prijatelj Kālāma, je to na ta način, da si izjavil, da si vstopil in bival v tem učenju, da si sam to uresničil z direktno vednostjo?’ – ‘To je ta način, prijatelj.’ – ‘Na ta način, prijatelj, sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju, da sem to sam uresničil z direktno vednostjo.’ – ‘To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takega častitega za našega tovariša v svetem življenju. Torej, učenje za katerega izjavljam, da sem vstopil vanj, v njem bivam na način, da sem to uresničil sam z direktno vednostjo je učenje, v katero si vstopil ti in bivaš v njem, tako da si sam vstopil vanj in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje v katerega si vstopil in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga jaz razglašam, v katerega sem vstopil in v njem bivam s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga jaz

poznam in jaz poznam učenje, ki ga ti poznaš. Kot sem jaz, si ti in kot si ti, sem jaz. Pridi, prijatelj, dajva sedaj skupaj voditi to skupnost.'

Ālāra Kālāma, moj učitelj, je postavil mene, njegovega učenca, na enakovreden položaj z njim in me tako nagradil z najvišjo častjo. Ampak, prišlo mi je na misel: 'To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, ampak samo do vrnitve v področje ničnosti.' Nezadovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel stran.

16. V iskanju, menihi, tega kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem odšel k **Uddaka Rāmaputti** in mu rekel: 'Prijatelj, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.' Uddaka Rāmaputta je odgovoril: 'Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek lahko hitro vstopi in biva v njem, da sam zase uresniči učiteljevo učenje skozi svojo direktno vednost.' Kmalu sem se naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko govoril z vednostjo in samozavestjo in sem trdil, 'Jaz vem in vidim' – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: 'Ni zgolj skozi prepričanje Rāma izjavil: "S svojim uresničenjem z direktno vednostjo, vstopim in bivam v tem učenju." Seveda je Rāma bival v vednosti in videnju tega učenja.' Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: 'Prijatelj, na kakšen način je Rāma izjavil, da je z svojim uresničenjem z direktno vednostjo vstopil in bival v tem učenju?' V odgovoru je Uddaka Rāmaputta razodel področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.

Premislil sem: 'Nima samo Rāma prepričanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam prepričanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katerega je Rāma izjavil, da je vstopil vanj in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo.'

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: 'Prijatelj, je bilo na ta način, da je Rāma izjavil, da je vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo?' – 'To je ta način, prijatelj.' – 'To je način, prijatelj, na katerega sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo.' – 'To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takšnega častitega za našega tovariša v svetem življenju. Tako je učenje, za katerega je Rāma razglasil, da je vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, učenje v katerega si vstopil in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje, v katerega si vstopil in bivaš v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga je Rāma razglasil, da je vanj vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga je poznal Rāma in Rāma je poznal učenje, ki ga poznaš ti. Kot je bil Rāma, tako si ti; kot si ti, tako je bil Rāma. Pridi, prijatelj, vodi zdaj to skupnost.'

Tako je Uddaka Rāmaputta, moj tovariš v svetem življenju, postavil mene na mesto učitelja in mi podelil najvišjo čast. Ampak, prešinila me je misel: 'To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, temveč samo do vrnitve v področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.' Nezadovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel.

17. Še vedno v iskanju, menihi, tega kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem hodil po etapah skozi deželo Magadhan, dokler nisem končno prišel do Senānigama blizu Uruvelā. Tam sem videl prijeten kos zemlje, očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. Premislil sem: 'To je prijeten kos zemlje, to je očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. To bo služilo za prizadevanje tistega, ki si želi prizadevati.' In sedel sem tam razmišljajoč: 'To bo služilo za prizadevanje.'

(PREBUJENJE)

18. Potem, menihi, sam predmet rojstva, sem razumel nevarnost v čem je predmet rojstva, išoč nerojeno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno, sem dosegel nerojeno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno; sam predmet staranja, sem razumel nevarnost v čem je predmet staranja, išoč nestarajočo najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno, sem dosegel nestarajočo najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno; sam predmet boleznim, sem razumel nevarnost v čem je predmet boleznim, išoč nebolešno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno, sem dosegel nebolešno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno; sam predmet smrti, sem razumel nevarnost v čem je predmet smrti, išoč nesmrtno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno, sem dosegel nesmrtno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno; sam predmet bridkosti, sem razumel nevarnost v čem je predmet bridkosti, išoč ne-bridko najvišjo varnosti pred vezanostjo, Nibbāno, sem dosegel ne-bridko najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno; sam predmet nečistosti, sem razumel nevarnost v čem je predmet nečistosti, išoč neoskrunjeno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno, sem dosegel neoskrunjeno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno. Vednost in vizija sta se prebudili v meni: 'Moja osvoboditev je neomajna; to je moje zadnje rojstvo; zame ni obnovitve eksistence.'

(POUČEVANJE DHAMME)

19. Premislil sem: 'To učenje, ki sem ga dosegel je globoko, ga je težko videti in težko razumeti, je mirno in popolno, nedosegljivo samo z razmišljanjem, prefinjeno, naj ga modri izkusi. Toda, tej generaciji ugaja posvetnost, ima užitke v posvetnosti, se veseli v posvetnosti. Za takšno generacijo je težko videti to resnico, namreč, posebno pogojenost, nastajanje z vzrokom. In težko je videti to resnico, namreč, utišanje vseh tvorb, opustitev vseh predpostavk, uničenje želje, razstrastenje, prenehanje, Nibbāno. Če bi poučeval Dhammo, me drugi ne bi razumeli in to bi bilo moreče in moteče zame.' Nato so prišli k meni spontano ti verzi, ki jih prej nisem nikoli slišal:

‘Dovolj s poučevanjem Dhamme,
kar sem celo jaz spoznal, da je težko;
tega ne bodo nikoli zaznali tisti,
ki živijo v poželenju in sovraštvu.

Ti, ki so obarvani v poželenje, zaviti v temo,
ne bodo nikoli spoznali te težko razumljive Dhamme,
ki gre proti posvetnem toku,
je subtilna, globoka in jo je težavno razumeti.’

Glede na to, se je moj um nagnil proti nedejavnosti in ne k poučevanju Dhamme.

20. Potem, menihi, je Brahmā Sahampati spoznal s svojim umom misel v mojem umu in pomislil: ‘Svet bo izgubljen, svet bo propadel, ker se um Tathāgate, popoln in popolno prebujen, nagiba k nedejavnosti in ne k poučevanju Dhamme.’ Potem je, tako hitro kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, Brahmā Sahampati izginil iz sveta Brahme in se pojavil pred mano. Uredil si je svoje zgornje oblačilo na eno ramo in iztegnil roke v spoštljiv pozdrav in rekel: ‘Častiti gospod, naj Blaženi uči Dhammo, naj Popolni uči Dhammo. Obstajajo bitja, ki imajo malo prahu v svojih očeh, ki se izgublajo, ker ne poslušajo Dhamme. Tam bodo tisti, ki bodo razumeli Dhammo.’ Brahmā Sahampati je tako govoril in potem je še rekel:

‘Pokazalo se je, da so si v Magadhi
nečista učenja izmišljali ti, ki so bili nečisti.
Odpri vrata v nesmrtnost!
Naj slišijo Dhammo, ki jo je našel Neuničljivi.

Kakor tisti, ki stoji na vrhu gore
lahko vidi ljudi povsod naokoli,
tako, o modri, vse vidni modrijan,
dvigni palačo Dhamme.
Naj ne-žalostni pregleda ta človeški rod,
pahnjen v žalost, premagan z rojstvom in starostjo.

Vstani, zmagoviti junak, vodja karavane,
hodi brez dolgov po svetu.
Naj Blaženi uči Dhammo,
tam bodo tisti, ki bodo razumeli.’

21. Poslušal sem Brahmovo prošnjo in zaradi sočutja do bitij pregledal svet z očesom prebujenega. Ko sem pregledoval svet z očesom prebujenega, sem videl bitja z malo prahu v njihovih očeh in z veliko prahu v njihovih očeh, z izostrenimi sposobnostmi in z medlimi sposobnostmi, z dobrimi kvalitetami in s slabimi kvalitetami, ki jih je enostavno učiti in težko učiti, in nekatere, ki vidijo strah in nevarnost v drugem svetu. Kakor so v ribniku z modrimi ali rdečimi ali belimi lokvanji nekateri lokvanji rojeni in rastejo

potopljeni v vodo, ne da bi gledali iz vode, in nekateri drugi lokvanji, ki so rojeni in rastejo v vodi in počivajo na vodni površini, in nekateri drugi lokvanji, ki so rojeni in se dvigajo iz vode in ostajajo čisti in niso omočeni z njo; tako tudi, pregledujoč svet z očesom prebujenega, sem videl bitja z malo prahu v njihovih očeh in z veliko prahu v njihovih očeh, z izostrenimi sposobnostmi in z medlimi sposobnostmi, z dobrimi kvalitetami in s slabimi kvalitetami, ki jih je enostavno učiti in težko učiti, in nekatere, ki vidijo strah in nevarnosti v drugem svetu. Potem sem odgovoril Brahmā Sahampatiju v verzih:

‘Odprta zanje so vrata nesmrtnosti,
naj ti, ki imajo ušesa, sedaj pokažejo svojo prepričanost.
Ker sem mislil, da bi bilo to težavno, o Brahmā,
nisem razlagal Dhamme rafinirano in v popolnosti.’

Potem je Brahmā Sahampati pomislil: ‘Blaženi je privolil v mojo prošnjo, da uči Dhammo.’ In potem, ko se mi je poklonil in me obhodil po desne strani, je naenkrat odšel.

22. Pomislil sem: ‘Koga bi najprej učil Dhammo? Kdo bo hitro razumel to učenje?’ Prišlo mi je na misel: ‘Āḷāra Kālāma je moder, inteligenen in bister; on je pred dolgo časa imel malo prahu v svojih očeh. Kaj če učim Dhammo najprej Āḷāra Kālāmo. On jo bo hitro razumel.’ Potem so se mi približala božanstva in rekla: ‘Častiti gospod, Āḷāra Kālāma je umrl pred sedmimi leti.’ In v meni se je pojavila vednost in vizija: ‘Āḷāra Kālāma je umrl pred sedmimi leti.’ Pomislil sem: ‘Izguba Āḷāra Kālāme je velika. Če bi on slišal to Dhammo, bi jo hitro razumel.’

23. Pomislil sem: ‘Koga bi najprej učil Dhammo? Kdo bo hitro razumel to učenje?’ Prišlo mi je na misel: ‘Uddaka Rāmaputta je moder, inteligenen in bister; on je pred dolgo časa imel malo prahu v svojih očeh. Kaj če Dhammo najprej Uddaka Rāmaputto. On jo bo hitro razumel.’ Potem so se mi približala božanstva in rekla: ‘Častiti gospod, Uddaka Rāmaputta je umrl prejšnjo noč.’ In v meni se je pojavila vednost in vizija: ‘Uddaka Rāmaputta je umrl prejšnjo noč.’ Pomislil sem: ‘Izguba Uddaka Rāmaputte je velika. Če bi on slišal to Dhamma, bi jo hitro razumel.’

24. Pomislil sem: ‘Koga bi najprej učil Dhammo? Kdo bo hitro razumel to učenje?’ Prišlo mi je na misel: ‘Skupina petih menihov, ki so me spremljali, ko sem se ukvarjal s svojim prizadevanjem, mi je bila v veliko pomoč. Kaj če najprej učim Dhammo njih.’ Potem sem pomislil: ‘Kje sedaj živi ta skupina petih menihov?’ In z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega sem videl, da živijo v Varanasiju v Jelenjem parku pri Isipatani.

25. Potem, menihi, ko sem se zadrževal v Uruveli tako dolgo kot sem hotel, sem se odločil, da grem postopoma do Varanasija. Med Gayo in krajem prebujenja me je na cesti videl dživak Upaka in rekel: ‘Priatelj, tvoje sposobnosti so čiste, barva tvoje kože je

čista in jasna. Kdo te je posvetil, prijatelj? Kdo je tvoj učitelj? Čigavo učenje izpoveduješ?' Dživaku Upaki sem odvrnil v verzih:

'Jaz sem tisti, ki je presegel vse, poznavalec vsega,
neomadeževani med vsemi stvarmi, odpovedal sem se vsemu,
s prenehanjem želja osvobojen. Ko sem sam spoznal vse to,
na koga naj pokažem, da je moj učitelj?

Jaz nimam učitelja, in tak kot sem,
ne obstaja nikjer na celem svetu,
z vsemi svojimi božanstvi,
ker jaz nimam nikogar, ki bi mi bil enakovreden.

Jaz sem dovršen v svetu,
jaz sem najvišji učitelj.
Samo jaz sem popolno prebujen,
moji ognji so se ohladili in ugasnili.

Zdaj grem v mesto Kāsi,
da poženem v tek kolo Dhamme.
V svetu, ki je postal slep,
grem bobnati na boben nesmrtnosti.'

'Po tvojih trditvah, prijatelj, bi ti moral biti neizmerni zmagovalec.'

'Zmagovalci so podobni meni,
ki sem premagal in uničil vplive.
Premagal sem vsa zla stanja,
torej, Upaka, jaz sem zmagovalec.'

Ko je bilo to rečeno, je dživak Upaka rekel: 'Naj bo tako, prijatelj.' Ko je stresel z glavo, je stopil na vzporedno pot in odšel.

26. Menihi, ko sem postopoma potoval, sem prišel v Varanasi, v Jelenji park pri Isipatanu, in se približal skupini petih menihov. Ko so me menihi videli prihajati v daljavi, so se med sabo dogovorili: 'Prijatelji, prihaja asket Gotama, ki živi razkošno, ki je opustil prizadevanje in se vrnil k razkošju. Ne smemo mu izkazati spoštovanja ali vstati zaradi njega ali sprejeti njegove sklede in zunanje oblačila. Ampak, sedež je lahko pripravljen zanj. Če želi, lahko sede nanj.' Vendar, ko sem se približal, se ti menihi niso bili sposobni držati svojega dogovora. Eden me pričakal in vzel mojo skledo in zunanje oblačilo, drugi je pripravil sedež, in spet drugi mi je pripravil vodo za umivanje nog; kakorkoli, nagovorili so me z imenom in kot 'prijatelj.'

27. Nato sem jim povedal: 'Menuhi, ne naslavlajte Tathāgate z imenom in kot "prijatelj." Tathāgata je popoln, popolno prebujen. Poslušajte, menihi, nesmrtnost je bila dosežena. Jaz vas bom poučil, jaz vas bom učil Dhammo. Ko boste vadili kot vas bom učil, boste

sami s svojim uresničenjem tukaj in sedaj skozi direktno vednost kmalu vstopili in bivali v vrhovnem cilju svetega življenja, zaradi katerega gredo pripadniki naroda upravičeno naprej od doma v brezdomstvo.'

Ko je bilo to rečeno, so mi menihi iz skupine petih odgovorili: 'Prijatelj Gotama, z vodenjem, prakso in izvajanjem strogosti, ki si se jih lotil, nisi dosegel nobenih neobičajnih stanj, nobene odlike v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih. Ker sedaj živiš razkošno, si opustil svoje prizadevanje in si se vrnil k razkošju, kako boš dosegel katerokoli neobičajno stanje, kakršnokoli odliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih?' Ko je bilo to rečeno, sem jim povedal: 'Tathāgata ne živi razkošno, niti ni opustil svojega prizadevanja in se ni vrnil v razkošje. Tathāgata je popoln, popolno prebujen. Poslušajte, menihi, nesmrtnost je bila dosežena ... od doma v brezdomstvo.'

Drugič so mi menihi iz skupine petih rekli: 'Prijatelj Gotama ... kako boš dosegel katerakoli neobičajna stanja, katerokoli odliko v vednosti in viziji vredno plemenitih?' Drugič sem jim povedal: 'Tathāgata ne živi razkošno ... od doma v brezdomstvo.' Tretjič so mi menihi iz skupine petih rekli: 'Prijatelj Gotama ... kako boš dosegel katerakoli neobičajna stanja, katerokoli odliko v vednosti in viziji vredno plemenitih?'

28. Ko je bilo to rečeno, sem jih vprašal: 'Menihi, ali ste me prej kdaj slišali tako govoriti?' – 'Ne, častiti gospod.'[7] – 'Menihi, Tathāgata je popoln, popolno prebujen. Poslušajte, menihi, nesmrtnost je bila dosežena. Jaz vam bom svetoval, jaz vas bom učil Dhammo. Ko boste vadili, kot vam bom svetoval, boste sami s svojim uresničenjem tukaj in sedaj skozi direktno vednost kmalu vstopili in bivali v vrhovnem cilju svetega življenja, zaradi katerega gredo pripadniki naroda upravičeno naprej od doma v brezdomstvo.'

29. Jaz sem bil zmožen prepričati menihe iz skupine petih.[1] Včasih sem poučeval dva meniha, medtem ko so drugi trije šli po miloščino, in šest nas je živelo od tega, kar so trije menihi prinesli s svoje poti po darovano hrano. Včasih sem poučeval tri menihe, medtem ko sta druga dva šla po miloščino, in šest nas je živelo od tega, kar sta prinesla ta dva meniha s svoje poti po darovano hrano.

30. Potem so menihi iz skupine petih, ki sem jih učil in jim svetoval, in so bili tudi sami predmet rojstva, razumeli v čem je nevarnost rojstva, iskali nerojeno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno, dosegli nerojeno najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno; sami predmet staranja, bolezn, smrti, bridkosti, in nečistosti, so razumeli nevarnost v čem je predmet staranja, bolezn, smrti, bridkosti in nečistosti, iskali ne–staranja, ne–bolezen, ne–smrt, ne–bridkost, in čisto najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno, so dosegli ne–staranja, ne–bolezen, ne–smrtnost, ne–bridkost, in čisto najvišjo varnost pred vezanostjo, Nibbāno. Vednost in vizija sta nastali v njih: 'Naša odrešitev je neomajna; to je naše zadnje rojstvo; obnovitve eksistence ni več.'

(ČUTNOST)

31. Menihi, obstaja pet vezi čutnosti. Katerih pet? Oblike, ki se razločijo z očmi, ki se jih želi, po njih hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane s čutnim poželenjem in dražijo slo. Zvoki, ki se razločijo z ušesi ... Vonji, ki se razločijo z nosom ... Okusi, ki se razločijo z jezikom ... Otipljivosti, ki se razločijo s telesom, ki se jih želi, po njih hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane s čutnim poželenjem in dražijo slo. To je pet vezi čutnosti.

32. Kar se tiče asketov in brahminov, ki so zvezani s temi petimi vezmi čutnosti, so zapeljani z njimi in so jim povsem predani in jih uporabljajo, ne da bi videli v njih nevarnost ali razumeli pobeg od njih, se lahko razume: 'Oni so se srečali z nesrečo, srečali s katastrofo, Zlobnež lahko stori z njimi kar hoče.' Recimo, da gozdni jelen leži na tleh na kupu zank, in je zapleten v te lovčeve zanke; o njem bi mogoče mislil: 'On se je srečal z nesrečo, srečal s katastrofo, lovec lahko stori z njim kar hoče, in ko pride lovec, ne more več iti, kamor hoče.' Tako tudi, kot ti asketi in brahmini, ki so zvezani s temi petimi vezmi čutnosti ... se lahko o njih razume: 'Oni so se srečali z nesrečo, srečali s katastrofo, Zlobnež lahko stori z njimi kar hoče.'

33. Kar se tiče asketov in brahminov, ki niso zvezani s temi petimi vezmi čutnosti, ki niso zapeljani z njimi ali jim povsem predani, in ki jih uporabijo, da vidijo nevarnost v njih in razumejo pobeg od njih, se lahko razume: 'Oni se niso srečali z nesrečo, srečali s katastrofo, Zlobnež ne more storiti z njimi, kar mu je všeč.' Recimo, da gozdni jelen, ki ni zapleten v lovčeve zanke, leži na kupu lovčevih zank; o njem bi mogoče mislili: 'On se ni srečal z nesrečo, se ni srečal s katastrofo, lovec mu ne more storiti kar hoče, in ko pride lovec, lahko jelen odide kamor hoče.' Tako tudi, kot ti asketi in brahmini, ki niso zvezani s temi petimi vezmi čutnosti ... se lahko o njih razume: 'Oni se niso srečali z nesrečo, srečali s katastrofo, Zlobnež ne more storiti z njimi kar hoče.'

(OSLEPITEV MĀRE)

34. Recimo, da se gozdni jelen potika po gozdni divjini: on hodi brez strahu, stoji brez strahu, sedi brez strahu, leži brez strahu. Zakaj je tako? Ker je izven dosega lovca. Tako tudi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro, da je postal neviden Zlobnežu, tako da je odvzel Mārovim očem njihovo zmožnost.

35. Prav tako, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro ...

36. Prav tako, ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro ...

37. Prav tako, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro ...

38. Prav tako, s popolnim obvladanjem zaznav materije, z izginotjem zaznav čutnega vtisa, z ne-pozornostjo na zaznave raznolikosti, zavedajoč se 'prostor je neskončen,' menih vstopi in biva v področju neskončnega prostora. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro ...

39. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se 'zavest je neskončna,' menih vstopi in biva v področju neskončne zavesti. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro ...

40. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se 'tukaj je nič,' menih vstopi in biva v področju ničnosti. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro ...

41. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja ničnosti, menih vstopi in biva v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro, postal neviden Zlobnežu, tako da je odvzel Mārovim očem njihove zmožnosti.

42. Prav tako, s popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, menih vstopi in biva v prenehanju zaznavanja in čutenja. In njegovi vplivi so uničeni z njegovim zrenjem z modrostjo. Za tega meniha je bilo rečeno, da je oslepel Māro, je postal neviden za Zlobneža, tako da je odvzel Mārovim očem njihove zmožnosti, in da je že onkraj navezanosti na svet. On hodi brez strahu, stoji brez strahu, sedi brez strahu, leži brez strahu. Zakaj je tako? Ker je izven dosega Zlobneža."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Tukaj jih je Buddha učil svoje prvo učenje, Dhammacakkappavattana sutto (Zagon kolesa Dhamme), o štirih Plemenitih resnicah. Dva tedna kasneje, ko so vsi postali vstopajoči v tok, jih je učil Anattalakkhaṇa sutto (Značilnost nesebstva), po kateri so vsi dosegli arahantstvo.

(MN 27) Cūlahatthipadopama Sutta - Kratko učenje o slonovi stopinji

1. To sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat se je brahmin Džāṇussoṇī ob poldnevu peljal izven Sāvattḥīja v popolnoma beli kočiji, ki so jo vlekle bele kobile. Zagledal je popotnika Pilotiko, ki je prihajal v daljavi in ga je vprašal: "Od kod prihaja, sredi dneva, mojster Vacchāyanov[1]?"

"Gospod, prihajam od asketa Gotame."

"Kaj mojster Vacchāyanov misli o Gotamovi modrosti? Je on moder ali ni?"

"Gospod, kdo sem jaz, da bi poznal Gotamovo modrost? Gotovo moraš biti njemu enak, da poznaš Gotamovo modrost."

"Mojster Vacchāyana resnično visoko hvali asketa Gotamo."

"Gospod, kdo sem jaz, da bi hvalil asketa Gotamo? Asket Gotama je hvaljen od hvaljenih, kot najboljši med božanstvi in ljudmi."

"Katere razloge vidi mojster Vacchāyanov, za tako trdno zaupanje v asketa Gotamo?"

(ŠTIRJE ODTISI BUDDHE)

3. "Gospod, predpostavimo, da moder lovec slonov vstopi v gozd, kjer živijo sloni in v njem vidi odtis velike slonove noge, dolge in široke. On bi prišel do zaključka: 'Resnično, to je noga velikega slonjega vodnika.' Tako sem tudi, ko sem videl štiri odtise asketa Gotame, prišel do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro pojasnil, Saṅgha prakticira na dober način.' Katere štiri odtise?"

4. Gospod, tukaj sem videl nekatere učene plemeniteže, ki so bili sposobni, izobraženi o učenjih drugih, tako ostri v njih kot strelec, ki s strelom razcepi las; potujejo brez cilja, kakor sedaj in s svojim ostrim razumom uničujejo poglede drugih. Ko so slišali: 'Asket Gotama bo obiskal to in to vas ali mesto,' pripravijo takšno vprašanje: 'Šli bomo do asketa Gotame in mu postavili to vprašanje. Če je tako vprašan, bo odgovoril tako in bomo ovrgli njegovo učenje na tak način; in če je na tak način vprašan, bo na tak način odgovoril in bomo ovrgli njegovo učenje na tak način.'

Oni slišijo: 'Asket Gotama je prišel obiskat to in to vas ali mesto.' In gredo do asketa Gotame in asket Gotama jih pouči, vzpodbudi, navduši in jih razveseli z govorom o Dhammi. Ko so bili poučeni, spodbujeni, jim je bilo priporočeno in jim je bilo vzbujeno zanimanje in so se razveselili z govorom asketa Gotame o Dhammi, niso mogli storili drugega, kot da so ga vprašali, kako bi ovrgli njegovo doktrino? Dejansko, postali so

njegovi učenci. Ko sem videl prvi odtis asketa Gotame, sem prišel do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen, Blaženi je dobro razglasil Dhammo, Saṅgha prakticira na dober način.'

5. Videl sem nekatere učene brahmine, ki so bili pametni.... Dejansko, tudi oni so postali njegovi učenci. Ko sem videl ta drugi odtis asketa Gotame, sem prišel do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen....'

6. Videl sem nekatere učene gospodarje, ki so bili pametni.... Dejansko, tudi oni so postali njegovi učenci. Ko sem videl ta tretji odtis asketa Gotame, sem prišel do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen....'

7. Videl sem nekatere učene askete, ki so bili pametni.... Oni niso mogli narediti drugega, kot da so ga vprašali, kako naj bi ovrgli njegovo doktrino? Dejansko, prosili so asketa Gotamo, da jim dovoli, da gredo naprej od doma v brezdomstvo in on jim je to dovolil. Ne dolgo zatem so se pomenišili, bivali v samoti, v odmaknjenosti, marljivo, goreče in odločno s svojo realizacijo tega z direktno vednostjo, tukaj in zdaj vstopili in bivali v tem vrhunskem cilju svetega življenja, zaradi česar pripadnik istega naroda upravičeno gre naprej od doma v brezdomstvo. Oni rečejo: 'Skoraj smo se izgubili, skoraj smo propadli, čeprav smo nekoč trdili, da smo asketi, v resnici nismo bili asketi; trdili smo, da smo brahmini, čeprav v resnici nismo bili brahmini; trdili smo, da smo arahanti, čeprav v resnici nismo bili arahanti. Vendar, sedaj smo asketi, smo brahmini in smo arahanti.' Ko sem videl ta četrti odtis asketa Gotame, sem prišel do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen....'

Ko sem videl te štiri odtise asketa Gotame, sem prišel do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razložil, Saṅgha prakticira na dober način.'

8. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Džāṇussoṇī sestopil iz svoje popolnoma bele kočije, ki so jo vlekli bele kobile, si uredil svojo zgornje oblačilo na eno ramo, iztegnil svoje roke v spoštljiv pozdrav Blaženemu in trikrat vzkliknil: "Poklon Blaženemu, arahantu, popolno prebujenemu! Poklon Blaženemu, arahantu, popolno prebujenemu! Poklon Blaženemu, arahantu, popolno prebujenemu! Morda bom enkrat lahko srečal mojstra Gotamo in se z njim pogovoril."

9. Potem je brahmin Džāṇussoṇī odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in ljubezniv pogovor končan, je sedel na stran in poročal o svojem celotnem pogovoru s popotnikom Pilotiko. Blaženi mu je rekel: "Na tej točki, brahmin, prispodoba o slonjem odtisu noge še ni bila zaključena v podrobnosti. O tem, kako je bila zaključena v podrobnosti, poslušaj in skrbno pazi na tisto, kar bom povedal."—"Da, gospod," je odgovoril brahmin Džāṇussoṇī. Blaženi je rekel:

(OPAŽANJA LOVCA)

10. "Brahmin, predpostavimo, da je lovec na slone vstopil v gozdu in zagledal v gozdu odtis velike slonove noge, dolge in široke. Pametni lovec na slone še ne bi prišel do zaključka: 'Resnično, to je velik slonji vodnik.' Zakaj tako? V gozdu, kjer živijo sloni, obstajajo majhne slonice, ki puščajo velike odtise nog in to je lahko ena od njihovih stopinj. On sledi tem stopinjam in vidi v slonjem gozdu veliko slonjo stopinjo, dolgo in široko in nekaj prask visoko zgoraj. Pameten lovec na slone še ne bi prišel do zaključka: 'Resnično, to je velik slonji vodnik.' Zakaj tako? V gozdu s sloni so visoke slonice, ki imajo izrazite zobe in puščajo velike stopinje, in to je lahko ena od njihovih stopinj. On jim sledi dalje in vidi v slonjem gozdu veliko slonovo stopinjo, dolgo in široko in nekaj prask visoko zgoraj in sledi, narejene z okli. Pameten lovec na slone še ne bi prišel do zaključka: 'Resnično, to je velik slonji vodnik.' Zakaj tako? V gozdu s sloni so visoke slonice, ki imajo okle in puščajo velike stopinje, in to je lahko ena od njihovih stopinj. On jim sledi dalje in vidi v gozdu s sloni veliko slonovo stopinjo, dolgo in široko in nekaj prask visoko zgoraj in sledi, narejene z okli in odlomljene veje. In ko zagleda tega slonjega vodnika pri vznožju drevesa ali na odprtem, ko hodi, sedi ali leži, pride do zaključka: 'To je ta velik slonji vodnik.'

(VODNIK TATHĀGATA)

11. Tako tudi, brahmin, se Tathāgata pojavi v svet, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprekosljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

(POT MENIHA)

12. Gospodar ali njegov sin ali nekdo, rojen v nekem drugem narodu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to prepričanje, meni takole: 'Življenje doma je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo.' Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumeno obleko in gre naprej od doma v brezdomstvo.

13. Ko tako gre naprej in se usposablja za meniha in za ta način življenja, opusti uničenje življenja, se vzdrži uničenja življenja; z odloženo palico in orožjem, skrbno, usmiljeno biva sočuten do vseh živih bitij. Opusti jemanje tega, kar mu ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar mu ni dano; jemlje le tisto, kar mu je dano, pričakuje le tisto,

kar mu je dano, ne krade, biva v čistosti. Z opustitvijo spolnih odnosov se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži grobe prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo lažnivega govora, se vzdrži laganja; govori resnico, je vreden zaupanja in zanesljiv, tisti, ki ni goljuf tega sveta. Z opustitvijo zlonamerne govora, se vzdrži zlonamerne govora; on ne ponovi drugje, kar je slišal tukaj, z namenom, da loči [te ljudi] od teh, niti ne ponovi tem ljudem tega, kar je slišal drugje, z namenom, da loči [te ljudi] od tistih; tako je on tisti, ki združi te, ki so razdeljeni, je spodbujevalec prijateljstva, ki uživa v slogi, se radosti v slogi, se veseli v slogi, je govornik besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora se vzdrži osornega govora; govori take besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeznive, ki gredo do srca, so vljudne, jih mnogi želijo in so za mnoge sprejemljive. Z opustitvijo praznega klepeta se vzdrži praznega klepeta; govori ob pravem času, govori kar je dejstvo, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne in koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Poje samo en obok na dan, vzdrži se jesti ponoči in izven pravnega časa[2]. Vzdrži se plesa, petja, glasbe in neprimernih predstav. Vzdrži se nošenja okraskov, odišavljenja z vonjavami in lepoticenja z mazili. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovih žit. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja kokoši in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, govedi, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in nepremičnin. Vzdrži se hoje po opravih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se uporabe lažnih uteži, lažnih metrov, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se sprejemanja podkupnin, zavajanja, goljufanja in prevar. Vzdrži se zadajanja ran, ubijanja, ugrabitev, razbojništva, ropanja in nasilja.

14. Zadovoljen je, da z obleko zaščiti svoje telo in s podarjeno hrano zadovolji svoj želodec, in kamorkoli gre, krene na pot samo na tak način. Tako kot ptica, ki kamorkoli gre, leti s svojimi krili, kot svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z obleko, da z njo zaščiti svoje telo in s podarjeno hrano zadovolji svoj želodec in kamorkoli gre, vzame samo to s seboj. S posedovanjem tega agregata plemenite kreposti, doživlja v sebi blaženost nedolžnosti.

15. Pri gledanju oblike z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti[3]. Če je pustil sposobnost oči nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva. Prakticira pot zadržanja sebe, varuje sposobnost oči, loti se zadržanja sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko voha vonj z nosom ... Ko okusi okus z jezikom ... Ko čuti otipljiv predmet s telesom ... Ko z umom opazi pojav, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Če je pustil sposobnost uma nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva. Prakticira pot svoje zadržanosti,

varuje sposobnost uma, loti se zadržanja sposobnosti uma. Ko ima to plemenito zadržanje čutnih sposobnosti, doživlja v sebi čisto blaženost.

16. Postane ta, ki deluje z zavedanjem ko gre naprej in ko se vrača; ki deluje z zavedanjem ko gleda naprej in gleda vstran; ki deluje z zavedanjem ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem ko nosi svojo obleko in prenaša svojo zunanjo obleko in posodo; ki deluje z zavedanjem ko je, pije, žveči in okuša; ki deluje z zavedanjem ko odvaja blato in urin; ki deluje z zavedanjem ko hodi, stoji, sedi, zaspi, se zbudi, govori in je v tišini.

17. Ko ima agregat plemenite kreposti in plemenite sposobnosti zadržanja čutov in ko ima plemenito pozornost in jasno zavedanje, se zateče v osamljeno počivališče: v gozd, pod drevo, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na pokopališče, v pragozd, na odprt prostor, na kup slame.

18. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti.

Z opustitvijo poželenja^[4] po svetu biva z umom prostim poželenja; svoj um očisti poželenja.

Z opustitvijo zlobnosti in sovraštva biva z umom prostim zlobnosti in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobnosti in sovraštva.

Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti biva prost otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti.

Z opustitvijo nemira in obžalovanja biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; svoj um očisti nemira in obžalovanja.

Z opustitvijo dvoma biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; svoj um očisti dvoma.

19. Ko je tako odstranil teh pet ovir, onesnaženj uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. To, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate, nekaj, kar je sled Tathāgate, nekaj, kar je zaznamovano od Tathāgate, vendar plemeniti učenec še ne pride do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razložil, Saṅgha prakticira na dober način.'

20. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Tudi to, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate ... vendar plemeniti učenec še ne pride do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen ...'

21. Ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Tudi to, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate ... vendar plemeniti učenec še ne pride do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen ...'

22. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Tudi to, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate ... vendar plemeniti učenec še ne pride do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen ...'

23. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje užitka in bolečine, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje užitka in bolečine in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj. Tudi to, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate ... vendar plemeniti učenec še ne pride do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen ...'

24. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vedenju o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji. Tudi to, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate ... vendar plemeniti učenec še ne pride do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen ...'

25. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vedenju uničenja vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

Tudi to, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate, nekaj, kar je sled Tathāgate, nekaj, kar je zaznamovano od Tathāgate, vendar plemeniti učenec še ne pride do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razložil, Saṅgha prakticira na dober način.' Je v procesu, da pride do tega zaključka.

26. Ko on ve in vidi na ta način, je njegov um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, pride vedenje: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno. Duhovno življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerikoli stanje eksistence.'

Tudi to, brahmin, se imenuje odtis Tathāgate, nekaj, kar je sled Tathāgate, nekaj, kar je zaznamovano od Tathāgate. Prav na tej točki je plemeniti učenec prišel do zaključka: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razložil, Saṅgha prakticira na dober način. In prav na tej točki, brahmin, je prispodoba slonove stopinje končana v podrobnosti.'

27. Ko je bilo to izrečeno, je brahmin Džāṇussoṇī rekel Blaženemu: "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnili pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkrili to, kar je bilo skrito, pokazali pot temu, ki se je izgubil ali držali svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Saṅghi. Naj me mojster Gotama sprejme kot laičnega privrženca, ki je prišel po zatočišče, od danes pa do konca življenja."

Opombe

[1] Vacchāyana je ime Pilotikovega rodu.

[2] V skladu z Vinayo je pravilni čas hranjenja za menihe med zoro in poldnevom. Od poldneva pa do naslednje zore je dovoljeno samo uživanje pijač in nekaterih zdravil.

[3] Znaki (*nimitta*) so pomembne kvalitete objekta, ki takrat, ko se jih nepazljivo oklepaš, lahko vzpodbudijo onesnažene misli; posebnosti (*anubyañjana*) so detajli, ki pritegnejo tvojo pozornost, kadar ne zadržiš svojih čutov. "Poželenje in nezadovoljstvo" (*abhijjhā-domanassa*) pomenijo alternativne reakciji poželenja in nezadovoljstva, privlačnosti in odbojnosti proti čutnim objektom.

[4] Tukaj je poželenje (*abhijjhā*) sinonim za čutno željo (*kāmacchanda*), prvo od petih ovir. Ta celoten odlomek obravnava premagovanje petih ovir.

(MN 28) Mahāhatthipadopama Sutta – Dolgo učenje o slonovi stopinji

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta takole nagovoril menihe: "Prijatelji, menihi." – "Prijatelj," so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:
2. "Prijatelji, kot se odtis stopinje kateregakoli živega bitja ki hodi, lahko postavi v odtis slonove stopinje in se zato odtis slonove stopinje razglasi za glavnega med njimi zaradi svoje velikosti, tako se tudi vsa dobra stanja lahko vključijo v štiri plemenite resnice. V katere štiri? V plemenito resnico o neprijetnosti, v plemenito resnico o izvoru neprijetnosti, v plemenito resnico o prenehanju neprijetnosti, in v plemenito resnico o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.
3. In kaj je plemenita resnica o neprijetnosti? Rojstvo je neprijetnost, staranje je neprijetnost, smrt je neprijetnost; skrb, tožba, bolečina, gorje in obup je neprijetnost; ne dobiti tega, kar hočeš je neprijetnost; na kratko, pet agregatov s predpostavko[1] je neprijetnost.
4. In kaj je pet agregatov, ki so s predpostavko? To so: agregat snovi s predpostavko, agregat občutka s predpostavko, agregat zaznave s predpostavko, agregat tvorb s predpostavko in agregat zavesti s predpostavko.
5. In kaj je agregat snovi s predpostavko? To so štirje veliki elementi in snov, ki izhaja iz štirih velikih elementov. In kaj so štirje veliki elementi? To so element zemlje, element vode, element ognja in element zraka.

(ELEMENT ZEMLJE)

6. Kaj, prijatelji, je element zemlje? Element zemlje je lahko notranji ali zunanji. Kaj je notranji element zemlje? Karkoli notranjega, kar pripada nekemu, je trdno, strjeno in se nanaša nanj; to so lasje, dlake, nohti, zobje, koža, meso, kite, kosti, kostni mozeg, ledvice, srce, jetra, trebušna prepona, vranica, pljuča, debelo črevo, tanko črevo, želodec, fekalije, ali karkoli drugega notranjega, kar pripada nekemu in je trdno, strjeno in se nanaša nanj: to se imenuje notranji element zemlje. Oba, notranji element zemlje in zunanji element zemlje, sta enostavno element zemlje. In se mora videti s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje stvarstvo.' Ko vidiš s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je, si streznjen z elementom zemlje in napraviš um brezstrasten do elementa zemlje.
7. Pride čas, ko je element vode vznemirjen in potem zunanji element zemlje izgine.[2] Ko se celo ta zunanji element zemlje, velik kot je, vidi kot nestalen, predmet uničenja, izginotja in spremembe, kaj šele je nekaj od tega telesa, kar se je nanj navezalo z željo in traja kratek čas? Tega se ne more vzeti kot da je 'jaz' ali 'moje' ali 'jaz sem.'[3]

8. Če drugi zlorabijo, žalijo, zmerjajo in nadlegujejo meniha [ki je videl ta element, tako kot v resnici je], on razume: 'Boleč občutek rojen iz ušesnega kontakta, se je pojavil v meni. Ta je odvisen, ne neodvisen. Odvisen od česa? Odvisen od kontakta.' Potem vidi, da je kontakt nestalen, da je občutek nestalen, da je zaznava nestalna, da so tvorbe nestalne in da je zavest nestalna. In njegov um, ko je napravil elementu stvarno podporo, vstopi v [to novo stvarno podporo] in pridobi zaupanje, neomajnost in odločnost.

9. Če drugi napadejo tega meniha na načine, ki so nezaželeni, nedobrodošli in neprijetni, s pestmi, grudami, palicami ali noži, on razume: 'To telo je takšne narave, da ga kontakt s pestmi, grudami, palicami in noži rani.[4] Ampak, Blaženi je v svojem "nasvetu v prisposodbi o žagi" rekel: "Menihi, tudi če bi vam razbojniki brezobzirno rezali ud za udom z dvoročno žago, bi ta, v katerem umu bi vzniknilo sovraštvo do razbojnikov, ne ravnal v skladu z mojim učenjem."[5] Neutrudna vztrajnost se bo pojavila v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, moje telo bo spokojno in mirno, moj um zbran in poenoten. In sedaj naj s pestmi, grudami, palicami in noži napadejo to telo; tako se prakticira Buddhovo učenje.'

10. Ko se ta menih tako spomni Buddhe, Dhamme in Sanghe, in če ni vzpostavljena v njem mirnodušnost, ki jo podpira dobrota, potem se v njem pojavi občutek nujnosti: 'To je izguba zame, to ni dobiček zame, to je slabo zame, to ni dobro zame, da ko se tako spomnim Buddhe, Dhamme in Sanghe, moja mirnodušnost podprta z dobroto ni vzpostavljena v meni.' Kot kadar snaha vidi svojega tasta, se v njej pojavi občutek nuje [da mu ustreže], tako tudi ko se ta menih spomni Buddhe, Dhamme in Sanghe, če mirnodušnost podprta z dobroto ni vzpostavljena v njem, se v njem pojavi občutek nuje. Vendar, če takrat, ko se spomni Buddhe, Dhamme in Sanghe, postane mirnodušnost podprta z dobroto in vzpostavljena v njem, potem je on s tem zadovoljen. Na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

(ELEMENT VODE)

11. Kaj, prijatelji je element vode? Element vode je lahko notranji ali zunanji. Kaj je notranji element vode? Karkoli notranjega, kar pripada nekomu, je voda, vodnato in se nanaša nanj; to je, žolč, sluz, gnoj, kri, znoj, maščoba, solze, loj, slina, smrkelj, sklepna maz, urin, ali karkoli drugega notranjega, kar pripada sebi, je voda, vodnato in se nanaša nanj: to se imenuje notranji element vode. Oba, notranji element vode in zunanji element vode sta enostavno element vode. In to se mora videti s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje stvarstvo.' Ko vidiš s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je, si streznjen z elementom vode in napraviš um brezstrasten do elementa vode.

12. Pride čas, ko je zunanji element vode vznemirjen. On odnaša s seboj vasi, mesta, okraje in dežele. Pride čas, ko vode v velikem oceanu potopijo sto milj, dvesto milj, tristo milj, štiristo milj, petsto milj, šesto milj, sedemsto milj. Pride čas, ko so vode v

velikem oceanu globoke sedem palminih dreves, šest palm ... dve palmi, samo eno palmo. Pride čas, ko so vode v velikem oceanu globoke sedem sežnje, šest sežnjev ... dva sežnja, samo en seženj. Pride čas, ko so vode v velikem oceanu globoke pol sežnja, globoke samo do pasu, samo do kolena, samo do gležnja. Pa pride čas, ko vode v velikem oceanu ni dovolj, da bi omočila členek prsta. Ko se vidi celo ta zunanji element vode, velik kot je, da je nestalen, predmet uničenja, izginotja in spremembe, kaj šele je nekaj od tega telesa, kar se je nanj navezalo z željo in traja kratek čas? Tega se ne more vzeti kot da je 'jaz' ali 'moje' ali 'jaz sem.'

13–15. Če drugi zlorabijo, žalijo, zmerjajo in nadlegujejo meniha [ki je videl ta element, tako kot v resnici je], on razume: ... (ponovitev §§8–10) ... Tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

(ELEMENT OGNJA)

16. Kaj, prijatelji, je element ognja? Element ognja je lahko notranji ali zunanji. Kaj je notranji element ognja? Karkoli notranjega, kar pripada nekomu, je ogenj, ognjeno in se nanaša nanj; to je, s čemer se nekdo ogreje, se stara in se porablja, in tisto s čemer to, kar je pojedeno, popito, porabljeno in okušano, postane popolnoma prebavljeno ali karkoli drugega notranjega, kar pripada sebi, je ogenj, ognjeno in se nanaša nanj: to se imenuje notranji element ognja. Oba, notranji element ognja in zunanji element ognja sta enostavno element ognja. In to se mora videti s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje stvarstvo.' Ko vidiš s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je, si streznjen z elementom ognja in napraviš um brezstrasten do elementa ognja.

17. Pride čas, ko je zunanji element ognja vznemirjen. On požge vasi, mesta, okraje in dežele. Poide zaradi pomanjkanja goriva samo takrat, ko pride do zelene trave ali do ceste ali do skale ali do vode ali do ustreznega odprtega prostora. Pa pride čas, ko bi radi iskali ogenj celo s petelinjimi peresi in obrezki kože. Ko se vidi celo ta zunanji element ognja, velik kot je, da je nestalen, predmet uničenja, izginotja in spremembe, kaj šele je nekaj od tega telesa, kar se je nanj navezalo z željo in traja kratek čas? Tega se ne more vzeti kot da je 'jaz' ali 'moje' ali 'jaz sem.'

18–20. Če drugi zlorabijo, žalijo, zmerjajo in nadlegujejo meniha [ki je videl ta element, tako kot v resnici je], on razume: ... (ponovitev §§8–10) ... Tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

(ELEMENT ZRAKA)

21. Kaj, prijatelji, je element zraka? Element zraka je lahko notranji ali zunanji. Kaj je notranji element zraka? Karkoli notranje, kar pripada sebi, je zrak, zračno in se nanaša nanj; to je, vetrovi, ki gredo navzgor, vetrovi, ki gredo navzdol, vetrovi v trebuhu, vetrovi v črevesju, vetrovi, ki tečejo skozi ude, vdih in izdih ali karkoli drugega notranjega, kar pripada nekomu, je zrak, zračno in se nanaša nanj: to se imenuje notranji element

zraka. Oba, notranji element zraka in zunanji element zraka sta enostavno element zraka. In to se mora videti s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' Ko vidiš s primernim razumevanjem, tako kot v resnici je, postaneš streznjen z elementom zraka in napraviš um brezstrasten do elementa zraka.

22. Pride čas, ko je zunanji element zraka vznemirjen. On uniči vasi, mesta, okraje in dežele. Pa pride čas v zadnjem mesecu vročega obdobja, ko ljudje iščejo veter z uporabo pahljač ali mehov in se celo slamnate bilke, padajoče s slamnate strehe, ne vrtijo. Ko se vidi celo ta zunanji element zraka, velik kot je, da je nestalen, predmet uničenja, izginotja in spremembe, kaj šele je nekaj od tega telesa, kar se je nanj navezalo z željo in traja kratek čas? Tega se ne more vzeti kot da je 'jaz' ali 'moje' ali 'jaz sem.'

23–25. Če drugi zlorabijo, žalijo, zmerjajo in nadlegujejo meniha [ki je videl ta element, tako kot v resnici je], on razume: ... (ponovitev §§8–10) ... Tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

26. Prijatelji, prav tako kot je prostor obdan z lesom in ovijalkami, travo in glino, dobil poimenovanje 'hiša,' je tako tudi prostor, obdan s kostmi in tetivami, mesom in kožo, dobil ime 'oblika iz snovi.'[6]

(PET AGREGATOV S PREDPOSTAVKO IN ODVISNOST NASTAJANJA)

27. Če je, prijatelji, oko notranje nepoškodovano, vendar ne pride nobena zunanja oblika v njegov doseg in ni ustrezne povezave, potem ni manifestacije ustrezne vrste zavesti.[7] Če je oko notranje nepoškodovano in zunanje oblike pridejo v njegov doseg, vendar ne obstaja ustrezna povezava, potem ni manifestacije ustrezne vrste zavesti. Vendar, ko je oko notranje nepoškodovano in zunanje oblike pridejo v njegov doseg in obstaja ustrezna povezava, potem obstaja manifestacija ustrezne vrste zavesti.

28. Snov v kateri je do tega prišlo, je s predpostavko. Občutek v katerem se to dogaja, je vsebovan v agregatu občutka s predpostavko. Zaznava v kateri se to dogaja, je vsebovana v agregatu zaznave s predpostavko. Tvorbe v katerih se to dogaja, so vsebovane v agregatu tvorb s predpostavko. Zavest v kateri se to dogaja, je vsebovana v agregatu zavesti s predpostavko. On razume: 'Tako, resnično, pride do vključitve, zbiranja, kopičenja stvari v pet agregatov s predpostavko. Blaženi je rekel: "Ta, ki vidi odvisnost nastajanja, vidi Dhammo; ta, ki vidi Dhammo, vidi odvisnost nastajanja." In teh pet agregatov s predpostavko nastane s pogojenostjo. Želja, vdajanje užitkom, naklonjenost temu in držanje za to, temelječe na petih agregatih s predpostavko, je izvor neprijetnosti.[8] Odstranitev želje in poželenja, opustitev želje in užitka do petih agregatov s predpostavko, je končanje neprijetnosti.' In tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

29–30. Če je, prijatelji, uho notranje nepoškodovano in do njega ne pride nobenih zunanjih zvokov ... (kot v §§27–28) ... In tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

31–32. Če je, prijatelji, nos notranje nepoškodovan, vendar do njega ne pride nobenega zunanjskega vonja ... In tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

33–34. Če je, prijatelji, jezik notranje nepoškodovan, vendar do njega ne pride nobenega zunanjskega okusa ... In tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

35–36. Če je, prijatelji, telo notranje nepoškodovano, vendar do njega ne pride nobene zunanjske otipljivosti ... In tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil.

37. Če je, prijatelji, um notranje nepoškodovan, vendar do njega ne pride nobenega zunanjskega pojava, in ni ustrezne povezave, potem ni manifestacije ustrezne vrste zavesti[9]. Če je um notranje nepoškodovan in zunanji pojav pride do njega, vendar ni ustrezne povezave, potem ni manifestacije ustrezne vrste zavesti. Ampak, ko je um notranje nepoškodovan in zunanji pojav pride do njega in obstaja ustrezna povezava, potem obstaja manifestacija ustrezne vrste zavesti.

38. Snov, v kateri se to zgodi je vključena v agregat snovi s predpostavko. Občutek, v katerem se to zgodi je vključen v agregat občutka s predpostavko. Zaznava, v kateri se to zgodi je vključena v agregat zaznave s predpostavko. Tvorbe, v katerih se to zgodi so vključene v agregat tvorbe s predpostavko. Zavest, v kateri se to zgodi je vključena v agregat zavesti s predpostavko. On razume tako: 'Resnično, pride do vključitve, zbiranja in kopičenja stvari v teh petih agregatih s predpostavko. Blaženi je rekel: "Ta, ki vidi odvisnost nastajanja, vidi Dhammo; ta, ki vidi Dhammo, vidi odvisnost nastajanja." In teh pet agregatov, ki so s predpostavko, nastanejo v odvisnosti. Želja, vdajanje užitek, nagnjenost k temu in oprijemanje na to, temelji na petih agregatih s predpostavko, je izvor neprijetnosti. Odstranitev želje in poželenja, opustitev želje in poželenja po petih agregatih s predpostavko, je prenehanje neprijetnosti.' In tudi na tej točki, prijatelji, je ta menih veliko naredil..“

To je bilo tisto, kar je rekel častiti Sāriputta. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed častitega Sāriputte.

Opombe

[1] *Upādāna* – palijska beseda pomeni predpostavko, dodanost. Je rezultat želje (*tānha*), ki v umu spremeni prvotni pomen tistega, na kar se nanaša predpostavka in to napravi skladno z našo željo. Je kot nek dodatek, ki je privezan na osnovni, čisti agregat.

[2] V skladu s starodavno indijsko kozmologijo, so ciklična uničenja sveta lahko zaradi vode, ognja ali vetra.

[3] Omembe "jaz," "moje," in "jaz sem," predstavljajo tri obsedenosti: pogled osebnosti, želja in domišljavost.

[4] MA: Ta odlomek naj bi pokazal moč meditirajočega meniha takrat, ko je podvržen nasilju nad njegovim telesom.

[5] MN 21.20.

[6] To je rečeno, da se poudari še enkrat naravo telesa, da je brez sebstva. MT: On pokaže, da so štirje elementi le elementi in ne pripadajo sebstvu; so brez bitja, brez duše. Glede prevoda snov, nekateri uporabljajo tudi izraz predmet, materija.

[7] Ustrezna vrsta zavesti: v tem primeru je to zavest gledanja.

[8] Štirje izrazi – *chanda*, *ālaya*, *anunaya*, *ajjhosāna* – so sinonimi za željo (*tāṇha*).

[9] Primerna vrsta zavesti je v tem primeru umska zavest (*manoviññāna*), s katero opazujemo nesenzorične predmete.

(MN 29) Mahāsaṅgaha Sutta - Dolgo učenje o srčevini duhovnega življenja

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Rādžagahu, na Jastrebovem hribu; bilo je kmalu po tem, ko ga je Devadatta zapustil. Blaženi je namignil na Devadatto^[1] in tako nagovoril menihe:

2. "Menihi, neki pripadnik naroda zaradi prepričanja gre naprej iz posvetnega življenja v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Gotovo se lahko spozna konec te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On je zadovoljen s koristjo, slavo in ugledom in njegov namen je izpolnjen. Na račun tega, hvali sebe in omalovažuje druge: 'Jaz sem pridobil korist in ugled, toda ti drugi menihi so nepoznani, nepomembni.' Postane omamljen s to koristjo, slavo in ugledom, postane nemaren, pade v nemarnost in ker je nemaren, živi v neprijetnosti.

Predpostavimo, da mož, ki potrebuje srčevino^[2] in išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa. On ignorira njegovo srčevino, njegovo belino^[3],

njegovo notranjo skorjo, njegovo zunanjo lubje in odseka njegove veje in listje in jih vzame, ker misli, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina, belina, notranja skorja, zunanje lubje, ali veje in listje. Ko potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa v katerem je srčevina in ignorira njegovo srčevino, njegovo belino in njegovo notranjo skorjo, odseka njegove veje in listje in jih odnese, ker misli, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta namen ne bo dosežen.' Tako je tudi s tem menihom, ki postane omamljen s koristjo, slavo in ugledom. Takšen menih je ta, ki je vzel veje in listje svetega življenja in se nenadoma ustavil.

3. Menihi, neki pripadnik naroda zaradi prepričanja gre naprej iz posvetnega življenja v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Gotovo se lahko spozna konec tega velikega trpljenja.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s to koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. Ne postane omamljen s to koristjo, slavo in ugledom; ne postane nemaren in ne pade v nemarnost. S prizadevnostjo pridobi krepost. On je zadovoljen s pridobitvijo kreposti in njegova namera je izpolnjena. Na račun tega hvali sebe in omalovažuje druge: 'Jaz imam krepost; jaz sem dobrega značaja, toda ti drugi menihi so nekrepostni in slabega značaja.' Postane omamljen z dosego kreposti, postane nemaren, pade v nemarnost in ker je nemaren, živi v neprijetnosti.

Predpostavimo, da mož potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. Ignorira njegovo srčevino, njegovo belino, njegovo notranjo skorjo, odseka njegovo zunanje lubje in ga vzame misleč, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina... ali veje in listje. Ko potrebuje srčevino... odseka njegovo zunanje lubje in ga odnese, ker misli, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta namen ne bo dosežen.' Tako je tudi s tem menihom, ki postane omamljen z dosego kreposti. Takšen menih je ta, ki je vzel zunanje lubje svetega življenja in se nenadoma ustavil.

4. Menihi, neki pripadnik naroda zaradi prepričanja gre naprej iz posvetnega življenja v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Gotovo se lahko spozna konec te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s to koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen ... S prizadevnostjo pridobi krepost. On je zadovoljen s pridobitvijo kreposti, vendar njegova namera ni izpolnjena. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. Ne postane omamljen z dosego kreposti; ne postane nemaren, ne pade v nemarnost. Ker je marljiv, doseže vednost zbranosti. On je zadovoljen z dosego zbranosti in njegov namen je zadovoljen. Na račun tega hvali sebe in omalovažuje druge: 'Jaz sem zbran, moj um je poenoten; toda ti drugi menihi so raztresenega uma, njihov um blodi.' Postane

omamljen z dosego zbranosti, postane nemaren, pade v nemarnost in ker je nemaren, živi v neprijetnosti.

Predpostavimo, da mož potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. Ignorira njegovo srčevino, njegovo belino, odseka njegovo notranjo skorjo in jo vzame misleč, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina ... ali veje in listje. Ko potrebuje srčevino ... odseka njegovo notranjo skorjo in jo odnese, ker misli, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta namen ne bo dosežen.' Tako je tudi s tem menihom, ki postane omamljen z dosego zbranosti. Takšen menih je ta, ki vzel notranjo skorjo svetega življenja in se nenadoma ustavil.

5. Menihi, neki pripadnik naroda zaradi prepričanja gre naprej iz posvetnega življenja v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Gotovo se lahko spozna konec tega velikega trpljenja.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s to koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen ... S prizadevnostjo pridobi krepost. On je zadovoljen s pridobitvijo kreposti, vendar njegov namen ni izpolnjen ... S prizadevnostjo pridobi zbranost. On je zadovoljen z pridobitvijo zbranosti, vendar njegov namen ni izpolnjen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. Ne postane omamljen z dosegom zbranosti; ne postane nemaren, ne pade v nemarnost. Ker je marljiv, doseže vednost in videnje. On je zadovoljen z dosego vednosti in videnja in njegov namen je zadovoljen. Na račun tega hvali sebe in omalovažuje druge: 'Jaz živim v vednosti in videnju, toda ti drugi menihi živijo brez vednosti in videnja.' Postane omamljen z vednostjo in videnjem, postane nemaren, pade v nemarnost in ker je nemaren, živi v neprijetnosti.

Predpostavimo, da mož potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. Ignorira njegovo srčevino, odseka njegovo belino in jo vzame, ker misli, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina ... ali veje in listje. Ko potrebuje srčevino ... odseka njegovo belino in jo odnese misleč, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta namen ne bo dosežen.' Tako je tudi s tem menihom, ki postane omamljen z dosego vednosti in videnja. Takšen menih je ta, ki je vzel belino svetega življenja in se nenadoma ustavil.

6. Menihi, neki pripadnik naroda zaradi prepričanja gre naprej iz posvetnega življenja v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Gotovo se lahko spozna konec te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s to koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen ... S prizadevanjem pridobi krepost. On je zadovoljen s pridobitvijo kreposti, vendar njegova namen ni izpolnjen ... S prizadevanjem pridobi zbranost. On je zadovoljen z pridobitvijo zbranosti, vendar njegov namen ni izpolnjen. S prizadevanjem doseže vednost in

videnje, vendar njegov namen ni izpolnjen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. Ne postane omamljen z dosegom vednosti in videnja; ne postane nemaren, ne pade v nemarnost. S prizadevanjem doseže začasno osvoboditev. Za tega meniha je mogoče, da bi zašel v stran od te začasne osvoboditve.

Predpostavimo, da mož potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina in odseka z njega le njegovo srčevino in jo vzame, ker ve, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož pozna srčevino, belino, notranjo skorjo, zunanje lubje, veje in listje. Ko potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa v katerem je srčevina in odseka samo njegovo srčevino in jo odnese vedoč, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, bo ta namen dosežen.' Tako je tudi s tem menihom, ki doseže večno osvoboditev.

7. Tako to duhovno življenje, menihi, nima koristi, slave in ugleda kot dobrobiti ali pridobitve kreposti za dobrobit ali pridobitve zbranosti za dobrobit ali vednosti in videnja za dobrobit. Neomajna osvoboditev uma je cilj tega duhovnega življenja, njegova srčevina in njegov konec."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Devadatta je bil Buddhov ambiciozni nečak, ki ga je poskusil ubiti in prevzeti nadzor nad Sangho. Ko so njegovi poskusi umora spodleteli, je zapustil Buddho in poskusil ustanoviti svojo sekto. Glej Nanamoli, *Life of the Buddha*, str. 266–69.

[2] Srčevina je les, ki je kot rezultat naravne kemijske spremembe postal bolj odporen na razpadanje. V prenesenem pomenu je to esenca, bistvo nečesa.

[3] Belina je les bele barve, ki je v rastočem drevesu živ les, prenaša vodo iz korenin do listov in je manj obstojen.

(MN 30) Cūlasāropama Sutta – Kratko učenje o srčevini duhovnega življenja

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je brahmin Pingalakoccha odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel Blaženemu:

(DIREKTNA VEDNOST)

“Mojster Gotama, obstajajo asketi in brahmuni, vsak vodja reda, vodja skupine, učitelj skupine, zelo znani in slavni ustanovitelji verskih skupnosti, ki so jih mnogi imeli za svetnike – to so Pūraṇa Kassapa, Makkhali Gosāla, Adžita Kesakambalin, Pakudha Kaccāyana, Saṅdžaya Belaṭṭhiputta in džainist Nataputta.^[1] Ali imajo vsi direktno vednost, kot to trdijo ali pa nihče od njih nima direktne vednosti ali pa imajo nekateri od njih direktno vednost in nekateri ne?”

“Dovolj, brahmin! Naj bo! – ‘Ali imajo vsi direktno vednost kot to trdijo ali pa noben od njih nima direktne vednosti ali pa imajo nekateri od njih direktno vednost in nekateri ne?’ Učil te bom Dhammo, brahmin. Poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.”^[2]

“Da, gospod,” je odgovoril brahmin Pingalakoccha. Blaženi je rekel:

(PRISPODOBE O SRČEVINI)

3. “Predpostavimo, brahmin, da mož, ki potrebuje srčevino^[3], išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. Ignorira njegovo srčevino, belino^[4], njegovo notranjo skorjo in njegovo zunanje lubje in odseka njegove veje in listje in jih odnese, ker misli, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: ‘Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina, belina, notranja skorja, zunanje lubje, ali veje in listje. Ko je potreboval srčevino, iskal srčevino, potoval v iskanju srčevine, je prišel do velikega drevesa, v katerem je srčevina in je ignoriral njegovo srčevino, njegovo belino, njegovo notranjo skorjo, njegovo zunanje lubje in je odsekal njegove veje in listje in jih odnesel, ker je mislil, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.’

4. Predpostavimo, da mož, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa v katerem je srčevina. Ignorira njegovo srčevino, belino, njegovo notranjo skorjo in odseka njegovo zunanje lubje in ga odnese, ker misli, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: ‘Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina, ... ali veje in listje. Ko je potreboval srčevino ... odseka njegovo zunanje

lubje in ga odnese, ker misli, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.'

5. Predpostavimo, da mož, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. Ignorira njegovo srčevino, belino in odseka njegovo notranjo skorjo in jo odnese, ker misli, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina, ... ali veje in listje. Ko je potreboval srčevino ... odseka njegovo zunanje lubje in ga odnese, ker misli, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.'

6. Predpostavimo, da mož, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. Ignorira njegovo srčevino in odseka njegovo belino in jo odnese, ker misli, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož ne ve, kaj je srčevina, ... ali veje in listje. Ko je potreboval srčevino ... odseka njegovo zunanje lubje in ga odnese, ker misli, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.'

7. Predpostavimo, da mož, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. In odseka njegovo srčevino in jo odnese, ker ve, da je to srčevina. In človek z dobrim vidom, ko ga vidi, lahko reče: 'Ta dobri mož pozna srčevino, belino, notranjo skorjo, zunanje lubje in veje in listje. Ko je potreboval srčevino, iskal srčevino, potoval v iskanju srčevine je prišel do drevesa, v katere je bila srčevina in iz njega izrezal srčevino in jo odnesel, ker je vedel, da je to srčevina. Karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, bo ta njegov namen izpolnjen.'

8. Tako tudi, brahmin, neki pripadnik naroda gre zaradi prepričanja naprej od doma v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Zagotovo se lahko spozna končanje te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. Zadovoljen je s koristjo, slavo in ugledom in njegov namen je izpolnjen. Na račun tega se hvali in omalovažuje druge: 'Jaz imam korist, slavo in ugled, toda ti drugi menihi so nepoznani, nepomembni.' Tako v sebi ne prebudi želje, da bi deloval, si ne prizadeva za uresničenje teh drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od koristi, slave in ugleda; on zaostane in popusti. Pravim, da je ta oseba kakor mož, ki potrebuje srčevino, ki pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina in ignorira njegovo srčevino, njegovo belino, njegovo notranjo skorjo in njegovo zunanjo lubje, odseka njegove veje in listje in jih vzame, ker misli, da je to srčevina; in tako, karkoli je moral narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.

9. Brahmin, neki pripadnik naroda gre zaradi prepričanja naprej od doma v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa;

jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Zagotovo se lahko spozna končanje te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s to koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. V sebi prebudi željo, da bi deloval in si prizadeva za uresničenje drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od koristi, slave in ugleda; on ne zaostane in ne popusti. Doseže uresničitev kreposti. Zadovoljen je z uresničitvijo kreposti in njegov namen je izpolnjen. Na račun tega se hvali in omalovažuje druge: 'Jaz sem kreposten, dobrega značaja, ampak ti drugi menihi so nemoralni in zlobnega značaja.' Tako v sebi ne prebudi želje, da bi deloval, si ne prizadeva za uresničenje drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od kreposti; on zaostane in popusti. Pravim, da je kot mož, ki potrebuje srčevino ... ki ignorira njegovo srčevino, njegovo belino, njegovo notranjo skorjo, odseka zunanje lubje in ga vzame, ker misli, da je to srčevina; in tako, karkoli je moral narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.

10. Brahmin, neki pripadnik naroda gre zaradi prepričanja naprej od doma v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Zagotovo se lahko spozna končanje te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s to koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. V sebi prebudi željo, da bi deloval in si prizadeva za uresničenje drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od koristi, slave in ugleda; on ne zaostane in ne popusti. Doseže uresničitev kreposti. Zadovoljen je z uresničitvijo kreposti, vendar njegov namen ni izpolnjen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. V sebi prebudi željo, da bi deloval in si prizadeva, da bi uresničil druga stanja, ki so višja in bolj prefinjena od uresničenja kreposti; on ne zaostane in ne popusti. Doseže uresničitev zbranosti. Zadovoljen je z uresničitvijo zbranosti in njegov namen je izpolnjen. Na račun tega se hvali in omalovažuje druge: 'Jaz sem zbran, moj um je poenoten, ampak ti drugi menihi so nezbrani, z blodečim umom.' Tako v sebi ne prebudi želje, da bi deloval, si ne prizadeva za uresničenje teh drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od dosege zbranosti; on zaostane in popusti. Pravim, da je kot mož, ki potrebuje srčevino ... ki ignorira njegovo srčevino, njegovo belino, odreže njegovo notranjo skorjo in jo vzame, ker misli, da je to srčevina; in tako, karkoli je moral narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.

11. Brahmin, neki pripadnik naroda gre zaradi prepričanja naprej od doma v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Zagotovo se lahko spozna končanje te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen... On doseže uresničitev kreposti. Zadovoljen je z uresničitvijo kreposti, vendar njegov namen ni izpolnjen... Doseže uresničitev zbranosti. Zadovoljen je z uresničitvijo zbranosti, vendar njegov namen ni zadovoljen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. V sebi prebudi željo, da bi deloval, si prizadeva za uresničenje drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od dosege zbranosti; on ne zaostane in ne popusti. Doseže vednost in

vizijo. Zadovoljen je s to vednostjo in vizijo in njegov namen je izpolnjen. Na račun tega se hvali in omalovažuje druge: 'Jaz živim z vednostjo in vizijo, ampak ti drugi menihi živijo brez vednosti in brez vizije.' Tako v sebi ne prebudi želje, da bi deloval, si ne prizadeva za uresničenje drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od dosege vednosti in vizije; on zaostane in popusti. Pravim, da je kot mož, ki potrebuje srčevino ... ki ignorira njegovo srčevino, odreže njegovo belino in jo vzame, ker misli, da je to srčevina; in tako, karkoli je moral narediti s srčevino, ta njegov namen ne bo izpolnjen.

12. Brahmin, neki pripadnik naroda gre zaradi prepričanja naprej od doma v brezdomstvo z mislijo: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Zagotovo se lahko spozna končanje te velike neprijetnosti.' Ko tako gre naprej, pridobi korist, slavo in ugled. On ni zadovoljen s koristjo, slavo in ugledom in njegov namen ni izpolnjen... Doseže uresničitev kreposti. Zadovoljen je z uresničitvijo kreposti, vendar njegov namen ni izpolnjen... Doseže uresničitev zbranosti. Zadovoljen je z uresničitvijo zbranosti, vendar njegov namen ni zadovoljen ... Doseže vednost in vizijo. Zadovoljen je s to vednostjo in vizijo, vendar njegov namen ni izpolnjen. Na račun tega se ne hvali in ne omalovažuje drugih. V sebi prebudi željo po dosegu več stanj in napravi napor za uresničenje drugih stanj, ki so višja in bolj prefinjena od vednosti in vizije; on ne zaostane in ne popusti.

Toda kaj, brahmin, so stanja, ki so višja in bolj prefinjena od vednosti in vizije?

(VIŠJA STANJA)

13. Brahmin, odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. To je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

14. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

15. Ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

16. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

17. S popolnim obvladanjem zaznav tvorb, z izginotjem zaznav čutnega vpliva, z nepozornostjo do zaznav različnosti, se zaveda da je 'prostor neskončen,' menih vstopi in biva v področju neskončnega prostora. Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

18. S popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora se zaveda, da je 'zavest neskončna,' menih vstopi in biva v področju neskončne zavesti. Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

19. S popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti se zaveda, da 'tam je nič,' menih vstopi in biva v področju ničnosti. Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

20. S popolnim obvladanjem področja ničnosti, menih vstopi in biva v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja. Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije.

21. S popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, menih vstopi in biva v prenehanju zaznavanja in čutenja. In njegovi vplivi so uničeni z njegovim gledanjem z modrostjo. Tudi to je stanje, ki je višje in bolj prefinjeno od vednosti in vizije. To so stanja, ki so višja in bolj prefinjena od vednosti in vizije.

22. Jaz pravim, brahmin, da je ta oseba kakor mož, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, pride do velikega drevesa, v katerem je srčevina. In odseka njegovo srčevino in jo odnese, ker ve, da je to srčevina; in karkoli bi moral ta dobri mož narediti s srčevino, bo ta namen izpolnjen.'

23. Tako to sveto življenje, brahmin, nima časti in ugleda za svojo korist ali izpolnitev vrline za svojo korist ali dosege zbranosti za svojo korist ali vednosti in vizije za svojo korist. Cilj tega svetega življenja, njegova srčevina in njegov konec je neomajna osvoboditev uma."

24. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Pingalakoccha rekel Blaženemu: "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes naprej naj se me mojster Gotama spomni kot laičnega sledilca, ki je odšel k njemu po zatočišče za celo življenje."

Opombe

[1] Teh šest učiteljev, starejših Buddhovih sodobnikov, je bilo izven ortodoksnega brahmanizma. Njihova učenja nakazujejo teoretično smelost Buddhove dobe. Šesterica je pogosto skupaj omenjena v Kanonu. Njihova učenja, kot jih razume budistična skupnost, so navedena v DN 2.17–32.

[2] Natančno isto vprašanje je postavil Buddhi na večer njegove Parinibbāne popotnik Subhadda v DN 16.5.26–27

[3] Srčevina je les, ki je kot rezultat naravne kemijske spremembe postal bolj odporen na razpadanje.

[4] Belina je les bele barve, ki je v rastočem drevesu živ les, prenaša vodo iz korenin do listov in je manj obstojen.

(MN 31) Cūḷagosinga Sutta – Kratko učenje v Gosingi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Nādiki v hiši iz opek.

2. Takrat so častiti Anuruddha, častiti Nandiya in častiti Kimbila živeli v parku sāla dreves Gosinga.[1]

3. Ko je bil večer, je Blaženi prišel iz samote in odšel v park sāla dreves Gosinga. Čuvaj parka je videl prihajati Blaženega v daljavi in mu je rekel: “Ne vstopi v ta park, asket. Tukaj trije pripadniki naroda iščejo svoje lastno dobro. Ne moti jih.”

4. Častiti Anuruddha je slišal čuvaja parka govoriti z Blaženim, zato je čuvaju rekel: “Prijatelj, čuvaj parka, ne puščaj Blaženega pred parkom. To je naš učitelj, Blaženi, ki je prišel.” Potem je častiti Anuruddha odšel do častitega Nandiya in častitega Kimbila in jima rekel: “Pridita ven, častita gospoda, pridita ven! Naš učitelj, Blaženi, je prišel.”

(ŽIVLJENJE V SKUPNOSTI TREH)

5. Vsi trije so odšli, da bi srečali Blaženega. Eden je vzel njegovo skledo in zunanje oblačilo, eden je pripravil sedež in eden pripravil vodo za umivanje nog. Blaženi je sedel na pripravljen sedež in si umil noge. Ti trije častiti so se poklonili Blaženemu in sedli na stran. Ko so sedeli, jim je Blaženi rekel: “Upam, da ste vsi dobro, Anuruddha, upam da vam je udobno, upam, da nimate nobenih težav pri pridobivanju darovane hrane.”

“Nam je dobro, Blaženi, nam je udobno in nimamo nobenih težav pri pridobivanju darovane hrane.”

6. “Upam, Anuruddha, da živite v slogi, v medsebojnem spoštovanju, brez pričkanja, da ste združeni kakor mleko in voda, da gledate eden drugega s prijaznimi očmi.”

“Zagotovo, častiti gospod, mi živimo v slogi, z medsebojnim spoštovanjem, brez pričkanja, združeni kakor mleko in voda in gledamo eden drugega s prijaznimi očmi.”

“Ampak, Anuruddha, kako potemtakem živite?”

7. “Častiti gospod, glede tega, jaz mislim tako: ‘To je dobiček zame, to je zelo velik dobiček zame, da živim s takšnimi tovariši v svetem življenju.’ Jaz vzdržujem telesna dejanja z dobrohotnostjo do častitih, tako javno kot zasebno; jaz vzdržujem govorna dejanja z dobrohotnostjo do njih, tako javno kot zasebno; jaz vzdržujem umska dejanja z dobrohotnostjo do njih, tako javno kot zasebno. Jaz mislim: ‘Kako ne bi dal na stran tisto, kar hočem narediti in bi naredil tisto, kar želijo ti častiti?’ Potem sem dal na stran tisto, kar sem hotel narediti in naredil tisto, kar so želeli ti častiti. Mi smo različni v telesu, častiti gospod, vendar enotni v umu.”

Častiti Nandiya in častiti Kimbila sta vsak govorila enako in dodala: “Tako, častiti gospod, mi živimo v slogi, z medsebojnim spoštovanjem, brez pričkanja, združeni kakor mleko in voda in gledamo eden na drugega s prijaznimi očmi.”

8. “Dobro, dobro, Anuruddha. Upam, da vsi bivate prizadevni, goreči in odločni.”

“Zagotovo, častiti gospod, mi bivamo prizadevni, goreči in odločni.”

“Ampak, Anuruddha, kako bivate na tak način?”

9. “Častiti gospod, glede tega, kdor se od nas prvi vrne iz vasi z miloščinsko hrano, pripravi sedeže, pripravi vodo za pitje in pomivanje in postavi posodo za odpadke na svoje mesto. Kdor se od nas vrne zadnji, poje karkoli je ostalo, če to želi; drugače hrano odvrže tja, kjer ni zelenja ali jo spusti v vodo, kjer ni življenja. On odstrani sedeže in vodo za pitje in pomivanje. Ko pomije posodo za odpadke jo odstrani in pomete jedilnico. Kdor opazi, da je v posodah za pitje, za pomivanje ali za latrino malo vode ali jo je zmanjkalo, poskrbi za novo vodo. Če je to zanj pretežko, pokliče nekoga drugega z znakom roke, da skupaj prineseta vodo, vendar zaradi tega ne prekinemo tišine in ne začnemo govoriti. Vsakih pet dni pa sedimo skupaj vso noč in razpravljamo o Dhammi. Tako bivamo prizadevni, goreči in odločni.”

(DOSEGA NEOBIČAJNIH STANJ)

10. “Dobro, dobro, Anuruddha. Ampak, ko bivate tako prizadevni, goreči in odločni, ste dosegli kakršnokoli neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih, udobno bivanje?”

“Kako da ne, častiti gospod? Tako, častiti gospod, kadarkoli hočemo, popolnoma odmaknjeni od čutnosti, odmaknjeni od slabih stanj, vstopimo in bivamo v prvi džhāni,

kar je pospremljeno z mislijo in razmišljanjem, z zadovoljstvom in prijetnostjo, ki sta rojena iz samote. Častiti gospod, to je neobičajno stanje, razlika v vednosti in viziji, ki je vredno plemenitih, udobno bivanje, ki smo ga dosegli, ko smo bivali prizadevni, goreči in odločni.”

11–13. “Dobro, dobro, Anuruddha. Ampak je tu katerokoli drugo neobičajno stanje, razlika v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih, udobno bivanje, ki ste ga dosegli z obvladanjem tega bivanja, da ste to bivanje umirili?”

“Kako da ne, častiti gospod? Tako, častiti gospod, kadarkoli hočemo, z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopimo in bivamo v drugi džhāni ... Z ugašanjem, kot tudi od zadovoljstva ... mi vstopimo in bivamo v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... mi vstopimo in bivamo v četrti džhāni ... Častiti gospod, to je še eno neobičajno stanje, razlika v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih, udobno bivanje, ki smo ga dosegli, ko smo bivali prizadevni, goreči in odločni, kar smo dosegli z obvladovanjem tega predhodnega bivanja, da smo to bivanje umirili.”

14. “Dobro, dobro, Anuruddha. Ampak je tu katerokoli drugo neobičajno stanje ... ki ste ga dosegli z obvladovanjem tega bivanja, da ste to bivanje umirili?”

“Kako da ne, častiti gospod? Tako, častiti gospod, kadarkoli hočemo s popolnim obvladanjem zaznav tvorb, z izginotjem zaznav čutnega vpliva, z ne-pozornostjo do zaznav različnosti, zavedajoč se, da je ‘prostor neskončen,’ vstopimo in bivamo v področju neskončnega prostora. Častiti gospod, to je še eno neobičajno stanje ... kar smo dosegli z obvladovanjem predhodnega bivanja, da smo to bivanje umirili.”

15–17. “Dobro, dobro, Anuruddha. Ampak je tu katerokoli drugo neobičajno stanje ... ki ste ga dosegli z obvladovanjem predhodnega bivanja, da ste to bivanje umirili?”

“Kako da ne, častiti gospod? Tako, častiti gospod, kadarkoli hočemo, s popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora, z zavedanjem da je ‘zavest neskončna,’ vstopimo in bivamo v področju neskončne zavesti ... S popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da ‘tam je nič,’ vstopimo in bivamo v področju ničnosti ... S popolnim obvladanjem temelja ničnosti, vstopimo in bivamo v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja. Častiti gospod, to je še eno neobičajno stanje ... kar smo dosegli z obvladovanjem predhodnega bivanja, da smo to bivanje umirili.”

18. “Dobro, dobro Anuruddha. Ampak je tu katerokoli drugo neobičajno stanje, razlika v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih, udobno bivanje, ki ste ga dosegli z obvladanjem tega bivanja, da ste to bivanje umirili?”

“Kako da ne, častiti gospod? Tako, častiti gospod, kadarkoli hočemo, s popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, vstopimo in bivamo v prenehanju zaznavanja in čutenja. In naši vplivi so uničeni, ko gledamo z modrostjo. Častiti gospod, to je še eno neobičajno stanje, razlika v vednosti in viziji, ki je vredna

plemenitih, udobno bivanje, ki smo ga dosegli, ko smo bivali prizadevni, goreči in odločni, kar smo dosegli z obvladovanjem predhodnega bivanja, da smo to bivanje umirili. In, častiti gospod, mi ne vidimo nobenega drugega udobnega bivanja, ki je višje ali bolj popolno, kot je to.”

“Dobro, dobro Anuruddha. Ne obstaja drugega udobnega bivanja, višjega in bolj popolnega, kot je to.”

19. Ko je Blaženi poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil častitega Anuruddho, častitega Nandiya in častitega Kimbila z govorom o Dhammi, je vstal s svojega sedeža in odšel.

20. Ko so spremili Blaženega del poti in se spet obrnili nazaj, sta častiti Nandiya in častiti Kimbila vprašala častitega Anuruddho: “Ali smo kdaj poročali častitemu Anuruddhi, da smo pridobili ta stanja in dosežke, da nam Anuruddha, v prisotnosti Blaženega, pripišete uničenje vplivov?”

“Častiti mi niso nikoli poročali, da so pridobili ta stanja in dosežke. Vendar, z obkrožitvijo umov častitih z mojim lastnim umom jaz vem, da so pridobili ta stanja in dosežke. In božanstva so mi prav tako poročala: ‘Ti častiti so pridobili ta stanja in dosežke.’ Potem sem to razložil, ko me je Blaženi direktno vprašal.”

(DOBITEK, BLAGOSTANJE IN SREČA ZA ...)

21. Potem je demon Dīgha Paradžana odšel do Blaženega. Ko se je poklonil Blaženemu, je stopil na stran in rekel: “To je dobitok za Vadžije, častiti gospod, velik dobitok za vadžijske ljudi, da Tathāgata, popoln in popolno prebujen prebiva med njimi in s temi tremi pripadniki naroda, častitim Anuruddho, častitim Nandiyo in častitim Kimbilo!” Ko so slišali ta vzklik demona Dīgha Paradžane, so božanstva zemlje vzkliknila: “To je dobitok za Vadžije, velik dobitok za vadžijske ljudi, da Tathāgata, popoln in popolno prebujen prebiva med njimi in s temi tremi pripadniki naroda, častitim Anuruddho, častitim Nandiyo in častitim Kimbilo!” Ko so slišali vzklik božanstev zemlje, so božanstva nebes štirih velikih kraljev ... božanstva nebes triintridesetih ... božanstva Yāma ... božanstva Tusita nebes ... božanstva, ki uživajo v ustvarjanju ... božanstva, ki vladajo z močjo nad stvaritvami drugih ... božanstva Brahmovega spremstva vzkliknila: “To je dobitok za Vadžije, velik dobitok za vadžijske ljudi, da Tathāgata, popoln in popolno prebujen prebiva med njimi in s temi tremi pripadniki naroda, častitim Anuruddho, častitim Nandiyo in častitim Kimbilo!” Tako so ta trenutek, v tem hipu, ti častiti postali poznani zelo daleč, tja do Brahmovega sveta.

22. [Blaženi je rekel:] “Tako je to, Dīgha, tako je to! In če bi se jih narod, iz katerega so ti trije pripadniki odšli naprej od doma v brezdombstvo spomnil z zaupanjem v srcu, bi to vodilo do blagostanja in sreče za ta narod za dolgo časa. In če se ugledne osebe naroda, iz katerega so ti trije pripadniki odšli ... vasi, iz katere so odšli ... mesta, iz katerega so odšli ... velemesta, iz katerega so odšli ... dežele, iz katere so ti trije pripadniki odšli od

doma v brezdomstvo, spomnijo z zaupanjem v srcu, bi to vodilo do blagostanja in sreče za to državo za dolgo časa. Če bi se vsi plemeniti spomnili teh treh pripadnikov naroda z zaupanjem v srcu, bi to vodilo do blagostanja in sreče plemenitih za dolgo časa. Če bi se vsi brahmini ... vsi trgovci ... vsi delavci spomnili teh treh pripadnikov naroda z zaupanjem v srcu, bi to vodilo do blagostanja in sreče delavcev za dolgo časa. Če bi si svet s svojimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, svojimi princi in svojim ljudstvom, spomnil teh treh pripadnikov naroda z zaupanjem v srcu, bi to vodilo do blagostanja in sreče sveta za dolgo časa. Glej, Dīgha, kako ti trije pripadniki naroda prakticirajo za dobrobit in srečo mnogih, iz milosti za svet, za korist, dobrobit in srečo božanstev in ljudi.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Demon Dīgha Paradžana je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Častiti Anuruddha je bil Buddhov bratranec; častita Nandiya in Kimbila sta bila Anuruddhova prijatelja in stalna tovariša.

(MN 32) Mahāgosinga Sutta – Dolgo učenje v Gosingi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v parku gozda sāla dreves, Gosinga, skupaj s številnimi zelo znanimi starejšimi učenci – s častitim Sāriputto, častitim Mahā Moggallāno, častitim Mahā Kassapo, častitim Anuruddho, častitim Revato, častitim Ānando[1] in drugimi zelo znanimi starejšimi učenci.

2. Ko je bil večer je častiti Mahā Moggallāna prišel iz samote, odšel do častitega Mahā Kassape in mu rekel: “Prijatelj Kassapa, pojdimo do častitega Sāriputte poslušati Dhammo.” – “Da, prijatelj,” je odgovoril častiti Mahā Kassapa. Potem so častiti Mahā Moggallāna, častiti Mahā Kassapa in častiti Anuruddha odšli do častitega Sāriputte poslušati Dhammo.

3. Častiti Ānanda jih je videl, kako so šli do častitega Sāriputte poslušati Dhammo. Odšel je do častitega Revata in mu rekel “Prijatelj Revata, ti pravi ljudje gredo do častitega Sāriputte poslušati Dhammo. Pojdiva do častitega Sāriputto poslušati Dhammo.” – “Da,

prijatelj,” je odgovoril častiti Revata. Potem sta častiti Revata in častiti Ānanda odšla do častitega Sāriputte poslušati Dhammo.

(ĀNANDA)

4. Častiti Sāriputta je videl častitega Revata in častitega Ānando prihajati v daljavi in je rekel častitemu Ānandi: “Naj pride častiti Ānanda, pozdrav častitemu Ānandi, spremljevalcu Blaženega, ki je vedno v prisotnosti Blaženega. Prijatelj Ānanda, gozd sāla dreves, Gosinga je prijeten, noč je oblita z mesečino, drevesa sāla so vsa v cvetenju in težke vonjave lebdijo v zraku. Kakšne vrste menih, prijatelj Ānanda, lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?”

“Prijatelj Sāriputta, menih se je veliko naučil, si zapomnil, kar se je naučil in utrdil, kar se je naučil. Takšna učenja so dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem; on razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno – takšnih učenj kot je to, se je veliko naučil, si jih zapomnil, obvladal ustno, jih raziskoval z umom in dobro prodrl vanje s pogledom. In on uči Dhammo štiri skupnosti[2] z dobro zaokroženimi in skladnimi izjavami in frazami za izkoreninjenje osnovnih nagnjenj. Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

(REVATA)

5. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta nagovoril častitega Revato: “Prijatelj Revata, častiti Ānanda je govoril v skladu s svojim lastnim navdihom. Sedaj sprašujemo častitega Revato: Prijatelj Revata, gozd sāla dreves, Gosinga je očarljiv, noč je oblita z mesečino, drevesa sāla so vsa v cvetenju in težke vonjave lebdijo v zraku. Kakšne vrste menih, prijatelj Revata, lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?”

“Prijatelj Sāriputta, menih uživa v samoti in je navdušen nad samoto; je predan notranji jasnosti uma, ne zanemari meditacije, ima vpogled in prebiva v praznih kočah.[3] Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

(ANURUDDHA)

6. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta nagovoril častitega Anuruddho: “Prijatelj Anuruddha, častiti Revata je govoril v skladu s svojim lastnim navdihom. Sedaj sprašujemo častitega Anuruddho: Prijatelj Anuruddha, gozd sāla dreves, Gosinga je očarljiv ... Kakšne vrste menih, prijatelj Anuruddha, lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?”

“Prijatelj Sāriputta, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, menih pregleda tisoč svetov. Tako kot človek z dobrim vidom, ko se je povzpел do sobe v najvišjem delu palače, lahko pregleda tisoč kolesnih obročev, tako tudi z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, menih pregleda tisoč svetov.[4] Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

(MAHĀ KASSAPA)

7. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta nagovoril častitega Mahā Kassapo: “Prijatelj Kassapa, častiti Anuruddha je govoril v skladu s svojim lastnim navdihom. Sedaj sprašujemo častitega Mahā Kassapo: Prijatelj Kassapa, gozd sāla dreves, Gosinga je očarljiv ... Kakšne vrste menih, prijatelj Kassapa, lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?”

“Prijatelj Sāriputta, menih sam je prebivalec gozda in govori v hvalo prebivanja v gozdu; on sam je jedec miloščinske hrane in hvali hranjenje z miloščinsko hrano; on sam nosi zavrženo obleko in hvali nošnjo zavržene obleke; on sam nosi tri obleke in hvali nošenje treh oblek;[5] on sam ima malo želja in hvali maloštevilnost želja; on sam je zadovoljen in hvali zadovoljenost; on sam je v samoti in hvali samoto; on sam je daleč od družbe in hvali oddaljenosti od družbe; on sam je energičen in hvali vzbujanja energije; on je sam dosegel krepost in hvali doseganja kreposti; on sam je dosegel zbranost in hvali dosego zbranosti; on sam je dosegel modrost in hvali dosego modrosti; on sam je dosegel svojo osvoboditev in hvali dosege osvoboditve; on sam je dosegel znanje in vizijo osvoboditve in hvali dosege znanja in vizije osvoboditve. Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

8. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta nagovoril častitega Mahā Moggallāno: “Prijatelj Moggallāna, častiti Mahā Kassapa je govoril v skladu s svojim lastnim navdihom. Sedaj sprašujemo častitega Mahā Moggallāno: Prijatelj Moggallāna, gozd sāla dreves, Gosinga je očarljiv ... Kakšne vrste menih, prijatelj Moggallāna, lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?”

“Prijatelj Sāriputta, dva meniha sta se lotila pogovora o višji Dhammi in sprašujeta eden drugega in vsak na vprašanja drugega odgovori brez spotikanja in njun pogovor se odvija v skladu z Dhammo. Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

(SĀRIPUTTA)

9. Ko je bilo to rečeno, je častiti Mahā Moggallāna nagovoril častitega Sāriputto: “Prijatelj Sāriputta, mi smo govorili v skladu z našim lastnim navdihom. Sedaj sprašujemo častitega Sāriputto: Prijatelj Sāriputta, gozd sāla dreves, Gosinga je očarljiv, noč je oblita z mesečino, drevesa sāla so vsa v cvetenju in težke vonjave lebdijo v zraku. Kakšne vrste menih, prijatelj Sāriputta, lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?”

“Prijatelj Moggallāna, menih uveljavlja mojstrstvo čez svoj um, on ne pusti, da um uveljavi mojstrstvo čez njega. V dopoldnevu biva v kateremkoli bivanju ali dosežku, v katerem hoče bivati v dopoldnevu; sredi dneva biva v kateremkoli bivanju ali dosežku, v katerem hoče bivati sredi dneva; zvečer biva v kateremkoli bivanju ali dosežku, v katerem hoče bivati zvečer. Predpostavimo, da je imel kralj ali kraljev minister skrinjo polno različno obarvanih oblačil. Zjutraj je lahko oblekel katerikoli par oblačil je hotel obleči zjutraj; sredi dneva je lahko oblekel katerikoli par oblačil je hotel obleči sredi

dneva; zvečer je lahko oblekel katerikoli par oblačil je hotel obleči zvečer. Tako tudi, menih uveljavlja mojstrstvo čez svoj um, ne dovoli, da um uveljavi mojstrstvo čez njega. Zjutraj ... sredi dneva ... zvečer biva v kateremkoli bivanju ali dosežku, v katerem hoče bivati zvečer. Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

10. Potem je častiti Sāriputta nagovoril te častite: “Prijatelji, vsi smo govorili v skladu s svojim lastnim navdihom. Pojdimo do Blaženega in mu poročajmo o tej zadevi. Kot bo Blaženi odgovoril, tako si to zapomnimo.” – “Da, prijatelj,” so odgovorili. Potem so ti častiti odšli do Blaženega in ko so mu izkazali spoštovanje, so sedli na stran. Častiti Sāriputta je rekel Blaženemu:

11. “Častiti gospod, častiti Revata in častiti Ānanda sta prišla do mene, da bi poslušala Dhammo. Videl sem ju prihajati v daljavi in rekel sem častitemu Ānandi: ‘Naj pride častiti Ānanda, pozdravljen častiti Ānanda ... Prijatelj Ānanda, gozd sāla dreves, Gosinga je očarljiv ... Kakšne vrste menih, prijatelj Ānanda, lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?’ Ko je bil vprašan, častiti gospod, je častiti Ānanda odgovoril: ‘Tako, prijatelj Sāriputta, menih se je veliko naučil ... (kot v §4) ... Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.’”

“Dobro, dobro, Sāriputta. Ānanda, po pravici povedano, naj govori točno tako, kot dela. Kajti Ānanda se je veliko naučil, si zapomnil kar se je naučil, in utrdil kar se je naučil. Takšna učenja so dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem; on razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno – takšnih učenj, kot je to, se je veliko naučil, si jih zapomnil, obvladal ustno, jih raziskoval z umom in dobro prodrl vanje s pogledom. In on uči Dhammo štiri skupnosti z dobro zaokroženimi in skladnimi izjavami in frazami za izkoreninjenje osnovnih tendenc.”

12. “Ko je bilo to rečeno, častiti gospod, sem nagovoril častitega Revato: ‘Prijatelj Revata ... Kakšne vrste menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?’ In častiti Revata je odgovoril: ‘Tako, prijatelj Sāriputta, menih uživa v samoti ... (kot v §5) ... Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.’”

“Dobro, dobro, Sāriputta. Revata, po pravici povedano, naj bi govoril točno tako, kot dela. Kajti Revata uživa v samoti in je navdušen nad samoto, je predan notranji jasnosti uma, ne zanemarja meditacije, ima vpogled in prebiva v praznih kočah.”

13. “Ko je bilo to rečeno, častiti gospod, sem nagovoril častitega Anuruddho: ‘Prijatelj Anuruddha ... Kakšne vrste menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?’ In častiti Anuruddha je odgovoril: ‘Tako, prijatelj Sāriputta, z očesom prebujenega ... (kot v §6) ... Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.’”

“Dobro, dobro, Sāriputta. Anuruddha, po pravici povedano, naj bi govoril točno tako, kot dela. Kajti z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, Anuruddha pregleda tisoč svetov.”

14. “Ko je bilo to rečeno, častiti gospod, sem nagovoril častitega Mahā Kassapo: ‘Prijatelj Kassapa ... Kakšne vrste menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?’ In častiti Mahā Kassapa je odgovoril: ‘Tako, prijatelj Sāriputta, menih sam je prebivalec gozda ... (kot v §7) ... Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.’”

“Dobro, dobro, Sāriputta. Kassapa, po pravici povedano, naj bi govoril točno tako, kot dela. Kajti Kassapa sam je prebivalec gozda in govori v hvalo prebivanja v gozdu ... on sam je dosegel znanje in vizijo osvoboditve in govori v hvalo dosege znanja in vizije osvoboditve. Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

15. “Ko je bilo to rečeno, častiti gospod, sem nagovoril častitega Mahā Moggallāno: ‘Prijatelj Moggallāna ... Kakšne vrste menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?’ In častiti Mahā Moggallāna je odgovoril: ‘Tako, prijatelj Sāriputta, dva meniha se pogovarjata o višji Dhammi ... (kot v §8) ... Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.’”

“Dobro, dobro, Sāriputta. Moggallāna, po pravici povedano, naj bi govoril točno tako, kot dela. Kajti Moggallāna je ta, ki govori o Dhammi.”

16. Ko je bilo to rečeno, je častiti Mahā Moggallāna rekel Blaženemu: “Potem, častiti gospod, sem nagovoril častitega Sāriputto: ‘Prijatelj Sāriputta ... Kakšne vrste menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga?’ In častiti Sāriputta je odgovoril: ‘Tako, prijatelj Moggallāna, menih uveljavlja mojstrstvo čez svoj um ... (kot v §9) ... Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.’”

“Dobro, dobro, Moggallāna. Sāriputta, po pravici povedano, naj bi govoril točno tako, kot dela. Kajti Sāriputta uveljavlja mojstrstvo čez svoj um, on ne pusti, da um uveljavi mojstrstvo čez njega. V dopoldnevu biva v kateremkoli bivanju ali dosežku, v katerem hoče bivati v dopoldnevu; sredi dneva biva v kateremkoli bivanju ali dosežku, v katerem hoče bivati sredi dneva; zvečer biva v kateremkoli bivanju ali dosežku, v katerem hoče bivati zvečer.”

(BUDDHA)

17. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta vprašal Blaženega: “Častiti gospod, kateri od nas je dobro govoril?”

“Vsi ste govorili dobro, Sāriputta, vsak na svoj način. Poslušaj tudi mene o tem, kakšna vrsta meniha lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga. Sāriputta, ko se je menih vrnil s svoje hoje po miloščinsko hrano, po svojem obroku, sede na tla, prekriža noge, vzravna svoje telo, se posveti pozornosti in je odločen: ‘Ne bom prekinil tega sedečega položaja, dokler skozi nenavezanost moj um ni osvobojen vplivov.’ Takšen menih lahko olepša ta gozd sāla dreves, Gosinga.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Častitega Ānando je Buddha razglasil za prevladujočega učenca med temi, ki so se veliko naučili in za njegova učenja je bilo rečeno, da so navdušila štiri skupnosti (DN 16.5.16/ii.145).

[2] Štiri skupnosti so: menihi, nune, moški laični sledilci in ženske laične sledilke. Sedem osnovnih nagnjenj je navedenih v MN 18.8.

[3] Častiti Revata je bil razglašen za prevladujočega učenca med temi, ki so meditatorji.

[4] Častiti Anuruddha je bil razglašen za prevladujočega učenca med temi, ki imajo oko prebujenega.

[5] Mahā Kassapa je bil prevladujoči učenec med temi, ki so se držali asketskih praks.

(MN 33) Mahāgopālaka Sutta – Dolgo učenje o kravjem pastirju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: "Prijetelji, menihi."—"Prijetelj," so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

(SLABIH ENAJST KVALITET, KI NE KORISTIJO)

2. "Menihi, ko poseduje kravji pastir enajst dejavnikov, je nesposoben čuvanja in reje črede govedi. Katerih enajst? Kravji pastir nima znanja o snovi, ni večč v značilnostih, ne uspe mu odstraniti mušjih ličink, ne uspe mu obvezati ran, ne uspe mu zadimiti staj, ne ve kje je napajališče, ne ve kako je biti odžejan, ne pozna poti, je nevešč v paši, molze na suho, ne kaže posebnega čaščenja do bikov, ki so očetje in voditelji črede. Ko kravji pastir poseduje teh enajst dejavnikov, je nezmožen čuvanja in reje črede govedi.

3. Tako tudi, menihi, ko menih poseduje enajst kvalitet, je nesposoben rasti, povečanja in izpolnitve v Dhammi in disciplini. Katerih enajst? Menih nima znanja o snovi, ni večč v značilnostih, ne uspe mu odstraniti mušjih ličink, ne uspe mu obvezati ran, ne uspe mu zadimiti staj, ne ve kje je napajališče, ne ve kako je biti odžejan, ne pozna poti, je nevešč v paši, molze na suho in ne kaže posebnega čaščenja starejših menihov, ki so stari, so že dolgo časa menihi in so očetje in voditelji Sanghe.

4. Kako menih nima znanja o snovi? Menih ne razume kot dejansko je: 'Vsa snov, katerekoli vrste, se sestoji iz štirih velikih elementov in snovi, ki izhaja iz štirih velikih elementov.' Tako menih nima znanja o snovi.
5. Kako je menih nevešč v značilnostih? Menih ne razume kot dejansko je: 'Za norca so značilna njegova dejanja; za modrega človeka so značilna njegova dejanja.' Tako je menih nevešč v značilnostih.[1]
6. Kako menihu ne uspe odstraniti mušjih ličink? Ko se pojavi misel želje po čutnosti, jo menih tolerira; je ne opusti, odstrani, odpravi, zatre. Ko se pojavi zobna misel ... Ko se pojavi misel o krutosti... Ko se pojavijo zla slaba stanja, jih menih tolerira; jih ne opusti, odstrani, odpravi in zatre. Tako menih ne uspe odstraniti mušjih ličink.
7. Kako menih ne uspe obvezati ran? Ko gleda snov z očmi, se menih oprime njenih znakov in značilnosti. Čeprav ga, ko pusti sposobnost oči nevarovano, lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva, on ne prakticira svoje zadržanosti, ne varuje sposobnosti oči, se ne loti zadržanja sposobnosti oči. Pri poslušanju zvoka z ušesi... Pri vohanju vonja z nosom ... Pri okušanju okusa z jezikom ... Pri dotikanju otipljivosti s telesom ... Pri spoznavanju pojavov z umom, se oprime njihovih znakov in značilnosti. Čeprav ga, ko pusti sposobnost uma nevarovano, lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva, ne prakticira svoje zadržanosti, ne varuje sposobnosti uma, se ne loti zadržanja sposobnosti uma. Tako menih ne uspe obvezati ran.
8. Kako menih ne uspe zadimiti staj? Menih ne uči drugih v podrobnostih Dhamme, kot se jo je naučil in jo obvladal. Tako menih ne uspe zadimiti staj.
9. Kako menih ne ve, kje je napajališče? Menih ne gre od časa do časa do tistih menihov, ki so se mnogo naučili, ki so dobro seznanjeni s tradicijo, ki vzdržujejo Dhammo, disciplino in pravila, in se ne pozanima in vpraša o tem: 'Kako je to, častiti gospod? Kakšen je pomen tega?' Ti častiti mu ne razkrijejo kar ni bilo razkrito, ne razjasnijo kar ni jasno, ali odstranijo njegove dvome o številnih stvareh, ki vzbujajo dvom. Tako menih ne ve, kje je napajališče.
10. Kako menih ne ve kako je, ko si odžegan? Ko se uči Dhammo in disciplino, ki jo je proglasil Tathāgata, menih ne dobi navdiha o smislu tega, ne dobi navdiha v Dhammi, ne dobi veselja povezanega z Dhammo. Tako menih ne ve kako je, ko si odžegan.
11. Kako menih ne pozna poti? Menih ne razume Plemenite osmeročlene poti, kot dejansko je. Tako menih ne pozna poti.
12. Kako je menih nevešč v pašnikih? Menih ne razume štirih področij pozornosti, kot dejansko so. Tako je menih nevešč v pašnikih.

13. Kako menih molze na suho? Ko zvesti laiki povabijo meniha, da vzame kolikor si želi oblek, hrane, prostorov za počitek in medicinskih potrebščin, menih ne pozna zmernosti v sprejemanju tega. Tako menih molze na suho.

14. Kako menih ne kaže posebnega čaščenja starejših menihov, ki so stari, so dolgo časa menihi, so očetje in voditelji Sanghe? Menih ne vzdržuje telesnih dejanj dobrohotnosti, tako javno kot zasebno, do teh starejših menihov; on ne vzdržuje besednih dejanj dobrohotnosti do njih, tako javno kot zasebno; ne vzdržuje miselnih dejanj dobrohotnosti do njih, tako javno kot zasebno. Tako menih ne pokaže nobenega posebnega čaščenja starejših menihov, ki so stari in so dolgo časa menihi, so očetje in voditelji Sanghe.

Ko menih poseduje teh enajst kvalit, je nesposoben rasti, povečanja in izpolnitve v Dhammi in disciplini.

(DOBRIH ENAJST KVALIT, KI KORISTIJO)

15. Menihi, ko kravji pastir poseduje enajst dejavnikov, je sposoben čuvanja in reje črede govedi. Katerih enajst? Kravji pastir ima znanje o snovi, je več v značilnostih, mu uspe odstraniti mušje ličinke, mu uspe obvezati rane, mu uspe zadimiti staje, on ve kje je napajališče, on ve kako je biti odžejan, on pozna poti, on je več v paši, ne molze na suho, kaže posebno čaščenje do bikov, ki so očetje in voditelji črede. Ko kravji pastir poseduje teh enajst dejavnikov, je sposoben čuvanja in reje črede govedi.

16. Tako tudi, menihi, ko menih poseduje enajst kvalit, je sposoben rasti, povečanja in izpolnitve v tej Dhammi in disciplini. Katerih enajst? Menih ima znanje o snovi, on je več v značilnostih, uspe mu odstraniti mušje ličinke, uspe mu obvezati rane, uspe mu zadimiti staje, on ve kje je napajališče, ve kako je biti odžejan, pozna pot, je več v paši, ne molze na suho in kaže posebno čaščenje starejših menihov, ki so stari in so že dolgo časa menihi, so očetje in voditelji Sanghe.

17. Kako ima menih znanje o snovi? Menih razume kot dejansko je: 'Vso snov katerekoli vrste, sestavljajo štirje veliki elementi in snov, ki izhaja iz štirih velikih elementov.' Tako menih ima znanja o snovi.

18. Kako je menih več v značilnostih? Menih razume kot dejansko je: 'Za norca so značilna njegova dejanja; za modrega človeka so značilna njegova dejanja.' Tako je menih več v značilnostih.[2]

19. Kako menih odstrani mušje ličinke? Ko se pojavi misel čutne želje, jo menih ne tolerira; on jo opusti, odstrani, odpravi, zatre. Ko se pojavi zlobna misel... Ko se pojavi misel o krutosti... Ko se pojavijo zla slaba stanja, jih menih ne tolerira; on jih opusti, odstrani, odpravi in zatre. Tako menihu uspe odstraniti mušje ličinke.

20. Kako menih obveže rane? Ko gleda snov z očmi, se menih ne oprime njenih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost oči nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja

poželenja in nezadovoljstva, on prakticira svojo zadržanost, varuje sposobnosti oči, se loti zadržanja sposobnosti oči. Pri poslušanju zvoka z ušesi... Pri vohanju vonja z nosom ... Pri okušanju okusa z jezikom ... Pri dotikanju otipljivosti s telesom ... Pri spoznavanju pojavov z umom, se ne oprime njihovih znakov in značilnosti. Ker, če pusti sposobnost uma nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva, on prakticira svojo zadržanost, varuje sposobnost uma, se loti zadržanja sposobnosti uma. Tako menih obveže rane.

21. Kako menihu ne uspe zadimiti staj? Menih uči druge v podrobnostih Dhamme, kot se jo je naučil in jo obvladal. Tako menih zadimi staje.

22. Kako menih ve, kje je napajališče? Menih gre od časa do časa do tistih menihov, ki so se mnogo naučili, ki so dobro seznanjeni s tradicijo, ki vzdržujejo Dhammo, disciplino in pravila in se pozanima in vpraša o tem: 'Kako je to, častiti gospod? Kakšen je pomen tega?' Ti častiti mu razkrijejo kar ni bilo razkrita, razjasnijo kar ni jasno, ali odstranijo njegove dvome o številnih stvareh, ki vzbujajo dvom. Tako menih ve, kje je napajališče.

23. Kako menih ve kako je, ko si se odžejal? Ko se uči Dhammo in disciplino, ki jo je proglasil Tathāgata, menih dobi navdih o smislu tega, dobi navdih v Dhammi, dobi veselje povezano z Dhammo. Tako menih ve kako je, ko si se odžejal.

24. Kako menih pozna pot? Menih razume Plemenito osmeročleno pot kot dejansko je. Tako menih pozna pot.

25. Kako je menih več v pašnikih? Menih razume štiri področja pozornosti kot dejansko so. Tako je menih več v pašnikih.

26. Kako menih ne molze na suho? Ko zvesti laiki povabijo meniha, da vzame kolikor si želi oblek, hrane, prostorov za počitek in medicinskih potrebščin, menih pozna zmernost v sprejemanju tega. Tako menih ne molze na suho.

27. Kako menih kaže posebno čaščenje starejših menihov, ki so stari, so dolgo časa menihi, so očetje in voditelji Sanghe? Menih vzdržuje telesna dejanja dobrohotnosti, tako javno kot zasebno, do teh starejših menihov; on vzdržuje besedna dejanja dobrohotnosti do njih, tako javno kot zasebno; on vzdržuje miselna dejanja dobrohotnosti do njih, tako javno kot zasebno. Tako menih pokaže posebno čaščenje starejših menihov, ki so stari in so dolgo časa menihi, so očetje in voditelji Sanghe.

Ko menih poseduje teh enajst kvalitet, je sposoben rasti, povečanja in izpolnitve v tej Dhammi in disciplini.

"To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Glej MN 129.2, 27.

[2] Glej MN 129.2, 27.

(MN 34) Cūlagopālaka Sutta – Kratko učenje o kravjem pastirju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v vadžijski deželi pri kraju Ukkācelā, na bregovih reke Ganges. Tam je nagovoril menihe: “Menihi.”—“Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

(NEUMEN PASTIR)

2. “Menihi, nekoč je živel neumen magadhanski kravji pastir, ki je v zadnjem mesecu deževnega obdobja, v jeseni, ne da bi preiskal obrežje na tej strani ali na oni strani reke Ganges, gnal na drugi breg reke svojo čredo govedi v deželo Videhan na mestu, kjer ni bilo plitvine. Čreda, ki se je držala skupaj sredi rečnega toka Gangesa, se je srečala z nesrečo in katastrofo. Zakaj je bilo tako? Ker je neumni magadhanski kravji pastir, v zadnjem mesecu deževnega obdobja, v jeseni, ne da bi preiskal obrežje na tej strani ali na oni strani reke Ganges, gnal preko na drugi breg svoje govedo v deželo Videhan na mestu, kjer ni plitvine.

3. Tako tudi, menihi, glede na askete in brahmine, ki so nevešči v tem svetu in drugem svetu, nevešči v Mārovem svetu in kar je zunaj Mārovega sveta, nevešči v svetu smrti in kar je zunaj sveta smrti – bo te, ki mislijo, da bi jih morali poslušati in jim verjeti, vodilo do škode in neprijetnosti za dolgo časa.

(PAMETEN PASTIR)

4. Menihi, nekoč je živel pametni magadhanski kravji pastir, ki je v zadnjem mesecu deževnega obdobja, v jeseni, potem ko je preiskal obrežje na tej strani ali na oni strani reke Ganges, gnal svoje govedo preko na drugi breg v deželo Videhan na mestu, kjer je bila plitvina. Gnal je bike, očete in voditelje črede, da so prvi vstopili v reko in so kljubovali toku reke Ganges in prišli varno preko na drugi breg. Gnal je močno govedo in govedo, ki ga je potrebno krotiti, da so naslednji šli v reko in tudi kljubovali toku reke Ganges in prišli varno preko na drugi breg. Gnal je telice in mlade vole, da so naslednji

šli v reko in tudi oni so kljubovali toku reke Ganges in prišli varno preko na drugi breg. Nato je gnal teleta in slabotno govedo, da so naslednji šli v reko in tudi kljubovali toku reke Ganges in prišli varno preko na drugi breg. V tem času je pravkar rojenega nežnega telička svoja ljubeča mati spodbudila in je tudi on kljuboval toku reke Ganges in prišel varno preko na drugi breg. Zakaj je bilo tako? Ker je modri magadhanski kravji pastir v zadnjem mesecu deževnega obdobja, v jeseni, preiskal bližnji breg in daljni breg reke Ganges in peljal govedo preko na drugi breg v deželo Videhan na mestu, kjer je bila plitvina.

5. Tako tudi, menihi, glede asketov in brahminov, ki so večči v tem svetu in na drugem svetu, večči v Mārovem svetu in temu kar je zunaj Mārovega sveta, večči v svetu smrti in temu kar je zunaj sveta smrti – bo te, ki mislijo, da bi jih morali poslušati in jim verjeti, vodilo do blagostanja in sreče za dolgo časa.

6. Menihi, tako kot biki, očetje in voditelji črede, kljubujejo toku reke Ganges in pridejo varno preko na drugi breg, tako so tudi menihi, ki so arahanti z uničenimi vplivi, so živeli sveto življenje, so naredili kar je bilo potrebno narediti, odložili breme, dosegli resničen cilj, uničili ovire eksistence in so popolno osvobojeni skozi končno vednost – s kljubovanjem Mārovemu toku, prišli varno preko na drugi breg.

7. Prav tako, kot je močno govedo in govedo, ki ga je potrebno krotiti kljubovalo toku reke Ganges in prišlo varno preko na drugi breg, tako bodo tudi ti menihi, ki so uničili pet nižjih ovir, se ponovno spontano pojavili [v Čistem bivališču] in tam dosegli končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnili iz tistega sveta – s kljubovanjem Mārovemu toku, prišli varno preko na drugi breg.

8. Prav tako, kot so telice in mladi voli kljubovali toku reke Ganges in prišli varno preko na drugi breg, tako bodo tudi ti menihi, ki so z uničenjem treh ovir in zmanjšanjem poželenja, sovraštva in zablode, ter so enkratni povratniki, ki se enkrat vrnejo na ta svet, da napravijo konec neprijetnosti – s kljubovanjem Mārovemu toku, tudi oni prišli varno preko na drugi breg.

9. Prav tako, kot so teleta in slabotno govedo kljubovali toku reke Ganges in prišli varno preko na drugi breg, tako bodo tudi ti menihi, ki so z uničenjem treh ovir vstopajoči v tok, nič več predmet pogube, vezani [za osvoboditev], namenjeni za prebujenje – s kljubovanjem Mārovemu toku, tudi oni prišli varno preko na drugi breg.

10. Prav tako, kot je pravkar rojenega nežnega telička svoja ljubeča mati spodbudila in je tudi on kljuboval toku reke Ganges in prišel varno preko na drugi breg, tako bodo tudi ti menihi, ki so sledilci Dhamme in sledilci prepričanja – s kljubovanjem Mārovemu toku, tudi oni prišli varno preko na drugi breg.

11. Menihi, jaz sem večč na tem svetu in na drugem svetu, večč v Mārovem svetu in v tem, ki je zunaj Mārovega sveta, večč v svetu smrti in tem, ki je zunaj sveta smrti. To bo

vodilo do blagostanja in sreče za dolgo časa teh, ki mislijo, da me morajo poslušati in verjeti.”

12. To je tisto, kar je rekel Blaženi. Ko je vzvišeni to rekel, je učitelj še rekel:

“Oba, ta svet in svet onkraj
sta dobro opisana od teh, ki imajo znanje,
in kar je še vedno v dosegu Māre
in kar je izven dosega smrti.

Direktno poznavajoč ves svet,
je Prebujeni, ki razume,
odprl vrata v nesmrtnost,
ki se lahko doseže varno z Nibbāno;

Kajti Mārov tok je sedaj prebreden,
njegov tok blokiran, njegovo trsje odstranjeno;
močno se veselite, menihi,
in položite svoja srca tja, kjer je varno.”

(MN 35) Cūlasaccaka Sutta – Kratko učenje Saccaki

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v velikem gozdu pri Vesāliju, v dvorani s koničasto streho.

2. Ob tej priliki se je Saccaka, sin džainista, zadrževal v Vesāliju. Bil je debater in pametni govorec, ki so ga nekateri spoštovali kot svetnika.^[1] V skupnosti v Vesāliju je izjavil: “Ne vidim asketa ali brahmina, voditelja reda, voditelja skupine, učitelja skupine, niti enega, ki trdi, da je popoln in popolno prebujen, ki se ne bi tresel, drhtel, trepetal in znojil pod pazduhama, če bi se moral vključiti v debato z mano. Tudi če bi se jaz vključil v nesmiseln del debate, bi se on tresel, drhtel in trepetal, če bi se moral vključiti v debato z mano, torej, kaj naj rečem o človeškem bitju?”

3. Ko je bilo jutro, se je častiti Assadži^[2] oblekel, vzel svojo posodo in zunanjo obleko in odšel v Vesāli po miloščino. Ko je Saccaka, sin džainista, hodil in pešal za vadbo v Vesāli, je videl v daljavi prihajati častitega Assadžija. Odšel je do njega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je Saccaka, sin džainista, stopil na stran in mu rekel:

4. "Mojster Assadži, kako asket Gotama uči svoje učence? In kako so Gotamova navodila običajno predstavljena njegovim učencem?"

(UČENJE BUDDHE)

"Tako Blaženi uči svoje učence, Aggivessana, in tako so navodila Blaženega običajno predstavljena njegovim učencem: 'Menihi, snov je nestalna, občutek je nestalen, zaznava je nestalna, tvorbe so nestalne, zavest je nestalna. Menihi, snov je brez sebstva, občutki so brez sebstva, tvorbe so brez sebstva, zavest je brez sebstva. Vse tvorbe so nestalne; vse stvari so brez sebstva.' Tako Blaženi uči svoje učence in tako so navodila Blaženega običajno predstavljena njegovim učencem."

"Če smo slišali to, kar trdi asket Gotama, smo resnično slišali to, s čemer se ne strinjamo. Morda bomo enkrat lahko srečali mojstra Gotamo in se z njim pogovorili. Morda ga bomo lahko odvrnili od tega škodljivega pogleda."

5. Ob tem času se je srečalo petsto Licchavijev v skupščinski dvorani zaradi tega ali onega posla. Saccaka, sin džainista, je odšel do njih in jim rekel: "Pridite ven, dobri Licchaviji, pridite ven! Danes se bom pogovarjal z asketom Gotamo. Če samotar Gotama pred mano trdi, kar mi je trdil eden od njegovih znanih učencev, menih imenovan Assadži, potem tako kakor močan mož trdo zgrabi kosmatega ovna za dlake in ga povleče sem in tja in ga povleče naokoli, bom v debati potegnil asketa Gotamo sem in tja in naokoli. Prav tako, kot močan mož, ki vari pivo, s silo vrže veliko pivsko sito v globoko cisterno z vodo, ga prime za vogale ter ga povleče sem in tja in naokoli, bom tudi jaz v debati samotarja Gotamo potegnil sem in tja in naokoli. Prav tako, kot ta močan delavec prime cedilo na vogalih in ga strese dol in gor in ga obrne naokoli, bom tudi jaz v debati stresel asketa Gotamo dol in gor in ga obrnil naokoli. In prav tako, kot se šestdeset let star slon lahko potopi v globok ribnik in uživa v igri pranja konoplje, bom tudi jaz užival v igranju pranja konoplje z asketom Gotamo. Pridite ven, dobri Licchaviji, pridite ven! Danes se bom pogovarjal s samotarjem Gotamo."

6. Nato je nekaj Licchavijev reklo: "Kdo je asket Gotama, da bi lahko ovrgel trditve Saccake, sina džainista? Nasprotno, Saccaka, sin džainista, bo ovrgel trditve asketa Gotame." In nekateri Licchaviji so rekli: "Kdo je Saccaka, sin džainista, da bi lahko ovrgel trditve Blaženega? Nasprotno, Blaženi bo ovrgel trditve Saccake, sina džainista." Potem je Saccaka, sin džainista, odšel s pet tisoč Licchavijev do dvorane s koničasto streho v velikem gozdu.

7. Takrat so številni menihi hodili gor in dol na odprtem. Saccaka, sin džainista, je odšel do njih in jih vprašal: "Kje se sedaj zadržuje mojster Gotama, gospodje? Mi hočemo videti mojstra Gotamo."

"Blaženi je vstopil v veliki gozd, Aggivessana, in sedi ob vznožju drevesa."

8. Saccaka, sin džainista, je skupaj z veliko Licchaviji vstopil v veliki gozd in odšel do Blaženega. Izmenjal je pozdrave z Blaženim, in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran. Nekateri od Licchavijev so izkazali spoštovanje Blaženemu in sedli na stran; nekateri so z njim izmenjali pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran; nekateri so razprostrli svoje roke v spoštljiv pozdrav Blaženemu in sedli na stran; nekateri so izgovorili svoje ime in ime naroda v prisotnosti Blaženega in sedli na stran; nekateri so molčali in sedli na stran.

(RAZPRAVA SACCAKE Z BUDDHO)

9. Ko je Saccaka, sin džainista, sedel, je rekel Blaženemu: "Rad bi vprašal mojstra Gotamo o nečem, če bi mi mojster Gotama podelil milost odgovora na to vprašanje."

"Vprašaj kar hočeš, Aggivessana."

"Kako mojster Gotama uči svoje učence? In kako se navodila mojstra Gotame običajno predstavljena njegovim učencem?"

"Tako jaz učim moje učence, Aggivessana, in tako so moja navodila običajno predstavljena mojim učencem: 'Menihi, snov je nestalna, občutek je nestalen, zaznava je nestalna, tvorbe so nestalne, zavest je nestalna. Menihi, snov je brez sebstva, občutki so brez sebstva, tvorbe so brez sebstva, zavest je brez sebstva. Vse tvorbe so nestalne; vse stvari so brez sebstva.' Na tak način učim svoje učence in tako so moja navodila običajno predstavljena mojim učencem."

10. "Na misel mi je prišla prispodoba, mojster Gotama."

"Pojasni kakšna je ta prispodoba, Aggivessana," je rekel Blaženi.

"Karkoli seješ in sadiš in to začne rasti, se poveča in dozori v odvisnosti od zemlje, temelji na zemlji; in prav tako ko se opravijo naporna dela, kakršne koli vrste, se vsa opravijo v odvisnosti od zemlje, temeljijo na zemlji. Tako tudi, mojster Gotama, posameznik ima snov za sebstvo in na osnovi snovi pridelava odliko ali napako. Posameznik ima občutek za sebstvo in na osnovi občutka pridelava odliko ali napako. Posameznik ima zaznavo za sebstvo in na osnovi zaznave pridelava odliko ali napako. Posameznik ima tvorbe za sebstvo in na osnovi tvorb pridelava odliko ali napako. Posameznik ima zavest za sebstvo in na osnovi zavesti pridelava odliko ali napako."

11. "Aggivessana, ali ne trdiš tako: 'Snov je moje sebstvo, občutek je moje sebstvo, zaznava je moje sebstvo, tvorbe so moje sebstvo, zavest je moje sebstvo'?"

"Jaz trdim to, mojster Gotama: 'Snov je moje sebstvo, občutek je moje sebstvo, zaznava je moje sebstvo, tvorbe so moje sebstvo, zavest je moje sebstvo' In tako trdi tudi ta velika množica."

"Kaj ima ta velika množica s tabo, Aggivessana? Prosim omeji se samo na svojo trditev."

“Potem, mojster Gotama, trdim tako: ‘Snov je moje sebstvo, občutek je moje sebstvo, zaznava je moje sebstvo, tvorbe so moje sebstvo, zavest je moje sebstvo.’”

12. “V tem primeru, Aggivessana, ti bom v zameno postavil vprašanje. Odgovori nanj, če hočeš. Kaj misliš, Aggivessana? Ali bi maziljeni plemeniti kralj – na primer, kralj Pasenadi iz Kosale ali kralj Adžātasattu Vedehiputta iz Magadhe – izvajal oblast v svojem lastnem kraljestvu tako, da bi usmrtil te, ki bi morali biti usmrčeni, da bi oglobil te, ki bi morali biti oglobljeni in da bi pregnal te, ki bi morali biti pregnani?”

“Mojster Gotama, maziljeni plemeniti kralj – na primer, kralj Pasenadi iz Kosale ali kralj Adžātasattu Vedehiputta iz Magadhe – bi izvajal oblast v svojem lastnem kraljestvu tako, da bi usmrtil te, ki naj bodo usmrčeni, da bi oglobil te, ki bi morali biti oglobljeni in bi pregnal te, ki bi morali biti pregnani. Celó te [oligarhične³] skupnosti in družbe, kot so Vadžiji in Malliani, izvajajo oblast v svojem lastnem področju tako, da usmrtijo te, ki bi morali biti usmrčeni, da oglobijo te, ki bi morali biti oglobljeni in da preženejo te, ki bi morali biti pregnani; zato bi še toliko bolj to naredil maziljeni plemeniti kralj, kot je kralj Pasenadi iz Kosale ali kralj Adžātasattu Vedehiputta iz Magadhe. On bi to izvršil, mojster Gotama in on bi bil ustrezen, da to izvrši.”

13. “Kaj misliš, Aggivessana? Ko tako rečeš: ‘Snov je moje sebstvo,’ ali imaš takšno moč nad to snovjo, da rečeš: ‘Naj bo moja snov takšna; naj moja snov ne bo takšna?’” Ko je bilo to rečeno, je Saccaka, sin džainista, ostal tiho.

V drugo je Blaženi postavil isto vprašanje in v drugo je ostal Saccaka, sin džainista, tiho. Potem mu je Blaženi rekel: “Aggivessana, odgovori zdaj. Sedaj ni čas, da bi bil tiho. Če kdo, ko ga Tathāgata trikrat vpraša razumno vprašanje še vedno ne odgovori, se tam in takrat njegova glava razpoči na sedem delov.”

14. Ob tej priložnosti se je demon, iz katerega so švigale strele in je grozeče držal bliskajoči se meč, ki je gorel, sijal in žarel, pojavil v zraku nad Saccako, sinom džainista, in si mislil: “Če ta Saccaka, sin džainista, ki mu Blaženi trikrat postavi razumno vprašanje še vedno ne odgovori, bom tukaj in zdaj razpočil njegovo glavo na sedem delov.” Blaženi je videl duha, iz katerega so švigale strele in videl ga je tudi Saccaka, sin džainista. Saccaka, sin džainista, se je prestrašil, postal zaskrbljen in preplašen. Iskal je svoje zavetje, azil in zatočišče v Blaženem, in mu rekel: “Vprašaj me, mojster Gotama, odgovoril ti bom.”

15. “Kaj misliš, Aggivessana? Ko rečeš tako: ‘Snov je moje sebstvo,’ ali imaš takšno moč nad to snovjo, da rečeš: ‘Naj bo moja snov takšna; naj moja snov ne bo takšna?’” – “Ne, mojster Gotama.”

16. “Bodi pozoren, Aggivessana, bodi pozoren kako odgovoriš! Kar si rekel prej, se ne sklada s tem, kar si rekel kasneje, niti se to, kar si rekel kasneje, sklada s tem, kar si rekel prej. Kaj misliš, Aggivessana? Ko si rekel: ‘Občutek je moje sebstvo,’ ali imaš

takšno moč nad tem občutkom, da rečeš: 'Naj bo moj občutek tak; naj moj občutek ne bo tak?'" – "Ne, mojster Gotama."

17. "Bodi pozoren, Aggivessana, bodi pozoren kako odgovoriš! Kar si rekel prej, se ne sklada s tem, kar si rekel kasneje, niti se to, kar si rekel kasneje, sklada s tem, kar si rekel prej. Kaj misliš, Aggivessana? Ko si rekel: 'Zaznava je moje sebstvo,' ali imaš takšno moč nad to zaznavo, da rečeš: 'Naj bo moja zaznava takšna; naj moja zaznava ne bo takšna?'" – "Ne, mojster Gotama."

18. "Bodi pozoren, Aggivessana, bodi pozoren kako odgovoriš! Kar si rekel prej, se ne sklada s tem, kar si rekel kasneje, niti se to, kar si rekel kasneje, sklada s tem, kar si rekel prej. Kaj misliš, Aggivessana? Ko si rekel: 'Tvorbe so moje sebstvo,' ali imaš takšno moč nad temi tvorbami, da rečeš: 'Naj bodo moje tvorbe takšne; naj moje tvorbe ne bodo takšne?'" – "Ne, mojster Gotama."

19. "Bodi pozoren, Aggivessana, bodi pozoren kako odgovoriš! Kar si rekel prej, se ne sklada s tem, kar si rekel kasneje, niti se to, kar si rekel kasneje, sklada s tem, kar si rekel prej. Kaj misliš, Aggivessana? Ko si rekel: 'Zavest je moje sebstvo,' ali imaš takšno moč nad to zavestjo, da rečeš: 'Naj bo moja zavest takšna; naj moja zavest ne bo takšna?'" – "Ne, mojster Gotama."

20. "Bodi pozoren, Aggivessana, bodi pozoren kako odgovoriš! Kar si rekel prej, se ne sklada s tem, kar si rekel kasneje, niti se to, kar si rekel kasneje, sklada s tem, kar si rekel prej. Kaj misliš, Aggivessana, je snov stalna ali je nestalna?" – "Nestalna, mojster Gotama." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost ali je prijetnost?" – "Neprijetnost, mojster Gotama." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost in predmet sprememb in ustreza temu, da se ima za: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo?'" – "Ne, mojster Gotama."

"Kaj misliš, Aggivessana? Je občutek stalen ali nestalen? ... Je zaznava stalna ali nestalna? ... So tvorbe stalne ali nestalne? ... Je zavest stalna ali nestalna?" – "Nestalna, mojster Gotama." – "Je to kar je nestalno neprijetnost ali prijetnost?" – "Neprijetnost, mojster Gotama." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost in predmet sprememb in ustreza temu, da se ima za: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo?'" – "Ne, mojster Gotama."

21. "Kaj misliš, Aggivessana? Ko se nekdo vda v neprijetnost, se zateče k neprijetnosti, se drži neprijetnosti in tako gleda na to, kaj je neprijetnost: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo,' ali bi lahko nekdo sam popolnoma razumel neprijetnost ali bival s popolnoma uničeno neprijetnostjo?"

"Kako bi lahko, mojster Gotama? Ne, mojster Gotama."

*"Kaj misliš, Aggivessana? Če je tako, ali se ne vdaš v neprijetnost, se zatečeš k neprijetnosti, se držiš neprijetnosti, in tako gledaš na to, kaj je neprijetnost: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo?'"

“Kako ne bi, mojster Gotama? Da, mojster Gotama.”*[5]

22. “To je, kot če je mož, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine, vzal ostro sekiro in šel v gozd in bi tam videl veliko, ravno, mlado deblo, z gladkim lubjem. Ob vznožju bi ga posekal, odsekal krošnjo in odstranil liste; ampak ko bi šel odstranjevati listje, ne bi nikoli prišel niti do beline in bi pustil srčevino. Tako tudi, Aggivessana, ko te jaz stisnem, sprašujem in navzkrižno zaslišujem o tvoji lastni trditvi se izkaže, da si prazen, brez vsebine in zmoten. Toda, ti si postavil trditev pred skupnostjo v Vesāliju: ‘Ne vidim asketa ali brahmina, voditelja reda, voditelja skupine, učitelja skupine, niti enega, ki trdi, da je popoln in popolno prebudeni, ki se ne bi tresel, drhtel in drgetal in znojil pod pazduhama, če bi se moral vključiti v debato z mano. Celó če bi se jaz moral vključiti v nesmiselno debato, bi se on tresel, drgetal in trepetal, če bi se moral vključiti v debato z mano, torej kaj naj rečem o človeškem bitju?’ Sedaj so kaplje znoja na tvojem čelu in so proniknile skozi tvoje zunanje oblačilo in padle na tla. Ampak, na mojem telesu sedaj ni znoja.” In Blaženi je odkril svoje telo zlate barve pred skupnostjo. Ko je bilo to rečeno, je Saccaka, sin džainista, obsedel tiho, osupel, s spuščeni rameni in sklonjeno glavo, čemerem in brez odziva.

23. Ko je Dummukha, sin Licchavijev, videl Saccaka, sina džainista, v takšnem stanju, je rekel Blaženemu: “Prispodoba se mi je pojavila, mojster Gotama.”

“Razloži, kaj se ti je pojavilo, Dummukha.”

“Predpostavimo, častiti gospod, da je nedaleč od vasi ali mesta ribnik in rakovica v njem. In družba fantov in deklet je odšla iz mesta ali vasi do ribnika, šla v vodo in potegnila rakovico iz vode in jo položila na suha tla. In kadarkoli je rakovica iztegnila nogo, so ji odrezali nogo, jo zlomili in jo zdrobili s palicami in kamni, da rakovica s vsemi svojimi odtrganimi, zlomljenimi in zdrobljenimi nogami ni bila sposobna oditi nazaj v ribnik. Tako tudi, vso skrivljenost, zvijanje, pačenje in neodločnost Saccake, sina džainista, je Blaženi odrezal, zlomil in zdrobil in sedaj ta ne more spet priti blizu Blaženemu v debati.”

24. Ko je bilo to rečeno, mu je Saccaka, sin džainista, rekel: “Počakaj, Dummukha, počakaj! Mi ne govorimo s tabo, tukaj govorimo z mojstrom Gotamo.”

[Potem je rekel]: “Pa se pogovarjajva, mojster Gotama. Podobno kot pri navadnih asketih in brahminih je to bilo zgolj brbljanje, tako mislim. Ampak, na kakšen način je učenec asketa Gotame ta, ki izvršuje njegova navodila, ki se odziva na njegov nasvet, ki je prešel onstran dvoma, postal osvobojen zmedenosti, dosegel neustrašnost in postal neodvisen od drugih, ki sledijo učiteljevemu nauku?”

(VADBA UČENCEV BUDDHE)

“Aggivessana, vsako vrsto snovi, če je ta v preteklosti, prihodnosti ali sedanosti, notranja ali zunanja, groba ali fina, slabša ali boljša, daleč ali blizu – moj učenec vidi vso

snov kot dejansko je, s primernim razumevanjem: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' Vso vrsto občutka ... Vsako vrsto zaznave ... Vsako vrsto tvorb ... Vsako vrsto zavesti, če je to v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti, notranja ali zunanja, groba ali fina, slabša ali boljša, daleč ali blizu – moj učenec vidi vso zavest kot dejansko je, s primernim razumevanjem: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' Na tak način je moj učenec ta, ki izvršuje moja navodila, ki se odziva na moje nasvete, ki je prešel onstran dvoma, postal osvobojen zmedenosti, dosegel neustrašnost in postal neodvisen od drugih, ki sledijo učiteljevemu nauku."

(ARAHANT)

25. "Mojster Gotama, na kakšen način je menih arahant z uničenimi vplivi, ta, ki je živel sveto življenje, naredil kar je bilo potrebno narediti, odložil breme, dosegel pravi cilj, uničil vse okove eksistence in je popolnoma osvobojen skozi končno vednost?"

"Aggivessana, vsako vrsto snovi, če je ta v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti, notranja ali zunanja, groba ali fina, slabša ali boljša, daleč ali blizu – menih je videl vso snov kot dejansko je, s primernim razumevanjem: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo' in brez predpostavke je osvobojen. Vsako vrsto občutkov ... Vsako vrsto zaznave ... Vsako vrsto tvorb ... Vsako vrsta zavesti, če je to v preteklosti, prihodnosti ali sedanjosti, notranje ali zunanje, groba ali fina, slabša ali boljša, daleč ali blizu – menih je videl vso zavest kot dejansko je, s primernim razumevanjem: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.' in brez predpostavke je osvobojen. Na tak način je menih arahant z uničenimi vplivi ta, ki je živel sveto življenje, naredil kar je bilo potrebno narediti, odložil breme, dosegel pravi cilj, uničil vse okove eksistence in je popolnoma osvobojen skozi končno vednost.

26. Ko je menihov um tako osvobojen, ima tri neprekosljive kvalitete: neprekosljivo vizijo, neprekosljivo prakso poti in neprekosljivo osvoboditev. Ko je menih tako osvobojen, še vedno časti, ceni in spoštuje Tathāgato: 'Blaženi je prebujen in uči Dhammo zaradi prebujenja. Blaženi je ukrotil in uči Dhammo za ukrotitev sebe. Blaženi je v miru in uči Dhammo zaradi miru. Blaženi je prešel onstran in uči Dhammo za prehod onstran. Blaženi je dosegel Nibbāno in uči Dhammo za dosego Nibbāne.'"

(ZAHVALA SACCAKE)

27. Ko je bilo to rečeno, je Saccaka, sin džainista, odgovoril: "Mojster Gotama, bili smo smeli in predrzni v mišljenju, da bi lahko napadli mojstra Gotamo v razpravi. Človek lahko napade podivjanega slona in najde varnost, vendar ne more napasti mojstra Gotame in najti varnost. Človek lahko napade velik požar in najde varnost, vendar ne more napasti mojstra Gotame in najti varnost. Človek lahko napade strašno strupeno kačo in najde varnost, vendar ne more napasti mojstra Gotame in najti varnost. Bili smo smeli in predrzni v mišljenju, da lahko napademo mojstra Gotamo v debati.

“Naj Blaženi skupaj s skupnostjo menihov privoli in sprejme jutrišnji obrok hrane od mene.” Blaženi je privolil v tišini.

28. Vedoč, da je Blaženi privolil, je Saccaka, sin džainista, nagovoril Licchavije: “Poslušajte me, Licchaviji. Asketa Gotamo sem skupaj s skupnostjo menihov povabil na jutrišnji obrok hrane. Prinesete lahko karkoli mislite, da bo primerno za njega.”

29. Ko se je noč končala, so Licchaviji prinesli v dar petsto krožnikov z obrednim mlečnim rižem. Saccaka, sin džainista, je imel v svojem lastnem parku pripravljeno dobro hrano različnih vrst in je čas za obrok naznanil Blaženemu: “Čas je, mojster Gotama, hrana je pripravljena.”

30. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel s skupnostjo menihov do parka Saccake, sina džainista, in sedel na pripravljen sedež. Potem je lastnoročno Saccaka, sin džainista, postregel in zadovoljil skupnost menihov, ki jih je vodil Buddha, z različnimi vrstami dobre hrane. Ko je Blaženi pojedel in umaknil svoje roke od sklede, je Saccaka, sin džainista, izbral nizek sedež, sedel na stran in rekel Blaženemu: “Mojster Gotama, naj bo zasluga in veliki sadovi zaslug tega dejanja darovanja za zadovoljnost darovalcev.”

“Aggivessana, karkoli zaslug pride od darovanja prejemniku, kot si ti – ta, ki ni osvobojen poželenja, ni osvobojen sovraštva, ni osvobojen zablode – to bo za darovalce. In karkoli pride od darovanja prejemniku, kot sem sam – ta, ki je osvobojen poželenja, osvobojen sovraštva in osvobojen zablode – to bo zate.”

Opombe

[1] V skladu s komentarji MA, je bi Saccaka sin džainskih staršev, ki sta bila oba spretna v filozofskih debatah. Tisoč doktrin se je naučil od svojih staršev in mnogo več filozofskih sistemov od drugih. V spodnji diskusiji se ga naslavlja tudi kot Aggivessana, kar je ime njegovega naroda.

[2] Častiti Assadži je bil eden od prvih petih učencev Buddhe.

[4] Oligarhija: majhna skupina ljudi, zlasti bogatih, ki ima oblast (ZRC SAZU).

[5] Tekst med zvezdicama manjka v PTS izdaji, vendar je vključen v BBS in SBJ izdajah. Pet agregatov se tukaj imenuje neprijetnost, ker so nestalni in niso dovzetni za upravljanje v skladu z našo voljo.

(MN 36) Mahāsaccaka Sutta – Dolgo učenje Saccaki

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v velikem gozdu pri Vesāliju, v dvorani s koničasto streho.
2. Ob tej priliki, ko je bilo jutro, se je oblekel, vzel svojo skodelo in zunanje oblačilo in se namenil v Vesāli po miloščino.
3. Saccaka, sin džainista je hodil in pešalil za vadbo in prišel do dvorane s koničasto streho v velikem gozdu. Ko ga je častiti Ānanda videl prihajati v daljavi, je rekel Blaženemu: "Častiti gospod, prihaja Saccaka, sin džainista, debater in pametni govorec, ki ga nekateri spoštujejo kot svetnika. Na slab glas hoče spraviti Buddho, Dhammo in Sangho. Bilo bi dobro, če bi Blaženi sedel z njim za nekaj časa iz milosti." Blaženi je sedel na pripravljen sedež in ko je Saccaka, sin džainista, prišel do Blaženega, je z njim izmenjal pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel Blaženemu:

(RAZVIJANJE TELESA IN UMA)

4. "Mojster Gotama, nekateri asketi in brahmini bivajo v zasledovanju razvoja telesa in ne razvoja uma. Dotakne se jih telesno neprijeten občutek. V preteklosti, ko se ga je dotaknil telesno neprijeten občutek, bi njegovo stegno postalo togo, bi mu počilo srce, vroča kri bi brizgnila iz njegovih ust, in bi postal nor, bi ponorel. Njegov um je bil podrejen telesu, telo ga je obvladovalo. Zakaj je tako? Ker um ni bil razvit. Ampak obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki bivajo v zasledovanju razvoja uma in ne razvoja telesa. Njih se dotakne umsko neprijeten občutek. V preteklosti, ko se je nekoga dotaknil umsko neprijeten občutek, bi njegovo stegno postalo togo, bi mu počilo srce, vroča kri bi brizgnila iz njegovih ust, in bi postal nor, bi ponorel. Njegovo telo je bilo podrejeno umu, um ga je obvladoval. Zakaj je tako? Ker telo ni bilo razvito. Mojster Gotama, prišlo mi je na misel: 'Gotovo učenci mojstra Gotame bivajo v zasledovanju razvoja uma, ne razvoja telesa.'"
5. "Toda, Aggivessana, kaj si se naučil o razvoju telesa?"

"No, tam so na primer Nanda Vaccha, Kisa Sankicca, Makkhali Gosāla.[1] Oni hodijo nagi, zavračajo dogovore, si ližejo svoje roke, ne pridejo, ko se jih prosi, se ne ustavijo, ko se jih prosi; ne sprejmejo prinesene hrane ali hrane posebej pripravljene zanje ali vabila na hrano; ne sprejmejo ničesar iz lonca, iz skleda, čez prag, čez palico, čez pestič, od dveh, ki se hranita skupaj, od nosečnice, od doječe ženske, od ženske, ki leži z moškim, od tam kjer se hrana javno deli, od tam kjer so psi, od tam kjer brenčijo muhe; ne sprejemajo rib ali mesa, ne pijejo žganja, vina ali fermentiranega piva. Hranijo se pri eni hiši z enim grižljajem; hranijo se pri dveh hišah z dvema grižljajema ... hranijo se pri sedmih hišah s sedmimi grižljaji. Živijo od enega krožnika na dan, od dveh krožnikov na

dan ... od sedmih krožnikov na dan. Hranijo se enkrat na dan, enkrat na dva dni ... enkrat na vsakih sedem dni, in tako do enkrat na štirinajst dni; prakticirajo hranjenje v določenih intervalih.”

6. “Toda ali se preživljajo s tako malo hrane, Aggivessana?”

“Ne, mojster Gotama, včasih jedo odlično trdo hrano, jedo odlično mehko hrano, okušajo odlične dobrote, pijejo odlične pijače. Tako spet dobijo svojo moč, se ojačajo in postanejo debeli.”

“Kar so prej opustili, Aggivessana, so kasneje znova zbrali. Tako je to s povečanjem in zmanjšanjem tega telesa. Toda, kaj si se ti naučil o razvoju uma?”

Ko je Saccako, sina džainista, Blaženi vprašal o razvoju uma, on ni bil sposoben odgovoriti.

7. Potem mu je Blaženi rekel: “Kar si pravkar govoril, da je razvoj telesa, Aggivessana, ni razvoj telesa v skladu z Dhammo v disciplini Blaženega. Ker ne poznaš razvoja telesa, kako naj bi poznal kaj je razvoj uma? Pa vendar, Aggivessana, o tem kako je nekdo nerazvit v telesu in nerazvit v umu, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.” – “Da, gospod,” je odgovoril Saccaka, sin džainista. Blaženi je rekel:

(RAVNANJE NEPOUČENEGA NAVADNEGA POSAMEZNIKA)

8. “Kako, Aggivessana, je nekdo nerazvit v telesu in nerazvit v umu? Aggivessana, v nepoučenem navadnem posamezniku se pojavi prijeten občutek. Dotaknjen s tem prijetnim občutkom, zahrepeni po užitku in še naprej hrepeni po užitku. Ta njegov prijeten občutek preneha. S prenehanjem prijetnega občutka, se pojavi neprijeten občutek. Dotaknjen z neprijetnim občutkom, ga skrbi, žaluje in je obupan, v joku se tolče po prsih in postane zmeden. Ko se je v njem pojavil prijeten občutek, je ta zavzel njegov um in tam ostal, ker telo ni razvito. In ko se je pojavil v njem neprijeten občutek, je ta zavzel njegov um in tam ostal, ker um ni razvit. Vsakdo, v katerem na ta dvojni način nastali prijeten občutek zavzame njegov um in ostane tam, ker njegovo telo ni razvito, in nastali neprijeten občutek zavzame njegov um in ostane tam, ker njegovi um ni razvit, je nerazvit v telesu in nerazvit v umu.

(RAVNANJE DOBRO POUČENEGA PLEMENITEGA UČENCA)

9. In kako, Aggivessana, je nekdo razvit v telesu in razvit v umu? Aggivessana, v dobro poučenem plemenitem učencu se pojavi prijeten občutek. Dotaknjen s tem prijetnim občutkom, on ne zahrepeni po užitku ali še naprej hrepeni po užitku. Ta njegov prijeten občutek preneha. S prenehanjem prijetnega občutka, se pojavi neprijeten občutek. Dotaknjen z neprijetnim občutkom, ga ne skrbi, ne žaluje in ni obupan, v joku se ne tolče po prsih in ne postane zmeden. Ko se je v njem pojavil prijeten občutek, ta ni zavzel njegovega uma in tam ostal, ker je telo razvito. In ko se je pojavil v njem neprijeten občutek, ta ni zavzel njegovega uma in tam ostal, ker je um razvit. Vsakdo, v

katerem na ta dvojni način nastali prijeten občutek ne zavzame njegovega uma in ostane tam, ker je njegovo telo razvito, in nastali neprijeten občutek ne zavzame njegovega uma in ostane tam, ker je njegov um razvit, je razvit v telesu in razvit v umu.”

(RAVNANJE BUDDHE)

10. “Jaz imam táko zaupanje v mojstra Gotamo: ‘Mojster Gotama je razvit v telesu in razvit v umu.’”

“Zagotovo, Aggivessana, tvoje besede so neprijetne in nevljudne, ampak vseeno ti bom odgovoril. Odkar sem si obril svoje lase in brado, si oblekel rumeno haljo in šel naprej od doma v brezdomstvo, ni bilo mogoče, da bi nastali prijeten občutek zavzel moj um in tam ostal ali da bi nastali neprijeten občutek vstopil v moj um in tam ostal.”

11. “Ali ni nikoli nastal v mojstru Gotami občutek, ki bi bil tako prijeten, da bi lahko zavzel njegov um in tam ostal? Ali ni nikoli nastal v mojstru občutek, ki bi bil tako neprijeten, da bi lahko zavzel njegov um in tam ostal?”

12. “Le kako ne, Aggivessana? Aggivessana, pred mojim prebujenjem, ko sem bil še samo neprebujeni bodhisatta, sem si mislil: ‘Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ni enostavno, ko živiš doma, živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo.’

13. Kasneje, ko sem bil še vedno mlad, črnolas mladenič, oskrbljen z blagoslovom mladosti, v začetku življenja, čeprav sta moja mati in oče želela drugače in jokala oblita s solzami, sem si obril glavo in brado, si nadel rumena oblačila in odšel od doma v brezdomstvo.

(UČENJE PRI ĀLĀRA KĀLĀMI)

14. Ko sem se odrekel svetu, v iskanju tega, kar je dobro in iskal najvišje stanje popolnega miru, sem odšel do Ālāra Kālāme in mu rekel: ‘Prijatelj Kālāma, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.’ Ālāra Kālāma je odvrnil: ‘Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek kmalu vstopi in biva v njem, da sam spozna skozi direktno vednost nauk svojega učitelja.’ Jaz sem se hitro naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko govoril z vednostjo in samozavestjo in sem lahko trdil, ‘Jaz vem in vidim’ – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: ‘Ne zgolj skozi zaupanje Ālāra Kālāma izjavlja: “Z uresničenjem zase, z direktno vednostjo, jaz vstopim in bivam v tem učenju.’ Gotovo Ālāra Kālāma biva v vednosti in videnju tega učenja.’ Potem sem šel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: ‘Prijatelj Kālāma, na kakšen način izjavljaš, da s svojo realizacijo z direktno vednostjo vstopiš in bivaš v tem učenju?’ V odgovoru je on razglasil področje ničnosti.

Premislil sem: 'Nima samo Ālāra Kālāma zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katerega Ālāra Kālāma izjavlja, da je vstopil vanj in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo?'

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: 'Prijatelj Kālāma, je to na ta način, da si izjavil, da si vstopil in bival v tem učenju, da si sam to uresničil z direktno vednostjo?' – 'To je ta način, prijatelj.' – 'Na ta način, prijatelj, sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju, da sem to sam uresničil z direktno vednostjo.' – 'To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takega častitega za našega tovariša v svetem življenju. Torej, učenje za katerega izjavljam, da sem vstopil vanj, v njem bivam na način, da sem to uresničil sam z direktno vednostjo je učenje, v katerega si vstopil ti in bivaš v njem, tako da si sam vstopil vanj in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje v katerega si vstopil in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga jaz razglašam, v katerega sem vstopil in v njem bivam s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga jaz poznam in jaz poznam učenje, ki ga ti poznaš. Kot sem jaz, si ti in kot si ti, sem jaz. Pridi, prijatelj, dajva sedaj skupaj voditi to skupnost.'

Ālāra Kālāma, moj učitelj, je postavil mene, njegovega učenca, na enakovreden položaj z njim in me tako nagradil z najvišjo častjo. Ampak, prišlo mi je na misel: 'To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, ampak samo do vrnitve v področje ničnosti.' Nezadovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel stran.

(UČENJE PRI UDDAKA RĀMAPUTTI)

15. V iskanju, menihi, tega kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem odšel k Uddaka Rāmaputti in mu rekel: 'Prijatelj, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.' Uddaka Rāmaputta je odgovoril: 'Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek lahko hitro vstopi in biva v njem, da sam zase uresniči učiteljevo učenje skozi svojo direktno vednost.' Kmalu sem se naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko govoril z vednostjo in samozavestjo in sem trdil, 'Jaz znam in vidim' – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: 'Ni zgolj skozi zaupanje Rāma izjavil: "S svojim uresničenjem z direktno vednostjo, vstopim in bivam v tem učenju." Seveda je Rāma bival v vednosti in videnju tega učenja.' Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: 'Prijatelj, na kakšen način je Rāma izjavil, da je z svojim uresničenjem z direktno vednostjo vstopil in bival v tem učenju?' V odgovoru je Uddaka Rāmaputta razodel področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.

Premislil sem: 'Ni imel samo Rāma zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katerega je Rāma izjavil, da je vstopil vanj in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo.'

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: 'Prijatelj, je bilo na ta način, da je Rāma izjavil, da je vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo?' – 'To je ta način, prijatelj.' – 'To je način, prijatelj, na katerega sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo.' – 'To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takšnega častitega za našega tovariša v svetem življenju. Tako je učenje, za katerega je Rāma razglasil, da je vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, učenje v katerega si vstopil in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje, v katerega si vstopil in bivaš v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga je Rāma razglasil, da je vanj vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga je poznal Rāma in Rāma je poznal učenje, ki ga poznaš ti. Kot je bil Rāma, tako si ti; kot si ti, tako je bil Rāma. Pridi, prijatelj, vodi zdaj to skupnost.'

Tako je Uddaka Rāmaputta, moj tovariš v svetem življenju, postavil mene na mesto učitelja in mi podelil najvišjo čast. Ampak, prešinila me je misel: 'To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, temveč samo do vrnitve v področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.' Nezadovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel.

16. Še vedno v iskanju tega, kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem hodil po etapah skozi deželo Magadhan, dokler nisem končno prišel do Senānigama blizu Uruvelā. Tam sem videl prijeten kos zemlje, očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. Premislil sem: 'To je prijeten kos zemlje, to je očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. To bo služilo za prizadevanje tistega, ki si želi prizadevati.' In sedel sem tam razmišljajoč: 'To bo služilo za prizadevanje.'

(TRI PRISPODOBE)

17. Te tri prispodobe so mi spontano prišle na misel, o katerih prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da moker, živ kos lesa leži v vodi, in pride mož s trsko in si misli: 'Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.' Kaj misliš, Aggivessana? Ali lahko mož prižge ogenj in naredi toploto tako, da vzame trsko in z njo drgne moker, živ kos lesa, ki leži v vodi?"

"Ne, mojster Gotama. Zakaj ne? Ker je to moker, živ kos lesa, ki leži v vodi. Na koncu bi mož bil samo utrujen in razočaran."

“Tako tudi, Aggivessana, kot tisti asketi in brahmini, ki še vedno ne živijo telesno in miselno odmaknjeni od čutnosti, in katerih želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnosti ni bila v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo neprijetne, mučne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo neprijetnih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila prva prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal.

18. Spet, Aggivessana, druga prispodoba se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da moker, živ kos lesa leži na suhih tleh, daleč od vode in pride mož s trsko in si misli: ‘Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.’ Kaj misliš, Aggivessana? Ali bi lahko mož prižgal ogenj in naredil toploto, tako da bi vzel trsko in jo drgnil ob moker, živ kos lesa, ki leži na suhih tleh, daleč od vode?”

“Ne, mojster Gotama. Zakaj ne? Ker je to moker, živ kos lesa, čeprav leži na suhih tleh, daleč od vode. Na koncu bi mož bil samo utrujen in razočaran.”

“Tako tudi, Aggivessana, kot tisti asketi in brahmini, ki živijo telesno in miselno odmaknjeni od čutnosti, vendar katerih želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnosti ni bila v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo neprijetne, mučne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo neprijetnih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila druga prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal.

19. Spet, Aggivessana, tretja prispodoba se mi je spontano pojavila, o kateri prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da tam leži suh, izsušen kos lesa na suhih tleh, daleč od vode in pride mož s trsko, in si misli: ‘Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.’ Kaj misliš, Aggivessana? Ali lahko mož prižge ogenj in naredi toploto z drgnjenjem trske s suhim, posušenim kosom lesa, ki leži na suhih tleh, daleč od vode?”

“Da, mojster Gotama. Zakaj tako? Ker je suh, posušen kos lesa, in leži na suhih tleh, daleč od vode.”

“Tako tudi, Aggivessana, kot tisti asketi in brahmini, ki živijo telesno in miselno odmaknjeni od čutnosti, katerih so bile želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnosti v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo neprijetne, mučne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so sposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo neprijetnih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so sposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila tretja prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal.

To so bile tri prisposode, ki so se mi spontano pojavile in o katerih prej nikoli nisem slišal.

(KROTENJE NEPRIJETNIH OBČUTKOV)

20. Pomislil sem: 'Kaj če s stisnjenimi zobmi in svojim jezikom pritisnjenim ob nebo mojih ust, premagam, ukrotim in strem um z umom.' Tako sem s stisnjenimi zobmi in s svojim jezikom pritisnjenim ob nebo svojih ust, premagal, ukrotil in strl um z umom. Ko sem to storil je tekel znoj iz mojih pazduh. Prav tako, kot lahko močan mož prime šibkejšega za glavo ali ramena in ga vrže na tla, ga ukroti in stre, tako sem tudi s stisnjenimi zobmi in svojim jezikom pritisnjenim ob nebo svojih ust, premagal, ukrotil in strl um z umom in znoj je tekel iz mojih pazduh. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem. Ampak takšen neprijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

21. Pomislil sem: 'Kaj če prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta in nos. Ko sem to storil, je glasen zvok dihanja prihajal iz mojih ušes. Kot da je tam glasen zvok gibanja in pihanja kovaških mehov, tako je tudi, ko sem ustavil vdihovanje in izdihovanje skozi svoja usta in nos, glasen zvok dihanja prihajal iz mojih ušes. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem. Ampak takšen neprijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

22. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, so siloviti vetrovi zarezali skozi mojo glavo. Kot bi močan mož razdelil mojo glavo z ostrim mečem, tako so, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, siloviti vetrovi zarezali skozi mojo glavo. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem. Ampak takšen neprijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

23. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, sem imel močne bolečine v moji glavi. Kot bi močan mož stiskal trd usnjen trak okoli moje glave, kot da je to naglavni trak, tako sem, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, imel močne bolečine v glavi. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem. Ampak takšen neprijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

24. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, so močni vetrovi

razsekali moj trebuh. Kot bi večč mesar ali njegovi pomočnik razsekala trebuh goveda z ostrim mesarskim nožem, tako so, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, močni vetrovi razsekali moj trebuh. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem. Ampak takšen neprijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

25. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, sem imel močno pekoč občutek v svojem telesu. Kot bi dva močna moška prijela manj močnega moža z obema rokama in ga pekla nad jamo polno vroče žerjavice, tako me je, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, močno žgalo v telesu. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem. Ampak takšen neprijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

26. Ko so me videla božanstva, so nekatera rekla: 'Asket Gotama je mrtev.' Druga božanstva so rekla: 'Asket Gotama ni mrtev, on umira.' In druga božanstva so rekla: 'Asket Gotama ni mrtev niti umira; on je arahant, ker arahanti bivajo na tak način.'

(ASKEZA S HRANO)

27. Pomislil sem: 'Kaj če prakticiram popolno prekinitev jemanja hrane.' Potem so prišla božanstva k meni in mi rekla: 'Dobri gospod, ne prakticiraj popolne prekinitve jemanja hrane. Če to narediš, bomo vlile nebeško hrano v pore tvoje kože in ti boš od tega živel.' Pretehtal sem: 'Če trdim, da se bom popolnoma postil, medtem pa mi bodo ta božanstva vlivala nebeško hrano v pore moje kože in bom od tega živel, potem bom lagal.' Zato sem odslovil ta božanstva rekoč: 'Ni potrebe.'

28. Pomislil sem: 'Kaj če vzamem zelo malo hrane, peščico vsakokrat, pa če je to fižolova juha ali lečina juha ali juha grašice ali grahova juha.' Tako sem vzel zelo malo hrane, peščico vsakokrat, pa če je to bila fižolova juha ali lečina juha ali juha grašice ali grahova juha. Ko sem to storil, je moje telo doseglo stanje ekstremne izčrpanosti. Ker sem tako malo jedel, so moji udi postali podobni spojenim delom stebela vinske trte ali stebлом bambusa. Ker sem tako malo jedel je moja zadnjica postala kakor kamelje kopito. Ker sem tako malo jedel so vretenca na moji hrbtenici štrlela kakor nanizane koraude. Ker sem tako malo jedel, so moja rebra štrlela kakor mršavi tramovi starega skednja brez strehe. Ker sem tako malo jedel je lesk mojih oči potonil daleč dol v njihove jamice in je izgledal kakor lesk vode, ki je potonila daleč v globok vodnjak. Ker sem tako malo jedel je moje lasišče zakrnelo in uvelo, kakor zelena grenka buča, ki se naguba in oslabi v vetru in soncu. Ker sem tako malo jedel, se je moja koža s trebuha lepila na mojo hrbtenico; če sem se dotaknil kože svojega trebuha, sem naletel na svojo hrbtenico in če sem se dotaknil svoje hrbtenice, sem naletel na svojo kožo s trebuha. Ker sem tako malo jedel, če sem uriniral ali odvajal blato, sem se tam prevrnil na obraz.

Ker sem tako malo jedel, če sem poskusil olajšati svoje telo z drgnjenjem udov s svojimi rokami, so lasje, razpadli pri svojih koreninah, odpadli od mojega telesa, ko sem ga drgnil.

29. Ko so me ljudje videli, so nekateri rekli: 'Asket Gotama je črn.' Drugi ljudje so rekli: 'Asket Gotama ni črn, je rjav.' Drugi ljudje so rekli: 'Asket Gotama ni niti črn niti rjav, on ima kožo zlate barve.' Tako zelo se je čista, svetla barva moje kože izrodila zaradi tega, ker sem tako malo jedel.

30. Pomislil sem: 'Katerikoli asketi ali brahmini v preteklosti so doživeli neprijetne, mučne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. In katerikoli asketi in brahmini v prihodnosti bodo doživeli neprijetne, mučne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. In katerikoli asketi in brahmini v sedanjosti doživljajo neprijetne, mučne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. Toda s to strašno prakso strogosti nisem dosegel nobenih neobičajnih stanj, nobene razlike v vednosti in viziji, ki bi bila vredna plemenitih. Ali lahko obstaja druga pot do prebujenja?'

(ISKANJE POTI DO PREBUJENJA)

31. Premišljeval sem: 'Spomnim se, ko je bil moj sakyanski oče zaposlen, sem sedel v hladni senci drevesa rožnate jablane, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, in sem vstopil in bival v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnostjo, ki sta rojena iz samote. Ali bi lahko to bila pot do prebujenja?' Potem je sledeč temu spominu prišlo spoznanje: 'To je pot do prebujenja.'

32. Pomislil sem: 'Zakaj se bojim te prijetnosti, ki nima nič s čutnostjo in slabimi stanji?' Pomislil sem: 'Jaz se ne bojim te prijetnosti, ki nima nič s čutnostjo in slabimi stanji.'

33. Premišljeval sem: 'Ni enostavno doseči ta užitek s telesom, ki je tako pretirano izčrpano. Kaj če jem nekaj trde hrane – nekaj kuhanega riža in kruha.' In jaz sem jedel nekaj trde hrane – nekaj kuhanega riža in kruha. Ta čas me je čakalo pet menihov in si mislilo: 'Če naš asket Gotama doseže neko višje stanje, nas bo o tem obvestil.' Toda, ko sem jedel kuhan riž in kruh, se je pet menihov zgražalo in me zapustilo, misleč: 'Asket Gotama sedaj živi razkošno; on je opustil svoje prizadevanje in se vrnil k razkošju.'

(ŠTIRI DŽHĀNE)

34. Ko sem jedel trdo hrano in spet dobil svojo moč, sem popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopil in bival v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Toda takšen prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

35–37. Z umiritvijo misli in razmišljanja, sem vstopil in bival v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... sem vstopil in bival v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in

neprijetnosti... sem vstopil in bival v četrti džhāni ... Toda takšen prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

(TRI VEDNOSTI)

38. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k spominu na pretekla življenja. Spomnil sem se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako sem se z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

39. To je bila prva resnična vednost, ki sem jo dosegel v prvem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen. Toda takšen prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

40. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k vednosti o umiranju in ponovnem rojstvu bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, sem videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razumel sem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako sem z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumel, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji.

41. To je bila druga resnična vednost, ki sem jo dosegel v drugem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen. Toda takšen prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

42. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k vednosti o uničenju vplivov. Direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je neprijetnost'; ... 'To je izvor neprijetnosti'; ... 'To je prenehanje neprijetnosti'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti'; ... 'To so vplivi'; ... 'To je izvor vplivov'; ... 'To je prenehanje vplivov'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

43. Ko sem to vedel in tako videl, je bil moj um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je bilo osvobojen, je prišlo vednost: 'Osvobojeno je.' Direktno sem vedel: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

44. To je bila tretja resnična vednost, ki sem jo dosegel v tretjem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen. Toda takšen prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

45. Aggivessana, spomnil sem se učenja Dhamme zboru več stotih in celo takrat vsak posameznik misli o meni: 'Asket Gotama uči Dhammo posebej zame.' Toda to se ne sme tako jemati; Tathāgata uči Dhammo druge samo, da jim da vednost. Ko je govor končan, Aggivessana, potem umirim svoj um notranje, ga utišam, pripeljem v samoto in ga zberem na to isto znamenje zbranosti kot prej, v katerem stalno bivam."

"To se lahko verjame za mojstra Gotamo, ker je izpopolnjen in popolno prebujen. Ampak ali se mojster Gotama spomni, da je spal podnevi?"

46. "Jaz se spomnim, Aggivessana, v zadnjem mesecu toplega obdobja, ob povratku s poti po miloščino, po mojem obroku hrane, sem ležal na svojem gornjem štirikrat prepognjenem oblačilu in ležal na svoji desni strani, in sem zaspal pozoren in popolnoma zavesten."

(BIVANJE V ZMOTI)

"Nekateri asketi in brahmini imenujejo to bivanje v zmoti, mojster Gotama."

"Ni na tak način nekdo v zmoti ali ni v zmoti, Aggivessana. Glede na to, kako je nekdo v zmoti ali ni v zmoti, poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal." – "Da, gospod," je odgovoril Saccaka, sin džainista. Blaženi je rekel:

47. "V zmoti je ta, Aggivessana, ki ni opustil vplivov, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročajo težave, zorijo v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti; ker z ne-opuščanjem vplivov je nekdo v zmoti. V zmoti ni ta, ki je opustil vplive, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročajo težave, zorijo v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva in smrti; z opuščanjem vplivov nekdo ni v zmoti. Tathāgata, Aggivessana, je opustil vplive, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev

eksistence, povzročijo težave, zorijo v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti; on je vplive odrezal pri koreninah, jih naredil kot palmin štor, opravil z njimi, da niso več predmet prihodnjega nastanka. Tako kot palmino drevo, katerega krošnja je bila odrezana ni več sposobno nadaljnje rasti, tako je tudi Tathāgata opustil vplive, ki onesnažujejo ... opravil z njimi, tako da ni več podvržen prihodnjemu nastanku.”

48. Ko je bilo to rečeno je Saccaka, sin džainista, rekel: “Čudovito je, mojster Gotama, neverjetno je, kako je mojster Gotama vedno znova odgovarjal na žaljivosti, in ko je bil napaden z nevljudnim načinom govora, se je barva njegove kože posvetlila in se je njegov obraz razvedril, kar se pričakuje za nekoga, ki je popoln in popolno prebujen. Spomnim se, mojster Gotama, sodelovanja Pūraṇa Kassape v debati, in potem se je izvijal, vodil pogovor stran, kazal jezo, sovraštvo in zagrenjenost. Ampak, ko je mojster Gotama vedno znova odgovarjal na žaljivosti, napaden z nevljudnim načinom govora, se je barva njegove kože posvetlila in se je njegov obraz razvedril, kar se pričakuje o nekom, ki je popoln in popolno prebujen. Spomnim se, mojster Gotama, sodelovanja Makkhali Gosāle ... Adžita Kesakambalina ... Pakudha Kaccāyana ... Sañdžaya Belaṭṭhiputte ... džainista Nātaputte v debati, in potem se je izvijal, vodil pogovor stran, kazal jezo, sovraštvo in zagrenjenost. Ampak, ko je mojster Gotama vedno znova odgovarjal na žaljivosti, napaden z nevljudnim potekom govora, se je barva njegove kože posvetlila in se je njegov obraz razvedril, kar se pričakuje za nekoga, ki je popoln in popolno prebujen. In sedaj, mojster Gotama, odhajamo. Zaposleni smo in moramo veliko postoriti.”

“Sedaj je čas, Aggivessana, napravi kar misliš, da je ustrezno.”

Potem je Saccaka, sin džainista, navdušen in vesel besed Blaženega, vstal iz svojega sedeža in odšel.

Opombe

[1] To so trije mentorji ādžīvakov; zadnji je bil sodobnik Buddhe, prejšnja dva sta legendarni figuri, katerih identiteta ostaja nejasna. Bodhisatta je sprejel njihove prakse med njegovim obdobjem asketizma – glej MN 12.45 – vendar jih je kasneje zavrnil, ker niso vodile do prebujenja.

(MN 37) Cūḷatanḥāsankhaya Sutta – Kratko učenje o uničenju želja

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju v vzhodnem parku, v palači Migārove matere.
 2. Takrat je Sakka, vladar božanstev, odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil, je stopil na stran in vprašal: "Častiti gospod, na kratko, kako je menih osvobojen z uničenjem želja, ta, ki je dosegel poslednji konec, končno varnost pred vezanostjo, končno sveto življenje, končni cilj, ta, ki je najodličnejši med božanstvi in ljudmi?"
 3. "Vladar božanstev, menih je slišal, da ni nič vrednega, česar bi se trdno držal. Ko je menih slišal, da ni nič vrednega, česar bi se trdno držal, on direktno vse ve; ko direktno vse ve, popolno razume vse; ko popolno razume vse, kakršenkoli občutek čuti, naj bo to prijeten ali boleč ali niti prijeten niti boleč, biva v motrenju nestalnosti v teh občutkih, v motrenju ugašanja, motrenju prenehanja, motrenju opuščanja. Ko tako motri, se ne oprime na ničesar v svetu. Ko se ne oprime, ni vznemirjen. Ko ni vznemirjen, osebno doseže Nibbāno. On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.' Na kratko, vladar božanstev, na tak način je menih osvobojen z uničenjem želja, ta, ki je dosegel poslednji konec, končno varnost pred vezanostjo, končno sveto življenje, končni cilj, ta, ki je najodličnejši med božanstvi in ljudmi."
 4. Potem se je Sakka, vladar božanstev, radosten in vesel besed Blaženega, poklonil Blaženemu, ga imel ob svoji desni strani in naenkrat izginil.
 5. Ob tej priložnosti je častiti Mahā Moggallāna sedel nedaleč od Blaženega. Premišljeval je: "Ali je ta duh razumel pomen besed Blaženega, ko se je razveselil, ali jih ni razumel? Kaj če ugotovim, ali jih je ali ni."
 6. Potem je, tako hitro kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, častiti Mahā Moggallāna izginil iz palače Migārove matere v vzhodnem parku in se prikazal med božanstvi triintridesetih.
 7. Ob tej priliki je bil Sakka, vladar božanstev, oskrbljen in stokrat obdarjen s petimi vrstami nebeške glasbe in v njej užival v Parku užitka enega lokvanja. Ko je videl v daljavi prihajati častitega Mahā Moggallāna, je razpustil glasbenike, odšel do častitega Mahā Moggallāna in mu rekel: "Pridi, dobri gospod Moggallāna! Pozdravljen, dobri gospod Moggallāna! Dolgo časa je minilo, dobri gospod Moggallāna, kar si našel priložnost, da si prišel sem. Sedi, dobri gospod Moggallāna; ta sedež je pripravljen."
- Častiti Mahā Moggallāna je sedel na pripravljen sedež. Sakka je ob strani zavzel nižji sedež in sedel nanj. Častiti Mahā Moggallāna ga je vprašal:

8. “Kosiya, kako ti je Blaženi na kratko pojasnil osvoboditev z uničenjem želja? Bilo bi dobro, če bi tudi mi slišali to pojasnilo.”

“Dobri gospod Moggallāna, mi smo tako zaposleni, mi imamo tako veliko za narediti, ne samo za naše lastne posle, ampak tudi za posle božanstev triintridesetih. Poleg tega, dobri gospod Moggallāna, kar se dobro sliši, se dobro nauči, se dobro poslušaj, dobro zapomni, ne izgine kar vse naenkrat. Dobri gospod Moggallāna, enkrat se je zgodilo, da je izbruhnila vojna med božanstvi in titani.[1] V tisti vojni so zmagali božanstva in titani so bili poraženi. Ko sem zmagal v tej vojni in se vrnil kot zmagovalec, sem zgradil palačo Vedžayanta. Dobri gospod Moggallāna, palača Vedžayanta ima sto stolpov in vsak stolp ima sedemsto zgornjih sob in vsaka zgornja soba ima sedem nimf in vsaka nimfa ima sedem služkinj. Bi radi videli ljubkost palače Vedžayanta, dobri gospod Moggallāna?” Častiti Mahā Moggallāna ja privolil v tišini.

9. Potem sta Sakka, vladar božanstev in božanski kralj Vessavaṇa[2] odšla do palače Vedžayanta in dala prednost častitemu Mahā Moggallānu. Ko so služkinje Sakke videle, da v daljavi prihaja častiti Mahā Moggallāna, so bile v zadregi in jih je bilo sram in so šle vsaka v svojo sobo. Prav tako, kot je snaha zbegana in jo je sram ko jo gleda njen tast, tako so tudi ko so služkinje Sakke videle prihajati častitega Mahā Moggallāna, bile zbegane in jih je bilo sram in so odšle vsaka v svojo sobo.

10. Sakka, vladar božanstev in božanski kralj Vessavaṇa sta spremljala častitega Mahā Moggallāna povsod po palači Vedžayanta: “Poglej, dobri gospod Moggallāna, to ljubkost palače Vedžayanta! Poglej, dobri gospod Moggallāna, to ljubkost palače Vedžayanta!”

“To je čast za častitega Kosiya, nekoga, ki je v preteklosti opravil zaslužna dejanja; in kadarkoli človeška bitja vidijo karkoli ljubkega, rečejo: ‘Gospodje, to je čast za božanstva triintridesetih!’ To je čast za častitega Kosiya, nekoga, ki je v preteklosti opravil zaslužna dejanja.”

11. Potem je častiti Mahā Moggallāna takole razmislil: “Ta duh živi mnogo preveč malomarno. Kaj če izzovem občutek nuje v njem?” Potem je častiti Mahā Moggallāna izvedel takšen prikaz neobičajne moči, da je s konico svojega prsta na nogi napravil, da se je palača Vedžayanta stresla in zadrgetala in drhtela. Sakka in božanski kralj Vessavaṇa in božanstva triintridesetih so bili začudeni in osupli in so rekli: “Gospodje, to je čudovito, to je sijajno, kakšno moč in silo ima asket, da s konico svojega prsta na nogi napravi, da se božansko območje strese, zadrgeta in drhti!”

12. Ko je častiti Mahā Moggallāna vedel, da je bil v Sakki, vladarju božanstev, izzvan tak občutek nuje, da so mu dlake stale pokonci, ga je vprašal: “Kosiya, kako ti je Blaženi na kratko pojasnil osvoboditev skozi uničenje želja? Bilo bi dobro, če bi lahko slišali to pojasnilo.”

“Dobri gospod Moggallāna, odšel sem do Blaženega, in ko sem se mu poklonil, sem stal na strani in rekel: ‘Častiti gospod, na kratko, kako je menih osvobojen z uničenjem

želja, ta, ki je dosegel poslednji konec, končno varnost pred vezanostjo, končno sveto življenje, končni cilj, ta, ki je najodličnejši med božanstvi in ljudmi?' Ko je bilo to rečeno, dobri gospod Moggallāna, mi je Blaženi rekel: 'Vladar božanstev, menih je slišal, da ni nič vrednega, česar bi se trdno držal. Ko je menih slišal, da ni nič vrednega, česar bi se trdno držal, on direktno vse ve; ko direktno vse ve, popolno razume vse; ko popolno razume vse, kakršenkoli občutek čuti, naj bo to prijeten ali boleč ali niti prijeten niti boleč, biva v motrenju nestalnost v teh občutkih, v motrenju ugašanja, motrenju prenehanja, motrenju opuščanja. Ko tako motri, se ne oprime na ničesar v svetu. Ko se ne oprime, ni vznemirjen. Ko ni vznemirjen, osebno doseže Nibbāno. On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.' Na kratko, vladar božanstev, na tak način je menih osvobojen z uničenjem želja, ta, ki je dosegel poslednji konec, končno varnost pred vezanostjo, končno sveto življenje, končni cilj, ta, ki je najodličnejši med božanstvi in ljudmi.' Tako mi je Blaženi na kratko pojasnil osvoboditev skozi uničenje želja, dobri gospod Moggallāna."

13. Častiti Mahā Moggallāna se je navdušil in razveselil v besedah Sakke, vladarja božanstev. Potem je, tako hitro kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, izginil od božanstev triintridesetih in se pojavil v vzhodnem parku v palači Migārove matere.

14. Kmalu potem, ko je častiti Mahā Moggallāna izginil, so pomočniki Sakke, vladarja božanstev, vprašali Sakko: "Dobri gospod, je bil to vaš učitelj, Blaženi?" – "Ne, dobri gospodje, to ni bil moj učitelj, Blaženi. To je bil eden od mojih tovarišev v svetem življenju, častiti Mahā Moggallāna." [3] – "Dobri gospod, to je pridobitev zate, da ima tvoj tovariš v svetem življenju takšno moč in silo. Še toliko večja pridobitev pa je ta, da je Blaženi tvoj učitelj!"

15. Potem je častiti Mahā Moggallāna odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in ga vprašal: "Častiti gospod, ali se Blaženi spomni kratkega pojasnila – določenemu slavnemu duhu z velikim spremstvom – o osvoboditvi skozi uničenje želja?"

"Spomnim se tega, Moggallāna. Sakka, vladar božanstev, je prišel k meni in ko se mi je poklonil, je stal na stran in vprašal: 'Častiti gospod, na kratko, kako je menih osvobojen z uničenjem želja, ta, ki je dosegel poslednji konec, končno varnost pred vezanostjo, končno sveto življenje, končni cilj, ta, ki je najodličnejši med božanstvi in ljudmi?' Ko je bilo to rečeno, sem mu rekel: 'Vladar božanstev, menih je slišal, da se ni vredno na nič navezati. Ko je menih slišal, da ni nič vrednega, česar bi se trdno držal, on direktno vse ve; ko direktno vse ve, popolno razume vse; ko popolno razume vse, kakršenkoli občutek čuti, naj bo to prijeten ali boleč ali niti prijeten niti boleč, biva v motrenju nestalnost v teh občutkih, v motrenju ugašanja, motrenju prenehanja, motrenju opuščanja. Ko tako motri, se ne oprime na ničesar v svetu. Ko se ne oprime, ni vznemirjen. Ko ni vznemirjen, osebno doseže Nibbāno. On razume: "Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda

nazaj v katerokoli stanje eksistence.” Na kratko, vladar božanstev, na tak način je menih osvobojen z uničenjem želja, ta, ki je dosegel poslednji konec, končno varnost pred vezanostjo, končno sveto življenje, končni cilj, ta, ki je najodličnejši med božanstvi in ljudmi. Na kratko, vladar božanstev, na ta način je menih osvobojen z uničenjem želja ... ta, ki je najodličnejši med božanstvi in ljudmi.’ Tako se jaz spomnim kratkega pojasnila Sakki, vladarju božanstev, o osvoboditvi skozi uničenje želja.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Mahā Moggallāna je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Božanstva (dēve) in titane (*asure*) Pali Canon opisuje, da so neprestano v stanju vojne enega z drugim. Glej posebej Sakkasaṃyutta (SN 216–28).

[2] Eden od štirih velikih kraljev, vladar *yakkhasov*, njegovo kraljestvo je na severu.

[3] Sakka se lahko sklicuje na častitega Mahā Moggallāna kot “tovariša v svetem življenju” ker je sam prej dosegel vstop v tok (DN 21.2.10/ii.289) in je tako bil kot plemeniti učenec vezan na isto osvoboditev, ki jo je Mahā Moggallāna že dosegel.

(MN 38) Mahātaṇhāsankhaya Sutta – Dolgo učenje o uničenju želja

(UVOD)

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ob tej priložnosti se je pojavil škodljiv pogled v menihu z imenom Sati, sinu ribiča: “Kot razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, se ta ista zavest vrti in neprestano teče, ne neka druga.“

3. Nekaj menihov je, ko so slišali o tem, odšlo do meniha Satija in ga vprašalo: “Priatelj Sati, ali je res, da se je v tebi pojavil takšen škodljiv pogled?”

“Točno tako, prijatelji. Kakor razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, se ta ista zavest vrti in neprestano teče, ne neka druga.”

Menihi so v želji, da ga ločijo od tega škodljivega pogleda pritisnili nanj in ga izprašali in navzkrižno zaslišali: “Prijatelj Sati, ne reci tega tako. Ne predstavi napačno Blaženega; ni dobro, da napačno predstaviš Blaženega. Blaženi ne bi tako govoril. V učenjih je Blaženi navedel, da se zavest pojavi v odvisnosti, ker brez pogoja ni zavesti.”

Čeprav so ti menihi pritiskali nanj, ga spraševali in navzkrižno zasliševali, se je menih Sati, sin ribiča, še vedno trmasto držal tega škodljivega pogleda in še naprej vztrajal v njem.

4. Ker ga menihi niso mogli ločiti od tega škodljivega pogleda, so odšli do Blaženega in potem, ko so mu izkazali spoštovanje, sedli na stran in mu povedali vse kar se je zgodilo: “Častiti gospod, ker nismo mogli ločiti meniha Satija, sina ribiča, od tega škodljivega pogleda, sedaj poročamo o tem Blaženemu.”

5. Potem je Blaženi nagovoril določenega meniha: “Pridi, menih, povej menihu Satiju, sinu ribiča, v mojem imenu, da ga kliče učitelj.”—“Da, častiti gospod,” je odgovoril in odšel do meniha Satija in mu povedal: “Učitelj te kliče, prijatelj Sati.”

“Da, prijatelj,” je ta odgovoril in odšel do Blaženega in potem, ko mu je izkazal spoštovanje, sedel na stran. Blaženi ga je vprašal: “Sati, je res, da se je sledeč škodljiv pogled pojavil v tebi: ‘Kakor razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, se ta ista zavest vrti in neprestano teče, ne neka druga?’”

“Točno tako, častiti gospod. ‘Kakor razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, se ta ista zavest vrti in neprestano teče, ne neka druga.’”

“Kaj je to zavest, Sati?”

“Častiti gospod, to je tisto, kar govori in čuti in doživlja tukaj in tam posledice dobrih in slabih dejanj.”^[1]

“Neumnež, od koga si slišal, da učim Dhammo na tak način? Neumnež, ali nisem v mnogih učenjih navedel, da se zavest pojavi v odvisnosti, ker brez pogoja ni zavesti? Toda ti, neumnež, si nas napačno predstavljal s tvojim napačnim razumevanjem in si škodoval sebi in si si nakopičil veliko krivde; zaradi tega te bo to privedlo do tvoje škode in dolgotrajne neprijetnosti.”

6. Potem je Blaženi tako nagovoril menihe: “Menihi, kaj mislite? Ali ima ta menih Sati, sin ribiča, sploh prižgano iskrico modrosti v tej Dhammi in disciplini?”

“Kako bi jo mogel imeti, častiti gospod? Ne, častiti gospod.”

Ko je bilo to rečeno, je menih Sati, sin ribiča, obsedel tih, prestrašen, s spuščeni rameni in sklonjeno glavo, čemeren in brez odgovora. Ko je to videl, mu je Blaženi rekel:

“Neumnež, prepoznan boš s svojim lastnim škodljivim pogledoma. Vprašal bom menihe glede te zadeve.”

7. Potem je Blaženi tako nagovoril menihe: “Menihi, ali razumete Dhammo, ki jo učim, kakor ta menih Sati, sin ribiča, ali pa si on, ko nas s tem napačnim razumevanjem napačno predstavlja, škodi sebi in si kopiči veliko slabih zaslug?”

“Ne, častiti gospod. Blaženi je v mnogih učenjih navedel, da se zavest pojavi v odvisnosti, ker brez pogoja ni zavesti.”

“Dobro, menihi. Dobro je, da razumete Dhammo, kot jo učim. V veliko učenjih sem navedel, da se zavest pojavi v odvisnosti, ker brez pogoja ni zavesti. Toda ta menih Sati, sin ribiča, nas je s svojim napačnim razumevanjem napačno predstavljal, s tem škodoval sebi in si nakopičil veliko slabih zaslug; zaradi tega bo tega neumneža to privedlo do škode in dolgotrajne neprijetnosti.

(POGOJENOST ZAVESTI)

8. “Menihi, zavest se presodi z določenim pogojem, v odvisnosti od katerega nastane. Ko nastane zavest odvisno od očesa in vidnih stvari, se šteje kot očesna zavest; ko nastane zavest odvisno od ušesa in zvokov, se šteje kot ušesna zavest; ko nastane zavest odvisno od nosa in vonjev, se šteje kot nosna zavest; ko nastane zavest odvisno od jezika in okusov, se šteje kot jezična zavest; ko nastane zavest odvisno od telesa in tipnosti, se šteje kot telesna zavest; ko nastane zavest odvisno od uma in misli, se šteje kot umska zavest. Prav tako, kot se ogenj presodi z določenim pogojem, odvisno od katerega gori – ko ogenj gori v odvisnosti od drv, se to šteje kot ogenj drv; ko ogenj gori v odvisnosti od butar dračja, se šteje kot ogenj dračja; ko ogenj gori v odvisnosti od trave, se šteje kot travni ogenj; ko ogenj gori v odvisnosti od kravjeka, se šteje kot ogenj kravjeka; ko ogenj gori v odvisnosti od plev, se to šteje kot ogenj plevela; ko ogenj gori v odvisnosti od smeti, se to šteje kot ogenj smeti – tako se tudi zavest šteje s posebnim pogojem, v odvisnosti od katerega se pojavi. Ko se pojavi zavest odvisno od očesa in vidnih stvari, se šteje kot očesna zavest ... ko se pojavi zavest odvisno od uma in misli, se šteje kot umska zavest.

(SPLOŠNA VPRAŠANJA O EKSISTENCI)

9. “Menihi, ali vidite: ‘To je?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali vidite: ‘S podporo to je?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali vidite: ‘S prenehanjem podpore to preneha?’” – “Da, častiti gospod.”

10. “Menihi, ali se pojavi dvom, pride do ugibanja: ‘To je?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali se pojavi dvom, pride do ugibanja: ‘S podporo to je?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali se pojavi dvom, pride do ugibanja: ‘S prenehanjem podpore to preneha?’” – “Da, častiti gospod.”

11. “Menihi, ali je dvom opuščen v nekom, ko vidi kot dejansko je, s pravilno modrostjo: ‘To bo nastalo?’ – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali je dvom opuščen v nekom, ko vidi kot dejansko je, s pravilno modrostjo: ‘Nastanek se dogodi s tem, kot hrano?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali je dvom opuščen v nekom, ko vidi kot dejansko je, s pravilno modrostjo: ‘S prenehanjem podpore je to, kar nastane, podvrženo prenehanju?’” – “Da, častiti gospod.”

12. “Menihi, ali ste brez dvoma: ‘To bo nastalo?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali ste brez dvoma: ‘Nastanek se dogodi s tem, kot hrano?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali ste brez dvoma: ‘S prenehanjem podpore bo to, kar bo nastalo, podvrženo prenehanju?’” – “Da, častiti gospod.”

13. “Menihi, ali ste dobro videli kot dejansko je, s pravilno modrostjo: ‘To bo nastalo?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali ste dobro videli kot dejansko je, s pravilno modrostjo: ‘Nastanek se dogodi s tem, kot hrano?’” – “Da, častiti gospod.” – “Menihi, ali ste dobro videli kot dejansko je, s pravilno modrostjo: ‘S prenehanjem podpore bo to, kar bo nastalo, podvrženo prenehanju’” – “Da, častiti gospod.”

14. “Menihi, prečiščeno in jasno, kot je ta pogled, če se ga trdno držiš, ga ceniš, ga imaš za zaklad, in ga obravnavaš kot posest, ali bi potem razumel Dhammo, ki je bila poučevana kot prisposoba splava, ki je bil namenjen za prehod preko, ne pa za namen oprijemanja nanj?”^[2] – “Ne, častiti gospod.” – “Menihi, prečiščeno in jasno, kot je ta pogled, če se ga trdno ne držiš, ga ceniš, ga imaš za zaklad, in ga obravnavaš kot posest, ali bi potem razumel Dhammo, ki je bila poučevana kot prisposoba splava, ki je bil namenjen za prehod preko, ne pa za namen oprijemanja?” – “Da, častiti gospod.”

(PODPORA IN ODVISNOST NASTAJANJA)

15. “Menihi, so štiri vrste podpore za vzdrževanje bitij, ki so že nastala in so za podporo teh, ki iščejo novo eksistenco. Katere štiri? To so: hrana, groba ali subtilna; kontakt, kot druga vrsta; mentalni namen, kot tretja; in zavest, kot četrta vrsta podpore.

16. Sedaj, menihi, te štiri vrste podpore imajo kaj kot svoj vir, kaj kot svoj izvor, iz česa so rojene in narejene? Te štiri vrste podpore imajo željo za svoj vir, željo kot svoj izvor; so rojene in narejene iz želje. In ta želja ima kaj kot svoj vir ... ? Želja ima občutek kot svoj vir ... In ta občutek ima kaj kot svoj vir ... ? Občutek ima kontakt kot svoj vir ... In ta kontakt ima kaj kot svoj vir ... ? Kontakt ima šesterno področje kot svoj vir ... In šesterno področje ima kaj kot svoj vir ... ? Šesterno področje ima ime–snov kot svoj vir ... In ta ime–snov ima kaj kot svoj vir ... ? Ime–snov ima zavest kot svoj vir ... In ta zavest ima kaj kot svoj vir ... ? Zavest ima tvorbe kot svoj vir ... In te tvorbe imajo kaj kot svoj vir, kaj kot svoj izvor, od česa so rojene in narejene? Tvorbe imajo nevednost kot svoj vir, nevednost kot svoj izvor; one so rojene in narejene iz nevednosti.

(NADALJEVANJE RAZLAGE O NASTAJANJU)

17. Tako, menihi, z nevednostjo kot pogojem, tvorbe [bodo nastale]; s tvorbami kot pogojem, zavest; z zavestjo kot pogojem, ime–snov; z imenom–snovjo kot pogojem, šesterna področje; s šesternim področjem kot pogojem, kontakt; s kontaktom kot pogojem, občutek; z občutkom kot pogojem, želja; z željo kot pogojem, predpostavka; s predpostavko kot pogojem, eksistenca; z eksistenco kot pogojem, rojstvo; z rojstvom kot pogojem, nastanejo staranje in smrt, skrbi, tožbe, bolečine, gorje in obup. Takšen je izvor vse te gmote neprijetnosti.

(OBRNJENI VRSTNI RED VPRAŠNJ O NASTAJANJU)

18. ‘Z rojstvom kot pogojem, staranje in smrt’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali imata staranje in smrt rojstvo kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Staranje in smrt imata rojstvo kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘Z rojstvom kot pogojem, staranje in smrt.’”

“‘Z eksistenco kot pogojem, rojstvo’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima rojstvo eksistenco kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Rojstvo ima eksistenco kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘Z eksistenco kot pogojem, rojstvo.’”

“‘S predpostavko kot pogojem, eksistenca’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima eksistenca predpostavko kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Eksistenca ima predpostavko kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘S predpostavko kot pogojem, eksistenca.’”

“‘Z željo kot pogojem, predpostavka’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima predpostavka željo kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Predpostavka ima željo kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘Z željo kot pogojem, predpostavka.’”

“‘Z občutkom kot pogojem, želja’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima želja občutek kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Želja ima občutek kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘Z občutkom kot pogojem, želja.’”

“‘S kontaktom kot pogojem, občutek’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima občutek kontakt kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Občutek ima kontakt kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘S kontaktom kot pogojem, občutek.’”

“S šesternim področjem kot pogojem, kontakt’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima kontakt šesterno področje kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Kontakt ima šesterno področje kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘S šesternim področje kot pogojem, kontakt.’”

“Z imenom–snovjo kot pogojem, šesterno področje’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima šesterno področje ime–snov kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Šesterno področje ima ime–snov kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘Z imenom–snovjo kot pogojem, šesterno področje.’”

“Z zavestjo kot pogojem, ime–snov: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima ime–snov zavest kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Ime–snov ima zavest kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘Z zavestjo kot pogojem, ime–snov.’”

“S tvorbami kot pogojem, zavest’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali ima zavest tvorbe kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Zavest ima tvorbe kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘S tvorbami kot pogojem, zavest.’”

“Z nevednostjo kot pogojem, tvorbe’: tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali imajo tvorbe nevednost kot pogoj ali ne, kaj vi mislite o tem?”

“Tvorbe imajo nevednost kot pogoj, častiti gospod. Tako mislimo o tem: ‘S tvorbami kot pogojem, nevednost.’”

(POVZETEK O NASTAJANJU)

19. “Dobro, menihi. Tako vi pravite in jaz prav tako pravim: ‘Ko nekaj je, je; z nastankom tega, to nastane.’ To pomeni, z nevednostjo kot pogojem, tvorbe [bodo nastale]; s tvorbami kot pogojem, zavest; z zavestjo kot pogojem, ime–snov; z imenom–snovjo kot pogojem, šesterno področje; s šesternim področjem kot pogojem, kontakt; s kontaktom kot pogojem, občutek; z občutkom kot pogojem, želja; z željo kot pogojem, predpostavka; s predpostavko kot pogojem, eksistenca; z eksistenco kot pogojem, rojstvo; z rojstvom kot pogojem, nastanejo staranje in smrt, skrbi, tožbe, bolečine, gorje in obup. Takšen je izvor vse te gmote neprijetnosti.

(NADALJEVANJE RAZLAGE O PRENEHANJU)

20. Toda s popolno ugasnitvijo in prenehanjem nevednosti, pride prenehanje tvorb; s prenehanjem tvorb, prenehanje zavesti; s prenehanjem zavesti, prenehanje imena–snovi; s prenehanjem imena–snovi, prenehanje šesternega področja; s prenehanjem šesternega področja, prenehanje kontakta; s prenehanjem kontakta, prenehanje

občutka; s prenehanjem občutka, prenehanje želje; s prenehanjem želje, prenehanje predpostavke; s prenehanjem predpostavke, prenehanje eksistence; s prenehanjem eksistence, prenehanje rojstva; s prenehanjem rojstva, prenehajo staranje in smrt, skrbi, tožbe, bolečine, gorje in obup. Takšno je prenehanje vse te gmote neprijetnosti.

(OBRNJENI VRSTNI RED VPRAŠNJ O PRENEHANJU)

21. 'S prenehanjem rojstva, prenehanje staranja in smrti': tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali staranje in smrt prenehata s prenehanjem rojstva ali ne, kaj vi mislite o tem?"

"Staranje in smrt prenehata s prenehanjem rojstva, častiti gospod. Tako mislimo o tem: 'S prenehanjem rojstva, prenehanje staranja in smrti.'"

'S prenehanjem eksistence, prenehanje rojstva' ... 'S prenehanjem predpostavke, prenehanje eksistence' ... 'S prenehanjem želje, prenehanje predpostavke ... 'S prenehanjem občutka, prenehanje želje' ... 'S prenehanjem kontakta, prenehanje občutka' ... 'S prenehanjem šesternega področja, prenehanje kontakta' ... 'S prenehanjem imena–snovi, prenehanje šesternega področja' ... 'S prenehanjem zavesti, prenehanje imena–snovi' ... 'S prenehanjem tvorb, prenehanje zavesti' ... 'S prenehanjem nevednosti, prenehanje tvorb': tako je bilo rečeno. Sedaj, menihi, ali tvorbe prenehajo s prenehanjem nevednosti ali ne, kaj vi mislite o tem?"

"Tvorbe prenehajo s prenehanjem nevednosti, častiti gospod. Tako mislimo o tem: 'S prenehanjem nevednosti, prenehajo tvorbe.'"

(ZGOŠČENO O PRENEHANJU)

22. "Dobro, menihi. Tako vi pravite in jaz prav tako pravim: 'Ko nekaj ni, tega ni; s prenehanjem tega, to preneha.' To pomeni, s prenehanjem nevednosti pride prenehanje tvorb; s prenehanjem tvorb, prenehanje zavesti; s prenehanjem zavesti, prenehanje imena–snovi; s prenehanjem ime–snovi, prenehanje šesternega področja; s prenehanjem šesternega področja, prenehanje kontakta; s prenehanjem kontakta, prenehanje občutka; s prenehanjem občutka, prenehanje želje; s prenehanjem želje, prenehanje predpostavke; s prenehanjem predpostavke, prenehanje eksistence; s prenehanjem eksistence, prenehanje rojstva; s prenehanjem rojstva, prenehajo staranje in smrt, skrbi, tožbe, bolečine, gorje in obup. Takšno je prenehanje vse te gmote neprijetnosti.

(OSEBNO ZNANJE)

23. Menihi, ko veste in vidite na ta način, ali boste pobegnili nazaj v preteklost: 'Ali smo bili v preteklosti? Ali nismo bili v preteklosti? Kaj smo bili v preteklosti? Kako smo bili v preteklosti? Ko smo bili kaj, kaj smo postali v preteklosti?'" – "Ne, častiti gospod." – "Ko veste in vidite na ta način, ali boste pobegnili naprej v prihodnost: 'Ali bomo v prihodnosti? Ali ne bomo v prihodnosti? Kaj bomo v prihodnosti? Kako bomo v prihodnosti? Ko smo bili kaj, kaj bomo postali v prihodnosti?'" – "Ne, častiti gospod." – "Ko veste in vidite na ta način, ali boste notranje zmedeni o sedanjosti: 'Ali sem? Ali

nisem? Kaj sem? Kako sem? Od kot je prišlo to bitje? Kam bo šlo??" – "Ne, častiti gospod."

24. "Menihi, ko veste in vidite na ta način, ali boste govorili: 'Učitelja spoštujemo. Tako govorimo zaradi spoštovanja do učitelja?'" – "Ne, častiti gospod." – "Ko veste in vidite na ta način, ali boste govorili: 'Asket govori to in tako govorijo [drugi] asketi, ampak mi ne govorimo tako?'" – "Ne, častiti gospod." – "Ko veste in vidite na ta način, ali boste priznali drugega učitelja?" – "Ne, častiti gospod." – "Ko veste in vidite na ta način, ali se boste vrnili k obredom, burnim debatam in ugodnim znakom navadnih asketov in brahminov, in jih jemali za jedro [svetega življenja]?" – "Ne, častiti gospod." – "Ali govorite samo o tem, kar ste sami spoznali, videli in razumeli?" – "Da, častiti gospod."

25. "Dobro, menihi. Vodil sem vas s to Dhammo, ki je vidna tukaj in sedaj, učinkuje takoj, vabi na pregled, vodi naprej, da jo modri sam izkusi. Z ozirom na to je bilo rečeno: 'Menihi, ta Dhamma je vidna tukaj in sedaj, je brezčasna, vabi na pregled, vodi naprej, da jo modri sam izkusi.'

(TOK EKZISTENCE: POJMOVANJE OD ZAČETKA DO ZRELOSTI)

26. Menihi, spustitev zarodka v maternico se zgodi skozi združitev treh stvari. Obstaja združitev matere in očeta, vendar mati ni v plodnem obdobju in gandhaba[3] ni prisotna – v takem primeru ni sestopa zarodka v maternico. Obstaja združitev matere in očeta in mati je v plodnem obdobju, vendar gandhaba ni prisotna – tudi v tem primeru ni sestopa zarodka v maternico. Toda, ko obstaja združitev matere in očeta in je mati v plodnem obdobju in je prisotna gandhaba, se skozi združitve teh treh zgodi sestop zarodka v maternico.

27. Mati potem nosi zarodek v svoji maternici devet ali deset mesecev z mnogo zaskrbljenosti, kot težko breme. Potem, na koncu devetega ali v desetem mesecu, mati rodi z mnogo zaskrbljenosti, kot težko breme. Ko je otrok rojen, ga hrani s svojo krvjo; ker se materino mleko imenuje kri v Disciplini plemenitega.

28. Ko odraste in mu sposobnosti dozori, se otroci igrajo take igre, kot so igre z otroškimi plugi, otroško igro z ošiljenim lesom, prevračajo kozolce, se igrajo z vetrnicami, otroškimi vozički in z otroškim lokom in puščico.

29. Ko odraste in njegove sposobnosti dozori [še naprej], mladenič uživa, preskrbljen in obdarovan s petimi vezmi čutnosti, z vidnimi stvarmi spoznanimi z očmi ... zvoki spoznanimi z ušesi... vonjavami spoznanimi z nosom ... okusi spoznanimi z jezikom ... otipljivostjo spoznano s telesom, katere si želi, hrepeni, je prijetna in simpatična, povezana z željami po čutnosti in izziva poželenje.

(NADALJEVANJE TOKA)

30. Ko vidi vidno stvar z očesom, on hrepeni po njej, če je prijetna; ne mara je, če ni prijetna. On biva z nevzpostavljeno pozornostjo na telo, z omejenim umom, in ne

razume kako v resnici je osvoboditev uma in osvoboditev z modrostjo, ko ta zla slaba stanja prenehajo brez ostanka. Pritegnjen kot je, v naklonjenost in zavračanje, kakršenkoli občutek čuti – če je prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten – on uživa v tem občutku, ga pozdravi in se ga drži. Ko tako naredi, v njem nastane ugajanje. Sedaj, ugajanje občutkov je predpostavka. Z njegovo predpostavko kot pogojem, eksistenca; z eksistenco kot pogojem, rojstvo; z rojstvom kot pogojem, pride staranje in smrt, skrbi, tožbe, bolečine, gorje in obup. Takšen je izvor vse te gmote neprijetnosti.

Ko sliši zvok z ušesom ... Ko zavoha vonj z nosom ... Ko okusi okus z jezikom ... Ko se dotakne otipnega s telesom ... Ko prepozna misel z umom, on hrepeni po njej, če je prijatna; on je ne mara, če je neprijatna ... Sedaj, ugajanje občutkov je predpostavka. Z njegovo predpostavko kot pogojem, eksistenca; z eksistenco kot pogojem, rojstvo; z rojstvom kot pogojem, pride staranje in smrt, skrbi, tožbe, bolečine, gorje in obup. Takšen je izvor vse te gmote neprijetnosti.

(KONČANJE TOKA: POSTOPNO ŠOLANJE)

31. Menihi, Tathāgata[4] se pojavi v svet, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprekosljiv voditelj oseb, ki potrebujejo vodenje, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo s svojimi asketi in brahmani, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

32. Gospod ali njegov sin ali nekdo, rojen v nekem drugem narodu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, meni takole: 'Življenje doma je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ni enostavno, ko živiš doma, živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto, kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo.' Kasneje se ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumena oblačila in gre naprej od doma v brezdomstvo.

(VRLINE)

33. Ko tako gre naprej in se usposablja za meniha in za ta način življenja, opusti uničenje življenja, se vzdrži uničenja življenja; z odloženo palico in orožjem, skrbno, usmiljeno prebiva sočuten do vseh živih bitij. Opusti jemanje tega, kar mu ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar mu ni dano; jemlje le tisto, kar mu je dano, pričakuje le tisto, kar mu je dano, ne krade, biva v čistosti. Z opustitvijo spolnih odnosov se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži grobe prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo lažnivega govora, se vzdrži laganja; govori resnico, je vreden zaupanja in zanesljiv, tisti, ki ni goljuf tega sveta. Z opustitvijo zlonamerne govora, se vzdrži zlonamerne govora; on ne ponovi kjerkoli, kar je slišal tukaj, z namenom, da loči [te ljudi] od teh, niti ne ponovi tem ljudem tega, kar je slišal drugje, z namenom, da loči [te ljudi] od tistih; tako je on tisti, ki združi te, ki so razdeljeni, je spodbujevalec prijateljstva, ki uživa v slogi, se radosti v slogi, se veseli v slogi, je govornik besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora se vzdrži osornega govora; govori take besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeznive, ki gredo do srca, so vljudne, jih mnogi želijo in so za mnoge sprejemljive. Z opustitvijo praznega klepeta se vzdrži praznega klepeta; govori ob pravem času, govori kar je dejstvo, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne in koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Poje samo en obrok na dan, vzdrži se jesti ponoči in izven pravnega časa. Vzdrži se plesa, petja, glasbe in neprimernih predstav. Vzdrži se nošenja okraskov, odišavljenja z vonjem in lepoticenja z mazili. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovih žit. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja kokoši in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, govedi, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in nepremičnin. Vzdrži se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se uporabe lažnih uteži, lažnih metrov, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se sprejemanja podkupnin, zavajanja, goljufanja in prevar. Vzdrži se zadajanja ran, ubijanja, ugrabitev, razbojništva, ropanja in nasilja.

34. Zadovoljen je, da z obleko zaščiti svoje telo in s podarjeno hrano zadovolji svoj želodec, in kamorkoli gre, krene na pot samo na tak način. Tako kot ptica, ki kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z obleko, da z njo zaščiti svoje telo in s podarjeno hrano zadovolji svoj želodec in kamorkoli gre, vzame samo to s seboj. S posedovanjem tega agregata plemenite kreposti, doživlja v samem sebi blaženost nedolžnosti.

35. Pri gledanju oblike z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti. Če je zapustil sposobnost oči nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva. Prakticira pot zadržanja sebe, varuje sposobnost oči, loti se zadržanja sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko zavoha vonj z nosom ... Ko okusi aromo z jezikom ... Ko občuti otipljiv predmet s telesom ... Ko z umom opazi pojav, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Ker, če je zapustil sposobnost uma nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva. Prakticira pot svoje zadržanosti, varuje sposobnost uma, loti se zadržanja sposobnosti uma. Ko poseduje to plemenito zadržanje čutnih sposobnosti, izkusi v sebi čisto blaženost.

(ZAVEDANJE)

36. On postane ta, ki deluje z zavedanjem, ko gre naprej in ko se vrača; ki deluje z zavedanjem, ko gleda naprej in gleda vstran; ki deluje z zavedanjem, ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem, ko nosi svojo obleko in prenaša svojo zunanjo obleko in posodo; ki deluje z zavedanjem, ko je, pije, žveči, in okuša; ki deluje z zavedanjem, ko odvaja blato in urin; ki deluje z zavedanjem, ko hodi, stoji, sedi, zaspi, se zbudi, govori in je v tišini.

(OPUSTITEV OVIR)

37. Ko ima ta agregat plemenite kreposti in plemenito sposobnost zadržanja čutov in ko ima plemenito pozornost in zavedanje, se zateče v osamljeno počivališče: v gozd, pod drevo, na goro, v grapo, pobočje, jamo na pobočju, na tla za odlaganje umrlih, pragozd, odprt prostor, kup slame.

38. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Z opustitvijo želje po svetu, biva z umom prostim želje; svoj um očisti želje. Z opustitvijo zlobe in sovraštva, biva z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobe in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, biva prost otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; svoj um očisti nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma, biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; svoj um očisti dvoma.

39. Ko je tako opustil teh pet ovir, nepopolnosti uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni ... Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni ... kar je niti neprijetno niti prijetno in je čista pozornost zaradi mirnodušnosti.

(KONČANJE TOKA: POPOLNO PRENEHANJE)

40. Ko vidi vidno stvar z očmi, ne hrepeni po njej, če je prijetna; ne čuti odpora do nje, če ni prijetna. Biva z vzpostavljeno pozornostjo na telo, z neomejenim umom, in razume kako v resnici je osvoboditev uma in osvoboditev z modrostjo, v čemer zla slaba stanja prenehajo brez ostanka. Ko je tako opustil naklonjenost in zavračanje, kakršenkoli občutek čuti – če je prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten – ne uživa v tem občutku, ga ne pozdravi in se ga ne drži. Ko tega ne naredi, v njem užitek v občutkih ugasne. S prenehanjem njegovega užitka, prenehanje predpostavke; s prenehanjem predpostavke, prenehanje eksistence; s prenehanjem eksistence, prenehanje rojstva; s prenehanjem rojstva preneha staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa. Takšno je prenehanje vse te gmote neprijetnosti.

Ko sliši zvok z ušesi ... Ko zavoha vonj z nosom ... Ko okusi okus z jezikom ... Ko se dotakne tipnega s telesom ... Ko prepozna misel z umom, ne hrepeni po njej, če je

prijetna; ne čuti odpora, če je neprijetna ... S prenehanjem njegovega ugajanja pride prenehanje predpostavke; s prenehanjem predpostavke, prenehanje eksistence; s prenehanjem eksistence, prenehanje rojstva; s prenehanjem rojstva, prenehanje staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa. Takšno je prenehanje vse te gmote neprijetnosti.

(ZAKLJUČEK)

41. Menihi, zapomnite si to moje [učenje] kot osvoboditev skozi uničenje želje; toda [zapomnite si] meniha Satija, sina ribiča, kot ujetnika v ogromno mrežo želja, v spono želja.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] To je zadnjih šest pogledov, opisanih v MN 2.8.

[2] Prispodoba splava se sklicuje na MN 22.13.

[3] Komentar MA: Gandhabba je eksistenca, ki se naj ponovno rodi. To ni nekdo (duh brez telesa) ko stoji blizu in gleda bodoče starše, ki imajo spolni odnos, ampak eksistenca, ki jo žene mehanizem kamme, da bo rojena ob tej priliki.

[4] V nadaljevanju tekst iz MN 27.11–18.

(MN 39) Mahā-Assapura Sutta – Dolgo učenje pri Assapuri

1. Tako sem slišal. Enkrat je Blaženi živel v deželi Angan, v mestu Anganov, imenovanem Assapura. Tam je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “‘Asketi, asketi,’ menihi, tako vas ljudje dojemajo. In ko se vas vpraša: ‘Kaj ste?’, trdite, da ste asketi. Ker je to tisto, za kar se označujete in kar trdite da ste, bi morali vaditi tako: ‘Ukvarjali se bomo s tistim in prakticirali tisto, kar naredi nekoga za asketa,

kar napravi nekoga za brahmina, tako da so naše označbe lahko resnične in naše trditve prave, in da bo podpora teh, katerih obleka, miloščinska hrana, prostori počitka in medicinske potrebščine, ki jih uporabljamo, prinesli velik sad in korist, da naše sveto življenje ne bo zaman ampak bo plodno in rodovitno.'

(OBNAŠANJE IN NAČIN ŽIVLJENJA)

3. In kaj, menihi, so stvari, ki napravijo nekoga za asketa, ki napravijo nekoga za brahmina? Menihi, vi se morate vzgajati tako: 'Imeli bomo sram in strah pred tem, da bi nekaj delali napačno.' Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega. Toliko je dovolj, toliko je bilo narejeno, cilj asketstva je bil dosežen, nič več nam ni treba storiti'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

4. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Naše telesno obnašanje bo prečiščeno, jasno in odprto, brezhibno in zadržano, in mi ne bomo hvalili sebe in omalovaževali drugih na račun tega prečiščenega obnašanja s telesom.' Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega in naše obnašanje s telesom je bilo prečiščeno. Toliko je dovolj, toliko je bilo narejeno, cilj asketstva je bil dosežen, nič več nam ni treba storiti'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

5. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Naše govorno obnašanje bo prečiščeno, jasno in odprto, brezhibno in zadržano, in mi ne bomo hvalili sebe in omalovaževali drugih na račun tega prečiščenega obnašanja v govoru.' Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega, naše telesno obnašanje je bilo prečiščeno in naše govorno obnašanje je bilo prečiščeno. Toliko je dovolj ...'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

6. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Naše miselno obnašanje bo prečiščeno, jasno in odprto, brezhibno in zadržano, in mi ne bomo hvalili sebe in omalovaževali drugih na račun tega prečiščenega miselnega obnašanja.' Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega, naše telesno obnašanje je bilo prečiščeno in naše govorno obnašanje je bilo prečiščeno in naše miselno obnašanje je bilo prečiščeno. Toliko je dovolj ...'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

7. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Naš način življenja bo prečiščen, jasen in odprt, brezhiben in zadržan, in mi ne bomo hvalili sebe in omalovaževali drugih na račun tega prečiščenega načina življenja.' Sedaj, menihi, lahko

mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega, naše telesno obnašanje, govorno obnašanje in miselno obnašanje je bilo prečiščeno in naš način življenja je bil prečiščen. Toliko je dovolj ...'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

(OBRZDANOST ČUTOV)

8. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Mi bomo varovali vrata naših čutnih sposobnosti. Pri gledanju oblik z očmi, se ne bomo oprijemali njihovih znamenj in lastnosti. Ker, če pustimo sposobnost oči nevarovano, lahko zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva vdrejo v nas, zato bomo prakticirali njihovo obrzdanje, bomo varovali sposobnost oči, se bomo lotili obrzdanja sposobnosti oči. Pri poslušanju zvokov z ušesi ... Pri vonjanju vonjev z nosom ... Pri okušanju okusov z jezikom ... Pri dotikanju otipljivih stvari s telesom ... Pri spoznavanju pojavov v umu z umom, se ne bomo oprijemali njegovih znamenj in lastnosti. Ker, če pustimo sposobnost uma nevarovano, lahko zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva vdrejo v nas, zato bomo prakticirali njihovo obrzdanje, bomo varovali sposobnost uma, se bomo lotili obrzdanja sposobnosti uma.' Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega, naše telesno obnašanje, govorno obnašanje, miselno obnašanje in način življenja je bil prečiščen in mi varujemo vrata naših čutnih sposobnosti. Toliko je dovolj ...'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

(ZMERNOST V JEDI)

9. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Mi bomo zmerni v jedi. Ko bomo pametno razmislili, ne bomo vzeli hrane niti za zabavo niti za omamljanje niti za fizično lepoto in privlačnost, ampak samo za trajanje in nadaljevanje tega telesa, za končanje nelagodja in za podpiranje svetega življenja, smatrajoč: "Tako bom končal s starimi občutki, ne da bi nastali novi občutki in bom zdrav in brez krivde in bom udobno živel.'" Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega, naše telesno obnašanje, govorno obnašanje, miselno obnašanje in način življenja je bil prečiščeno, mi varujemo vrata naših čutov in smo zmerni v jedi. Toliko je dovolj ...'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

(BUDNOST)

10. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Mi bomo predani budnosti. Podnevi, med hojo nazaj in naprej in med sedenjem bomo prečistili naš um zaviralnih stanj. V prvem delu noči, med hojo nazaj in naprej in med sedenjem, bomo prečistili naš um zaviralnih stanj. V sredini noči bomo legli na desno stran v levji položaj

z eno nogo, ki prekriva drugo, pozorni in v celoti zavedajoči se, potem ko bomo določili v umu čas za vstajanje. Po vstajanju, v tretjem delu noči, medtem ko hodimo nazaj in naprej in sedimo, bomo prečistili naš um zaviralnih stanj.' Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega, naše telesno obnašanje, govorno obnašanje, miselno obnašanje in način življenja je bil prečiščen, mi varujemo vrata naših čutov, smo zmerni v jedi in smo predani budnosti. Toliko je dovolj ...'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

(POZORNOST IN ZAVEDANJE)

11. Kaj več je še treba narediti? Menihi, vzgajati se morate tako: 'Mi bomo pozorni in imeli zavedanje. Delovali bomo z zavedanjem, ko hodimo naprej in se vračamo; delovali bomo z zavedanjem, ko gledamo naprej in gledamo vstran; delovali bomo z zavedanjem, ko krčimo in raztegujemo naše ude; delovali bomo z zavedanjem, ko nosimo naša oblačila in prenašamo naša zunanja oblačila in skledo; delovali bomo z zavedanjem, ko jemo, pijemo, uživamo hrano in okušamo; delovali bomo z zavedanjem, ko odvajamo blato in uriniramo; delovali bomo z zavedanjem, ko hodimo, stojimo, sedimo, zaspimo, se zbudimo, govorimo in smo tiho.' Sedaj, menihi, lahko mislite tako: 'Mi imamo sram in strah pred tem, da bi storili kaj napačnega, naše telesno obnašanje, govorno obnašanje, miselno obnašanje in način življenja je bil prečiščen, mi varujemo vrata naših čutnih sposobnosti, smo zmerni v jedi, smo predani budnosti, in smo obsedeni s pozornostjo in popolnim zavedanjem. Toliko je dovolj, toliko je bilo narejeno, cilj asketstva je bil dosežen, nič več nam ni treba storiti'; in vi bi utegnili počivati zadovoljni s tem. Menihi, govorim vam, razodevam vam: Vi, ki iščete status asketa, niste izpolnili pričakovanj glede cilja asketstva, saj je treba narediti še več.

(OPUSTITEV OVIR)

12. Kaj več je še treba narediti? Menihi, menih se naseli v samotnem prebivališču: gozdu, v podnožju drevesa, na planini, v globeli, v jami na pobočju gore, na pokopališču, v goščavi pragozda, na odprtem prostoru, na kupu slame.

13. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Z opustitvijo želje po svetu, biva z umom prostim želje; on očisti svoj um želje. Z opustitvijo zlobnosti in sovraštva, biva z umom prostim zlobnosti in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; on očisti svoj um zlobnosti in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, biva prost otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; on očisti svoj um otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; on očisti svoj um nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma, biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; on očisti svoj um dvoma.

14. Menihi, predpostavimo, da bi mož vzel posojilo in se lotil posla in njegov posel bi uspel, tako da bi lahko vrnil ves sposojen denar in bi ostalo dovolj denarja, da bi lahko vzdrževal ženo; ko bi o tem premisli, bi bil zadovoljen in poln veselja. Ali predpostavimo, da bi bil mož bolan, bi trpel in bil smrtno bolan in njegova hrana ne bi bila prava zanj, in njegovo telo ne bi imelo moči, vendar bi kasneje ozdravel in njegova hrana bi bila pravšnja zanj in njegovo telo bi spet pridobilo moč; ko bi o tem premisli, bi bil zadovoljen in poln veselja. Ali predpostavimo, da bi mož bil zaprt v zaporu, ampak kasneje bi bil izpuščen iz zapora, bil varen in zavarovan, ne da bi izgubil kaj lastnine; ko bi o tem premisli, bi bil zadovoljen in poln veselja. Ali predpostavimo, da bi bil mož suženj, ne samostojen ampak odvisen od drugih, nezmožen, da gre kamor bi hotel, toda kasneje bi bil izpuščen iz suženjstva, postal samostojen, neodvisen od drugih, prost, da bi lahko šel kamor bi hotel; ko bi o tem premisli, bi bil zadovoljen in poln veselja. Ali predpostavimo, da bi mož z bogastvom in imetjem šel po cesti preko puščave in bi kasneje prečkal puščavo, varno in brez izgube svojega imetja; ko bi o tem premisli, bi bil zadovoljen in poln veselja. Tako menihi, ko teh pet ovir ni opuščenih v sebi, jih menih vidi kot dolg, bolezen, zapor, suženjstvo in cesto preko puščave. Toda, ko je teh pet ovir opustil, on to vidi kot prostost od dolga, zdravje, izpustitev iz zapora, svobodo od suženjstva in deželo varnosti.

(ŠTIRI DŽHĀNE)

15. Ko je odstranil teh pet ovir, onesnaženj uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. On napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, ki sta rojeni iz samote preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz samote. Tako kot spreten kopalški mojster ali njegov pomočnik nasuje kopalni prašek v kovinsko skodelo in ga vztrajno škropi z vodo, ga gnete, dokler vlaga ne omoči narejene krogle iz kopalnega praška, se vpije in kroglo prežme znotraj in zunaj, vendar ne preveč, da iz krogle ne kaplja; tako tudi menih napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, ki sta rojena iz samote preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz samote.

16. Menihi, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. On s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz zbranosti preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz zbranosti. Tako kot jezero, v katerem vode privrejo od spodaj navzgor in nima dotoka iz vzhoda, zahoda, severa ali juga in ga ne polni deževnica iz nalivov, hladen izvir vode v jezeru povzroči, da hladna voda preplavi, prepoji, napolni in prežme jezero, da ni dela celotnega jezera, ki ni prežet s hladno vodo; tako tudi menih napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, rojena

iz zbranosti preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, rojenima iz zbranosti.

17. Menihi, ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' On napravi, da ga zadovoljstvo osvobojeno prijetnosti preplavi, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega z zadovoljstvom osvobojenim prijetnosti. Kakor so v ribniku modri ali beli ali rdeči lokvanji, nekateri lokvanji, ki so vzniknili in rasli v vodi, potopljeni v vodo, ne da bi pokukali iz nje in jih hladna voda preplavi, prepoji, napolni in prežme njihove vrhove in njihove korenine, da ni dela vseh teh lokvanjev, ki ga hladna voda ne prežema; tako tudi menih napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, rojena iz zbranosti preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega z zadovoljstvom osvobojenim prijetnosti.

18. Menihi, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. On sedi prežemajoč to telo s čistim, jasnim umom, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s čistim, jasnim umom. Kot bi človek sedel pokrit od glave navzdol z belo krpo, da ne bi bilo dela njegovega celotnega lesa nepokritega z belo krpo; tako tudi menih sedi prežemajoč telo s čistim, jasnim umom, da ni dela njegovega telesa neprežetega s čistim, jasnim umom.

(TRI PRAVE VEDNOSTI)

19. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj. Prav tako, kot lahko gre mož iz svoje vasi do druge vasi in potem spet nazaj v svojo vas, in misli: 'Šel sem iz moje vasi do te vasi in tam sem stal na tak način, sedel na tak način, govoril na tak način, bil tiho na tak način; in iz te vasi sem šel do tiste druge vasi in tam sem stal na tak način, sedel na tak način, govoril na tak način, bil tiho na tak način; in iz tiste vasi sem prišel spet nazaj v mojo vas.' Tako se tudi menih spomni svojih mnogoterih preteklih življenj.

20. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Tako z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji. Prav tako, kot da sta tam dve hiši z vrati in mož z dobrim vidom, ki stoji med hišama vidi ljudi, ki vstopajo v hiši in pridejo ven in gredo v drugo hišo, tako tudi z očesom prebujenega, ki je prečiščen in presega človeško, menih vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo ... in on razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji.

21. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o uničenju vplivov. On razume, kako dejansko je: 'To je neprijetnost'; ... 'To je izvor neprijetnosti'; ... 'To je prenehanje neprijetnosti'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' ... 'To so vplivi'; ... 'To je izvor vplivov'; ... 'To je prenehanje vplivov'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

Ko on ve in vidi na ta način, je njegov um osvobojen od vpliva čutne želje, od vpliva eksistence in od vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

Kot je jezero v gorski kotanji jasno, bistro in neskajeno, da mož z dobrim vidom, ki stoji na bregu, lahko vidi školjke, gramoz, in kamenčke in tudi jate rib, ki plavajo naokoli in počivajo in lahko misli: 'Tam je to jezero, jasno, bistro in neskajeno, in tam so te školjke, gramoz in kamenčki in tudi jate rib, ki plavajo naokoli in počivajo.' Tako tudi menih razume kot dejansko je: 'To je neprijetnost.' ... On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

(ARAHANT)

22. Menihi, menih kot je ta, se imenuje asket, brahmin, ta, ki je bil umit, ta, ki je prišel do znanja, sveti učenjak, plemeniti, arahant.

23. In kako je menih asket? On je utišal zla slaba stanja, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročajo težave, dozorijo v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti. Tako je menih asket.

24. In kako je menih brahmin? On je izgnal zla slaba stanja, ki onesnažijo ... in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti. Tako je menih brahmin.

25. In kako je menih ta, ki je bil umit?[1] On je izmil zla slaba stanja, ki onesnažijo ... in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti. Tako je menih ta, ki je bil umit.

26. In kako je menih ta, ki je prišel do vednosti? On je spoznal zla slaba stanja, ki onesnažijo ... in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti. Tako je menih ta, ki je prišel do vednosti.

27. In kako je menih sveti učenjak?[2] Zla slaba stanja, ki onesnažijo ... in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti, tečejo stran od njega. Tako je menih sveti učenjak.

28. In kako je menih plemeniti? Zla slaba stanja, ki onesnažijo ... in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti, so daleč od njega. Tako je menih plemeniti.

29. In kako je menih arahant? Zla slaba stanja, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročajo težave, dozoriijo v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti, so daleč stran od njega. Tako je menih arahant.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Izraz “umiti” (*nhataka*) se nanaša na brahmina, ki se ob koncu šolanja pri učitelju obredno okopa. Glej Sn 521.

[2] *Sotthiya* (v sanskritu srotriya) – brahmin, ki je dobro poučen v Vedah, sogovornik s sveto vednostjo.

(MN 40) Cūḷa-Assapura Sutta - Kratko učenje pri Assapuri

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Angan, pri mestu Anganov, imenovanem Assapura. Tam je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “‘Asketi, asketi,’ menihi, tako vas ljudje dojemajo. In ko se vas vpraša: ‘Kaj ste?’, trdite, da ste asketi. Ker je to tisto, za kar se označujete in kar trdite da ste, bi morali vaditi tako: ‘Practicirali bomo na način, ki je primeren za asketa, da so naše označbe lahko resnične in naše trditve prave, in da bo delo o teh, katerih obleka, miloščinska hrana, prostori počitka in medicinske potrebščine, ki jih uporabljamo, prinesli velik sad in korist, da naše sveto življenje ne bo zaman, ampak plodno in rodovitno.’

(NEPRIMEREN NAČIN PRAKSE)

3. Kako, menihi, menih ne prakticira na način, ki je primeren za asketa? Tako dolgo, dokler menih, ki je pohlepen, ni opustil pohlepa, ki ima zlobnost umu, ni opustil zlobnosti, ki je jezen, ni opustil jeze, ki je maščevalen, ni opustil maščevanja, ki je prezirljiv, ni opustil prezira, ki ima dominantno držo, ni opustil dominantne drža, ki je zavisten, ni opustil zavisti, ki je skop, ni opustil skoposti, ki je prevarantski, ni opustil prevare, ki je goljufiv, ni opustil goljufije, ki ima zle želje, ni opustil zlih želja, ki ima napačen pogled, ni opustil napačnega pogleda,[1] tako dolgo ne prakticira na primeren način za samotarja, jaz pravim, ker ni uspel opustiti teh vplivov za asketa, teh napak za asketa, teh usedlin za asketa, ki so razlog za ponovno pojavitev v stanje pomanjkanja in katerih rezultati se pričakujejo na nesrečnem mestu.

4. Predpostavimo, da je orožje imenovano *matadža*, dobro brušeno na obeh robovih, zaprto in vstavljeno v tulec iz krp. Jaz pravim, da je menihov odhod [iz posvetnega življenja v meniško] primerljiv temu.

5. Jaz ne pravim, da se status asketa v tistem, ki nosi ogrinjalo iz krp zgodi le zaradi nošenja ogrinjala iz krp, niti v golem asketu le zaradi golote, niti v tistem, na katerem je zlepljen prah in umazanija le zaradi zlepljenega prahu in umazanije, niti v tistem, ki se obredno umiva v vodi le zaradi obrednega umivanja v vodi, niti v živečem ob vznožju drevesa le zaradi življenja ob vznožju drevesa, niti v živečem pod milim nebom le zaradi življenja pod milim nebom, niti v praktikantu neprestanega stanja le zaradi neprestanega stanja, niti v uživalcu hrane v določenih intervalih le zaradi uživanja hrane v določenih intervalih, niti v recitatorju čarobnih besed le zaradi recitiranja čarobnih besed; in tudi ne pravim, da se status asketa zgodi v asketih z zaraščenimi lasmi le zaradi nošenja zaraščenih las.

6. Menihi, če je le zaradi nošenja ogrinjala iz krp tisti, ki nosi ogrinjalo iz krp in je pohlepen opustil pohlep, ki ima zlobnost v umu opustil zlobnost ... ki ima napačen pogled opustil napačen pogled, potem naj mu njegovi prijatelji in tovariši, njegovi ožji in širši sorodniki, kakor hitro je rojen, napravijo oblačilo iz krp in ga opravljenega z njim naredijo za tistega, ki nosi ogrinjalo iz krp: 'Pridi, moj dragi, nosi oblačila iz krp, da boš, kot nosilec oblačila iz krp, ko boš pohlepen opustil pohlep, ko boš imel zlobnost v umu ... ko imaš napačen pogled opustil napačen pogled.' Vendar, jaz vidim tukaj nekoga, ki je oblečen v oblačila iz krp, ki je pohlepen, ki ima zlobnost v umu ... ki ima napačen pogled; in zato ne rečem, da asketov status nastane v oblečenem v oblačila iz krp, le zaradi nošenja oblačila iz krp.

Če le zaradi golote goli asket, ki je pohlepen, opusti pohlep ... Če le zaradi prahu in umazanije ... Če le zaradi obrednega umivanja v vodi ... Če le zaradi prebivanja ob vznožju drevesa ... Če le zaradi prebivanja pod milim nebom ... Če le zaradi neprestanega stanja ... Če le zaradi uživanja hrane ob določenih intervalih ... Če le zaradi recitiranja čarobnih besed ... Če le zaradi nošenja zaraščenih las ... in zaradi tega

ne pravim, da se status asketa zgodi v asketu z zaraščenimi lasmi le zaradi nošenja zaraščenih las.

PRIMEREN NAČIN PRAKSE)

7. Kako, menihi, menih prakticira na način, ki je primeren za asketa? Ko je vsak menih, ki je bil pohlepen, opustil pohlep, ki je imel zlobnost v umu, opustil zlobnost, ki je bil jezen, opustil jezo, ki je bil maščevalen, opustil maščevanje, ki je bil prezirljiv, opustil prezir, ki je imel dominantno držo, opustil dominantno držo, ki je bil zavisten, opustil zavist, ki je bil skop, opustil skopost, ki je bil prevarantski, opustil prevaro, ki je bil goljufiv, opustil goljufijo, ki je imel zle želje, opustil zle želje, ki je imel napačen pogled, opustil napačen pogled, potem on prakticira na način, ki je primeren za asketa, jaz pravim, zaradi njegovega opuščanja teh vplivov za asketa, teh napak za asketa, teh usedlin za asketa, ki so osnova za ponovno rojstvo v stanje prikrajšanosti in katerih rezultati se pričakujejo na nesrečnem mestu.

(OČIŠČENJE)

8. On vidi sebe očiščenega od vseh teh zlih slabih stanj, on vidi sebe osvobojenega od njih. Ko vidi to, je v njem rojeno veselje. Ko je vesel, je v njem rojeno navdušenje; v tem, ki je navdušen, postane telo mirno; ta, katerega telo je mirno, čuti prijetnost; v tem, ki čuti prijetnost, postane um zbran.

(PREŽEMANJE)

9. On biva s prežemanjem ene četrtnine z umom prežetim z dobrohotnostjo, prav tako druge, prav tako tretje, prav tako četrte; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod, tako za vse, kot zase, on biva s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovražnosti in brez zlobnosti.

10–12. On biva s prežemanjem ene četrtnine z umom prežetim s sočutjem ... z umom prežetim s srečoželjnostjo ... z umom prežetim z mirnodušnostjo ... obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovražnosti in brez zlobnosti.

(DOSEGA NOTRANJEGA MIRU)

13. Predpostavimo, da obstaja ribnik s čisto, prijetno, hladno vodo, prozoren, z gladkimi bregovi, očarljiv. Če človek ožgan in izčrpan zaradi vročega vremena, utrujen, izsušen in žejen, pride iz vzhoda ali iz zahoda ali iz severa ali iz juga ali od tam, kjer pride do ribnika, bi si pogasil žejo in svojo vročino zaradi vročega vremena. Tako tudi, menihi, če kdorkoli iz kaste plemenitih gre naprej od doma v brezdomstvo, in ko se sreča z Dhammo in disciplino, ki ju je razglasil Tathāgata, razvije dobrohotnost, sočutje, srečoželjnost in mirnodušnost, in s tem doseže notranji mir, potem zaradi tega notranjega miru prakticira na način, ki je primeren za asketa, jaz pravim. In če kdorkoli iz kaste brahminov gre... Če kdorkoli iz kaste trgovcev gre... Če kdorkoli iz kaste delavcev gre naprej od doma v brezdomstvo in po tem, ko se sreča z Dhammo in

disciplino, ki ju je razglasil Tathāgata, razvije dobrohotnost, sočutje, srečoželjnost in mirnodušnost in s tem doseže notranji mir, potem zaradi tega notranjega miru on prakticira na način, ki je primeren za asketa, jaz pravim.

(ASKET BREZ VPLIVOV)

14. Menihi, če kdorkoli iz kaste plemenitih naredi odhod, gre naprej od doma v brezdomstvo, in s svojim uresničenjem z direktno vednostjo tukaj in sedaj vstopi in biva v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov, potem je on že asket zaradi uničenja vplivov. In če kdorkoli iz kaste brahminov naredi odhod ... Če kdorkoli iz kaste trgovcev naredi odhod ... Če kdorkoli iz kaste delavcev naredi odhod, gre naprej od doma v brezdomstvo in s svojim uresničenjem z direktno vednostjo tukaj in sedaj vstopi in biva v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov, potem je on že asket zaradi uničenja vplivov.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Prvih deset od dvanajstih “vplivov za asketa” je vključenih med šestnajst “nepopolnosti, ki onesnažijo um” v MN 7.3.

(MN 41) Saḷeyyaka Sutta - Brahmini iz Sāle

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi pešačil po etapah po deželi Kosala z veliko skupino menihov in dospel do brahminske vasi Sālā.

2. Brahminski gospodarji iz Sāle so slišali: “Rečeno je bilo, da je asket Gotama, sakyanski sin, ki je odšel naprej iz naroda Sakya, pešačil po etapah po deželi Kosala z veliko skupino menihov in dospel do Sāle. O mojstru Gotami je krožil dober glas: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v

začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in on razkriva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.’ Dobro je videti takšne arahante.”

3. Potem so brahminski gospodarji iz Sāle odšli do Blaženega. Nekateri so izkazali čast Blaženemu in sedli na stran; nekateri so z njim izmenjali pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran; nekateri so iztegnili svoje roke v spoštljiv pozdrav Blaženemu in sedli na stran; nekateri so v prisotnosti Blaženega izgovorili svoje ime in ime naroda in sedli na stran; nekateri so ostali tiho in sedli na stran.

4. Ko so sedeli, so rekli Blaženemu: “Mojster Gotama, kaj je vzrok in pogoj, da se nekatera bitja tukaj, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo v stanje bede, na slabo mesto, v nižji svet, v pekel? In kaj je vzrok in pogoj, da se nekatera bitja tukaj, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo na dobrem mestu, v nebeškem svetu?”

5. “Gospodarji, zaradi ravnanja, ki ni v skladu z Dhammo, zaradi zavržnega ravnanja, se nekatera bitja ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo v stanje bede, na slabo mesto, v nižji svet, v pekel. Zaradi ravnanja v skladu z Dhammo, zaradi krepostnega ravnanja, se nekatera bitja ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo na dobrem mestu, v nebeškem svetu.”

6. “Ne razumem natančno pomena izjave mojstra Gotame, ki jo je na kratko povedal, ne da bi podrobno razložil njen pomen. Bilo bi dobro, če bi nas mojster Gotama učil Dhammo tako, da bi mogli podrobneje razumeti pomen njegove izjave.”

“Potem, gospodarji, poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.”

“Da, častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel sledeče:

(RAVNANJA, KI NISO V SKLADU Z DHAMMO)

7. “Gospodarji, obstajajo tri vrste telesnih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem. Obstajajo štiri vrste govornih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem. Obstajajo tri vrste umskih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem.

8. In kako, gospodarji, **obstajajo tri vrste telesnih ravnanj** teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem? Nekdo ubija živa bitja; je krvoloč, krvavih rok, povzročitelj udarcev in nasilje, je neusmiljen do živih bitij. Jemlje, kar mu ni dano; kakor tat jemlje bogastvo in posest drugih v vasi ali gozdu. Zagreši spolno napačno ravnanje; ima odnose z ženskami, ki so pod zaščito svoje matere, očeta, matere in očeta, brata, sestre ali sorodnikov, imajo moža, so zaščitene z zakonom in ima odnose tudi s temi, ki so že oddane. To so tri vrste telesnih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem.

9. In kako, gospodarji, **obstajajo štiri vrste govornih ravnanj** teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem? Nekdo laže; ko je pozvan na sodišče ali na srečanje ali k prisotnim svojim sorodnikom ali k svojemu cehu ali k prisotni kraljevi družini, in je kot priča vprašan: 'Torej, dobri človek, povej kar veš,' in če ta ne ve, pravi, 'Jaz vem,' ali če ve, reče, 'Jaz ne vem'; če ne vidi, pravi 'Vidim,' ali če vidi, pravi, 'Jaz ne vidim'; pri polni zavesti laže za svoje lastne namene ali za namene drugega ali za nek nepomembni posvetni namen. Govori zlonamerno; ponovi drugje to, kar je slišal tukaj z namenom, da razdvaja [te ljudi] od onih, ali ponovi tem ljudem to, kar je slišal nekje drugje z namenom, da razdvaja [te ljudi] od onih; tako je tisti, ki razdvaja te, ki so združeni, je ustvarjalec delitev, ki uživa v razprtijah, ki se veseli razprtij, se navdušuje nad razprtijami, je govorec besed, ki podpirajo razprtije. Govori osorno; govori besede, ki so grobe, trde, žaljive do drugih, neprijetne do drugih, ki mejijo na jezo, ne prispevajo k zbranosti. Ukvarja se s praznim klepetanjem; govori ob nepravem času, govori kar ni dejstvo, govori kar je slabo, govori v nasprotju z Dhammo in disciplino; ob napačnem času govori takšne besede, ki so ničvredne, nerazumne, nezmerne in nekoristne. To so štiri vrste govornih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem.

10. In kako, gospodarji, **obstajajo tri vrste umskih ravnanj** teh, ki se ne držijo ravnanja v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem? Nekdo je nevoščljiv; hrepeni po bogastvu in lastnini drugih: 'Oh, naj bo to, kar pripada drugim, moje!' Ali je njegov um poln zlobnosti in sovraštva: 'Naj bodo ta bitja pobita in zaklana, naj bodo iztrebljena, uničena ali propadla!' Ali ima napačen pogled, izkrivljeno vizijo: 'Nič ni dano, nič ni darovano, nič žrtvovano; ni plodu ali rezultata dobrih ali slabih dejanj; ni ne tega, ne drugega sveta; ni ne matere ne očeta; ni bitij, ki so spontano prerojena; ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov na svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.' To so tri vrste nekrepstnega umskega ravnanja, ki ni v skladu z Dhammo. Tako, gospodarji, zaradi takega nekrepstnega ravnanja teh, ki ni v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem, se nekatera bitja tukaj, ob razpadu telesa, po smrti pojavijo v stanje bede, na nesrečen kraj, v pogubo, celo v pekel.

(RAVNANJA V SKLADU Z DHAMMO)

11. Gospodarji, obstajajo tri vrste krepostnih telesnih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem. Obstajajo štiri vrste krepostnih govornih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem. Obstajajo tri vrste krepostnih umskih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem.

12. In kako, gospodarji, obstajajo **tri vrste krepostnih telesnih ravnanj** teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem? Nekdo, ki opusti uničenje življenja, se vzdrži uničenja življenja; z odloženo palico in orožjem, z ugovorom vesti, usmiljen, prebiva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega, kar ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar mu ni dano; ne jemlje bogastva in lastnine drugih v vasi ali gozdu na

tatinski način. Z opuščnim spolnim neprimernim ravnanjem, se vzdrži neprimerne spolnega ravnanja; nima spolnih odnosov z žensko, ki je pod zaščito svoje matere, očeta, matere in očeta, brata, sestre ali sorodnikov, ki ima moža, ki je zaščiten z zakonom, ali ki je že oddana. To so tri vrste krepostnih telesnih ravnanj teh, ki ravnajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem.

13. In kako, gospodarji, obstajajo **štiri vrste krepostnih govornih ravnanj** teh, ki ravnajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem? Nekdo se z opuščanjem lažnivega govora vzdrži lažnivega govora; ko je vabljen na sodišče ali na srečanje ali k prisotnim svojim sorodnikom ali k svojemu cehu ali k prisotni kraljevi družini in je kot priča vprašan: 'Torej, dobri človek, povej kar veš,' in če ta ne ve, pravi, 'Jaz ne vem,' ali če ve, pravi, 'Jaz vem'; če ne vidi, pravi, 'Jaz ne vidim,' ali če vidi, pravi, 'Jaz vidim'; pri polni zavesti ne govori laži za svoje lastne namene ali za namene drugega ali za nek nepomemben posvetni namen. Z opustitvijo zlonamerne govora se vzdrži zlonamerne govora; ne ponovi drugje tega, kar je slišal tukaj z namenom, da razdvaja [te ljudi] od onih, niti ne ponovi tem ljudem tega, kar je slišal nekje drugje z namenom, da deli [te ljudi] od onih; tako je on tisti, ki združuje te, ki so razdvojeni, je podpornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli sloge, se navdušuje nad slogo, je govorec besed, ki podpirajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori take besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeznive, ki gredo v srce, so vljudne, so od mnogih zaželene in se z njimi mnogi strinjajo. Z opustitvijo praznega klepetanja se vzdrži praznega klepetanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori take besede, ki se jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne in koristne. To so štiri vrste krepostnih govornih ravnanj teh, ki ravnajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem.

14. In kako, gospodarji, obstajajo **tri vrste krepostnih umskih ravnanj** teh, ki ravnajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem? Nekdo ni nevoščljiv; ne zavida bogastva in lastnine drugim, kot: 'Oh, naj bo to, kar pripada drugim, moje!' Njegov um je brez zlobnosti in brez sovraštva: 'Naj bodo ta bitja brez sovraštva, neprijetnosti in tesnobe! Naj srečno živijo!' Ima pravilen pogled, neizkrivljeno vizijo: 'Obstaja tisto, kar je dano in kar je darovano in kar je žrtvovano; obstaja plod in rezultat dobrih in slabih dejanj; obstaja ta svet in drugi svet; obstajata mati in oče; obstajajo bitja, ki se spontano ponovno rojevajo; v svetu obstajajo dobri in krepostni asketi in brahmini, ki so sebe uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.' To so tri vrste krepostnih umskih ravnanj teh, ki ravnajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem. Torej, gospodarji, obstaja razlog za takšno krepostno ravnanje, takšno ravnanje v skladu z Dhammo, da se nekatera bitja ob razpadu telesa, po smrti, pojavijo v dobro okolico, celo v nebeški svet.

15. Če bi si ta, gospodarji, ki ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: 'Oh, ko bi se ob razpadu telesa, po smrti, lahko rodil v družbo premožnih plemenitežev!' je možno, da se ob razpadu telesa, po smrti, rodi v družbo premožnih plemenitežev. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.

16–17. Če bi si ta, gospodarji, ki se ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: ‘Oh, ko bi se ob razpadu telesa, po smrti, lahko rodil v družbo premožnih brahminov!... v družbo premožnih gospodarjev!’ je mogoče, da se ob razpadu telesa, po smrti, rodi v družbo premožnih gospodarjev. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.

18–42. Če bi si ta, gospodarji, ki se ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: ‘Oh, ko bi se ob razpadu telesa, po smrti, lahko rodil v družbo božanstev iz nebes štirih velikih kraljev!... v družbo božanstev iz nebes triintridesetih ... Yāma božanstev ... božanstev iz Tusita nebes ... božanstev, ki uživajo v ustvarjanju ... božanstev, ki uveljavljajo moč nad stvaritvami drugih ... božanstev iz Brahmove družbe ... božanstev sija ... božanstev omejenega sija ... božanstev neizmerne sija ... božanstev strujajočega sija ... božanstev slave ... božanstev omejene slave ... božanstev neizmerne slave ... božanstev blesteče slave ... božanstev velikega sadeža ... Aviha božanstev ... Atappa božanstev ... Sudassa božanstev ... Sudassī božanstev ... Akaniṭṭha božanstev ... božanstev področja neskončnega prostora ... božanstev področja neskončne zavesti ... božanstev področja praznine ... božanstev področja niti zaznavanja niti nezaznavanja!’ je mogoče, da se bo ob razpadu telesa, po smrti, rodil v družbo božanstev področja niti zaznavanja niti nezaznavanja. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.

43. Če bi si ta, gospodarji, ki se ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: ‘Oh, naj z lastnim spoznanjem z direktnim izkustvom v tem življenju, vstopim in ostanem v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov!’ je mogoče, da bo z lastnim spoznanjem, z direktnim izkustvom, v tem življenju vstopil in ostal v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.”

44. Ko je bilo to rečeno, so gospodarji iz Verañja rekli Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, kot da bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj gremo po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Saṅghi. Naj nas mojster Gotama sprejme kot laične privrženca, ki so prišli po zatočišče od danes, pa do konca življenja.”

(MN 42) Verañjaka Sutta – Brahmini iz Verañdža

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.
 2. Ob tej priložnosti so bili nekateri brahminski gospodarji iz Verañdža na obisku Sāvattḥīja zaradi tega ali onega posla. Brahminski gospodarji iz Verañdža so slišali: “Rečeno je bilo, da je asket Gotama, sakyanski sin, ki je odšel naprej iz naroda Sakya, potoval po etapah pa deželi Kosala z veliko skupino menihov in prišel do Verañdža. O mojstru Gotami je krožil dober glas: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.’ Dobro je videti takšne arahante.”
 3. Potem so brahminski gospodarji iz Verañdža odšli do Blaženega. Nekateri so izkazali čast Blaženemu in sedli na stran; nekateri so z njim izmenjali pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran; nekateri so iztegnili svoje roke v spoštljiv pozdrav Blaženemu in sedli na stran; nekateri so v prisotnosti Blaženega izgovorili svoje ime in ime naroda in sedli na stran; nekateri so ostali tiho in sedli na stran.
 4. Ko so sedeli, so rekli Blaženemu: “Mojster Gotama, kaj je vzrok in pogoj, da se nekatera bitja tukaj, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo v stanje bede, na slabo mesto, v nižji svet, v pekel? In kaj je vzrok in pogoj, da se nekatera bitja tukaj, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo na dobrem mestu, v nebeškem svetu?”
 5. “Gospodarji, zaradi ravnanja, ki ni v skladu z Dhammo, zaradi zavržnega ravnanja, se nekatera bitja ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo v stanje bede, na slabo mesto, v nižji svet, v pekel. Zaradi ravnanja v skladu z Dhammo, zaradi krepostnega ravnanja, se nekatera bitja ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavijo na dobrem mestu, v nebeškem svetu.”
 6. “Ne razumem natančno pomena izjave mojstra Gotame, ki jo je na kratko povedal, ne da bi podrobno razložil njen pomen. Bilo bi dobro, če bi nas mojster Gotama učil Dhammo tako, da bi mogli podrobneje razumeti pomen njegove izjave.”
- “Potem, gospodarji, poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.”
- “Da, častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel sledeče:

(RAVNANJA, KI NISO V SKLADU Z DHAMMO)

7. “Gospodarji, obstajajo tri vrste telesnih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem. Obstajajo štiri vrste govornih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem. Obstajajo tri vrste miselnih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem.

8. In kako, gospodarji, **obstajajo tri vrste telesnih ravnanj** teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem? Nekdo ubija živa bitja; je krvoloč, krvavih rok, povzročitelj udarcev in nasilje, je neusmiljen do živih bitij. Jemlje, kar mu ni dano; kakor tat jemlje bogastvo in posest drugih v vasi ali gozdu. Zagreši spolno napačno ravnanje; ima odnose z ženskami, ki so pod zaščito svoje matere, očeta, matere in očeta, brata, sestre ali sorodnikov, imajo moža, so zaščitene z zakonom in ima odnose tudi s temi, ki so že oddane. To so tri vrste telesnih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem.

9. In kako, gospodarji, **obstajajo štiri vrste govornih ravnanj** teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem? Nekdo laže; ko je pozvan na sodišče ali na srečanje ali k prisotnim svojim sorodnikom ali k svojemu cehu ali k prisotni kraljevi družini, in je kot priča vprašan: ‘Torej, dobri človek, povej kar veš,’ in če ta ne ve, pravi, ‘Jaz vem,’ ali če ve, reče, ‘Jaz ne vem’; če ne vidi, pravi ‘Vidim,’ ali če vidi, pravi, ‘Jaz ne vidim’; pri polni zavesti laže za svoje lastne namene ali za namene drugega ali za nek nepomembni posvetni namen. Govori zlonamerno; ponovi drugje to, kar je slišal tukaj z namenom, da razdvaja [te ljudi] od onih, ali ponovi tem ljudem to, kar je slišal nekje drugje, z namenom, da razdvaja [te ljudi] od onih; tako je tisti, ki razdvaja te, ki so združeni, je ustvarjalec delitev, ki uživa v razprtijah, ki se veseli razprtij, se navdušuje nad razprtijami, je govorec besed, ki podpirajo razprtije. Govori osorno; govori besede, ki so grobe, trde, žaljive do drugih, neprijetne do drugih, ki mejijo na jezo, ne prispevajo k zbranosti. Ukvarja se s praznim klepetanjem; govori ob nepravem času, govori kar ni dejstvo, govori, kar je neuporabno, govori v nasprotju z Dhammo in disciplino; ob napačnem času govori takšne besede, ki so ničvredne, nerazumne, nezmerne in nekoristne. To so štiri vrste govornih ravnanj teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem.

10. In kako, gospodarji, **obstajajo tri vrste miselnih ravnanj** teh, ki se ne držijo ravnanja v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem? Nekdo je nevoščljiv; hrepeni po bogastvu in lastnini drugih: ‘Oh, naj bo to, kar pripada drugim, moje!’ Ali je njegov um poln zlonamernosti ali sovraštva: ‘Naj bodo ta bitja pobita in zaklana, naj bodo iztrebljena, uničena ali propadla!’ Ali ima napačen pogled, izkrivljeno vizijo: ‘Nič ni dano, nič ni darovano, nič žrtvovano; ni plodu ali rezultata dobrih ali slabih dejanj; ni ne tega, ne drugega sveta; ni ne matere ne očeta; ni bitij, ki se spontano ponovno pojavijo; ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov na svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.’ To so tri vrste nekrepostnega

miselnega ravnanja, ki ni v skladu z Dhammo. Tako, gospodarji, zaradi takega nekrepostnega ravnanja teh, ki se ne držijo ravnanj v skladu z Dhammo, teh z zavržnim ravnanjem, se nekatera bitja tukaj in ob razpadu telesa, po smrti pojavijo v stanje bede, v slabo mesto, v nižji svet, v pekel.

(RAVNANJA, KI SO V SKLADU Z DHAMMO)

11. Gospodarji, obstajajo tri vrste krepostnih telesnih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem. Obstajajo štiri vrste krepostnih govornih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem. Obstajajo tri vrste krepostnih miselnih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem.

12. In kako, gospodarji, obstajajo **tri vrste krepostnih telesnih ravnanj** teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem? Nekdo, ki opusti uničenje življenja, se vzdrži uničenja življenja; z odloženo palico in orožjem, z ugovorom vesti, usmiljen, prebiva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega, kar ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar mu ni dano; ne jemlje bogastva in lastnine drugih v vasi ali gozdu na tatinski način. Z opuščnim spolnim neprimernim ravnanjem, se vzdrži neprimernega spolnega ravnanja; nima spolnih odnosov z žensko, ki je pod zaščito svoje matere, očeta, matere in očeta, brata, sestre ali sorodnikov, ki ima moža, ki je zaščiten z zakonom, ali ki je že oddana. To so tri vrste krepostnih telesnih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem.

13. In kako, gospodarji, obstajajo **štiri vrste krepostnih govornih ravnanj** teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem? Nekdo se z opuščanjem lažnivega govora vzdrži lažnivega govora; ko je vabljen na sodišče ali na srečanje ali k prisotnim svojim sorodnikom ali k svojemu cehu ali k prisotni kraljevi družini, in je kot priča vprašan: 'Torej, dobri človek, povej kar veš,' in če ta ne ve, pravi, 'Jaz ne vem,' ali če ve, pravi, 'Jaz vem'; če ne vidi, pravi, 'Jaz ne vidim,' ali če vidi, pravi, 'Jaz vidim'; pri polni zavesti ne govori laži za svoje lastne namene, ali za namene drugega, ali za nek nepomemben posvetni namen. Z opustitvijo zlonamerne govora, se vzdrži zlonamerne govora; ne ponovi drugje tega, kar je slišal tukaj z namenom, da razdvaja [te ljudi] od onih, niti ne ponovi tem ljudem tega, kar je slišal nekje drugje z namenom, da deli [te ljudi] od onih; tako je on tisti, ki združuje te, ki so razdvojeni, je podpornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli sloge, se navdušuje nad slogo, je govorec besed, ki podpirajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori take besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeznive, ki gredo v srce, so vljudne, so od mnogih zaželene in se z njimi mnogi strinjajo. Z opustitvijo praznega klepetanja, se vzdrži praznega klepetanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori take besede, ki se jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne in koristne. To so štiri vrste krepostnih govornih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem.

14. In kako, gospodarji, obstajajo **tri vrste krepostnih miselnih ravnanj** teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem? Nekdo ni nevoščljiv; ne zavida bogastva in lastnine drugim, kot: 'Oh, naj bo to, kar pripada drugim, moje!' Njegov um je brez zlonamernosti in brez sovraštva: 'Naj bodo ta bitja brez sovraštva, neprijetnosti in tesnobe! Naj srečno živijo!' Ima pravilen pogled, neizkrivljeno vizijo: 'Obstaja tisto, kar je dano in kar je darovano in kar je žrtvovano; obstaja plod in rezultat dobrih in slabih dejanj; obstaja ta svet in drugi svet; obstajata mati in oče; obstajajo bitja, ki se spontano ponovno rojevajo; v svetu obstajajo dobri in krepostni asketi in brahmini, ki so sebe uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.' To so tri vrste krepostnih miselnih ravnanj teh, ki ravnaajo v skladu z Dhammo, teh s krepostnim ravnanjem. Torej, gospodarji, obstaja razlog za takšno krepostno ravnanje, takšno ravnanje v skladu z Dhammo, da se nekatera bitja ob razpadu telesa, po smrti, pojavijo v dobro okolico, celo v nebeški svet.

15. Če bi si ta, gospodarji, ki ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: 'Oh, ko bi se ob razpadu telesa, po smrti, lahko rodil v družbo premožnih plemenitežev!' je možno, da se ob razpadu telesa, po smrti, rodi v družbo premožnih plemenitežev. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.

16-17. Če bi si ta, gospodarji, ki se ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: 'Oh, ko bi se ob razpadu telesa, po smrti, lahko rodil v družbo premožnih brahminov! ... v družbo premožnih gospodarjev!' je mogoče, da se ob razpadu telesa, po smrti, rodi v družbo premožnih gospodarjev. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.

18-42. Če bi si ta, gospodarji, ki se ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: 'Oh, ko bi se ob razpadu telesa, po smrti, lahko rodil v družbo božanstev iz nebes štirih velikih kraljev!... v družbo božanstev iz nebes triintridesetih ... Yāma božanstev ... božanstev iz Tusita nebes ... božanstev, ki uživajo v ustvarjanju ... božanstev, ki uveljavljajo moč nad stvaritvami drugih ... božanstev iz Brahmave družbe ... božanstev sija ... božanstev omejenega sija ... božanstev neizmerne sija ... božanstev strujajočega sija ... božanstev slave ... božanstev omejene slave ... božanstev neizmerne slave ... božanstev blesteče slave ... božanstev velikega sadeža ... Aviha božanstev ... Atappa božanstev ... Sudassa božanstev ... Sudassī božanstev ... Akaniṭṭha božanstev ... božanstev področja neskončnega prostora ... božanstev področja neskončne zavesti ... božanstev področja praznine ... božanstev področja niti zaznavanja niti nezaznavanja!' je mogoče, da se bo ob razpadu telesa, po smrti, rodil v družbo božanstev področja niti zaznavanja niti nezaznavanja. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.

43. Če bi si ta, gospodarji, ki se ravna v skladu z Dhammo, ta s krepostnim ravnanjem, zaželel: 'Oh, naj z lastnim spoznanjem z direktnim izkustvom v tem življenju, vstopim in ostanem v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov!' je mogoče, da bo z lastnim spoznanjem, z direktnim izkustvom, v

tem življenju vstopil in ostal v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov. Zakaj? Ker se ravna v skladu z Dhammo, s krepostnim ravnanjem.”

44. Ko je bilo to rečeno, so gospodarji iz Verañdža rekli Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, kot da bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj gremo po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Saṅghi. Naj nas mojster Gotama sprejme kot laične privržence, ki so prišli po zatočišče od danes, pa do konca življenja.”

(MN 43) Mahāvedalla Sutta – Več pojasnil

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Na večer je častiti Mahā Koṭṭhita^[1] vstal iz samote, odšel do častitega Sāriputte in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljudnosten in družaben pogovor končan je sedel na stran in rekel častitemu Sāriputti:

(MODROST)

2. “‘Ta, ki ni moder, ta, ki ni moder’ je bilo rečeno, prijatelj. Z ozirom na kaj je bilo to rečeno, ‘ta, ki ni moder?’”

“‘Nekdo ne razume modro, nekdo ne razume modro,’ prijatelj; zato je bilo rečeno, ‘nekdo, ki ni moder.’ In kaj nekdo ne razume modro? Nekdo ne razume modro: ‘Neprijetnost je’; nekdo ne razume modro: ‘Neprijetnost ima izvor’; nekdo ne razume modro: ‘Neprijetnost ima konec’; nekdo ne razume modro: ‘To je pot, ki vodi do končanja neprijetnosti.’ ‘Nekdo ne razume modro, nekdo ne razume modro,’ prijatelj; zato je rečeno, ‘ta, ki ni moder.’”

Rekoč, “Dobro, prijatelj,” je bil navdušen častiti Mahā Koṭṭhita in se je razveselil v besedah častitega Sāriputte. Nato mu je postavil naslednje vprašanje:

3. “‘Ta, ki je moder, ta, ki je moder,’ je bilo rečeno, prijatelj. Z ozirom na kaj je bilo rečeno, ‘Ta, ki je moder?’”

“‘Nekdo modro razume, nekdo modro razume’ prijatelj; zato je bilo rečeno, ‘ta, ki je moder.’ Kaj nekdo modro razume? Nekdo modro razume: ‘Neprijetnost je’; nekdo

modro razume: 'Neprijetnost ima izvor'; nekdo modro razume: 'Neprijetnost ima konec'; nekdo modro razume: 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' 'Nekdo modro razume, nekdo modro razume,' prijatelj; zato je bilo rečeno, 'nekdo, ki je moder.'"

(ZAVEST)

4. "Zavest, zavest' je bilo rečeno, prijatelj. Z ozirom na kaj je bilo rečeno 'zavest'?"

"Spoznava, spoznava,' prijatelj; zato je bilo rečeno 'zavest'. Kaj spoznava? Spoznava: 'Prijetno'; spoznava: 'Neprijetno'; spoznava: 'Niti neprijetno niti prijetno.' 'To spoznava, to spoznava,' prijatelj; zato je rečeno 'zavest'."

5. "Modrost in zavest, prijatelj – ali sta ti stanji združljivi ali nista združljivi? In ali je mogoče ločiti enega teh stanj od drugega z namenom, da opišemo razliko med njima?"

"Modrost in zavest, prijatelj – ti stanji sta združljivi, ne nezdružljivi in ni mogoče ločiti enega teh stanj od drugega z namenom, da se opiše razliko med njima. Kar nekdo modro razume, to spozna in kar nekdo spozna, to modro razume. Zato sta ti stanji povezani, ne nepovezani in je nemogoče ločiti eno teh stanj od drugega z namenom, da se opiše razliko med njima."

6. "Kaj je razlika, prijatelj, med modrostjo in zavestjo, tema stanjema, ki sta povezana, ne nepovezana?"

"Razlika, prijatelj, med modrostjo in zavestjo, teh stanj, ki sta povezana, ne nepovezana, je ta: modrost je potrebno razviti, zavest je potrebno v celoti razumeti."^[2]

(OBČUTEK)

7. "Občutek, občutek' je bilo rečeno, prijatelj. Z ozirom na kaj je bilo rečeno 'občutek'?"

"Čuti se, čuti se,' prijatelj; zato je bilo rečeno 'občutek'. Kaj se čuti? Čuti se prijetnost, čuti se neprijetnost, čuti se niti neprijetnost niti prijetnost. 'Čuti se, čuti se,' prijatelj, zato je bilo rečeno 'občutek'."

(ZAZNAVANJE)

8. "Zaznavanje, zaznavanje' je bilo rečeno, prijatelj. Z ozirom na kaj je bilo rečeno 'zaznavanje'?"

"Zaznava se, zaznava se,' prijatelj; zato je bilo rečeno 'zaznavanje'. Kaj se zaznava? Zaznava se modra barva, zaznava se rumena barva, zaznava se rdeča barva in zaznava se bela barva. 'Zaznava se, zaznava se,' prijatelj; zato je bilo rečeno 'zaznavanje'."

9. "Občutki, zaznavanje in zavest, prijatelj – ali so ta stanja povezana ali nepovezana? In ali je mogoče ločiti eno teh stanj od drugih z namenom, da se opiše razlika med njimi?"

“Občutki, zaznavanje in zavest, prijatelj – ta stanja so povezana, ne ločena in je nemogoče ločiti vsako teh stanje od drugih z namenom, da opišemo razliko med njimi. Kar nekdo občuti, to zaznava; in to kar zaznava, to spozna. Zato so ta stanja povezana, ne ločena in je nemogoče ločiti eno teh stanj od drugih z namenom, da se opiše razliko med njimi.”

(SPOZNANO LE Z UMOM)

10. “Prijatelj, kaj je lahko spoznano s prečiščeno umsko zavestjo[3], ki je osvobojena petih sposobnosti?”

“Prijatelj, s prečiščeno umsko zavestjo, ki je osvobojena petih sposobnosti, se lahko spozna področje neskončnega prostora, kot: ‘Prostor je neskončen’; se lahko spozna področje neskončne zavesti, kot: ‘Zavest je neskončna’; se lahko spozna področje praznosti, kot: ‘Tam ni ničesar.’”

11. “Prijatelj, s čim lahko nekdo razume stanje, ki se ga da spoznati?”

“Prijatelj, neko razume stanje, ki se ga da spoznati, z očesom modrosti.”[4]

12. “Prijatelj, kaj je namen modrosti?”

“Namen modrosti, prijatelj, je direktna vednost, njen namen je popolno razumevanje, njen namen je opuščanje.”

(PRAVILNI POGLED)

13. “Prijatelj, koliko pogojev je za nastajanje pravilnega pogleda?”

“Prijatelj, obstajata dva pogoja za nastajanje pravilnega pogleda: glas drugega in pravilna naravnost uma. To sta dva pogoja za nastajanje pravilnega pogleda.”[5]

14. “Prijatelj, s koliko dejavniki je pravilni pogled podprt, ko ima osvoboditev uma za svoj plod, osvoboditev uma za svoj plod in korist, ko ima osvoboditev z modrostjo za svoj plod, osvoboditev z modrostjo kot svoj plod in korist?”

“Prijatelj, pravilni pogled je podprt s petimi dejavniki, ko ima za svoj plod osvoboditev uma, osvoboditev uma za svoj plod in korist, ko ima osvoboditev z modrostjo za svoj plod, osvoboditev z modrostjo za svoj plod in korist. Prijatelj, pravilni pogled je podprt s krepostjo, učenjem, razpravo, mirnostjo in vpogledom. Pravilni pogled, podprt s temi petimi dejavniki, ima osvoboditev uma za svoj plod, osvoboditev uma za svoj plod in korist; ima osvoboditev z modrostjo za svoj plod, osvoboditev z modrostjo za svoj plod in korist.”[6]

(EKSISTENCA)

15. “Prijatelj, koliko je vrst eksistence?”

“Obstajajo tri vrste eksistence: čutna, snovna in nesnovna.”

16. “Prijatelj, kako nastane obnovljena eksistenca v prihodnosti?”

“Prijatelj, obnovljena eksistence v prihodnosti nastane v bitjih, ki so ovirana z nevednostjo in ovirano z željo.”^[7]

17. “Prijatelj, kako obnova bitij v prihodnosti ne nastane?”

“Prijatelj, z izginevanjem nevednosti, s prihodom resničnega znanja in s prenehanjem želje, obnova eksistence v prihodnosti ne nastane.”

(PRVA DŽHĀNA)

18. “Prijatelj, kaj je prva džhāna?”

“Prijatelj, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. To se imenuje prva džhāna.”

19. “Prijatelj, koliko dejavnikov ima prva džhāna?”

“Prijatelj, prva džhāna ima pet dejavnikov. Ko je menih vstopil v prvo džhāno, se pojavi misel, razmišljanje, zadovoljstvo, prijetnost in poenotenje uma. Na tak način ima prva džhāna pet dejavnikov.”

20. “Prijatelj, koliko dejavnikov je opuščeni v prvi džhāni in koliko dejavnikov ta ima?”

“Prijatelj, v prvi džhāni je pet dejavnikov zapuščenih in džhāna ima pet dejavnikov. Ko je menih vstopil v prvo džhāno, je bila želja po čutnosti zapuščena, zlobnost zapuščena, lenost in topost zapuščeni, nemir in kesanje zapuščeno in dvom zapuščen; in tam se pojavijo koristna misel, vztrajno razmišljanje, navdušenje, prijetnost in poenotenje uma. Tako je v prvi džhāni pet dejavnikov zapuščenih in džhāna ima pet dejavnikov.”

(PET SPOSOBNOSTI)

21. “Prijatelj, vsaka od teh petih sposobnosti ima ločeno polje, ločeno področje in ne doživlja drugega polja in področja, to je, sposobnost oči, sposobnost ušes, sposobnost nosu, sposobnost jezika in sposobnost telesa. Teh pet sposobnosti, ki ima vsaka ločeno polje, ločeno področje, ne doživlja drugega polja in področja. Torej, kaj je njihovo zavetje, kaj je to, kar doživlja njihovo polje in področje?”^[8]

“Prijatelj, teh pet sposobnosti ima vsaka ločeno polje, ločeno področje in ne doživlja drugega polja in področja, to je: sposobnost oči, sposobnost ušes, sposobnost nosu, sposobnost jezika in sposobnost telesa. Teh pet sposobnosti, ki imajo vsako ločeno polje, ločeno področje, ne doživlja drugega polja in področja in imajo um kot njihovo glavno zavetje in um doživlja njihova polja in področja.”

22. "Prijatelj, glede teh petih sposobnosti – to je, sposobnosti oči, sposobnosti ušes, sposobnosti nosu, sposobnosti jezika in sposobnosti telesa – od česa je odvisno teh pet sposobnosti?"

"Prijatelj, glede teh pet sposobnosti – to je, sposobnosti oči, sposobnosti ušes, sposobnosti nosu, sposobnosti jezika in sposobnosti telesa – teh pet sposobnosti je odvisno od življenja."

"Prijatelj, od česa je odvisno življenje?"

"Življenje je odvisno od toplote."^[9]

"Prijatelj, od česa je odvisna toplota?"

"Toplota je odvisna od življenja."

"Samo zdaj, prijatelj, smo razumeli častitega Sāriputto, ki je rekel: 'Življenje je odvisno od toplote; in sedaj smo ga razumeli, ko je rekel: 'Toplota je odvisna od življenja.' Kako naj razumemo pomen teh stališč?"

"V tem primeru, prijatelj, vam bom povedal prispodobo, ker nekateri modri ljudje tukaj razumejo pomen trditve z uporabo prispodobe. Tako, kakor gori oljna svetilka, se njen sij vidi v odvisnosti od njenega plamena in njen plamen se vidi v odvisnosti od njenega sija; tako tudi, življenje je odvisno od toplote in toplota je odvisna od življenja."

(ŽIVLJENJSKE TVORBE)

23. "Prijatelj, ali so življenjske tvorbe stvari, ki se lahko čutijo ali pa so življenjske tvorbe ena stvar in stvari, ki se lahko čutijo, druga?"

"Življenjske tvorbe, prijatelj, niso stvari, ki se lahko čutijo. Če bi življenjske tvorbe bile stvari, ki se lahko čutijo, potem menih, ki je vstopil v prenehanje zaznav in občutkov, ne bi videl, da izhaja iz njih. Ker so življenjske tvorbe ena stvar in stanja, ki se lahko čutijo druga, bi menih, ki je vstopil v prenehanje zaznav in občutkov lahko videl, da izhaja iz njih."

24. "Prijatelj, ko je to telo opuščeno, koliko stanj je potem odvrženih, pozabljenih in telo leži brezčutno kakor hlod?"

"Prijatelj, ko je to telo opuščeno treh stanj – tvorb življenja, toplote in zavesti – je opuščeno in pozabljeno in leži brezčutno kakor hlod."

25. "Prijatelj, kakšna je razlika med tem, ki je mrtev, ki je zaključil svoj čas in menihom, ki je vstopil v prenehanje zaznavanja in čutenja?"

"Prijatelj, v primeru nekoga, ki je mrtev, ki je zaključil svoj čas, so se njegove telesne tvorbe ustavile in umirile, njegove besedne tvorbe ustavile in umirile, njegove umske

tvorbe ustavile in umirile^[10], je njegovo življenje izčrpano, je njegova toplota izginila in so njegove sposobnosti popolnoma razpadle. V primeru meniha, ki je vstopil v prenehanje zaznavanja in čutenja, so se njegove telesne tvorbe ustavile in umirile, njegove besedne tvorbe ustavile in umirile, njegove umske tvorbe ustavile in umirile, toda življenjske tvorbe niso izčrpane, njegova toplota ni izginila in njegove sposobnosti so postale izjemno jasne. To je razlika med nekom, ki je mrtev, ki je zaključil svoj čas in menihom, ki se je lotil ustavitve zaznavanja in čutenja.”

(OSVOBODITEV UMA)

26. “Prijatelj, koliko pogojev je za dosego niti neprijetne niti prijetne osvoboditve uma?”

“Prijatelj, štirje pogoji so za dosego niti neprijetne niti prijetne osvoboditve uma: z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. To so štirje pogoji za dosego niti neprijetne niti prijetne osvoboditve uma.”

27. “Prijatelj, koliko pogojev je za dosego osvoboditve uma brez pomena?”

“Prijatelj, dva pogoja sta za dosego osvoboditve uma brez pomena: neosredotočenost do vseh pomenov in osredotočenost do brezpomenjskega elementa. To sta dva pogoja za dosego osvoboditve uma brez pomena.”^[11]

28. “Prijatelj, koliko pogojev je za vzdrževanje osvoboditve brez pomena?”

“Prijatelj, trije pogoji so za obstoj brezpomenjske osvoboditve uma: neosredotočenost do vseh pomenov, osredotočenost na brezpomenjski element in predhodna odločenost. To so trije pogoji za obstoj brezpomenjske osvoboditve uma.”

29. “Prijatelj, koliko pogojev je za izhod iz brezpomenjske osvoboditve uma?”

“Prijatelj, dva pogoja sta za izhod iz brezpomenjske osvoboditve uma: osredotočenost na vsa pomena in neosredotočenost na brezpomenjski element. To sta dva pogoja za izhod iz brezpomenjske osvoboditve uma.”

30. “Prijatelj, brezkončna osvoboditev uma, osvoboditev uma skozi ničnost, osvoboditev uma skozi praznost in brezpomenjska osvoboditev uma: so ta stanja različna po pomenu in različna po imenu, ali pa so eno v pomenu in različno samo po imenu?”

“Prijatelj, neizmerna osvoboditev uma, osvoboditev uma skozi ničnost, osvoboditev uma skozi praznost in brezpomenjska osvoboditev uma: obstaja način, s katerim so ta stanja različna po pomenu in različna po imenu in obstaja način, s katerim sta eno po pomenu in različna samo po imenu.

31. Kakšen, prijatelj, je način, s katerim so ta stanja različna po pomenu in različna po imenu? Menih vztraja z eno četrtno z umom prežetim z dobrohotnostjo, prav tako z drugo, prav tako s tretjo, prav tako s četrto; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod in za

vse, kot zase, on vztraja s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe. On vztraja s prežemanjem ene četrtnine z umom prežetim s sočutjem ... On vztraja s prežemanjem ene četrtnine z umom prežetim s srečoželjnostjo ... On vztraja s prežemanjem ene četrtnine z umom prežetim z mirnodušnostjo, prav tako drugega, prav tako tretjega, prav tako četrtega; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod in tako za vse, kot zase, on vztraja s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z mirnodušnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva, brez zlobe. To se imenuje neizmerna osvoboditev uma.

32. In kaj, prijatelj, je osvoboditev uma skozi ničnost? S popolnim obvladovanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tu je nič,' menih vstopi in vztraja v področju ničnosti. To se imenuje osvoboditev uma skozi ničnost.

33. In kaj, prijatelj, je osvoboditev uma skozi praznost? Menih gre v gozd ali do vznožja drevesa ali v prazno kočico in razmišlja: 'To je prazno sestva ali tega, kar spada k sestvu.' To se imenuje osvoboditev uma skozi praznost.

34. In kaj, prijatelj, je brezznamenjska osvoboditev uma? Z nepozornostjo do vseh znamenj, menih vstopi in vztraja v brezznamenjski zbranosti uma. To se imenuje brezznamenjska osvoboditev uma. To je način, s katerim so ta stanja različna po pomenu in različna po imenu.

35. In kaj, prijatelj, je način, s katerim so ta stanja eno po pomenu in različna le po imenu? Poželenje je merilo, sovraštvo je merilo, zabloda je merilo. V menihu čigar vplivi so uničeni, so ta stanja zapuščena, odrezana pri koreninah, napravljena kot palmin štor, odpravljena, tako da niso več predmet bodočega pojavljanja. Od vseh vrst neizmerne osvoboditve uma je neomajna osvoboditev uma najboljša. Ta neomajna osvoboditev uma je prazna poželenja, prazna sovraštva, prazna zablode.

36. Poželenje je nekaj, sovraštvo je nekaj, zabloda je nekaj. V menihu, katerega vplivi so uničeni, so ta stanja opuščena, odrezana pri koreninah, napravljena kot palmin štor, odpravljena, tako da niso več predmet bodočega pojavljanja. Od vseh vrst osvoboditve uma skozi ničnost je neomajna osvoboditev uma najboljša. Ta neomajna osvoboditev uma je prazna poželenja, prazna sovraštva, prazna zablode.

37. Poželenje je tvorec znamenj, sovraštvo je tvorec znamenj, zabloda je tvorec znamenj. V menihu, katerega vplivi so uničeni, so ta stanja odrezana pri koreninah, napravljena kot palmin štor, odpravljena, tako da niso več predmet bodočega pojavljanja. Od vseh vrst brezznamenjske osvoboditve uma je neomajna osvoboditev uma najboljša. Ta neomajna osvoboditev uma je prazna poželenja, prazna sovraštva, prazna zablode. To je ta način, s katerim so ta stanja ena po pomenu in različna le po imenu."

To je bilo tisto, kar je rekel častiti Sāriputta. Častiti Mahā Koṭṭhita je bil zadovoljen in vesel besed častitega Sāriputte.

Opombe

[1] Častitega Mahā Koṭṭhito je Buddha proglasil za najodličnejšega učenca med tistimi, ki so dosegli analitična znanja.

[2] Modrost, ki je v osmeročleni poti vsebovana v pravilnem pogledu se mora razviti kot dejavnik poti. Zavest, ki je eden od petih agregatov in spada v plemenito resnico o neprijetnosti, je potrebno popolnoma razumeti – kot nestalnost, trpljenje in nesebstvo.

[3] Prečiščena umska zavest je zavest v četrti džhāni.

[4] Oko modrosti je modrost sama, imenovana oko – v smislu organa duhovnega videnja.

[5] Glas drugega – slišati pravilno učenje Dhamme.

[6] Nanaša se na dosego arahantstva.

[7] Obnova eksistence v prihodnosti je ponovno rojstvo in nadaljevanje toka prerajanja.

[8] Le um je sposoben izkusiti objekte vseh petih čutnih sposobnosti, kakor tudi miselne objekte. Zato ima drugih pet sposobnosti um, kot svoje zavetje.

[9] Toplota – iz kamme rojena toplota, ki je bistvena za živo bitje.

[10] Telesne tvorbe so vdih in izdih, govorne tvorbe so uporaba misli in razmišljanja, umske tvorbe so zaznavanje in čutenje.

[11] Rezultat pravilnega umskega osredotočenja v meditaciji vodi do meditacijskega znamenja (*nimittā*). To so lahko objekti čutnega zaznavanja, ali pa pojav nečesa, kar vodi do nenadnega spoznanja; brezznamenjski element (*animittā*) je Nibbāna, v kateri so odsotna vsa znamenja pogojenih stvari.

(MN 44) Cūḷavedalla Sutta – Kratka pojasnila

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice. Laični sledilec Visākha^[1] je odšel do nune Dhammadinne, in ko ji je izkazal spoštovanje, je sedel na stran in jo vprašal:

(OSEBNOST) [2]

2. “Gospa, ‘osebnost, osebnost’ je rečeno. Kaj je za Blaženega osebnost?”

“Prijatelj Visākha, pet agregatov s predpostavko imenuje Blaženi osebnost; to je, agregat snovi s predpostavko, agregat občutka s predpostavko, agregat zaznave s predpostavko, agregat tvorb s predpostavko in agregat zavesti s predpostavko. Teh pet agregatov s predpostavko Blaženi imenuje osebnost.”

Rekoč, “Dobro, gospa,” je bil laični sledilec Visākha zadovoljen in vesel besed nune Dhammadinne. Potem je vprašal naslednje vprašanje:

3. “Gospa, ‘izvor osebnosti, izvor osebnosti’ je rečeno. Kaj je za Blaženega izvor osebnosti?”

“Prijatelj Visākha, to je želja, ki prinese obnovitev eksistence, spremlja ga užitek in poželenje in uživanje v tem in onem; to je, želja po čutnosti, želja po eksistenci in želja po neeksistenci. To Blaženi imenuje izvor osebnosti.”

4. “Gospa, ‘prenehanje osebnosti, prenehanje osebnosti’ je rečeno. Kaj je za Blaženega prenehanje osebnosti?”

“Prijatelj Visākha, to je izginitev brez ostanka in prenehanje, opustitev, odrekanje, nehanje in zavračanje te iste želje. To Blaženi imenuje prenehanje osebnosti.”

5. “Gospa, ‘pot, ki vodi do prenehanja osebnosti, pot, ki vodi do prenehanja osebnosti’ je rečeno. Kaj je za Blaženega pot, ki vodi do prenehanja osebnosti?”

“Prijatelj Visākha, to je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost.”

6. “Gospa, ali je ta predpostavka isto kot je pet agregatov s predpostavko, ali je predpostavka nekaj ločenega od petih agregatov s predpostavko?”

“Prijatelj Visākha, ta predpostavka ni niti isto kot je teh pet agregatov s predpostavko, niti je predpostavka nekaj ločenega od petih agregatov s predpostavko. To je želja in poželenje z ozirom na pet agregatov s predpostavko, da je tam predpostavka.”

(POGLED OSEBNOSTI)

7. “Gospa, kako nastane pogled osebnosti?”

“Prijatelj Visākha, nepoučen navaden posameznik, ki nima spoštovanja do plemenitih in je nevešč in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki nima spoštovanja do pravih ljudi in je nevešč in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ima snov za sestvo ali kot da je sestvo od snovi ali kot da je snov v sestvu ali kot da je sestvo v snovi. On ima občutek za sestvo ali sestvo kot da je od občutka ali kot da je občutek v sestvu ali kot da je sestvo v občutku. On ima zaznavo za sestvo ali kot da je sestvo od zaznave ali kot da je zaznava v sestvu ali kot da je sestvo v zaznavi. On ima tvorbe za sestvo ali sestvo kot da je od tvorb ali kot da so tvorbe v sestvu ali kot da je sestvo v tvorbah. On ima zavest za sestvo ali kot da je sestvo od zavesti ali kot da je zavest v sestvu ali kot da je sestvo v zavesti. Tako nastane pogled osebnosti.”

8. “Gospa, kako pogled osebnosti ne nastane?”

“Prijatelj Visākha, dobro poučeni plemeniti učenec, ki spoštuje plemenite in je usposobljen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki spoštuje prave ljudi in je usposobljen in discipliniran v njihovi Dhammi, nima snovi za sestvo ali sestva kot da je obsedeno od snovi ali snovi kot da je v sestvu ali kot da je sestvo snovi. On nima občutka za sestvo ali kot da je sestvo obsedeno od občutka ali kot da je občutek v sestvu ali kot da je sestvo v občutku. On nima zaznave za sestvo ali kot da je sestvo obsedeno od zaznave ali kot da je zaznava v sestvu ali kot da je sestvo v zaznavi. On nima tvorb za sestvo ali kot da je sestvo obsedeno od tvorb ali kot da so tvorbe v sestvu ali kot da je sestvo v tvorbah. On nima zavesti za sestvo ali kot da je sestvo obsedeno od zavesti ali kot da je zavest v sestvu ali kot da je sestvo v zavesti. Na tak način pogled osebnosti ne nastane.”

(PLEMENITA OSMEROČLENA POT)

9. “Gospa, kaj je Plemenita osmeročlena pot?”

“Prijatelj Visākha, to je samo Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost.”

10. “Gospa, je Plemenita osmeročlena pot pogojna ali brezpogojna?”

“Prijatelj Visākha, Plemenita osmeročlena pot je pogojna.”

11. “Gospa, ali so trije agregati vključeni v Plemenito osmeročleno pot, ali je Plemenita osmeročlena pot vključena v tri agregate?”^[3]

“Trije agregati niso vključeni v Plemenito osmeročleno pot, prijatelj Visākha, toda Plemenita osmeročlena pot je vključena v tri agregate. Pravilni govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja – to je vključeno v agregat kreposti. Pravilni napor, pravilna

pozornost in pravilna zbranost – to je vključeno v agregat zbranosti. Pravilni pogled in pravilna misel – to je vključeno v agregat modrosti.”

(ZBRANOST)

12. “Gospa, kaj je zbranost? Kaj je osnova zbranosti? Kaj je sposobnost zbranosti? Kaj je razvoj zbranosti?”

“Poenotenje uma, prijatelj Visākha, je zbranost; štiri načini osnovanja pozornosti so znak zbranosti; štiri prave vrste prizadevanja so pogoj za zbranost; ponavljanje, razvoj in negovanje teh istih stanj je razvoj zbranosti.”

(TVORBE)

13. “Gospa, koliko tvorb obstaja?”

“Obstajajo tri vrste tvorb, prijatelj Visākha: telesne tvorbe, govorne tvorbe in umske tvorbe.”

14. “Toda, gospa, kaj je telesna tvorba? Kaj je govorna tvorba? Kaj je umska tvorba?”

“Vdihovanje in izdihovanje, prijatelj Visākha, sta telesni tvorbi; misel in razmišljanje sta govorni tvorbi; zaznava in občutek sta umski tvorbi.”

15. “Toda, gospa, zakaj sta vdihovanje in izdihovanje telesni tvorbi? Zakaj sta misel in razmišljanje govorni tvorbi? Zakaj sta zaznava in občutek umski tvorbi?”

“Prijatelj Visākha, vdihovanje in izdihovanje sta telesni, to sta stanji, povezani s telesom; zato sta vdihovanje in izdihovanje telesni tvorbi. Najprej nekdo uporabi misel in razmišlja in pozneje to preide v govor; zato sta misel in razmišljanje govorni tvorbi. Zaznava in občutek sta v umu, to sta stanji povezani z umom; zato sta zaznava in občutek umski tvorbi.”

(DOSEŽEK PRENEHANJA)

16. “Gospa, kako nastane dosežek prenehanja zaznave in občutka?”

“Prijatelj Visākha, ko menih doseže prenehanje zaznave in občutka, mu ne pride na misel: ‘Jaz bom dosegel prenehanje zaznave in občutka,’ ali ‘Jaz dosegam prenehanje zaznave in občutka,’ ali ‘Jaz sem dosegel prenehanje zaznave in občutka’; ampak, njegov um je bil predhodno razvit na takšen način, da ga vodi do tega stanja.”

17. “Gospa, ko menih doseže prenehanje zaznave in občutka, katero stanje najprej ugasne v njem: telesna tvorba, govorna tvorba ali umska tvorba?”

“Prijatelj Visākha, ko menih dosega prenehanje zaznave in občutka, najprej preneha govorna tvorba, potem telesna tvorba, potem umska tvorba.”

18. “Gospa, kako dosega prenehanja zaznave in občutka postane prenehanje zaznave in občutka?”

“Prijatelj Visākha, ko se menih pojavi iz dosege prenehanje zaznave in občutka, mu ne pride na misel: ‘Jaz se bom pojavil iz dosege prenehanja zaznave in občutka,’ ali ‘Jaz se pojavljam iz dosege prenehanja zaznave in občutka,’ ali ‘Jaz sem se pojavil iz dosege prenehanja zaznave in občutka’; ampak, se njegov um razvije na takšen način, da ga vodi do tega stanja.”

19. “Gospa, ko se menih pojavi iz dosege prenehanja zaznave in občutka, katero stanje se prvo pojavi v njem: telesna tvorba, govorna tvorba ali umska tvorba?”

“Prijatelj Visākha, ko se menih pojavi iz dosege prenehanja zaznave in občutka, se pojavi najprej umska tvorba, potem telesna tvorba, potem govorna tvorba.”

20. “Gospa, ko se je menih pojavil iz dosege prenehanja zaznave in občutka, koliko vrst kontakta se ga dotakne?”

“Prijatelj Visākha, ko se je menih pojavil iz dosege prenehanja zaznave in občutka, se ga dotaknejo tri vrste kontakta: praznostni kontakt, brezznakovni kontakt, brezželjni kontakt.”

21. “Gospa, ko se je menih pojavil iz dosege prenehanja zaznave in občutka, komu se njegov um nakloni, na kaj se naslanja, k čemu teži?”

“Prijatelj Visākha, ko se je menih pojavil iz dosege prenehanja zaznave in občutka, se njegov um nakloni samoti, se nasloni na samoto, teži k samoti.”

(OBČUTEK)

22. “Gospa, koliko vrst občutka obstaja?”

“Prijatelj Visākha, obstajajo tri vrste občutka: prijeten občutek, neprijeten občutek in niti neprijeten niti prijeten občutek.”

23. “Toda, gospa, kaj je prijeten občutek? Kaj je neprijeten občutek? Kaj je niti neprijeten niti prijeten občutek?”

“Prijatelj Visākha, karkoli se čuti telesno ali umsko kot prijeto in pomirljivo, je prijeten občutek. Karkoli se telesno ali umsko čuti neprijeto in slabo, je to neprijeten občutek. Karkoli se čuti telesno ali umsko kot niti pomirljivo niti slabo, je to niti neprijeten niti prijeten občutek.”

24. “Gospa, kaj je prijeto in kaj je neprijeto z ozirom na prijeten občutek? Kaj je boleče in kaj je prijeto z ozirom na neprijeten občutek? Kaj je prijeto in kaj je neprijeto z ozirom na niti neprijeten niti prijeten občutek?”

“Prijatelj Visākha, prijeten občutek je prijeten, ko vztraja in neprijeten, ko se spremeni. Neprijeten občutek je boleč, ko vztraja in prijeten, ko se spremeni. Niti neprijeten niti prijeten občutek je prijeten, ko je tu vednost in neprijeten, ko tu ni vednosti.”

(PODPORNA NAGNJENJA)

25. “Gospa, katera podpora nagnjenja podpirajo prijeten občutek? Katera podpora nagnjenja podpirajo neprijeten občutek? Katera podpora nagnjenja podpirajo niti neprijeten niti prijeten občutek?”

“Prijatelj Visākha, podpora nagnjenje k poželenju podpira prijeten občutek. Podpora nagnjenje k odporu podpira neprijeten občutek. Podpora nagnjenje k nevednosti podpira niti neprijeten niti prijeten občutek.”

26. “Gospa, ali podpora nagnjenje k poželenju podpira vse prijetne občutke? Ali podpora nagnjenje k odporu podpira vse neprijetne občutke? Ali podpora nagnjenje k nevednosti podpira vse niti neprijetne niti prijetne občutke?”

“Prijatelj Visākha, podpora nagnjenje k poželenju ne podpira vseh prijetnih občutkov. Podpora nagnjenje k odporu ne podpira vseh neprijetnih občutkov. Podpora nagnjenje k nevednosti ne podpira vseh niti neprijetnih niti prijetnih občutkov.”

27. “Gospa, kaj naj bo opuščeno glede na prijeten občutek? Kaj naj bo opuščeno glede na neprijeten občutek? Kaj naj bo opuščeno glede na niti neprijeten niti prijeten občutek?”

“Prijatelj Visākha, podpora nagnjenje poželenja naj bo opuščeno glede prijetnega občutka. Podpora nagnjenje odpora naj bo opuščeno glede neprijetnega občutka. Podpora nagnjenje nevednosti naj bo opuščeno glede niti neprijetnega niti prijetnega občutka.”

28. “Gospa, ali mora biti podpora nagnjenje poželenja opuščeno glede na vse prijetne občutke? Ali mora biti podpora nagnjenje odpora opuščeno glede na vse neprijetne občutke? Ali mora biti podpora nagnjenje nevednosti opuščeno glede na vse niti neprijetne niti prijetne občutke?”

“Prijatelj Visākha, podpora nagnjenje poželenja ni potrebno opustiti glede na vse prijetne občutke. Podpora nagnjenje odpora ni potrebno opustiti glede na vse neprijetne občutke. Podpora nagnjenje nevednosti ni potrebno opustiti glede na vse niti neprijetne niti prijetne občutke.

Prijatelj Visākha, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. S tem opusti poželenje, in podpora nagnjenje poželenja ne podpira tega.

Menih upošteva: 'Kdaj bom vstopil in bival v tem področju, v katerega plemeniti sedaj vstopijo in bivajo?' V tem, ki tako ustvari željo po najvišjih osvoboditvah, nastane bolečina s to željo kot pogojem. S tem opusti odpor, in podporno nagnjenje odpora ne podpira tega.

Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti dzhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. S tem opusti nevednost, in podporno nagnjenje nevednosti ne podpira tega."

(NASPROTJA)

29. "Gospa, kaj je nasprotje prijetnega občutka?"

"Prijatelj Visākha, neprijeten občutek je nasprotje prijetnega občutka."

"Kaj je nasprotje neprijetnega občutka?"

"Prijeten občutek je nasprotje neprijetnega občutka."

"Kaj je nasprotje niti neprijetnega niti prijetnega občutka?"

"Nevednost je nasprotje niti neprijetnega niti prijetnega občutka."

"Kaj je nasprotje nevednosti?"

"Prava vednost je nasprotje nevednosti."

"Kaj je nasprotje prave vednosti?"

"Osvoboditev je nasprotje prave vednosti."

"Kaj je nasprotje osvoboditve?"

"Nibbāna je nasprotje osvoboditve."

"Gospa, kaj je nasprotje Nibbāne?"

"Prijatelj Visākha, preveč siliš s tem spraševanjem; ti nisi sposoben dojeti omejitev vprašanj. Ker sveto življenje se, prijatelj Visākha, utemelji v Nibbāni, doseže vrhunec v Nibbāni, konča v Nibbāni. Če želiš, prijatelj Visākha, pojdi do Blaženega in ga vprašaj o pomenu tega. Kot ti Blaženi razloži, tako si moraš to zapomniti."

(ZAKLJUČEK)

30. Potem je laični sledilec Visākha, navdušen in vesel besed nune Dhammadinne, vstal iz svojega sedeža in ko se ji je poklonil, jo je z njegove leve strani obšel in odšel do

Blaženega. Ko se mu je poklonil, je sedel na stran in mu povedal celoten razgovor, ki ga je imel z nuno Dhammadinno. Ko je končal z govorjenjem, mu je Blaženi rekel:

31. “Nuna Dhammadinnā je modra, Visākha, nuna Dhammadinnā je zelo modra. Če bi me vprašal o pomenu tega, bi ti ga razložil na isti način, kot ti ga je razložila nuna Dhammadinnā. Takšen je pomen in tako si to moraš zapomniti.”

To je rekel Blaženi. Laični sledilec Visākha je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Visākha je bil bogat trgovec iz Rādžagaha in nepovratnik (*anagami*). Dhammadinnā, njegova prejšnja žena v posvetnem življenju je dosegla arahantstvo hitro po njeni posvetitvi za nuno. Buddha jo je označil kot najboljšo nuno v razlagi Dhamme.

[2] *Sakkāya* – dobesedno »obstoječe telo«.

[3] Beseda *khandha* ima tukaj drugačen pomen kot v bolj običajnem kontekstu petih agregatov, na katere vpliva predpostavka. Tukaj se nanaša na principe vadbe, na tri razdelke Plemenite osmeročlene poti, na vrlino (*sīla*), zbranost (*samādhi*) in modrost (*pañña*).

(MN 45) Cūḷadhammasamādāna Sutta - Kratko učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Menihi, obstajajo štiri načini ukvarjanja s stvarmi. Kateri štiri? Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost. Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost. Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost. Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost.

(PRIJETNA SEDANJOST IN NEPRIJETNA PRIHODNOST)

3. Kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost? Menihi, obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je tak: 'V čutnosti ni škode.' Oni uživajo v čutnosti in se zabavajo z ženskimi popotnicami, ki nosijo svoje lase povezane v čop na vrhu glave. Oni pravijo tako: 'Kakšen strah o prihodnosti ti dobri asketi in brahmini vidijo v čutnosti, ko govorijo o opuščanju čutnosti in opišejo polno razumevanje čutnosti? Prijeten je dotik ponujene nežne, mehke roke te ženske popotnice!' Tako oni uživajo v čutnosti in ko so to naredili, se po razpadu telesa, smrti, ponovno pojavijo v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel. Tam čutijo boleče, neprijetne, ostre občutke. Oni pravijo tako: 'To je strah o prihodnosti teh dobrih asketov in brahminov, ki so ga videli v čutnosti, ko so govorili o opuščanju čutnosti in opisali polno razumevanje čutnosti. To je nastalo zaradi čutnosti in zaradi čutnosti sedaj čutimo boleče, neprijetne, ostre občutke.'

4. Menihi, recimo, da v zadnjem mesecu vročega obdobja strok ovijalke māluva počni in se odpre in seme ovijalke māluva pade ob vznožje drevesa sāla. Božanstva, ki živi v tem drevesu, postane strah, postane vznemirjeno in prestrašeno; ampak prijatelji in tovariši, plemenski sorodniki in sorodstvo – vrtna božanstva, parkovna božanstva, drevesna božanstva in božanstva, ki živijo v zdravnih zeliščih, travah in drevesih – so se zbrala skupaj in pomirila to božanstvo rekoč: 'Ne boj se, ne boj se. Morda bo pav pogoltnil seme ovijalke māluva ali ga bo pojedla divja žival ali ga bo sežgal ogenj ali ga bo drvar odnesel stran ali ga bodo požrle bele mravlje ali morda sploh ni rodno.' Ampak, noben pav ni pogoltnil tega semena, nobena divja žival ga ni pojedla, noben požar ga ni sežgal, noben drvar ga ni odnesel, nobene bele mravlje ga niso požrle in bilo je dejansko rodno. Ko ga je navlažil dež iz deževnega oblaka, je seme pravočasno vzkliklo in nežne mehke vitice ovijalke māluva so se ovile okoli tega drevesa sāla. Božanstvo, ki je živelo v drevesu sāla je mislilo: 'Kakšen strah o prihodnosti so moji prijatelji in tovariši, plemenski sorodniki in sorodniki ... videli v tem semenu ovijalke māluva, ko so se zbrali skupaj in me pomirili? Prijeten je dotik teh nežno mehkih vitic ovijalke māluva!' In plezalka je ovila drevo sāla, ga prekrila, ga ogrnila z zaveso in razdelila glavne veje drevesa. Božanstvo, ki je živelo v drevesu je takrat spoznalo: 'To je strah o prihodnosti, ki so ga videli v tem semenu ovijalke. Zaradi tega semena ovijalke māluva sedaj čutim boleče, neprijetne, ostre občutke.'

Tako tudi, menihi, obstajajo določeni asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je ta: 'V čutnosti ni škode.' ... Oni pravijo tako: 'To je strah o prihodnosti, ki so ga ti dobri asketi in brahmini videli v čutnosti... da mi sedaj čutimo boleče, mučne, ostre občutke.' To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost.

(NEPRIJETNA SEDANJOST IN NEPRIJETNA PRIHODNOST)

5. In kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost? Menihi, nekdo hodi nag, zavrača običaje, si liže svoje roke, ne pride ko ga vabijo, se ne ustavi ko ga prosijo; ne sprejme hrane, ki so mi jo prinesli ali hrane, ki je zanj posebej pripravljena ali ga nanjo povabijo; ne sprejme ničesar iz lonca, iz sklede, prek praga hiše, prek zabadanja, prek drobljenja, od dveh, ki jesta skupaj, od noseče ženske, od doječe ženske, od ženske med moškimi, od tam kjer se oglašuje, da se deli hrana, od tam kjer čaka pes, od tam kjer brenčijo muhe; ne sprejme rib ali mesa, ne pije žganja, vina ali fermentiranih zvarkov. Drži se, da v eni hiši vzame en grižljaj; drži se, da v dveh hišah vzamem dva grižljaja; ... drži se, da v sedmih hišah vzame sedem grižljajev. Živi od enega krožnička hrane na dan, od dveh krožničkov hrane na dan ... od sedmih krožničkov hrane na dan; vzame hrano enkrat na dan, enkrat na dva dni ... enkrat na sedem dni in tako dalje do enkrat na štirinajst dni; prebiva z zasledovanjem prakse jemanja hrane ob določenih intervalih. Je jedec zelenjave ali prosa ali divjega riža ali olupkov ali mahu ali riževih otrobov ali riževih odpadkov ali sezamove moke ali trave ali kravjega govna. Živi od gozdnih korenin in sadežev; hrani se z odpadlim sadjem. Oblači se v obleko iz konoplje, obleko iz mešanice konoplje, v mrtvaške prte, v odpadle krpe, v drevesno lubje, v antilopje kože, v trakove iz antilopje kože, v prepletano travo kusa, v lubje, v lesne oblance, v volno iz las, v živalsko volno, v sovja krila. On je ta, ki si puli lase in brado, zasleduje prakso puljenja las in brade. On je ta, ki neprenehoma stoji in zavrača sedenje. On je ta, ki neprenehoma čepi, je predan vzdrževanju čepečega položaja. On je ta, ki uporablja žimnico iz žebļjev; napravi si ležaj iz žebļjev za svojo posteljo. Prebiva v zasledovanju prakse kopanja v vodi trikrat dnevno, vključno zvečer. Tako na različne načine biva v zasledovanju mučenja in trpinčenja telesa. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v prekletstvu, celo v peklu. To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost.

(NEPRIJETNA SEDANJOST IN PRIJETNA PRIHODNOST)

6. In kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost? Menihi, nekdo ima po naravi močno poželenje in neprestano doživlja neprijetnost in bridkost, rojeno iz poželenja; po naravi ima močno sovraštvo in neprestano doživlja neprijetnost in bridkost rojeno iz sovraštva; po naravi je zelo neumen in neprestano doživlja neprijetnost in bridkost rojeno iz neumnosti. Pa vendar, v bolečini in bridkosti, hlipajoč, z objokanim licem, živi popolno in čisto sveto življenje. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost.

(PRIJETNA SEDANJOST IN PRIJETNA PRIHODNOST)

7. In kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost? Menihi, nekdo po naravi nima močnega poželenja in neprestano ne doživlja neprijetnosti in bridkosti, rojenih iz poželenja; po naravi nima

močnega sovraštva in neprestano ne doživlja neprijetnosti in bridkosti, rojenih iz sovraštva; po naravi ni zelo neumen, in neprestano ne doživlja neprijetnosti in bridkosti rojenih iz neumnosti. Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni ... Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni ... Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost. To, menihi, so štirje načini ukvarjanja s stvarmi.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 46) Mahādhammasamādāna Sutta – Dolgo učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijetelji, menihi.”—“Prijetelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Menihi, večinoma imajo bitja to željo, poželenje in upanje: ‘Ko bi se le neželene, neprijetne in nesprejemljive stvari zmanjšale in željene, prijetne, sprejemljive stvari povečale!’ Toda, čeprav imajo bitja to željo, poželenje in upanje, se neželene, neprijetne in nesprejemljive stvari povečujejo in željene, prijetne in sprejemljive stvari zmanjšujejo. Sedaj, menihi, kaj mislite, da je vzrok temu?”

“Častiti gospod, naša učenja so utemeljena v Blaženem, vodi jih Blaženi, imajo Blaženega za njihovo pribežališče. Bilo bi dobro, če bi Blaženi razložil pomen teh besed. Ko jih bodo menihi slišali od Blaženega, si jih bodo zapomnili.”

“Potem poslušajte, menihi, in skrbno pazite, kaj bom povedal.”

“Da, častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

3. “Menihi, nepoučen navaden posameznik, ki ne upošteva plemenitih in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki ne upošteva pravih ljudi in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi ne ve, katere stvari naj bodo negovane in katere stvari naj ne bodo negovane, on ne ve, katerim stvarjem naj sledi in katerim stvarjem naj ne sledi. Ker to ne ve, goji stvari, ki se naj jih ne goji in ne goji stvari, ki se naj jih goji, on

sledi stvarem, ki se naj jim ne sledil in ne sledi stvarem, ki se naj jim sledi.[1] To je zaradi tega, ker dela to, da se njemu neželene, neprijetne in nesprejemljive stvari povečajo in željene, prijetne in sprejemljive stvari zmanjšajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki ne vidi.

4. Dobro poučeni plemeniti učenec, ki ima spoštovanje do plemenitih in je usposobljen in discipliniran v njihovi Dhammi, ve katere stvari naj goji in katere stvari naj ne goji, on ve katerim stvarem naj sledi in katerim stvarem naj ne sledi. Ker to ve, goji stvari, ki se naj jih goji in ne goji stvari, ki se naj jih ne goji, on sledi stvarem, ki se naj jim sledi in ne sledi stvarem, ki se naj jim ne sledi. To je zaradi tega, ker dela to, da se njemu neželene, neprijetne in nesprejemljive stvari zmanjšajo in željene, prijetne in sprejemljive stvari povečajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki vidi.

5. Menihi, obstajajo štiri načini ukvarjanja s stvarmi. Kateri štiri? Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost. Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v neprijetnost. Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj neprijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost. Obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je sedaj prijeten in dozori v prihodnosti v prijetnost.

(NEVEDNEŽ)

6. (1) Menihi, ta, ki je neveden, ki ne pozna načina ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost, ne razume tega kot dejansko je: 'Ta način ukvarjanja s stvarmi je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost.' Ker tega ne ve, ne razume kot dejansko je, ga nevednež goji in se mu ne izogne; ker dela tako, se mu neželjene, neprijetne in nesprejemljive stvari povečajo in željene, prijetne in sprejemljive stvari zmanjšajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki ne vidi.

7. (2) Menihi, ta, ki je neveden, ki ne pozna načina ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost, ga ne razume kot dejansko je: 'Ta način ukvarjanja s stvarmi je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost.' Ker tega ne ve, ne razume kot dejansko je, ga nevednež goji in se ga ne izogne; ker dela tako, se mu neželjene ... stvari povečajo in željene ... stvari zmanjšajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki ne vidi.

8. (3) Menihi, ta, ki je neveden, ki ne pozna načina ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost, ne razume kot dejansko je: 'Ta način ukvarjanja s stvarmi je neprijeten sedaj in v dozori v prihodnosti v prijetnost.' Ker tega ne ve, ne razume kot dejansko je, ga nevednež ne goji, ampak se mu izogne; ker dela tako, se mu neželjene ... stvari povečajo in željene ... stvari zmanjšajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki ne vidi.

9. (4) Menihi, ta, ki je neveden, ki ne pozna načina ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost, ne razume kot dejansko je: 'Ta način

ukvarjanja s stvarmi je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost.' Ker tega ne ve, ne razume kot dejansko je, ga nevednež ne goji ampak se mu izogne; ker dela tako, se mu neželjene ... stvari povečajo in željene ... stvari zmanjšajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki ne vidi.

(MODRIJAN)

10. (1) Menihi, ta, ki je moder, pozna način ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost in razume kot dejansko je: 'Ta način ukvarjanja s stvarmi je neprijeten sedaj in v dozori v prihodnosti v neprijetnost. 'Ker ga pozna, razume kot dejansko je, ga ta, ki je moder, ne goji, ampak se mu izogne; ker dela tako, se mu neželjene, neprijetne in nesprejemljive stvari zmanjšajo in željene, prijetne in sprejemljive stvari povečajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki vidi.

11. (2) Menihi, ta, ki je moder, pozna način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost in razume kot dejansko je: 'Ta način ukvarjanja s stvarmi je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti kot neprijetnost. 'Ko ga pozna, razume kot dejansko je, ga ta, ki je moder, ne goji, ampak se mu izogne; ker dela tako, se mu neželjene ... stvari zmanjšajo in željene ... stvari povečajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki vidi.

12. (3) Menihi, ta, ki je moder, pozna način ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost in razume kot dejansko je: 'Ta način ukvarjanja s stvarmi je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost. 'Ko ga pozna, razume kot dejansko je, se mu ta, ki je moder, ne izogne, ampak ga goji; ker dela tako, se mu neželjene ... stvari zmanjšajo in željene ... stvari povečajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki vidi.

13. (4) Menihi, ta, ki je moder, pozna način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost in razume kot dejansko je: 'Ta način ukvarjanja s stvarmi je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti kot prijetnost. 'Ko ga pozna, razume kot dejansko je, se mu ta, ki je moder, ne izogne, ampak ga goji; ker dela tako, se mu neželjene ... stvari zmanjšajo in željene ... stvari povečajo. Zakaj je tako? Zato, ker se to zgodi tistemu, ki vidi.

(ŠTIRJE NAČINI)

14. (1) Kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost? Menihi, nekdo v bolečini in bridkosti ubije živo bitje in doživlja bolečino in bridkost, ki jo ima ubijanje živih bitij kot pogoj. V bolečini in bridkosti vzame, kar mu ni dano ... se napačno obnaša v čutnosti ... govori lažnivo ... govori zlonamerno ... govori osorno ... opravlja ... je pohlepen ... ima zlobo v umu ... ima napačen pogled, in doživlja bolečino in bridkost, ki ga ima kot pogoj napačen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja, na

nesrečnem mestu, v prekletstvu, celo v peklu. To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost.

15. (2) Kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost? Menihi, nekdo v užitku in veselju ubija živa bitja in doživlja užitek in veselje, ki ga ima ubijanje živih bitij kot pogoj. V užitku in veselju vzame kar mu ni dano ... ima napačen pogled, in doživlja užitek in veselje, ki ga ima napačen pogled kot pogoj. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v prekletstvu, celo v peklu. To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v neprijetnost.

16. (3) Kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost? Menihi, nekdo se v bolečini in bridkosti vzdrži ubijanja živih bitij, in doživlja bolečino in bridkost, ki ga ima vzdržanje ubijanja živih bitij kot pogoj. V bolečini in bridkosti se vzdrži jemanja kar ni mu ni dano ... napačnega obnašanja v čutnosti ... lažnivega govora ... zlonamerne govora ... grobega govora ... opravljanja ... ni pohlepen ... nima zlobe v umu ... ima pravilni pogled, in doživlja bolečino in bridkost, ki ima pravilni pogled kot pogoj. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je neprijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost.

17. (4) Kaj, menihi, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost? Menihi, nekdo se v užitku in veselju vzdrži ubijanja živih bitij in doživlja užitek in veselje, ki ga ima vzdržanje ubijanja živih bitij kot pogoj. V užitku in veselju se vzdrži od jemanja kar mu ni dano ... ima pravilni pogled, in doživlja užitek in veselje, ki ga ima pravilni pogled kot pogoj. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. To se imenuje način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost.

(PRISPODOBE)

18. (1) Menihi, recimo, da je tam grenka buča, v kateri je strup, in pride mož, ki hoče živeti, ne umreti, ki hoče užitek in odmik od bolečine, in mu rečejo: 'Dobri mož, v grenki buči je mešanica s strupom. Pij iz nje, če hočeš; če piješ iz nje, ti barva, vonj in okus ne bodo prijali in ko boš pil iz nje, boš umrl ali smrtno trpel.' Potem bi on pil iz nje, ne da bi razmislil in se tega ni odrekel. Ko je pil iz nje, mu barva, vonj in okus nista prijala in ko je pil iz nje, je umrl ali smrtno trpel. Podobno temu, jaz pravim, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je boleč sedaj in dozori v prihodnosti v bolečino.

19. (2) Menihi, recimo, da je tam bronasti kelih z osvežilno pijačo, ki je lepe barve, vonja in okusa, vendar je bila ta pomešana s strupom, in pride mož, ki hoče živeti, ne umreti, ki hoče užitek in odmik od bolečine, in mu rečejo: 'Dobri mož, v tem bronastem kelihu je osvežilna pijača, ki ima lepo barvo, vonj in okus, vendar je pomešana s strupom. Pij iz keliha, če hočeš; ko boš pil iz njega, ti bodo barva, vonj in okus prijali, ampak po pitju iz njega boš umrl ali smrtno trpel.' Potem je pil iz njega, ne da bi razmislil in se tega ni

odrekel. Ko je pil iz njega, so mu barva, vonj in okus prijali, toda potem, ko je pil iz njega je umrl ali smrtno trpel. Podobno temu, jaz pravim, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v bolečino.

20. (3) Menihi, recimo, da je tam fermentiran urin pomešan z različnimi zdravili in pride mož, ki ima zlatenico in mu rečejo: 'Dobri mož, ta fermentiran urin je pomešan z različnimi zdravili. Pij ga, če ga hočeš; če ga boš pil, ti barva, vonj in okus ne bodo prijali, ampak po pitju tega boš zdrav.' Potem je to pil, ko je razmislil in se tega ni odrekel. Ko ga je pil, mu njegova barva, vonj in okus niso prijali, vendar je potem ko je pil, postal zdrav. Podobno temu, jaz pravim, obstaja način ukvarjanja s stvarmi, ki je boleč sedaj in dozori v prihodnosti v zadovoljstvo.

21. (4) Menihi, recimo, da so tam zmešani skupaj skuta, med, ghee^[2] in melasa, in pride mož z drisko in mu rečejo: 'Dobri mož, to so skuta, med, ghee in melasa zmešani skupaj. Pij, če hočeš; ko boš to popil, ti bodo barva, vonj in okus prijali, in po pitju tega boš ozdravel.' Potem je to popil, po tem ko je premislil in se tega ni odrekel. Ko je to popil, so mu barva, vonj in okus prijali in po pitju je ozdravel. Podobno temu, jaz pravim, je način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost.

22. Prav tako kot v jeseni, v zadnjem mesecu deževnega obdobja, ko je nebo jasno in brez oblakov, sonce vzide nad zemljo in prežene vso temo iz prostora s svojim sijanjem, bleščanjem in žarčenjem, tako tudi, način ukvarjanja s stvarmi, ki je prijeten sedaj in dozori v prihodnosti v prijetnost, prežene s svojim sijanjem, bleščanjem in žarčenjem vse druge nauke katerihkoli običajnih asketov in brahminov."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Celotna analiza stvari, ki naj ali ki naj ne sledijo je prikazana v MN 114.

[2] Ghee – toplotno obdelano maslo.

(MN 47) Vīmaṃsaka Sutta - Preiskuj učitelja

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: "Menihi!"—"Častiti gospod!" so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. "Menihi, menih, ki je preiskovalec, ki ne ve kako preizkusiti um drugega, naj preišče Tathāgato[1] z namenom, da najde, ali je ali ni popolno prebujen."

3. "Častiti gospod, naša učenja so ukoreninjena v Blaženem, pojasnjena od Blaženega in imajo Blaženega kot svoje zatočišče. Bilo bi dobro, če bi Blaženi pojasnil pomen teh besed. Ko ga bodo menihi slišali od njega, si bodo zapomnili."

"Potem poslušajte, menihi, in skrbno pazite, kaj bom povedal."

"Da, častiti gospod," so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

4. "Menihi, menih, ki je preiskovalec, ki ne ve kako preizkusiti um drugega, naj bi preiskoval Tathāgato z ozirom na dve vrsti stanj, ki jih prepoznamo skozi oko in skozi uho[2]: 'Ali najdemo v Tathāgati katerakoli nečista stanja, ki jih prepoznamo skozi oko ali skozi uho?' Ko ga preiskuje, spozna: 'Nobenih nečistih stanj, ki jih prepoznamo skozi oko ali skozi uho, ne najdemo v Tathāgati.'

5. Ko pride do tega vedenja, ga on še naprej preiskuje: 'Ali je najti v Tathāgati katerakoli mešana stanja[3], prepoznana skozi oko ali skozi uho?' Ko ga preiskuje, spozna: 'Nobenih mešanih stanj, ki jih prepoznamo skozi oko ali skozi uho, ne najdemo v Tathāgati.'

6. Ko pride do tega vedenja, ga on še naprej preiskuje: 'Ali je najti v Tathāgati čista stanja, prepoznana skozi oko ali skozi uho?' Ko ga preiskuje, spozna: 'Čista stanja, ki jih prepoznamo skozi oko ali skozi uho, najdemo v Tathāgati.'

7. Ko pride do tega vedenja, ga on še naprej preiskuje: 'Je ta častiti dosegel to dobro stanje dolgo časa nazaj ali ga je dosegel pred kratkim?' Ko ga preiskuje, spozna: 'Ta častiti je dosegel to dobro stanje dolgo časa nazaj; ni ga dosegel pred kratkim.'

8. Ko pride do tega vedenja, ga on še naprej preiskuje: 'Ta častiti je pridobil ugled in dosegel slavo. Ali se nevarnosti [povezane z ugledom in slavo] najdejo v njem?' Menihi, tako dolgo, dokler menih ne pridobi ugleda in doseže slave, nevarnosti [povezanih z ugledom in slavo] ne najdeš v njem; ko pa pridobi ugled in doseže slavo, te nevarnosti lahko najdeš v njem. Ko ga preiskuje, spozna: 'Ta častiti je pridobil ugled in dosegel slavo, vendar nevarnosti [povezanih z ugledom in slavo] ni mogoče najti v njem.'

9. Ko pride do tega vedenja, ga on še naprej preiskuje: 'Je ta častiti obvladan brez strahu in ni obvladan s strahom, in ali se izogiba vdajanju v čutnost, ker je brez poželenja

skozi uničenje poželenja?’ Ko ga raziskuje, spozna: ‘Ta častiti je obvladan brez strahu in ni obvladan s strahom, in se izogiba uživanju v čutnosti, ker je brez poželenja skozi uničenje poželenja.’

10. Sedaj, menihi, če bi drugi vprašali tega meniha tako: ‘Kaj so razlogi častitega in kaj je njegov dokaz, ko pravi: “Ta častiti je obvladan brez strahu in ni obvladan s strahom, in se izogiba vdajanju v čutnost, ker je brez poželenja skozi uničenje poželenja”?’—bi ta menih upravičeno odgovoril tako: ‘Če ta častiti prebiva v Saṅghi ali živi sam, medtem ko se nekateri tam dobro obnašajo in se nekateri slabo obnašajo in nekateri tam učijo skupino, medtem ko se nekateri tukaj ukvarjajo z materialnimi stvarmi in so nekateri brez madeža okoli materialnih stvari, ta častiti ne prezira nikogar zaradi tega. In slišal sem in se naučil iz ust Blaženega: “Obvladan sem brez strahu in nisem obvladan s strahom, in se izogibam vdajanja v čutnost, ker sem brez poželenja zaradi uničenja poželenja.”’

11. “Tathāgata, menihi, naj sprašujejo še naprej: ‘Ali je najti v Tathāgati kakršnakoli nečista stanja, prepoznana skozi oko ali skozi uho?’ Tathāgata bi odgovoril tako: ‘Nobenega nečistega stanja, prepoznanega skozi oko ali skozi uho ni najti v Tathāgati.’

12. Če se vpraša: ‘Ali je najti v Tathāgati kakršnakoli mešana stanja, prepoznana skozi oko ali skozi uho?’, bi Tathāgata odgovoril tako: ‘Ni mešanih stanj, ki se prepoznajo skozi oko ali skozi uho, ki bi jih našli v Tathāgati.’

13. Če se vpraša: ‘Ali je najti v Tathāgati čista stanja, prepoznana skozi oko ali skozi uho?’, bi Tathāgata odgovoril tako: ‘Čista stanja, prepoznana skozi oko ali skozi uho se najdejo v Tathāgati. So moja pot in moje področje, vendar se z njimi ne poistovetim.’

14. Menihi, da bi učenec slišal Dhammo, se naj obrne na učitelja, ki govori na tak način. Učitelj ga uči Dhammo z njenimi zaporedoma višjimi nivoji, z njenimi zaporedoma bolj vzvišenimi nivoji, z njenimi temnimi in svetlimi nasprotji. Ko učitelj uči Dhammo meniha na ta način, z direktnim poznavanjem določenega učenja tukaj v tej Dhammi, pride menih do zaključka o učenjih. On zaupa v učitelja: ‘Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Saṅha prakticira na dober način.’

15. Zdaj, če bi drugi vprašali tega meniha: ‘Kateri so razlogi častitega in kaj je njegov dokaz, ko pravi: “Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Saṅha prakticira na dober način”?’—bi ta menih upravičeno odgovoril tako: ‘Tu, prijatelji, sem se obrnil na Blaženega, da slišim Dhammo. Blaženi me je učil Dhammo z njenimi zaporedoma višjimi nivoji, z njenimi zaporedoma bolj vzvišenimi nivoji, z njenimi temnimi in svetlimi nasprotji. Ko me je Blaženi učil Dhammo na ta način, skozi direktno poznavanje določenega učenja tukaj in v tej Dhammi, sem prišel do zaključka o učenjih. Zaupal sem učitelju: “Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Saṅha prakticira na dober način.”’

16. “Menihi, ko je bilo zaupanje kogarkoli posajeno, ukoreninjeno in utrjeno v Tathāgato skozi te razloge, pogoje in fraze pravijo, da je njegovo zaupanje podprto z razlogi, ukoreninjeno v viziji, trdno; ne premaga ga noben asket ali brahman ali božanstvo ali Māra ali Brahmā ali kdorkoli na svetu. Tako, menihi, tukaj je preiskava Tathāgate v skladu z Dhammo in tako je Tathāgata dobro preiskan v skladu z Dhammo.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] *Tathāgata* – palijska beseda, ki jo je Buddha uporabljal, ko je govoril o sebi. Je tudi sinonim za arahanta, tega, ki je dosegel prebujenje.

[2] S telesnim dejanjem (skozi oko) in z govorom (skozi uho).

[3] Mešana stanja – obnašanje nekoga, ki se trudi očistiti svoje vedenje, vendar ni dosleden, zato je včasih njegovo obnašanje čisto, včasih pa nečisto.

(MN 48) Kosambīya Sutta – Kosambinci

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Kosambīju v Ghositovem parku.

2. Takrat so bili menihi pri Kosambīju sperti, se prepirali, bili zatopljeni v razprave in zbadali eden drugega z besednimi bodicami. Eni niso mogli prepričati drugih, niti drugi niso mogli prepričati njih; oni niso mogli prepričati eden drugega, niti jih niso mogli prepričati drugi.^[1]

3. Potem je neki menih odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in ga obvestil o tem, kaj se je dogajalo.

4. Potem je Blaženi nagovoril določenega meniha: “Pridi, menih, povej tem menihom v mojem imenu, da jih kliče učitelj.” – “Da, častiti gospod,” je odgovoril in odšel do teh menihov in jim povedal: “Učitelj kliče častite.”

“Da, prijatelj,” so odgovorili in odšli do Blaženega in ko so se mu poklonili, so sedli na stran. Blaženi jih je vprašal: “Menihi, ali je res, da ste sperti, se prepirate in ste zatopljeni

v razprave, se medsebojno besedno zbadate; da eni ne morete prepričati drugih, niti drugi ne morejo prepričati vas, da ne morete prepričati eden drugega niti vas ne morejo prepričati drugi?”

“Da, častiti gospod.”

5. “Menihi, kaj mislite? Ko ste se prepirali, bili globoko v sporih in se medsebojno besedno zbadali, ali ob taki priložnosti vzdržujete dejanja dobrohotnosti s telesom, govorom in umom v javnosti in v zasebnosti, do vaših tovarišev v svetem življenju?”

“Ne, častiti gospod.”

“Menihi, ko se prepirate, ste globoko v sporih in se medsebojno besedno zbadate, ob tej priložnosti ne vzdržujete dejanj dobrohotnosti s telesom, govorom in umom, v javnosti in v zasebnosti, do vaših tovarišev v svetem življenju. Zapeljani možje, kaj sploh lahko veste, kaj lahko vidite, da se prepirate, ste globoko v sporih in se medsebojno besedno zbadate? Tako ne morete niti prepričati drugih niti drugi ne morejo prepričati vas, ne morete niti prepričati eden drugega niti vas ne morejo prepričati drugi? Zapeljani možje, to vas bo vodilo do vaše škode in neprijetnosti za dolgo časa.”

(ŠEST KVALITET SRČNOSTI)

6. Potem je Blaženi naslovil menihe: “Menihi, obstaja šest kvalitets srčnosti, ki ustvarjajo ljubezen in spoštovanje in vodijo do povezanosti, do ne–prepira, do sloge in do enotnosti. Katerih šest?”

(1) Menih vzdržuje telesna dejanja dobrohotnosti v javnosti in v zasebnosti do svojih tovarišev v svetem življenju. To je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do povezanosti, ne–prepira, do sloge in do enotnosti.

(2) Menih vzdržuje govorna dejanja dobrohotnosti v javnosti in v zasebnosti do svojih tovarišev v svetem življenju. To je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do ... enotnosti.

(3) Menih vzdržuje miselna dejanja dobrohotnosti v javnosti in v zasebnosti do svojih tovarišev v svetem življenju. To je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do ... enotnosti.

(4) Menih stvari uporablja skupaj z njegovimi krepostnimi tovariši v svetem življenju; brez zadržkov on deli z njimi vsako pridobitev, ki je v skladu z Dhammo in je bila dobljena na način, ki je skladen z Dhammo, vključno z vsebino njegove skleda. Tudi to je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do ... enotnosti.

(5) Menih biva v javnih in zasebnih bivališčih skupaj s svojimi tovariši v svetem življenju, katerih kreposti so neprelomljene, neraztrgane, nepopackane, nelisaste, osvobajajoče,

ki jih priporočajo modri, niso napačno razumljene in vodijo do zbranosti. Tudi to je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do ... enotnosti.

(6) Menih biva v javnih in zasebnih bivališčih skupaj s svojimi tovariši v svetem življenju, katerih pogled je plemenit in osvobajajoč in vodi tega, ki prakticira v skladu z njim, da dovrši uničenje neprijetnosti. Tudi to je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do povezanosti, do ne-prepira, do sloge in do enotnosti.

To je šest kvaliteta srčnosti, ki ustvarjajo ljubezen in spoštovanje in vodijo do povezanosti, do ne-prepira, do sloge in do enotnosti.

(PRAVILEN POGLED)

7. Od teh šestih principov iskrenosti je glavni, najbolj povezljiv, najbolj združujoč pogled ta, ki je plemenit in osvobajajoč in vodi tega, ki prakticira v skladu z njim, do popolnega uničenja neprijetnosti. Prav tako kot je glavni, najbolj povezljiv, najbolj združujoč del hiše s stolpom stolp sam, tako tudi, je od teh šestih principov iskrenosti, glavni ... pogled, ki je plemenit in osvobajajoč ...

8. In kako ta pogled, ki je plemenit in osvobajajoč, vodi tega, ki prakticira v skladu z njim, do popolnega uničenja neprijetnosti?

(1) Menih, ko je šel v gozd ali k vznožju drevesa ali do prazne kočice, smatra tako: 'Je kakšna obsedenost, ki ni opuščena v meni, ki bi lahko tako obsedla moj um, da ne vem in ne vidim stvari kot dejansko so?' Če je menih obseden s poželenjem po čutnosti, potem je njegov um obseden. Če je obseden z zlobnostjo, potem je njegov um obseden. Če je obseden z lenobo in topostjo, potem je njegov um obseden. Če je obseden z vznemirjenostjo in kesanjem, potem je njegov um obseden. Če je obseden z dvomom, potem je njegov um obseden. Če je menih prevzet z domnevami o tem svetu, potem je njegov um obseden. Če je menih prevzet z domnevami o drugem svetu, potem je njegov um obseden. Če se menih prepira in je grobo v sporih, se medsebojno besedno zbada z drugimi, potem je njegov um obseden.

On razume tako: 'Ni neopuščene obsedenosti v meni, ki bi lahko tako obsedla moj um, da ne bi poznal in videl stvari kot dejansko so. Moj um je naklonjen k prebujenju resnic.'^[2] To je prvo znanje, ki ga je dosegel, ki je plemenito, transcendentno, ki ga navadni ljudje nimajo.

9. (2) Plemeniti učenec premisli: 'Ko si prizadevam, razvijem in negujem ta pogled, ali jaz osebno dobim notranjo jasnost, ali si jaz osebno pogasim žejo?'

On razume tako: 'Ko si prizadevam, razvijem in negujem ta pogled, dobim notranjo jasnost, si osebno pogasim žejo.' To je drugo znanje, ki ga je dosegel, ki je plemenito, nadzemeljsko, ki ga navadni ljudje nimajo.

10. (3) Plemeniti učenec premisli: 'Ali obstaja katerikoli drug asket ali brahmin zunaj [Buddhovega učenja], ki ima pogled, kakršnega imam jaz?'

On razume tako: 'Ne obstaja nobenega drugega asketa ali brahmina zunaj [Buddhovega učenja], ki ima pogled, kot ga imam jaz.' To je tretje znanje, ki ga je dosegel, ki je plemenito, nadzemeljsko, ki ga navadni ljudje nimajo.

11. (4) Plemeniti učenec premisli: 'Ali imam naravo osebe, ki ima pravilen pogled?' Kakšna je narava osebe, ki ima pravilen pogled? Takšna je narava osebe, ki ima pravilen pogled: čeprav lahko napravi neko vrsto prekrška, za katerega je bil določen način pokore, on naenkrat prizna, razkrije in pove to učitelju ali modrim tovarišem v svetem življenju, in ko to naredi, se tega vzdrži narediti v bodoče. Prav tako kot mlad, nežen dojenček, ki je še nagnjen ležanju, naenkrat odmakne roko, ko se dotakne s svojo roko ali nogo žerjavice, je taka tudi narava osebe, ki ima pravilen pogled.

On razume tako: 'Jaz imam naravo osebe, ki ima pravilen pogled.' To je četrto znanje, ki ga je dosegel, ki je plemenito, nadzemeljsko, ki ga navadni ljudje nimajo.

12. (5) Plemeniti učenec premisli: 'Ali imam naravo osebe, ki ima pravilen pogled?' Kakšna je narava osebe, ki ima pravilen pogled? Takšna je narava osebe, ki ima pravilen pogled: čeprav lahko dela različne stvari za svoje tovariše v svetem življenju, ima vneto spoštovanje za vadbo v višji kreposti, vadbo v višjem umu in vadbo v višji modrosti. Prav tako kot krava, ki se pase z novim teletom opazuje svoje tele, je taka tudi narava osebe, ki ima pravilen pogled.

On razume tako: 'Jaz imam naravo osebe, ki ima pravilen pogled.' To je peto znanje, ki ga je dosegel, ki je plemenito, nadzemeljsko, ki ga navadni ljudje nimajo.

13. (6) Plemeniti učenec premisli: 'Ali imam moč osebe, ki ima pravilen pogled?' Kaj je moč osebe, ki ima pravilen pogled? To je moč osebe, ki ima pravilni pogled: ko se uči Dhamma in disciplina, ki ju je Tathāgata razglasil, je pozoren na to, daje temu pozornost, se ukvarja s tem z vsem svojim umom, posluša Dhammo z željnimi ušesi.

On razume tako: 'Jaz imam moč osebe, ki ima pravilen pogled.' To je šesto znanje, ki ga je dosegel, ki je plemenito, nadzemeljsko, ki ga navadni ljudje nimajo.

14. (7) Plemeniti učenec premisli: 'Ali jaz imam moč osebe, ki ima pravilen pogled?' Kaj je moč osebe, ki ima pravilen pogled? To je moč osebe, ki ima pravilen pogled: ko se uči Dhamma in disciplina, ki ju je Tathāgata razglasil, on pridobi navdih v pomenu, pridobi navdih v Dhammi, pridobi veselje povezano z Dhammo.

On razume tako: 'Jaz imam moč osebe, ki ima pravilen pogled.' To je sedmo znanje, ki ga je dosegel, ki je plemenito, nadzemeljsko, ki ga navadni ljudje nimajo.

15. Ko plemeniti učenec tako poseduje sedem dejavnikov, si je dobro prizadeval doseči značaj za uresničenje sadu, ki je vstopajoči v tok. Ko ima plemeniti učenec tako v lasti sedem dejavnikov, poseduje sad vstopajočega v tok.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Ozadje te sutte je prepis pri Kosambīju, ki se nanaša na Vin My Kh 10 (Vin i.337 ff.) in v Nanamoli, *The Life of the Buddha*, str. 109–19. Prepis, ki se začne z običajnim napačnim razumevanjem nižjih pravil discipline, hitro vzplamti in razdeli velik del Sanghe in laikov, ki prebivajo pri Kosambīju v dve sovražni frakciji.

[2] Štirih plemenitih resnic.

(MN 49) Brahmanimantanika Sutta – Povabilo Brahme

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je tako nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, nekoč sem živel pri Ukkaṭṭhi v gozdičku Subhaga, ob vznožju veličastnega drevesa sāla. Takrat se je v Brahmā Baki [1] pojavil poguben pogled: ‘To je stalno, to traja večno, to je nespremenljivo, to je dokončno, to je absolutno, to ne bo umrlo; to je, kjer nekdo ni niti rojen niti se ne stara niti ne umre niti ne premine niti se spet ne pojavi in onkraj tega ni nobene druge odrešitve.’

3. S svojim umom sem poznal misel v umu Brahmā Baka, zato sem tako hitro, kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, izginil iz vznožja veličastnega drevesa sāla v gozdičku Subhaga pri Ukkaṭṭhi in se ponovno pojavil v svetu Brahme. Brahmā Baka me je videl prihajati v daljavi in je rekel: ‘Pridi, dobri gospod! Pozdravljen, dobri gospod! Dolgo je, dobri gospod, kar si našel priložnost, da si prišel sem. Sedaj, dobri gospod, to je stalno, to traja večno, to je

nespremenljivo, to je dokončno, to je absolutno, to ne bo umrlo; to je kjer nekdo ni niti rojen niti se ne stara niti ne umre niti ne premine niti se spet ne pojavi in onkraj tega ni nobene druge odrešitve.'

4. Ko je bilo to rečeno, sem rekel Brahmā Baki: 'Ugledni Brahmā Baka je zdrsnil v nevednost; zdrsnil je v nevednost s tem, da pravi za nestalno, da je stalno, za tisto kar je prehodno, da je večno, o tem kar ni nespremenljivo, da je nespremenljivo, kar je nedokončno, da je dokončno, kar je predmet smrti, da ni predmet smrti, o tem kar je rojeno, se stara, umre, premine in se ponovno pojavi, da to niti ni rojeno niti se ne stara niti ne umre niti ne premine niti se ponovno ne pojavi; in ko obstaja odrešitev onstran tega, on pravi, da onstran tega ni nobene druge odrešitve.'

5. Takrat je zlobnež Māra obsedel nekega člana Brahmovega zbora in ta je rekel: 'Menih, menih, ne podcenjuj ga, ne podcenjuj ga; ker ta Brahmā je Veliki Brahmā, Gospodar, Neprekosljiv, z nezmotljivo vizijo, obvlada mojstrstvo, Gospod Stvarnik in Ustvarjalec, Najvišja previdnost, Mojster in Oče teh, ki so in ki še bodo. Pred tvojim rojstvom, menih, so obstajali asketi in brahmini v svetu, ki so obsodili zemljo skozi gnus do zemlje, ki so obsodili vodo skozi gnus do vode, ko so obsodili ogenj skozi gnus do ognja, ki so obsodili zrak skozi gnus do zraka, ki so obsodili eksistenco skozi gnus do eksistence, ki so obsodili božanstva skozi gnus do božanstev, ki so obsodili Padžāpatija[2] skozi gnus do Padžāpatija, ki so obsodili Brahmō skozi gnus do Brahme; in ob razpadu telesa, ko je bilo njihovo življenje pretrgano, so se nastanili v slabšem telesu. Pred tvojim rojstvom, menih, so tudi obstajali asketi in brahmini v svetu, ki so hvalili zemljo skozi užitek v zemlji, ki so hvalili vodo skozi užitek v vodi, ki so hvalili ogenj skozi užitek v ognju, ki so hvalili zrak skozi užitek v zraku, ki so hvalili eksistenco skozi užitek v eksistenci, ki so hvalili božanstva skozi užitek v božanstvih, ki so hvalili Padžāpatija skozi užitek v Padžāpatiju, ki so hvalili Brahmō skozi užitek v Brahmi; in ob razpadu telesa, ko je bilo njihovo življenje odrezano, so se nastanili v boljšem telesu. Tako, menih, pravim ti: Bodi siguren, dobri gospod, da delaš samo to, kar pravi Brahmā; nikoli ne prekorači sveta Brahme. Če prekoračiš svet Brahme, menih, potem, kakor človek, ki skuša odvrniti prihajajoči žarek svetlobe s palico, ali kakor človek, ki izgubi s svojimi rokami in nogami oprijem na zemlji, ko mu zdrsne v globoko brezno, tako te bo doletelo, menih. Bodi siguren, dobri gospod, da delaš samo tako kot reče Brahmā; nikoli ne prekorači sveta Brahme. Ali ne vidiš Brahmovega zbora, ki sedi tukaj, menih?' In zlobnež Māra je tako poklical Brahmov zbor, da priča.

6. Ko je bilo to rečeno, sem rekel zlobnežu Māri: 'Poznam te, zlobnež. Ne misli: "On me ne pozna." Ti si Māra, zlobnež in Brahmā in Brahmov zbor in člani Brahmovega zbora so vsi padli v tvoje roke, vsi so padli v tvojo oblast. Ti, zlobnež, misliš: "Tudi ta je padel v moje roke, tudi ta je padel v mojo oblast"; toda jaz nisem padel v tvoje roke, zlobnež, jaz nisem padel v tvojo oblast.'

7. Ko je bilo to rečeno, mi je Brahmā Baka rekel: 'Dobri gospod, jaz pravim o stalnem, da je stalno, o večnem, da je večno, o nespremenljivem, da je nespremenljivo, o

dokončnem, da je dokončno, o tem kar ni predmet smrti, da ni predmet smrti, o tem kar ni niti rojeno niti se ne stara niti ne umre niti ne premine niti se spet ne pojavi, da to niti ni rojeno niti se ne stara niti ne umre niti ne premine niti se spet ne pojavi; in ko ni odrešitve v onostranstvu, pravim, da ni odrešitve v onostranstvu. Pred tvojim rojstvom, menih, so bili asketi in brahmuni v svetu, katerih asketizem je trajal tako dolgo kot tvoje celo življenje. Oni so vedeli, da ko obstaja odrešitev v onostranstvu, da obstaja odrešitev v onostranstvu, in ko ni odrešitve v onostranstvu, da ni odrešitve v onostranstvu. Tako, menih, jaz ti pravim: V onostranstvu ne boš našel odrešitve in navsezadnje boš postal samo utrujen in razočaran. Če se boš držal zemlje, boš blizu mene, v moji oblasti, boš delal zame in kaznoval po moji volji. Če se držiš vode ... ognja ... zraka ... bitij ... božanstev ... Padžāpatija ... Brahme, boš blizu mene, v moji oblasti, boš delal zame in kaznoval po moji volji.'

8. 'Tudi to vem, Brahmā. Če se bom držal zemlje, bom blizu tebe, v tvoji oblasti, bom delal zate in kaznoval po tvoji volji. Če se bom držal vode ... ognja ... zraka ... bitij ... božanstev ... Padžāpatija ... Brahme, bom blizu tebe, v tvoji oblasti, bom delal zate in kaznoval po tvoji volji. Razumem tvoj doseg in da se širitev tvojega vpliva razširja: Brahmā Baka ima tako veliko moč, je tako zelo mogočen, ima tako velik vpliv.'

'Sedaj, dobri gospod, kako daleč razumeš moj doseg in moj vpliv na širitev?'

9. 'Tako daleč kot krožita luna in sonce,
sijeta in razsvetlujeta strani neba,
na preko tisoč takih svetov
se razširja tvoja oblast.

In tam poznaš visoke in nizke,
tiste s poželenjem in tiste brez poželenja,
stanje, ki je takšno in drugačno,
prihajanje in odhajanje bitij.

Brahmā, jaz tako razumem tvoj doseg in tvoj vpliv na razširjanje: Brahmā Baka ima toliko moči, je toliko mogočen, ima toliko vpliva.

10. Toda, Brahmā, obstajajo tri druga telesa, ki jih ti niti ne poznaš niti vidiš, in ki jih jaz poznam in vidim. Obstaja telo, ki se imenuje [božanstva] strujajočega žarenja, iz katerega si umrl in se ponovno pojavil tukaj.^[3] Ker si bival dolgo časa tukaj, je tvoj spomin na to zbledel in zato to ne veš ali vidiš, vendar to jaz vem in vidim. Tako, Brahmā, glede na direktno vednost, jaz nisem samo na istem nivoju kot ti, kako bi potem jaz vedel manj? Prej jaz vem več kot ti.

Obstaja telo z imenom [božanstva] sijoče slave ... Obstaja telo z imenom [božanstva] velikega sadeža. To ti ne veš ali vidiš, vendar jaz vem in vidim. Tako, Brahmā, glede na direktno vednost, jaz nisem samo na istem nivoju kot ti, kako bi potem jaz vedel manj? Prej jaz vem več kot ti.

11. Brahmā, ko sem direktno spoznal zemljo kot zemljo in direktno spoznal to, kar nima značilnosti zemeljskosti zemlje, nisem trdil, da sem zemlja, nisem trdil, da sem v zemlji, nisem trdil, da sem ločen od zemlje, nisem trdil, da je zemlja "moja," nisem potrdil zemlje. Tako, Brahmā, glede na direktno vednost, jaz nisem samo na istem nivoju kot ti, kako bi potem jaz vedel manj? Prej jaz vem več kot ti.

12–23. Brahmā, ko sem direktno spoznal vodo kot vodo ... ogenj kot ogenj ... zrak kot zrak ... bitja kot bitja ... božanstva kot božanstva ... Padžāpatija kot Padžāpatija ... Brahmō kot Brahmō ... božanstva strujajočega žarenja kot božanstva strujajočega žarenja ... božanstva sijoče slave kot božanstva sijoče slave ... božanstva velikega sadeža kot božanstva velikega sadeža ... gospodarja kot gospodarja ... vse kot vse, in ko sem direktno spoznal to, kar nima značilnosti vsega v vsem, nisem trdil, da sem vse, nisem trdil, da sem v vsem, nisem trdil, da sem ločen od vsega, nisem trdil, da je vse "moje," nisem potrdil vsega. Tako, Brahmā, glede na direktno vednost, jaz nisem samo na istem nivoju kot ti, kako bi potem jaz vedel manj? Prej jaz vem več kot ti.

24. 'Dobri gospod, če to nima značilnosti vsega od vsega, naj se vendar ne pokaže, da so vaše trditve puhle in prazne!'

25. 'Zavest, ki se ne kaže, brezmejna, razsvetljuje vse naokoli: to ni značilnost zemeljskosti zemlje, to ni značilnost vodnatosti vode ... to ni značilnost vsega od vsega.'

26. 'Dobri gospod, jaz bom izginil stran od tebe.'

'Izgini stran od mene, če lahko, Brahmā.'

Potem Brahmā Baka, rekoč: 'Jaz bom izginil stran od asketa Gotame, jaz bom izginil stran od asketa Gotame,' ni bil sposoben izginiti. Zaradi tega sem rekel: 'Brahmā, jaz bom izginil stran od tebe.'

'Izgini stran od mene, če lahko, dobri gospod.'

Potem sem izvedel takšno mojstrstvo neobičajnih moči, da so Brahmā in Brahmov zbor in člani Brahmovega zbora lahko slišali moj glas, vendar me niso mogli videti. Potem, ko sem izginil, sem izrekel te verze:

27. 'Ko sem videl strah v eksistenci in [sem videl] da bo ta eksistenca prenehala obstajati, nisem pozdravil nobene vrste eksistence, niti se nisem oprijel zadovoljstva.'

28. Brahmā in Brahmov zbor in člani Brahmovega zbora so bili prevzeti z začudenjem in osuplostjo, rekoč: 'To je čudovito, gospodje, to je neverjetno velika moč in velika sila asketa Gotame! Nikoli prej nismo videli ali slišali o kateremkoli drugem asketu ali brahminu, ki je imel tako veliko moč in tako veliko silo, kot jo ima ta asket Gotama, ki je šel naprej iz naroda Sakya. Gospodje, čeprav je živel v generaciji, ki uživa v eksistenci, ki

se naslaja v eksistenci, ki se veseli v eksistenci, je iztrebil eksistenco skupaj z njenimi koreninami.’

29. Potem je zlobnež Māra obsedel nekega člana Brahmovega zbora in ta mi je rekel: ‘Dobri gospod, če je to tisto kar veš, če je to tisto kar si odkril, potem ne vodi tvojih [laičnih] učencev ali teh, ki so šli naprej, ne uči Dhamme tvojih [laičnih] učencev ali teh, ki so šli naprej, ne ustvari želje v tvojih [laičnih] učencih ali v teh, ki so šli naprej. Pred tvojim rojstvom, menih, so bili asketi in brahmini v svetu, ki so trdili, da so dovršeni in popolno prebujeni in so vodili svoje [laične] učence in te, ki so šli naprej; učili so Dhammo svoje [laične] učence in te, ki so šli naprej; ustvarili so željo v svojih [laičnih] učencih in v teh, ki so šli naprej; in ob razpadu telesa, ko je njihovo življenje bilo odrezano, so se nastanili v slabšem telesu. Pred tvojim rojstvom, menih, so bili tudi asketi in brahmini v svetu, ki so trdili, da so dovršeni in popolno prebujeni in niso vodili svojih [laičnih] učencev ali teh, ki so šli naprej; oni niso učili Dhamme svojih [laičnih] učencev ali teh, ki so šli naprej; oni niso ustvarili nobene želje v svojih [laičnih] učencih ali v teh, ki so šli naprej; in ob razpadu telesa, ko je bilo njihovo življenje odrezano, so se nastanili v boljšem telesu. Tako, menih, pravim ti: Bodi siguren, dobri gospod, da bivaš neaktiven, predan prijetnemu bivanju tukaj in sedaj; to je bolje pustiti nerazglašeno in tako dobri gospod, ne obvesti nobenega drugega.’

30. Ko je bilo to rečeno, sem rekel zlobnežu Māri: ‘Poznam te, zlobnež. Ne misli: “On me ne pozna.” Ti si Māra, zlobnež. Ni iz milosti za njihov blagor, da govoriš tako, da govoriš tako je brez usmiljenja za njihov blagor. Ti misliš tako, zlobnež: “Ti, katere asket Gotama uči Dhammo, bodo odrešeni iz mojega območja.” Ti tvoji asketi in brahmini, zlobnež, ki so trdili, da so dovršeni in popolno prebujeni, niso bili dovršeni in popolno prebujeni. Toda jaz, ki trdim, da sem popolno prebujen, sem popolno prebujen. Zlobnež, če Tathāgata uči Dhammo učence, je takšen, in če Tathāgata ne uči Dhamme učencev, je takšen. Zlobnež, če Tathāgata vodi učence, je takšen, in če Tathāgata ne vodi učencev, je takšen. Zakaj je tako? Ker je Tathāgata opustil vplive, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročijo težave, dozorijo v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti; on jih je odrezal pri koreninah, jih napravil kakor palmin štor, jih odstranil, da niso več predmet bodočega nastajanja. Prav tako kot palmovo drevo, katerega krošnja je odrezana, ni sposobno nadaljnje rasti, tako je tudi Tathāgata opustil vplive, ki onesnažijo ... jih odrezal pri koreninah, jih naredil kot palmin štor, jih odstranil, da niso več predmet bodočega nastajanja.’“

31. Ker Māra ni bil sposoben odgovoriti in ker [se je to začelo] s povabilom Brahme, se to učenje imenuje “Povabilo Brahme.”

Opombe

[1] Brahmā Baka – dobesedno Brahmā–žerjav, se pojavi v Majjhima Nikāyi kot božanstvo, ki verjame, da je njegov svet večin in je zato nesmrten in da zato ni višjih svetov od njegovega.

[2] Padžāpati – vladar vseh ustvarjenih bitij, najvišji gospodar.

[3] Telo strujajočega žarenja je področje ponovnega rojstva, ki se nanaša na drugo džhāno, medtem ko se Brahmā Bakovo področje nanaša samo na prvo džhāno. Telesi sijoče slave in velikega sadeža v naslednjem odstavku se nanašata na tretjo in četrto džhāno.

(MN 50) Māratajjaniya Sutta – Graja Māre

1. Tako sem slišal. Nekoč je častiti Mahā Moggallāna živel v deželi Bhagga pri Sumsumāragiri, v gozdičku Bhesakaḷā v jelenjem parku.
2. Častiti Mahā Moggallāna je hodil gor in dol po odprtem. In takrat je Māra, zlobnež, zlezal v trebuh častitega Mahā Moggallāna in vstopil v njegovo črevesje. Častiti Mahā Moggallāna se je vprašal: “Zakaj je moj trebuh tako težek? Človek bi mislil, da je poln fižola.” Nehal je hoditi in je odšel v svoje prebivališče, kjer je sedel na pripravljen sedež.
3. Ko je sedel, je šel s pozornostjo skozi svoje telo in je videl, da je šel Māra, zlobnež, v njegov trebuh in njegovo črevesje. Ko je to videl, je rekel: “Pridi ven, zlobnež! Pridi ven, zlobnež! Ne nadleguj Tathāgate, ne nadleguj učenca Tathāgate, sicer te bo to vodilo do tvoje škode in neprijetnosti za dolgo časa.”
4. Māra, zlobnež, je pomislil: “Ta asket me ne pozna, on me ne vidi, ko tako govori. Celotni njegov učitelj me ne bi tako hitro spoznal, zato, kako me lahko ta njegov učenec?”
5. Potem je častiti Mahā Moggallāna rekel: “Še kako te poznam, zlobnež. Ne misli: ‘On me ne pozna.’ Ti si Māra, zlobnež. Ti si takole mislil, zlobnež: ‘Ta asket me ne pozna, on me ne vidi, ko tako govori. Celotni njegov učitelj me ne bi tako hitro spoznal, zato, kako me lahko ta njegov učenec?’”
6. Potem je, Māra, zlobnež pomislil: “Asket me je spoznal, on me je videl, ko je to rekel,” nakar je prišel iz ust častitega Mahā Moggallāna in se naslonil ob vrata.
7. Častiti Mahā Moggallāna ga je videl tam stati in je rekel: “Jaz te vidim tudi tam, zlobnež. Ne misli: ‘On me ne vidi.’ Ti stojiš ob vratih, zlobnež.

8. Enkrat se je zgodilo, zlobnež, da sem bil jaz Māra, z imenom Dūsi,^[1] in sem imel sestro z imenom Kāli. Ti si bil njen sin, tako, da si bil moj nečak.

9. Ob tej priliki se je Blaženi Kakusandha, popoln in popolno prebujen, pojavil v svetu.^[2] Blaženi Kakusandha, popoln in popolno prebujen, je imel nadebuden par glavnih učencev, imenovanih Vidhura in Sañdžīva. Med vsemi učenci Blaženega Kakusandha, popolnega in popolno prebujenega, ni bilo nobenega enakega častitemu Vidhuri v učenju Dhamme. Zaradi tega je dobil častiti Vidhura ime 'Vidhura.'^[3] Toda častiti Sañdžīva, ko je šel v gozd ali ob vznožje drevesa ali v prazno kočo, je vstopil brez težav v končanje zaznave in občutka.

10. Enkrat se je zgodilo, zlobnež, da je častiti Sañdžīva sam sédel k vznožju določenega drevesa in vstopil v končanje zaznave in občutka. Nekateri kravji pastirji, ovčji pastirji in orači, ki so hodili mimo, so videli častitega Sañdžīva sedeti ob vznožju drevesa, ko je vstopil v končanje zaznave in občutka, in so mislili: 'To je čudovito, gospodje, to je neverjetno! Tam ta asket sedi mrtev. Dajmo ga kremirati.' Potem so kravji pastirji, ovčji pastirji in orači zbrali travo, les in kravjeke in jih naložili ob telo častitega Sañdžīva, to zažgali in šli po svojih opravkih.

11. Sedaj, zlobnež, ko se je noč končala, se je častiti Sañdžīva povrnil iz tega dosežka. Stresel je svoja oblačila in se potem, ko je bilo jutro, oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v vas po miloščino. Kravji pastirji, ovčji pastirji in orači, ki so hodili mimo, so videli častitega Sañdžīva kako hodi po miloščino in so mislili: 'To je čudovito, gospodje, to je neverjetno! Ta asket, ki je sedel tam mrtev, je oživel!' Tako je častiti Sañdžīva prišel do imena 'Sañdžīva.'^[4]

12. Potem je, zlobnež, Māra Dūsi takole premislil: 'Obstajajo ti krepostni menihi dobrega značaja, vendar ne prepoznam njihovega prihajanja ali njihovega odhajanja. Naj sedaj obsedem brahminske gospodarje in jim rečem: "Dajte sedaj, zlorabite, žalite, zmerjajte in nadlegujte krepostne menihe dobrega značaja; potem se bo morda, ko bodo zlorabljeni, žaljeni, zmerjani in nadlegovani, zgodila neka sprememba v njihovem umu, kjer lahko Māra Dūsi najde priložnost."

13. Potem je, zlobnež, Māra Dūsi obsedel te brahminske gospodarje in jim rekel: 'Dajte sedaj, zlorabite, žalite, zmerjajte in nadlegujte krepostne menihe dobrega značaja; potem se bo morda, ko jih boste zlorabili, žalili, zmerjali in nadlegovali, zgodila neka sprememba v njihovem umu, kjer lahko Māra Dūsi najde priložnost.' Potem, ko je Māra Dūsi obsedel brahminske gospodarje, so ti zlorabili, žalili, zmerjali in nadlegovali krepostne menihe dobrega značaja: 'Ti gologlavi asketi, ti temnopolti hlapčevski potomci iz Sorodnikovega^[5] stopala trdijo: "Mi smo meditatorji, mi smo meditatorji!" in s spuščeni rameni, sklonjeno glavo in vsi mlahavi meditirajo, predmeditirajo, odmeditirajo stran in napačno meditirajo. Prav tako kot sova, ki na veji čaka na miš meditira, predmeditira, odmeditira stran in napačno meditira ali tako kot šakal ko na bregu reke čaka na ribo meditira, predmeditira, odmeditira stran in napačno meditira ali

prav tako kot mačka, ki čaka na miš ob sprehajališču ali odvodnem kanalu ali košu za odpadke meditira, predmeditira, odmeditira stran in napačno meditira ali tako kot osel, ki ni natovorjen, stoji ob vratih ali kanti za smeti ali odvodnem kanalu meditira, predmeditira, odmeditira stran in napačno meditira, tako tudi, ti gologlavi asketi, ti temnopolti hlapčevski potomci iz Sorodnikovega stopala, trdijo: "Mi smo meditatorji, mi smo meditatorji!" in s spuščeni rameni, sklonjeno glavo in vsi mlahavi, oni meditirajo, predmeditirajo, odmeditirajo stran in napačno meditirajo.' Sedaj, zlobnež, ob tej priložnosti se večina teh človeških bitij, ko umrejo, ponovno pojavi ob razpadu telesa, po smrti, v stanje prikrajšanja, v nesrečni kraj, v prekletstvo, celo v pekel.

14. Potem je Blaženi Kakusandha, popoln in popolno prebujen, nagovoril menihe: 'Menihi, Māra Dūsi je obsedel brahminske gospodarje in jim rekel: "Dajte sedaj, zlorabite, žalite, zmerjajte in nadlegujte krepostne menihe dobrega značaja; potem se bo morda, ko bodo zlorabljeni, žaljeni, zmerjani in nadlegovani, zgodila neka sprememba v njihovem umu, kjer lahko Māra Dūsi najde priložnost." Dajte, menihi, bivajte prežemajoč eno četrtno z umom prežetim z dobrohotnostjo, prav tako drugo, prav tako tretjo, prav tako četrto; tako zgoraj, spodaj, okoli in povsod, tako za vse, kot zase, bivajte s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe. Bivajte prežemajoč ene četrtnine z umom prežetim s sočutjem ... z umom prežetim s srečoželjnostjo ... z umom prežetim z mirnodušnostjo ... obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.'

15. Tako, zlobnež, ko je blaženi Kakusandha, popoln in popolno prebujen, tem menihom tako svetoval in jih poučil, potem, ko so šli v gozd ali k vznožju drevesa ali do prazne kočice, so bivali prežemajoč eno četrtno z umom prežetim z dobrohotnostjo ... z umom prežetim s sočutjem ... z umom prežetim s srečoželjnostjo ... z umom prežetim z mirnodušnostjo ... brez sovraštva in brez zlobe.

16. Potem je, zlobnež, Māra Dūsi takole premislil: 'Čeprav jaz delam to kar delam, še vedno ne poznam prihajanja ali odhajanja teh krepostnih menihov z dobrim značajem. Naj sedaj obsedem brahminske gospodarje in jim rečem: "Dajte sedaj, častite, spoštujte, cenite in občudujte krepostne menihe dobrega značaja; potem bo mogoče, ko bodo čaščeni, spoštovani, cenjeni in občudovani, zgodila neka sprememba v njihovem umu, kjer lahko Māra Dūsi najde priložnost.'"

17. Potem je, zlobnež, Māra Dūsi obsedel te brahminske gospodarje in jim rekel: 'Dajte sedaj, častite, spoštujte, cenite in občudujte krepostne menihe dobrega značaja; potem se bo mogoče, ko jih boste častili, spoštovali, cenili in občudovali, zgodila neka sprememba v njihovem umu, kjer lahko Māra Dūsi najde priložnost.' Potem, ko je Māra Dūsi obsedel brahminske gospodarje, so ti častili, spoštovali, cenili in občudovali krepostne menihe dobrega značaja. Sedaj, zlobnež, ob tej priliki se je večina teh človeških bitij, ko so umrla, ponovno pojavila ob razpadu telesa, po smrti, na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu.

18. Potem, zlobnež, je Blaženi Kakusandha, popoln in popolno prebujen, nagovoril menihe: 'Menihi, Māra Dūsi je obsedel te brahminske gospodarje in jim rekel: "Dajte sedaj, častite, spoštujte, cenite in občudujte krepostne menihe dobrega značaja; potem mogoče se bo, ko bodo čaščeni, spoštovani, cenjeni in občudovani od vas, zgodila neka sprememba v njihovem umu, kjer lahko Māra Dūsi najde priložnost." Dajte, menihi, vztrajajte v kontempliranju umazanosti v telesu, dojemanju zoprnosti v hrani, zaznavanju razočaranosti z vsem svetom, kontempliranju nestalnosti v vseh tvorbah.'

19. Tako, zlobnež, ko so bili ti menihi tako nagovorjeni in poučeni od Blaženega Kakusandha, popolnega in popolno prebujenega, potem, ko so šli v gozd ali do vznožja drevesa ali k prazni koči, so vztrajali v kontempliranju umazanosti v telesu, dojemanju zoprnosti v hrani, zaznavanju razočaranosti z vsem svetom, kontempliranju nestalnosti v vseh tvorbah.

20. Ko je bilo jutro, se je Blaženi Kakusandha, popoln in popolno prebujen, oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v vas po miloščino skupaj s častitim Vidhuro, kot svojim spremljevalcem.

21. Potem je Māra Dūsi obsedel določenega fanta in ta je pobral kamen, udaril z njim častitega Vidhura po glavi in mu razbil glavo. S krvavečo glavo je častiti Vidhura tesno sledil Blaženemu Kakusandhi, popolnemu in popolno prebujenemu. In Blaženi Kakusandha, popoln in popolno prebujen, se je obrnil in ga pogledal s slonovskim pogledom: 'Ta Māra Dūsi ne pozna meja.' In s tem pogledom, zlobnež, je Māra Dūsi padel iz tega mesta in se ponovno pojavil v Velikem peklu.

22. Sedaj, zlobnež, obstajajo tri imena za Veliki pekel: pekel šestih področij za kontakt, pekel natakritve na kol in pekel, ki ga sam občutiš.[6] Potem, zlobnež, je prišel do mene čuvaj pekla in mi rekel: 'Dobri gospod, ko kol sreča kol v tvojem srcu, boš vedel: "Jaz se pečem v peklu tisoč let."' "

23. Mnogo let, zlobnež, mnogo stoletij, mnogo tisočletij sem se pekel v tem Velikem peklu. Deset tisočletij sem se pekel v dodatku Velikega pekla, doživiljal občutek, ki se imenuje pojavljanje opeklin. Moje telo je imelo isto obliko kot človeško telo, zlobnež, vendar je moja glava imela obliko ribje glave.

24. Čemu se lahko primerja pekel,
kjer se je pekel Dūsi, sovražnik
Vidhure skupaj z učencem in
brahminom Kakusandhom?[7]
Koli iz jekla, tudi sto njih,
vsak posebej je povzročal bolečino;
ta pekel se lahko dobro primerja temu,
kjer se je pekel Dūsi, sovražnik
Vidhure skupaj z učencem
in brahminom Kakusandhom.

Mračni, ti boš zelo trpel
z napadom na takšnega meniha,
učenca Prebujenega,
ki direktno pozna to dejstvo.

25. Sredi oceana
obstajajo graščine, ki trajajo eone,
sijejo kot safirji, ognjeno sijoče
z jasnimi prosojnimi leskom,
kjer mavrične morske nimfe plešejo
v zapleteno zamotanih ritmih.

Mračni, ti boš zelo trpel ...
ki direktno pozna to dejstvo.

26. Jaz sem ta, ki ga je vzpodbudil
osebno Prebujeni,
ki stresem Palačo Migārove matere
s tem prstom in Red to gleda.[8]

Mračni, ti boš zelo trpel ...
ki direktno pozna to dejstvo.

27. Jaz sem ta, ki trdno držim
moč neobičajnih sil,
in stresem vso palačo Vedžayanta
s svojim prstom, da dražim božanstva:[9]

Mračni, ti boš zelo trpel ...
ki direktno pozna to dejstvo.

28. Jaz sem ta, ki je v tej palači,
postavil Sakki to vprašanje:
'Ali potem poznaš, prijatelj, odrešitev
v uničenju najvišjega pohlepa?'
Nakar je Sakka odgovoril
na vprašanje, ki ga je bil vprašan:[10]

Mračni, ti boš zelo trpel ...
ki direktno pozna to dejstvo.

29. Jaz sem ta, ki čeprav sem postavil
Brahmi to vprašanje
v Sudhamma dvorani v nebesih:

‘Je še vedno najti v tebi, prijatelj,
 napačen pogled, ki si ga nekoč sprejel?
 Ali vidiš sevanje,
 ki presega tega v Brahmā svetu?’
 Brahmā je potem odgovoril na moje vprašanje
 resnično in po vrsti:
 ‘To se v meni več ne najde,
 gospod, napačen pogled, ki sem ga nekoč imel;
 jaz res vidim sijaj,
 ki presega tistega v svetu Brahme.
 Kako naj danes jaz trdim,
 da sem stalen in večni:[1 1]

Mračni, ti boš zelo trpel ...
 ki direktno pozna to dejstvo.

30. Jaz sem ta, ki se je z osvoboditvijo
 dotaknil vrha gore Sineru,
 obiskal Pabbavidehov gozdiček
 in vsa človeška bivališča.[1 2]

Mračni, ti boš zelo trpel
 z napadom na takega meniha,
 učenca Prebujenega,
 ki direktno pozna to dejstvo.

31. Nikoli ni bilo moč najti ognja,
 ki bi imel namen: ‘Naj zažgem bedaka,’
 toda bedak, ki napade ogenj,
 ta njega samega zažge z lastnim delovanjem.
 Tako je tudi s tabo, Māra:
 Z napadom na Tathāgato,
 kakor bedak, ki se igra z ognjem
 ti zažgeš le sebe.
 Z napadom na Tathāgato,
 ti ustvarjaš veliko slabih zaslug.
 zlobnež, ali si predstavljaš,
 da tvoje zlo ne bo dozorelo?
 Ko tako delaš, kopičiš zlo
 ki bo dolgo trajalo, o nesrečnik!
 Māra, izogni se Prebujenemu,
 ne igray se več z menihi.”

Tako je menih pogrjal Māro

v goščavi Bhesakalā,
nakar je temačni duh
izginil prav takrat in tam.

Opombe

[1] Ime pomeni “Ta, ki kvari” ali “Pokvarjenec.” V budističnem konceptu veselja je položaj Māre fiksen, podobno temu Mahā Brahme, in si ga lastijo različnimi posamezniki v skladu z njihovo kammo.

[2] Kakusandha je bil prvi Buddha, ki se je pojavil v sedanjem kozmološkem ciklu, ki se imenuje “Ugodna doba.” Sledila sta mu Buddhi Konāgamaṇa in Kassapa, za katerim se je pojavil sedanji Buddha Gotama.

[3] Ime pomeni “Nedosegljivi.”

[4] Ime pomeni “Preživeli.”

[5] Sorodnik je Brahmā, ki se tako imenuje zato, ker so ga brahmini imeli za svojega glavnega prednika. Verjeli so, da so se rodili iz njegovih ust, kšatriji (vladarji in vojščaki) iz njegovih prsi, vessi (poljedelci in trgovci) iz njegovega trebuha, šudre (delavci, služabniki) iz njegovih nog in samaṇe (asketi) iz njegovih podplatov

[6] Veliki pekel, tudi imenovan Avīci, je natančno opisan v MN 130.16–19.

[7] Buddha Kakusandha se imenuje brahmin v smislu MN 39.24.

[8] Referenca je na SN 51:14/v.269–70.

[9] Glej MN 37.11.

[10] Glej MN 37.12.

[11] Referenca je na SN 6:5/i.145.

[12] Ta verz se nanaša na mojstrstvo častitega Moggallāna, da z neobičajno močjo potuje v prostoru kot ptica.

(MN 51) Kandaraka Sutta - Kandaraku

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi z veliko skupino menihov živel pri Čampi, na bregovih jezera Gaggarā[1]. Pessa, sin vodnika slona in popotnik Kandaraka sta odšla k Blaženemu. Pessa je, ko se je poklonil Blaženemu, sedel na stran, medtem ko je Kandaraka z Blaženim izmenjal pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je stopil na stran.[2] Ko je tam stal, je premeril skupino menihov, ki je sedela v popolni tišini in rekel Blaženemu:

(VODENJE SANGHE)

2. "To je čudovito, mojster Gotama, to je neverjetno, kako mojster Gotama vodi skupnost menihov, da prakticira na pravi način. Ti, ki so bili Blaženi, popolni in popolno prebujeni v preteklosti, sedaj vodijo skupnost menihov, da vadi na pravi način, kot to dela sedaj mojster Gotama. In ti, ki bodo Blaženi, popolni in popolno prebujeni v prihodnosti, bodo vodili skupnost menihov, da prakticira na pravilni način, kot to dela sedaj mojster Gotama."

3. "Tako je to, Kandaraka, tako je to! Ti, ki so bili Blaženi, popolni in popolno prebujeni v preteklosti, v najboljšem primeru samo vodijo skupnost menihov, da vadi na pravi način, kot to delam sedaj jaz. In ti, ki bodo Blaženi, popolni in popolno prebujeni v prihodnosti, bodo v najboljšem primeru samo vodili skupnost menihov, da prakticira na pravilni način, kot to delam sedaj jaz.

Kandaraka, v tej skupnosti menihov so menihi, ki so arahanti z uničenimi vplivi, ki so živeli sveto življenje, so naredili kar je bilo potrebno narediti, odložili breme, dosegli resničen cilj, uničili ovire eksistence in so popolnoma osvobojeni skozi končno vednost. In v tej skupnosti menihov so menihi v višjem šolanju, stalne kreposti, živijo stalno krepostno življenje, so pametni, stalno živijo življenje po zdravi pameti. Oni bivajo s svojim umom, ki je dobro utrjen v štirih področjih pozornosti. Katerih štirih? Kandaraka, menih biva v opazovanju telesa kot telesa, goreč, popolnoma zavesten in pozoren, odloži pohlep in obžalovanje za tem svetom. On biva v opazovanju občutkov kot občutkov, goreč, popolnoma zavesten in pozoren, odloži pohlep in obžalovanje za tem svetom. On biva v opazovanju uma kot uma, goreč, popolnoma zavesten in pozoren, odloži pohlep in obžalovanje za tem svetom. On biva v opazovanju pojavov kot pojavov, goreč, popolnoma zavesten in pozoren, odloži pohlep in obžalovanje za tem svetom."

4. Ko je bilo to rečeno, je Pessa, sin vodnika slonov, rekel: "To je čudovito, častiti gospod, to je neverjetno, kako dobro je štiri področja pozornosti oznanil Blaženi: za očiščenje bitij, za obvladovanje žalosti in objokovanja, za izginotje bolečine in bridkosti, za doseg prave poti, za uresničenje Nibbāne. Od časa do časa, častiti gospod, mi belo oblečeni laiki prav tako bivamo z našim umom dobro utrjenim v teh štirih področjih pozornosti. Častiti gospod, mi bivamo v kontempliranju telesa kot telesa ... občutkov

kot občutkov ... uma kot uma ... pojavov kot pojavov, vneto, popolnoma zavestno in pozorno, odložimo pohlep in obžalovanje za tem svetom. To je čudovito, častiti gospod, to je neverjetno, kako sredi človeške zapletenosti, pokvarjenosti in prevare, Blaženi pozna dobrobit in škodo za bitja. Človeštvo je zapleteno, toda živalstvo je popolnoma odkrito. Častiti gospod, jaz lahko vodim slona, ki ga je treba ukrotiti in v času, ki je potreben da napravim izlet tja in nazaj v Čampo, bo slon pokazal vse vrste prevar, dvoumnosti, sprijenosti in sleparstva [tega je zmožen]. Toda ti, ki jih imenujemo naši sužnji, glasniki in služabniki, se obnašajo na en način s telesom, na drug način v govoru, medtem ko njihov um deluje spet na drug način. To je čudovito, častiti gospod, to je neverjetno, kako sredi človeške zapletenosti, pokvarjenosti in prevare, Blaženi pozna dobrobit in škodo za bitja. Človeštvo je zapleteno, toda živalstvo je popolnoma odkrito.”

(ŠTIRI VRSTE POSAMEZNIKOV)

5. “Tako je to, Pessa, tako je to! Človeštvo je zapleteno, toda živalstvo je popolnoma odkrito. Pessa, obstajajo štiri vrste posameznikov, ki jih najdeš na svetu. Katere štiri? Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost sam sebi in sledi praksi mučenja samega sebe. Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih. Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in tudi povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih. Določena vrsta posameznika ne povzroča neprijetnost sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnost drugim ali sledi praksi mučenja drugih. Ker ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim, je on tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva z doživljanjem blaženosti, ko sam postane sveti. Kateri od teh štirih vrst posameznikov zadovolji tvoj um, Pessa?”

“Prve tri ne zadovoljijo mojega uma, častiti gospod, toda zadnja zadovolji moj um.”

6. “Toda, Pessa, zakaj prve tri vrste posameznika ne zadovoljijo tvojega uma?”

“Častiti gospod, vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost samemu sebi in sledi praksi mučenja samega sebe, povzroča neprijetnost in muči samega sebe, čeprav si želi užitek in odmik od bolečin; zato ta vrsta posameznika ne zadovolji mojega uma. In vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih, povzroča neprijetnost in muči druge, ki si želijo užitek in odmik od bolečin; zato ta vrsta posameznika ne zadovolji mojega uma. In vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe, in ki prav tako povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih, povzroča neprijetnost in muči sebe in druge, ki si želijo užitek in odmik od bolečin; zato ta vrsta posameznika ne zadovolji mojega uma. Toda vrsta posameznika, ki ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ki ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi mučenja drugih; ker ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen, in biva z doživljanjem blaženosti, ko sam postane sveti – on ne povzroča neprijetnosti in

mučenja niti sebi ali drugim, ki si želijo užitek in odmik od bolečin. Zato ta vrsta posameznika zadovolji moj um. In sedaj, častiti gospod, mi odhajamo. Mi smo zaposleni in imamo veliko za postoriti.”

“Zdaj je čas, Pessa, da napraviš kar misliš, da je prav.”

Potem se je Pessa, sin vodnika slona, navdušen in vesel besed Blaženega, dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, je ob njegovi desni strani odšel.

7. Kmalu potem ko je odšel, je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi, Pessa, sin vodnika slonov, je pameten, je zelo moder. Če bi sedel še nekaj dlje časa, dokler mu ne bi jaz natančno razložil teh štirih vrst posameznikov, bi to njemu zelo koristilo. Kljub temu mu je to že sedaj zelo koristilo, tudi tako kot je.”

“To je čas, Blaženi, to je čas, Vzvišeni, za Blaženega, da natančno razloži te štiri vrste posameznikov. Ko slišijo to od Blaženega, si bodo menihi zapomnili.”

“Potem, menihi, poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

8. (1) “Menihi, kakšna vrsta posameznika **povzročča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe**? Določen posameznik hodi nag, zavrača dogovore, si liže svoje roke, ne pride, ko se ga prosi, se ne ustavi, ko se ga prosi; ne sprejme prinesene hrane ali hrane posebej pripravljene zanj ali vabila na hrano; ne sprejme ničesar iz lonca, iz skleda, čez prag, čez palico, čez pestič, od dveh, ki se hranita skupaj, od nosečnice, od doječe ženske, od ženske, ki leži z moškim, od tam kjer se hrana javno deli, od tam kjer so psi, od tam kjer brenčijo muhe; ne sprejme rib ali mesa, ne pije žganja, vina ali fermentiranega piva. Hranijo se pri eni hiši z enim grižljajem; hranijo se pri dveh hišah z dvema grižljajema ... hranijo se pri sedmih hišah s sedmimi grižljaji. Živi od enega krožnika na dan. Od dveh krožnikov na dan ... od sedmih krožnikov na dan. Hrani se enkrat na dan, enkrat na dva dni ... enkrat na vsakih sedem dni, in tako do enkrat na štirinajst dni; biva v praksi hranjenja v določenih intervalih. Je jedec zelenjave ali prosa ali divjega riža ali obrezkov kože ali mahu ali riževih otrobov ali riževih odpadkov ali sezamove moke ali trave ali kravjekov. Živi od gozdnih korenin in sadežev, se hrani z odpadlimi sadeži. Oblači se v konopljo, v mešano konopljino tkanino, v mrtvaške prte, v odpadne krpe, v drevesno lubje, v antilopje kože, v trakove antilopje kože, v tkanino iz trave kusa, v tkanino iz lubja, v tkanino iz lesnih ostružkov, v volno iz las, v živalsko volno, v sovina peresa. Puli si lase in brado, sledi praksi puljenja las in brade. Neprestano stoji, zavrača sedenje. Neprestano čepi in je predan vzdrževanju čepečega položaja. Uporablja blazino s trni; on napravi blazino iz trnov za svoje ležišče. Biva v sledenju prakse kopanja v vodi trikrat dnevno, vključno zvečer. Tako na različne načine biva v sledenju prakse mučenja in trpinčenja telesa. To je vrsta posameznika, ki povzročča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe.

9. (2) Kakšna vrsta posameznika, menihi, **povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih**? Določen posameznik je klavec ovc, klavec prašičev, ptičar, postavljalec pasti za divje zveri, lovec, ribič, tat, rabelj, ječar ali ta, ki sledi kateremukoli drugemu takšnemu krvavemu poklicu. To je vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih.

10. (3) Kakšna vrsta posameznika, menihi, **povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in prav tako povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih**? Nek posameznik je maziljeni plemeniti kralj ali premožen brahmin. Ko je na vzhodu mesta zgradil nov tempelj za žrtvovanje in si obril lase in brado, se oblekel v grobo kožo in naoljil svoje telo z gheejem in oljem, se popraskal po hrbtu z jelenjim rogom, vstopi v tempelj za žrtvovanje skupaj s svojo glavno kraljico in svojim brahminskim visokim duhovnikom. Tam leže na gola tla, nastlana s travo. Kralj živi od mleka v prvem sesku krave s teličkom iste barve, medtem ko glavna kraljica živi od mleka v drugem sesku in brahminski visoki duhovnik živi od mleka v tretjem sesku; mleko v četrtem sesku vrže v ogenj, in teliček živi od tega, kar je ostalo. On reče: 'Naj bo toliko bikov zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko volov zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko telic zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko koz zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko ovc zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko dreves posekanih za žrtvene kole, naj bo toliko trave pokošene za žrtvovanje trave.' In potem njegovi sužnji, glasniki in služabniki napravijo priprave, jokajo s objokanimi obrazi, ki jih spodbujajo z grožnjami kaznovanja in s strahom. To je vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih.

11. (4) Kakšna vrsta posameznika, menihi, **ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi povzročanja neprijetnosti drugim** – ta, ker ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva z doživljanjem blaženosti, ko sam postane sveti?

12. Menihi, Tathāgata se pojavi v svet, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. Razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. Uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

13. Gospodar ali gospodarjev sin ali nekdo, ki je rojen v nekem drugem narodu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, razmišlja tako: 'Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena

oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo. Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumena oblačila in gre naprej iz življenja gospodarja v brezdomstvo.

14. Ko je tako **šel naprej in imel meniško šolanje in način življenja**, se z opustitvijo ubijanja živih bitij vzdrži ubijanja živih bitij; s palico in orožjem odloženim na stran, zavestno in milostno biva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega kar ni dano, se vzdrži jemanja tega kar ni dano; jemlje samo to kar je dano, pričakuje le to kar je dano, ko ne krade, biva v čistosti. Z opustitvijo življenja, ki ni v celibatu, se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži vulgarne prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo napačnega govora se vzdrži napačnega govora; govori resnico, se drži resnice, je vreden zaupanja in zanesljiv, ta, ki ni goljuf sveta. Z opustitvijo zlonamernega govora se vzdrži zlonamernega govora; drugje ne ponavlja kar je slišal tukaj z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od teh, niti ne ponavlja tem ljudem kar je slišal nekje z namenom, da razdvaja [te ljudi] od teh; tako je tisti, ki združuje te, ki so razdeljeni, zagovornik prijateljstva, uživa v slogi, se veseli v slogi, je govorec besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori takšne besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeče, saj gredo do srca, so vljudne, ki si jih veliko želi in so mnogim prijetne. Z opustitvijo ogovarjanja se vzdrži ogovarjanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne, koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Prakticira hranjenje enkrat na dan, vzdrži se jesti ponoči in zunaj pravilnega časa. Vzdrži se plesa, petja, glasbe in zabavnih predstav. Vzdrži se nošenja okrasnih vencev, olepševanja sebe z vonjavami in olepševanja sebe z mažami. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovega žita. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja perutnine in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, goveda, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in zemlje. Vzdrži se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se lažnih uteži, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se goljufanja, varanja in sleparstva. Vzdrži se poškodovanja, umorov, ugrabitev, razbojništva, plenjenja in nasilja.

15. Postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Prav tako kot ptica, kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Ko ima to plemenito krepost, doživi v sebi blaženost, da je brezhiben.

16. Ko vidi obliko z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost oči nevarovano, lahko vanj vdrejo slaba stanja poželjivosti in neugajanja, zato prakticira pot njihove zadržanosti, straži sposobnost oči, se zaveže zadržanosti sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko vonja vonj z nosom ... Ko okuša okus z jezikom ... Ko tipa otipljivost s telesom ... Ko spoznava pojav z umom, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost uma nevarovano, lahko vanj vdrejo slaba stanja poželjivosti in neugajanja, zato prakticira pot svoje zadržanosti, straži sposobnost uma, se zaveže zadržanosti sposobnosti uma. Ko ima to plemenito zadržanost sposobnosti, doživlja v sebi blaženost, ki je neomadeževana.

(ZAVEDANJE)

17. On postane ta, ki deluje z zavedanjem, ko gre naprej in se vrača; ki deluje z zavedanjem, ko gleda naprej in gleda stran; ki deluje z zavedanjem, ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem, ko nosi svoja oblačila in nosi svoje zunanje oblačilo in skledo; ki deluje z zavedanjem, ko je, pije, požira hrano in jo okuša; ki deluje z zavedanjem, ko odvaja blato in urinira; ki deluje z zavedanjem, ko hodi, stoji, sedi, zaspi, se zbudi, govori in je tiho.

18. Ko ima to plemenito krepost in to plemenito zadržanost sposobnosti in ko ima to plemenito pozornost in zavedanje, se zateče k osamljenemu počivališču: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame.

(PET OVIR)

19. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti.

Z opustitvijo **želja** po svetu, biva z umom prostim želja; svoj um očisti želja.

Z opustitvijo **zlobe in sovraštva**, biva z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobe in sovraštva.

Z opustitvijo **otopelosti in zaspanosti**, biva prost otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti.

Z opustitvijo **nemira in obžalovanja**, biva prost nemira, z umom, ki je notranje umirjen; svoj um očisti nemira in obžalovanja.

Z opustitvijo **dvoma**, biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; svoj um očisti dvoma.

(ŠTIRI DŽHANE)

20. Ko je tako odstranil teh pet ovir, onesnaženj uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v **prvi džhāni**, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote.

21. Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v **drugi džhāni**, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja.

22. Ko izgine zadovoljstvo, vstopi in biva v **tretji džhāni**, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.'

23. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, vstopi in biva v **četrti džhāni**, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

(TRI VEDNOSTI)

24. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga **usmeri k spominu na pretekla življenja**. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

25. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga **usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij**. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta ugledna bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar ta ugledna bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, celo v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji.

26. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga **usmeri k vednosti uničenja vplivov**. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

27. Ko ve in vidi na ta način, je njegov um osvobojen vpliva čutne želje, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, **pride vednost: 'Osvobojeno je.'** On razume: 'Rojstvo je uničeno. Duhovno življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

28. To, menihi, se imenuje vrsta posameznika, ki ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi povzročanja neprijetnosti drugim – ta, ker ne povzroča neprijetnosti sebi niti drugim, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva v doživljanju blaženosti, ko je sam postal sveti.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Čampa (Campā) – bilo je glavno mesto državnice Anga in pomemben trgovski center. Ležalo naj bi v bližini sedanjega mesta Bhagalpur v Indiji.

[2] Iz razlike v njihovem obnašanju pri pozdravu Buddhe je evidentno, da je Pessa sledilec Buddhe, medtem ko Kandaraka, navzlic njegovemu spoštovanju in občudovanju, pripada drugi verski skupnosti.

(MN 52) Aṭṭhakanāgara Sutta – Človek iz Aṭṭhakanāgara

1. Tako sem slišal. Nekoč je častiti Ānanda živel pri Beluvagāmaku, blizu Vesālīja.
2. Takrat je gospodar Dasama iz Aṭṭhakanāgara prispel v Pāṭaliputti po nekem poslu. Tam je odšel do nekega meniha v parku v Kukkuṭavu in ko mu je izkazal spoštovanje, je

sedel na eno stran in ga vprašal: “Kje sedaj živi častiti Ānanda, častiti gospod? Rad bi videl častitega Ānanda.”

“Častiti Ānanda živi pri Beluvagāmaku blizu Vesālija, gospodar.”

3. Ko je gospodar Dasama končal svoj posel v Pāṭaliputtiju, je odšel do častitega Ānanda pri Beluvagāmaku blizu Vesālija. Ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran in ga vprašal:

“Častiti Ānanda, je bila katerakoli stvar razložena od Blaženega, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen, njegov neosvobojeni um postane osvobojen, njegovi neuničeni vplivi postanejo uničeni in doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel?”

“Da, gospodar, eno takšno stvar je Blaženi razložil.”

“Kaj je ta ena stvar, častiti Ānanda?”

(ENAJST VRAT DO NESMRTNOSTI)

4.(1) “Gospodar, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. On to premisli in razume tako: ‘Ta prva džhāna je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.’ Na tem stališču on doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov, potem zaradi te želje po Dhammi, tega uživanja v Dhammi, z uničenjem petih nižjih ovir postane ta, ki se bo ponovno pojavil spontano [v Čistem bivališču] in tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

To je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen, njegov neosvobojeni um postane osvobojen, njegovi neuničeni vplivi postanejo uničeni in doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

5.(2) Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni ... On to premisli in razume tako: ‘Ta druga džhāna je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.’ Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

6.(3) Ko izgine zadovoljstvo, menih ... vstopi in biva v tretji džhāni ... On to premisli in razume tako: ‘Ta tretja džhāna je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.’ Na tem stališču

doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

7.(4) Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti... menih vstopi in biva v četrti džhāni. On to premisli in razume tako: 'Ta četrti džhāna je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

8.(5) Menih biva prežemajoč eno četrtino z umom prepojenim z dobrohotnostjo, prav tako drugo, prav tako tretjo, prav tako četrto; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod, tako za vse kot zase, on biva s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe. On to premisli in razume tako: 'Ta osvoboditev uma skozi dobrohotnost je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

9.(6) Menih biva prežemajoč eno četrtino z umom prepojenim s sočutjem ... brez zlobe. On to premisli in razume tako: 'Ta osvoboditev uma skozi sočutje je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

10.(7) Menih biva prežemajoč eno četrtino z umom prepojenim s srečoželjnostjo ... brez zlobe. On to premisli in razume tako: 'Ta osvoboditev uma skozi srečoželjnost je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

11.(8) Menih biva prežemajoč eno četrtno z umom prepojenim z mirnodušnostjo ... brez zlobe. On to premisli in razume tako: 'Ta osvoboditev uma skozi mirnodušnost je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

12.(9) S popolnim obvladanjem zaznav snovi, z izginotjem zaznav čutnega vtisa, z nepozornostjo na zaznave raznolikosti, zavedajoč se 'prostor je neskončen,' menih vstopi in biva v področju neskončnega prostora. On to premisli in razume tako: 'Ta pridobitev področja neskončnega prostora je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

13.(10) S popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se 'zavest je neskončna,' menih vstopi in biva v področju neskončne zavesti. On to premisli in razume tako: 'Ta pridobitev področja neskončne zavesti je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov ... ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi ... v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen ... doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel.

14.(11) S popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tukaj je nič,' menih vstopi in biva v področju ničnosti. On to premisli in razume tako: 'Ta pridobitev področja ničnosti je pogojena in narejena iz hotenja. Toda, karkoli je pogojeno in narejeno iz hotenja je nestalno, predmet prenehanja.' Na tem stališču doseže uničenje vplivov. Toda, če ne doseže uničenja vplivov, potem zaradi te želje po Dhammi, tega uživanja v Dhammi' z uničenjem petih nižjih ovir, on postane ta, ki se bo ponovno pojavil spontano [v Čistem bivališču] in tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta.

Tudi to je ena stvar, ki jo je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v kateri, če menih biva marljiv, vnet in odločen, njegov neosvobojeni um postane osvobojen, njegovi neuničeni vplivi postanejo uničeni in doseže najvišjo varnost pred vezanostjo, ki je prej ni dosegel."

15. Ko je Ānanda to povedal, mu je gospodar Dasama iz Aṭṭhakanāgare rekel: “Častiti Ānanda, kakor če mož, ki išče en vhod do skritega zaklada, pride naenkrat do enajstih vhodov do skritega zaklada, tako tudi, ko sem iskal ena vrata do Nesmrtnosti, sem prišel naenkrat do enajstih vrat do Nesmrtnosti.[1] Prav tako, kot če ima mož hišo z enajstimi vrati in ko to hišo zajame ogenj, lahko pobegne na varno skozi katerakoli od teh enajstih vrat, tako jaz lahko varno pobegnem skozi katerakoli od teh enajstih vrat do Nesmrtnosti. Častiti gospod, ti sektaši bodo celo iskali učiteljevo plačilo za njihovega učitelja; zakaj ne bi jaz daroval častitemu Ānandi?”

16. Potem je gospodar Dasama iz Aṭṭhakanāgara zbral skupino menihov iz Pāṭaliputta in Vesālīja in jih s svojimi rokami postregel in zadovoljil z različnimi vrstami dobre hrane. Vsakemu menihu je podaril par oblačil in tri oblačila častitemu Ānandi, ter mu zgradil bivališče vredno petsto[2].

Opombe

[1] Enajst “vrat do Nesmrtnosti” so štiri džhāne, štiri *brahmavihāre* in prvi trije nematerialni dosežki, ki se uporabljajo kot področja za razvoj vpogleda in dosego arahantstva.

[2] To bi bilo petsto *kahāpanov*, kar je standardna denarna enota tistega časa.

(MN 53) Sekha Sutta – Učenec v višji vadbi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyan pri Kapilavatthu v Nigrodhovem parku.

2. Takrat je bila tam zgrajena nova dvorana za skupna srečanja za Sakyane iz Kapilavattha in do sedaj se v njej ni naselil še noben asket ali brahmin ali človeško bitje. Takrat so Sakyani iz Kapilavattha odšli do Blaženega. Ko so mu izkazali spoštovanje, so sedli na stran in mu rekli:

“Častiti gospod, pred kratkim je bila tukaj zgrajena dvorana za srečanja za Sakyane iz Kapilavattha in do sedaj se v njej ni naselil še noben asket ali brahmin ali človeško bitje. Častiti gospod, naj jo Blaženi prvi uporabi. Ko jo bo Blaženi prvi uporabil, jo bodo potem

za njim uporabili Sakyani iz Kapilavattha. To bo vodilo do njihovega blagostanja in sreče za dolgo časa.”[1]

3. Blaženi se je strinjal v tišini. Ko so videli, da se je strinjal, so vstali s svojih sedežev in ko so mu izkazali spoštovanje, so ga z njihove desne strani obšli in odšli do dvorane za srečanja. To so popolnoma prekrili s pregrinjali, pripravili sedeže, postavili velik vrč z vodo in obesili oljno svetilko. Potem so odšli do Blaženega in ko so mu izkazali spoštovanje, so obstali ob strani in rekli:

“Častiti gospod, dvorano za srečanja je popolnoma prekrita s pregrinjali in sedeži so pripravljeni, postavljen je bil velik vrč z vodo in obešena oljna svetilka. Sedaj je čas za Blaženega, da naredi, kar misli, da je primerno.”

4. Blaženi je oblečen in s svojo skledo in zunanjim oblačilom odšel z veliko skupino menihov do dvorane za srečanja. Ko je prispel, si je umil noge, vstopil v dvorano in sedel ob središčni steber, tako da je gledal proti vzhodu. Menihi so si umili svoje noge, vstopili v dvorano in sedli ob zahodni zid, da so gledali proti vzhodu, z Blaženim pred seboj. In Sakyani iz Kapilavattuja so si umili svoje noge, vstopili v dvorano in sedli ob vzhodni zid, da so gledali proti zahodu, z Blaženim pred seboj.

5. Ko je Blaženi velik del noči poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil Sakyane iz Kapilavattha z govorom o Dhammi, je rekel častitemu Ānandi: “Ānanda, povej Sakyanom iz Kapilavattha o učencu v višji vadbi, ki je vstopil na pot. Boli me hrbet, spočil se bom.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Ānanda.

Potem je Blaženi pripravil svoje štirikrat prepognjeno ogrinjalo in legel na svojo desno stran v levji položaj, z eno nogo, ki je prekrivala drugo, pozoren in popolnoma zavesten, potem ko je v svojem umu določil čas za vstajanje.

6. Potem je častiti Ānanda nagovoril Sakyana Mahānama:

(VIŠJA VADBA)

“Mahānama, plemeniti učenec, ki ima krepost, varuje vrata svojih čutnih sposobnosti, je zmeren v uživanju hrane in predan budnosti; ima sedem dobrih kvalitete; on je ta, ki doseže po svoji volji, brez napora ali težav štiri džhāne, ki predstavljajo višji um in zagotavljajo prijetno bivanje tukaj in sedaj.

7. In kako plemeniti učenec **ima krepost**? Plemeniti učenec je kreposten, biva zadržan z zadržanostjo meniškega zakonika, je popoln v obnašanju in pazljivosti in vidi strah v najmanjši napaki, vadi s prevzetimi vadbenimi navodili. Tako ima plemeniti učenec krepost.

8. In kako plemeniti učenec **varuje vrata svojih čutnih sposobnosti**? Pri gledanju stvari z očmi, se plemeniti učenec ne oprime njenih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost

oči nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva, on prakticira pot njihovih zadržanj, varuje sposobnost oči, loti se zadržanja sposobnosti oči. Pri poslušanju zvoka z ušesi ... Pri vonjanju vonja z nosom ... Pri okušanju okusa z jezikom ... Pri dotikanju otipljivega predmeta s telesom ... pri opažanju pojava z umom, se plemeniti učenec ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost uma nevarovano, ga lahko napadejo zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva, on prakticira pot njihovega zadržanja, varuje sposobnost uma, loti se zadržanja sposobnosti uma. Tako plemeniti učenec varuje vrata svojih čutnih sposobnosti.

9. In kako je plemeniti učenec **zmeren v uživanju hrane**? Ko modro premisli, plemeniti učenec ne vzame hrane niti za zabavo niti za omamo niti zaradi fizične lepote in privlačnosti, ampak le za vzdrževanje in trajanje tega telesa, za končanje nelagodja in za podporo svetemu življenju: 'Tako bom končal s starimi občutki, ne da bi vzbudil nove občutke in bom zdrav in brezhiben in bom živel v udobju.' Tako je plemeniti učenec zmeren v uživanju hrane.

10. In kako je plemeniti učenec **predan budnosti**? Med dnevom, ko hodi nazaj in naprej in ko sedi, plemeniti učenec čisti svoj um ovirajočih stanj. V prvem delu noči, ko hodi nazaj in naprej in ko sedi, čisti svoj um ovirajočih stanj. V srednjem delu noči, leže na desno stran v levji položaj, z eno nogo, ki prekriva drugo, pozoren in popolnoma zavesten, potem ko je v svojem umu določil čas za vstajanje. Po vstajanju, v tretjem delu noči, ko hodi nazaj in naprej in ko sedi, čisti svoj um ovirajočih stanj. Tako je plemeniti učenec predan budnosti.

11. In kako ima plemeniti učenec **sedem dobrih kvalit**et? (1) Plemeniti učenec ima zaupanje; on položi svojo zaupanje v Tathāgatovo prebujenje: 'Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen.'

12. (2) Ima sram; sram ga napačnega ravnanja v telesu, govoru in umu, sram ga je zapletanja v zla slaba dejanja.

13. (3) Strah ga je napačnega ravnanja; strah ga je napačnega ravnanja v telesu, govoru in umu, strah ga je zapletanja v zla slaba dejanja.

14. (4) Veliko se uči, si zapomni kaj se uči in utrjuje, kaj se je naučil. Takšna učenja so dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem, in razodevajo sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno – takšnih učenj kot je to, se je veliko učil, si jih zapomnil, obvladal ustno, jih raziskoval z umom in dobro prodril vanje s pogledom.

15. (5) Je energičen in opušča slaba stanja in se ukvarja z dobrimi stanji; je trden, si odločno prizadeva, ni brezbrizen v razvijanju dobrih stanj.

16. (6) Ima pomnjenje; ima najvišje pomnjenje in sposobnost; spomni se in si zopet priklīče v spomin to, kar je bilo narejeno dolgo tega in se govorilo dolgo tega.[2]

17. (7) Je moder; ima modrost glede pojavljanja in izginjanja, ki je plemenita in prodirajoča in vodi do popolnega uničenja neprijetnosti. Tako ima plemeniti učenec sedem dobrih kvalitēt.

18. In kako je plemeniti učenec ta, ki doseže po svoji volji, brez napora ali težav **štiri džhāne**, ki predstavljajo višji um in zagotavljajo prijetno bivanje tukaj in sedaj? Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, plemeniti učenec vstopi in biva v prvi džhāni ... Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Tako je plemeniti učenec ta, ki doseže po svoji volji, brez napora ali težav štiri džhāne, ki predstavljajo višji um in zagotavljajo prijetno bivanje tukaj in sedaj.

19. Ko je plemeniti učenec tako postal ta, ki ima krepost, ki varuje vrata svojih čutnih sposobnosti, ki je zmeren v uživanju hrane, ki je predan budnosti, ki ima sedem dobrih kvalitēt, ki doseže po svoji volji, brez napora ali težav štiri džhāne, ki predstavljajo višji um in zagotavljajo prijetno bivanje tukaj in sedaj, se ima za tistega, ki je v višji vadbi, ki je vstopil na pot. Njegova jajca so nepokvarjena; on je sposoben prodreti ven, sposoben prebujenja, sposoben doseči najvišjo varnost pred vezanostjo.

Predpostavimo, da je tam kokoš z osmimi ali desetimi ali dvanajstimi jajci, ki jih je pokrila, valila in pravilno negovala. Tudi če si tega ne želi: 'Oh, da bi moji piščanci predrli svoje lupine s svojimi kremplji in kljuni in se varno izlegli!' so piščanci sposobni predrti svoje lupine s svojimi kremplji in se varno izleči. Tako tudi, ko je plemeniti učenec postal ta, ki ima krepost ... se ima za tistega, ki je v višji vadbi, ki je vstopil na pot. Njegova jajca so nepokvarjena; sposoben je prodreti ven, sposoben prebujenja, sposoben doseči najvišjo varnost pred vezanostjo.

20. Na temelju mirnodušnega pomnjenja največje čistosti, **se ta plemeniti učenec spomni svojih mnogoterih preteklih življenj**, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi

spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj. To je njegovo prvo predrtje, podobno temu, ki ga napravi piščanec skozi svojo lupino.

21. Na temelju mirnodušnega pomnjenja največje čistosti, z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, ta **plemeniti učenec vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo**, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta ugledna bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar ta ugledna bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu z njihovimi dejanji. To je njegovo drugo predrtje, podobno temu, ki ga napravi piščanec skozi svojo lupino.

22. Na temelju mirnodušnega pomnjenja največje čistosti, kar je sam zase uresničil z direktno vednostjo, ta plemeniti učenec tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez nečistosti z uničenjem nečistosti. To je njegovo tretje predrtje, podobno temu, ki ga napravi piščanec skozi svojo lupino.

23. Ko ima plemeniti učenec krepost, to pripada njegovemu obnašanju. Ko varuje vrata svojih čutnih sposobnosti, to pripada njegovemu obnašanju. Ko je zmeren v uživanju hrane, to pripada njegovemu obnašanju. Ko je predan budnosti, to pripada njegovemu obnašanju. Ko ima sedem dobrih kvalitiet, to pripada njegovemu obnašanju. Ko je on ta, ki doseže po svoji volji, brez napora ali težav štiri džhāne, ki predstavljajo višji um in zagotavljajo prijetno bivanje tukaj in sedaj, to pripada njegovemu obnašanju.[3]

24. Ko se spomni svojih mnogoterih minulih življenj ... z njihovimi vidiki in posebnostmi, to pripada njegovi pravi vednosti. Ko z očesom prebujenega ... vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo in razume, kako bitja umirajo z ozirom na njihova dejanja, to pripada njegovi pravi vednosti. Ko z njegovim lastnim uresničenjem z direktno vednostjo tukaj in sedaj **vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo**, kar je brez nečistosti z uničenjem nečistosti, kar pripada njegovi pravi vednosti.

25. Za tega plemenitega učenca je tako rečeno, da je odličen v pravi vednosti, odličen v obnašanju, odličen v pravi vednosti in obnašanju. In te verze je izrekel Brahmā Sanankumāra:

'Za plemeniti narod se jemlje,
da so to najboljši ljudje glede na rod;

toda najboljši med božanstvi in ljudmi je ta,
ki je popoln v pravi vednosti in obnašanju.’

Te verze je lepo zapel Brahmā Sanankumāra, ne slabo; bilo je dobro rečeno in ne slabo; ima pomen in ni brez pomena; in Blaženi je odobril.”[4]

26. Potem se je Blaženi dvignil in nagovoril častitega Ānando: “Dobro, dobro, Ānanda! Dobro je, da si govoril Sakyanom iz Kapilavattha o učencu v višji vadbi, ki je stopil na pot.”

To je tisto, kar je rekel častiti Ānanda. Učitelj je odobril. Sakyani iz Kapilavattha so bili zadovoljni in navdušeni v besedah častitega Ānande.

Opombe

[1] Verjeli so, da je vir zaslug za te, ki zgradijo novo prebivališče, da povabijo ugledno religiozno osebo, da prebije v zgradbi tudi le eno samo noč, preden se sami v njej naselijo. To verovanje se nadaljuje v budističnih deželah tudi sedaj in ljudje, ki zase zgradijo novo hišo, pogosto povabijo menihe, da v njej celo noč recitirajo *paritta* (zaščitne) sutte, preden se sami vselijo.

[2] Tukaj tekst razloži *sati*, pozornost, s sklicevanjem na njen originalni pomen – spomin. Razmerje med dvema pomenoma *sati* – spomin in pozornost, se lahko formulira tako: močna pozornost na sedanost tvori osnovo za natančen spomin o preteklosti.

[3] To predstavlja tradicionalni seznam petnajstih dejavnikov, ki tvori obnašanje (*carāṇa*), kar je pogosto povezano s tremi naslednjimi tipi vednosti v popolnem tečaju vadbe.

[4] Te verze je Buddha odobril v DN 3.1.28 in DN 18.17–29.

(MN 54) Potaliya Sutta - Potaliyi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Anguttarāpanov, pri mestu z imenom Āpaṇa.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Āpaṇo po miloščino. Ko je pešačil po miloščino v Āpaṇi in se vrnil, po svojem obroku, je odšel do nekega gozdička, da bi prebil dan. Ko je prišel v gozdiček, je sedel ob vznožje drevesa.

3. Gospodar Potaliya je hodil in pešačil za vadbo. Nosil je vsa oblačila, skupaj z dežnikom in sandali. On je prav tako odšel v gozdiček in ko je prišel v gozdiček, je odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je stopil na stran. Blaženi mu je rekel: "Tam so sedeži, gospodar, sedi če hočeš."

Ko je bilo to rečeno, je gospodar Potaliya pomislil: "Asket Gotama me je nagovoril kot 'gospodar,'" in je jezen in nezadovoljen ostal v tišini.

V drugo mu je Blaženi rekel: "Tam so sedeži, gospodar, sedi če hočeš." In v drugo je gospodar Potaliya pomislil: "Asket Gotama me je nagovoril kot 'gospodar,'" in je jezen in nezadovoljen ostal v tišini

V tretje mu je Blaženi rekel: "Tam so sedeži, gospodar, sedi če hočeš." Ko je bilo to rečeno, je gospodar Potaliya pomislil: "Asket Gotama me je nagovoril kot 'gospodar,'" in je jezen in nezadovoljen rekel Blaženemu: "Mojster Gotama, ni niti primerno niti dostojno, da me nagovoriš kot 'gospodar.'"

"Gospodar, imaš videz, znamenja in znake gospodarja."

(KONČANJE S POSLI)

"Kljub temu, mojster Gotama, jaz sem opustil vse svoje delo in končal z vsemi svojimi posli."

"Na kakšen način si opustil vse svoje delo, gospodar in končal z vsemi svojimi posli?"

"Mojster Gotama, jaz sem predal vse svoje premoženje, žito, srebro in zlato svojim otrokom, kot njihovo dediščino. Jaz jim ne svetujem ali grajam o teh zadevah, živim le za hrano in oblačila. Tako sem opustil vse svoje delo in končal z vsemi svojimi posli."

"Gospodar, končanje s posli kot ti to opisuješ je ena stvar, ampak končanje s posli v disciplini Plemenitega je drugačno."

“Kaj je končanje s posli, kot je to v disciplini Plemenitega, častiti gospod? Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi me Blaženi učil Dhamme, pokazal, kakšno je končanje s posli v disciplini Plemenitega.”

“Potem poslušaj, gospodar, in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril gospodar Potaliya. Blaženi je rekel:

4. “Gospodar, **osem stvari je v disciplini Plemenitega, ki vodijo do končanja s posli**. Katerih osem?

S podporo ne-ubijanja živih bitij, je ubijanje živih bitij potrebno opustiti.

S podporo jemanja samo tega, kar je dano, je jemanje tega, kar ni dano, potrebno opustiti.

S podporo resnicoljubnega govora, je lažnivi govor potrebno opustiti.

S podporo ne-zlonamernega govora, je zlonamerni govor potrebno opustiti.

S podporo opustitve plenilstva in pohlepa, je plenilstvo in pohlep potrebno opustiti.

S podporo opustitve žaljenja in zmerjanja, je žaljenje in zmerjanje potrebno opustiti.

S podporo opustitve jeze in vznemirjanja, je jezo in vznemirjanje potrebno opustiti.

S podporo ne-arogance, je aroganco potrebno opustiti.

To je osem stvari, ki so na kratko navedene, ne da bi bile natančno razložene, ki vodijo do končanja s posli v disciplini Plemenitega.”

5. “Častiti gospod, bilo bi dobro, če bi mi iz milosti Blaženi razložil v podrobnostih teh osmih stvari, ki vodijo do končanja s posli v disciplini Plemenitega, ki so bile na kratko navedene, ne da bi bile natančno razložene.”

“Potem poslušaj, gospodar, in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril gospodar Potaliya. Blaženi je rekel:

6. “‘S podporo ne-ubijanja živih bitij, je ubijanje živih bitij potrebno opustiti.’ Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Plemeniti učenec premisli: ‘Jaz prakticiram pot opuščanja in končanja te ovire, zaradi katere bi lahko ubil živa bitja. Če bi ubil živa bitja, bi krivil sebe za to dejanje; modri, ko bi to preiskal, bi me grajal za moje dejanje; in ob razpadu telesa, po smrti, bi zaradi ubijanja živih bitij lahko pričakoval nesrečen kraj. Toda to ubijanje živih bitij je samo po sebi ovira in zapreka. In medtem, ko lahko vplivi, neprijetnosti in vročica nastanejo z ubijanjem živih bitij, ni vplivov, neprijetnosti in vročice v teh, ki se vzdržijo ubijanja živih bitij.’ Tako je bilo rečeno z ozirom na to: ‘S podporo ne-ubijanju živih bitij, mora biti ubijanje živih bitij opuščeno.’

7. ‘S podporo jemanja samo tega, kar je dano, je jemanja tega, kar ni dano, potrebno opustiti.’ Tako je bilo rečeno ...

8. ‘S podporo resnicoljubnega govora, je lažnivi govor potrebno opustiti.’ Tako je bilo rečeno ...

9. 'S podporo nezlonamerne govora, je zlonamerni govor potrebno opustiti.' Tako je bilo rečeno ...

10. 'S podporo neplenilstva in nepohlepa, je plenilstvo in pohlep potrebno opustiti.' Tako je bilo rečeno ...

11. 'S podporo nežaljenja in nezmerjanja, je žaljenje in zmerjanje potrebno opustiti.' Tako je bilo rečeno ...

12. 'S podporo nejeze in nevznemirjenja, je jezo in vznemirjenje potrebno opustiti.' Tako je bilo rečeno ...

13. 'S podporo nearogance, je aroganco potrebno opustiti.' Tako je bilo rečeno. In z ozirom na kaj je bilo to rečeno? Plemeniti učenec premisli: 'Jaz prakticiram pot opuščanja in končanja teh ovir, zaradi katerih sem lahko aroganten. Če bi bil aroganten, bi krivil sebe za to; modri, ko bi to preiskal, bi me grajal za moje dejanje; in ob razpadu telesa, po smrti, bi zaradi arogance lahko pričakoval nesrečni kraj. Toda ta aroganca je sama po sebi ovira in zapreka. In medtem ko vplivi, neprijetnosti in vročica lahko nastanejo z aroganco, ni vplivov, neprijetnosti in vročice v tem, ki ni aroganten.' Tako je bilo rečeno z ozirom na to: 'S podporo ne-arogance, mora biti aroganca opuščena.'

14. Teh osem stvari, ki vodijo do končanja s posli v disciplini Plemenitega, je bilo sedaj natančno podano. Toda končanje s posli v disciplini Plemenitega še ni bilo doseženo v celoti in v vseh pogledih."

(KONČANJE V CELOTI IN V VSEH POGLEDIH)

"Častiti gospod, kako je končanje s posli v disciplini Plemenitega doseženo v celoti in v vseh pogledih? Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi me Blaženi učil Dhammo in mi prikazal, kako je končanje s posli v disciplini Plemenitega doseženo v celoti in v vseh pogledih."

"Potem poslušaj, gospodar, in skrbno pazi, kaj bom povedal."

"Da, častiti gospod," je odgovoril gospodar Potaliya. Blaženi je rekel:

15. "Gospodar, zamisli si, da pes, prevzet z lakoto in slabostjo, čaka ob mesnici. Potem bi mesar ali njegov pomočnik prišel ven z okostjem kosti brez mesa, pomazanem s krvjo in ga vrgel psu. Kaj misliš, gospodar? Bi se ta pes znebil svoje lakote in slabosti z glodanjem takega okostja kosti brez mesa, pomazanega s krvjo?"

"Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker je bilo to okostje, ki ga sestavljajo samo kosti, brez mesa, pomazano s krvjo. Na koncu bi bil ta pes utrujen in razočaran."

"Tako tudi, gospodar, plemeniti učenec premisli: 'Čutne užitke je Blaženi primerjal z okostjem; zagotavljajo veliko neprijetnosti in veliko obupa, ker je nevarnost v njih velika.' Ko je videl tako kot v resnici je, s pravilno modrostjo, je zavrnil mirnodušnost, ki

je razlikovalna, temelji na različnosti in je razvil mirnodušnost, ki je poenotena, temelji na enotnosti, kjer predpostavke glede snovnosti tega sveta popolnoma prenehajo brez ostanka.

16. Gospodar, zamisli si jastreba, čapljo ali sokola, ki je zgrabil košček mesa in poletel, potem pa vzletijo jastrebi, čaplje in sokoli in mu sledijo, ga kljuvajo in ščipajo. Kaj misliš, gospodar? Če ta jastreb, čaplja ali sokol ne spusti tega koščka mesa, ali se ne bo izpostavil smrti ali smrtnemu trpljenju zaradi tega?”

“Da, častiti gospod.”

“Tako tudi, gospodar, plemeniti učenec premisli: ‘Čutne užitke je Blaženi primerjal s koščkom mesa; zagotavljajo veliko neprijetnosti in veliko obupa, ker je nevarnost v njih velika.’ Ko je videl to kot v resnici je, s pravilno modrostjo ... predpostavke glede snovnosti tega sveta popolnoma prenehajo brez ostanka.

17. Gospodar, zamisli si, da človek vzame plamenečo travno baklo in odide proti vetru. Kaj misliš, gospodar? Če ta mož ne bo hitro opustil te plameneče travne bakle, ali ne bi ta plameneča travna bakla ožgala njegove roke ali nekega drugega dela telesa, tako da se lahko izpostavi smrti ali smrtnemu trpljenju zaradi tega?”

“Da, častiti gospod.”

“Tako tudi, gospodar plemeniti učenec premisli: ‘Čutne užitke je Blaženi primerjal s travnato baklo; zagotavljajo veliko neprijetnosti in veliko obupa, ker je nevarnost v njih velika.’ Ko je videl tako kot v resnici je, s pravilno modrostjo ... predpostavke glede snovnosti tega sveta popolnoma prenehajo brez ostanka.

18. Gospodar, zamisli si oglarsko jamo, globljo od višine človeka, polno žarečega oglja, brez plamena ali dima. Potem pride človek, ki hoče živeti in ne umreti, ki hoče užitek in odmaknjenost od bolečine, pa ga dva močna moža z obema rokama zgrabita in ga povlečeta proti tej oglarski jami. Kaj misliš, gospodar? Ali bo mož zvil svoje telo tako ali drugače?”

“Da, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker ta mož ve, da se bo izpostavil smrti ali smrtnemu trpljenju, če pade v to oglarsko jamo.”

“Tako tudi, gospodar, plemeniti učenec premisli: ‘Čutne užitke je Blaženi primerjal z oglarsko jamo; zagotavljajo veliko neprijetnosti in veliko obupa, ker je nevarnost v njih velika.’ Ko je videl tako kot v resnici je, s pravilno modrostjo ... predpostavke glede snovnosti tega sveta popolnoma prenehajo brez ostanka.

19. Gospodar, zamisli si človeka, ki sanja o ljubkih parkih, ljubkih gozdičkih, ljubkih tratah in ljubkih jezerih, in ko hodi, ne vidi ničesar od tega. Tako tudi, gospodar, plemeniti učenec premisli: ‘Čutne užitke je Blaženi primerjal s sanjami; zagotavljajo veliko neprijetnosti in veliko obupa, ker je nevarnost v njih velika.’ Ko je videl tako kot v

resnici je, s pravilno modrostjo ... predpostavke glede snovnosti tega sveta popolnoma prenehajo brez ostanka.

20. Gospodar, zamisli si, da si je človek izposodil stvari – razkošno kočijo in fine dragocene uhane – in s temi sposojenimi stvarmi odšel na tržnico. Ljudje, ki bi ga videli, bi rekli: ‘Gospodje, tam je bogati človek! Tako bogati človek uživa v svojem bogastvu!’ Potem bi lastniki, kadarkoli bi ga zagledali, vzeli nazaj svoje stvari. Kaj misliš, gospodar? Bi bilo to dovolj za tega človeka, da postane potrto?”

“Da, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker so mu lastniki vzeli nazaj njihove stvari.”

“Tako tudi, gospodar, plemeniti učenec premisli: ‘Čutne užitke je Blaženi primerjal s sposojenimi stvarmi; zagotavljajo veliko neprijetnosti in veliko obupa, ker je nevarnost v njih velika.’ Ko je videl tako kot v resnici je, s pravilno modrostjo ... predpostavke glede snovnosti tega sveta popolnoma prenehajo brez ostanka.

21. Gospodar, zamisli si, da je nedaleč od neke vasi ali mesta gosti gaj, v katerem je drevo, polno sadja, vendar noben njegov sadež ni padel na tla. Potem je prišel človek, ki je potreboval sadje, iskal sadje, taval v iskanju sadja in prišel v gaj in videl drevo polno sadja. Pomislil je: ‘To drevo je polno sadja, toda noben njegov sadež ni padel na tla. Vem kako splezati na drevo, torej, naj splezam na drevo, se najem sadja kolikor hočem in si napolnim torbo.’ In tako je naredil. Potem je prišel drugi človek, ki je potreboval sadje, iskal sadje, taval v iskanju sadja, in je imel ostro sekuro in je tudi on prišel v gaj in videl drevo polno sadja. Pomislil je: ‘To drevo je polno sadja, toda noben njegov sadež ni padel na tla. Jaz ne znam plezati na drevo, zato naj posekam drevo pri njegovem vznožju, se najem sadja koliko hočem in napolnim svojo torbo.’ In tako je naredil. Kaj misliš, gospodar? Če ta prvi človek, ki je splezal na drevo ne bi hitro prišel z drevesa, ko je drevo padlo, ali si ne bi zlomil svojih rok ali svojih nog ali nekega drugega dela svojega telesa, tako, da bi se lahko izpostavil smrti ali smrtnemu trpljenju zaradi tega?”

“Da, častiti gospod.”

“Tako tudi, gospodar, plemeniti učenec premisli: ‘Čutne užitke je Blaženi primerjal s sadnim drevesom; zagotavljajo veliko neprijetnosti in veliko obupa, ker je nevarnost v njih velika.’ Ko je videl tako kot v resnici je, s pravilno modrostjo, se je izognil mirnodušnosti, ki je razlikovalna, temelji na različnosti in razvil mirnodušnost, ki je poenotena, temelji na enotnosti, kjer predpostavke glede snovnosti tega sveta popolnoma prenehajo brez ostanka.

22. Na temelju mirnodušnega pomnjenja največje čistosti, se ta plemeniti učenec spomni svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, sto rojstev, tisoč rojstev, sto tisoč rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: ‘Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja

hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

23. Na temelju mirnodušnega pomnjenja največje čistosti, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, ta plemeniti učenec vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji.

24. Na temelju mirnodušnega pomnjenja največje čistosti, s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, ta plemeniti učenec tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov.

25. Na tej točki, gospodar, je bilo končanje s posli v disciplini Plemenitega doseženo v celoti in na vse načine. Kaj misliš, gospodar? Ali vidiš v sebi kakršnokoli končanje s posli, kakor je to končanje s posli v disciplini Plemenitega, ko je to doseženo v celoti in na vse načine?"

"Častiti gospod, kdo sem jaz, da bi imel kakršnokoli končanje s posli v celoti in na vse načine, kot je to v disciplini Plemenitega? Jaz sem resnično daleč, častiti gospod, od takega končanja s posli v disciplini Plemenitega, ko je bilo doseženo v celoti in na vse načine. Ker, častiti gospod, čeprav popotniki drugih sekt niso popolni, si mi zamišljamo, da so popolni; čeprav ti niso popolni, jih hranimo s hrano popolnih; čeprav ti niso popolni, jih postavimo na prostor popolnih. Toda, čeprav menihi so popolni, si zamišljamo, da niso popolni; čeprav so popolni, jih hranimo s hrano teh, ki niso popolni; čeprav so popolni, jih postavimo na prostor teh, ki niso popolni. Toda sedaj, častiti gospod, ker popotniki drugih sekt niso popolni, bomo razumeli, da niso popolni; ker niso popolni, jih bomo hranili s hrano teh, ki niso popolni; ker niso popolni, jih bomo postavili na mesto teh, ki niso popolni. Toda, ker menihi so popolni, bomo razumeli, da so popolni; ker so popolni, jih bomo hranili s hrano popolnih; ker so popolni, jih bomo postavili na mesto teh, ki so popolni. Častiti gospod, Blaženi je navdihnil v meni ljubezen do asketov, zaupanje v askete, spoštovanje do asketov.

26. Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes naj si me mojster Gotama zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

(MN 55) Jīvaka Sutta - Dživaku

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Rādžagahu v gozdičku mangov Dživaka Komārabhacca.[1]

2. Dživak Komārabhacca je odšel do Blaženega in ko mu je izkazal spoštovanje, je sedel na stran in rekel Blaženemu:

(UŽIVANJE MESA)

3. “Častiti gospod, tole sem slišal: ‘Za asketa Gotamo koljejo živa bitja; asket Gotama ve, da je meso pripravljeno zanj iz živali, ki so bile ubite zanj.’ Častiti gospod, vsem, ki tako govorijo povej, kaj je Blaženi rekel in naj ga napačno ne predstavljajo s tem, kar je nasprotno dejstvom? Ali oni razlagajo v skladu z Dhammo, da se ničesar kar določa temelj za obsodbo, ne more upravičeno sklepati iz njihovih trditev?”

4. “Dživak, ti, ki tako govorijo, ne rečejo kar sem povedal, ampak me napačno predstavljajo s tem kar ni res in je v nasprotju z dejstvi.

5. Dživak, jaz pravim, da obstajajo trije primeri, ko **se meso naj ne uživa**: ko se vidi, sliši ali obstaja sum [da se je živo bitje zaklalo za meniha]. Jaz pravim, da se tega mesa ne sme uživati v teh treh primerih. Jaz pravim, da obstajajo trije primeri, v katerih **se meso lahko uživa**: ko se ne vidi, ne sliši in ne sumi [da se je živo bitje zaklalo za meniha]. Jaz pravim, da se meso lahko uživa v teh treh primerih.

6. Dživak, neki menih živi v odvisnosti od določene vasi ali mesta. On biva s prežemanjem ene četrte z umom prežetim z dobrohotnostjo, prav tako druge, prav tako tretje, prav tako četrte; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod, tako za vse, kot zase, on biva s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z dobrohotnostjo, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe. Potem pride do njega gospodar ali gospodarjev sin in ga povabi na kosilo naslednjega dne. Menih sprejme, če želi. Ko se noč konča, se zjutraj obleče, vzame svojo skledo in zunanje oblačilo in odide v hišo tega

gospodarja ali gospodarjevega sina in sede na sedež, ki je bil pripravljen. Potem mu gospodar ali gospodarjev sin postreže z dobro miloščino. On ne pomisli: 'Kako dobro me gospodar ali gospodarjev sin streže z dobro miloščino! Če bi me le gospodar ali gospodarjev sin postregel s tako dobro miloščino v prihodnje!' On ne pomisli tako. Hrani se z miloščino, ne da bi bil navezan nanjo, bil zaslepljen z njo in se povsem predal njej, v njej vidi nevarnost in razume pobeg od nje. Kaj misliš, dživak? Bo to menih ob takšni priložnosti izbral za svojo neprijetnost ali neprijetnost nekoga drugega ali za neprijetnost obeh?" – "Ne, častiti gospod." – "Ali ne bo ta menih ob tej priliki vzdrževal sebe z brezmadežno hrano?"

7. "Da, častiti gospod. Jaz sem to slišal, častiti gospod: 'Brahmā biva v dobrohotnosti.' Častiti gospod, prav to jaz vidim v Blaženem; ker Blaženi biva v dobrohotnosti."

"Dživak, vsako poželenje, vsako sovraštvo, vsako zablodo, kjer se lahko pojavi zlobnost je Tathāgata opustil, odrezal pri koreninah, jo napravi kot palmin štor, jo odstranil, da ni več predmet nastanka v prihodnosti. Če se to, kar si povedal, nanaša na tisto, potem ti to odobrim."

"Častiti gospod, kar sem povedal, se nanaša natančno na tisto."

8–10. "Dživak, menih živi v odvisnosti od določene vasi ali mesta. On biva s prežemanjem ene četrte z umom prežetim s sočutjem ... z umom prežetim s srečoželjnostjo ... z umom prežetim z mirnodušnostjo, prav tako druge, prav tako tretje, prav tako četrte; tako zgoraj, spodaj, okrog in povsod, tako za vse, kot zase, on biva s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prežetim z mirnodušnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe. Potem pride do njega gospodar ali gospodarjev sin in ga povabi na kosilo naslednji dan. Menih sprejme povabilo, če hoče ... Kaj misliš, Dživak? Bo to menih ob takšni priložnosti izbral za svojo neprijetnost ali neprijetnost nekoga drugega ali za neprijetnost obeh?" – "Ne, častiti gospod." – "Ali ne bo ta menih ob tej priliki vzdrževal sebe z brezmadežno hrano?"

11. "Da, častiti gospod. Jaz sem to slišal, častiti gospod: 'Brahmā biva v mirnodušnosti.' Častiti gospod, Blaženi je moja vidna priča temu; ker Blaženi biva v mirnodušnosti."

"Dživak, vsako poželenje, vsako sovraštvo, vsako zablodo, s katero se lahko pojavi neusmiljenost ali nezadovoljstvo ali odpor, je Tathāgata opustil, odrezal pri koreninah, jo napravi kot palmin štor, jo odstranil, da ni več predmet nastanka v prihodnosti. Če se to, kar si povedal nanaša na tisto, potem ti to odobrim."

"Častiti gospod, kar sem povedal, se nanaša natančno na tisto."

12. "Če kdorkoli zakolje živo bitje za Tathāgato ali njegovega učenca, nabere mnogo slabih zaslug v petih primerih. Ko reče: 'Pojdi in pripelji tisto živo bitje,' to je prvi primer, v katerem si nabere veliko slabih zaslug. Ko to živo bitje doživi bolečino in bridkost, ko je vodeno na povodcu, je to drugi primer, v katerem si nabere veliko slabih

zaslug. Ko reče: 'Pojdi in zakolji tisto živo bitje,' to je tretji primer, v katerem si nabere veliko slabih zaslug. Ko tisto živo bitje doživlja bolečino in bridkost pri klanju, to je četrti primer, v katerem si nabere veliko slabih zaslug. Ko oskrbi Tathāgato ali njegovega učenca s hrano, ki ni dovoljena, to je peti primer, v katerem si nabere veliko slabih zaslug. Kdorkoli, ki zakolje živo bitje za Tathāgato ali njegovega učenca, si nabere veliko slabih zaslug v teh petih primerih."

13. Ko je bilo to rečeno, je Dživak Komārabhacca rekel Blaženemu: "To je čudovito, to je sijajno! Menihi sebe vzdržujejo z dovoljeno hrano. Menihi sebe vzdržujejo s hrano, ki je krepostna. Sijajno, častiti gospod! Sijajno, častiti gospod! ... Od danes naj si me Blaženi zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče za celo življenje.

Opombe

[1] Dživak Komārabhacca – zelo spoštovan zdravnik, ki je zdravil Buddho in tudi kralja Bimbisara.

(MN 56) Upāli Sutta - Upāliju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Nālandi v Pāvārikovem gozdičku mangov.

2. Takrat se je džainist Nātaputta^[1] zadrževal pri Nālandi z veliko skupnostjo džainistov. Ko je džainist [imenovan] Dīgha Tapassī^[2] pešačil po miloščino v Nālandi in se vrnil, po njegovem kosilu, je odšel do Pāvārikovega gozdička mangov, da se sreča z Blaženim. Z njim je izmenjal pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je stopil na stran. Ko je tam stal, mu je Blaženi rekel: "Tam so sedeži, Tapassī, sedi, če želiš."

(UMSKO, GOVORNO IN TELESNO DEJANJE)

3. Ko je bilo to rečeno, je Dīgha Tapassī zavzel nizki sedež in sedel na stran. Blaženi ga je vprašal: "Tapassī, koliko vrst dejanj džainist Nātaputta opiše za izvajanje zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja?"

“Prijatelj Gotama, džainist Nātaputta ni navajen, da bi uporabil opis ‘dejanje, dejanje’; džainist Nātaputta je navajen uporabljati opis ‘palica, palica.’”[3]

“Potem, Tapassī, koliko vrst palic džainist Nātaputta opiše za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja?”

“Prijatelj Gotama, džainist Nātaputta opiše tri vrste palic za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja; to je, telesno palico, govorno palico in umsko palico.”

“Kako potem, Tapassī, je telesna palica ena, govorna palica druga in umska palica je še druga?”

“Telesna palica je ena, prijatelj Gotama, govorna palica je druga in umska palica je še druga.”

“Od teh treh vrst palic, Tapassī, tako analiziranih in razlikovanih, katero vrsto palice džainist Nātaputta opisuje kot najbolj zavržno za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja: telesno palico ali govorno palico ali umsko palico?”

“Od teh treh vrst palic, prijatelj Gotama, tako analiziranih in razlikovanih, džainist Nātaputta opiše telesno palico kot najbolj zavržno za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja, in ne toliko govorno palico in umsko palico.”

“Ali praviš telesna palica, Tapassī?”

“Jaz pravim telesna palica, prijatelj Gotama.”

“Ali praviš telesna palica, Tapassī?”

“Jaz pravim telesna palica, prijatelj Gotama.”

“Ali praviš telesna palica, Tapassī?”

“Jaz pravim telesna palica, prijatelj Gotama.”

Tako je Blaženi naredil, da je džainist Dīgha Tapassī trikrat vztrajal v svoji izjavi.

4. Potem je džainist Dīgha Tapassī vprašal Blaženega:

“In ti, prijatelj Gotama, katero vrsto palice opišeš za izvajanje zlega dela, za zagrešitev zlega dejanja?”

“Tapassī, Tathāgata ni navajen uporabiti opis ‘palica, palica’; Tathāgata je navajen uporabiti opis ‘dejanje, dejanje.’”

“Prijatelj Gotama, koliko vrst dejanj ti opišeš za izvedbo zlega dela, za zagrešitev zlega dejanja?”

“Tapassī, jaz opišem tri vrste dejanj za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja: to je, telesno dejanje, govorno dejanje in umsko dejanje.”

“Kako potem, prijatelj Gotama, je telesno dejanje eno, govorno dejanje drugo in umsko dejanje še drugo?”

“Telesno dejanje je eno, Tapassī, govorno dejanje je drugo in umsko dejanje še drugo.”

“Od teh treh vrst dejanj, prijatelj Gotama, tako analiziranih in razlikovanih, katero vrsto dejanja opisuješ kot najbolj graje vrednega za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja: telesno dejanje ali govorno dejanje ali umsko dejanje?”

“Od teh treh vrst dejanja, Tapassī, tako analiziranih in razlikovanih, jaz opisujem umsko dejanje kot najbolj graje vrednega za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja in ne tako močno telesno dejanje in govorno dejanje.”

“Ali praviš umsko dejanje, prijatelj Gotama?”

“Jaz pravim umsko dejanje, Tapassī.”

“Ali praviš umsko dejanje, prijatelj Gotama?”

“Jaz pravim umsko dejanje, Tapassī.”

“Ali praviš umsko dejanje, prijatelj Gotama?”

“Jaz pravim umsko dejanje, Tapassī.”

Tako je džainist Dīgha Tapassī naredil, da je Blaženi trikrat vztrajal v svoji izjavi. Potem se je dvignil iz svojega sedeža in odšel do džainista Nātaputte.

5. Takrat je džainist Nātaputta sedel skupaj z zelo veliko skupnostjo laikov iz Balaka, in najbolj pomemben med njimi je bil Upāli. Džainist Nātaputta je videl džainista Dīgha Tapassīja prihajati v daljavi in ga je vprašal: “Od kod prihajaš sredi dneva, Tapassī?”

“Prihajam od asketa Gotame, častiti gospod.”

“Ali si govoril z asketom Gotamo, Tapassī?”

“Da, imel sem pogovor z asketom Gotamo, častiti gospod.”

“O čem sta se pogovarjala, Tapassī?”

Potem je džainist Dīgha Tapassī posredoval džainistu Nātaputti svoj celoten razgovor z Blaženim.

6. Ko je bilo to povedano, mu je džainist Nātaputta rekel: “Dobro, dobro, Tapassī! Džainist Dīgha Tapassī je odgovoril asketu Gotami kakor dobro poučeni učenec, ki

pravilno razume učenje svojega učitelja. Kaj pomeni banalna umska palica v primerjavi z veliko telesno palico? Nasprotno, telesna palica je najbolj graje vredna za izvajanje zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja in ne tako močno govorna palica in umska palica.”

(PREOBRAZBA UPĀLIJA)

7. Ko je bilo to povedano, je gospodar Upāli rekel džainistu Nātaputti: “Dobro, dobro, častiti gospod Dīgha Tapassī! Častiti Tapassī je odgovoril asketu Gotami kakor dobro poučeni učenec, ki pravilno razume učenje svojega učitelja. Kaj je banalna umska palica v primerjavi z veliko telesno palico? Nasprotno, telesna palica je najbolj graje vredna za izvajanje zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja in ne tako močno govorna palica in umska palica. Sedaj, častiti gospod, bom šel in ovrigel nauk asketa Gotame na osnovi te izjave. Če asket Gotama vztraja pred mano glede stvari, do katerih ga je častiti Dīgha Tapassī pripravil da vztraja, potem kakor[4] močan mož trdo zgrabi kosmatega ovna za dlake in ga povleče sem in tja in ga povleče naokoli, bom v debati potegnil asketa Gotamo sem in tja in naokoli. Prav tako, kot močan mož, ki vari pivo, s silo vrže veliko pivsko sito v globoko cisterno z vodo, ga prime za vogale ter ga povleče sem in tja in naokoli, bom tudi jaz v debati asketa Gotamo potegnil sem in tja in naokoli. Prav tako, kot ta močan delavec prime cedilo na vogalih in ga strese dol in gor in ga obrne naokoli, bom tudi jaz v debati stresel asketa Gotamo dol in gor in ga obrnil naokoli. In prav tako, kot se šestdeset let star slon lahko potopi v globok ribnik in uživa pri igri pranja konoplje, bom tudi jaz užival v igri pranja konoplje z asketom Gotamo. Častiti gospod, šel bom in ovrigel nauk asketa Gotame na osnovi te izjave.”

“Pojdi, gospodar, in ovrzi nauk asketa Gotame na osnovi te izjave. Ker ali bom jaz ovrigel nauk asketa Gotame ali bo to džainist Dīgha Tapassī ali ti sam.”

8. Ko je bilo to rečeno je džainist Dīgha Tapassī rekel džainistu Nātaputti: “Častiti gospod, jaz ne mislim, da naj bi gospodar Upāli [poskusil] ovreči nauk asketa Gotame. Ker asket Gotama je čarovnik in pozna čarovnijo spreobračanja, s katero on spreobrne učence drugih verskih šol.”

“To je nemogoče, Tapassī, to se ne da narediti, da bi gospodar Upāli prestopil med učence asketa Gotame; toda je mogoče, lahko se zgodi, da bi asket Gotama prestopil med učence gospodarja Upālija. Pojdi, gospodar, in ovrzi nauk asketa Gotame. Ker ali bom jaz ovrigel nauk asketa Gotame ali bo to džainist Dīgha Tapassī ali ti sam.”

V drugo ... V tretje je džainist Dīgha Tapassī rekel džainistu Nātaputti: “Častiti gospod, jaz ne mislim, da naj bi gospodar Upāli [poskusil] ovreči nauk asketa Gotame. Ker asket Gotama je čarovnik in pozna čarovnijo spreobračanja, s katero on spreobrne učence drugih verskih šol.”

“To je nemogoče, Tapassī, to se ne da narediti, da bi gospodar Upāli prestopil med učence asketa Gotame; toda je mogoče, lahko se zgodi, da bi asket Gotama prestopil

med učence gospodarja Upālija. Pojdi, gospodar, in ovrzi nauk asketa Gotame. Ker ali bom jaz ovrigel nauk asketa Gotame ali bo to džainist Dīgha Tapassī ali ti sam.”

9. “Da, častiti gospod,” je odgovoril gospodar Upāli in se dvignil iz svojega sedeža in ko je izkazal spoštovanje džainistu Nātaputti, ga je ob njegovi desni strani obšel in odšel do Blaženega v Pāvārikovem gozdičku mangov. Ko se je tam poklonil Blaženemu, je sedel na stran in vprašal Blaženega: “Častiti gospod, ali ni džainist Dīgha Tapassī prišel sem?”

“Džainist Dīgha Tapassī je prišel, gospodar.”

“Častiti gospod, ali ste imeli pogovor z njim?”

“Imel sem pogovor z njim, gospodar.”

“Kakšen je bil pogovor z njim, častiti gospod?”

Potem je Blaženi posređoval gospodarju Upāliju svoj celoten razgovor z džainistom Dīgha Tapassījem.

10. Ko je bilo to rečeno je gospodar Upāli rekel Blaženemu: “Dobro, dobro, častiti gospod, glede Tapassīja! Džainist Dīgha Tapassī je odgovoril asketu Gotami kakor dobro poučeni učenec, ki pravilno razume učenje svojega učitelja. Kaj je banalna umska palica v primerjavi z veliko telesno palico? Nasprotno, telesna palica je najbolj graje vredna za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja in ne tako močno govorna palica in umska palica.”

“Gospodar, če boš debatiral na osnovi resnice, lahko imava razgovor o tem.”

“Jaz bom debatiral na osnovi resnice, častiti gospod, zato imejva razgovor o tem.”

11. “Kaj misliš, gospodar? Neki džainist je lahko prizadet, trpi in je hudo bolan [z boleznijo, ki zahteva zdravljenje s hladno vodo, kar njegove zaobljube prepovedujejo] in morda zavrne hladno vodo [čeprav umsko hrepeni po njej] in uporabi samo [dovoljeno] vročo vodo [in se tako drži svojih zaobljub]. Ker ne dobi hladne vode, lahko umre. Sedaj, gospodar, kje bi opisal džainist Nātaputta, da bo njegovo ponovno rojstvo?”

“Častiti gospod, obstajajo božanstva z imenom ‘umsko-vezani’; on bi bil ponovno rojen tam. Zakaj je tako? Ker, ko je umrl, je bil še vedno vezan [s predpostavko] v umu.”[5]

“Gospodar, gospodar, pazi kako odgovoriš! Kar si rekel potem, se ne sklada s tem, kar si rekel prej, niti se to, kar si rekel prej, sklada s tem, kar si rekel potem. Pa vendar si izjavil: ‘Jaz bom debatiral na osnovi resnice, častiti gospod, zato imejva razgovor o tem.’”

“Častiti gospod, čeprav je Blaženi rekel tako, je vendar telesna palica najbolj graje vredna za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja in ne tako močno govorna palica in umska palica.”

12. “Kaj misliš, gospodar? Neki džainist je lahko ukročen s štirimi brzdami – obrzdan z vsemi uzdami, pripet z vsemi brzdami, očiščen z vsemi brzdami in v lasti vseh brzd – in ko gre naprej in se vrača, povzroča uničenje veliko malih živih bitij. Kakšen rezultat opiše džainist Nātaputta zanj?”

“Častiti gospod, džainist Nātaputta ne opiše, da je tisto, kar ni izvedeno s hotenjem, zelo vredno graje.”

“Toda, če nekdo to dela s hotenjem, gospodar?”

“Potem je zelo vredno graje, častiti gospod.”

“Toda, pod katero [od treh palic] džainist Nātaputta opiše hotenje, gospodar?”

“Pod umsko palico, častiti gospod.”

“Gospodar, gospodar, pazi kako odgovoriš! Kar si rekel potem, se ne sklada s tem, kar si rekel prej, niti se to, kar si rekel prej, sklada s tem, kar si rekel potem. Pa vendar si izjavil: ‘Jaz bom debatiral na osnovi resnice, častiti gospod, zato imejva razgovor o tem.’”

“Častiti gospod, čeprav je Blaženi rekel tako, je vendar telesna palica najbolj graje vredna za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja in ne tako močno govorna palica in umska palica.”

13. “Kaj misliš, gospodar? Je to mesto Nālandā uspešno in cvetoče, je gosto naseljeno in nabito polno ljudi?”

“Da, častiti gospod, je.”

“Kaj misliš, gospodar? Predpostavimo, da pride mož in vihti meč in takole govori: ‘V trenutku, ali kot bi mignil, bom spremenil vsa živa bitja v tem mestu Nālandā v gomilo mesa, v kup mesa.’ Kaj misliš, gospodar, bi bil ta mož to sposoben storiti?”

“Častiti gospod, deset, dvajset, trideset, štirideset ali celo petdeset mož tega ne bi bilo sposobno storiti, da bi spremenili vsa živa bitja v tem mestu Nālandā v gomilo mesa, v trenutku, ali kot bi mignil, torej kaj šteje en sam nepomemben človek?”

“Kaj misliš, gospodar? Predpostavimo, da nek asket ali brahmin pride sem in ima neobičajno moč in je dosegel mojstrstvo v umu in takole govori: ‘Jaz bom zdrobil to mesto Nālandā v prah z enim umskim dejanjem sovraštva.’ Kaj misliš, gospodar, bi bil ta asket ali brahmin sposoben to storiti?”

“Častiti gospod, takšen asket ali brahmin, ki ima neobičajno moč in je dosegel mojstrstvo uma, bi bil sposoben zdrobiti deset, dvajset, trideset, štirideset ali celo petdeset Nāḷand v prah z enim umskim dejanjem sovraštva, torej kaj šteje ena sama nepomembna Nāḷandā?”

“Gospodar, gospodar, pazi kako odgovoriš! Kar si rekel potem, se ne sklada s tem, kar si rekel prej, niti se to, kar si rekel prej, sklada s tem, kar si rekel potem. Pa vendar si izjavil: ‘Jaz bom debatiral na osnovi resnice, častiti gospod, zato imejva razgovor o tem. Pa vendar si izjavil: ‘Jaz bom debatiral na osnovi resnice, častiti gospod, zato imejva razgovor o tem.’”

“Častiti gospod, čeprav je Blaženi rekel tako, je vendar telesna palica najbolj graje vredna za izvedbo zlega dejanja, za zagrešitev zlega dejanja in ne tako močno govorna palica in umska palica.”

14. “Kaj misliš, gospodar? Ali si slišal, kako so gozdovi Daṇḍaka, Kālinga, Medžha in Mātanga nastali?” – “Da, častiti gospod.” – “Ker si slišal povej, kako so nastali gozdovi?” – “Častiti gospod, slišal sem, da so nastali gozdovi z umskim dejanjem sovraštva do modrecev.”

“Gospodar, gospodar, pazi kako odgovoriš! Kar si rekel potem, se ne sklada s tem, kar si rekel prej, niti se to, kar si rekel prej, sklada s tem, kar si rekel potem. Pa vendar si izjavil: ‘Jaz bom debatiral na osnovi resnice, častiti gospod, zato imejva razgovor o tem. Pa vendar si izjavil: ‘Jaz bom debatiral na osnovi resnice, častiti gospod, zato imejva razgovor o tem.’”

15. “Častiti gospod, jaz sem bil zadovoljen in vesel že s prvo prispodobo Blaženega. Kljub temu sem nasprotoval Blaženemu, ker sem želel slišati od Blaženega različne rešitve problema. Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Blaženi je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, kot da bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Častiti gospod, jaz grem k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k meniški Saṅghi. Naj se me Blaženi zapomni kot laičnega privrženca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

16. “Raziskujte temeljito, gospodar. Dobro je za tako zelo znane ljudi kot ste vi, da raziskujete temeljito.”

“Častiti gospod, jaz sem še bolj zadovoljen in razveseljen z Blaženim, ker mi je to povedal. Če bi me učitelji drugih sekt pridobili za njihovega učenca, bi nosili transparent po vsej Nāḷandi z najavo: ‘Gospodar Upāli je prišel v učenje k nam.’ Toda, nasprotno, Blaženi mi reče: ‘Raziskuj temeljito, gospodar. Dobro je za tako zelo znane ljudi kot ste vi, da raziskujete temeljito.’ Torej, drugič, častiti gospod, grem k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k meniški Saṅghi. Naj se me Blaženi zapomni kot laičnega sledilca, ki je odšel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

17. “Gospodar, tvoja družina je dolgo podpirala džainiste in ti moraš upoštevati, da jim mora biti dana miloščina, ko pridejo.”

“Častiti gospod, jaz sem celo bolj zadovoljen in razveseljen z Blaženim, ker mi je to povedal. Častiti gospod, slišal sem, da je asket Gotama rekel: ‘Darila naj bodo dana le meni; darila naj ne bodo dana drugim. Darila naj bodo dana samo mojim učencem; darila naj ne bodo dana drugim učencem. Samo tisto, kar se daje meni je rodovitno, ne tisto, kar je dano drugim. Samo tisto, kar je dano mojim učencem je zelo rodovitno, ne tisto, kar je dano učencem drugih.’ Toda, nasprotno, Blaženi me spodbuja, da dam darila džainistom. Kakorkoli, mi bomo poznali čas za to, častiti gospod. Torej, tretjič, častiti gospod, grem k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k meniški Saṅghi. Naj se me Blaženi zapomni kot laičnega sledilca, ki je odšel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

18. Potem je Blaženi dal gospodarju Upāliju navodilo, ki se stopnjuje, to je, govor o dajanju, govor o kreposti, govor o nebesih; pojasnil je nevarnost, propadanje in nečistost v čutnosti in blagoslov odpovedovanja. Ko je vedel, da je um gospodarja Upālija pripravljen, dovteten, brez ovir, vznesen in samozavesten, mu je razložil učenje posebno za Buddhe: neprijetnost, njen izvor, prenehanje in pot. Prav tako, kot bi se čista krpa z vsemi odstranjenimi madeži pobarvala enakomerno, tako se je medtem, ko je gospodar Upāli tam sedel, v njem pojavila brezmadežna brezhibna vizija Dhamme: “Vse to, kar je predmet nastajanja je predmet prenehanja.” Potem je gospodar Upāli videl Dhammo, dosegel Dhammo, razumel Dhammo, dognal Dhammo; on je prešel onkraj dvoma, odpravil zmedo, pridobil neustrašnost in postal neodvisen od drugih v učiteljevem nauku. Potem je rekel Blaženemu: “Sedaj, častiti gospod, moramo iti. Mi smo zaposleni in imamo veliko za postoriti.”

“Sedaj je čas, gospodar, da naredite kar mislite, da je prav.”

19. Potem je gospodar Upāli, navdušen in vesel besed Blaženega, vstal iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, ga je ob svoji desni zapustil in se vrnil v svojo lastno hišo. Tam je nagovoril vratarja: “Dobri vratar, od danes dalje zapiram svoja vrata za džainiste in džainistke in odpiram svoja vrata za menihe in nune Blaženega, moške laične sledilce in ženske laične sledilke. Če pride katerikoli džainist, mu reci: ‘Počakaj, častiti gospod, ne vstopi. Od danes dalje je gospodar Upāli postal učenec asketa Gotame. Svoja vrata je zaprl za džainiste in džainistke in jih odprl za menihe in nune Blaženega, moške laične sledilce in ženske laične sledilke. Častiti gospod, če potrebuješ miloščino, počakaj tukaj; prinesli ti jo bodo sem.’” – “Da, častiti gospod,” je odgovoril vratar.

20. Džainist Dīgha Tapassī je slišal: “Gospodar Upāli je postal učenec asketa Gotame.” Odšel je do džainista Nātaputte in mu rekel: “Častiti gospod, slišal sem: ‘Gospodar Upāli je postal učenec asketa Gotame.’”

“To je nemogoče, Tapassī, to se ne more zgoditi, da bi gospodar Upāli postal učenec asketa Gotame; vendar je mogoče, lahko se zgodi, da je asket Gotama postal učenec gospodarja Upālija.”

V drugo ... V tretje je džainist Dīgha Tapassī rekel džainistu Nātaputti: “Častiti gospod, slišal sem: ‘Gospodar Upāli je postal učenec asketa Gotame.’”

“To je nemogoče, Tapassī, to se ne more zgoditi ... ”

“Častiti gospod, šel bom in ugotovil, če je gospodar Upāli prestopil preko in postal učenec asketa Gotame?”

“Pojdi, Tapassī, in ugotovi, če je prestopil preko in postal učenec asketa Gotame.”

21. Potem je džainist Dīgha Tapassī odšel do hiše gospodarja Upālija. Vrtar ga je videl prihajati v daljavi in mu je rekel: “Počakaj, častiti gospod, ne vstopi. Od danes naprej je gospodar Upāli postal učenec asketa Gotame. Svoja vrata je zaprl džainistom in džainistkam in jih odprl za menihe in nune Blaženega, moške laične sledilce in ženske laične sledilke. Častiti gospod, če potrebuješ miloščino, počakaj tukaj; prinesli ti jo bodo sem.”

“Jaz ne rabim miloščine, prijatelj,” je odgovoril in se obrnil nazaj in odšel do džainista Nātaputte in mu rekel: “Častiti gospod, tudi to je res, da je gospodar Upāli prestopil preko in postal učenec asketa Gotame. Častiti gospod, niste se strinjali, ko sem vam rekel: ‘Častiti gospod, jaz ne mislim, da naj bi gospodar Upāli [poskusil] ovreči nauk asketa Gotame. Ker asket Gotama je čarovnik in pozna čarovnijo spreobračanja, s katero on spreobrne učence drugih verskih šol.’ In sedaj, častiti gospod, tvojega gospodarja Upālija je spreobrnil asket Gotama s svojo čarovnijo spreobračanja!”

“To je nemogoče, Tapassī, to se ne more zgoditi, da bi gospodar Upāli postal učenec asketa Gotame; vendar je mogoče, lahko se zgodi, da je asket Gotama postal učenec gospodarja Upālija.”

V drugo ... V tretje je džainist Dīgha Tapassī rekel džainistu Nātaputti: “Častiti gospod, tudi to je res, da je gospodar Upāli postal učenec asketa Gotame ... s svojo čarovnijo spreobračanja!”

“To je nemogoče, Tapassī, to se ne more zgoditi ... lahko se zgodi, da asket Gotama postane učenec gospodarja Upālija. Sedaj bom šel in ugotovil, če je postal učenec asketa Gotame.”

22. Potem je džainist Nātaputta odšel z veliko skupnostjo džainistov do hiše gospodarja Upālija. Vrtar ga je videl prihajati v daljavi in mu je rekel: “Počakaj, častiti gospod, ne vstopi. Od danes naprej je gospodar Upāli postal učenec asketa Gotame. Svoja vrata je zaprl džainistom in džainistkam in jih odprl za menihe in nune Blaženega, moške laične

sledilce in ženske laične sledilke. Častiti gospod, če potrebuješ miloščino, počakaj tukaj; prinesli ti jo bodo sem.”

“Dobri vratar, pojdi h gospodarju Upāliju in mu reci: ‘Častiti gospod, džainist Nātaputta stoji pred zunanjimi vrati z veliko skupnostjo džainistov; želi te videti.’”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril in odšel do gospodarja Upālija in mu rekel: “Častiti gospod, džainist Nātaputta stoji pred zunanjimi vrati z veliko skupnostjo džainistov; želi te videti.”

“V tem primeru, dobri vratar, pripravi sedeže v dvorani z glavnim vhodom.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril in ko je pripravil sedeže v dvorani z glavnim vhodom, se je vrnil do gospodarja Upālija in mu rekel: “Častiti gospod, sedeži so pripravljene v dvorani z glavnim vhodom. Sedaj je čas, da naredite kar mislite, da je prav.”

23. Gospodar Upāli je odšel do dvorane z glavnim vhodom in sedel na najvišji, najboljši, glavni, najbolj odlični sedež. Potem je rekel vratarju: “Sedaj, dobri vratar, pojdi do džaina Nātaputte in mu povej:

‘Častiti gospod, gospodar Upāli pravi: “Vstopi, častiti gospod, če želiš.”’”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril in odšel do džainista Nātaputte in mu rekel: “Častiti gospod, gospodar Upāli pravi: ‘Vstopi, častiti gospod, če želiš.’”

Potem je džainist Nātaputta odšel z veliko skupnostjo džainistov do dvorane z glavnim vhodom.

24. Pred tem, ko je gospodar Upāli videl prihajati džainista Nātaputto v daljavi, je običajno šel ven, da ga sreča, odstrani prah z najvišjega, najboljšega, glavnega, najbolj odličnega sedeža z zgornjim oblačilom in ko ga uredi, posede džainista Nātaputto, da ta sede nanj. Toda sedaj, ko je sam sedel na najvišjem, najboljšem glavnem, najbolj odličnem sedežu, je rekel džainistu Nātaputti: “Častiti gospod, tam so sedeži; sedite, če želite.”

25. Ko je bilo to rečeno, je džainist Nātaputta rekel: “Gospodar, vi ste nori, vi ste slaboumni. Vi ste odšli rekoč: ‘Častiti gospod, jaz bom ovrigel nauk asketa Gotame,’ in ste se vrnil povsem ujeti v ogromno mrežo njegovega nauka. Prav tako, kot če bi človek šel kastrirati nekoga in se bi vrnil sam kastriran, kot če bi človek šel izkopati komu oči in bi se vrnil z izkopanimi obema svojima očesoma; tako ste tudi vi, gospodar, odšli rekoč: ‘Častiti gospod, jaz bom ovrigel nauk asketa Gotame,’ in ste se vrnil ujeti v ogromno mrežo njegovega nauka. Gospodar, vas je spreobrn timer asket Gotama s svojo čarovnijo spreobračanja!”

26. “Ugodna je ta čarovnija spreobračanja, častiti gospod, dobra je ta čarovnija spreobračanja! Častiti gospod, če bi bili moji dragi sorodniki spreobrn timer s to

pretvorbo, bi to vodilo do blagostanja in sreče mojih dragih sorodnikov za dolgo časa. Če bi bili vsi plemeniti spreobrnjeni s to pretvorbo, bi to vodilo do blagostanja in sreče plemenitih za dolgo časa. Če bi bili vsi brahmini ... vsi trgovci ... vsi delavci spreobrnjeni s to pretvorbo, bi to vodilo do blagostanja in sreče delavcev za dolgo časa. Če bi svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmami, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom bili spreobrnjeni s to pretvorbo, bi to vodilo do blagostanja in sreče sveta za dolgo časa. Glede na to, častiti gospod, ti bom podal prisposodbo; ker tukaj nekateri modri ljudje razumejo pomen izjave skozi prisposodbo.

27. Častiti gospod, nekoč je živel brahmin, ki je bil star, postaran in obtežen z leti in je imel za ženo mlado brahminsko dekle, ki je bila noseča in blizu konca nosečnosti. Ta mu je rekla: 'Pojdi, brahmin, kupi mlado opico na trgu in jo pripelji k meni za igračko za mojega otroka.' On je odgovoril: 'Počakaj, gospa, dokler ne rodiš otroka. Če nosiš fantka, potem bom šel na trg in kupil mlado moško opico in jo pripeljal k tebi za igračko za tvojega malega fantka; vendar, če nosiš punčko, potem bom šel na trg in kupil mlado žensko opico in jo pripeljal k tebi za igračko za tvojo malo punčko.' V drugo je zahtevala isto zahtevo in dobila isti odgovor. V tretje je zahtevala isto zahtevo. Ker je bil njegov um navezan nanjo z ljubeznijo, je odšel na trg in kupil mlado moško opico, jo prinesel nazaj in ji rekel: 'Kupil sem to mlado moško opico na trgu in jo prinesel nazaj k tebi za igračko za tvojega otroka.' Ona mu je rekla: 'Pojdi, brahmin, vzemi to mlado moško opico in jo odnesi do Rattapāṇija, sina barvarja, in mu reci: "Dobri Rattapāṇi, jaz hočem to mlado moško opico pobarvano v rumeno barvo, otepeno in polikano in zglajeno po obeh straneh.'" Ker je bil njegov um navezan nanjo z ljubeznijo, je vzel mlado moško opico in jo odnesel do Rattapāṇija, sina barvarja in mu rekel: 'Dobri Rattapāṇi, jaz hočem to mlado moško opico pobarvano v rumeno barvo, otepeno in polikano in zglajeno po obeh straneh.' Rattapāṇi, sin barvarja, mu je rekel: 'Častiti gospod, ta mlada moška opica bo pobarvana, vendar ne bo otepena ali zglajena.' Tako tudi, častiti gospod, nauk neumnih džainistov bo dal užitek neumnim, vendar ne modrim in ne bo prestal preizkusa ali bil zglajen.

Potem, častiti gospod, ob drugi priložnosti je ta brahmin odnesel par novih oblačil k Rattapāṇiju, sinu barvarja, in mu rekel: 'Dobri Rattapāṇi, jaz hočem, da ta par oblačil pobarvaš v rumeno, jih otepeš in polikaš in zgladiš po obeh straneh.' Rattapāṇi, sin barvarja, mu je rekel: 'Častiti gospod, ta par oblačil bo pobarvan in otepen in zglajen.' Tako tudi, častiti gospod, nauk tega Blaženega, popolnega in popolno prebujenega, bo dal užitek modrim, vendar ga ne bo dal neumnim in bo prestal preizkus in zgladitev."

28. "Gospodar, skupnost in kralj te pozna tako: 'Gospodar Upāli je učenec džainista Nātaputte.' Čigav učenec naj bomo mi?"

Ko je bilo to rečeno, je gospodar Upāli vstal s svojega sedeža, si uredil svoje zgornje oblačilo na eno ramo, iztegnil roke v spoštljiv pozdrav v smeri Blaženega in rekel džainistu Nātaputti:

29. "V tem primeru, častiti gospod, poslušaj čigav učenec sem:

(HVALNICA TATHĀGATI)

On je modrec, ki je zavrgel blodnje,
opustil divjino srca,[6] je zmagovalec v boju;
ne pozna tesnobe, je popolnoma mirnega uma,
je dozorel v kreposti, odlične modrosti;
je onstran vseh skušnjav, brez madeža:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Brez zmedenosti, on biva zadovoljen,
odrinil posvetne je dobitke, je posoda radosti;
človeško bitje, ki je opravilo dolžnost asketa,
človek, ki nosi svoje končno telo;
je absolutno edinstven in absolutno brezmadežen:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Je brez dvoma in več,
kroti druge in je odličen vodja.
Nihče ne more preseči njegovih blestečih kvalitiet;
ne okleva, je razsvetljevalec;
pretrgal je z domišljavostjo, je junak:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Vodja črede, ne da se ga izmeriti,
njegove globine so brez dna, dosegel je tišino;[7]
omogoča varnost, imetnik vednosti,
on je v Dhammi, notranje obvladan;
premagal je vse vezanosti, je osvobojen:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Kot neomadeževani slon, ki živi v zakotju,
z vsemi sponami razbitimi, popolnoma je osvobojen;
vešč v razpravah, prežet z modrostjo,
njegova zastava spuščena,[8] nič več ne hrepeni;
ukrotil je sebe, nič več se ne množi:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Najboljši od vidcev, brez zavajajočih naklepov,
pridobil je trojno direktno vednost, dosegel svetost;
njegovo srce je očiščeno, je mojster predavanj,
vedno živi umirjeno in razume vednost;
prvi od vseh darovalcev, on je vedno sposoben:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Je Plemeniti, razvit v umu,
dosegel cilj in razložil je resnico;
obdarjen s pozornostjo in s predirajočim vpogledom,
ni nagnjen niti naprej niti nazaj;
brez motenj, dosegel je mojstrstvo:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Hrani se pravilno in biva v meditaciji,
notranje neomadeževan, v čistosti je popoln;
neodvisen in popolnoma brez strahu,
živi v odmaknjenosti, doseže vrh;
sam je prečkal onkraj, sedaj nas vodi preko:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Z vrhunsko jasnostjo, z obsežno modrostjo,
človek velike modrosti, brez vsakega pohlepa;
je Tathāgata, je Vzvišeni,
neprimerljiva oseba, tisti, ki mu ni enakega;
je neustrašen, strokovnjak v vsem:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.

Pretrgal je z željami in postal Prebujeni,
počistil z vsemi strastmi, popolnoma neomadeževan;
najbolj vreden darov, najmogočnejši od duhov,
najbolj popoln od posameznikov, je onkraj spoštovanja;
največji v imenitnosti, dosegel je vrhunec slave:
Blaženi je on in jaz sem njegov učenec.”

30. “Kdaj si skoval to hvalnico asketu Gotami, gospodar?”

“Častiti gospod, predpostavi, da je tam velik kup različnih vrst cvetja in jih pameten cvetličar ali njegov vajenec zveže v večbarvni venec; tako tudi, častiti gospod, ima Blaženi veliko hvalevrednih kvalitet, več sto hvalevrednih kvalitet. Kdo, častiti gospod, ne bi hvalil hvalevrednega?”

31. Ker džainist Nātaputta ni bil sposoben prenesti te izkazane časti Blaženemu, mu je takrat in tam iz ust brizgnila topla kri.

Opombe

[1] Džainist Nātaputta – z drugim imenom Mahāvīra, eden od šestih pomembnih učiteljev, sodobnik Buddhe. Opisuje se kot heretik, vodja sekte džainistov. O Nātaputti glej tudi MN 14, 30, 36, 56, 58, 77, 101, 104 in DN 2, 29 in 33.

[2] To pomeni “Visoki asket,” in je ime, ki mu je bilo dano zaradi njegove višine.

[3] *Danḍa*, originalno palica, kol, pridobi pomen palice kot sredstva za kaznovanje in nato pomeni kazen ali kaznovanje samo, tudi brez sklicevanja na sredstvo.

[4] Kot pri MN 35.5.

[5] Džainistom ni dovoljeno uporabljati hladne vode, ker menijo, da vsebuje živa bitja. S svojim telesnim in govornim odporom hladni vodi on vzdržuje svojo telesno in govorne držo, toda če hrepeni v svojem umu po hladni vodi, je njegova umska drža nečista in tako se ponovno rodi med “umsko–vezanimi božanstvi” (*manosatta deva*).

[6] Glej MN 16.3–7.

[7] *Monapattassa*. “Tišina” je modrost, v zvezi z *muni*, spokojnim modrijanom.

[8] “Zastava” je domišljanje “jaz sem.” Glej MN 22.35.

(MN 57) Kukkuravatika Sutta – Asket s pasjim obnašanjem

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Koliyan, pri mestu Koliyanov z imenom Haliddavasana.

2. Puṇṇa, sin Koliyanov, asket s kravjim obnašanjem^[1] in tudi Seniya, nagi asket s pasjim obnašanjem, sta odšla do Blaženega. Puṇṇa, asket s kravjim obnašanjem je izkazal spoštovanje Blaženemu in sedel na stran, medtem ko je Seniya, asket s pasjim obnašanjem, izmenjal pozdrave z Blaženim in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je tudi on sedel na stran, zvit kakor pes. Puṇṇa, asket s kravjim obnašanjem, je rekel Blaženemu: “Častiti gospod, ta Seniya je asket s pasjim obnašanjem, ki dela to, kar je težko delati: on poje hrano, ko mu je ta vržena na tla. On je že zdavnaj sprejel in izvaja te zaobljube pasjega obnašanja. Kje se bo ponovno rodil? Kakšna bo njegova prihodnost?”

“Dovolj, Puṇṇa, pusti to. Ne sprašuj me tega.”

V drugo ... In v tretje je Puṇṇa, asket s kravjim obnašanjem, rekel Blaženemu: “Častiti gospod, ta Seniya je asket s pasjim obnašanjem, ki dela to, kar je težko delati: on poje hrano, ko mu je ta vržena na tla. On je že zdavnaj sprejel in izvaja te zaobljube pasjega obnašanja. Kje se bo ponovno rodil? Kakšna bo njegova prihodnost?”

“No, Puṇṇa, ker te jaz zagotovo ne morem prepričati, ko pravim: ‘Dovolj, Puṇṇa, pusti to. Ne sprašuj me tega,’ ti bom zato odgovoril.

3. Puṇṇa, nekdo razvije zaobljubo pasjega obnašanja v celoti in jo izvaja neprekinjeno; navado psa razvije v celoti in jo izvaja neprekinjeno; um psa razvije v celoti in ga izvaja neprekinjeno; obnašanje psa razvije v celoti in ga izvaja neprekinjeno. Ko je to narejeno, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v družbi psov. Toda, če ima takšen pogled, kot je ta: ‘S to krepostjo ali s tem izpolnjevanjem običajev ali asketizmom ali s svetim življenjem, bom postal [veliko] božanstvo ali neko [nižje] božanstvo,’ je to v tem primeru napačen pogled. Sedaj, obstajata dva kraja za tega, ki ima napačen pogled: pekel ali živalska sfera.[2] Torej, Puṇṇa, če njegove zaobljube pasjega obnašanja uspejo, ga bodo vodile do družbe psov; če spodletijo, ga bo to vodilo v pekel.”

4. Ko je bilo to rečeno je Seniya, nagi asket s pasjim obnašanjem, zaihtel in planil v jok. Blaženi je rekel Punni, sinu Koliyanov, asketu s kravjim obnašanjem: “Puṇṇa, jaz te nisem mogel prepričati, ko sem rekel: ‘Dovolj, Puṇṇa, pusti to. Ne sprašuj me tega.’”

[Potem je Seniya, nagi asket s pasjim obnašanjem, rekel:] “Častiti gospod, jaz ne jočem, ker je Blaženi rekel to o meni, ampak ker sem dolgo časa izvajal in prakticiral to pasje obnašanje. Častiti gospod, ta Puṇṇa, sin Koliyanov, je asket s kravjim obnašanjem. On je že zdavnaj sprejel in izvaja to zaobljubo kravjega obnašanja. Kje se bo ponovno rodil? Kakšna bo njegova prihodnost?”

“Dovolj, Seniya, pusti to. Ne sprašuj me tega.”

V drugo ... In v tretje je Seniya, nagi asket s pasjim obnašanjem, vprašal Blaženega: “Častiti gospod, ta Puṇṇa, sin Koliyanov, je asket s kravjim obnašanjem. On je že zdavnaj sprejel in izvaja to zaobljubo kravjega obnašanja. Kje se bo ponovno rodil? Kakšna bo njegova prihodnost?”

“No, Seniya, ker te jaz zagotovo ne morem prepričati, ko pravim: ‘Dovolj, Seniya, pusti to. Ne sprašuj me tega,’ ti bom zato odgovoril.

5. Seniya, nekdo razvije zaobljubo kravjega obnašanja v celoti in jo izvaja neprekinjeno; navado krave razvije v celoti in jo izvaja neprekinjeno; um krave razvije v celoti in ga izvaja neprekinjeno; obnašanje krave razvije v celoti in ga izvaja neprekinjeno. Ko je to narejeno, ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v družbi krav. Toda, če ima takšen pogled, kot je ta: ‘S to krepostjo ali s tem izpolnjevanjem obreda ali asketizmom ali s svetim življenjem, bom postal [veliko] božanstvo ali neko [nižje] božanstvo,’ je to v

tem primeru napačen pogled. Sedaj, obstajata dva kraja za tega, ki ima napačen pogled: pekel ali živalska sfera. Torej, Seniya, če njegove zaobljube kravjega obnašanja uspejo, ga bodo vodile do družbe krav; če spodletijo, ga bo to vodilo v pekel.”

6. Ko je bilo to rečeno je Puṇṇa, sin Koliyanov, asket s kravjim obnašanjem, zihTEL in planil v jok. Potem je Blaženi rekel Seniyi, asketu s pasjim obnašanjem: “Seniya, jaz te nisem mogel prepričati, ko sem rekel: ‘Dovolj, Seniya, pusti to. Ne sprašuj me tega.’”

[Potem je Puṇṇa, asket s kravjim obnašanjem, rekel:] “Častiti gospod, jaz ne jočem, ker je Blaženi rekel to o meni, ampak ker sem dolgo časa izvajal in praktical to zaobljubo kravjega obnašanja. Častiti gospod, jaz imam zaupanje v Blaženega: ‘Blaženi me je sposoben učiti Dhammo na takšen način, da lahko opustim to zaobljubo kravjega obnašanja in da Seniya, nagi asket s pasjim obnašanjem, lahko opusti to zaobljubo pasjega obnašanja.’”

“Potem, Puṇṇa, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” je odgovoril. Blaženi je rekel:

(ŠTIRI VRSTE DEJANJ)

7. “Puṇṇa, obstajajo štiri vrste dejanj, ki sem jih razložil po tem, ko sem jih sam uresničil z direktno vednostjo. Katere štiri? Temno dejanje s temnim rezultatom; svetlo dejanje s svetlim rezultatom; temno in svetlo dejanje s temnim in svetlim rezultatom; in dejanje, ki ni niti temno niti svetlo z niti temnim niti svetlim rezultatom, dejanje, ki vodi do uničenja dejanja.

8. “In kaj, Puṇṇa, je **temno dejanje s temnim rezultatom**? Nekdo ustvari bolečo telesno tvorbo, bolečo govorno tvorbo, bolečo umsko tvorbo. Ko je ustvaril bolečo telesno tvorbo, bolečo govorno tvorbo, bolečo umsko tvorbo, se ponovno pojavi v bolečem svetu. Ko se je ponovno pojavil v bolečem svetu, se ga dotaknejo boleči kontakti. Ko so se ga dotaknili boleči kontakti, čuti boleče občutke, izredno boleče, kot je to v primeru bitij v peklu. Tako je ponovno pojavljanje bitja odvisno od bitja: nekdo se ponovno pojavi skozi dejanja, ki jih je naredil. Ko se je nekdo ponovno pojavil, se ga dotaknejo kontakti. Tako jaz pravim, da so bitja dediči svojih dejanj. To se imenuje temno dejanje s temnim rezultatom.

9. “In kaj, Puṇṇa, je **svetlo dejanje s svetlim rezultatom**? Nekdo ustvari nebolečo telesno tvorbo, nebolečo govorno tvorbo, nebolečo umsko tvorbo. Ko je ustvaril nebolečo telesno tvorbo, nebolečo govorno tvorbo, nebolečo umsko tvorbo, se ponovno pojavi v nebolečem svetu. Ko se je ponovno pojavil v nebolečem svetu, se ga dotaknejo neboleči kontakti. Ko so se ga dotaknili neboleči kontakti, čuti neboleče občutke, izredno prijetne, kot v primeru božanstev sijoče slave. Tako je ponovno pojavljanje bitja odvisno od bitja: nekdo se ponovno pojavi skozi dejanja, ki jih je naredil. Ko se je nekdo ponovno pojavil, se ga dotaknejo kontakti. Tako jaz pravim, da so bitja dediči svojih dejanj. To se imenuje svetlo dejanje s svetlim rezultatom.

10. “In kaj, Puṇṇa, je **temno in svetlo dejanje s temnim in svetlim rezultatom**? Nekdo ustvari telesno tvorbo, ki je oboje, boleča in neboleča, govorno tvorbo, ki je oboje, boleča in neboleča, umsko tvorbo, ki je oboje, boleča in neboleča. Ko je ustvaril telesno tvorbo, govorno tvorbo, umsko tvorbo, ki je oboje, boleča in neboleča, se ponovno pojavi v svetu, ki je oboje, boleč in neboleč. Ko se je ponovno pojavil v svetu, ki je oboje, boleč in neboleč, se ga dotaknejo oboji, boleči in neboleči kontakti. Ko so se ga dotaknili oboji, boleči in neboleči kontakti, čuti občutke, ki so oboji, boleči in neboleči, mešanica prijetnosti in neprijetnosti, kot v primeru človeških bitij in nekih božanstev in nekih bitij v nižjih svetovih. Tako je ponovno pojavljanje bitja odvisno od bitja: nekdo se ponovno pojavi skozi dejanja, ki jih je naredil. Ko se je nekdo ponovno pojavil, se ga dotaknejo kontakti. Tako jaz pravim, da so bitja dediči svojih dejanj. To se imenuje temno in svetlo dejanje s temnim in svetlim rezultatom.

11. “In kaj, Puṇṇa, je **dejanje, ki ni niti temno niti svetlo, z niti temnim niti svetlim rezultatom**, dejanje, ki vodi do uničenja dejanja? To je hotenje opuščanja vrste dejanja, ki je temno s temnim rezultatom, in hotenje opuščanja vrste dejanja, ki je svetlo s svetlim rezultatom, in hotenje opuščanja vrste dejanja, ki je temno in svetlo s temnim in svetlim rezultatom: to se imenuje dejanje, ki ni niti temno niti svetlo z niti temnim niti svetlim rezultatom, dejanje, ki vodi do uničenja dejanja. To so štiri vrste dejanj, ki sem jih razložil po tem, ko sem jih sam uresničil z direktno vednostjo.”

12. Ko je bilo to rečeno, je Puṇṇa, sin Koliyanov, asket s kravjim obnašanjem, rekel Blaženemu: “Veličastno, častiti gospod! Veličastno, častiti gospod! Blaženi je naredil Dhammo čisto na mnogo načinov ... Od danes naj se me Blaženi zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

13. Toda Seniya, nagi asket s pasjim obnašanjem, je rekel Blaženemu: “Veličastno, častiti gospod! Veličastno, častiti gospod! Blaženi je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, kot da bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Šel bom k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k meniški Saṅghi. Sprejel bom hojo naprej pod Blaženim, sprejel bom popolno sprejetost.”

(HOJA NAPREJ IN POPOLNA SPREJETOST)

14. “Seniya, ta, ki je predhodno pripadal drugi sekti in želi hojo naprej in popolno sprejetje v to Dhammo in disciplino, živi preizkusno štiri mesece.^[3] Na koncu štirih mesecev, če so menihi z njim zadovoljni, mu dajo odobritev za hojo naprej in popolno sprejetje v status meniha. Toda jaz prepoznam individualne razlike v tem slučaju.”

“Častiti gospod, če ti, ki so predhodno pripadali drugi sekti, želijo hojo naprej in popolno sprejetje v to Dhammo in disciplino, živijo tako preizkusno štiri mesece in če so na koncu štirih mesecev menihi zadovoljni z njimi, jim odobrijo hojo naprej in jih popolno sprejmejo v meniški status, potem bom jaz živel na preizkusu štiri leta. Na

koncu štirih let, če bodo menihi zadovoljni z mano, naj mi odobrijo hojo naprej in me popolnoma sprejmejo v meniški status.”

15. Potem je Seniya, nagi asket s pasjim obnašanjem, recitiral obred hoje naprej pod vodstvom Blaženega in sprejel popolno sprejetje. In kmalu, ne dolgo po njegovem popolnem sprejetju, je bivajoč sam, umaknjen v samoto, prizadeven, vnet in odločen, častiti Seniya sam s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopil in bival v tem vrhunskem cilju svetega življenja, zaradi katerega gre pripadnik naroda upravičeno naprej od doma v brezdomstvo. On je direktno spoznal: “Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.” In častiti Seniya je postal eden od arahantov.

Opombe

[1] Nekateri ljudje so se zaobljubili, da se bodo obnašali kot živali. Tisti z zaobljubo kravjega obnašanja so nosili rogove in privezan rep, tisti z zaobljubo pasjega obnašanja pa so se obnašali kot psi. Verjeli so, da jim bo tak način ritualnega življenja in prečiščenja prinesel v prihodnjem življenju rojstvo v boljšem kraju. Sutta se tako v prvem delu ukvarja z navezanostjo na rituale in zaobljube.

[2] Naj bo omenjeno, da ima napačna asketska praksa manj nevarne posledice, kadar se izvaja brez napačnega pogleda, kot pa kadar jo spremlja napačen pogled. Čeprav sedaj malokdo izvaja prakso zaobljube pasjega obnašanja, je postalo razširjeno veliko drugih deviantnih življenjskih stilov, in z obsegom, s katerim se te opravičujejo z napačnim pogledom, njihove posledice postanejo veliko bolj škodljive.

[3] MA razlaga, da je *pabbajja* (zapustitev doma s ciljem svetega življenja, oz. pomenišenja pripravnika) mišljena tu samo kot govorna prispodoba. Dejansko on sprejme pomenišenje pred preizkusnim obdobjem in potem živi na preizkusu štiri mesece, preden dobi pravico sprejeti *upasampado*, popolno sprejetje v Sangho.

(MN 58) Abhayarājakumāra Sutta - Princu Abhayi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Princ Abhaya^[1] je odšel do džainista Nātaputte in ko mu je izkazal spoštovanje, je sedel na stran. Nato mu je džainist Nātaputta rekel:

(PREIZKUS TATHĀGATE)

3. "Pridi, princ, ovrzi učenje asketa Gotame in dober glas o tebi se bo razširil zaradi tega: 'Princ Abhaya je ovrigel učenje asketa Gotame, ki je tako močan in mogočen.'"

"Toda, častiti gospod, kako bi ovrigel njegovo učenje?"

"Pridi, princ, pojdi do asketa Gotame in mu reci: 'Častiti gospod, ali bi Tathāgata izrekel govor, ki bi bil neugoden in neprijeten drugim?' Če asket Gotama, ki je tako vprašan, odgovori: 'Tathāgata bi izrekel govor, ki bi bil neugoden in neprijeten drugim,' potem mu reci: 'Potem, častiti gospod, kakšna je razlika med tabo in navadnim posameznikom? Ker navaden posameznik bi prav tako izrekel govor, ki bi bil neugoden in neprijeten drugim.' Toda, če asket Gotama, ko je tako vprašan, odgovori: 'Tathāgata ne bi izrekel govor, ki bi bil neugoden in neprijeten drugim,' potem mu reci: 'Potem, častiti gospod, zakaj si razglasil o Devadatti: "Devadatta je določen za stanja prikrajšanje, Devadatta je določen za pekel, Devadatta bo ostal [v peklu] eon dolgo, Devadatta je nepopravljiv"? Devadatta je bil jezen in nezadovoljen s tvojim govorom.' Ko asketu Gotami postaviš to dvoumno vprašanje, ga ne bo mogel ali požreti ali izpljuniti. Če se železna bodica zatakne v grlu človeka, tega ne bo sposoben ali požreti ali izpljuniti; tako tudi, princ, ko asketu Gotami postaviš dvoumno vprašanje, ga ne bo mogel ali požreti ali izpljuniti."

4. "Da, častiti gospod," je odgovoril princ Abhaya. Potem je vstal iz svojega sedeža, in ko je izkazal spoštovanje džainistu Nātaputti, ga je obhodil s svoje desne, ga zapustil in odšel do Blaženega. Ko se je poklonil Blaženemu, je sedel na stran, pogledal na sonce in pomislil: "Danes je prepozno, da ovržem učenje Blaženega. Učenje Blaženega bom ovrigel jutri v moji lastni hiši." Potem je rekel Blaženemu: "Častiti gospod, naj se Blaženi strinja, da s tremi drugimi prejme jutrišnji obrok hrane od mene." Blaženi je privolil v tišini.

5. Vedoč, da je Blaženi privolil, je princ Abhaya vstal s svojega sedeža in ko mu je izkazal spoštovanje, ga je obhodil s svoje desne in odšel. Ko se je noč končala in je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo, odšel do hiše princa Abhaya in sedel na pripravljen sedež. Princ Abhaya je potem s svojimi lastnimi rokami postregel in zadovoljil Blaženega z različnimi vrstami dobre hrane. Ko je Blaženi pojedel

in odmaknil svoje roke od sklede, je princ Abhaya zavzel nižji sedež, sedel nanj ob strani in rekel Blaženemu:

6. “Častiti gospod, ali bi Tathāgata izrekel takšen govor, ki bi bil neugoden in neprijeten drugim?”

“Ne obstaja enostranski odgovor na to vprašanje, princ.”

“Potem, častiti gospod, so džainisti izgubili v tem.”

“Zakaj to praviš, princ: ‘Potem, častiti gospod, so džainisti izgubili v tem?’”

Princ Abhaya je povedal Blaženemu svoj celoten pogovor z džainistom Nātaputto.

7. Takrat je mlad nežen dojenček ležal naslonjen v naročju princa Abhaye. Blaženi je rekel princu Abhayi: “Kaj misliš, princ? Če bi ta otrok vzel palico ali kamenček v svoja usta, medtem ko ti ali tvoja pestunja ne pazita nanj, kaj bi naredil z njim?”

“Častiti gospod, jaz bi mu to vzel iz ust. Če mu tega ne bi mogel vzeti takoj iz ust, bi prijel njegovo glavo z mojo levo roko in mu s skrivljenim prstom desne roke vzel to stvar iz ust, četudi bi tekla kri. Zakaj je tako? Ker imam sočutje za otroka.”

8. “Tako tudi, princ, takšen govor, za katerega Tathāgata ve, da je neresničen, nepravilen in nekoristen, in ki je tudi neugoden in neprijeten drugim – takšnega govora Tathāgata ne izgovori.

Takšen govor za katerega Tathāgata ve, da je resničen, pravilen toda nekoristen, in ki je tudi neugoden in neprijeten drugim – takšnega govora Tathāgata ne izgovori.

Takšen govor za katerega Tathāgata ve, da je resničen, pravilen in koristen, toda je neugoden in neprijeten drugim – Tathāgata pozna čas za uporabo takšnega govora.

Takšen govor, za katerega Tathāgata ve, da je neresničen, nepravilen in nekoristen, toda je ugoden in prijeten drugim – takšnega govora Tathāgata ne izgovori.

Takšen govor za katerega Tathāgata ve, da je resničen, pravilen toda nekoristen in je ugoden in prijeten drugim – takšnega govora Tathāgata ne izgovori.

Takšen govor za katerega Tathāgata ve, da je resničen, pravilen in koristen in je ugoden in prijeten drugim – Tathāgata pozna čas za uporabo takšnega govora. Zakaj je tako? Ker ima Tathāgata sočutje za bitja.

(ODGOVOR TATHĀGATE)

9. “Častiti gospod, ko učeni plemeniti, učeni brahmuni, učeni gospodarji in učeni asketi, po oblikovanju vprašanja potem grejo do Blaženega in mu ga postavijo, je v umu

Blaženega že prisotna misel: 'Če pridejo do mene in me vprašajo tako, bom odgovoril tako'? Ali pa se ta odgovor pojavi takoj v Tathāgati?"

10. "Kar se tiče tega, princ, ti bom v zameno postavil vprašanje. Odgovori kakor hočeš. Kaj misliš, princ? Ali imaš znanje o sestavnih delih kočije?"

"Da, častiti gospod, imam."

"Kaj misliš, princ? Ko ljudje pridejo do tebe in te vprašajo: 'Kakšno je ime tega dela kočije?' imaš v svojem umu že prisotno misel: 'Če pridejo do mene in me vprašajo tako, bom odgovoril tako'? Ali pa se ta odgovor takoj pojavi v tebi?"

"Častiti gospod, jaz sem dobro poznan kot poznavalec sestavnih delov kočij. Vsi sestavni deli kočije so mi dobro znani. Ta odgovor se bi takoj pojavil v meni."

11. "Tako tudi, princ, ko učeni plemeniti, učeni brahmini, učeni gospodarji in učeni asketi, po oblikovanju vprašanja pridejo do Tathāgate in mu ga postavijo, se odgovor takoj pojavi v Tathāgati. Zakaj je tako? Ta element stvari je Tathāgata popolnoma razumel in skozi popolno razumevanje tega, se takoj pojavi odgovor v Tathāgati."

12. Ko je bilo to rečeno, je princ Abhaya rekel: "Veličastno, častiti gospod! Veličastno, častiti gospod! Blaženi je napravil Dhammo jasno na mnogo načinov ... Od danes se me naj Blaženi zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja."

Opombe

[1] Princ Abhaya je bil sin kralja Bimbisāra iz Magadhe, vendar ne prestolonaslednik.

(MN 59) Bahurvedaniya Sutta – Mnogo vrst občutkov

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je tesar Pañcakanga^[1] odšel do častitega Udāyia, in ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran in ga vprašal:

(TRI VRSTE OBČUTKOV)

3. “Častiti gospod, koliko vrst občutkov je ugotovil Blaženi?”

“Tri vrste občutkov je ugotovil Blaženi, gospodar: prijeten občutek, neprijeten občutek in niti neprijeten niti prijeten občutek. Te tri vrste občutkov je ugotovil Blaženi.”

“Blaženi ni ugotovil treh vrst občutkov, častiti Udāyi; Blaženi je ugotovil dve vrsti občutkov: prijeten občutek in neprijeten občutek. Ta niti prijeten niti neprijeten občutek je Blaženi ugotovil kot mirno in vzvišeno vrsto prijatnosti.”

V drugo in v tretje je častiti Udāyi pojasnil svoje stališče in v drugo in v tretje je tesar Pañcakanga pojasnil svoje. Častiti Udāyi ni mogel prepričati tesarja Pañcakanga, niti ni mogel tesar Pañcakanga prepričati častitega Udāyia.

4. Častiti Ānanda je slišal njun pogovor. Odšel je do Blaženega in ko mu je izkazal spoštovanje, je sedel na stran in mu posređoval ves pogovor med častitim Udāyiom in tesarjem Pañcakango. Ko je končal, je Blaženi rekel častitemu Ānandi:

5. “Ānanda, to je bila dejansko prava predstavitev, a tesar Pañcakanga ni zadovoljil Udāyia, in je bila dejansko prava predstavitev, a Udāyi ni zadovoljil tesarja Pañcakange. Jaz sem ugotovil dve vrsti občutkov v eni predstavitvi; jaz sem ugotovil tri vrste občutkov v še eni predstavitvi; jaz sem ugotovil pet vrst občutkov v še eni predstavitvi; jaz sem ugotovil šest vrst občutkov v še eni predstavitvi; jaz sem ugotovil osemnajst vrst občutkov v še eni predstavitvi; jaz sem ugotovil šestintrideset vrst občutkov v še eni predstavitvi; jaz sem ugotovil sto osem vrst občutkov v še eni predstavitvi. Tako sem prikazal Dhammo v [različnih] predstavitvah.

Ko sem Dhammo tako prikazal v [različnih] predstavitvah, bi se lahko pričakovalo od teh, ki ne priznavajo, ne dovolijo in ne sprejmejo, kar je dobro določeno in dobro povedano od drugih, da bo trajalo, da jih bo popeljalo do preprirov, prepirljivosti in zanikanja, zbadajoč eden drugega z besednimi zbadljivkami. Toda, lahko se pričakuje od teh, ki priznavajo, dovolijo in sprejmejo, kar je dobro določeno in dobro povedano od drugih, da bodo živeli v slogi, z obojestranskim spoštovanjem, brez izpodbijanja, pomešani kot je mleko in voda, gledajoč eden drugega s prijaznimi očmi.

6. Ānanda, obstaja pet vezi čutnosti. Katerih pet? Oblike, ki se spoznajo z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Zvoki, ki se spoznajo z ušesi ... Vonji, ki se spoznajo z nosom ... Okusi, ki se spoznajo z jezikom ... Otipljivosti, ki se spoznajo s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti. Užitek in radost, ki nastaneta v odvisnosti od teh petih vezi čutnosti, se imenujeta čutnost.

(VRSTE UŽITKOV)

7. Če bi kdo rekel: 'To je največji užitek in radost, ki ga izkusijo bitja,' mu tega ne bi priznal. Zakaj je tako? Ker obstaja še druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot je ta užitek. In kaj je druga vrsta užitka? Ānanda, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

8. Če bi kdo rekel: 'To je največji užitek in radost, ki ga izkusijo bitja,' mu tega ne bi priznal. Zakaj je tako? Ker obstaja še druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot je ta užitek. In kaj je druga vrsta užitka? Ānanda, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

9. Če bi kdo rekel ... In kaj je ta druga vrsta užitka? Ānanda, ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

10. Če bi kdo rekel ... In kaj je ta druga vrsta užitka? Ānanda, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

11. Če bi kdo rekel ... In kaj je ta druga vrsta užitka? Ānanda, s popolnim obvladanjem zaznav tvorb, z izginotjem zaznav čutnega vpliva, z ne-pozornostjo do zaznav različnosti se zaveda, da 'prostor je neskončen,' menih vstopi in biva v področju neskončnega prostora. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

12. Če bi kdo rekel ... In kaj je ta druga vrsta užitka? Ānanda, s popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora se zaveda, da je 'zavest neskončna,' menih vstopi in

biva v področju neskončne zavesti. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

13. Če bi kdo rekel ... In kaj je ta druga vrsta užitka? Ānanda, s popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti se zaveda, da 'tam je nič,' menih vstopi in biva v področju ničnosti. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

14. Če bi kdo rekel ... In kaj je ta druga vrsta užitka? Ānanda, s popolnim obvladanjem področja ničnosti, menih vstopi in biva v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

15. Če bi kdo rekel: 'To je največji užitek in radost, ki ga izkusijo bitja,' mu jaz to ne bi priznal. Zakaj je tako? Ker obstaja še druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot je ta užitek. In kaj je ta druga vrsta užitka? Ānanda, s popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, menih vstopi in biva v prenehanju zaznavanja in čutenja. To je ta druga vrsta užitka, ki je bolj veličasten in bolj vzvišen kot prejšnji užitek.

16. Možno je, Ānanda, da popotniki drugih sekt govorijo: 'Asket Gotama govori o prenehanju zaznave in občutkov in on opisuje to kot užitek. Kaj je to in kako je to?' Popotnikom drugih sekt, ki tako pravijo, bi morali povedati: 'Prijatelji, Blaženi opiše užitek ne samo s sklicevanjem na prijeten občutek; prijatelji, Tathāgata opiše kot užitek vsako vrsto užitka, kjerkoli in na kakršenkoli način se ta najde. '''

To je bilo tisto, kar je povedal Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in očaran z besedami Blaženega.

Opombe

[1] Pañcakanga, tesar kralja Pasenadija iz Kosale je bil predan sledilec Buddhe. Pojavi se še v MN 78 in MN 127.

(MN 60) Apaṇṇaka Sutta – Brezhibno učenje

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi pešačil po deželi Kosala z veliko skupino menihov in prišel do brahminske vasi z imenom Sālā.

2. Brahminski gospodarji iz Sālā so slišali: "Asket Gotama, sakyanski sin, ki je odšel naprej iz naroda Sakya, je potoval po deželi Kosalan z veliko skupino menihov in prišel do Sālā. O mojstru Gotami se je razširil dober glas: 'Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.' Dobro je videti take arahante."

3. Brahminski gospodarji iz Sālā so odšli do Blaženega. Nekateri so izkazali čast Blaženemu in sedli na stran; nekateri so z njim izmenjali pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran; nekateri so iztegnili svoje roke v spoštljiv pozdrav Blaženemu in sedli na stran; nekateri so v prisotnosti Blaženega izgovorili svoje ime in ime naroda in sedli na stran; nekateri so ostali tiho in sedli na stran.

4. Ko so sedeli, jih je Blaženi vprašal: "Gospodarji, ali obstaja učitelj, ki je za vas sprejemljiv in v katerega ste pridobili zaupanje, ki je ustrezno utemeljeno?"

"Ne, častiti gospod, ne obstaja učitelj, ki je za nas sprejemljiv in v katerega smo pridobili zaupanje, ki je ustrezno utemeljeno."

"Ker, gospodarji, niste našli sprejemljivega učitelja, lahko izvajate in prakticirate to brezhibno učenje; ko se sprejme in izvaja to brezhibno učenje, bo to vodilo do vašega blagostanja in sreče za dolgo časa. In kaj je brezhibno učenje?"

(I. NAUK NIHILIZMA)

5. (A) Gospodarji, obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je: 'Ničesar ni danega, ničesar podarjenega, ničesar žrtvovanega; ni sadu ali rezultata dobrih in slabih dejanj; ni tega sveta, ni drugega sveta; ni matere, ni očeta; ni bitij, ki se spontano ponovno rodijo; ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodevajo ta svet in drugi svet.'

6. (B) Obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk je diametralno nasprotno temu, ki ga imajo ti asketi in brahmini in oni pravijo: 'Obstaja to kar je dano in kar je ponujeno in kar je žrtvovano; obstaja sad in rezultat dobrih in slabih dejanj; obstaja ta svet in

drugi svet; obstajata mati in oče; obstajajo bitja, ki se spontano ponovno rodijo; obstajajo dobri in krepostni asketi in brahmini v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in so razodeli ta svet in drugi svet.’ Kaj mislite, gospodarji? Ali nimajo ti asketi in brahmini nauka, ki sta diametralno nasprotna eden drugemu?” – “Da, častiti gospod.”

7. (A.i) “Gospodarji, od teh asketov in brahminov, katerih nauk in pogled je ta: ‘Ničesar ni danega ... ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodevajo ta svet in drugi svet,’ je za pričakovati, da se bodo izognili tem trem dobrim stanjem, namreč, dobremu telesnemu obnašanju, dobremu govornemu obnašanju in dobremu umskemu obnašanju in da bodo izvajali in prakticirali ta tri slaba stanja, namreč, telesno napačno obnašanje, govorno napačno obnašanje in umsko napačno obnašanje. Zakaj je tako? Ker ti dobri asketi in brahmini ne vidijo v slabih stanjih nevarnosti, bede in nečistosti, niti ne vidijo v dobrih stanjih blagoslova odpovedi, vidika čiščenja.

8. (A.ii) Ker dejansko obstaja drugi svet, ima ta, ki ima pogled ‘ne obstaja drugi svet’, napačen pogled. Ker dejansko obstaja drugi svet, ima ta, ki misli ‘ne obstaja drugi svet’, napačno misel. Ker dejansko obstaja drugi svet, ima ta, ki trdi ‘ne obstaja drugi svet’ napačen govor. Ker dejansko obstaja drugi svet, je ta, ki pravi ‘ne obstaja drugi svet’ nasproten tem arahantom, ki poznajo drugi svet. Ker dejansko obstaja drugi svet, potem ta, ki prepriča drugega, da ‘ne obstaja drugi svet’, tega prepriča sprejeti nepravo Dhammo; in ker prepriča drugega sprejeti nepravo Dhammo, sebe hvali in omalovažuje druge. Tako je katerakoli čista krepost, ki jo je predhodno imel, opuščena in zamenjana s pokvarjenim obnašanjem. In ta napačen pogled, napačna misel, napačen govor, nasprotovanje plemenitim, prepričevanje drugega, da sprejme nepravo Dhammo in samohvala in omalovaževanje drugih – ta mnoga zla slaba stanja tako pridejo v bitje z napačnim pogledom, kar je pogoj.

9. (A.iii) O tem modri mož meni tako: ‘Če ni drugega sveta, potem bo ob razpadu telesa ta dobri posameznik dovolj zavarovan. Toda, če obstaja drugi svet, potem se bo ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, v nesrečen kraj, v pogubo, celo v pekel. Sedaj, če obstaja ali ne svet teh dobrih asketov in brahminov, naj predpostavim, da ne obstaja drugi svet: še vedno je ta dobri posameznik tukaj in sedaj grajan od modrega kot nemoralna oseba, eden od tistih, ki ima napačen pogled, ki ima nauk nihilizma. Toda po drugi strani, če obstaja drugi svet, potem je ta dobri posameznik nesrečen na račun obeh razlogov: ker je grajan od modrega tukaj in sedaj, in ker se bo ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. On je napačno sprejel in se lotil tega brežhibnega učenja na takšen način, da se nanaša samo na eno stran in izključi dobro alternativo.’

10. (B.i) Gospodarji, od teh asketov in brahminov, katerih nauk in pogled je ta: ‘Tam je to, kar je dano ... obstajajo dobri in krepostni asketi in brahmini v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razložil ta svet in drugi svet,’ se pričakuje, da se bodo

izognili tem trem slabim stanjem, namreč, napačnemu telesnemu obnašanju, napačnemu govornemu obnašanju in napačnemu miselnemu obnašanju in da bodo izvajali in vadili ta tri dobra stanja, namreč, dobro telesno obnašanje, dobro govorno obnašanje in dobro miselno obnašanje. Zakaj je tako? Ker ti dobri asketi in brahmini vidijo v slabih stanjih nevarnost, bedo in nečistost in vidijo v dobrih stanjih blagoslov odpovedi, vidik čiščenja.

11. (B.ii) Ker dejansko obstaja drugi svet, ima ta, ki ima pogled 'drugi svet obstaja' pravilni pogled. Ker dejansko obstaja drugi svet ima ta, ki misli 'drugi svet obstaja' pravilno misel. Ker dejansko obstaja drugi svet, ima ta, ki izjavi 'drugi svet obstaja' pravilni govor. Ker dejansko obstaja drugi svet, ta, ki pravi 'drugi svet obstaja' ni nasproten tem arahantom, ki poznajo drugi svet. Ker dejansko obstaja drugi svet, ga ta, ki prepriča drugega da 'obstaja drugi svet' sprejeti pravo Dhammo; in ker prepriča drugega sprejeti pravo Dhammo, on sebe ne hvali in ne omalovažuje drugih. Tako je vsako pokvarjeno obnašanje, ki ga je pred tem imel, opuščeno in zamenjano s čisto krepostjo. In ta pravilni pogled, pravilna misel, pravilni govor, ne nasprotovanje plemenitim, prepričevanje drugih, da sprejmejo pravo Dhammo, in izogibanje samohvale in omalovaževanja drugih – ta mnoga dobra stanja tako pridejo v bitje s pravilnim pogledom, kar je pogoj.

12. (B.iii) O tem modri mož meni tako: 'Če obstaja drugi svet, potem se bo ob razpadu telesa, po smrti, ta dobri posameznik ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Sedaj, če obstaja ali ne svet teh dobrih asketov in brahminov, naj predpostavim, da ni drugega sveta: še vedno je ta dobri posameznik tukaj in sedaj hvaljen od modrih kot krepostna oseba, ta s pravilnim pogledom, ki je ima nauk o tej trditvi. In po drugi strani, če obstaja drugi svet, potem je ta dobri posameznik srečen glede obeh strani: ker je hvaljen od modrih tukaj in sedaj in ker se bo ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. On je pravilno sprejel in se lotil tega brezhibnega učenja na takšen način, da se nanaša na obe strani in izključi slabo alternativo.'

(II. NAUK NE-DEJANJA)

13. (A) Gospodarji, obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je ta: 'Ko nekdo deluje ali pripravi druge delovati, ko nekdo pohablja ali pripravi druge pohabljati, ko nekdo muči ali pripravi druge mučiti, ko nekdo zadaja gorje ali pripravi druge zadajati gorje, ko nekdo zatira ali pripravi druge zatirati, ko nekdo zastrašuje ali pripravi druge zastraševati, ko nekdo ubije živo bitje, vzame kar mu ni dano, vdira v hiše, ropa bogastvo, vlamlja, postavlja zasede po cestah, zapeljuje žene drugih, širi laži – ta, ki tako dela, ne dela nobenega zla. Če s kolesom, polnim ostrih rezil, nekdo predela živa bitja na tej zemlji v maso mesa, v kup mesa, zaradi tega ne bo zla in ne bo rezultat zlo. Če bi nekdo šel ob južnem bregu Gangesa in ubijal in klal, pohabljal in pripravil druge, da pohablajo, mučijo in pripravil druge da mučijo, zaradi tega ne bo zla in ne bo rezultat zlo. Če bi nekdo šel ob severnem bregu Gangesa in dajal darila in

pripravil druge, da dajejo darila, daroval in pripravil druge da darujejo, zaradi tega ne bi bilo nobene zasluge in ne bi bil rezultat zasluga. Z dajanjem, s krotanjem sebe, z odrekanjem, z govorjenjem resnice, ni zasluge in rezultat ne bo zasluga.'

14. (B) Obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk je diametralno nasproten temu, ki ga imajo ti asketi in brahmini in oni pravijo: 'Ko nekdo deluje ali pripravi druge delovati, ko nekdo pohablja ali pripravi druge pohabljeni ... širi laži – ta, ki tako dela, dela zlo. Če s kolesom, polnim ostrih rezil, nekdo predela živa bitja na tej zemlji v maso mesa, v kup mesa, bo zaradi tega zlo in bo rezultat zlo. Če bi nekdo šel ob južnem bregu Gangesa in ubijal in klal, pohabljal in pripravil druge da pohabljuje, mučil in pripravil druge da mučijo, bo zaradi tega zlo in bo rezultat zlo. Če bi nekdo šel ob severnem bregu Gangesa in dajal darila in pripravil druge, da dajejo darila, daroval in pripravil druge da darujejo, bi bila zaradi tega odlika in bo rezultat odlika. Dajanje, krotanje samega sebe, odrekanje, govorjenje resnice je odlika in rezultat bo odlika. "Kaj mislite, gospodarji? Ali nimajo ti asketi in brahmini nauka, ki sta diametralno nasprotna eden drugemu?" – "Da, častiti gospod."

15. (A.i) Gospodarji, od teh asketov in brahminov, katerih nauk in pogled je ta: 'Ko nekdo deluje ali pripravi druge delovati ... ni odlike in rezultat ni odlika,' se lahko pričakuje, da se bodo izognili tem trem dobrim stanjem, namreč, dobremu telesnemu obnašanju, dobremu govornemu obnašanju in dobremu umskemu obnašanju, in da bodo izvajali in vadili ta tri slaba stanja, namreč, telesno napačno obnašanje, govorno napačno obnašanje in umsko napačno obnašanje. Zakaj je tako? Ker ti dobri asketi in brahmini ne vidijo v slabih stanjih nevarnosti, bede in nečistosti, niti ne vidijo v dobrih stanjih blagoslova odpovedi, vidika čiščenja.

16. (A.ii) Ker dejansko obstaja dejanje, ima ta, ki ima pogled 'ne obstaja dejanje' napačen pogled. Ker dejansko obstaja dejanje, ima ta, ki misli 'ne obstaja dejanje' napačno misel. Ker dejansko obstaja dejanje, ima ta, ki izjavi 'ne obstaja dejanje' napačen govor. Ker dejansko obstaja dejanje, je ta, ki pravi 'ne obstaja dejanje' nasproten tistim arahatom, ki imajo nauk, da obstaja dejanje. Ker dejansko obstaja dejanje, ga ta, ki prepričuje drugega 'ne obstaja dejanje', prepričuje sprejeti nepravo Dhammo; in ker prepriča drugega sprejeti nepravo Dhammo, hvali sebe in omalovažuje druge. Tako je vsaka čista krepost, ki jo je predhodno imel, opuščena in zamenjana s pokvarjenim obnašanjem. In ta napačen pogled, napačna misel, napačen govor, nasprotovanje plemenitim, prepričevanje drugega, da sprejme nepravo Dhammo in samohvala in omalovaževanje drugih – ta mnoga zla slaba stanja tako pridejo v bitje z napačnim pogledom, kar je pogoj.

17. (A.iii) O tem modri mož meni tako: 'Če ni dejanja, bo ob razpadu telesa ta dobri posameznik sebe dovolj zavaroval. Toda, če obstaja dejanje, potem se bo ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklju. Sedaj, če obstaja ali ne, svet teh dobrih asketov in brahminov, naj predpostavim, da ne obstaja dejanje: vendar je ta dobri posameznik tukaj in sedaj

grajan od modrega kot nemoralna oseba, oseba z napačnim pogledom, ki ima za nauk ne-dejanje. Toda po drugi strani, če obstaja dejanje, potem je ta dobri posameznik nesrečen na račun obeh: ker je grajan od modrega tukaj in sedaj in ker se bo ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanosti, v nesrečni kraj, celo v pekel. On je napačno sprejel in se lotil tega brezhibnega učenja na takšen način, da se razteza samo na eno stran in izključuje dobro alternativo.'

18. (B.i) Gospodarji, od teh asketov in brahminov, katerih nauk in pogled je ta: 'Ko nekdo deluje ali pripravi druge delovati ... je zasluga in rezultat je zasluga,' se lahko pričakuje, da se bodo izognili tem trem dobrim stanjem, namreč, napačnemu telesnemu obnašanju, napačnemu govornemu obnašanju in napačnemu umskemu obnašanju in da se bodo lotili in prakticirali ta tri dobra stanja, namreč, dobro telesno obnašanje, dobro govorno obnašanje in dobro umsko obnašanje. Zakaj je tako? Ker ti dobri asketi in brahmini vidijo v slabih stanjih nevarnost, bedo in nečistost in vidijo v dobrih stanjih blagoslov odpovedi, vidik čiščenja.

19. (B.ii) Ker dejansko obstaja dejanje, ima ta, ki ima pogled 'obstaja dejanje' pravilni pogled. Ker dejansko obstaja dejanje, ima ta, ki misli 'obstaja dejanje' pravilno misel. Ker dejansko obstaja dejanje, ima ta, ki izjavi 'obstaja dejanje' pravilni govor. Ker dejansko obstaja dejanje, ta, ki pravi 'obstaja dejanje' ni nasproten tem arahantom, ki imajo nauk, da obstaja dejanje. Ker dejansko obstaja dejanje, ga ta, ki prepriča drugega 'obstaja dejanje', prepriča sprejeti pravo Dhammo; in ker prepriča drugega sprejeti pravo Dhammo, on ne hvali samega sebe in omalovažuje drugih. Tako je vsako pokvarjeno obnašanje, ki ga je predhodno imel, opuščeno in zamenjano s čisto krepostjo. In ta pravilni pogled, pravilna misel, pravilni govor, ne nasprotovanje plemenitim, prepričevanje drugega, da sprejme pravo Dhammo in se izogiba samohvali in omalovaževanju drugih – ta mnoga dobra stanja tako pridejo v bitje s pravilnim pogledom, kar je pogoj.

20. (B.iii) O tem modri mož meni tako: 'Če obstaja dejanje, potem se bo ob razpadu telesa, po smrti, ta dobri posameznik ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Sedaj, če obstaja ali ne svet teh dobrih asketov in brahminov naj predpostavim, da ne obstaja dejanje: vendar je ta dobri posameznik tukaj in sedaj hvaljen od modrega kot krepostna oseba, s pravilnim pogledom, ki ima nauk o dejanju. In po drugi strani, če obstaja dejanje, potem je ta dobri posameznik napravil srečen met na račun obeh strani: ker je hvaljen od modrega tukaj in sedaj in ker se bo ob razpadu telesa, po smrti ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. On je pravilno sprejel in se lotil tega brezhibnega učenja na takšen način, da se razteza na obe strani in izključi slabo alternativo.'

(III. NAUK NEVZROČNOSTI)

21. (A) Gospodarji, obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je ta: 'Ni vzroka ali pogoja za onečiščenje bitij; bitja se onečistijo brez vzroka ali pogoja.'

Ne obstaja vzrok ali pogoj za očiščenje bitij; bitja so očiščena brez vzroka ali pogoja. Ni moči, ne energije, ne moške moči, ne moške vzdržnosti. Vsa bitja, vse žive stvari, vsi ljudje, vse duše so brez oblasti, moči in energije; oblikovane z usodo, okoliščinami in naravo, doživljajo prijetnost in neprijetnost šestih vrst.'

22. (B) Obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk je diametralno nasproten temu, ki ga imajo ti asketi in brahmini in oni pravijo: 'Obstaja vzrok ali pogoj za onečiščenje bitij; bitja so onečiščena zaradi vzroka ali pogoja. Obstaja vzrok in pogoj za očiščenje bitij; bitja so očiščena zaradi vzroka ali pogoja. Obstaja moč, energija, moška moč, moško vztrajanje. Ni tako, da so vsa bitja, vse žive stvari, vsi ljudje, vse duše brez oblasti, moči in energije, ali da so oblikovane z usodo, okoliščinami in naravo, in doživljajo prijetnost in neprijetnost šestih vrst.' Kaj mislite, gospodarji? Ali nimajo ti asketi in brahmini nauka, ki sta diametralno nasprotna eno drugemu?" – "Da, častiti gospod."

23. (A.i) "Gospodarji, od teh asketov in brahminov, katerih nauk in pogled je ta: 'Ne obstaja vzrok ali pogoj za onečiščenje bitij ... ona doživljajo prijetnost in neprijetnost šestih vrst,' se pričakuje, da se bodo izognili tem trem dobrim stanjem, namreč, dobremu telesnemu obnašanju, dobremu govornemu obnašanju in dobremu umskemu obnašanju, in bodo lotili in izvajali tri slaba stanja, namreč, telesno napačno obnašanje, govorno napačno obnašanje in umsko napačno obnašanje. Zakaj je tako? Ker ti dobri asketi in brahmini ne vidijo v slabih stanjih nevarnosti, bede in nečistosti, niti ne vidijo v dobrih stanjih blagoslova odpovedi, vidika čiščenja.

24. (A.ii) Ker dejansko obstaja vzročnost, ima ta, ki ima pogled 'ne obstaja vzročnost' napačen pogled. Ker dejansko obstaja vzročnost, ima ta, ki misli 'ne obstaja vzročnost' napačno misel. Ker dejansko obstaja vzročnost, ima ta, ki pravi 'ne obstaja vzročnost' napačen govor. Ker dejansko obstaja vzročnost, je ta, ki pravi 'ne obstaja vzročnost' nasproten tem arahantom, ki imajo nauk o vzročnosti. Ker dejansko obstaja vzročnost, ga ta, ki prepriča drugega 'ne obstaja vzročnost', prepriča sprejeti nepravo Dhammo; in ker prepriča drugega sprejeti nepravo Dhammo, hvali sebe in omalovažuje druge. Tako je opuščeno vsako pokvarjeno obnašanje, ki ga je predhodno imel in pokvarjeno obnašanje je zamenjano. In ta napačen pogled, napačna misel, napačen govor, nasprotovanje plemenitim, prepričevanje drugega, da sprejme nepravo Dhammo in samohvala in omalovaževanje drugih – ta mnoga zla slaba stanja tako pridejo v bitje z napačnim pogledom, kar je pogoj.

25. (A.iii) O tem modri mož meni tako: 'Če ne obstaja vzročnost, potem bo ob razpadu telesa, ta dobri posameznik sebe dovolj zavaroval. Toda, če obstaja vzročnost, potem se bo ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. Sedaj, če obstaja ali ne svet teh dobrih asketov in brahminov, naj predpostavim, da ne obstaja vzročnost: vendar je ta dobri posameznik tukaj in sedaj grajan od modrega kot nemoralna oseba, ta z napačnim pogledom, ki ima nauk nevzročnosti. Toda, po drugi strani, če obstaja vzročnost, potem je ta dobri

posameznik nesrečen na račun obeh: ker je grajan od modrega tukaj in sedaj in po razpadu telesa, po smrti, se bo ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. On je napačno sprejel in se lotil tega brezhibnega nauka na takšen način, da se širi samo na eno stran in izključi dobro alternativo.'

26. (B.i) Gospodarji, od teh asketov in brahminov, katerih nauk in pogled je ta: 'Obstaja vzrok in pogoj za onečiščenje bitij ... in doživljajo prijetnost in neprijetnost šestih vrst,' se pričakuje, da se bodo izognili tem trem slabim stanjem, namreč, napačnemu telesnem obnašanju, napačnemu govornem obnašanju in napačnemu umskemu obnašanju in se bodo lotili in izvajali tri dobra stanja, namreč, dobro telesno obnašanje, dobro govorno obnašanje in dobro umsko obnašanje. Zakaj je tako? Ker ti dobri asketi in brahmini vidijo v slabih stanjih nevarnost, bedo in nečistost, in vidijo v dobrih stanjih blagoslov odpovedi, vidik čiščenja.

27. (B.ii) Ker dejansko obstaja vzročnost, ima ta, ki ima pogled 'vzročnost obstaja' pravilni pogled. Ker dejansko obstaja vzročnost, ima ta, ki misli 'vzročnost obstaja' pravilno misel. Ker dejansko obstaja vzročnost, ima ta, ki izjavi 'vzročnost obstaja' pravilni govor. Ker dejansko obstaja vzročnost, ta, ki pravi 'vzročnost obstaja' ni nasproten tem arahantom, ki imajo nauk vzročnosti. Ker dejansko obstaja vzročnost, ga ta, ki prepriča drugega, da 'vzročnost obstaja', prepriča sprejeti pravo Dhammo; in ker on prepriča drugega sprejeti pravo Dhammo, se sam ne hvali in omalovažuje drugih. Tako je vsako pokvarjeno obnašanje, ki ga je prej imel, opuščeno in zamenjano s čisto krepostjo. In ta pravilni pogled, pravilna misel, pravilni govor, ne nasprotovanje plemenitim, prepričevanje drugega, da sprejme pravo Dhammo in izogibanje samohvali in omalovaževanju drugih – ta mnoga dobra stanja tako pridejo v bitje s pravilnim pogledom, kar je pogoj.

28. (B.iii) O tem modri mož meni tako: 'Če obstaja vzročnost, potem se bo ob razpadu telesa, po smrti, ta dobri posameznik ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Sedaj, če obstaja ali ne svet teh dobrih asketov in brahminov naj predpostavim, da vzročnost ne obstaja: vendar je ta dobri posameznik tukaj in sedaj hvaljen od modrih kot krepostna oseba, ta s pravilnim pogledom, ki ima nauk o vzročnosti. In po drugi strani, če obstaja [vzročnost], potem je ta dobri posameznik srečen na račun obeh strani: ker je hvaljen od modrega tukaj in sedaj in ker se bo ob razpadu telesa, po smrti ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. On je pravilno sprejel in se lotil tega brezhibnega nauka na takšen način, da se razteza na obe strani in izključi slabo alternativo.'

(IV. NI NESNOVNIH PODROČIJ)

29. Gospodarji, obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je ta: 'Vsekakor ni nesnovnih področij.'

30. Sedaj, obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk je direktno nasprotno temu, ki ga imajo ti asketi in brahmini, in oni pravijo: 'Vsekakor so nesnovna področja.'

Kaj mislite, gospodarji? Ali nimajo ti asketi in brahmini nauka, ki sta diametralno nasprotna eden drugemu?” – “Da, častiti gospod.”

31. “O tem modri mož meni tako: ‘Ti dobri asketi in brahmini imajo nauk in pogled “vsekakor ne obstajajo nesnovna področja,” toda tega jaz nisem videl. In ti drugi dobri asketi in brahmini imajo nauk in pogled “vsekakor obstajajo nesnovna področja,” toda to mi ni bilo poznano. Če bi brez poznavanja in videnja zavzel stran in razglasil: “Edino to je pravilno, vse drugo je napačno,” mi to ne bi ustrezalo. Sedaj, kar se tiče asketov in brahminov, ki imajo nauk in pogled “vsekakor ni nesnovnih področij,” če je njihova beseda resnična, potem je zagotovo še vedno mogoče, da se bom morda ponovno pojavil [po smrti] med božanstvi fino snovnega področja, ki jih sestavlja um. Toda kar se tiče asketov in brahminov, ki imajo nauk in pogled “vsekakor so nesnovna področja,” če je njihov svet resničen, potem je resnično možno, da se morda ponovno pojavim [po smrti] med božanstvi nesnovnih področij, ki jih sestavljajo zaznave. Jemanje palic in orožja, pretepi, spori, prepiri, obtoževanje, zlobni govor in lažnivi govor se vidi, da se pojavijo na osnovi snovne tvorbe, toda to sploh ne obstaja v nesnovnih področjih.’ Po takem razmišljanju prakticira način, ki vodi k razstrastenju s snovnimi tvorbami, k izginitvi in prenehanju snovnih tvorb.

(V. NI PRENEHANJA EKSISTENCE)

32. Gospodarji, so nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je: ‘Vsekakor ni prenehanja eksistence.’

33. Sedaj, so nekateri asketi in brahmini, katerih nauk je direktno nasprotno temu, ki ga imajo ti asketi in brahmini, in pravijo: ‘Vsekakor obstaja prenehanje eksistence.’ Kaj misliš, gospodarji? Ali nimajo ti asketi in brahmini nauka, ki sta diametralno nasprotna eno drugemu?” – “Da, častiti gospod.”

34. “O tem modri mož meni tako: ‘Ti dobri asketi in brahmini imajo nauk in pogled “vsekakor ni prenehanja eksistence,” toda tega jaz nisem rekel. In ti drugi dobri asketi in brahmini imajo nauk in pogled “vsekakor obstaja prenehanje eksistence,” toda to mi ni bilo znano. Če bi, brez poznavanja in videnja zavzel eno stran in razglasil: “Edino to je pravilno, vse drugo je napačno,” mi to ne bi ustrezalo. Sedaj, ker asketi in brahmini, ki imajo nauk in pogled “vsekakor ni prenehanja eksistence,” če je njihov svet resničen, potem je gotovo še vedno mogoče, da se jaz mogoče ponovno pojavim [po smrti] med božanstvi nesnovnih področij, ki se sestojijo iz zaznav. Toda, kar se tiče asketov in brahminov, ki imajo nauk in pogled “vsekakor obstaja prenehanje eksistence,” če je njihov svet resničen, potem je mogoče, da jaz lahko tukaj in sedaj dosežem končno Nibbāno. Pogled teh dobrih asketov in brahminov, ki imajo nauk in pogled “vsekakor ni prenehanja eksistence” je blizu poželenja, blizu vezanosti, blizu navdušenja, blizu držanja, blizu oklepanja; toda pogled teh dobrih asketov in brahminov, ki imajo nauk in pogled “vsekakor obstaja prenehanje eksistence” je blizu nepoželenja, blizu nevezanosti, blizu nenavdušenja, blizu nadržanja, blizu neoklepanja. Po takem

razmišljanju, prakticira pot k razstrastenju eksistence, k izginitvi in prenehanju eksistence.

(ŠTIRI VRSTE POSAMEZNIKOV)

35. Gospodarji, obstajajo štiri vrste posameznikov, ki jih najdemo v svetu. Katerih štiri? Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja samega sebe. Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih. Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in tudi povzroča neprijetnosti drugim in sledi praksi mučenja drugih. Določena vrsta posameznika ne povzroča neprijetnost sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi mučenja drugih. Določena vrsta posameznika ne povzroča neprijetnost sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi mučenja drugih. Ker ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim, je on tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva z doživljanjem blaženosti, ko sam postane sveti.

36. Kakšna vrsta posameznika, gospodarji, povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja samega sebe? Določen posameznik hodi nag, zavrača dogovore, si liže svoje roke, ne pride, ko se ga prosi, se ne ustavi, ko se ga prosi; ne sprejme prinesene hrane ali hrane posebej pripravljene zanj ali vabila na hrano; ne sprejme ničesar iz lonca, iz sklede, čez prag, čez palico, čez pestič, od dveh, ki se hranita skupaj, od nosečnice, od doječe ženske, od ženske, ki leži z moškim, od tam kjer se hrana javno deli, od tam kjer so psi, od tam kjer brenčijo muhe; on ne sprejme rib ali mesa, ne pije žganja, vina ali fermentiranega piva. Hrani se pri eni hiši z enim grižljajem; hrani se pri dveh hišah z dvema grižljajema ... hrani se pri sedmih hišah s sedmimi grižljaji. Živi od enega krožnika na dan. Od dveh krožnikov na dan ... od sedmih krožnikov na dan. Hrani se enkrat na dan, enkrat na dva dni ... enkrat na vsakih sedem dni, in tako do enkrat na štirinajst dni; on prebiva v praksi hranjenja v določenih intervalih. Je jedec zelenjave ali prosa ali divjega riža ali obrezkov kože ali mahu ali riževih otrobov ali riževih odpadkov ali sezamove moke ali trave ali kravjekov. Živi od gozdnih korenin in sadežev, se hrani z odpadnimi sadeži. Oblači se v konopljo, v mešano konopljino tkanino, v mrtvaške prte, v odpadne krpe, v drevesno lubje, v antilopje kože, v trakove antilopje kože, v tkanino iz trave kusa, v tkanino iz lubja, v tkanino iz lesnih ostružkov, v volno iz las, v živalsko volno, v sovina peresa. On je ta, ki si puli lase in brado, sledi praksi puljenja las in brade. On je ta, ki neprestano stoji, zavrača sedenje. On je ta, ki neprestano čepi, in je predan vzdrževanju čepečega položaja. On je ta, ki uporablja blazino s trni; on napravi blazino iz trnov za svoje ležišče. On biva v sledenju prakse kopanja v vodi trikrat dnevno, vključno zvečer. Tako na različne načine biva v sledenju prakse mučenja in trpinčenja telesa. To je vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe.

37. Kakšna vrsta posameznika, gospodarji, povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih? Določen posameznik je klavec ovc, klavec prašičev, ptičar, postavljalac

pasti za divje zveri, lovec, ribič, tat, rabelj, ječar, ali ta, ki sledi kateremukoli drugemu takšnemu krvavemu poklicu. To je vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih.

38. Kakšna vrsta posameznika, gospodarji, povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in prav tako povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih? Nek posameznik je maziljeni plemeniti kralj ali premožen brahmin. Ko je na vzhodu mesta zgradil nov tempelj za žrtvovanje in si obril lase in brado, se oblekel v grobo kožo in naoljil svoje telo s prečiščenim maslom in oljem, se popraskal po hrbtu z jelenjim rogom, vstopi v tempelj za žrtvovanje skupaj s svojo glavno kraljico in svojim brahminskim velikim duhovnikom. Tam leže na gola tla, nastlana s travo. Kralj živi od mleka v prvem sesku krave s teličkom iste barve, medtem ko glavna kraljica živi od mleka v drugem sesku in brahminski veliki duhovnik živi od mleka v tretjem sesku; mleko v četrtem sesku vrže v ogenj in teliček živi od tega, kar je ostalo. On reče: 'Naj bo toliko bikov zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko volov zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko telic zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko koz zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko ovc zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko dreves posekanih za žrtvene kole, naj bo toliko trave pokošene za žrtvovanje trave.' In potem njegovi sužnji, glasniki in služabniki napravijo priprave, jokajo s objokanimi obrazi, ki jih spodbujajo z grožnjami kaznovanja in s strahom. To je vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih.

39. Kakšna vrsta posameznika, gospodarji, ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi povzročanja neprijetnosti drugim – ker on ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva z doživljanjem blaženosti, ko je sam postal sveti?

40. Tathāgata se je pojavil v svetu, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja ljudi, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārāmi in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

41. Gospodar ali gospodarjev sin ali nekdo, ki je rojen v nekem drugem plemenu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, razmišlja tako: 'Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo. Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov,

obrije svoje lase in brado, obleče rumena oblačila in gre naprej iz življenja gospodarja v brezdomstvo.

42. Ko je tako šel naprej in imel meniško šolanje in način življenja, se z opustitvijo ubijanja živih bitij vzdrži ubijanja živih bitij; s palico in orožjem odloženim na stran, zavestno in milostno biva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega, kar ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar ni dano; jemlje samo to, kar je dano, pričakuje le to, kar je dano, ko ne krade, on biva v čistosti. Z opustitvijo življenja, ki ni v celibatu, se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži vulgarne prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo napačnega govora se vzdrži napačnega govora; govori resnico, se drži resnice, je vreden zaupanja in zanesljiv, ta, ki ni goljuf sveta. Z opustitvijo zlonamernega govora, se vzdrži zlonamernega govora; drugje ne ponavlja, kar je slišal tukaj, z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od teh, niti ne ponavlja tem ljudem, kar je slišal nekje, z namenom, da razdvaja [te ljudi] od teh; tako je on tisti, ki združuje te, ki so razdeljeni, je zagovornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli v slogi, je govorec besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori takšne besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeče, saj gredo do srca, so vljudne, ki si jih veliko želi in so mnogim prijetne. Z opustitvijo ogovarjanja se vzdrži ogovarjanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne, koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Prakticira hranjenje enkrat na dan, vzdrži se jesti ponoči in zunaj pravičnega časa. Vzdrži se plesa, petja, glasbe, in gledaliških predstav. Vzdrži se nošenja okrasnih vencev, olepševanja sebe z vonjavami in olepševanja sebe z mažami. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovega žita. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja perutnine in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, goveda, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in zemlje. Vzdrži se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se lažnih uteži, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se goljufanja, varanja in sleparstva. Vzdrži se poškodovanja, umorov, ugrabitev, razbojništva, plenjenja in nasilja.

43. Postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Prav tako kot ptica, kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Ko ima to plemenito krepost, doživi v sebi blaženost, da je brezhiben.

44. Ko vidi obliko z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti. Ker, če pusti sposobnost oči nevarovano, lahko vanj vdrejo slaba stanja poželjivosti in neugajanja, on prakticira pot njihove zadržanosti, on straži sposobnost oči, se zaveže zadržanosti sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko vonja vonj z nosom ... Ko okuša okus z jezikom ... Ko tipa otipljivosti s telesom ... Ko spoznava pojav z umom, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost uma nevarovano, lahko vanj vdrejo slaba stanja poželjivosti in neugajanja, zato prakticira pot njegove zadržanosti, straži sposobnost uma, se zaveže zadržanosti sposobnosti uma. Ko ima to plemenito zadržanost sposobnosti, doživlja v sebi blaženost neomadeževanosti.

45. On postane ta, ki deluje z zavedanjem, ko gre naprej in se vrača; ki deluje z zavedanjem, ko gleda naprej in gleda stran; ki deluje z zavedanjem, ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem, ko nosi svoja oblačila in nosi svoje zunanje oblačilo in skledo; ki deluje z zavedanjem, ko je, pije, požira hrano in jo okuša; ki deluje z zavedanjem, ko odvaja blato in urinira; ki deluje z zavedanjem, ko hodi, stoji, sedi zaspri, se zbudi, govori in je tiho.

46. Ko ima to plemenito krepost in to plemenito zadržanost sposobnosti in ko ima to plemenito pozornost in zavedanje, se zateče k osamljenemu počivališču: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame.

47. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se popolno posveti pozornosti. Z opustitvijo poželenja po svetu, biva z umom prostim poželenja; svoj um očisti poželenja. Z opustitvijo zlobe in sovraštva, biva z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobe in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, biva prost od otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; svoj um očisti nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede dobrih stanj; svoj um očisti dvoma.

48. Ko je tako opustil teh pet ovir, onesnaženj uma, ki slabijo modrost, šopolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote.

49. Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja.

50. Ko izgine zadovoljstvo, vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.'

51. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

52. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomnil sem se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

53. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji.

54. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o uničenju vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

55. Ko ve in vidi na ta način, je njegov um osvobojen vpliva čutne želje, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno. Duhovno življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

56. To, gospodarji, je vrsta posameznika, ki ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi povzročanja neprijetnosti sebi in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi povzročanja neprijetnosti drugim – ker ne povzroča neprijetnosti sebi niti drugim, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva v doživljanju blaženosti, ko je sam postal sveti.”

57. Ko je bilo to rečeno so brahminski gospodarji iz Sāle rekli Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi za te z vidom, da vidijo oblike. Mi gremo k mojstru Gotami po zatočišče in k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes naj nas mojster Gotama sprejme kot laične sledilce, ki so šli k njemu po zatočišče za celo življenje.”

(MN 61) Ambalaṭṭhikārāhulovāda Sutta - Nasvet Rahuli pri Ambalaṭṭhiki

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Takrat je častiti Rāhula živel pri Ambalaṭṭhiki.^[1] Ko je bil večer, je Blaženi prišel iz samote in odšel do častitega Rāhule v Ambalaṭṭhiko. Častiti Rāhula je videl Blaženega prihajati v daljavi in je pripravil sedež in vodo za umivanje nog. Blaženi je sedel na pripravljen sedež in si umil noge. Častiti Rāhula mu je izkazal spoštovanje in sedel na stran.

(NEVARNOST LAGANJA)

3. Blaženi je pustil malo vode v posodi in vprašal častitega Rāhulo: “Rāhula, ali vidiš to malo vode, ki sem jo pustil v posodi za vodo?” – “Da, častiti gospod.” – “Prav tako malo, Rāhula, je asketizma v teh, ki jih ni sram povedati premišljeno laž.”

4. Potem je Blaženi vrgel stran to malo vode, ki je ostala in vprašal častitega Rāhulo: “Rāhula, ali vidiš to malo vode, ki je bila vržena stran?” – “Da, častiti gospod.” – “Prav tako so ti, Rāhula, ki jih ni sram povedati premišljenih laži, odvrkli svoj asketizem.”

5. Potem je Blaženi obrnil posodo za vodo navzdol in vprašal častitega Rāhulo: “Rāhula, ali vidiš to posodo za vodo obrnjeno navzdol?” – “Da, častiti gospod.” – “Prav tako so ti, Rāhula, ki jih ni sram povedati preišljene laži, obrnili svoj asketizem na glavo.”

6. Potem je Blaženi obrnil posodo za vodo nazaj, da je stala pravilno in vprašal častitega Rāhulo: “Rāhula, ali vidiš to votlo, prazno posodo za vodo?” – “Da, častiti gospod.” – “Prav tako votel in prazen, Rāhula, je asketizem teh, ki jih ni sram povedati preišljeno laž.”

7. “Predpostavimo, Rāhula, da je bil tam kraljevi slon, z okli dolgimi kot ojnice kočije, popolnoma odrasle postave, visokorasel in navajen bojevanja. V bitki bi izvajal svojo nalogo s svojo prednjo nogo in s svojo zadnjo nogo, s svojim prednjim delom telesa in s svojim zadnjim delom telesa, s svojo glavo in s svojimi ušesi, s svojimi okli in s svojim repom, vendar ne s svojim trupom. Potem bi njegov jezdec pomislil: ‘Ta kraljevi slon, z okli dolgimi kot ojnice kočije ... izvaja svojo nalogo v bitki s svojo prednjo nogo in svojo zadnjo nogo ... vendar ne s svojim trupom. On se še ni odrekel svojega življenja.’ Toda, ko kraljevi slon ... izvaja svojo nalogo v bitki s svojo prednjo nogo in s svojo zadnjo nogo, s svojim prednjim delom telesa in s svojim zadnjim delom telesa, s svojo glavo in s svojimi ušesi, s svojimi okli in s svojim repom in tudi s svojim trupom, potem bi njegov jezdec pomislil: ‘Ta kraljevi slon, z okli dolgimi kot ojnice kočije ... izvaja svojo nalogo v boju s svojo prednjo nogo in s svojo zadnjo nogo ... in tudi s svojim trupom. On se je odrekel svojemu življenju. Ničesar ni, kar ta kraljevi slon ne bi naredil.’ Tako tudi, Rāhula, ko nekoga ni sram izreči namerno laž, ni zla, jaz pravim, ki ga ta človek ne bi naredil. Zato, Rāhula, vaditi moraš tako: ‘Jaz ne bom izrekel laži, niti v šali.’

8. Kaj misliš, Rāhula? Kaj je namen ogledala?”

“Namenjeno je za refleksijo, častiti gospod.”

“Tako tudi, Rāhula, dejanje s telesom bi moralo biti storjeno po ponavljajočem premisleku; dejanje z govorom bi moralo biti storjeno po ponavljajočem premisleku; dejanje v umu bi moralo biti storjeno po ponavljajočem premisleku.

(DEJANJE S PREMISLEKOM)

9. Rāhula, ko **želiš narediti dejanje** s telesom, bi moral razmisliti o tem istem telesnem dejanju: ‘Bi to dejanje, ki ga želim narediti s telesom, vodilo do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh? Je to slabo telesno dejanje z bolečimi posledicami, z bolečimi rezultati?’ Ko pomisliš, če veš: ‘To dejanje, ki ga želim narediti s telesom, bi vodilo do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh; to je slabo telesno dejanje z bolečimi posledicami, z bolečimi rezultati,’ potem tega dejanja zagotovo ne bi smel narediti s telesom. Toda, ko pomisliš, če veš: ‘To dejanje, ki ga želim narediti s telesom, ne bo vodilo do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh; to je dobro telesno dejanje, s prijetnimi posledicami, s prijetnimi rezultati,’ potem lahko napraviš takšno dejanje s telesom.

10. Tudi, Rāhula, **ko izvajaš dejanje** s telesom, bi moral razmisliti o tem istem dejanju: 'Ali to dejanje, ki ga izvajam s telesom vodi do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh? Je to slabo telesno dejanje z bolečimi posledicami, z bolečimi rezultati?' Ko pomisliš, če veš: 'To dejanje, ki ga izvajam s telesom, vodi do mojega lastnega trpljenja ali da trpljenja drugih ali do trpljenja obeh; to je slabo telesno dejanje z bolečimi posledicami, z bolečimi rezultati,' potem bi moral prenehati s takšnim telesnim dejanjem. Toda, ko pomisliš, če veš: 'To dejanje, ki ga izvajam s telesom ne vodi do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh; to je dobro telesno delanje s prijetnimi posledicami, s prijetnimi rezultati,' potem lahko nadaljuješ s takšnim telesnim dejanjem.

11. Tudi, Rāhula, **ko si naredil dejanje** s telesom, bi moral razmisliti o tem telesnem dejanju: 'Ali to dejanje, ki sem ga naredil s telesom, vodi do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh? Je bilo to slabo telesno dejanje z bolečimi posledicami, z bolečimi rezultati?' Ko pomisliš, če veš: 'To dejanje, ki sem ga naredil s svojim telesom, vodi do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh; to je bilo slabo telesno dejanje z bolečimi posledicami, z bolečimi rezultati,' potem bi moral priznati takšno telesno dejanje, ga razkriti, in ga razodeti učitelju ali tvojim modrim tovarišem v svetem življenju. Ko si ga priznal, razkril in razodel, se bi moral lotiti obvladovanja sebe za v bodoče.[2] Toda, ko pomisliš, če veš: 'To dejanje, ki sem ga napravil s telesom, me ne vodi do mojega lastnega trpljenja ali do trpljenja drugih ali do trpljenja obeh; to je bilo dobro telesno dejanje s prijetnimi posledicami, prijetnimi rezultati,' lahko bivaš srečen in zadovoljen, vadiš dan in noč v dobrih stanjih.

12. Rāhula, ko želiš narediti dejanje z govorom ... (dokončaj kot v §9, in zamenjaj "govor" za "telo") ... potem lahko napraviš takšno dejanje z govorom.

13. Tudi, Rāhula, ko izvajaš dejanje z govorom ... (dokončaj kot v §10, in zamenjaj "govor" za "telo") ... potem lahko nadaljuješ s takšnim govornim dejanjem.

14. Tudi, Rāhula, ko si naredil dejanje z govorom ... (dokončaj kot v §11, in zamenjaj "govor" za "telo") ... lahko bivaš srečen in zadovoljen, vadiš dan in noč v dobrih stanjih.

15. Rāhula, ko želiš narediti dejanje z umom... (dokončaj kot v §9, in zamenjaj "um" za "telo") ... potem lahko napraviš takšno dejanje z umom.

16. Tudi, Rāhula, ko izvajaš dejanje z umom... (dokončaj kot v §10, in zamenjaj "um" za "telo") ... lahko nadaljuješ s takšnim mentalnim dejanjem.

17. Tudi, Rāhula, ko si naredil dejanje z umom... (dokončaj kot v §11, in zamenjaj "um" za "telo") ... lahko bivaš srečen in zadovoljen, vadiš dan in noč v dobrih stanjih.

18. Rāhula, katerikoli asketi in brahmini so v preteklosti prečistili svoje telesno dejanje, svoje govorno dejanje in svoje umsko dejanje, so vsi to izvedli s ponavljajočim opazovanjem tega. Katerikoli asketi in brahmini v prihodnosti bodo prečistili svoje

telesno dejanje, svoje govorno dejanje in svoje umsko dejanje, bodo vse to izvajali s ponavljajočim opazovanjem tega. Katerikoli asketi in brahmini v sedanosti prečiščujejo svoje telesno dejanje, svoje govorno dejanje in svoje umsko dejanje, vse to izvajajo s ponavljajočim opazovanjem tega. Zato, Rāhula, moraš vaditi tako: 'Mi bomo prečistili svoje telesno dejanje, svoje govorno dejanje, svoje umsko dejanje s ponavljajočim opazovanja tega.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Rāhula je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Rāhula je bil edini sin Buddhe, rojen na dan, ko je njegov oče zapustil palačo v iskanju prebujenja. Ko je bil star sedem let, ga je pomenišil kot novica častiti Sāriputta ob prvem Buddhovem obisku v Kapilavatthuju po njegovem prebujenju. Buddha ga je razglasil kot najpomembnejšega učenca med temi, ki so želeli vaditi. V MN 147 je dosegel arahantstvo po poslušanju Buddhovega učenja o razvoju vpogleda.

[2] Da priznaš napačno dejanje kot takšno in se vzdržiš tega v bodoče, vodi do rasti v disciplini plemenitih. Glej MN 65.13.

(MN 62) Mahārāhulovāda Sutta – Dolgo učenje o nasvetu Rāhuli

1. Tako sem slišal.[1] Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel in vzel svojo posodo in zunanjo obleko in odšel v Sāvattḥī po miloščino. Tudi častiti Rāhula se je oblekel in vzel svojo posodo in zunanjo obleko in tesno sledil Blaženemu.

3. Blaženi je pogledal nazaj in nagovoril častitega Rāhulo: "Rāhula, vsako vrsto snovi ne glede na to, če je pretekla, prihodnja ali sedanja, notranja ali zunanja, groba ali fina, manjvredna ali večvredna, daleč ali blizu, vso snov je treba gledati tako kot dejansko je, s pravilno modrostjo: 'To ni moje, to jaz nisem, to ni moje stvarstvo.'"

“Samo snov, Blaženi? Samo snov, Vzvišeni?”

“Snov, Rāhula, in občutek, zaznavo, tvorbe in zavest.”

4. Potem si je je častiti Rāhula mislil: “Kdo bi danes šel v mesto po miloščino, potem ko ga je osebno posvaril Blaženi?” Tako se je obrnil nazaj in sedel ob vznožje drevesa, prekrižal svoje noge, vzravnal telo in utrjeval pozornost.

5. Častiti Sāriputta ga je videl tam sedeti in ga je ogovoril: “Rāhula, razvij pozornost na dihanje. Ko je pozornost na dihanje razvita in se goji, obrodi velik sad in veliko korist.”

6. Potem, ko je bil večer, je častiti Rāhula prišel iz samote in odšel do Blaženega. Ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran in vprašal Blaženega:

7. “Častiti gospod, kako se pozornost na dihanje razvije in goji, da obrodi velik sad in veliko korist?”

(PET VELIKIH ELEMENTOV)

8. (1) “Rāhula, karkoli notranje, kar pripada sebi, je trdno, strjeno in se tako razume, to so lasje, dlake, nohti, zobje, koža, meso, kite, kosti, kostni mozeg, ledvice, srce, jetra, trebušna prepona, vranica, pljuča, debelo črevo, tanko črevo, želodec, fekalije, ali karkoli drugega notranjega, kar pripada sebi in je trdno, strjeno in se tako razume: to se imenuje notranji element zemlje. Oba, notranji element zemlje in zunanji element zemlje, sta enostavno element zemlje. In to se mora videti s primernim razumevanjem tako kot v resnici je: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.’ Ko vidiš s primernim razumevanjem tako kot v resnici je, si streznjen z elementom zemlje in napraviš um brezstrasten do elementa zemlje.

9. (2) Kaj, Rāhula, je element vode? Element vode je lahko notranji ali zunanji. Kaj je notranji element vode? Karkoli notranjega, kar pripada sebi, je voda, vodnato in se tako razume, to je, žolč, sluz, gnoj, kri, znoj, maščoba, solze, loj, slina, smrkelj, sklepna maz, urin, ali karkoli drugega notranjega, kar pripada sebi, je voda, vodnato in se tako razume: to se imenuje notranji element vode. Oba, notranji element vode in zunanji element vode sta enostavno element vode. In to se mora videti s primernim razumevanjem tako kot v resnici je: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.’ Ko vidiš s primernim razumevanjem tako kot v resnici je, si streznjen z elementom vode in napraviš um brezstrasten do elementa vode.

10. (3) Kaj, Rāhula, je element ognja? Element ognja je lahko notranji in zunanji. Kaj je notranji element ognja? Karkoli notranjega, kar pripada sebi, je ogenj, ognjeno in se tako razume, to je, s čemer se nekdo ogreje, se stara in se porablja, in tisto s čemer to, kar je pojedeno, popito, porabljeno in okušano, postane popolnoma prebavljeno ali karkoli drugega notranjega, kar pripada sebi, je ogenj, ognjeno in se tako razume: to se imenuje notranji element ognja. Oba, notranji element ognja in zunanji element ognja sta enostavno element ognja. In to bi morali videti s primernim razumevanjem tako kot

v resnici je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.' Ko vidiš s primernim razumevanjem tako kot v resnici je, si streznjen z elementom ognja in napraviš um brezstrasten do elementa ognja.

11. (4) Kaj, Rāhula, je element zraka? Element zraka je lahko notranji ali zunanji. Kaj je notranji element zraka? Karkoli notranjega, kar pripada sebi, je zrak, zračno in se tako razume, to je, vetrovi, ki gredo navzgor, vetrovi, ki gredo navzdol, vetrovi v trebuhu, vetrovi v črevesju, vetrovi, ki tečejo skozi ude, vdih in izdih ali karkoli drugega notranjega, kar pripada sebi, je zrak, zračno in se tako razume: to se imenuje notranji element zraka. Oba, notranji element zraka in zunanji element zraka sta enostavno element zraka. In to bi morali videti s primernim razumevanjem tako kot v resnici je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.' Ko vidiš s primernim razumevanjem tako kot v resnici je, postaneš streznjen z elementom zraka in napraviš um brezstrasten do elementa zraka.

12. (5) Kaj, Rāhula, je element prostora?^[2] Element prostora je lahko notranji ali zunanji. Kaj je notranji element prostora? Karkoli notranjega, kar pripada sebi, je prostor, prostorno in se tako razume, to je, luknje ušes, nosnice, ustna votlina, in te [odprtine] kjer se pogoltne to, kar se poje, popije, porabi in okusi in kjer se zbere in kjer se spodaj izloči, ali karkoli drugega notranjega, kar pripada sebi, je prostor, prostorno in se tako razume: to se imenuje notranji element prostora. Oba, notranji element prostora in zunanji element prostora sta enostavno element prostora. In to bi morali videti s primernim razumevanjem tako kot v resnici je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.' Ko vidiš s primernim razumevanjem tako kot v resnici je, postaneš streznjen z elementom prostora in napraviš um brezstrasten do elementa prostora.

(MEDITACIJE PODOBNOSTI Z ELEMENTI)

13. Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor zemlja; ko razviješ meditacijo, ki je kakor zemlja, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali. Prav tako, kot ljudje odvržejo čiste stvari in umazane stvari, iztrebke, urin, pljunke, gnoj iz ran in kri na tla in se zemlja ne upira, ni ponižana in se ji ne gabi zaradi tega, tako tudi, Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor zemlja; ko razviješ meditacijo, ki je kakor zemlja, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali.

14. Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor voda; ko razviješ meditacijo, ki je kakor voda, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali. Prav tako, kot ljudje perejo čiste stvari in umazane stvari, iztrebke, urin, pljunke, gnoj iz ran in kri v vodi in se voda ne upira, ni ponižana in se ji ne gabi zaradi tega, tako tudi, Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor voda; ko razviješ meditacijo, ki je kakor voda, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali.

15. Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor ogenj; ko razviješ meditacijo, ki je kakor ogenj, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali. Prav tako, kot ljudje sežigajo čiste stvari in umazane stvari, iztrebke, urin, pljunke, gnoj iz ran in kri v

ognju in se ogenj ne upira, ni ponižan in se mu ne gabi zaradi tega, tako tudi, Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor ogenj; ko razviješ meditacijo, ki je kakor ogenj, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali.

16. Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor zrak; ko razviješ meditacijo, ki je kakor zrak, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali. Prav tako, kot zrak piha na čiste stvari in umazane stvari, na iztrebke, urin, pljunke, gnoj iz ran in kri in se zrak ne upira, ni ponižan in se mu ne gabi zaradi tega, tako tudi, Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor zrak; ko razviješ meditacijo, ki je kakor zrak, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali.

17. Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor prostor; ko razviješ meditacijo, ki je kakor prostor, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali. Prav tako, kot prostor ni ustvarjen kjerkoli, tako tudi, Rāhula, razvij meditacijo, ki je kakor prostor; ko razviješ meditacijo, ki je kakor prostor, nastali prijetni in neprijetni kontakti ne bodo vdrli v tvoj um in tam ostali.

(MEDITACIJE NA ŠTIRI ZAŠČITE)

18. Rāhula, razvij meditacijo na dobrohotnost; ko razviješ meditacijo na dobrohotnost, bo vsaka zlobnost opuščena.

19. Rāhula, razvij meditacijo na sočutje; ko razviješ meditacijo na sočutje, bo vsaka krutost opuščena.

20. Rāhula, razvij meditacijo na srečoželjnost; ko razviješ meditacijo na srečoželjnost, bo vsako nezadovoljstvo opuščeno.

21. Rāhula, razvij meditacijo na mirnodušnost; ko razviješ meditacijo na mirnodušnost, bo vsako sovraštvo opuščeno.

(MEDITACIJA NA UMAZANOST IN NESTALNOST)

22. Rāhula, razvij meditacijo na umazanost; ko razviješ meditacijo na umazanost, bo vsako poželenje opuščeno.

23. Rāhula, razvij meditacijo na zaznavo nestalnosti; ko razviješ meditacijo na zaznavo nestalnosti, bo domneva 'jaz sem' opuščena.

(MEDITACIJA NA POZORNOST)

24. Rāhula, razvij meditacijo na pozornost na dihanje. Ko je pozornost na dihanje razvita in gojena, da velik sad in veliko korist. In kako je pozornost na dihanje razvita in gojena, da obrodi velik sad in veliko korist?

25. Rāhula, menih, gre v gozd ali k vznožju drevesa ali v prazno kočo in sede; ko si prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti in ves čas pozoren vdihuje in pozoren izdihuje.

26. Dolg vdih on razume: 'Moj vdih je dolg'; ali dolg izdih on razume: 'Moj izdih je dolg.' Kratek vdih on razume: 'Moj vdih je kratek'; ali kratek izdih on razume: 'Moj izdih je kratek.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu doživljal celo telo'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu doživljal celo telo.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu umirjal telesno tvorbo'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu umirjal telesno tvorbo.'

27. On vadi: 'Jaz bom pri vdihu doživljal radost'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu doživljal radost.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu doživljal prijetnost'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu doživljal prijetnost.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu doživljal umsko tvorbo'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu doživljal umsko tvorbo.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu umirjal umsko tvorbo'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu umirjal umsko tvorbo.'

28. On vadi: 'Jaz bom pri vdihu doživljal um'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu doživljal um.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu razvedril um'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu razvedril um.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu zbral um'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu zbral um.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu sprostil um'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu sprostil um.'

29. On vadi: 'Jaz bom pri vdihu opazoval nestalnost'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu opazoval nestalnost.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu opazoval izginevanje'; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu opazoval izginevanje.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu opazoval prenehanje; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu opazoval prenehanje.' On vadi: 'Jaz bom pri vdihu opazoval opustitev; on vadi: 'Jaz bom pri izdihu opazoval opustitev.'

30. Rāhula, tako je pozornost na dihanje razvita in gojena, da obrodi velik sad in veliko korist. Ko je pozornost na dihanje razvita in gojena na ta način, se celo poslednji vdih in izdih opazita, nista neopažena."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Rāhula je bil zadovoljen in navdušen nad besedami Blaženega.

Opombe

[1] Kratko učenje o nasvetu Rahuli je v MN 147.

[2] Prostor (*ākāsa*) ni primarni materialni element, ampak je uvrščen v izvedenko snovi (*upādā rūpa*).

(MN 63) Cūlamāṅkya Sutta - Kratko predavanje Māṅkyaṅputti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ko je bil častiti Māṅkyaṅputta v samoti, mu je na misel prišlo sledeče: "Teh špekulativnih pogledov Blaženi ni razodel, bili so odloženi na stran in jih je zavrnil, namreč: 'svet je večn' in 'svet ni večn'; 'svet je omejen' in 'svet je neomejen'; 'duša je ista kot telo' in 'duša je ena stvar in telo je druga'; in 'po smrti Tathāgata obstaja' in 'po smrti Tathāgata ne obstaja' in 'po smrti Tathāgata obstaja in ne obstaja' in 'po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja. Blaženi mi tega ni razodel in tega dejstva ne odobravam in sprejemam, zato bom šel do Blaženega in ga vprašal o pomenu tega. Če mi razodene, da je 'svet večn'... ali 'po smrti Tathāgata niti obstaja, niti ne obstaja,' potem bom živel sveto življenje pod njegovim vodstvom; če mi tega ne razodene, potem bom opustil vadbo in se vrnil v posvetno življenje."

(ŠPEKULATIVNI POGLEDI)

3. Ko je bil večer, je častiti Māṅkyaṅputta prišel iz samote in odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil je sedel na stran in mu rekel:

"Častiti gospod, ko sem bil v samoti, se je v mojem umu pojavila misel: 'Obstajajo špekulativni pogledi, ki jih Blaženi ni razodel Če mi tega ne razodene, bom opustil vadbo in se vrnil v posvetno življenje.' Če Blaženi ve 'svet je večn,' naj mi Blaženi razodene 'svet je večn'; če Blaženi ve 'svet ni večn,' naj mi Blaženi razodene 'svet ni večn.' Če Blaženi ne ve 'svet je večn' ali 'svet ni večn,' potem je pošteno do tega, ki ne ve in ne vidi, da mu reče: 'Jaz ne vem in ne vidim.'

Če Blaženi ve 'svet je končen,' ... 'svet je neomejen,' ... 'duša je ista kot telo,' ... 'duša je ena stvar in telo je druga,' ... 'po smrti Tathāgata obstaja,' ... 'po smrti Tathāgata ne obstaja.'... Če Blaženi ve 'po smrti Tathāgata tako obstaja in ne obstaja,' naj mi Blaženi to razodene; če Blaženi ve 'po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja,' naj mi Blaženi to razodene. Če Blaženi ne ve ali 'po smrti Tathāgata obstaja, kot ne obstaja' ali 'po smrti Tathāgata niti obstaja, niti ne obstaja,' potem je pošteno do tega, ki ne ve in ne vidi, da mu reče: 'Jaz ne vem in ne vidim.'

4. "Kako, Māṅkyaṅputta, sem ti kdaj rekel: 'Pridi, Māṅkyaṅputta, živi sveto življenje pri meni in jaz ti bom razodel "svet je večn" ... ali "po smrti Tathāgata niti obstaja, niti ne obstaja"?'—"Ne, častiti gospod."—"Ali si mi kdaj rekel: 'Jaz bom vodil sveto življenje pri Blaženem, in Blaženi mi bo razodel "svet je večn" ..., ali "po smrti Tathāgata niti obstaja, niti ne obstaja"?'—"Ne, častiti gospod."—"Če je to tako, zapeljani mož, kdo si ti in komu si vdan?"

5. Če bi kdorkoli rekel: 'Jaz ne bom živel svetega življenja pri Blaženem, dokler mi Blaženi ne razodene "svet je večni" ... , ali "po smrti Tathāgata niti obstaja, niti ne obstaja," bi to še vedno ostalo nerazodeto od Tathāgate in bi medtem ta oseba umrla. Predpostavimo, Māluṅkyāputta, da bi bil mož ranjen s puščico, ki bi bila na debelo namazana s strupom, in bi njegovi prijatelji in tovariši, pripadniki njegovega naroda in sorodniki, pripeljali zdravnika, da bi ga pozdravil. Mož bi rekel: 'Jaz ne bom dovolil zdravniku izpuliti puščice, dokler ne izvem, ali je bil mož, ki me je ranil plemič, brahmin, trgovec ali delavec.' In on bi rekel: 'Zdravniku ne bom dovolil izpuliti puščice, dokler ne izvem imena in naroda moža, ki me je ranil; ... dokler ne izvem, ali je bil mož, ki me je ranil, visok, majhen ali srednje velikosti; ... dokler ne izvem, ali je bil mož, ki me je ranil, temen, rjav, ali zlate barve kože ... dokler ne izvem, ali mož, ki me je ranil, živi v vasi ali v mestu; ... dokler ne izvem, ali je bil lok, s katerim sem ranjen dolg ali pa je bil samostrel; ... dokler ne izvem, ali je bila na loku, s katerim sem ranjen, tetiva iz vlaken trsa, mišice, konoplje ali lubja; ... dokler ne izvem, ali je bila puščica, ki me je ranila, iz divjega lesa ali vzgojenega; ... dokler ne izvem, s kakšno vrsto perja je bila opremljena puščica, ki me je ranila — ali od jastreba, čaplje, sokola, pava ali štorke; ... dokler ne izvem, s kakšno vrsto tetive je bila povezana puščica, ki me je ranila — ali od vola, bivola, jelena ali opice; ... dokler ne izvem, kakšne vrste je bila konica puščice, ki me je ranila — ali iz žebja, britve ali zaobljena ali bodičasta ali iz zoba živali ali šilaste oblike.'

Vse to temu možu še vedno ne bi bilo znano in medtem bi umrl. Tako tudi, Māluṅkyāputta, če bi kdorkoli rekel: 'Jaz ne bom živel svetega življenja pri Blaženem, dokler mi Blaženi ne razodene: "Ta svet je večni" ... ali "Po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja," bi to bilo še vedno nerazodeto od Tathāgate in bi med tem ta oseba umrla.

6. Māluṅkyāputta, če obstaja pogled 'svet je večni,' se sveto življenje ne more živeti; in če obstaja pogled 'svet ni večni,' se sveto življenje ne more živeti. Če obstaja pogled 'svet je večni' ali pogled 'svet ni večni,' je tu rojstvo, staranje in smrt, skrb, tožba, bolečina, gorje in obup, čigar uničenje predpisujem tukaj in sedaj.

Če obstaja pogled 'svet je končen' ... 'svet je neskončen' 'duša je ista kot telo' ... 'duša je ena stvar in telo druga' ... 'po smrti Tathāgata obstaja' ... 'po smrti Tathāgata ne obstaja,' se sveto življenje ne more živeti ... Če obstaja pogled 'po smrti Tathāgata obstaja in ne obstaja,' se sveto življenje ne more živeti; in če obstaja pogled 'po smrti Tathāgata niti ne obstaja niti ne obstaja,' se sveto življenje ne more živeti. Če obstaja pogled 'po smrti Tathāgata tako obstaja in ne obstaja' ali pogled 'po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja,' je tukaj rojstvo staranje, smrt, skrb, tožba, bolečina, gorje in obup, čigar uničenje predpisujem tukaj in sedaj.

(RAZODETO IN NERAZODETO)

7. Zato, Māluṅkyāputta, zapomni si, kaj sem pustil nerazodetega kot nerazodeto in zapomni si, kaj sem razodel kot razodeto. In kaj sem pustil nerazodeto? 'Svet je večer'— sem pustil nerazodeto. 'Svet ni večer'— sem pustil nerazodeto. 'Svet je končen'— sem pustil nerazodeto. 'Svet je neskončen'— sem pustil nerazodeto. 'Duša je ista kot telo'— sem pustil nerazodeto. 'Duša je ena stvar in telo je druga'— sem pustil nerazodeto. 'Po smrti Tathāgata obstaja'— sem pustil nerazodeto. 'Po smrti Tathāgata ne obstaja'— sem pustil nerazodeto. 'Po smrti Tathāgata obstaja in ne obstaja'— sem pustil nerazodeto. 'Po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja'— sem pustil nerazodeto.

8. Zakaj sem pustil to nerazodeto? Ker je to nekoristno, ne pripada k temeljem duhovnega življenja, ne vodi do razočaranja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne. Zato sem to pustil nerazodeto.

9. In kaj sem razodel? 'To je neprijetnost'— sem razodel. 'To je vzrok neprijetnosti'— sem razodel. 'To je prenehanje neprijetnosti'— sem razodel. 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti'— sem razodel.

10. Zakaj sem to razodel? Ker je koristno, pripada k temeljem svetega življenja, vodi do razočaranja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne. Zato sem to razodel.

Zato, Māluṅkyāputta, zapomni si, kaj sem pustil nerazodeto kot nerazodeto in zapomni si kaj sem razodel kot razodeto."

To je tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Māluṅkyāputta je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.^[1]

Opombe

[1] V svojih poznih letih je Māluṅkyāputta prejel od Buddhe kratko predavanje o temeljih šestih čutov, odšel v umik in dosegel arahantstvo. Glej SN 35:95.

(MN 64) Mahāmālunkya Sutta – Dolgo učenje Mālunkyāputti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.” — “Prijatelj,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

(PET NIŽJIH OVIR)

2. “Menihi, ali se spomnite petih nižjih ovir, kot sem jih učil?”

Ko je bilo to rečeno, je častiti Mālunkyāputta odgovoril: “Častiti gospod, jaz se spomnim petih nižjih ovir, kot jih je učil Blaženi.”

“Toda, Mālunkyāputta, na kakšen način se spomniš petih nižjih ovir, ki sem jih učil?”

“Častiti gospod, jaz se spomnim **pogleda sestva**[1] kot nižje ovire, kar je učil Blaženi. Jaz se spomnim **dvoma** kot nižje ovire, kar je učil Blaženi.

Jaz se spomnim **vdanosti pravilom in običajem** kot nižje ovire, kar je učil Blaženi.

Jaz se spomnim **želje po čutnosti** kot nižje ovire, kar je učil Blaženi.

Jaz se spomnim **zlobe** kot nižje ovire, kar je učil Blaženi. Na ta način, častiti gospod, se spomnim petih nižjih ovir, kot jih je učil Blaženi.”

3. “Mālunkyāputta, koga se spomniš, da sem učil nižje ovire na tak način? Ali te ne bi popotniki drugih sekt ovrgli s prisposodbo o dojenčku? Ker mladega nežnega dojenčka, ki leži na trebuhu, niti ne označujemo kot ‘sebstvo’ zato, kako bi lahko nastal v njem pogled sestva? Pa vendar je v njem osnovna težnja do pogleda sestva. Mlad nežen dojenček, ki leži na trebuhu, nima niti pojma o ‘učenjih’[2] zato, kako bi lahko dvomil o učenjih, ki se pojavijo v njem? Pa vendar je v njem osnovna težnja, da dvomi. Mlad nežen dojenček, ki leži na trebuhu, nima niti pojma o ‘moralih’, zato kako bi se lahko pojavila v njem vdanost pravilom in običajem? Pa vendar je v njem osnovna težnja do vdanosti morali in običajem. Mlad nežen dojenček, ki leži na trebuhu, nima niti pojma o ‘čutnosti’ zato, kako bi se lahko v njem pojavil čutni užitek? Pa vendar je v njem osnovna težnja do čutnosti. Mlad nežen dojenček, ki leži na trebuhu, nima niti pojma o ‘bitjih’ zato, kako bi se lahko v njem pojavila zlobnost do bitij? Pa vendar je v njem osnovna težnja po zlobnosti. Ali te ne bi popotniki drugih sekt ovrgli s to prisposodbo o dojenčku?”

4. Zaradi tega je častiti Ānanda rekel: “Čas je, Blaženi, čas je, Vzvišeni, da Blaženi uči pet nižjih ovir. Ko slišijo to od Blaženega, si bodo menihi zapomnili.”

“Potem poslušaj, Ānanda, in skrbno pazi, kaj bom povedal.” “Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Ānanda. Blaženi je rekel:

5. "Ānanda, nepoučen navaden posameznik, ki se ne ozira na plemenite in ne upošteva plemenitih in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ne upošteva pravih ljudi in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, biva z umom obsedenim in zaslužnjem s pogledom sebstva in ne razume kot dejansko je odrešitev iz nastalega pogleda sebstva; in ko ta pogled sebstva postane stalen in je neizkoreninjen v njem, je to nižja ovira. On biva z umom obsedenim in zaslužnjem z dvomom ... z vdanostjo pravilom in običajem ... z željo po čutnosti ... z zlobo in ne razume kot dejansko je odrešitev iz nastale zlobe; in ko ta zloba postane stalna in je neizkoreninjena v njem, je to nižja ovira.

6. Dobro poučeni plemeniti učenec, ki se ozira na plemenite in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki upošteva prave ljudi in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, ne biva z umom obsedenim in zaslužnjem s pogledom sebstva; on razume, kot dejansko je odrešitev iz nastalega pogleda sebstva, in pogled sebstva skupaj z osnovno težnjo do njega je v njem opuščena. On ne biva z umom obsedenim in zaslužnjem z dvomom ... z vdanostjo pravilom in običajem ... z željo po čutnosti ... z zlobo; on razume, kot dejansko je osvoboditev od nastale zlobe, in zloba skupaj z osnovno težnjo do nje je v njem opuščena.

7. Obstaja pot, Ānanda, pot do opuščanja petih nižjih ovir; da bi vsakdo, ne da bi prišel na to pot, na ta način znal ali videl ali opustil pet nižjih ovir – to ni mogoče. Prav tako kot pri velikemu drevesu, ki ima srčevino ni mogoče, da bi vsakdo odrezal njegovo srčevino, ne da bi zarezal skozi njegovo lubje in belino, tako tudi, obstaja pot ... to ni mogoče.

Obstaja pot, Ānanda, pot do opuščanja petih nižjih ovir; da bi nekdo, ko gre po tej poti, na ta način, znal ali videl ali opustil pet nižjih ovir – to je mogoče. Prav tako, kot pri velikemu drevesu, ki ima srčevino je mogoče, da bi nekdo odrezal njegovo srčevino, tako da bi zarezal skozi njegovo lubje in belino, tako tudi, obstaja pot ... to je mogoče.

8. Predpostavimo, Ānanda, da je reka Ganges polna vode, polna do roba, tako da lahko vrane pijejo iz nje, in pride do nje slaboten mož, misleč: 'S plavanjem preko toka s svojimi rokami, bom prišel varno preko, na drugi breg reke Ganges'; vendar on ne bi bil sposoben varno priti preko. Tako tudi, ko se Dhammo uči nekoga za prenehanje sebstva, če njegov um ne vstopi v to in pridobi zaupanje, neomajnost in odločnost, ga je mogoče šteti kot slabotnega moža.

Predpostavimo, Ānanda, da je reka Ganges polna vode, polna do roba, da lahko vrane pijejo iz nje, in pride do nje močan mož, misleč: 'S plavanjem preko toka s svojimi rokami, bom prišel varno preko na drugi breg reke Ganges'; in on bi bil sposoben priti varno preko. Tako tudi, ko se Dhammo uči nekoga za prenehanje sebstva, če njegov um vstopi v to in pridobi zaupanje, neomajnost in odločnost, potem ga je mogoče šteti kot močnega moža.

(POT DO OPUŠČANJA PETIH NIŽJIH OVIR)

9. In kaj, Ānanda, je pot, pot do opuščanja petih nižjih ovir? Z odmaknitvijo od predmetov predpostavk, z opuščanjem slabih stanj, s popolno umiritvijo telesnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote.

Karkoli obstaja iz snovi, občutkov, zaznave, tvorb in zavesti, on vidi ta stanja kot nestalna, kot neprijetnost, kot bolezen, kot tumor, kot bodico, kot nadlogo, kot neprijetnost, kot tujek, kot razpadajoče, kot prazno, kot nesebstvo. Svoj um obrne stran od teh stanj in ga usmeri proti nesmrtnemu elementu: 'To je mirno, to je vzvišeno, to je, umirjanje vseh tvorb, opuščanje vseh predpostavk, uničenje želje, brezstrastnost, prenehanje, Nibbāna.' Neomajen v tem doseže uničenje vplivov. Vendar, če ne doseže uničenja vplivov, potem zaradi želje po Dhammi, užitka v Dhammi, z uničenjem petih nižjih ovir postane ta, ki se bo spontano ponovno rodil [v Čistem bivališču] in tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta. To je steza, to je pot do opuščanja petih nižjih ovir.

10–12. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo, menih ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

Karkoli obstaja iz snovi, občutkov, zaznave, tvorb in zavesti, on vidi ta stanja kot nestalna ... kot nesebstvo. Svoj um obrne stran od teh stanj in ga usmeri proti nesmrtnemu elementu ... To je steza, to je pot do opuščanja petih nižjih ovir.

13. S popolnim obvladanjem zaznav tvorb, z izginotjem zaznav vpliva čutnosti, z nepozornostjo do zaznav različnosti, zavedajoč se, da 'prostor je neskončen,' menih vstopi in biva v področju neskončnega prostora.

Karkoli obstaja iz snovi, občutkov, zaznave, tvorb in zavesti, on vidi ta stanja kot nestalna ... kot nesebstvo. Svoj um obrne stran od teh stanj in ga usmeri proti nesmrtnemu elementu ... To je steza, to je pot do opuščanja petih nižjih ovir.

14. S popolnim obvladovanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se, da 'zavest je neskončna,' menih vstopi in biva v področju neskončne zavesti.

Karkoli obstaja iz snovi, občutkov, zaznave, tvorb in zavesti, on vidi ta stanja kot nestalna ... kot nesebstvo. Svoj um obrne stran od teh stanj in ga usmeri proti nesmrtnemu elementu ... To je steza, to je pot do opuščanja petih nižjih ovir.

15. S popolnim obvladovanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tam je nič,' menih vstopi in biva v področje ničnosti.

Karkoli obstaja iz snovi, občutkov, zaznave, tvorb in zavesti, on vidi ta stanja kot nestalna, kot neprijetnost, kot bolezen, kot tumor, kot bodico, kot nadlogo, kot neprijetnost, kot tujek, kot razpadajoče, kot prazno, kot nesebstvo. Svoj um obrne stran

od teh stanj in ga usmeri proti nesmrtnemu elementu: 'To je mirno, to je vzvišeno, to je, umirjanje vseh tvorb, opuščanje vseh predpostavk, uničenje želje, brezstrastnost, prenehanje, Nibbāna.' Neomajen v tem doseže uničenje vplivov. Vendar, če ne doseže uničenja vplivov, potem zaradi želje po Dhammi, užitka v Dhammi, z uničenjem petih nižjih ovir postane ta, ki se bo spontano ponovno rodil [v Čistem bivališču] in tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta. To je steza, to je pot do opuščanja petih nižjih ovir."

16. Častiti gospod, če je to steza, pot do opuščanja petih nižjih ovir, zakaj nekateri menihi tukaj dosežejo osvoboditev uma in nekateri dosežejo osvoboditev z modrostjo?"

"Razlika, Ānanda, je v njihovih sposobnostih, jaz pravim."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Sebstvo: jaz, duša, osebnost, neka substanca, ki naj bi bila v bitju in bi bila identiteta tega bitja.

[2] Dhamma. To bi lahko bilo tudi prevedeno kot "stvari."

(MN 65) Bhaddāli Sutta - Bhaddāliju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattihīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: "Menihi."—"Častiti gospod," so odgovorili. Blaženi je rekel:

(PREHRANJEVANJE ENKRAT DNEVNO)

2. "Menihi, jaz jem enkrat dnevno. Na tak način sem brez boleznin in neprijetnosti in uživam zdravje, moč in udobno bivanje.^[1] Dajte, menihi, jejte enkrat dnevno. Na tak način boste brez boleznin in neprijetnosti in boste uživali zdravje, moč in udobno bivanje."

3. Ko je bilo to rečeno, je častiti Bhaddāli rekel Blaženemu: “Častiti gospod, jaz nisem pripravljen jesti enkrat na dan; če bi to naredil, lahko imam skrbi in strah o tem.”

“Potem, Bhaddāli, pojej en del tam, kjer si povabljen in odnesi en del s seboj. S hranjenjem na tak način se boš vzdrževal.”

“Častiti gospod, jaz tudi na takšen način nisem pripravljen jesti; če bi to naredil, bi lahko imel skrbi in strah o tem.”

4. Ko je Blaženi postavil to vadbno pravilo,^[2] ko je skupnost menihov upoštevala pravilo, je častiti Bhaddāli oznanil menihom svojo nestrinjanje. Potem se častiti Bhaddāli ni prikazal Blaženemu za cele tri mesece [deževnega umika], kot se to zgodi v slučaju, ko kdo ne izvrši vadbe v skladu s pravilom učitelja.

5. Takrat je bilo nekaj menihov zaposlenih pri šivanju obleke za Blaženega in so si mislili: “Ko bo ta obleka zašita, na koncu treh mesecev [deževnega umika], se bo Blaženi odpravil pešačiti.”

6. Častiti Bhaddāli je odšel do teh menihov in izmenjal pozdrave z njimi in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran. Ko je to napravil, so mu rekli: “Prijatelj Bhaddāli, ta obleka je bila sešita za Blaženega. S to sešito obleko se bo po koncu trimesečnega [deževnega umika] Blaženi odpravil pešačiti. Prosim, prijatelj Bhaddāli, posveti pravilno pozornost temu nasvetu. Ne dopusti, da ti bo kasneje postalo težko.”

(PREKRŠENO VADBENO PRAVILO)

7. “Da, prijatelji,” je odgovoril in odšel do Blaženega in ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran in rekel: “Častiti gospod, prekršek me je premagal, da sem kot norec, zmeden in tavajoč, ko je Blaženi določil in postavil vadbno pravilo, ko je skupnost menihov upoštevala pravilo, v skupnosti menihov javno oznanil svojo odklonitev [da to izvršim]. Častiti gospod, naj mi Blaženi odpusti moj prekršek, ker se bom tega v bodoče vzdržal.”

8. “Zagotovo, Bhaddāli, prekršek te je premagal, da si kot norec, zmeden in tavajoč, ko sem določil in postavil vadbno pravilo, ko je skupnost menihov upoštevala pravilo, v skupnosti menihov javno oznanil svojo odklonitev [da to izvršiš].

9. Bhaddāli, te okoliščine nisi prepoznal: ‘Blaženi živi v Sāvattḥīju in Blaženi me bo poznal tako: “Menih z imenom Bhaddāli je ta, ki ne izvršuje vadbe v skladu s pravilom učitelja.” Te okoliščine nisi prepoznal.

Tudi te okoliščine nisi prepoznal: ‘Mnogo menihov se je naselilo v Sāvattḥīju za deževni umik, in tudi oni me bodo poznali tako: “Menih z imenom Bhaddāli je ta, ki ne izvršuje vadbe v skladu s pravilom učitelja.” Tudi te okoliščine nisi prepoznal.

Tudi te okoliščine nisi prepoznal: ‘Mnogo nun se je naselilo v Sāvattḥīju za deževni umik, in tudi one me bodo poznale tako: “Menih z imenom Bhaddāli je ta, ki ne izvršuje vadbe v skladu s pravilom učitelja.”’ Tudi te okoliščine nisi prepoznal.

Tudi te okoliščine nisi prepoznal: ‘Mnogo laičnih sledilcev ... Mnogo laičnih sledilk se je naselilo v Sāvattḥīju, in tudi one me bodo poznale tako: “Menih z imenom Bhaddāli je ta, ki ne izvršuje vadbe v skladu s pravilom učitelja.”’ Tudi te okoliščine nisi prepoznal.

Tudi te okoliščine nisi prepoznal: ‘Mnogo asketov in brahminov drugih sekt se je naselilo v Sāvattḥīju, in tudi oni me bodo poznali tako: “Menih z imenom Bhaddāli, starejši učenec asketa Gotame je ta, ki ne izvršuje vadbe v skladu s pravilom učitelja.”’ Tudi te okoliščine nisi prepoznal.”

10. “Častiti gospod, prekršek me je premagal, da sem kot norec, zmeden in tavajoč, ko je Blaženi določil in postavil vadbena pravila, ko je skupnost menihov upoštevala pravila, v skupnosti menihov javno oznanil svojo odklonitev [da to izvršim]. Častiti gospod, naj mi Blaženi odpusti moj prekršek, ker se bom tega vzdržal v bodoče.”

“Zagotovo, Bhaddāli, prekršek te je premagal, da si kot norec, zmeden in tavajoč, ko sem določil in postavil vadbena pravila, ko je skupnost menihov upoštevala pravila, v skupnosti menihov javno oznanil svojo odklonitev izvršitve.

11. Kaj misliš, Bhaddāli? Predpostavimo, da je tu menih osvobojen v obeh načinih in mu rečem: ‘Pridi, menih, bodi deska zame, da grem preko blata.’ Ali bi on sam šel preko ali bi obrnil svoje telo drugam ali bi rekel ‘Ne?’”

“Ne, častiti gospod.”

(OSVOBODITEV)

“Kaj misliš, Bhaddāli? Predpostavimo, da je tu menih osvobojen z modrostjo ... pričevalec s telesom ... nekdo, ki je dosegel pogled ... osvobojen z zaupanjem ... sledilec Dhamme ... sledilec zaupanja, in mu rečem: ‘Pridi, menih, bodi deska zame, da grem preko blata.’ Ali bi on sam šel preko ali bi obrnil svoje telo drugam ali bi rekel ‘Ne?’”

“Ne, častiti gospod.”

12. “Kaj misliš, Bhaddāli? Ali si ti ob tej priliki ta, ki je osvobojen na oba načina ali ta, ki je osvobojen z modrostjo ali pričevalec s telesom ali ta, ki je dosegel pogled ali ta, ki je osvobojen z zaupanjem ali sledilec Dhamme ali sledilec zaupanja?”

“Ne, častiti gospod.”

“Bhaddāli, ali nisi ti prazen, neiskren prestopnik?”

13. “Da, častiti gospod. Častiti gospod, prekršek me je premagal, da sem kot norec, zmeden in tavajoč, ko je Blaženi določil in postavil vadbena pravila, ko je skupnost menihov upoštevala pravila, v skupnosti menihov javno oznanil svojo odklonitev, da izvajam pravila. Častiti gospod, naj mi Blaženi odpusti moj prekršek, ker se bom tega vzdržal v bodoče.”

“Zagotovo, Bhaddāli, prekršek te je premagal, da si kot norec, zmeden in tavajoč, ko sem določil in postavil vadbena pravila, ko je skupnost menihov upoštevala pravila, v skupnosti menihov javno oznanil svojo odklonitev izvršitve. Toda, ker vidiš svoj prekršek kot tak in si se popravil v skladu z Dhammo, ti oprostimo; v disciplini Plemenitega je rast, ko nekdo vidi svoj prekršek in se popravi v skladu z Dhammo s tem, da se tega vzdrži v bodoče.

14. Bhaddāli, nek menih ne izvršuje vadbe v skladu s pravilom učitelja. On meni: ‘Kaj če se zatečem na osamljeno mesto za počitek: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju hriba, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame – mogoče bom spoznal neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih.’ On se zateče v osamljeno mesto za počitek. Ko živi tako odmaknjen, ga učitelj graja, ga grajajo modri tovariši v svetem življenju, ki so ga preiskali, grajajo ga božanstva in graja sam sebe. Ko ga tako graja učitelj, modri tovariši v svetem življenju, božanstva in sam sebe, ne doseže nobenega neobičajnega stanja, nobene razlike v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih. Zakaj je tako? Tako je s tem, ki ne izvrši vadbe po učiteljevem pravilu.

15. Bhaddāli, neki menih izvršuje vadbo v skladu s pravilom učitelja. On meni: ‘Kaj če se zatečem na osamljeno mesto za počitek: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju hriba, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame – mogoče bom spoznal neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih.’ On se zateče v osamljeno mesto za počitek. Ko živi tako odmaknjen, ga učitelj ne graja, ga ne grajajo modri tovariši v svetem življenju, ki so ga preiskali, ga ne grajajo božanstva in ne graja samega sebe. Ko ga tako ne graja učitelj, ne modri tovariši v svetem življenju, ne božanstva in ne sam sebe, on doseže neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih.

16. Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Zakaj je tako? Tako je s tem, ki izvrši vadbo v skladu s pravilom učitelja.

17. Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni ... Zakaj je tako? Tako je s tem, ki izvrši vadbo v skladu s pravilom učitelja.

18. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla

življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, eno rojstvo, dve rojstvi, tri rojstva, štiri rojstva, pet rojstev, deset rojstev, dvajset rojstev, trideset rojstev, štirideset rojstev, petdeset rojstev, sto rojstev, tisoč rojstev, sto tisoč rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z svojimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj. Zakaj je tako? Tako je s tem, ki izvrši vadbo v skladu s pravilom učitelja.

19. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji. Zakaj je tako? Tako je s tem, ki izvrši vadbo v skladu s pravilom učitelja.

20. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o uničenju vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

21. Ko on tako ve in vidi, je njegov um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je to osvobojeno, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.' Zakaj je tako? Tako je s tem, ki izvrši vadbo v skladu s pravilom učitelja."

(GRAJA MENIHA)

22. Nato je častiti Bhaddāli vprašal: “Častiti gospod, kaj je vzrok, kaj je razlog, zakaj ukrepajo proti nekemu menihu tako, da ga ponavljajoče opominjajo? Kaj je vzrok, kaj je razlog, zakaj ne ukrepajo s takimi dejanji proti nekemu menihu s ponavljajočim opominjanjem?”

23. “Bhaddāli, neki menih je stalni prestopnik, z mnogo prestopki. Ko ga menihi grajajo, se izgovarja, vodi pogovor stran, kaže nemir, sovraštvo in grenkobo; on ne nadaljuje pravilno, ne popusti, se ne uredi, ne reče: ‘Naj delujem tako, da bo skupnost zadovoljna.’ Menihi ob upoštevanju tega pomislijo: ‘Bilo bi dobro, da častiti zaslišijo tega meniha na tak način, da se ta spor proti njemu ne uredi prehitro.’ In menihi zaslišijo tega meniha na tak način, da se ta spor proti njemu ne uredi prehitro.

24. Toda neki menih je stalni prestopnik, z mnogo prestopki. Ko ga menihi grajajo, se ne izgovarja, ne vodi pogovora stran, ali kaže nemir, sovraštvo in grenkobo; on nadaljuje pravilno, popusti, se uredi, reče: ‘Naj delujem tako, da bo skupnost zadovoljna.’ Menihi ob upoštevanju tega pomislijo: ‘Bilo bi dobro, če častiti zaslišijo tega meniha na tak način, da se ta spor proti njemu hitro uredi.’ In menihi zaslišijo tega meniha na tak način, da se ta spor proti njemu hitro uredi.

25. Neki menih je občasni prestopnik, brez mnogo prestopkov. Ko ga menihi grajajo, se izgovarja ... (ponovi ostanek iz §23) ... In menihi zaslišijo tega meniha na tak način, da se ta spor proti njemu ne uredi prehitro.

26. Toda neki menih je občasni prestopnik, brez mnogo prestopkov. Ko ga menihi grajajo, se ne izgovarja ... (ponovi ostanek iz §24) ... In menihi zaslišijo tega meniha na tak način, da se ta spor proti njemu hitro uredi.

27. Neki menih napreduje s stopnjo zaupanja in ljubezni, ki ju ima. V tem primeru menihi smatrajo: ‘Prijatelji, ta menih napreduje s stopnjo zaupanja in ljubezni. Naj ne izgubi te stopnje zaupanja in ljubezni, kot to lahko, če bi ukrepali proti njemu s ponavljajočim opominjanjem.’ Recimo, da ima človek samo eno oko; potem bi njegovi prijatelji in tovariši, njegovi sorodniki varovali njegovo oko, misleč: ‘Naj ne izgubi svojega enega očesa.’ Tako tudi, neki menih napreduje s stopnjo zaupanja in ljubezni ... ‘Naj ne izgubi te stopnje zaupanja in ljubezni, kot bi ju lahko, če bi ukrepali proti njemu s ponavljajočim opominjanjem.’

28. To je vzrok, to je razlog, zakaj ukrepajo proti nekemu menihu s ponavljajočim opominjanjem; to je vzrok, to je razlog, zakaj ne ukrepajo proti nekemu menihu s ponavljajočim opominjanjem.”

(PRAVILA ZA VADBO)

29. “Častiti gospod, kaj je vzrok, kaj je razlog, zakaj je bilo prej manj pravil za vadbo in je več menihov postalo utrjeno v končni vednosti? Kaj je vzrok, kaj je razlog, zakaj je sedaj več pravil za vadbo in manj menihov postane utrjeno v končni vednosti?”

30. “To je tako, Bhaddāli. Ko se bitja poslabšujejo in prava Dhamma izginja, je več pravil za vadbo in manj menihov postane utrjenih v končni vednosti. Učitelj ne postavi vadbenega pravila za učence, dokler določene stvari, ki so osnova za vplive[3], ne postanejo očitne v skupnosti; toda, ko določene stvari, ki so osnova za vplive, postanejo očitne v skupnosti, učitelj postavi vadbeno pravilo za učence z namenom, da se obranijo teh stvari, ki so osnova za vplive.

31. Te stvari, ki so osnova za vplive, ne postanejo očitne tukaj v skupnosti, dokler skupnost ne doseže veličine; toda, ko skupnost doseže veličino, potem te stvari, ki so osnova za vplive, postanejo očitne v skupnosti in potem postavi učitelj vadbeno pravilo za učence z namenom, da se obranijo teh stvari, ki so osnova za vplive. Te stvari, ki so osnova za vplive, se ne pokažejo v skupnosti, dokler skupnost ne doseže vrhunca posvetnih pridobitev ... vrhunca slave ... vrhunca velikega učenja ... vrhunca dolgotrajnega slovesa; toda, ko skupnost doseže vrhunec dolgotrajnega slovesa, potem te stvari, ki so osnova za vplive, postanejo očitne v skupnosti in potem učitelj postavi vadbeno pravilo za učence z namenom, da se obranijo teh stvari, ki so osnova za vplive.

32. Nekaj vas je bilo, Bhaddāli, ko sem učil Dhammo skozi prisposodobu o mladem čistokrvnem žrebičku. Se spomniš tega, Bhaddāli?”

“Ne, častiti gospod.”

“Kakšnemu razlogu pripisuješ to?”

“Častiti gospod, jaz sem bil dolgo časa tisti, ki ni izvajal vadbe v skladu s pravilom učitelja.”

“To ni edini vzrok ali edini razlog. Z obdanjem tvojega uma z mojim umom, sem dolgo časa vedel: ‘Ko jaz učim Dhammo, se ta zavedeni mož za to ne zmeni, temu ne posveti pozornosti, se ne ukvarja z njo z vsem svojim umom, ne sliši Dhamme z željnimi ušesi.’ Vendar, Bhaddāli, jaz te bom učil Dhammo skozi prisposodobu o mladem čistokrvnem žrebičku. Poslušaj in skrbno pazi, kaj bom rekel.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Bhaddāli.

Blaženi je rekel:

33. “Bhaddāli, predpostavimo, da pameten krotilec konj dobi dobrega čistokrvnega žrebca. Najprej ga navadi na nošenje uzde. Ko se žrebec navadi uporabljati uzdo, ker dela nekaj kar prej še nikoli ni delal, kaže nekaj zvijanja, trzanja in guganja, toda skozi nenehno ponavljanje in postopno prakso, postane miren v tem delovanju.

Ko žrebec postane miren v tem delovanju, ga krotilec konj še naprej navaja na uzdo in jermenje. Ko se žrebec navaja na nošenje jermenja, ker dela nekaj kar prej še nikoli ni delal, kaže nekaj zvijanja, trzanja in guganja, toda skozi nenehno ponavljanje in postopno prakso, postane miren v tem delovanju.

Ko žrebec postane miren v tem delovanju, ga krotilec konj pripravi na hojo v koraku, tekanje v krogu, v postavljanje na zadnje noge, v galopiranje, v naskok, v kraljevske kvalitete, v kraljevsko dediščino, v najvišjo hitrost, v največjo urnost, v največjo nežnost. Ko se žrebec navadi delati te stvari, ker dela nekaj kar prej še nikoli ni delal, kaže nekaj zvijanja, trzanja in guganja, toda skozi nenehno ponavljanje in postopno prakso, postane miren v tem delovanju.

Ko žrebec postane miren v tem delovanju, ga krotilec konj nagradi z drgnjenjem in nego. Ko ima dobri čistokrvni žrebec teh deset dejavnikov, je vreden kralja, biti v službi kralja in se imeti za enega od dejavnikov kralja.

(DESET KVALITET MENIHA)

34. Tako tudi, Bhaddāli, ko ima menih deset kvalit, je vreden darov, vreden gostoljubnosti, vreden ponudb, vreden spoštljivih pozdravov, je neprekosljivo področje zaslug za svet. Katerih je teh deset? Bhaddāli, menih ima:

- pravilni pogled nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilno misel nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilni govor nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilno dejanje nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilni način življenja nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilni napor nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilno pozornost nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilno zbranost nekoga, ki je onstran vadbe,
- pravilno vednost nekoga, ki je onstran vadbe
- in pravilno odrešitev nekoga, ki je onstran vadbe.[4]

Ko ima menih teh deset kvalit, je vreden darov, vreden gostoljubnosti, vreden ponudb, vreden spoštljivih pozdravov, je neprekosljivo področje zaslug za svet.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Bhaddāli je bil zadovoljen in očaran z besedami Blaženega.

Opombe

[1] To se nanaša na Buddhovo prakso prehranjevanja s samo enim obrokom v dopoldnevu. V skladu z meniškimi pravili je menihom prepovedano jesti od poldneva do naslednje jutranje zore, čeprav je prehranjevanje le enkrat (v dopoldnevu) priporočeno, vendar ne nujno.

[2] To je pravilo, ki prepoveduje prehranjevanje izven določenih časovnih omejitev. Glej Vin Pāc 37/iv.35. Je del meniškega pravilnika – *vinaye*.

[3] Vpliv, madež (*āsava*): onečiščenja uma s čutnostjo, z željo po eksistenci in z nevednostjo.

[4] Pravilna vednost (*sammā ñāṇa*) je vednost, ki se nanaša na sad arahantstva, pravilna odrešitev (*sammā vimutti*) je arahantova osvoboditev od vseh nečistosti.

(MN 66) Laṭukikopama Sutta – Prispodoba o prepelici

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Anguttarāpanov, kjer je stalo njihovo mesto, imenovano Āpaṇa.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel in vzel svojo posodo in zunanje oblačilo in odšel v Āpaṇo po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Āpaṇi in se vrnil s svoje poti, je po svojem obroku hrane odšel do nekega gozdička, da bi tam preživel dan. Ko je prišel v gozdiček je sedel k vznožju drevesa.

3. Ko je bilo jutro, se je častiti Udāyi oblekel, vzel svojo posodo in zunanje oblačilo in tudi on odšel v Āpaṇo po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Āpaṇi in se vrnil s svoje poti, je po svojem obroku hrane odšel do istega gozdička, da bi tam preživel dan. Ko je prišel v gozdiček je sedel k vznožju drevesa.

4. Ko je bil Udāyi v samoti, se je v njegovem umu pojavila naslednja misel: “Koliko neprijetnih stanj nam je Blaženi prihranil! Koliko prijetnih stanj nam je Blaženi priskrbel! Koliko slabih stanj nam je Blaženi prihranil! Koliko dobrih stanj nam je Blaženi priskrbel!”

5. Ko je bil večer, je častiti Udāyi prišel iz samote, odšel do Blaženega in ko mu je izkazal spoštovanje, je sedel na stran in mu rekel:

(PREHRANJEVANJE IZVEN PRAVEGA ČASA)

6. "Častiti gospod, ko sem bil v samoti, se je v mojem umu pojavila naslednja misel: 'Koliko neprijetnih stanj nam je Blaženi prihranil! ... Koliko dobrih stanj nam je Blaženi priskrbel!' Častiti gospod, prej smo jedli zvečer, zjutraj in čez dan, izven pravega časa. Potem je ob neki priliki Blaženi nagovoril menihe: 'Menihi, prosim opustite to prehranjevanje izven pravega časa.' Častiti gospod, bil sem vznemirjen in žalosten, misleč: 'Zvesti gospodarji nam dajo dobro hrano različnih vrst med dnevom, izven pravega časa, vendar nam je Blaženi rekel, da to opustimo, Vzvišeni nam je rekel, da se temu odrečemo.' Zaradi naše ljubezni in spoštovanja do Blaženega in zaradi sramu in strahu pred napačnim delovanjem, smo opustili dnevni obrok izven pravega časa.

Potem smo jedli samo zvečer in zjutraj. Ob neki priložnosti, je Blaženi nagovoril menihe: 'Menihi, prosim opustite ta nočni obrok hrane, ki je zunaj pravega časa.' Častiti gospod, bil sem vznemirjen in žalosten, misleč: 'Blaženi nam pravi, da opustimo bolj razkošnega od teh dveh naših obrokov, Vzvišeni nam je rekel, da ga opustimo.' Enkrat, častiti gospod, je neki moški dobil nekaj juhe čez dan in je rekel: 'Dajte to na stran in vsi skupaj jo bomo pojedli zvečer.' [Skoraj] vsa priprava obroka hrane poteka ponoči, malo podnevi. Zaradi naše ljubezni in spoštovanja do Blaženega in zaradi sramu in strahu pred napačnim delovanjem, smo opustili ta nočni obrok, ki je bil izven pravega časa.

Zgodilo se je, častiti gospod, da so menihi, ki so pešačili za miloščino v trdi temi noči, padli v obcestni jarek, padli v kanalizacijo, stopili v trnov grm in padli preko speče krave; srečali so nasilneže, ki so že storili zločin in te, ki so ga nameravali, in spolno so jih zapeljevale ženske. Enkrat, častiti gospod, sem pešačil po miloščino v gosti, temi noči. Ženska, ki je pomivala posodo, me je videla v blisku strele in je zakričala v grozi: 'Usmiljenje, hudič je prišel pome!' Rekel sem ji: 'Sestra, jaz nisem hudič, jaz sem menih, ki čaka na miloščino.' – Potem si menih, katerega mati je umrla in katerega oče je umrl! Bolje, menih, da si svoj trebuh odpreš z ostrim mesarskim nožem, kakor da se klatiš po miloščino za svoj trebuh v gosti, temni noči!' Častiti gospod, ko sem se spomnil tega, sem pomislil: 'Koliko neprijetnih stanj nam je Blaženi prihranil! Koliko prijetnih stanj nam je Blaženi priskrbel! Koliko slabih stanj nam je Blaženi prihranil! Koliko dobrih stanj nam je Blaženi priskrbel!'"

(OPUŠČANJE)

7. "Prav tako, Udāyi, tukaj obstajajo nekateri zapeljani ljudje, ki ko jim rečem 'Opustite to,' pravijo: 'Kaj, takšno malenkost, takšno majhno stvar, kot je ta? 'Ta asket je mnogo preveč zahteven!' In oni tega ne opustijo in kažejo nevljudnost do mene, kakor tudi proti tem menihom, ki si želijo vadbe. Za njih ta stvar postane močna, krepka, žilava, vitalna ovijalka in debel jarem.

8. Predpostavimo, Udāyi, da je bila prepelica privezana z razpadlo ovijalko in bi zato pričakovala poškodbo, ujetost ali smrt. Sedaj predpostavimo, da bi nekdo rekel: 'Razpadla ovijalka, s katero je ta prepelica privezana in zato pričakuje poškodbo, ujetost ali smrt, je za njo šibka, slaba, ovijalka brez vitalnosti.' Ali bi on govoril pravilno?"

“Ne, častiti gospod. Za to prepelico je razpadla ovijalka, s katero je privezana in zato pričakuje poškodbo, ujetost ali smrt, močna, krepka, žilava, vitalna ovijalka in debel jarem.”

“Tako tudi, Udāyi, tukaj obstajajo določeni zapeljani ljudje, ki ko jim rečem ‘Opustite to’ ... ne opustijo tistega in kažejo nevljudnost do mene, kakor tudi do teh menihov, ki si želijo vadbe. Za njih ta stvar postane močna, krepka, žilava, vitalna ovijalka in debel jarem.

9. Udāyi, tukaj obstajajo določeni ljudje v plemenu, ki ko jim rečem ‘Opustite to,’ rečejo: ‘Kaj, takšno malenkost, takšno majhno stvar kot je ta, naj opustimo, Blaženi nam je rekel, naj jo opustimo, Vzvišeni nam je rekel, da se ji odpovemo.’ In oni to opustijo in ne kažejo nevljudnosti do mene, kakor tudi ne do teh menihov, ki si želijo vadbe. Ko so to opustili, živijo v miru, zadovoljno, umirjeno, preživljajo se z darovi drugih, imajo um [tako odmaknjen] kot divji jelen. Za njih ta ovijalka postane slabotna, šibka, gnijoča, ovijalka brez vitalnosti.

10. Predpostavimo, Udāyi, kraljevega slona z okli, dolgimi kot ojnice kočije, popolnoma odraslega po postavi, visokoraslega in navajenega na bojevanje, da je privezan z močnimi usnjenimi jermeni, vendar lahko z enostavnim majhnim obračanjem svojega telesa prekine in pretrga jermene in potem gre kamorkoli hoče. Sedaj predpostavimo, da je nekdo rekel: ‘Močni usnjeni jermeni s katerimi je ta kraljevi slon privezan ... je za njega močna, krepka, žilava, vitalna ovijalka in debel jarem.’ Ali bi on govoril pravilno?”

“Ne, častiti gospod. Močni usnjeni jermeni, s katerimi je ta kraljevi slon privezan, ki jih z enostavnim majhnim obračanjem svojega telesa lahko prekine in pretrga in potem gre kamorkoli hoče, je za njega slabotna, šibka, gnijoča, ovijalka brez vitalnosti.”

“Tako tudi, Udāyi, tukaj obstajajo nekateri ljudje v narodu, ki ko jim rečem ‘Opusti to’ ... to opustijo in ne kažejo nevljudnosti do mene, kakor tudi ne do teh menihov, ki si želijo vadbe. Ko so to opustili, živijo v miru, zadovoljno, umirjeno, preživljajo se z darovi drugih, imajo um [tako odmaknjen] kot divji jelen. Za njih ta stvar postane slabotna, šibka, gnijoča, ovijalka brez vitalnosti.

11. Predpostavimo, Udāyi, revnega moža, brez denarja, brez sredstev, obubožanega, ki je imel razpadajočo kolibo, odprto za vrane, ne najboljše vrste, in razpadajočo posteljo iz protja, ne najboljše vrste, in nekaj žita in bučnih semen v loncu, ne najboljše vrste, in ženo podobno čarovnici, ne najboljše vrste. On morda vidi sedečega meniha v samostanskem parku v senci drevesa, ki ima roke in noge dobro umite po tem, ko je pojedel slasten obrok, in se sedaj posveča višjemu umu. On lahko pomisli: ‘Kako prijeten je asketizem! Kako zdrav je asketizem! Ko bi si samo lahko obril svoje lase in brado, si nadel rumena oblačila in odšel naprej od doma v brezdomstvo!’ Vendar ni sposoben opustiti svoje edine razpadajoče kolibe, odprte za vrane, ne najboljše vrste, in razpadajoče postelje iz protja, ne najboljše vrste, in svojega žita in bučnih semen v loncu, ne najboljše vrste, in svoje žene, podobne čarovnici, ne najboljše vrste, on si ni

sposoben obriti las in brade, si nadeti rumene obleke in iti naprej od doma v brezdomstvo. Sedaj predpostavimo, da je nekdo rekel: 'Ovijalke, s katerimi je ta mož privezan, da ne more opustiti svoje edine razpadajoče kolibe ... in svoje žene, podobne čaravnici, ne najboljše vrste, in si obriti las in brade, si nadeti rumena oblačila in iti naprej od domačega življenja v brezdomstvo – za njega so to slabotne, šibke, gnijoče, ovijalke brez vitalnosti.' Ali bi on govoril pravilno?"

"Ne, častiti gospod. Te ovijalke, s katerimi je ta mož privezan, da ne more opustiti svoje edine razpadajoče kolibe ... in svoje žene, podobne čaravnici, ne najboljše vrste, in si obriti las in brade, si nadeti rumene obleke in iti naprej od doma v brezdomstvo – za njega so to močne, krepke, žilave, vitalne ovijalke in debel jarem."

"Tako tudi, Udāyi, tukaj obstajajo določeni zapeljani ljudje, ki ko jim rečem 'Opustite to' ... ne opustijo tega in kažejo nevljudnost do mene, kakor tudi do teh menihov, ki si želijo vadbe. Za njih ta stvar postane močna, krepka, žilava, vitalna ovijalka in debel jarem."

12. Predpostavimo, Udāyi, da je bil bogat gospodar ali gospodarjev sin, z velikim bogastvom in premoženjem, z velikim številom zlatih palic, velikim številom kašč, velikim številom polj, veliko količino zemlje, velikim številom žena in velikim številom moških in ženskih sužnjev. On morda vidi sedečega meniha v samostanskem parku v senci drevesa, ki ima roke in noge dobro umite po tem, ko je pojedel slasten obrok, in se sedaj posveča višjemu umu. On lahko pomisli: 'Kako prijeten je asketizem! Kako zdrav je asketizem! Ko bi si samo lahko obril svoje lase in brado, si nadel rumena oblačila in odšel naprej od doma v brezdomstvo!' In on je sposoben opustiti veliko število svojih zlatih palic, veliko število svojih kašč, veliko število svojih polj, veliko količino svoje zemlje, veliko število svojih žena, in veliko število svojih moških in ženskih sužnjev, on je sposoben obriti svoje lase in brado, si nadeti rumena oblačila in oditi naprej od doma v brezdomstvo. Predpostavimo, da je nekdo rekel: 'Ovijalke, s katerimi je ta gospodar ali gospodarjev sin privezan, da je lahko opustil veliko število svojih zlatih palic ... veliko število svojih moških in ženskih sužnjev, in on je obril svoje lase in brado, si nadel rumena oblačila in odšel naprej od doma v brezdomstvo – za njega so to močne, krepke, žilave, vitalne ovijalke.' Ali bi on govoril pravilno?"

"Ne, častiti gospod. Ovijalke s katerimi je ta gospodar ali gospodarjev sin privezan, da lahko opusti veliko število svojih zlatih palic ... veliko število svojih moških in ženskih sužnjev, in je obril svoje lase in brado, si nadel rumena oblačila in šel naprej od doma v brezdomstvo – za njega so to slabotne, šibke, gnijoče, ovijalke brez vitalnosti."

Prav tako, Udāyi, obstajajo določeni ljudje v plemenu, ki ko jim rečem 'Opusti to' ... to opustijo in ne pokažejo nevljudnosti do mene ali do teh menihov, ki želijo vaditi. Ko so to opustili, živijo v miru, zadovoljno, umirjeno, preživljajo se z darovi drugih, imajo um [tako odmaknjen] kot divji jelen. Za njih ta stvar postane slabotna, šibka, gnijoča, ovijalka brez vitalnosti."

13. Udāyi, v svetu obstajajo **štiri vrste posameznikov**. Katere štiri?

14. Udāyi, nek posameznik prakticira pot opuščanja predpostavk, odrekanja predpostavkam. Ko prakticira pot, ga oblegajo spomini in namere, ki so povezane s predpostavkami. On jih dopušča; on jih ne opušča, jih ne odstrani, jih ne odpravi in ne zanika. Takšnega posameznika imenujem oviranega, ne neoviranega. Zakaj je tako? Ker poznam določeno razliko v sposobnostih v tem posamezniku.

15. Udāyi, nek posameznik prakticira pot opuščanja predpostavk, odrekanja predpostavkam. Ko prakticira pot, ga oblegajo spomini in namere, ki so povezane s predpostavkami. On jih ne dopušča; on jih opušča, jih odstrani, jih odpravi in zanika. Tudi takšnega posameznika imenujem oviranega, ne neoviranega. Zakaj je tako? Ker poznam določeno razliko v sposobnostih v tem posamezniku.

16. Udāyi, nek posameznik prakticira pot opuščanja predpostavk, odrekanja predpostavkam. Ko prakticira pot, ga sedaj in potem, skozi presledke umanjkanja pomnjenja, oblegajo spomini in namere, ki so povezane s predpostavkami. Njegovo pomnjenje je lahko počasno v nastajanju, toda spomine in namere hitro opusti, jih odstrani, jih odpravi in jih zanika. Prav tako, kot če bi mož pustil, da padejo dve ali tri kaplje vode na vročo železno ploščo, ki se je segrevala cel dan, in je padanje vodnih kapljic lahko počasno, vendar bodo kapljice hitro izhlapele in izginile. Tako tudi, nek posameznik prakticira pot ... Njegovo pomnjenje je lahko počasno v nastajanju, toda spomine in namere hitro opusti, jih odstrani, jih odpravi in jih zanika. Tudi takšnega posameznika imenujem oviranega, ne neoviranega. Zakaj je tako? Ker poznam določeno razliko v sposobnostih v tem posamezniku.

17. Udāyi, nek posameznik, ko razume, da je predpostavka izvor neprijetnosti, se znebi predpostavke in je osvobojen z uničenjem predpostavke. Takšnega posameznika imenujem neoviranega, ne oviranega. Zakaj je tako? Ker poznam določeno razliko v sposobnostih v tem posamezniku.

18. Obstaja, Udāyi, **pet vezi čutnosti**. katerih pet? Oblike razločene z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane s čutno željo in izzivajo poželenje. Zvoki razločeni z ušesi ... Vonji razločeni z nosom ... Okusi razločeni z jezikom ... Otipljivosti razločene s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane s čutno željo in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti.

19. Sedaj, Udāyi, užitek in veselje, ki se pojavita v odvisnosti od teh petih vezi čutnosti se imenuje čutnost – umazan užitek, grob užitek, nizkoten užitek. Pravim, da te vrste zadovoljstva ne bi smeli zasledovati, ne bi smeli razvijati, ne bi smeli gojiti, ampak bi se ga morali bati.

20. Udāyi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... Z umiritvijo misli in razmišljanja, on vstopi in biva v drugi džhāni ...

Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni ...

21. To se imenuje blaženost odpovedi, blaženost samote, blaženost miru, blaženost prebujenja. Pravim, da bi bilo to vrsto užitka treba zasledovati, da bi ga morali razvijati, da bi ga morali gojiti, da se ga ne bi smeli bati.

22. Udāyi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... Sedaj to, jaz pravim, pripada vznemirjenosti. In kaj v tem pogledu pripada vznemirjenosti? Misel in razmišljanje, ki nista prenehala v njem, to je tisto, kar pripada vznemirjenosti.

23. Udāyi, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni ... Sedaj to, jaz pravim, tudi pripada vznemirjenosti. In kaj v tem pogledu pripada vznemirjenosti? Zadovoljstvo in užitek, ki nista prenehala v njem, to je tisto, kar pripada vznemirjenosti.

24. Udāyi, ko izgine zadovoljstvo ... menih vstopi in biva v tretji džhāni ... Sedaj to, jaz pravim, prav tako pripada vznemirjenosti. In kaj v tem pogledu pripada vznemirjenosti? Mirnodušnost in prijetnost, ki nista prenehala v njem, to je tisto, kar pripada vznemirjenosti.

25. Udāyi, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... menih vstopi in biva v četrti džhāni ... Sedaj to, jaz pravim, pripada vznemirjenosti.

26. Udāyi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... To, jaz pravim, ni dovolj. Opusti jo, jaz pravim; obvladaj jo, jaz pravim. In kaj jo obvlada?

27. Udāyi, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni ... To obvlada. Toda tudi to, jaz pravim, ni dovolj. Opusti jo, jaz pravim; obvladaj jo, jaz pravim. In kaj jo obvlada?

28. Udāyi, ko izgine zadovoljstvo ... menih vstopi in biva v tretji džhāni ... To obvlada. Toda tudi to, jaz pravim, ni dovolj. Opusti jo, jaz pravim; obvladaj jo, jaz pravim. In kaj jo obvlada?

29. Udāyi, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... menih vstopi in biva v četrti džhāni ... To obvlada. Toda tudi to, jaz pravim, ni dovolj. Opusti jo, jaz pravim; obvladaj jo, jaz pravim. In kaj jo obvlada?

30. Udāyi, s popolnim obvladanjem zaznav oblik, z izginotjem zaznav čutnih vplivov, z nepozornostjo do zaznav različnosti, zavedajoč se, da 'prostor je neskončen,' menih vstopi in biva v področju neskončnega prostora. To obvlada. Toda tudi to, jaz pravim, ni dovolj. Opusti ga, jaz pravim; obvladaj ga jaz pravim. In kaj ga obvlada?

31. Udāyi, s popolnim obvladovanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se, da 'zavest je neskončna,' menih vstopi in biva v področju neskončne zavesti. To obvlada. Toda tudi to, jaz pravim, ni dovolj. Opusti ga, jaz pravim; obvladaj ga jaz pravim. In kaj ga obvlada?.

32. Udāyi, s popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tam je nič,' menih vstopi in biva v področju ničnosti. To obvlada. Toda tudi to, jaz pravim, ni dovolj. Opusti ga, jaz pravim; obvladaj ga jaz pravim. In kaj ga obvlada?

33. Udāyi, s popolnim obvladanjem področja ničnosti, menih vstopi in biva v področju niti zaznave niti nezaznave. To obvlada. Toda tudi to, jaz pravim, ni dovolj. Opusti ga, jaz pravim; obvladaj ga jaz pravim. In kaj ga obvlada?

34. Udāyi, s popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, menih vstopi in biva v prenehanju zaznave in čutenja. To obvlada. Tako jaz govorim o opuščanju celo področja niti zaznavanja niti nezaznavanja. Ali vidiš, Udāyi, katero oviro, majhno ali veliko, o katere opuščanju ne govorim?"

"Ne, častiti gospod."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Udāyi je bil zadovoljen in očaran z besedami Blaženega.

(MN 67) Cātumi Sutta - Pri Cātumi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Cātumi v gozdičku myrobalanov^[1].

2. Takrat je petsto menihov, ki sta jih vodila častiti Sāriputta in častiti Mahā Moggallāna prišlo v Cātumo, da bi obiskali Blaženega. Ko so obiskujoči menihi izmenjevali pozdrave z domačimi menihi in so pripravljali svoja počivališča in pospravljali svojo posodo in zunanja oblačila, so bili glasni in hrupni.

(GLASNI IN HRUPNI MENIHI)

3. Potem je Blaženi nagovoril častitega Ānando: "Ānanda, kdo so ti glasni in hrupni ljudje? Človek bi pomislil, da so to ribiči, ki lovijo ribe."

“Častiti gospod, to je petsto menihov, ki jih vodita Sāriputta in Moggallāna in so prišli v Cātumo, da vidijo Blaženega. Ko so obiskujoči menihi izmenjevali pozdrave z domačimi menihi in so pripravljali svoja počivališča in pospravljali svojo posodo in zunanja oblačila, so bili glasni in hrupni.”

4. “Potem, Ānanda, povej tem menihom v mojem imenu, da učitelj kliče častite.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril, odšel do teh menihov in jim rekel: “Učitelj kliče častite.”

“Da, prijatelj,” so odgovorili in odšli do Blaženega. Ko so mu izkazali spoštovanje, so sedli na stran. Ko so to naredili, jih je Blaženi vprašal: “Menihi, zakaj ste tako glasni in hrupni? Človek bi pomislil, da ste ribiči, ki lovijo ribe.”

“Častiti gospod, nas je petsto menihov, ki nas vodita Sāriputta in Moggallāna. Prišli smo v Cātumo, da vidimo Blaženega. Ko smo prišli na obisk, smo izmenjevali pozdrave z domačimi menihi in si pripravljali svoja počivališča in odlagali svoje posode in zunanja oblačila, zato smo bili glasni in hrupni.”

5. “Pojdite, menihi, odslavljam vas. Vi ne morete živeti z mano.”

“Da, častiti gospod,” so odgovorili, se dvignili iz svojih sedežev in ko so se poklonili Blaženemu, so ga ob njegovi desni strani obšli, odšli do svojih počivališč, vzeli svoje posode in zunanjo obleko ter odšli.

6. Ob tej priložnosti so se Sakyani iz Cātumā zbrali v svoji dvorani za zborovanja zaradi tega ali onega posla. Ko so zagledali v daljavi prihajati menihe, so odšli do njih in jih vprašali: “Kam ste namenjeni, častiti gospodje?”

“Prijatelji, Blaženi je odslovil skupnost menihov.”

“Potem naj častiti sedejo. Morda lahko obnovimo njegovo zaupanje.”

“Da, prijatelji,” so odgovorili.

7. Potem so Sakyani iz Cātumā odšli do Blaženega in ko so mu izkazali spoštovanje, so sedli na stran in mu rekli:

“Častiti gospod, naj se Blaženi veseli v skupnosti menihov; častiti gospod, naj Blaženi pozdravi skupnost menihov; častiti gospod, naj Blaženi kaže sočutje do skupnosti menihov sedaj, kot je kazal sočutje do nje v preteklosti. Častiti gospod, tukaj so novi menihi, ki so pravkar šli naprej, pred kratkim prišli do te Dhamme in discipline. Če ne dobijo priložnosti videti Blaženega, se lahko v njih zgodi sprememba. Častiti gospod, kakor ko mlade sadike ne dobijo vode, se lahko zgodi v njih neka sprememba, tako tudi, častiti gospod, tam so novi menih, ki so pravkar šli naprej in pred kratkim prišli do te Dhamme in discipline. Če ne dobijo priložnosti videti Blaženega, se lahko v njih zgodi neka sprememba. Častiti gospod, kakor ko mlado tele ne vidi svoje matere, se lahko v

njem zgodi neka sprememba, tako tudi, častiti gospod, tam so novi menihi, ki so pravkar šli naprej, pravkar prišli do te Dhamme in discipline. Če ne dobijo priložnosti videti Blaženega, se lahko v njih zgodi neka sprememba. Častiti gospod, naj se Blaženi veseli v skupnosti menihov; častiti gospod, naj Blaženi pozdravi skupnost menihov; častiti gospod, naj Blaženi pokaže sočutje do skupnosti menihov, kot je kazal sočutje do nje v preteklosti.”

8. Potem je Brahmā Sahampati^[2] spoznal s svojim umom misel v umu Blaženega, zato je tako hitro, kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, izginil iz Brahmā–sveta in se pojavil pred Blaženim. Uredil si je svoje gornje oblačilo na eno rame in z iztegnjenimi rokami v spoštljiv pozdrav rekel Blaženemu:

9. “Častiti gospod, naj Blaženi uživa v skupnosti menihov; častiti gospod, naj Blaženi pozdravi skupnost menihov; ... (kot v §7) ... kot je kazal sočutje do nje v preteklosti.”

10. Sakyani iz Cātumā in Brahmā Sahampati so bili sposobni obnoviti zaupanje Blaženega s prisposodobama sadik in mladega telička.

11. Potem je Mahā Moggallāna tako nagovoril menihe: “Vstanite, prijatelji, vzemite svoje posode in zunanja oblačila. Zaupanje Blaženega so obnovili Sakyani iz Cātumā in Brahmā Sahampati s prisposodobama sadik in mladega telička.”

12. “Da, prijatelj,” so odgovorili in vzeli svoje posode in zunanja oblačila, odšli do Blaženega, mu izkazali spoštovanje in sedli na stran. Ko so tako naredili je Blaženi vprašal častitega Sāriputto: “Kaj si mislil, Sāriputta, ko sem odslovil skupnost menihov?”

“Častiti gospod, mislil sem tako: ‘Blaženi je odslovil skupnost menihov. Blaženi bo sedaj bival brezdelen, vdan prijetnemu bivanju tukaj in sedaj; in tudi mi bomo sedaj bivali brezdeleni, vdani prijetnemu bivanju tukaj in sedaj.’”

“Stop, Sāriputta, stop! Takšno misel ne bi smel vzdrževati”

13. Potem je Blaženi nagovoril častitega Mahā Moggallāna: “Kaj si mislil, Moggallāna, ko sem odslovil skupnost menihov?”

“Častiti gospod, mislil sem tako: ‘Blaženi je odslovil skupnost menihov. Blaženi bo sedaj bival brezdelen, vdan prijetnemu bivanju tukaj in sedaj. Sedaj bova častiti Sāriputta in jaz vodila skupnost menihov.’”

“Dobro, dobro, Moggallāna! Bodisi bom jaz vodil skupnost menihov, bodisi bosta Sāriputta in Moggallāna.”

14. Potem je Blaženi nagovoril menihe:

(ŠTIRI VRSTE STRAHOV)

“Menihi, obstajajo štiri vrste strahov, ki jih lahko pričakuje tisti, ki gre v vodo. Katere štiri? To so: strah pred valovi, strah pred krokodili, strah pred vrtinci in strah pred morskimi psi. To so štiri vrste strahov, ki jih lahko pričakuje tisti, ki gre v vodo.

15. Tako tudi, menihi, obstajajo štiri vrste strahov, ki jih lahko pričakuje določen posameznik, ki gre naprej od doma v brezdomstvo v tej Dhammi in disciplini. Katere štiri? To so: strah pred valovi, strah pred krokodili, strah pred vrtinci in strah pred morskimi psi.

16. Kaj, menihi, je **strah pred valovi**? Nek pripadnik naroda gre naprej zaradi prepričanja od doma v brezdomstvo, premišljajoč: ‘Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Sigurno je končanje te celotne količine neprijetnosti lahko znan.’ Potem, ko je tako odšel naprej, so mu njegovi tovariši v svetem življenju svetovali tako: ‘Ti moraš iti tja in nazaj takole; ti moraš gledati naprej in vstran takole; ti moraš prepogniti in zravnati svoje ude takole; ti moraš nositi pokrpan plašč, skodelo in oblačila takole.’ Potem pomisli: ‘Prej, ko smo živeli doma, smo mi svetovali in poučevali druge, in sedaj ti [menihi], ki izgledajo kot da so naši sinovi ali vnuki mislijo, da lahko oni svetujejo in poučujejo nas.’ In tako opusti vadbo in se vrne v običajno življenje. On se imenuje ta, ki je opustil vadbo in se vrnil v običajno življenje, ker je bil prestrašen s strahom pred valovi. Torej, ‘valovi’ je izraz za jezo in razdraženost.

17. Kaj, menihi, je **strah pred krokodili**? Neki pripadnik naroda gre naprej zaradi prepričanja, od doma v brezdomstvo, premišljajoč: ‘Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Sigurno se lahko spozna konec te velike neprijetnosti.’ Potem, ko je tako odšel naprej, so mu njegovi tovariši v svetem življenju svetovali tako: ‘To lahko zaužiješ, tega ne smeš zaužiti; to lahko ješ, tega ne smeš jesti; to lahko poskusiš, tega ne smeš poskusiti; to lahko piješ, tega ne smeš piti.’^[3] Lahko zaužiješ kar je dovoljeno, ne smeš zaužiti kar ni dovoljeno; lahko ješ kar je dovoljeno, ne smeš jesti kar ni dovoljeno; lahko poskusiš kar je dovoljeno, ne smeš poskusiti kar ni dovoljeno; lahko piješ kar je dovoljeno, ne smeš piti kar ni dovoljeno. Lahko zaužiješ hrano znotraj pravega časa, ne smeš zaužiti hrane zunaj pravega časa; lahko ješ znotraj pravega časa, ne smeš jesti zunaj pravega časa; lahko poskusiš hrano znotraj pravega časa, ne smeš poskusiti hrane zunaj pravega časa; lahko piješ znotraj pravega časa, ne smeš piti zunaj pravega časa.’^[4]

Potem je pomislil: ‘Prej, ko smo živeli doma, smo zaužili kar smo hoteli in nismo zaužili tistega kar nismo hoteli; jedli smo kar smo hoteli in nismo jedli tistega kar nismo hoteli; okušali smo kar smo hoteli in nismo okušali tistega kar nismo hoteli; pili smo kar smo hoteli in nismo pili tistega kar nismo hoteli. Zaužili smo kar je bilo dovoljeno in kar ni bilo dovoljeno; jedli smo kar je bilo dovoljeno in kar ni bilo dovoljeno; okušali smo kar je bilo dovoljeno in kar ni bilo dovoljeno; pili smo kar je bilo dovoljeno in kar ni bilo dovoljeno. Mi smo zaužili hrano v pravem času in zunaj pravega časa; jedli smo hrano v

pravem času in zunaj pravega časa; okušali smo hrano v pravem času in zunaj pravega časa; pili smo v pravem času in zunaj pravega časa. Sedaj, ko nam zvesti gospodarji dajejo dobro hrano različne vrste med dnevom, izven pravega časa, se zdi, da smo si [menihi] nadeli nagobčnik na svoja usta.' In tako opusti vadbo in se vrne v običajno življenje. On se imenuje ta, ki je opustil vadbo in se vrnil v običajno življenje, ker je bil prestrašen s strahom pred krokodili. Torej, 'krokodili' je izraz za požrešnost.

18. Kaj, menihi, je **strah pred vrtinci**? Neki pripadnik naroda gre naprej zaradi prepričanja, od doma v brezdomstvo, premišljajoč: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Sigurno se lahko spozna konec te velike neprijetnosti.' Potem, ko je tako odšel naprej, ko je jutro, se obleče in vzame svojo skledo in zunanje oblačilo in gre v vas ali mesto po miloščino, s svojim nevarovanim telesom, s svojim nevarovanim govorom, z nevzpostavljeno pozornostjo in z neobrzdanimi čutnimi sposobnostmi. Tam vidi nekega gospodarja ali gospodarjevega sina opremljenega in obdarjenega s petimi vezmi čutnosti, ki uživa v njej. On smatra: 'Predhodno, ko smo živeli doma, smo bili opremljeni in obdarjeni s petimi vezmi čutnosti in smo uživali v užitkih. Moja družina je bila bogata; jaz sem lahko delal oboje, užival v bogastvu in delal zasluge.' In tako opusti vadbo in se vrne v običajno življenje. On se imenuje ta, ki je opustil vadbo in se vrnil v običajno življenje, ker se je bal vrtincev. Torej, 'vrtinci' je izraz za pet vezi čutnosti.

19. Kaj, menihi, je **strah pred morskimi psi**? Neki pripadnik naroda gre naprej zaradi prepričanja, od doma v brezdomstvo, premišljajoč: 'Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti. Sigurno se lahko spozna konec te velike neprijetnosti.' Potem, ko je tako odšel naprej, ko je jutro, se obleče in vzame svojo skledo in zunanje oblačilo, gre v vas ali mesto po miloščino, s svojim nevarovanim telesom, s svojim nevarovanim govorom, z nevzpostavljeno pozornostjo in z neobrzdanimi čutnimi sposobnostmi. Tam vidi lahko odeto, lahko oblečeno žensko. Ko vidi takšno žensko, poželenje okuži njegov um. Ker je njegov um okužen s poželenjem, pozabi na vadbo in se vrne v običajno življenje. On se imenuje ta, ki je opustil vadbo in se vrnil v običajno življenje, ker je bil prestrašen s strahom pred morskimi psi. Torej, 'morski psi' je izraz za ženske.

20. Menihi, to so štiri vrste strahu, ki se lahko pričakuje pri določenih posameznikih, ki so šli naprej od doma v brezdomstvo v tej Dhammi in Disciplini."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] https://en.wikipedia.org/wiki/Ternalia_chebula#cite_note-GRIN-2

[2] Brahmā Sahampati je božanstvo, ki je zaprosilo prebujenega Buddho, da uči Dhammo. Glej MN 26.20.

[3] Pali uporablja dve različni besedi, ki označujeta različne tipe hrane: *khādaniya*, "hrana ki se zaužije," vsebuje vse različice zelenjave, oreščkov, sadja, krompirjev, itd.; *bhojanīya*, "hrana, ki se je," vsebuje hrano narejeno iz žit, mesa in rib. Stvari, ki se poskusijo (*sāyitabba*) vključujejo lahka okrepčila.

[4] Pravi čas je od zore do poldneva, kasneje se lahko pijejo le tekočine.

(MN 68) Naḷakapāna Sutta – Pri Naḷakapāni

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Kosala pri Naḷakapāni, v gozdičku Palāsa.

2. Takrat je mnogo zelo znanih pripadnikov naroda odšlo iz prepričanja naprej od doma v brezdomstvo pod Blaženim – častiti Anuruddha, častiti Nandiya, častiti Kimbila, častiti Bhagu, častiti Kuṇḍadhāna, častiti Revata, častiti Ānanda in drugi zelo znani pripadniki naroda.

3. In takrat je Blaženi sedel na odprtem, obkrožen s skupino menihov. Sklicujoč se na te pripadnike naroda, je nagovoril menihe: "Menihi, ti pripadniki naroda, ki so odšli iz prepričanja naprej od doma v brezdomstvo pod mano – ali oni uživajo v svetem življenju?"

Ko je bilo to rečeno, so bili ti menihi tiho.

V drugo in v tretje je sklicujoč se na te pripadnike naroda, nagovoril menihe: "Menihi, ti pripadniki naroda, ki so odšli iz prepričanja naprej od doma v brezdomstvo pod mano – ali oni uživajo v svetem življenju?"

V drugo in v tretje so bili ti menihi tiho.

4. Potem je Blaženi menil: "Kaj če vprašam te pripadnike naroda?"

Nagovoril je častitega Anuruddha: "Anuruddha, ali vi vsi uživate v svetem življenju?"

"Gotovo, častiti gospod, mi uživamo v svetem življenju."

5. “Dobro, dobro, Anuruddha! Primerno je za vse vas pripadnike naroda, ki ste šli iz prepričanja naprej od doma v brezdomstvo pod mano, da uživate v svetem življenju. Ker ste še vedno oskrbljeni z blagoslovom mladosti, črnolasi mladi moški v pomladi življenja, bi se lahko vdajali v čutnost, pa ste kljub temu šli naprej od doma v brezdomstvo. To ni zato, ker so vas spodili kralji, da ste šli naprej od doma v brezdomstvo ali ker so vas nagnali tatovi ali dolžnost do obveznosti, strah ali hotenje po preživljanju. Vi niste šli naprej iz prepričanja od doma v brezdomstvo, ampak potem, ko ste premislili: ‘Jaz sem žrtev rojstva, staranja in smrti, skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa; jaz sem žrtev trpljenja, plen trpljenja. Sigurno se lahko spozna konec tega velikega trpljenja?’ – “Da, častiti gospod.”

6. “Kaj naj naredi, Anuruddha, pripadnik naroda, ki je tako šel naprej? Ko še vedno ne doseže zadovoljstva in prijetnosti, ki sta odmaknjena od čutnosti in odmaknjena od slabih stanj, ali nekega še bolj mirnega stanja kot je to,^[1] pohlep napade njegov um in ostane, zloba napade njegov um in ostane, lenoba in topost napadeta njegov um in ostaneta, vznemirjenost in kesanje napadeta njegov um in ostaneta, špekulativnost napade njegov um in ostane, nezadovoljstvo napade njegov um in ostane, utrujenost napade njegov um in ostane. To je tako, ko še vedno ne doseže zadovoljstva in prijetnosti, ki sta odmaknjena od čutnosti in odmaknjena od slabih stanj, ali od nekega še bolj mirnega stanja kot je to. Ko doseže zadovoljstvo in prijetnost, ki sta odmaknjena od čutnosti in odmaknjena od slabih stanj, ali od nekega še bolj mirnega stanja kot je to, pohlep ne napade njegovega uma in ostane, zloba ... lenoba in topost ... vznemirjenost in kesanje ... dvom ... nezadovoljstvo ... utrujenost ne napade njegovega uma in ostane. To je tako, ko doseže zadovoljstvo in prijetnost, ki sta odmaknjena od čutnosti in odmaknjena od slabih stanj, ali nekega še bolj mirnega stanja kot je to.

7. Kako potem, Anuruddha, ali vi vsi mislite o meni na tak način: ‘Tathāgata ni opustil vplivov, ki onesnažujejo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročajo težave, zorijo v neprijetnost in vodijo do prihodnjega rojstva, staranja in smrti. Zato Tathāgata uporabi eno stvar po razmisleku, vztraja pri naslednji stvari po razmisleku, se izogne drugi stvari po razmisleku in odstrani drugo stvar po razmisleku?’^[2]

“Ne, častiti gospod, mi ne mislimo o Blaženem na tak način. Mi mislimo o Blaženem na ta način: ‘Tathāgata je opustil vplive, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročajo težave, zorijo v neprijetnost in vodijo do prihodnjega rojstva, staranja in smrti. Zato Tathāgata uporabi eno stvar po razmisleku, vztraja pri naslednji stvari po razmisleku, se izogne drugi stvari po razmisleku in odstrani drugo stvar po razmisleku.’”

“Dobro, dobro, Anuruddha! Tathāgata je opustil vplive, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, povzročajo težave, zorijo v neprijetnost in vodijo do prihodnjega rojstva, staranja in smrti; on jih je odrezal pri koreninah, jih naredil kot palmin štor, jih odstranil, tako da niso več predmet bodočega nastajanja. Prav tako kot palmino drevo, katerega krošnja je odrezana, ni sposobno nadaljnje rasti, tako je tudi Tathāgata opustil

vplive, ki onesnažijo ... jih odrezal pri koreninah, jih naredil kot palmin štor, jih odstranil, tako da niso več predmet bodočega nastajanja.

(OZNANILA TATHĀGATE)

8. Kaj misliš, Anuruddha? Kakšen namen Tathāgata vidi v tem, da ko učenec umre, takole razglasi njegovo ponovno pojavitev: 'Ta in ta se je ponovno pojavil na tem in tem mestu; ta in ta se je ponovno pojavil na tem in tem mestu?'

"Častiti gospod, naša učenja so zakoreninjena v Blaženem, vodi nas Blaženi, Blaženega imamo kot svoje zatočišče. Bilo bi dobro, če bi Blaženi razložil pomen teh besed. Ko ga bodo slišali od Blaženega, si ga bodo menihi zapomnili."

9. "Anuruddha, ni zaradi zavajanja ljudi ali laskanja ljudem ali za namen dobička, časti ali slovesa ali z mislijo, 'Naj me ljudje poznajo, da sem tak,' da ko učenec umre, Tathāgata proglasi njegovo ponovno pojavitev: 'Ta in ta se je ponovno pojavil na takšnem in takšnem mestu.' To je zato, ker obstajajo zvesti pripadniki naroda, ki so navdušeni in razveseljeni s tem kar je vzvišeno, ki ko slišijo to, usmerijo svoj um v tako stanje in to vodi do njihovega blagostanja in sreče za dolgo časa.

10. Tako **menih** sliši: 'Menih, imenovan tako in tako je umrl; Blaženi je oznanil za njega: "On je bil utrjen v končnem znanju."'[3] In on je bodisi sam videl tega častitega, bodisi slišal o njem: 'Vrlina tega častitega je bila taka, njegovo stanje [zbranosti] je bilo tako, njegova modrost je bila taka, njegovo bivanje [v dosežkih] je bilo tako, njegova odrešitev je bila taka.' Ko se spomni njegovega prepričanja, vrline, učenja, velikodušnosti in modrosti, on usmeri svoj um k takemu stanju. Na ta način menih udobno biva.

11. Tako menih sliši: 'Menih imenovan tako in tako je umrl; Blaženi je oznanil za njega: "Z uničenjem petih nižjih ovir se je spontano ponovno pojavil [v Čistem bivališču] in bo tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta[4]."' In on je bodisi sam videl tega častitega ... on usmeri svoj um k takemu stanju. Na ta način menih udobno biva.

12. Tako menih sliši: 'Menih imenovan tako in tako je umrl; Blaženi je oznanil za njega: "Z uničenjem treh ovir in s slabljenjem poželenja, sovraštva in zablode je postal enkratni povratnik, ki se še enkrat vrne na ta svet[5], da konča neprijetnost." In on je bodisi sam videl tega častitega ... usmeri svoj um k takemu stanju. Na ta način menih udobno biva.

13. Tako menih sliši: 'Menih imenovan tako in tako je umrl; Blaženi je oznanil za njega: "Z uničenjem treh ovir je postal vstopajoči v tok[6], nič več predmet pogube, vezanja [za odrešitev], usmerjen k prebujenju." In on je bodisi sam videl tega častitega ... usmeri svoj um k takemu stanju. Tudi na takšen način menih udobno biva.

14. Tako **nuna** sliši: 'Nuna imenovana tako in tako je umrla; Blaženi je oznanil za njo: "Ona je bila utrjena v končni vednosti." In ona je bodisi sama videla to nuno, bodisi je

slišala o njej: 'Vrlina te nune je bila taka, njeno stanje [zbranosti] je bilo tako, njena modrost je bila taka, njeno bivanje [v dosežkih] je bilo tako, njena odrešitev je bila taka.' Ko se spomni njenega prepričanja, vrline, učenja, velikodušnosti in modrosti, ona usmeri svoj um k takemu stanju. Na ta način nuna udobno biva.

15. Tako nuna sliši: 'Nuna imenovana tako in tako je umrla; Blaženi je oznanil za njo: "Z uničenjem petih nižjih ovir se je ponovno spontano pojavila [v Čistem bivališču] in bo tam dosegla končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnila iz tistega sveta." ...

16. 'On je o njej izjavil: " Z uničenjem treh ovir in s slabljenjem poželenja, sovraštva in zablode je postala enkratni povratnik, ki se še enkrat vrne na ta svet, da dokonča neprijetnost." ...

17. 'On je o njej izjavil: " Z uničenjem treh ovir je postala vstopajoča v tok, nič več predmet pogube, vezanja [za odrešitev], usmerjena k prebujenju." In ona je bodisi sama videla to nuno ... usmeri svoj um k takemu stanju. Tudi na takšen način nuna udobno biva.

18. Tako **moški laični sledilec** sliši: 'Moški laični sledilec imenovan tako in tako je umrl; Blaženi je oznanil za njega: "Z uničenjem petih nižjih ovir se je ponovno spontano pojavil [v Čistem bivališču] in bo tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta." ...

19. 'On je o njem izjavil: "Z uničenjem treh ovir in s slabljenjem poželenja, sovraštva in zablode, je postal enkratni povratnik, ki se še enkrat vrne na ta svet, da konča neprijetnost." ...

20. 'On je o njem izjavil: "Z uničenjem treh ovir je postal vstopajoči v tok, nič več predmet pogube, vezanja [za odrešitev], usmerjen k prebujenju." In on je bodisi sam videl tega častitega, bodisi slišal o njem: 'Vrlina tega častitega je bila taka, njegovo stanje [zbranosti] je bilo tako, njegova modrost je bila taka, njegovo bivanje [v dosežkih] je bilo tako, njegova odrešitev je bila taka.' Ko se spomni njegove prepričanja, vrline, učenja, velikodušnosti in modrosti, usmeri svoj um k takemu stanju. Tudi na ta način moški laični sledilec udobno biva.

21. Tako **ženska laična sledilka** sliši: 'Ženska laična sledilka imenovana tako in tako je umrla; Blaženi je oznanil za njo: "Z uničenjem petih nižjih ovir se je ponovno spontano pojavila [v Čistem bivališču] in bo tam dosegla končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnila iz tistega sveta." ...

22. 'On je o njej izjavil: "Z uničenjem treh ovir in s slabljenjem poželenja, sovraštva in zablode, je postala enkratni povratnik, ki se še enkrat vrne na ta svet, da konča neprijetnost." ...

23. 'On je o njej izjavil: "Z uničenjem treh ovir je postala vstopajoča v tok, nič več predmet pogube, vezanja [za odrešitev], usmerjena k prebujenju." In ona je bodisi sama

videla to nuno, bodisi slišal o njej: 'Vrlina te nune je bila taka, njeno stanje [zbranosti] je bilo tako, njena modrost je bila taka, njeno bivanje [v dosežkih] je bilo tako, njena odrešitev je bila taka.' Ko se je spomnila njenega prepričanja, vrline, učenja, velikodušnosti in modrosti, usmeri svoj um k takemu stanju." Tudi na takšen način ženska laična sledilka udobno biva.

24. Tako, Anuruddha, ni zaradi zavajanja ljudi ali laskanja ljudem ali za namen dobička, časti ali slovesa ali z mislijo, 'Naj me ljudje poznajo, da sem tak,' da ko je učenec umrl, Tathāgata proglasi njegovo ponovno pojavitev: 'Ta in ta se je ponovno pojavil na tem in tem mestu; ta in ta se je ponovno pojavil na tem in tem mestu.' To je zato, ker obstajajo zvesti pripadniki naroda, ki so navdušeni in razveseljeni s tem, kar je vzvišeno, ki ko slišijo to, usmerijo svoj um v tako stanje in to vodi do njihovega blagostanja in sreče za dolgo časa."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Anuruddha je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] "Prijetnost in užitek odmaknjen od čutnosti" označuje prvo in drugo jhāno, "nekaj bolj mirnega kot to" pa višje jhāne in štiri poti.

[2] Glej MN 2.4. To so prakse, ki se jih loteva ta, ki vadi, da prepreči nastanek latentnih vplivov, ki jih še ni opustil.

[3] Arahant.

[4] Nepovratnik (*anāgamī*).

[5] Enkratni povratnik (*sakadāgāmi*).

[6] Vstopajoči v tok (*sotāpanna*).

(MN 69) Gulissāni Sutta - Gulissāni

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.
2. Takrat je menih Gulissāni, ki je prebival v gozdu in je bil slabega obnašanja, prišel na obisk k Sanghi zaradi tega ali onega posla. Častiti Sāriputta je glede meniha Gulissānija tako nagovoril menihe:
3. "Prijetelji, ko menih, ki prebiva v gozdu pride do Sanghe in živi v Sanghi, naj bo spoštljiv in ustrežljiv do svojih tovarišev v svetem življenju. Če je nespoštljiv in neustrežljiv do svojih tovarišev v svetem življenju, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker je nespoštljiv in neustrežljiv do svojih tovarišev v svetem življenju?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih, ki pride v Sangho in živi v Sanghi, spoštljiv in ustrežljiv do svojih tovarišev v svetem življenju.
4. Ko menih, ki prebiva v gozdu, pride do Sanghe in živi v Sanghi, naj bo več v dobrem obnašanju glede sedežev: 'Sedel bom na takšen način, da ne bom kratil sedežev starejšim menihom in ne bom odrekel sedeža novim menihom.' Če ni več v dobrem obnašanju z ozirom na sedeže, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker niti ne ve, kaj spada k dobremu obnašanju?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih, ki pride v Sangho in živi v Sanghi, več v dobrem obnašanju glede sedežev.
5. Ko menih, ki prebiva v gozdu, pride do Sanghe in živi v Sanghi, naj ne gre v vas prezgodaj ali se vrne iz nje pozno v dnevu. Če gre v vas prezgodaj in se vrne pozno v dnevu, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker gre v vas prezgodaj in se vrne iz nje pozno v dnevu?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, naj v gozdu bivajoči menih, ki pride v Sangho in živi v Sanghi, ne gre v vas prezgodaj ali se vrne pozno v dnevu.
6. Ko menih, ki prebiva v gozdu, pride do Sanghe in živi v Sanghi, naj ne obišče družin pred kosilom ali po kosilu. Če gre obiskati družine pred kosilom ali po kosilu, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Gotovo ta častiti gozdni prebivalec, ko živi sam v gozdu, ko dela kar hoče, mora biti navajen opravljati obiske ob neprimernem času, ker se obnaša tako, ko pride v Sangho.' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, ne bi smel v gozdu bivajoči menih, ki pride v Sangho in živi v Sanghi, obiskati družin pred kosilom ali po kosilu.

7. Ko menih, ki prebiva v gozdu, pride do Sanghe in živi v Sanghi, naj ne bo ošaben in domišljav. Če je ošaben in domišljav, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Gotovo mora biti ta častiti gozdni prebivalec, ko živi sam v gozdu, ko dela kar hoče, na splošno ošaben in domišljav, ker se tako obnaša, ko pride v Sangho.' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, ne bi smel v gozdu bivajoči menih, ki pride v Sangho in živi v Sanghi, biti ošaben in domišljav.

8. Ko menih, ki prebiva v gozdu, pride do Sanghe in živi v Sanghi, naj ne bo robatega jezika in zanikrnega govora. Če je robatega jezika in zanikrnega govora, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker je robatega jezika in zanikrnega govora?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, naj ne bo v gozdu bivajoči menih, ki pride v Sangho in živi v Sanghi, robatega jezika in zanikrnega govora.

9. Ko menih, ki prebiva v gozdu, pride do Sanghe in živi v Sanghi, naj enostavno sprejema kritiko in se druži z dobrimi prijatelji. Če težko sprejema kritiko in se druži s slabimi prijatelji, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker težko sprejema kritiko in se druži s slabimi prijatelji?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral v gozdu bivajoči menih, ki pride v Sangho in živi v Sanghi, enostavno sprejeti kritiko in se družiti z dobrimi prijatelji.

10. Menih, ki biva v gozdu, naj varuje vrata svojih čutnih sposobnosti. Če ne varuje vrat svojih čutnih sposobnosti, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker on ne varuje vrat svojih čutnih sposobnosti?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi v gozdu bivajoči menih moral varovati vrata svojih čutnih sposobnosti.

11. Menih, ki biva v gozdu, naj bo zmeren v hrani. Če ni zmeren v hrani, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker ni zmeren v hrani?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih zmeren v hrani.

12. Menih, ki biva v gozdu, naj bo predan budnosti. Če ni predan budnosti, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker ni predan budnosti?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih predan budnosti.

13. Menih, ki biva v gozdu, naj bo delaven. Če ni delaven, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker je len?' Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih delaven.

14. Menih, ki biva v gozdu, naj bo utrjen v pozornosti. Če ni pozoren, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: 'Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v

gozdu, ko je delal kar je hotel, ker ni pozoren?’ Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih utrjen v pozornosti.

15. Menih, ki biva v gozdu, naj bo zbran. Če ni zbran, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: ‘Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker ni zbran?’ Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih zbran.

16. Menih, ki biva v gozdu, naj bo moder. Če ni moder, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: ‘Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker ni moder?’ Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi moral biti v gozdu bivajoči menih moder.

17. Menih, ki biva v gozdu, se naj posveti višji Dhammi in višji disciplini. Obstajajo ti, ki postavijo v gozdu bivajočemu menihu vprašanje o višji Dhammi in višji disciplini. Če na vprašanje ne uspe odgovoriti, bodi obstajali ti, ki bi rekli o njem: ‘Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker ko je vprašan o višji Dhammi in višji disciplini, on ne uspe odgovoriti?’ Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi se moral v gozdu bivajoči menih posvečati višji Dhammi in višji disciplini.

18. Menih, ki biva v gozdu, se naj posveti tem osvoboditvam, ki so mirne in nesnovne, ki presegajo snov. Obstajajo ti, ki postavijo v gozdu bivajočemu menihu vprašanje o osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, ki presegajo snov. Če na vprašanje ne uspe odgovoriti, bodo obstajali ti, ki bi rekli o njem: ‘Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker ko je vprašan glede osvoboditev, ki so mirne in nesnovne, ki presegajo snov, on ne uspe odgovoriti?’ Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi se moral v gozdu bivajoči menih posvečati osvoboditvam, ki so mirne in nesnovne, ki presegajo snov.

19. Menih, ki biva v gozdu, se naj posveti neobičajnim stanjem. Obstajajo ti, ki postavijo v gozdu bivajočemu menihu vprašanje o neobičajnem stanju. Če, ko je tako vprašan, ne uspe odgovoriti, obstajajo ti, ki bi rekli o njem: ‘Kaj je ta častiti gozdni prebivalec pridobil s svojim bivanjem sam v gozdu, ko je delal kar je hotel, ker niti ne pozna cilja, zaradi katerega je odšel naprej?’ Ker bodo obstajali ti, ki bi to rekli o njem, bi se moral v gozdu bivajoči menih posvečati neobičajnim stanjem.”

20. Ko je bilo to rečeno, je častiti Mahā Moggallāna vprašal častitega Sāriputto: “Priatelj Sāriputta, ali se naj teh stvari lotijo in prakticirajo samo menihi, ki biva v gozdu ali pa tudi ti, ki bivajo blizu vasi?”

“Priatelj Moggallāna, teh stvari naj lotijo in prakticirajo ne samo menihi, ki bivajo v gozdu, ampak tudi ti, ki bivajo v okolici vasi.”

(MN 70) Kīṭāgiri Sutta - V Kīṭāgiri

(NOČNO PREHRANJEVANJE)

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi skupaj z veliko skupino menihov potoval po deželi Kāsi. Tam je nagovoril menihe:

2. "Menihi, jaz se vzdržujem nočnega prehranjevanja. Ko tako ravnam, sem brez boleznin in težav in uživam zdravje, moč in udobno življenje. Dajte, menihi, vzdržite se nočnega prehranjevanja. Ko boste tako ravnali, boste tudi vi brez boleznin in težav in boste uživali zdravje, moč in udobno življenje."

"Da, častiti gospod," so odgovorili.

3. Potem, ko je Blaženi potoval po etapah po deželi Kāsi, je prispel v mesto Kīṭāgiri in se tam ustavil.

4. Takrat so menihi, ki sta jih vodila Assadži in Punabbasuka, prebivali v Kīṭāgiri. Številni menihi so odšli k njim in jim povedali: "Prijatelji, Blaženi in skupnost menihov se zdaj vzdržuje nočnega prehranjevanja. Ko tako ravnajo, so brez boleznin in težav in uživajo zdravje, moč in udobno življenje. Dajte, prijatelji, tudi vi se vzdržite nočnega prehranjevanja. Ko bosta tako ravnali, boste tudi vi brez boleznin in težav in boste uživali zdravje, moč in udobno življenje." Ko je bilo to izrečeno, so menihi, ki sta jih vodila Assadži in Punabbasuka, odgovorili tem menihom: "Prijatelji, mi jemo zvečer, zjutraj in podnevi v neprimernem času. Na tak način smo brez boleznin in težav in uživamo zdravje, moč in udobno življenje. Zakaj bi opustili [korist] vidno tukaj in zdaj, da bi si prizadevali [doseči korist] v prihodnosti? Mi bomo jedli zvečer, zjutraj in podnevi v neprimernem času."

5. Ker menihi niso mogli prepričati menihov, ki sta jih vodila Assadži in Punabbasuka, so odšli do Blaženega. Ko so se mu poklonili, so sedli na stran in mu povedali vse, kar se je zgodilo in dodali: "Častiti gospod, ker nismo mogli prepričati menihov, ki jih vodita Assadži in Punabbasuka, poročamo o tej zadevi Blaženemu."

6. Potem je Blaženi nagovoril nekega menih: "Pridi, menih, povej v mojem imenu menihom, ki jih vodita Assadži in Punabbasuka, da jih kliče učitelj."

"Da, častiti gospod," je odgovoril in odšel do menihov, ki sta jih vodila Assadži in Punabbasuka in jim povedal: "Učitelj vas kliče, prijatelji."

"Da, prijatelj," so odgovorili in odšli do Blaženega. Ko so se mu poklonili, so sedli na stran. Blaženi je rekel: "Menihi, je res, da ko so številni menihi šli do vas in vam rekli: 'Prijatelji, Blaženi in skupnost menihov se zdaj vzdržuje nočnega prehranjevanja ... Dajte, prijatelji, vzdržite se nočnega prehranjevanja ...', ste odgovorili tem menihom: 'Prijatelji, mi jemo zvečer ... Zakaj bi opustili [korist] vidno tukaj in zdaj, da bi si

prizadevali [da bi dosegli korist] v prihodnosti? Mi bomo jedli zvečer, zjutraj in podnevi v neprimernem času?” – “Da, častiti gospod.”

(O VRSTAH OBČUTKOV)

“Menihi, ste me videli učiti Dhammo na tak način: ‘Ne glede na to kar ta posameznik doživlja ali prijetnost ali neprijetnost ali niti neprijetnost niti prijetnost, se slaba stanja zmanjšujejo v njem in dobra stanja povečajo?’” – “Ne, častiti gospod.”

7. “Menihi, na tak način me niste videli učiti Dhamme: ‘Ko nekdo čuti določeno vrsto prijetnega občutka, se slaba stanja povečajo v njem in dobra stanja zmanjšajo; ampak, ko nekdo čuti druge vrste prijetnega občutka, se slaba stanja v njem zmanjšajo in dobra stanja povečajo. Ko nekdo čuti določeno vrsto neprijetnega občutka, se v njem povečajo slaba stanja in dobra stanja zmanjšajo; ampak, ko nekdo čuti drugo vrsto neprijetnega občutka, se v njem slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo. Ko nekdo čuti določeno vrsto niti neprijetnega niti prijetnega občutka, se v njem povečajo slaba stanja in dobra stanja zmanjšajo; ampak, ko nekdo čuti drugo vrsto niti neprijetnega niti prijetnega občutka, se v njem slaba stanja zmanjšajo in dobra povečajo?’” – “Da, častiti gospod.”

8. “Dobro, menihi. In če bi mi bilo neznan, neviden, neugotovljen, uresničen, dotaknjen z modrostjo: ‘Ko nekdo čuti določeno vrsto prijetnega občutka, se v njem povečajo slaba stanja in dobra stanja zmanjšajo,’ ali bi bilo to skladno z mano, da če tega ne bi vedel, da bi mu rekel: ‘Opusti takšno vrsto prijetnega občutka?’” – “Ne, častiti gospod.”

“Ampak, ker mi je to poznano, videno, ugotovljeno, uresničen, dotaknjen z modrostjo: ‘Ko nekdo čuti določeno vrsto prijetnega občutka, se v njem povečajo slaba stanja in dobra stanja zmanjšajo,’ zato pravim: ‘Opusti takšno vrsto prijetnega občutka.’

Če bi mi bilo neznan, neviden, neugotovljen, uresničen, dotaknjen z modrostjo: ‘Ko nekdo čuti drugačno vrsto prijetnega občutka, se v njem zmanjšajo slaba stanja in dobra stanja povečajo,’ ali bi bilo to skladno z mano, da če tega ne bi vedel, da bi rekel: ‘Loti se tega in ostani v takšni vrsti prijetnega občutka?’” – “Ne, častiti gospod.”

“Ampak, ker mi je to poznano, videno, ugotovljeno, uresničen, dotaknjen z modrostjo: ‘Ko nekdo čuti drugačno vrsto prijetnega občutka, se v njem zmanjšajo slaba stanja in dobra stanja povečajo,’ zato pravim: ‘Loti se tega in ostani v takšni vrsti prijetnega občutka.’

9. Če bi mi bilo neznan ... Ampak, ker mi je to poznano ... dotaknjen z modrostjo: ‘Ko nekdo čuti določeno vrsto neprijetnega občutka, se v njem povečajo slaba stanja in dobra stanja zmanjšajo,’ zato pravim: ‘Opusti takšno vrsto neprijetnega občutka.’

Če bi mi bilo neznan ... Ampak, ker mi je to poznano ... dotaknjen z modrostjo: ‘Ko nekdo čuti drugačno vrsto neprijetnega občutka, se v njem zmanjšajo slaba stanja in

dobra stanja povečajo,' zato pravim: 'Loti se tega in ostani v takšni vrsti neprijetnega občutka.'

10. Če bi mi bilo neznano ... Ampak, ker mi je to poznano ... dotaknjeno z modrostjo: 'Ko nekdo čuti določeno vrsto niti neprijetnega niti prijetnega občutka, se v njem povečajo slaba stanja in dobra stanja,' zato pravim: 'Opusti takšno vrsto niti neprijetnega niti prijetnega občutka.'

Če bi mi bilo neznano ... Ampak, ker mi je to poznano ... dotaknjeno z modrostjo: 'Ko nekdo čuti drugačno vrsto niti neprijetnega niti prijetnega občutka, se v njem zmanjšajo slaba stanja in dobra stanja povečajo,' zato pravim: 'Loti se tega in ostani v takšni vrsti niti neprijetnega niti prijetnega občutka.'

11. Menihi, jaz ne pravim vsem menihom, da morajo še vedno biti prizadevni; niti ne pravim vsem menihom, da se jim ni treba več prizadevati.

12. Jaz ne pravim tem menihom, ki so arahanti, katerih vplivi so uničeni, ki so živeli sveto življenje, naredili kar je bilo potrebno, odložili breme, dosegli pravi cilj, uničili spono eksistence in so popolnoma osvobojeni skozi končno vednost, da morajo še vedno biti prizadevni. Zakaj je tako? Oni so opravili svoje delo s prizadevnostjo; oni niso več sposobni biti nepazljivi.

13. Jaz pravim, da taki menihi, ki so v višjem treningu, katerih um še ni dosegel cilja in ki si še vedno prizadevajo doseči največjo varnost pred vezanostjo, da morajo še vedno biti prizadevni. Zakaj je tako? Ker ko ti častiti uporabijo ustrezna počivališča in se povežejo z dobrimi prijatelji in uravnotežijo svoje duhovne sposobnosti, lahko z uresničenjem sami zase z direktno vednostjo, tukaj in sedaj, vstopijo in ostanejo v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi katerega gre pripadnik naroda upravičeno naprej od doma v brezdomstvo. Ko vidim ta sad prizadevnosti, za te menihe rečem, da morajo še vedno biti prizadevni.

(SEDEM VRST POSAMEZNIKOV)

14. Menihi, v svetu lahko najdete sedem vrst posameznikov. Katerih sedem? To so: osvobojen na oba načina, osvobojen z modrostjo, telesni pričevalec, dosežen s pogledom, osvobojen z zaupanjem, sledilec Dhamme in sledilec zaupanja.

15. Kakšna vrsta posameznika je osvobojen na oba načina? To je nek posameznik, ki je v stiku s telesom in se zadržuje v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, presegajo snov in so njegovi vplivi uničeni z razumevanjem z modrostjo. Ta vrsta posameznika se imenuje osvobojen na oba načina. O takem menihu ne pravim, da si mora še vedno prizadevati. Zakaj je tako? On je že opravil svoje delo s prizadevnostjo; on ni več sposoben biti nepazljiv.

16. Kakšna vrsta posameznika je osvobojen z modrostjo? To je nek posameznik, ki ni v stiku s telesom in se zadržuje v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, presegajo

snov, vendar so njegovi vplivi uničeni, ko razumeva z modrostjo. Ta vrsta posameznika se imenuje osvobojen z modrostjo. O takem menihu ne pravim, da si mora še vedno prizadevati. Zakaj je tako? On je že opravil svoje delo s prizadevnostjo; on ni več sposoben biti nepazljiv.

17. Kakšna vrsta posameznika je telesni pričevalec? To je nek posameznik, ki je v stiku s telesom in se zadržuje v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, presegajo snov, toda nekaj njegovih vplivov je uničeno z razumevanjem z modrostjo. Ta vrsta posameznika se imenuje telesni pričevalec. O takem menihu pravim, da si mora še vedno prizadevati. Zakaj je tako? Ker ko ta častiti uporabi primerno zavetišče in se poveže z dobrimi prijatelji in uravnoteži svoje duhovne sposobnosti, lahko sam z direktno vednostjo tukaj in sedaj vstopi in ostane v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi katerega gredo pripadniki naroda upravičeno naprej od doma v brezdomstvo. Ko vidim ta sad marljivosti, za takega meniha pravim, da si mora še vedno prizadevati.

18. Kakšna vrsta posameznika je ta, ki je dosegel s pogledom? Ta posameznik ni v stiku s telesom in se zadržuje v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, presegajo snov, toda nekaj njegovih vplivov je uničeno z razumevanjem z modrostjo. On je z modrostjo pregledal in preučil učenja, ki jih je oznanil Tathāgata. Ta vrsta posameznika se imenuje ta, ki je dosegel s pogledom. O takem menihu pravim, da si mora še vedno prizadevati. Zakaj je tako? Ker ko ta častiti ... v brezdomstvo. Ko vidim ta sad marljivosti, za takega meniha pravim, da si mora še vedno prizadevati.

19. Kakšna vrsta posameznika je osvobojen z zaupanjem? To je nek posameznik, ki ni v stiku s telesom in se zadržuje v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, presegajo snov, toda nekaj njegovih vplivov je uničeno z razumevanjem z modrostjo in njegovo zaupanje je posejano, ukoreninjeno in vzpostavljeno v Tathāgati. Ta vrsta posameznika se imenuje osvobojen z zaupanjem. O takem menihu pravim, da si mora še vedno prizadevati. Zakaj je tako? Ker ko ta častiti ... v brezdomstvo. Ko vidim ta sad marljivosti, za takega meniha pravim, da si mora še vedno prizadevati.

20. Kakšna vrsta posameznika je sledilec Dhamme? To je nek posameznik, ki ni v stiku s telesom in se zadržuje v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, presegajo snov in njegovi vplivi še niso uničeni z razumevanjem z modrostjo, vendar je sprejel ta učenja, ki jih je učil Tathāgata, ko je z modrostjo dovolj premišljeval o njih. Poleg tega ima te kvalitete: zaupanje, delavnost, pozornost, zbranost in modrost. Ta vrsta posameznika se imenuje sledilec Dhamme. O takem menihu pravim, da si mora še vedno prizadevati. Zakaj je tako? Ker ko ta častiti ... v brezdomstvo. Ko vidim ta sad marljivosti, za takega meniha pravim, da si mora še vedno prizadevati.

21. Kakšna vrsta posameznika je sledilec zaupanja? To je nek posameznik, ki ni v stiku s telesom in se zadržuje v tistih osvoboditvah, ki so mirne in nesnovne, presegajo snov in njegovi vplivi še niso uničeni z razumevanjem z modrostjo, vendar ima dovolj zaupanja in ljubezni do Tathāgate. Poleg tega ima te kvalitete: zaupanje, energijo, pozornost,

zbranost in modrost. Ta vrsta posameznika se imenuje sledilec zaupanja. O takem menihi pravim, da si mora še vedno prizadevati. Zakaj je tako? Ker ko ta častiti uporabi primerno zavetišče in se poveže z dobrimi prijatelji in uravnoteži svoje duhovne sposobnosti, lahko sam z direktno vednostjo tukaj in sedaj vstopi in ostane v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi katerega gredo pripadniki naroda upravičeno naprej od doma v brezdomstvo. Ko vidim ta sad marljivosti, za takega meniha pravim, da si mora še vedno prizadevati.

(KONČNA VEDNOST)

22. Menihi, ne rečem, da se vsa končna vednost doseže naenkrat. Nasprotno, končna vednost se doseže s postopnim treningom, s postopno prakso, s postopnim napredkom.

23. In kako se doseže s postopnim treningom, postopno prakso, postopnim napredkom? Nekdo, ki ima zaupanje [v učitelja], ga obišče; ko ga obišče, mu izkaže spoštovanje; ko mu izkaže spoštovanje, ga pazljivo posluša; ta, ki pazljivo posluša, sliši Dhammo; ko je slišal Dhammo, si jo zapomni; on raziskuje pomen učenj, ki si jih je zapomnil; ko raziskuje njihov pomen, doseže premišljeno sprejetje teh učenj; ko je pridobil premišljeno sprejetje teh učenj, se v njem pojavi vnema; ko se je pojavila vnema, uporabi svojo voljo; ko je uporabil svojo voljo, skrbno preiskuje; ko skrbno preiskuje, si prizadeva; ko se odločno trudi, spozna s telesom končno resnico in jo vidi tako, da vanjo prodre z modrostjo.

24. Tu ni bilo tega zaupanja, menihi, in tu ni bilo tega obiskovanja in tu ni bilo tega izkazovanja spoštovanja in tu ni bilo tega pazljivega poslušanja in tu ni bilo tega slišanja Dhamme in tu ni bilo tega pomnjenja Dhamme in tu ni bilo tega raziskovanja pomena in tu ni bilo tega premišljenega sprejetja učenj in tu ni bilo te vneme in tu ni bilo te uporabe volje in tu ni bilo te skrbne preiskave in tu ni bilo tega prizadevanja. Menihi, izgubili ste svojo pot; menihi, vadili ste na napačen način. Le kako daleč sta zašli, zapeljani ljudje, od te Dhamme in discipline!

25. Menihi, **obstaja štiri frazna izjava**, in ko jo recitira, bi jo pametni človek hitro razumel. Jaz vam jo bom recitiral. Poskusite jo razumeti.”

“Častiti gospod, kdo smo mi, da bi razumeli Dhammo?”

26. “Menihi, celo z učiteljem, ki se ukvarja s snovnimi stvarmi, ki je dedič snovnih stvari, navezan na snovne stvari, takšno barantanje [njegovih učencev] ne bi bilo primerno: ‘Če dobimo to, [potem] bomo to naredili; če tega ne dobimo, [potem] tega ne bomo naredili’; torej kaj [naj bo rečeno, ko je učitelj] Tathāgata, ki je povsem ločen od snovnih stvari?

27(1). Menihi, za zvestega učenca, ki je predan dognati učiteljev predpis je primerno, da se vede tako: ‘Blaženi je učitelj, jaz sem učenec; Blaženi ve, jaz ne vem.’

(2) Za zvestega učenca, ki je predan dognati učiteljev predpis je učiteljev predpis hranljiv

in osvežilen.

(3) Za zvestega učenca, ki je predan dognati učiteljev predpis je primerno, da se vede tako: 'Pripravljen sem, da ostanejo samo moja koža, kite in kosti in naj se meso in kri posušita na mojem telesu, vendar moja prizadevnost ne bo sproščena tako dolgo, dokler ne dosežem, kar se lahko doseže z moško močjo, moško energijo in moško vztrajnostjo.'

(4) Za zvestega učenca, ki je predan dognati učiteljev predpis, se lahko pričakuje enega od dveh sadov: končno spoznanje tukaj in sedaj ali, če je ostala sled predpostavke, [stanje] nepovratnika."

To je bilo tisto, kar rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 71) Tevijjavacchagotta Sutta – Vacchagotti o trojni resnični vednosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v velikem gozdu pri Vesāliju, v dvorani s koničasto streho.

2. Takrat je popotnik Vacchagotta živel v parku popotnikov, kjer je raslo samo eno mangovo drevo barve belega lokvanja.[1]

3. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo posodo in zunanje oblačilo ter odšel v Vesāli po miloščino. Potem je Blaženi pomislil: "Še vedno je prezgodaj, da grem po miloščino v Vesāli. Kaj če bi šel k popotniku Vacchagotti, v park popotnikov, kjer raste samo eno mangovo drevo barve belega lokvanja."

4. In Blaženi je odšel do popotnika Vacchagotte v park popotnikov, kjer je raslo samo eno mangovo drevo barve belega lokvanja. Popotnik Vacchagotta je videl prihajati Blaženega v daljavi in mu je rekel: "Naj Blaženi pride, častiti gospod! Pozdrav Blaženemu! Dolgo časa je minilo, kar je Blaženi našel priložnost, da pride. Naj Blaženi sede; ta sedež je pripravljen." Blaženi je sedel na pripravljen sedež in popotnik Vacchagotta je sedel na nižji sedež, na eno stran in rekel Blaženemu:

5. "Častiti gospod, slišal sem: 'Asket Gotama trdi, da je vseveden in vse vidi, da ima popolno vednost in vizijo: "Če hodim ali stojim ali spim ali sem buden, sta vednost in vizija nenehno in neprekinjeno v meni."[2] Častiti gospod, ali ti, ki tako govorijo rečejo isto, kot je to rekel Blaženi in ga ne predstavljajo napačno, da govorijo, kar je nasprotno

dejstvom? Ali oni razlagajo v skladu z Dhammo na tak način, da se nič, kar zagotavlja osnovo za grajo, ne more upravičeno sklepati iz njihove trditve?”

“Vaccha, ti, ki tako rečejo, ne rečejo, kar sem rekel, ampak me napačno predstavljajo s tem, kar je neresnično in nasprotno dejstvom.”

6. “Častiti gospod, kako bi odgovoril, da bi rekel kar je rekel Blaženi in ga ne bi napačno predstavil s tem, kar je nasprotno dejstvom? Kako naj razložim v skladu z Dhammo na tak način, da se nič, kar zagotavlja osnovo za grajo, ne more upravičeno sklepati iz moje trditve?”

“Vaccha, če odgovoriš tako: ‘Asket Gotama ima trojno resnično vednost,’ boš rekel, kar sem rekel jaz in me ne boš napačno predstavil s tem, kar je nasprotno dejstvom. Razložil boš v skladu z Dhammo na takšen način, da se nič, kar zagotavlja osnovo za grajo, ne more upravičeno sklepati iz tvoje trditve.

(TROJNA VEDNOST GOTAME)

7. “Kolikor daleč želim, **se lahko spomnim svojih mnogoterih preteklih življenj**, to je enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: ‘Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.’ Tako se z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnim svojih mnogoterih preteklih življenj.

8. “In kolikor daleč želim, **z očesom prebujenega**, ki je prečiščeno in presega človeško, vidim bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: ‘Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.’ Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji.

9. "In z lastnim spoznanjem z direktnim izkustvom v tem življenju, tukaj in sedaj **vstopim in bivam v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo**, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov.

10. "Če odgovoriš tako: 'Asket Gotama ima trojno resnično vednost,' boš rekel, kar sem jaz rekel in me ne boš napačno predstavljal s tem, kar je nasprotno dejstvu. Razložil boš v skladu z Dhammo na takšen način, da se nič, kar zagotavlja osnovo za grajo, ne more upravičeno sklepati iz tvoje trditve."

(KDO GRE V NEBESA)

11. Ko je bilo to rečeno, je popotnik Vacchagotta vprašal Blaženega: "Mojster Gotama, ali obstaja kakšen gospodar, ki bi brez opustitve ovire biti gospodar, ob razpadu telesa, napravil konec neprijetnosti?"

"Vaccha, ne obstaja gospodar, ki bi brez opustitve ovire biti gospodar, ob razpadu telesa, napravil konec neprijetnosti."

12. "Mojster Gotama, ali obstaja kakšen gospodar, ki bi brez opustitve ovire biti gospodar, ob razpadu telesa, odšel v nebesa?"

"Vaccha, ne obstaja samo sto ali dvesto ali tristo ali štiristo ali petsto, ampak veliko več gospodarjev, ki so brez opustitve ovire biti gospodar, ob razpadu telesa, odšli v nebesa."

13. "Mojster Gotama, ali obstaja kak ādžīvak, ki je ob razpadu telesa, napravil konec neprijetnosti?"^[3]

"Vaccha, ne obstaja ādžīvak, ki je ob razpadu telesa, napravil konec neprijetnosti."

14. "Mojster Gotama, ali obstaja kak ādžīvak, ki je ob razpadu telesa, odšel v nebesa?"

"Ko se spomnim svojih zadnjih enaindevetdeset eonov, Vaccha, se ne spomnim nobenega ādžīvaka, ki bi ob razpadu telesa, odšel v nebesa, z eno izjemo, in on je bil zvest nauku o moralnem učinkovanju dejanja, nauku o moralnih učinkih dejanj."

15. "Ker je to tako, mojster Gotama, ta sektaška čreda nima niti enega, ki gre v nebesa."

"Ker je to tako, Vacca, ta sektaška čreda nima niti enega, ki gre v nebesa."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Popotnik Vacchagotta je bil zadovoljen in očaran z besedami Blaženega.

Opombe

[1] Ta sutta in dve naslednji se zdi, da kažeta časovni opis duhovne evolucije Vacchagotte. Saṃyutta Nikāya vsebuje celotno poglavje kratkih razgovorov med Buddho in Vacchagotto, SN 33/iii.257–62. Glej tudi SN 44:7–11 / 391–402.

[2] To je vsevednost, za katero je džainistični učitelj Nātaputta v MN 14.17 trdil, da jo ima.

[3] O ādžīvakah glej MN 5.

(MN 72) Aggīvacchagotta Sutta – Vacchagotti o ognju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Popotnik Vacchagotta je takrat odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in vprašal Blaženega:

(POGLED GOTAME)

3. “Mojster Gotama, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Svet je nespremenljiv: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Svet je nespremenljiv: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

4. “Kako potem, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Svet ni nespremenljiv: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Svet ni nespremenljiv: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

5. “Mojster Gotama, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Svet je končen: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Svet je končen: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

6. “Kako potem, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Svet je neskončen: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Svet je neskončen: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

7. “Mojster Gotama, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Duša in telo sta isto: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Duša in telo sta isto: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

8. “Kako potem, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Duša je ena stvar in telo druga: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Duša je ena stvar in telo druga: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

9. “Mojster Gotama, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Po smrti Tathāgata obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Po smrti Tathāgata obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

10. “Kako potem, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Po smrti Tathāgata ne obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Po smrti Tathāgata ne obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

11. “Mojster Gotama, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Po smrti Tathāgata tako obstaja in ne obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’?”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Po smrti Tathāgata tako obstaja in ne obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

12. “Kako potem, ali ima mojster Gotama pogled: ‘Po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’”

“Vaccha, jaz nimam tega pogleda: ‘Po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’”

(ŠPEKULATIVNI POGLEDI)

13. “Kako je to potem, mojster Gotama? Ko je mojster Gotama vprašan vsakega od teh desetih vprašanj, je odgovoril: ‘Jaz nimam tega pogleda.’ Kakšno nevarnost mojster Gotama vidi, da ni prevzel nobenega od teh špekulativnih pogledov?”

14. “Vaccha, špekulativni pogled, da je svet nespremenljiv je goščava pogledov, divjina pogledov, zvijanje pogledov, kolebanje pogledov, ovira pogledov. To je obleganje z

neprijetnostjo, obleganje z nevšečnostmi, z obupom, z vročino in ne vodi do razočaranja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne.

Špekulativni pogled, da svet ni nespremenljiv ... da svet je končen ... da svet je neskončen ... da sta duša in telo isto ... da je duša ena stvar in telo druga ... da po smrti Tathāgata obstaja ... da po smrti Tathāgata ne obstaja ... da po smrti Tathāgata tako, obstaja in ne obstaja ... da po smrti Tathāgata niti obstaja niti ne obstaja je goščava pogledov, divjina pogledov, zvijanje pogledov, kolebanje pogledov, ovira pogledov. To je obleganje z neprijetnostjo, obleganje z nevšečnostmi, z obupom, z vročino in ne vodi do razočaranja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne. Ko vidim to nevarnost, ne prevzamem nobenega od teh špekulativnih pogledov.”

15. “Potem, ali mojster Gotama sploh ima katerikoli špekulativni pogled?”

“Vaccha, ‘špekulativni pogled’ je nekaj, kar Tathāgata postavi na stran. Ker Tathāgata, Vaccha, je videl to: ‘Takšna je snov, takšen je njen izvor, takšno je njeno prenehanje; takšen je občutek, takšen je njegov izvor, takšno je njegovo prenehanje; takšna je zaznava, takšen njen izvor, takšno njeno prenehanje; takšne so tvorbe, takšen njihov izvor, takšno njihovo prenehanje; takšna je zavest, takšen njen izvor, takšno njeno prenehanje.’ Torej, jaz pravim, z uničenjem, s prenehanjem, opustitvijo in odrekanjem vseh predstav, vseh izmišljotin, vsega izdelovanja ‘jaza’, izdelovanja ‘mojega’ in podpornih tendenc do predstav, je Tathāgata osvobojen skozi prenehanje .”

(USTREZEN IZRAZ)

16. “Ko je menihov um tako osvobojen, mojster Gotama, kje se on ponovno pojavi [po smrti]?”

“Izraz ‘se ponovno pojavi’ ni ustrezen , Vaccha.”

“Potem se on ponovno ne pojavi, mojster Gotama?”

“ Izraz ‘se ponovno ne pojavi’ ni ustrezen, Vaccha.”

“Potem se on oboje, ponovno pojavi in ponovno ne pojavi, mojster Gotama?”

“Izraz ‘se on oboje, ponovno pojavi in ponovno ne pojavi’ ni ustrezen, Vaccha.”

“Potem se on niti ponovno pojavi niti ponovno ne pojavi, mojster Gotama?”

“Izraz ‘se on niti ponovno pojavi niti ponovno ne pojavi’ ni ustrezen, Vaccha.”

17. “Ko je mojster Gotama vprašan ta štiri vprašanja, odgovori: ‘Izraz “se ponovno pojavi” ni ustrezen, Vaccha; izraz “se ponovno ne pojavi” ni ustrezen, Vaccha; izraz “se on oboje, ponovno pojavi in ponovno ne pojavi” ni ustrezen, Vaccha; izraz “se on niti

ponovno pojavi niti ponovno ne pojavi” ni ustrezen, Vaccha.’ Tukaj sem začuden, mojster Gotama, tukaj sem zmeden in stopnja zaupanja, ki sem ga dobil skozi prejšnji razgovor z mojstrom Gotamo je sedaj izginila.”

18. “To je dovolj, da ti povzroči začudenje, Vaccha, dovolj, da ti povzroči zmedo. Ta Dhamma, Vaccha, je globoka, težko jo je videti in težko razumeti, je mirna in vzvišena, nedosegljiva zgolj z razmišljanjem, je subtilna, da jo modri izkusi. Tebi jo je težko razumeti, ker imaš drugačen pogled, sprejmeš drugačno učenje, odobriš drugačno učenje, zasleduješ drugačno vadbo in slediš drugačnemu učitelju. Zato te bom spraševal o tem, Vaccha. Odgovori kot želiš.”

19. Kaj misliš, Vaccha? Predpostavimo, da gori ogenj pred tabo. Ali bi vedel: ‘Ta ogenj gori pred mano?’”

“Bi, mojster Gotama.”

“Če bi te nekdo vprašal, Vaccha: ‘V odvisnosti od česa gori ta ogenj pred tabo?’ – ko bi bil tako vprašan, kaj bi odgovoril?”

“Tako vprašan, mojster Gotama, bi odgovoril: ‘Ta ogenj pred mano gori v odvisnosti od trave in dračja.’”

“Če bi ogenj pred tabo ugasnil, ali bi vedel: ‘Ta ogenj pred mano je ugasnil?’”

“Bi, mojster Gotama.”

“Če bi te nekdo vprašal, Vaccha: ‘Ko je ta ogenj pred tabo ugasnil, v katero smeri je šel: na vzhod, zahod, sever ali jug?’ – ko bi bil tako vprašan, kaj bi odgovoril?”

“To ni ustrezno, mojster Gotama. Ogenj je gorel v odvisnosti od njegovega goriva iz trave in dračja. Ko se to porabi, če ni več goriva, če je brez goriva, se smatra kot ugasnjen.”

20. “Tako tudi, Vaccha, Tathāgata je opustil to snov s katero lahko opišeš Tathāgato; on jo je odrezal pri koreninah, jo naredil kot palmin štor, opravil z njo, tako da ni več predmet bodočega pojavljanja. Tathāgata je osvobojen glede snovi, Vaccha, on je globok, neizmeren, neizmerljiv kot ocean. Izraz ‘se ponovno pojavi’ ni ustrezen, izraz ‘se ponovno ne pojavi’ ni ustrezen, izraz ‘se on oboje, ponovno pojavi in se ponovno ne pojavi’ ni ustrezen, izraz ‘se niti ponovno pojavi niti ponovno ne pojavi’ ni ustrezen. Tathāgata je opustil ta občutek, s katerim bi lahko opisali Tathāgato ... je opustil to zaznavo, s katero bi lahko opisali Tathāgato ... je opustil te tvorbe, s katerimi bi lahko opisali Tathāgato ... je opustil to zavest, s katero bi lahko opisali Tathāgato; on je to odrezal pri koreninah, naredil to kot palmin štor, opravil s tem, tako da ni več predmet bodočega pojavljanja. Tathāgata je osvobojen glede zavesti, Vaccha; on je globok, neizmeren, neizmerljiv kot ocean. Izraz ‘se ponovno pojavi’ ni ustrezen, izraz ‘se

ponovno ne pojavi' ni ustrezen, izraz 'se oboje, ponovno pojavi in ponovno ne pojavi' ni ustrezen, izraz 'se niti ponovno pojavi niti ponovno ne pojavi' ni ustrezen."

21. Ko je bilo to rečeno, je popotnik Vacchagotta rekel Blaženemu: "Mojster Gotama, predpostavimo, da obstaja veliko drevo sāla nedaleč od vasi ali mesta, in nestalnost je obrabila njegove veje in listje, njegovo skorjo in njegovo lesno belino, da je kasneje, ko je bilo brez vej in listov, brez skorje in lesne beline, postalo čisto in je bilo v celoti iz lesne srčevine; tako tudi, je to učenje mojstra Gotame odvzeto vej in listov, odvzeto skorje in lesne beline in je čisto in v celoti iz lesne srčevine.

22. Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj me mojster Gotama sprejme kot laičnega privrženca, ki je prišel po zatočišče, od danes pa do konca življenja."

(MN 73) Mahāvaccchagotta Sutta – Dolgo učenje Vacchagotti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.
2. Takrat je popotnik Vacchagotta odšel do Blaženega in z njim izmenjal pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan je sedel na stran in rekel Blaženemu:
3. "Že dolgo časa se pogovarjam z mojstrom Gotamo. Bilo bi dobro, če bi me mojster Gotama na kratko učil o dobrem in slabem."

(O DOBREM IN SLABEM)

"Lahko te učim o dobrem in slabem na kratko, Vaccha, in lahko te učim o dobrem in slabem na dolgo. Vendar, jaz te bom učil o dobrem in slabem na kratko. Poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal."

"Da, gospod," je odgovoril. Blaženi je rekel:

4. "Vaccha, pohlep je slab, ne-pohlep je dober; sovraštvo je slabo, ne-sovraštvo je dobro; zabloda je slaba, ne-zabloda je dobra. Tako so tri stvari slabe in druge tri stvari dobre.

5. Ubijanje živih bitij je slabo, vzdržati se ubijanja živih bitij je dobro; jemanje tega kar ni dano je slabo, vzdržati se jemanje tega kar ni dano je dobro; zloraba čutnosti je slaba, vzdržati se zlorabe čutnosti je dobro; lažnivi govor je slab, vzdržati se lažnivega govora je dobro; zlonamerni govor je slab, vzdržati se zlonamernega govora je dobro; osorni govor je slab, vzdržati se osornega govora je dobro; ogovarjanje je slabo, vzdržati se ogovarjanja je dobro; pohlepnost je slaba, ne-pohlepnost je dobra; zlobnost je slaba, ne-zlobnost je dobra; napačen pogled je slab, pravilni pogled je dober. Tako je deset stvari slabih in drugih deset stvari dobrih.

6. Ko je menih opustil želje, jih odrezal pri koreninah, jih napravil kot palmin štor, jih odstranil, tako da niso več predmet bodočega pojavljanja, je ta menih arahant z uničenimi vplivi, ta, ki je živel sveto življenje, napravil, kar je bilo potrebno, odložil breme, dosegel pravi cilj, uničil ovire eksistence in je popolnoma osvobojen skozi končno vednost."

7. "Razen mojstra Gotame, ali obstaja še kakšen menih, učenec mojstra Gotame, ki s svojim lastnim uresničenjem z direktnim izkustvom tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov?"

"Tam ni samo sto, Vaccha, ali dvesto ali tristo ali štiristo ali petsto, ampak veliko več menihov, mojih učencev, ki s svojim lastnim uresničenjem z direktnim izkustvom tukaj in sedaj vstopijo in bivajo v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov."

8. "Razen mojstra Gotame in menihov, ali obstaja še kakšna nuna, učenka mojstra Gotame, ki s svojim lastnim uresničenjem z direktnim izkustvom tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov?"

"Tam ni samo sto ... ali petsto, ampak veliko več nun, mojih učenk, ki s svojim lastnim uresničenjem z direktnim izkustvom tukaj in sedaj vstopijo in bivajo v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem."

9. "Razen mojstra Gotame in menihov in nun, ali obstaja še kakšen moški laični sledilec, učenec mojstra Gotame, oblečen v belo, ki živi življenje v celibatu, ki se bo z uničenjem petih nižjih ovir, ponovno spontano pojavil [v Čistih bivališčih] in tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta?"

"Tam ni samo sto ... ali petsto, ampak veliko več moških laičnih sledilcev, mojih učencev, oblečenih v belo, ki živijo življenje v celibatu, ki se bodo z uničenjem petih

nižjih ovir ponovno spontano pojavili [v Čistih bivališčih] in tam dosegli končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnili iz tistega sveta.”

10. “Razen mojstra Gotame, menihov in nun in moških laičnih sledilcev oblečenih v belo, ki živijo življenje v celibatu, ali obstaja še kakšen moški laični sledilec, učenec mojstra Gotame, oblečen v belo, ki uživa v čutnosti, ki izvaja njegova navodila, se odziva na njegov nasvet, je šel preko dvoma, postal osvobojen zmedenosti, pridobil neustrašenost in postal neodvisen od drugih v učiteljevem predpisu?”

“Tam ni samo sto ... ali petsto, ampak veliko več moških laičnih sledilcev, mojih učencev, oblečenih v belo, ki uživajo v čutnosti, ki izvajajo moja navodila, se odzivajo na moj nasvet, so šli preko dvoma, postali osvobojeni zmedenosti, pridobili neustrašenost in postali neodvisni od drugih v učiteljevem predpisu.”

11. “Razen mojstra Gotame, menihov in nun in moških laičnih sledilcev oblečenih v belo, tako tistih, ki živijo življenje v celibatu in tistih, ki uživajo v čutnosti, ali obstaja še kakšna ženska laična sledilka, učenka mojstra Gotame, oblečena v belo, ki živi življenje v celibatu, ki se bo z uničenjem petih nižjih ovir spontano ponovno pojavila [v Čistih bivališčih] in tam dosegla končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnila iz tistega sveta?”

“Tam ni samo sto ... ali petsto, ampak veliko več ženskih laičnih sledilk, mojih učenk, oblečenih v belo, ki živijo življenje v celibatu, ki se bodo z uničenjem petih nižjih ovir spontano ponovno pojavile [v Čistih bivališčih] in tam dosegle končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnile iz tistega sveta.”

12. “Razen mojstra Gotame, menihov in nun in moških laičnih sledilcev oblečenih v belo, tako tistih, ki živijo življenje v celibatu in tistih, ki uživajo v čutnosti, in ženskih laičnih sledilk oblečenih v belo, ki živijo življenje v celibatu, ali obstaja še kakšna ženska laična sledilka, učenka mojstra Gotame, oblečena v belo, ki uživa v čutnosti, ki izvaja njegova navodila, se odziva na njegov nasvet, je šla preko dvoma, postala osvobodjena zmedenosti, pridobila neustrašenost in postala neodvisna od drugih v učiteljevem predpisu?”

“Tam ni samo sto ... ali petsto, ampak veliko več ženskih laičnih sledilk, mojih učenk, oblečenih v belo, ki uživajo v čutnosti, ki izvajajo moja navodila, se odzivajo na moj nasvet, so šle preko dvoma, postale osvobodjene zmedenosti, pridobile neustrašenost in postale neodvisne od drugih v učiteljevem predpisu.”

13. “Mojster Gotama, če bi samo mojster Gotama bil dovršen v tej Dhammi in nič menihov ne bi bilo dovršenih, potem bi bilo to sveto življenje v tem pogledu pomanjkljivo; toda, ker so mojster Gotama in menihi dovršeni v tej Dhammi, je to sveto življenje v tem pogledu popolno. Če bi samo mojster Gotama in menihi bili dovršeni v tej Dhammi in nič nun ne bi bilo dovršenih, potem bi bilo to sveto življenje v tem pogledu pomanjkljivo; toda, ker so mojster Gotama, menihi in nune dovršeni v tej Dhammi je to sveto življenje v tem pogledu popolno. Če bi samo mojster Gotama,

menihi in nune bili dovršeni v tej Dhammi in nič moških laičnih sledilcev oblečenih v belo, ki živijo življenje v celibatu ne bi bil dovršenih, potem bi bilo to sveto življenje v tem pogledu pomanjkljivo; toda, ker so mojster Gotama, menihi in nune in moški laični sledilci oblečeni v belo, ki živijo življenje v celibatu dovršeni v tej Dhammi, je to sveto življenje v tem pogledu popolno. Če bi samo mojster Gotama, menihi in nune, in moški laični sledilci oblečeni v belo, ki živijo življenje v celibatu bili dovršeni v tej Dhammi, in nič moških laičnih sledilcev oblečenih v belo, ki uživajo v čutnosti bilo dovršenih, potem bi bilo to sveto življenje v tem pogledu pomanjkljivo; toda, ker so mojster Gotama, menihi in nune in moški laični sledilci oblečeni v belo, tako tisti, ki živijo življenje v celibatu in tisti, ki uživajo v čutnosti dovršeni v tej Dhammi, je to sveto življenje v tem pogledu popolno. Če bi samo mojster Gotama, menihi in nune in moški laični sledilci oblečeni v belo ... bili dovršeni v tej Dhammi, in nič ženskih laičnih sledilk oblečenih v belo, ki živijo življenje v celibatu bilo dovršenih, potem bi bilo to sveto življenje v tem pogledu pomanjkljivo; toda, ker so mojster Gotama, menihi in nune, moški laični sledilci oblečeni v belo ... in ženske laične sledilke oblečene v belo, ki živijo življenje v celibatu dovršene v tej Dhammi je to sveto življenje v tem pogledu popolno. Če bi samo mojster Gotama, menihi in nune, moški laični sledilci oblečeni v belo ... in ženske laične sledilke oblečene v belo, ki živijo življenje v celibatu dovršene v tej Dhammi, in nič ženskih laičnih sledilk oblečenih v belo, ki uživajo v čutnosti bilo dovršenih, potem bi bilo to sveto življenje v tem pogledu pomanjkljivo; toda, ker so mojster Gotama, menihi in nune, moški laični sledilci oblečenih v belo, tako tisti, ki živijo življenje v celibatu in tisti, ki uživajo v čutnosti, in ženske laične sledilke oblečene v belo, tako tiste, ki živijo življenje v celibatu in tiste, ki uživajo v čutnosti dovršene v tej Dhammi, je to sveto življenje v tem pogledu popolno.

14. Prav tako kot reka Ganges teži proti morju, je nagnjena proti morju, teče proti morju in doseže morje, tako tudi zbor mojstra Gotame s svojimi brezdomci in svojimi gospodarji teži proti Nibbāni, je nagnjen proti Nibbāni, teče proti Nibbāni in doseže Nibbāno.

15. Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Sprejel bom hojo naprej pod mojstrom Gotamo, sprejel bom popolno sprejetost.”

(VSTOP V SANGHO)

16. “Vaccha, ta, ki je predhodno pripadal drugi sekti in želi hojo naprej in popolno sprejetje v to Dhammo in disciplino, živi preizkusno štiri mesece. Na koncu štirih mesecev, če so menihi z njim zadovoljni, mu dajo odobritev za hojo naprej in popolno sprejetje v status meniha. Toda jaz prepoznam individualne razlike v tej zadevi.”

“Častiti gospod, če ti, ki so predhodno pripadali drugi sekti in želijo hojo naprej in popolno sprejetje v to Dhammo in disciplino, živijo preizkusno štiri mesece in če so na koncu štirih mesecev menihi z njim zadovoljni, jim dajo posvetitev za hojo naprej in jih popolno sprejmejo v status meniha, potem bom jaz živel na preizkusu štiri leta. Na koncu štirih let, če bodo menihi zadovoljni z mano, naj mi odobrijo hojo naprej in me popolnoma sprejmejo v meniški status.”

17. Potem je popotnik Vacchagotta sprejel posvetitev hoje naprej pod Blaženim in prejel popolno sprejetje. Ne dolgo tega, po njegovem popolnem sprejetju, pol meseca po njegovem popolnem sprejetju je častiti Vacchagotta odšel do Blaženega in ko mu je izkazal spoštovanje, je sedel na stran in rekel Blaženemu: “Častiti gospod, jaz sem dosegel, kar se da doseči z znanjem učenca v višji vadbi, z resničnim znanjem učenca v višji vadbi. Naj me Blaženi uči Dhammo še naprej.”

(NADALJEVANJE UČENJA)

18. “V tem primeru, Vaccha, **razvij naprej dve stvari: mirnost in vpogled**. Ko se ti dve stvari razvijeta dalje, bosta vodili do dojetanja mnogih elementov.

19. V obsegu, ki bi ga želel: ‘**Naj imam različne vrste neobičajnih moči**: iz enega, naj me nastane več; iz več njih naj postanem eden; naj se pojavim in izginem; naj grem neovirano skozi steno, skozi ograje, skozi goro, kakor tudi skozi prostor; naj se potopim in izidem iz zemlje, kot bi bila to voda; naj hodim po vodi ne da bi se potopil, kot da bi bila to zemlja; sedeč s prekrižanimi nogami naj potujem v prostoru kot ptica; s svojima rokama se naj dotaknem in pobožam luno in sonce, ki sta tako močna in mogočna; naj obvladam svoje telo celo tako daleč kot je svet Brahme’ – boš dosegel sposobnost, da dokažeš vsak vidik v tem pogledu, tam je primerna osnova.

20. V obsegu, ki bi ga želel: ‘Naj z ušesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, **slišim obe vrsti zvokov, božanske in človeške**, te, ki so daleč, kot te v bližini’ – boš dosegel sposobnost, da dokažeš vsak vidik v tem pogledu, tam je primerna osnova.

21. V obsegu, ki bi ga želel: ‘**Naj razumem um drugih bitij, drugih oseb, ki sem jih objel s svojim umom**. Naj razumem um prizadet s poželenjem kot um, ki je prizadet s poželenjem, in um, ki ni prizadet s poželenjem kot neprizadetega s poželenjem; naj razumem um prizadet s sovraštvom kot um, ki je prizadet s sovraštvom, in um, ki ni prizadet s sovraštvom kot neprizadetega s sovraštvom; naj razumem um, ki je prizadet z zablodo kot um, ki je prizadet z zablodo, in um, ki ni prizadet z zablodo kot neprizadetega z zablodo; naj razumem zgoščen um kot zgoščen in raztresen um kot raztresen; naj razumem vzvišen um kot vzvišen um in nevzvišen um kot nevzvišen; naj razumem prekosljiv um kot prekosljiv in neprekosljiv um kot neprekosljiv; naj razumem zbran um kot zbran in nezbran um kot nezbran; naj razumem osvobojen um kot osvobojen in neosvobojen um kot neosvobojen’ – boš dosegel sposobnost, da dokažeš vsak vidik v tem pogledu, tam je primerna osnova.

22. V obsegu, ki bi ga želel: **‘Naj se spomnim svojih mnogoterih preteklih življenj**, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: ‘Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.’ Tako se naj z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnim svojih mnogoterih preteklih življenj’ – boš dosegel sposobnost, da dokažeš vsak vidik v tem pogledu, tam je primerna osnova.

23. V obsegu, ki bi ga želel: **‘Naj z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidim bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo**, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Naj razumem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: ‘Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.’ Tako lahko z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidim bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumem, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji’ – boš dosegel sposobnost, da dokažeš vsak vidik v tem pogledu, tam je primerna osnova.

24. V obsegu, ki bi ga želel: **‘Naj z lastnim spoznanjem z direktno vednostjo v tem življenju, vstopim in ostanem v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo**, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov’ – boš dosegel sposobnost, da dokažeš vsak vidik v tem pogledu, tam je primerna osnova.”

25. Potem je častiti Vacchagotta, navdušen in vesel besed Blaženega, vstal iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

26. Kmalu, ko je bival sam, umaknjen, marljiv, vnet in odločen, je častiti Vacchagotta s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopil in bival v tem vrhunskem cilju svetega življenja, zaradi katerega pripadnik naroda upravičeno gre naprej od doma v brezdomstvo. Direktno je vedel: “Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.” In častiti Vacchagotta je postal eden od arahantov.

27. Ob tej priložnosti so številni menihi šli obiskati Blaženega. Častiti Vacchagotta jih je videl prihajati v daljavi. Ko jih je videl je odšel do njih in jih vprašal: “Kam gredo častiti?”

“Obiskati gremo Blaženega, prijatelj.”

“V tem primeru naj mu častiti izkažejo spoštovanje v mojem imenu z njihovimi glavami ob nogah Blaženega in mu rečejo: ‘Častiti gospod, menih Vacchagotta izkazuje čast s svojo glavo ob nogah Blaženega.’ Potem recite: ‘Blaženega častim, Vzvišenega častim!’”

“Da, prijatelj,” so odgovorili ti menihi. Potem so odšli do Blaženega in ko so mu izkazali čast, so sedli na stran in povedali Blaženemu: “Častiti gospod, častiti Vacchagotta izkazuje čast s svojo glavo ob nogah Blaženega in pravi: ‘Blaženega častim, Vzvišenega častim.’”

28. “Menihi, ko sem obdal njegov um s svojim umom, sem že vedel o menihu Vacchagotti: ‘Menih Vacchagotta je dosegel trojno pravo vednost in ima veliko neobičajno moč in silo.’ In tudi božanstva so mi povedala: ‘Menih Vacchagotta je dosegel trojno pravo vednost in ima veliko neobičajno moč in silo.’”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljeni in so se veselili besed Blaženega.

(MN 74) Dīghanakha Sutta - Dīghanakhu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Rādžagahu, v Merjaščevi votlini na Jastrebovi gori.

2. Popotnik Dīghanakha [1] je odšel do Blaženega in z njim izmenjal pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je stopil na stran in rekel Blaženemu: “Mojster Gotama, moj nauk in pogled je: ‘Nič ni sprejemljivo zame.’”

“Ta tvoj pogled, Aggivessana, ‘Nič ni sprejemljivo zame’ – ali ni vsaj ta pogled sprejemljiv za tebe?”

“Če bi bil ta moj pogled sprejemljiv zame, mojster Gotama, bi tudi to bilo isto, bi tudi to bilo isto.”

3. “Dobro, Aggivessana, veliko jih je v svetu, ki pravijo: ‘Tudi to bi bilo isto, tudi to bi bilo isto,’ vendar oni ne opustijo tega pogleda in privzamejo nekega drugega pogleda.

Malo jih je v svetu, ki rečejo: 'Tudi to bi bilo isto, tudi ta bi bilo isto,' in opustijo ta pogled in ne privzamejo nekega drugega pogleda.

(SPREJEMLJIVO IN NESPREJEMLJIVO)

4. Aggivessana, obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je to: 'Vse je sprejemljivo zame.' Obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je ta: 'Nič ni sprejemljivo zame.' In obstajajo nekateri asketi in brahmini, katerih nauk in pogled je to: 'Nekaj je sprejemljivo zame, nekaj ni sprejemljivo zame.' Med temi, je pogled asketov in brahminov, ki imajo nauk in pogled 'Vse je sprejemljivo zame' blizu poželenja, blizu vezanosti, blizu uživanja, blizu držanja, blizu oklepanja. Pogled teh asketov in brahminov, ki imajo nauk in pogled 'Nič ni sprejemljivo zame' je blizu ne-poželenja, blizu ne-vezanosti, blizu ne-uživanja, blizu ne-držanja, blizu ne-oklepanja."

5. Ko je bilo to rečeno, je popotnik Dīghanakha pripomnil: "Mojster Gotama hvali moje stališče, mojster Gotama priporoča moje stališče."

"Aggivessana, kot tisti asketi in brahmini, ki imajo nauk in pogled 'Nekaj je sprejemljivo zame, nekaj ni sprejemljivo zame' – je pogled teh na to kar je sprejemljivo, blizu poželenja, blizu vezanosti, blizu uživanja, blizu držanja, blizu oklepanja, medtem ko je pogled teh na to kar ni sprejemljivo blizu ne-poželenja, blizu ne-vezanosti, blizu ne-uživanja, blizu ne-držanja, blizu ne-oklepanja.

6. Sedaj, Aggivessana, modrec med temi asketi in brahmini, ki ima nauk in pogled '**Vse je sprejemljivo zame**' meni tako: 'Če se trdno držim svojega pogleda "Vse je sprejemljivo zame" in razglasim: "Edino to je pravilno, vse drugo je napačno," potem se lahko spoprimem z dvema drugima: z asketom ali brahminom, ki ima nauk in pogled "Nič ni sprejemljivo zame" in z asketom ali brahminom, ki ima nauk in pogled "Nekaj je sprejemljivo zame, nekaj ni sprejemljivo zame." Jaz se lahko spoprimem s tema dvema in kjer je spopad, tam so spori; kadar so spori, obstajajo prepiri; kadar so prepiri, je tam neprijetnost.' Ker sam vnaprej sluti spopade, spore, prepire in neprijetnost, opusti ta pogled in ne prevzame nekega drugega pogleda. Tako pride do opuščanja teh pogledov; tako pride do odrekanja tem pogledom.

7. Modrec med temi asketi in brahmini, ki ima nauk in pogled '**Nič ni sprejemljivo zame**' meni tako: 'Če se trdno držim svojega pogleda "Nič ni sprejemljivo zame" in razglasim: "Edino to je pravilno, vse drugo je napačno," se lahko spoprimem z dvema drugima: z asketom ali brahminom, ki ima nauk in pogled "Vse je sprejemljivo zame" in z asketom ali brahminom, ki ima nauk in pogled "Nekaj je sprejemljivo zame, nekaj ni sprejemljivo zame." Jaz se lahko spoprimem s tema dvema in kjer je spopad, tam so spori; kadar so spori, obstajajo prepiri; kadar so prepiri, je tam neprijetnost.' Ker sam vnaprej sluti spopade, spore, prepire in neprijetnost, opusti ta pogled in ne prevzame nekega drugega pogleda. Tako pride do opuščanje teh pogledov; tako pride do odrekanja tem pogledom.

8. Modrec med temi asketi in brahmini, ki ima nauk in pogled '**Nekaj je sprejemljivo zame, nekaj ni sprejemljivo zame**' meni tako: 'Če se trdno držim svojega pogleda "Nekaj je sprejemljivo zame, nekaj ni sprejemljivo zame" in razglasim: "Edino to je pravilno, vse drugo je napačno," potem se lahko spoprimem z dvema drugima: z asketom ali brahminom, ki ima nauk in pogled "Vse je sprejemljivo zame" in z asketom ali brahminom, ki ima nauk in pogled "Nič ni sprejemljivo zame." Jaz se lahko spoprimem s tema dvema in kjer je spopad, tam so spori; kadar so spori, obstajajo prepiri; kadar so prepiri, je tam neprijetnost.' Ker sam vnaprej sluti spopade, spore, prepire in neprijetnost, opusti ta pogled in ne prevzame nekega drugega pogleda. Tako pride do opuščanja teh pogledov; tako pride do odrekanja tem pogledom.

9. Sedaj, Aggivessana, **to telo je narejeno iz snovi**, sestavljajo ga štirje veliki elementi, ustvarila sta ga mati in oče in je zgrajeno iz kuhanega riža in kaše, je predmet nestalnosti, se obrabi in izgine, razkroji in razpade. Obravnavati ga je treba kot nestalno, kot neprijetnost, kot bolezen, kot tumor, kot kopje, kot nesrečo, kot stisko, kot tujca, kot razpadajoče, kot prazno, kot ne-sebstvo. Kdor tako obravnava telo, ta opusti željo po telesu, naklonjenost telesu, podvrženost telesu.

10. Obstajajo, Aggivessana, **tri vrste občutkov**: prijeten občutek, neprijeten občutek in niti neprijeten niti prijeten občutek. Ko nekdo čuti prijeten občutek, ne čuti neprijetnega občutka ali niti neprijetnega niti prijetnega občutka; takrat čuti samo prijeten občutek. Ko nekdo čuti neprijeten občutek, ne čuti prijetnega občutka niti neprijetnega niti prijetnega občutka; takrat čuti samo neprijeten občutek. Ko nekdo čuti niti neprijeten niti prijeten občutek, ne čuti prijetnega občutka ali neprijetnega občutka; takrat čuti samo niti neprijeten niti prijeten občutek.

11. **Prijeten občutek, Aggivessana, je nestalen**, je pogojen, se pojavi v odvisnosti, je predmet uničenja, izginotja, propada in končanja. Neprijeten občutek je tudi nestalen, pogojen, se pojavi v odvisnosti, je predmet uničenja, izginotja, propada in končanja. Niti neprijeten niti prijeten občutek je tudi nestalen, pogojen, se pojavi v odvisnosti, je predmet uničenja, izginotja, propada in končanja.

12. Ko tako gleda, dobro poučeni plemeniti učenec postane razočaran s prijetnim občutkom, razočaran z neprijetnim občutkom, razočaran z niti neprijetnim niti prijetnim občutkom. Ko je razočaran, postane brezstrasten. Skozi razstrastenje je [njegov um] osvobojen. Ko je osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

13. Menih katerega um je tako osvobojen, Aggivessana, se ne pridruži nobenemu in z nobenim ni v sporu; on uporablja govor, ki je trenutno v svetu, ne da bi se oprijel zanj."

14. Takrat je častiti Sāriputta stal za Blaženim in ga hladil s pahljanjem. Pomislil je: "Blaženi, resnično, govori o opuščanju teh stvari skozi direktno vednost; Vzvišeni,

resnično, govori o odrekanju tem stvarjem skozi direktno vednost.” Ko je častiti Sāriputta o tem razmislil, je zaradi neoprijemanja njegov um postal osvobojen vplivov.

15. Toda v popotniku Dīghanakhi se je pojavila čista, neomadeževana vizija Dhamme: **“Vse kar je predmet nastajanja je predmet prenehanja.”** Popotnik Dīghanakha je videl Dhammo, dosegel Dhammo, razumel Dhammo, razglasil Dhammo; prestopil je onkraj dvoma, odstranil zmedenost, pridobil neustrašenost in postal neodvisen od drugih v učiteljevem predpisu.

16. In rekel je Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes naprej naj se me mojster Gotama zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njem po zatočišče do konca življenja.”

Opombe

[1] Dīghanakha je bil nečak častitega Sāriputte. V času, ko se je približal Buddhi je bil Sāriputta samo dva tedna menih in je bil še vedno vstopajoči v tok.

(MN 75) Māgandiya Sutta – Māgandiyu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Kuru, blizu mesta Kurujev, imenovanem Kammāsadhamma, na ležišču iz sušene trave v sobi za ogenj^[1] brahmina, ki je pripadal narodu Bhāradvādža.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel in vzel svojo posodo in zunanje oblačilo in odšel v Kammāsadhammo po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Kammāsadhammiju in se vrnil s poti, je po svojem obroku odšel do nekega gozdička. Ko je prišel v gozdiček je sedel k vznožje drevesa, da bi tam prebil dan.

3. Potem je popotnik Māgandiya, ko je hodil in pohajal za vadbo, odšel do sobe za ogenj brahmina, ki je pripadal narodu Bhāradvādža. Tam je videl pripravljeno ležišče iz sušene

trave in je vprašal brahmina: “Za koga je pripravljen ta pogrinjek iz sušene trave v sobi za ogenj mojstra iz naroda Bhāradvādža? Izgleda kot postelja asketa.”

4. “Mojster Māgandiya, tam je asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya. Sedaj, razširilo se je dobro poročilo o mojstru Gotami glede tega: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.’ Ta postelja je bila pripravljena za tega mojstra Gotamo.”

(UNIČEVALEC RASTI)

5. “Resnično, mojster Bhāradvādžec, to je slab pogled, ko vidimo posteljo tega uničevalca rasti, mojstra Gotame.”

“Pazi kaj govoriš, Māgandiya, pazi kaj govoriš! Mnogo učenih plemenitih, učenih brahminov, učenih gospodarjev in učenih asketov ima popolno zaupanje v mojstra Gotamo in on jih je discipliniral na plemeniti pravi način, v Dhammi, ki je dobra.”

“Mojster Bhāradvādžec, četudi bi videli mojstra Gotamo iz oči v oči, bi mu rekli v obraz: ‘Asket Gotama je uničevalec rasti. ’Zakaj je tako? Ker je to zabeleženo v naših spisih.”

“Če mojster Māgandiya nima nič proti, naj to povem mojstru Gotami?”

“Naj bo mojster Bhāradvādžec pomirjen. Povej mu, kar sem pravkar rekel.”

6. Medtem je z ušesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, Blaženi slišal pogovor med brahminom iz naroda Bhāradvādža in popotnikom Māgandiyo. Ko je bil večer, je Blaženi prišel iz samote, odšel do brahminove sobe za ogenj in sedel na pripravljeno ležišče iz sušene trave. Potem je brahmin iz naroda Bhāradvādža odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran. Blaženi ga je vprašal: “Bhāradvādžec, ali si imel kakšen razgovor s popotnikom Māgandiyo o tem ležišču iz sušene trave?”

Ko je bilo to rečeno, je brahmin, prestrašen in z lasmi pokonci, odgovoril: “Hoteli smo povedati mojstru Gotami o tej isti stvari, ampak mojster Gotama nas je prehitel.”

7. Toda ta razgovor med Blaženim in brahminom iz Bhāradvādževega naroda je ostal nedokončan, ker je popotnik Māgandiya, ki se je sprehajal in hodil za vadbo, prišel do brahminove sobe za ogenj in se srečal z Blaženim. Izmenjal je pozdrave z Blaženim in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran. Blaženi mu je rekel:

8. “Māgandiya, oči uživajo v oblikah, se veselijo v oblikah, se navdušujejo v oblikah; to je Tathāgata ukrotil, obvaroval, zaščitil in zadržal in on uči Dhammo za njihovo zadržanje. Je bilo z ozirom na to, da si rekel: ‘Asket Gotama je uničevalec rasti?’”

“Bilo je z ozirom na to, mojster Gotama, da sem rekel: ‘Asket Gotama je uničevalec rasti.’ Zakaj je tako? Ker je to zabeleženo v naših spisih.”

“Ušesa uživajo v zvoku ... Nos uživa v vonjavah ... Jezik uživa v okusih ... Telo uživa v tipnem ... Um uživa v pojavih, se veseli v pojavih, se navdušuje v pojavih; to je Tathāgata ukrotil, obvaroval, zaščitil in zadržal in on uči Dhammo za njihovo zadržanje. Je bilo z ozirom na to, da si rekel: ‘Asket Gotama je uničevalec rasti?’”

“Bilo je z ozirom na to, mojster Gotama, da sem rekel: ‘Asket Gotama je uničevalec rasti.’ Zakaj je tako? Ker je to zabeleženo v naših spisih.”

(ČUTNOST)

9. “Kaj misliš, Māgandiya? Nekdo je prej lahko užival v oblikah, ki so prepoznane z očmi, po katerih se želi, hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Kasneje, ko je razumel, kot dejansko so, izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru oblik, morda opusti želje po oblikah, odstrani vročico po oblikah in biva brez žeje, z umom notranje v miru. Kaj bi mu rekel, Māgandiya?” – “Nič, mojster Gotama.”

“Kaj misliš, Māgandiya? Nekdo je prej lahko užival v zvokih, ki so prepoznani z ušesi ... v vonjavah prepoznanih z nosom ... v okusih prepoznanih z jezikom ... v tipnem prepoznanim s telesom, po katerem se želi, se hrepeni, je prijetno in simpatično, povezano s čutno željo in izziva poželenje. Kasneje, ko je razumel, kot dejansko je, izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru tipnega, morda opusti želje po tipnem, odstrani vročico po tipnem in biva brez žeje, z umom notranje v miru. Kaj bi mu rekel, Māgandiya?” – “Nič, mojster Gotama.”

10. “Māgandiya, prej, ko sem živel doma, sem užival, opremljen in oskrbljen s petimi vezmi čutnosti: z oblikami prepoznanimi z očmi ... z zvoki prepoznanimi z ušesi ... z vonji prepoznanimi z nosom ... z okusi prepoznanimi z jezikom ... z otipljivostmi prepoznanimi s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Imel sem tri palače, eno za deževno obdobje, eno za zimo in eno za poletje. Živel sem v palači za deževno obdobje štiri mesece deževnega obdobja, užival z glasbeniki, ki so bile vse ženske in nisem šel v spodnjo palačo.

Kasneje, ko sem razumel, kot dejansko so, izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru čutnosti, sem opustil želje po čutnosti, odstranil vročico po čutnosti in bival brez žeje, z umom notranje v miru. Jaz vidim druga bitja, ki niso prosta poželenja po čutnosti, bitja, ki so jih pogoltnile želje po čutnosti, ki gorijo v vročici po čutnosti, se vdajajo v čutnost in jim ne zavidam, niti se ne radostim v tem pogledu. Zakaj je tako? Ker obstaja, Māgandiya, radost neodvisna od čutnosti, neodvisna od slabih stanj, ki presega celo božansko blaženost. Ker se veselim v tem, ne zavidam temu, kar je manjvredno, niti se ne veselim v tem pogledu.

11. Predpostavi, Māgandiya, da je gospodar ali gospodarjev sin, bogat, z velikim bogastvom in premoženjem, in opremljen in oskrbljen s petimi vezmi čutnosti, in morda

uživa v oblikah prepoznanih z očmi ... v zvokih prepoznanih z ušesi ... v vonjih prepoznanih z nosom ... v okusih prepoznanih z jezikom ... v otipljivostih prepoznanih s telesom, po katerem se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Ker se obnaša dobro v telesu, govoru in umu, se ob razpadu telesa, po smrti, morda ponovno pojavi na dobrem mestu, v nebeškem svetu v spremstvu božanstev triintridesetih; in tam, obkrožen s skupino nimf v gozdičku Nandana bi užival opremljen in oskrbljen s petimi vezmi božanske čutnosti. Predpostavimo, da je videl gospodarja ali gospodarjevega sina kako je užival opremljen in oskrbljen s petimi vezmi [človeške] čutnosti. Kaj misliš, Māgandiya? Bi to mlado božanstvo, obkroženo s skupino nimf v gozdičku Nandana, ki uživa opremljeno in oskrbljeno s petimi vezmi božanske čutnosti, zavidalo gospodarju ali gospodarjevemu sinu za pet vezi človeške čutnosti ali bi se vrnilo k človeškemu čutnemu užitku?"

"Ne, mojster Gotama. Le kako ne? Ker so nebeški čutni užitki bolj odlični in prefinjeni, kot so človeški čutni užitki."

12. "Tako tudi, Māgandiya, prej, ko sem živel doma, sem užival opremljen in oskrbljen s petimi vezmi čutnosti: z oblikami prepoznanimi z očmi ... z otipljivostmi prepoznanimi s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezano s čutno željo in izzivajo poželenje. Kasneje, ko sem razumel kot dejansko so izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru čutnosti, sem opustil želje po čutnosti, odstranil vročico po čutnosti in bival brez žeje, z umom notranje v miru. Jaz vidim druga bitja, ki niso osvobodena poželenja po čutnosti, ki jih pogoltne poželenje po čutnosti, sežge z vročico po čutnosti, se vdajajo v čutnost in jim ne zavidam, niti se ne veselim v tem pogledu. Zakaj je tako? Ker obstaja, Māgandiya, radost neodvisna od čutnosti, neodvisna od slabih stanj, ki presega božansko blaženost. Ker se veselim v tem, ne zavidam temu kar je manjvredno, niti se ne veselim v tem pogledu.

13. Predpostavi, Māgandiya, gobavca z ranami in mehurji na svojih udih, požrtih od črvov, s krastami, ki jih je do krvi spraskal s svojim nohti in žgal svoje telo nad jamo z gorečim ogljem. Potem bi njegovi prijatelji in tovariši, njegovi bližnji in daljni sorodniki, pripeljali zdravnika, da ga pozdravi. Zdravnik bi napravil zanj zdravilo in z uporabo tega zdravila se bi mož pozdravil svoje gobavosti in bi postal zdrav in zadovoljen, neodvisen, mojster sebe, sposoben, da gre kamor želi. Potem lahko zagleda drugega gobavca z ranami in mehurji na svojih udih, požrtih od črvov, s krastami, ki jih je do krvi spraskal s svojim nohti in izžgal svoje telo nad jamo z gorečim ogljem. Kaj misliš, Māgandiya? Bo ta mož zavidal temu gobavcu njegovo jamo z gorečim ogljem ali njegovo uporabo zdravil?"

"Ne, mojster Gotama. Zakaj je tako? Ko je bolezen, se mora narediti zdravilo in ko ni bolezni, ni treba narediti zdravila."

14. "Tako tudi, Māgandiya, prej, ko sem živel doma ... (kot v §12) ... Ker se veselim v tem, ne zavidam temu, kar je manjvredno, niti se ne veselim v tem pogledu.

15. Predpostavi, Māgandiya, gobavca z ranami in mehurji na svojih udih, požrtih od črvov, s krastami, ki jih je do krvi spraskal s svojimi nohti in žgal svoje telo nad jamo z gorečim ogljem. Potem bi njegovi prijatelji in tovariši, njegovi bližnji in daljni sorodniki, pripeljali zdravnika, da ga pozdravi. Zdravnik bi napravil zanj zdravilo in z uporabo tega zdravila se bi mož pozdravil svoje gobavosti in bi postal zdrav in zadovoljen, neodvisen, mojster sebe, sposoben, da gre kamor hoče. Potem bi ga dva močna moža zgrabila z obema rokama in ga povlekla proti gorečemu oglju v jami. Kaj misliš, Māgandiya? Ali bi ta mož zasukal svoje telo v to ali ono smer?”

“Da, mojster Gotama. Zakaj je tako? Ker je ta ogenj resnično boleč na dotik, vroč in žgoč.”

“Kaj misliš, Māgandiya? Je samo sedaj, da je ta ogenj boleč na dotik, vroč in žgoč, ali je bil tudi prej ta ogenj boleč na dotik, vroč in žgoč?”

“Mojster Gotama, ta ogenj je sedaj boleč na dotik, vroč in žgoč in tudi prej je bil boleč na dotik, vroč in žgoč. Ko je bil ta mož gobav, z ranami in mehurji na svojih udih, požrtih od črvov, s krastami, ki jih je do krvi spraskal s svojimi nohti, so bile njegove sposobnosti oslABLJENE; tako, čeprav je bil ogenj dejansko boleč na dotik, ga je on zmotno dojemal kot prijetnega.”

16. “Tako tudi, Māgandiya, v preteklosti so bili čutni užitki boleči na dotik, vroči in žgoči; v prihodnosti bodo čutni užitki boleči na dotik, vroči in žgoči; in sedaj so čutni užitki boleči na dotik, vroči in žgoči. Toda ta bitja, ki niso prosta poželenja po čutnosti, bitja, ki so jih je pogoltnile želje po čutnosti, ki gorijo v vročici po čutnosti, imajo sposobnosti, ki so oslABLJENE; tako, čeprav so čutni užitki dejansko boleči na dotik, pridobi napačno dožemanje o njih, kot da so prijetni.

17. Predpostavi, Māgandiya, gobavca z ranami in mehurji na njegovih udih, požrtih od črvov, s krastami, ki jih je do krvi spraskal s svojimi nohti in žgal svoje telo nad jamo z gorečim ogljem; bolj ko praska kraste in žge svoje telo, bolj gnusne, bolj smrdljive in bolj okužene postanejo odprte rane, pa vendar bo našel določeno mero zadovoljstva in užitka v praskanju po svojih odprtih ranah. Tako tudi, Māgandiya, bitja, ki niso prosta uživanja v čutnosti, ki so jih pogoltnile želje po čutnosti, ki gorijo v vročici po čutnosti, se še vedno vdajajo v čutnost; bolj ko se takšna bitja vdajajo v čutnost, bolj se njihove želje po čutnosti povečujejo in bolj gorijo v vročici po čutnosti, pa vendar najdejo določeno mero zadovoljstva in uživanja v odvisnosti od petih vezi čutnosti.

18. Kaj misliš, Māgandiya? Ali si kadarkoli videl ali slišal kralja ali kraljevega ministra, ki bi sam užival opremljen in oskrbljen s petimi vezmi čutnosti, ki je, ne da bi opustil želje po čutnosti, brez odstranitve vročice po čutnosti, bil sposoben bivati prost žeje, z umom notranje v miru, ali koga, ki je sposoben ali bo sposoben tako bivati?” – “Ne, mojster Gotama.”

“Dobro, Māgandiya. Tudi jaz nisem nikoli videl ali slišal o kralju ali kraljevemu ministru, ki sam uživa opremljen in oskrbljen s petimi vezmi čutnosti, ki bi brez opustitve želje po čutnosti, brez odstranitve vročice po čutnosti, bil sposoben bivati prost žeje, z umom notranje mirnim, ali koga, ki je sposoben ali bo sposoben tako bivati. Nasprotno, Māgandiya, ti asketi ali brahmini, ki so bivali, bivajo ali bodo bivali prosti žeje, z umom notranje v miru, vsi to delajo, ko so razumeli, kot dejansko so, izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru čutnosti in po opustitvi želje po čutnosti in po odstranitvi vročice po čutnosti, da so bivali, bivajo ali da bodo bivali prosti žeje, z umom notranje v miru.”

(ZDRAVJE IN NIBBĀNA)

19. Na tej točki je Blaženi vzkliknil:

“Največje od vseh pridobitev je zdravje,
Nibbāna je največja blaženost,
osmeročlena pot je najboljša od poti,
ker varno vodi do nesmrtnosti.”

Ko je bilo to rečeno je popotnik Māgandiya rekel Blaženemu: “To je čudovito, mojster Gotama, to je sijajno, kako dobro je to povedal mojster Gotama:

‘Največje od vseh pridobitev je zdravje,
Nibbāna je največja blaženost.’

Tudi mi smo že slišali to, kar so rekli prejšnji popotniki v tradiciji učiteljev in to se sklada, mojster Gotama.”

“Toda, Māgandiya, ko ste slišali to kar so rekli prejšnji popotniki v tradiciji učiteljev, kaj je to zdravje, kaj je ta Nibbāna?”

Ko je bilo to rečeno, si je popotnik Māgandiya podrgnil svoje ude s svojima rokama in rekel: “To je tisto zdravje, mojster Gotama, to je tista Nibbāna; kajti zdaj sem zdrav in srečen in nič me ne prizadene.”

20. “Māgandiya, predpostavi, da obstaja mož, ki je slep od rojstva, ki ne more videti svetlih ali temnih oblik, ki ne more videti modrih, rumenih, rdečih ali roza oblik, ki ne more videti kar je ravno in kar je neravno, ki ne more videti zvezd ali sonca in lune. Sliši lahko moškega z dobrim vidom, ko reče: ‘Resnično dobro, gospodje, je belo sukno, čudovito, brez madeža in čisto!’ In on bi šel v iskanje belega sukna. Potem bi ga mož prevaral z umazanim, nečistim oblačilom: ‘Dobri človek, tukaj je belo sukno za vas, čudovito, brez madeža in čisto.’ In on bi ga sprejel in si ga nadel in bil zadovoljen z njim in bi izgovoril besede zadovoljstva: ‘Resnično dobro, gospodje, je belo sukno, čudovito, brez madeža in čisto!’ Kaj misliš, Māgandiya? Ko je ta mož, ki je slep od rojstva, sprejel to umazano, nečisto oblačilo, si ga nadel in bil zadovoljen z njim, je izgovoril besede

zadovoljstva: 'Resnično dobro, gospodje, je belo sukno, čudovito, brez madeža in čisto!' – je to naredil, ker je vedel in videl, ali zaradi zaupanja v moža z dobrim vidom?"

"Častiti gospod, on bi naredil tako, ne da bi vedel in videl, ampak zaradi zaupanja v moža z dobrim vidom."

21. "Tako tudi, Māgandiya, popotniki drugih sekt so slepi in brez vizije. Oni ne poznajo zdravja, oni ne vidijo Nibbāne, pa vendar izgovorijo te verz:

'Največje od vseh pridobitev je zdravje,
Nibbāna je največja blaženost.'

Ta verz so izgovorili prejšnji Popolni, popolno prebujeni:

'Največje od vseh pridobitev je zdravje,
Nibbāna je največja blaženost,
osmeročlena pot je najboljša od poti,
ker varno vodi do Nesmrtnosti.'

Sedaj, to je postopoma postalo veljavno med običajnimi ljudmi. In čeprav je to telo, Māgandiya, bolezen, tumor, kopje, nesreča in stiska, sklicujoč se na to telo, rečeš: 'To je to zdravje, mojster Gotama, to je ta Nibbāna.' Ti nimaš tega plemenitega videnja, Māgandiya, s katerim morda lahko poznaš zdravje in vidiš Nibbāno."

22. "Jaz imam zaupanje v mojstra Gotamo: 'Mojster Gotama me je sposoben učiti Dhammo na takšen način, da lahko pridem do spoznanja zdravja in da vidim Nibbāno.'"

"Māgandiya, predpostavi, da je tam mož rojen kot slep, ki ne more videti temnih in svetlih oblik ... ali sonca in lune. Potem bi njegovi prijatelji in tovariši, njegovi bližnji in daljni sorodniki, pripeljali zdravnika, da ga pozdravi. Zdravnik bi pripravil zdravilo za njega, vendar se z uporabo tega zdravila vid tega moža ne bi pojavil ali bil prečiščen. Kaj misliš, Māgandiya, bi ta zdravnik postal utrujen in razočaran?" – "Da, mojster Gotama." – "Tako tudi, Māgandiya, če bi te jaz učil Dhammo tako: 'To je tisto zdravje, to je tista Nibbāna,' morda ne bi spoznal zdravja ali videl Nibbāne in to bi bilo utrudljivo in mučno zame."

23. "Jaz imam zaupanje v mojstra Gotamo: 'Mojster Gotama me je sposoben učiti Dhammo na takšen način, da lahko spoznam zdravje in vidim Nibbāno.'"

"Māgandiya, predpostavi, da je tam mož rojen kot slep, ki ne more videti temnih in svetlih oblik ... ali sonca in lune. Sliši lahko možkega z dobrim vidom, ko reče: 'Resnično dobro, gospodje, je belo sukno, čudovito, brez madeža in čisto!' in on bi šel v iskanje belega sukna. Potem bi ga mož prevaral z umazanim, nečistim oblačilom: 'Dobri človek, tukaj je belo sukno za vas, čudovito, brez madeža in čisto.' In on bi ga sprejel in si ga nadel. Potem bi njegovi prijatelji in tovariši, njegovi bližnji in daljni sorodniki, pripeljali zdravnika, da ga pozdravi. Zdravnik bi napravil zanj zdravila – sredstva za bljuvanje in

odvajala, mazila in proti mazila in nosna zdravila – in z uporabo teh zdravil se bi človekov vid povrnil in prečistil. Skupaj s pojavitvijo njegovega vida, bi postala njegova želja in hotenje po tem umazanem suknu opuščeno; in tega človeka bi gledal kot na sovražnika, kot na tistega, ki mu je storil škodo in morda pomisli, da bi ga moral ubiti: ‘Resnično, ta mož me je dolgo časa vlekel za nos, varal in goljufal s tem umazanim, nečistim oblačilom, ko mi je rekel: “Dobri človek, tukaj je belo sukno za vas, čudovito, brez madeža in čisto.”’

24. “Tako tudi, Māgandiya, če bi te učil Dhammo tako: ‘To je to zdravje, to je ta Nibbāna,’ bi morda spoznal zdravje in videl Nibbāno. Skupaj z nastajanjem tvojega vida, so lahko tvoje želje in poželenje po petih agregatih, na katerega vplivajo predpostavke, opuščene. Potem morda lahko misliš: ‘Resnično, dolgo časa me je ta um vlekel za nos, me varal in goljufal. Ko sem se oprijemal, sem se oprijemal le za snov, sem se oprijemal le za občutek, sem se oprijemal le za zaznavo, sem se oprijemal le za tvorbo, sem se oprijemal le za zavest. S svojim oprijemanjem kot pogojem, eksistenca; z eksistenco kot pogojem, rojstvo; z rojstvom kot pogojem, nastanejo staranje in smrt, žalost, objokovanje, bolečina, bridkost in obup. Takšen je izvor vse te celotne gmote neprijetnosti.’”

25. “Jaz imam zaupanje v mojstra Gotamo: ‘Mojster Gotama me je sposoben učiti Dhammo na takšen način, da se lahko dvignem iz tega sedeža, ozdravljen svoje slepote.’”

“Potem, Māgandiya, družī se s pravimi ljudmi. Ko se družīš s pravimi ljudmi, boš slišal pravo Dhammo. Ko slišiš pravo Dhammo, boš vadal v skladu s pravo Dhammo. Ko vadiš v skladu s pravo Dhammo, boš sam spoznal in videl: ‘To so bolezni, tumorji in kopja; toda tukaj te bolezni, tumorji in kopja izginejo brez ostanka. S prenehanjem svojih predpostavk, pride do prenehanja eksistence; s prenehanjem eksistence, prenehanje rojstva; s prenehanjem rojstva, preneha staranje in smrt, skrbi, tožbe, bolečine, gorje in obup. Takšno je prenehanje vse te gmote neprijetnosti.’”

26. Ko je bilo to rečeno, je popotnik Māgandiya rekel: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Sprejel bom hojo naprej pod mojstrom Gotamo, sprejel bom popolno sprejetost.”

27. “Māgandiya, ta, ki je predhodno pripadal drugi sekti in želi hojo naprej in popolno sprejetje v to Dhammo in disciplino, živi preizkusno štiri mesece. Če so menihi na koncu štirih mesecev z njim zadovoljni, mu dajo posvetitev za hojo naprej in ga popolno sprejmejo v status meniha. Toda jaz prepoznam individualne razlike v tem pogledu.”

“Častiti gospod, če ta, ki predhodno pripada drugi sekti in želi hojo naprej in popolno sprejetje v to Dhammo in disciplino živi preizkusno štiri mesece in če so na koncu štirih mesecev menihi z njim zadovoljni, mu dajo posvetitev za hojo naprej in ga popolno sprejmejo v status meniha, potem bom jaz živel na preizkusu štiri leta. Na koncu štirih let, če bodo menihi zadovoljni z mano, naj mi odobrijo hojo naprej in me popolnoma sprejmejo v meniški status.”

28. Potem je popotnik Māgandiya sprejel hojo naprej pod Blaženim in prejel popolno sprejetje. In kmalu, ne dolgo po svojem popolnem sprejetju, ko je bival sam, usmerjen v svojo notranjost, prizadeven, vnet in odločen, je častiti Māgandiya, s svojim uresničenjem z direktno vednostjo tukaj in sedaj vstopil in bival v tem vrhunskem cilju svetega življenja, zaradi katerega pripadnik naroda gre upravičeno naprej od doma v brezdomstvo. Direktno je vedel: “Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.” In častiti Māgandiya je postal eden od arahantov.

Opombe

[1] V hinduizmu še dandanes posebej častijo ogenj, ki v hišah vernikov nikoli ne ugasne. Zato je prostor, v katerem gori ogenj za brahmine zelo pomemben in lahko sklepamo, da je bila velika čast, če so gostu pripravili ležišče v tej sobi.

(MN 76) Sandaka Sutta - Sandaku

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Kosambī, v Ghositovem parku.
2. Takrat se je popotnik Sandaka nahajal v votlini pilakkhovega[1] drevesa z veliko skupino popotnikov.
3. Ko je bil večer, je častiti Ānanda prišel iz samote in nagovoril menihe: “Pridite, prijatelji, pojdimo do ribnika Devakaṭa, da vidimo votlino.” – “Da, prijatelj,” so ti menihi odgovorili. Potem je častiti Ānanda odšel do ribnika Devakaṭa, skupaj s številnimi menihi.

4. Takrat je popotnik Sandaka sedel z veliko skupino popotnikov, ki so povzročali nemir in se glasno in hrupno pogovarjali o mnogih posvetnih stvareh, kot je o kraljih, o visoki družbi, ministrih, armadah, nevarnostih, bitkah, hrani, pijači, obleki, posteljah, cvetnih vencih, parfumih, sorodnikih, vozilih, vaseh, mestih, mestnih okoliših, deželah, ženskah, junakih, ulicah, izvirih, mrtvih, malenkostih, o izvoru sveta, izvoru morja, če so stvari tako ali niso tako. Ko je popotnik Sandaka v daljavi zagledal prihajati častitega Ānando, je umiril svojo družbo: “Gospodje, bodite tiho; gospodje, ne delajte hrupa. Prihaja asket Ānanda, učenec asketa Gotame, eden izmed učencev asketa Gotame, ki so v Kosambīju. Ti častiti imajo radi tišino; so disciplinirani in tihi; priporočajo tišino. Če bo našel našo družbo v tišini, si bo morda premislil in se nam pridružil.” In popotniki so utihnili.

5. Častiti Ānanda je šel k popotniku Sandaku, ki mu je rekel: “Naj mojster Ānanda pride! Pozdrav mojstru Ānandi! Dolgo tega je, kar je mojster Ānanda našel priložnost priti sem. Naj mojster Ānanda sede; ta sedež je pripravljen.”

Častiti Ānanda je sedel na pripravljen sedež in popotnik Sandaka je zavzel nižji sedež in sedel na stran. Ko je tako naredil, ga je častiti Ānanda vprašal: “Zaradi kakšnega razprave sedite skupaj tukaj in sedaj, Sandaka? In kakšna je bila vaša razprava, ki je ostala nedokončana?”

“Mojster Ānanda, pustite razpravo zaradi katere sedaj tukaj sedimo. Mojster Ānanda lahko o njej sliši kasneje. Bilo bi dobro, če bi mojster Ānanda podal govor o Dhammi, ki jo uči njegov učitelj.”

“Potem, Sandaka, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, gospod,” je odgovoril. Častiti Ānanda je rekel:

6. “Sandaka, štiri načine po katerih se ne živi svetega življenja je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, in tudi štiri vrste svetega življenja brez utehe so bile razodete, v katerih modri človek zagotovo ne bi živel svetega življenja in če bi ga živel, ne bi dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra.”

“Toda, mojster Ānanda, kateri so ti štirje načini, po katerih se ne živi svetega življenja, ki ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v čemer modri človek sigurno ne bi živel svetega življenja, ali če bi ga živel, ne bi dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra?”

(ŠTIRJE NAČINI, PO KATERIH SE NE ŽIVI SVETEGA ŽIVLJENJA)

7.(1). “Sandaka, neki učitelj ima tak nauk in pogled: ‘Ničesar ni danega, ničesar podarjenega, ničesar žrtvovanega; ni sadu ali rezultata dobrih in slabih dejanj; ni tega sveta, ni drugega sveta; ni matere, ni očeta; ni bitij, ki se spontano ponovno rodijo; ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodevajo ta svet in drugi svet. Osebo sestavljajo štirje veliki elementi.[2] Ko umre, se zemlja povrne in gre nazaj k telesu zemlje, voda se povrne in

gre nazaj k telesu vode, ogenj se povrne in gre nazaj k telesu ognja, zrak se povrne in gre nazaj k telesu zraka; sposobnosti so prenesene na prostor. [Štirje] ljudje, z mrtvaškim odrom kot petim, odnesejo truplo. Pogrebni govori trajajo toliko časa kot upepelitev; kosti se pobelijo; goreče daritve končajo v pepelu. Dajanje je nauk norcev. Ko kdorkoli ima nauk, da obstaja [dajanje in podobno], je to prazno, lažna prtljaga. Norci in modreci so podobno odrezani in uničeni z razkrojem telesa; po smrti ne obstajajo.'

8. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj ima tak nauk in pogled: "Ničesar ni danega ... po smrti ne obstajajo." Če so besede tega dobrega učitelja resnica, potem sem tukaj [v tem učenju] opravil [svojo dolžnost] s tem, da ne delam [tega], tukaj sem živel [sveto življenje] s tem, da [ga] nisem živel. Oba sva natančno enaka [v tem učenju], oba sva dosegla enakost, vendar ne rečem, da sva oba odrezana in uničena z razkrojem telesa, da po smrti ne bomo obstajali. Toda, to je preveč za tega dobrega učitelja, da bo nag, da bo obrit, da si prizadeva sedeti s prekrižanimi nogami in da si izpuli lase in brado, ker jaz, ki živim v hiši polni otrok, ki uporabljam benareško sandalovino, ki nosim cvetlične vence, dišave in mazila in sprejemem zlato in srebro, bom dozorel v točno isto destinacijo, v isto bodočo smer, kot pri tem dobrem učitelju. Kaj naj jaz vem in vidim, da bi živel sveto življenje pod tem učiteljem?' Ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

9. To je prvi način, na katerega se ne živi svetega življenja in ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v čemer modri človek zagotovo ne bi živel svetega življenja, ali če bi ga živel, ne bi dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra.

10.(2). Spet, Sandaka, neki učitelj ima tak nauk in pogled: 'Ko nekdo deluje ali pripravi druge delovati, ko nekdo pohablja ali pripravi druge pohabljati, ko nekdo muči ali pripravi druge mučiti, ko nekdo zadaja gorje ali pripravi druge zadajati gorje, ko nekdo zatira ali pripravi druge zatirati, ko nekdo zastrašuje ali pripravi druge zastraševati, ko nekdo ubija živa bitja, vzame kar mu ni dano, vdira v hiše, ropa bogastvo, vlamlja, postavlja zasede po cestah, zapeljuje žene drugih, širi laži - ta, ki tako dela, ne dela nobenega zla. Če s kolesom, polnim ostrih rezil, nekdo spravi živa bitja na tej zemlji v gmoto mesa, v kup mesa, zaradi tega ne bo zla in ne bo rezultat zlo. Če bi nekdo šel ob južnem bregu Gangesa in ubijal in klal, pohabljal in pripravil druge, da pohablja, mučijo in pripravil druge da mučijo, zaradi tega ne bo zla in ne bo rezultat zlo. Če bi nekdo šel ob severnem bregu Gangesa in dajal darila in pripravil druge, da dajejo darila, daroval in pripravil druge da darujejo, zaradi tega ne bi bilo nobene zasluge in ne bi bil rezultat zasluga. Z dajanjem, s krotanjem sebe, z odrekanjem, z govorjenjem resnice, ni zasluge in rezultat ne bo zasluga.'

11. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj ima tak nauk in pogled: "Ko nekdo deluje ... ni zasluge in rezultat ni zasluga." Če so besede tega dobrega učitelja resnica, potem sem tukaj [v tem učenju] opravil [svojo dolžnost] ker ne delam [tega], tukaj sem živel [sveto življenje] s tem, da [ga] nisem živel. Oba sva natančno enaka [v tem učenju], oba

sva dosegla enakost, vendar ne rečem, če karkoli oba [od naju] delava, ni narejeno nobeno zlo. Toda to je preveč za tega dobrega učitelja ... Kaj naj jaz vem in vidim, da bi živel sveto življenje pod tem učiteljem?' Tako, ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

12. To je drugi način, na katerega se ne živi svetega življenja in ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ...

13.(3). Spet, Sandaka, neki učitelj ima tak nauk in pogled: 'Ni vzroka ali pogoja za onečiščenje bitij; bitja se onečistijo brez vzroka ali pogoja. Ni vzroka ali pogoja za očiščenje bitij; bitja so očiščena brez vzroka ali pogoja. Ni moči, ne energije, ne človeške moči, ne človeške vzdržnosti. Vsa bitja, vse žive stvari, vsi ljudje, vse duše so brez oblasti, moči in energije; oblikovane z usodo, okoliščinami in naravo, doživljajo prijetnost in neprijetnost v šestih skupinah.'

14. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj ima tak nauk in pogled: " Ni vzroka ... v šestih skupinah." Če so besede tega dobrega učitelja resnica, potem sem tukaj [v tem učenju] opravil [svojo dolžnost] ker ne delam [tega], tukaj sem živel [sveto življenje] s tem, da [ga] nisem živel. Oba sva natančno enaka [v tem učenju], oba sva dosegla enakost, vendar ne rečem, da bova oba prečiščena brez vzroka ali pogoja. Toda, to je preveč za tega dobrega učitelja ... Kaj naj jaz vem in vidim, da bi živel sveto življenje pod tem učiteljem?' Ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

15. To je tretji način, na katerega se ne živi svetega življenja in ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ...

16.(4). Spet, Sandaka, neki učitelj ima tak nauk in pogled:[3] 'Obstaja sedem teles, ki so nenarejena, nerojena, neustvarjena, brez stvarnika, neplodna, stojijo kot vrhovi gora, stojijo kot stebri. Ona se ne gibljejo ali spremenijo ali ovirajo ena drugo. Nobeno ni sposobno [vzbuditi] prijetnost ali neprijetnost ali prijetnost in neprijetnost v drugem. Katerih je teh sedem? To so zemeljsko telo, vodno telo, ognjeno telo, zračno telo, prijetnost, neprijetnost in duša kot sedmo. Teh sedem teles je nenarejenih ... Tam ni morilca, ne klavca, ne poslušalca, ne govornika, ne spoznavalca, ne zaupnika. Celo tisti, ki odrežejo nekomu glavo z ostrim mečem, ne odvzamejo nobenemu življenja; meč samo preide skozi prostor med sedmimi telesi. Obstaja milijon štiristo tisoč glavnih vrst stvarjenj in šest tisoč vrst in šeststo vrst; obstaja petsto vrst dejanj in pet vrst dejanj in tri vrste dejanj in dejanje in polovično dejanje; obstaja dvainšestdeset načinov, dvainšestdeset pod-eonov, šest vrst, osem nivojev ljudi, štiri tisoč devetsto vrst načinov življenja, devetinštirideset vrst popotnikov, štiri tisoč devetsto bivališč kač, dva tisoč vrst sposobnosti, tri tisoč peklov, šestintrideset elementov prahu, sedem dojemanj razploda, sedem nedojemanj razploda, sedem nenožničnih razplodov, sedem vrst božanstev, sedem vrst ljudi, sedem vrst demonov, sedem jezer, sedem vozlov, sedem vrst prepadov, sedemsto vrst prepadov, sedem vrst sanj, sedemsto vrst sanj; in obstaja osem

milijonov štiristo tisoč velikih eonov v čemer bodo, s tekom in potovanjem skozi tok ponovnih rojstev, oboji norci in modreci, naredili konec neprijetnosti. Ni ničesar od tega: "S to krepostjo ali izvajanjem obredov ali asketizmom ali s svetim življenjem bom napravil, da nedozorelo dejanje dozori ali uniči dozorelo dejanje, ko se to zgodi." Prijetnost in neprijetnost sta odmerjeni. Tok ponovnih rojstev je omejen, ni njegovega krajšanja ali podaljševanja, ne njegovega povečevanja ali zmanjševanja. Prav tako kot klopčič z nitjo, ko ga vržeš, gre tako daleč, dokler se nit ne odvijje, tako tudi, s tekanjem in potovanjem skozi tok ponovnih rojstev, bosta oba norec in modrec, naredila konec neprijetnosti.'

17. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj ima tak nauk in pogled: " Obstaja sedem teles ... norec in modrec, oba bosta naredila konec neprijetnosti." Če so besede tega dobrega učitelja resnica, potem sem tukaj [v tem učenju] opravil [svojo dolžnost] ker ne delam [tega], tukaj sem živel [sveto življenje] s tem, da [ga] nisem živel. Oba sva natančno enaka [v tem učenju], oba sva dosegla enakost, vendar ne rečem, da bova oba končala z neprijetnostjo s tekanjem in potovanjem skozi tok ponovnih rojstev. Toda, to je preveč za tega dobrega učitelja, da bo nag, da bo obrit, da si prizadeva sedeti s prekrižanimi nogami, in da si izpuli lase in brado, ker meni, ki živim v hiši polni otrok, uporabljam benareško sandalovino, nosim cvetlične vence, dišave in mazila, in sprejemem zlato in srebro, bo dozorela točno ista destinacija, ista bodoča smer, kot pri tem dobrem učitelju. Kaj naj jaz vem in vidim, da bi živel sveto življenje pod tem učiteljem?' Tako, ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

18. To je četrti način, na katerega se ne živi svetega življenja, ki ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ...

19. To, Sandaka, so štirje načini, ki zanikajo živeti sveto življenje, ki jih je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v katerih modri človek zagotovo ne bi živel svetega življenja in če bi ga živel, ne bi dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra."

20. "To je čudovito, mojster Ānanda, to je sijajno, kako je štiri načine, na katere se ne živi svetega življenja razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ... Toda, mojster Ānanda, katere so štiri vrste svetega življenja, ki ne zadovoljijo in jih je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v katerih modri človek zagotovo ne bi živel svetega življenja in če bi ga živel, ne bi dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra?"

(ŠTIRI VRSTE SVETEGA ŽIVLJENJA, KI NE ZADOVOLJJO)

21.(1) "Sandaka, neki učitelj trdi, da je vseveden in vseviden, da ima popolnoma vednost in videnje: 'Če hodim ali stojim ali spim ali sem buden, sta vednost in vizija nenehno in brez motenj prisotna v meni.' [4] On vstopi v prazno hišo, ne dobi miloščine, ugrizne ga pes, se sreča s podivjanim slonom, podivjanim konjem, podivjanim bikom, vpraša po

imenu in plemenu žensko ali moškega, vpraša po imenu vasi ali mesta in po poti, ki pelje tja. Ko je vprašan: 'Kako je to?' odvrne: '**Moralo je biti tako**, da sem vstopil v prazno hišo, zato sem vstopil vanjo. Moralo je biti tako, da nisem dobil miloščine, zato je nisem dobil. Moralo je biti tako, da me je ugriznil pes, zato me je pes ugriznil. Moralo je biti tako, da sem se srečal s podivjanim slonom, podivjanim konjem, podivjanim bikom, zato sem se z njimi srečal. Moralo je biti tako, da sem vprašal po imenu in plemenu žensko ali moškega, zato sem vprašal. Moralo je biti tako, da sem vprašal po imenu vasi ali mesta po poti, ki pelje tja, zato sem vprašal.'

22. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj trdi, da je vseveden in vse vidi, da ima popolno vednost in videnje ... Ko je vprašan: "Kako je to?" odgovori: "Moral sem ... zato sem vprašal."' Ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

23. To je prva vrsta svetega življenja, ki ne zadovolji in ki ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v katerem modri človek zagotovo ne bi živel svetega življenja in če bi ga živel, ne bi dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra.

24.(2). Spet, Sandaka, neki učitelj je **tradicionalist**, ki ima ustno tradicijo kot resnico; on uči Dhammo z ustno tradicijo, s podajanjem legend, s tem, kar je v zapisih. Toda, ko je učitelj tradicionalist in ima ustno tradicijo kot resnico, je nekaj dobro prenešenega in nekaj slabo prenešenega, nekaj je res in nekaj je drugače.

25. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj je tradicionalist ... nekaj je res in nekaj je drugače.' Ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

26. To je druga vrsta svetega življenja, ki ne zadovolji in ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ...

27.(3). Spet, Sandaka, neki učitelj je **mislec in preiskovalec**. On uči Dhammo skovano s premišljevanjem, sledenjem linije preiskovanja, kot se mu zgodi. Toda, ko je učitelj mislec in preiskovalec, je nekaj dobro premišljeno in nekaj slabo premišljeno, nekaj je res in nekaj je drugače.

28. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj je mislec ... nekaj je res in nekaj je drugače.' Ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

29. To je tretja vrsta svetega življenja, ki ne zadovolji in ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ...

30.(4). Spet, Sandaka, neki učitelj je **neumen in zmeden**. Ker je neumen in zmeden, ko je vprašan takšno in drugačno vprašanje, se zaplete v besedno zvijanje, v jeguljasto zvijanje: 'Jaz ne pravim, da je tako. In jaz nisem rekel, da je tako. In jaz ne pravim, da je drugače. In jaz ne pravim, da ni tako. In jaz ne pravim, da ni tako da ni tako.'[5]

31. O tem modri človek meni: 'Ta dobri učitelj je neumen in zmeden ... [tako] se zaplete v besedno zvijanje, v jeguljasto zvijanje ... ' Ko ugotovi, da se na ta način ne živi svetega življenja, se obrne stran od njega in ga zapusti.

32. To je četrta vrsta svetega življenja, ki ne zadovolji in ga je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ...

33. To, Sandaka, so štiri vrste svetega življenja, ki ne zadovoljijo in jih je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, v katerih modri človek zagotovo ne bi živel svetega življenja in če bi ga živel, ne bi dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra.”

34. “Sijajno je, mojster Ānanda, čudovito je, kako je štiri vrste svetega življenja, ki ne zadovoljijo, razodel Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen ... Toda, mojster Ānanda, kaj ta učitelj trdi, kaj on razglasi, **v čem bi modri človek zagotovo živel sveto življenje, in ko bi ga živel, bi dosegel pravo pot**, Dhammo, ki je dobra?”

35. “Sandaka, Tathāgata se pojavi v svetu, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

36. Gospodar ali gospodarjev sin ali nekdo, ki je rojen v nekem drugem narodu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, razmišlja tako: 'Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo. Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumena oblačila in gre naprej iz življenja gospodarja v brezdomstvo.

(KREPOSTNO ŽIVLJENJE)

37. Ko je tako šel naprej in imel meniško šolanje in način življenja, se z opustitvijo ubijanja živih bitij vzdržuje ubijanja živih bitij; s palico in orožjem odloženim na stran, zavestno in milostno biva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega kar ni dano, se vzdrži jemanja tega kar ni dano; jemlje samo to kar je dano, pričakuje le to kar je dano, ko ne krade, biva v čistosti. Z opustitvijo življenja, ki ni v celibatu, se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži posvetne prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo napačnega govora se vzdrži napačnega govora; govori resnico, se drži resnice, je vreden zaupanja in zanesljiv, ta, ki ni goljuf sveta. Z opustitvijo zlonamerne govora, se vzdrži zlonamerne govora; drugje ne ponavlja, kar je slišal tukaj, z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od teh, niti ne ponavlja tem ljudem, kar je slišal nekje, z namenom, da razdvaja [te ljudi] od teh; tako je tisti, ki združuje te, ki so razdeljeni, zagovornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli v slogi, je govorec besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori takšne besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeče, saj gredo do srca, so vljudne, ki si jih veliko želi in so mnogim prijetne. Z opustitvijo ogovarjanja se vzdrži ogovarjanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne, koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Prakticira hranjenje enkrat na dan, vzdrži se jesti ponoči in zunaj pravičnega časa. Vzdrži se plesa, petja, glasbe in gledaliških predstav. Vzdrži se nošenja okrasnih vencev, olepševanja sebe z vonjavami in olepševanja sebe z mažami. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovega žita. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja perutnine in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, goveda, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in zemlje. Vzdrži se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se lažnih uteži, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se goljufanja, varanja in sleparstva. Vzdrži se poškodovanja, umorov, ugrabitev, razbojništva, plenjenja in nasilja.

38. Postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Prav tako kot ptica kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Ko ima ta agregat plemenite kreposti, doživi v sebi blaženost, da je brezhiben.

39. Ko vidi obliko z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost oči nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, zato prakticira pot njihove zadržanosti, straži sposobnost oči, se zaveže zadržanosti sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko vonja vonj z nosom ... Ko okuša okus z jezikom ... Ko otipa otipljivosti s telesom ... Ko spoznava pojav z umom, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost uma nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, zato prakticira pot svoje zadržanosti, straži sposobnost uma, se zaveže zadržanosti sposobnosti uma. Ko ima to plemenito zadržanost sposobnosti, doživlja v sebi blaženost neomadeževanosti.

40. On postane ta, ki deluje z zavedanjem, ko gre naprej in se vrača; ki deluje z zavedanjem, ko gleda naprej in gleda stran; ki deluje z zavedanjem, ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem, ko nosi svoja oblačila in nosi svoje zunanje oblačilo in skledo; ki deluje z zavedanjem, ko je, pije, požira hrano in jo okuša; ki deluje z zavedanjem, ko odvaja blato in urinira; ki deluje z zavedanjem, ko hodi, stoji, sedi zaspri, se zbudi, govori in je tiho.

(DOSEGANJE DŽHĀN)

41. Ko ima ta agregat plemenite kreposti in to plemenito zadržanost sposobnosti in ko ima to plemenito pozornost in zavedanje, se zateče v osamljeno počivališče: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame.

42. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Z opustitvijo želja po svetu, biva z umom prostim želja; svoj um očisti želja. Z opustitvijo zlobe in sovraštva, biva z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobe in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, biva prost od otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; svoj um očisti nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma, biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; svoj um očisti dvoma.

43. Ko je tako opustil teh pet ovir, nepopolnosti uma, ki oslabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Modri človek bi gotovo živel sveto življenje z učiteljem, pod katerim učenec doseže tako veličastno razliko, in ko bi živel pri njem sveto življenje, bi dosegel pravi način, Dhammo, ki je dobra.

44–46. Spet, z umiritvijo misli in razmišljanja, on vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni. Modri človek bi gotovo živel sveto življenje z učiteljem, pod katerim učenec doseže tako veličastno razliko ...

(TRI VEDNOSTI)

47. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem

izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se z njihovimi vidiki in posebnostmi spomni svojih mnogoterih preteklih življenj. Modri človek bi gotovo živel sveto življenje z učiteljem, pod katerim učenec doseže tako veličastno razliko ...

48. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji. Modri človek bi gotovo živel sveto življenje z učiteljem, pod katerim učenec doseže tako veličastno razliko ...

49. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o uničenju vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

50. Ko ve in vidi na ta način, je njegov um osvobojen vpliva čutne želje, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.' Modri človek bi gotovo živel sveto življenje z učiteljem, pod katerim učenec doseže tako veličastno razliko, in ko bi ga živel, bi dosegel pravo pot, Dhammo, ki je dobra."

(SANDAKOVA VPRAŠANJA)

51. "Toda, mojster Ānanda, ko je menih arahant, z uničenimi vplivi, ki je živel sveto življenje, napravil kar je bilo potrebno, odložil breme, dosegel pravi cilj, uničil ovire eksistence in je popolnoma osvobojen skozi končno vednost, **ali lahko uživa v čutnosti?**"

“Sandaka, ko je menih arahant, z uničenimi vplivi ... in je popolnoma osvobojen skozi končno vednost, je nesposoben prestopkov v petih primerih. Menih, katerih vplivi so uničeni je nesposoben namernega jemanja življenja živim bitjem; nesposoben je jemati to kar mu ni dano, to je, krasti; nesposoben je uživati v spolnem odnosu; nesposoben je zavestno lagati; nesposoben je uživati v čutnosti, tako da bi jo skladiščil, kot je to delal prej v laičnem življenju.[6] Ko je menih arahant z uničenimi vplivi ... je nesposoben prestopkov v teh petih primerih.”

52. “Toda, mojster Ānanda, ko je menih arahant, z uničenimi vplivi ... **ali sta njegovo vednost in vizija, da so njegovi vplivi uničeni, neprestano in neprekinjeno prisotna v njem, če hodi ali stoji ali spi ali je buden?**”

“Kar se tiče tega, Sandaka, ti bom povedal prisodobno, ker modri človeka razume pomen izjave z uporabo prisodobne. Predpostavimo, da so bile možu roke in noge odrezane. Če hodi ali stoji ali spi ali je buden, so njegove roke in noge neprestano in neprekinjeno odrezane, vendar bi to vedel samo takrat, ko bi pregledal to dejstvo. Tako tudi, Sandaka, ko je menih arahant, z uničenimi vplivi ... njegovo vednost in vizija, da so mu njegovi vplivi uničeni, nista neprestano in neprekinjeno prisotna, če hodi ali stoji ali spi ali je buden; on ve ‘Moji vplivi so uničeni’ samo takrat, ko spet pregleda to dejstvo.”

53. “**Koliko osvobojenih**[7] je tukaj v tej Dhammi in disciplini, mojster Ānanda?”

“Ni jih samo sto, Sandaka, ali dvesto, tristo, štiristo ali petsto, ampak je veliko več osvobojenih, kot je teh v tej Dhammi in disciplini.”

“Sijajno, mojster Ānanda, čudovito! Ni hvale lastne Dhamme in nobenega zanikanja Dhamme drugih; tu je učenje Dhamme v njenem polnem obsegu in tako veliko osvobojenih. Toda ti dživaki, ti materini mrtvi sinovi, hvalijo sebe in omalovažujejo druge, in priznajo samo tri osvobojene, namreč, Nanda Vaccho, Kisa Sankicco in Makkhali Gosālo.”[8]

54. Potem je popotnik Sandaka nagovoril svojo lastno skupino: “Pojdite, gospodje. Sveto življenje se naj živi pod asketom Gotamo. Za nas sedaj ni enostavno opustiti dobiček, slavo in priznanje.”

Tako je popotnik Sandaka navdihnil svojo lastno skupino, da živi sveto življenje pod Blaženim.

Opombe

[1] Veliko figovo drevo.

[2] Materialistične premise nihilističnega pogleda iz MN 60.7. Sāmaññaphala sutta pripisuje ta pogled Adžiti Kesakambalinu (DN 2.23/i.55).

[3] V Sāmaññaphala sutti je pogled “prostor med sedmimi telesi,” pripisan Pakudha Kaccāyani (DN 2.26/i.56)⁴

[4] To je trditev džainističnega učitelja Nātaputte v MN 14.17 in njega ter Puraṇa Kassape v AN 9:38/iv.428–29.

[5] V Sāmaññaphala sutti se takšno stališče pripisuje Sañdžaya Belaṭṭhiputti (DN 2.32/1.58–59), kot radikalnemu skeptiku.

[6] MA: On ne more shranjevati hrane in drugih prijetnih dobrin, ki bi jih kasneje užival.

[7] Osvobojeni – lahko tudi vodje v osvoboženost.

[8] O teh treh mentorjih ājīvakov glej MN 36.5.

(MN 77) Mahāsakuludāyi Sutta – Dolgo učenje Sakuludāyinu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Takrat so se številni zelo znani popotniki nahajali v parku popotnikov, v petelinjem zatočišču, – to so bili Annabhāra, Varadhara in popotnik Sakuludāyin, kakor tudi drugi zelo znani popotniki.

3. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo skledo in zunanjo oblačilo in odšel v Rādžagah po miloščino. Potem je pomislil: “Saj je vendar prezgodaj, da grem po miloščino v Rādžagah. Kaj če grem do popotnika Sakuludāyina v park popotnikov, v petelinje zatočišče.”

4. Blaženi je nato odšel do petelinjega zatočišča v parku popotnikov. Takrat je popotnik Sakuludāyin sedel z veliko skupino popotnikov, ki so delali nemir in se glasno in hrupno pogovarjali o veliko posvetnih stvareh, kot o kraljih, o visoki družbi, ministrih, armadah, nevarnostih, bitkah, hrani, pijači, obleki, posteljah, cvetnih vencih, parfumih, sorodnikih, vozilih, vaseh, mestih, mestnih okoliših, deželah, ženskah, junakih, ulicah, izviri, mrtvih, malenkostih, o izvoru sveta, izvoru morja, če so stvari tako ali niso tako. Takrat je popotnik Sakuludāyin zagledal Blaženega prihajati v daljavi. Ko ga je zagledal, je

umiril svojo skupino: “Gospodje, bodite tiho; gospodje ne delajte hrupa. Prihaja asket Gotama. Ta častiti ima rad tišino in priporoča tišino. Če bo našel našo skupino v tišini, bo morda pomislil, da se nam pridruži.” Potem so popotniki utihnili.

5. Blaženi je prišel do popotnika Sakuludāyina, ki mu je rekel: “Naj Blaženi pride, častiti gospod! Pozdrav Blaženem! Dolgo tega je, kar je Blaženi našel priložnost priti sem. Naj Blaženi sede; ta sedež je pripravljen.”

Blaženi je sedel na pripravljen sedež in popotnik Sakuludāyin je izbral nižji sedež in sedel na stran.

Ko je tako naredil, ga je Blaženi vprašal: “Zaradi kakšne razprave sedite skupaj tukaj in sedaj Udāyin? In kakšna je bila vaša razprava, ki je bila prekinjena?”

6. “Častiti gospod, pustimo razpravo, zaradi katere sedimo zdaj tukaj. Blaženi lahko o njej sliši kasneje. V zadnjih dneh, častiti gospod, ko so se asketi in brahmini različnih sekt zbrali in sedijo skupaj v dvorani za razprave, se je pojavila sledeča tema: ‘To je dobiček za ljudi iz Ange in Magadhe, to je velik dobiček za ljudi iz Ange in Magadhe, da so ti asketi in brahmini, vodje redov, vodje skupin, učitelji skupin, zelo znani in slavni ustanovitelji sekt, ki jih mnogi imajo za svetnike, prišli preživeti deževno obdobje v Rādžagah. Tam je Pūraṇa Kassapa, vodja reda, vodja skupine, učitelj skupine, zelo znan in slaven ustanovitelj sekte, ki ga mnogi imajo za svetnika: prišel je preživeti deževno obdobje v Rādžagah. Tam je tudi Makkhali Gosāla ... Adžita Kesakambalin ... Pakudha Kaccāyana ... Sañdžaya Belaṭṭhiputta ... džainist Nātaputta, vodja reda, vodja skupine, učitelj skupine, zelo znan in slaven ustanovitelj sekte, ki ga mnogi imajo za svetnika: tudi on je prišel preživeti deževno obdobje v Rādžagah. Tam je tudi asket Gotama, vodja reda, vodja skupine, učitelj skupine, zelo znan in slaven ustanovitelj sekte, ki ga mnogi imajo za svetnika: tudi on je prišel preživeti deževno obdobje v Rādžagah. Med temi cenjenimi asketi in brahmini, vodji redov ... ki jih mnogi imajo kot svetnike, kdo je spoštovan, cenjen, čaščen in občudovan od svojih učencev? In kako, ko ga spoštujejo in cenijo, ti živijo v odvisnosti od njega?’ Nekateri so rekli: ‘Ta Pūraṇa Kassapa je vodja reda ... ki ga mnogi imajo za svetnika, pa vendar ni spoštovan, cenjen, čaščen in občudovan od svojih učencev, niti ga njegovi učenci, ki živijo v odvisnosti od njega, ne spoštujejo in ne cenijo. Enkrat je Pūraṇa Kassapa učil svojo Dhammo zboru nekaj sto privržencev. Takrat se je oglasil neki njegov učenec: “Gospodje, ne vprašajte Pūraṇa Kassape tega vprašanja. On tega ne ve. Mi vemo. Nas vprašajte. Mi vam bomo odgovorili, gospodje.” Zgodilo se je, da Pūraṇa Kassapa ni mogel priti do besede, čeprav je mahal z rokami in kričal: “Bodite tiho, gospodje, ne delajte hrupa, gospodje. Oni ne sprašujejo vas, gospodje. Oni sprašujejo nas. Mi jim bomo odgovorili.” Resnično, mnogo njegovih učencev ga je zapustilo, ko so zavrnilo njegovo učenje: “Ti ne razumeš te Dhamme in discipline. Jaz razumem to Dhammo in disciplino. Kako lahko razumeš to Dhammo in disciplino? Tvoja pot je napačna. Moja pot je pravilna. Jaz sem dosleden. Ti nisi dosleden. Kar bi moral reči najprej, si rekel nazadnje. Kar bi moral reči nazadnje, si rekel najprej. Kar si tako skrbno premislil, je bilo obrnjeno odznotraj navzven. Tvoje

učenje je zavrnjeno. Napačno si ga dokazal. Pojdi in se bolje nauči ali pa se osvobodi, če se lahko!" Tako Pūraṇa Kassapa ni spoštovan, cenjen, čaščen in občudovan od svojih učencev, niti ga njegovi učenci, ki živijo v odvisnosti od njega, ne spoštujejo in cenijo. Resnično, on je prezrt s prezirom, ki ga kažejo do njegove Dhamme.'

In nekateri so rekli: 'Ta Makkhali Gosāla ... ta Adžita Kesakambalin ... ta Pakudha Kaccāyana ... ta Sañđžaya Belaṭṭhiputta ... ta džainist Nātaputta je vodja reda ... [toda on] ni spoštovan, cenjen, čaščen in občudovan od svojih učencev, niti ga njegovi učenci, ki živijo v odvisnosti od njega, ne spoštujejo in ne cenijo. Resnično, on je prezrt s prezirom, ki ga kažejo do njegove Dhamme.'

In nekateri so rekli: 'Ta asket Gotama je vodja reda, vodja skupine, učitelj skupine, zelo znan in slaven ustanovitelj sekte, ki ga mnogi imajo za svetnika. On je spoštovan, cenjen, čaščen in občudovan od svojih učencev in njegovi učenci, ki živijo v odvisnosti od njega, ga spoštujejo in cenijo. Enkrat je asket Gotama učil svojo Dhammo zbor, v katerem je bilo nekaj sto privržencev in neki njegov učenec je zakašljajal, da si očisti grlo. Eden od njegovih tovarišev v svetem življenju ga je dregnil s kolenom: "Bodi tiho, častiti gospod, ne delaj hrupa; Blaženi, učitelj, nas uči Dhammo." Ko je asket Gotama učil Dhammo zbor nekaj sto privržencev, takrat ni bilo slišati zvoka njegovih učencev, ki bi kašljali ali si čistili svoja grla. Potem se ta velika skupnost postavi v pričakovanje: "Naj slišimo Blaženega učiti Dhammo." Prav tako, kot bi človek na križišču iztisnil čisti med in bi se velika skupina ljudi postavila v pozo pričakovanja, tako je ko asket Gotama poučuje Dhammo skupnosti nekaj sto privržencev. Takrat ni zvokov kašljanja ali čiščenja grl teh učencev. Kajti tako velika skupnost je v pozi pričakovanja: " Naj slišimo Blaženega učiti Dhammo." In tudi tisti učenci, ki začnejo prepir s svojimi tovariši v svetem življenju in opustijo vadbo, da bi se vrnili v navadno življenje – tudi ti hvalijo mojstra in Dhammo in Sangho; oni krivijo sebe namesto drugih, rekoč: "Mi nismo bili srečni, mi imamo malo zaslug; čeprav smo odšli naprej v brezdomstvo, v tako dobro razglašeno Dhammo, nismo bili sposobni živeti popolno in čisto sveto življenje do konca življenja." Ko postanejo obiskovalci samostanov ali laični privrženci, se zavežejo in spoštujejo pet pravil. Tako je asket Gotama spoštovan, cenjen, čaščen in občudovan od svojih učencev in njegovi učenci, ki živijo v odvisnosti od njega, ga spoštujejo in cenijo.'"

7. "Toda, Udāyin, koliko kvalitet vidiš v meni, zaradi katerih me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in me ti, ki živijo v odvisnosti od mene, spoštujejo in cenijo?"

PET KVALITET BUDDHE

8. "Častiti gospod, jaz vidim pet kvalitet v Blaženem, zaradi katerih ga njegovi učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in ti, ki živijo v odvisnosti od njega, spoštujejo in cenijo. Katerih pet? Najprej, častiti gospod, Blaženi malo je in priporoča malo jesti; to vidim kot prvo kvaliteto Blaženega, zaradi katere ga njegovi učenci spoštujejo, cenijo,

častijo in občudujejo in ti, ki živijo v odvisnosti od njega, spoštujejo in cenijo. Spet, častiti gospod, Blaženi je zadovoljen s katerokoli vrsto obleke in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto obleke; to vidim kot drugo kvaliteto Blaženega ... Spet, častiti gospod, Blaženi je zadovoljen s katerokoli vrsto podarjene hrane in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto podarjene hrane; to vidim kot tretjo kvaliteto Blaženega ... Spet, častiti gospod, Blaženi je zadovoljen s katerimkoli počivališčem in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto počivališča; to vidim kot četrto kvaliteto Blaženega ... Spet, častiti gospod, Blaženi je asketski in priporoča samoto; to vidim kot peto kvaliteto Blaženega ... Častiti gospod, to je pet kvalitet, ki jih vidim v Blaženim, zaradi katerih ga njegovi učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in ti, živijo v odvisnosti od njega, spoštujejo in cenijo.”

9. “Predpostavimo, Udāyin, da me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in ti, ki živijo v odvisnosti od mene, spoštujejo in cenijo z mislijo: **‘Asket Gotama malo je in priporoča malo jesti.’** Sedaj, tam so moji učenci, ki živijo od čajne skodelice ali pol čajne skodelice hrane, bilva^[1] sadeža ali od količine polovice bilva sadeža, medtem ko sam včasih pojem celotno vsebino svoje sklede za miloščino ali celo še več. Če me moji učenci spoštujejo z mislijo: ‘Asket Gotama malo je in priporoča malo jesti,’ potem naj me ti moji učenci, ki živijo od čajne skodelice hrane ... ne spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo zaradi te kvalitete, niti naj ne živijo v odvisnosti od mene in me spoštujejo in cenijo.

Predpostavimo, Udāyin, da me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in živijo v odvisnosti od mene, me spoštujejo in cenijo, z mislijo: **‘Asket Gotama je zadovoljen s katerokoli vrsto obleke** in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto obleke.’ Sedaj, tam so moji učenci, ki nosijo zavrženo obleko, nosijo groba oblačila; zbirajo krpe iz mrtvašnic, iz smetišč ali delavnic, jih sešijejo skupaj in jih nosijo. Toda jaz včasih nosim oblačila, ki so mi jih podarili gospodarji, oblačila, ki so tako fina, da je v primerjavi z njim las od buče grob. Če me moji učenci spoštujejo ... z mislijo: ‘Asket Gotama je zadovoljen s katerokoli vrsto obleke in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto obleke,’ potem naj me ti moji učenci, ki nosijo zavrženo obleko, nosijo groba oblačila ... ne spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo zaradi te kvalitete, niti naj ne živijo v odvisnosti od mene in me spoštujejo in cenijo.

Predpostavimo, Udāyin, da me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in živijo v odvisnosti od mene, me spoštujejo in cenijo, z mislijo: **‘Asket Gotama je zadovoljen s katerokoli vrsto podarjene hrane** in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto podarjene hrane.’ Sedaj, tam so moji učenci, ki jedo miloščino, ki gredo na nepretrgano hojo za miloščino od hiše do hiše, ki uživajo v zbiranju svoje hrane; ko vstopijo med hiše, se ne bodo strinjali niti s povabilom, da sedejo. Toda, jaz včasih jem kot povabljen obroke hrane po izbiri, z rižem in mnogimi omakami in kariji. Če me moji učenci spoštujejo ... z mislijo: ‘Asket Gotama je zadovoljen s katerokoli vrsto podarjene hrane in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto podarjene hrane,’ potem naj me ti

moji učenci, ki so jedci podarjene hrane ... ne spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo zaradi te kvalitete, niti naj ne živijo v odvisnosti od mene in me spoštujejo in cenijo.

Predpostavimo, Udāyin, da me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in živijo v odvisnosti od mene, me spoštujejo in cenijo, z mislijo: **‘Asket Gotama je zadovoljen s katerokoli vrsto počivališča** in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto počivališča.’ Sedaj, tam so moji učenci, ki bivajo pod drevesi in bivajo pod milim nebom, ki ne uporabljajo strehe osem mesecev [na leto], medtem ko jaz včasih živim v dvorcih, ometanimi znotraj in zunaj, zaščitenimi pred vetrom, z vrati zavarovanimi z zapahi, z zaprtimi okni. Če me moji učenci spoštujejo ... z mislijo: ‘Asket Gotama je zadovoljen s katerokoli vrsto počivališča in priporoča zadovoljstvo s katerokoli vrsto počivališča,’ potem naj me ti moji učenci, ki bivajo pod drevesi in bivajo pod milim nebom ... ne spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo zaradi te kvalitete, niti naj ne živijo v odvisnosti od mene in me spoštujejo in cenijo.

Predpostavimo, Udāyin, da me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in živijo v odvisnosti od mene, me spoštujejo in cenijo, z mislijo: **‘Asket Gotama je samotar in priporoča samoto.’** Sedaj, tam so moji učenci, ki živijo v gozdu, živijo v odročnih počivališčih, ki živijo umaknjeni v počivališčih v odročnih goščavah pragozda in se vračajo v Sangho enkrat vsake pol meseca zaradi recitacije meniških pravil. Toda, jaz včasih živim obkrožen z menihi in nunami, z moškimi in ženskimi laičnimi privrženci, s kralji in kraljevimi ministri, z vodji drugih sekt in njihovimi učenci. Če me moji učenci spoštujejo ... z mislijo: ‘Asket Gotama je samotar in priporoča samoto,’ potem naj me ti moji učenci, ki živijo v gozdu ... ne spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo zaradi te kvalitete, niti naj ne živijo v odvisnosti od mene, me spoštujejo in cenijo. Udāyin, ni zaradi teh petih kvalitet, da me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo, živijo v odvisnosti od mene in me spoštujejo in cenijo.

10. Vendar, Udāyin, **obstaja pet drugih kvalitet**, zaradi katerih me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in živijo v odvisnosti od mene in me spoštujejo in cenijo. Katerih pet?

(I. VELIKA KREPOST)

11. Tako, Udāyin, moji učenci me cenijo zaradi velike kreposti: ‘Asket Gotama je kreposten, on ima vrhunski skupek kreposti.’ To je prva kvaliteta, zaradi katere me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in živijo v odvisnosti od mene in me spoštujejo in cenijo.

(II. VEDNOST IN VIZIJA)

12. Spet, Udāyin, moji učenci me cenijo zaradi moje odlične vednosti in vizije: ‘Ko asket Gotama reče “jaz vem,” on resnično ve; ko reče “jaz vidim” on resnično vidi. Asket Gotama uči Dhammo skozi direktno vednost, ne brez direktne vednosti; on uči Dhammo

na osnovi vednosti, ne brez vednosti; on uči Dhammo na prepričljiv način in ne na neprepričljiv način.’ To je druga kvaliteta, zaradi katere me moji učenci spoštujejo ...

(III. VELIKA MODROST)

13. Spet, Udāyin, moji učenci me cenijo zaradi velike modrosti: ‘Asket Gotama je moder; on ima vrhovni skupek modrosti. Nemogoče je, da on ne bi predvidel bodoče smeri učenja[2] ali da ne bi bil sposoben ovreči z razlogi trenutnih naukov drugih.’ Kaj misliš, Udāyin? Bi me moji učenci, ko bi to vedeli in videli, prekinili in me zmotili?” – “Ne, častiti gospod.” – “Jaz ne pričakujem navodil od svojih učencev; vedno so moji učenci tisti, ki pričakujejo navodila od mene. To je tretja kvaliteta, zaradi katere me moji učenci spoštujejo ...

(IV. ŠTIRI PLEMENITE RESNICE)

14. Spet, Udāyin, ko so se moji učenci srečali z neprijetnostjo in postali žrtev neprijetnosti, plen neprijetnosti, so prišli k meni in me vprašali o plemeniti resnici o neprijetnosti. Tako vprašan, sem jim razložil plemenito resnico o neprijetnosti in zadovoljil njihov um z mojo razlago. Vprašali so me o plemeniti resnici o izvoru neprijetnosti ... o plemeniti resnici o prenehanju neprijetnosti ... o plemeniti resnici o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti. Ko sem bil vprašan, sem jim razložil plemenito resnico o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti in sem zadovoljil njihov um z mojo razlago. To je četrta kvaliteta, zaradi katere me moji učenci spoštujejo ...

(V. NAČIN, KAKO RAZVITI DOBRA STANJA)

(1. Štiri področja pozornosti)

15. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti štiri področja pozornosti. Tako menih biva v opazovanju telesa kot telesa, vneto, popolno zavesten in pozoren odloži pohlep in obžalovanje za ta svet. On biva v opazovanju občutkov kot občutkov ... On biva v opazovanju uma kot uma... On biva v opazovanju pojavov kot pojavov, vneto, popolno zavesten in pozoren odloži pohlep in obžalovanje za ta svet. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(2. Štiri prave vrste prizadevanja)

16. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti štiri prave vrste prizadevanja. Tako menih prebudi vnemo po nenastajanju nenastalih zlih slabih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. On prebudi vnemo po opuščanju zlih slabih stanj ... On prebudi vnemo po nastajanju nenastalih dobrih stanj ... On prebudi vnemo po nadaljevanju, neizginjanju, okrepitvi, povečanju in izpolnitvi z razvojem nastalih dobrih stanj, in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(3. Štirje temelji duhovne moči)

17. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti štiri temelje za duhovno moč. Tako menih razvije temelj za duhovno moč, ki ga tvori zbranost zaradi vneme in odločnega prizadevanja. On razvije temelj za duhovno moč, ki ga tvori zbranost zaradi vztrajnosti in odločnega prizadevanja. On razvije temelj za duhovno moč, ki ga tvori zbranost zaradi [čistosti] uma in odločnega prizadevanja. On razvije temelj za duhovno moč, ki ga tvori zbranost zaradi raziskovanja in odločnega prizadevanja. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(4. Pet sposobnosti)

18. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti pet duhovnih sposobnosti. Tako menih razvije sposobnost zaupanja, ki vodi do miru, vodi do prebujenja. On razvije sposobnost vztrajnosti ... sposobnost pozornosti ... sposobnost zbranosti ... sposobnost modrosti, ki vodi do miru, vodi do prebujenja. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(5. Pet moči)

19. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti pet moči. Tako menih razvije moč zaupanja, kar vodi do miru, vodi do prebujenja. On razvije moč vztrajnosti ... moč pozornosti ... moč zbranosti ... moč modrosti, kar vodi do miru, vodi do prebujenja. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(6. Sedem dejavnikov prebujenja)

20. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti sedem dejavnikov prebujenja. Tako menih razvije pozornost kot dejavnik prebujenja, ki je podprt s samoto, razstrastenjem in prenehanjem in privede do opustitve. On razvije raziskovanje stanj kot dejavnik prebujenja ... prizadevnost kot dejavnik prebujenja ... radost kot dejavnik prebujenja ... mirnost kot dejavnik prebujenja ... zbranost kot dejavnik prebujenja ... mirnodušnost kot dejavnik prebujenja, ki je podprt s samoto, razstrastenjem in prenehanjem in privede do opustitve. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(7. Plemenita osmeročlena pot)

21. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti Plemenito osmeročleno pot. Tako menih razvije pravilen pogled, pravilno misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilno pozornost in pravilno zbranost. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(8. Osem osvoboditev)

22. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti osem osvoboditev. Je iz snovi in vidi snov: to je prva osvoboditev. Z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snov zunanje: to je druga osvoboditev. Odločen je samo za lepo: to je tretja osvoboditev. S popolnim premaganjem zaznav snovi, z izginotjem zaznav čutnega vtisa, z nepozornostjo na zaznave različnosti, zavedajoč se, da 'prostor je neskončen,' vstopi in biva v področju neskončnega prostora: to je četrta osvoboditev. S popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se, da 'zavest je neskončna,' vstopi in biva v področju neskončne zavesti: to je peta osvoboditev. S popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se 'tam je nič,' vstopi in biva v področju ničnosti: to je šesta osvoboditev. S popolnim obvladanjem področja ničnosti, vstopi in biva v področju niti zaznave niti nezaznave: to je sedma osvoboditev. S popolnim obvladanjem področja zaznave niti nezaznave, vstopi in biva v prenehanju zaznave in čutenja: to je osma osvoboditev. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(9. Osem področij za preseganje)

23. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti osem področij za preseganje. Z zaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, omejene, lepe in grde; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je prva osnova za preseganje. Z zaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, neizmerne, lepe in grde; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je druga osnova za preseganje. Z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, omejene, lepe in grde; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je tretja osnova za preseganje. Z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, neizmerne, lepe in grde; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je četrta osnova za preseganje. Z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, modre, iz modre barve, modre na izgled, z modrim sijem. Tako kot cvet lanu, ki je moder, modre barve, modrega videza, z modrim sijem, ali tako kot benareška tkanina, zglajena po obeh straneh, ki je modra, modre barve, modrega videza, z modrim sijem; tako tudi z nerazumevanjem tvorbe notranje, vidi tvorbe zunanje ... z modrim sijem; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je peta osnova za preseganje. Z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, rumeno, rumene barve, rumenega videza, z rumenim sijem. Tako kot cvet kannikara, ki je rumen, rumene barve, rumenega videza, z rumenim sijem, ali tako kot benareška tkanina zglajena po obeh straneh, ki je rumena, rumene barve, rumenega videza, z rumenim sijem; tako tudi z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje ... z rumenim sijem; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je šesta osnova za preseganje. Z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, rdeče, rdeče barve, rdečega izgleda, z rdečim sijem. Tako kot cvet hibiskusa, ki je rdeč, rdeče barve, rdečega videza, z rdečim sijem, ali tako kot benareška tkanina, zglajena po obeh straneh, ki je rdeča, rdeče barve, rdečega videza, z rdečim sijem; tako tudi z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje ... z rdečim sijem; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je sedma osnova

za preseganje. Z nezaznavanjem snovi notranje, vidi snovi zunanje, bele, bele barve, belega videza, z belim sijem. Tako kot zvezda jutranjica, ki je bela, bele barve, belega videza, z belim sijem, ali tako kot benareška tkanina, zglajena po obeh straneh, ki je bela, bele barve, belega videza, z belim sijem; tako tudi z nezaznavanjem snovi notranje sebe, vidi snovi zunanje ... z belim sijem; s preseganjem tega, razume: 'Jaz vem, jaz vidim.' To je osma osnova za preseganje. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(10. Deset kasiṇ)

24. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti deset kasiṇskih področij.[3] Eden opazuje zemeljsko kasiṇo zgoraj, spodaj in popreko, nedeljeno in neizmerno. Drugi opazuje vodno kasiṇo ... Drugi opazuje kasiṇo ognja ... Drugi opazuje kasiṇo zraka ... Drugi opazuje modro kasiṇo ... Drugi opazuje rumeno kasiṇo ... Drugi opazuje rdečo kasiṇo ... Drugi opazuje belo kasiṇo ... Drugi opazuje kasiṇo prostora ... Drugi opazuje kasiṇo zavesti zgoraj, spodaj in popreko, nedeljeno in neizmerno. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(11. Štiri džhāne)

25. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razviti štiri džhāne. Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. On napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, ki sta rojena iz samote preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz samote.[4] Tako kot spreten kopališki mojster ali njegov pomočnik nasuje kopalni prašek v kovinsko skodelo in ga vztrajno škropi z vodo, ga gnete, dokler vlaga ne omoči narejene kroglice iz kopalnega praška, se vpije in kroglo prežme znotraj in zunaj, vendar ne preveč, da iz kroglice ne kaplja; tako tudi menih napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, ki sta rojena iz samote preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz samote.

26. Spet, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. S prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz zbranosti preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz zbranosti. Prav tako kot jezero, v katerem vode privrejo od spodaj navzgor in nima dotoka iz vzhoda, zahoda, severa ali juga in ga ne polni deževnica iz nalivov, hladni izvir vode v jezeru povzroči, da hladna voda preplavi, prepoji, napolni in prežme jezero, tako da ni dela celotnega jezera, ki ni prežet s hladno vodo; tako tudi menih napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, rojena iz zbranosti preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, tako da

ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, rojenima iz zbranosti.

27. Spet, ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' On napravi, da zadovoljstvo osvobojeno prijetnosti preplavi, prepoji, napolni in prežme telo, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega z zadovoljstvom, osvobojenim prijetnosti. Prav tako, kot so v ribniku modri ali beli ali rdeči lokvanji, nekateri lokvanji, ki so vzniknili in rasli v vodi, potopljeni v vodo, ne da bi pokukali iz nje in jih hladna voda preplavi, prepoji, napolni in prežme njihove vrhove in njihove korenine, tako da ni dela vseh teh lokvanjev, ki ga hladna voda ne prežema; tako tudi menih napravi, da zadovoljstvo osvobojeno prijetnosti preplavi, prepoji, napolni in prežme telo, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega z zadovoljstvom, osvobojenim prijetnosti.

28. Spet, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. On sedi prežemajoč to telo s čistim, jasnim umom, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s čistim, jasnim umom. Prav tako, kot bi človek sedel pokrit od glave navzdol z belo krpo, da ne bi bilo dela njegovega celotnega telesa nepokritega z belo krpo; tako tudi menih sedi prežemajoč telo s čistim, jasnim umom, da ni dela njegovega telesa neprežetega s čistim, jasnim umom. Ko vztraja tako prizadevno, goreče in odločno, so opuščeni njegovi spomini in namere, ki temeljijo na družinskem življenju; z njihovo opustitvijo postane njegov um notranje umirjen, utišán, pripeljan do enosti in zbran. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(12. Vednost vpogleda)

29. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razumeti:^[5] 'To moje telo, narejeno iz snovi, sestavljeno iz štirih velikih elementov, ustvarjeno z materjo in očetom in zgrajeno iz kuhanega riža in kaše, je podvrženo nestalnosti, da se obrabi in iztroši, razpade in razkroji, in ta moja zavest je podprta z njim in povezana z njim.' Predpostavimo čudoviti dragulj iz berila, ki je kot iz najčistejše vode, ki ima osem ploskev, je dobro rezan, čist in bister, ki ima vse dobre kvalitete, in skozi njega napeto modro, rumeno, rdečo, belo ali rjavo nit. Človek z dobrim vidom bi ga vzel v roke in ga pregledal: 'To je čudoviti berilov dragulj, ki je kot iz najčistejše vode, ki ima osem ploskev, je dobro rezan, čist in bister, ki ima vse dobre kvalitete, in skozi njega je napeta modra, rumena, rdeča, bela ali rjava nit.' Tako sem svojim učencem razložil način, kako to razumeti: 'To moje telo ... podvrženo nestalnosti, da se obrabi in iztroši, razpade in razkroji, in ta moja zavest je podprta z njim in povezana z njim.' In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(13. Telo narejeno z umom)

30. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako ustvariti iz tega telesa drugo telo, ki ima obliko, ima um, z vsemi svojimi udi, ki mu ne manjka nobena sposobnost. Prav tako, kot bi človek iztrgal trs iz njegovega stebela in pomislil: 'To je steblo, to je trs; steblo je eno, trs je drugo; iz stebela je bil iztrgan trs'; ali, kot bi človek izpulil meč iz nožnice in pomislil: 'To je meč, to je nožnica; meč je eno, nožnica drugo; iz nožnice je bil meč izpuljen'; ali, kot bi človek potegnil kačo iz njene kože in pomislil: 'To je kača, to je njena koža; kača je eno, koža je drugo; iz te kože je bila kača izpuljena.' Tako sem svojim učencem razložil način, da ustvarijo iz tega telesa drugo telo, ki ima obliko, narejeno z umom, z vsemi svojimi udi, ki mu ne manjka sposobnosti. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(14. Vrste neobičajnih moči)

31. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako uporabljati različne vrste neobičajnih moči: iz enega nastanejo mnogi; iz mnogih nastane eden; pojavijo se in izginejo; gredo neovirano skozi zidove, skozi zaprte prostore, skozi gore, kakor tudi skozi prostor; potopijo in izidejo iz zemlje, kot bi bila to voda; hodijo po vodi ne da bi se vanjo potopili, kot da bi bila to zemlja; sedeč s prekrižanimi nogami potujejo v prostoru kot ptice; s svojimi rokami se dotaknejo in pobožajo luno in sonce, ki sta tako močna in mogočna; obvladajo svoje telo celo tako daleč, kot je svet Brahme. Kot spreten lončar ali njegov vajenec lahko ustvari in izoblikuje iz dobro pripravljene gline kakršnokoli obliko lonca si želi; ali kot spreten rezbar slonove kosti ali njegov vajenec lahko ustvari in oblikuje iz dobro pripravljene slonove kosti kakršnokoli umetniško delo si želi; ali kot spreten zlatar ali njegov vajenec lahko ustvari in oblikuje iz dobro pripravljenega zlata kakršnokoli umetniško delo si želi; tako sem razložil svojim učencem način, kako uporabljati različne vrste neobičajnih moči ... mojstrstvo s telesom uporabljajo celo tako daleč kot je Brahmov svet. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(15. Uho prebujenega)

32. Spet, Udāyin svojim učencem sem razložil način, s katerim z ušesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, slišijo obe vrsti zvokov, božanske in človeške, ki so tako daleč kot blizu. Kot močan trobentač lahko igra tako naglas, da se sliši brez težav v štiri četrti, tako sem svojim učencem razložil način, s katerim z ušesom prebujenega ... tako daleč kot blizu. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(16. Razumevanje uma drugih)

33. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kako razumeti um drugih bitij, drugih oseb, tako da jih obdaš s svojim lastnim umom. Oni razumejo um, ki je napaden s poželenjem kot um napaden s poželenjem, in um, ki ni napaden s poželenjem kot

nenapadenega s poželenjem; razumejo um, ki je napaden s sovraštvom kot napadenega s sovraštvom, in um, ki ni napaden s sovraštvom kot nenapadenega s sovraštvom; razumejo um, ki je napaden z zablodo kot napadenega z zablodo, in um, ki ni napaden z zablodo kot nenapadenega z zablodo; razumejo zožen um kot zoženega in raztresen um kot raztresenega; razumejo vzvišen um kot vzvišenega in nevzvišen um kot nevzvišenega; razumejo prekosljiv um kot prekosljivega in neprekosljiv um kot neprekosljivega; razumejo zbrani um kot zbranega in nezbrani um kot nezbranega; razumejo osvobojeni um kot osvobojenega in neosvobojeni um kot neosvobojenega. Prav tako kot bi moški ali ženska – mlad, mladosten in ljubitelj okraskov – ob pogledu podobe njegovega ali njenega lastnega obraza v čistem, jasnem ogledalu ali v skledi čiste vode vedel, če je tam pega: ‘Tam je pega,’ ali pa bi vedel, če tam ni pege: ‘Tam ni pege’; tako sem tudi razložil svojim učencem način razumeti ... neosvobojeni um kot neosvobojenega. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(17. Spominjanje preteklih življenj)

34. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način spomniti se njihovih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: ‘Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.’ Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj. Prav tako, kot človek lahko gre iz svoje lastne vasi v drugo vas in potem spet nazaj v svojo vas. On lahko pomisli: ‘Odšel sem iz svoje lastne vasi do tiste vasi in sem tam stal na tak način, sedel na tak način, govoril na tak način, bil tiho na tak način; in od te vasi sem odšel v tisto drugo vas in tam sem stal na takšen način ... bil tiho na tak način; in iz tiste vasi sem prišel spet nazaj v svojo lastno vas.’ Tako sem tudi razložil svojim učencem način, kako se spomniti svojih mnogoterih življenj ... Tako se z njihovimi vidiki in posebnostmi oni spominjajo svojih mnogoterih preteklih življenj. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(18. Oko prebujenega)

35. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kjer z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: ‘Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in

umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.’ Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu z njihovimi dejanji.’ Prav tako, kot če bi bile dve hiši z vrati in bi človek z dobrim vidom stal tam med njima in videl ljudi, ki vstopajo v hiši in prihajajo ven in gredo tja in nazaj. Tako sem tudi razložil svojim učencem način, kjer z očesom prebujenega ... Oni razumejo, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

(19. Uničenje vplivov)

36. Spet, Udāyin, svojim učencem sem razložil način, kjer z lastnim spoznanjem z direktnim izkustvom v tem življenju, vstopim in ostanem v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov. Prav tako, kot če bi bilo jezero v gorski soteski, čisto, prozorno in nemoteno, da človek z dobrim vidom ko stoji na bregu lahko vidi školjke, gramoz in pesek, in tudi plitvine z ribami, ki plavajo in počivajo. Morda pomisli: ‘Tu je to jezero, čisto, prozorno in nemoteno, in tam so te školjke, gramoz in pesek, in tudi te plitvine z ribami, ki plavajo in počivajo.’ Tako sem tudi razložil svojim učencem način, s katerim z lastnim spoznanjem z direktnim izkustvom v tem življenju, vstopim in ostanem v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki je brez vplivov z uničenjem vplivov. In na ta način mnogi moji učenci bivajo z doseženo popolnostjo in dovršitvijo direktne vednosti.

37. To, Udāyin, je peta kvaliteta, zaradi katere me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in ti, ki živijo v odvisnosti od mene, me spoštujejo in cenijo.

38. To, Udāyin, je pet kvalitet zaradi katerih me moji učenci spoštujejo, cenijo, častijo in občudujejo in ti, ki živijo v odvisnosti od mene, me spoštujejo in cenijo.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Popotnik Udāyin je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Aegle mermelos – bengalska kutina, zlato jabolko.

[2] Podrobno je razloženo v MN 10. Prvih sedem skupin “dobrih stanj” (§§15–21) tvori sedemintrideset potrebščin za prebujenje (*bodhipakkhiyā dhammā*).

[3] Kasiṇa je predmet meditacije, ki izhaja iz fizične naprave, ki zagotavlja podporo za pridobitev notranje vizualiziranega znaka. Tako, na primer, se lahko disk narejen iz gline uporabi kot predmet za prakso zemeljske kasiṇe, vrč z vodo za prakticiranje vodne kasiṇe.

[4] Prisproda za džhāne se tudi pojavi v MN 39.

[5] §§29–36 opiše osem vrst višje vednosti, ki so v Sāmaññaphala Sutti označene kot vzvišeni sadeži asketstva.

(MN 78) Samaṇamaṇḍikā Sutta - Samaṇamaṇḍikāputta

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Takrat je bil popotnik Uggāhamāna Samaṇamaṇḍikāputta v Mallikājevem parku, dvorani za filozofske debate, skupaj z veliko privrženimi popotniki, z ne manj kot tristo popotniki.

2. Tesar Pañcakanga je opoldne odšel iz Sāvattḥīja z namenom, da vidi Blaženega. Pomislil je: “Sedaj ni pravi čas, da vidim Blaženega; on se je vendar v umaknil. In ni pravi čas videti menihe, ki so vredni spoštovanja; oni so se vendar umaknili. Kaj če grem do Mallikājevega parka, do popotnika Uggāhamāna Samaṇamaṇḍikāputte?” In je odšel do Mallikājevega parka.

3. Takrat je popotnik Uggāhamāna sedel z veliko skupino popotnikov, ki so povzročali nemir in se glasno in hrupno pogovarjali o mnogih posvetnih stvareh, kot je o kraljih, o visoki družbi, ministrih, armadah, nevarnostih, bitkah, hrani, pijači, obleki, posteljah, cvetnih vencih, parfumih, sorodnikih, vozilih, vaseh, mestih, mestnih okoliših, deželah, ženskah, junakih, ulicah, izviri, mrtvih, malenkostih, o izvoru sveta, izvoru morja, če so stvari tako ali niso tako.

Takrat je popotnik Uggāhamāna Samaṇamaṇḍikāputta zagledal v daljavi prihajati tesarja Pañcakanga. Ko ga je zagledal, je umiril svojo družbo: “Gospodje, bodite tiho; gospodje ne delajte hrupa. Prihaja tesar Pañcakanga, učenec asketa Gotame, eden od asketov Gotame, belo oblečenih laičnih učencev, ki so v Sāvattḥīju. Ti častiti imajo radi tišino; so disciplinirani in tihi; priporočajo tišino. Če bo našel našo družbo v tišini, si bo morda premislil in se nam pridružil.” In popotniki so utihnil.

4. Tesar Pañcakanga je prišel do popotnika Uggāhamāna in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran. Popotnik Uggāhamāna mu je rekel:

(ŠTIRI KVALITETE)

5. "Tesar, ko človek ima štiri kvalitete, ga opišem kot izpopolnjenega v tem kar je dobro, popolnega v tem kar je dobro, tega, ki je dosegel največji dosežek, nepremagljivega asketa. Katere štiri? Tako on ne dela zlih telesnih dejanj, ne govori zlega govora, nima nobenih zlih namenov, in se ne preživlja na škodljiv način. Ko ima človek te štiri kvalitete, ga opišem kot izpopolnjenega v tem kar je dobro, popolnega v tem kar je dobro, da je dosegel največji dosežek, nepremagljivega asketa."

6. Tesar Pañcakanga ni niti potrdil niti zavrgel besed popotnika Uggāhamāna. Vstal je iz svojega sedeža in odšel stran, misleč: "Izvedel bom pomen te trditve v prisotnosti Blaženega."

7. Potem je odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in povedal Blaženemu svoj celotni pogovor s popotnikom Uggāhamānom. Nato je Blaženi rekel:

8. "Če je to bilo tako, tesar, potem je mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu izpopolnjen v tem kar je dobro, popoln v tem kar je dobro, dosegel največji dosežek, nepremagljivega asketa, v skladu s trditvijo popotnika Uggāhamāna. Ker mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu nima niti pojma o 'telesu,' zato kako bi lahko napravil zlo delo, ki presega zgolj zvijanje? Mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu nima niti pojma o 'govoru,' zato kako bi lahko govoril zli govor, ki presega zgolj cmerjenje. Mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu nima niti pojma o 'namenu,' zato kako bi lahko imel zle namene, ki presegajo zgolj čemernost? Mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu nima niti pojma o 'preživljanju,' zato kako bi se lahko preživljal na zli način, ki presega sesanje materinih prsi? Če je to bilo tako, tesar, potem je mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu izpopolnjen v tem kar je dobro ... v skladu s trditvijo popotnika Uggāhamāna.

Ko ima človek štiri kvalitete, tesar, ga ne opišem kot izpolnjenega v tem, kar je dobro ali popolnega v tem kar je dobro ali da je dosegel največji dosežek, nepremagljivega asketa, ampak kot nekoga, ki je v isti kategoriji kot mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu. Katere štiri kvalitete? Tako ne dela zlih dejanj, ne govori zlega govora, nima zlih namenov in se ne preživlja na zli način. Ko ima človek te štiri kvalitete, ga opišem ne kot izpolnjenega ... ampak kot nekoga, ki je v isti kategoriji kot mlad nežen dojenček ležeč na trebuhu.

(DESET KVALITET)

9. Ko ima človek deset kvalitet, tesar, ga opišem kot izpolnjenega v tem, kar je dobro ali popolnega v tem kar je dobro ali da je dosegel največji dosežek, nepremagljivega asketa. [Toda najprej] pravim, mora biti razumljeno tako: 'To so slabe navade,' in

potemtakem: 'Slabe navade izvirajo iz tega,' in potemtakem: 'Slabe navade tukaj prenehajo brez ostanka,' in potemtakem: 'Ta, ki prakticira na tak način, prakticira pot do prenehanja slabih navad.' In jaz pravim, razumljeno mora biti: 'To so dobre navade,' in potemtakem: 'Dobre navade izvirajo iz tega,' in potemtakem: 'Dobre navade tukaj prenehajo brez ostanka,' in potemtakem: 'Ta, ki prakticira na tak način, prakticira pot do prenehanja dobrih navad.' In jaz pravim, razumljeno mora biti: 'To so slabi nameni,' in potemtakem: 'Slabi nameni izvirajo iz tega,' in potemtakem: 'Slabi nameni tukaj prenehajo brez ostanka' in potemtakem: 'Ta, ki prakticira na tak način, prakticira pot do prenehanja slabih namenov.' In jaz pravim, razumljeno mora biti: 'To so dobri nameni,' in potemtakem: 'Dobri nameni izvirajo iz tega,' in potemtakem: 'Dobri nameni prenehajo tukaj brez ostanka,' in potemtakem: 'Ta, ki prakticira na tak način, prakticira pot do prenehanja dobrih namenov.'

(SLABE IN DOBRE NAVADE)

10. Kaj so slabe navade? To so slaba dejanja s telesom, slaba dejanja v govoru in slab način življenja. To se imenuje slabe navade.

In od kod izvirajo te slabe navade? Njihov izvor je določen: treba je reči, da izvirajo iz uma. Kakšnega uma? Čeprav je um večplasten, raznolik in ima različne vidike, obstaja um prizadet s poželenjem, sovraštvom in zablodo. Slabe navade izvirajo od tega.

In kje te slabe navade prenehajo brez ostanka? Njihovo prenehanje je določeno: menih opusti napačno obnašanje s telesom in razvije dobro obnašanje s telesom; opusti napačno obnašanje v govoru in razvije dobro obnašanje v govoru; opusti napačno obnašanje v umu in razvije dobro obnašanje v umu; opusti napačen način življenja in razvije pravilen način življenja. Tukaj slabe navade prenehajo brez ostanka.

In kako s prakticiranjem prakticira pot do prenehanja slabih navad? Menih prebudi vnemo po nenastajanju nenastalih zlih slabih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. Prebudi vnemo po opuščanju nastalih zlih slabih stanj ... Prebudi vnemo po nastajanju nenastalih dobrih stanj ... Prebudi vnemo po nadaljevanju, ne-izginotju, ojačitvi, povečanju in izpolnitvi z razvijanjem nastalih dobrih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. Ko tako vadi, prakticira pot do prenehanja slabih navad.

11. Kaj so dobre navade? To so dobra dejanja s telesom, dobra dejanja v govoru in prečiščenost načina življenja. Te se imenujejo dobre navade.

In od kod izvirajo te dobre navade? Njihov izvor je določen: treba je reči, da izvirajo iz uma. Kakšnega uma? Čeprav je um večplasten, raznolik in ima različne vidike, obstaja um, ki ni pod vplivom poželenja, sovraštva ali zablode. Dobre navade izvirajo od tega.

In kje te dobre navade prenehajo brez ostanka? Njihovo prenehanje je določeno: menih je kreposten, toda on se ne poistoveti s svojo krepostjo in razume kot dejansko je ta

osvoboditev uma in osvoboditev z modrostjo, kjer te dobre navade izginejo brez ostanka.

In kako s prakticiranjem uresničuje pot do prenehanja dobrih navad? Menih prebudi vnemo po nenastajanju nenastalih zlih slabih stanj ... po nadaljevanju, ne-izginotju, ojačitvi, povečanju in izpolnitvi z razvijanjem nastalih dobrih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. Ko tako vadi, prakticira pot do prenehanja dobrih navad.

(SLABI IN DOBRI NAMENI)

12. Kaj so slabi nameni? To je namen želje po čutnosti, namen zlobnosti, namen krutosti. Ti se imenujejo slabi nameni.

In od kod izvirajo ti slabi nameni? Njihov izvor je določen: treba je reči, da izvirajo iz zaznave. Kakšne zaznave? Čeprav je zaznava večplastna, raznolika in ima različne vidike, obstaja zaznava želje po čutnosti, zaznava zlobnosti in zaznava krutosti. Slabi nameni izvirajo od tega.

In kje ti slabi nameni prenehajo brez ostanka? Njihovo prenehanje je določeno: popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Tukaj slabi nameni prenehajo brez ostanka.

In kako s prakticiranjem uresničuje pot do prenehanja slabih namenov? Menih prebudi vnemo po nenastajanju nenastalih zlih slabih stanj ... po nadaljevanju, ne-izginotju, ojačitvi, povečanju in izpolnitvi z razvijanjem nastalih dobrih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. Ko tako vadi, prakticira pot do prenehanja slabih namenov.

13. Kaj so dobri nameni? To so nameni odpovedi, namen ne-zlobnosti in namen ne-krutosti. Ti se imenujejo dobri nameni.

In od kod izvirajo ti dobri nameni? Njihov izvor je določen: treba je reči, da izvirajo iz zaznave. Kakšne zaznave? Čeprav je zaznava večplastna, raznolika in ima različne vidike, obstaja zaznava odpovedi, zaznava ne-zlobnosti in zaznava ne-krutosti. Dobri nameni izvirajo od tega.

In kje ti dobri nameni prenehajo brez ostanka? Njihovo prenehanje je določeno: z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Tukaj ti dobri nameni prenehajo brez ostanka.

In kako s prakticiranjem uresničuje pot do prenehanja dobrih namenov? Menih prebudi vnemo po nenastajanju nenastalih zlih slabih stanj ... po nadaljevanju, ne-izginotju, ojačitvi, povečanju in izpolnitvi z razvijanjem nastalih dobrih stanj, in napravi napor,

vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. Ko tako vadi, prakticira pot do prenehanja dobrih namenov.

14. Sedaj, tesar, ko ima človek teh deset kvalit, ga opišem kot izpolnjenega v tem, kar je dobro ali popolnega v tem kar je dobro ali da je dosegel največji dosežek ali tega, ki je dosegel največji dosežek, nepremagljivega asketa? Tukaj ima menih pravilni pogled nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilna misel nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilni govor nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilno dejanje nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilni način življenja nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilni napor nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilno pozornost nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilno zbranost nekoga, ki je onkraj vadbe, pravilno vednost nekoga, ki je onkraj vadbe, in pravilno odrešitev nekoga, ki je onkraj vadbe. Ko ima človek teh deset kvalit, ga opišem kot izpolnjenega v tem kar je dobro, popolnega v tem kar je dobro, tega, ki je dosegel največji dosežek, nepremagljivega asketa.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Tesar Pañcakanga je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 79) Culasakuludayi Sutta - Kratko učenje Sakuludāyinu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice. Takrat se je popotnik Sakuludāyin zadrževal z veliko skupino popotnikov v pavjem zatočišču v Popotnikovem parku.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Rādžagah po miloščino. Potem je pomislil: “Saj je vendar prezgodaj, da grem po miloščino v Rādžagah. Kaj če grem k popotniku Sakuludāyinu v pavje zatočišče v Popotnikovem parku.”

3. In Blaženi je odšel v pavje zatočišče v Popotnikovem parku. Takrat je popotnik Sakuludāyin sedel z veliko skupino popotnikov, ki so delali nemir in se glasno in hrupno pogovarjali o veliko posvetnih stvareh, kot je o kraljih, o visoki družbi, ministrih, armadah, nevarnostih, bitkah, hrani, pijači, obleki, posteljah, cvetnih vencih, parfumih, sorodnikih, vozilih, vaseh, mestih, mestnih okoliših, deželah, ženskah, junakih, ulicah, izviri, mrtvih, malenkostih, o izvoru sveta, izvoru morja, če so stvari tako ali niso tako. Takrat je popotnik Sakuludāyin zagledal Blaženega prihajati v daljavi. Ko ga je zagledal, je umiril svojo skupino: “Gospodje, bodite tiho; gospodje ne delajte hrupa. Prihaja asket

Gotama. Ta častiti ima rad tišino in priporoča tišino. Če bo našel našo skupino v tišini, bo morda pomislil, da se nam pridruži.” In popotniki so utihnili.

4. Blaženi je prišel do popotnika Sakuludāyina, ki mu je rekel: “Naj Blaženi pride, častiti gospod! Pozdrav Blaženemu! Dolgo tega je, kar je Blaženi našel priložnost priti sem. Naj Blaženi sede; ta sedež je pripravljen.”

Blaženi je sedel na pripravljen sedež in popotnik Sakuludāyin je izbral nižji sedež in sedel na stran.

Ko je tako naredil, ga je Blaženi vprašal: “Zaradi kakšne razprave sedite skupaj tukaj in sedaj Udāyin? In kakšna je bila vaša razprava, ki je bila prekinjena?”

5. “Častiti gospod, pustimo razpravo zaradi katere sedimo zdaj tukaj. Blaženi lahko o njej sliši kasneje. Častiti gospod, ko ne pridem na to zborovanje, tam sedeči govorijo mnogo vrst nesmiselnih pogovorov. Toda, ko pridem na to zborovanje, me sedeči gledajo in si mislijo: ‘Naj slišimo Dhammo, ki jo razodeva asket Udāyin.’ Vendar, ko pride Blaženi, potem oboji, jaz in ta zbor, sedimo in gledamo Blaženega in si mislimo: ‘Naj slišimo Dhammo, ki jo razlaga Blaženi.’”

6. “Potem, Udāyin, predlagaj nekaj, o čemer bi moral govoriti.”

(VSEVEDNOST)

“Častiti gospod, v zadnjih dneh je nekdo trdil, da je vseveden in vse vidi, da ima popolno vednost in modrost: ‘Če hodim ali stojim ali spim ali sem buden, sta v meni vednost in vizija neprestano in neprekinjeno prisotna.’ Ko ga vprašam o preteklosti, se izmika, vodi pogovor stran in kaže jezo, sovraštvo in grenkobo. Potem sem se spomnil na Blaženega: ‘Ah, gotovo je Blaženi, gotovo je Vzvišeni tisti, ki je spreten v teh rečeh.’”

“Toda, Udāyin, kdo je bil ta, ki je trdil, da je vseveden in vseviden ... vendar, ko je bil vprašan o preteklosti, se je izmaknil, vodil pogovor na stran in pokazal jezo, sovraštvo in grenkobo?”

“To je bil džainist Nātaputta, častiti gospod.”

7. “Udāyin, če bi se moral nekdo spomniti svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev ... potemtakem, se bi z njihovimi vidiki in podrobnostmi moral spomniti svojih mnogoterih preteklih življenj, potem bi mi bodisi lahko postavil vprašanje o preteklosti ali bi mu jaz lahko postavil vprašanje o preteklosti, in on bi morda zadovoljil moj um z njegovim odgovorom na moje vprašanje ali bi morda jaz zadovoljil njegov um z mojim odgovorom na njegovo vprašanje. Če bi nekdo z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna ... in razumel, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji, potem bodisi mi lahko postavi vprašanje o prihodnosti in jaz mu lahko postavim vprašanje o prihodnosti in on lahko

zadovolji moj um z njegovim odgovorom in jaz lahko zadovoljim njegov um z mojim odgovorom na njegovo vprašanje. Toda pustimo preteklost Udāyin, pustimo prihodnost. Jaz te bom učil Dhammo: Ko to obstaja, tisto nastane; z nastankom tega, tisto nastane. Ko to ne obstaja, tisto ne nastane; s prenehanjem tega, tisto preneha.”

8. “Častiti gospod, jaz se ne morem spomniti s svojimi vidiki in podrobnostmi vsega tega, kar sem doživel v tej sedanji eksistenci, zato, kako bi se spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev ... z njihovimi vidiki in podrobnostmi, kot se to Blaženi? Jaz ne morem videti niti blatnega škrata, zato, kako naj z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidim bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna ... in razumel, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji, kot to počne Blaženi? Toda, častiti gospod, ko mi je Blaženi rekel: ‘Pusti preteklost, Udāyin, pusti prihodnost. Učil te bom Dhammo: Ko to obstaja, tisto nastane; z nastankom tega, tisto nastane. Ko to ne obstaja, tisto ne nastane; s prenehanjem tega, tisto preneha’ – to mi je celo bolj nejasno. Morda, častiti gospod, lahko jaz zadovoljim um Blaženega z odgovorom na vprašanje o nauku našega učitelja.”

9. “No, Udāyin, kaj se uči v nauku tvojega učitelja?”

(LEPOTA)

“Častiti gospod, v nauku našega učitelja se uči: ‘To je popolna lepota, to je popolna lepota!’”

“Toda, Udāyin, ker se uči v nauku tvojega učitelja: ‘To je popolna lepota, to je popolna lepota!’ – kaj je popolna lepota?”

“Častiti gospod, ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena s katerokoli drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena.”

“Toda, Udāyin, kaj je ta lepota, ki ni presežena s katerokoli drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena?”

“Častiti gospod, ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena s katerokoli drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena.”

10. “Udāyin, na ta način lahko nadaljuješ še dolgo časa. Ti rečeš: ‘Častiti gospod, ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena s katerokoli drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena,’ vendar ne nakažeš, kakšna je ta lepota. Predpostavimo, da je človek rekel: ‘Zaljubljen sem v najlepšo dekle v tej deželi.’ Potem bi ga vprašali: ‘Dobri človek, to najlepše dekle v deželi, v katero si zaljubljen – ali veš, je iz kaste plemičev ali kaste brahminov ali kaste trgovcev ali kaste delavcev?’ In on bi odgovoril: ‘Ne.’ Potem bi ga vprašali: ‘Dobri človek, to najlepše dekle v deželi, v katero si zaljubljen – ali veš, kako ji je ime in iz katerega naroda je? ... Ali je visoka ali nizka ali srednje višine? ... Ali je temne ali rjave ali zlate barve kože? ... V kateri vasi ali mestu živi?’ In on bi odvrnil: ‘Ne.’

In potem bi ga vprašali: 'Dobri človek, ali potem ljubiš dekle, ki je nisi nikoli spoznal ali videl?' In on bi odgovoril: 'Da.' Kaj misliš, Udāyin, če je to tako, ali ne bi ta človek govoril neumnosti?"

"Gotovo, častiti gospod, če je to tako, bi ta človek govoril neumnosti."

"Toda na isti način, Udāyin, ti praviš: 'Ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena s katerokoli drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena,' vendar ne nakažeš, kaj je ta lepota."

11. "Častiti gospod, tako kot čudovit berilov dragulj, ki je kakor čista voda, z osmimi ploskvami, dobro rezan, leži na rdečem brokatu, žari, sije in se sveti, takšne lepote je sestvo [ki preživi] nedotaknjeno po smrti."

12. "Kaj misliš, Udāyin? Ta čudovit berilov dragulj, ki je kakor čista voda, z osmimi ploskvami, dobro rezan leži na rdečem brokatu, žari, sije in se sveti, ali pa kresnica v trdi temi noči – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Kresnica v trdi temi noči, častiti gospod."

13. "Kaj misliš, Udāyin? Ta kresnica v trdi temi noči ali oljna svetilka v trdi temi noči – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Oljna svetilka, častiti gospod."

14. "Kaj misliš, Udāyin? Ta oljna svetilka v trdi temi noči ali velik kres v trdi temi noči – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Velik kres, častiti gospod."

15. "Kaj misliš, Udāyin? Ta velik kres v trdi temi noči ali zvezda danica na jasnem nebu brez oblakov – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Zvezda danica na jasnem nebu brez oblakov, častiti gospod."

16. "Kaj misliš, Udāyin? Zvezda danica na jasnem nebu brez oblakov ali polna luna opolnoči na jasnem nebu brez oblakov na dan Uposathe petnajstega – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Polna luna opolnoči na jasnem nebu brez oblakov na dan Uposathe petnajstega, častiti gospod."

17. "Kaj misliš, Udāyin? Polna luna opolnoči na jasnem nebu brez oblakov na dan Uposathe petnajstega, ali polni disk sonca opoldne na jasnem nebu brez oblakov v jeseni v zadnjem mesecu deževnega obdobja – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Polni disk sonca opoldne na jasnem nebu brez oblakov v jeseni v zadnjem mesecu deževnega obdobja, častiti gospod."

18. "Poleg tega, Udāyin, jaz vem za zelo veliko božanstev [s katerih lepoto] se ne moreta primerjati sisanje sonca in lune, vendar ne rečem, da ne obstaja druga lepota, ki je večja ali bolj vzvišena, kot je ta lepota. Toda ti, Udāyin, o tej lepoti, ki je nižja in manjvredna, kot je ta od kresnice, praviš: 'To je popolna lepota,' vendar ne nakažeš, kaj je ta lepota."

19. "Blaženi je zaključil z razpravo; vzvišeni je zaključil z razpravo."

“Toda, Udāyin, zakaj praviš to?”

“Častiti gospod, v nauku našega učitelja se uči: ‘To je popolna lepota, to je popolna lepota.’ Toda, ko Blaženi pritisne na nas in nas izpraša in navzkrižno zasliši o nauku našega učitelja, se najdemo prazni, votli in zmotni.”

(PRIJETEN SVET)

20. “Kaj misliš, Udāyin, ali obstaja popolnoma prijeten svet? Ali obstaja praktičen način, kako uresničiti popolnoma prijeten svet?”

“Častiti gospod, v nauku našega učitelja se uči: ‘Obstaja popolnoma prijeten svet; obstaja praktičen način kako uresničiti popolnoma prijeten svet.’”

21. “Toda, Udāyin, kakšen je praktičen način uresničiti popolnoma prijeten svet?”

“Častiti gospod, ko se opusti ubijanje živih bitij, se človek vzdrži ubijanja živih bitij; ko se opusti jemanja tega, kar ni dano, se človek vzdrži jemanja tega, kar ni dano; ko se opusti napačno ravnanje v čutnosti, se človek vzdrži od napačnega ravnanja v čutnosti; ko se opusti napačni govor, se človek vzdrži napačnega govora; ali drugače, človek se loti in prakticira neko vrsto asketizma. To je praktičen način, kako uresničiti popolnoma prijeten svet.”

22. “Kaj misliš, Udāyin? Ko človek opusti ubijanje živih bitij in se vzdrži od ubijanja živih bitij, ali njegovo sebstvo potem čuti samo prijetnost ali oboje, prijetnost in neprijetnost?”

“Oboje, prijetnost in neprijetnost, častiti gospod.”

“Kaj misliš, Udāyin? Ko človek opusti jemanje tega kar ni dano in se vzdrži jemanja tega kar ni dano ... ko opusti slabo obnašanje v čutnosti ... ko opusti lažnivi govor in se vzdrži lažnivega govora, ali njegovo sebstvo čuti samo prijetnost ali oboje, prijetnost in neprijetnost?”

“Oboje, prijetnost in neprijetnost.”

“Kaj misliš, Udāyin? Ko se loti in prakticira neko vrsto asketizma, ali njegovo sebstvo potem čuti samo prijetnost ali prijetnost in neprijetnost?”

“Oboje, prijetnost in neprijetnost, častiti gospod.”

“Kaj misliš, Udāyin? Ali se uresničenje popolnoma prijetnega sveta uresničuje skozi sledenje poti mešanice prijetnosti in neprijetnosti?”

23. “Blaženi je zaključil z razgovorom; vzvišeni je zaključil z razgovorom.”

“Toda, Udāyin, zakaj to praviš?”

“Častiti gospod, v učenju našega učitelja se uči:

‘Obstaja popolnoma prijeten svet; obstaja praktičen način za uresničitev popolnoma prijetnega sveta.’ Toda, ko Blaženi pritisne na nas in nas izpraša in navzkrižno zasliši o nauku našega učitelja, se najdemo prazni, votli in zmotni. Toda, častiti gospod, ali obstaja popolnoma prijeten svet? Ali obstaja praktičen način za uresničenje popolnoma prijetnega sveta?”

24. “Obstaja popolnoma prijeten svet, Udāyin; obstaja praktičen način za uresničitev popolnoma prijetnega sveta.”

“Častiti gospod, kakšen je ta praktičen način za uresničenje popolnoma prijetnega sveta?”

25. “Tako, Udāyin, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... Z umirjanjem misli in razmišljanja, on vstopi in biva v drugi džhāni ... v tretji džhāni ... To je praktični način za uresničenje popolnoma prijetnega sveta.”

“Častiti gospod, to ni praktičen način za uresničenje popolnoma prijetnega sveta; na tej točki je že bil uresničen popolnoma prijeten svet.”

“Udāyin, na tej točki še ni bil uresničen popolnoma prijeten svet; to je samo praktičen način za uresničenje popolnoma prijetnega sveta.”

26. Ko je bilo to rečeno, so zbrani okoli popotnika Sakuludāyina napravili nemir, ko so glasno in hrupno zavpili: “Izgubljeni smo skupaj z učenji našega učitelja! Izgubljeni smo skupaj z učenji našega učitelja! Mi ne vemo ničesar višjega od tega!”

Potem je Sakuludāyin utišal te popotnike in vprašal Blaženega:

27. “Častiti gospod, na kateri točki je uresničen popolnoma prijeten svet?”

“Udāyin, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. On biva s tistimi božanstvi, ki so se pojavila v popolnoma prijetnem svetu in govori z njimi in vstopi v pogovor z njimi. Na tej točki je popolnoma prijeten svet uresničen.”

28. “Častiti gospod, sigurno je zaradi uresničenja tega popolnoma prijetnega sveta, da menihi živijo sveto življenje pod Blaženim.”

“Ni zaradi uresničenja tega popolnoma prijetnega sveta, da menihi živijo sveto življenje pod mano. Obstajajo druga stanja, Udāyin, višja in bolj prefinjena [od teh] in zaradi njihovega uresničenja menihi živijo sveto življenje pod menoj.”

“Kaj so ta višja in bolj prefinjena stanja, častiti gospod, da zaradi njihovega uresničenja menihi živijo sveto življenje pod Blaženim?”

(URESNIČENJE VIŠJIH IN BOLJ PREFINJENIH STANJ)

29. “Udāyin, Tathāgata se pojavi v svet, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

30. Gospodar ali gospodarjev sin ali nekdo, ki je rojen v nekem drugem plemenu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, razmišlja tako: ‘Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo. Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumena oblačila in gre naprej iz življenja gospodarja v brezdomstvo.

31. Ko je tako šel naprej in imel meniško šolanje in način življenja, se z opustitvijo ubijanja živih bitij vzdrži ubijanja živih bitij; s palico in orožjem odloženim na stran, zavestno in milostno biva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega, kar ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar ni dano; jemlje samo to, kar je dano, pričakuje le to, kar je dano, ko ne krade, on biva v čistosti. Z opustitvijo življenja, ki ni v celibatu, se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži vulgarne prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo napačnega govora se vzdrži napačnega govora; govori resnico, se drži resnice, je vreden zaupanja in zanesljiv, ta, ki ni goljuf sveta. Z opustitvijo zlonamerne govora, se vzdrži zlonamerne govora; drugje ne ponavlja, kar je slišal tukaj, z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od teh, niti ne ponavlja tem ljudem, kar je slišal nekje, z namenom, da razdvaja [te ljudi] od teh; tako je on tisti, ki združuje te, ki so razdeljeni, zagovornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli v slogi, je govorec besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori takšne besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeče, saj gredo do srca, so vljudne, ki si jih veliko želi in so mnogim prijetne. Z opustitvijo ogovarjanja se vzdrži ogovarjanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne, koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Prakticira hranjenje enkrat na dan, vzdrži se jesti ponoči in zunaj pravilnega časa. Vzdrži se plesa, petja, glasbe, in gledaliških predstav. Vzdrži se nošenja okrasnih vencev, olepševanja sebe z vonjavami in mažami. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovega žita. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja perutnine in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, goveda, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in zemlje. Vzdrži se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se lažnih uteži, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se goljufanja, varanja in sleparstva. Vzdrži se poškodovanja, umorov, ugrabitev, razbojništva, plenjenja in nasilja.

32. Zadovoljen postane z oblačili, da zaščiti telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Prav tako kot ptica, kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot s svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z oblačili s katerimi zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Ko ima to sestavino plemenite kreposti, doživi v sebi blaženost brezhibnosti.

33. Ko vidi obliko z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti. Ker, če pusti sposobnost oči nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, on prakticira pot njihove zadržanosti, straži sposobnost oči, se zaveže zadržanosti sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko vonja vonj z nosom ... Ko okuša okus z jezikom ... Ko tipa otipljivosti s telesom ... Ko spoznava pojav z umom, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Ker, če pusti sposobnost uma nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, on prakticira pot njegove zadržanosti, straži sposobnost uma, se zaveže zadržanosti sposobnosti uma. Ko ima to plemenito zadržanost sposobnosti, doživlja v sebi blaženost neomadeževanosti.

34. On postane ta, ki deluje z zavedanjem, ko gre naprej in se vrača; ki deluje z zavedanjem, ko gleda naprej in gleda stran; ki deluje z zavedanjem, ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem, ko nosi svoja oblačila in nosi svoje zunanje oblačilo in skledo; ki deluje z zavedanjem, ko je, pije, požira hrano in jo okuša; ki deluje z zavedanjem, ko odvaja blato in urinira; ki deluje z zavedanjem, ko hodi, stoji, sedi zaspil, se zbudi, govori in je tiho.

35. Ko ima ta agregat plemenite kreposti in to plemenito zadržanost sposobnosti in ko ima to plemenito pozornost in zavedanje, se zateče k osamljenemu počivališču: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame.

36. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Z opustitvijo želja po svetu, biva z umom prostim

želja; svoj um očisti želja. Z opustitvijo zlobe in sovraštva, biva z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobe in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, biva prost od otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; svoj um očisti nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; svoj um očisti dvoma.

37. Ko je tako odstranjenih teh pet ovir, onesnaženj uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... To, Udāyin, je višje in bolj prefinjeno stanje, zaradi uresničenja katerega menihi živijo sveto življenje pod menoj.

38. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, ima notranjo samozavest in poenotenje uma, je brez misli in razmišljanja in ima zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti.

39. Ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.'

40. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Tudi to, Udāyin, je višje in bolj prefinjeno stanje, zaradi uresničenja katerega menihi živijo sveto življenje pod menoj.

41. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se z njihovimi vidiki in podrobnostmi spomni svojih mnogoterih preteklih življenj. Tudi to, Udāyin, je višje in bolj prefinjeno stanje, zaradi uresničenja katerega menihi živijo sveto življenje pod menoj.

42. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi

bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja gredo dalje v skladu s svojimi dejanji. Tudi to, Udāyin, je višje in bolj prefinjeno stanje, zaradi uresničenja katerega menihi živijo sveto življenje pod menoj.

43. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o uničenju vplivov. Razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.' Razume kot v resnici je: 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

44. Ko ve in vidi to, je njegov um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.' Tudi to, Udāyin, je višje in bolj prefinjeno stanje, zaradi uresničenja katerega menihi živijo sveto življenje pod menoj.

To, Udāyin, so ta višja in bolj prefinjena stanja, zaradi uresničenja katerih menihi živijo sveto življenje pod menoj."

45. Ko je bilo to rečeno, je popotnik Sakuludāyin rekel Blaženemu: "Veličastno, častiti gospod! Veličastno, častiti gospod! Blaženi je naredil Dhammo jasno na mnogo načinov, kot da bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil, ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Jaz grem k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k meniški Saṅghi. Sprejel bom hojo naprej pod Blaženim, častiti gospod, sprejel bom popolno sprejetost."

46. Ko je bilo to rečeno, so zbrani nagovorili popotnika Sakuludāyina: "Ne živite svetega življenja pod asketom Gotamo, mojster Udāyin. Ker ste učitelj, mojster Udāyin, ne živite kot učenec. Če mojster Udāyin to naredi, bi bilo to tako, kot bi dragocen bokal za vodo postal navaden lončeni vrč. Ne živite svetega življenja pod asketom Gotamo, mojster Udāyin. Ker ste učitelj, mojster Udāyin, ne živite kot učenec."

Tako so zbrani popotniku Sakuludāyinu preprečili življenje svetega življenja pod Blaženim.

(MN 80) Vekhanassa Sutta - Vekhanassiju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je popotnik Vekhanassa odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je stal na strani in v prisotnosti Blaženega izgovoril ta vzklik:

(POPOLNA LEPOTA)

“To je popolna lepota, to je popolna lepota!”

“Toda, Kaccāna, zakaj praviš: ‘To je popolna lepota, to je popolna lepota!’? Kaj je ta popolna lepota?”

»Mojster Gotama, ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena z nobeno drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena.»

“Toda, Kaccāna, kaj je ta lepota, ki ni presežena z nobeno drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena?”

“Mojster Gotama, ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena z nobeno drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena.»

3. “Kaccāna, na ta način lahko nadaljuješ še dolgo časa. Ti rečeš: ‘Častiti gospod, ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena s katerokoli drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena,’ vendar ne nakažeš, kakšna je ta lepota. Predpostavimo, da je človek rekel: ‘Zaljubljen sem v najlepšo dekle v tej deželi.’ Potem bi ga vprašali: ‘Dobro človek, to najlepše dekle v deželi, v katero si zaljubljen – ali veš, je iz kaste plemičev ali kaste brahminov ali kaste trgovcev ali kaste delavcev?’ In on bi odgovoril: ‘Ne.’ Potem bi ga vprašali: ‘Dobro človek, to najlepše dekle v deželi, v katero si zaljubljen – ali veš, kako ji je ime in iz katerega naroda je? ... Ali je visoka ali nizka ali srednje višine? ... Ali je temne ali rjave ali zlate barve kože? ... V kateri vasi ali mestu živi?’ In on bi odvrnil: ‘Ne.’ In potem bi ga vprašali: ‘Dobro človek, ali potem ljubiš dekle, ki je nisi nikoli spoznal ali

videl?' In on bi odgovoril: 'Da.' Kaj misliš, Kaccāna, če je to tako, ali ne bi ta človek govoril neumnosti?"

"Gotovo, častiti gospod, če je to tako, bi ta človek govoril neumnosti."

"Toda na isti način, Kaccāna, ti praviš: 'Ta lepota je popolna lepota, ki ni presežena s katerokoli drugo lepoto, ki je večja ali bolj vzvišena,' vendar ne nakažeš, kaj je ta lepota."

4. "Častiti gospod, tako kot čudovit berilov dragulj, ki je kakor čista voda, z osmimi ploskvami, dobro rezan, leži na rdečem brokatu, žari, sije in se sveti, takšne lepote je sestvo [ki preživi] nedotaknjeno po smrti."

5. "Kaj misliš, Kaccāna? Ta čudovit berilov dragulj, ki je kakor čista voda, z osmimi ploskvami, dobro rezan leži na rdečem brokatu, žari, sije in se sveti, ali pa kresnica v trdi temi noči – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Kresnica v trdi temi noči, častiti gospod."

6. "Kaj misliš, Kaccāna? Ta kresnica v trdi temi noči ali oljna svetilka v trdi temi noči – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Oljna svetilka, častiti gospod."

7. "Kaj misliš, Kaccāna? Ta oljna svetilka v trdi temi noči ali velik kres v trdi temi noči – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Velik kres, častiti gospod."

8. "Kaj misliš, Kaccāna? Ta velik kres v trdi temi noči ali zvezda danica na jasnem nebu brez oblakov – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Zvezda danica na jasnem nebu brez oblakov, častiti gospod."

9. "Kaj misliš, Kaccāna? Zvezda danica na jasnem nebu brez oblakov ali polna luna opolnoči na jasnem nebu brez oblakov na dan Uposathe petnajstega – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Polna luna opolnoči na jasnem nebu brez oblakov na dan Uposathe petnajstega, častiti gospod."

10. "Kaj misliš, Kaccāna? Polna luna opolnoči na jasnem nebu brez oblakov na dan Uposathe petnajstega, ali polni disk sonca opoldne na jasnem nebu brez oblakov v jeseni v zadnjem mesecu deževnega obdobja – od teh dveh, kdo daje sijaj, ki je bolj odličen in vzvišen?" – "Polni disk sonca opoldne na jasnem nebu brez oblakov v jeseni v zadnjem mesecu deževnega obdobja, častiti gospod."

11. "Poleg tega, Kaccāna, jaz vem za zelo veliko božanstev [s katerih lepoto] se ne moreta primerjati sisanje sonca in lune, vendar ne rečem, da tam ni druge lepote, ki je večja ali bolj vzvišena kot je ta lepota. Toda ti, o tej lepoti, ki je nižja in manjvredna kot je ta od kresnice, praviš: 'To je popolna lepota,' vendar ne nakazuješ, kaj je ta lepota."

12. Kaccāna, obstaja pet vezi čutnosti. Katerih pet? Oblike prepoznane z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in

izzivajo poželenje. Zvoki prepoznani z ušesi ... Vonji prepoznani z nosom ... Okusi prepoznani z jezikom ... Tipnosti prepoznane s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti.

13. Sedaj, Kaccāna, užitek in veselje, ki nastaneta v odvisnosti od petih vezi čutnosti, se imenuje čutnost. Tako čutnost [nastane] skozi čutne užitke, toda onstran čutnega užitka je užitek, ki je večji od čutnega in ta se razglaša za največjega med njimi.”

14. Ko je bilo to rečeno, je popotnik Vekhanassa rekel: “To je čudovito, mojster Gotama, to je sijajno, kako dobro je to mojster Gotama izrazil: ‘Tako čutni užitek [nastane] skozi čutne užitke, toda onstran čutnega užitka je užitek, ki je večji od čutnega, in ta se razglaša za največjega med njimi.’”

“Kaccāna, za vas, ki imate drugačen pogled, ki sprejemate drugačno učenje, ki odobrite drugačno učenje, ki sledite drugačni vadbi, ki sledite drugačnemu učitelju, je težko vedeti, kaj je čutnost ali kaj je čutni užitek ali kakšen je užitek, ki je večji od čutnega. Toda ti menihi, ki so arahanti z uničenimi vplivi, ki so živeli sveto življenje, naredili kar je bilo treba, odložili breme, dosegli resnični cilj, uničili ovire eksistence in so popolnoma osvobojeni skozi končno vednost – oni so tisti, ki bodo vedeli, kaj je čutnost, kaj je čutni užitek in kaj je užitek, ki je večji od čutnega.”

15. Ko je bilo to rečeno, je bil popotnik Vekhanassa jezen in nezadovoljen, in je oštel, žalil in grajal Blaženega, rekoč: “Asket Gotama bo poražen.” Potem je rekel Blaženemu: “Torej obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki ne da bi poznali preteklost in ne da bi videli v prihodnost, trdijo: ‘Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.’ Kar pravijo se izkaže, da je smešno; izkaže se, da so to samo besede, prazne in votle.”

16. “Če katerikoli asketi in brahmini ne da bi poznali preteklosti in ne da bi videli v prihodnost, vendarle trdijo: ‘Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihajanja v katerokoli stanje eksistence,’ se jih lahko razumno ovrže. Pustimo preteklost, Kaccāna, in pustimo prihodnost. Naj pride modri človek, ta, ki je pošten in iskren, človek pravičnosti. Jaz ga vzgajam, jaz ga učim Dhammo na takšen način, da bo s prakticiranjem kot je bil poučen, kmalu sam znal in videl: ‘Tako, resnično, upravičeno pride do osvoboditve od vezi, to je, od vezi nevednosti.’ Predpostavimo, Kaccāna, mladega nežnega dojenčka, ležečega na trebuhu, vezanega s trdnimi vezmi [za štiri ude] in s peto vezjo za vrat; in kasneje se, kot rezultat rasti in zorenja svojih sposobnosti, te vezi zrahljajo in potem bi on vedel ‘Svoboden sem’ in ne bo več vezanosti. Tako tudi, naj modri človek pride ... ‘Tako, resnično, upravičeno pride do osvoboditve od vezi, to je, vezi nevednosti.’”

17. Ko je bilo to rečeno, je popotnik Vekhanassa rekel Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je

bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes se me naj Blaženi zapomni kot laičnega pripadnika, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.

(MN 81) Ghaṭikāra Sutta – Lončar Ghaṭikāra

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi potoval med Kosalanci skupaj z veliko skupnostjo menihov.

2. Na določenem mestu ob glavni cesti se je Blaženi zasmel. Častiti Ānanda je pomislil: “Kaj je razlog, kaj je vzrok za nasmeh Blaženega? Tathāgate se ne smeji brez razloga.” Uredil si je svoje zgornje oblačilo na eno rame, iztegnil svoje roke v ponižen pozdrav proti Blaženemu in ga vprašal: “Častiti gospod, kaj je razlog, kaj je vzrok za nasmeh Blaženega? Tathāgate se ne smeji brez razloga.”

3. “Nekoč, Ānanda, je bilo na tem prostoru cvetoče in živahno trgovsko mesto z imenom Vebhalinga, z mnogo prebivalci in polno ljudi. Blaženi Kassapa je popoln in popolno prebujen živel blizu trgovskega mesta Vebhalinga. Dejansko je tukaj Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, imel svoj samostan; bilo je tukaj, dejansko, da je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, živel in svetoval skupnosti menihov.”

4. Potem je častiti Ānanda razgrnil svoje štirikrat prepognjeno iz krp sešito ogrinjalo in rekel Blaženemu: “Potem, častiti gospod, naj Blaženi sede. Tako bo ta prostor uporabljen od dveh dovršenih, popolno prebujenih.”

Blaženi je sedel na sedež, ki je bil pripravljen in nagovoril častitega Ānando:

5. “Nekoč, Ānanda, je bilo na tem prostoru cvetoče in živahno trgovsko mesto z imenom Vebhalinga, z mnogo prebivalci in polno ljudi. Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, je živel blizu trgovskega mesta Vebhalinga. Bilo je tukaj, dejansko, da je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, imel svoj samostan; bilo je tukaj, dejansko, da je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, tukaj prebival in svetoval skupnosti menihov.

6. V Vebhalingi je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, imel za podpornika, za svojega glavnega podpornika, lončarja z imenom Ghaṭikāra. Lončar Ghaṭikāra je imel za prijatelja, za tesnega prijatelja, brahminskega študenta z imenom Džotipāla.

(OBISKATI POPOLNEGA IN POPOLNO PREBUJENEGA)

Nekega dne je lončar Ghaṭikāra nagovoril brahminskega študenta Džotipāla: 'Dragi moj Džotipāla, pojdiva in obiščiva Blaženega Kassapo, popolnega in popolno prebujenega. Menim, da je dobro videti Blaženega, popolnega in popolno prebujenega.' Brahminski študent Džotipāla je odvrnil: 'Dovolj, dragi moj Ghaṭikāra, zakaj naj obiščeva tega gologlavega asketa?'

V drugo in v tretje je lončar Ghaṭikāra rekel: 'Dragi moj Džotipāla, pojdiva in obiščiva Blaženega Kassapo, popolnega in popolno prebujenega. Menim, da je dobro videti Blaženega, popolnega in popolno prebujenega.' In v drugo in v tretje je brahminski študent Džotipāla odgovoril: 'Dovolj, dragi moj Ghaṭikāra, kakšen je smisel videti tega gologlavega asketa?' – 'Potem, dragi moj Džotipāla, vzemiva umivalno gobo in milo in se greva kopat v reko.' – 'No, prav,' je odgovoril Džotipāla.

7. Tako sta lončar Ghaṭikāra in brahminski študent Džotipāla vzela umivalno gobo in milo in se odšla kopat v reko. Potem je Ghaṭikāra rekel Džotipāli: 'Dragi moj Džotipāla, samostan Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega je v bližini. Pojdiva in obiščiva Blaženega Kassapo, popolnega in popolno prebujenega. Menim, da je dobro videti Blaženega, popolnega in popolno prebujenega.' Džotipāla je odgovoril: 'Dovolj, dragi moj Ghaṭikāra, kakšen je smisel videti tega gologlavega asketa?'

V drugo in v tretje je lončar Ghaṭikāra rekel: 'Dragi moj Džotipāla, samostan Blaženega Kassape ...' In v drugo in v tretje je brahminski študent Džotipāla odgovoril: 'Dovolj, dragi moj Ghaṭikāra, kakšen je smisel videti tega gologlavega asketa?'

8. Potem je lončar Ghaṭikāra zgrabil brahminskega študenta Džotipāla za pas in rekel: 'Dragi moj Džotipāla, čisto blizu je samostan Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega. Pojdiva in obiščiva Blaženega Kassapo, popolnega in popolno prebujenega. Menim, da je dobro videti Blaženega, popolnega in popolno prebujenega.' Potem si je brahminski študent Džotipāla odpel svoj pas in rekel: 'Dovolj, dragi moj Ghaṭikāra, kakšen je smisel videti tega gologlavega asketa?'

9. Ko si je brahminski študent Džotipāla umil svojo glavo, ga je lončar Ghaṭikāra zgrabil za lase in rekel:^[1] 'Dragi moj Džotipāla, čisto blizu je samostan Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega. Pojdiva in obiščiva Blaženega Kassapo, popolnega in popolno prebujenega. Menim, da je dobro videti Blaženega, popolnega in popolno prebujenega.'

Brahminski študent Džotipāla je pomislil: 'To je čudovito, to je sijajno, da si me ta lončar Ghaṭikāra, ki je manjvrednega rojstva, dovoli zgrabiti za lase potem ko sva si umila glavi! Gotovo to ne more biti enostavna zadeva.' In je rekel lončarju Ghaṭikāri: 'Tako daleč greš, dragi moj Ghaṭikāra?' – 'Tako daleč grem, dragi moj Džotipāla; ker tako močno mislim, da je dobro videti tega Blaženega, popolnega in popolno prebujenega!' – 'Potem, dragi moj Ghaṭikāra, me spusti. Pojdiva in ga obiščiva.'

10. Tako sta lončar Ghaṭikāra in brahminski študent Džotipāla odšla do Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega. Ghaṭikāra je, ko ga je pozdravil, sedel na stran, Džotipāla pa je izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je tudi on sedel na stran. Ghaṭikāra je potem rekel Blaženemu Kassapi, popolnemu in popolno prebujenemu: 'Častiti gospod, to je brahminski študent Džotipāla, moj prijatelj, moj tesen prijatelj. Naj ga Blaženi uči Dhammo.'

In Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, je poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil lončarja Ghaṭikāra in brahminskega študenta Džotipāla z razlago Dhamme. Na koncu razlage, ko sta bila navdušena in vesela besed Blaženega Kassape, sta se dvignila iz svojih sedežev in ko sta se poklonila Blaženemu Kassapi, popolnemu in popolno prebujenemu, sta ga z njune desne strani zapustila.

(ODHOD NAPREJ IN POMENIŠENJE)

11. Potem je Džotipāla vprašal Ghaṭikāra: 'Sedaj, ko si slišal to Dhammo, dragi moj Ghaṭikāra, zakaj ne greš naprej od doma v brezdomstvo?' – Dragi moj Džotipāla, ali ne veš, da vzdržujem svoje slepe in ostarele starše?' – 'Potem, dragi moj Ghaṭikāra, bom šel naprej od doma v brezdomstvo.'

12. Spet sta lončar Ghaṭikāra in brahminski študent Džotipāla odšla do Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega. Ko sta ga pozdravila, sta sedla na stran in lončar Ghaṭikāra je rekel Blaženemu Kassapi, popolnemu in popolno prebujenemu: 'Častiti gospod, to je brahminski študent Džotipāla, moj prijatelj, moj tesen prijatelj. Naj ga Blaženi pomeniši.' In brahminski študent Džotipāla je sprejel pomenišenje od Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega in sprejel popolno sprejetost.

13. Ne dolgo zatem, ko je brahminski študent Džotipāla prejel popolno sprejetost, pol meseca zatem, ko je prejel popolno sprejetost, se je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, mudil pri Vebhalingi tako dolgo kot je hotel, nakar se je odpravil na pot proti Varanasiju. Potoval je po etapah in končno prispel v Varanasi. Tam je živel v Jelenjem parku v Isipatani.

(KRALJEV OBISK)

14. Kralj Kāsija, Kikī, je slišal: 'Izgleda, da je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, prispel v Varanasi in živi v Jelenjem parku v Isipatani.' Pripravil je več kočij, se vzel na eno od njih in se odpeljal iz Varanasija s kraljevsko slovesnim sprevodom z namenom, da vidi Blaženega Kassapo, popolnega in popolno prebujenega. Peljal se je tako daleč, kot je bilo to po cesti mogoče, potem pa je sestopil iz svoje kočije in odšel naprej peš do Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega. Ko ga je pozdravil, je sedel na stran in Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, je poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil kralja Kāsija, Kikīja, z razlago Dhamme.

15. Na koncu razlage je kralj Kāsija, Kikī, rekel: 'Častiti gospod, naj se Blaženi skupaj s skupnostjo menihov strinja in jutri sprejme hrano od mene.' In Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen je to sprejel s tišino. Potem, vedoč da je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, to sprejel, se je dvignil iz svojega sedeža in ko se mu je poklonil, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

16. Ko se je končala noč, je kralj Kāsija, Kikī, pripravil različne vrste dobre hrane v svojem bivališču – rdeči riž, ki je bil shranjen v snopu z izločenimi temnimi zrnji, skupaj z mnogimi omakami in kariji – in naznanil Blaženemu Kassapi, popolnemu in popolno prebujenemu: 'Čas je, častiti gospod, hrana je pripravljena.'

17. Ko je bilo jutro, se je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo, in odšel s skupnostjo menihov v bivališče kralja Kāsija, Kikīja, in sedel na pripravljen sedež. Potem je s svojimi lastnimi rokami kralj Kāsija, Kikī, postregel in zadovoljil skupnost menihov, ki jo je vodil Buddha, z različnimi vrstami dobre hrane. Ko je Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, pojedel in odložil svojo skledo, je kralj Kāsija, Kikī, zavzel nižji sedež, sedel na stran in rekel: 'Častiti gospod, naj Blaženi sprejme moje bivališče za deževni umik v Varanasiju; povabilo velja tudi za skupnost menihov.' – 'Dovolj, kralj, moje bivališče za deževni umik je že zagotovljeno.'

V drugo in v tretje je kralj Kāsija, Kikī, rekel: 'Častiti gospod, naj Blaženi sprejme moje bivališče za deževni umik v Varanasiju; povabilo velja tudi za skupnost menihov.' – 'Dovolj, kralj, moje bivališče za deževni umik je že zagotovljeno.'

Kralj je pomislil: 'Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, ne sprejme mojega povabila glede bivališča za deževni umik v Varanasiju,' in je bil zelo razočaran in žalosten.

(PODPORNIK)

18. Potem je rekel: 'Častiti gospod, ali imaš boljšega podpornika kot sem jaz?' – 'Imam, veliki kralj. Tam je trgovsko mesto Vebhalinga, kjer živi lončar po imenu Ghaṭikāra. On je moj podpornik, moj glavni podpornik. Sedaj ti, veliki kralj, misliš: "Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, ne sprejme mojega bivališča za deževni umik v Varanasiju," in ti si bil zelo razočaran in žalosten; toda lončar Ghaṭikāra ni in ne bo. Lončar Ghaṭikāra je šel po zatočišče k Buddhi, Dhammi in Sanghi. Vzdrži se ubijanja živih bitij, jemanja tega kar ni dano, napačnega ravnanja v spolnosti, napačnega govora in vina, žganih pijač in opojnih substanc, kar je osnova nemarnosti. Ima popolno zaupanje v Buddho, Dhammo in Sangho in ima vrline, ki jih ljubijo plemeniti. Je brez dvoma o neprijetnosti, o izvoru neprijetnosti, o prenehanju neprijetnosti in o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti. Hrani se le v enem delu dneva, je v celibatu, je kreposten, dobrega značaja. Odložil je dragulje in zlato, opustil zlato in srebro. Ne koplje po tleh za glino s krampom ali s svojimi lastnimi rokami; kar je ostalo na obrežjih ali kar so izkopale podgane, pripelje domov na vozu; ko napravi lonec, pravi: "Naj vsakdo, ki mu je všeč,

določi nekaj izbranega riža ali izbranega fižola ali izbrane leče in vzame vse, karkoli mu je všeč.” Podpira svoje slepe in ostarele starše. Ko je uničil pet nižjih ovir je on ta, ki se bo spontano ponovno pojavil [v Čistem bivališču] in bo tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se kdaj vrnil iz tistega sveta.

19. ‘Nekoč, ko sem živel v Vebhalingu, bilo je jutro, sem se oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo, in odšel do staršev lončarja Ghaṭikāra in jih vprašal: “Prosim vas, kam je odšel lončar?” – “Častiti gospod, tvoj podpornik je šel ven; toda vzemi riž iz kotla in omako iz posode za omako in jej.”

To sem naredil in odšel. Potem je lončar Ghaṭikāra prišel do svojih staršev in jih vprašal: “Kdo je vzel riž iz kotla in omako iz posode za omako, to pojedel in odšel?” – “Dragi moj, to je napravil Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen.”

Lončar Ghaṭikāra je pomislil: “To je dobiček zame, to je velik dobiček zame, da se Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, tako zanaša name!” In navdušenje in sreča ga nista zapustila pol meseca ali njegovih staršev za en teden.

20. Ob drugi priložnosti, ko sem živel v Vebhalingu, sem se zjutraj oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo, in odšel k staršem lončarja Ghaṭikāra in jih vprašal: “ Prosim vas, kam je odšel lončar?” – “Častiti gospod, tvoj podpornik je šel ven; toda vzemi kašo iz posode in omako iz posode za omake in jej.”

To sem naredil in odšel. Potem je lončar Ghaṭikāra odšel do svojih staršev in jih vprašal: “Kdo je vzel kašo iz posode in omako iz posode za omako, to pojedel in odšel?” – “Dragi moj, to je napravil Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen.”

Lončar Ghaṭikāra je pomislil: “To je dobiček zame, to je velik dobiček zame, da ima Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen tako zaupanje vame!” In navdušenje in sreča ga nista zapustila pol meseca ali njegovih staršev za en teden.

21. Ob drugi priložnosti, ko sem živel v Vebhalingu, je puščala streha moje koče. Nagovoril sem menihe: “Pojdite menihi in poiščite, če je kaj slame v hiši lončarja Ghaṭikāra.” – “Častiti gospod, v hiši lončarja Ghaṭikāra ni slame; slama je na strehi njegove delavnice.” – “Pojdite menihi in odstranite slamo s strehe delavnice lončarja Ghaṭikāra.”

Tako so napravili. Potem so starši lončarja Ghaṭikāra vprašali menihe: “Kdo je odstranil slamo s strehe delavnice?” – “Sestra, streha koče Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega, pušča.” – “Vzemite slamo, častiti gospodje, vzemite jo in bodite blagoslovljeni!”

Potem je lončar Ghaṭikāra odšel do svojih staršev in jih vprašal: “Kdo je odstranil slamo iz strehe delavnice?” – “Menihi, dragi moj; koča Blaženega Kassape, popolnega in popolno prebujenega je puščala.”

Lončar Ghaṭikāra je pomislil: “To je dobiček zame, to je velik dobiček zame, da ima Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen, tako zaupanje vame!” In navdušenje in sreča ga nista zapustila pol meseca ali njegovih staršev za en teden. Potem je streha delavnice ostala tri mesece z nebom kot streho, pa vendar dež ni prišel vanjo. Takšen je lončar Ghaṭikāra.’

‘To je dobiček za lončarja Ghaṭikāra, to je velik dobiček zanj, da Blaženi Kassapa, popoln in popolno prebujen tako zaupa vanj.’

22. Potem je kralj Kāsija, Kikī, odposlal lončarju Ghaṭikāri petsto vozov rdečega riža zvezanega v snope, in tudi material za omako, ki gre zraven. Kraljevi ljudje so odšli do lončarja Ghaṭikāra in mu rekli: ‘Častiti gospod, tam je petsto vozov rdečega riža zvezanega v snope, in tudi material za omako, ki gre zraven. To ti je poslal kralj Kāsija, Kikī; prosim sprejmi to.’ – ‘Kralj je zelo zaposlen in ima mnogo dela. Jaz imam dovolj. Naj bo to za samega kralja.’

23. Sedaj, Ānanda, lahko si misliš: ‘Seveda, nekdo drugi je ob tej priliki bil brahminski študent Džotipāla.’ Toda tega ne bi smeli jemati tako. Ob tej priliki sem jaz bil brahminski študent Džotipāla.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in očaran z besedami Blaženega.

Opombe

[1] Na vzhodu je resen prestop olike, če se nekdo iz nižje kaste dotakne glave nekoga, ki je iz višje kaste.

(MN 82) Raṭṭhapāla Sutta - Raṭṭhapāla

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi potoval v deželi Kuru z veliko skupino menihov in prispel v mesto z imenom Thullakoṭṭhita.

2. Brahminski gospodarji iz Thullakoṭṭhita so slišali: "Asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya, je potoval v deželi Kuru z veliko skupino menihov in je prišel v Thullakoṭṭhito. Dobro poročilo o mojstru Gotami se je razširilo: 'Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.' Dobro je videti takšne arahante."

3. In brahminski gospodarji iz Thullakoṭṭhita so odšli do Blaženega. Nekateri so izkazali čast Blaženemu in sedli na stran; nekateri so z njim izmenjali pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran; nekateri so iztegnili svoje roke v spoštljiv pozdrav Blaženemu in sedli na stran; nekateri so v prisotnosti Blaženega izgovorili svoje ime in ime naroda in sedli na stran; nekateri so ostali tiho in sedli na stran. Ko so sedeli, jih je Blaženi poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil z govorom o Dhammi.

4. Takrat je pripadnik naroda, z imenom Raṭṭhapāla, sin vodilnega naroda v tem istem Thullakoṭṭhitu, sedel v družbi. Pomislil je: "Kot jaz razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo."

5. Potem so se brahminski gospodarji iz Thullakoṭṭhita, ko jih je Blaženi poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil z govorom o Dhammi, navdušili in razveselili v njegovih besedah. Potem so se dvignili iz svojih sedežev in ko so se mu poklonili, so odšli tako, da so ga obšli s svoje desne strani.

(DOVOLJENJE STARŠEV ZA HOJO NAPREJ)

6. Kmalu potem, ko so odšli je pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in rekel Blaženemu: "Častiti gospod, kot jaz razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Častiti gospod, želim si obriti

svoje lase in brado, obleči rumena oblačila in iti naprej od doma v brezdomstvo. Sprejel bom hojo pod vodstvom Blaženega, sprejel bom popolno sprejetost.”

“Ali si dobil dovoljenje svojih staršev, Raṭṭhapāla, da greš naprej od doma v brezdomstvo?”

“Ne, častiti gospod, nimam dovoljenja svojih staršev.”

“Raṭṭhapāla, Tathāgate ne podelijo meniškega posvečenja nobenemu, ki nima dovoljenja svojih staršev.”

“Častiti gospod, poskrbel bom, da mi bodo starši dovolili, da grem naprej od doma v brezdomstvo.”

7. Potem se je pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, je odšel in ga pri tem obšel s svoje desne strani. Odšel je k svojima staršema in jima rekel: “Mati in oče, kot jaz razumem Dhammo, ki jo uči Blaženi, ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Želim si obriti svoje lase in brado, obleči rumena oblačila in iti naprej od doma v brezdomstvo. Dovolita mi, da grem naprej od doma v brezdomstvo.”

Ko je to rekel, sta njegova starša odgovorila: “Dragi Raṭṭhapāla, ti si najin edini sin, dragi in ljubljene. Bil si vzgojen v udobju, zrasel si v udobju; ti ne veš ničesar o neprijetnosti, dragi Raṭṭhapāla. Celó v primeru tvoje smrti bi te izgubila brez najine volje, zato, kako bi ti lahko dala najino dovoljenje, da greš naprej od doma v brezdomstvo, ko pa še vendar živiš?”

V drugo ... V tretje je pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, rekel svojima staršema: “Mati in oče ... dovolita mi, da grem naprej od doma v brezdomstvo.”

Tretjič sta mu njegova starša odgovorila: “Dragi Raṭṭhapāla ... kako bi ti lahko dala najino dovoljenje, da greš naprej od doma v brezdomstvo, ko pa še vendar živiš?”

Ker ni dobil dovoljenja staršev, da gre naprej od doma, je pripadnik naroda Raṭṭhapāla legel na gola tla in rekel:

“Prav tukaj bom ali umrl ali prejel dovoljenje da grem naprej v meniško življenje.”

8. Potem sta starša pripadniku naroda, Raṭṭhapāli, rekla: “Dragi Raṭṭhapāla, ti si najin edini sin, dragi in ljubljene. Bil si vzgojen v udobju, zrasel si v udobju; ti ne veš ničesar o neprijetnosti, dragi Raṭṭhapāla. Vstani, dragi Raṭṭhapāla, jej, pij in se zabavaj. Med jedjo, pitjem in ko se zabavaš, lahko veselo uživaš v čutnosti in dosegaš zasluge. Midva ti ne dovoliva, da greš naprej od doma v brezdomstvo. Celó v primeru tvoje smrti bi te izgubila brez najine volje, zato, kako bi ti lahko dala najino dovoljenje, da greš naprej od doma v brezdomstvo, ko pa še vendar živiš?” Ko je bilo to rečeno, je pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, ostal tiho.

V drugo ... V tretje sta mu njegova starša rekla: “Dragi Raṭṭhapāla ... kako bi ti lahko dala najino dovoljenje, da greš naprej od doma v brezdomstvo, ko pa še vendar živiš?” V tretje je pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, ostal tiho.

9. Potem sta starša pripadnika naroda, Raṭṭhapāle, odšla do njegovih prijateljev in jim rekla: “Dragi, pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, je legel na gola tla in rekel: ‘Prav tukaj bom ali umrl ali šel v meniško življenje.’ Pridite, dragi, pojdite do pripadnika naroda Raṭṭhapāla in mu recite: ‘Prijatelj Raṭṭhapāla, ti si edini sin tvojih staršev ... Vstani, prijatelj Raṭṭhapāla, jej, pij in se zabavaj ... kako bi mu lahko dala najino dovoljenje, da gre naprej od doma v brezdomstvo, ko pa še vendar živi?’”

10. Potem so prijatelji pripadnika naroda, Raṭṭhapāle, odšli do njega in mu rekli: “Prijatelj Raṭṭhapāla, ti si edini sin tvojih staršev, dragi in ljubljani. Bil si vzgojen v udobju, zrasel si v udobju; ti ne veš ničesar o nezadovoljstvu, prijatelj Raṭṭhapāla. Vstani, prijatelj Raṭṭhapāla, jej, pij in se zabavaj. Med jedjo, pitjem in ko se zabavaš, lahko veselo uživaš v čutnosti in dosegaš zasluge. Tvoja starša ti ne dovolita, da greš naprej od doma v brezdomstvo. Celó v primeru tvoje smrti, bi te izgubila brez njune volje, zato kako bi ti lahko dala svoje dovoljenje, da greš naprej od doma v brezdomstvo, ko pa še vendar živiš?” Ko je bilo to rečeno, je pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, ostal tiho.

V drugo ... V tretje so mu prijatelji rekli: “Prijatelj Raṭṭhapāla ... kako bi ti lahko dala svoje dovoljenje, da greš naprej od doma v brezdomstvo, ko pa še vendar živiš?” V tretje je pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, ostal tiho.

11. Potem so prijatelji pripadnika naroda, Raṭṭhapāla, odšli do njegovih staršev in jima rekli: “Mati in oče, pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, leži na golih tleh in je rekel: ‘Prav tukaj bom ali umrl ali prejel dovoljenje za meniško življenje.’ Če mu ne podelita vajinega dovoljenja, da gre naprej od doma v brezdomstvo, bo tam umrl. Toda, če mu podelita vajino dovoljenje, ga bosta videla kasneje, ko bo šel naprej od doma v brezdomstvo. In če ne bo užival v meništvu, kaj drugega lahko naredi, kot da se vrne nazaj? Zato mu dajta vajino dovoljenje, da gre naprej od doma v brezdomstvo.”

“Potem, dragi, dajeva pripadniku naroda Raṭṭhapāli dovoljenje, da gre naprej od doma v brezdomstvo. Toda, ko je menih, mora obiskati svoje starše.”

Nato so prijatelji pripadnika naroda, Raṭṭhapāle, odšli k njemu in mu rekli: “Vstani, prijatelj Raṭṭhapāla. Tvoji starši ti dovolijo, da greš naprej od doma v brezdomstvo. Toda, ko si menih, moraš obiskati svoje starše.”

12. Pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, je potem vstal in ko je ponovno pridobil svojo moč, je odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil, je sedel na stran in mu rekel: “Častiti gospod, jaz imam dovoljenje staršev, da grem naprej od doma v brezdomstvo. Naj me Blaženi pomeniši.” Potem je pripadnik naroda Raṭṭhapāla prejel posvetitev[1] Blaženega in prejel popolno sprejetje[2].

13. Nedolgo tega, kar je Raṭṭhapāla prejel popolno sprejetost, pol meseca po tem kar je prejel popolno sprejetost, ko je Blaženi ostal v Thullakoṭṭhiti tako dolgo kot je hotel, je ta odpotoval proti Sāvattḥīju. Ko je potoval po etapah, je prispel v Sāvattḥī in tam živel v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

14. Kmalu, ko je živel sam, umaknjen, vestno, vneto in odločno, je častiti Raṭṭhapāla, s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopil in bival v vrhunskem cilju svetega življenja, zaradi česar pripadnik naroda gre upravičeno naprej od doma v brezdomstvo. Direktno je vedel: "Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence." In častiti Raṭṭhapāla je postal eden od arahantov.

(OBISK STARŠEV)

15. Nato je častiti Raṭṭhapāla odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in mu povedal: "Častiti gospod, želim obiskati svoje starše, če mi to dovoli Blaženi."

Potem je Blaženi pogledal v misli, ki so bile v umu častitega Raṭṭhapāle. Ko je spoznal, da pripadnik naroda Raṭṭhapāla ni bil zmožen opustiti vadbe in se vrniti v običajno življenje, mu je rekel: "Sedaj je čas, Raṭṭhapāla, da narediš kar misliš, da je primerno."

16. Častiti Raṭṭhapāla se je dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, je odšel in ga pri tem obhodil s svoje desne strani. Uredil je svoje bivališče, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in se odpravil na potovanje proti Thullakoṭṭhitu. Ko je potoval po etapah je dospel v Thullakoṭṭhit. V Thullakoṭṭhitu je živel v vrtu Migācīra, kralja Koravya. Ko je bilo jutro, se je oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Thullakoṭṭhit po miloščino. Ko je hodil po miloščino od hiše do hiše v Thullakoṭṭhitu je prišel do očetove hiše.

17. Takrat je oče častitega Raṭṭhapāla sedel v dvorani pri osrednjih vratih z urejeno pričesko. Ko je videl častitega Raṭṭhapālo prihajati v daljavi je rekel: "Naš edini sin, dragi in ljubljeni, je šel v meništvo s temi gologlavimi asketi." In pri hiši svojega očeta, častiti Raṭṭhapāla ni dobil niti miloščine niti vljudne zavrnitve; namesto tega je dobil le sramotenje.

18. Ravno takrat je sužnja enega od njegovih sorodnikov nameravala zavreči nekaj stare kaše. Ko je to videl, ji je častiti Raṭṭhapāla rekel: "Sestra, če naj bi se to zavrglo, potem ko raje vlij v mojo skledo."

Ko je vlivala kašo, je prepoznala značilne lastnosti njegovih rok, njegovih nog in njegovega glasu. Odšla je do njegove matere in rekla: "Prosim vedite, moja gospa, da je prispel sin mojega gospodarja, Raṭṭhapāla."

"Čudovito! Če je to kar praviš res, potem nisi več sužnja!"

Nato je mati častitega Raṭṭhapāla odšla do njegovega očeta in mu rekla: “Prosim vedi, gospodar, da pravijo, da je prispel pripadnik naroda, Raṭṭhapāla.”

19. Ravno takrat je častiti Raṭṭhapāla jedel staro kašo ob steni neke zgradbe. Njegov oče je odšel da njega in mu rekel: “Raṭṭhapāla, dragi moj, gotovo si ti ... in ti boš jedel staro kašo! Ali ni tam tvoja lastna hiša, da greš vanjo?”

“Kako bi lahko imeli hišo, gospodar, ko smo šli naprej od doma v brezdomstvo? Mi smo brezdomci, gospodar. Mi smo odšli v tvojo hišo, vendar nismo prejeli niti miloščine niti vljudne zavrnitve; namesto tega, smo prejeli le sramotenje.”

“Pridi, dragi Raṭṭhapāla, pojdiva v hišo.”

“Dovolj, gospodar, moj obrok za danes je končan.”

“Potem, dragi Raṭṭhapāla, privoli prejeti jutrišnji obrok hrane.” Častiti Raṭṭhapāla se je strinjal v tišini.

20. Ko je vedel, da se je častiti Raṭṭhapāla strinjal, se je njegov oče vrnil nazaj v svojo hišo, kjer je zlatnike in drage kovine zbral na velik kup in ga pokril s preprogami. Nato je rekel prejšnjim ženam častitega Raṭṭhapāle: “Pridite, snahe, okrasite se z okraski na način, da vas bo Raṭṭhapāla našel kot najbolj drage in ljubezni vredne.”

21. Ko se je noč končala, je imel oče častitega Raṭṭhapāle v svoji hiši pripravljeno dobro hrano raznih vrst in je najavil častitemu Raṭṭhapāli: “Čas je, dragi Raṭṭhapāla, obrok hrane je pripravljen.”

22. Ko je bilo jutro, se je častiti Raṭṭhapāla oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel do hiše svojega očeta in sedel na pripravljen sedež. Njegov oče je odkril kup zlatnikov in dragih kovin in rekel: “Dragi Raṭṭhapāla, to je tvoje premoženje po materi; tvoje premoženje po očetu je drugo in tvoje podedovano premoženje je še eno. Dragi Raṭṭhapāla, ti lahko uživaš bogastvo in delaš dobra dela. Pridi, dragi, opusti vadbo in se vrni k običajnemu življenju, uživaj v bogastvu in delaj dobra dela.”

“Gospodar, če bi sledil mojemu nasvetu, bi ta kup zlatnikov in dragih kovin naložil na vozove, ga odpeljal in odvrigel v tok reke Ganges. Zakaj je tako? Ker, gospodar, na račun tega se ti bo pojavila skrb, tožba, bolečina, gorje in obup.”

23. Potem so prejšnje žene častitega Raṭṭhapāla objele njegove noge in mu rekle: “Kakšne so, sin mojega gospoda, nimfe, zaradi katerih živiš sveto življenje?”

“Mi ne živimo svetega življenja zaradi nimf, sestre.”

“Sin našega gospoda, Raṭṭhapāla, nas ima za ‘sestre,’” so zajokale in tam omedlele.

24. Nato je častiti Raṭṭhapāla rekel svojemu očetu: “Gospodar, če obstaja obrok hrane, ki ga imate namen dati, potem ga dajte. Ne trpinčite nas.”

“Potem jej, dragi Raṭṭhapāla, obrok hrane je pripravljen.”

Nato je častitemu Raṭṭhapāli postregel oče s svojimi rokami in ga zadovoljil z različnimi vrstami dobre hrane. Ko je častiti Raṭṭhapāla pojedel in umaknil svoje roke od sklede, je vstal in izgovoril te verze:

25. “Poglej tukaj lutko okrašeno,
telo zgrajeno iz prediva,
bolno, predmet zaskrbljenosti,
v katerem ni stabilnosti.

Poglej figuro tukaj okrašeno,
z nakitom in uhani,
okostje zavito v kožo,
privlačno zaradi njenih oblačil.

Njene noge okrašene z barvo kane
in puder nanešen na njen obraz:
morda bo preslepila bedaka, toda ne
iskalca nasprotnega obrežja.

Njeni lasje so okrašeni z osmerno kito
in maža namazana okrog oči:
morda bo preslepila bedaka, toda ne
iskalca nasprotnega obrežja.

Lepo okrašeno umazano telo,
kakor sveže prebarvan lonec:
morda bo preslepila bedaka, toda ne
iskalca nasprotnega obrežja.

Lovec na jelene je nastavljal zanko,
toda jelen pasti ni sprožil;
mi pojémo vabo in odidemo
in pustimo lovce žalovati.”

26. Ko je častiti Raṭṭhapāla vstal in izgovoril te verze, je odšel do vrta Migācīra, kralja Koravya, in sedel k vznožju drevesa, da bi prebil dan.

27. Nato je kralj Koravya nagovoril svojega vrtnarja: “Dobri vrtnar, uredi vrt Migācīra, da lahko gremo do prijetnega vrta, da vidimo prijeten kraj.” – “Da, gospod,” je odgovoril. Ko je urejal vrt Migācīra, je vrtnar videl častitega Raṭṭhapāla sedeti ob vznožju drevesa, da tam prebije dan. Ko ga je videl, je odšel do kralja Koravya in mu rekel: “Gospodar, vrt Migācīra je urejen. Pripadnik naroda, Raṭṭhapāla, je tam, sin vodilnega naroda v tem

istem Thullakoṭṭhitiju, o katerem ste vedno visoko govorili; sedel je ob vznožje drevesa, da bi prebil dan.”

“Potem, dobri vrtnar, dovolj je prijetnosti vrta za danes. Sedaj bomo šli izkazati spoštovanje temu mojstru Raṭṭhapāli.”

28. Ko je rekel: “Proč z vso hrano, ki je bila tam pripravljena,” je kralj Koravya imel pripravljenih več kraljevskih kočij, se povzpел na eno od njih in se v spremstvu drugih kočij odpeljal iz Thullakoṭṭhita, skupaj s polnim pompom kraljevskega častitega Raṭṭhapāla. Po cesti se je peljal s kočijo tako dolgo kot je bilo to mogoče, potem pa je sestopil s kočije in odšel naprej peš. Do častitega Raṭṭhapāla so mu sledili tudi najbolj eminentni uradniki. S častitim Raṭṭhapālo je izmenjal pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je obstal na strani in rekel: “Tukaj je odeja za slona. Naj mojster Raṭṭhapāla sedi na njej.”

“Ni potrebno, veliki kralj. Sedi. Jaz že sedim na svoji blazini.”

Kralj Koravya je sedel na pripravljen sedež in rekel:

(ŠTIRI VRSTE IZGUB)

29. “Mojster Raṭṭhapāla, obstajajo štiri vrste izgub. Ker so izkusili te štiri vrste izgub, so si nekateri ljudje obrili svoje lase in brade, nadeli rumena oblačila in šli naprej od doma v brezdomstvo. Katere štiri? Obstaja izguba skozi staranje, izguba skozi bolezen, izguba bogastva in izguba sorodnikov.

30. In kaj je **izguba skozi staranje**? Mojster Raṭṭhapāla, nekdo je star, postaran, obremenjen z leti, visoke starosti, prišel je do zadnje stopnje. On misli tako: ‘Jaz sem star, postaran, obremenjen z leti, visoke starosti, prišel sem do zadnje stopnje. Ni več enostavno zame, da bi pridobil še nepridobljeno bogastvo ali povečal bogastvo, ki je že pridobljeno. Kaj če si obrijem lase in brado, nadenem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo.’ Ker je izkusil izgubo skozi staranje, si obrije svoje lase in brado, nadenem rumena oblačila in gre naprej od doma v brezdomstvo. To se imenuje izguba skozi staranje. Toda mojster Raṭṭhapāla je sedaj vendar mlad, temnolas mladenič, obdarjen z blagoslovom mladosti, v cvetu življenja. Mojster Raṭṭhapāla ni izkusil nobene izgube skozi staranje. Kaj je spoznal ali videl ali slišal, da je šel od doma v brezdomstvo?

31. In kaj je **izguba skozi bolezen**? Mojster Raṭṭhapāla, nekdo je prizadet, trpi in je težko bolan. On misli tako: ‘Jaz sem prizadet, trpim in sem težko bolan. Ni več enostavno zame, da bi pridobil še nepridobljeno bogastvo ... v brezdomstvo.’ Ker je izkusil to izgubo skozi bolezen ... gre od doma v brezdomstvo. To se imenuje izguba skozi bolezen. Toda mojster Raṭṭhapāla je sedaj brez boleznin in prizadetosti; on ima dobro prebavo, ki ni niti preveč hladna niti preveč topla, ampak srednja. Mojster Raṭṭhapāla ni

izkusil nobene izgube skozi bolezen. Kaj je spoznal ali videl ali slišal, da je šel naprej od doma v brezdomstvo?

32. In kaj je **izguba bogastva**? Mojster Raṭṭhapāla, nekdo je bogat, z velikim bogastvom, z veliko posesti. Postopno se njegovo bogastvo zmanjša. On razmisli tako: 'Prej sem bil bogat, z velikim bogastvom, z veliko posestjo. Postopno se je moje bogastvo zmanjšalo. Ni več enostavno zame, da bi pridobil še nepridobljeno bogastvo ... v brezdomstvo.' Ker je izkusil to izgubo bogastva ... gre naprej od doma v brezdomstvo. To se imenuje izguba bogastva. Toda mojster Raṭṭhapāla je sin iz vodilnega naroda v tem istem Thullakoṭṭhītu. Mojster Raṭṭhapāla ni izkusil nobene izgube bogastva. Kaj je spoznal ali videl ali slišal, da je šel naprej od doma v brezdomstvo?

33. In kaj je **izguba sorodnikov**? Mojster Raṭṭhapāla, nekdo ima mnogo prijateljev in tovarišev, bližnjih in daljnih sorodnikov. Postopoma ti njegovi sorodniki izginejo. On misli tako: 'Prej sem imel mnogo prijateljev in tovarišev, bližnjih in daljnih sorodnikov. Postopoma so ti moji sorodniki izginili. Ni več enostavno zame, da bi pridobil še nepridobljeno bogastvo ... v brezdomstvo.' Ker je izkusil to izgubo sorodnikov ... gre naprej od doma v brezdomstvo. To se imenuje izguba sorodnikov. Toda mojster Raṭṭhapāla ima mnogo prijateljev in tovarišev, bližnjih in daljnih sorodnikov, v tem istem Thullakoṭṭhītu. Mojster Raṭṭhapāla ni izkusil nobene izgube sorodnikov. Kaj je spoznal ali videl ali slišal, da je šel naprej od doma v brezdomstvo?

34. Mojster Raṭṭhapāla, to so štiri vrste izgub. Ker so izkusili te štiri vrste izgub, so si nekateri ljudje obrili svoje lase in brado, naredili rumena oblačila in šli naprej od doma v brezdomstvo. Mojster Raṭṭhapāla ni izkusil ničesar od tega. Kaj je spoznal ali videl ali slišal, da je šel naprej od doma v brezdomstvo?"

(ŠTIRJE POVZETKI DHAMME)

35. "Veliki kralj, obstajajo štirje povzetki Dhamme, ki jih je učil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Ko sem jih spoznal in videl in slišal, sem šel naprej od doma v brezdomstvo. Kateri štirje?

36. (1) '[Življenje v] kateremkoli svetu je nestabilno, je izbrisljivo': to je prvi povzetek Dhamme ki ga je učil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Ko sem ga spoznal in videl in slišal, sem odšel naprej od doma v brezdomstvo.

(2) '[Življenje v] kateremkoli svetu nima ne zavetja in ne zaščitnika': to je drugi povzetek Dhamme ki ga je učil Blaženi, ki ve in vidi ...

(3) '[Življenje v] kateremkoli svetu nima ničesar svojega; pustiti moraš vse in iti svojo pot': to je tretji povzetek Dhamme ki ga je učil Blaženi, ki ve in vidi ...

(4) '[Življenje v] kateremkoli svetu je nepopolno, ne nasiti, je suženj želje': to je četrti povzetek Dhamme ki ga je učil Blaženi, ki ve in vidi ...

37. Veliki kralj, to so štirje povzetki Dhamme, ki jih je učil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Ko sem jih spoznal in videl in slišal, sem odšel naprej od doma v brezdomstvo.”

38. “Mojster Raṭṭhapāla je rekel: ‘**[Življenje v] kateremkoli svetu je nestabilno in izbrisljivo.**’ Kako se naj razume pomen te trditve?”

“Kaj misliš, veliki kralj? Ko si bil star dvajset ali petindvajset let, ali si bil več jezdec slonov, več jezdec konjev, več voznik kočij, več lokostrelec, več mečevalec, močan v stegnih in rokah, čvrst, sposoben v bitki?”

“Ko sem bil star dvajset ali petindvajset let, mojster Raṭṭhapāla, sem bil več jezdec slonov ... močan v stegnih in rokah, čvrst, sposoben v bitki. Včasih se sprašujem, ali sem imel takrat neobičajno moč. Ne vidim nikogar, ki bi mi bil enak v moči.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Ali si sedaj tako močan v stegnih in rokah, tako čvrst in tako sposoben v bitki?”

“Ne, mojster Raṭṭhapāla. Sedaj sem star, postaran, obremenjen z leti, visoke starosti, prišel do zadnje stopnje; star sem osemdeset let. Včasih nameravam postaviti nogo tukaj, vendar jo postavim nekam drugam.”

“Veliki kralj, zaradi tega je Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, rekel: ‘**[Življenje v] kateremkoli svetu je nestabilno, je izbrisljivo**’; in ko sem jaz vedel in videl in slišal to, sem odšel naprej od doma v brezdomstvo.”

“To je sijajno, mojster Raṭṭhapāla, to je čudovito, kako dobro je to izrazil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen: ‘**[Življenje v] kateremkoli svetu je nestabilno, je izbrisljivo**’. Res je tako!”

39. “Mojster Raṭṭhapāla, na tem dvoru obstajajo vojaške enote s sloni in konjenica in enote z bojnimi vozovi in pehota, kar nam služi, da obvladamo kakršnekoli grožnje. Mojster Raṭṭhapāla je rekel: ‘**[Življenje v] kateremkoli svetu nima ne zavetja in ne zaščitnika.**’ Kako se naj razume pomen te trditve?”

“Kaj misliš, veliki kralj? Ali imaš kakršnokoli kronično bolezen?”

“Jaz imam kronične vetrove, mojster Raṭṭhapāla. Včasih moji prijatelji in tovariši in sorodniki stojijo okoli mene in si mislijo: ‘Kralj Koravya bo kmalu umrl, kralj Koravya bo kmalu umrl!’”

“Kaj misliš, veliki kralj? Ali lahko ukažeš svojim prijateljem in tovarišem, svojim bližnjim in daljnim sorodnikom: ‘Pridite, moji dobri prijatelji in tovariši, moji bližnji in daljni sorodniki. Vsi, ki ste prisotni, delite z menoj ta boleč občutek, da bom jaz lahko čutil manj bolečine?’ Ali moraš čutiti to bolečino le sam?”

“Tega ne morem ukazati svojim prijateljem in tovarišem, mojim bližnjim in daljnim sorodnikom, mojster Raṭṭhapāla. Samo jaz moram čutiti to bolečino.”

“Veliki kralj, zaradi tega je Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, rekel: ‘[Življenje v] kateremkoli svetu nima ne zavetja in ne zaščitnika’; in ko sem to vedel in videl in slišal, sem odšel naprej od doma v brezdomstvo.”

“To je sijajno, mojster Raṭṭhapāla, to je čudovito, kako dobro je to izrazil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen: ‘[Življenje v] kateremkoli svetu nima ne zavetja in ne zaščitnika.’ Res je tako!

40. “Mojster Raṭṭhapāla, na tem dvoru obstajajo številni zlatniki in drage kovine, ki so shranjeni v shrambah za dragocenosti in pri zakladnikih. Mojster Raṭṭhapāla je rekel: ‘**[Življenje v] kateremkoli svetu nima ničesar svojega**; pustiti moraš vse in iti svojo pot.’ Kako se naj razume pomen te trditve?”

“Kaj misliš, veliki kralj? Ti sedaj uživaš opremljen in oskrbljen s petimi vezmi čutnosti, toda ali jih boš sposoben imeti v bodočem življenju: ‘Naj podobno uživam sam opremljen in oskrbljen s temi istimi petimi vezmi čutnosti’? Ali bodo drugi prevzeli to lastnino, ko boš moral iti v skladu s svojimi dejanji?”

“Jaz ne morem imeti tega v bodočem življenju, mojster Raṭṭhapāla. Nasprotno, drugi bodo prevzeli to lastnino, ko bom šel dalje v skladu s svojimi dejanji.”

“Veliki kralj, zaradi tega je Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, rekel: ‘[Življenje v] kateremkoli svetu nima ničesar svojega; pustiti moraš vse in iti svojo pot’; in ko sem vedel in videl in slišal to, sem odšel naprej od doma v brezdomstvo.”

“To je sijajno, mojster Raṭṭhapāla, to je čudovito, kako dobro je to izrazil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen: ‘[Življenje v] kateremkoli svetu nima ničesar svojega; pustiti moraš vse in iti svojo pot.’ Res je tako!

41. “Mojster Raṭṭhapāla je rekel: ‘**[Življenje v] kateremkoli svetu je nepopolno, ne nasiti, je suženj želje.**’ Kako se naj razume pomen te trditve?”

“Kaj misliš, veliki kralj? Ali vladaš bogati deželi Kuru?”

“Da, mojster Raṭṭhapāla, vladam.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da je zaupanja vreden in zanesljiv mož prišel k tebi iz vzhoda in je rekel: ‘Prosim vedi, veliki kralj, da sem prišel iz vzhoda in tam sem videl veliko deželo, močno in bogato, zelo gosto naseljeno in prenatrpano s ljudmi. Tam je veliko vojaških enot s sloni, veliko konjenice, enot z bojnimi vozovi in pehota; tam je mnogo slonovine in mnogo zlatnikov in dragih kovin, tako neobdelanih kot obdelanih in mnogo žensk za žene. S tvojimi sedanjimi silami lahko vse to osvojiš. Podjarmi jih, veliki kralj.’ Kaj bi ti naredil?”

“Mi bi to podjarmili in vladali nad njimi, mojster Raṭṭhapāla.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da je zaupanja vreden in zanesljiv mož prišel k tebi iz zahoda ... iz severa ... iz juga in rekel: ‘Prosim vedi, veliki kralj, da sem prišel iz juga, in tam sem videl veliko deželo, močno in bogato ... Podjarmi jih, veliki kralj.’ Kaj bi ti naredil?”

“Mi bi jih tudi podjarmili in vladali nad njimi, mojster Raṭṭhapāla.”

“Veliki kralj, zaradi tega je Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, rekel: ‘[Življenje v] kateremkoli svetu je nepopolno, ne nasiti, je suženj želje’; in ko sem vedel in videl in slišal to, sem odšel od doma v brezdomstvo.”

“To je sijajno, mojster Raṭṭhapāla, to je čudovito, kako dobro je to izrazil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen: ‘[Življenje v] kateremkoli svetu je nepopolno, ne nasiti, je suženj želje.’ Res je tako!”

42. To je bilo tisto, kar je rekel povedal Raṭṭhapāla. In ko je povedal tisto, je še rekel:

“Vidim bogate ljudi v svetu, ki zaradi nevednosti
še niso odložili svojega zbranega bogastva.
Pohlepno kopičijo nenehno svoje bogastvo,
hrepenijo po še več čutnosti.

Kralj, ki je podjarmil zemljo s silo
in vlada deželi, ki jo omejuje ocean,
je nezadovoljén z bližnjo morsko obalo
in hrepeni po obrežju tam preko morja.

Tudi večina drugih ljudi, ne samo kralj,
ima pri srečanju s smrtjo nezmanjšane želje;
[z načrti] še vedno nepopolni zapustijo truplo;
želje ostanejo nezadovoljene v svetu.

Njegovi sorodniki žalujejo in si pulijo lase,
jočejo: ‘Ojoj! Naš ljubljene je mrtev!’
Telo odnesejo stran, zavito v mrtvaške prte,
ga postavijo na grmado in tam sežgejo.

Oblečen v mrtvaški prt zapusti svoje bogastvo,
zboden s koli on gori [na grmadi].
In ko je umrl, mu nihče od sorodnikov ali prijateljev
ne more ponuditi zatočišča in zavetišča.

Ko njegovi dediči prevzemajo njegovo bogastvo, mora to bitje
nadaljevati v skladu s svojimi dejanji;

in ko umre, ga nič ne more slediti;
niti otrok niti žena niti bogastvo niti kraljevska posest.

Dolgoživost se ne pridobi z bogastvom,
niti blagostanje lahko prežene starost;
kratko je to življenje, kot pravijo vsi modreci,
večnosti ne pozna, le spremembo.

Oba, bogat in reven bosta čutila dotik [smrti],
norec in modrec bo to čutil prav tako;
toda, medtem ko neumnež obleži prizadet s svojo neumnostjo,
se modrijan ne bo niti stresel ob dotiku.

Boljša je modrost, kot pa vsakršno bogastvo,
ker z modrostjo dosežeš končni cilj.
Ljudje iz nevednosti delajo zla dela,
ko ne dosežejo cilja iz življenja v življenje.

Ko greš k maternici in do naslednjega sveta,
obnavljaš zaporednih rojstev tok,
drugi z malo modrosti, mu zaupa,
tudi gre do maternice in naslednjega sveta.

Prav tako kot ropar ujet pri vlomu
trpi zaradi svojega zlega dejanja,
ljudje po smrti, v naslednjem svetu,
trpijo zaradi svojih zlih dejanj.

Čutni užitki, različni, sladki, očarljivi,
na mnogo različnih načinov zmotijo um:
Ko vidim nevarnost v teh vezeh čutnosti
jaz izberem brezdomstvo, o kralj.

Kakor sadeži padejo z drevesa, tako tudi ljudje,
oboji, mladi in stari, padejo, ko se zlomi to telo.
Tudi to sem videl, o kralj, in sem odšel od doma:
Bolj varno je asketovo življenje.

Opombe

[1] Pabbajja – laik začne živeti kot Buddhov menih.

[2] Upasampada – popolna posvetitev meniha.

(MN 83) Makhādeva Sutta - Kralj Makhādeva

1. Tako sem slišal.[1] Nekoč je Blaženi živel v Mithilu v Makhādevovem gozdičku mangov.

2. Na določenem kraju se je Blaženi zasmel. Častitemu Ānandi je prišlo na misel: "Kaj je razlog, kaj je vzrok za smeh Blaženega? Tathāgate se ne smeji brez razloga." Uredil si je svoje zgornje oblačilo na eno ramo, iztegnil svoje roke v spoštljiv pozdrav proti Blaženemu in ga vprašal: "Častiti gospod, kaj je razlog, kaj je vzrok za smehljaj Blaženega? Tathāgate se ne smeji brez razloga."

(STARANJE)

3. "Enkrat, Ānanda, je bil v tem Mithilu kralj z imenom Makhādeva. Bil je pravičen kralj, ki je vladal z Dhammo, velik kralj, ki je bil utrjen v Dhammi. On je upravljal z Dhammo med brahmini in gospodarji, med meščani in podeželani in držal se je dni Uposathe na štirinajsti, petnajsti in osmi dan od štirinajstih.[2]

4. Na koncu mnogo let, mnogo sto let, mnogo tisoč let, je kralj Makhādeva tako nagovoril svojega brivca: 'Dobri brivec, ko zagledaš kakšen siv las, ki raste na moji glavi, mi povej.' – 'Da, gospod,' je ta odgovoril. In po mnogih letih, mnogo sto letih, mnogo tisoč letih, je brivec zagledal sive lase, ki so rasli na glavi kralja Makhādeva.[3] Ko jih je zagledal, je rekel kralju: 'Božji glasniki so se pojavili, gospod; sivi lasje rastejo na glavi vašega veličanstva.' – 'Potem, dobro brivec, pazljivo izpuli te sive lase s pinceto in jih daj v mojo dlan.' – 'Da, gospod,' je odgovoril in pazljivo izpulil sive lase s pinceto, ter jih položil v kraljevo dlan.

Potem je kralj Makhādeva podaril brivcu vas, ter poklical princa, svojega najstarejšega sina in mu rekel: 'Dragi princ, božji glasniki so se pojavili;[4] sivi lasje rastejo na moji glavi. Užival sem v človeških čutnih užitkih; sedaj je čas, da poiščem božanske čutne užitke. Pridi, dragi princ, prevzemi vladanje. Obril si bom lase in brado, nadel rumeno oblačilo in šel naprej od doma v brezdomstvo. In sedaj, dragi princ, ko boš tudi ti zagledal rasti sive lase na tvoji glavi, potem ko boš podaril vas svojemu brivcu in ko boš pazljivo poučil princa, svojega najstarejšega sina o vladanju, si obrij lase in brado, nadeni rumeno oblačilo in pojdi naprej od doma v brezdomstvo. Nadaljuj to dobro prakso, ki sem jo postavil in ne bodi zadnji, ki jo izvaja. Dragi princ, ko živita dva moža, je ta, pod katerim se pojavi kršitev te dobre prakse – zadnji mož med njimi. Torej, dragi princ, pravim ti: Nadaljuj s to dobro prakso, ki sem jo vzpostavil in ne bodi zadnji mož.'

5. Ko je podaril vas svojemu brivcu in ko je pazljivo podučil princa, svojega najstarejšega sina o vladanju, si je v Makhādevovem gozdičku mangov obril svoje lase in brado, nadel rumeno oblačilo in odšel naprej od doma v brezdomstvo.

Bival je prežemajoč eno četrtno z umom prežetim z dobrohotnostjo, isto z drugo, isto s tretjo, isto s četrto; tako zgoraj, spodaj, okoli in povsod, tako za vse kot zase, on je bival prežemajoč vseobsegajoči svet z umom prežetim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.

Bival je prežemajoč eno četrtno z umom prežetim s sočutjem ... z umom prežetim s srečoželjnostjo ... z umom prežetim z mirnodušnostjo, isto z drugo, isto s tretjo, isto s četrto; tako zgoraj, spodaj, okoli in povsod, tako za vse kot zase, on je bival prežemajoč vseobsegajoči svet z umom prežetim z mirnodušnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe.

6. Štiriinosemdeset tisoč let se je kralj Makhādeva igral otroške igre; štiriinosemdeset tisoč let je deloval kot podregent; štiriinosemdeset tisoč let je vodil kraljestvo; štiriinosemdeset tisoč let je živel sveto življenje v tem Makhādevovem gozdičku mangov, ko si je pobril svoje lase in brado, nadel rumena oblačila in šel naprej od doma v brezdomstvo. Z razvojem štirih božanskih bivanj, ob razpadu telesa, po smrti, je prešel v Brahmov svet.

7–9. Sedaj, na koncu mnogih let, mnogo sto let, mnogo tisoč let je sin kralja Makhādeve tako naslovil svojega brivca: ... (kot zgoraj, §§4–6, se povsod bere "sin kralja Makhādeve") ... Z razvojem štirih božanskih bivanj, ob razpadu telesa, po smrti, je prešel v Brahmov svet.

10. Potomci sina kralja Makhādeve štiriinosemdeset tisoč kraljev v nasledstvu, ko so si obrili svoje lase in brado in naredili rumena oblačila, so odšli naprej od doma v brezdomstvo v tem Makhādevovem gozdičku mangov. Oni so bivali eno četrtno z umom prežetim z dobrohotnostjo ... s sočutjem ... s srečoželjnostjo ... z mirnodušnostjo ... brez zlobe.

11. Štiriinosemdeset tisoč let so se igrali otroške igre; štiriinosemdeset tisoč let so delovali kot podregenti; štiriinosemdeset tisoč let so vodili kraljestvo; štiriinosemdeset tisoč let so živeli sveto življenje v tem Makhādevovem gozdičku mangov, ko so si pobrili svoje lase in brado, naredili rumena oblačila in šli naprej od doma v brezdomstvo. Z razvojem štirih božanskih bivanj, ob razpadu telesa, po smrti, so prešli v Brahmov svet.

12. Nimi je bil zadnji od teh kraljev. Bil je pravičen kralj, ki je vladal z Dhammo, veliki kralj, ki je bil utrjen v Dhammi. Upravljal je z Dhammo med brahmuni in gospodarji, med meščani in podeželani, in se je držal dni Uposathe na štirinajsti, petnajsti in osmi dan od štirinajstih.

13. Ānanda, ko so se božanstva triintridesetih srečala in so sedela v zboru Sudhamma, je med njimi nastal ta razgovor: 'To je pridobitev, gospodje, za ljudi Videhe, to je velika pridobitev za ljudi Videhe, da je njihov kralj Nimi, pravični kralj, ki vlada z Dhammo, velik kralj, ki je utrjen v Dhammi. Sebe upravlja z Dhammo med brahmuni in gospodarji,

med meščani in podeželani in se drži dni Uposathe na štirinajsti, petnajsti in osmi dan od štirinajstih.’

Potem je Sakka, vladar božanstev, nagovoril božanstva triintridesetih: ‘Gospodje, ali hočete videti kralja Nimija?’ – ‘Dobri gospod, mi hočemo videti kralja Nimija.’

Ob tej priložnosti, bil je dan Uposathe petnajstega, si je kralj Nimi umil svojo glavo in se povzpел v zgornje prostore, kjer je sedel pri praznovanju Uposathe. Potem je tako hitro, kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, Sakka, vladar božanstev, izginil med božanstvi triintridesetih in se pojavil v prisotnosti kralja Nimija. Rekel je: ‘To je pridobitev zate, veliki kralj, to je velika pridobitev zate, veliki kralj. Ko so se božanstva triintridesetih srečala in so sedela v zboru Sudhamma, je med njimi nastal ta razgovor: ‘To je pridobitev, gospodje, za ljudi Videhe ... osmi dan od štirinajstih.’ Veliki kralj, božanstva te hočejo videti. Poslal bom pote kočijo z vpreženimi tisočimi čistokrvnimi konji, veliki kralj. Veliki kralj, ne dvomi in se povzpni na božansko kočijo.’

Kralj Nimi je privolil v tišini. Tako hitro, kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, je Sakka, vladar božanstev, izginil v prisotnosti kralja Nimija in se pojavil med božanstvi triintridesetih.

14. Potem je Sakka, vladar božanstev, nagovoril kočijaža Mātali: ‘Pridi, dobri Mātali, pripravi kočijo v katero je vpreženih tisoč čistokrvnih konjev in pojdi do kralja Nimija in mu reci: “Veliki kralj, to kočijo, v katero je vpreženih tisoč čistokrvnih konjev je pote poslal Sakka, vladar božanstev. Veliki kralj, ne dvomi in se povzpni na božansko kočijo.”

‘Da, vaša milost,’ je odgovoril kočijaž Mātali. In ko je pripravil kočijo v katero je bilo zapreženih tisoč čistokrvnih konjev, je odšel do kralja Nimija in rekel: ‘Veliki kralj, ta kočija z vpreženimi tisočimi konji je bila poslana k tebi od Sakke, vladarja božanstev. Veliki kralj, ne dvomi in se povzpni na božansko kočijo. Ampak, veliki kralj, po kateri poti te naj peljem: po tisti na kateri povzročitelji zlih dejanj doživijo učinke zlih dejanj, ali po tisti, na kateri povzročitelji dobrih dejanj doživijo učinke dobrih dejanj?’ – ‘Pelji me po obeh poteh, Mātali.’

15. Mātali je pripeljal kralja Nimija do zbora Sudhamma. Sakka, vladar božanstev, je videl kralja Nimija prihajati v daljavi in mu je rekel: ‘Pridi, veliki kralj! Pozdravljen, veliki kralj! Božanstva triintridesetih, veliki kralj, ki so sedela v zboru Sudhamma, so se izrazila tako: “To je pridobitev, gospodje, za ljudi Videhe ... osmi dan od štirinajstih.” Veliki kralj, božanstva triintridesetih te hočejo videti. Veliki kralj, uživaj božansko moč med božanstvi.’

‘Dovolj, dobri gospod. Naj me kočijaž odpelje nazaj do Mithila. Tam se bom ravnal po Dhammi med brahmini in gospodarji, med meščani in vaščani; tam se bom držal dni Uposathe na štirinajsti, petnajsti in osmi dan od štirinajstih.’

16. Potem je Sakka, vladar božanstev, rekel kočijažu Mātali: 'Pridi, dobri Mātali, zaprezi kočijo s tisočimi čistokrvnimi konji in odpelji kralja Nimija nazaj v Mithili.'

'Da, vaša milost,' je odvrnil kočijaž Mātali. In z zapreženo kočijo s tisoč čistokrvnimi konji je odpeljal kralja Nimija nazaj v Mithili. In tam, resnično, se je kralj Nimi ravnal po Dhammi med brahmini in gospodarji, med meščani in vaščani; in tam se je držal dni Uposathe na štirinajsti, petnajsti in osmi dan od štirinajstih.

17–19. Potem, na koncu mnogih let, mnogo sto let, mnogo tisoč let, je kralj Nimi tako nagovoril svojega brivca: ... (kot zgoraj, §§4–6, povsod beri "kralj Nimi") Z razvojem štirih božanskih bivanj, ob razpadu telesa, po smrti, je prešel v Brahmov svet.

20. Kralj Nimi je imel sina z imenom Kaḷārajanaka. On ni šel od doma v brezdomstvo. Prekinil je to dobro prakso. Bil je zadnji mož med njimi.

(DRUGAČNA DOBRA PRAKSA)

21. Ānanda, morda misliš: 'Gotovo, ob tej priložnosti je bil nekdo drug kralj Makhādeva, ki je uvedel dobro prakso.' Toda, to se ne bi smelo jemati tako. Jaz sem bil takrat kralj Makhādeva. Jaz sem uvedel to dobro prakso in kasnejše generacije so nadaljevale s to dobro prakso, ki sem jo uvedel. Toda, ta vrsta dobre prakse ne vodi v razočaranje, v razstrastenje, v prenehanje, k miru, k direktni vednosti, k prebujenju, k Nibbāni, ampak samo do ponovne pojavitve v Brahmovem svetu. Vendar pa obstaja dobra praksa, ki sem jo jaz sedaj uvedel, ki vodi do popolnega razočaranja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne. In kaj je ta dobra praksa? To je Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilni pogled, pravilna misel, pravilni govor, pravilno dejanje, pravilni način življenja, pravilni napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost. To je dobra praksa, ki sem jo sedaj jaz uvedel, ki vodi do popolnega razočaranja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne.

Ānanda, pravim ti: nadaljuj to dobro prakso, ki sem jo uvedel in ne bodi zadnji mož. Ānanda, ko živita dva moža, je ta, pod katerim se dogodi prekinitev te dobre prakse – zadnji mož med njima. Torej, Ānanda, pravim ti: nadaljuj to dobro prakso, ki sem jo jaz uvedel in ne bodi zadnji mož."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Glej Makhādeva Jataka (št. 9) in Nimi Jataka (št. 54). Kralj Makhādeva in kralj Nimi sta bili prejšnji rojstvi Buddhe Gotame.

[2] Uposatha je dan verskega praznovanja v starodavni Indiji, ki ga je kot takega prevzel budizem.

[3] V skladu z budistično kozmologijo, življenjska doba človeških bitij oscilira med minimalno desetimi leti in maksimalno mnogo tisočimi leti. Makhādeva je živel takrat, ko je bilo življenjska doba pri maksimalni dobi tega razpona.

[4] O “božjih glasnikih” – glasnikih starosti, boleznih in smrti – glej MN 130.

(MN 84) Madhurā Sutta - Pri Madhuri

1. Tako sem slišal. Nekoč je častiti živel pri Madhuri v gozdičku Gundā.

2. Kralj Madhure, Avantiputta, je slišal: “Asket Kaccāna^[1] živi pri Madhuri v gozdičku Gundā. Dobro poročilo o mojstru Kaccāni se je razširilo: ‘On je moder, preudaren, pameten, učen, sistematičen in bistroumen; je dozorel in je arahant. Dobro je videti takšne arahante.’”

3. Nato je kralj Madhure, Avantiputta, ki je imel pripravljene številne državne kočije, zapregel državno kočijo in se odpeljal iz Madhure z vsem kraljevskim pompom z namenom, da obišče častitega Mahā Kaccāno. Peljal se je tako daleč, kot je bilo to mogoče za kočije, potem pa je sestopil s svoje kočije in odšel peš naprej do častitega Mahā Kaccāne. Z njim je izmenjal pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel:

(KASTE)

4. “Mojster Kaccāna, brahmini pravijo: ‘Brahminska je najvišja kasta, ti iz katerekoli druge kaste so manjvredni; brahmini so najsvetlejša kasta, ti iz katerekoli druge kaste so temni; samo brahmini so prečiščeni, ne tisti, ki niso brahmini; samo brahmini so sinovi Brahme, potomci Brahme, rojeni iz njegovih ust, rojeni iz Brahme, ustvarjeni iz Brahme, dediči Brahme.’ Kaj mojster Kaccāna pravi o tem?”

5. “To je samo prazno govoričenje, veliki kralj, ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.’ In obstaja način, na katerega se lahko razume, kako je ta izjava o brahminih samo prazno govoričenje.

Kaj misliš, veliki kralj? Če je plemeniti uspešen v bogastvu, žitu, srebru ali zlatu, ali bo kaj plemenitih, ki vstanejo pred njim in gredo k počitku za njim, ki so mu željni služiti, ki ga želijo zadovoljiti in mu sladko govorijo, in ali bo kaj tudi brahminov, trgovcev in delavcev, ki bodo ravnali enako?”

“Bo, mojster Kaccāna.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je brahmin uspešen v bogastvu, žitu, srebru ali zlatu, ali bo kaj brahminov, ki vstanejo pred njim in gredo k počitku za njim, ki so mu željni služiti, ki ga želijo zadovoljiti in mu sladko govorijo, in ali bo kaj tudi trgovcev, delavcev in plemenitih, ki bodo ravnali enako?”

“Bo, mojster Kaccāna.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je trgovec uspešen v bogastvu, žitu, srebru ali zlatu, ali bo kaj trgovcev, ki vstanejo pred njim in gredo k počitku za njim, ki so mu željni služiti, ki ga želijo zadovoljiti in mu sladko govorijo, in ali bo kaj tudi delavcev, plemenitih in brahminov, ki bodo ravnali enako?”

“Bo, mojster Kaccāna.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je delavec uspešen v bogastvu, žitu, srebru ali zlatu, ali bo kaj delavcev, ki vstanejo pred njim in gredo k počitku za njim, ki so mu željni služiti, ki ga želijo zadovoljiti in mu sladko govorijo, in ali bo kaj tudi plemenitih, brahminov in trgovcev, ki bodo ravnali enako?”

“Bo, mojster Kaccāna.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je to tako, potem so te štiri kaste iste, ali niso? Kako se ti zdi?”

“Sigurno, če je to tako, mojster Kaccāna, potem so te štiri kaste iste in vidim, da sploh ni razlike med njimi.”

“To je način, veliki kralj, na katerega se lahko razume, kako je izjava brahminov samo prazno govoričenje.

6. Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da je plemeniti ubil živa bitja, vzel kar mu ni bilo dano, se napačno vedel v spolnosti, govoril lažnivo, govoril zlobno, govoril ostro, opravljal, bil pohlepen, ima zloben um in ima napačen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se bo ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu, ali ne? Kako se ti zdi?”

“Če bi bil plemeniti takšen, mojster Kaccāna, se bo [verjetno] ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. Tako se mi zdi v tem primeru in tako sem slišal od arahantov.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da je brahmin ... trgovec ... delavec ubil živa bitja ... in ima napačen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se bo ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu, ali ne? Kako se ti zdi?”

“Če brahmin ... trgovec ... delavec je takšen, mojster Kaccāna, se bo ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. Tako se mi zdi v tem primeru in tako sem slišal od arahantov.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je to tako, potem so vse te štiri kaste iste, ali niso? Kako se ti zdi?”

“Sigurno, če je to tako, mojster Kaccāna, potem so vse te štiri kaste iste in vidim, da sploh ni razlike med njimi.”

“Obstaja tudi način, veliki kralj, pri čemer se lahko razume, kako je ta izjava brahminov samo prazno govoričenje.

7. “Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo plemenitega, ki se vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja tega, kar mu ni dano, napačnega spolnega ravnanja, napačnega govora, zlonamernega govora, osornega govora in opravljanja, in ni pohlepen, ima um brez zlobe in ima pravilen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se bo ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu, ali ne? Kako se ti zdi?”

“Če je plemeniti tak, mojster Kaccāna, se bo ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Tako se mi zdi v tem primeru in tako sem slišal od arahantov.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da se brahmin ... trgovec ... delavec vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se bo ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu, ali ne? Kako se ti zdi?”

“Če je brahmin ... trgovec ... delavec takšen, mojster Kaccāna, se bo ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Tako se mi zdi v tem primeru in tako se slišal od arahantov.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je to tako, potem so vse te štiri kaste iste, ali niso? Kako se ti zdi?”

“Sigurno, če je to tako, mojster Kaccāna, potem so vse te štiri kaste iste in vidim, da sploh ni razlike med njimi.”

“To je prav tako način, veliki kralj, na katerega se lahko razume, kako je ta izjava o brahminih samo prazno govoričenje.

8. “Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da plemeniti vlomi v hiše, pleni bogastvo, izvaja razbojništvo, napada po cestah in zapeljuje žene drugih, in če ga vaši ljudje aretirajo in ga predložijo kot dokaz, rekoč: ‘Gospod, to je krivec; ukaži, kakšno kazen želiš zanj,’ kako bi postopal z njim?”

“Mi bi ga usmrtili, mojster Kaccāna, ali bi mu naložili globo ali bi ga izgnali ali bi naredili z njim to, kar si zasluži. Zakaj je tako? Ker je izgubil svoj prejšnji status plemenitega in se enostavno šteje za roparja.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da brahmin ... trgovec ... delavec vlomi v hiše ... ali zapeljuje žene drugih, in če ga vaši ljudje aretirajo in ga predložijo kot dokaz, rekoč: ‘Gospod, to je krivec; ukaži, kakšno kazen želiš zanj,’ kako bi postopal z njim?”

“Mi bi ga usmrtili, mojster Kaccāna, ali bi mu naložili globo ali bi ga izgnali ali bi naredili z njim to, kar si zasluži. Zakaj je tako? Ker je izgubil svoj prejšnji status brahmina ... trgovca ... delavca, in se enostavno šteje za roparja.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je to tako, potem so vse te štiri kaste iste, ali niso? Kako se ti zdi?”

“Sigurno, če je to tako, mojster Kaccāna, potem so vse te štiri kaste iste in vidim, da sploh ni razlike med njimi.”

“To je prav tako način, veliki kralj, na katerega se lahko razume, kako je ta izjava o brahminih samo prazno govoričenje.”

9. “Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo plemenitega, ki si je obril svoje lase in brado, nadel rumeno oblačilo in šel naprej od doma v brezdomstvo, se vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja tega, kar mu ni dano in lažnivega govora. Z vzdržnostjo od hranjenja ponoči, bi on jedel samo v enem delu dneva, bil v celibatu, kreposten, dobrega značaja. Kako bi postopal z njim?”

“Mi bi se mu poklonili, mojster Kaccāna, ali bi vstali pred njim ali ga povabili, da sede; ali bi ga povabili, da sprejme oblačila, hrano, prostor za počitek in medicinske potrebščine; ali bi zanj organizirali pravno varstvo, obrambo in zaščito. Zakaj je tako? Ker je izgubil svoj prejšnji status plemenitega in se preprosto šteje za asketa.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Predpostavimo, da si je brahmin ... trgovec ... delavec obril svoje lase in brado ... in bo v celibatu, kreposten, dobrega značaja. Kako bi postopal z njim?”

“Mi bi se mu poklonili, mojster Kaccāna, ali bi vstali pred njim ali ga povabili, da sede; ali bi ga povabili, da sprejme oblačila, hrano, prostor za počitek in medicinske potrebščine; ali bi zanj organizirali pravno varstvo, obrambo in zaščito. Zakaj je tako? Ker je izgubil svoj prejšnji status brahmina ... trgovca ... delavca in se preprosto šteje za asketa.”

“Kaj misliš, veliki kralj? Če je to tako, potem so vse te štiri kaste iste, ali niso? Kako se ti zdi?”

“Sigurno, če je to tako, mojster Kaccāna, potem so vse te štiri kaste iste in vidim, da sploh ni razlike med njimi.”

“To je prav tako način, veliki kralj, na katerega se lahko razume, kako je ta izjava o brahminih samo prazno govoričenje.”

(ZATOČIŠČE)

10. Ko je bilo to rečeno, je kralj Madhure, Avantiputta, rekel častitemu Mahā Kaccāni: “Veličastno, mojster Kaccāna! Veličastno, mojster Kaccāna! Mojster Kaccāna je napravil Dhammo jasno na mnogo načinov, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Kaccāni, k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes se me naj mojster Kaccāna zapomni kot laičnega pripadnika, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

“Ne pojdi k meni po zatočišče, veliki kralj. Po zatočišče pojdi k temu istemu Blaženemu, h kateremu sem jaz šel po zatočišče.”

“Kje živi sedaj ta Blaženi, popoln in popolno prebujen, mojster Kaccāna?”

“Ta Blaženi, popoln in popolno prebujen, je došel do končne Nibbāne, veliki kralj.”

11. “Če bi slišali, da je Blaženi oddaljen sedemdeset milj, bi šli sedemdeset milj z namenom, da vidimo tega Blaženega, popolnega in popolno prebujenega. Če bi slišali, da je ta Blaženi oddaljen sto štirideset milj ... dvesto deset milj ... dvesto osemdeset milj ... tristo petdeset milj ... sedemsto milj, bi šli sedemsto milj z namenom, da bi videli tega Blaženega, popolnega in popolno prebujenega. Toda, ker je ta Blaženi prispel do končne Nibbāne, gremo po zatočišče k temu Blaženemu in k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes naj se me mojster Kaccāna zapomni kot laičnega sledilca, ki je odšel po zatočišče do konca življenja.”

Opombe

[1] Mahā Kaccāna je bil Buddhov učenec, ki je najbolje in najbolj podrobno razlagal zgoščene izjave. Nastopa tudi v MN 133 in v MN 138.

(MN 85) Bodhirājakumāra Sutta – Učenje princu Bodhiju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Bhagga pri Sumsumāragiri, v gozdičku Bhesakalā v Jelenjem parku.

2. Za princa Bodhija^[1] je bila pred kratkim zgrajena palača z imenom Kokanada in do tedaj še ni bila naseljena z nobenim asketom ali brahminom ali kakršnimkoli drugim človeškim bitjem.

3. Takrat je princ Bodhi nagovoril brahminskega študenta Sañđžikāputta: “Pridi, dragi moj Sañđžikāputta, pojdi do Blaženega in ga pozdravi v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in ga vprašaj, če je brez bolezní in neprijetnosti in je zdrav, močan in biva v udobju, rekoč: ‘Častiti gospod, princ Bodhi se klanja s svojo glavo ob nogah Blaženega in sprašuje, če je Blaženi brez bolezní ... in biva v udobju.’ Potem reci: ‘Častiti gospod, naj Blaženi skupaj s skupnostjo menihov privoli in sprejme od princa Bodhija jutranji obrok hrane.’”

“Da, gospod,” je odgovoril Sañnjikaputta in odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel: »Mojster Gotama, princ Bodhi se klanja s svojo glavo ob nogah Blaženega in sprašuje, če je Blaženi brez bolezní ... in biva v udobju. In on pravi sledeče: ‘Naj mojster Gotama skupaj s skupnostjo menihov privoli in sprejme od princa Bodhija jutrišnji obrok hrane.’”

4. Blaženi se je strinjal v tišini. Potem, ko je vedel, da je Blaženi privolil, se je Sañđžikāputta dvignil iz svojega sedeža, odšel do princa Bodhija in mu povedal kaj se je zgodilo in dodal: “Asket Gotama je privolil.”

5. Ko se je končala noč je imel princ Bodhi pripravljeno dobro hrano različnih vrst na svojem domu in je dal prekriti z belo tkanino vso palačo Kokanada, vse do zadnje stopnice na stopnišču.^[2] Potem je nagovoril brahminskega študenta Sañđžikāputto: “Pridi, dragi moj Sañđžikāputta, pojdi do Blaženega in mu tako naznani, da je čas: ‘Čas je, častiti gospod, obrok hrane je pripravljen.’”

“Da, gospod,” je odgovoril Sañđžikāputta in odšel do Blaženega in naznanil, da je čas: “Čas je, mojster Gotama, obrok hrane je pripravljen.”

6. Bilo je jutro in Blaženi se je oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel do bivališča princa Bodhija.

7. Takrat je princ Bodhi stal v zunanji verandi in čakal na Blaženega. Ko je videl Blaženega prihajati v daljavi je odšel ven, da ga sreča in se mu pokloni; ko je omogočil Blaženemu, da gre pred njim, sta nadaljevala pot do palače Kokanada. Tam se je Blaženi

ustavil pri najnižji stopnici stopnišča. Princ Bodhi mu je rekel: "Častiti gospod, naj Blaženi stopi na tkanino, naj Vzvišeni stopi na tkanino, to lahko vodi do mojega blagostanja in sreče za dolgo časa." Ko je bilo to rečeno, je Blaženi ostal tiho.

V drugo ... V tretje mu je princ Bodhi rekel: "Častiti gospod, naj Blaženi stopi na tkanino, naj Vzvišeni stopi na tkanino, to lahko vodi do mojega blagostanja in sreče za dolgo časa."

Blaženi je pogledal na častitega Ānando. Častiti Ānanda je rekel princu Bodhiju: "Princ, naj se tkanina odstrani. Blaženi ne bo stopil na tkanino; Tathāgata se ravna obzirno do prihodnih generacij."

8. Tako je princ Bodhi dal odstraniti tkanino in pripraviti sedeže v zgornjih prostorih palače Kokanada. Blaženi in skupnost menihov so se povzpeli po stopnicah v palači Kokanada in sedli na pripravljene sedeže.

9. S svojimi lastnimi rokami je princ Bodhi postregel in zadovoljil z različnimi vrstami dobre hrane skupnost menihov, ki jo je vodil Buddha. Ko je Blaženi pojedel in odmaknil roke od svoje skledе, je princ Bodhi sedel na nižji sedež, sedel na stran in rekel Blaženemu: "Častiti gospod, mi smo mislili tako: 'Zadovoljstvo se ne dobi skozi užitek; zadovoljstvo se dobi skozi bolečino.'" [3]

10. "Princ, pred mojim prebujenjem, ko sem bil samo neprebujeni bodhisatta, sem tudi sam mislil tako: 'Zadovoljstvo se ne dobi skozi užitek; zadovoljstvo se dobi skozi bolečino.'

11. Kasneje, princ, ko sem bil še vedno mlad, črnolas mladenič, obdarjen z blagoslovom mladosti, v začetku življenja, čeprav sta moja mati in oče želela drugače in jokala oblita s solzami, sem si obril glavo in brado, si nadel rumena oblačila in odšel naprej od doma v brezdomstvo.

(UČENJE PRI ĀLĀRA KĀLĀMI)

12. Ko sem se odrekel svetu, princ, v iskanju tega, kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem odšel do Ālāra Kālāme in mu rekel: 'Prijetelj Kālāma, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.' Ālāra Kālāma je odvrnil: 'Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek kmalu vstopi in biva v njem, da sam spozna skozi direktno vednost nauk svojega učitelja.' Jaz sem se hitro naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko govoril z vednostjo in samozavestjo in sem lahko trdil, 'Jaz vem in vidim' – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: 'Ne zgolj skozi prepričanje Ālāra Kālāma izjavlja: "Z uresničenjem zase, z direktno vednostjo, jaz vstopim in bivam v tem učenju.' Gotovo Ālāra Kālāma biva v vednosti in videnju tega učenja.' Potem sem šel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: 'Prijetelj Kālāma, na kakšen način izjavljaš, da s svojo realizacijo z direktno vednostjo vstopiš in

bivaš v tem učenju?’ V odgovoru je on razglasil področje ničnosti.[4] Premislil sem: ‘Nima samo Ālāra Kālāma zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katerega Ālāra Kālāma izjavlja, da je vstopil vanj in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo?’

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: ‘Prijatelj Kālāma, je to na ta način, da si izjavil, da si vstopil in bival v tem učenju, da si sam to uresničil z direktno vednostjo?’ – ‘To je ta način, prijatelj.’ – ‘Na ta način, prijatelj, sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju, da sem to sam uresničil z direktno vednostjo.’ – ‘To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takega častitega za našega tovariša v svetem življenju. Torej, učenje za katerega izjavljam, da sem vstopil vanj, v njem bivam na način, da sem to uresničil sam z direktno vednostjo je učenje, v katerega si vstopil ti in bivaš v njem, tako da si sam vstopil vanj in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje v katerega si vstopil in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga jaz razglašam, v katerega sem vstopil in v njem bivam s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga jaz poznam in jaz poznam učenje, ki ga ti poznaš. Kot sem jaz, si ti in kot si ti, sem jaz. Pridi, prijatelj, dajva sedaj skupaj voditi to skupnost.’

Ālāra Kālāma, moj učitelj, je postavil mene, njegovega učenca, na enakovreden položaj z njim in me tako nagradil z najvišjo častjo. Ampak, prišlo mi je na misel: ‘To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, ampak samo do vrnitve v področje ničnosti.’[5] Nezadovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel stran.

(UČENJE PRI UDDAKA RĀMAPUTTI)

13. V iskanju, princ, tega kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem odšel k Uddaka Rāmaputti in mu rekel: ‘Prijatelj, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.’[6] Uddaka Rāmaputta je odgovoril: ‘Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek lahko hitro vstopi in biva v njem, da sam zase uresniči učiteljevo učenje skozi svojo direktno vednost.’ Kmalu sem se naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko govoril z vednostjo in samozavestjo in sem trdil, ‘Jaz vem in vidim’ – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: ‘Ni zgolj skozi prepričanje Rāma izjavil: “S svojim uresničenjem z direktno vednostjo, vstopim in bivam v tem učenju.” Seveda je Rāma bival v vednosti in videnju tega učenja.’ Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: ‘Prijatelj, na kakšen način je Rāma izjavil, da je z svojim uresničenjem z direktno vednostjo vstopil in bival v tem učenju?’ V odgovoru je Uddaka Rāmaputta razglasil področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.

Premislil sem: 'Ni imel samo Rāma zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katerega je Rāma izjavil, da je vstopil vanj in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo.'

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: 'Prijatelj, je bilo na ta način, da je Rāma izjavil, da je vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo?' – 'To je ta način, prijatelj.' – 'To je način, prijatelj, na katerega sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo.' – 'To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takšnega častitega za našega tovariša v svetem življenju. Tako je učenje, za katerega je Rāma razglasil, da je vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, učenje v katerega si vstopil in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje, v katerega si vstopil in bivaš v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga je Rāma razglasil, da je vanj vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga je poznal Rāma in Rāma je poznal učenje, ki ga poznaš ti. Kot je bil Rāma, tako si ti; kot si ti, tako je bil Rāma. Pridi, prijatelj, vodi zdaj to skupnost.'

Tako je Uddaka Rāmaputta, moj tovariš v svetem življenju, postavil mene na mesto učitelja in mi podelil najvišjo čast. Ampak, prešinila me je misel: 'To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, temveč samo do vrnitve v področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.' Nezadovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel.

14. Še vedno v iskanju, princ, tega kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem hodil po etapah skozi deželo Magadhan, dokler nisem končno prišel do Senānigama blizu Uruvelā. Tam sem videl prijeten kos zemlje, očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. Premislil sem: 'To je prijeten kos zemlje, to je očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. To bo služilo za prizadevanje tistega, ki si želi prizadevati.' In sedel sem tam razmišljajoč: 'To bo služilo za prizadevanje.'

(TRI PRISPODOBE)

15. "Tri prispodobe so mi spontano prišle na misel, o katerih prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da moker, živ kos lesa leži v vodi, in pride mož s trsko in si misli: 'Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.' Kaj misliš, princ? Ali lahko mož prižge ogenj in naredi toploto tako, da vzame trsko in z njo drgne moker, živ kos lesa, ki leži v vodi?"

"Ne, mojster Gotama. Zakaj ne? Ker je to moker, živ kos lesa, ki leži v vodi. Na koncu bi mož bil samo utrujen in razočaran."

“Tako tudi, princ, kot za tiste askete in brahmine, ki še vedno ne živijo telesno in mentalno umaknjeni od čutnosti, in katerih želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnih užitkih ni bila v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo bolečih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila prva prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal.

16. Spet, princ, druga prispodoba se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da moker, živ kos lesa leži na suhih tleh, daleč od vode in pride mož s trsko in si misli: ‘Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.’ Kaj misliš, princ? Ali bi lahko mož prižgal ogenj in naredil toploto, tako da bi vzel trsko in jo drgnil ob moker, živ kos lesa, ki leži na suhih tleh, daleč od vode?”

“Ne, mojster Gotama. Zakaj ne? Ker je to moker, živ kos lesa, čeprav leži na suhih tleh, daleč od vode. Na koncu bi mož bil samo utrujen in razočaran.”

“Tako tudi, princ, kot za tiste askete in brahmine, ki živijo telesno in mentalno umaknjeni od čutnosti, vendar katerih želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnih užitkih ni bila v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo bolečih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila druga prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal.

17. Spet, princ, tretja prispodoba se mi je spontano pojavila, o kateri prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da tam leži suh, izsušen kos lesa na suhih tleh, daleč od vode in pride mož s trsko, in si misli: ‘Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.’ Kaj misliš, princ? Ali lahko mož prižge ogenj in naredi toploto z drgnjenjem trske s suhim, posušenim kosom lesa, ki leži na suhih tleh, daleč od vode?”

“Da, mojster Gotama. Zakaj tako? Ker je to suh, posušen kos lesa, in leži na suhih tleh, daleč od vode.”

“Tako tudi, princ, kot za tiste askete in brahmine, ki živijo telesno in mentalno umaknjeni od čutnosti, katerih so bile želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnih užitkih v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so sposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo bolečih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so sposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila tretja prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal.

To so bile tri prisposodbe, ki so se mi spontano pojavile in o katerih prej nikoli nisem slišal.

(UKROTITEV UMA)

18. Pomislil sem: 'Kaj če s stisnjenimi zobmi in svojim jezikom pritisnjenim ob nebo mojih ust, premagam, ukrotim in strem um z umom.' Tako sem s stisnjenimi zobmi in s svojim jezikom pritisnjenim ob nebo mojih ust, premagal, ukrotil in strl um z umom. Ko sem to storil, je tekel znoj iz mojih pazduh. Prav tako, kot lahko močan mož prime šibkejšega za glavo ali ramena in ga vrže na tla, ga ukroti in stre, tako sem s stisnjenimi zobmi in svojim jezikom pritisnjenim ob nebo svojih ust, premagal, ukrotil in strl um z umom in znoj je tekel iz mojih pazduh. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna prizadevnost v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

(MEDITACIJA BREZ DIHANJA)

19. Pomislil sem: 'Kaj če prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta in nos. Ko sem to storil, je glasen zvok dihanja prihajal iz mojih ušes. Kakor da je tam glasen zvok gibanja in pihanja kovaških mehov, tako je, ko sem ustavil vdihovanje in izdihovanje skozi svoja usta in nos, glasen zvok dihanja prihajal iz mojih ušes. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna prizadevnost v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

20. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, so siloviti vetrovi zarezali skozi mojo glavo. Kot bi močan mož razdelil mojo glavo z ostrim mečem, tako so, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, siloviti vetrovi zarezali skozi mojo glavo. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna prizadevnost v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

21. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, sem imel močne bolečine v moji glavi. Kot bi močan mož stiskal trd usnjen trak okoli moje glave, kot da je to naglavni trak, tako sem, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, imel močne bolečine v glavi. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna prizadevnost v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

22. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, so močni vetrovi razsekali moj trebuh. Prav tako, kot bi večč mesar ali njegov pomočnik razsekala trebuh goveda z ostrim mesarskim nožem, tako so, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja

usta, nos in ušesa, močni vetrovi razsekali moj trebuh. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna prizadevnost v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

23. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, sem imel močno pekoč občutek v mojem telesu. Kot bi dva močna moška prijela manj močnega moža z obema rokama in ga pekla nad jamo polno vroče žerjavice, tako me je, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, močno žgalo v telesu. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna prizadevnost v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

24. Ko so me videla božanstva, so nekatera rekla: 'Asket Gotama je mrtev.' Druga božanstva so rekla: 'Asket Gotama ni mrtev, on umira.' In druga božanstva so rekla: 'Asket Gotama ni mrtev niti umira; on je arahant, ker na tak način arahanti bivajo.'

(KOLIČINA HRANE)

25. Pomislil sem: 'Kaj če prakticiram popolno prekinitev jemanja hrane.' Potem so prišla božanstva k meni in mi rekla: 'Dobri gospod, ne prakticiraj popolne prekinitve jemanja hrane. Če to narediš, bomo vlila nebeško hrano v pore tvoje kože in ti boš od tega živel.' Pretehtal sem: 'Če trdim, da se bom popolnoma postil, medtem ko mi bodo ta božanstva vlivala nebeško hrano v pore moje kože in bom od tega živel, potem bom lagal.' Zato sem odslovil ta božanstva, rekoč: 'Ni potrebe.'

26. Pomislil sem: 'Kaj če vzamem zelo malo hrane, peščico vsakokrat, pa če je to fižolova juha ali lečina juha ali juha grašice ali grahova juha.' Tako sem vzel zelo malo hrane, peščico vsakokrat, pa če je to bila fižolova juha ali lečina juha ali juha grašice ali grahova juha. Ko sem to storil, je moje telo doseglo stanje ekstremne izčrpanosti. Ker sem tako malo jedel, so moji udi postali podobni spojenim delom stebila vinske trte ali stebлом bambusa. Ker sem tako malo jedel je moja zadnjica postala kakor kamelje kopito. Ker sem tako malo jedel so vretenca na moji hrbtenici štrlela kakor nanizane koraude. Ker sem tako malo jedel, so moja rebra štrlela kakor mršavi tramovi starega skednja brez strehe. Ker sem tako malo jedel je lesk mojih oči potonil daleč dol v njihove jamice in je izgledal kakor lesk vode, ki je potonila daleč dol v globok vodnjak. Ker sem tako malo jedel je moje lasišče zakrnelo in uvelo kakor zelena grenka buča, ki se naguba in oslabi v vetru in soncu. Ker sem tako malo jedel, se je moja koža s trebuha lepila na mojo hrbtenico; če sem se dotaknil kože svojega trebuha, sem naletel na svojo hrbtenico in če sem se dotaknil svoje hrbtenice, sem naletel na svojo kožo s trebuha. Ker sem tako malo jedel, če sem uriniral ali odvajal blato, sem se tam prevrnil na obraz. Ker sem tako malo jedel, če sem poskusil olajšati svoje telo z drgnjenjem udov s svojimi rokami, so lasje, razpadli pri svojih koreninah, odpadli od mojega telesa, ko sem ga drgnil.

27. Ko so me ljudje videli, so nekateri rekli: 'Asket Gotama je črn.' Drugi ljudje so rekli: 'Asket Gotama ni črn, je rjav.' Drugi ljudje so rekli: 'Asket Gotama ni niti črn niti rjav, on ima kožo zlate barve.' Tako zelo se je čista, svetla barva moje kože izrodila zaradi tega, ker sem tako malo jedel.

28. Pomislil sem: 'Katerikoli asketi ali brahmini v preteklosti so doživeli boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. In katerikoli asketi in brahmini v prihodnosti bodo doživeli boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. In katerikoli asketi in brahmini v sedanosti doživljajo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. Toda, s to strašno prakso strogosti nisem dosegel nobenih nadčloveških stanj, nobene razlike v vednosti in viziji, ki bi bila vredna plemenitih. Ali lahko obstaja druga pot do prebujenja?'

(DŽHĀNE)

29. Premišljeval sem: 'Spomnim se, ko je bil moj sakyanski oče zaposlen, sem sedel v hladni senci drevesa rožnate jablane, sem popolnoma odmaknjen od čutnosti, odmaknjen od slabih stanj, vstopil in bival v prvi jhāni, kar je pospremljeno z mislijo in razmišljanjem, z zadovoljstvom in prijetnostjo, ki sta rojena iz samote. Ali bi lahko to bila pot do prebujenja?' Potem je sledeč temu spominu, prišlo spoznanje: 'To je pot do prebujenja.'

30. Pomislil sem: 'Zakaj se bojim te prijetnosti, ki nima nič s čutnostjo in slabimi stanji?' Pomislil sem: 'Jaz se ne bojim te prijetnosti, ki nima nič s čutnostjo in slabimi stanji.'

31. Premišljeval sem: 'Ni enostavno doseči ta užitek s telesom, ki je tako pretirano izčrpano. Kaj če jem nekaj trde hrane – nekaj kuhanega riža in kruha.' In jaz sem jedel nekaj trde hrane – nekaj kuhanega riža in kruha. Ta čas me je čakalo pet menihov in si mislilo: 'Če naš asket Gotama doseže neko višje stanje, nas bo o tem obvestil.' Toda, ko sem jedel kuhan riž in kruh, se je pet menihov zgražalo in me zapustilo, misleč: 'Asket Gotama sedaj živi razkošno; on je opustil svoje prizadevanje in se vrnil k razkošju.'

32. Ko sem jedel trdo hrano in spet dobil svojo moč, sem popolnoma odmaknjen od čutnosti, odmaknjen od slabih stanj, vstopil in bival v prvi jhāni, kar je pospremljeno z mislijo in razmišljanjem, z zadovoljstvom in prijetnostjo, ki sta rojena iz samote. Toda tak prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

33.–35. Z umiritvijo misli in razmišljanja, sem vstopil in bival v drugi jhāni ... Z ugašanjem, kot tudi od zadovoljstva ... sem vstopil in bival v tretji jhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... sem vstopil in bival v četrti jhāni ... Toda tak prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

(TRI VEDNOSTI)

36. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga **usmeril k spominu na pretekla življenja**. Spomnil sem se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako sem se z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

37. To je bila prva resnična vednost, ki sem jo dosegel v prvem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

38. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga **usmeril k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij**. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, sem videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razumel sem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, sramotila plemenite, imela napačen pogled, in se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako sem z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumel, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji.

39. To je bila druga resnična vednost, ki sem jo dosegel v drugem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

40. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga **usmeril k vednosti o uničenju vplivov**. Direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je neprijetnost'; ... 'To je izvor neprijetnosti'; ... 'To je prenehanje neprijetnosti'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti'; ... 'To so vplivi'; ... 'To je izvor vplivov'; ... 'To je prenehanje vplivov'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

41. Ko sem to vedel in tako videl, je bil moj um osvobojen od vpliva čutne želje, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je bil osvobojen, je prišla vednost: 'Osvobojeno je.' Direktno sem vedel: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

42. To je bila tretja resnična vednost, ki sem jo dosegel v tretjem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

(POUČEVANJE DHAMME)

43. Premislil sem: 'To učenje, ki sem ga dosegel je globoko, ga je težko videti in težko razumeti, je mirno in popolno, nedosegljivo samo z razmišljanjem, prefinjeno, naj ga modri izkusi. Toda, tej generaciji ugaja posvetnost, ima užitke v posvetnosti, se veseli v posvetnosti. Za takšno generacijo je težko videti to resnico, namreč, posebno pogojenost, nastajanje z vzrokom. In težko je videti to resnico, namreč, utišanje vseh tvorb, opustitev vseh predpostavk, uničenje želja, razstrastenje, prenehanje, Nibbāno. Če bi poučeval Dhammo, me drugi ne bi razumeli in to bi bilo moreče in moteče zame.' Nato so prišli k meni spontano ti verzi, ki jih prej nisem nikoli slišal:

'Dovolj s poučevanjem Dhamme,
kar sem celo jaz spoznal, da je težko;
kar pa ne bodo nikoli zaznali tisti,
ki živijo v poželenju in sovraštvu.

Ti, ki so obarvani v poželenje, zaviti v temo,
nikoli ne bodo spoznali te težko razumljive Dhamme,
ki gre proti posvetnem toku,
je subtilna, globoka in jo je težavno razumeti.'

Glede na to, se je moj um nagnil proti nedejavnosti in ne k poučevanju Dhamme.

44. Potem, menihi, je Brahmā Sahampati spoznal s svojim umom misel v mojem umu in premislil: 'Svet bo izgubljen, svet bo propadel, ker se um Tathāgate, popoln in popolno prebujen, nagiba k nedejavnosti in ne k poučevanju Dhamme.' Potem je, tako hitro kot močan mož lahko iztegne svojo prepognjeno roko ali prepogne svojo iztegnjeno roko, Brahmā Sahampati izginil iz sveta Brahme in se pojavil pred mano. Uredil si je svoje zgornje oblačilo na eno ramo, iztegnil roke v spoštljiv pozdrav in rekel: 'Častiti gospod, naj Blaženi uči Dhammo, naj Popolni uči Dhammo. Obstajajo bitja, ki imajo malo prahu v svojih očeh, ki hirajo, ker ne poslušajo Dhamme. Tam bodo tisti, ki bodo razumeli Dhammo.' Brahmā Sahampati je tako govoril in potem je še rekel:

'Pokazalo se je, da so si v Magadhi
nečista učenja izmišljali ti, ki so bili nečisti.

Odpri vrata v nesmrtnost!
Naj slišijo Dhammo, ki jo je našel Neuničljivi.

Kakor tisti, ki stoji na vrhu gore
lahko vidi ljudi povsod naokoli,
tako, o modri, vse videči modrec,
dvigni palačo Dhamme.
Naj ne-žalostni pregleda ta človeški rod,
pahnen v žalost, premagan z rojstvom in starostjo.

Vstani, zmagoviti junak, vodja karavane,
hodi brez dolgov po svetu.
Naj Blaženi uči Dhammo,
tam bodo tisti, ki bodo razumeli.'

45. Potem sem poslušal Brahmovo prošnjo in zaradi sočutja za bitja pregledal svet z očesom prebujenega. Ko sem pregledoval svet z očesom prebujenega, sem videl bitja z malo prahu v svojih očeh in z veliko prahu v svojih očeh, z izostrenimi sposobnostmi in z medlimi sposobnostmi, z dobrimi kvalitetami in s slabimi kvalitetami, ki jih je enostavno učiti in težko učiti, in nekatere, ki vidijo strah in nevarnost v drugem svetu. Kakor so v ribniku z modrimi ali rdečimi ali belimi lokvanji nekateri lokvanji rojeni in rastejo potopljeni v vodo ne da bi gledali iz vode, in nekateri drugi lokvanji, ki so rojeni in rastejo v vodi in počivajo na vodni površini, in nekateri drugi lokvanji, ki so rojeni in se dvigajo iz vode in ostajajo čisti in niso omočeni z njo; tako tudi, pregledujoč svet z očesom prebujenega, sem videl bitja z malo prahu v svojih očeh in z veliko prahu v svojih očeh, z izostrenimi sposobnostmi in z medlimi sposobnostmi, z dobrimi kvalitetami in s slabimi kvalitetami, ki jih je enostavno učiti in težko učiti, in nekatere, ki vidijo strah in nevarnosti v drugem svetu. Potem sem odgovoril Brahmā Sahampatiju v verzih:

'Odperta zanje so vrata v nesmrtnost,
naj ti, ki imajo ušesa, sedaj pokažejo svojo prepričanost.
Ker sem mislil, da bi bilo to težavno, o Brahmā,
nisem razlagal Dhamme rafinirano in v popolnosti.'

Potem je Brahmā Sahampati pomislil: 'Blaženi je privolil v mojo prošnjo, da uči Dhammo.' In potem, ko se mi je poklonil in me obhodil po desne strani, je naenkrat odšel.

46. Premislil sem: '**Koga bi najprej učil Dhammo?** Kdo bo hitro razumel to učenje?' Prišlo mi je na misel: '**Ālāra Kālāma** je moder, inteligen in bister; on je pred dolgo časa imel malo prahu v svojih očeh. Kaj če učim Dhammo najprej Ālāra Kālāmo. On jo bo hitro razumel.' Potem so se mi približala božanstva in rekla: 'Častiti gospod, Ālāra Kālāma je umrl pred sedmimi leti.' In v meni se je pojavila vednost in vizija: 'Ālāra Kālāma je umrl

pred sedmimi leti.' Pomislil sem: 'Izguba Ālāra Kālāme je velika. Če bi on slišal to Dhammo, bi jo hitro razumel.'

47. Premislil sem: 'Koga bi najprej učil Dhammo? Kdo bo hitro razumel to učenje?' Prišlo mi je na misel: '**Uddaka Rāmaputta** je moder, inteligenten in bister; on je pred dolgo časa imel malo prahu v svojem očeh. Kaj če učim Dhammo najprej Uddaka Rāmaputto. On jo bo hitro razumel.' Potem so se mi približala božanstva in rekla: 'Častiti gospod, Uddaka Rāmaputta je umrl prejšnjo noč.' In v meni se je pojavila vednost in vizija: 'Uddaka Rāmaputta je umrl prejšnjo noč.' Pomislil sem: 'Izguba Uddaka Rāmaputte je velika. Če bi on slišal to Dhamma, bi jo hitro razumel.'

48. Premislil sem: 'Koga bi najprej učil Dhammo? Kdo bo hitro razumel to učenje?' Prišlo mi je na misel: '**Skupina petih menihov**, ki so me spremljali, ko sem se ukvarjal s svojim prizadevanjem, mi je bila v veliko pomoč.[7] Kaj če najprej učim Dhammo njih.' Potem sem pomislil: 'Kje sedaj živi ta skupina petih menihov?' In z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega sem videl, da živijo v Varanasiju v Jelenjem parku pri Isipatani.

49. Ko sem se zadrževal v Uruveli tako dolgo kot sem hotel, sem se odločil, da grem postopoma do Varanasija. Med Gayo in krajem prebujenja me je na cesti videl dživaka Upaka in rekel: 'Prijatelj, tvoje sposobnosti so čiste, barva tvoje kože je čista in jasna. Kdo te je posvetil, prijatelj? Kdo je tvoj učitelj? Čigavo učenje izpoveduješ?' Dživaku Upaki sem odvrnil v verzih:

'Jaz sem tisti, ki je presegel vse, sem poznavalec vsega,
neomadeževan med vsemi stvarmi, odpovedal sem se vsemu,
s prenehanjem želja osvobojen. Ker sem sam spoznal vse to,
na koga naj pokažem, da je moj učitelj?

Jaz nimam učitelja, in tak kot sem jaz,
ne obstaja nikjer na celem svetu,
z vsemi svojimi božanstvi,
ker jaz nimam nikogar, ki bi mi bil enakovreden.

Jaz sem dovršen v svetu,
jaz sem najvišji učitelj.
Samo jaz sem popolno prebujen,
katerega ognji so se ohladili in ugasnili.

Zdaj grem v mesto Kāsi,
da požnem v tek kolo Dhamme.
V svetu, ki je postal slep,
grem bobnati na boben nesmrtnosti.'

'Po tvojih trditvah, prijatelj, bi ti moral biti neizmerni zmagovalec.'^[8]

‘Zmagovalci so podobni meni,
ki sem premagal in uničil vplive.
Premagal sem vsa zla stanja,
torej, Upaka, jaz sem zmagovalec.’

Ko je bilo to rečeno, je dživak Upaka rekel: ‘Naj bo tako, prijatelj.’ Ko je stresel z glavo, je stopil na vzporedno pot in odšel.

50. Menihi, ko sem postopoma potoval, sem prišel v Varanasi, v Jelenji park pri Isipatanu, in se približal skupini petih menihov. Ko so me menihi videli prihajati v daljavi, so se med sabo dogovorili: ‘Prijatelji, prihaja asket Gotama, ki živi razkošno, ki je opustil prizadevanje in se vrnil k razkošju. Ne smemo mu izkazati spoštovanja ali vstati zaradi njega ali sprejeti njegove sklede in zunanjega oblačila. Ampak, sedež je lahko pripravljen zanj. Če želi, lahko sede nanj.’ Vendar, ko sem se približal, se ti menihi niso bili sposobni držati svojega dogovora. Eden me je pričakal in vzel mojo skledo in zunanje oblačilo, drugi je pripravil sedež, in spet drugi mi je pripravil vodo za umivanje nog; kakorkoli, nagovorili so me z imenom in kot ‘prijatelj.’^[9]

51. Nato sem jim povedal: ‘Menihi, ne naslavlajte Tathāgate z imenom in kot “prijatelj.” Tathāgata je popoln, popolno prebujen. Poslušajte, menihi, nesmrtnost je bila dosežena. **Jaz vas bom poučil, jaz vas bom učil Dhammo.** Ko boste vadili kot vas bom učil, boste sami s svojim uresničenjem tukaj in sedaj skozi direktno vednost kmalu vstopili in bivali v vrhovnem cilju svetega življenja, zaradi katerega gredo pripadniki naroda upravičeno od doma v brezdomstvo.’

Ko je bilo to rečeno, so mi menihi iz skupine petih odgovorili: ‘Prijatelj Gotama, z vodenjem, prakso in izvajanjem strogosti, ki si se jih lotil, nisi dosegel nobenih neobičajnih stanj, nobene odlike v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih. Ker sedaj živiš razkošno, si opustil svoje prizadevanje in si se vrnil k razkošju, kako boš dosegel katerokoli neobičajno stanje, kakršnokoli odliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih?’ Ko je bilo to rečeno, sem jim povedal: ‘Tathāgata ne živi razkošno, niti ni opustil svojega prizadevanja in se ni vrnil v razkošje. Tathāgata je popoln, popolna prebujen. Poslušajte, menihi, nesmrtnost je bila dosežena ... od doma v brezdomstvo.’

Drugič so mi menihi iz skupine petih rekli: ‘Prijatelj Gotama ... kako boš dosegel katerakoli neobičajna stanja, katerokoli odliko v vednosti in viziji vredno plemenitih?’ Drugič sem jim povedal: ‘Tathāgata ne živi razkošno ... od doma v brezdomstvo.’ Tretjič so mi menihi iz skupine petih rekli: ‘Prijatelj Gotama ... kako boš dosegel katerakoli neobičajna stanja, katerokoli odliko v vednosti in viziji vredno plemenitih?’

52. Ko je bilo to rečeno, sem jih vprašal: ‘Menihi, ali ste me prej kdaj slišali tako govoriti?’ – ‘Ne, častiti gospod.’^[10] – ‘Menihi, Tathāgata je popoln, popolno prebujen. Poslušajte, menihi, nesmrtnost je bila dosežena. Jaz vam bom svetoval, jaz vas bom učil Dhammo. Ko boste vadili tako, kot vam bom svetoval, boste sami s svojim uresničenjem tukaj in sedaj skozi direktno vednost, kmalu vstopili in bivali v vrhovnem cilju svetega

življenja, zaradi katerega gredo pripadniki naroda upravičeno naprej od doma v brezdomstvo.’

53. Bil sem zmožen prepričati menihe iz skupine petih.[11] Včasih sem svetoval dvema menihoma, medtem ko so drugi trije šli po miloščino, in šest nas je živelo od tega, kar so ti trije menihi prinesli s svoje poti po darovano hrano. Včasih sem svetoval trem menihom, medtem ko sta druga dva šla po miloščino, in šest nas je živelo od tega, kar sta prinesla ta dva meniha s svoje poti po darovano hrano.

54. Potem so menihi skupine petih, ne dolgo zatem, ko sem jih tako poučil in jim dal navodila, s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopili in bivali v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi katerega pripadnik naroda upravičeno gre naprej od doma v brezdomstvo.”

55. Ko je bilo to rečeno je princ Bodhi rekel Blaženemu: “Častiti gospod, ko menih najde Tathāgato, da ga ta vzgaja, **koliko časa poteče, da sam uresniči z direktno vednostjo in tukaj in zdaj vstopi in biva v tem najvišjem cilju svetega življenja**, zaradi katerega pripadnik naroda upravičeno gre od doma v brezdomstvo?”

“Kar se tiče tega, princ, te bom v zameno vprašal. Odgovori, če hočeš. Kaj misliš, princ? Ali si usposobljen v umetnosti uporabljanja palice z bodicami pri jahanju slona?”

“Da, častiti gospod, sem.”

56. “Kaj misliš, princ? Predpostavimo, da sem pride mož in misli: ‘Princ Bodhi pozna umetnost uporabljanja palice z bodicami pri ježi slona; jaz se bom učil te veščine pri njem.’ Če nima prepričanja, ne more doseči tega, kar lahko doseže ta, ki ima prepričanje; če ima veliko bolezní, ne more doseči tega, kar lahko doseže ta, ki je brez bolezní; če je goljufiv in prevarantski, ne more doseči tega, kar lahko doseže ta, ki je pošten in iskren; če je len, ne more doseči tega, kar lahko doseže ta, ki je prizadeven; če ni pameten, ne more doseči tega, kar lahko doseže ta, ki je pameten. Kaj misliš, princ? Ali se lahko ta mož uči pri tebi veščine uporabljanja palice z bodicami pri ježi slona?”

“Častiti gospod, celo če bi imel eno od teh pomanjkljivosti, se on ne bi mogel učiti pri meni, kaj šele če jih ima pet?”

(PET DEJAVNIKOV PRIZADEVANJA)

57. “Kaj misliš, princ? Predpostavimo, da sem pride mož in misli: ‘Princ Bodhi pozna veččino uporabljanja palice z bodicami pri ježi slona; jaz se bom učil te veščine pri njem.’ Če ima zaupanje, lahko doseže to, kar lahko doseže ta, ki ima zaupanje; če nima bolezní, lahko doseže to, kar lahko doseže ta, ki nima bolezní; če je pošten in iskren, lahko doseže to, kar lahko doseže ta, ki je pošten in iskren; če je prizadeven, lahko doseže to, kar doseže ta, ki je prizadeven; če je pameten, lahko doseže to, kar lahko doseže ta, ki je pameten. Kaj misliš, princ? Ali se lahko ta mož uči pri tebi veščine uporabljanja palice z bodicami pri ježi slona?”

“Častiti gospod, celo če bi imel eno od teh kvalit, se bi lahko učil pri meni, kaj šele če jih ima pet?”

58. “Tako tudi, princ, obstaja pet dejavnikov prizadevanja. Katerih pet?

Menih ima zaupanje, on položi svojo zaupanje v Tathāgatovo prebujenje: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.’

Je brez boleznin in stiske, ima dobro prebavo, ki ni niti prehladna niti pretopla ampak srednja in je sposoben prenašati napor prizadevanja.

Je pošten in iskren in se kaže učitelju in svojim tovarišem v svetem življenju takšen, kot dejansko je.

Je prizadeven pri opuščanju slabih stanj in pri prevzemanju dobrih stanj, trden, začne svoj napor s trdnostjo in vztrajanjem v negovanju dobrih stanj.

Je moder; ima modrost z ozirom na nastajanje in prenehanje, ki je plemenita in dojemajoča in vodi do popolnega uničenja neprijetnosti. To je pet dejavnikov prizadevanja.

59. Princ, menih, ki ima teh pet dejavnikov prizadevanja in najde Tathāgato, da ga ta vzgaja, lahko preživi sedem let dokler s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopi in biva v tem vrhovnem cilju svetega življenja, zaradi katerega pripadnik naroda upravičeno gre naprej od doma v brezdomstvo.

Pustimo sedem let, princ. Ko ima menih teh pet dejavnikov prizadevanja in najde Tathāgato, da ga ta vzgaja, lahko preživi šest let ... pet let ... štiri leta ... tri leta ... dve leti ... eno leto ... Pustimo eno leto, princ, ... lahko preživi sedem mesecev ... šest mesecev ... pet mesecev ... štiri mesece ... tri mesece ... dva meseca ... en mesec ... pol meseca ... Pustimo pol meseca, princ, ... lahko preživi sedem dni in noči ... šest dni in noči ... pet dni in noči ... štiri dni in noči ... tri dni in noči ... dva dni in noči ... en dan in noč.

Pustimo en dan in noč, princ. Ko ima menih teh pet dejavnikov prizadevanja in najde Tathāgato, da ga ta vzgaja, potem ko je zvečer poučen, lahko do jutra prispe do odličnosti; ko je poučen zjutraj, lahko do večera prispe do odličnosti.”

60. Ko je bilo to rečeno, je princ Bodhi rekel Blaženemu: “Oh Buddha! Oh Dhamma! Oh, kako dobro je razglašena Dhamma! Ta, ki je poučen zvečer, lahko pride do jutra do odličnosti in ta, ki je poučen zjutraj, lahko do večera prispe do odličnosti.”

61. Ko je bilo to rečeno je brahminski študent Sañđžikāputta rekel princu Bodhiju: “Mojster Bodhi pravi: ‘Oh Buddha! Oh Dhamma! Oh, kako dobro je razglašena Dhamma!’”

Toda on ne reče: 'Jaz grem k mojstru Gotami po zatočišče in k Dhammi in k Sanghi menihov.'

“Ne reci tega, dragi moj Sañđžikāputta, ne reci tega. Jaz sem slišal in se naučil tega iz materinih ust: Nekoč je Blaženi živel pri Kosambī v Ghositovem parku. Moja mati, ki je bila noseča, je odšla do Blaženega in ko se mu je poklonila, je sedla na stran in mu rekla: 'Častiti gospod, princ ali princesa v mojem trebuhu, kdorkoli to bo, gre k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k Sanghi menihov. Naj si Blaženi zapomni [otroka] kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.' Bilo je prav tako nekoč, ko je Blaženi živel tukaj v deželi Bhaggas pri Sumsumāragiri v gozdčku Bhesakalā, v Jelenjem parku. Moja pestunja, ki me je nosila na svojem kolku, je odšla do Blaženega in ko se mu je poklonila, je stala na strani in mu rekla: 'Častiti gospod, princ Bodhi gre k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k Sanghi menihov. Naj se ga Blaženi zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.' Sedaj, dragi moj Sañđžikāputta, v tretje grem k Blaženemu po zatočišče in k Dhammi in k Sanghi menihov. Naj se me Blaženi zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

Opombe

[1] Princ Bodhi je bil sin kralja Kosambīja, Udena; njegovi mati je bila hči kralja Avantīja, Caṇḍappajjote. Del sutte od §2 do §8 je prav tako v Vin Cv Kh 5/ii.127–29, kjer to vodi do formiranja pravila, ki je omenjeno v zapisu, ki sledi.

[2] V skladu z MA gre tu za pričakovanje gostitelja, da če Buddha (oz. posvečeni) stopi na belo tkanino bo to znak, da se bo uresničila želja gostitelja, da dobi sina. Buddha naj bi vedel, da bo zaradi pretekle slabe kamme prinčev zakon ostal brez otrok, zato ni hotel izvajati tega običaja in je ostal tiho.

[3] To je osnovno načelo džainistov, glej v MN 14.20.

[4] Glej opombo 2 v MN 26.

[5] Glej opombo 3 v MN 26.

[6] Glej opombo 4 v MN 26.

[7] Glej opombo 5 v MN 26.

[8] Glej opombo 6 v MN 26.

[9] Glej opombo 7 v MN 26.

[10] Glej opombo 8 v MN 26.

[11] Glej opombo 9 v MN 26.

(MN 86) Angulimāla Sutta - Angulimāla

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

(RAZBOJNIK ANGULIMĀLA)

2. V kraljestvu kralja Kosale, Pasenadija, je takrat živel razbojnik po imenu Angulimāla, ki je bil morilec, krvavih rok, vdan nasilju, brez milosti do živih bitij. Vasi, mesta in pokrajine so zaradi njega propadle. On je nenehno moril ljudi in nosil prste umorjenih okoli vratu kot ogrlico.[1]

3. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Sāvattḥī po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Sāvattḥīju in se vrnil s svoje poti po miloščino, po svojem obroku hrane, je pospravil svoje bivališče, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in se odpravil po cesti, ki je vodila proti kraju, kjer je živel Angulimāla. Kravji pastirji, ovčji pastirji in orači so videli Blaženega hoditi po cesti, ki vodi proti kraju, kjer je živel Angulimāla in so mu rekli: "Ne hodi po tej cesti, asket. Na tej cesti je razbojnik Angulimāla, ki je morilec, krvavih rok, vdan nasilju, brez milosti do živih bitij. Vasi, mesta in pokrajine so zaradi njega propadli. On nenehno mori ljudi in nosi prste umorjenih okoli vratu kot ogrlico. Ljudje so hodili po tej cesti v skupinah po deset, dvajset, trideset in celo štirideset ljudi, vendar so padli v roke Angulimāle." Ko je bilo to rečeno je Blaženi ostal tiho.

V drugo ... V tretje so kravji pastirji, ovčji pastirji in orači povedali to Blaženemu, vendar je Blaženi ostal tiho.

4. Razbojnik Angulimāla je videl Blaženega prihajati v daljavi. Pomislil je: "To je sijajno, to je čudovito! Ljudje so hodili po tej cesti v skupinah po deset, dvajset, trideset in celo štirideset ljudi, vendar so padli v moje roke. In sedaj ta asket prihaja sam, brez spremstva, kot bi ga gnala usoda. Zakaj ne bi vzel življenja temu asketu?" Angulimāla je nato vzel svoj meč in ščit, si nadel lok in tulec za puščice in od zadaj tesno sledil Blaženemu.

5. Potem je Blaženi izvedel takšen prikaz neobičajne moči, da razbojnik Angulimāla, čeprav je hodil tako hitro kot je zmoget, ni mogel dohiteti Blaženega, ki je hodil v

svojem običajnem tempu. Razbojnik Angulimāla je pomislil: “To je sijajno, to je čudovito! Prej sem lahko dohitel celo hitrega slona in se ga polastil; lahko sem dohitel celo hitrega konja in se ga polastil; lahko sem dohitel celo hitro kočijo in se jo polastil; lahko sem dohitel celo hitrega jelena in se ga polastil; toda sedaj, čeprav hodim tako hitro kot zmorem, ne morem dohiteti tega asketa, ki hodi v svojem običajnem tempu!” Ustavil se je in zaklical Blaženemu: “Stoj, asket! Stoj, asket!”

“Ustavil sem se, Angulimāla, ustavi se tudi ti.”

Razbojnik Angulimāla je pomislil: “Ti asketi, sinovi Sakyanov, govorijo resnico, zagovarjajo resnico; toda čeprav ta asket hodi, pravi: ‘Ustavil sem se, Angulimāla, ustavi se tudi ti.’ Kaj če izprašam tega samotarja.”

6. In razbojnik Angulimāla je v verzih nagovoril Blaženega:

“Ko si hodil, asket, si mi rekel, da si se ustavil;
toda sedaj, ko sem se jaz ustavil, praviš, da se nisem ustavil.
Sprašujem te, o asket, o pomenu:
Kako je to, da si se ti ustavil, jaz pa ne?”

“Angulimāla, jaz sem se ustavil za večno,
vzdržim se nasilja nad živimi bitji;
toda ti se ne vzdržiš nad tistimi, ki živijo:
zato sem se jaz ustavil in ti se nisi.”

“Oh, končno je ta asket, častiti modrijan,
prišel v ta veliki gozd zaradi mene.
Slišal sem tvoje verze, ki me učijo Dhamme,
in se bom resnično za vedno odrekel zla.”

Ko je to rekel, je razbojnik vzel svoj meč in orožje
in ga vrgel v prepadno jamo;
razbojnik je počastil noge Vzvišenega
in ga takrat in tam zaprosil za meniško posvečenje.

Prebujeni, modrijan velikega sočutja,
učitelj sveta z [vsemi] svojimi božanstvi,
ga je nagovorili s temi besedami: “Pridi, menih.”
In tako je on postal menih.

(POMENIŠENI RAZBOJNIK)

7. Blaženi se je odpravil nazaj v Sāvattihī z Angulimālo kot spremljevalcem. Potoval je postopoma in končno prispel v Sāvattihī in tam živel v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

8. Takrat se je zbrala velika množica ljudi pri vratih notranje palače kralja Pasenadija in zelo glasno in hrupno klicala: "Gospod, razbojnik Angulimāla je v tvojem kraljestvu; on je morilec, krvavih rok, vdan nasilju, brez milosti do živih bitij! Vasi, mesta in pokrajine so zaradi njega propadle! On nenehno mori ljudi in nosi prste umorjenih okoli vratu kot ogrlico! Kralj ga mora odstraniti!"

9. Potem se je sredi dneva kralj Kosale, Pasenadi, odpeljal iz Sāvattihīja s konjenico petstotih mož in se namenil v park. Peljal se je po cesti s kočijo tako dolgo, kot je bilo to mogoče, potem pa je sestopil s kočije in peš odšel naprej do Blaženega. Ko se je poklonil Blaženemu, je sedel na stran in Blaženi mu je rekel: "Kaj je, veliki kralj? Te je napadel kralj Magadhe, Seniya Bimbisār ali Licchaviji iz Vesālija ali drugi sovražni kralji?"

10. "Častiti gospod, kralj Magadhe, Seniya Bimbisāra me ni napadel niti Licchaviji iz Vesālija niti drugi sovražni kralji. V mojem kraljestvu je razbojnik z imenom Angulimāla, ki je morilec, krvavih rok, vdan nasilju, brez milosti do živih bitij. Vasi, mesta in pokrajine so zaradi njega propadle! On nenehno mori in nosi prste žrtev na ogrlici. Jaz ga bom odstranil, častiti gospod."

11. "Veliki kralj, predpostavimo, da ste videli, da si je ta Angulimāla obril svoje lase in brado, nadel rumeno oblačilo in odšel naprej od doma v brezdomstvo; da se je vzdržal ubijanja živih bitij, jemanja tega, kar mu ni bilo dano in napačnega govora; da je samo en obrok na dan, je v celibatu, kreposten, dobrega značaja. Če bi ga videli takega, kako bi ravnali z njim?"

"Častiti gospod, mi bi se mu poklonili ali vstali pred njim ali ga povabili, da sede; ali bi ga povabili, da sprejme oblačila, miloščino, prostor za počitek ali medicinske potrebščine; ali bi mu priskrbeli varovanje, obrambo in zaščito.

Toda, častiti gospod, kako bi lahko takšen nemoralen človek zlega značaja, kadarkoli imel takšno vrlino in obvladanost samega sebe?"

12. Ob tej priložnosti je častiti Angulimāla sedel nedaleč od Blaženega. Blaženi je iztegnil svojo desno roko in rekel kralju Kosale, Pasenadiju: "Veliki kralj, to je Angulimāla."

Kralj Pasenadi se je prestrašil, vznemiril in zgrozil. Ker je to vedel, mu je Blaženi rekel: "Ne boj se, veliki kralj, ne boj se. Ni se ti ga treba bati."

Kraljev strah, vznemirjenost in groza je splahnela. Odšel je k častitemu Angulimāli in rekel: "Častiti gospod, je ta plemeniti gospod res Angulimāla?"

"Da, veliki kralj."

"Častiti gospod, iz katere družine je oče plemenitega gospoda? Iz katere družine je njegova mati?"

“Moj oče je Gagga, veliki kralj; moja mati je Mantāṇi.”

“Naj plemeniti gospod Gagga Mantāṇiputta počiva zadovoljen. Priskrbel bom oblačila, miloščino, prostor za počitek in medicinske pripomočke za plemenitega gospoda Gagga Mantāṇiputto.”

13. Ob tem času je bil častiti Angulimāla prebivalec gozda, jedec miloščine, nosilec zavrženih oblačil in se je omejil na uporabo treh oblačil. On je odgovoril: “Dovolj imam, veliki kralj, moja trojna oblačila so popolna.”

Kralj Pasenadi se je vrnil k Blaženemu in ko se mu je poklonil je sedel na stran in rekel: “To je čudovito, to je sijajno, kako Blaženi ukroti neukročeno, pripelje mir v nemirnost in vodi do Nibbāne te, ki niso dosegli Nibbāne. Častiti gospod, mi sami ga nismo mogli ukrotiti s silo in orožjem, vendar ga je Blaženi ukrotil brez sile ali orožja. In sedaj, častiti gospod, odhajamo. Smo zaposleni in imamo veliko za postoriti.”

“Sedaj je čas, veliki kralj, da narediš kar misliš, da je prav.”

Kralj Kosale, Pasenadi, se je dvignil s svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

14. Ko je bilo jutro, se je častiti Angulimāla oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Sāvattḥī po miloščino. Ko je hodil po miloščino od hiše do hiše v Sāvattḥiju, je videl določeno žensko s težavo rojevati, rojevati v bolečinah. Ko je to videl je pomislil: “Kako so bitja prizadeta! Resnično, kako so bitja prizadeta!”

Ko je šel po miloščino v Sāvattḥī in se vrnil iz svoje poti po miloščino, po svojem obroku hrane je odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil, je sedel na stran in rekel: “Častiti gospod, zjutraj sem se oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Sāvattḥī po miloščino. Ko sem hodil po miloščino od hiše do hiše v Sāvattḥiju, sem videl določeno žensko s težavo rojevati, rojevati v bolečinah. Ko sem to videl, sem pomislil: ‘Kako so bitja prizadeta! Resnično, kako so bitja prizadeta!’”

15. “V tem primeru, Angulimāla, pojdi v Sāvattḥī in reci tej ženski: ‘Sestra, odkar sem bil rojen, se ne spomnim, da sem kadarkoli namenoma odvzel živemu bitju življenje. S to resnico bodi dobro ti in naj bo dobro tvoj otrok!’”

“Častiti gospod, ali ne bi izrekel namerno laž, ker sem namenoma odvzel življenje mnogim živim bitjem?”

“Potem, Angulimāla, pojdi v Sāvattḥī in reci tej ženski: ‘Sestra, ker sem bil rojen s plemenitim rojstvom, se ne spomnim, da sem kadarkoli namenoma odvzel živemu bitju življenje. S to resnico bodi dobro ti in naj bo dobro tvoj otrok!’”^[2]

“Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Angulimāla in ko je šel v Sāvattḥī, je rekel tej ženski: ‘Sestra, odkar sem bil rojen s plemenitim rojstvom, se ne spomnim, da sem

kadarkoli namenoma odvezel živemu bitju življenje. S to resnico bodi dobro ti in naj bo dobro tvoj otrok!' Potem sta se ženska in otrok počutila dobro.

16. Nedolgo za tem, ko je živel sam, umaknjeno, vestno, vneto in odločno je častiti Angulimāla, s svojim lastnim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopil in bival v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi česar pripadnik naroda upravičeno sprejme meniško posvečenje in gre naprej od doma v brezdomstvo. Direktno je vedel: "Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerikoli stanje eksistence." In častiti Angulimāla je postal eden od arahantov.

17. Ko je bilo jutro, se je častiti Angulimāla oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Sāvattihī po miloščino. Ob tej priložnosti je nekdo vrgel grudo in zadel telo častitega Angulimāla, nekdo drugi je vrgel palico in zadel njegovo telo in nekdo drugi je vrgel vrč in zadel njegovo telo. Častiti Angulimāla je s krvjo, ki je tekla iz njegove poškodovane glave, s svojo počeno posodo in z raztrganim zunanjim oblačilom, odšel do Blaženega. Blaženi ga je videl prihajati v daljavi in mu je rekel: "Prenašaj to, brahmin! Prenašaj to, brahmin! Tukaj in sedaj izkušaš rezultat dejanj, zaradi katerih si lahko mučen v peklu mnogo let, mnogo sto let, mnogo tisoč let."^[3]

18. Ko je bil častiti Angulimāla sam v umiku in je doživljal blaženost osvoboditve, je izgovoril ta vzklik:

"Kdor je enkrat živel v nemarnosti
in potem ni več nemaren,
osvetljuje ta svet,
kot luna brez oblaka.

Kdor ustavi zla dejanja, ki jih je storil,
in namesto tega dela dobra dela,
osvetljuje ta svet,
kot luna brez oblaka.

Mlad menih, ki posveča
svoja prizadevanja Buddhovem učenju,
osvetljuje ta svet,
kot luna brez oblaka.

Naj moji sovražniki slišijo učenje o Dhammi,
naj se posvetijo Buddhovem učenju,
naj moji sovražniki počakajo na te dobre ljudi,
ki vodijo druge, da sprejmejo Dhammo.

Naj moji sovražniki občasno prisluhnejo
in slišijo Dhammo tistih, ki pridigajo opuščanje,

tistih, ki govorijo in tudi hvalijo dobroto,
in naj sledijo z dobrimi dejanji.

Ker gotovo potem ne bi želeli škodovati,
niti ne bi mislili škodovati drugim bitjem,
zato naj ti, ki bi zaščitili vse, slabotne ali močne,
dosežejo vseobsegajoči mir.

Vodarji usmerjajo vodo,
lokostrelci izravnavajo puščico,
tesarji izravnavajo hlod,
toda modrijan hoče ukrotiti sebe.

Obstajajo nekateri, ki ukrotijo s pretepanjem,
nekateri z ježevkami in nekateri z biči;
toda jaz sem bil ukročen od takšnega,
ki nima ne palice, ne nobenega orožja.

‘Neškodljivi’ je ime, ki ga nosim,
čeprav sem bil škodljiv v preteklosti.
Ime, ki ga danes nosim je pravo:
jaz ne škodim nobenem živem bitju.

In čeprav sem nekoč živel kot razbojnik
vsem znan pod imenom ‘Ogrlica iz prstov,’
ta, ki ga je poplava potegnila s seboj,
sem odšel po zatočišče k Buddhi.

In čeprav sem bil nekoč krvavih rok
z imenom ‘Ogrlica iz prstov,’
poglejte zatočišče, ki sem ga našel:
vez eksistence je bila prekinjena.

Čeprav sem naredil veliko dejanj, ki vodijo
v ponovno rojstvo v zla kraljestva,
so me rezultati dejanj sedaj dosegli,
in tako se hranim sedaj brez dolga.^[4]

Obstajajo bedaki in nimajo pameti ti,
ki se predajo nemarnosti,
toda ti, ki so modri, varujejo marljivost
in z njo ravnavajo, kot s svojim največjim premoženjem.

Ne prepusti se nemarnosti
niti iskanju naslade v čutnosti,

ampak vztrajno meditiraj,
da bi dosegel popolno blaženost.

Torej, pozdravite to mojo izbiro
in naj traja, ni bila slabo narejena;
od vseh Dhamm, ki so znane ljudem
sem prišel do najboljše.

Zato pozdravite to mojo izbiro
in naj traja, ni bila slabo narejena;
dosegel sem trojno vednost
in naredil vse, kar Buddha uči.”

Opombe

[1] Ime “Angulimāla” je beseda, ki pomeni “ogrlica (*mālā*) iz prstov (*anguli*).” Bil je sin brahmina Bhaggava, duhovnika kralja Kosale, Pasenadija. Njegovo ime je bilo Ahimsaka, kar pomeni “nenasilen.” Študiral je pri Takkasili, kjer je postal učitelj ljubljeneec. Njegovi kolegi študenti so bili nanj ljubosumni in so rekli učitelju, da je Ahimsaka storil prešuštvo z njegovo ženo. Učitelj, ki je nameraval uničiti Ahimsaka mu je ukazal, naj mu prinese tisoč človeških prstov z desne roke, kot nadomestilo. Ahimsaka je živel v gozdu Jālinī in napadal popotnike, jim rezal prste in jih nosil kot ogrlico okoli svojega vratu. Ob času dogajanja v sutti mu je manjkal še en prst in se je odločil ubiti naslednjo osebo, ki bo prišla. Buddha je videl, da je bila Angulimālova mati na poti, da ga obišče. Vedel je, da Angulimāla ima podporne pogoje za arahantstvo, zato ga je prestregel tik preden je prispela njegova mati.

[2] Celo danes ta izrek pogosto recitirajo budistični menihi kot zaščitni urok (*paritta*) za nosečo žensko, ki je pred porodom.

[3] MA razloži, da je kakršnokoli zavestno dejanje (*kamma*) sposobno prinesiti tri vrste rezultatov: rezultat, ki se izkusi tukaj in sedaj, to je, v istem življenju, v katerem je bilo izvedeno dejanje; rezultat, ki se bo izkusil v naslednji eksistenci; in rezultat, ki se bo izkusil v kateremkoli kasnejšem življenju od naslednjega, tako dolgo, kot traja potovanje po *samsāri*. Ker je dosegel arahantstvo, je Angulimāla pobegnil pred zadnjima dvema tipoma rezultatov, vendar ne pred prvim, ker so tudi arahanti dovzetni za doživljanje rezultatov v tem življenju za dejanja, ki so bila izvedena pred dosego arahantstva.

[4] Za krepostne menihe, ki še niso dosegli arahantstva se reče, da jedo deželno miloščino, ki jim jo je kot dediščino zapustil Buddha, arahanti pa jedo “brez dolgov”, ker so naredili sami sebe za popolnoma vredne dobivanja miloščine.

(MN 87) Piyajatika Sutta – Rojeni iz teh, ki so nam dragi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je umrl edini, dragi in ljubljeni sin nekega gospodarja. Ta po smrti svojega sina ni imel več želje, da bi delal ali jedel. Kar naprej je hodil na prostor za kremiranje in jokal: “Moj edini otrok, kje si? Moj edini otrok, kje si?”

3. Potem je ta gospodar odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil je sedel na stran. Blaženi mu je rekel: “Gospodar, tvoje sposobnosti niso takšne, kot jih ima ta, ki obvlada svoj lastni um. Tvoje sposobnosti so motene.”

“Kako ne bi bile moje sposobnosti motene, častiti gospod? Moj edini, dragi in ljubljeni sin je umrl. Odkar je umrl, nimam več želje, da bi delal ali jedel. Kar naprej hodim na prostor za kremiranje in jočem: ‘Moj edini otrok, kje si? Moj edini otrok, kje si?’”

“Tako je, gospodar, tako je! Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi.”

“Častiti gospod, kdo bi nenehno mislil, da so skrb, tožba, bolečina, gorje in obup rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi? Častiti gospod, sreča in veselje sta rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastaneta od teh, ki so nam dragi.” Nato se je nezadovoljen z besedami Blaženega, ki jih ni odobral, dvignil iz svojega sedeža in odšel.

4. Takrat so nekateri kockarji igrali na srečo s kockami nedaleč od Blaženega. Gospodar je odšel do teh kockarjev in rekel: “Ravno sedaj, gospodje, sem šel do asketa Gotame, in ko sem se mu poklonil, sem sedel na stran. Ko sem to storil, mi je asket Gotama rekel: ‘Gospodar, tvoje sposobnosti niso takšne, kot jih ima ta, ki obvlada svoj lastni um.’ ... (ponovitev celotnega razgovora kot je zgoraj) ... ‘Častiti gospod, sreča in veselje sta rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastaneta od teh, ki so nam dragi.’ Nato sem se nezadovoljen z besedami Blaženega, ki jih nisem odobral, dvignil iz svojega sedeža in odšel.”

“Tako je, gospodar, tako je! Sreča in veselje sta rojeni od teh, ki so nam dragi, nastaneta od teh, ki so nam dragi.”

Potem jih je gospodar zapustil z mislijo: “Strinjam se s kockarji.”

5. Sčasoma je ta zgodba dosegla kraljevo palačo. King Kosale, Pasenadi, je rekel kraljici Malliki: “To je tisto, kar je rekel asket Gotama, Mallikā: ‘Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi.’”

“Če je to rekel Blaženi, gospod, potem je tako.”

“Ne glede na to, kar je rekel asket Gotama, to Mallikā odobrava: ‘Če je to rekel Blaženi, gospod, potem je tako.’ Prav tako kot učenec odobrava karkoli mu je rekel njegov učitelj, rekoč: ‘Tako je, učitelj, tako je!’; tako tudi, Mallikā, ne glede na to kaj pravi asket Gotama, ti odobravaš: ‘Če je to rekel Blaženi, gospod, potem je tako.’ Odidi, Mallikā, stran s tabo!”

6. Nato je kraljica Mallikā nagovorila brahmina Nālidžangha: “Pridi, brahmin, pojdi do Blaženega in ga pozdravi v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in ga vprašaj, če je brez boleznin in neprijetnosti in je zdrav, močan in biva v udobju, rekoč: ‘Častiti gospod, kraljica Mallikā te pozdravlja z glavo ob nogah Blaženega in te sprašuje, če je Blaženi brez boleznin ... in biva v udobju.’ In ona pravi: ‘Častiti gospod, ali je te besede izrekel Blaženi: “Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi?”’ Dobro poslušaj, kaj bo Blaženi odgovoril in mi to sporoči; ker Tathāgate ne govorijo neresnic.”

“Da, gospa,” je odgovoril in odšel do Blaženega in z njim izmenjal pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel: “Mojster Gotama, kraljica Mallikā te pozdravlja z njeno glavo ob nogah mojstra Gotame in sprašuje ali je brez boleznin ... in biva v udobju. In ona pravi sledeče: ‘Častiti gospod, ali je te besede izrekel Blaženi: “Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi?”’”

7. “Tako je, brahmin, tako je. Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi.”

8. Iz tega se lahko razume, brahmin, kako so skrb, tožba, bolečina, gorje in obup rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi. Nekoč je v tem istem Sāvattḥīju bila neka ženska, katere mati je umrla. Zaradi materine smrti je znorela, izgubila svoj um in je pohajala od ulice do ulice in od križišča do križišča, rekoč: ‘Ali ste videli mojo mati? Ali ste videli mojo mati?’

9–14. In iz tega se lahko prav tako razume, kako so skrb, tožba, bolečina, gorje in obup rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi. Nekoč je v tem istem Sāvattḥīju bila neka ženska katere oče je umrl ... katere brat je umrl ... katere sestra je umrla ... katere sin je umrl ... katere hči je umrla ... katere mož je umrl. Zaradi moževe smrti je znorela, izgubila svoj um in je pohajala od ulice do ulice in od križišča do križišča, rekoč: ‘Ali ste videli mojega moža? Ali ste videli mojega moža?’

15–21. In iz tega se lahko prav tako razume, kako so skrb, tožba, bolečina, gorje in obup rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi. Nekoč je v tem istem Sāvattḥīju bil določen mož, katerega mati je umrla ... katerega oče je umrl ... katerega brat je umrl ... katerega sestra je umrla ... katerega sin je umrl ... katerega hči je umrla ... katerega žena je umrla. Zaradi ženine smrti je znorel, izgubil svoj um in je

pohajal od ulice do ulice in od križišča do križišča, rekoč: 'Ali ste videli mojo ženo? Ali ste videli mojo ženo?'

22. In iz tega se lahko prav tako razume, kako so skrb, tožba, bolečina, gorje in obup rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi. Nekoč je v tem istem Sāvattthīju bila določena ženska, ki je odšla živeti v družino svojih sorodnikov. Njeni sorodniki so želeli, da se loči od svojega moža in jo hoteli dati nekemu drugemu, katerega pa ni želela. Ženska je rekla svojemu možu: 'Gospod, ti moji sorodniki hočejo, da se ločim od tebe in da grem z drugim, ki pa ga nočem.' Potem je mož presekal ženo na dva dela in storil samomor, misleč: 'Midva bova skupaj v življenju po smrti.' In iz tega se lahko prav tako razume, kako so skrb, tožba, bolečina, gorje in obup rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi."

23. Ko je bil očaran in vesel besed Blaženega, se je brahmin Nāḷidžangha dvignil iz svojega sedeža, odšel do kraljice Mallike in ji sporočil svoj celoten razgovor z Blaženim.

24. Kraljica Mallikā je odšla do kralja Kosale, Pasenadija in ga vprašala: "Kaj misliš, gospod? Ali ti je princesa Vadžīri ljuba?"

"Da, Mallikā, princesa Vadžīri mi je ljuba."

"Kaj misliš, gospod? Če bi se sprememba in prekrojitev^[1] zgodili v princesi Vadžīri, bi se skrb, tožba, bolečina, gorje in obup pojavili v tebi?"

"Sprememba in prekrojitev princese Vadžīri bi pomenili prekrojitev v mojem življenju. Kako se ne bi skrb, tožba, bolečina, gorje in obup pojavili v meni?"

"Z ozirom na to, gospod, je Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, rekel: 'Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni od teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi.'

25–28. "Kaj misliš, gospod? Ali ti je plemenita kraljica Vāsabhā ljuba? ... Ali ti je general Viḍūḍabha ljub? ... Ali sem ti jaz ljuba? ... Ali sta ti Kāsi in Kosala ljuba?"^[2]

"Da, Mallikā, Kāsi in Kosala sta mi ljuba. Dolžni smo zahvalo Kāsi in Kosali, da uporabljamo sandalovino iz Kāsija in nosimo ogrlice, dišave in mazila."

"Kaj misliš, gospod? Če bi se sprememba in prekrojitev dogodili v Kāsi in Kosali, bi se skrb, tožba, bolečina, gorje in obup pojavili v tebi?"

"Sprememba in prekrojitev v Kāsi in Kosali bi pomenili prekrojitev v mojem življenju. Kako se ne bi skrb, tožba, bolečina, gorje in obup pojavili v meni?"

"Z ozirom na to, gospod, je Blaženi, ki ve in vidi je popoln in popolno prebujen, rekel: 'Skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so rojeni iz teh, ki so nam dragi, nastanejo od teh, ki so nam dragi.'"

29. "To je čudovito, Mallikā, to je sijajno, kako daleč Blaženi prodre z modrostjo in vidi z modrostjo! Pridi, Mallikā, daj mi vodo za obredno umivanje."^[3]

Potem se je kralj Kosale, Pasenadi dvignil iz svojega sedeža in si uredil svoje zgornje oblačilo na eno rame, iztegnil svoje roke v spoštljiv pozdrav proti Blaženemu in trikrat izgovoril ta izrek: "Čast Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu! Čast Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu! Čast Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu!"

Opombe

[1] Ta izraz se pogosto uporabi, kadar je mišljena resna bolezen in smrt.

[2] Viḍūḍabha je bil kraljev sin, ki ga je očitno vrgel s prestola. Kāsi in Kosala sta pokrajini, ki jima je vladal kralj.

[3] MA: Umil si je svoje roke in noge in si očistil svoja usta, preden je pozdravil Buddho.

(MN 88) Bahitika Sutta - Plašč

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Bilo je jutro, ko se je častiti Ānanda oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Sāvattḥī po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Sāvattḥīju in se vrnil, po svojem obroku hrane, je odšel v vzhodni park, do palače Migārove matere, da bi prebil dan.

3. Takrat je kralj Kosale, Pasenadi, osedlal slona Ekaṇḍarīka in opoldne odjahal iz Sāvattḥīja. V daljavi je videl prihajati častitega Ānanda in je vprašal ministra Sirivaḍḍha: "To je častiti Ānanda, ali ne?" – "Da, gospod, to je častiti Ānanda."

4. Nato je kralj Kosale, Pasenadi, rekel možu: "Pridi, dobri mož, pojdi do častitega Ānande in ga pozdravi v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah, rekoč: 'Častiti gospod, kralj Kosale, Pasenadi, vas pozdravlja s svojo glavo ob nogah častitega Ānande.' Potem reci: 'Častiti gospod, če častiti Ānanda nima nobenega nujnega posla, bi morda častiti Ānanda počakal za trenutek, iz milosti.'"

5. “Da, gospod,” je mož odgovoril in odšel do častitega Ānande in ko se mu je poklonil, je stopil na stran in rekel častitemu Ānandi: “Častiti gospod, kralj Kosale, Pasenadi, te pozdravlja s svojo glavo ob nogah častitega Ānande in pravi: ‘Častiti gospod, če častiti Ānanda nima nobenega nujnega posla, bi morda častiti Ānanda počakal za trenutek, iz milosti.’”

6. Častiti Ānanda se je strinjal v tišini. Kralj Pasenadi je odšel s slonom tako daleč, kot je slon lahko šel, potem pa je sestopil z njega in odšel peš do častitega Ānande. Ko ga je pozdravil, je stopil na stran in rekel častitemu Ānandi: “Če, častiti gospod, častiti Ānanda nima nobenega nujnega posla, bi bilo dobro, če bi šel na breg reke Aciravatī, iz milosti.”

7. Častiti Ānanda se je strinjal v tišini. Odšel je na breg reke Aciravatī in sedel k vznožju drevesa na pripravljen sedež. Kralj Pasenadi je odšel s slonom tako daleč, kot je slon lahko šel, potem pa je sestopil in peš odšel do častitega Ānande. Ko ga je pozdravil je stopil na stran in rekel častitemu Ānandi: “Tukaj, častiti gospod, je odeja za slona. Naj častiti Ānanda sedi na njej.”

“Ni potrebe, veliki kralj. Sedi. Jaz sedim na svoji podlogi.”

8. Kralj Kosale, Pasenadi je sedel na pripravljen sedež in rekel: “Častiti Ānanda, ali bi se Blaženi obnašal s telesom na tak način, da bi ga lahko grajali modri asketi in brahmini?”

“Veliki kralj, Blaženi se ne bi obnašal s telesom na tak način, da bi ga lahko grajali modri asketi in brahmini.”

“Ali bi se Blaženi, častiti Ānanda, obnašal z govorom ... obnašal z umom na tak način, da bi ga lahko grajali modri asketi in brahmini?”

“Veliki kralj, Blaženi se ne bi obnašal z govorom ... obnašal z umom na tak način, da bi ga lahko grajali modri asketi in brahmini.”

9. “To je čudovito, to je sijajno! Kar nismo mogli doseči z vprašanjem, je dosegel častiti Ānanda z odgovorom na vprašanje. Mi ne prepoznamo ničesar vrednega v hvali in graji drugih, ki jo govorijo neumni in nevedni posamezniki, ki govorijo, ne da bi to sami preiskali in ocenili; vendar mi prepoznamo kot dragoceno hvalo in grajo drugih, ki jo govorijo modri, inteligentno in ostroumno posamezniki, ki govorijo po tem, ko so to sami preiskali in ocenili.

(VRSTE OBNAŠANJA)

10. Častiti Ānanda, kakšno vrsto telesnega obnašanja grajajo modri asketi in brahmini?”

“Telesno obnašanje, ki je slabo, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno telesno obnašanje je slabo?”

“Telesno obnašanje, ki je vredno graje, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno telesno obnašanje je vredna graje?”

“Telesno obnašanje, ki prinese neprijetnost, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno telesno obnašanje prinese neprijetnost?”

“Telesno obnašanje, ki daje boleče rezultate, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno telesno obnašanje daje boleče rezultate?”

“Telesno obnašanje, veliki kralj, ki vodi do svoje lastne bolečine ali do bolečine drugih ali do bolečine obeh in na račun katerega se povečajo slaba stanja in dobra stanja zmanjšajo. Takšno telesno obnašanje grajajo modri asketi in brahmini, veliki kralj.”

11. “Častiti Ānanda, kakšno govorno obnašanje grajajo modri asketi in brahmini?”

“Vsako govorno obnašanje, ki je slabo ... (dokončaj kot v §10, zamenjaj “telesno obnašanje” z “govorno obnašanje”) ... ”

12. “Častiti Ānanda, kakšno miselno obnašanje grajajo modri asketi in brahmini?”

“Obnašanje v mislih, ki je slabo ... (dokončaj kot v §10, zamenjaj “telesno obnašanje” z “miselno obnašanje”) ... ”

13. “Častiti Ānanda, ali Blaženi hvali samo opuščanje vseh slabih stanj?”

“Tathāgata, veliki kralj, je opustil vsa slaba stanja in poseduje dobra stanja.”

14. “Častiti Ānanda, kakšno vrsto telesnega obnašanja ne grajajo modri asketi in brahmini?”

“Telesno obnašanje, ki je dobro, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno telesno obnašanje je dobro?”

“Telesno obnašanje, ki je brez graje, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno telesno obnašanje je brez graje?”

“Telesno obnašanje, ki ne prinese neprijetnosti, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno obnašanje ne prinese neprijetnosti?”

“Telesno obnašanje, ki daje prijetne rezultate, veliki kralj.”

“Častiti Ānanda, kakšno telesno obnašanje daje prijetne rezultate?”

“Telesno obnašanje, veliki kralj, ki ne vodi človeka do svoje lastne neprijetnosti ali do neprijetnosti drugih ali do neprijetnosti obeh, in na račun katerega se slaba stanja

zmanjšajo in dobra stanja povečajo. Takšno telesno obnašanje, veliki kralj, ne grajajo modri asketi in brahmini.”

15. “Častiti Ānanda, kakšno govorno obnašanje ne grajajo modri asketi in brahmini?”

“Govorno obnašanje, ki je dobro ... (dokončaj kot v §14, zamenjaj “telesno obnašanje” z “govorno obnašanje”) ... ”

16. “Častiti Ānanda, kakšno miselno obnašanje ne grajajo modri asketi in brahmini?”

“Obnašanje v mislih, ki je dobro ... (dokončaj kot v §14, zamenjaj “telesno obnašanje” z “miselno obnašanje”) ... ”

17. “Častiti Ānanda, ali Blaženi hvali samo opravljanje vseh dobrih stanj?”

“Tathāgata, veliki kralj, je opustil vsa slaba stanja in poseduje dobra stanja.”

(DAROVANJE PLAŠČA)

18. “To je čudovito, to je sijajno, kako je to izrazil častiti Ānanda! In mi smo zadovoljni in nam ugaja to, kar je on tako dobro izrazil. Častiti gospod, mi smo tako zadovoljni in nam ugaja to, kar je tako dobro izrazil častiti Ānanda, da če bi mu lahko dali dragocenega slona v dar, bi mu ga dali; če bi mu lahko dali dragocenega konja v dar, bi mu ga dali; če bi mu darilo vaščanov bilo dovoljeno, bi mu ga dali. Toda mi vemo, častiti gospod, da to ni dovoljeno častitemu Ānandi. Toda tam je ta moj plašč, častiti gospod, ki mi je bil poslan, spravljen v škatlo za kraljevski dežnik kralja Magadhe, Ajātasattuja, šestnajst rok dolg in osem rok širok. Naj plašč častiti Ānanda sprejme iz milosti.”

“To ni potrebno, veliki kralj. Moja tri oblačila so popolna.”

19. “Častiti gospod, to reko Aciravatī je gledal častiti Ānanda in tudi mi sami, ko je iz velikega oblaka močno deževalo na hribe; potem se je ta reka Aciravatī prelila čez oba bregova. Tako tudi, častiti gospod, lahko častiti Ānanda naredi tri oblačila za sebe iz tega plašča, in lahko razdeli svoja stara tri oblačila med svoje tovariše v svetem življenju. Na ta način, se bo naš dar pretil. Častiti gospod, naj častiti Ānanda sprejme plašč.”

20. Častiti Ānanda je sprejel plašč. Nato je kralj Kosale, Pasenadi, rekel: “In častiti gospod, mi odhajamo. Zaposleni smo in moramo še veliko postoriti.”

“Sedaj je čas, veliki kralj, napravi kar misliš, da je prav.”

Kralj Kosale, Pasenadi, se je navdušen in vesel besed častitega Ānande dvignil iz svojega sedeža, in ko je pozdravil častitega Ānanda, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

21. Kmalu po tem ko je odšel, je častiti Ānanda odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil, je sedel na stran, mu prenesel ves svoj pogovor s kraljem Kosale, Pasenadijem, in predstavil plašč Blaženemu.

22. Nato je Blaženi naslovil menihe: "To je dobitek, menihi, za kralja Kosale, Pasenadija, to je velik dobitek za kralja Kosale, Pasenadija, da je imel priložnost videti in izkazati spoštovanje Ānandi."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 89) Dhammacetiya Sutta - Spomeniki Dhammi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyan, pri sakyanskem mestu z imenom Medaḷumpa.

2. Takrat je kralj Kosale, Pasenadi, prispel v Nagarako zaradi nekega posla. Tam je nagovoril Dīgha Kārāyaṇa:^[1] "Dragi Kārāyaṇa, pripravi državne kočije. Gremo do parka za oddih, da vidimo prijeten kraj."

"Da, gospod," je odgovoril Dīgha Kārāyaṇa. Ko so bile državne kočije pripravljene, je ta obvestil kralja: "Gospod, državne kočije so pripravljene. Lahko greste kadar želite."

3. Kralj Pasenadi se je povzpел na državno kočijo in se pospremljen z drugimi kočijami odpeljal iz Nagaraka s polnim pompom kraljevskosti proti parku. Po cesti se je peljal tako dolgo, kot je bilo s kočijami mogoče, potem pa je sestopil s svoje kočije in stopil peš v park.

4. Ko se je sprehajal in pohajal po parku, je kralj Pasenadi videl vznožja dreves, ki so bila ljubka in navdihujoča, tiha in nemotena z glasovi, z vzdušjem samote, oddaljena od ljudi, ugodna za umik. Pogled na to ga je spomnil na Blaženega: "Te vznožja dreves so ljubka in navdihujoča, tiha in nemotena z glasovi, z vzdušjem samote, oddaljena od ljudi, ugodna za umik, podobno krajem, kjer smo običajno pozdravili Blaženega, popolnega in popolno prebujenega." Nato je povedal Dīgha Kārāyaṇu kar je mislil in ga vprašal: "Kje živi sedaj Blaženi, popoln in popolno prebujeni?"

5. "Tam je, gospod, sakyansko mesto z imenom Medaḷumpa. Blaženi, popoln in popolno prebujeni, sedaj živi tam."

“Kako daleč je od Nagaraka do Medaḷumpa?”

“Ni daleč, gospod, tri milje.^[2] Še vedno je dovolj dnevne svetlobe, da lahko gremo tja.”

“Potem, dragi Kārāyaṇa, pripravi državne kočije. Pojdimo in obiščimo Blaženega, popolnega in popolno prebujenega.”

“Da, gospod,” je odgovoril. Ko so bile državne kočije pripravljene, je ta obvestil kralja: “Gospod, državne kočije so pripravljene. Lahko greste kadar želite.”

6. Nato se je kralj Pasenadi povzpел na državno kočijo in se pospremljen z drugimi kočijami odpeljal iz Nagaraka proti sakyanskemu mestu Medaḷumpi. Tja je prispel še podnevi in pot je nadaljeval proti parku. Po cesti se je peljal tako daleč, kot je bilo s kočijami mogoče, potem pa je sestopil s svoje kočije in peš stopil v park.

7. Takrat so številni menihi hodili gor in dol po odprtem. Kralj Pasenadi je odšel do njih in jih vprašal: “Častiti gospodje, kje sedaj živi Blaženi, popoln in popolno prebujeni? Mi hočemo videti Blaženega, popolnega in popolno prebujenega.”

8. “Tisto je njegovo bivališče, veliki kralj, z zaprtimi vrati. Pojdite tiho gor, brez naglice, vstopite na verando, si očistite grlo in potrkajte na vrata. Blaženi vam bo odprl vrata.” Kralj Pasenadi je predal svoj meč in turban Dīgha Kārāyaṇu. Tedaj je Dīgha Kārāyaṇa pomislil: “Torej, kralj gre na tajni obisk! In jaz moram sedaj čakati sam!” Brez naglice je kralj Pasenadi odšel tiho navzgor do bivališča z zaprtimi vrati, vstopil na verando, si očistil grlo in potrkal. Blaženi je odprl vrata.

9. Nato je kralj Pasenadi vstopil v bivališče. Spustil se je na tla z glavo ob noge Blaženega, prekril noge Blaženega s poljubi in jih ljubkoval z obema rokama in izgovarjal svoje ime: “Jaz sem kralj Kosale, Pasenadi, častiti gospod; jaz sem kralj Kosale, Pasenadi, častiti gospod.”

(ZAKAJ KRALJ ČASTI BLAŽENEGA)

“Toda, veliki kralj, kakšen razlog vidiš v tem, da izkazuješ tako ogromno čast temu telesu in kažeš tako prijateljstvo?”

10. “Častiti gospod, jaz sklepam z ozirom na Dhammo o Blaženem: ‘Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.’ Sedaj, častiti gospod, jaz vidim nekatere askete in brahmine, ki živijo omejeno sveto življenje deset let, dvajset let, trideset let ali štirideset let in jih kasneje vidim dobro negovane in dobro maziljene, s pristriženimi lasmi in bradami, ki uživajo opremljeni in oskrbljeni s petimi vezmi čutnosti. Toda tukaj vidim menihe, ki vodijo popolno in čisto sveto življenje, tako dolgo, kot trajata življenje in dih. Resnično, jaz ne vidim nobenega drugega svetega življenja kjerkoli drugje tako popolnega in čistega, kot je to. Zaradi tega, častiti gospod, sklepam v skladu z Dhammo o Blaženem: ‘Blaženi je

popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.'

11. Častiti gospod, kralji se sprejo s kralji, plemeniti s plemenitimi, brahmini z brahmini, gospodarji z gospodarji; mati se spre z otrokom, otrok z materjo, oče z otrokom, otrok z očetom; brat se spre z bratom, brat s sestro, sestra z bratom, prijatelj s prijateljem.[3] Toda, tukaj vidim menihe, ki živijo v soglasju, v vzajemnem spoštovanju, brez sporov, pomešane kot mleko in voda, gledajoč drug drugega s prijaznimi očmi. Jaz ne vidim kjerkoli nobene druge skupnosti s tako skladnostjo. Tudi zaradi tega, častiti gospod, sklepam v skladu z Dhammo o Blaženem: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.'

12. Častiti gospod, hodil sem in pohajal od parka do parka in od vrta do vrta. Tam sem videl neke askete in brahmine, ki so suhi, bedni, nesrečni, grdi, zlatenični, z venami, ki štrlijo iz njihovih udov, taki, da jih ljudje ne bi hoteli spet pogledati. Pomislil sem: 'Gotovo ti častiti živijo sveto življenje v nezadovoljstvu ali so naredili neko zlo dejanje in ga prikrivajo, tako suhi in bedni so – takšni, da jih ljudje ne bi želeli še enkrat pogledati.' Šel sem do njih in jih vprašal: 'Zakaj ste vi častiti tako suhi in nesrečni ... – takšni, da vas ljudje ne bi želeli še enkrat pogledati?' Njihov odgovor je bil: 'To je naša družinska bolezen, veliki kralj.' Toda tukaj vidim menihe, ki se smeji in so veseli in vedri, resnično radostni, enostavno uživajo, njihove sposobnosti so živahne, živijo mirno, umirjeno, preživljajo se od tega, kar jim podarijo drugi, bivajo z umom [samotnim] kot divji jelen. Pomislil sem: 'Gotovo ti častiti zaznajo zaporedna stanja vzvišene razlike v uredbi Blaženega, ker bivajo tako smejoči in veseli ... z umom [samotnim] kot divji jelen.' Tudi zaradi tega, častiti gospod, sklepam v skladu z Dhammo o Blaženem: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.'

13. Častiti gospod, ker sem maziljeni plemeniti kralj, lahko usmrtime tiste, ki bi morali biti usmrčeni, kaznujem tiste, ki bi morali biti kaznovani, izženem tiste, ki bi morali biti izgnani. Pa vendar, ko sedim v zboru, me prekinajo in me ustavijo. Čeprav pravim: 'Gospodje, ne prekinite in ne zaustavite me, ko sedim v zboru; počakajte do konca mojega govora,' vendar so me prekinili in zaustavili. Toda, tukaj vidim menihe, ko Blaženi uči Dhammo[4] zbor nekaj sto sledilcev in tam ni slišati niti zvoka učenca Blaženega, ki zakašlja ali si očistiti grlo. Nekoč je Blaženi učil Dhammo zboru nekaj sto sledilcev in tam si je njegov učenec očistil grlo. Nakar ga je eden od njegovih tovarišev v svetem življenju dregnul s svojim kolenom, da bi nakazal: 'Bodi tiho, častiti gospod, ne delaj hrupa; Blaženi, učitelj, nas uči Dhammo.' Pomislil sem: To je sijajno, to je čudovito, kako je skupnost lahko tako dobro disciplinirana brez sile ali orožja!' Resnično, jaz ne vidim nobene druge skupnosti kjerkoli, ki je tako dobro disciplinirana. Tudi zaradi tega, častiti gospod, sklepam v skladu z Dhammo o Blaženem: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.'

14. Častiti gospod, tukaj sem videl določene učene plemenite, ki so bili pametni, ki so se spoznali na učenja drugih, bili tako ostri, kot strelec, ki bi s puščico razcepil las;^[5] oni pohajajo naokoli in uničujejo nauke drugih s svojim ostrim intelektom. Ko slišijo: 'Asket Gotama bo obiskal to in to vas ali mesto,' oni oblikujejo vprašanje: 'Šli bomo do asketa Gotame in ga vprašali to vprašanje. Če bo vprašan tako, bo odgovoril tako in bomo ovrgli njegov nauk na tak način; in če je vprašan tako, bo odgovoril tako in bomo ovrgli njegov nauk na takšen način.' Oni slišijo: 'Asket Gotama je prišel, da obišče to in to vas ali mesto.' Oni gredo do Blaženega in Blaženi jih pouči, vzpodbudi, navduši in razveseli z govorom o Dhammi. Ko jih je Blaženi poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil z govorom o Dhammi, mu niso niti postavili vprašanja, zato kako bi lahko zavrnili njegov nauk? Dejansko so postali njegovi učenci. Tudi zaradi tega, častiti gospod, sklepam v skladu z Dhammo o Blaženem: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.'

15. Častiti gospod, tukaj sem videl določene učene brahmine ...

16. Častiti gospod, tukaj sem videl določene učene gospodarje ...

17. Častiti gospod, tukaj sem videl določene učene askete ... Oni mu niso niti postavili vprašanja, zato, kako bi zavrnili njegov nauk? Dejansko prosijo Blaženega, da jim dovoli, da gredo v meništvo, od doma v brezdomstvo in on jim da meniško posvečenje. Ne dolgo zatem gredo v meništvo, bivajo sami, umaknjeni, vestni, vneti in odločni, s svojim uresničenjem z direktno vednostjo tukaj in sedaj vstopijo in bivajo v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi katerega gre pripadnik naroda upravičeno v meništvo, naprej od doma v brezdomstvo. Tako pravijo: 'Skoraj smo bili izgubljeni, skoraj smo propadli, ker smo prej trdili, da smo asketi, čeprav v resnici nismo bili asketi; trdili smo, da smo brahmini, čeprav v resnici nismo bili brahmini; trdili smo, da smo arahanti, čeprav v resnici nismo bili arahanti. Sedaj smo samotarji, sedaj smo brahmini, sedaj smo arahanti.' Tudi zaradi tega, častiti gospod, sklepam v skladu z Dhammo o Blaženem: 'Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.'

18. Častiti gospod, Isidatta in Purāṇa,^[6] moja dva nadzornika, se hranita z mojo hrano in uporabljata moje kočije; jaz jima zagotavljam sredstva za življenje in jima prinašam slavo. Pa vendar navkljub temu, sta manj spoštljiva do mene, kot pa sta do Blaženega. Nekoč, ko sem vodil vojsko in sem preizkušal ta nadzornika, Isidatta in Purāṇa, se je zgodilo, da smo prenočili v nastanitvi, ki je bila zelo utesnjena. Ta dva nadzornika, Isidatta in Purāṇa, sta prebila večino noči v pogovoru o Dhammi. Legla sta s svojima glavama v smeri, kjer sta slišala, da se nahaja Blaženi, svoje noge pa sta molela proti meni. Pomislil sem: 'To je sijajno, to je čudovito! Ta dva moja nadzornika, Isidatta in Purāṇa, jesta mojo hrano in uporabljata moje kočije; zagotavljam jima sredstva za življenje in jima prinašam slavo. Pa vendar sta navkljub temu manj spoštljiva do mene, kot pa sta do Blaženega. Gotovo ti dobri ljudje zaznajo zaporedna stanja vzvišene

razlike v predpisu Blaženega.’ Tudi zaradi tega, častiti gospod, sklepam v skladu z Dhammo o Blaženem: ‘Blaženi je popolno prebujen, Dhammo je Blaženi dobro razglasil, Sangha učencev Blaženega prakticira na dober način.’

19. Častiti gospod, Blaženi je plemenit in jaz sem plemenit; Blaženi je Kosalanec in jaz sem Kosalanec; Blaženi je star osemdeset let in jaz sem star osemdeset let.[7] Ker je to tako mislim, da je primerno, da izkažem najvišjo čast Blaženemu in da izkažem takšno prijateljstvo.

20. In sedaj, častiti gospod, odhajamo. Zaposleni smo in moramo veliko postoriti.”

“Sedaj je čas, veliki kralj, napravi kar misliš, da je prav.”

Kralj Kosale, Pasenadi, se je dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

21. Kmalu po njegovem odhodu je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi, preden se je dvignil iz svojega sedeža in odšel, je ta kralj Pasenadi izgovoril spomenike Dhammi. Naučite se spomenikov Dhammi, menihi; obvladajte spomenike Dhammi; zapomnite si spomenike Dhammi. Spomeniki Dhammi so koristni, menihi, in pripadajo osnovam svetega življenja.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Dīgha Kārāyaṇa je bil poveljnik vojske kralja Pasenadija.

[2] Tri milje (*yojana*) bi bilo približno 32 kilometrov.

[3] V MN 13.11 je za te spore rečeno, da nastanejo zaradi čutnih užitkov.

[4] Kot v MN 77.6.

[5] Kot v MN 27.4–7.

[6] Ob času njune smrti je za oba Buddha razglasil, da sta “enkratna povratnika”. Glej AN 6:44/iii.348.

[7] Ta izjava nakazuje, da se to sutto lahko pripiše v čas zadnjega leta Buddhovega življenja.

(MN 90) Kaṇṇakatthala Sutta – Pri Kaṇṇakatthalu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Udžuñhi, v Jelenjem parku v Kaṇṇakatthalu.

2. Takrat je kralj Kosale, Pasenadi, prispel v Udžuñho zaradi tega ali onega posla. Rekel je nekemu človeku: "Pridi, dobri človek, pojdi k Blaženemu in ga pozdravi v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in ga vprašaj, če je brez bolezni in neprijetnosti in je zdrav, močan in biva v udobju, rekoč: 'Častiti gospod, kralj Kosale, Pasenadi, te pozdravlja s svojo glavo ob nogah Blaženega in sprašuje, če je Blaženi brez bolezni ... in biva v udobju.' In reci: 'Častiti gospod, danes bo kralj Kosale, Pasenadi, po svojem zajtrku prišel obiskati Blaženega.'"

"Da, gospod," je odgovoril človek in odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil je sedel na stran in mu predal sporočilo.

3. Sestri Somā in Sakulā^[1] sta slišali: "Danes bo šel kralj Kosale, Pasenadi, po svojem zajtrku obiskati Blaženega."

Ko je bilo postreženo kosilo, sta sestri odšli do kralja in rekli: "Gospod, pozdravi v najinem imenu s svojo glavo ob nogah Blaženega in ga vprašaj, če je brez bolezni ... in biva v udobju: 'Častiti gospod, sestri Somā in Sakulā vas pozdravljata s svojima glavama ob nogah Blaženega in sprašujeta, če je brez bolezni ... in biva v udobju.'"

4. Ko je končal s svojim zajtrkom je kralj Kosale, Pasenadi, odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in prenesel sporočilo sester Some in Sakule.

"Toda, veliki kralj, ali sestri Somā in Sakulā nista našli nobenega drugega sla?"

"Častiti gospod, sestri Somā in Sakulā sta slišali: 'Danes bo šel kralj Kosale, Pasenadi, po svojem zajtrku obiskati Blaženega.' Potem, ko je bila hrana postrežena, sta sestri Somā in Sakulā prišli k meni in rekli: 'Gospod, pozdravi v najinem imenu s svojo glavo ob nogah Blaženega in ga vprašaj, če je brez bolezni ... in biva v udobju.'"

"Naj bosta sestri Somā in Sakulā srečni, veliki kralj."

5. Nato je kralj Kosale, Pasenadi, rekel Blaženemu: "Častiti gospod, slišal sem: 'Asket Gotama pravi: "Ne obstaja asket ali brahmin, ki je vseveden in vse vidi, ki lahko trdi, da ima popolno vednost in vizijo; to ni mogoče.'" Častiti gospod, ali ti, ki tako govorijo povedo, kaj je rekel Blaženi in ga ne predstavljajo napačno s tem, kar je nasprotno dejstvom? Ali razložijo v skladu z Dhammo na tak način, da nič kar zagotavlja osnovo za grajo, ne more upravičeno izhajati iz njihovih trditev?"

"Veliki kralj, ti, ki tako govorijo, ne rečejo, kar sem rekel jaz, ampak me napačno predstavljajo s tem, kar ni res in je nasprotno dejstvom."

6. Potem je kralj Kosale, Pasenadi, nagovoril generala Viḍūḍabha: “General, kdo je vpeljal to izmišljotino v palačo?”

“Bil je Sañḍžaya, gospod, brahmin iz naroda Ākāsa.”

7. Nato je kralj Kosale, Pasenadi, rekel človeku: “Pridi, dobro človek, v mojem imenu povej Sañḍžayu, brahminu iz naroda Ākāsa: ‘Častiti gospod, kralj Kosale, Pasenadi, te kliče.’”

“Da, gospod,” je odgovoril človek. Odšel je do Sañḍžaya, brahmina iz naroda Ākāsa in mu rekel: “Častiti gospod, kralj Kosale, Pasenadi, te kliče.”

8. Medtem je kralj Kosale, Pasenadi, rekel Blaženemu: “Častiti gospod, ali bi lahko Blaženi rekel kaj drugega in je posameznik to napačno razumel? Kako se Blaženi spomni, da je podal to izjavo?”

“Spomnim se, da sem to dejansko izjavil na sledeč način, veliki kralj: ‘Ni asketa ali brahmina, ki je vseveden in vse vidi, in to hkrati; to ni mogoče.’”

“Kaj je rekel Blaženi se zdi razumno, kar je rekel Blaženi, se zdi podprto z logiko: ‘Ni asketa ali brahmina, ki je vseveden in vse vidi, in to hkrati; to ni mogoče.’”

9. “Obstajajo štiri kaste, častiti gospod: plemeniti, brahmini, trgovci in delavci. Je med njimi kakšna razlika?”

“Obstajajo štiri kaste, veliki kralj: plemeniti, brahmini, trgovci in delavci. Za dve od njih, to so plemeniti in brahmini se vzame, da sta večvredni, ker se jim ljudje priklanjajo, vstanejo pred njimi in jih v skladu s tem spoštljivo pozdravljajo in jim vljudno pomagajo.”

10. “Častiti gospod, nisem vas spraševal o tem sedanjem življenju; spraševal sem vas o prihodnjem življenju. Obstajajo štiri kaste, častiti gospod: plemeniti, brahmini, trgovci in delavci. Je med njimi kakšna razlika?”

(RAZLIKE V PRIZADEVANJU)

“Veliki kralj, obstaja pet dejavnikov prizadevanja.[2] Katerih pet? Menih ima zaupanje, položi svojo zaupanje v Tathāgatovo prebujenje: ‘Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.’ On je brez boleznih in stiske, ima dobro prebavo, ki ni niti prehladna niti pretopla ampak srednja in je sposoben prenašati napor prizadevanja. Je pošten in iskren in se kaže učitelju in svojim tovarišem v svetem življenju takšen, kot dejansko je. Je odločen pri opuščanju slabih stanj in pri prevzemanju dobrih stanj, trden, začne svoj napor s trdnostjo in vztrajanjem v negovanju dobrih stanj. Je moder; ima modrost z ozirom na

nastajanje in prenehanje, ki je plemenita in dojemajoča in vodi do popolnega uničenja neprijetnosti. To je pet dejavnikov prizadevanja.

Obstajajo štiri kaste, veliki kralj: plemeniti, brahmini, trgovci in delavci. Če bi imeli teh pet dejavnikov prizadevanja, bi to vodilo do njihovega dolgotrajnega blagostanja in sreče.”

11. “Častiti gospod, obstajajo štiri kaste: plemeniti, brahmini, trgovci in delavci. Če bi imeli teh pet dejavnikov prizadevanja, ali bi v tem pogledu med njimi obstajala kakšna razlika?”

“Veliki kralj, jaz pravim, da bi bila razlika med njimi v različnosti njihovega prizadevanja. Predpostavimo, da obstajata dva slona ali dva konja ali dva vola za ukrotitev, ki sta bila dobro ukročena in dobro udomačena, in pa dva slona ali dva konja ali dva vola za ukrotitev, ki nista bila ukročena in nista udomačena. Kaj misliš, veliki kralj? Ali bi dva slona za ukrotitev ali konja za ukrotitev ali vola za ukrotitev, ki sta bila dobro ukročena in dobro udomačena, bila ukročena, pridobila obnašanje ukročenih, bi prišla na nivo ukročenih?”

“Da, častiti gospod.”

“In ali bi dva slona ali dva konja ali dva vola za ukrotitev, ki nista bila ukročena in nista udomačena, bila neukročena, pridobila obnašanje ukročenosti, bi prišla do nivoja ukročenih, kakor sta dva slona ali dva konja ali dva vola, ki sta bila dobro ukročena in dobro udomačena?”

“Ne, častiti gospod.”

“Veliki kralj, ni mogoče, da kar lahko doseže ta, ki ima zaupanje, ki je brez bolezni, ki je pošten in iskren, ki je odločen in ki je moder, lahko doseže tisti, ki nima vere, ki ima veliko bolezni, ki je goljufiv in sleparski, ki je len in ki ni moder.”

12. “Kar je Blaženi povedal, se zdi razumno, kar je Blaženi rekel, se zdi podprto z logiko.

Obstajajo štiri kaste, častiti gospod: plemeniti, brahmini, trgovci in delavci. Če imajo teh pet dejavnikov prizadevanja in če je bilo njihovo prizadevanje pravilno, ali bo kakršnakoli razlika med njimi glede tega?”

“Veliki kralj, glede tega pravim, da med njimi ni razlike, to je, med osvoboditvijo enega in osvoboditvijo drugih. Predpostavimo, da je človek vzel suh sāka les, ga zažgal in ustvaril toploto; in potem je drugi mož vzel sāla[3] les, ga zažgal in ustvaril toploto; in potem je spet drugi mož vzel les manga, ga zažgal in ustvaril toploto; in potem je spet drugi mož vzel suh figov les, ga zažgal in ustvaril toploto. Kaj misliš, veliki kralj? Ali bo kakršnakoli razlika med temi ognji, ki so bili prižgani z različnimi vrstami lesa, to je, med plamenom enega in plameni drugih, ali med barvo enega in barvami drugih, ali med sevanjem enega in sevanji drugih?”

“Ne, častiti gospod.”

“Tako tudi, veliki kralj, ko je ogenj prižgan z odločnostjo, prižgan s prizadevanjem, ni nobene razlike med osvobojenostjo enega in osvobojenostjo drugih.”

(BOŽANSTVA)

13. “Kar je Blaženi povedal, se zdi razumno, kar je Blaženi rekel, se zdi podprto z logiko. Toda, častiti gospod: ali obstajajo božanstva?”

“Zakaj sprašuješ to, veliki kralj?”

“Častiti gospod, vprašal sem, če se ta božanstva vrnejo nazaj v to [človeško] stanje ali se ne.”

“Veliki kralj, božanstva, ki imajo v sebi še vedno sovraštvo, se vrnejo nazaj v to [človeško] stanje, božanstva, ki pa v sebi nimajo več sovraštva, se ne vrnejo več v to [človeško] stanje.”

14. Ko je bilo to rečeno, je general Viḍūḍabha vprašal Blaženega: “Častiti gospod, ali lahko ta božanstva, ki imajo v sebi še vedno sovraštvo in ki se vrnejo nazaj v to [človeško] stanje, vržejo ali preženejo iz tega kraja božanstva, ki v njih ni več sovraštva in ki se več ne vrnejo v to [človeško] stanje?”

Častiti Ānanda je pomislil: “General Viḍūḍabha je sin kralja Kosale, Pasenadija in jaz sem sin Blaženega. Sedaj je čas, da se en sin pogovori z drugim.” Generalu Viḍūḍabhiju je rekel: “General, jaz ti bom v zameno postavil vprašanje. Odgovori, če želiš. General, kaj misliš? Obstaja celotno kraljestvo kralja Kosale, Pasenadijevo področje, kjer on izvaja oblast in suverenost; ali lahko kralj Kosale, Pasenadi, vrže ali prežene iz tega kraja kateregakoli asketa ali brahmina, ne glede na to ali ima ta asket ali brahmin zasluge ali ne in ali on živi sveto življenje ali ne?”

“On to lahko naredi, gospod.”

“Kaj misliš, general? Obstaja celotno področje, ki ni kraljestvo kralja Kosale, Pasenadija, kjer on ne izvaja oblasti in suverenosti; ali lahko kralj Kosale, Pasenadi, vrže ali prežene iz tega kraja kateregakoli asketa ali brahmina, ne glede na to ali ima ta asket ali brahmin zasluge ali ne in ali on živi sveto življenje ali ne?”

“On tega ne more narediti, gospod.”

“General, kaj misliš? Ali si slišal o božanstvih triintridesetih?”

“Da, gospod, slišal sem o njih. In kralj Kosale, Pasenadi, je prav tako slišal o njih.”

“General, kaj misliš? Ali lahko kralj Kosale, Pasenadi, vrže božanstva triintridesetih ali jih prežene iz tega kraja?”

“Gospod, kralj Kosale, Pasenadi, ne more niti videti božanstev triintridesetih, kako bi jih mogel vreči ali pregnati iz tega kraja?”

“Tako tudi, general, ta božanstva, ki so še vedno nagnjeni k zlobi in pridejo nazaj v to [človeško] stanje, niti ne morejo videti teh božanstev, ki niso nagnjeni k zlobi in se ne vrnejo več nazaj v to [človeško] stanje; tako kako bi jih lahko vrgla ali pregnala iz tega kraja?”

15. Potem je kralj Kosale, Pasenadi, vprašal Blaženega: “Častiti gospod, kako je ime temu menihu?”

“Njegovo ime je Ānanda, veliki kralj.”

(BRAHMĀ)

“Ānanda [veselje] je on, resnično, častiti gospod, in kot Ānanda izgleda. Kar je rekel častiti Ānanda se zdi razumno, kar je rekel, se zdi podprto z logiko. Toda, častiti gospod: ali obstaja Brahmā?”

“Zakaj to sprašuješ, veliki kralj?”

“Častiti gospod, vprašal sem, če se Brahmā vrne v to [človeško] stanje ali se ne.”

“Veliki kralj, vsak Brahmā, ki je še vedno nagnjen k zlobi, pride nazaj v to [človeško] stanje, vsak Brahmā, ki ni več nagnjen k zlobi, ne pride nazaj v to [človeško] stanje.”

16. Potem je človek oznanil kralju Kosale, Pasenadiju: “Veliki kralj, Sañdžaya, brahmin iz naroda Ākāsa je prišel.”

Kralj Kosale, Pasenadi je vprašal Sañdžaya, brahmīna iz naroda Ākāsa: “Brahmin, kdo je vpeljal to izmišljotino v palačo?”

“Gospod, bil je to general Viḍūḍabha.”

General Viḍūḍabha je rekel: “Gospod, to je bil Sañdžaya, brahmin iz naroda Ākāsa.”

17. Potem je človek oznanil kralju Kosale, Pasenadiju: “Gospod, čas je za odhod.”

Kralj Kosale, Pasenadi je rekel Blaženemu: “Častiti gospod, vprašali smo Blaženega o vsevednosti in Blaženi je odgovoril o vsevednosti; odobravamo in sprejmemo ta odgovor in smo zadovoljni. Vprašali smo Blaženega o prečiščenju v štirih kastah in Blaženi je odgovoril o prečiščenju v štirih kastah; odobravamo in sprejmemo ta odgovor in smo zadovoljni. Vprašali smo Blaženega o božanstvih in Blaženi je odgovoril o božanstvih; odobravamo in sprejmemo ta odgovor in smo zadovoljni. Vprašali smo Blaženega o Brahmāh in Blaženi je odgovoril o Brahmāh; odobravamo in sprejmemo ta odgovor in smo zadovoljni. Karkoli smo vprašali Blaženega, to je Blaženi odgovoril; odobravamo in

sprejmemo te odgovore in smo zadovoljeni. In sedaj, častiti gospod, odhajamo. Zaposleni smo in moramo veliko narediti.”

“Lahko greš, veliki kralj, napravi kar misliš, da je prav.”

18. Potem, ko je bil kralj Kosale, Pasenadi, navdušen in vesel besed Blaženega, se je dvignil iz sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

Opombe

[1] MA: Ti dve sestri sta kraljevi ženi (ne njegovi sestri!).

[2] Kot v MN 85.58.

[3] Drevo s trdim lesom sāla: https://en.wikipedia.org/wiki/Shorea_robusta.

(MN 91) Brahmāyu Sutta - Brahmāyu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi hodil po deželi Videhanov s številno skupino menihov, s petsto menihi.

2. Takrat je brahmin Brahmāyu živel pri Mithili. Bil je star, postaran, obremenjen z leti, visoke starosti in je prišel do zadnje stopnje; bil je v svojem stodvajsetem letu. Bil je mojster treh Ved z njihovimi besedili, liturgijo, fonetiko, etimologijo in zgodovino kot peto; bil je strokovnjak v filologiji in slovnici, v celoti seznanjen z naravno filozofijo in z znamenji Velikega človeka.[1]

3. Brahmin Brahmāyu je slišal: “Asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya, je hodil po deželi Videhanov s številno skupino menihov, s petsto menihi. Dobra novica o mojstru Gotami se je razširila: ‘Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in

dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolno dovršeno in prečiščeno.' Dobro je videti takšne arahante."

4. Ob tem času je brahmin Brahmāyu imel mladega brahminskega študenta z imenom Uttara, ki je bil mojster treh Ved ... v celoti seznanjen z naravno filozofijo in z znamenji Velikega človeka. Svojemu študentu je rekel: "Dragi moj Uttara, asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakyan, je hodil po deželi Videhanov s številno skupino menihov, s petsto menihi ... Dobro je videti takšne arahante. Pridi, dragi moj Uttara, pojdi do asketa Gotame in poizvedi, če je novica, ki se je o njem razširila resnica ali ni, in če je mojster Gotama takšen ali ni. Tako bomo vedeli o mojstru Gotami preko tebe."

5. "Toda, kako naj izvem gospod, če je novica, ki se je o njem razširila resnica ali ni, in če je mojster Gotama takšen ali ni?"

(BUDDHA IN ZNAMENJA VELIKEGA ČLOVEKA)

"Dragi moj Uttara, dvaintrideset znamenj Velikega človeka je bilo omenjenih v naših himnah in Veliki človek, ki je opremljen z njimi, ima samo dve možni usodi, ne drugih.[2] Če živi družinsko življenje postane vladar, ki obrača kolo, pravičen kralj, ki vlada z Dhammo, mojster štirih četrtin, zmagovalec vsega, ki je umiril svojo deželo in ima sedem zakladov. On ima teh sedem zakladov: zaklad kolesa, zaklad slona, zaklad konja, zaklad dragulja, zaklad ženske, zaklad strežnika in zaklad svetovalca kot sedmega.[3] Njegovi otroci, ki jih je več kot tisoč, so pogumni in junaški in uničujejo vojske drugih; preko te zemlje, omejene z oceanom, vlada brez palice, brez orožja, z Dhammo. Toda, če gre naprej od doma v brezdomstvo, postane popoln, popolno prebujen, ki odgrne tančico v svetu. Ampak jaz, dragi moj Uttara, sem govorec hvalnic; ti si njihov prejemnik."

6. "Da, gospod," je odgovoril. Dvignil se je iz svojega sedeža in ko se je poklonil brahminu Brahmāyu, ga je obhodil s svoje desne in se napotil v deželo Videhanov, kjer je hodil Blaženi. Ko je potoval po etapah, je prišel do Blaženega in z njim izmenjal pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in s pogledom iskal dvaintrideset znamenj Velikega človeka na telesu Blaženega. Videl je, več ali manj, dvaintrideset znamenj Velikega človeka na telesu Blaženega, razen dveh; bil je v dvomu in negotov glede dveh znamenj, in ju ni mogel določiti in se odločiti o njih: glede spolnega organa, ki je bil zaprt v tulec in glede dolžine jezika.

Blaženemu je prišlo na misel: "Ta brahminski študent Uttara vidi na meni, več ali manj, dvaintrideset znamenj Velikega človeka; on je v dvomu in negotov glede dveh znamenj in ju ne more določiti in se odločiti o njih: glede spolnega organa, ki je zaprt v tulec in glede dolžine jezika."

7. Potem je Blaženi naredil takšen prikaz neobičajnih moči, da je brahminski študent Uttara videl, da je spolni organ Blaženega zaprt v tulec. Nato je Blaženi iztegnil svoj

jezik, in se ponavljajoče dotaknil obeh ušesnih odprtih in obeh nosnic in pokrtil svoj celoten obraz z jezikom.

8. Brahminski študent Uttara je pomislil: "Asket Gotama je opremljen z dvaintridesetimi znamenji Velikega človeka. Kaj če sledim asketu Gotami in opazujem njegovo obnašanje?"

Sedem mesecev je sledil Blaženemu kakor senca in ga ni nikoli zapustil. Na koncu sedmih mesecev v deželi Videhanov je odšel na potovanje do Mithilā, kjer je živel brahmin Brahmāyu. Ko je prišel, se mu je poklonil in sedel na stran. Brahmin Brahmāyu ga je vprašal: "No, dragi moj Uttara, je novica, ki se je razširila o mojstru Gotami resnica ali ne? In ali je mojster Gotama takšen ali ni?"

9. "Novica, ki se je razširila o mojstru Gotami je resnična, gospod, in ne obratno; in mojster Gotama je takšen in ne drugačen. On ima dvaintrideset znamenj Velikega človeka.

Mojster Gotama postavlja svojo nogo na tla pravokotno – to je znamenje Velikega človeka v mojstru Gotami.

Na podplatih njegovih nog je znak kolesa s tisoč špicami in rebri in pestom...

Ima štrleče pete ...

Ima dolge prste na rokah in nogah ...

Njegove roke in noge so mehke in nežne ...

Na njegovih rokah in nogah so mreži podobne linije ...

Ima visoko dvignjene gležnje ...

Ima antilopi podobne noge ...

Ko stoji, se z dlanmi obeh rok brez prekinitve lahko dotakne in podrgne svoja kolena

...

Njegov spolni organ je vtaknjen v tulec ...

Ima kožo zlate barve, njegova koža ima zlat sijaj ...

Ima fino kožo in zaradi tega se njegovega telesa ne oprimeta prah in umazanija ...

Njegove dlake po telesu rastejo po ena iz ene kožne pore ...

Vršički njegovih telesnih dlak stojijo pokonci; pokončne dlake so modro črne barve, barve collyriuma, nakodrane in obrnjene v desno ...

Ima ravne ude kakor Brahmā ...

Ima sedem konveksnosti ... [4]

Ima torzo leva ...

Brazda med njegovimi rameni je izpolnjena...

Ima raztežaj banyan drevesa; raztežaj njegovih rok je enak višini njegovega telesa in višina njegovega telesa je enaka raztežaju njegovih rok ...

Njegov vrat in njegova ramena so izravnana ...

Njegov okus je izjemno oster ... [5]

Ima čeljust kot lev ...

Ima štirideset zob ...

Njegovi zobje so enaki ...
 Njegovi zobje so brez presledkov ...
 Njegovi zobje so beli ...
 Ima dolg jezik ...
 Ima božanski glas, kakor je klic ptice karavīke ...
 Njegove oči so temno modre ...
 Trepalnice na očeh ima kakor govedo ...
 Med obrvmi mu rastejo dlake, ki so bele, z leskom mehkega bombaža ...
 Njegova glava je oblikovana kakor turban – to je znamenje Velikega človeka v
 mojstru Gotami.[6]

Mojster Gotama je opremljen s temi dvaintridesetimi znamenji Velikega človeka.

10. Ko hodi, začne najprej z desno nogo. Svojih nog ne iztegne predaleč ali jih preblizu postavi na tla. Hodi niti prehitro niti prepočasi. Pri hoji ne udarja skupaj s koleno. Pri hoji ne udarja skupaj z gležnji. Hodi, ne da bi dvigoval ali spuščal svoja stegna ali jih stisnil skupaj ali jih držal narazen. Ko hodi, mu oscilira le spodnji del njegovega telesa in ne hodi s telesnim naporom. Ko se obrne s pogledom, napravi to s celotnim telesom. On ne gleda naravnost navzgor; ne gleda naravnost navzdol. Pri hoji ne gleda naokoli. Pri hoji gleda za dolžino pluga predse; poleg tega ima neovirano vednost in vizijo.

11. Ko vstopi v prostor, ne dviga ali spušča svojega telesa ali ga prepogne naprej ali nazaj. Ne obrača se niti predaleč od sedeža niti preblizu. Ne naslanja se z roko na sedež. Ne vrže se s telesom na sedež.

12. Ko sedi v prostoru, ni nemiren s svojimi rokami. Ni nemiren s svojimi nogami. Ne sedi s prekrižanimi koleno. Ne sedi s prekrižanimi gležnji. Ne sedi z rokami, ki bi podpirale njegovo brado. Ko sedi v prostoru se ne boji, se ne trese in drhti, ni živčen. Ker se ne boji, se ne trese ali drhti ali je živčen, mu dlake ne stojijo pokonci in je osredotočen na samoto.

13. Ko vzame vodo za svojo skledo, ne dvigne ali spusti skleda ali jo nagne naprej ali nazaj. Ne vzame niti premalo niti preveč vode za skledo. Skledo opere, ne da bi povzročal hrup. Skledo opere, ne da bi jo obrnil. Skleda ne postavi na tla, da bi si opral roke: ko so njegove roke oprane, je oprana skleda; in ko je oprana skleda, so oprane njegove roke. Vode iz skleda ne izlije niti predaleč niti preblizu in je ne razliva naokoli.

14. Ko vzame riž, ne dvigne ali spusti skleda ali jo nagne naprej ali nazaj. Ne vzame niti premalo riža niti preveč riža. Omake doda v pravem razmerju; ne preseže pravega razmerja omake v zalogaju. Zalogaj obrne dva ali trikrat v svojih ustih in ga potem pogoltne in nobeno riževo zrno ne vstopi v njegovo telo neprežvečeno in nobeno riževo zrno ne ostane v njegovih ustih; potem vzame naslednji zalogaj. Svojo hrano poje z doživljanjem okusa, vendar ne doživlja pohlep po okusu. Hrana, ki jo vzame, ima osem dejavnikov: ni za zabavo niti za zastrupljanje niti zaradi fizične lepote in privlačnosti, ampak samo za vzdrževanje in nadaljevanje njegovega telesa, za končanje neugodja in

za pomoč svetemu življenju; on meni: 'Tako bom končal s starimi občutki, ne da bi nastali novi občutki in bom zdrav in brez krivde in bom živel v udobju.'[7]

15. Ko poje in prejme vodo za skledo, ne dvigne ali spusti sklede ali jo nagne naprej ali nazaj. Ne vzame niti premalo niti preveč vode za skledo. Skledo opere, ne da bi povzročal hrup. Skledo opere, ne da bi jo obrnil. Sklede ne postavi na tla, da bi si opral roke: ko so njegove roke oprane, je oprana skleda; in ko je skleda oprana, so oprane njegove roke. Vode iz sklede ne izlije niti predaleč niti preblizu in je ne razliva naokoli.

16. Ko poje, postavi skledo na tla niti predaleč niti preblizu; in ni niti brezbrizen do sklede niti preveč natančen glede nje.

17. Ko poje, sedi v tišini nekaj časa, toda ne dovoli, da bi zamudil čas za blagoslov.[8] Ko poje in blagoslovi gostitelja, ne kritizira hrane ali pričakuje drugi obrok; on pouči, urgira, vzpodbuja in ohrabri to občinstvo z govorom izključno o Dhammi. Ko to naredi, se dvigne iz svojega sedeža in odide.

18. Hodi niti prehitro niti prepočasi in ne hodi kot ta, ki hoče pobegniti.

19. Obleke ne nosi niti previsoko niti prenizko na svojem telesu, niti pretesno ob telesu, niti preohlapno na svojem telesu, niti je veter ne odpihne od njegovega telesa. Prah in umazanija ne umažeta njegovega telesa.

20. Ko pride v samostan, sede na pripravljen sedež. Ko sede, si umije noge, čeprav se ne ukvarja z nego svojih nog. Ko si umije noge, sedi s prekrižanimi nogami, z vzravnanim hrbtom in se posveti pozornosti. Svojega uma ne zaposli z mislimi, ki bi povzročale bolečino sebi ali drugim ali obema; on sedi s svojim umom naravnanim na lastno dobrobit, na dobrobit drugih in na dobrobit obeh, celo na dobrobit vsega sveta.

21. Ko pride v samostan, poslušalce uči Dhammo. On niti ne laska niti graja tega poslušalstva; pouči, vzpodbudi, navduši in ohrabri jih z govorom izključno o Dhammi. Govor, ki izhaja iz njegovih ust, ima osem kvalitet: je razločen, razumljiv, melodičen, slišen, zvoneč, blagoglasen, globok in glasen. Ko je njegov glas razumljiv tako daleč, kot se razreza poslušalstvo, njegovega glasu ni slišati onstran poslušalstva. Ko je ljudi poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil, se ti dvignejo iz svojih sedežev in odidejo tako, da gledajo samo vanj in na ničesar drugega.

22. Videli smo mojstra Gotamo hoditi, gospod, videli smo ga stati, videli smo ga vstopiti skozi vrata, videli smo ga sedeti v prostoru v tišini, videli smo ga jesti v prostoru, videli smo ga sedeti po jedi v tišini, videli smo ga dajati blagoslov po jedi, videli smo ga iti v samostan, videli smo ga v samostanu sedeti v tišini, videli smo ga v samostanu učiti poslušalstvo Dhammo. Takšen je mojster Gotama; takšen je in več kot takšen.“

23. Ko je bilo to rečeno, se je brahmin Brahmāyu dvignil iz svojega sedeža in ko si je uredil svoje zgornje oblačilo na eno rame, je iztegnil svoje roke v spoštljiv pozdrav proti Blaženemu in trikrat izrekel: "Čast Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu!

Čast Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu! Čast Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu! Morda bomo nekoč srečali mojstra Gotamo, morda se bomo lahko pogovorili z njim.”

24. Med hojo je Blaženi končno prispel do Mithilā. Tam je Blaženi živel v Makhādevovem gozdičku mangov. Brahminski gospodarji iz Mithilā so slišali: “Asket Gotama, sakyanski sin, ki je odšel naprej iz naroda Sakyan, je hodil po deželi Videhanov s številno skupino menihov, s petsto menihi, in sedaj je prišel do Mithilā in živi v Makhādevovem gozdičku mangov. Dobra novica o mojstru Gotami se je razširila ... (kot v §3 zgoraj) ... Dobro je videti takšne arahante.”

25. Potem so brahminski gospodarji iz Mithilā odšli do Blaženega. Nekateri so se poklonili Blaženemu in sedli na stran; nekateri so izmenjali z njim pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, sedli na stran; nekateri so iztegnili svoje roke v spoštljiv pozdrav proti njemu in sedli na stran; nekateri so v prisotnosti Blaženega izgovorili svoje ime in ime naroda in sedli na stran; nekateri so ostali tiho in sedli na stran.

26. Brahmin Brahmāyu je slišal: “Asket Gotama, sakyanski sin, ki je odšel naprej iz naroda Sakya, je prispel v Mithilā in živi v Makhādevovem gozdičku mangov v Mithili.”

Nato je brahmin Brahmāyu odšel v Makhādevov gozdiček mangov s številnimi brahminskimi študenti. Ko je prispel v mangov gozdiček je pomislil: “Ni primerno, da bi šel do asketa Gotame, ne da bi me prej napovedali.” Obrnil se je na nekega brahminskega študenta: “Pridi, brahminski študent, pojdi k asketu Gotami in ga vprašal v mojem imenu, če je asket Gotama brez boleznin in neprijetnosti in je zdrav, močan in biva v udobju, rekoč: ‘Mojster Gotama, brahmin Brahmāyu te sprašuje, če je mojster Gotama brez boleznin ... biva v udobju,’ in reci: ‘Brahmin Brahmāyu, mojster Gotama, je star, postaran, obremenjen z leti, visoke starosti in prišel do zadnje stopnje; je v svojem sto dvajsetem letu. Je mojster treh ved z njihovimi slovarji, liturgijami, fonetikami in etimologijami in zgodovinami kot petimi; strokovnjak v filologiji in slovnici, je v celoti seznanjen z naravno filozofijo in z znamenji Velikega človeka. Od vseh brahminskih gospodarjev, ki živijo v Mithilu, so imeli brahmina Brahmāya za najodličnejšega med njimi v bogastvu, v znanju hvalnic in v starosti in slavi. On želi videti mojstra Gotamo.”

“Da, gospod,” je brahminski študent odgovoril. Odšel je k Blaženemu in izmenjal pozdrave z njim in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je stopil na stran in predal svoje sporočilo. [Blaženi je rekel:]

“Študent, naj brahmin Brahmāyu pride, ko mu je prikladno.”

27. Nato je brahminski študent odšel k brahminu Brahmāyu in mu rekel: “Asket Gotama je dal dovoljenje. Lahko prideš, gospod, ko ti je prikladno.”

Tako je brahmin Brahmāyu odšel do Blaženega. Zbrani so ga videli prihajati v daljavi in naenkrat so naredili pot zanj kot za nekoga, ki je dobro znan in slaven. Brahmin Brahmāyu je rekel zbranim: "Dovolj, gospodje, naj vsak sede na svoj sedež. Jaz bom sedel tukaj zraven asketa Gotame."

28. Potem je odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in pogledal za dvaintridesetimi znamenji Velikega človeka na telesu Blaženega. Videl je, več ali manj, dvaintrideset znamenj Velikega človeka na telesu Blaženega, razen dveh; bil je v dvomu in negotov glede dveh znamenj in ju ni mogel določiti in se odločiti o njih: glede spolnega organa, ki je bil zaprt v tulec in glede dolžine njegovega jezika.

29. Potem je brahmin Brahmāyu nagovoril Blaženega v verzih:

“Za dvaintrideset znamenj sem se naučil,
da so znamenja Velikega človeka –
toda jaz ne vidim dveh od njih
na tvojem telesu, Gotama.
Je to, kar mora biti skrito s krpo,
skrito v tulcu, največje od moža?
Čeprav ga svet imenuje z ženskim spolom,[9]
je morda tvoj jezik moški?
Morda je tvoj jezik tudi velik,
v skladu s tem, kar so nas učili?
Prosim malo ga pokaži
in tako, o prerok, ozdravi naš dvom
za dobrobit v tem življenju
in srečo v življenjih, ki še pridejo.
In sedaj prosimo za dovoljenje, da vprašamo
nekaj, kar želimo vedeti.”

30. Blaženemu je prišlo na misel: “Ta brahmin Brahmāyu vidi, več ali manj, dvaintrideset znamenj Velikega človeka na meni, razen dveh; v dvomu in negotov je glede dveh znamenj in ju ne more določiti in se odločiti o njih: glede spolnega organa, ki je zaprt v tulec in glede dolžine jezika.”

Potem je Blaženi naredil takšno mojstrstvo nevsakdanjih moči, da je brahmin Brahmāyu videl, da je spolni organ Blaženega zaprt v tulec. Nato je Blaženi iztegnil svoj jezik in se ponavljajoče dotaknil obeh ušesnih odprtih in obeh nosnic in pokril svoj celoten obraz z jezikom.

31. Blaženi je izrekel te verze v odgovor brahminu Brahmāyu:

“Dvaintrideset znamenj, za katere si slišal,
da so znamenja Velikega človeka –

se vsa lahko najdejo na mojem telesu.
Tako, brahmin, ne dvomi več o tem.

Kar se mora vedeti je direktno znano,
kar mora biti razvito je bilo razvito,
kar mora biti opuščeno je bilo opuščeno,
torej, brahmin, jaz sem Buddha.[10]

Za dobrobit v tem življenju
in srečo v prihodnjih,
ker ti je dano dovoljenje, prosim vprašaj,
karkoli želiš izvedeti.”

32. Brahmin Brahmāyu je pomislil: “Dovoljenje asketa Gotame mi je bilo podeljeno. O čem naj ga vprašam: o dobrem v tem življenju ali dobrem v prihodnjih življenjih?” Potem je pomislil: “Jaz sem več v dobrem v tem življenju, in tudi drugi me sprašujejo o dobrem v tem življenju. Zakaj ga ne bi vprašal o dobrem v življenjih, ki pridejo?” Potem je nagovoril Blaženega v verzih:

“Kako se postane brahmin?
In kako se doseže vednost?
In kako ima nekdo trojno vednost?
In kako se postane sveti učenjak?
Kako se postane arahant?
In kako se doseže dovršenost?
Kako je nekdo tihi modrijan?
In kako se nekdo lahko imenuje Buddha?”

(UČENJE BRAHMĀYU)

33. Potem je Blaženi izrekel te verze v odgovor:

“Kdor ima vednost o svojih preteklih življenjih,
vidi nebesa in stanja prikrajšanja,
in je prišel do uničenja rojstva –
modrijan, ki ve z direktno vednostjo,
ki ve, da je njegov um prečiščen,
popolno osvobojen vsakršnega poželenja,
kdor je opustil rojstvo in smrt,
kdor je popoln v svetem življenju,
kdor je presegel vse –
takšen kot je ta, se imenuje Buddha.”

34. Ko je bilo to rečeno, se je brahmin Brahmāyu dvignil iz svojega sedeža in ko si je uredil svojo zgornje oblačilo na eno rame, se je priklonil s svojo glavo ob nogah Blaženega in prekril noge Blaženega s poljubi in jih objel z rokami in izgovarjal svoje ime: "Jaz sem brahmin Brahmāyu, mojster Gotama; jaz sem brahmin Brahmāyu, mojster Gotama."

35. Ti v skupnosti so spraševali in se čudili in so rekli: "To je čudovito, gospodje, to je sijajno, kakšno veliko moč in veliko oblast ima asket Gotama, ker je tako dobro znani in slaven brahmin Brahmāyu napravil takšno razodetje ponižnosti!"

Potem je Blaženi rekel brahminu Brahmāyu: "Dovolj, brahmin, vstani; sedi v svoj lastni sedež, ker ima tvoj um zaupanje v mene."

Brahmin Brahmāyu se je dvignil in sedel v svoj lastni sedež.

36. Blaženi mu je potem dal napredujoča navodila,[11] to je, govor o darovanju, govor o kreposti, govor o nebesih; razložil je nevarnost, propad in onesnaženje v čutnosti in blagoslov odpovedovanja. Ko je vedel, da je bil um brahmina Brahmāya pripravljen, sprejemajoč, brez ovir, vznesen in samozavesten, mu je razložil učenje posebej za Buddhe: neprijetnost, njen izvor, njeno prenehanje in pot. Prav tako, kot bi čista krpa z odstranjenimi vsemi madeži enakomerno navzela barvilo, tako se je tudi, ko je brahmin Brahmāyu sedel tam, brezmadežno čista vizija Dhamme pojavila v njem: "Vse kar je predmet nastanka, je predmet prenehanja." Potem je brahmin Brahmāyu videl Dhammo, dosegel Dhammo, razumel Dhammo, dognal Dhammo; prešel je onstran dvoma, odpravil zmedenost, pridobil neustrašenost in postal neodvisen od drugih v učiteljevi uredbi.

37. Potem je rekel Blaženemu: "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes naprej se me naj mojster Gotama zapomni kot laičnega sledilca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja. Naj Blaženi, skupaj s skupnostjo menihov soglaša, da sprejme jutrišnji obrok od mene."

Blaženi se je strinjal v tišini. Ko je vedel, da se je Blaženi strinjal, se je brahmin Brahmāyu dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

38. Ko se je noč končala je brahmin Brahmāyu pripravil dobro hrano raznih vrst v svojem domovanju in najavil Blaženemu: "Čas je, mojster Gotama, obrok hrane je pripravljen."

Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzela svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel s skupnostjo menihov do domovanja brahmina Brahmāya in sedel na pripravljen sedež. Brahmin Brahmāyu je z različnimi vrstami dobre hrane teden dni s svojimi rokami stregel in zadovoljeval skupnost menihov, ki jo je vodil Buddha.

39. Ob koncu tistega tedna, se je Blaženi odpravil na hojo v deželo Videhanov. Kmalu zatem ko je odšel, je brahmin Brahmāyu umrl. Številni menihi so odšli k Blaženemu in ko so se mu poklonili, so sedli na stran in rekli: "Častiti gospod, brahmin Brahmāyu je umrl. Kam je odšel? Kakšna je njegova bodoča smer?"

"Menihi, brahmin Brahmāyu je bil moder, vstopil je na pot Dhamme in mi ni delal težav pri razlagi Dhamme. Z uničenjem petih nižjih ovir se je ponovno spontano pojavil [v Čistem bivališču] in bo tam dosegel končno Nibbāno, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in so se veselili besed Blaženega.

Opombe

[1] To je običajen opis učenega brahmina. V skladu z MA, so tri Vede: Iru, Yaju in Sāma (= Rig, Yajur, in Sāman). Četrta Veda, Atharva, ni omenjena, toda MA pove, da je njen obstoj nakazan, in se zgodovine (Itihāsa) imenujejo "peta." O znamenjih Velikega človeka pravi MA, da je to bila znanost, ki je temeljila na 12.000 delih, ki so razlagala značilnosti Velikega človeka, kot so Buddhe, paccekabuddhe, glavni učenci, veliki učenci, monarhi, ki obračajo kolo, itd.

[2] Dvaintrideset znamenj, ki so naštetih v §9 so predmet celotne sutte v Digha Nikāyi, DN 30, Lakkhaṇa Sutte. Tam je vsako znamenje razloženo kot kammična posledica določene kreposti, ki jo je izpopolnil Buddha med njegovimi predhodnimi življenji kot bodhisatta.

[3] Sedem zakladov glej v MN 129.34–41. Pridobitev zaklada kolesa razloži, zakaj se imenuje "Monarh, ki obrača kolo."

[4] To so zadnje strani dlani in stopal, dve rameni in trup.

[5] Pojasnjeno v Lakkhaṇa Sutti (DN 30.2.7/ iii.166): "Karkoli se dotakne z vrhom jezika, okusi v svojem grlu in okus se razprši povsod.

[6] To znamenje, *uṇhīsa*, je izboklina, ki je običajno vidna na podobah na vrhu glave Buddhe.

[7] To je običajno razmišljanje o pravilni uporabi miloščinske hrane, kot v MN 2.14.

[8] Blagoslov (*anumodanā*) je kratek govor, ki sledi obroku hrane, z navodili darovalcem glede določenega aspekta Dhamme in izražanje želje, da jim bo njihova zaslužena kamma prinesla obilen sad.

[9] Palijska beseda za jezik, *jivhā*, je ženskega spola.

[10] Kar mora biti direktno spoznano (*abhiññeyya*) so Štiri plemenite resnice, kar mora biti razvito (*bhāvetabba*) je Plemenita osmeročlena pot, in kar mora biti opuščeno (*pāhatabba*) so nečistosti na čelu z željami. Tukaj kontekst zahteva, da se beseda "Buddha" razume na specifičen način, kot popolno prebujeni (*sammāsambuddha*).

[11] Kot v MN 56.18.

(MN 92) Sela Sutta - Seli

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi potoval po deželi Anguttarāpanov z veliko skupino menihov, s tisoč dvesto petdesetimi menihi, in je prišel v mesto Anguttarāpanov, z imenom Āpaṇa.

2. Asket prepletenih las, Keṇiya, je slišal: "Asket Gotama, sakyanski sin, ki je odšel naprej iz naroda Sakya, je potoval po deželi Anguttarāpanov z veliko skupino menihov, s tisoč dvesto petdesetimi menihi in je prišel v Āpaṇo. Dobra novica o mojstru Gotami se je razširila: 'Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.' Dobro je videti takšne arahante."

3. Potem je asket prepletenih las, Keṇiya, odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran. Blaženi ga je poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil z govorom o Dhammi. Ko ga je Blaženi poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil z govorom o Dhammi je asket prepletenih las,

Keṇiya, rekel Blaženemu: “Naj mojster Gotama skupaj s skupino menihov sprejme jutrišnji obrok hrane od mene.”

Ko je bilo to rečeno, mu je Blaženi rekel: “Skupina menihov je številna, Keṇiya, sestavlja jo tisoč dvesto petdeset menihov in ti imaš popolno zaupanje v brahmine.”

V drugo je asket prepletenih las, Keṇiya, rekel Blaženemu: “Čeprav je skupina menihov velika, mojster Gotama, sestavlja jo tisoč dvesto petdeset menihov in čeprav imam popolno zaupanje v brahmine, se naj mojster Gotama skupaj s skupino menihov strinja in sprejme jutrišnji obrok hrane od mene.” V drugo mu je Blaženi rekel: “Skupina menihov je velika, Keṇiya, ...”

V tretje je asket prepletenih las, Keṇiya, rekel Blaženemu: “Čeprav je skupina menihov velika, mojster Gotama ... vendar naj se mojster Gotama skupaj s skupino menihov strinja in sprejme jutrišnji obrok hrane od mene.” Blaženi se je strinjal v tišini.

4. Vedoč, da se je Blaženi strinjal, se je asket prepletenih las, Keṇiya, dvignil iz svojega sedeža in odšel do svojega domovanja, kjer je nagovoril svoje prijatelje in tovariše, svoje bližnje in daljne sorodnike: “Poslušajte me, gospodje, moji prijatelji in tovariši, moji bližnji in daljni sorodniki. Asketa Gotamo sem povabil na jutrišnji obrok hrane skupaj s skupino menihov. Opravite potrebne nakupe in priprave.”

“Da, gospod,” so odgovorili in nekateri so izkopali peči, nekateri pripravili drva, nekateri pomili posodo, nekateri pripravili vrče za vodo, nekateri pripravili sedeže, medtem ko je asket prepletenih las, Keṇiya, sam pripravil paviljon.

5. Takrat se je brahmin Sela zadrževal v Āpaṇi. Bil je mojster treh Ved z njihovimi besedili, liturgijo, fonetiko, etimologijo in zgodovino kot peto; bil je strokovnjak v filologiji in slovnici, v celoti seznanjen z naravno filozofijo in z znamenji za Velikega človeka in je učil recitacije hvalnic tristo brahminskim študentom.

6. Tisti čas je asket prepletenih las, Keṇiya, imel popolno zaupanje v brahmina Selo. In brahmin Sela je, ko je hodil in potoval za vadbo skupaj s svojimi tristo brahminskimi študenti, prišel do domovanja asketa prepletenih las, Keṇiya. Tam je videl nekaj mož, ki so kopali peči, nekateri so sekali drva, nekateri umivali posodo, nekateri pripravljali vrče z vodo, nekateri pripravljali sedeže, medtem ko je asket prepletenih las, Keṇiya, sam pripravljaval paviljon.

7. Ko je to videl, je vprašal asketa prepletenih las, Keṇiya: “Se bo mojster Keṇiya poročil ali bo poročil koga? Ali je tu neko veliko darovanje? Ali je bil kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe povabljen z velikim spremstvom za jutrišnji obrok hrane?”

8. “Jaz se ne bom poročil ali poročil koga, mojster Sela, niti je bil kralj Seniya Bimbisāra iz Magadhe povabljen z velikim spremstvom za jutrišnji obrok, pač pa pripravljam veliko darovanje. Asketa Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej od doma v brezdomstvo iz naroda Sakya, je potoval po deželi Anguttarāpanov s številno skupino menihov, s tisoč

dvesto petdesetimi menihi in je prišel v Āpaṇo. Dobra novica o mojstru Gotami se je razširila glede tega: 'Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v resnični vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen [buddha], blažen.' Povabil sem ga na jutrišnji obrok hrane skupaj s skupino menihov."

9. "Si rekel 'Buddha,' Keṇiya?"

"Rekel sem 'Buddha,' Sela."

"Si rekel 'Buddha,' Keṇiya?"

"Rekel sem 'Buddha,' Sela."

(ZNAMENJA VELIKEGA ČLOVEKA)

10. Potem je brahminu Seli prišlo na misel: "Celo na ta zvok 'Buddha' težko naletimo v tem svetu. Dvaintrideset znamenj Velikega človeka je bilo omenjenih v naših himnah in Veliki človek, ki je opremljen z njimi, ima samo dve možni usodi, ne drugih. Če živi družinsko življenje postane vladar, ki obrača kolo, pravičen kralj, ki vlada z Dhammo, mojster štirih četrtin, zmagovalec vsega, ki je umiril svojo deželo in ima sedem zakladov. To so: zaklad kolesa, zaklad slona, zaklad konja, zaklad dragulja, zaklad ženske, zaklad strežnika in zaklad svetovalca kot sedmi.[2] Njegovi otroci, ki jih je več kot tisoč, so pogumni in junaški, in uničujejo vojske drugih; preko te zemlje, omejene z oceanom, vlada brez palice, brez orožja, z Dhammo. Toda, če gre naprej od doma v brezdomstvo, postane popoln, popolno prebujeni, ki odgrne tančico v svetu."

11. "Moj dobri Keṇiya, kje mojster Gotama, dovršen, popolno prebujen, živi?"

Ko je bilo to rečeno, je asket prepletenih las, Keṇiya, iztegnil svojo desno roko in rekel: "Tam, kjer je ta zelena črta gozda, mojster Sela."

12. Potem je brahmin Sela odšel s tristo brahminskimi študenti do Blaženega. Nagovoril je brahminske študente: "Pridite v tišini, gospodje, bodite previdni; ker k tem Blaženim se je težko približati, ker oni hodijo sami, kakor levi. Ko jaz govorim s asketom Gotamo me ne prekinjajte in me ne motite, ampak počakajte, dokler najin pogovor ni končan."

13. Potem je brahmin Sela odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in s pogledom iskal dvaintrideset znamenj Velikega človeka na telesu Blaženega. Videl je, več ali manj, dvaintrideset znamenj Velikega človeka na telesu Blaženega, razen dveh; bil je v dvomu in negotov glede dveh znamenj in ju ni mogel določiti in se odločiti o njih: glede spolnega organa, ki je bil zaprt v tulec in glede dolžine njegovega jezika.

Blaženemu je prišlo na misel: "Ta brahmin Sela vidi dvaintrideset znamenj Velikega človeka na meni, razen dveh; v dvomu in negotov je glede dveh znamenj in ju ne more

določiti in se odločiti o njih: glede spolnega organa, ki je zaprt v tulec in glede dolžine mojega jezika.”

14. Potem je Blaženi naredil takšno mojstrstvo neobičajnih moči, da je brahmin Sela videl, da je spolni organ Blaženega zaprt v tulec. Nato je Blaženi iztegnil svoj jezik in se ponavljajoče dotaknil obeh ušesnih odprt in obeh nosnic in pokril svoj celoten obraz s svojim jezikom.

(PREIZKUS IN POTRDITEV PREBUJENEGA)

15. Brahmin Sela je pomislil: “Asket Gotama je opremljen z dvaintridesetimi znamenji Velikega človeka; so popolna, ne nepopolna. Toda jaz ne vem ali je on Buddha ali ne. Od starejših brahminov, ki govorijo v skladu s tradicijo učiteljev sem slišal, da se ti, ki so dokončani, popolno prebujeni, razkrijejo kot taki, ko se jih hvali. Kaj če hvalim obraz asketa Gotame s primernimi verzi.”

Potem je hvalil obraz Blaženega s primernimi verzi:

16. *Sela*

“Popoln v telesu, lep,
dobro oblikovan in ljubek na izgled;
o Blaženi, zlata je tvoja barva,
in beli tvoji zobje; ti si močan.
Značilnosti so vidne, tako posamezne, kot vse,
ki razlikujejo človeka, kot dobro rojenega;
vse, ki se naj najdejo na tvojem telesu,
znamenja, ki odkrijejo Velikega človeka.
S čistimi očmi, s svetlim obrazom,
veličasten, vzravnani, kot plamen sredi tega telesa asketa
siješ, kakor sijoče sonce.
Menih, tako ljubek na pogled,
s kožo zlatega sijaja –
z lepoto tako redko, zakaj bi ti
bil zadovoljen z življenjem asketa?
Ti si zmožen biti kralj, gospod kočijažev,
vladar, ki obrne kolo,
zmagovalec vseh štirih četrtin
in gospod gozdička dreves Jambu.[2]
Z bojevniki in velikimi princi,
ki so vsi vdani službi tebi,
o Gotama, ti bi moral vladati,
kot vladar ljudi, kralj nad vsemi kralji.”

17. *Buddha*

“Jaz sem že kralj, o Sela,”
je odgovoril Blaženi.
“Jaz sem najvišji kralj Dhamme,
s pomočjo Dhamme vrtim kolo,
kolo, ki ga nihče ne more ustaviti.”

18. *Sela*

“Trdiš, da si popolno prebujen,”
je rekel brahmin Sela,
“Praviš, o Gotama,
‘jaz sem najvišji kralj Dhamme,
s pomočjo Dhamme vrtim kolo.’
Kdo je tvoj general, učenec,
ki sledi na mojstrov lastni način?
Kdo je tisti, ki ti pomaga vrteti
kolo, ki si ga zagnal v vrtenje?”

19. *Buddha*

“Kolo, ki sem ga zagnal v vrtenje,”
je odgovoril Blaženi,
“to isto najvišje kolo Dhamme,
mi je Sāriputta, sin Tathāgate,
pomagal vrteti.

Kar mora biti spoznano je direktno spoznano,
kar mora biti razvito je bilo razvito,
kar mora biti opuščeno je bilo opuščeno,
torej, brahmin, jaz sem Buddha.

Zato odstrani svoje dvome glede mene
in naj odločnost stopi na njihovo mesto,
ker je vedno težko pridobiti
pogled prebujenih.

Jaz sem tisti, na katerega prisotnost v svetu
se zelo redko naleti,
jaz sem popolno prebujeni,
jaz, o brahmin, sem najvišji zdravnik.

Jaz sem sveti, ni enakega,
ki je uničil vse mrgoleče horde Māre;
ker sem premagal vse sovražnike,
se brez strahu radostim.”

20. *Sela*

“O gospodje, slišite to, poslušajte kaj govori,
 človek vizije, zdravnik,
 mogočni junak, ki rjove
 kakor lev v gozdu.

Kdo, čeprav izobčen po rojstvu,
 bi mu ne verjel, ko je videl,
 da je sveti brez primere,
 ki je uničil vse mrgoleče horde Māre?

Sedaj, naj mi sledi kdor hoče
 in kdor noče naj odide.
 Jaz bom šel med menihe pod njegovim vodstvom,
 tem človekom vzvišene modrosti.”

21. *Učenci*

“Če, o gospod, sedaj odobriš
 to učenje prebujenega,
 bomo tudi mi šli v meništvo pod njegovim vodstvom,
 tem človekom vzvišene modrosti.”

22. *Sela*

“Tukaj je tristo brahminov,
 ki z dvignjenimi rokami moledujejo:
 ‘Naj živimo sveto življenje
 pod tvojim vodstvom, o Blaženi.’”

23. *Buddha*

“Sveto življenje je dobro razglašeno,
 o Sela,” je rekel Blaženi,
 “da se vidi tu in ne kasneje;
 ta, ki vadi z marljivostjo,
 bo našel plodno meniško posvečenje .”

24. Potem sta brahmin Sela in njegova skupnost prejela meniško posvečenje pod Blaženim in sta prejela popolno sprejetost.

25. Ko se je končala noč, je asket prepletenih las, Keṇiya, imel pripravljeno dobro hrano različnih vrst v svojem domovanju in je najavil Blaženemu: “Čas je, mojster Gotama, obrok hrane je pripravljen.” Potem, začelo se je jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel s skupino menihov do domovanja asketa prepletenih

las, Keṇiya, in sedel na pripravljen sedež. S svojimi lastnimi rokami je asket prepletenih las, Keṇiya, postregel in zadovoljil skupino menihov, ki jo je vodil Buddha z različnimi vrstami dobre hrane. Ko je Blaženi pojedel in odmaknil svoje roke od sklede, je asket prepletenih las, Keṇiya, zavzel nižji sedež in sedel na stran. Blaženi mu je dal svoj blagoslov s temi verzi:

26. “Zgorela darovanja so veličastnost ognja,
 Sāvitri veličastnost vedskih hvalnic,
 veličastnost človeških bitij, kralj,
 veličastnost tekočih rek, morje;
 luna je veličastnost zvezd,
 sonce veličastnost vsega, kar se sveti;
 odlika veličastnost vseh, ki si prizadevajo;
 Sangha veličastnost tistih, ki darujejo.”

Ko je Blaženi dal svoj blagoslov s temi verzi, se je dvignil iz svojega sedeža in odšel.

27. Ne dolgo za tem njihovem popolnem sprejetju, ko so živeli v osami, samotni, vztrajni, vneti in odločni, je častiti Sela in njegova skupnost, s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopila in bivala v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi katerega pripadnik naroda upravičeno gre naprej od doma v brezdomstvo. Direktno so vedeli: “Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.” In častiti Sela skupaj z njegovo skupino so postali arahanti.

28. ‘Potem je častiti Sela skupaj s svojo skupnostjo odšel do Blaženega. Ko si je uredil svoje zgornje oblačilo na eno rame je iztegnil svoje roke v ponižen pozdrav proti Blaženemu in ga nagovoril s temi verzi:

“Osem dni je minilo, vsevidni,
 kar smo odšli k tebi po zatočišče.
 V teh sedmih nočeh, o Blaženi,
 smo obvladali tvoje učenje.

Ti si Buddha, ti si učitelj,
 ti si modrijan, zmagovalec nad Māro.
 Ko si odrezal vsa zla nagnjenja,
 si prečkal in vodil človeštvo preko.

Ti si nadvladal vse predpostavke,
 ti si odstranil vse vplive.
 Ti si lev, brez predpostavk,
 ti si opustil strah in grozo.

Tukaj teh tristo menihov stoji
z rokami v znak občudovanja.
O junak, raztegni svojo nogo,
in naj ta velika bitja častijo učitelja.”

Opombe

[1] Sedmi zaklad se obravnava v MN 129.34–41. Pridobitev zaklada kolesa razloži, zakaj se imenuje “Monarh, ki obrača kolo.”

[2] Džambudipa, indijski podkontinent.

(MN 93) Assalāyana Sutta - Mladeniču Assalāyanu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ob tem času se je zaradi poslov ali česa drugega petsto brahminov iz različnih provinc zadrževalo v Sāvattḥīju. Ti brahmini so si mislili: “Asket Gotama zagovarja čistost za vse štiri kaste.^[1] Kdo je sposoben razpravljati z njim o tej trditvi?”

3. Ob tej priložnosti se je v Sāvattḥīju zadrževal brahminski učenjak po imenu Assalāyana. Mlad, s pobrito glavo, star šestnajst let, je bil mojster treh Ved z njihovimi besedili, liturgijo, fonetiko, etimologijo in zgodovino kot peto; bil je strokovnjak v filologiji in slovnici, v celoti seznanjen z naravno filozofijo in z znamenji za Velikega moža. Brahmini so pomislili: “Tu v Sāvattḥīju je mladi brahminski učenjak z imenom Assalāyana. Mlad ... popolno podkovan v naravni filozofiji in v znamenjih za Velikega moža. On bo sposoben razpravljati z asketom Gotamo o tej trditvi.”

4. Tako so brahmini odšli k brahminskemu učenjaku Assalāyanu in mu rekli: “Mojster Assalāyana, asket Gotama zagovarja čistost za vse štiri kaste. Naj mojster Assalāyana gre in oporeka asketu Gotami o tej izjavi.”

Ko je bilo to rečeno, je brahminski učenjak Assalāyana odgovoril: “Gospodje, asket Gotama je ta, ki govori Dhammo. S temi, ki govorijo Dhammo, je težko razpravljati. Z asketom Gotamo nisem sposoben razpravljati o tej izjavi.”

Drugič so mu brahmini rekli: "Mojster Assalāyana, asket Gotama zagovarja čistost za vse štiri kaste. Naj mojster Assalāyana gre in oporeka asketu Gotami o tej izjavi. Ker, mojster Assalāyana je zaključil urjenje za popotnika."

Drugič je brahminski učenjak Assalāyana odgovoril: "Gospodje, asket Gotama je ta, ki govori Dhammo. S temi, ki govorijo Dhammo, je težko razpravljati. Z asketom Gotamo nisem sposoben razpravljati o tej izjavi."

Tretjič so mu brahmini rekli: "Mojster Assalāyana, ta asket Gotama zagovarja čistost za vse štiri kaste. Naj mojster Assalāyana gre in oporeka asketu Gotami o tej izjavi. Ker, mojster Assalāyana je zaključil urjenje za popotnika. Naj mojster Assalāyana ne bo premagan, ne da bi se niti boril."

Ko je bilo to rečeno, jim je brahminski učenjak Assalāyana odgovoril: "Sigurno, gospodje, nisem vas zadovoljil, ko sem rekel: 'Asket Gotama je ta, ki govori Dhammo.' S temi, ki govorijo Dhammo, je težko razpravljati. Z asketom Gotamo nisem sposoben razpravljati o tej izjavi. Pa vendar, gospodje, na vaš ukaz bom šel."

5. Brahminski učenjak Assalāyana je odšel z velikim številom brahminov do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljudnosten in družaben pogovor končan je sedel na stran in rekel Blaženemu: "Mojster Gotama, brahmini govorijo: 'Brahmini so najvišja kasta, ostale kaste so manjvredne; brahmini so kasta najsvetlejše polti, vse druge kaste so temnejše; samo brahmini so očiščeni, ne pa ne-brahmini; samo brahmini so sinovi Brahme, potomci Brahme, rojeni iz njegovih ust, rojeni iz Brahme, ustvarjeni iz Brahme, dediči Brahme.' Kaj pravi mojster Gotama o tem?"

"Assalāyana, za brahminske ženske se vidi, da imajo menstruacijo, postanejo noseče, rodijo in dojijo.^[2] In čeprav so ti brahmini rojeni iz trebuha, pravijo: 'Brahmini so najvišja kasta ... samo brahmini so sinovi Brahme, potomci Brahme, rojeni iz njegovih ust, rojeni iz Brahme, ustvarjeni iz Brahme, dediči Brahme.'"

6. "Čeprav to pravi mojster Gotama, brahmini še vedno mislijo: 'Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.'"

"Kaj misliš, Assalāyana? Si slišal, da v Yoni in Kamboji^[3] in v drugih tujih deželah obstajajo le dve kasti, gospodarji in sužnji in da gospodarji postanejo sužnji in sužnji postanejo gospodarji?"

"Tako sem slišal, gospod."

"Potem, z močjo česa [argumenta] ali s podporo česa [avtoritete] brahmini v tem primeru pravijo: 'Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme?'"

7. "Čeprav to pravi mojster Gotama, brahmini še vedno mislijo: 'Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.'"

“Kaj misliš, Assalāyana?^[4] Recimo, da bi plemeniti ubijal živa bitja, jemal kar mu ni dano, se neprimerno obnašal v spolnosti, lažnivo, zlonamerno, ostro govoril, opravljal, bil pohlepen, ima zloben um in napačen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se bi [verjetno] ponovno pojavil v stanje bede, na slabo mesto, v nižji svet, v pekel – in ne kot brahmin? Recimo da bi trgovec ... delavec ubijal živa bitja ... in imel napačen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se bi [verjetno] ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu – in ne kot brahmin?”

“Ne, mojster Gotama. Čeprav je plemeniti ali brahmin ali trgovec ali delavec – ta iz vseh štirih kast, ki bi ubil živa bitja ... in imel napačen pogled, se bi ob razpadu telesa, po smrti, [verjetno] ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu.”

“Potem, z močjo česa [argumenta] ali s pomočjo česa [avtoritete] brahmini v tem primeru rečejo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme?’”

8. “Čeprav to pravi mojster Gotama, brahmini še vedno mislijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.’”

“Kaj misliš, Assalāyana? Recimo, da se brahmin vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja kar mu ni dano, neprimerne obnašanja v spolnosti, lažnivega, zlonamerne, ostrega govora, opravljanja, in ni pohlepen, ima um brez zlobe in ima pravilen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se bo [verjetno] ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu – in ne kot plemeniti ali trgovec ali delavec?”

“Ne, mojster Gotama. Tako plemeniti, brahmin, trgovec ali delavec – ta iz vseh štirih kast, ki se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilni pogled, se bo ob razpadu telesa, po smrti, [verjetno] ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu.”

“Potem, z močjo česa [argumenta] ali s podporo česa [avtoritete] brahmini v tem primeru pravijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme?’”

9. “Čeprav to pravi mojster Gotama, brahmini še vedno mislijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.’”

“Kaj misliš, Assalāyana? Je samo brahmin sposoben razvijati um dobrohotnosti do te pokrajine, brez sovraštva in brez zlobnosti, in ne plemeniti ali trgovec ali delavec?”

“Ne, mojster Gotama. Tako plemeniti, brahmin, trgovec ali delavec – ti iz vseh štirih kast so sposobni razvijanja uma dobrohotnosti do te pokrajine, brez sovraštva in brez zlobnosti.”

“Potem, z močjo česa [argumenta] ali s podporo česa [avtoritete] brahmini v tem primeru pravijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme?’”

10. “Čeprav to pravi mojster Gotama, brahmini še vedno mislijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.’”

“Kaj misliš, Assalāyana? Je samo brahmin sposoben vzeti kopalno krtačo in milo, iti do reke in iz sebe sprati prah in umazanijo, in ne plemeniti ali trgovec ali delavec?”

“Ne, mojster Gotama. Tako vojščak, brahmin, trgovec ali delavec – ti iz vseh štirih kast so sposobni vzeti kopalno krtačo in milo, iti do reke in iz sebe sprati prah in umazanijo.”

“Potem, z močjo česa [argumenta] ali s podporo česa [avtoritete] brahmini v tem primeru pravijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme?’”

11. “Čeprav to pravi mojster Gotama, brahmini še vedno mislijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.’”

“Kaj misliš, Assalāyana? Recimo, da posvečeni plemeniti kralj zbere tu sto mož različnega porekla in jim reče: ‘Gospodje, naj ti, ki so bili rojeni v rodu plemenitih ali v brahminskem ali v kraljevem rodu, vzamejo pet paličic lesa sāle, lesa salale, sandalovega lesa ali padumakovega lesa in prižgejo ogenj in naredijo toploto. In naj prav tako vsak, ki je bil rojen v rodu izobčencev, v rodu lovcev, v rodu pletilcev vrbja, v rodu kolarjev ali v rodu smetarjev, vzame pet paličic narejenih iz lesa korita za pse ali za prašiče, iz smetnjaka ali iz lesa ricinusa in jih prižge in napravi toploto.’

Kaj misliš, Assalāyana? Ko je ogenj prižgan in narejena toplota s strani nekoga iz prve skupine, bo imel ta ogenj plamen, barvo in sevanje in ali bi bilo mogoče, da bi ga uporabili za to, za kar se uporablja ogenj, medtem ko bi ogenj, ki ga prižge in naredi toploto nekdo iz druge skupine, ne imel plamena, barve in ne sevanja in ga ne bi mogli uporabiti za to, za kar se uporablja ogenj?”

“Ne, mojster Gotama. Ko nekdo iz prve skupine prižge ogenj in se naredi toplota, bo ta ogenj imel plamen, barvo in sevanje in ga bo mogoče uporabiti za to, za kar se uporablja ogenj. In ko nekdo iz druge skupine prižge ogenj in naredi toploto, bo tudi ta ogenj imel plamen, barvo in sevanje in ga bo mogoče uporabiti za to, za kar se uporablja ogenj. Vsak ogenj ima plamen, barvo in sevanje in vsak ogenj je mogoče uporabiti za to, za kar se uporablja ogenj.”

“Potem, z močjo česa [argumenta] ali s podporo česa [avtoritete] brahmini v tem primeru pravijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme?’”

12. “Čeprav to pravi mojster Gotama, brahmini še vedno mislijo: ‘Brahmini so najvišja kasta ... dediči Brahme.’”

“Kaj misliš, Assalāyana? Recimo, da bi mladec plemenitih živel z brahminskim dekletom in bi se iz njune zveze rodil sin. Naj bi se sin, rojen iz mladca plemenitih in brahminskega dekleta, štel za plemenitega po očetu ali brahmina po materi?”

“On se lahko šteje za oboje, mojster Gotama.”

13. “Kaj misliš, Assalāyana? Recimo, da bi mladi brahmin živel z dekletom plemenitih in bi se iz njune zveze rodil sin. Ali naj bi se sin, rojen iz brahminskega mladeniča in dekleta plemenitih, šteje za plemenitega po materi ali brahmina po očetu?”

“On se lahko šteje za oboje, mojster Gotama.”

14. “Kaj misliš, Assalāyana? Recimo, da bi se kobila parila z samcem osla in bi se kot rezultat rodilo žrebe. Ali se naj bi žrebe štelo za konja po materi ali za osla po svojem očetu?”

“To je mula, mojster Gotama, ker ne spada v nobeni od obeh vrst. V tem zadnjem primeru vidim razliko, vendar ne vidim razlike v nobenem od prejšnjih primerov.”

15. “Kaj misliš, Assalāyana? Recimo, da sta dva brahminska študenta, ki sta brata, rojena od iste matere, in je eden marljiv in inteligenen in drugi niti marljiv niti inteligenen. Katerega od obeh bi brahmini najprej nahranili na pogrebni pogostitvi ali pri obredni daritvi ali pri žrtveni gostiji ali pri pojedini za goste?”

“Ob takih priložnostih, bi brahmini najprej nahranili tistega, ki je marljiv in inteligenen, mojster Gotama; ker kako bi to, kar je dano temu, ki ni niti priden niti marljiv, prineslo dober plod?”

16. “Kaj misliš, Assalāyana? Recimo, da sta dva študenta brahmina, ki sta brata, rojena od iste matere, in je eden marljiv in inteligenen, vendar nemoralen in slabega karakterja in eden niti marljiv niti inteligenen, vendar kreposten in dobrega karakterja. Katerega od njih bi brahmini najprej nahranili na pogrebni pogostitvi ali pri obredni daritvi ali pri žrtveni gostiji ali pri pojedini za goste?”

“Ob takih priložnostih, bi brahmini najprej nahranili tistega, ki ni niti marljiv niti inteligenen, ampak kreposten in dobrega karakterja, mojster Gotama; ker kako bi to, kar je dano temu, ki je nemoralen in slabega karakterja, prineslo dober plod?”

17. “Prvič, Assalāyana, zavzel si svoje stališče o rojstvu, potem si zavzel svoje stališče o učenju iz svetih tekstov in potem si prišel do tega, da zavzameš stališče na pravi osnovi, da je očiščenje za vse štiri kaste, kakor sem ga jaz opisal.”

Ko je bilo to rečeno, je brahminski učenjak Assalāyana obsedel tih in pretresen, povešenih ramen in spuščene glave, bil je slabe volje in brez odziva. Ko ga je videl takega, mu je Blaženi rekel:

18. "Nekoč, Assalāyana, ko se je sedem brahminskih vedežev skupaj posvetovalo v hišicah iz listja v gozdu, se je v njih pojavil ta škodljiv pogled: 'Brahmini so najboljša kasta ... so dediči Brahme.' To je slišal vedež Devala Skrivnostni. Uredil si je svoje lase in brado, se oblekel v rumena oblačila, obul močne sandale, vzel zlato palico in se pojavil

na dvorišču sedmih brahminskih vedežev. Ko je hodil gor in dol po dvorišču sedmih brahminskih vedežev, je vedež Devala Skrivnostni takole spregovoril: "Kam so izginili ti spoštovanja vredni brahminski vedeži? Kam so izginili ti spoštovanja vredni brahminski vedeži?" Sedem brahminskih vedežev je pomislilo: 'Kdo hodi gor in dol po dvorišču sedmih brahminskih vedežev in kot vaški tepec govori: "Kam so izginili ti spoštovanja vredni brahminski vedeži? Kam so izginili ti spoštovanja vredni brahminski vedeži?" Dajmo ga prekleti!' Sedem brahminskih vedežev je preklelo vedeža Devalo Skrivnostnega: 'Bodi mrtev, ničvrednež! Bodi mrtev, ničvrednež!' Toda bolj, ko so ga sedmi brahminski vedeži preklinjali, bolj lep, čudovit in postaven je postajal vedež Devala. Sedem brahminskih vedežev je pomislilo; 'Naše asketstvo je zaman, naše sveto življenje je brezplodno; ko smo prej kogarkoli prekleli: "Bodi mrtev, ničvrednež! Bodi mrtev, ničvrednež!" je on vedno umrl; toda bolj ko preklinjamo tega, bolj lep, čudovit in postaven postaja.'

'Gospodje, vaš asketizem ni zaman in vaše sveto življenje ni brezplodno. Gospodje, znebite se vašega sovraštva do mene.'

'Mi opuščamo naše sovraštvo do tebe, gospod. Kdo si?'

'Ste slišali za vedeža Devalo Skrivnostnega, gospodje?' – 'Da, gospod.' – 'Jaz sem ta.'

Potem je sedem brahminskih vedežev odšlo do vedeža Devale Skrivnostnega in se mu poklonilo. Ta jim je rekel: 'Slišal sem, da ko je sedem brahminskih vedežev prebivalo v hiškah iz listja, se je v njih pojavil ta škodljivi pogled: "Brahmini so najboljša kasta ... dediči Brahme."' – 'Tako je, gospod.'

'Toda, gospodje, ali veste, če je mati, ki vas je rodila, šla le z brahminom in nikoli z ne-brahminom?' – 'Ne, gospod.'

'Toda, gospodje, ali veste, če je vaše matere mati in njih sedem generacij nazaj, šla samo z brahmini in nikoli z ne-brahmini?' – 'Ne, gospod.'

'Toda, gospodje, ali veste, če je oče, ki vas je zaplodil, šel samo z brahminsko žensko in nikoli z ne-brahminsko žensko?' – 'Ne, gospod.'

'Toda, gospodje, ali veste, če je oče vašega očeta in njih sedem generacij nazaj, šel samo z brahminsko žensko in nikoli z ne-brahminsko žensko?' – 'Ne, gospod.'

'Toda, gospodje, ali veste, kako se zgodi sestop embrija?'

'Gospod, mi vemo, kako se zgodi sestop embrija. Gre za združitev matere in očeta, in mati je plodna in *gandhabba* je prisotna. Tako se dogodi sestop embrija skozi združitev teh treh stvari.[5]

'Potem, gospodje, ali veste zagotovo, če je *gandhabba* plemeniti ali brahmin ali trgovec ali delavec?'

'Gospod, mi ne vemo zagotovo če je *gandhabba* plemeniti ali brahmin ali trgovec ali delavec.'

'Ker je to tako, gospodje, potem kaj ste?'

'Ker je to tako, gospod, mi ne vemo, kaj smo.'

Sedaj, Assalāyana, celo teh sedem brahminskih vedežev, ko so bili izprašani in navzkrižno zaslišani od vedeža Devale Skrivnostnega o njihovi lastni trditvi o rojstvu, je to bilo nesposobno podpreti. Ampak kako bi ga ti, ki sem te izprašal in navzkrižno zasliševal o tvoji obrambi rojstva, bil sposoben podpreti. Ti, ki se zanašaš na učenja učiteljev, nisi [niti primeren biti] njihov pomočnik Puṇṇa."^[6]

19. Ko je bilo to rečeno je brahminski učenjak Assalāyana rekel Blaženemu: "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo obrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazali pot temu, ki se je izgubil ali držali svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Saṅghi. Od danes, naj se me mojster Gotama zapomni kot laičnega privrženca, ki je prišel po zatočišče do konca življenja."

Opombe

[1] Argument v korist te teze je predstavljen v MN 90.10 –12

[2] Ta trditev ima namen pokazati, da so brahmini rojeni iz žensk, kakor so tudi druga človeška bitja in zato ni podlage za njihovo trditev, da so rojeni iz Brahmovih ust.

[3] *Yona* je palijski prevod za Ionijo. *Kamboja* je bila dežela na severozahodu indijske "Srednje dežele."

[4] Argument v točkah 7–8 je v bistvu identičen s tistim v MN84.

[5] Kot v MN38.26. Upoštevaj, da dialog čisto spodaj uvaja pomen *gandhabbe* kot umrlega bitja, ki se bo prerodilo.

[6] MA: Puṇṇa je bilo ime služabnika sedmih vedežev, ki jim je kuhal in serviral jedi.

(MN 94) Ghoṭamukha Sutta - Ghoṭamukhi

1. Tako sem slišal. Nekoč je častiti Udena živel pri Varanasiju, v mangovem gozdičku Khemiya.

2. Takrat je brahmin Ghoṭamukha prispel v Varanasi zaradi tega ali onega posla. Ko je hodil in potoval za vadbo, je prišel do mangovega gozdička Khemiya. Takrat je častiti Udena hodil gor in dol na odprtem. Brahmin Ghoṭamukha je odšel do častitega Udena in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je med hojo gor in dol s častitim Udenom, rekel: "Ugleden asket, ne obstaja življenje popotnika, ki je v skladu z Dhammo: tako se mi zdaj zdi, in to je morda zato, ker nisem videl takšnih častitih kot si ti ali [ker nisem videl] Dhamme tukaj."

3. Ko je bilo to rečeno, je častiti Udena končal s hojo in odšel v svoje bivališče, kjer je sedel na pripravljen sedež. In tudi Ghoṭamukha je končal s hojo in odšel v bivališče, kjer je stopil na stran. Častiti Udena mu je rekel: "Tam so sedeži, brahmin, sedi, če želiš."

"Mi nismo sedli, ker smo čakali na mojstra Udena [da spregovori]. Kako bi si lahko nekdo kot sem jaz, drznil sesti na sedež, ne da bi bil prej povabljen, da to naredim?"

4. Potem je brahmin Ghoṭamukha zavzel nizki sedež, sedel na stran in rekel častitemu Udeni: "Ugleden asket, ne obstaja življenje popotnikov, ki je v skladu z Dhammo. Tako se mi zdi, in to je morda zato, ker nisem videl takšnih častitih kot si ti ali [ker nisem videl] Dhamme tukaj."

"Brahmin, če misliš, da bi se moral strinjati s katerokoli mojo izjavo, potem se z njo strinjaj; če misliš, da bi moral katerikoli moji izjavi nasprotovati, potem ji nasprotuj; in če ne razumeš pomena katerekoli moje izjave, me prosi, da ti jo pojasnim: 'Kako je to, mojster Udena? Kakšen je pomen tega?' Na takšen način razpravljajva o tej zadevi."

"Mojster Udena, če mislim, da se je treba s katerokoli izjavo mojstra Udena strinjati, se bom strinjal z njo; če mislim, da je treba katerikoli njegovi izjavi nasprotovati, ji bom nasprotoval; in če ne bom razumel pomena katerekoli izjave mojstra Udena, bom vprašal mojstra Udena, da jo pojasni: 'Kako je to mojster Udena? Kakšen je pomen tega?' Na takšen način razpravljajva o tej zadevi."

(ŠTIRI VRSTE POSAMEZNIKOV)

5. "Brahmin, obstajajo štiri vrste posameznikov, ki so v svetu. Katere štiri?" Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost samemu sebi in sledi praksi mučenja samega sebe. Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih. Določena vrsta posameznika povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in tudi povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih. Določena vrsta posameznika ne povzroča neprijetnost sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne

povzroča neprijetnost drugim ali sledi praksi mučenja drugih. Ker ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva z doživljanjem blaženosti, ko sam postane sveti. Kateri od teh štirih vrst posameznikov zadovolji tvoj um?”

“Prve tri ne zadovoljijo mojega uma, častiti gospod, toda zadnja zadovolji moj um.”

6. “Toda, brahmin, zakaj prve tri vrste posameznikov ne zadovoljijo tvojega uma?”

“Častiti gospod, obstaja vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost samemu sebi in sledi praksi mučenja samega sebe, povzroča neprijetnost in muči samega sebe, čeprav si želi užitek in odmik od bolečin; zato ta vrsta posameznika ne zadovolji mojega uma. In vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih, povzroča neprijetnost in muči druge, ki si želijo užitek in odmik od bolečin; zato ta vrsta posameznika ne zadovolji mojega uma. In vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe, in prav tako povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih, povzroča neprijetnost in muči sebe in druge, ki si želijo užitek in odmik od bolečin; zato ta vrsta posameznika ne zadovolji mojega uma. Toda vrsta posameznika, ki ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi mučenja drugih; ker ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen, in biva z doživljanjem blaženosti, ko sam postane sveti – on ne povzroča neprijetnosti in mučenja niti sebi ali drugim, ki si želijo užitek in odmik od bolečin. Zato ta vrsta posameznika zadovolji moj um.

“Toda, mojster Udena, obstaja vrsta posameznika, ki ne muči sebe ali sledi praksi mučenja sebe in ki ne muči drugih ali sledi praksi mučenja drugih; ker ne muči niti sebe niti drugih, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva v doživljanju blaženosti, in sam postane sveti – on ne muči in ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim, tem, ki si želijo prijetnost in odmik od bolečine. Zato ta vrsta posameznika zadovolji moj um.”

7. “Brahmin, obstajata dve skupini. Kateri dve? Tako ima ena skupina poželenje po draguljih in uhanih in išče ženske in otroke, moške in ženske sužnje, polja in zemljo, zlato in srebro. Toda druga skupina si ne želi draguljev in uhanov, ampak so opustili ženske in otroke, moške in ženske sužnje, polja in zemljišča, zlato in srebro, in so odšli naprej od doma v brezdomstvo. Sedaj, obstaja vrsta posameznika, ki ne muči sebe ali sledi praksi mučenja sebe in ne muči drugih ali sledi praksi mučenja drugih; ker ne muči niti sebe niti drugih, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva z doživljanjem blaženosti, ko sam postane sveti. V kateri od teh dveh skupin običajno vidiš tega posameznika, brahmin – v skupini, ki hrepeni po draguljih in uhanih in išče žene in otroke, moške in ženske sužnje, polja in zemljišča, zlato in srebro; ali v skupini, ki ne hrepeni po draguljih in uhanih, ampak so opustili ženske in otroke ... so odšli naprej od doma v brezdomstvo?”

“Jaz običajno vidim to vrsto posameznika, mojster Udena, v skupini, ki ne hrepeni po draguljih in uhanih, ampak so opustili ženske in otroke ... so odšli naprej od doma v brezdomstvo.”

8. “Toda prav sedaj, brahmin, smo te razumeli, da praviš: ‘Ugleden asket, ne obstaja življenje popotnika, ki je v skladu z Dhammo: tako se mi zdi, in to je morda zato, ker nisem videl takšnih častitih kot si ti ali [ker nisem videl] Dhamme tukaj.’”

“Seveda, mojster Udena, te besede sem izrekel, da bi se nekaj naučil. Obstaja popotnikovo življenje, ki je v skladu z Dhammo; tako se mi to zdi, in naj se me mojster Udena zapomni [da sem govoril] tako. Bilo bi dobro, če bi mi iz milosti mojster Udena natančno pojasnil te štiri vrste posameznikov, ki jih je na kratko omenil.”

9. “Potem, brahmin, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.” – “Da, gospod,” je odgovoril brahmin Ghoṭamukha. Častiti Udena je rekel:

10. (1) “Brahmin, **kakšna vrsta posameznika povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe?** Določen posameznik hodi nag, zavrača dogovore, si liže svoje roke, ne pride, ko se ga prosi, se ne ustavi, ko se ga prosi; ne sprejme prinesene hrane ali hrane posebej pripravljene zanj ali vabila na hrano; ne sprejme ničesar iz lonca, iz sklede, čez prag, čez palico, čez pestič, od dveh, ki se hranita skupaj, od nosečnice, od doječe ženske, od ženske, ki leži z moškim, od tam kjer se hrana javno deli, od tam kjer so psi, od tam kjer brenčijo muhe; ne sprejme rib ali mesa, ne pije žganja, vina ali fermentiranega piva. Hrani se pri eni hiši z enim grižljajem; hrani se pri dveh hišah z dvema grižljajema ... hrani se pri sedmih hišah s sedmimi grižljaji. Živi od enega krožnika na dan. Od dveh krožnikov na dan ... od sedmih krožnikov na dan. Hrani se enkrat na dan, enkrat na dva dni ... enkrat na vsakih sedem dni, in tako do enkrat na štirinajst dni; biva v praksi hranjenja v določenih intervalih. Je jedec zelenjave ali prosa ali divjega riža ali obrezkov kože ali mahu ali riževih otrobov ali riževih odpadkov ali sezamove moke ali trave ali kravjekov. Živi od gozdnih korenin in sadežev, se hrani z odpadnimi sadeži. Oblači se v konopljo, v mešano konopljino tkanino, v mrtvaške prte, v odpadne krpe, v drevesno lubje, v antilopje kože, v trakove antilopje kože, v tkanino iz trave kusa, v tkanino iz lubja, v tkanino iz lesnih ostružkov, v volno iz las, v živalsko volno, v sovina peresa. Puli si lase in brado, sledi praksi puljenja las in brade. Neprestano stoji, zavrača sedenje. Neprestano čepi in je predan vzdrževanju čepečega položaja. Uporablja blazino s trni; blazino iz trnov napravi za svoje ležišče. Biva v sledenju prakse kopanja v vodi trikrat dnevno, vključno zvečer. Tako na različne načine biva v sledenju prakse mučenja in trpinčenja telesa. To je vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe.

11. (2) Kakšna vrsta posameznika, brahmin, **povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih?** Določen posameznik je klavec ovc, klavec prašičev, ptičar, postavljalac pasti za divje zveri, lovec, ribič, tat, rabelj, ječar ali ta, ki sledi kateremukoli

drugemu takšnemu krvavemu poklicu. To se imenuje vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih.

12. (3) Kakšna vrsta posameznika, brahmin, **povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in prav tako povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih?**

Nek posameznik je maziljeni plemeniti kralj ali premožen brahmin. Ko je na vzhodu mesta zgradil nov tempelj za žrtvovanje in si obril lase in brado, se oblekel v grobo kožo in naoljil svoje telo z gheejem in oljem, se popraskal po hrbtu z jelenjim rogom, vstopi v tempelj za žrtvovanje skupaj s svojo glavno kraljico in svojim brahminskim velikim duhovnikom. Tam leže na gola tla, nastlana s travo. Kralj živi od mleka v prvem sesku krave s teličkom iste barve, medtem ko glavna kraljica živi od mleka v drugem sesku in brahminski veliki duhovnik živi od mleka v tretjem sesku; mleko v četrtem sesku vrže v ogenj, in teliček živi od tega, kar je ostalo. On reče: 'Naj bo toliko bikov zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko volov zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko telic zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko koz zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko ovc zaklanih za žrtvovanje, naj bo toliko dreves posekanih za žrtvene kole, naj bo toliko trave pokošene za žrtvovanje trave.' In potem njegovi sužnji, glasniki in služabniki napravijo priprave, jokajo s objokanimi obrazi, ki jih spodbujajo z grožnjami kaznovanja in s strahom. To je vrsta posameznika, ki povzroča neprijetnost sebi in sledi praksi mučenja sebe in povzroča neprijetnost drugim in sledi praksi mučenja drugih.

13. (4) Kakšna vrsta posameznika, brahmin, **ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi povzročanja neprijetnosti drugim** – ker ne povzroča neprijetnosti niti sebi niti drugim, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva z doživljanjem blaženosti, ko je sam postal sveti?

14. Brahmin, Tathāgata se pojavi v svet, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. Razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. Uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

(HOJA NAPREJ)

15. Gospodar ali gospodarjev sin ali nekdo, ki je rojen v nekem drugem plemenu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, razmišlja tako: 'Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo. Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo

majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumena oblačila in gre naprej iz življenja gospodarja v brezdomstvo.

16. Ko je tako šel naprej in imel meniško šolanje in način življenja, se z opustitvijo ubijanja živih bitij vzdrži ubijanja živih bitij; s palico in orožjem odloženim na stran, zavestno in milostno biva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega, kar ni dano, se vzdrži od jemanja tega, kar ni dano; jemlje samo to, kar je dano, pričakuje le to, kar je dano, ko ne krade, on biva v čistosti. Z opustitvijo necelibatnega življenja, se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži vulgarne prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo napačnega govora se vzdrži napačnega govora; govori resnico, se drži resnice, je vreden zaupanja in zanesljiv, ta, ki ni goljuf sveta. Z opustitvijo zlonamerne govora, se vzdrži zlonamerne govora; drugje ne ponavlja, kar je slišal tukaj, z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od teh, niti ne ponavlja tem ljudem, kar je slišal nekje, z namenom, da razdvaja [te ljudi] od teh; tako je tisti, ki združuje te, ki so razdeljeni, zagovornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli v slogi, je govorec besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori takšne besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeče, saj gredo do srca, so vljudne, ki si jih veliko želi in so mnogim prijetne. Z opustitvijo ogovarjanja se vzdrži ogovarjanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne, koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Prakticira hranjenje enkrat na dan, vzdrži se jesti ponoči in zunaj pravilnega časa. Vzdrži se plesa, petja, glasbe in zabavnih predstav. Vzdrži se nošenja okrasnih vencev, olepševanja sebe z vonjavami in mažami. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovega žita. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja perutnine in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, goveda, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in zemlje. Vzdrži se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se lažnih uteži, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se goljufanja, varanja in sleparstva. Vzdrži se poškodovanja, umorov, ugrabitev, razbojništva, plenjenja in nasilja.

17. Postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Prav tako kot ptica, kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z oblačili s katerimi zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Ko ima to plemenito krepost, doživi v sebi blaženost, da je brezhiben.

18. Ko vidi obliko z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost oči nevarovano, lahko vanj vdrejo slaba stanja poželjivosti in neugajanja, zato prakticira pot njihove zadržanosti, straži sposobnost oči, se zaveže zadržanosti sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko vonja vonj z nosom ... Ko okuša okus z jezikom ... Ko tipa otipljivosti s telesom ... Ko spoznava umski predmet z umom, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost uma nevarovano, lahko vanj vdrejo slaba stanja poželjivosti in neugajanja, zato prakticira pot svoje zadržanosti, straži sposobnost uma, se zaveže zadržanosti sposobnosti uma. Ko ima to plemenito zadržanost sposobnosti, doživlja v sebi blaženost neomadeževanosti.

19. On postane ta, ki deluje z zavedanjem, ko gre naprej in se vrača; ki deluje z zavedanjem, ko gleda naprej in gleda stran; ki deluje z zavedanjem, ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem, ko nosi svoja oblačila in nosi svoje zunanje oblačilo in skledo; ki deluje z zavedanjem, ko je, pije, požira hrano in jo okuša; ki deluje z zavedanjem, ko odvaja blato in urinira; ki deluje z zavedanjem, ko hodi, stoji, sedi zaspri, se zbudi, govori in je tiho.

20. Ko ima to plemenito krepost in to plemenito zadržanost sposobnosti in ko ima to plemenito pozornost in zavedanje, se zateče k osamljenemu počivališču: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame.

21. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Z opustitvijo želja po svetu, biva z umom prostim želja; svoj um očisti želja. Z opustitvijo zlobe in sovraštva, biva z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobe in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, biva prost otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; on očisti svoj um nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma, biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; svoj um očisti dvoma.

22. Ko je tako opustil teh pet ovir, onesnaženj uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote.

23. Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja.

24. Ko izgine zadovoljstvo, vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.'

25. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

26. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

27. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in so ponovno rojena, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno rodila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so z zlomom telesa, po smrti, ponovno rojena v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in so ponovno rojena, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji.

28. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o uničenju vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

29. Ko ve in vidi na ta način, je njegov um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno. Duhovno življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

30. To, brahmin, je posameznik, ki ne povzroča neprijetnosti sebi ali sledi praksi mučenja sebe in ne povzroča neprijetnosti drugim ali sledi praksi povzročanja neprijetnosti drugim – ta, ker ne povzroča neprijetnosti sebi niti drugim, je tukaj in sedaj brez lakote, ugasnjen in ohlajen in biva v doživljanju blaženosti, ko je sam postal sveti.”

31. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Ghoṭamukha rekel častitemu Udeni: “Veličastno, mojster Udena! Veličastno, mojster Udena! Mojster Udena je napravil Dhammo jasno na mnogo načinov, tako, kot da bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Grem k mojstru Udeni po zatočišče in k Dhammi in k Sanghi menihov. Od danes dalje se me lahko mojster Udena zapomni kot laičnega privrženca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

32. “Ne pojdi k meni po zatočišče, brahmin. Pojdi po zatočišče k temu istemu Blaženemu, h kateremu sem jaz šel po zatočišče.”

“Kje sedaj živi ta mojster Gotama, popoln in popolno prebujeni, mojster Udena?”

“Ta Blaženi, popoln in popolno prebujeni je dosegel končno Nibbāno, brahmin.”

“Če bi slišali, da je ta mojster Gotama deset milj daleč, bi šli deset milj daleč z namenom, da vidimo tega mojstra Gotamo, popolnega in popolno prebujenega. Če bi slišali, da je ta mojster Gotama dvajset milj daleč ... trideset milj ... štirideset milj ... petdeset milj ... sto milj daleč, bi šli sto milj z namenom, da vidimo tega mojstra Gotama, popolnega in popolno prebujenega. Toda, ker je ta mojster Gotama došel do končne Nibbāne, gremo k temu mojstru Gotami po zatočišče in k Dhammi in k Sanghi menihov. Od danes se me naj mojster Udena zapomni kot laičnega privrženca, ki je šel po zatočišče do konca življenja.

(DARILO)

33. “Sedaj, mojster Udena, kralj Anga mi daje redno darilo. Naj dam mojstru Udeni en del od tega rednega darila.”

“Kakšno vrsto rednega darila ti daje kralj Anga, brahmin?”

“Petsto kahāpaṇov[1], mojster Udena.”

“Nam ni dovoljeno sprejemati zlata in srebra, brahmin.”

“Če ni dovoljeno mojstru Udeni, bom dal za mojstra Udena zgraditi samostan.”

“Če mi želiš zgraditi samostan, brahmin, zgradi Sanghi dvorano za zborovanje v Pāṭaliputtiju.”[2]

“Še bolj sem zadovoljen in vesel, da mojster Udena predlaga, da darujem Sanghi. S tem rednim darilom in naslednjimi rednimi darili bom zgradil Sanghi dvorano za zborovanje v Pāṭaliputtiju.”

S tem rednim darilom [katerega je daroval mojstru Udeni] in z naslednjim rednim darilom [dodanim k temu], je brahmin Ghoṭamukha zgradil Sanghi dvorano za zborovanje v Pāṭaliputti. In ta je sedaj poznana kot Ghoṭamukhī.

Opombe

[1] *Kahapan* je bil glavna denarna enota tega časa.

[2] V času Buddhovih zadnjih dni je bilo to mesto še vedno majhno, poznano kot Pāṭaligama. V DN 16.1.28/iii.87 Buddha napove njegovo bodočo veličino. Postalo je glavno mesto Magadhe. Sedanji naslednik tega mesta je mesto Patna, prestolnica države Bihar.

(MN 95) Cankī Sutta – Cankīju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi potoval po deželi Kosālan z veliko skupino menihov in prišel do vasi kosālanskih brahminov, imenovano Opasāda. Tam se je Blaženi zadrževal v Božanskem gaju, v gaju dreves sāla, proti severu Opasāde.
2. Ob tem času je brahmin Cankī vladal Opasādi, kronski posesti, prepolni živih bitij, bogati s travniki, gozdovi, rekami in žitom. Posest je bila kraljevski dar, sveto darilo, ki mu ga je poklonil kralj Pasenadi iz Kosale.
3. Brahmini iz Opasāde so slišali: “Asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya, je potoval po deželi Videhanov z veliko skupino menihov, s petsto menihi. Dober glas o mojstru Gotami se je razširil v tem smislu: ‘Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je treba ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blagoslovljen. On razodeva ta svet s svojimi božanstvi, svojimi Mārami in svojimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, z njenimi princi in ljudmi, kar je sam dosegel z direktno vednostjo. Uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in

dobra na koncu, s pravilnim pomenom in načinom izražanja in odkriva sveto življenje, ki je popolno dovršeno in prečiščeno.' Dobro je videti takšne arahante."

4. In brahminski gospodarji iz Opasāde so se napotili iz Opasāde v skupinah in trumah proti severu, do Božjega gaja, gaja dreves sāla.

5. Ta čas je bil Cankī v zgornjem nadstropju svoje plače na opoldanskem počitku. Tam je zagledal brahminske gospodarje iz Opasāde, ki so bili namenjeni iz Opasāde v skupinah in trumah proti severu, do Božjega gaja, gozdička dreves sāla. Ko jih je videl, je vprašal svojega ministra: "Dobri minister, zakaj so se brahminski gospodarji iz Opasāde napotili v skupinah in trumah proti severu, do Božjega gaja, gozdička dreves sāla?"

6. "Gospod, tam je asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya, ki je potoval po kosālanski deželi z veliko skupino menihov, s petsto menihi. Dober glas o mojstru Gotami se je razširil v tem smislu: 'Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je treba ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blagoslovljen. On razodeva ta svet s svojimi božanstvi, svojimi Mārami in svojimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, z njenimi princi in ljudmi, kar je sam dosegel z direktno vednostjo. Uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in načinom izražanja in odkriva sveto življenje, ki je popolno dovršeno in prečiščeno. Oni gredo obiskati tega mojstra Gotamo."

"Potem, dobri minister, pojdi do brahminskih gospodarjev iz Opasāde in jim reci: 'Gospodje, brahmin Cankī pravi tole: "Prosim počakajte gospodje. Tudi brahmin Cankī bo tudi šel obiskati asketa Gotamo."'"

"Da, gospod," je odgovoril minister in odšel brahminskim gospodarjem povedati to sporočilo.

7. Takrat se je petsto brahminov iz različnih dežel zadrževalo pri Opasādi zaradi tega ali onega posla. Slišali so: "Brahmin Cankī, je bilo rečeno, gre obiskati asketa Gotamo." Potem so odšli do brahmina Cankīja in ga vprašali: "Gospod ali je res, da greste obiskati asketa Gotamo?"

"Tako je, gospodje. Jaz grem obiskati asketa Gotamo."

8. "Gospod, ne odidite na obisk asketa Gotame. Ne spodobi se, mojster Cankī, da vi odidete na obisk k asketu Gotami; za asketa Gotamo se spodobi, da pride in vas obišče. Vi, gospod, ste dobro rojeni po obeh straneh, čistega rodu, tako po materini kot očetovi strani sedem generacij nazaj, neizpodbitno in brezhibno, glede na rojstvo. Ker je to tako, mojster Cankī, ni primerno za vas, da greste obiskati asketa Gotamo. Prej je primerno za asketa Gotamo, da pride in vas obišče. Vi, gospod, ste bogati, z velikim bogastvom in velikim premoženjem. Vi, gospod, ste mojster treh Ved z njihovimi

besedili, liturgijo, fonetiko, etimologijo in zgodovino kot peto. Vešč v filologiji in slovnici, ste v celoti seznanjeni z naravno filozofijo in o telesnih znamenjih Velikega človeka. Vi, gospod, ste lepi, ljubki in elegantni, vaš videz je najvišje lepote, ste vzvišene lepote in vzvišene drže, kar je pozornost vzbujajoče. Vi, gospod, ste kreposten, zrel v kreposti, imate zrelo krepost. Vi, gospod, ste dober govornik z dobrim nastopom; vi govorite besede, ki so vljudne, razločne, brezhibne in sporočajo pomen. Vi, gospod, poučujete učitelje mnogih in vi učite recitirati himne tristo brahminskim študentom. Vi, gospod, ste čaščen, upoštevan, spoštovan, občudovan in čislan od kralja Pasenadija iz Kosale. Vi, gospod, ste čaščen, upoštevan, spoštovan, občudovan in čislan od brahmina Pokkharasātija. Vi, gospod, vladate Opasādi, kronski posesti, prepolni živih bitij ... svetemu darilu, ki vam ga je poklonil kralj Pasenadi iz Kosale. Ker je to tako, mojster Cankī, za vas ni primerno, da greste na obisk k asketu Gotami; prej je primerno za asketa Gotamo, da pride in vas obišče.”

(CANKIJEVA HVALA BUDDHE)

9. Ko je to bilo rečeno, je brahmin Cankī rekel tem brahminom: “Zdaj pa, gospodje, poslušajte me, zakaj je primerno zame, da grem obiskati mojstra Gotamo in zakaj ni primerno za mojstra Gotamo, da me obišče. Gospodje, asket Gotama je dobro rojen po obeh straneh, čistega rodu, tako po materini kot očetovi strani sedem generacij nazaj, neizpodbitno in brezhibno glede na rojstvo. Ker je to tako, gospodje, ni primerno za mojstra Gotamo, da pride in me obišče; prej je primerno zame, da grem in obiščem mojstra Gotamo. Gospodje, asket Gotama je odšel naprej in zapustil veliko zlata in plemenitih kovin, shranjenih v shrambah in skladiščih. Gospodje, asket Gotama je odšel naprej od doma v brezdomstvo ko je bil še mlad, črnolas mladenič, obdarjen z blagoslovom mladosti, v najboljših letih. Gospodje, asket Gotama si je obril lase in brado, se oblekel v rumeno haljo in odšel od doma v brezdomstvo, čeprav sta njegova mati in oče želela drugače in sta zato jokala. Gospodje, asket Gotama je lep, ljubek in eleganten, njegov videz je najvišje lepote, je vzvišene lepote in vzvišene drže, kar je pozornost vzbujajoče. Gospodje, asket Gotama je kreposten, s plemenito krepostjo, s celostno krepostjo, ima celostno krepost. Gospodje, asket Gotama je dober govorec, z dobrim nastopom; govori besede, ki so vljudne, razločne, brezhibne in sporočajo pomen. Gospodje, asket Gotama je učitelj učiteljev mnogih. Gospodje, asket Gotama je brez čutnega poželenja in brez osebne nečimrnosti. Gospodje, asket Gotama ima nauk o učinkovanju morale, nauk o učinkovanju morale dejanj; on ne išče nobene škode za skupnost brahminov. Gospodje, asket Gotama je odšel iz bogate družine, iz plemiške družine, iz ene od starih plemiških družin. Gospodje, asket Gotama je odšel iz bogate družine, ki ima veliko bogastva in velike posesti. Gospodje, ljudje prihajajo iz oddaljenih kraljestev in oddaljenih območij, da sprašujejo asketa Gotamo. Gospodje, več tisoč božanstev je odšlo po zatočišče do konca življenja k asketu Gotami. Gospodje, dober glas o asketu Gotami se je razširil v tem smislu: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.’ Gospodje, asket Gotama ima dvaintrideset znamenj Velikega človeka. Gospodje,

kralj Seniya Bimbisāra iz Magadha in njegova žena in otroci so šli po zatočišče do konca življenja k asketu Gotami. Gospodje, kralj Pasenadi iz Kosale in njegova žena in otroci so odšli po zatočišče do konca življenja k asketu Gotami. Gospodje, brahmin Pokkharasāti in njegova žena in otroci so odšli po zavetišče do konca življenja k asketu Gotami. Gospodje, asket Gotama je prispel v Opasādo in živi pri Opasādi v Božjem gaju, v gaju dreves sāla, proti severu Opasāde. Vsi asketi ali brahmini, ki pridejo v naše mesto so naši gostje in goste bi morali častiti, upoštevati, spoštovati in občudovati. Asket Gotama je prispel v Opasādo, je naš gost in kot gost naj bo od nas čaščen, upoštevan, spoštovan in občudovan. Ker je to tako, gospodje, ni primerno za mojstra Gotamo, da pride k meni na obisk; prej je primerno zame, da odidem na obisk k mojstru Gotami.

Gospodje, toliko vem o slavi mojstra Gotame, vendar slava mojstra Gotame ni omejena s tem, ker je slava mojstra Gotame nemerljiva. Ker mojster Gotama poseduje vsakega od teh dejavnikov, zanj ni primerno, da me obišče; prej je primerno zame, da odidem na obisk k mojstru Gotami. Zato, gospodje, pojdimo vsi na obisk asketa Gotame.”

10. In brahmin Cankī je skupaj z veliko družbo brahminov odšel do Blaženega in z njim izmenjal pozdrave. Ko je bil ta vljuden in ljubezniv pogovor končan, je sedel na stran.

(KAPATHIKOVA VPRAŠANJA O RESNICI)

11. Ob tej priložnosti je Blaženi sedel in zaključeval družaben pogovor z nekimi zelo visokimi brahmini. Ta čas je v tej skupini sedel tudi brahminski študent, po imenu Kāpaṭhika. Mlad, s pobrito glavo, star šestnajst let, je bil mojster treh Ved z njenimi besednjaki, liturgijo, glasoslovjem in etimologijo ter njihovimi zgodovinami; več v filologiji in slovnici je bil v celoti seznanjen z naravno filozofijo in z znamenji Velikega človeka. Medtem ko so se zelo visoki brahmini pogovarjali z Blaženim, je pogosto prekinjal in motil njihov pogovor. Potem je Blaženi tako ukoril brahminskega študenta Kāpaṭhika: “Naj častiti Bhāradvādža ne prekinja in moti pogovor zelo visokih brahminov, ko se pogovarjajo. Naj častiti Bhāradvādža počaka, dokler pogovor ni končan.”

Ko je bilo to rečeno je brahmin Cankī rekel Blaženemu: “Naj mojster Gotama ne graja brahminskega študenta Kāpaṭhika. Brahminski študent Kāpaṭhika je pripadnik naroda, je zelo učen, ima dober nastop, je moder; sposoben je sodelovati v razpravi z mojstrom Gotamo.”

12. Blaženi je pomislil: “Zagotovo, ker ga brahmini tako častijo, mora biti brahminski študent Kāpaṭhika dovršen v spisih treh Ved.”

Brahminski študent Kāpaṭhika je pomislil: “Ko me asket Gotama zagleda, mu bom postavil vprašanje.”

Potem je poznavajoč v svojem umu kaj misli brahminski študent Kāpaṭhika, Blaženi obrnil svoje oko proti njemu. Takrat je brahminski študent Kāpaṭhika pomislil: “Asket Gotama se je obrnil proti meni. Kaj ko bi mu postavil vprašanje.” In je rekel Blaženemu:

“Mojster Gotama, v zvezi s starodavnimi brahmanskimi hvalnicami, ki so se ohranile preko ustne predaje in v pisnih zbirkah, so brahmuni prišli do dokončnega zaključka: ‘Edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’ Kaj lahko mojster Gotama reče o tem?”

13. “Bhāradvādža, je med temi brahmuni en sam brahmin, ki reče tako: ‘To vem, to razumem: Edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’” – “Ne, mojster Gotama.”

“Bhāradvādža, je med temi brahmuni en sam učitelj ali en sam učitelj učiteljev sedem generacij učiteljev nazaj, ki pravi tako: To vem, to razumem: Edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’” – “Ne, mojster Gotama.”

“Bhāradvādža, starodavni brahminski preroki, ustvarjalci hvalnic, skladatelji hvalnic, katerih starodavne hvalnice, ki so bile prej recitirane, izrečene in sestavljene, brahmuni dandanes še vedno recitirajo in ponavljajo, ponavljajo kar je bilo rečeno in recitirajo kar je bilo recitirano – to so: Aṭṭhaka, Vāmaka, Vāmadeva, Vesāmitta, Yamataggi, Angirasa, Bhāradvādža, Vāseṭṭha, Kassapa in Bhagu – ali so tudi ti starodavni brahminski preroki rekli: ‘Mi to vemo, mi to razumemo: Edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’” – “Ne, mojster Gotama.”

“Torej, Bhāradvādža, izgleda, da med brahmuni ni niti enega samega brahmuna, ki pravi: ‘To vem, to razumem: Edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’” – “Ne, mojster Gotama.’ In med brahmuni ni niti enega učitelja ali učitelja učiteljev sedem generacij učiteljev nazaj, ki pravi: ‘To vem, to razumem: Edino to je pravilno, vse drugo je napačno?’” – “Ne, mojster Gotama.’ In starodavni brahminski preroki, ustvarjalci hvalnic, skladatelji hvalnic ... celo ti starodavni brahminski preroki niso rekli: ‘Mi vemo, mi to razumemo: Edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’ Recimo, da imamo kolono slepih mož, ki se držijo eden drugega: prvi ne vidi, srednji ne vidi in zadnji ne vidi. Tako tudi, Bhāradvādža, z ozirom na njihovo izjavo se zdi, kot da bi bili brahmuni podobni koloni slepih mož: prvi ne vidi, srednji ne vidi in zadnji ne vidi. Kaj misliš, Bhāradvādža, ker je tako ali se ne izkaže, da je prepričanje brahminov neutemeljeno?”

14. “Brahmuni častijo to ne samo zaradi prepričanja, mojster Gotama. Oni to častijo tudi zaradi ustnega izročila.”

“Bhāradvādža, najprej si zavzel stališče na osnovi prepričanja, sedaj pa govoriš o ustnem izročilu. Obstaja pet stvari, Bhāradvādža, ki se lahko izkažejo v dveh različnih načinih tukaj in zdaj. Katerih pet? Prepričanje, pritrjevanje, ustno izročilo, razumsko poznavanje in sprejemanje pogledov z razmišljanjem. Teh pet stvari se lahko izkaže v dveh različnih načinih tukaj in zdaj. Nekaj se lahko v popolnosti sprejme zaradi prepričanja, čeprav je to morda prazno, votlo in napačno; nekaj drugega ni mogoče v celoti sprejeti s prepričanjem, čeprav je to lahko dejansko, resnično in nezmotljivo. Pa vendar, nečemu se lahko popolnoma pritrди ... dobro prenese ... dobro preudari ... dobro premisli, pa vendar je lahko to prazno, votlo in napačno; nekaj drugega se ne da dobro premisliti, pa je lahko dejansko, resnično in nezmotljivo. [Pod temi pogoji] ni primerno za modrega

moža, ki ohranja resnico, da pride do končnega zaključka: 'Edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'

(O OHRANJEVANJU RESNICE)

15. "Mojster Gotama, na kak način se ohranja resnica? Kako ohraniš resnico? Mi sprašujemo mojstra Gotamo o ohranjanju resnice."

"Če ima človek prepričanje, Bhāradvādža, ohrani resnico, ko pravi: 'Moje prepričanje je tako'; toda on še ne pride do končnega zaključka: 'Edino to je pravilno, vse drugo je napačno.' Na ta način, Bhāradvādža, je ohranjanje resnice; na tak način on ohrani resnico; na tak način mi opišemo ohranjanje resnice. Toda to še ni odkritje resnice.

Če posameznik nekaj odobri ... če sprejme ustno izročilo ... če [sprejme zaključek, ki temelji na] razumskem poznavanju. . . če sprejme pogled z razmišljanjem, ohrani resnico, ko reče: 'Moje sprejemanje pogleda z razmišljanjem je tako'; toda, on še ne pride do končnega zaključka: 'Edino to je pravilno, vse drugo je napačno.' Na ta način tudi, Bhāradvādža, je ohranjanje resnice; na ta način on ohranja resnico; na ta način opišemo ohranjanje resnice. Toda to še ni odkritje resnice."

16. "Na ta način, mojster Gotama, obstaja ohranjanje resnice; na ta način posameznik ohrani resnico; na ta način prepoznamo ohranjanje resnice. Ampak na kakšen način, mojster Gotama, se odkrije resnica? Na kakšen način odkriješ resnico? Mojstra Gotamo sprašujemo o odkritju resnice."

17. "Bhāradvādža, menih lahko živi v bližini neke vasi ali mesta. Gospodar ali gospodarjev sin gre k njemu in ga preverja glede treh vrst stanj: glede stanj, ki temeljijo na poželenju, glede stanj, ki temeljijo na sovraštvu in glede stanj, ki temeljijo na zablodi: 'Ali so v tem častitem kakšna stanja, ki temeljijo na poželenju, da bi z njegovim umom obsedenim s temi stanji, takrat ko ne ve, lahko rekel: "Jaz vem," ali takrat, ko ne bi videl, lahko rekel: "Jaz vidim," ali bi silil druge, da ravnajo na način, ki bi jim povzročil škodo in neprijetnost za dolgo časa?' Ko ga tako preiskuje, pride do vednosti: 'V tem častitem ni stanj, ki temeljijo na poželenju. Telesno obnašanje in govorno obnašanje tega častitega ni tako, kot ga ima človek, na katerega vpliva poželenje. In Dhamma, ki jo uči ta častiti je globoka, jo je težko videti in težko razumeti, je miroljubna in vzvišena, nedosegljiva zgolj z razmišljanjem, nežna, ki jo doživi moder človek. Te Dhamme se ne more naučiti brez težav tisti, ki je pod vplivom poželenja.'

18. Ko ga je raziskoval in je videl, da je prečiščen stanj, ki temeljijo na poželenju, ga je naprej preiskoval glede stanj, ki temeljijo na sovraštvu: 'Ali so v tem častitem kakšna stanja, ki temeljijo na sovraštvu, tako da bi z njegovim umom obsedenim s temi stanji ... ali bi silil druge, da ravnajo na način, ki bi jim povzročil škodo in neprijetnost za dolgo časa?' Ko ga preiskuje, pride do vednosti: 'V tem častitem ni stanj, ki temeljijo na sovraštvu. Telesno obnašanje in govorno obnašanje tega častitega ni tako, kot ga ima človek, na katerega vpliva sovraštvo. In Dhamma, ki jo uči ta častiti je globoka ... ki jo

doživi moder človek. Te Dhamme se ne more naučiti brez težav tisti, ki je pod vplivom sovraštva.’

19. Ko ga je raziskoval in je videl, da je prečiščen stanj, ki temeljijo na sovraštvu, ga je naprej preiskoval glede stanj, ki temeljijo na zablodi: ‘Ali so v tem častitem kakšna stanja, ki temeljijo na zablodi, tako da bi z njegovim umom obsedenim s temi stanji ... ali bi silil druge, da ravnajo na način, ki bi jim povzročil škodo in neprijetnost za dolgo časa?’ Ko ga preiskuje, pride do vednosti: ‘V tem častitem ni stanj, ki temeljijo na zablodi. Telesno obnašanje in govorno obnašanje tega častitega ni tako, kot ga ima človek, na katerega vpliva zabloda. In Dhamma, ki jo uči ta častiti je globoka ... ki jo doživi moder človek. Te Dhamme se ne more naučiti brez težav tisti, ki je pod vplivom zablode.’

20. Ko ga je preiskoval in je videl, da je prečiščen stanj, ki temeljijo na zablodi, je dobil zaupanje vanj; napolnjen z zaupanjem, ga obišče in mu izkaže spoštovanje; ko mu je izkazal spoštovanje, mu prisluhne; ko mu prisluhne, sliši Dhammo; ko sliši Dhammo, si jo zapomni in proučuje pomen učenja, ki si ga je zapomnil; ko prouči njegov pomen, razumsko sprejema ta učenja; ko razumsko sprejema ta učenja, se v njem pojavi gorečnost; ko se pojavi gorečnost, uporabi svojo voljo; ko uporabi svojo voljo, temeljito preiskuje; ko temeljito preišče, si prizadeva; z odločnim prizadevanjem spozna s telesom dokončno resnico in jo vidi s prodirajočo modrostjo. Na ta način, Bhāradvādža, se odkrije resnica; na tak način odkriješ resnico; na tak način opišemo odkritje resnice. Ampak to še vedno ni dokončna dosega resnice.”

21. “Na tak način, mojster Gotama, se odkriva resnica; na tak način odkriješ resnico; na tak način spoznamo odkritje resnice. Toda na kakšen način, mojster Gotama, se končno pride do resnice? Na kakšen način končno prideš do resnice? Mojstra Gotamo sprašujemo o končnem prihodu do resnice.”

“Končni prihod do resnice, Bhāradvādža, leži v ponavljanju, razvoju in gojenju teh istih stvari. Na tak način, Bhāradvādža, obstaja končni prihod do resnice; na tak način končno prispeš do resnice; na tak način opišemo končen prihod do resnice.”

22. “Na ta način, mojster Gotama, obstaja končen prihod do resnice; na ta način končno prideš do resnice; na ta način prepoznamo končen prihod do resnice. Ampak kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za končni prihod do resnice? Mojstra Gotamo sprašujemo o stvari, ki je najbolj koristna za končen prihod do resnice.”

“Prizadevanje je najbolj koristno za dokončen prihod do resnice, Bhāradvādža. Če si ne prizadevaš, ne boš dokončno prišel do resnice; če si prizadevaš, prideš dokončno do resnice. Zato je prizadevanje najbolj koristno za dokončen prihod do resnice.”

23. “Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za prizadevanje? Mojstra Gotamo sprašujemo o stvari, ki je najbolj koristna za prizadevanje.”

“Skrbno preiskovanje je najbolj koristno za prizadevanje, Bhāradvādža. Če skrbno ne preiskuješ, si ne boš prizadeval; toda, ker skrbno preiskuješ, si prizadevaš. Zato je skrbno preiskovanje najbolj koristno za prizadevanje.”

24. “Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za skrbno preiskovanje? Mojstra Gotamo sprašujemo o stvari, ki je najbolj koristna za skrbno preiskovanje.”

“Uporaba volje je najbolj koristna za skrbno preiskovanje, Bhāradvādža. Če ne uporabiš svoje volje, ne boš skrbno preiskoval; toda, ker uporabljaš svojo voljo, skrbno preiskuješ. Zato je uporaba svoje volje najbolj koristna za skrbno preiskovanje.”

25. “Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za uporabo volje? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za uporabo volje.”

“Gorečnost je najbolj koristna za uporabo volje, Bhāradvādža. Če v tebi ni vzniknila gorečnost, ne boš uporabil svoje volje; toda, ker je v tebi vzniknila gorečnost, uporabiš svojo voljo. Zato je gorečnost najbolj koristna za uporabo volje.”

26. “Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za gorečnost? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za gorečnost.”

“Razumsko sprejemanje učenj je najbolj koristno za gorečnost, Bhāradvādža. Če razumsko ne sprejemaš učenj, gorečnost ne bo vzniknila; toda, ker razumsko sprejemaš učenja, vznikne gorečnost. Zato je razumsko sprejemanje učenj najbolj koristno za gorečnost.”

27. “Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za razumsko sprejemanje učenj? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za razumsko sprejemanje učenj.”

“Raziskovanje smisla je najbolj koristno za razumsko sprejemanje učenj, Bhāradvādža. Če ne raziskuješ njihovega smisla, razumsko ne sprejmeš učenj; toda, ker raziskuješ njihov smisel, razumsko sprejmeš učenja. Zato je raziskovanje smisla najbolj koristno za razumsko sprejemanje učenj.”

28. “Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za raziskovanje smisla? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za raziskovanje smisla.”

“Zapomniti si učenja je najbolj koristno za raziskovanje smisla, Bhāradvādža. Če si ne zapomniš učenja, ne raziskuješ njegovega smisla; toda, če si zapomniš učenje, raziskuješ njegov smisel.”

29. “Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za zapomniti si učenja? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za zapomniti si učenja.”

“Slišati Dhammo je najbolj koristno za zapomniti si učenja, Bhāradvādža. Če ne slišiš Dhamme, si ne boš zapomnil učenj; toda, ker slišiš Dhammo, si zapomniš učenja. Zato je slišati Dhammo najbolj koristno za zapomniti si učenja.”

30. "Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za slišati Dhammo? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za slišati Dhammo."

"Prisluhniti je najbolj koristno za slišati Dhammo, Bhāradvādža. Če ne prisluhneš, ne boš slišal Dhamme; toda, ker prisluhneš, slišiš Dhammo. Zato je prisluhniti najbolj koristno za slišati Dhammo."

31. "Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za prisluhniti? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za prisluhniti."

"Izkazovanje spoštovanja je najbolj koristno za prisluhniti, Bhāradvādža. Če ne izkažeš spoštovanja, ne prisluhneš; toda, ker izkažeš spoštovanje, prisluhneš. Zato je izkazovanje spoštovanja najbolj koristno za prisluhniti."

32. "Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za izkazovanje spoštovanja? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za izkazovanje spoštovanja."

"Obiskovanje je najbolj koristno za izkazovanje spoštovanja, Bhāradvādža. Če ne obiščeš [učitelja], mu ne boš izkazal spoštovanja; vendar, ker obiščeš [učitelja], mu izkažeš spoštovanje. Zato je obiskovanje najbolj koristno za izkazovanje spoštovanja."

33. "Toda kaj, mojster Gotama, je najbolj koristno za obiskovanje? Mojstra Gotamo sprašujemo, kaj je najbolj koristno za obiskovanje."

"Zaupanje je najbolj koristno za obiskovanje, Bhāradvādža. Če se zaupanje [v učitelja] ne pojavi, ga ne boš obiskal; toda, ker se zaupanje [v učitelja] pojavi, ga obiščeš. Zato je zaupanje najbolj koristno za obiskovanje."

34. "Mojstra Gotamo smo vprašali o ohranjanju resnice in mojster Gotama je odgovoril o ohranjanju resnice; mi smo odobrili in sprejeli ta odgovor in zato smo zadovoljni. Mojstra Gotamo smo vprašali o raziskovanju resnice in mojster Gotama je odgovoril o raziskovanju resnice; mi smo odobrili in sprejeli ta odgovor in zato smo zadovoljni. Mojstra Gotamo smo vprašali o končnem prispetju do resnice in mojster Gotama je odgovoril o končnem prispetju do resnice; mi smo odobrili in sprejeli ta odgovor in zato smo zadovoljni. Mojstra Gotamo smo vprašali o najbolj koristni stvari za končno prispetje do resnice in mojster Gotama je odgovoril o stvari, ki je najbolj koristna za končno prispetje do resnice; mi smo odobrili in sprejeli ta odgovor in zato smo zadovoljni. Karkoli smo vprašali mojstra Gotamo, nam je na to odgovoril; mi smo odobrili in sprejeli ta odgovor in zato smo zadovoljni. Prej, mojster Gotama, smo bili vajeni razmišljati: 'Kdo so ti gologlavi asketi, ti črnopolti hlapci, potomci iz Brahmave noge[1], da bi razumeli Dhammo?' Toda mojster Gotama je res navdihnil v meni ljubezen do asketov, zaupanje v askete, čaščenje asketov."

35. Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo obrnjeno, odkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi,

tako da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj me mojster Gotama sprejme kot laičnega privrženca, ki je prišel po zatočišče, od danes pa do konca življenja.”

Opombe

[1] Prepričanje med brahmini, da so potomci najnižje kaste nastali iz podplata Brahmove noge.

(MN 96) Esukāri Sutta - Esukāri

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Brahmin Esukārī je odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel:

(ŠTIRJE TIPI SLUŽENJA)

3. “Mojster Gotama, brahmini odrejajo štiri tipe služnja. Oni odrejajo služnje brahminu[1], služnje plemenitemu, služnje trgovcu in služnje delavcu. V tem pogledu, mojster Gotama, brahmini odrejajo to kot služnje brahminu: Brahmin naj streže brahminu, plemeniti naj streže brahminu, trgovec naj streže brahminu in delavec naj streže brahminu. Takšno je služnje brahminu, ki ga odrejajo brahmini. Mojster Gotama, brahmini odrejajo to kot služnje plemenitemu: Plemeniti naj streže plemenitemu, trgovec naj streže plemenitemu in delavec naj streže plemenitemu. Takšno je služnje plemenitemu, ki ga odrejajo brahmini. Mojster Gotama, brahmini odrejajo to kot služnje trgovcu: Trgovec naj streže trgovcu in delavec naj streže trgovcu. Takšno je služnje trgovcu, ki ga odrejajo brahmini. Mojster Gotama, brahmini odrejajo to kot služnje delavcu: Samo delavec naj streže delavcu; ker kdo drug bi lahko stregel delavcu? Takšno je služnje delavcu, ki ga odrejajo brahmini. Kaj mojster Gotama pravi o tem?”

4. “Dobro, brahmin, ali se ves svet strinja z brahmini, da ti odrejajo te štiri tipe služnja?” – “Ne, mojster Gotama.” – “Predpostavimo, brahmin, da vsilijo odrezati meso

revnemu človeku, siromaku brez denarja in mu rečejo: 'Dobri človek, pojesti moraš to meso in plačati zanj'; tako tudi, brez strinjanja teh [drugih] asketov in brahminov, brahmini ne glede na to, odrejajo te štiri tipe služenja.

5. Jaz ne pravim, brahmin, da se mora vsem služiti, niti ne pravim, da se nobenemu ne služi. Ko se nekomu služi in če ta postane slabši in ne boljši zaradi tega služenja, potem pravim, da se njemu naj ne služi. In če, ko se nekomu služi, ta postane boljši in ne slabši zaradi tega služenja, potem pravim, naj se mu služi.

6. Če bi vprašali plemenitega: 'Kateremu od teh dveh bi služil – temu, zaradi katerega postaneš slabši in ne boljši, ko mu služiš, ali temu, pri kateremu, ko služiš postaneš boljši in ne slabši, ko mu služiš: če bi pravično odgovoril, bi plemeniti rekel: 'Jaz ne bi stregel temu, pri katerem bi postal slabši in ne boljši, ko bi mu služil; jaz bi služil temu, pri katerem bi postal boljši in ne slabši, ko bi mu služil.'

Če bi vprašali brahmina ... vprašali trgovca ... vprašali delavca ... pravično odgovoril, bi delavec odgovoril: 'Jaz ne bi stregel temu, pri katerem bi postal slabši in ne boljši, ko bi mu služil; jaz bi služil temu, pri katerem bi postal boljši in ne slabši, ko bi mu služil.'

7. Jaz ne pravim, brahmin, da je nekdo boljši, ker je iz aristokratske družine, niti ne pravim, da je slabši, ker je iz aristokratske družine. Jaz ne pravim, da je nekdo boljši, ker je zelo lep, niti ne pravim, da je slabši, ker je zelo lep. Jaz ne pravim, da je nekdo boljši, ker je zelo bogat, niti ne pravim, da je nekdo slabši, ker je zelo bogat.

8. Ker brahmin, ta iz aristokratske družine lahko ubija živa bitja, vzame kar mu ni dano, se napačno vede v čutnosti, napačno govori, govori zlonamerno, govori osorno, ogovarja, je pohlepen, ima zloben um, in ima napačen pogled. Torej, jaz ne pravim, da je nekdo boljši, ker je iz aristokratske družine. Toda tudi, brahmin, ta iz aristokratske družine naj se vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja kar mu ni dano, napačnega obnašanja v čutnosti, napačnega govora, zlonamernega govora, osornega govora in opravljanja, in naj ne bo pohlepen in ima um brez zlobnosti in ima pravilni pogled. Torej, jaz ne pravim, da je nekdo slabši, ker je iz aristokratske družine.

Tako, brahmin, ta zelo lep ... ta velikega bogastva, naj ubija živa bitja ... in ima napačen pogled. Torej, jaz ne pravim, da je nekdo boljši, ker je zelo lep ... zelo bogat. Toda tudi, brahmin, ta zelo lep ... zelo bogat, se naj vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilni pogled. Torej, jaz ne pravim, da je nekdo slabši, ker je zelo lep ... zelo bogat.

9. Jaz ne pravim, brahmin, da bi se moralo vsem služiti, niti ne pravim, da se nobenemu ne služi. Ker če, ko se služi nekomu, se v njem prepričanje, krepost, učenje, radodarnost in modrost povečajo pri služenju, potem pravim, da naj on služi."

(ŠTIRJE TIPI BOGASTVA)

10. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Esukārī rekel Blaženemu: “Mojster Gotama, brahmini odredjajo štiri tipe bogastva. Oni odredjajo bogastvo brahmina, bogastvo plemenitega, bogastvo trgovca in bogastvo delavca.

“V tem pogledu, mojster Gotama, brahmini odredjajo to kot bogastvo brahmina: iskanje miloščine[2]; brahmin, ki zaničuje svoje lastno bogastvo, hodi po miloščino, zlorablja svojo dolžnost kakor straža, ki jemlje, kar ji ni bilo dano. To je bogastvo brahmina, ki ga brahmini odredjajo. Mojster Gotama, brahmini odredjajo to kot bogastvo plemenitih: lok in tulec za puščice; plemeniti, ki zaničuje svoje lastno bogastvo, lok in tulec za puščice, zlorablja svojo dolžnost kakor straža, ki jemlje, kar ji ni bilo dano. To je bogastvo plemenitega, ki ga brahmini odredjajo. Mojster Gotama, brahmini odredjajo to kot bogastvo trgovca: kmetovanje in rejo živali; trgovec, ki zaničuje svoje lastno bogastvo, kmetovanje in rejo živali, zlorablja svojo dolžnost kakor straža, ki jemlje, kar ji ni bilo dano. To je bogastvo trgovca, ki ga brahmini odredjajo. Mojster Gotama, brahmini odredjajo to kot bogastvo delavca: srp in drog za nošenje; delavec, ki zaničuje svoje lastno bogastvo, srp in drog za nošenje, zlorablja svojo dolžnost kakor straža, ki jemlje, kar ji ni bilo dano. To je bogastvo delavca, ki ga brahmini odredjajo. Kaj mojster Gotama pravi o tem?”

11. “Dobro, brahmin, ali se ves svet strinja z brahmini, da ti odredjajo te štiri tipe bogastva?” – “Ne, mojster Gotama.” – “Predpostavimo, brahmin, da vsilijo odrezati meso revnemu človeku, siromaku brez denarja in mu rečejo: ‘Dobri človek, pojediti moraš to meso in plačati zanj’; tako tudi, brez strinjanja teh [drugih] asketov in brahminov, brahmini vseeno odredjajo te štiri nivoje služenja.’; tako tudi, brez strinjanja teh [drugih] asketov in brahminov, brahmini ne glede na to, odredjajo te štiri tipe bogastva.

12. Jaz, brahmin, oznanjam plemenito nadzemeljsko Dhammo kot osebi lastno bogastvo. Ko se ta spomni svojega starodavnega materinskega in očetovskega družinskega porekla, se šteje v skladu s tem, kje je ponovno rojen. Če je ponovno rojen v rodu plemenitih, se šteje kot plemeniti; če je ponovno rojen v rodu brahminov, se šteje kot brahmin; če je ponovno rojen v rodu trgovcev, se šteje kot trgovec; če je ponovno rojen v rodu delavcev, se šteje kot delavec. Kot se ogenj presoja s posameznim pogojem, ki je odvisen od tega, kar gori – ko gorijo drva, se šteje kot ogenj drv; ko gorijo butare, se šteje kot ogenj butar; ko gori trava, se šteje kot ogenj trave; ko gorijo kravjeki, se šteje kot ogenj kravjekov – tako tudi, brahmin, oznanjam plemenito nadzemeljsko Dhammo kot osebi lastno bogastvo. Ko se ta spomni svojega starodavnega materinskega in očetovskega družinskega porekla, se šteje v skladu s tem, kje je ponovno rojen. Če je ponovno rojen ... v rodu delavcev, se šteje kot delavec.

13. Če, brahmin, kdorkoli iz rodu plemenitih gre naprej od doma v brezdomstvo, in po tem, ko se je srečal z Dhammo in disciplino, ki ju je razglasil Tathāgata, se vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja tega kar ni dano, necelibatnosti, napačnega govora, zlonamernega govora, osornega govora in opravljanja in ni pohlepen, ima um brez zlobe in ima pravilni pogled, je on ta, ki je dovršil pravo pot, Dhammo, ki je dobra.

Če, brahmin, kdorkoli iz rodu brahminov gre naprej ... kdorkoli iz rodu trgovcev gre v meništvo ... kdorkoli iz rodu delavcev gre naprej od doma v brezdomstvo, in po tem, ko se je srečal z Dhammo in disciplino, ki ju je razglasil Tathāgata, se on vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilni pogled, je on ta, ki je dovršil pravo pot, Dhammo, ki je dobra.

14. Kaj misliš, brahmin? Ali je le brahmin sposoben razvijanja uma dobrohotnosti do določene pokrajine, brez sovražnosti in brez zlobe, in ne plemeniti ali trgovec ali delavec?"

"Ne, mojster Gotama. Naj bo plemeniti ali brahmin ali trgovec ali delavec – ti iz vseh štirih kast so sposobni razvijanja uma dobrohotnosti do določene pokrajine, brez sovražnosti in brez zlobe."

"Tako tudi, brahmin, če kdorkoli iz rodu plemenitih gre naprej od doma v brezdomstvo ... (ponovi §13) ... je on ta, ki je dovršil pravo pot, Dhammo, ki je dobra.

15. Kaj misliš, brahmin? Ali je le brahmin sposoben vzeti kopalno gobo in kopalni prašek, iti v vodo in izprati prah in umazanijo, in ne plemeniti ali trgovec ali delavec?"

"Ne, mojster Gotama. Naj bo plemeniti ali brahmin ali trgovec ali delavec – ti iz vseh štirih kast so sposobni vzeti kopalno gobo in kopalni prašek, iti v vodo in izprati prah in umazanijo."

"Tako tudi, brahmin, če kdorkoli iz rodu plemenitih gre naprej od doma v brezdomstvo ... (ponovi §13) ... je on ta, ki je dovršil pravo pot, Dhammo, ki je dobra.

16. Kaj misliš, brahmin? Recimo, da posvečeni plemeniti kralj zbere sto mož različnega porekla in jim reče: 'Gospodje, naj ti, ki so bili rojeni v rodu plemenitih ali v brahminskem ali v kraljevem rodu, vzamejo pet paličic lesa sāle, lesa salale, sandalovega lesa ali padumakovega lesa in prižgejo ogenj in naredijo toploto. In naj prav tako vsak, ki je bil rojen v rodu izobčencev, v rodu lovcev, v rodu pletilcev vrbja, v rodu kolarjev ali v rodu smetarjev, vzame pet paličic narejenih iz lesa korita za pse ali za prašiče, iz smetnjaka ali iz lesa ricinusa in jih prižge in napravi toploto.'

Kaj misliš, Esukārī? Ko je ogenj prižgan in narejena toplota s strani nekoga iz prve skupine, bo imel ta ogenj plamen, barvo in sevanje in ali bi bilo mogoče, da bi ga uporabili za to, za kar se uporablja ogenj, medtem, ko bi ogenj, ki ga prižge in naredi toploto nekdo iz druge skupine, ne bi imel plamena, barve in ne sevanja in ga ne bi mogli uporabiti za to, za kar se uporablja ogenj?"

"Ne, mojster Gotama. Ko nekdo iz prve skupine prižge ogenj in se naredi toplota, bo ta ogenj imel plamen, barvo in sevanje in ga bo mogoče uporabiti za to, za kar se uporablja ogenj. In ko nekdo iz druge skupine prižge ogenj in naredi toploto, bo tudi ta ogenj imel plamen, barvo in sevanje in ga bo mogoče uporabiti za to, za kar se

uporablja ogenj. Vsak ogenj ima plamen, barvo in sevanje in vsak ogenj je mogoče uporabiti za to, za kar se uporablja ogenj.”

“Tako tudi, brahmin, če kdorkoli iz rodu plemenitih gre naprej od doma v brezdomstvo ... (ponovi §13) ... je on ta, ki je dovršil pravo pot, Dhammo, ki je dobra.”

17. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Esukārī rekel Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! ... Od danes se naj me mojster Gotama zapomni kot laičnega privrženca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.”

Opombe

[1] Indijski kastni sistem: brahmini (duhovščina), kšatrije (vojščaki in plemeniti), vaišji (trgovci in kmetje oz. poslovni svet), šudre (delavci).

[2] MA: Med brahmini je bila starodavna praksa, da so hodili po miloščinsko hrano tudi, če so bili zelo bogati.

(MN 97) Dhānañjāni Sutta - Dhānañdžāniju

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Takrat je častiti Sāriputta potoval po južnem hribovju s številno skupino menihov. Določeni menih, ki je preživel deževni umik v Rādžagahu, je odšel do častitega Sāriputte v južno hribovje in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in častiti Sāriputta ga je vprašal: “Ali je Blaženi dobro in je močan, prijatelj?”

“Blaženi je dobro in je močan, prijatelj.”

“Ali je skupnost menihov dobro in je močna, prijatelj?”

“Tudi skupnost menihov je dobro in je močna, prijatelj.”

“Prijatelj, tam je brahmin z imenom Dhānañdžāni, živi v Rādžagahu pri vratih Taṇḍulapāla. Je ta brahmin Dhānañdžāni dobro in je močan?”

“Ta brahmin Dhānañḍāni je tudi dobro in je močan, prijatelj.”

“Ali je marljiv, prijatelj?”

“Kako bi on lahko bil marljiv, prijatelj? On pleni brahminske gospodarje v imenu kralja in pleni kralja v imenu brahminskih gospodarjev. Njegova žena, ki je imela prepričanje in je prišla iz naroda s prepričanjem, je umrla in on je vzel drugo ženo, žensko brez prepričanja, ki prihaja iz naroda brez prepričanja.”

“To je slaba novica, ki jo slišimo, prijatelj. To je resnično slaba novica, da slišimo, da je brahmin Dhānañḍāni postal nemaren. Morda bomo nekoč srečali brahmina Dhānañḍānija in se z njim pogovorili.”

3. Ko je ostal v južnem hribovju toliko časa kot je hotel, se je častiti Sāriputta namenil potovati proti Rādžagahu. Potoval je po etapah in nazadnje došel v Rādžagah in tam živel v Bambusovem gaju, kjer so krmili veeverice.

4. Ko je bilo jutro, se je častiti Sāriputta oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo, in odšel v Rādžagah po miloščino. Ob tem času je brahmin Dhānañḍāni molzel svoje krave v hlevu zunaj mesta. Ko je častiti Sāriputta hodil po miloščino v Rādžagahu in se vrnil s svoje poti po miloščino, po svojem obroku hrane, je odšel do brahmina Dhānañḍānija. Brahmin Dhānañḍāni je videl častitega Sāriputto prihajati v daljavi in je odšel do njega in rekel: “Popij nekaj tega svežega mleka, mojster Sāriputta, dokler je čas za hrano.”

“Dovolj, brahmin, jaz sem končal s svojo hrano za danes. Ob vznožju tistega drevesa bom prebil ostanek dneva. Lahko prideš tja.”

“Da, gospod,” je odgovoril.

(OBNAŠANJE GLEDE NA DHAMMO)

5. Ko je pojedel svoj jutranji obrok hrane, je brahmin Dhānañḍāni odšel do častitega Sāriputte in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in častiti Sāriputta ga je vprašal: “Ali si pazljiv, Dhānañḍāni?”

“Kako smo lahko pazljivi, mojster Sāriputta, ko pa moramo podpirati naše starše, našo ženo in otroke, in naše sužnje, strežnike in delavce; ko moramo opraviti dolžnost do naših prijateljev in tovarišev, do naših bližnjih in daljnih sorodnikov, do naših gostov, do naših umrlih prednikov, do božanstev in do kralja; in ko to telo mora biti prav tako osveženo in nahranjeno?”

6. “Kaj misliš, Dhānañḍāni? Predpostavimo, da se tukaj nekdo obnaša v nasprotju z Dhammo, se obnaša zavržno glede svojih staršev, in potem bi ga zaradi njegovega takega obnašanja stražarji pekla morali vreči v pekel. Ali bi bil sposoben [se osvoboditi s prošnjami]: ‘Bilo je zaradi mojih staršev, da sem se obnašal v nasprotju z Dhammo, da

sem se obnašal zavržno, zato naj me stražarji pekla ne [vržejo] v pekel'? Ali bi njegovi starši bili sposobni [ga osvoboditi s prošnjo]: 'Bilo je zaradi nas, da se je obnašal v nasprotju z Dhammo, da se je obnašal zavržno, zato naj ga stražarji pekla ne [vržejo] v pekel'?"

"Ne, mojster Sāriputta. Tudi ko bi se jokal, bi ga stražarji pekla vrgli v pekel."

7–15. "Kaj misliš, Dhānañḍāni? Predpostavimo, da se tukaj nekdo vede v nasprotju z Dhammo, da se obnaša zavržno zaradi svoje žene in otrok ... zaradi svojih sužnjev, strežnikov in delavcev ... zaradi svojih prijateljev in tovarišev ... zaradi svojih bližnjih in daljnih sorodnikov ... zaradi svojih gostov ... zaradi svojih umrlih prednikov ... zaradi božanstev ... zaradi kralja ... zaradi osvežitve in nahranitve tega telesa, in zaradi takšnega obnašanja ga stražarji pekla vržejo v pekel. Ali bo sposoben [se osvoboditi s prošnjo]: 'Bilo je zaradi osvežitve in nahranitve tega telesa, da sem se obnašal v nasprotju z Dhammo, da sem se obnašal zavržno, zato naj me stražarji pekla ne [vržejo] v pekel'? Ali bi drugi bili sposobni [ga osvoboditi s prošnjo]: 'Bilo je zaradi osvežitve in nahranitve tega telesa, da se je on obnašal v nasprotju z Dhammo, da se je obnašal zavržno, zato naj ga stražarji pekla ne [vržejo] v pekel'?"

"Ne, mojster Sāriputta. Tudi ko bi se jokal, bi ga stražarji pekla vrgli v pekel."

16. "Kaj misliš, Dhānañḍāni? Kdo je boljši, ta, ki se zaradi svojih staršev obnaša v nasprotju z Dhammo, se obnaša zavržno, ali ta, ki se zaradi svojih staršev obnaša v skladu z Dhammo, obnaša krepostno?"

"Mojster Sāriputta, ta, ki se zaradi svojih staršev obnaša v nasprotju z Dhammo, se obnaša zavržno, ni boljši; ta, ki se zaradi svojih staršev obnaša v skladu s Dhamma, se obnaša krepostno, je boljši."

"Dhānañḍāni, obstajajo druge vrste dela, koristne in v skladu z Dhammo, s katerimi lahko ta podpre svoje starše in se hkrati oboji izogonejo izvajanja zla in prakticirajo odlike.

17–25. Kaj misliš, Dhānañḍāni? Kdo je boljši, ta, ki zaradi svoje žene in otrok ... zaradi svojih sužnjev, strežnikov in delavcev ... zaradi svojih prijateljev in tovarišev ... zaradi svojih bližnjih in daljnih sorodnikov ... zaradi svojih gostov ... zaradi svojih umrlih prednikov ... zaradi božanstev ... zaradi kralja ... zaradi osvežitve in nahranitve tega telesa obnaša v nasprotju z Dhammo, obnaša zavržno, ali ta, ki se zaradi osvežitve in nahranitve tega telesa obnaša v skladu z Dhammo, obnaša krepostno?"

"Mojster Sāriputta, ta, ki se zaradi osvežitve in nahranitve tega telesa obnaša v nasprotju z Dhammo, se obnaša zavržno, ni boljši; ta, ki se zaradi osvežitve in nahranitve tega telesa obnaša v skladu z Dhammo, se obnaša krepostno, je boljši."

“Dhānañdžāni, obstajajo druge vrste dela, koristnega in v skladu z Dhammo, s katerimi lahko ta osveži in nahrani to telo in se hkrati oba izogneta delati zlo in prakticirata odlike.”

26. Brahmin Dhānañdžāni se je navdušen in vesel besed častitega Sāriputte dvignil iz svojega sedeža in odšel.

27. Nekoč kasneje je brahmin Dhānañdžāni postal prizadet, trpeč in smrtno bolan. Potem je rekel človeku: “Pridi, dobri človek, pojdi do Blaženega, se mu pokloni v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in reci: ‘Častiti gospod, brahmin Dhānañdžāni je prizadet, trpeč in smrtno bolan; on se klanja s svojo glavo ob nogah Blaženega.’ Potem pojdi do častitega Sāriputte, se mu pokloni v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in reci: ‘Častiti gospod, brahmin Dhānañdžāni je prizadet, trpeč in smrtno bolan; on se klanja s svojo glavo ob nogah častitega Sāriputte.’ Potem reci: ‘Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi častiti Sāriputta prišel v hišo brahmina Dhānañdžānija, iz milosti.’”

“Da, častiti gospod,” je odvrnil človek in odšel do Blaženega, in ko se je poklonil Blaženemu, je sedel na stran in predal svoje sporočilo. Potem je odšel do častitega Sāriputte in ko se je poklonil častitemu Sāriputti, je predal svoje sporočilo: “Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi častiti Sāriputta prišel v domovanje brahmina Dhānañdžānija, iz milosti.” Častiti Sāriputta se je strinjal v tišini.

28. Potem se je častiti Sāriputta oblekel, vzela svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel do domovanja brahmina Dhānañdžānija, sedel na pripravljen sedež in rekel brahminu Dhānañdžāniju: “Upam, da okrevaš, brahmin, upam, da ti je udobno. Upam, da se tvoji boleči občutki zmanjšujejo in ne povečujejo in da je njihovo zmanjševanje in ne povečevanje očitno.”

29. “Mojster Sāriputta, jaz ne okrevam, meni ni udobno. Moji boleči občutki se povečujejo, ne zmanjšujejo; njihovo povečanje in ne zmanjšanje je očitno. Prav tako, kot bi močen človek razklal mojo glavo in jo odprl z ostrim mečem, tako nasilni vetrovi režejo skozi mojo glavo. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot bi močan človek zategoval čvrst usnjen trak okoli moje glave, tako nasilne so bolečine v moji glavi. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot bi večč mesar ali njegov pomočnik z ostrim mesarskim nožem govedu razrezal trebuh, tako nasilni vetrovi režejo moj trebuh. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot če bi dva močna moža stisnila slabšega moža z obema rokama in ga pekla nad jamo z žarečim premogom, tako obstaja nasilno žganje v mojem telesu. Jaz ne okrevam, meni ni udobno. Moji boleči občutki se povečujejo, ne zmanjšujejo; njihovo povečanje in ne zmanjšanje je očitno.”

30. “Kaj misliš, Dhānañdžāni? Kateri je boljši – pekel ali živalsko področje?” – “Živalsko področje, mojster Sāriputta.” – “Katero je boljše – živalsko področje ali področje duhov?” – “Področje duhov, mojster Sāriputta.” – “Katero je boljše – področje duhov ali področje človeških bitij?” – “Človeških bitij, mojster Sāriputta.” “Katera so boljša – človeške bitja ali božanstva nebes štirih velikih kraljev?” – “Božanstva nebes štirih velikih kraljev,

mojster Sāriputta.” – “Katera so boljša – božanstva nebes štirih velikih kraljev ali božanstva nebes triintridesetih?” – “Božanstva nebes triintridesetih, mojster Sāriputta.” – “Katera so boljša – božanstva nebes triintridesetih ali božanstva Yāma?” – “Božanstva Yāma, mojster Sāriputta.” – “Katera so boljša – božanstva Yāma ali božanstva nebes Tusita?” – “Božanstva nebes Tusita, mojster Sāriputta.” – “Katera so boljša – božanstva nebes Tusita ali božanstva, ki uživajo v ustvarjanju?” – “Božanstva, ki uživajo v ustvarjanju, mojster Sāriputta.” – “Katera so boljša – božanstva, ki uživajo v ustvarjanju ali božanstva, ki imajo moč nad stvaritvami drugih?” – “Božanstva, ki imajo moč nad stvaritvami drugih, mojster Sāriputta.”

31. “Kaj misliš, Dhānañdžāni? Katera so boljša – božanstva, ki imajo moč nad stvaritvami drugih ali svet Brahme?” – “Mojster Sāriputta je rekel ‘svet Brahme.’ Mojster Sāriputta je rekel ‘svet Brahme.’”

(POT DO BRAHME)

Potem je častiti Sāriputta pomislil: “Ti brahmini so vdani svetu Brahme. Predpostavimo, da pokažem brahminu Dhānañdžāniju pot do družbe Brahme?” [In je rekel:] “Dhānañdžāni, pokazal ti bom pot do družbe Brahme. Poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.” – “Da, gospod,” je odgovoril. Častiti Sāriputta je rekel:

32. “Kaj je pot do družbe Brahme? Dhānañdžāni, menih biva s prežemanjem ene četrtnine z umom prepojenim z dobrohotnostjo, prav tako z drugo, prav tako s tretjo, prav tako s četrto, s prežemanjem ene četrtnine z umom prepojenim z dobrohotnostjo, prav tako z drugo, prav tako s tretjo, prav tako s četrto; tako zgoraj, spodaj, naokoli in povsod, in vseh, kot samega sebe, on biva s prežemanjem vsega obkrožajočega sveta z umom prepojenim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerljivo, brez sovražnosti in brez zlobe. To je pot do družbe Brahme.

33–35. Spet, Dhānañdžāni, menih biva s prežemanjem ene četrtnine z umom prepojenim s sočutjem ... z umom prepojenim s srečoželjnostjo ... z umom prepojen z mirnodušnostjo, podobno druge, podobno tretje, podobno četrte; tako zgoraj, spodaj, naokoli in povsod, in vseh, kot samega sebe, on biva s prežemanjem vsega obkrožajočega sveta z umom prepojenim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerljivo, brez sovražnosti in brez zlobe. Tudi to je pot do družbe Brahme.”

36. “Potem, mojster Sāriputta, pokloni se v mojem imenu s svojo glavo ob nogah Blaženega in reci: ‘Častiti gospod, brahmin Dhānañdžāni je žalosten, trpeč in smrtno bolan; on se klanja s svojo glavo ob nogah Buddhe.’”

Ko je častiti Sāriputta uvedel brahmina Dhānañdžānija v manjvredni svet Brahme, se je dvignil iz svojega sedeža in odšel, čeprav je bilo treba storiti še več. Kmalu potem, ko ga je častiti Sāriputta zapustil, je brahmin Dhānañdžāni umrl in se ponovno pojavil v svetu Brahme.

37. Blaženi je nato nagovoril menihe: “Menihi, Sāriputta je uvedel brahmina Dhānañḍānija v manjvredni svet Brahme, se dvignil iz svojega sedeža in odšel, čeprav je bilo treba storiti še več.”

38. Potem je častiti Sāriputta odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in rekel: “Častiti gospod, brahmin Dhānañḍāni je prizadet, trpeč in smrtno bolan; on se klanja s svojo glavo ob nogah Buddhe.”

“Sāriputta, ko si uvedel brahmina Dhānañḍānija v manjvredni svet Brahme, zakaj si se dvignil iz svojega sedeža in odšel, čeprav je bilo treba storiti še več?”

“Častiti gospod, jaz sem mislil: ‘Ti brahmini so vdani svetu Brahme. Predpostavimo, da pokažem brahminu Dhānañḍāniju pot do družbe Brahme.’”

“Sāriputta, brahmin Dhānañḍāni je umrl in se ponovno pojavil v svetu Brahme.”

(MN 98) Vāseṭṭha Sutta - Vāseṭṭhi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Icchānangali, v gozdu blizu Icchānangala.

2. Takrat so se številni dobro znani in premožni brahmini zadrževali v Icchānangali, na primer brahmin Cankī, brahmin Tārukkha, brahmin Pokkharasāti, brahmin Džāṇussoṇi, brahmin Todeyya, in drugi dobro znani in premožni brahmini.

(BRAHMIN)

3. Ko sta brahminska študenta Vāseṭṭha in Bhāradvādža hodila in potovala za vadbo, je med njima nastal ta razgovor: “Kako je nekdo brahmin?” Brahminski študent Bhāradvādža je rekel: “Ko je nekdo dobro rojen na obe strani, čistega materinskega in očetovskega porekla sedem generacij nazaj, neizpodbitnega in brežhibnega glede rojstva, potem je ta brahmin.” Brahminski študent Vāseṭṭha je rekel “Ko je nekdo kreposten in izvaja običaje, potem je ta brahmin.”

4. Toda brahminski študent Bhāradvādža ni mogel prepričati brahminskega študenta Vāseṭṭha, niti ni mogel brahminski študent Vāseṭṭha prepričati brahminskega študenta Bhāradvādža.

5. Potem je brahminski študent Vāseṭṭha nagovoril brahminskega študenta Bhāradvādža: “Gospod, asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya, živi v

lcchānangali, v gozdu blizu lcchānangala. Dobra novica o mojstru Gotami se je razširila glede tega: 'Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.' Pridi, Bhāradvādža, pojdiva do asketa Gotame in ga vprašajva o tej stvari. Tako kot odgovori, tako si bova zapomnila." – "Da, gospod," je odgovoril brahminski študent Bhāradvādža.

6. Oba brahminska študenta, Vāseṭṭha in Bhāradvādža, sta odšla do Blaženega in izmenjala z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, sta sedla na stran in brahminski študent Vāseṭṭha je nagovoril Blaženega v verzih:

7. *Vāseṭṭha*

1. "Za oba priznavajo, da imava
znanje o treh Vedah,
ker jaz sem učenec Pokkharasātija[1]
in on učenec Tārukkha.
2. Dosegla sva popolno mojstrstvo
čez vse, kar učijo učenjaki Ved;
izkušena v filologiji in gramatiki
sva enaka najinima učiteljema v razpravah.
3. Med nama je nastal spor, Gotama,
glede vprašanja rojstva in razreda:
Bhāradvādža pravi, da si brahmin z rojstvom,
a jaz trdim, da postaneš brahmin s svojim delovanjem.
To je, o modrec, najin spor.
4. Ker nihče od naju ni prepričal drugega,
ali ga pripravil, da sprejme njegov pogled,
sva prišla, da te povprašava, gospod,
ki si poznan kot samoprebujeni.
5. Kot ljudje s obrnjenimi dlanmi
častijo luno, ko ta doseže polnost,
tako te v svetu častijo
in se ti klanjajo, Gotama.
6. Tako te sedaj sprašujeva, Gotama,
oko vstalo v svet:
je brahmin ta z rojstvom ali z delovanjem?
Razloži nam, ki ne vemo,
kako naj prepoznamo brahmīna."

8. *Buddha*

7. "Pojasnil vama bom, kot v resnici so,
Vāseṭṭha," je rekel Blaženi,
"splošne razdelitve živih bitij;
ker mnogo vrst je rojstev.

8. Spoznaj najprej travo in drevesa:
čeprav jim manjka samozavedanje,
je njihovo rojstvo njihov razločevalni znak;
ker mnogo vrst je rojstev.

9. Naslednji pridejo molji in metulji
in tako dalje do mravelj:
njihovo rojstvo je njihov razločevalni znak;
ker mnogo vrst je rojstev.

10. Potem spoznajta vrste štirinožcev
[različnih vrst], majhne in velike:
njihovo rojstvo je njihov razločevalni znak;
ker mnogo vrst je rojstev.

11. Spoznajta tiste, katerih trebuh so njihove noge,
to je, razred dolgohrbtih kač:
njihovo rojstvo je njihov razločevalni znak;
ker mnogo vrst je rojstev.

12. Spoznajta tudi v vodi bivajoče ribe,
ta pašnik v tekočem svetu:
njihovo rojstvo je njihov razločevalni znak;
ker mnogo vrst je rojstev.

13. Naslednje spoznajta ptice, ki potujejo s krili,
ko se gibljejo po širnem nebu:
njihovo rojstvo je njihov razločevalni znak;
ker mnogo vrst je rojstev.

9.

14. Kot v teh rojstvih razlike
v rojstvu napravijo njihov razločevalni znak,
pri ljudeh nobena razlika v rojstvu
ne napravi znaka razločevanja.

15. Niti v laseh niti v glavi
niti v ušesih niti v očeh
niti v ustih niti v nosu
niti na ustnicah niti v obrvih;

16. Niti v ramenih ali vratu
niti v trebuhu ali hrbtu
niti v zadnjici ali prsih
niti v anusu ali genitalijah;

17. Niti v rokah niti v nogah
niti v prstih ali nohtih
niti v kolenih niti v stegnih
niti v svoji barvi ali v glasu:
tukaj rojstvo ne napravi nobenega razločevalnega znaka,
kot je to pri drugih vrstah rojstev.

18. V človeških telesih samih po sebi
ni najti nič razlikovalnega.
Različnost med človeškimi bitji
je čisto govorna oznaka.

10.

19. Kdor se preživlja med ljudmi
s kmetijstvom, zanj bi moral vedeti,
da je kmet, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

20. Kdor se preživlja med ljudmi
z različnimi rokodelstvi, zanj bi moral vedeti,
da je rokodelec, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

21. Kdor se preživlja med ljudmi
s trgovino, bi moral vedeti,
da je trgovec, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

22. Kdor se preživlja med ljudmi
s služenjem drugim, bi moral vedeti,
da je služabnik, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

23. Kdor se preživlja med ljudmi
s krajo, bi moral vedeti,
da je tat, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

24. Kdor se preživlja med ljudmi
z lokostrelstvom, bi moral vedeti,
da je vojak, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

25. Kdor se preživlja med ljudmi
z duhovništvom, bi moral vedeti,
da je duhovnik, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

26. Kdorkoli vlada med ljudmi,
mestu in kraljestvu, bi moral vedeti,
da je vladar, Vāseṭṭha,
ne pa brahmin.

11.

27. Nimam za brahmina nekoga
zaradi njegovega izvora in porekla.
Če se ovire še vedno skrivajo v njem,
je on samo tisti, ki pravi 'Gospod.'
Kdor je brez ovir in ni več vezan:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

28. Kdor je odrezal vse ovire
in ga tesnoba več ne pretresa,
ki je premagal vse vezi, je nevezan:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

29. Kdor je odrezal vsak jermen in jermenček,
in tudi uzde in zadržke,
čigar kletka je odprta, je prebujen:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

30. Kdor, ko je zlorabljen, napaden ali zaslužnjen
prenaša to brez slabe volje,
z močjo prenašanja kot svojo močjo, svojo silo, vojsko:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

31. Kdor ne vzplameni z jezo,
je usmiljen, kreposten in skromen,
obvladan, nosi svoje poslednje telo:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

32. Kdor se, kakor dež na lokvanjove liste
ali gorčično seme na konici šila,

čutnosti sploh ne oprijema:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

33. Kdor pozna tu v sebi
uničenje vse neprijetnosti,
z bremenom odloženim in neodvisen:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

34. Kdor z globokim razumevanjem, moder,
lahko pove za pot iz ne-poti
in dosege je najvišji cilj:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

35. Daleč, tako od gospodarjev
kot od teh, ki so šli v brezdomstvo,
nima hiše kot zatočišča in je z malo željami:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

36. Kdor je odložil palico
proti vsem bitjem, slabotnim ali krepkim,
ki ne ubije ali da ubiti:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

37. Kdor ni nasprotnik med nasprotniki,
miroljuben med predanimi nasilju,
kdor se ne naveže med navezanimi:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

38. Kdor odvrge vse je poželenje in sovraštvo,
odvrge domišljavost in prezir,
kakor gorčično seme na konici šila:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

39. Kdor izreče govor brez osornosti,
poln pomena, resnico vedno,
ki ne škoduje nikomur:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

40. Kdor v svetu ne bo nikdar vzel tega,
kar ni dano, naj bo dolg ali kratek,
majhen ali velik ali lep ali grd:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

41. Kdor nima več hrepenenja
po tem svetu ali po naslednjem,

ki živi brez hrepenenja in je neodvisen:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

42. Kdor se več ne vdaja užitkom,
in ni zmeden, ker ve;
kdor je pridobil odločno hojo v nesmrtnost:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

43. Kdor je presegel vse vezi
obojege, odlik in zlih del,
je brez skrbi, brez vpliva in čist:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

44. Kdor je čist kot brezmadežna luna,
jasen in čvrst in v katerem
sta radost in eksistenca uničena:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

45. Kdor je prešel onkraj močvirja,
blata, saṃsāre, vse zablode,
kdor je prišel na nasprotni breg
in bival je v džhānah,
je nezmeden in nezbegan,
dosegel Nibbāno skozi nenavezanost:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

46. Kdor je opustil čutnost
in pohaja v brezdomstvu
z uničenimi željami po čutnosti in eksistenci:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

47. Kdor je opustil tudi želje,
in pohaja v brezdomstvu,
z uničenim obojim, željami in eksistenco:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

48. Kdor pusti za sabo vse človeške vezi
in odvrže vezi nebes,
neodvisen od vseh vezi kjerkoli:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

49. Kdor pusti za sabo zadovoljstvo in nezadovoljstvo,
kdor je ohlajen in brez navezanosti,
junak, ki je presegel svet:
ta je tisti, ki ga imam za brahmīna.

50. Kdor ve, kako bitja preminejo
in se ponovno pojavijo v mnogih oblikah,
se ne drži ničesar, je najvišji, buden:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

51. Njegova destinacija je nepoznana
božanstvom, duhovom in človeku,
arahant z uničenimi vplivi:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

52. Kdor sploh nima ovir,
spredaj, zadaj in v sredini,
kdor je neoviran in ni več navezan:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

53. Vodja črede, popoln junak,
veliki modrec, katerega zmaga je dobljena,
nezmeden, očiščen, prebujen:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

54. Kdor pozna svoja mnogotera bivša življenja,
vidi nebesa in stanja bede,
kdor uničenje rojstva dosegel je:
ta je tisti, ki ga imam za brahmina.

12.

55. Ker ime in rod sta dodeljena
kot zgolj oznaki v svetu;
izvirata iz dogovorov,
določenih tukaj in tam.

56. Za te, ki ne poznajo tega dejstva,
so napačni pogledi že dolgo podlaga njihovih src.
Ne vedoč, nam oznanijo:
'Nekdo je brahmin z rojstvom.'

57. Nekdo ni brahmin z rojstvom,
niti z rojstvom ne-brahmin.
Z dejanjem je nekdo brahmin,
z dejanjem je nekdo ne-brahmin.

58. Ker ljudje so kmetje s svojimi dejanji,
in s svojimi dejanji so tudi rokodelci;
in ljudje so trgovci po svojih dejanjih,
in s svojimi dejanji so tudi služabniki.

59. In ljudje so roparji po svojih dejanjih,
in po svojih dejanjih so tudi vojaki;
in ljudje so duhovniki po svojih dejanjih,
in po svojih dejanjih so tudi vladarji.

13.

60. V skladu z resničnostjo
modreci vidijo dejanje kot resnično je,
vidijo nastajanje z vzrokom,
modro poznajo dejanje in njegov sad.

61. Dejanje nadaljuje svet,
dejanje nadaljuje ljudi.
Bitja so zvezana z dejanjem,
kakor kolo na kočijo z zatičem.

62. Asketizem, sveto življenje,
samonadzor in notranja vadba –
tako nekdo postane brahmin,
v tem je najvišje brahminstvo.

63. Ta s trojnim znanjem,
miroljuben, s končanim obstojem:
zato poznaj ga, o Vāseṭṭha,
on je Brahmā in Sakka[2], za te, ki razumejo.”

14. Ko je bilo to rečeno, sta brahminska študenta Vāseṭṭha in Bhāradvādža rekla
Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! ... Od danes se
naj naju mojster Gotama zapomni kot laična privrženca, ki sta šla k njemu po zatočišče
do konca življenja.”

Opombe

[1] Pokkharasāti – brahminski učitelj, ki je postal sledilec Buddhe (glej DN 3).

[2] Sakka glej MN 37.11–15.

(MN 99) Subha Sutta - Subhi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat se je brahminski študent Subha, Todeyyev sin [1], zadrževal v domovanju nekega gospodarja v Sāvattḥīju zaradi opravka. Brahminski študent Subha, Todeyyev sin, je vprašal gospodarja v katerega prisotnosti je bil: "Gospodar, slišal sem, da Sāvattḥī ni brez arahantov. H kateremu asketu ali brahminu lahko gremo danes, da se mu poklonimo?"

"Častiti gospod, ta Blaženi živi pri Sāvattḥīju v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Lahko greš tja, da se pokloniš temu Blaženemu, častiti gospod."

3. Ko se je strinjal z gospodarjem, je brahminski študent Subha, Todeyyev sin, odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in vprašal Blaženega:

(PRAVA IN NAPAČNA PRAKSA)

4. "Mojster Gotama, brahmini pravijo: 'Gospodar je uresničil pravo pot, Dhammo, ki je dobra. Nekdo, ki je šel naprej od doma [v brezdomstvo] ni dosegel prave poti, Dhamme, ki je dobra.' Kaj pravi mojster Gotama o tem?"

"Študent, jaz sem ta, ki govori po tem, ko naredim analizo. Jaz o tem ne govorim enostransko. Jaz ne hvalim napačnega načina prakse gospodarja ali tega, ki je šel naprej; če je gospodar ali ta, ki je šel naprej, vstopil v napačen način prakse, zaradi svojega napačnega načina prakse ni uresničil prave poti, Dhamme, ki je dobra. Jaz hvalim pravi način prakse, tako gospodarja ali tega, ki je šel naprej; če je gospodar ali ta, ki je šel naprej, vstopil v pravi način prakse, je zaradi svojega pravičnega načina prakse uresničil pravo pot, Dhammo, ki je dobra."

(ŠTIRI VRSTE PODROČJA DELOVANJA)

5. "Mojster Gotama, brahmini pravijo: 'Ker področje delovanja gospodarja vključuje veliko aktivnosti, veliko dejavnosti, veliko angažiranosti in veliko podjetnosti, daje velik sad. Ker področje delovanja tega, ki je šel naprej vključuje majhno količino aktivnosti, malo dejavnosti, malo angažiranost in malo podjetnosti, daje majhen sad.' Kaj pravi mojster Gotama o tem?"

"Študent, jaz sem ta, ki govori potem ko naredim analizo; jaz o tem ne govorim enostransko. Obstaja področje delovanja, ki vključuje veliko aktivnosti, veliko dejavnosti, veliko angažiranosti in veliko podjetnosti, ki ko spodleti, da majhen sad. Obstaja področje delovanja, ki vključuje veliko aktivnosti, veliko dejavnosti, veliko angažiranosti in veliko podjetnosti, ki ko uspe, da velik sad. Obstaja področje delovanja,

ki vključuje malo aktivnosti, malo dejavnosti, malo angažiranosti in malo podjetnosti, ki ko spodleti, da majhen sad. Obstaja področje delovanja, ki vključuje malo aktivnosti, malo dejavnosti, malo angažiranosti in malo podjetnosti, ki ko uspe, da velik sad.

6. Kaj, študent, je področje delovanja, ki vključuje veliko aktivnosti ... ki ko spodleti, da majhen sad? Poljedelstvo je to področje delovanja, ki vključuje veliko aktivnosti ... ki ko spodleti, da majhen sad. In kaj, študent, je področje delovanja, ki vključuje veliko aktivnosti ... ki ko uspe, da velik sad? Poljedelstvo je spet to področje delovanja, ki vključuje veliko aktivnosti ... ki ko uspe, da velik sad. In kaj, študent, je področje delovanja, ki vključuje malo aktivnosti ... ki ko spodleti, da majhen sad? Trgovanje je to področje delovanja, ki vključuje malo aktivnosti ... ki ko spodleti, da majhen sad. In kaj, študent, je področje delovanja, ki vključuje malo aktivnosti ... ki ko uspe, da velik sad? Trgovanje je spet to področje delovanja, ki vključuje malo aktivnosti ... ki ko uspe, da velik sad.

7. Prav tako kot je poljedelstvo področje delovanja, študent, ki vključuje veliko aktivnosti ... toda da majhen sad ko spodleti, tako tudi področje delovanja tistega, ki živi življenje gospodarja, vključuje veliko aktivnosti, veliko dejavnosti, veliko angažiranosti in veliko podjetnosti, toda da majhen sad ko spodleti. Prav tako kot je poljedelstvo področje delovanja, ki vključuje veliko aktivnosti ... in da velik sad ko uspe, tako tudi področje delovanja v življenju gospodarja vključuje veliko aktivnosti, veliko dejavnosti, veliko angažiranosti in veliko podjetnosti, in da velik sad ko uspe. Prav tako kot je trgovanje področje delovanja, ki vključuje malo aktivnosti ... in da majhen sad ko spodleti, tako tudi področje delovanja tega, ki je šel naprej, vključuje malo aktivnosti, malo dejavnosti, malo angažiranosti in malo podjetnosti, in ko spodleti da majhen sad. Prav tako je trgovanje področje delovanja, ki vključuje malo aktivnosti ... toda da velik sad ko uspe, prav tako področje delovanja tega, ki gre naprej, vključuje malo dejavnosti, malo angažiranosti in malo podjetnosti, toda da velik sad ko uspe.”

(PET KVALITET ZA DOSEGO DOBREGA)

8. “Mojster Gotama, brahmini predpisujejo pet kvalitete za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega.”

“Če ti ni nadležno, študent, prosim navedi tej skupnosti pet kvalitete, ki jih brahmini predpišejo za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega.”

“Ni mi nadležno, mojster Gotama, ko takšni častiti kot si ti in drugi sedijo [v zboru].”

“Potem jih navedi, študent.”

9. “Mojster Gotama, resnica je prva kvaliteta, ki jo brahmin predpišejo za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega. Strogost je druga stvar ... Celibat je tretja stvar ... Študij je četrta stvar ... Radodarnost je peta kvaliteta, ki jo brahmini predpisujejo za izvedbo

odlik, za izvrševanje dobrega. To je pet kvalitet, ki jih brahmini predpisujejo za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega. Kaj pravi mojster Gotama o tem?”

“Kako potem, študent,[2] ali je med brahmini en sam brahmin, ki pravi: ‘Izjavljam, da sem sam s svojo direktno vednostjo uresničil teh pet kvalitet?’” – “Ne, mojster Gotama.”

“Kako potem, študent, ali je med brahmini en sam učitelj ali učiteljev učitelj, nazaj do sedme generacije učiteljev, ki pravi: ‘Izjavljam, da sem sam s svojo direktno vednostjo uresničil teh pet kvalitet?’” – “Ne, mojster Gotama.”

“Kako potem, študent, stari brahminski modreci, ustvarjalci hvalnic, skladatelji hvalnic, katerih starodavne hvalnice, ki so bile prej pete, izgovarjane in zbrane, brahmini dandanes recitirajo in ponavljajo, ponavljajo kar je bilo izrečeno, recitirajo kar je bilo recitirano – to so, Aṭṭhaka, Vāmaka, Vāmadeva, Vessāmitta, Yamataggi, Angirasa, Bhāradvādža, Vāseṭṭha, Kassapa in Bhagu – ali so ti starodavni brahminski modreci rekli: ‘Mi izjavljamo, da smo teh pet kvalitet uresničili sami z direktno vednostjo?’” – “Ne, mojster Gotama.”

“Študent, zdi se, da med brahmini ni niti enega samega brahmina, ki pravi: ‘Izjavljam, da sem sam s svojo direktno vednostjo uresničil teh pet kvalitet.’ In med brahmini ni niti enega samega učitelja ali enega učiteljevega učitelja, nazaj do sedme generacije učiteljev, ki pravi: ‘Izjavljam, da sem sam s svojo direktno vednostjo uresničil teh pet kvalitet.’ In starodavni brahminski modreci, ustvarjalci hvalnic, skladatelji hvalnic ... niti ti starodavni brahminski modreci niso rekli: ‘Mi izjavljamo, da smo teh pet kvalitet uresničili sami z direktno vednostjo.’ Predpostavimo, da je tam vrsta slepih mož, v kateri se vsak dotika naslednjega: prvi ne vidi, srednji ne vidi in zadnji ne vidi. Tako tudi, študent, z ozirom na njihovo izjavo, se zdijo brahmini podobni vrsti slepih mož: prvi ne vidi, srednji ne vidi in zadnji ne vidi.”

10. Ko je bilo to rečeno, je bil brahminski študent Subha, Todeyyev sin, jezen in razžaljen s prisposodbo o vrsti slepih mož in je oštel, podcenjeval in grajal Blaženega, rekoč: “Asket Gotama bo premagan.” Potem je rekel Blaženemu: “Mojster Gotama, brahmin Pokkharasāti iz naroda Upamaññā, gospodar gozdička Subhaga, pravi tako: ‘Nekateri asketi in brahmini tukaj trdijo, da imajo neobičajna stanja, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih. Toda, kar govorijo, se je izkazalo, da je smešno; izkazalo se je, da so to samo besede, prazne in votle. Kako bi človeško bitje vedelo ali videlo ali uresničilo neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih? To ni mogoče.’”

(SPOSOBNOSTI BRAHMINA POKKHARASĀTIJA)

11. “Kako potem, študent, ali brahmin Pokkharasāti razume um vseh asketov in brahminov, ko jih objame s svojim lastnim umom?”

“Mojster Gotama, brahmin Pokkharasāti ne razume niti uma svoje sužnje Punnike, ko jo obda s svojim lastnim umom, zato, kako bi mogel razumeti um vseh asketov in brahminov?”

12. “Študent, predpostavimo, da je bil mož rojen kot slep, in ni mogel videti temnih in svetlih oblik, ni mogel videti modrih, rumenih, rdečih ali roza oblik, ni mogel videti, kar je ravno in neravno, ni mogel videti zvezd ali sonca in lune. On lahko reče: ‘Ne obstajajo temne in svetle oblike, in nihče, ki vidi temne in svetle oblike; ne obstajajo modre, rumene, rdeče ali roza oblike, in nihče, ki vidi modre, rumene, rdeče ali roza oblike; ničesar ni ravnega in neravnega, in nikogar, ki vidi ravnine in neravnine; ni zvezd in ne sonca in lune in nikogar, ki vidi zvezde in sonce in luno. Jaz ne poznam teh, jaz ne vidim teh, zato ti ne obstajajo.’ Če tako govori, študent, ali bi govoril pravilno?”

“Ne, mojster Gotama. Obstajajo temne in svetle oblike in ti, ki vidijo temne in svetle oblike ... obstajajo zvezde in sonce in luna in ti, ki vidijo zvezde in sonce in luno. Če reče, ‘Jaz teh ne poznam, jaz ne vidim teh, zato ti ne obstajajo,’ ne bi govoril pravilno.”

13. “Tako tudi, študent, brahmin Pokkharasāti je slep in brez videnja. Da on lahko ve ali vidi ali uresniči neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih – to ni mogoče. Kaj misliš, študent? Kaj je bolje za te premožne brahmine iz Kosale, kot so brahmin Cankī, brahmin Tārukkha, brahmin Pokkharasāti, brahmin Džāṇussoṇi, ali tvoj oče, brahmin Todeyya – da so izjave, ki jih dajejo v skladu s posvetnimi dogovori ali da se napihujejo?” – “Da govorijo v skladu s posvetnimi dogovori, mojster Gotama.”

“Kaj je bolje zanje, da bodo njihove izjave preišljene ali neprejšljene?” – “Prejšljene, mojster Gotama.” – “Kaj je bolje zanje, da napravijo svoje izjave po premisleku ali brez premisleka?” – “Po premisleku, mojster Gotama.” – “Kaj je bolje zanje, da so njihove izjave koristne ali nekoristne?” – “Koristne, mojster Gotama.”

14. “Kaj misliš, študent? Če je to tako, ali je izjava, ki jo je dal brahmin Pokkharasāti v skladu s posvetnim dogovorom ali se je napihoval?” – “On se je napihoval, mojster Gotama.” – “Je bila izjava narejena prejšljeno ali neprejšljeno?” – “Neprejšljeno, mojster Gotama.” – “Je bila izjava narejena po premisleku ali brez premisleka?” – “Brez premisleka, mojster Gotama.” – “Je bila izjava koristna ali nekoristna?” – “Nekoristna, mojster Gotama.”

(PET OVIR)

15. “Sedaj, obstaja pet ovir, študent. Katerih pet? Ovira želje po čutnosti, ovira zlobnosti, ovira lenobe in toposti, ovira vznemirjenost in kesanja in ovira dvoma. To je pet ovir. Brahmin Pokkharasāti je zaustavljen, oviran, blokiran in obdan s temi petimi ovirami. Da bi on lahko vedel ali videl ali uresničil neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih – to ni mogoče.

(PET VEZI ČUTNOSTI)

16. Sedaj, obstaja pet vezi čutnosti, študent. katerih pet? Oblike spoznane z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Zvoki spoznani z ušesi ... Vonji spoznani z nosom ... Okusi spoznani z jezikom ... Tipnosti spoznane s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti. Brahmin Pokkharasāti je zvezan s temi petimi vezmi čutnosti, zaslepljen z njimi in jim je popolnoma predan; on jih uživa, ne da bi videl nevarnosti v njih ali razumel pobeg od njih. Da bi lahko vedel ali videl ali uresničil neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih – to ni mogoče.

17. Kaj misliš, študent? kateri od teh dveh ognjev bo imel [boljši] plamen, barvo in sij – ogenj, ki bi gorel v odvisnosti od goriva, kot sta trava in les, ali pa ogenj, ki bi gorel neodvisno od goriva, kot sta trava in les?”

“Če je to mogoče, mojster Gotama, ogenj, ki gori neodvisno od goriva, kot sta trava in les, ta ogenj bi imel [boljši] plamen, barvo in sij.”

“To ni mogoče, študent, to se ne more zgoditi, da bi ogenj lahko gorel neodvisno od goriva, kot sta trava in les, razen skozi [izvedbo] neobičajne moči. Kakor ogenj, ki gori odvisen od goriva kot sta trava in les, jaz pravim, je zadovoljstvo, ki je odvisno od petih vezi čutnosti. Kakor ogenj, ki gori neodvisno od goriva kot sta trava in les, jaz pravim, je zadovoljstvo, ki je ločeno od čutnosti, ločeno od slabih stanj. In kaj, študent, je zadovoljstvo, ki je ločeno od čutnosti, ločeno od slabih stanj? Tako, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. To je zadovoljstvo, ki je ločeno od čutnih užitkov, ločeno od slabih stanj. Spet, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Tudi to je zadovoljstvo, ki je ločeno od čutnih užitkov, ločeno od slabih stanj.

18. Od teh petih kvalitet, študent, ki jih brahmini predpišejo za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega, katero od petih predpišejo kot najbolj plodovito za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega?”

“Od teh petih kvalitet, mojster Gotama, ki jih brahmini predpišejo za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega, oni predpišejo radodarnost kot najbolj plodovito za izvedbo odlik, za izvrševanje dobrega.”

19. “Kaj misliš, študent? Tukaj bi lahko imel brahmin veliko darovanje in dva druga brahmina bi šla tja misleč, da bosta sodelovala pri tem velikem darovanju. En brahmin med njimi bi pomislil: ‘O, da bi le jaz dobil najboljši sedež, najboljšo vodo, najboljšo miloščino v obednici; o, da noben drug brahmin ne bi mogel dobiti najboljšega sedeža, najboljše vode, najboljše miloščine v obednici!’ In mogoče je, da drug brahmin, ne ta brahmin, dobi najboljši sedež, najboljšo vodo, najboljšo miloščino v obednici. Ko o tem

pomisli, lahko prvi brahmin postane jezen in nezadovoljen. Kakšno vrsto rezultata brahmini predpisujejo za to?”

“Mojster Gotama, brahmini ne darujejo na takšen način, misleč: ‘Naj drugi postanejo jezni in nezadovoljni zaradi tega.’ Namesto tega, brahmini darujejo motivirani z usmiljenjem.”

“Ker je tako, študent, ali ni to brahminova šesta kvaliteta za izvedbo odlik, to je, motiv usmiljenja?”

“Ker je tako, mojster Gotama, je to brahminova šesta kvaliteta za izvedbo odlik, to je, motiv usmiljenja.”

20. “Teh pet kvalitet, študent, ki jih brahmini predpisujejo za izvedbo odlik, za izvedbo dobrega – kje pogosto vidiš te kvalitete, med gospodarji ali med temi, ki so šli naprej?”

“Teh pet kvalitet, mojster Gotama, ki jih brahmini predpišejo za izvedbo odlik, za izvedbo dobrega, jaz pogosto vidim med temi, ki so šli naprej, redko med gospodarji. Ker gospodar ima veliko aktivnosti, veliko dejavnosti, veliko angažiranosti in veliko podjetnosti: on stalno in vedno ne govori resnice, ne prakticira asketizma, ne izvaja celibata, se ne angažira v študij ali angažira v radodarnosti. Toda ta, ki gre naprej, ima malo količino aktivnosti, malo dejavnosti, malo angažiranosti in malo podjetnosti: on stalno in vedno govori resnico, prakticira strogost, izvaja celibat, se ukvarja s študijem in se ukvarja z radodarnostjo. Tako teh pet kvalitet, ki jih brahmini predpisujejo za izvedbo odlik, za izvedbo dobrega, jaz pogosto vidim med temi, ki so šli naprej, redko med gospodarji.”

21. “Teh pet kvalitet, študent, ki jih brahmini predpisujejo za izvedbo odlik, za izvedbo dobrega, jaz imenujem opremo uma, so za razvijanje uma, ki je brez sovraštva in brez zlobe. Tako, študent, menih je govorec resnice. Ko razmišlja, ‘Jaz sem govorec resnice’ pridobi navdih v pomenu, pridobi navdih v Dhammi, pridobi veselje povezano z Dhammo. To je to veselje, ki je povezano z dobrim, ki ga jaz imenujem oprema uma. Tako, študent, menih je asket ... ta, ki je v celibatu ... ta, ki je angažiran v študij ... ta, ki je angažiran v radodarnosti. Ko misli, ‘Jaz sem ta, ki je angažiran v radodarnosti,’ pridobi navdih v pomenu, pridobi navdih v Dhammi, pridobi veselje, povezano z Dhammo. To je to veselje, ki je povezano z dobrim, ki ga jaz imenujem oprema uma. Tako teh pet kvalitet, ki jih brahmini predpišejo za izvedbo odlik, za izvedbo dobrega, jaz imenujem opremo uma, to je, za razvijanje uma, ki je brez sovraštva in brez zlobe.”

(POT DO DRUŽBE Z BRAHMO)

22. Ko je bilo to rečeno, je brahminski študent Subha, Todeyyev sin, rekel Blaženemu: “Mojster Gotama, slišal sem, da asket Gotama pozna pot do družbe z Brahmo.”

“Kaj misliš, študent? Ali je vas Naḷakāra blizu, ne daleč?”

“Da, gospod, vas Naḷakāra je blizu, ne daleč.”

“Kaj misliš, študent? Predpostavimo, da je tam človek rojen in vzgojen, in kakor hitro je zapustil Naḷakāro, so ga vprašali po poti v vas. Ali bo ta mož počasen, se bo obotavljal odgovoriti?”

“Ne, mojster Gotama. Zakaj je tako? Ker je ta človek bil rojen in vzgojen v Naḷakāri in je dobro seznanjen z vsemi potmi do vasi.”

“Vendar, človek rojen in vzgojen v vasi Naḷakāra je morda lahko počasen ali obotavljajoč v odgovoru, ko je vprašan o poti do vasi, toda Tathāgata, ko je vprašan o svetu Brahme ali o poti, ki vodi do sveta Brahme, ne bo nikoli počasen ali obotavljajoč pri odgovoru. Jaz razumem Brahmo, študent, in jaz razumem svet Brahme, in jaz razumem pot, ki vodi do sveta Brahme, in jaz razumem, kako moraš praktimirati, da se ponovno pojaviš v svetu Brahme.”[3]

23. “Mojster Gotama, slišal sem, da asket Gotama uči pot do družbe z Brahmo. Bilo bi dobro, če bi me mojster Gotama poučil o poti do družbe z Brahmo.”

“Potem, študent, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, gospod,” je odgovoril. Blaženi je rekel:

24. “Kaj, študent, je pot do družbe z Brahmo? Menih biva s prežemanjem ene četrte z umom prepojenim z dobrohotnostjo, prav tako z drugo, prav tako s tretjo, prav tako s četrto; tako zgoraj, spodaj, naokoli in povsod, in vseh kot tudi samega sebe, on biva s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prepojenim z dobrohotnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe. Ko je osvoboditev uma z dobrohotnostjo razvita na ta način, ne ostane omejujočega dejanja, nič ne vztraja tam. Prav tako kot krepak trobentač lahko napravi, da se sliši brez težav na štiri četrte, tako tudi, ko je osvoboditev uma z dobrohotnostjo razvita na ta način, ne ostane nobenega omejujočega dejanja, nič ne vztraja tam. To je pot do družbe z Brahmo.

25–27. Spet, menih biva prežemanjem ene četrte z umom prepojenim s sočutjem ... z umom prepojenim s srečoželjnostjo ... z umom prepojenim z mirnodušnostjo, podobno druge, podobno tretje, podobno četrte; tako zgoraj, spodaj, naokoli in povsod, in vseh kot tudi samega sebe, on biva s prežemanjem vseobsegajočega sveta z umom prepojenim z mirnodušnostjo, obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovraštva in brez zlobe. Ko je osvoboditev uma z mirnodušnostjo razvita na ta način, ne ostane nobenega omejujočega dejanja, nič ne vztraja tam. Prav tako, kot krepak trobentač lahko napravi, da se sliši brez težav na štiri četrte, tako tudi, ko je osvoboditev uma z mirnodušnostjo razvita na ta način, ne ostane nobenega omejujočega dejanja, nič ne vztraja tam. Tudi to je pot do družbe z Brahmo.”

28. Ko je bilo to rečeno, je brahminski študent Subha, Todeyyev sin, rekel Blaženemu: “Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil

Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je ta z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj se me mojster Gotama zapomni kot laičnega privrženca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja.

29. "In sedaj, mojster Gotama, odhajamo. Zaposleni smo in moramo veliko postoriti."

"Sedaj je čas, študent, napravi, kar misliš, da je prav."

Brahminski študent Subha, Todeyyev sin, se je navdušen in vesel besed Blaženega dvignil iz svojega sedeža, in ko se je poklonil Blaženemu, ga je obhodil s svoje desne in odšel.

30. Takrat se je brahmin Džāṇussoṇi sredi dneva peljal iz Sāvattḥija v popolnoma beli kočiji z vpreženimi belimi kobilami.[4] Zagledal je brahminskega študenta Subho, Todeyyevega sina, ki je prihajal v daljavi in ga vprašal: "Od kod prihaja mojster Bhāradvādža sredi dneva?"

"Gospod, jaz prihajam od asketa Gotame."

"Kaj mojster Bhāradvādža misli o jasnosti modrosti asketa Gotame? Je on moder, ali ni?"

"Gospod, kdo sem jaz, da bi poznal jasnost modrosti asketa Gotame? Človek bi mu moral gotovo biti enak, da bi poznal jasnost modrosti samotarja Gotame."

"Mojster Bhāradvādža hvali asketa Gotamo z resnično veliko hvalo."

"Gospod, kdo sem jaz, da hvalim asketa Gotamo? Asket Gotama je hvaljen od hvaljenih, kot najboljši med božanstvi in ljudmi. Gospod, teh pet kvalitet, ki jih brahmini predpišejo za izvedbo odlik, za izvedbo dobrega, asket Gotama imenuje opremo uma, to je, za razvijanje uma, ki je brez sovraštva in brez zlobe."

31. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Džāṇussoṇi sestopil iz svoje bele kočije z vpreženimi belimi kobilami in ko si je uredil svoje zgornje oblačilo na eno rame, je iztegnil svoje roke v spoštljiv pozdrav proti Blaženemu in izrekel ta vzklik: "To je dobitek za kralja Kosale, Pasenadija, to je velik dobitek za kralja Kosale, Pasenadija, da Tathāgata, popoln in popolno prebujen, živi v njegovem kraljestvu."

Opombe

[1] Todeyya je bil bogat brahmin, gospodar Tudigāma, vasi blizu Sāvattḥija. V MN 135 tudi nastopa ta isti Subha.

[2] Kot pri MN 95.13.

[3] Ta vednost se nanaša na tretjo od Tathāgatovih moči, poznavanje poti do vseh destinacij. Glej MN 12.12.

[4] Kot pri MN 27.2.

(MN 100) Saṅgārava Sutta - Saṅgāravi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi potoval po deželi Kosala s številno skupino menihov.

2. Takrat se je brahminka, po imenu Dhānañḍžāni [1], zadrževala v Caṇḍalakappi in imela popolno zaupanje v Buddho, Dhammo in Sangho. Enkrat se je spotaknila in [ko si je povrnila ravnotežje] je trikrat vzkliknila: “Slava Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu! Slava Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu! Slava Blaženemu, popolnemu in popolno prebujenemu!”

3. Takrat je brahminski študent po imenu Saṅgārava živel v Caṇḍalakappi. Bil je mojster treh Ved z njihovimi besedili, liturgijo, fonetiko, etimologijo in zgodovino kot peto; bil je strokovnjak v filologiji in slovnici, v celoti seznanjen z naravno filozofijo in z znamenji za Velikega moža. Ko je slišal, da je brahminka Dhānañḍžāni izrekla te besede, ji je rekel: “To brahminko Dhānañḍžāni je treba ponižati in osramotiti, ker ko so okoli nje brahmini, hvali tega gologlavega asketa.”

[Ona je odgovorila:] “Dragi moj gospod, vi ne poznate vrlin in modrosti Blaženega. Če bi poznali vrline in modrost Blaženega, dragi moj gospod, ne bi nikoli pomislili, da bi ga žalili in sramotili.”

“Potem, gospa, obvestite me, ko bo asket Gotama prišel v Caṇḍalakappo.”

“Da, dragi gospod,” je odgovorila brahminka Dhānañḍžāni.

4. Ko je potoval po etapah po deželi Kosalan, je Blaženi sčasoma došel v Caṇḍalakappo. Tam v Caṇḍalakappi je Blaženi živel v gozdičku mangov, ki je pripadal brahminom iz rodu Todeyya.

5. Brahminka Dhānañḍžāni je slišala, da je prišel Blaženi, zato je odšla do brahminskega študenta Saṅgārava in mu povedala: “Dragi moj gospod, Blaženi je prišel v Caṇḍalakappo

in živi tukaj v Caṇḍalakappi v gozdičku mangov, ki pripada brahminom iz rodu Todeyya. Sedaj je čas, dragi gospod, da napravite, kar mislite, da je primerno.”

“Da, gospa,” je odgovoril. Potem je odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel:

6. “Mojster Gotama, obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki trdijo [da učijo] osnove svetega življenja, ko so dosegli dovršitev in popolnost direktne vednosti tukaj in sedaj. Kakšno je med temi asketi in brahmini stališče mojstra Gotame?”

(RAZLIKA MED ASKETI IN BRAHMINI)

7. “Bhāradvādža [2], pravim, da obstaja razlika med asketi in brahmini, ki trdijo [da učijo] osnove svetega življenja, ko so dosegli dovršitev in popolnost direktne vednosti tukaj in sedaj. Obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki so tradicionalisti, ki na osnovi ustne tradicije trdijo [da učijo] osnove svetega življenja, ko so dosegli dovršitev in popolnost direktne vednosti tukaj in sedaj; takšni so brahmini treh Ved. Obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki na podlagi zgolj prepričanja trdijo [da učijo] osnove svetega življenja, ko so dosegli dovršitev in popolnost direktne vednosti; takšni so misleci in preiskovalci. Obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki so direktno sami spoznali Dhammo med stvarmi, ki jih niso slišali prej in trdijo [da učijo] osnove svetega življenja, ko so dosegli dovršitev in popolnost direktne vednosti tukaj in sedaj.

8. Jaz, Bhāradvādža, sem eden teh asketov in brahminov, ki so sami direktno spoznali Dhammo med stvarmi, ki jih niso slišali prej in trdim [da učim] osnove svetega življenja, ko sem dosegel dovršitev in popolnost direktne vednosti tukaj in sedaj. Ampak, ker sem eden od teh asketov in brahminov, je to lahko razumljeno na sledeči način.

(BUDDHOVA POT K PREBUJENJU)

9. Bhāradvādža, pred mojim prebujenjem, ko sem bil samo neprebujeni bodhisatta, sem razmišljal tako:

‘Življenje doma je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo.’

10. Kasneje, Bhāradvādža, ko sem bil še vedno mlad, črnolas mladenič, oskrbljen z blagoslovom mladosti, v začetku življenja, čeprav sta moja mati in oče želela drugače in jokala oblita s solzami, sem si obril glavo in brado, si nadel rumena oblačila in odšel naprej od doma v brezdomstvo.

11. Ko sem se odrekel svetu, Bhāradvādža, v iskanju tega, kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem odšel do **Ālāra Kālāme** in mu rekel: ‘Prijatelj Kālāma, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.’ Ālāra Kālāma je

odvrnil: 'Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek kmalu vstopi in biva v njem, da sam spozna skozi direktno vednost nauk svojega učitelja.' Jaz sem se hitro naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko govoril z vednostjo in samozavestjo in sem lahko trdil, 'Jaz vem in vidim' – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: 'Ne zgolj skozi zaupanje, Ālāra Kālāma izjavlja: "Z uresničenjem zase, z direktno vednostjo, vstopim in bivam v tem učenju." Gotovo Ālāra Kālāma biva v vednosti in videnju tega učenja.' Potem sem šel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: 'Prijatelj Kālāma, na kakšen način izjavljaš, da s svojo realizacijo z direktno vednostjo vstopiš in bivaš v tem učenju?' V odgovoru je razglasil področje ničnosti.

Premislil sem: 'Nima samo Ālāra Kālāma zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katerega Ālāra Kālāma izjavlja, da je vstopil vanj in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo?'

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Ālāra Kālāme in ga vprašal: 'Prijatelj Kālāma, je to na ta način, da si izjavil, da si vstopil in bival v tem učenju, da si sam to uresničil z direktno vednostjo?' – 'To je ta način, prijatelj.' – 'Na ta način, prijatelj, sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju, da sem to sam uresničil z direktno vednostjo.' – 'To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takega častitega za našega tovariša v svetemu življenju. Torej, učenje za katerega izjavljam, da sem vstopil vanj, v njem bivam na način, da sem to uresničil sam z direktno vednostjo je učenje, v katerega si vstopil ti in bivaš v njem, tako da si sam vstopil vanj in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje v katerega si vstopil in v njem prebivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga jaz razglašam, v katerega sem vstopil in v njem bivam s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga jaz poznam in jaz poznam učenje, ki ga ti poznaš. Kot sem jaz, si ti in kot si ti, sem jaz. Pridi, prijatelj, dajva sedaj skupaj voditi to skupnost.'

Ālāra Kālāma, moj učitelj, je postavil mene, njegovega učenca, na enakovreden položaj z njim in me tako nagradil z najvišjo častjo. Ampak, prišlo mi je na misel: 'To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, ampak samo do vrnitve v področje ničnosti.' Nezadovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel.

12. V iskanju, Bhāradvādža, tega kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem odšel k **Uddaka Rāmaputti** in mu rekel: 'Prijatelj, jaz hočem živeti sveto življenje v tem učenju in disciplini.' Uddaka Rāmaputta je odgovoril: 'Častiti lahko ostane tukaj. To učenje je takšno, da modri človek lahko hitro vstopi in biva v njem, da sam zase uresniči učiteljevo učenje skozi svojo direktno vednost.' Kmalu sem se naučil tega učenja. Kar se tiče recitiranja na pamet in ponavljanja tega učenja, sem lahko

govoril z vednostjo in samozavestjo in sem trdil, 'Jaz vem in vidim' – in tam so bili drugi, ki so ravnali podobno.

Premislil sem: 'Ni zgolj skozi zaupanje Rāma izjavil: "S svojim uresničenjem z direktno vednostjo, vstopim in bivam v tem učenju." Seveda je Rāma bival v vednosti in videnju tega učenja.' Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: 'Prijatelj, na kakšen način je Rāma izjavil, da je z svojim uresničenjem z direktno vednostjo vstopil in bival v tem učenju?' V odgovoru je Uddaka Rāmaputta razodel področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.

Premislil sem: 'Ni imel samo Rāma zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Tudi jaz imam zaupanje, odločnost, pozornost, zbranost in modrost. Kaj če si prizadevam uresničiti učenje, za katerega je Rāma izjavil, da je vstopil vanj in biva v njem, kar da je sam uresničil z direktno vednostjo.'

Hitro sem vstopil in bival v tistem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Potem sem odšel do Uddaka Rāmaputte in ga vprašal: 'Prijatelj, je bilo na ta način, da je Rāma izjavil, da je vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo?' – 'To je ta način, prijatelj.' – 'To je način, prijatelj, na katerega sem tudi jaz vstopil in bival v tem učenju s svojim uresničenjem z direktno vednostjo.' – 'To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, da imamo takšnega častitega za našega tovariša v svetem življenju. Tako je učenje, za katerega je Rāma razglasil, da je vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, učenje v katerega si vstopil in v njem bivaš s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. In učenje, v katerega si vstopil in bivaš v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo je učenje, ki ga je Rāma razglasil, da je vanj vstopil in bival v njem s svojim uresničenjem z direktno vednostjo. Tako ti poznaš učenje, ki ga je poznal Rāma in Rāma je poznal učenje, ki ga poznaš ti. Kot je bil Rāma, tako si ti; kot si ti, tako je bil Rāma. Pridi, prijatelj, vodi zdaj to skupnost.'

Tako je Uddaka Rāmaputta, moj tovariš v svetem življenju, postavil mene na mesto učitelja in mi podelil najvišjo čast. Ampak, prešinila me je misel: 'To učenje ne vodi do streznjenja, do razstrastenja, do prenehanja, do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne, temveč samo do vrnitve v področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.' Nezdovoljen s tem učenjem, sem ga zapustil in odšel.

13. Še vedno v iskanju, Bhāradvādža, tega kar je dobro, v iskanju najvišjega stanja popolnega miru, sem hodil po etapah skozi deželo Magadhan, dokler nisem končno prišel do Senānigama blizu Uruvelā. Tam sem videl prijeten kos zemlje, očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. Premislil sem: 'To je prijeten kos zemlje, to je očarljiv gaj s čisto tekočo reko, s prijetnima bregovoma in v bližini vas, v kateri bi si izprosil hrano. To bo služilo za prizadevanje tistega, ki si želi prizadevati.' In sedel sem tam razmišljajoč: 'To bo služilo za prizadevanje.'

(TRI PRISPODOBE)

14. Te tri prispodobе so mi spontano prišle na misel, o katerih prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da moker, živ kos lesa leži v vodi, in pride mož s trsko in si misli: 'Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.' Kaj misliš, Bhāradvādža? Ali lahko mož prižge ogenj in naredi toploto tako, da vzame trsko in z njo drgne moker, živ kos lesa, ki leži v vodi?"

"Ne, mojster Gotama. Zakaj ne? Ker je to moker, živ kos lesa, ki leži v vodi. Na koncu bi mož bil samo utrujen in razočaran."

"Tako tudi, Bhāradvādža, kot za tiste askete in brahmine, ki še vedno ne živijo telesno in mentalno umaknjeni od čutnosti, in katerih želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnosti ni bila v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo bolečih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila prva prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal."

15. Spet, Bhāradvādža, druga prispodoba se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da moker, živ kos lesa leži na suhih tleh daleč od vode in pride mož s trsko in si misli: 'Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.' Kaj misliš, Bhāradvādža? Ali bi lahko mož prižgal ogenj in naredil toploto, tako da bi vzel trsko in jo drgnil ob moker, živ kos lesa, ki leži na suhih tleh, daleč od vode?"

"Ne, mojster Gotama. Zakaj ne? Ker je moker, živ kos lesa, čeprav leži na suhih tleh daleč od vode. Na koncu bi mož bil samo utrujen in razočaran."

"Tako tudi, Bhāradvādža, kot za tiste askete in brahmine, ki živijo telesno in mentalno umaknjeni od čutnosti, vendar v katerih želje po čutnosti, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnosti ni bila v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo bolečih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so nesposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila druga prispodoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal."

16. Spet, Bhāradvādža, tretja prispodoba se mi je spontano pojavila, o kateri prej nikoli nisem slišal. Predpostavimo, da tam leži suh, izsušen kos lesa na suhih tleh, daleč od vode in pride mož s trsko, in si misli: 'Prižgal bom ogenj, naredil bom toploto.' Kaj misliš, Bhāradvādža? Ali lahko mož prižge ogenj in naredi toploto z drgnjenjem trske s suhim, posušenim kosom lesa, ki leži na suhih tleh, daleč od vode?"

“Da, mojster Gotama. Zakaj tako? Ker je suh, posušen kos lesa in leži na suhih tleh, daleč od vode.”

“Tako tudi, Bhāradvādža, kot za tiste askete in brahmine, ki živijo telesno in mentalno umaknjeni od čutnosti, v katerih so bile čutne želje, vdanost, zaslepljenost, žeja in vročica po čutnosti v celoti opuščena in notranje zatrta, tudi če ti dobri asketi in brahmini čutijo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi svojega napora, so sposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja; in tudi, če ti dobri asketi in brahmini ne čutijo bolečih, strašnih, prebadajočih občutkov zaradi svojega napora, so sposobni vednosti in vizije in vrhovnega prebujenja. To je bila tretja prisposoba, ki se mi je spontano pojavila in o kateri prej nikoli nisem slišal.

To so bile tri prisposobe, ki so se mi spontano pojavile in o katerih prej nikoli nisem slišal.

17. Pomislil sem: ‘Kaj če s stisnjenimi zobmi in svojim jezikom pritisnjenim ob nebo svojih ust premagam, ukrotim in strem um z umom.’ Tako sem, stisnjenimi zobmi in s svojim jezikom pritisnjenim ob nebo svojih ust premagal, ukrotil in strl um z umom. Ko sem to storil je tekel znoj iz mojih pazduh. Prav tako, kot lahko močan mož prime šibkejšega za glavo ali ramena in ga vrže na tla, ga ukroti in stre, tako sem tudi, s stisnjenimi zobmi in svojim jezikom pritisnjenim ob nebo svojih ust, premagal, ukrotil in strl um z umom in znoj je tekel iz mojih pazduh. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

18. Pomislil sem: ‘Kaj če prakticiram meditacijo brez dihanja.’ Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta in nos. Ko sem to delal, je glasen zvok dihanja prihajal iz mojih ušes. Kakor da je tam glasen zvok gibanja in pihanja kovaških mehov, tako je, ko sem ustavil vdihovanje in izdihovanje skozi svoja usta in nos, glasen zvok dihanja prihajal iz mojih ušes. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

19. Pomislil sem: ‘Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.’ Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, so siloviti vetrovi zarezali skozi mojo glavo. Tako kot bi močan mož razdelil mojo glavo z ostrim mečem, tako so, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, siloviti vetrovi zarezali skozi mojo glavo. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

20. Pomislil sem: ‘Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.’ Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, sem imel močne bolečine v moji glavi. Tako, kot bi močan mož stiskal trd usnjen trak okoli moje glave, kot da je to naglavni trak, tako sem, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos

in ušesa, imel močne bolečine v glavi. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem

21. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, so močni vetrovi razsekali moj trebuh. Prav tako, kot bi večč mesar ali njegov pomočnik razsekal trebuh goveda z ostrim mesarskim nožem, tako so, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, močni vetrovi razsekali moj trebuh. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

22. Pomislil sem: 'Kaj če še naprej prakticiram meditacijo brez dihanja.' Tako sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa. Ko sem to storil, sem imel močno pekoč občutek v mojem telesu. Tako kot bi dva močna možka prijela manj močnega moža z obema rokama in ga pekla nad jamo polno vroče žerjavice, tako me je, ko sem ustavil vdihe in izdihe skozi svoja usta, nos in ušesa, močno žgalo v telesu. Toda, čeprav se je vzbudila neumorna energija v meni in se vzpostavila neprestana pozornost, je bilo moje telo izčrpano in neumirjeno, ker sem se izčrpal z bolečim prizadevanjem.

23. Ko so me videla božanstva, so nekatera rekla: 'Asket Gotama je mrtev.' Druga božanstva so rekla: 'Asket Gotama ni mrtev, on umira.' In druga božanstva so rekla: 'Asket Gotama ni mrtev niti umira; on je arahant, ker na tak način bivajo arahanti.'

24. Pomislil sem: 'Kaj če prakticiram popolno prekinitev jemanja hrane.' Potem so prišla božanstva k meni in mi rekla: 'Dobri gospod, ne prakticiraj popolne prekinitve jemanja hrane. Če to narediš, bomo vlile nebeško hrano v pore tvoje kože in ti boš od tega živel.' Pretehtal sem: 'Če trdim, da se bom popolnoma postil, medtem ko mi bodo ta božanstva vlivala nebeško hrano v pore moje kože in bom od tega živel, potem bom lagal.' Zato sem odslovil ta božanstva rekoč: 'Ni potrebe.'

25. Pomislil sem: 'Kaj če vzamem zelo malo hrane, peščico vsakokrat, pa če je to fižolova juha ali lečina juha ali juha grašice ali grahova juha.' Tako sem vzela zelo malo hrane, peščico vsakokrat, pa če je to bila fižolova juha ali lečina juha ali juha grašice ali grahova juha. Ko sem to storil, je moje telo doseglo stanje ekstremne izčrpanosti. Ker sem tako malo jedel, so moji udi postali podobni spojenim delom stebela vinske trte ali stebлом bambusa. Ker sem tako malo jedel je moja zadnjica postala kakor kamelje kopito. Ker sem tako malo jedel so vretenca na moji hrbtenici štrlela kakor nanizane koravde. Ker sem tako malo jedel, so moja rebra štrlela kot mršavi tramovi starega skednja brez strehe. Ker sem tako malo jedel je lesk mojih oči potonil daleč dol v njihove jamice, in je izgledal kot lesk vode, ki je potonila daleč dol v globok vodnjak. Ker sem tako malo jedel je moje lasišče zakrnelo in uvelo, kot zelena grenka buča, ki se naguba in oslabi v vetru in soncu. Ker sem tako malo jedel, se je moja koža s trebuha lepila na mojo hrbtenico; če sem se dotaknil kože svojega trebuha, sem naletel na svojo

hrbtenico in če sem se dotaknil svoje hrbtenice, sem naletel na svojo kožo s trebuha. Ker sem tako malo jedel, če sem uriniral ali odvajal blato, sem se tam prevrnil na obraz. Ker sem tako malo jedel, če sem poskusil olajšati svoje telo z drgnjenjem udov s svojimi rokami, so lasje, razpadli pri svojih koreninah, odpadli od mojega telesa, ko sem ga drgnil.

26. Ko so me ljudje videli, so nekateri rekli: 'Asket Gotama je črn.' Drugi ljudje so rekli: 'Asket Gotama ni črn, je rjav.' Drugi ljudje so rekli: 'Asket Gotama ni niti črn niti rjav, kožo ima zlate barve.' Tako zelo se je čista, svetla barva moje kože izrodila zaradi tega, ker sem tako malo jedel.

27. Pomislil sem: 'Katerikoli asketi ali brahmini v preteklosti so doživeli boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. In katerikoli asketi in brahmini v prihodnosti bodo doživeli boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. In katerikoli asketi in brahmini v sedanosti doživljajo boleče, strašne, prebadajoče občutke zaradi napora, je to največ, ni ga preko tega. Toda, s to strašno prakso strogosti nisem dosegel nobenih nadčloveških stanj, nobene razlike v vednosti in viziji, ki bi bila vredna plemenitih. Ali lahko obstaja druga pot do prebujenja?'

28. Premišljeval sem: 'Spomnim se, da ko je bil moj sakyanski oče zaposlen, sem sedel v hladni senci drevesa rožnate jablane, in popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, sem vstopil in bival v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Ali bi lahko to bila pot do prebujenja?' Potem je sledeč temu spominu prišlo spoznanje: 'To je pot do prebujenja.'

29. Pomislil sem: 'Zakaj se bojim te prijetnosti, ki nima nič s čutnostjo in slabimi stanji?' Pomislil sem: 'Jaz se ne bojim te prijetnosti, ki nima nič s čutnostjo in slabimi stanji.'

30. Premišljeval sem: 'Ni enostavno doseči ta užitek s telesom, ki je tako pretirano izčrpano. Kaj če jem nekaj trde hrane – nekaj kuhanega riža in kruha.' In jaz sem jedel nekaj trde hrane – nekaj kuhanega riža in kruha. Ta čas me je čakalo pet menihov in mislilo: 'Če naš asket Gotama doseže neko višje stanje, nas bo o tem obvestil.' Toda, ko sem jedel kuhan riž in kruh, se je pet menihov zgražalo in me zapustilo, misleč: 'Asket Gotama sedaj živi razkošno; opustil je svoje prizadevanje in se vrnil k razkošju.'

31. Ko sem jedel trdo hrano in spet dobil svojo moč, sem popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopil in bival v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Toda tak prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

32–34. Z umiritvijo misli in razmišljanja, sem vstopil in bival v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... sem vstopil in bival v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... sem vstopil in bival v četrti džhāni ... Toda tak prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

35. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k spominu na pretekla življenja. Spomnil sem se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako sem se z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj. Tako sem se s svojimi vidiki in podrobnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

36. To je bila prva resnična vednost, ki sem jo dosegel v prvem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen. Toda tak prijeten občutek, ki se je pojavil v meni, ni vdrl v moj um in tam ostal.

37. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, sem videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razumel sem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar, tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako sem z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeško, videl bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razumel, kako bitja umirajo v skladu z njihovimi dejanji.

38. To je bila druga resnična vednost, ki sem jo dosegel v drugem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen.

39. Ko je bil moj zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k vednosti o uničenju vplivov. direktno sem vedel, kako dejansko je: 'To je neprijetnost'; ... 'To je izvor neprijetnosti'; ... 'To je prenehanje neprijetnosti'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja

neprijetnosti'; ... 'To so vplivi'; ... 'To je izvor vplivov'; ... 'To je prenehanje vplivov'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

40. Ko sem to vedel in tako videl, je bil moj um osvobojen vpliva čutne želje, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je bil osvobojen, je prišla vednost: 'Osvobojeno je.' Jaz sem direktno vedel: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

41. To je bila tretja resnična vednost, ki sem jo dosegel v tretjem delu noči. Nevednost je bila pregnana in nastala je prava vednost, tema je bila pregnana in svetloba je nastala, kot se zgodi v tem, ki vztraja prizadeven, goreč in odločen."

(O BOŽANSTVIH)

42. Ko je bilo to rečeno, je brahminski študent Saṅgārava rekel Blaženemu: "Prizadevanje mojstra Gotame je bilo neomajno, prizadevanje mojstra Gotame je bilo takšno, kot ga ima pravi mož, kot bi moralo biti za izpolnjenega, popolno prebujenega. Toda kako je, mojster Gotama, ali obstajajo božanstva?"

"Znano mi je, da je bil primer, Bhāradvādža, da obstajajo božanstva."

"Toda kako je, mojster Gotama, ko si vprašan, 'Ali so božanstva?' ti praviš: 'Znano mi je, da je bil primer, Bhāradvādža, da božanstva so'? Če je to tako, ali ni to, kar praviš, prazno in napačno?"

"Bhāradvādža, ko je nekdo vprašan, 'Ali so božanstva?' če odgovoriš, 'Božanstva so,' ali 'Znano mi je, da je bil primer [da so božanstva],' modri človek lahko napravi dokončni zaključek, da božanstva so."

"Toda zakaj mi ni mojster Gotama odgovoril že prej?"

"V svetu je široko sprejeto, Bhāradvādža, da božanstva obstajajo."

43. Ko je bilo to rečeno, je brahminski študent Saṅgārava rekel Blaženemu: "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj se me mojster Gotama zapomni kot laičnega privrženca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja."

Opombe

[1] Dhānañḍāni je bila vstopajoča v tok. MA navaja, da je bil Saṅgārava mlajši brat njenega moža.

[2] Bhāradvādža – ime brahminskega naroda oz. pripadnik iz tega naroda. Saṅgārava je bil najstarejši sin iz ene družine tega naroda, ki je bil poročen z Dhānañḍāni in je kmalu po tem pogovoru z Buddho postal arahant.

(MN 101) Devadaha Sutta – Pri Devadahi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyanov, pri sakyanskem mestu z imenom Devadaha. Tam je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

(PRIJETNO ALI NEPRIJETNO)

2. “Menihi, so nekateri asketi in brahmini, ki imajo takšno nauk in pogled, kot je ta: ‘Karkoli ta posameznik čuti, če je to prijetno ali neprijetno ali niti neprijetno niti prijetno, vse to je povzročeno s tem, kar je bilo storjeno v preteklosti[1]. Tako, z uničenjem preteklih dejanj z asketizmom in brez novih dejanj, ne bo nobene posledice v prihodnosti. Če ni posledice v prihodnosti je tako uničeno dejanje. Z uničenjem dejanja je uničena neprijetnost. Z uničenjem neprijetnosti je uničen občutek. Z uničenjem občutka bo vsa neprijetnost porabljena.’ Tako govorijo džainisti, menihi.

3. Šel bom do džainistov, ki tako govorijo in jim rekel: ‘Prijatelji džainisti, ali je res, da imate takšno učenje in pogled: “ Karkoli ta posameznik čuti ... bo vsa neprijetnost porabljena?”’ Ko so tako vprašani, če džainisti to priznajo in rečejo ‘Da,’ jim rečem:

4. ‘Toda, prijatelji, ali veste, da ste obstajali v preteklosti, in da ni bilo tako, da niste obstajali?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda, prijatelji, ali veste, da ste naredili zla dejanja v preteklosti in se jih niste vzdržali?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda, prijatelji, ali veste, da je bilo toliko neprijetnosti že porabljene ali da se toliko neprijetnosti še vedno mora porabiti ali ko se toliko neprijetnosti porabi, bo vsa neprijetnost porabljena?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda, prijatelji, ali veste, kaj je opustitev slabih stanj in kaj je negovanje dobrih stanj tukaj in zdaj?’ – ‘Ne, prijatelj.’

5. ‘Tako, prijatelji, izgleda, da ne veste, da ste obstajali v preteklosti in da ni tako, da niste obstajali; ali, da ste izvajali zla dejanja v preteklosti in se jih niste vzdržali; ali, da

ste naredili takšna in takšna zla dejanja; ali, da je bilo toliko neprijetnosti že porabljene ali da se toliko neprijetnosti še vedno mora porabiti ali da ko se toliko neprijetnosti porabi, bo vsa neprijetnost porabljena; ali, kaj je opuščanje slabih stanj in kaj je negovanje dobrih stanj tukaj in zdaj. Ker je tako, ni primerno za častite džainiste, da razglasijo: "Karkoli ta posameznik čuti, tako prijetnost ali neprijetnost ali niti neprijetnost niti prijetnost, za vse je vzrok to, kar je bilo storjeno v preteklosti. Tako z uničenjem preteklih dejanj z asketizmom in brez izvajanja dejanj v sedanjosti, ne bo posledic v prihodnosti. Brez posledic v prihodnosti ... bo vsa neprijetnost porabljena."

6. Če, prijatelji džainisti, ste vedeli, da ste obstajali v preteklosti in da ni tako, da niste obstajali; ali, da ste izvajali zla dejanja v preteklosti in se jih niste vzdržali; ali, da ste naredili takšna in takšna zla dejanja; ali, da je bilo toliko neprijetnosti že porabljenega ali da se toliko neprijetnosti še vedno mora porabiti ali da ko se toliko neprijetnosti porabi, bo vsa neprijetnost porabljena; ali, kaj je opuščanje slabih stanj in kaj je negovanje dobrih stanj tukaj in zdaj; ker je tako, bi bilo primerno za častite džainiste, da razglasijo: "Karkoli ta posameznik čuti ... bo vsa neprijetnost porabljena."

7. Prijatelji džainisti, predpostavite, da je bil ranjen človek s puščico, ki je bila debelo namazana s strupom in je zaradi tega čutil boleče, mučne, prebadajoče občutke. Potem bi njegovi prijatelji in tovariši, bližnji in daljni sorodniki pripeljali zdravnika. Zdravnik bi zarezal okoli odprte rane z nožem, s sondo poiskal puščico, izpulil puščico in nanesel zdravilno jedkalo na odprto rano in pri vsakem koraku bi človek čutil boleče, mučne, prebadajoče občutke. Nato kasneje, ko je bila rana pozdravljena in pokrita s kožo, bi se človek počutil dobro in bil vesel, neodvisen, svoj gospodar, sposoben, da gre kamor hoče. Morda misli: "Prej sem bil preboden s puščico, debelo namazano s strupom in zaradi tega sem čutil boleče, mučne, prebadajoče občutke. Potem so moji prijatelji in tovariši, bližnji in daljni sorodniki pripeljali zdravnika. Zdravnik je zarezal okoli odprte rane z nožem, s sondo poiskal puščico, izpulil puščico in nanesel zdravilno jedkalo na odprto rano in pri vsakem koraku sem čutil boleče, mučne, prebadajoče občutke. Toda zdaj, ko je rana pozdravljena in pokrita s kožo, se počutim dobro in sem vesel, neodvisen, svoj gospodar, sposoben, da grem kamorkoli hočem."

8. Tako tudi, prijatelji džainisti, če veste, da ste obstajali v preteklosti in da ni tako, da niste obstajali ... ali kaj je opuščanje slabih stanj in kaj je negovanje dobrih stanj tukaj in zdaj; ker je tako, bi bilo primerno za častite džainiste, da razglasijo: "Karkoli ta posameznik čuti ... bo vsa neprijetnost porabljena."

9. Toda, ker prijatelji džainisti, ne veste ali ste obstajali v preteklosti in ni tako, da niste obstajali ... ali kaj je opuščanje slabih stanj in kaj je negovanje dobrih stanj tukaj in zdaj; ker je tako, bi bilo primerno za častite džainiste, da razglasijo: "Karkoli ta posameznik čuti ... bo vsa neprijetnost porabljena."

10. Ko je bilo to rečeno, so mi džainisti povedali: 'Prijatelj, džainist Nātaputta je vseveden in vse vidi in trdi, da ima popolno vednost in vizijo: "Če jaz hodim ali stojim ali

spim ali sem buden, sta vednost in vizija neprestano in nemoteno prisotna v meni.” On pravi: “Džainisti, v preteklosti ste naredili zla dela; porabite jih z izvajanjem ostrega asketizma. In ko ste tukaj in zdaj zadržani s telesom, govorom in umom, to ne povzroča zlih dejanj za prihodnost. Tako z uničenjem svojih preteklih dejanj z asketizmom in brez izvajanja novih dejanj, ne bo posledic v prihodnosti. Brez posledic v prihodnosti ... bo vsa neprijetnost porabljena.” Mi to odobravamo in sprejemamo in zato smo zadovoljeni.’

(PET STVARI)

11. Ko je bilo to rečeno, sem rekel džainistom:[2] ‘Obstaja pet stvari, prijatelji džainisti, ki se lahko izkažejo v dveh različnih načinih tukaj in zdaj. Katerih pet? To so: zaupanje, strinjanje, ustno izročilo, razumsko razglabljanje in premišljeno sprejemanje pogledov. Teh pet stvari se lahko izkaže v dveh različnih načinih tukaj in zdaj. Kakšno vrsto zaupanja imajo častiti džainisti v učitelja, ki govori o preteklosti? Kakšno vrsto strinjanja, kakšno vrsto ustne tradicije, kakšno vrsto razumskega razglabljanja, kakšno vrsto premišljenega sprejemanja pogledov?’ Govorjeno tako, menihi, nisem videl nobene legitimne obrambe njihovega položaja s strani džainistov.

12. Spet, menihi, sem rekel džainistom: ‘Kaj mislite, prijatelji džainisti? Ko obstaja intenziven napor, intenzivno prizadevanje, ali čutite boleče, mučne, prebadajoče občutke zaradi intenzivnega napora? Toda, ko ni intenzivnega napora, ni intenzivnega prizadevanja, ali potem ne čutite nobenih bolečih, mučnih, prebadajočih občutkov zaradi intenzivnega napora?’ – ‘Ko obstaja intenziven napor, prijatelj Gotama, intenzivno prizadevanje, potem čutimo boleče, mučne, prebadajoče občutke zaradi intenzivnega napora; toda, ko ne obstaja nobenega intenzivnega napora, nobenega intenzivnega prizadevanja, potem ne čutimo nobenih bolečih, mučnih, prebadajočih občutkov zaradi intenzivnega napora.’

13. ‘Tako izgleda, prijatelji džainisti, da ko obstaja intenziven napor ... čutite boleče, mučne, prebadajoče občutke zaradi intenzivnega napora; toda, ko ne obstaja intenzivnega napora ... ne čutite nobenih bolečih, mučnih, prebadajočih občutkov zaradi intenzivnega napora. Ker je to tako, ni primerno za častite džainiste, da razglasijo: “Karkoli ta posameznik čuti, bodisi prijetnosti ali neprijetnost ali niti neprijetnost niti prijetnost, vse to je povzročeno s tem, kar je bilo storjeno v preteklosti. Tako z uničenjem preteklih dejanj z asketizmom in brez povzročanja novih dejanj, ne bo nobene posledice v prihodnosti. Brez posledic v prihodnosti ... bo vsa neprijetnost porabljena.”

14. ‘Če, prijatelji džainisti, je obstajal intenziven napor, intenzivno prizadevanje, potem so bili boleči, mučni, prebadajoči občutki zaradi intenzivnega napora prisotni, in ko ni bilo intenzivnega napora, ni bilo intenzivnega prizadevanja, potem so bili boleči, mučni, prebadajoči občutki zaradi intenzivnega napora še vedno prisotni; ker je tako, bi bilo

primerno za častite džainiste, da razglasijo: “Karkoli ta posameznik čuti ... bo vsa neprijetnost porabljena.”

15. ‘Toda, prijatelji džainisti, ko obstaja intenziven napor, intenzivno prizadevanje, potem čutite boleče, mučne, prebadajoče občutke zaradi intenzivnega napora, vendar ko ne obstaja intenzivnega napora, ko ni intenzivnega prizadevanja, potem ne čutite bolečih, mučnih, prebadajočih občutkov zaradi intenzivnega napora. Vi zato čutite samo boleče, mučne, prebadajoče občutke, ki ste si jih sami naprtili in skozi nevednost, neznanje in zablodo, ki jih imate, po pomoti trdite: “Karkoli ta posameznik čuti ... bo vsa neprijetnost porabljena.” Govorjeno tako, menihi, jaz nisem videl nobene legitimne obrambe njihovega položaja s strani džainistov.

16. Spet, menihi, sem rekel džainistom: ‘Kaj mislite, prijatelji džainisti? Ali je mogoče, da se dejanje, ki se izkusi tukaj in zdaj[3], lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi v prihodnosti?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda ali je mogoče, da se dejanje, ki se bo izkusilo v prihodnosti, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi tukaj in zdaj?’ – ‘Ne, prijatelj.’

17. ‘Kaj mislite, prijatelji džainisti? Ali je mogoče, da se dejanje, ki se izkusi kot prijetno, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot neprijetno?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda ali je mogoče, da se dejanje, ki se izkusi kot neprijetno, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot prijetno?’ – ‘Ne, prijatelj.’

18. ‘Kaj mislite, prijatelji džainisti? Ali je mogoče, da se dejanje, ki se izkusi ko je dozorelo, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi ko ni dozorelo?’[4] – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda ali je mogoče, da se dejanje, ki se izkusi ko ni dozorelo, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi ko je dozorelo?’ – ‘Ne, prijatelj.’

19. ‘Kaj mislite, prijatelji džainisti? Ali je mogoče, da se dejanje, ki se izkusi kot veliko, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot majhno?’ – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda ali je mogoče, da se dejanje, ki se izkusi kot majhno, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot veliko?’ – ‘Ne, prijatelj.’

20. ‘Kaj mislite, prijatelji džainisti? Ali je mogoče, da se dejanje, ki se bo izkusilo kot doživeto, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se ne bo izkusilo kot doživeto?’[5] – ‘Ne, prijatelj.’ – ‘Toda ali je mogoče, da se dejanje, ki se ne bo izkusilo kot doživeto, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se bo izkusilo kot doživeto?’ – ‘Ne, prijatelj.’

21. ‘Tako izgleda, prijatelji džainisti, da je nemogoče, da se dejanje, ki se izkusi tukaj in zdaj, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi v prihodnosti in je nemogoče, da se dejanje, ki se bo izkusilo v prihodnosti, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi tukaj in zdaj; nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi kot prijetno, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se

izkusi kot neprijetno in nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi kot neprijetno, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot prijetno; nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi ko je dozorelo, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi ko ni dozorelo, in nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi ko ni dozorelo, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi ko je dozorelo; nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi kot veliko, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot majhno in nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi kot majhno, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot veliko; nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi kot doživeto, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot nedoživeto in nemogoče je, da dejanje, ki se izkusi kot nedoživeto, lahko z naporom in prizadevanjem spremeni v dejanje, ki se izkusi kot doživeto. Ker je tako, je napor častitih džainistov brezploden, je njihovo prizadevanje brezplodno.'

(DESET UPRAVIČENIH SKLEPANJ)

22. Tako govorijo džainisti, menihi. In ker džainisti govorijo tako, obstaja deset upravičenih sklepanj iz njihovih trditev, ki določajo osnovo, da se jih graja:

(1) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja povzročena s tem, kar je bilo storjeno v preteklosti, potem so džainisti gotovo morali delati slaba dejanja v preteklosti, ker zdaj čutijo tako neprijetne, mučne, prebadajoče občutke.

(2) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja povzročena s stvariteljskim dejanjem najvišjega božanstva[6], potem je džainiste gotovo ustvaril zlo najvišje božanstvo, ker zdaj čutijo tako boleče, mučne, prebadajoče občutke.

(3) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja povzročena z okoliščinami in naravo[7], potem džainisti gotovo nimajo sreče, ker zdaj čutijo tako boleče, mučne, prebadajoče občutke.

(4) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja, povzročena s kategorijo [med šestimi kategorijami rojstev][8], potem morajo džainisti gotovo pripadati slabi kategoriji, ker zdaj čutijo tako boleče, mučne, prebadajoče občutke.

(5) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja, povzročena z naporom tukaj in zdaj, potem se džainisti gotovo morajo močno truditi tukaj in zdaj, ker zdaj čutijo tako boleče, mučne, prebadajoče občutke.

(6) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja, povzročena s tem, kar je bilo storjeno v preteklosti, potem je džainiste potrebno grajati; če ni tako, potem je džainiste še zmeraj potrebno grajati.

(7) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja, povzročena s stvariteljskim dejanjem najvišjega božanstva, potem je džainiste potrebno grajati; če ni tako, potem je džainiste še zmeraj potrebno grajati.

(8) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja, povzročena slučajno, potem je džainiste potrebno grajati; če ni tako, potem jih je še zmeraj potrebno grajati.

(9) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja, povzročena z razredom, potem je džainiste potrebno grajati; če ni tako, potem jih je še zmeraj potrebno grajati.

(10) Če je prijetnost in neprijetnost, ki jo čutijo bitja, povzročena z naporom tukaj in zdaj, potem je džainiste potrebno grajati; če ni tako, potem jih je še zmeraj potrebno grajati.

Tako govorijo džainisti, menihi. In ker džainisti govorijo tako, teh deset upravičenih sklepanj iz njihovih trditev določajo osnove, da se jih graja. Tako je njihov napor brezploden, je njihovo prizadevanje brezplodno.

23. In kako je napor plodovit, menihi, kako je prizadevanje plodovito? Tako, menihi, menih ni preplavljen z neprijetnostjo in sebe ni preplaval z neprijetnostjo; in ni opustil prijetnosti, ki je v skladu z Dhammo, vendar ni zaslepljen s to prijetnostjo. Tako ve: 'Ko se trudim z odločnostjo, ta posamezen vir neprijetnosti v meni izgine zaradi tega odločnega prizadevanja; ko gledam nanj z mirnodušnostjo, ta posamezen vir neprijetnosti v meni izgine, ko razvijem mirnodušnost.'^[9] Prizadeva si z odločnostjo glede na ta posamezen vir neprijetnosti, ki izgine v njem zaradi tega odločnega prizadevanja; in razvije mirnodušnost glede na ta posamezen vir neprijetnosti, ki izgine v njem, ko razvija mirnodušnost. Ko se trudi z odločnostjo, določen vir neprijetnosti izgine v njem zaradi tega odločnega prizadevanja; tako je neprijetnost v njem porabljena. Ko ga gleda z mirnodušnostjo, določen vir neprijetnosti izgine v njem, ko razvije mirnodušnost; tako je ta neprijetnost v njem porabljena.

24. Predpostavimo, menihi, da moški ljubi žensko s svojim umom vezanim na njo z intenzivno željo in strastjo. On lahko vidi to žensko, da stoji z drugim moškim, klepeta, se šali in se smeje. Kaj mislite, menihi? Ali se bodo pojavili skrb, tožba, bolečina, gorje in obup v tem moškem, ko vidi žensko stati z drugim moškim, ko z njim klepeta, se šali in smeji?"

"Da, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker ta moški ljubi to žensko s svojim umom vezanim na njo z intenzivno željo in strastjo; zato se skrb, tožba, bolečina, gorje in obup pojavijo v njem, ko jo vidi stati z drugim moškim, ko z njim klepeta, se šali in se smeje."

25. "Potem, menihi, moški lahko pomisli: 'Jaz ljubim to žensko z mojim umom vezanim na njo z intenzivno željo in strastjo; tako se skrb, tožba, bolečina, gorje in obup pojavijo v meni, ko jo vidim stati z drugim moškim, ko z njim klepeta, se šali in se smeje. Kaj če bi opustil svojo željo in strast po tej ženski?' On bi opustil svojo željo in strast po tej ženski. Ob kasnejši priložnosti morda vidi to žensko stati z drugim moškim, ko z njim klepeta, se šali in se smeje. Kaj mislite, menihi? Se bodo skrb, tožba, bolečina, gorje in obup pojavili v tem moškem, ko vidi to žensko, ki stoji z drugim moškim ... ?"

“Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker ta moški nič več ne ljubi te ženske; zaradi tega se skrb, tožba, bolečina, gorje in obup ne pojavijo v njem, ko vidi to žensko, ki stoji z drugim moškim ...”

26. “Menihi, ko menih ni preplavljen z neprijetnostjo in ne preplavi sebe z neprijetnostjo ... (kot v §23 zgoraj) ... tako je to neprijetnost v njem porabljena. Tako, menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

27. Spet, menihi, menih razmisli: ‘Ko živim v skladu s svojim užitkom, se slaba stanja v meni povečajo in dobra stanja zmanjšajo; toda, ko se naprezam v tem, kar je neprijetno, se slaba stanja v meni zmanjšajo in dobra stanja povečajo. Kaj če se naprezam v tem, kar je neprijetno?’ On se napreza v tem, kar je neprijetno. Ko to stori, se slaba stanja v njem zmanjšajo in dobra stanja povečajo.[10] Kasneje se ne napreza v tem, kar je neprijetno. Zakaj je tako? Namen, zaradi katerega se je ta menih naprezal v tem, kar je neprijetno je bil dosežen; zaradi tega se kasneje ne napreza v tem, kar je neprijetno.

28. Zamislimo si, menihi, kovača, ki segreva ost puščice med dvema plamenoma, da jo izravna. Ko je ost puščice ogreta med dvema plamenoma in je bila zravnana, je kasneje ne bo več segreval in koval in jo ravnal. Zakaj je tako? Namen zaradi katerega je kovač segreval in koval ost puščice je bil dosežen; zaradi tega jo kasneje ni več potrebno segrevati in kovati in jo ravnati.

29. Tako tudi, menih razmisli ... (kot v §27 zgoraj) ... zaradi tega se kasneje ne napreza v tem, kar je neprijetno. Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

30. Spet, menihi, Tathāgata se pojavi v svet, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

31. Gospodar ali gospodarjev sin ali nekdo, ki je rojen v nekem drugem narodu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme, pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, razmišlja tako: ‘Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo. Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumena oblačila in gre naprej iz življenja gospodarja v brezdomstvo.

32. Ko je tako šel naprej in imel meniško šolanje in način življenja, se z opustitvijo ubijanja živih bitij vzdržuje ubijanja živih bitij; s palico in orožjem odloženim na stran, zavestno in milostno biva sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega, kar ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar ni dano; jemlje samo to, kar je dano, pričakuje le to, kar je dano, ko ne krade, biva v čistosti. Z opustitvijo življenja, ki ni v celibatu, se drži celibata, živi ločeno, se vzdrži vulgarne prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo napačnega govora se vzdrži napačnega govora; govori resnico, se drži resnice, je vreden zaupanja in zanesljiv, ta, ki ni goljuf sveta. Z opustitvijo zlonamerne govora, se vzdrži zlonamerne govora; drugje ne ponavlja tega, kar je slišal tukaj, z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od teh, niti ne ponavlja tem ljudem to, kar je slišal nekje, z namenom, da razdvaja [te ljudi] od teh; tako je tisti, ki združuje te, ki so razdeljeni, zagovornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli v slogi, je govorec besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori takšne besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeče, saj gredo do srca, so vljudne, ki si jih veliko želi in so mnogim prijetne. Z opustitvijo ogovarjanja se vzdrži ogovarjanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne, koristne.

Vzdrži se poškodovanja semen in rastlin. Prakticira hranjenje enkrat na dan, vzdrži se jesti ponoči in zunaj pravičnega časa. Vzdrži se plesa, petja, glasbe in gledaliških predstav. Vzdrži se nošenja okrasnih vencev, olepševanja sebe z vonjavami in olepševanja sebe z mažami. Vzdrži se visokih in velikih ležišč. Vzdrži se sprejemanja zlata in srebra. Vzdrži se sprejemanja surovega žita. Vzdrži se sprejemanja surovega mesa. Vzdrži se sprejemanja žensk in deklet. Vzdrži se sprejemanja moških in ženskih sušnjev. Vzdrži se sprejemanja koz in ovc. Vzdrži se sprejemanja perutnine in prašičev. Vzdrži se sprejemanja slonov, goveda, konjev in kobil. Vzdrži se sprejemanja polj in zemlje. Vzdrži se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdrži se kupovanja in prodajanja. Vzdrži se lažnih uteži, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdrži se goljufanja, varanja in sleparstva. Vzdrži se poškodovanja, umorov, ugrabitev, razbojništva, plenjenja in nasilja.

33. Postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Prav tako kot ptica, kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot svojim edinim bremenom, tako tudi menih postane zadovoljen z oblačili, da zaščiti svoje telo in z miloščino, da napolni svoj trebuh, in kamorkoli gre, sam odloči, da vzame s sabo le to. Ko ima ta agregat plemenite kreposti, doživi v sebi blaženost, da je brezhiben.

34. Ko vidi obliko z očmi, se ne oprime njenih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost oči nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, zato prakticira pot njihove zadržanosti, straži sposobnost oči, se zaveže zadržanosti sposobnosti oči. Ko sliši zvok z ušesi ... Ko vonja vonj z nosom ... Ko okuša okus z

jezikom ... Ko tipa otipljivosti s telesom ... Ko spoznava pojav z umom, se ne oprime njegovih znakov in značilnosti. Če pusti sposobnost uma nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, zato prakticira pot njegove zadržanosti, straži sposobnost uma, se zaveže zadržanosti sposobnosti uma. Ko ima to plemenito zadržanost sposobnosti, doživlja v sebi blaženost neomadeževanosti.

35. Postane ta, ki deluje z zavedanjem, ko gre naprej in se vrača; ki deluje z zavedanjem, ko gleda naprej in gleda stran; ki deluje z zavedanjem, ko upogiba in razteguje svoje ude; ki deluje z zavedanjem, ko nosi svoja oblačila in nosi svoje zunanje oblačilo in skledo; ki deluje z zavedanjem, ko je, pije, požira hrano in jo okuša; ki deluje z zavedanjem, ko odvaja blato in urinira; ki deluje z zavedanjem, ko hodi, stoji, sedi, zaspi, se zbudi, govori in je tiho.

36. Ko ima ta agregat plemenite kreposti in to plemenito zadržanost sposobnosti in ko ima to plemenito pozornost in zavedanje, se zateče k osamljenemu počivališču: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame.

37. Po vrnitvi s poti, na kateri je zbral hrano, po kosilu, sede, prekriža noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Z opustitvijo želje po svetu, biva z umom prostim želje; svoj um očisti želje. Z opustitvijo zlobe in sovraštva, biva z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um očisti zlobe in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, biva prost otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; svoj um očisti otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, biva prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; svoj um očisti nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma biva tako, da gre preko dvoma, ni zmeden glede koristnih stanj; svoj um očisti dvoma.

38. Ko je tako odstranil teh pet ovir, onesnaženj uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote.. Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

39. Menihi, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

40. Menihi, ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

41. Menihi, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

42. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj. Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

43. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, ki so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravilen pogled in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji. Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

44. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti uničenja vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost'; ... 'To je izvor neprijetnosti'; ... 'To je prenehanje neprijetnosti'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti'; ... 'To so vplivi'; ... 'To je izvor vplivov'; ... 'To je prenehanje vplivov'; ... 'To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

45. Ko tako ve in vidi, je njegov um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.' Menihi, napor je plodovit, prizadevanje je plodovito.

(DESET OSNOV ZA HVALO TATHĀGATHE)

46. Tako govori Tathāgata, menihi. In ker Tathāgata govori tako, obstaja deset upravičenih osnov, da se ga hvali:

- (1) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s tem, kar je bilo storjeno v preteklosti, potem je Tathāgata gotovo moral delati dobra dela v preteklosti, ker zdaj čuti tako brezmadežno prijetne občutke.
- (2) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s stvaritvenim dejanjem najvišjega božanstva, potem je Tathāgata gotovo moral biti ustvarjen od dobrega najvišjega božanstva, ker zdaj čuti tako brezmadežno prijetne občutke.
- (3) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena z okoliščinami in naravo, potem Tathāgata gotovo mora imeti veliko srečo, ker zdaj čuti tako brezmadežno prijetne občutke.
- (4) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s kategorijo [med šestimi kategorijami rojstva], potem Tathāgata gotovo mora pripadati dobri kategoriji, ker zdaj čuti tako brezmadežno prijetne občutke.
- (5) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena z naporom tukaj in zdaj, potem si Tathāgata gotovo mora dobro prizadevati tukaj in zdaj, ker zdaj čuti tako brezmadežno prijetne občutke.
- (6) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s tem, kar je bilo storjeno v preteklosti, potem je treba Tathāgato hvaliti; če ne, potem je prav tako treba Tathāgato hvaliti.
- (7) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s stvaritvenim dejanjem najvišjega boga, potem je treba Tathāgato hvaliti; če ne, potem je prav tako treba Tathāgato hvaliti.
- (8) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s slučajem, potem je treba Tathāgato hvaliti; če ne, potem je prav tako treba Tathāgato hvaliti.
- (9) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s kategorijo, potem je treba Tathāgato hvaliti; če ne, potem je prav tako treba Tathāgato hvaliti.
- (10) Če je prijetnost in neprijetnost, ki ju bitja čutijo, povzročena s napor tukaj in zdaj, potem je treba Tathāgato hvaliti; če ne, potem je prav tako treba Tathāgato hvaliti.

Tako govori Tathāgata, menihi. In ker Tathāgata tako govori, obstaja deset upravičenih osnov za njegovo hvalo.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] To nauk, ki se tukaj pripisuje džainistom, je Buddha kritiziral v SN 36:21 in AN 3:61. Buddhovo učenje prepozna obstoj občutkov, ki niso rezultat preteklih dejanj ampak tudi hkrati sedanjih dejanj, in tudi prizna občutek, ki niti ne proizvaja nove *kamme* niti ni rezultat *kamme*.

[2] Kot v MN 95.14.

[3] To je izraz za dejanje, ki dozori v tem sedanjem življenju.

[4] MA: "Dejanje, ki se izkusi ko je dozorelo" je sinonim za dejanje, katerega rezultat se bo izkusil tukaj in zdaj. "Dejanje, ki se izkusi ko je nedozorelo" je sinonim za dejanje, katerega rezultat se bo izkusil v naslednjem življenju. Toda specificirano je sledeče: vsako dejanje, ki da svoj rezultat v tem istem življenju, ga bo ta izkusil tukaj in zdaj, in samo dejanje, ki daje svoj rezultat tekom sedmih dni, se izkusi ko je dozorelo.

[5] To je dejanje, ki ne dobi priložnosti, da prinese svoj rezultat in na ta način postane mrtvo.

[6] Ta nauk teistov je Buddha kritiziral v AN 3:61 /i.174.

[7] To namiguje na nauk Makkhali Gosāle, ki je podrobno kritiziran v MN 60.21 in AN 3:61 / 1.175.

[8] To se prav tako nanaša na nauk Makkhali Gosāle.

[9] Odlomek kaže dva alternativna pristopa do premagovanja želje – eden uporabi odločno prizadevanje, drugi nezainteresirano mirnodušnost. "Izginotje" izvira je identificirano v komentarju MA z nadzemeljsko potjo.

[10] Ta odlomek pokaže Buddhove razloge za dovoljenje svojim menihom, da se lotevajo asketskih praks (*dhutanga*): zmerna uporaba strogosti pomaga pri premagovanju ovir.

(MN 102) Pancattaya Sutta – Pet in tri

1. Tako sem slišal.[1] Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihi: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

(DOMNEVE O PRIHODNOSTI)

2. “Menihi, obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki imajo domneve o prihodnosti in imajo poglede o prihodnosti, ki zagovarjajo različne nauke, ki se tičejo prihodnosti.

(I) Nekateri trdijo tako: ‘Sebstvo zaznava in je neuničeno po smrti.’

(II) Nekateri trdijo tako: ‘Sebstvo ne zaznava in je neuničeno po smrti.’

(III) Nekateri trdijo tako: ‘Sebstvo niti zaznava niti nezaznava in je neuničeno po smrti.’

(IV) Ali, opišejo propad, uničenje in končanje obstoječega bitja [ob smrti].

(V) Ali, nekateri zagovarjajo Nibbāno tukaj in sedaj.

Tako oni:

(a) opišejo obstoječe sebstvo, ki je neuničeno po smrti;

(b) ali opišejo propad, uničenje in pokončanje obstoječega bitja [ob smrti];

(c) ali zagovarjajo Nibbāno tukaj in sedaj.

Tako ti [pogledi], ki jih je pet, postanejo trije in iz treh jih je pet. To je povzetek ‘pet in tri.’

3. (I) Menihi, ti asketi in brahmini, ki opišejo sebstvo kot zaznavajoče in neuničeno po smrti, opišejo takšno sebstvo, ki zaznava in je neuničeno po smrti, da je:

snovno;

ali nesnovno;

ali oboje snovno in nesnovno;

ali niti snovno niti nesnovno;

ali zaznava enotnost;

ali zaznava različnost;

ali zaznava omejenost;

ali zaznava neomejenost.

Ali drugače, med temi maloštevilnimi, ki gredo onkraj tega, nekateri zagovarjajo kasiṇo[2] zavesti, nemerljivo in stabilno.

4. Tathāgata, menihi, razume to tako: ‘Ti dobri asketi in brahmini, ki opišejo sebstvo kot zaznavajoče in neuničeno po smrti, opišejo sebstvo, da je ali snovno ali ... ali ga opišejo, da zaznava neomejenost. Ali drugače, nekateri zagovarjajo področje ničnosti, neomejenosti, mirnosti; [za njih] “tam je nič” se razglasi, da je najčistejše, najvišje,

najboljše in nepresežno od teh zaznav – bodisi zaznav oblike ali ne-oblike, enotnosti ali različnosti. To je pogojeno in grobo, toda obstaja prenehanje tvorb.’ Ko je spoznal ‘Tam je to’ in videl pobeg od tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

5. (II) V tem pogledu, menihi, ti asketi in brahmini, ki opišejo sestvo kot nezaznavajoče in neuničeno po smrti, opišejo takšno sestvo, nezaznavajoče in neuničeno po smrti, da je:

snovno;
ali nesnovno;
ali oboje snovno in nesnovno;
ali niti snovno niti nesnovno.

6. V tem pogledu, menihi, ti kritizirajo te askete in brahmine, ki opišejo sestvo kot zaznavajoče in neuničeno po smrti. Zakaj je tako? Ker pravijo: ‘Zaznavanje je bolezen, zaznavanja je tumor, zaznavanje je kopje. Nezaznavanje – to je mirno, to je vzvišeno.’

7. Tathāgata, menihi, razume to tako: ‘Ti dobri asketi in brahmini, ki opišejo sestvo kot nezaznavajoče in neuničeno po smrti, opisujejo takšno sestvo, nezaznavajoče in neuničeno po smrti, da je ali snovno ali ... ali niti snovno niti nesnovno. Vsak asket ali brahmin bi lahko rekel: Neodvisno od snovi, neodvisno od občutka, neodvisno od zaznavanja, neodvisno od tvorb, bom opisal prihajanje in odhajanje zavesti, njeno izginjanje in ponovno pojavljanje, njeno rast in zorenje” – to ni mogoče. To je pogojeno in grobo, toda obstaja prenehanje tvorb.’ Ko je spoznal ‘Tam je to’ in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

8. (III) Menihi, ti asketi in brahmini, ki opišejo sestvo kot niti zaznavajoče niti nezaznavajoče in neuničeno po smrti, opišejo takšno sestvo, niti zaznavajoče niti nezaznavajoče in neuničeno po smrti, da je:

snovno;
ali nesnovno;
ali oboje snovno in nesnovno;
ali niti snovno niti nesnovno.

9. Menihi, ti kritizirajo te dobre askete in brahmine, ki opišejo sestvo kot zaznavajoče in neuničeno po smrti in kritizirajo te dobre askete in brahmine, ki opišejo sestvo kot nezaznavajoče in neuničeno po smrti. Zakaj je tako? Ker pravijo: ‘Zaznavanje je bolezen, zaznavanje je tumor, zaznavanje je kopje, in nezaznavanje je omamljenost. Niti zaznavanje niti nezaznavanje – to je mirno, to je vzvišeno.’

10. Tathāgata, menihi, razume to tako: ‘Ti dobri asketi in brahmini, ki opišejo sestvo kot niti zaznavajoče niti nezaznavajoče in neuničeno po smrti, opišejo takšno sestvo, niti zaznavajoče niti nezaznavajoče in neuničeno po smrti, da je ali snovno ali ... ali niti snovno niti nesnovno. Če katerikoli asketi ali brahmini opišejo, da vstop v to področje

pride skozi presojo tvorbo z ozirom na to, kaj se vidi, sliši, občuti in spozna, je to razglašeno kot katastrofo za vstopanje v to področje. Za to področje je razglašeno, da se ne doseže kot dosežek s tvorbami; to področje, je razglašeno, se doseže kot dosežek z ostankom tvorbo. To je pogojeno in grobo, tam obstaja prenehanje tvorbo.’ Ko je spoznal ‘Tam je to’ in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

11. (IV) Menihi, ti asketi in brahmini, ki opišejo propad, uničenje in pokončanje obstoječega bitja [ob smrti], kritizirajo te dobre askete in brahmine, ki opišejo sestvo kot zaznavajoče in neuničeno po smrti in kritizirajo te dobre askete in brahmine, ki opišejo sestvo kot nezaznavajoče in neuničeno po smrti in kritizirajo te dobre samotarje in brahmine, ki opišejo sestvo kot niti zaznavajoče niti nezaznavajoče in neuničeno po smrti. Zakaj je tako? Vsi ti dobri asketi in brahmini, ki se ženejo naprej, zagovarjajo svojo predpostavko: ‘Tako bomo po smrti, tako bomo po smrti.’ Kot gre trgovec na tržnico z mislijo: ‘Skozi to bo tisto moje; s tem bom dobil tisto’; tako se tudi ti dobri asketi in brahmini zdijo kot trgovci, ko izjavijo: ‘Tako bomo po smrti, tako bomo po smrti.’

12. Tathāgata, menihi, razume to tako: ‘Ti dobri asketi in brahmini, ki opišejo propad, uničenje in pokončanje obstoječega bitja [ob smrti], skozi strah do osebnosti in z gnusom do osebnosti, vztrajno tečejo in krožijo okoli te iste osebnosti. Prav tako kot pes, ki ga veže povodec na trden drog ali steber, vztrajno teče in kroži okoli istega droga ali stebra; tako tudi ti dobri asketi in brahmini, skozi strah do osebnosti in z gnusom do osebnosti, vztrajno tečejo in krožijo okoli te iste osebnosti. To je pogojeno in grobo, toda obstaja prenehanje tvorbo.’ Ko je spoznal ‘Tam je to’ in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

13. Menihi, katerikoli asketi ali brahmini, ki razglabljujejo o prihodnosti in imajo poglede o prihodnosti, ki zagovarjajo različne nauke, ki se tičejo prihodnosti, vsi zagovarjajo teh pet področij ali določeno med njimi.

(DOMNEVE O PRETEKLOSTI)

14. Menihi, obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki imajo domneve o preteklosti in imajo poglede o preteklosti, in zagovarjajo različne nauke, ki se tičejo preteklosti.

(1) Nekateri trdijo tako: ‘Sestvo in svet sta večna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’

(2) Nekateri trdijo tako: ‘Sestvo in svet nista večna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’

(3) Nekateri trdijo tako: ‘Sestvo in svet sta oboje, večna in nista večna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’

(4) Nekateri trdijo tako: ‘Sestvo in svet sta niti večna niti nista večna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.’

- (5) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet sta končna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (6) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet sta neskončna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (7) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet sta oboje, končna in neskončna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (8) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet sta niti končna niti neskončna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (9) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet zaznavata enotnost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (10) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet zaznavata različnost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (11) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet zaznavata omejenost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (12) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet zaznavata neomejenost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (13) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet [doživljata] izključno prijetnost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (14) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet [doživljata] izključno neprijetnost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (15) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet [doživljata] oboje, prijetnost in neprijetnost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'
- (16) Nekateri trdijo tako: 'Sebstvo in svet [doživljata] niti prijetnost niti neprijetnost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'

15. (1) Menihi, kar se tiče teh asketov in brahminov, ki imajo takšen nauk in pogled kot je ta: 'Sebstvo in svet sta večna: edino to je pravilno, vse drugo je napačno,' da bi ne glede na prepričanje, ne glede na strinjanje, ne glede na ustno tradicijo, ne glede na razumsko razglabljanje, ne glede na premišljeno sprejemanje pogleda, imeli čisto in jasno osebno vednost o tem – to ni mogoče. Ker nimajo čiste in jasne osebne vednosti o tem, celo le fragmentarno vednost, ki jo ti dobri asketi in brahmini razjasnjujejo [glede njihovega pogleda] se smatra, da se držijo tega. To je pogojeno in grobo, toda obstaja prenehanje tvorb. Ko je spoznal 'Tam je to' in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

16. (2–16) Menihi, kar se tiče teh asketov in brahminov, ki imajo takšno doktrino in pogled, kot je ta: ‘Sebstvo in svet nista večna ... oboje, večna in nista večna ... niti večna niti nista večna ... končna ... neskončna ... oboje, končna in neskončna ... niti končna niti neskončna ... doživljata enotnost ... doživljata različnost ... doživljata omejenost ... doživljata neomejenost ... [doživljata] izključno prijetnost ... [doživljata] izključno neprijetnost ... [doživljata] oboje, prijetnost in neprijetnost ... [doživljata] niti prijetnost niti neprijetnost: edino to je pravilno, vse drugo je napačno,’ da bi ne glede na prepričanje, ne glede na strinjanje, ne glede na ustno tradicijo, ne glede na razumsko razglabljanje, ne glede na premišljeno sprejemanja pogleda imeli čisto in jasno osebno vednost o tem – to ni mogoče. Ker nimajo čiste in jasne osebne vednosti, celo le fragmentarno vednost, ki jo ti dobri asketi in brahmini razjasnjujejo [glede njihovega pogleda] se smatra, da se držijo tega. To je pogojeno in grobo, toda obstaja prenehanje tvorb. Ko je spoznal ‘Tam je to’ in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

(NIBBĀNA TUKAJ IN SEDAJ)

17. (V) Menihi, neki asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti in skozi popolno razkrojitev ovir čutnosti, vstopi in biva v zadovoljstvu v samoti. On misli: ‘To je mirno, to je vzvišeno, v to vstopim in bivam v zadovoljstvu v samoti.’ To zadovoljstvo v samoti v njem preneha. S prenehanjem zadovoljstva v samoti, se pojavi bridkost in s prenehanjem bridkosti se pojavi zadovoljstvo v samoti. Prav tako kot sončna svetloba prežema področje, ki ga senca zapusti, in senca prežema področje, ki ga sončna svetloba zapusti, tako se tudi s prenehanjem zadovoljstva v samoti pojavi bridkost, in s prenehanjem bridkosti se pojavi zadovoljstvo v samoti.

18. Tathāgata, menihi, razume to tako: ‘Ta dobri asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti ... in s prenehanjem bridkosti se pojavi zadovoljstvo s samoto. To je pogojeno in grobo, toda tam je prenehanje tvorb.’ Ko je spoznal ‘Tam je to’ in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

19. Menihi, nek asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti, skozi popolno razkrojitev ovir čutnosti in s premagovanjem zadovoljstva v samoti, vstopi in biva v nezemeljski prijetnosti. On misli: ‘To je mirno, to je vzvišeno, v to vstopim in bivam v nezemeljski prijetnosti.’ Ta nezemeljska prijetnost v njem preneha. S prenehanjem nezemeljske prijetnosti se pojavi zadovoljstvo v samoti, in s prenehanjem zadovoljstva v samoti, se pojavi nezemeljska prijetnost. Prav tako kot sončna svetloba prežema področje, ki ga senca zapusti in senca prežema področje, ki ga sončna svetloba zapusti, se tudi s prenehanjem nezemeljske prijetnosti pojavi zadovoljstvo v samoti in s prenehanjem zadovoljstva v samoti, se pojavi nezemeljska prijetnost.

20. Tathāgata, menihi, razume to tako: ‘Ta dobri asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti ... in s prenehanjem zadovoljstva v samoti, se pojavi nezemeljska prijetnost. To je pogojeno in grobo, toda tam je prenehanje tvorb.’ Ko je spoznal ‘Tam je to’ in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

21. Menihi, neki asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti, skozi popolno razkrojitvijo ovir čutnosti in s premagovanjem zadovoljstva v samoti in nezemeljske prijetnosti, vstopi in biva v niti neprijetnem niti prijetnem občutku. On misli: 'To je mirno, to je vzvišeno, v to vstopim in bivam v niti neprijetnem niti prijetnem občutku.' Ta niti neprijeten niti prijeten občutek v njem preneha. S prenehanjem niti neprijetnega niti prijetnega občutka, se pojavi nezemeljska prijetnost in s prenehanjem nezemeljske prijetnosti, se pojavi niti neprijeten niti prijeten občutek. Prav tako kot sončna svetloba prežema področje, ki ga senca zapusti, in senca prežema področje, ki ga sončna svetloba zapusti, se tako tudi s prenehanjem niti neprijetnega niti prijetnega občutka pojavi nezemeljska prijetnost in s prenehanjem nezemeljske prijetnosti, se pojavi niti neprijeten niti prijeten občutek.

22. Tathāgata, menihi, razume to tako: 'Ta dobri asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti ... in s prenehanjem nezemeljske prijetnosti, se pojavi niti neprijeten niti prijeten občutek. To je pogojeno in grobo, toda obstaja prenehanje tvorb.' Ko je spoznal 'Tam je to' in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

23. Tako, menihi, neki asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti, skozi popolno razkrojitvijo ovir čutnega užitka in s premagovanjem zadovoljstva v samoti, nezemeljske prijetnosti in niti neprijetnega niti prijetnega občutka, motri sebe: 'Jaz sem miren, jaz sem dosegel Nibbāno, jaz sem brez predpostavk.'

24. Tathāgata, menihi, razume to tako: 'Ta dobri asket ali brahmin, z opustitvijo pogledov o preteklosti in prihodnosti ... motri sebe: "Jaz sem miren, jaz sem dosegel Nibbāno, jaz sem brez predpostavk." Gotovo ta častiti zagovarja pot usmerjeno k Nibbāni. Vendarle je ta dobri asket ali brahmin še vedno vezan s predpostavko, navezuje se ali na pogled o preteklosti ali na pogled o prihodnosti ali na oviro čutnega užitka ali na zadovoljstvo v samoti ali na nezemeljsko prijetnost ali na niti boleč niti prijeten občutek. In ko ta častiti motri sebe: "Jaz sem miren, jaz sem dosegel Nibbāno, jaz sem brez predpostavk," je tudi za to bilo rečeno, da je predpostavka na strani tega dobrega samotarja ali brahmina. To je pogojeno in grobo, toda obstaja prenehanje tvorb.' Ko je spoznal "Tam je to" in videl pobeg iz tega, je Tathāgata prešel onkraj tega.

25. Menihi, to najvišje stanje vzvišenega miru je odkril Tathāgata, to je, osvoboditev skozi nevezanost, z razumevanjem kot dejansko so izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru šestih področij kontakta. Menihi, to je najvišje stanje vzvišenega miru, kar je odkril Tathāgata, to je, osvoboditev brez predpostavk, z razumevanjem kot dejansko so izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod v primeru šestih področij kontakta."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Ta sutta je dvojniki daljše Brahmajāla Sutte, ki jo vsebuje Digha Nikaya (DN 1).

[2] Kasiṇa – meditacijski objekt.

(MN 103) Kinti Sutta - Kaj mislite o meni?

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Kusiṇāri, v gozdčku darovanj. Tam je nagovoril menihe: "Prijatelji, menihi."—"Prijatelj," so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. "Kaj mislite o meni, menihi? Da asket Gotama uči Dhammo zato, da dobi oblačila? Ali, da asket Gotama uči Dhammo zato, da dobi miloščino? Ali, da asket Gotama uči Dhammo zato, da dobi prostor za počitek? Ali, da asket Gotama uči Dhammo zato, da pridobi neko boljšo obliko eksistence?"

"Mi ne mislimo o Blaženem na tak način: 'Asket Gotama uči Dhammo zaradi oblačil ali zaradi miloščine ali zaradi prostora za počitek ali zaradi pridobitve neke boljše oblike eksistence.'"

"Torej, menihi, vi ne mislite o meni: 'Asket Gotama uči Dhammo zaradi oblačil ... ali zaradi pridobitve neke boljše oblike eksistence.' Potem, kaj mislite o meni?"

"Častiti gospod, mi tako mislimo o Blaženem: 'Blaženi je sočuten in si prizadeva za naše blagostanje; on uči Dhammo iz milosti.'"

"Torej, menihi, vi mislite tako o meni: 'Blaženi je sočuten in si prizadeva za naše blagostanje; on uči Dhammo iz milosti.'"

3. Menihi, te stvari, ki sem vam jih učil po tem, ko sem jih direktno spoznal – to je, štiri področja pozornosti, štiri prave vrste prizadevanja, štiri temelje za duhovno moč, pet sposobnosti, pet moči, sedem dejavnikov prebujenja, plemenito osmeročleno pot – vse te stvari bi morali vaditi v slogi, z vzajemnim spoštovanjem, brez prepiranja.

4. Medtem ko vadite v slogi, z vzajemnim spoštovanjem, brez prepiranja, se dva meniha lahko razlikujeta glede višje Dhamme.

5. Če bi razmišljali tako: 'Ta častita se razlikujeta v obojem, glede pomena in stila izražanja,' potem bi h tistemu menihu, za katerega mislite da je bolj razumen, potrebno pristopiti in ga nagovoriti: 'Častita se razlikujeta v obojem, glede pomena in stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja razlika glede pomena in razlika v stilu izražanja; naj to ne bo razlog za prepir.' Potem bi se morali k tistemu menihu, za katerega mislite, da je najbolj razumen od teh, ki so zraven na nasprotni strani približati in ga nagovoriti: 'Častita se razlikujeta glede pomena in stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja razlika glede pomena in razlika glede stila izražanja; naj to ne bo razlog za prepir.' Torej tisto, kar je bilo napačno razumljeno, naj bo v umu upoštevano, da je napačno razumljeno. Z upoštevanjem tega, kar je bilo napačno razumljeno kot napačno razumljeno, se naj razloži kaj je Dhamma in kaj je disciplina.

6. Če bi razmišljali tako: 'Ta častita se razlikujeta glede pomena, vendar strinjata glede stila izražanja,' potem bi h tistemu menihu, za katerega mislite da je bolj razumen, potrebno pristopiti in ga nagovoriti: 'Častita se razlikujeta glede pomena, vendar se strinjata glede stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja razlika glede pomena, vendar strinjanje glede stila izražanja; naj to ne bo razlog za prepir.' Potem bi se morali k tistemu menihu, za katerega mislite, da je najbolj razumen od teh, ki so zraven na nasprotni strani približati in ga nagovoriti: 'Častita se razlikujeta glede pomena, vendar se strinjata glede stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja razlika glede pomena, vendar strinjanje glede stila izražanja; naj to ne bo razlog za prepir.' Torej tisto, kar je bilo napačno razumljeno, naj bo v umu upoštevano, da je napačno razumljeno in kar je bilo pravilno razumljeno, naj bo v umu upoštevano kot pravilno razumljeno. Z upoštevanjem tega, kaj je bilo napačno razumljeno kot napačno razumljeno in z upoštevanjem v umu kar je bilo pravilno razumljeno kot pravilno razumljeno, se naj razloži kaj je Dhamma in kaj je disciplina.

7. Če razmišljate tako: 'Ta častita se strinjata glede pomena, vendar razlikujeta glede stila izražanja,' potem bi h tistemu menihu, za katerega mislite da je bolj razumen, potrebno pristopiti in ga nagovoriti: 'Častita se strinjata glede pomena, vendar razlikujeta glede stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja strinjanje glede pomena, vendar razlikovanje glede stila izražanja. Toda stil izražanja je le malenkost. Naj se častiti ne prepirajo zaradi malenkosti.' Potem bi se morali k tistemu menihu, za katerega mislite, da je najbolj razumen od teh, ki so zraven na nasprotni strani približati in ga nagovoriti: 'Častita se strinjata glede pomena, vendar se razlikujeta glede stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja strinjanje glede pomena, vendar razlikovanje glede stila izražanja. Toda stil izražanja je le malenkost. Naj se častita ne prepirata zaradi malenkosti.' Torej, kar je bilo pravilno razumljeno, naj bo v umu upoštevano, da je pravilno razumljeno in kar je bilo napačno razumljeno, naj bo v umu upoštevano kot napačno razumljeno. Z upoštevanjem tega, kar je bilo pravilno razumljeno kot pravilno razumljeno in z upoštevanjem v umu, kar je bilo napačno razumljeno kot napačno razumljeno, se naj razloži kaj je Dhamma in kaj je disciplina.

8. Če bi razmišljali tako: 'Ta častita se strinjata glede obojega, glede pomena in stila izražanja,' potem bi h tistemu menihi, za katerega mislite da je bolj razumen, potrebno pristopiti in ga nagovoriti: 'Častita se strinjata glede obojega, pomena in stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja strinjanje glede obojega, pomena in stila izražanja. Naj se častita ne prepirata zaradi malenkosti; naj se častita ne zapleteta v prepir.' Potem bi se morali k tistemu menihi, za katerega mislite, da je najbolj razumen od teh, ki so zraven na nasprotni strani približati in ga nagovoriti: 'Častita se strinjata glede obojega, pomena in stila izražanja. Častita bi morala vedeti, da zaradi tega razloga obstaja strinjanje o obojem, o pomenu in stilu izražanja; naj se častita ne prepirata zaradi malenkosti.' Torej, kar je bilo pravilno razumljeno, naj bo v umu upoštevano kot pravilno razumljeno. Z upoštevanjem tega, kar je bilo pravilno razumljeno kot pravilno razumljeno, se naj razloži kaj je Dhamma in kaj je disciplina

9. Ko vadite v slogi, z vzajemnim spoštovanjem, brez prepiranja, lahko nekdo napravi prestop ali prekršek.

10. Menihi, tega ne bi smeli hitro grajati; namesto tega, bi moral biti ta posameznik preiskan: 'Zame ne bo težav in drugi posameznik ne bo užaljen; kajti ni vdan jezi in maščevalnosti, ni trdno navezan na svoj pogled in ga z lahkoto opusti in jaz lahko napravim, da ta posamezniki izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem.' Če se vam to dogodi, menihi, je primerno spregovoriti.

11. Potem se vam lahko pripeti, menihi: 'Zame ne bo težav, vendar bo drugi posameznik prizadet, ker je vdan jezi in maščevalnosti. Vendar, on ni trdno navezan na svoj pogled in ga z lahkoto opusti in jaz lahko napravim, da ta posameznik izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem. To, da bo drugi posameznik užaljen je samo malenkost, ampak veliko večja stvar je, da lahko napravim, da posamezniki izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem.' Če se vam to dogodi, menihi, je primerno spregovoriti.

12. Potem se vam lahko pripeti, menihi: 'Imel bom težave in drugi posameznik bo prizadet; kajti drugi posameznik ni vdan jezi in maščevalnosti, čeprav je trdno navezan na svoj pogled in ga s težavo opusti; vendar lahko napravim, da ta posameznik izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem. To, da bom imel težave je samo malenkost, ampak veliko večja stvar je, da lahko napravim, da posameznik izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem.' Če se vam to dogodi, menihi, je primerno spregovoriti.

13. Potem se vam lahko pripeti, menihi: 'Imel bom težave in drugi posameznik bo prizadet; drugi posameznik je vdan jezi in maščevalnosti in trdno navezan na svoj pogled in ga s težavo opusti; vendar lahko napravim, da ta posameznik izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem. To, da bom imel težave in da bo drugi posameznik prizadet je samo malenkost, ampak veliko večja stvar je, da lahko napravim, da posameznik izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem.' Če se vam to dogodi, menihi, je primerno spregovoriti.

14. Potem se vam lahko pripeti, menihi: 'Imel bom težave in drugi posameznik bo prizadet; drugi posameznik je vdan jezi in maščevalnosti in trdno navezan na svoj pogled in ga s težavo opusti; in jaz ne morem napraviti, da posameznik izide iz slabega in ga učvrstim v dobrem.' Pri takšnem posamezniku ne smeš podceniti svoje mirnodušnosti.

15. Ko vadite v slogi, z vzajemnim spoštovanjem, brez pričkanja, lahko nastane vzajemni besedni prepir, nadutost v pogledih, mentalno nagajanje, zagrenjenost in malodušnost. Potem bi se morali k tistemu menihu, za katerega mislite, da je najbolj razumen od teh, ki so zraven na nasprotni strani približati in ga nagovoriti: 'Ko smo vadili v slogi, prijatelj, z vzajemnim spoštovanjem, brez pričkanja, se je pojavil vzajemni besedni prepir, nadutost v pogledih, mentalno nagajanje, zagrenjenost in malodušnost. Če bi Asket to izvedel, ali bi to grajal?' Če bi pravilno odgovoril, bi menih odgovoril tako: 'Ko smo vadili ... Če bi Asket izvedel, bi to grajal.'

'Toda, prijatelj, brez opustitve te stvari, ali lahko uresničiš Nibbāno?' Če bi pravilno odgovoril, bi menih odgovoril tako: 'Prijatelj, brez opuščanja te stvari ne moreš uresničiti Nibbāne.'

16. Potem bi se morali k tistemu menihu, za katerega mislite, da je najbolj razumen od teh, ki so zraven na nasprotni strani približati in ga nagovoriti: 'Ko smo vadili v slogi, prijatelj, z vzajemnim spoštovanjem, brez pričkanja, se je pojavil vzajemni besedni prepir, nadutost v pogledih, mentalno nagajanje, zagrenjenost in malodušnost. Če bi Asket to izvedel, ali bi to grajal?' Če bi pravilno odgovoril, bi menih odgovoril tako: 'Ko smo vadili ... Če bi Asket izvedel, bi to grajal.'

'Toda, prijatelj, brez opustitve te stvari, ali lahko uresničiš Nibbāno?' Če bi pravilno odgovoril, bi menih odgovoril tako: 'Prijatelj, brez opustitve te stvari ne moreš uresničiti Nibbāne.'

17. Če bi drugi vprašali tega meniha: 'Je bil častiti tisti, ki je napravil, da ti menihi izidejo iz slabega in jih utrdil v dobrem?' če bi pravilno odgovoril, bi menih odgovoril: 'Prijatelji, jaz sem odšel do Blaženega. Blaženi me je učil Dhammo. Ko sem slišal to Dhammo, sem spregovoril menihom. Menihi so slišali to Dhammo in so izšli iz slabega in se utrdili v dobrem.' Ko tako odgovori, menih niti ne poveleča sebe niti ne poniža drugih; on odgovori v skladu z Dhammo na takšen način, da ni nič, kar reče, podlaga za grajo."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 104) Sāmagāma Sutta - Pri Sāmagāmi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyanov pri Sāmagāmi.

2. Takrat je džainist Nātaputta pravkar umrl pri Pavi.^[1] Ob njegovi smrti so se džainisti razdelili, razcepili na dvoje; sprli so se in se prepirali in medsebojno zbadali z besednimi zbadljivkami: "Ti ne razumeš te Dhamme in discipline. Jaz razumem to Dhammo in disciplino. Kako bi ti lahko razumel to Dhammo in disciplino? Tvoj način je napačen. Moj način je pravilen. Jaz sem dosleden. Ti nisi dosleden. Kar bi moral reči najprej, si povedal nazadnje. Kar bi moral povedati nazadnje, si rekel najprej. Kar si tako pazljivo premislil je bilo narobe. Tvoja trditev je bila razkrinkana. Ti si ovržen. Pojdi in se bolje nauči ali se odmotaj iz tega, če se lahko!" Zdelo se je, kot da je to masaker med učenci džainista Nātaputte. Njegovi belo oblečeni laični učenci so bili zgroženi, osupli in razočarani nad učenci džainista Nātaputte, kot tudi z njegovo slabo razglašeno in slabo razloženo Dhammo in disciplino, ki ni osvobajala, ni vodila do miru, ki jo je razložil nepopolno prebujeni in tako imajo sedaj svoje svetišče uničeno in so ostali brez zavetišča.^[2]

3. Potem je novinec Cunda,^[3] ki je prebil deževni umik pri Pāvi, odšel do častitega Ānanda in ko se mu je poklonil, sedel na stran in mu povedal, kaj se je zgodilo.

Častiti Ānanda je rekel novincu Cundi: "Prijatelj Cunda, to so novice, ki jih bi morali povedati Blaženemu. Pridi, pojdimo k Blaženemu in mu to povejmo."

"Da, častiti gospod," je odgovoril novinec Cunda.

4. In častiti Ānanda in novinec Cunda sta skupaj odšla k Blaženemu. Ko sta mu izkazala spoštovanje, sta sedla na stran in častiti Ānanda je rekel Blaženemu: "Ta novinec Cunda, častiti gospod, pravi: 'Častiti gospod, džainist Nātaputta je pravkar umrl. Ob njegovi smrti so se džainisti razdelili, razcepili na dvoje ... in imajo sedaj svoje svetišče uničeno in so ostali brez zavetišča.' Pomislil sem, častiti gospod: 'Naj ne nastane prepir v Sanghi, ko bo Blaženi odšel. Takšen prepir bi bil škoda in nesreča za mnoge, za izgubo, škodo in neprijetnost božanstev in ljudi.'"

5. "Kaj misliš, Ānanda? Te stvari, ki sem ti jih učil po tem, ko sem jih direktno spoznal: štiri področja pozornosti, štiri pravilne vrste prizadevanja, štiri temelje duhovne moči, pet sposobnosti, pet moči, sedem dejavnikov prebujenja, Plemenita osmeročlena pot – ali vidiš, Ānanda, samo dva meniha, ki imata različne trditve o teh stvareh?"

"Ne, častiti gospod, ne vidim niti dveh menihov, ki imata različne trditve o teh stvareh. Toda, častiti gospod, obstajajo ljudje, ki živijo v spoštovanju do Blaženega, ki bi lahko, ko ga več ne bo, ustvarili prepir v Sanghi glede načina življenja in glede meniškega pravilnika.^[4] Takšen prepir bi bil škoda in nesreča za mnoge, za izgubo, škodo in neprijetnost božanstev in ljudi."

“Prepir glede načina življenja ali glede meniškega pravilnika bi bil malenkost, Ānanda. Toda, če bi prepir nastal v Sanghi glede poti ali načina,^[5] bi takšen prepir bil škoda in nesreča za mnoge, za izgubo, škodo in neprijetnost božanstev in ljudi.

(PREPIR)

6. Obstaja, Ānanda, šest izvorov preprirov.^[6] Katerih šest? Ānanda, menih je jezen in maščevalen. Takšen menih biva brez spoštovanja in nespoštljivo do učitelja, do Dhamme in do Sanghe in ne izpolnjuje vadbe. Menih, ki biva brez spoštovanja in nespoštljivo do učitelja, do Dhamme in do Sanghe in ki ne izpolnjuje vadbe, ustvarja prepir v Sanghi, ki bo za škodo in nesrečo za mnoge, za izgubo, škodo in neprijetnost božanstev in ljudi. Če vidiš kakršenkoli takšen izvor prepira, tako v samem sebi, kot zunaj sebe, si moraš prizadevati opustiti ta zli izvor prepira. In če ne vidiš nobenega takšnega izvora prepira, tako v samem sebi, kot zunaj sebe, moraš vaditi na takšen način, da ta isti zli izvor prepira ne izbruhne v prihodnje. Tako se opušča ta zli izvor prepira; tako v prihodnje ne bo prišlo do izbruha zlega izvora prepira.

7–11. Spet, menih je prezirljiv in dominanten ... zavisten in pohlepen ... sleparski in goljufiv ... ima zle želje in napačen pogled ... se drži svojih pogledov, se jih drži nepopustljivo in jih s težavo opušča. Takšen menih biva brez spoštovanja in nespoštljivo do učitelja, do Dhamme in do Sanghe in ne izpolnjuje vadbe. Menih, ki biva brez spoštovanja in nespoštljivo do učitelja, do Dhamme in do Sanghe in ki ne izpolnjuje vadbe, ustvarja prepir v Sanghi, ki bo za škodo in nesrečo za mnoge, za izgubo, škodo in neprijetnost božanstev in ljudi. Če vidiš kakršenkoli takšen izvor prepira, tako v samem sebi, kot zunaj sebe, si moraš prizadevati opustiti ta zli izvor prepira. In če ne vidiš nobenega takšnega izvora prepira, tako v samem sebi, kot zunaj sebe, moraš vaditi na takšen način, da ta isti zli izvor prepira ne izbruhne v prihodnje. Tako se opušča zli izvor prepira; tako v prihodnje ne bo prišlo do izbruha zlega izvora prepira. To je šest izvorov prepira.

(PRAVDANJE)

12. Ānanda, obstajajo štiri vrste pravedanja. Katere štiri? Pravedanje zaradi prepira, pravedanje zaradi obtožbe, pravedanje zaradi kršitve in pravedanje v zvezi s postopki. To so štiri vrste pravedanja.^[7]

13. Ānanda, obstaja sedem vrst poravnave pravedanja.^[8] Za poravnavo in pomiritev pravedanja, kadarkoli že to nastane: zagotovi se lahko odprava pravedanja s soočenjem, zagotovi se lahko odprava pravedanja na račun spomina, zagotovi se lahko odprava pravedanja na račun pretekle norosti, priznanja prekrška, mnenja večine, izjave o slabem značaju nekoga in prekrivanje s travo.

14. In kakšna je odprava pravedanja s soočenjem?^[9] Menihi se prepirajo: ‘To je Dhamma,’ ali ‘to ni Dhamma,’ ali ‘to je Disciplina,’ ali ‘to ni Disciplina.’ Ti menihi bi se morali vsi srečati v slogi. Ko se srečajo, bi morali določiti smernico Dhamme. Ko je

določena smernica Dhamme, bi se to pravdanje moralo umiriti na način, ki je v skladu z njo. Takšna je odprava pravdanja s soočenjem. In tako pride do rešitve nekaterih pravn s soočenjem.

15. In kakšno je mnenje večine? Če ti menihi ne morejo izgladiti pravdanja v svojem bivalnem območju, lahko gredo v bivališče, kjer je večje število menihov. Tam naj se vsi srečajo v slogi. Ko se srečajo, bi morali določiti smernico Dhamme. Ko je določena smernica Dhamme, se to pravdanje izgladi na način, ki je v skladu z njo. Takšno je mnenje večine. In tako pride do rešitve nekaterih pravn z mnenjem večine.

16. In kakšna je odprava pravdanja na račun spomina?^[10] Nek menih graja drugega meniha zaradi takšne in drugačne hude kršitve, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz:^[11] 'Ali se častiti spominja, da je storil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz?' On reče: 'Ne, prijatelji, ne spomnim se, da sem storil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz.' V njegovem primeru je treba razglasiti odprava pravdanja na račun spomina. Takšna je odprava pravdanja na račun spomina. In tako pride do rešitve nekaterih pravn na račun spomina.

17. In kakšna je odprava pravdanja na račun pretekle norosti?^[12] Nek menih graja drugega meniha zaradi takšne in drugačne hude kršitve, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz: 'Ali se častiti spomni, da je naredil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz?' On reče: 'Ne, prijatelji, ne spomnim se, da sem storil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz.' Navzlic zanikanju, prejšnji pritisne na zadnjega: 'Sigurno, častiti mora prav dobro vedeti, ali se spomni, da je storil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz?' On reče: 'Jaz sem bil ob pamet, prijatelj, bil sem ob pamet, in ko sem bil ob pamet, sem rekel in storil mnogo stvari, ki niso primerne za asketa. Ne spomnim se, bil sem nor, ko sem to naredil.' V njegovem primeru je treba razglasiti odprava pravdanja na račun pretekle norosti. Takšna je odprava pravdanja na račun pretekle norosti. In tako pride do rešitve nekaterih pravn na račun pretekle norosti.

18. In kako pride do priznanja prekrška? Menih, bodisi grajan ali pa ne, se spomni prekrška, ga razkrije in ga izpove. On naj gre do meniškega starešine, in ko si uredi svoje oblačilo na eno rame, naj mu izkaže spoštovanje ob njegovih nogah. Sedeč na svojih petah, naj dvigne svoje sklenjene dlani in reče: 'Častiti gospod, storil sem takšen in takšen prekršek; priznam to.' Drugi rečejo: 'Ali vidiš?' – 'Da, vidim.' – 'Boš vabil obvladan v bodoče?' – 'Jaz bom vabil obvladan v bodoče.' Tako pride do priznanja prekrška.^[13] In tako pride do rešitve nekaterih pravn s priznanjem prekrška.

19. In kakšna je izjava o slabem značaju nekoga?^[14] Nek menih graja drugega meniha zaradi takšne in drugačne hude kršitve, ki ima za posledico poraz ali meji na izključitev [iz skupnosti]: 'Ali se častiti spomni, da je naredil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na poraz?' On reče: 'Ne, prijatelji, ne spomnim se, da sem storil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na izključitev.'

Navzlic zanikanju, prejšnji pritisne zadnjega še naprej: 'Sigurno, častiti mora prav dobro vedeti, ali se spomni, da je storil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na izključitev?' On reče: 'Jaz se, prijatelji, ne spomnim, da sem naredil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na izključitev. Toda, prijatelji, spomnim se, da sem naredil takšen in takšen manjši prekršek.' Navzlic zanikanju, prejšnji pritisne zadnjega še naprej: 'Sigurno mora častiti prav dobro vedeti, če se spomni, da je naredil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico poraz ali meji na izključitev?' On reče: 'Prijatelji, ko nisem vprašan jaz priznam, da sem storil ta manjši prekršek; ko sem vprašan, zakaj ne priznam, da sem napravil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico izključitev ali meji na izključitev?' Drugi rečejo: 'Prijatelj, če nisi bil vprašan, ti ne bi priznal, da si napravil ta manjši prekršek; zakaj, ko si vprašan, ne bi priznal, da si napravil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico izključitev ali meji na izključitev? Sigurno, častiti mora prav dobro vedeti, če se spomni, da je storil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico izključitev ali meji na izključitev?' On reče: 'Spomnim se, prijatelji, da sem napravil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico izključitev ali meji na izključitev. Hitel sem, bil sem zmeden, ko sem rekel, da se ne spomnim, da sem naredil takšen in takšen hud prekršek, ki ima za posledico izključitev ali meji na izključitev.' Takšna je izjava o slabem značaju nekoga. In tako pride do rešitve nekaterih pravn z izjavo o slabem značaju nekoga.

20. In kakšno je prekrivanje s travo?[15] Ko so bili menihi ujeti v spore in prepire, so lahko rekli in storili mnogo stvari, ki niso primerne za asketa. Ti menihi bi se morali vsi srečati v slogi. Ko bi se srečali, bi se moder menih med menihi, ki so skupaj na eni strani, dvignil iz svojega sedeža, in po tem, ko bi si uredil svoje oblačilo na eno ramo, bi dvignil svoje sklenjene dlani in zaklical po uzakonitvi Sanghe: 'Naj me častita Sangha sliši. Ko smo ujeti v spore in se prepiramo, smo rekli in storili mnogo stvari, ki niso primerne za asketa. Če to odobri Sangha, potem bom za dobro teh častitih in za svoje lastno dobro sredi Sanghe priznal, z metodo pokrivanja s travo, vsak prekršek teh častitih in vsak moj lasten, razen teh, ki jih imam za resno grajo in teh, ki so povezani z laiki.'^[16]

Potem bi moral moder menih med menihi, ki so skupaj na drugi strani, vstati iz svojega sedeža in ko bi si namestil svoje oblačilo na eno ramo, bi dvignil svoje roke s stisnjenimi dlanmi in poklical na uzakonitev Sanghe: 'Naj me sliši častita Sangha. Ko smo se sprli in se prepirali in bili globoko v prepirih, smo rekli in storili mnogo stvari, ki niso primerne za asketa. Če je to odobreno s strani Sanghe, potem bom za dobro teh častitih in za moje lastno dobro sredi Sanghe priznal, z metodo pokrivanja s travo, vsak prekršek teh častitih in vsak moj lasten, razen teh, ki kličejo po resni graji in teh, ki so povezani z laiki.' Takšno je prekrivanje s travo. In tako pride do rešitve nekaterih pravn s prekrivanjem s travo.

(ŠEST KVALITET SRČNOSTI)

21. Ānanda, obstaja šest kvalitets srčnosti, ki ustvarijo ljubezen in spoštovanje in vodijo do kohezije, do ne-prepiranja, do sloge in do enotnosti.^[17] Katerih šest?

Menih vzdržuje telesna dejanja dobrohotnosti, tako v javnosti in v zasebnosti, do svojih tovarišev v svetem življenju. To je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do kohezije, do ne-prepiranja, do sloge, do enotnosti.

Menih vzdržuje govorna dejanja dobrohotnosti, tako v javnosti in v zasebnosti, do svojih tovarišev v svetem življenju. To je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi ... enotnosti.

Menih vzdržuje miselna dejanja dobrohotnosti, tako v javnosti in v zasebnosti, do svojih tovarišev v svetem življenju. To je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi ... enotnosti.

Menih uživa stvari skupaj s svojimi krepostnimi tovariši v svetem življenju; brez pridržkov deli z njimi vsak dosežek, ki je v skladu z Dhammo in je bil pridobljen na način, ki je v skladu z Dhammo, vključno tudi s tem, kaj je v njegovi skledi. To je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi ... enotnosti.

Menih biva, tako v javnosti kot zasebno, s skupnim posedovanjem s svojimi tovariši tistih kreposti v svetem življenju, ki so neprekinjene, neraztrgane, nepopackane, nelisaste, osvobajajoče, ki jih hvali modri, niso napačno razumljene in vodijo do zbranosti. Tudi to je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi ... enotnosti.

Menih biva, tako v javnosti kot zasebno, s skupnim posedovanjem s svojimi tovariši v svetem življenju takšnega pogleda, ki je plemenit in osvobajajoč in vodi tega, ki vadi v skladu z njim do popolnega uničenja neprijetnosti. Tudi to je kvaliteta srčnosti, ki ustvari ljubezen in spoštovanje in vodi do kohezije, do ne-prepiranja, do sloge, do enotnosti.

To je šest kvalitets srčnosti, ki ustvarijo ljubezen in spoštovanje in vodijo do skladnosti, do ne-prepiranja, do sloge in do enotnosti.

22. Če, Ānanda, se lotiš in vzdržuješ teh šest kvalitets srčnosti, ali vidiš kakršnokoli smer govora, plehkega ali grobega, ki ga ne bi mogel prenesti?^[18] – “Ne, častiti gospod.” – “Torej, Ānanda, loti se in vzdržuj šest kvalitets srčnosti. To bo vodilo do tvoje blaginje in sreče za dolgo časa.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Začetek te sutte je enak kot v DN 29, in se prav tako tiče ohranjanja sloge v Sanghi po Buddhovem odhodu (smrti).

[2] MA: "svetišče" in "zatočišče" je džainist Nataputta, ki je sedaj mrtev.

[3] Novinec Cunda je bil mlajši brat častitega Sariputte.

[4] Ko je bil Buddha še vedno živ je takšen prepir izbruhnil med menihi pri Kosambī, kar je opisano v MN 48.2.

[5] To bi bil prepir glede Plemenite osmeročlene poti ali o drugih stvareh, ki se tičejo prebujenja.

[6] Prvi štirje pari so vključeni med "nepopolnosti, ki onesnažijo um" v MN 7.3.

[7] Prevajalka I.B. Horner prevaja to kot "pravna vprašanja." Natančno so obravnavana v Vinayi, Cv Kh 4/Vin ii.88–93; glej Horner, *Book of the Discipline*, 5:117–25. Na kratko, pravda zaradi prepira se pojavi, ko se menih prepira glede Dhamme in discipline; pravda zaradi obtožbe, ko menihi obtožijo meniha, da je prekršil meniška pravila; pravda zaradi prekrška, ko menih, ki je storil prekršek išče oprostitev sebe od prekrška; in pravda glede procedur obravnava uresničevanje formalnih funkcij Sanghe.

[8] To je procedura za menihe, kako razrešiti spore. Glej Vinaya, Cv Kh 4/Vin. ii.93–104; angleški prevod: Horner, *Book of the Discipline*, 5:125–40.

[9] Hornerjeva prevaja kot "razsodba v prisotnosti." V Vin ii.93 je to razloženo kot konfrontacija s (ali v prisotnosti) Sangho, Dhammo, disciplino in posamezniki, ki so udeleženi v prepiru. Ta vrsta poravnave se uporabi na vse štiri vrste pravnih, z majhnimi razlikami v formulaciji.

[10] Hornerjeva prevaja "razsodba nedolžnosti". V Vin ii.80, rečeno je, da se ta poda, ko je menih čist in brez prekrškov in je obtožen prekrška; prositi mora Sangho, da mu presodi, ko se popolno in natančno spomni svojega obnašanja.

[11] Kršitev, ki pomeni poraz, *pārājika* prekršek, zahteva izključitev iz Sanghe. Prekršek, ki meji na poraz je ali *sanghādisesa* prekršek, ki zahteva formalno srečanje Sanghe in obdobje začasnega kaznovanja, ali pomeni predhodne korake, ki vodijo do *pārājika* prekrška.

[12] Razsodba pretekle norosti je podana, ko menih stori prekršek med obdobjem norosti. Kriterij za določitev norosti je, da se on ne spomni svojega obnašanja med obdobjem, za katerega se zahteva rozsodba.

[13] Opisan postopek je ustaljena metoda, s katero menih pridobi oprostitev za svoj prekršek, ki spada v katerikoli prekršek, ki se ga lahko oprusti s priznanjem.

[14] Hornerjeva prevaja “odločitev za določeno pokvarjenost.” Ta rzsodba se izreče menihu, ki je ustvarjalec sporov v Sanghi, ki je nevednež in poln prekrškov, ali ki živi v nezdružljivi skupnosti z gospodarji.

[15] To sredstvo poravnave se uporabi, ko je Sangha vpletena v spor v katerem so menihi storili veliko manjših prekrškov. Ker zasledovanje obtožb za te prekrške lahko podaljša spor, se prekrške očisti s sredstvi opisanimi v suttii. MA razloži, da je ta metoda kakor metanje trave preko iztrebkov, da se odstrani slabi vonj, zato poimenovanje “prekrivanje s travo.”

[16] Prekrški, ki kličejo po resni graji so iz skupine *pārājika* in *sanghādisesa*. Ti povezani prekrški z laiki so primeri, ko menih žali in omalovažuje gospodarje.

[17] Kot v MN 48.6.

[18] V MN 21.21 je to rečeno z ozirom na prisodobo o žagi.

(MN 105) Sunakkhatta Sutta - Sunakkhatti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v velikem gozdu pri Vesāliju, v dvorani s koničasto streho.

(KONČNA VEDNOST)

2. Takrat so številni menihi razglasili končno vednost v prisotnosti Blaženega: “Mi razumemo: Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.”

3. Sunakkhatta, sin Ličijev,^[1] je slišal: “Izgleda, da so številni menihi razglasili končno vednost v prisotnosti Blaženega: ‘Mi razumemo: Rojstvo je uničeno ... nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.’” Potem je Sunakkhatta, sin Ličijev, odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in rekel Blaženemu:

4. “Slišal sem, častiti gospod, da so številni menihi razglasili končno vednost v prisotnosti Blaženega. Ali so to naredili upravičeno ali pa obstajajo nekateri menihi, ki so razglasili končno vednost, ker so precenili sebe?”

5. “Ko so ti menihi, Sunakkhatta, razglasili končno vednost v moji prisotnosti, so bili nekateri menihi, ki so upravičeno razglasili končno vednost in so bili nekateri, ki so razglasili končno vednost, ker so precenili sebe. V tem pogledu, ko menihi upravičeno razglasijo končno vednost, je njihova razglasitev prava. Toda, ko menihi razglasijo končno vednost ker precenijo sebe, Tathāgata pomisli: ‘Moral bi jih učiti Dhammo.’ Tako v tem primeru, Sunakkhatta, Tathāgata pomisli: ‘Moral bi jih učiti Dhammo.’ Toda, neki zavedeni mož tukaj postavi vprašanje, pride do Tathāgate in ga vpraša. V tem primeru, Sunakkhatta, čeprav je Tathāgata pomislil: ‘Moral bi jih učiti Dhammo,’ on spremeni svoje mišljenje.”

6. “To je čas, Blaženi, to je čas, Vzvišeni, za Blaženega, da uči Dhammo. Ko slišijo to od Blaženega, si bodo menihi zapomnili.”

“Potem poslušaj, Sunakkhatta, in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, častiti gospod,” je Sunakkhatta, sin Ličijev, odgovoril Blaženemu. Blaženi je rekel:

7. “Obstaja, Sunakkhatta, pet vezi čutnega užitka. Katerih pet? Oblike razločene z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Zvoki razločeni z ušesi ... Vonjave razločene z nosom ... Okusi razločeni z jezikom ... Tipnosti razločene s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti.

(OSREDOTOČENOST)

8. Možno je, Sunakkhatta, da je nek posameznik osredotočen na posvetne materialne stvari. Ko je posameznik osredotočen na posvetne materialne stvari, ga zanima samo pogovor o tem in njegovo mišljenje in razmišljanje je v skladu s tem in se družijo z osebo take vrste in najde zadovoljenost v tem. Toda, ko je govor o mirnosti, ga ne bo poslušal, mu prisluhnil ali navel svoj um, da razume. S tako vrsto osebe se ne družijo in ne najde zadovoljenosti v tem.

9. Predpostavimo, Sunakkhatta, da je mož daleč nazaj zapustil svojo lastno vas ali mesto, in sedaj zagleda drugega moža, ki je le pred kratkim zapustil to vas ali mesto. On bi tega moža vprašal, ali so ljudje iz te vasi ali mesta na varnem, uspešni in zdravi, in ta mož bi mu rekel, da so ljudje iz te vasi ali mesta na varnem, uspešni in zdravi. Kaj misliš, Sunakkhatta? Ali bi ga ta prvi mož poslušal, mu prisluhnil in navel svoj um, da razume?” – “Da, častiti gospod.” – “Tako tudi, Sunakkhatta, je mogoče, da je nek posameznik morda osredotočen na posvetne materialne stvari. Ko je posameznik osredotočen na posvetne materialne stvari ... in on ne najde zadovoljenosti v tem. On bi moral biti razumljen kot posameznik, ki je osredotočen na posvetne materialne stvari.

10. Možno je, Sunakkhatta, da je nek posameznik osredotočen na mirnost. Ko je posameznik osredotočen na mirnost, ga zanima samo pogovor, ki se tiče tega in

njegovo razmišljanje in razglabljanje je v skladu s tem in se druži s takšno vrsto posameznika in najde zadovoljenost v tem. Toda, ko se odvija pogovor o posvetnih materialnih stvareh, ne bo poslušal ali prisluhnil ali napel svoj um, da razume. S tako vrsto posameznika se ne druži in ne najde zadovoljenosti v tem.

11. Prav tako kot rumeni list, ki pade s stebela, ni sposoben spet postati zelen, tako tudi, Sunakkhatta, ko je posameznik osredotočena na mirnost, odvrže oviro posvetnih materialnih stvari. Razumljen bi moral biti kot posameznik, ki je ločen od ovire posvetnih materialnih stvari, ki je osredotočen na mirnost.

12. Možno je, Sunakkhatta, da je lahko nek posameznik osredotočen na področje ničnosti. Ko je posameznik osredotočen na področje ničnosti, ga zanima samo pogovor, ki se tiče tega, in njegovo razmišljanje in razglabljanje je v skladu s tem in se druži s takšno vrsto posameznika in najde zadovoljenost v tem. Toda, ko se odvija pogovor o mirnodušnosti, ne bo poslušal ali prisluhnil ali napel svoj um, da razume. S tako vrsto posameznika se ne druži in ne najde zadovoljenosti v tem.

13. Prav tako, kot se debel kamen, ki se je prepolovil, ne more spet združiti skupaj, tako tudi, Sunakkhatta, ko je posameznik osredotočen na področje ničnosti, se je njegova ovira mirnodušnosti razpolovila. Razumljen bi moral biti kot posameznik, ki je ločen od ovire mirnodušnosti, ki je osredotočen na področje ničnosti.

14. Možno je, Sunakkhatta, da je nek posameznik osredotočen na področje niti zaznave niti nezaznave. Ko je posameznik osredotočen na področje niti zaznave niti nezaznave, ga zanima le pogovor, ki se tiče tega, in njegovo razmišljanje in razglabljanje je v skladu s tem in se druži s takšno vrsto posameznika in najde zadovoljenost v tem. Toda, ko se odvija pogovor o področju ničnosti, ne bo poslušal ali prisluhnil ali napel svoj um, da razume. S tako vrsto posameznika se ne druži in ne najde zadovoljenosti v tem.

15. Predpostavimo, da je posameznik pojedel neko slastno hrano in jo izbruhal. Kaj misliš, Sunakkhatta? Ali bi ta mož imel kakršnokoli željo, da bi spet jedel to hrano?"

“Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker se to hrano ima za ogabno.”

“Tako tudi, Sunakkhatta, ko je posameznik osredotočen na področje niti zaznave niti nezaznave, je bila njegova ovira področja ničnosti zavržena. Razumljen bi moral biti kot posameznik, ki je ločen od ovire področja ničnosti, ki je osredotočen na področje niti zaznave niti nezaznave.

16. Možno je, Sunakkhatta, da je nek posameznik popolno osredotočen na Nibbāno. Ko je posameznik popolno osredotočen na Nibbāno, ga zanima le pogovor, ki se tiče tega in njegovo razmišljanje in razglabljanje je v skladu s tem in se druži s takšno vrsto posameznika in najde zadovoljenost v tem. Toda, ko se odvija pogovor o področju niti zaznave niti nezaznave, ne bo poslušal ali prisluhnil ali napel svoj um, da bi razumel. S tako vrsto posameznika se ne druži in ne najde zadovoljenosti v tem.

17. Prav tako, kot palmino drevo z odrezanim vrhom ni več spet sposobno rasti, tako tudi, Sunakkhatta, ko je posameznik popolno osredotočen na Nibbāno, je njegova ovira področje niti zaznave niti nezaznave bila odrezana – odrezana pri izvoru, narejena kot palmin štor, tako odstranjena, da ni več predmet bodočega nastanka. Razumljen bi moral biti kot posameznik, ki je ločen od ovire področja niti zaznave niti nezaznave, ki je popolno osredotočen na Nibbāno.

(PRISPODOBA S PUŠČICO)

18. Možno je, Sunakkhatta, da nekateri menihi tukaj mislijo: 'Željo je Asket [2] imenoval za puščico; ta je zastrupljena z nevednostjo in strup nevednosti se razširja z željo, poželenjem in zlobo. Puščica želje je bila odstranjena iz mene; strup nevednosti je bila izgnan. Jaz sem ta, ki je popolno osredotočen na Nibbāno.' Ker tako lažno misli o sebi, morda zasleduje stvari, ki so neprimerne za nekoga, ki je popolno osredotočen na Nibbāno. On morda zasleduje prizor neprimernih oblik z očmi, morda zasleduje neprimerne zvoke z ušesi, neprimerne vonjave z nosom, neprimerne okuse z jezikom, neprimerne tipnosti s telesom ali neprimerne pojave z umom. Ko zasleduje prizor neprimernih oblik z očmi ... neprimerne pojave z umom, v njegov um vdre poželenje. Z umom, v katerega je vdrlo poželenje, bi si naprtil smrt ali strašno trpljenje.

19. Predpostavimo, Sunakkhatta, da je bil mož ranjen s puščico, na debelo namazanem s strupom, in so njegovi prijatelji in tovariši, njegovi bližnji in daljni sorodniki, pripeljali zdravnika. Zdravnik bi z nožem zarezal okoli odprte rane, potem bi s sondo poiskal puščico, jo izpulil in odstranil strupenost, sled katere pa bi ostala. Misleč, da ni ostalo za njim nobene strupenosti, bi rekel: 'Dobri mož, puščica je bila izpuljena iz tebe; strup je bila odstranjen, ne da bi ostala njegova sled in ti ne more škoditi. Jej le primerno hrano; ne jej neprimerne hrane, ker se drugače rana lahko zagnoji. Od časa do časa izperi rano in od časa do časa namaži njeno odprtino, da gnoj in kri ne prekrijeta odprtine rane. Ne hodi naokoli v vetru in soncu, ker lahko prah in umazanija okužita odprtino rane. Poskrbi za svojo rano, dobri mož in glej nanjo, da se bo pozdravila.'

20. Mož bi mislil: 'Puščica je bila izpuljena iz mene; strupenost je bila odstranjena, ne da bi ostala njena sled in ni mogoče, da bi mi škodovala.' On bi jedel neprimerno hrano in rana bi se zagnojila. Od časa do časa ne bi izpiral rane, niti ne bi od časa do časa mazal odprtine rane, in gnoj in kri bi prekrila odprtino rane. Hodil bi naokoli v vetru in soncu, in prah in umazanija bi okužila odprtino rane. Za svojo rano ne bi skrbel niti bi gledal, kako se rana celi. Potem, zaradi obojega, ker počenja to kar je neprimerno in ker je ostala sled strupa, bi rana nabreknila in njena nabreklost bi povzročila smrt ali strašno trpljenje.

21. Tako tudi, Sunakkhatta, možno je, da neki menih misli tako: 'Željo je Asket imenoval puščico; strup nevednosti se je razširil z željo, poželenjem in zlobo. Ta puščica želje je bila odstranjena iz mene; strup nevednosti je bila pregnan. Jaz sem popolno osredotočen na Nibbāno.' Ker tako misli o sebi, čeprav to nasprotuje dejstvom, morda

zasleduje stvari, ki so neustrezne za nekoga, ki je popolno osredotočen na Nibbāno ... (kot zgoraj) ... S svojim umom, v katerega je vdrlo poželenje, bi se izpostavil smrti ali strašnemu trpljenju.

22. V disciplini plemenitega, Sunakkhatta, je smrt, ko nekdo opusti vadbo in se vrne k nižjemu življenju; in je strašno trpljenje, ko nekdo napravi nek hud prekršek.

23. Možno je, Sunakkhatta, da neki menih misli tako: Željo je Asket imenoval za puščico; strup nevednosti se je razširil z željo, poželenjem in zlobo. Ta puščica želje je bila odstranjena iz mene; strup nevednosti je bila pregnan. Jaz sem ta, ki je popolno osredotočen na Nibbāno.' Ker je ta, ki je resnično popolno osredotočen na Nibbāno, on ne bi sledil stvarim, ki so neprimerne za nekoga, ki je popolno osredotočen na Nibbāno. On ne bo gledal neprimerne oblike z očmi, ne bi poslušal neprimernih zvokov z ušesi, ne bi vonjal neprimernih vonjav z nosom, okušal neprimernih okusov z jezikom, sledil neprimernim tipnostim s telesom, ali neprimernim pojavom z umom. Ker ne sledi gledanju neprimernih oblik z očmi ... neprimernim pojavom z umom, poželenje ne vdre v njegov um. Ker v njegov um ni vdrlo poželenje, se ne bo izpostavil smrti ali strašnemu trpljenju.

24. Predpostavimo, Sunakkhatta, da je bil mož ranjen s puščico, na debelo namazano s strupom, in so njegovi prijatelji in tovariši, njegovi bližnji in daljni sorodniki, pripeljali zdravnika. Zdravnik bi z nožem zarezal okoli odprte rane, potem bi s sondo poiskal puščico, jo izpulil in odstranil strup, ne da bi ostala njegova sled. Z vednostjo, da ni ostalo za njim nobene strupenosti, bi rekel: 'Dobri mož, puščica je bila izpuljena iz tebe; strup je bila odstranjen, ne da bi ostala njegova sled in ti ne more škoditi. Jej le primerno hrano; ne jej neprimerne hrane, ker se drugače rana lahko zagnoji. Od časa do časa izperi rano in od časa do časa namaži njeno odprtino, tako da gnoj in kri ne prekrijeta odprtine rane. Ne hodi naokoli v vetru in soncu, ker lahko prah in umazanija okužita odprtino rane. Poskrbi za svojo rano, dobri mož in glej nanjo, da se bo pozdravila.'

25. Mož bi mislil: 'Puščica je bila izpuljena iz mene; strup je bila odstranjen, ne da bi ostala njegova sled in ni mogoče, da bi mi škodoval.' On bi jedel samo primerno hrano in rana se ne bi zagnojila. Od časa do časa bi izpiral rano in od časa do časa mazal odprtino rane, in gnoj in kri ne bi prekrila odprtine rane. Okoli ne bi hodil v vetru in soncu, in prah in umazanija ne bi okužila odprtine rane. Skrbel bi za svojo rano in bi gledal, če se rana celi. Zaradi obojega, ker počenja to kar je ustrezno in ker ni ostala škodljiva sled strupenosti, ko je bila strupenost odstranjena, se bi rana pozdravila in ker se bi ozdravila in pokrila s kožo, se ne bi izpostavil smrti ali strašnemu trpljenju.

26. Tako tudi, Sunakkhatta, možno je, da neki menih misli tako: "Željo je Asket imenoval puščico; strup nevednosti se je razširil z željo, poželenjem in zlobo. Ta puščica želje je bila odstranjena iz mene; strup nevednosti je bil pregnan. Popolno sem osredotočen na Nibbāno.' Ker je resnično popolno osredotočen na Nibbāno, ne bi sledil

stvarem, ki so neprimerne za tega, ki je popolno osredotočen na Nibbāno ... (kot zgoraj) ... Ker v njegov um ni vdrlo poželenje, se ne bi izpostavil smrti ali strašnemu trpljenju.

27. Sunakkhatta, to prisposodbo sem podal z namenom, da izrazim pomen. To je pomen: 'Rana' je izraz za šest notranjih področij. 'Strup' je izraz za nevednost. 'Puščica' je izraz za željo. 'Sonda' je izraz za pozornosti. 'Nož' je izraz za plemenito modrost. 'Zdravnik' je izraz za Tathāgato, popolnega, popolno prebujenega.

(ZADRŽANOST V KONTAKTU)

28. Ta menih, Sunakkhatta, prakticira zadržanost šestih področij kontakta. Ko je razumel, da je predpostavka izvor neprijetnosti,[3] ko je brez predpostavke, osvobojen v uničenju predpostavk, ni mogoče, da bi usmeril svoje telo ali prebudil svoj um proti katerikoli predpostavki.

29. Predpostavimo, Sunakkhatta, da je v bronastem kelihu pijača, ki ima lepo barvo, dober vonj in okus, vendar je v pijačo vmešan strup, in pride mož, ki hoče živeti, ne umreti, ki hoče užitek in se upira bolečini.[4] Kaj misliš, Sunakkhatta, bi ta mož pil iz tega keliha pijačo, vedoč: 'Če pijem to, se bom izpostavil smrti ali strašnemu trpljenju?'" – "Ne, častiti gospod." – "Tako tudi, ko menih prakticira zadržanost v šestih področjih kontakta in je razumel, da je predpostavka izvor neprijetnosti, je brez predpostavk, osvobojen z uničenjem predpostavk in ni mogoče, da bi usmeril svoje telo ali prebudil svoj um proti katerikoli predpostavki.

30. Predpostavimo, Sunakkhatta, da je tam smrtno strupena kača, in pride mož, ki hoče živeti, ne umreti, ki hoče užitek in se upira bolečini. Kaj misliš, Sunakkhatta, ali bi ta mož dal tej smrtno strupeni kači svojo roko ali svoj prst, vedoč: 'Če me bo kača pičila, se bom izpostavil smrti ali strašnemu trpljenju?'" – "Ne, častiti gospod." – "Tako tudi, ko menih vadi zadržanost v šestih področjih kontakta in je razumel, da je predpostavka izvor neprijetnosti, je brez predpostavke, osvobojen z uničenjem predpostavk in ni mogoče, da bi usmeril svoje telo ali prebudil svoj um proti katerikoli predpostavki."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Sunakkhatta, sin Ličijev, je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Glej MN 12.

[2] Buddha.

[3] Kot v MN 66.17.

[4] Kot v MN 46.19.

(MN 106) Āneñjasappāya Sutta – Pot v mirnost

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Kuru, kjer je bilo mesto Kurovcev z imenom Kammāsadhama. Tam je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, čutnost je nestalna, prazna, napačna, varljiva; je navidezna, brbljanje norcev. Čutnost tukaj in sedaj in čutnost v prihodnosti, zaznave čutnosti tukaj in sedaj in zaznave čutnosti v prihodnosti – oboje je področje Māre, domena Māre, ugriz Māre, Mārovo lovišče. Zaradi njih nastajajo zla slaba umska stanja, kot so pohlep, zloba in domišljavost, in ta tvorijo oviro plemenitemu učencu v vadbi.

(TRI POTI V MIRNOST)

3. Menihi, plemeniti učenec meni: ‘Čutnost tukaj in sedaj in čutnost v prihodnosti ... tvorijo oviro plemenitemu učencu v vadbi. Kaj če vztrajam z obilnim in vzvišenim umom, s preseganjem sveta in se v umu trdno odločim. Ko to storim, v meni ne bo več zlih slabih umskih stanj, kot so pohlep, zloba in domišljavost, in z opustitvijo tega bo moj um neomejen, neizmerljiv in dobro razvit.’ Ko prakticira na ta način in pogosto vztraja v tem, njegov um pridobi zaupanje v to področje. Ko ima popolno zaupanje, doseže mirnost sedaj ali vanjo vstopi skozi modrost. Ob razpadu telesa, po smrti, je možno, da bo njegova zavest usmerjena tako, da bo kasneje prišla do mirnosti. To, menihi, je razglašeno, da je prva pot, ki vodi v mirnost.

4. Nadalje, menihi, plemeniti učenec meni: ‘[Obstajata] čutnost tukaj in sedaj in čutnost v prihodnosti, zaznave čutnosti tukaj in sedaj in zaznave čutnosti v prihodnosti; kakršnakoli je snov, vsa snov je sestavljena iz štirih velikih elementov in snovi, ki izhajajo iz štirih velikih elementov.’ Ko prakticira na ta način in pogosto vztraja tako, njegov um pridobi zaupanje v to področje. Ko ima popolno zaupanje, doseže mirnost sedaj ali vanjo vstopi skozi modrost. Ob razpadu telesa, po smrti, je možno, da bo njegova zavest usmerjena tako, da bo kasneje prišla do mirnosti. To, menihi, je razglašeno, da je druga pot, ki vodi v mirnost.

5. Nadalje, menihi, plemeniti učenec meni: ‘Čutnost tukaj in sedaj in čutnost v prihodnosti, zaznave čutnosti tukaj in sedaj in zaznave čutnosti v prihodnosti, snov tukaj in sedaj in snov v prihodnosti, zaznave snovi tukaj in sedaj in zaznave snovi v prihodnosti – oboje je enako nestalno. Kar je nestalno ni vredno veselja, ni vredno dobrodošlice, tega ni vredno zadržati.’ Ko prakticira na ta način in pogosto vztraja tako, njegov um pridobi zaupanje v to področje. Ko ima popolno zaupanje, doseže mirnost sedaj ali vanjo vstopi skozi modrost. Ob razpadu telesa, po smrti, je možno, da bo njegova zavest usmerjena tako, da bo kasneje prišla do mirnosti. To, menihi, je razglašeno, da je tretja pot, ki vodi v mirnost.

(TRI POTI V PODROČJE NIČNOSTI)

6. Nadalje, menihi, plemeniti učenec meni: 'Čutnost tukaj in sedaj in čutnost v prihodnosti, zaznave čutnosti tukaj in sedaj in zaznave čutnosti v prihodnosti, snov tukaj in sedaj in snov v prihodnosti, zaznave snovi tukaj in sedaj in zaznave snovi v prihodnosti in zaznave mirnodušnosti – vse so zaznave. Kjer te zaznave prenehajo brez ostanka, to je mirnost, to je vzvišeno, namreč, področje ničnosti.' Ko prakticira na ta način in pogosto vztraja tako, njegov um pridobi zaupanje v to področje. Ko ima popolno zaupanje, doseže ali mirnodušnost sedaj ali se odloči zanjo [na temelju] modrosti. Ob razpadu telesa, po smrti, je možno, da bo njegova zavest usmerjena tako, da bo kasneje prišla v področje ničnosti. To, menihi, je razglašeno, da je prva pot, ki vodi v področje ničnosti.

7. Nadalje, menihi, plemeniti učenec, ko je šel v gozd ali do vznožja drevesa ali v prazno kočico, meni: 'To je prazno stvar ali tega, kar pripada stvari.' in ko pogosto vztraja tako, njegov um pridobi zaupanje v to področje. Ko ima popolno zaupanje, doseže ali področje ničnosti sedaj ali se odloči zanjo [na temelju] modrosti. Ob razpadu telesa, po smrti, je možno, da bo njegova zavest usmerjena tako, da bo kasneje prišla v področje ničnosti. To, menihi, je razglašeno, da je druga pot, ki vodi v področje ničnosti.

8. Nadalje, menihi, plemeniti učenec meni: 'Jaz nisem nič, kar bi pripadlo komurkoli kjerkoli, niti obstaja kakšna stvar, ki pripada meni od kogarkoli kjerkoli.' In ko pogosto vztraja tako, njegov um pridobi zaupanje v to področje. Ko ima popolno zaupanje, doseže ali področje ničnosti sedaj ali se odloči zanjo [na temelju] modrosti. Ob razpadu telesa, po smrti, je možno, da bo njegova zavest usmerjena tako, da bo kasneje prišla v področje ničnosti. To, menihi, je razglašeno, da je tretja pot, ki vodi v področje ničnosti.

(POT V PODROČJE NITI ZAZNAVANJA NITI NEZAZNAVANJA)

9. Nadalje, menihi, plemeniti učenec meni: 'Čutnost tukaj in sedaj in čutnost v prihodnosti, zaznave čutnosti tukaj in sedaj in zaznave čutnosti v prihodnosti, snov tukaj in sedaj in snov v prihodnosti, zaznave tvorb tukaj in sedaj in zaznave tvorb v prihodnosti, zaznave mirnodušnosti in zaznave področja ničnosti – vse so zaznave. Kjer te zaznave prenehajo brez ostanka, je to mirnost, je to vzvišeno, namreč, področje niti zaznavanja niti nezaznavanja.' Ko prakticira na ta način in pogosto vztraja tako, njegov um pridobi zaupanje v to področje. Ko ima popolno zaupanje, doseže ali področje niti zaznavanja niti nezaznavanja sedaj ali se odloči zanj [na temelju] modrosti. Ob razpadu telesa, po smrti, je možno, da bo njegova zavest usmerjena tako, da bo kasneje prišla v področje niti zaznavanja niti nezaznavanja. To, menihi, je razglašeno, da je pot, ki vodi v področje niti zaznavanja niti nezaznavanja."

(DOSEG NIBBĀNE)

10. Ko je bilo to rečeno, je častiti Ānanda rekel Blaženemu: "Častiti gospod, tukaj menih prakticira tako: 'To morda ne bo in to morda ne bo moje; to ne bo in to ne bo moje. Kar

obstaja, kar bo, to opuščam.' Tako on doseže mirnodušnost. Častiti gospod, ali tak menih doseže Nibbāno?"

"En menih, Ānanda, morda lahko doseže Nibbāno, drugi menih morda ne doseže Nibbāne."

"Kaj je vzrok in razlog, častiti gospod, zakaj en menih morda lahko doseže Nibbāno, medtem ko drugi menih morda ne doseže Nibbāne?"

"Ānanda, vzemimo meniha, ki prakticira tako: 'To morda ne bo in to morda ne bo moje; to ne bo in to ne bo moje. Kar obstaja, kar bo, to jaz opuščam.' Na tak način doseže mirnodušnost. V tej mirnodušnosti se radosti, jo pozdravi in se je oprime. Ko tako naredi, postane njegova zavest odvisna od nje in se naveže nanjo. Menih z oprijemanjem, Ānanda, ne doseže Nibbāne."

11. "Toda, častiti gospod, česa se menih oprime?"

"Področje niti zaznavanja niti nezaznavanja, Ānanda."

"Ko se ta menih oprime, častiti gospod, izgleda da se oprime najboljše [stvari] za oprijeti."

"Ko se ta menih oprime, Ānanda, se oprime za najboljšo [stvar] za oprijeti; ker to je najboljša [stvar] za oprijeti, namreč, področje niti zaznavanja niti nezaznavanja."

12. Tako, Ānanda, menih prakticira tako: 'To morda ne bo in to morda ne bo moje; to ne bo in to ne bo moje. Kar obstaja, kar bo, to jaz opuščam.' Tako doseže mirnodušnost. V tej mirnodušnosti se ne radosti, je ne pozdravi in se je ne oprime. Njegova zavest ne postane odvisna od nje in se je ne oprime. Menih, Ānanda, ki je brez odvisnosti, doseže Nibbāno."

(PLEMENITA OSVOBODITEV)

13. "To je čudovito, to je sijajno! Blaženi nam je razložil prečkanje poplave od ene pomoči do druge. Toda, častiti gospod, kaj je plemenita osvoboditev?"

"Ānanda, plemeniti učenec meni tako: 'Čutnost tukaj in sedaj in čutnost v prihodnosti, zaznave čutnosti tukaj in sedaj in zaznave čutnosti v prihodnosti, snov tukaj in sedaj in snov v prihodnosti, zaznave tvorb tukaj in sedaj in zaznave tvorb v prihodnosti, zaznave mirnodušnosti, zaznave področja ničnosti in zaznave področja niti zaznavanja niti nezaznavanja – to je osebnost, kolikor daleč osebnost sega. To je nesmrtnost, namreč, osvoboditev uma brez odvisnosti.'

14. Ānanda, učil sem pot usmerjeno k mirnosti, učil sem pot usmerjeno k področju ničnosti, učil sem pot usmerjeno k področju niti zaznavanja niti nezaznavanja, učil sem prečkanje poplave v odvisnosti od ene ali druge pomoči, učil sem plemenito osvoboditev.

15. Kar naj bo narejeno iz milosti učitelja do svojih učencev, ko išče blaginjo za njih in ima milost za njih, to sem naredil zate, Ānanda. Obstajajo vznožja dreves, prazne kočice. Meditiraj, Ānanda, ne odlašaj, ker drugače boš kasneje obžaloval. To je naš nasvet za tebe.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 107) Gaṇakamoggallāna Sutta - Gaṇaka Moggallānu

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v vzhodnem parku pri Sāvaththīju, v palači Migārove matere. Takrat je brahmin Gaṇaka Moggallāna odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel Blaženemu:

(POSTOPNOST)

2. “Mojster Gotama, v tej palači Migārove matere se lahko vidi postopni trening, postopna praksa in postopen napredek, to je, do zadnje stopnice na stopnišču. Tudi med temi brahmini se lahko vidi postopni trening, postopna praksa in postopen napredek, to je, v študiju. Tudi med lokostrelci se lahko vidi postopni trening ... to je, v lokostrelstvu. In tudi med računovodji^[1] kot smo mi, ki zaslužimo za naše življenje z računanjem, se lahko vidi postopni trening ... to je, v računanju. Ko dobimo pomočnika, mu najprej damo šteti: ena, prvič; dve, drugič; tri, tretjič; štiri, četrtič; pet, petič; šest, šestič; sedem, sedmič; osem, osmič; devet, devetič; deset, desetič; in mu damo šteti tudi do sto. Ali je prav tako možno, mojster Gotama, opisati postopni trening, postopno prakso in postopni napredek v tej Dhammi in disciplini?”

3. “Možno je, brahmin, opisati postopni trening, postopno prakso in postopni napredek v tej Dhammi in disciplini. Brahmin, ko pameten krotilec konj dobi dobrega čistokrvnega žrebca, ga najprej navadi nositi uzdo in ga potem šola naprej,^[2] in ko Tathāgata dobi osebo, ki jo je potrebno ukrotiti, jo najprej disciplinira: ‘Daj, menih, bodi kreposten, zadržan z meniškimi pravilnikom, bodi popoln v obnašanju in bivanju, in vidi strah v najmanjši napaki, vadi z izvajanjem vadbenih predpisov.’

4. Ko je, brahmin, menih kreposten ... in vidi strah v najmanjši napaki, vadi z izvajanjem vadbenih predpisov, potem ga Tathāgata vzgaja naprej: ‘Daj, menih, varuj vrata svojih

čutnih sposobnosti. Pri gledanju oblik z očmi, se ne oprimi njihovih znakov in značilnosti. Če pustiš sposobnosti svojih oči nevarovane, lahko zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva pridejo vate, prakticiraj način njihovega zadržanja, vadi zadržanost sposobnosti oči. Pri poslušanju zvoka z ušesi ... Pri vohanju vonja z nosom ... Pri okušanju okusa z jezikom ... Pri dotikanju nečesa s telesom ... Pri zaznavanju pojava z umom, se ne oprimi njegovih znakov in značilnosti. Ker, če pustiš sposobnost uma nezavarovano, lahko zla slaba stanja pridejo vate, prakticiraj način njihovega zadržanja, varuj sposobnost uma, vadi zadržanost sposobnosti uma.'

5. Ko, brahmin, menih varuje vrata svojih čutnih sposobnosti, ga Tathāgata vzgaja naprej: 'Daj, menih, bodi zmeren v hrani. Ko pametno razmisliš, bi moral vzeti hrano niti zaradi zabave niti za opojnost niti zaradi fizične lepote in privlačnosti, ampak samo za vzdrževanje in nadaljevanje tega telesa, za končanje nelagodja in za podporo svetega življenja, upoštevajoč: "Tako bom končal s starimi občutki, ne da bi nastali novi občutki in bom zdrav in brez hibe in bom živel v udobju."

6. Ko je, brahmin, menih zmeren v hrani, ga Tathāgata vzgaja naprej: 'Daj, menih, bodi predan budnosti. Med dnevom, ko hodiš nazaj in naprej in sediš, čisti svoj um ovirajočih stanj. V prvem delu noči, ko hodiš nazaj in naprej in sediš, čisti svoj um ovirajočih stanj. V sredini noči leži na desno stran v levji položaj z eno nogo, ki prekriva drugo, pozoren in popolnoma zavesten, z ničemer v svojem umu, do časa za bujenje. Ko vstaneš, v tretjem delu noči, ko hodiš nazaj in naprej in sediš, čisti svoj um ovirajočih stanj.'

7. Ko je, brahmin, menih predan budnosti, ga Tathāgata vzgaja naprej: 'Daj, menih, imej pozornosti in zavedanje. Deluj v zavedanju, ko greš naprej in se vračaš; deluj v zavedanju, ko gledaš naprej in gledaš stran; deluj v zavedanju, ko upogibaš in iztegujem svoje ude; deluj v zavedanju, ko nosiš svoje oblačila in nosiš svojo zunanje oblačilo in skledo; deluj v zavedanju, ko ješ, piješ, požiraš hrano in jo okušaš; deluj v zavedanju, ko odvajaš blato in vodo; deluj v zavedanju, ko hodiš, stojiš, sediš, zaspiš, se zbudiš, govoriš in si tiho.'

8. Ko ima, brahmin, menih pozornost in zavedanje, ga Tathāgata vzgaja naprej: 'Daj, menih, zateci se v osamljen kraj: gozd, vznožje drevesa, planino, globel, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na otep slame.'

9. On se zateče v osamljen kraj: gozd ... otep slame. Ko se vrne s poti po hrano, po svojem obroku hrane, sede, prekriža svoje noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Ko opusti pohlep po svetu, biva z umom prostim pohlepa; svoj um prečisti pohlepa. Ko opusti zlobnost in sovraštvo, biva z umom brez zlobnosti, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um prečisti zlobnosti in sovraštva. Ko opusti lenobo in topost, biva brez lenobe in toposti, dojemljiv za svetlobo, pozoren in popolnoma zavesten; svoj um prečisti lenobe in toposti. Ko opusti vznemirjenost in obžalovanje, biva nevznemirjen z umom notranje umirjenim; svoj um prečisti vznemirjenosti in

obžalovanja. Ko opusti dvom, biva onstran dvoma, nezmeden glede dobrih stanj; svoj um prečisti dvoma.

10. Ko je tako opustil pet ovir, nepopolnosti uma, ki slabijo modrost, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

11. To je moje navodilo, brahmin, tem menihom, ki so v višjem šolanju, katerih um še ni dosegel cilja, ki bivajo s prizadevanjem za najvišjo varnost pred vezanostjo. Toda te stvari se nanašajo na oboje, na prijetno bivanje tukaj in sedaj in na pozornost in zavedanje za menihe, ki so arahanti z uničenimi vplivi, ki so živeli sveto življenje, naredili kar je bilo potrebno, odložili breme, dosegli pravi cilj, uničili ovire eksistence in so popolnoma osvobojeni skozi končno vednost."

12. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Ganaka Moggallāna vprašal Blaženega: "Ko je svojim učencem mojster Gotame tako svetoval in poučil, so vsi dosegli Nibbāno, končni cilj, ali tega nekateri niso dosegli?"

"Ko, brahmin, so tako svetovani in poučeni, nekateri moji učenci dosežejo Nibbāno, najvišji cilj, in nekateri je ne dosežejo."

13. "Mojster Gotama, ker Nibbāna obstaja, in pot, ki vodi do Nibbāne obstaja in je mojster Gotama prisoten kot vodič, kaj je vzrok in razlog, ko svojim učencem mojster Gotama tako svetuje in jih poučil, zakaj nekateri od njih dosežejo Nibbāno, najvišji cilj, in nekateri je ne dosežejo?"

14. "Kar se tiče tega, brahmin, te bom v zameno vprašal. Odgovori, če hočeš. Kaj misliš, brahmin? Ali poznaš cesto, ki vodi do Rādžagaha?"

"Da, mojster Gotama, poznam cesto, ki vodi do Rādžagaha."

"Kaj misliš, brahmin? Predpostavimo, da pride mož, ki hoče iti v Rādžagah, se ti približa in reče: 'Častiti gospod, jaz hočem iti v Rādžagah. Pokaži mi pot do Rādžagaha.' Potem mu rečeš: 'Dobri mož, ta cesta vodi v Rādžagah. Sledi ji nekaj časa in boš videl neko vas, pojdi malo naprej in boš videl neko mesto, pojdi malo naprej in boš zagledal Rādžagah z njegovimi lepimi parki, nasadi, travniki in ribniki.' Potem, ko si mu tako svetoval in ga poučil, bi ta izbral napačno cesto in bi šel na zahod. Prišel bi drugi mož, ki hoče v Rādžagah, in se ti približa in reče: 'Častiti gospod, jaz hočem v Rādžagah.' Potem mu

rečeš: 'Dobri mož, ta cesta vodi v Rādžagah. Sledi ji nekaj časa ... in boš zagledal Rādžagah z njegovimi lepimi parki, nasadi, travniki in ribniki.' Potem, ko si mu tako svetoval in ga poučil, bi on prispel varno v Rādžagah. Sedaj, brahmin, ker obstaja Rādžagah in obstaja pot, ki vodi do Rādžagaha in si ti prisoten kot vodič, kaj je vzrok in razlog, zakaj ko možu tako svetuješ in ga poučiš, en mož izbere napačno pot in gre na zahod in en dospe varno v Rādžagah?"

"Kaj lahko jaz napravim glede tega, mojster Gotama? Jaz sem ta, ki pokaže pot."

"Tako tudi, brahmin, Nibbāna obstaja, in pot, ki vodi do Nibbāne obstaja, in jaz sem prisoten kot vodič. Toda, ko sem svojim učencem tako svetoval in jih poučil, nekateri od njih dosežejo Nibbāno, najvišji cilj, in nekateri ga ne dosežejo. Kaj lahko napravim glede tega, brahmin? Tathāgata je ta, ki pokaže pot."

15. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Ganaka Moggallāna rekel Blaženemu:^[3] "Obstajajo ljudje, ki so brez prepričanja in so šli naprej od doma v brezdomstvo ne zaradi prepričanja, ampak ker iščejo preživetje, ki so goljufivi, lažnivi, izdajalski, ošabni, votli, osebno plitvi, robatega jezika, nemoralnega izražanja, z nevarovanimi svojimi čutnimi sposobnostmi, nezmerni v jedi, niso predan budnosti, se ne zanimajo za asketstvo, niso spoštljivi do vadbe, so potratni, nemarni, vodijo v nazadovanje, so brezbrizni do samote, leni, niso odločni, so nepozorni, se popolno ne zavedajo, so nezbrani, z blodečim umom, brez modrosti, blebetavi. Mojster Gotama ne biva skupaj s temi.

"Toda, obstajajo pripadniki naroda, ki so šli naprej od doma v brezdomstvo zaradi prepričanja, ki niso goljufivi, lažnivi, izdajalski, ošabni, votli, osebno plitvi, robatega jezika in nemoralnega izražanja; ki varujejo svoje čutne sposobnosti, so zmerni v jedi, predani budnosti, se zanimajo za asketstvo, zelo spoštujejo vadbo, niso potratni ali nemarni, ki se želijo izogniti nazadovanju, so voditelji v samoto, odločni, neomajni, osnovani v pozornosti, se popolnoma zavedajo, so zbrani, s poenotenim umom, imajo modrost, niso blebetavi. Mojster Gotama biva skupaj s temi.

16. Kot je korenina črne perunike ocenjena kot najboljša osnova za parfume in rdeča sandalovina ocenjena kot najboljša osnova od lesnih parfumov in jasmin ocenjen kot najboljša osnova od cvetličnih parfumov, je tako tudi nasvet mojstra Gotame najvišji med sedanjimi učenji.

17. "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj se me mojster Gotama zapomni kot laičnega privrženca, ki je šel k njemu po zatočišče do konca življenja."

Opombe

[1] Gaṇaka – njegovo ime pomeni “računovodja Moggallāna.”

[2] Glej MN 65.33.

[3] Sledi kot v MN 5.32.

(MN 108) Gopakamoggallāna Sutta - Gopaka Moggallāna

1. Tako sem slišal. Ne dolgo potem, ko je Blaženi dosegel končno Nibbāno[1], je častiti Ānanda živel v bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice,
 2. Takrat je kralj Adžātasattu Vedehiputta iz Magadhe, ker je bil nezaupljiv glede kralja Padždžota, utrdil Rādžagah.[2]
 3. Ko je bilo jutro, se je častiti Ānanda oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Rādžagah po miloščino. Potem je častiti Ānanda pomislil: “Saj je vendar prezgodaj, da bi šel po miloščino v Rādžagah. Kaj če grem do brahmına Gopaka Moggallāna, tja kjer dela.”
 4. Tako je častiti Ānanda odšel do brahmına Gopaka Moggallāna, tja kjer je delal. Brahmin Gopaka Moggallāna je videl častitega Ānanda prihajati v daljavi in mu je rekel: “Naj mojster Ānanda pride! Pozdrav mojstru Ānandi! Dolgo je odkar je mojster Ānanda našel priložnost, da pride sem. Naj mojster Ānanda sede; sedež je pripravljen.” Častiti Ānanda je sedel na pripravljen sedež. Brahmin Gopaka Moggallāna je zavzel nižji sedež, sedel na stran in vprašal častitega Ānando:
 5. “Mojster Ānanda, ali je tu vsaj en sam menih, ki ima prav vse te kvalitete, ki jih je imel mojster Gotama, popoln in popolno prebujen?”
- “Ni niti enega samega meniha, brahmın, ki ima prav vse te kvalitete, ki jih je imel Blaženi, popoln in popolno prebujen. Ker Blaženi je bil tvorec nenastale poti, ustvarjalec neustvarjene poti, razglaševalec nerazglašene poti; on je bil poznavalec poti, najditelj poti, ta, ki je izkušen v poti. Njegovi učenci sedaj bivajo v sledenju te poti in jo nato obvladajo.”

6. Toda ta razprava med častitim Ānando in brahminom Gopaka Moggallāno je bila prekinjena; brahmin Vassakāra, minister Magadhe[3] je, ko je nadzoroval delo pri Rādžagahu, odšel do častitega Ānande na delovnem mestu brahmīna Gopaka Moggallāna. Izmenjal je pozdrave s častitim Ānando in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in vprašal častitega Ānando: “Zaradi kakšne razprave sedite skupaj tukaj in sedaj, mojster Ānanda? In kakšna je bila vaša razprava, ki je bila prekinjena?”

“Brahmin, brahmin Gopaka Moggallāna me je vprašal: ‘Mojster Ānanda, ali je tu vsaj en menih, ki ima prav vse te kvalitete, ki jih je imel mojster Gotama, popoln in popolno prebujen?’ Jaz sem odgovoril brahminu Gopaka Moggallānu: ‘Ni niti enega samega meniha, brahmin, ki ima prav vse te kvalitete, ki jih je imel Blaženi, popoln in popolno prebujen. Ker Blaženi je bil tvorec nenastale poti ... Njegovi učenci sedaj bivajo v sledenju te poti in jo nato obvladajo.’ To je bila naša razprava, ki je bila prekinjena, ko ste prišli.”

(ZATOČIŠČE)

7. “Ali je tu, mojster Ānanda, vsaj en sam menih, ki ga je določil mojster Gotama: ‘On bo vaše zatočišče, ko bom odšel,’ in h kateremu sedaj greste v zatočišče?”

“Ni enega samega meniha, brahmin, ki ga je določil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen: ‘On bo vaše zatočišče, ko bom odšel,’ in h komu sedaj gremo v zatočišče.”

8. “Toda, ali je tu, mojster Ānanda, vsaj en sam menih, ki ga je izbrala skupnost menihov in so ga določili številni starejši menihi: ‘On bo naše zatočišče, potem ko je Blaženi odšel,’ in h kateremu sedaj greste v zatočišče?”

“Ni niti enega samega meniha, brahmin, ki ga je izbrala skupnost menihov in so ga določili številni starejši menihi: ‘On bo naše zatočišče, potem ko je Blaženi odšel’ in h kateremu sedaj gremo v zatočišče.”

9. “Toda, če nimate nobenega zatočišča, mojster Ānanda, kaj je vzrok za vašo slogo?”

“Mi nismo brez zatočišča, brahmin. Mi imamo zatočišče; mi imamo Dhammo za naše zatočišče.”

10. “Toda, ko si bil vprašan: ‘Je tukaj, mojster Ānanda, vsaj en menih, ki ga je določil mojster Gotama: ‘On bo vaše zatočišče, ko bom odšel,’ in h kateremu greste sedaj v zatočišče?’ si odgovoril: ‘Tu ni niti enega takega meniha ... h kateremu gremo sedaj v zatočišče.’ Ko si bil vprašan: ‘Je tukaj, mojster Ānanda, vsaj en sam menih, ki ga je izbrala skupnost menihov in so ga določili številni starejši menihi: ‘On bo naše zatočišče, potem, ko bo Blaženi odšel,’ in h kateremu gremo sedaj v zatočišče?’ si odgovoril: ‘Tukaj ni niti enega samega takšnega meniha ... h kateremu gremo sedaj v zatočišče.’ Ko si bil vprašan: ‘Toda, če nimate nobenega zatočišča, mojster Ānanda, kaj je vzrok za

vašo slogo?’ si odgovoril: ‘Mi nismo brez zatočišča, brahmin. Mi imamo zatočišče; mi imamo Dhammo za naše zatočišče.’ Kako se naj gleda na pomen teh izjav, mojster Ānanda?”

“Brahmin, Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen, je predpisal potek vadbe za menihe in je določil meniški zakonik. Na dan Uposathe se mnogi od nas, ki živimo v odvisnosti od enega vaškega okoliša, zberemo skupaj v soglasju in ko se srečamo, prosimo tega, ki zna meniški zakonik, da ga recitira. Če se menih spomni prestopka ali prekrška, ko se recitira meniški zakonik ga usmerimo, da ravna v skladu z Dhammo, kot smo bili poučeni. Ne pripravi nas nek uglednež, da ustrezno delujemo; Dhamma je tista, ki nas pripravi, da ustrezno delujemo.”

11. “Je tukaj, mojster Ānanda, vsaj en sam menih, ki ga sedaj častite, spoštujete, cenite in občudujete in v odvisnosti katerega živite, ga častite in spoštujete?”

“Obstaja en menih, brahmin, katerega častimo, spoštujemo, cenimo in občudujemo, in v odvisnosti katerega živimo, ga častimo in spoštujemo.”

12. “Toda ko ste vprašani: ‘Ali je tukaj, mojster Ānanda, vsaj en menih, ki ga je določil mojster Gotama ... ?’ ste odgovorili ‘Tukaj ni niti enega takega meniha ... ’ Ko ste bili vprašani: ‘Ali je tu, mojster Ānanda, vsaj en sam menih, ki ga je izbrala ... ?’ ste odgovorili: ‘Tukaj ni niti enega takega meniha ... ’ Ko ste bili vprašani ‘Je tukaj, mojster Ānanda, vsaj en sam menih ki ga častite spoštujete, cenite in občudujete in v odvisnosti katerega živite, ga častite in spoštujete?’ ste odgovorili: ‘Obstaja takšen menih, katerega sedaj častimo ... in v odvisnosti katerega živimo, ga častimo in spoštujemo.’ Kako se naj gleda na pomen teh izjav, mojster Ānanda?”

(DESET KVALITET)

13. “Obstaja, brahmin, deset kvalitet, ki spodbujajo zaupanje, ki jih je razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Ko se te kvalitete najdejo v komerkoli med nami, ga častimo, spoštujemo, cenimo in občudujemo, in v odvisnosti katerega živimo, ga častimo in spoštujemo. Katerih deset?”

14. (1) Tako, brahmin, menih je kreposten, biva zadržan z zadržanostjo meniškega zakonika, je popoln v obnašanju in bivanju, in vidi strah v najmanjših napakah, on vadi sebe z izvajanjem vadbenih pravil.

15. (2) Veliko se je naučil, si zapomnil kar se je naučil in utrdil kar se je naučil. Takšna učenja so dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in potrjujejo sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno – takšnih učenj kot so ta, se je veliko učil, si jih zapomnil, izmojstril besedno, raziskal z umom in jih razumel s pogledom.

16. (3) Je zadovoljen s svojimi oblačili, miloščino, počivališčem in medicinskimi potrebščinami.

17. (4) On doseže, če hoče, brez težav ali napora štiri džhāne, ki tvorijo višji um in zagotavljajo prijetno bivanje tukaj in sedaj.

18. (5) On ima različne vrste neobičajnih moči: iz enega se razmnoži v več njih; iz več njih postane eden; se pojavi in izgine; gre neovirano skozi steno, skozi ograjo, skozi goro, kakor tudi skozi prostor; se potopi in izide iz zemlje, kot da bi bila to voda; hodi po vodi ne da bi se potopil, kot da bi bila to zemlja; sedeč s prekrižanimi nogami potuje v prostoru kot ptica; s svojimi rokami se dotakne in poboža luno in sonce, ki sta tako močna in mogočna; obvlada svoje telo celo tako daleč, kot je svet Brahme.

19. (6) Z elementom ušesa prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, sliši obe vrsti zvokov, nebeške in človeške, te, ki so daleč in te, ki so blizu.

20. (7) On razume um drugih bitij, drugih oseb, ko jih objame s svojim lastnim umom. On razume um prizadet s poželenjem kot prizadetega s poželenjem in um neprizadet s poželenjem kot um neprizadet s poželenjem; on razume um prizadet s sovraštvom kot prizadetega s sovraštvom in um neprizadet s sovraštvom kot neprizadetega s sovraštvom; on razume um prizadet z zablodo kot prizadetega z zablodo in um neprizadet z zablodo kot neprizadetega z zablodo; on razume zgoščen um kot zgoščen in raztresen um kot raztresen um; on razume vzvišen um kot vzvišen in nevzvišen um kot nevzvišen; on razume prekosljiv um kot prekosljiv in neprekosljiv um kot neprekosljiv; on razume zbran um kot zbran in nezbran um kot nezbran; on razume osvobojen um kot osvobojen in neosvobojen um kot neosvobojen.

21. (8) Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem bil ponovno rojen drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno rodil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

22. (9) Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji.

23. (10) S svojim lastnim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki sta brez vplivov z uničenjem vplivov.

To, brahmin, je deset kvalitet, ki spodbujajo zaupanje, ki jih je razložil Blaženi, ki zna in vidi, je popoln in popolno prebujen. Ko se te kvalitete najdejo v katerem od nas, ga

častimo, spoštujemo, cenimo in občudujemo, in v odvisnosti katerega živimo, ga častimo in spoštujemo.”

24. Ko je bilo to rečeno, je brahmin Vassakāra, minister Magadhe, rekel generalu Upanandi: “Kaj misliš, general? Ko ti ugledneži častijo tega, ki naj bi ga častili, spoštujejo tega, ki naj bi ga spoštovali, cenijo tega, ki naj bi ga cenili in občudujejo tega, ki naj bi ga občudovali, gotovo častijo tega, ki bi ga naj častili ... in občudovali tega, ki bi ga naj občudovali. Ker če ti ugledneži niso častili, spoštovali, cenili in občudovali takšne osebe, potem koga oni častijo, spoštujejo, cenijo in občudujejo in v odvisnosti katerega živijo, ga častijo in spoštujejo?”

25. Potem je brahmin Vassakāra, minister Magadhe, rekel častitemu Ānandi: “Kje živi sedaj mojster Ānanda?”

“Živim v Bambusovem gaju, brahmin.”

“Upam, mojster Ānanda, da je Bambusov gaj prijeten, tih in brez motečih zvokov, z atmosfero samote, oddaljen od ljudi, ugoden za umik.”

“Resnično, brahmin, Bambusov gaj je prijeten ... ugoden za umik je zaradi takšnih varuhov, kot si ti.”

“Resnično, mojster Ānanda, da je Bambusov gaj prijeten ... ugoden za umik je zaradi uglednežev, ki so meditatorji in gojijo meditacijo. Ugledneži so meditatorji in gojijo meditacijo. Nekoč, mojster Ānanda, je mojster Gotama živel v Vesāliju, v dvorani s koničasto streho v velikem gozdu. Šel sem tja, se približal mojstru Gotami in ta je na mnogo načinov podal govor o meditaciji. Mojster Gotama je bil meditator in je gojil meditacijo in je hvalil vsako vrsto meditacije.”

(VRSTE MEDITACIJE)

26. “Blaženi, brahmin, ni hvalil vsake vrste meditacije, niti ni grajal vsake vrste meditacije. Katere vrste meditacije Blaženi ni hvalil? Brahmin, nekdo biva s svojim umom obsedenim od čutnosti je žrtev čutnosti, in ne razume kot v resnici je pobeg od nastale čutnosti. Ko da zavetje čutnosti v sebi, meditira, slabo meditira, premalo meditira in napačno meditira. On biva s svojim umom obsedenim z zlobo je žrtev zlobe ... s svojim umom obsedenim z lenobo in topostjo je žrtev lenobe in toposti ... s svojim umom obsedenim z vznemirjenostjo in kesanjem je žrtev vznemirjenosti in kesanja ... s svojim umom obsedenim z dvomom je žrtev dvoma in ne razume kot v resnici je pobeg od nastalega dvoma. Ko da zavetje dvomu v sebi, meditira, slabo meditira, premalo meditira in napačno meditira. Blaženi ni hvalil takšne vrste meditacije.

27. In katero vrsto meditacije je Blaženi hvalil? Brahmin, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... Z umiritvijo misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v

tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni ... Blaženi je hvalil tako vrsto meditacije.”

28. “Zdi se, mojster Ānanda, da je mojster Gotama grajal takšno vrsto meditacije, ki mora biti grajana in je hvalil tisto vrsto meditacije, ki se naj jo hvali. In sedaj, mojster Ānanda, mi gremo. Zaposleni smo in moramo veliko postoriti.”

“Sedaj je čas, brahmin, napravi, kar misliš, da je primerno.”

Potem, brahmin Vassakāra, se je minister Magadhe, navdušen in vesel besed častitega Ānande dvignil iz svojega sedeža in odšel.

29. Kmalu zatem, ko je odšel je brahmin Gopaka Moggallāna rekel častitemu Ānandi: »Mojster Ānanda še ni odgovoril, kar smo ga vprašali.”

“Ali ti nismo rekli, brahmin: ‘Ne obstaja niti en sam menih, brahmin, ki ima prav vse te kvalitete, ki jih je imel Blaženi, popoln in popolno prebujen. Ker Blaženi je bil tvorec nenastale poti, ustvarjalec neustvarjene poti, razglaševalec nerazglašene poti; on je bil poznavalec poti, najditelj poti, ta, ki je izkušen v poti. Toda njegovi učenci sedaj bivajo v sledenju te poti in jo nato obvladajo?’”

Opombe

[1] MA pravi, da je po tem, ko so bile Buddhove relikvije razdeljene, častiti Ānanda prišel v Rādžagah zaradi recitacije Dhamme (prvi Veliki koncil).

[2] Kralj Padždžota je bil prijatelj kralja Bimbisāra iz Magadhe, katerega je ubil njegov sin Adžātasattu. V skladu z MA je Adžātasattu mislil, da kralj Padždžota morda išče maščevanje za umor svojega prijatelja.

[3] Glej DN 16.1.2–5/iii.72–76.

(MN 109) Mahāpunnaṃa Sutta – Dolgo učenje v noči na polno luno

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v vzhodnem parku pri Sāvattihīju, v palači Migārove matere.

2. Takrat, na dan Uposathe petnajstega,^[1] ko je bila polna luna, je Blaženi sedel na odprtem, obkrožen s skupino menihov.

3. Neki menih se je dvignil iz svojega sedeža, si uredil zgornje oblačilo na eno rame in razprostrl svoje roke v spoštljiv pozdrav proti Blaženemu in mu rekel: "Častiti gospod, vprašal bi Blaženega glede določenega pomena, če bi me Blaženi uslišal in odgovoril na moje vprašanje." – "Sedi na svoj sedež, menih, in vprašaj, kar želiš." Menih je sedel na svoj sedež in rekel Blaženemu:

(PET AGREGATOV)

4. "Ali ni to, častiti gospod, pet agregatov na katere vpliva predpostavka^[2], ki so vplivani s predpostavko; to je, agregat snovi s predpostavko, agregat občutka s predpostavko, agregat zaznave s predpostavko, agregat tvorbe s predpostavko in agregat zavesti s predpostavko?"

"To, menihi, je pet agregatov s predpostavko; to je, agregat snovi s predpostavko ... in agregat zavesti s predpostavko."

Rekoč, "Dobro, častiti gospod," se je menih navdušil in razveselil besed Blaženega. Potem mu je postavil naslednje vprašanje:

5. Toda, častiti gospod, v čem je teh pet agregatov s predpostavko zasidrano?"

"Teh pet agregatov s predpostavko je zasidranih v želji, menih."

6. "Častiti gospod, je predpostavka isto, kot je teh pet agregatov s predpostavko, ali je predpostavka nekaj ločenega od petih agregatov s predpostavko?"^[3]

"Menih, predpostavka ni niti isto kot je teh pet agregatov s predpostavko niti je nekaj ločenega od petih agregatov s predpostavko. Želja in poželenje z ozirom na pet agregatov s predpostavko, to je tukaj predpostavka."

7. "Toda, častiti gospod, ali je lahko različnost v želji in poželenju z ozirom na teh pet agregatov, ki so s predpostavko?"

"To je lahko, menih," je rekel Blaženi. "Tako, menih, nekdo razmišlja: 'Naj bo moja snov takšna v prihodnosti; naj bo moj občutek takšen v prihodnosti; naj bo moje zaznavanje takšno v prihodnosti; naj bodo moje tvorbe takšne v prihodnosti; naj bo moja zavest

takšna v prihodnosti.' Tu je različnost v želji in poželenju z ozirom na teh pet agregatov s predpostavko."

8. "Toda, častiti gospod, na kakšen način se izraz 'agregati' uporabi za agregate?"

"Menih, vsaka vrsta snovi, bodisi v preteklosti ali sedanosti, notranje ali zunanje, groba ali fina, manjvredna ali večvredna, daleč ali blizu – to je agregat snovi. Vsaka vrsta občutka, bodisi ... daleč ali blizu – to je agregat občutka. Vsaka vrsta zaznave, bodisi ... daleč ali blizu – to je agregat zaznave. Vsaka vrsta tvorb, bodisi ... daleč ali blizu – to je agregat tvorb. Vsaka vrsta zavesti, bodisi ... daleč ali blizu – to je agregat zavesti. Na ta način, menih, se izraz 'agregat' uporabi na agregate."

9. "Kaj je vzrok in pogoj, častiti gospod, za manifestacijo agregata snovi? Kaj je vzrok in pogoj za manifestacijo agregata občutka ... agregata zaznave ... agregata tvorb ... agregata zavesti?"

"Štirje veliki elementi, menih, so vzrok in pogoj za manifestacijo agregata snovi. Kontakt je vzrok in pogoj za manifestacijo agregata občutka. Kontakt je vzrok in pogoj za manifestacijo agregata zaznave. Kontakt je vzrok in pogoj za manifestacijo agregata tvorb. Mentalnost–snovnost je vzrok in pogoj za manifestacijo agregata zavesti."

(POGLED OSEBNOSTI)

10. Častiti gospod, kako nastane pogled osebnosti?"[4]

"Menih, nepoučen navaden posameznik, ki nima spoštovanja do plemenitih in je nevešč in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki nima spoštovanja do pravih ljudi in je nevešč in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ima snov kot sestvo ali kot da ima sestvo v oblasti snov ali kot da je snov v sestvu ali kot da je sestvo v snovi. On ima občutek kot da je sestvo ... zaznavo kot da je sestvo ... tvorbe kot da so sestvo ... zavest kot da je sestvo ali kot da ima sestvo v oblasti zavest ali kot da je zavest v sestvu ali sestvo kot da je v zavesti. Tako nastane pogled osebnosti."

11. "Toda, častiti gospod, kako pogled osebnosti ne nastane?"

"Menih, dobro poučeni plemeniti učenec, ki spoštuje plemenite in je usposobljen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki spoštuje prave ljudi in je usposobljen in discipliniran v njihovi Dhammi, nima snovi kot da je sestvo ali kot da ima sestvo v oblasti snov ali kot da je snov v sestvu ali kot da je sestvo v snovi. On nima občutka kot da je sestvo ... zaznave kot da je sestvo ... tvorb kot da so sestvo ... zavesti kot da je sestvo ali kot da ima sestvo v oblasti zavest ali kot da je zavest v sestvu ali kot da je sestvo v zavesti. Tako pogled osebnosti ne nastane."

12. "Kaj, častiti gospod, je zadovoljitev, kaj je nevarnost in kaj je pobeg v primeru snovi? Kaj je zadovoljitev, kaj je nevarnost in kaj je pobeg v primeru občutka ... v primeru zaznave ... v primeru tvorb ... v primeru zavesti?"

“Prijetnost in veselje, menih, ki nastaneta v odvisnosti od snovi – to je zadovoljitev v primeru snovi. Snov je nestalna, je neprijetnost in predmet sprememb – to je nevarnost v primeru snovi. Odstranitev želje in poželenja, opustitev želje in poželenja po snovi – to je pobeg v primeru snovi.

Prijetnost in veselje, ki nastaneta v odvisnosti od občutka ... v odvisnosti od zaznave ... v odvisnosti od tvorb ... v odvisnosti od zavesti – to je nevarnost v primeru zavesti. Zavest je nestalna, je neprijetnost in predmet sprememb – to je nevarnost v primeru zavesti. Odstranitev želje in poželenja, opustitev želje in poželenja po zavesti – to je pobeg v primeru zavesti.”

13. “Častiti gospod, kako veš, kako vidiš, da z ozirom na to telo z njegovo zavestjo in vsemi zunanjimi znaki, ni proizvajanja sestva, proizvajanja mojega in podpornih nagnjenj za predpostavke?”

“Menih, vsako vrsto snovi, vse, bodisi preteklo ali sedanjo, notranjo ali zunanjo, grobo ali fino, manjvredno ali večvredno, daleč ali blizu – vso snov vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ Vsako vrsto občutka, karkoli ... Vsako vrsto zaznave, karkoli ... Vsako vrsto tvorb, karkoli ... Vsako vrsto zavesti, karkoli ... vidiš s primernim razumevanjem vso zavest kot dejansko je: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ Ko veš in vidiš to z ozirom na to telo s svojo zavestjo in vsemi zunanjimi znamenji, tam ni proizvajanja sestva, proizvajanja mojega ali podpornih nagnjenj za predpostavke.”

14. Potem je v umu nekega meniha nastala ta misel: “Tako, izgleda, da snov ni sestvo, občutek ni sestvo, zaznava ni sestvo, tvorbe niso sestvo, zavest ni sestvo. Na katero sestvo, potem, bodo vplivala dejanja narejena z nesebstvom?”

Blaženi je, poznavajoč njegov um in misel v umu tega meniha, tako nagovoril menihe: “Možno je, menihi, da neki zapeljani mož tukaj, otopel in neveden, s svojim umom ki ga obvladuje želja lahko misli, da on lahko prekaša učiteljev predpis: ‘Tako, izgleda, da snov ni sestvo ... zavest ni sestvo. Na katero sestvo, potem, bodo vplivala dejanja narejena z nesebstvom?’ Sedaj, menihi, vas sem vadih skozi spraševanje v različnih priložnostih z ozirom na različne stvari.

15. Menihi, kaj mislite? Je snov stalna ali nestalna?” – “Nestalna, častiti gospod.” – Je to, kar je nestalno neprijetno ali prijetno?” – “Neprijetno, častiti gospod.” – “Je to, kar je nestalno, neprijetno in predmet sprememb, primerno, da se jemlje tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo?’” – “Ne, častiti gospod.”

“Menihi, kaj mislite: Je občutek ... zaznava ... tvorbe ... zavest stalna ali nestalna?” – “Nestalna, častiti gospod.” – “Je to, kar je nestalno neprijetno ali prijetno?” – “Neprijetno, častiti gospod.” – “Je to, kar je nestalno, neprijetno in predmet sprememb, primerno, da se jemlje tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo?’” – “Ne, častiti gospod.”

16. "Torej, menihi, vsako vrsto snovi, vso, bodisi preteklo ali sedanjo, notranjo ali zunanjo, grobo ali fino, manjvredno ali večvredno, daleč ali blizu – vso snov vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.' Vsako vrsto občutka, vse ... Vsako vrsto zaznave, vse ... Vsako vrsto tvorb, vse ... Vsako vrsto zavesti, vse ... vso zavest vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.'

17. Ko tako vidi, dobro poučeni plemeniti učenec postane razočaran s snovjo, razočaran z občutkom, razočaran z zaznavo, razočaran s tvorbami, razočaran z zavestjo.

18. Ko je razočaran, postane brezstrasten. Skozi razstrastenje [njegovega uma] je osvobojen. Ko je osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega. Sedaj, ko je bilo govorjeno to učenje skozi um brez predpostavke, je šestdeset menihov bilo osvobojenih vplivov.

Opombe

[1] Petnajsti dan štirinajstdnevja.

[2] Predpostavka (*upādāna* – dobesedno gorivo oz. nekaj, kar omogoča delovanje nekega procesa). V tej zvezi se na osnovni predmet želje z našo čutnostjo in napačnimi pogledi prilepi oz. naveže še naša ideja (dejansko naša predpostavka oz. dodanost) o tem predmetu. Tako si privzamemo idejo o nečem, kar pa v resnici lahko zaradi naše predpostavke odstopa od dejanskega stanja in je zato to popačeno oz. iluzija. *Upādāna* je tudi deveti člen v verigi odvisnosti nastajanja. Več v SN 12.2.

[3] Kot v MN 44.6.

[4] Kot v MN 44.7–8.

(MN 110) Cūḷapuṇṇama Sutta - Kratko učenje v noči na polno luno

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v vzhodnem parku pri Sāvattḥīju, v palači Migārove matere.

2. Takrat, na dan Uposathe petnajstega ko je bila polna luna, je Blaženi sedel na odprtem, obkrožen s skupino menihov. Ko je nadziral tiho skupino menihov, jo je nagovoril:

(SLAB ČLOVEK)

3. “Menihi, ali bi slab človek prepoznal slabega človeka: ‘Ta posameznik je slab človek?’” – “Ne, častiti gospod.” – “Dobro, menihi. Nemogoče je, to ne more biti, da bi slab človek prepoznal slabega človeka: ‘Ta posameznik je slab človek.’ Toda, ali bi slab človek prepoznal dobrega človeka: ‘Ta posameznik je dober človek?’” – “Ne, častiti gospod.” – “Dobro, menihi. Nemogoče je, to ne more biti, da bi slab človek prepoznal dobrega človeka: ‘Ta posameznik je dober človek.’”

4. Menihi, slab človek ima slabe kvalitete; druží se kot slab človek, ima namene slabega človeka, svetuje kot slab človek, govori kot slab človek, deluje kot slab človek, ima poglede kot slab človek in daje darila kot slab človek.

5. In kako slab človek poseduje slabe kvalitete? Slab človek nima zaupanja, nima sramu, nima strahu pred napačnim delovanjem; on je neuk, len, pozabljiv in ni moder. Tako poseduje slab človek slabe kvalitete.

6. In kako se slab človek druží kot slab človek? Slab človek ima za prijatelje in tovariše askete in brahmine, ki nimajo prepričanja, nimajo sramu, nimajo strahu pred napačnim delovanjem; ki so neuki, leni, pozabljivi in nespametni. Tako se slab človek druží kot slab človek.

7. In kako ima slab človek hotenje kot slab človek? Slab človek ima hotenje po svojem lastnem trpljenju, po trpljenju drugih in po trpljenju obeh. Tako ima slab človek hotenje kot slab človek.

8. “In kako slab človek svetuje kot slab človek? Slab človek svetuje tako, da sam trpi, da trpijo drugi in trpijo oboji. Tako slab človek svetuje kot slab človek.”

9. In kako slab človek govori kot slab človek? Slab človek govori lažnivo, zlonamerno, osorno, prazno. Tako slab človek govori kot slab človek.

10. In kako slab človek deluje kot slab človek? Slab človek ubija živa bitja, jemlje kar mu ni dano, se slabo obnaša glede čutnosti. Tako slab človek deluje kot slab človek.

11. In kako ima slab človek poglede kot slab človek? Slab človek ima takšen pogled: 'Ničesar ni danega, ničesar darovanega, ničesar žrtvovanega; ni sadu ali rezultata dobih in slabih dejanj; ni tega sveta, ne drugega sveta; ne matere, ne očeta; ni bitij, ki so ponovno spontano rojena; ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.' Tako ima slab človek poglede kot slab človek.

12. In kako slab človek podari darila kot slab človek? Slab človek podari darilo nemarno, ga ne da s svojimi lastnimi rokami, ga podari ne da bi pokazal spoštovanje, podari to, kar je za odvreči, podari z namenom, da nič ne bo iz tega. Tako slab človek podari darila, kot slab človek.

13. Ta slab človek – ki ima slabe kvalitete, ki se ga ima za slabega človeka, ima hotenje kot slab človek, svetuje kot slab človek, govori kot slab človek, deluje kot slab človek, ima poglede kot slab človek in daje darila kot slab človek – se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v destinaciji slabega človeka. In kaj je destinacija slabega človeka? To je pekel ali živalski svet.

(DOBER ČLOVEK)

14. Menihi, ali bi dober človek prepoznal dobrega človeka: 'Ta posameznik je dober človek?' – "Da, častiti gospod." – "Dobro, menihi. Možno je, da bi dober človek prepoznal dobrega človeka: 'Ta posameznik je dober človek.' Toda, ali bi dober človek prepoznal slabega človeka: 'Ta posameznik je slab človek?' – "Da, častiti gospod." – "Dobro, menihi. Možno je, da bi dober človek prepoznal slabega človeka: 'Ta posameznik je slab človek.'

15. Menihi, dober človek ima dobre kvalitete; se ima za dobrega človek, ima hotenje kot dober človek, svetuje kot dober človek, govori kot dober človek, deluje kot dober človek, ima poglede kot dober človek in daje darila kot dober človek.

16. In kako ima dober človek dobre kvalitete? Dober človek ima zaupanje, sram in strah pred napačnim ravnanjem; on je učen, odločen, pozoren in moder. Tako ima dober človek dobre kvalitete.

17. In kako se dober človeka družijo kot dober človek? Dober človek ima za prijatelje in tovariše askete in brahmine, ki imajo zaupanje, sram in strah pred napačnim delovanjem; ki so učeni, odločni, pozorni in modri. Tako se dober človek družijo kot dober človek.

18. In kako ima dober človek hotenje kot dober človek? Dober človek nima hotenja po svojem lastnem trpljenju, po trpljenju drugih, ali po trpljenju obeh. Tako ima dober človek hotenje kot dober človek.

19. In kako dober človek svetuje kot dober človek? Dober človek ne svetuje tako, da sam trpi, da trpijo drugi, ali da trpijo oboji. Tako dober človek svetuje kot dober človek.

20. In kako dober človek govori kot dober človek? Dober človek se vzdrži lažnivega govorjenja, zlonamernega govorjenja, osornosti in klepetanja. Tako dober človek govori kot dober človek.

21. In kako dober človek deluje kot dober človek? Dober človek se vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja tega, kar ni dano in napačnega obnašanja glede čutnosti. Tako dober človek deluje kot dober človek.

22. In kako ima dober človek poglede kot dober človek? Dober človek ima takšen pogled: 'Tu je kar je dano in kar je podarjeno in kar je žrtvovano; tu je sad in rezultat dobrih in slabih dejanj; obstaja ta svet in drugi svet; obstajata mati in oče; obstajajo bitja, ki so spontano ponovno rojena; obstajajo dobri in krepostni asketi in brahmini v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.' Tako ima dober človek poglede kot dober človek.

23. In kako dober človek podari darila kot dober človek? Dober človek podari darilo skrbno, ga podari s svojimi rokami, ga podari z izkazovanjem spoštovanja, podari dragoceno darilo, ga podari z namenom, da bo nekaj nastalo iz tega. Tako dober človek podari darila kot dober človek.

24. Ta dober človek – ki ima dobre kvalitete, ki se druži kot dobri človek, ima hotenje kot dobri človek, svetuje kot dober človek, govori kot dober človek, deluje kot dober človek, ima poglede kot dober človek in daje darila kot dober človek – se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v destinaciji dobrega človeka. In kaj je destinacija dobrega človeka? To je veličina med božanstvi ali veličina med človeškimi bitji.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 111) Anupada Sutta – Eno za drugim, kot se zgodijo

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattihiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: “Menihi.” – “Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, Sāriputta je pameten; Sāriputta je zelo moder; Sāriputta ima obsežno modrost; Sāriputta ima radostno modrost; Sāriputta ima hitro modrost; Sāriputta ima

globoko modrost; Sāriputta ima predirno modrost. Med polovico meseca, menihi, je Sāriputta dobil vpogled v stanja enega za drugim, kot so se ta zgodila.[1] Sāriputtov vpogled v stanja enega za drugim, kot so se zgodila, je bil ta:

3. Menihi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj je Sāriputta vstopil in bival v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote.

(PRVA DŽHĀNA)

4. In stanja v prvi džhāni – misel, razmišljanje, zadovoljstvo, prijetnost in poenotenje uma; kontakt, občutek, zaznava, namen in um; navdušenje, odločnost, prizadevnost, pozornost, mirnodušnost in osredotočenost – ta stanja je določil enega za drugim, kot so se zgodila; znana so mu da nastanejo, da so prisotna, da izginejo. On razume: 'Resnično, ta stanja niso bila in pridejo v bivanje; so bila in izginejo.' Z ozirom na ta stanja je bival, ne da bi ga kaj privlačilo, odbijalo, neodvisen, ločen, svoboden, razdružen, z umom brez ovir. On je razumel: 'Tu je pobeg onstran,' in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.[2]

(DRUGA DŽHĀNA)

5. Poleg tega, menihi, z umiritvijo misli in razmišljanja je Sāriputta vstopil in bival v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja.

6. In stanja v drugi džhāni – samozavest, zadovoljstvo, prijetnost in poenotenje uma; kontakt, občutek, zaznava, namen in um; navdušenje, odločnost, prizadevnost, pozornost, mirnodušnost in osredotočenost – ta stanja je določil enega za drugim, kot so se zgodila; znana so mu da nastanejo, da so prisotna, da izginejo . On je razumel: ... in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.

(TRETJA DŽHĀNA)

7. Poleg tega, menihi, ko je izginilo zadovoljstvo je Sāriputta bival mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživljal prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.'

8. In stanja v tretji džhāni – mirnodušnost, prijetnost, pozornosti, zavedanje in poenotenje uma; kontakt, občutek, zaznava, namen in um; navdušenje, odločnost, prizadevnost, pozornost, mirnodušnost in osredotočenost – ta stanja je določil enega za drugim, kot so se zgodila; znana so mu da nastanejo, da so prisotna, da izginejo . On je razumel: ... in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.

(ČETRTE DŽHĀNA)

9. Poleg tega, menihi, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti je Sāriputta vstopil in bival v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

10. In stanja v četrti džhāni – mirnodušnost, niti neprijeten niti prijeten občutek, umska ravnodušnost zaradi mirnosti, čistost pozornosti in poenotenje uma; kontakt, občutek, zaznava, namen in um; navdušenje, odločnost, prizadevnost, pozornost, mirnodušnost in osredotočenost – ta stanja je določil enega za drugim, kot so se zgodila; znana so mu bila, ko so nastala, znana so mu bila, ko so bila prisotna, znana, ko so izginila. On je razumel: ... in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.

(NESKONČNI PROSTOR)

11. Poleg tega, menihi, s popolnim obvladanjem zaznav snovi, z izginotjem zaznav čutnih vtisov z nepozornostjo do zaznav raznolikosti, z zavedanjem, da 'prostor je neskončen,' je Sāriputta vstopil in bival v področju neskončnega prostora.

12. In stanja v področju neskončnega prostora – zaznava področja neskončnega prostora in poenotenje uma; kontakt, občutek, zaznava, namen in um; navdušenje, odločnost, prizadevnost, pozornost, mirnodušnost in osredotočenost – ta stanja je določil enega za drugim, kot so se zgodila; znana so mu bila, ko so nastala, znana so mu bila, ko so bila prisotna, znana, ko so izginila. On je razumel: ... in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.

(PODROČJE NESKONČNE ZAVESTI)

13. Poleg tega, menihi, s popolnim obvladovanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se, da 'je zavest neomejena,' je Sāriputta vstopil in bival v področju neskončne zavesti.

14. In stanja v področju neskončne zavesti – zaznava področja neskončne zavesti in poenotenje uma; kontakt, občutek, zaznava, namen in um; navdušenje, odločnost, prizadevnost, pozornost, mirnodušnost in osredotočenost – ta stanja je določil enega za drugim, kot so se zgodila; znana so mu bila, ko so nastala, znana so mu bila, ko so bila prisotna, znana, ko so izginila. On je razumel: ... in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.

(PODROČJE NIČNOSTI)

15. Poleg tega, menihi, s popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tam ni ničesar,' je Sāriputta vstopil in bival v področju ničnosti.

16. In stanja v področju ničnosti – zaznava področja ničnosti in poenotenje uma; kontakt, občutek, zaznava, namen in um; navdušenje, odločnost, prizadevnost, pozornost, mirnodušnost in osredotočenost – ta stanja je določil enega za drugim, kot so se zgodila; znana so mu bila, ko so nastala, znana so mu bila, ko so bila prisotna,

znana, ko so izginila. On je razumel: ... in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.

(PODROČJE NITI ZAZNAVANJA NITI NEZAZNAVANJA)

17. Poleg tega, menihi, s popolnim obvladanjem področja ničnosti, je Sāriputta vstopil in bival v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja.

18. Iz tega dosežka je izšel pozoren. Ko je tako naredil, je kontempliral pretekla stanja, ki so prenehala in se spremenila: 'Tako resnično, ta stanja, niso bila in so prišla v bivanje; so bila in so izginila.' Ta stanja ga niso privlačila, niso odbijala in je bival neodvisen od njih, ločen, prost, razdružen, z umom brez ovir. On je razumel: 'Tu je pobeg onstran,' in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da to obstaja.

(PRENEHANJE ZAZNAVANJA IN OBČUTKOV)

19. Poleg tega, menihi, s popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, je Sāriputta vstopil in bival v prenehanju zaznavanja in občutkov. In njegovi vplivi so bili uničeni z njegovim gledanjem z modrostjo.

20. Iz tega dosežka je izšel pozoren. Ko je tako naredil, se je spomnil preteklih stanj, ki so prenehala in se spremenila: 'Resnično, teh stanj ni bilo in so prišla v bivanje; so bila in so izginila.' Ta stanja ga niso privlačila, niso odbijala in je bival neodvisen od njih, ločen, prost, razdružen, z umom brez ovir. On je razumel: 'Tu je pobeg onstran,' in z negovanjem tega [dosežka] je potrdil, da tega ni.[3]

21. Menihi, pravilno rečeno, je bilo treba reči komerkoli: 'On je dosegel mojstrstvo in popolnost v plemeniti kreposti, dosegel mojstrstvo in popolnost v plemeniti zbranosti, dosegel mojstrstvo in popolnost v plemeniti modrosti, dosegel mojstrstvo in popolnost v plemeniti osvoboditvi,' kar bi se za Sāriputto resnično lahko reklo.

22. Menihi, pravilno rečeno, če bi bilo treba reči o komerkoli: 'On je sin Blaženega, rojen iz njegovih prsi, rojen iz njegovih ust, rojen iz Dhamme, ustvarjen z Dhammo, dedič v Dhammi, ne dedič v materialnih stvareh,' bi to po pravici rekli o Sāriputti.

23. Menihi, kolo Dhamme, ki je brez primerjave, je zagnal v vrtenje Tathāgata in ga naprej pravilno vrti Sāriputta."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] MA razloži, da je razvil vpogled v stanja v zaporedju z načinom meditativnih dosežkov in dejavnikov džhāne, kot bo razložil. Čas dveh tednov se nanaša od časa, ko

je Buddha posvetil častitega Sāriputto, pa do dosege arahantstva, ko je poslušal Buddho, kot razlaga razumevanja občutkov Dīghanakha (glej MN 74.14).

[2] “Pobeg onstran” (*uttarim nissaraṇam*) je naslednji višji dosežek, druga džhāna.

[3] Spoznanje, da “ni pobega onstran” je dosega arahantstva.

(MN 112) Chabbisodhana Sutta – Šestkratna čistost

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihi: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Menihi, menih razglasi svojo končno vednost takole: ‘Jaz razumem: Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence’.

(ŠTIRI VRSTE IZRAŽANJA)

3. Besed tega meniha ne bi smeli niti odobriti niti ne odobriti. Brez odobritve ali ne odobritve, bi mu morali postaviti to vprašanje: ‘Prijatelj, obstajajo štiri vrste izražanja, ki jih je pravilno razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Katere štiri? Pove se tisto kar je videno tako kot je videno; pove se tisto kar je slišano tako kot je slišano; pove se tisto kar je zaznano tako kot je zaznano; o ozaveščenem se govori tako kot je ozaveščeno. To, prijatelj, so štiri vrste izražanja, ki jih je pravilno razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Kako častiti ve, kako on vidi, glede na te štiri vrste izražanja, da je brez predpostavke njegov um osvobojen vplivov?’

4. Menihi, ko je menih ta, ki ima uničene vplive, ki je živel sveto življenje, napravil, kar je bilo potrebno, odložil breme, dosegel pravi cilj, uničil ovire eksistence in je popolnoma osvobojen skozi končno vednost, je zanj naravni odgovor:

‘Prijatelji, glede na videno, jaz bivam neočaran, neodbojen, neodvisen, ločen, svoboden, razkrojen, z umom v katerem so ovire odstranjene. Glede na slišano ... Glede na zaznano ... Glede na ozaveščeno, jaz bivam neočaran, neodbojen, neodvisen, ločen, svoboden, razkrojen, z umom v katerem so ovire odstranjene. S tako vednostjo, takim videnjem, z ozirom na te štiri vrste izraza, je brez predpostavke moj um osvobojen vplivov.’

5. Rekoč 'dobro,' se lahko nekdo navduši in razveseli v besedah tega meniha. Ko je to storjeno, se lahko postavi naslednje vprašanje:

(PET AGREGATOV)

'Prijatelj, obstaja pet agregatov, na katere vpliva predpostavka, kar je upravičeno razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Katerih pet? To so: agregat snovi na katerega vpliva predpostavka, agregat občutka na katerega vpliva predpostavka, agregat zaznave na katerega vpliva predpostavka, agregat tvorb na katere vpliva predpostavka in agregat zavesti na katerega vpliva predpostavka. To, prijatelj, je pet agregatov na katere vpliva predpostavka, kar je upravičeno razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Kako častiti ve, kako on vidi, glede na teh pet agregatov na katere vpliva predpostavka, da je brez predpostavke njegov um osvobojen vplivov?'

6. Menihi, ko je menih ta, ki ima vplive uničene ... in je popolno osvobojen skozi končno vednost, je zanj naravni odgovor:

'Prijatelji, ko sem spoznal, da je snov šibka, da propada in v njej ni zadovoljstva, z uničenjem, minevanjem, prenehanjem, opustitvijo, in z odrekanjem privlačnosti in predpostavk glede snovi, mentalnih stališč, vdanosti in podpornih nagnjenj glede na snov sem razumel, da je moj um osvobojen.

'Prijatelji, ko sem spoznal, da je občutek ... Ko sem spoznal, da je zaznava ... Ko sem spoznal, da so tvorbe ... Ko sem spoznal, da je zavest šibka, da propada in v njej ni zadovoljstva, z uničenjem, minevanjem, prenehanjem, opustitvijo, in z odrekanjem privlačnosti in predpostavk glede zavesti, mentalnih stališč, vdanosti in podpornih nagnjenj glede na zavest sem razumel, da je moj um osvobojen.

'S tako vednostjo, takim videnjem, z ozirom na pet agregatov na katere vpliva predpostavka, je brez predpostavke moj um osvobojen vplivov.'

7. Rekoč 'dobro,' se lahko nekdo navduši in razveseli v besedah tega meniha. Ko je to storjeno, se lahko postavi naslednje vprašanje:

(ŠEST ELEMENTOV)

'Prijatelj, obstaja šest elementov, ki jih je upravičeno razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Katerih šest? Obstaja element zemlje, element vode, element ognja, element zraka, element prostora in element zavesti. To, prijatelj, je šest elementov, ki jih je upravičeno razložil Blaženi, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Kako častiti ve, kako on vidi, glede na teh šest elementov, da je brez predpostavke njegov um osvobojen vplivov?'

8. Menihi, ko ima menih vplive uničene ... in je popolno osvobojen skozi končno vednost, je zanj naravni odgovor:

‘Prijatelji, jaz sem obravnaval element zemlje kot nesebstvo, z nesebstvom, ki temelji na elementu zemlje.[1] In z uničenjem, minevanjem, prenehanjem, opustitvijo in odrekanjem privlačnosti in predpostavke, ki temelji na elementu zemlje, mentalnih stališč, vdanosti in podpornih nagnjenj, ki temeljijo na elementu zemlje sem razumel, da je moj um osvobojen.

‘Prijatelji, obravnaval sem element vode ... element ognja ... element zraka ... element prostora ... element zavesti kot nesebstvo, z nesebstvom, ki temelji na elementu zavesti. In z uničenjem, minevanjem, prenehanjem, opustitvijo in odrekanjem privlačnosti in predpostavke, ki temelji na elementu zavesti, mentalnih stališč, privrženosti in podpornih nagnjenj, ki temeljijo na elementu zavesti sem razumel, da je moj um osvobojen.

‘S tako vednostjo, takim videnjem, z ozirom na šest elementov na katere vpliva predpostavka, je brez predpostavke moj um osvobojen vplivov.’

9. Rekoč ‘dobro,’ se lahko nekdo navduši in razveseli v besedah tega meniha. Ko je to storjeno, se lahko postavi naslednje vprašanje:

(ŠEST NOTRANJIH IN ZUNANJIH PODROČIJ)

‘Prijatelj, obstaja šest notranjih in zunanjih področij upravičeno razglašanih od Blaženega, ki ve in vidi, je popoln in popolno prebujen. Katerih šest? To so oko in oblike, uho in zvoki, nos in vonji, jezik in okusi, telo in tipnosti, um in pojavi. Teh, prijatelj, šest notranjih in zunanjih področij je upravičeno razložil Blaženi, ki zna in vidi, je popoln in popolno prebujen. Kako častiti ve in kako on vidi glede teh šestih notranjih in zunanjih področij, da je brez predpostavke njegov um osvobojen vplivov?’

10. Menihi, ko ima menih vplive uničene ... in je popolno osvobojen skozi končno vednost, je zanj naravni odgovor:

‘Prijatelji, z uničenjem, minevanjem, prenehanjem, opustitvijo in odrekanjem želje, poželenja, navdušenja, privlačnosti in predpostavk in mentalnih stališč, vdanosti in podpornih nagnjenj z ozirom na oko, oblike, očesno zavest in stvari spoznanih [z umom] skozi očesno zavest, sem razumel, da je moj um osvobojen.[2]

‘Z uničenjem, minevanjem, prenehanjem, opustitvijo, in odrekanjem želje, poželenja, navdušenja, privlačnosti in predpostavk in mentalnih stališč, vdanosti in podpornih nagnjenj z ozirom na uho, zvoke, ušesno zavest in stvari spoznanih [z umom] skozi ušesno zavest ... z ozirom na nos, vonjave, nosno zavest in stvari ozaveščenih [z umom] skozi nosno zavest ... z ozirom na jezik, okuse, jezično zavest in stvari ozaveščenih [z umom] skozi jezično zavest ... z ozirom na telo, tipnosti, telesno zavest in stvari ozaveščenih [z umom] skozi telesno zavest ... z ozirom na um, pojave, umsko zavest in stvari ozaveščenih [z umom] skozi umsko zavest, sem razumel, da je moj um osvobojen.

‘S tako vednostjo, takim videnjem, z ozirom na šest notranjih in zunanjih področij na katere vpliva predpostavka, je brez predpostavke moj um osvobojen vplivov.’

11. Rekoč ‘dobro,’ se lahko nekdo navduši in razveseli v besedah tega meniha. Ko je to storjeno, se lahko postavi naslednje vprašanje:

(USTVARJANJE JAZA)

‘Toda, prijatelj, kako častiti ve, kako on vidi, da je z ozirom na to telo z njegovo zavestjo in vsemi zunanjimi znaki, bilo ustvarjanje jaza, ustvarjanje mojega in podpornih nagnjenj do domišljanja v njem izkoreninjeno?’^[3]

12. Menihi, ko ima menih vplive uničene ... in je popolno osvobojen skozi končno vednost, je zanj naravni odgovor:

‘Prijatelji, prej, ko sem živel družinsko življenje, sem bil neveden. Potem me je Tathāgata ali njegov učenec učil Dhammo. Ko sem poslušal Dhammo, sem pridobil zaupanje v Tathāgato. Ko sem imel to zaupanje, sem menil: “Življenje doma je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumeno oblačilo in grem od doma v brezdomstvo.” Kasneje, ko sem opustil majhno ali veliko bogastvo, opustil majhen ali velik krog sorodnikov, sem si obril svoje lase in brado, si nadel rumeno oblačilo in odšel naprej od doma v brezdomstvo.

13. ‘Ko sem tako šel naprej in imel meniško šolanje in način življenja, sem se z opustitvijo ubijanja živih bitij vzdržal ubijanja živih bitij; s palico in orožjem odloženim na stran, sem zavestno in milostno bival sočuten do vseh živih bitij. Z opustitvijo jemanja tega, kar ni dano, sem se vzdržal jemanja tega, kar ni dano; jemljem samo to, kar je dano, pričakujem le to, kar je dano, ko ne kradem, bivam v čistosti. Z opustitvijo življenja, ki ni v celibatu, se držim celibata, živim ločeno, se vzdržim vulgarne prakse spolnega odnosa.

Z opustitvijo napačnega govora se vzdržim napačnega govora; govorim resnico, se držim resnice, sem vreden zaupanja in zanesljiv, sem ta, ki ni goljuf sveta. Z opustitvijo zlonamernega govora, se vzdržim zlonamernega govora; drugje ne ponavljam, kar sem slišal tukaj, z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od teh, niti ne ponavljam tem ljudem, kar sem slišal nekje, z namenom, da razdvajam [te ljudi] od teh; tako sem tisti, ki združuje te, ki so razdeljeni, zagovornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli v slogi, sem govorec besed, ki spodbujajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdržim osornega govora; govorim takšne besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeče, saj gredo do srca, so vljudne, ki si jih veliko želi in so mnogim prijetne. Z opustitvijo ogovarjanja se vzdržim ogovarjanja; govorim ob pravem času, govorim kar so dejstva, govorim o tem kar je dobro, govorim o Dhammi in disciplini; ob pravem času govorim takšne besede, ki si jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne, koristne.

Vzdržim se poškodovanja semen in rastlin. Prakticiram hranjenje enkrat na dan, se vzdržim hranjenja ponoči in zunaj pravilnega časa. Vzdržim se plesa, petja, glasbe in gledaliških predstav. Vzdržim se nošenja okrasnih vencev, olepševanja sebe z vonjavami in olepševanja sebe z mažami. Vzdržim se visokih in velikih ležišč. Vzdržim se sprejemanja zlata in srebra. Vzdržim se sprejemanja surovega žita. Vzdržim se sprejemanja surovega mesa. Vzdržim se sprejemanja žensk in deklet. Vzdržim se sprejemanja moških in ženskih sužnjev. Vzdržim se sprejemanja koz in ovc. Vzdržim se sprejemanja perutnine in prašičev. Vzdržim se sprejemanja slonov, goveda, konjev in kobil. Vzdržim se sprejemanja polj in zemlje. Vzdržim se hoje po opravkih in prenašanja sporočil. Vzdržim se kupovanja in prodajanja. Vzdržim se lažnih uteži, lažnih kovin in lažnih meril. Vzdržim se goljufanja, varanja in sleparstva. Vzdržim se poškodovanja, umorov, ugrabitev, razbojništva, plenjenja in nasilja.

14. Postanem zadovoljen z oblačili, da zaščitim svoje telo in z miloščino, da napolnim svoj trebuh in kamorkoli grem, odločim jaz, da vzamem s sabo samo to. Prav tako kot ptica, kamorkoli gre, leti s svojimi krili kot svojim edinim bremenom, tako tudi jaz postanem zadovoljen z oblačili, da zaščitim svoje telo in z miloščino, da napolnim svoj trebuh, in kamorkoli grem, odločim jaz, da vzamem samo to s sabo. Ko imam ta agregat plemenite kreposti, doživim v sebi blaženost, da sem brezhiben.

15. Ko vidim obliko z očmi, se ne oprimem njenih znakov in značilnosti. Če pustim sposobnost oči nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, zato prakticiram pot njihove zadržanosti, stražim sposobnost oči, se zavežem zadržanosti sposobnosti oči. Ko slišim zvok z ušesi ... Ko vonjam vonj z nosom ... Ko okušam okus z jezikom ... Ko tipam otipljivost s telesom ... Ko spoznavam pojav z umom, se ne oprimem njegovih znakov in značilnosti. Če pustim sposobnost uma nevarovano, lahko vanj vdrejo škodljiva stanja pohlepa in bridkosti, zato prakticiram pot svoje zadržanosti, stražim sposobnost uma, se zavežem zadržanosti sposobnosti uma. Ko imam to plemenito zadržanost sposobnosti, doživljam v sebi blaženost neomadeževanosti.

16. Jaz postanem ta, ki deluje z zavedanjem ko grem naprej in se vračam; ki deluje z zavedanjem ko gledam naprej in gledam stran; ki deluje z zavedanjem ko upogibam in raztegujem svoje ude; ki deluje z zavedanjem ko nosim svoja oblačila in nosim svoje zunanje oblačilo in skledo; ki deluje z zavedanjem ko jem, pijem, požiram hrano in jo okušam; ki deluje z zavedanjem ko odvajam blato in uriniram; ki deluje z zavedanjem ko hodim, stojim, sedim, zaspim, se zbudim, govorim in sem tiho.

17. Ko imam ta agregat plemenite kreposti in to plemenito zadržanost sposobnosti in ko imam to plemenito pozornost in zavedanje, se zatečem k osamljenemu počivališču: v gozd, k vznožju drevesa, na goro, v grapo, v jamo na pobočju, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprt prostor, na kup slame.

18. Po vrnitvi s poti, na kateri sem zbral hrano, po kosilu, sedem, prekrižam noge, vzravnam svoje telo in se posvetim pozornosti. Z opustitvijo želja po svetu, bivam z

umom prostim želja; očistim svoj um želja. Z opustitvijo zlobe in sovraštva, bivam z umom prostim zlobe in sovraštva, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; očistim svoj um zlobe in sovraštva. Z opustitvijo otopelosti in zaspanosti, bivam prost otopelosti in zaspanosti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in jasno dojemajoč; očistim svoj um otopelosti in zaspanosti. Z opustitvijo nemira in obžalovanja, bivam prost vznemirjenosti, z umom, ki je notranje umirjen; očistim svoj um nemira in obžalovanja. Z opustitvijo dvoma, bivam tako, da grem preko dvoma, nisem zmeden glede koristnih stanj; svoj um sem očistil dvoma.

19. 'Ko sem tako zapustil teh pet ovir, nepopolnosti uma, ki slabijo modrost, sem popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, vstopil in bival v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Z umirjanjem misli in razmišljanja, sem vstopil in bival v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... sem vstopil in bival v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... sem vstopil in bival v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo.

20. 'Ko je bil moj um zbran, prečiščen, jasen, brezhiben, osvobojen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst in je dosegel mirnodušnost, sem ga usmeril k vednosti o uničenju vplivov. Direktno sem vedel, kako dejansko je: "To je neprijetnost" ... "To je izvor neprijetnosti" ... "To je prenehanje neprijetnosti" ... "To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti." Direktno vedel, kot dejansko je: "To so vplivi" ... "To je izvor vplivov" ... "To je prenehanje vplivov" ... "To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov."

21. 'Ko sem vedel in videl na ta način, je bil moj um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko sem bil osvobojen, je prišla vednost: "Osvobojeno je." Direktno sem vedel: "Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence."

'S takšno vednostjo, takšnim videnjem, prijatelji, je bilo z ozirom na to telo z njegovo zavestjo in vsemi zunanji znaki, ustvarjanje jaza, ustvarjanje mojega in podpornih nagnjenj do predpostavk, v meni izkoreninjeno.'

22. Rekoč 'dobro,' menihi, se lahko nekdo navduši in razveseli v besedah tega meniha. Ko to naredi, bi mu moral reči: 'To je pridobitev za nas, prijatelj, to je velika pridobitev za nas, prijatelj, da vidimo takšnega tovariša v svetemu življenju, kot je častiti.'

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 113) Sappurisa Sutta – Pravi človek

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Savatthiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihi: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Menihi, učil vas bom o značaju pravega človeka in o značaju nepravega človeka. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

3. “Menihi, kakšen je značaj nepravega človeka? Tako nepravi človek, ki je šel naprej iz aristokratske družine, meni tako: ‘Jaz sem šel naprej iz aristokratske družine; toda ti drugi menihi niso šli naprej iz aristokratskih družin.’ Tako hvali sebe in omalovažuje druge zaradi svoje aristokratske družine. To je značaj nepravega človeka.

Toda, pravi človek meni tako: ‘Da so stanja pohlepa, sovraštva ali zablode uničena, to ni zaradi aristokratske družine, katere član je nekdo. Tudi če on morda ni šel naprej iz aristokratske družine, vendar če je stopil na pot, ki je v skladu z Dhammo, vstopil na pravi način in se obnaša v skladu z Dhammo, bi ga bilo treba častiti zaradi tega, bi ga bilo treba hvaliti zaradi tega.’ Ko postavi prakso poti na prvo mesto, sebe niti hvali niti ne omalovažuje drugih zaradi svoje aristokratske družine. To je značaj pravega človeka.

4–6. Nadalje, nepravi človek, ki je šel naprej iz velike družine ... iz bogate družine ... iz vplivne družine, meni tako: ‘Jaz sem šel naprej iz vplivne družine; toda ti drugi menihi niso šli naprej iz vplivnih družin.’ Tako hvali sebe in omalovažuje druge zaradi svoje vplivne družine. Tudi to je značaj nepravega človeka.

Toda, pravi človek meni tako: ‘Da so stanja pohlepa, sovraštva ali zablode uničena, to ni zaradi vplivne družine nekoga. Tudi če nekdo morda ni šel naprej iz vplivne družine, vendar če je stopil na pot, ki je v skladu z Dhammo, vstopil na pravi način in se obnaša v skladu z Dhammo, bi ga bilo treba častiti zaradi tega, bi ga bilo treba hvaliti zaradi tega.’ Ko postavi prakso poti na prvo mesto, sebe niti hvali niti ne omalovažuje drugih zaradi svoje vplivne družine. Tudi to je značaj pravega človeka.

7. Nadalje, nepravi človek, ki je zelo znan in slaven, meni: ‘Jaz sem zelo znan in slaven; toda ti drugi menihi so neznani in nepomembni.’ Tako hvali sebe in omalovažuje druge zaradi svojega slovesa. Tudi to je značaj nepravega človeka.

Toda, pravi človek meni tako: ‘Da so stanja pohlepa, sovraštva ali zablode uničena, to ni zaradi slovesa nekoga. Tudi če nekdo ni zelo znan in slaven, vendar če je stopil na pot, ki je v skladu z Dhammo, vstopil na pravi način in se obnaša v skladu z Dhammo, bi ga bilo treba častiti zaradi tega, bi ga bilo treba hvaliti zaradi tega. Ko postavi prakso poti na prvo mesto, sebe niti hvali niti ne omalovažuje drugih zaradi svojega slovesa. Tudi to je značaj pravega človeka.

8. Nadalje, nepravi človek, ki je dobil oblačila, miloščino, prostor za počitek in pripomočke za zdravljenje, meni: 'Dobil sem oblačila, miloščino, prostor za počitek in pripomočke za zdravljenje; toda ti drugi menihi niso dobili teh stvari.' Tako hvali sebe in omalovažuje druge zaradi tega dobitka. Tudi to je značaj nepravega človeka.

Toda, pravi človek meni tako: 'Da so stanja pohlepa, sovraštva in zablode uničena, ni zaradi tega dobitka. Tudi če nekdo nima dobitka, vendar če je stopil na pot, ki je v skladu z Dhammo, vstopil na pravi način in se obnaša v skladu z Dhammo, bi ga bilo treba častiti zaradi tega, bi ga bilo treba hvaliti zaradi tega.' Ko postavi prakso poti na prvo mesto, sebe niti hvali niti ne omalovažuje drugih zaradi dobitka. Tudi to je značaj pravega človeka.

9–20. Nadalje, nepravi človek, ki je učen ... ki je ekspert v disciplini ... ki je pridigar Dhamme ... ki je prebivalec gozda ... ki nosi zavržena oblačila ... jedec miloščine ... bivajoč pod drevesi ... bivajoč na tleh za kremiranje ... bivajoč na odprtem ... stalno sedeč ... uporabnik kakršnihkoli postelj ... jedec le enkrat na dan, meni: 'Jaz sem jedec le enkrat na dan; toda ti drugi menihi niso jedci enkrat na dan.' Tako hvali sebe in omalovažuje druge zaradi tega, ker je jedec enkrat na dan. Tudi to je značaj nepravega človeka.

Toda, pravi človek meni tako: 'Da so stanja pohlepa, sovraštva in zablode uničena, ni zaradi tega, ker si jedec enkrat na dan. Tudi če nekdo morda ni jedec enkrat na dan, vendar če je stopil na pot, ki je v skladu z Dhammo, vstopil na pravi način in se obnaša v skladu z Dhammo, bi ga bilo treba častiti zaradi tega, bi ga bilo treba hvaliti zaradi tega.' Ko postavi prakso poti na prvo mesto, on sebe niti hvali niti ne omalovažuje drugih zaradi tega, ker je jedec le enkrat na dan. Tudi to je značaj pravega človeka.

21. Nadalje, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, nepravi človek vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. On meni tako: 'Pridobil sem dosežek prve džhāne; toda ti drugi menihi niso pridobili dosežka prve džhāne.' Tako hvali sebe in omalovažuje druge zaradi svojega dosežka prve džhāne. Tudi to je značaj nepravega človeka.

Toda, pravi človek meni tako: 'Neidentifikacija celo z dosežkom prve džhāne je bila proglašena od Blaženega; ker na katerikoli način si on predstavlja, dejstvo je vedno drugačno.' Tako, ko postavi prakso poti na prvo mesto, sebe niti hvali niti ne omalovažuje drugih zaradi svojega dosežka prve džhāne. Tudi to je značaj pravega človeka.

22–24. Nadalje, z umiritvijo misli in razmišljanja, nepravi človek vstopi in biva v drugi džhāni ... Ko izgine zadovoljstvo ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... vstopi in biva v četrti džhāni ...

25. Nadalje, s popolnim obvladanjem zaznav tvorb, z izginotjem zaznav čutnega vpliva, z ne-pozornostjo do zaznav različnosti, zavedajoč se, da je 'prostor neskončen,' nepravi človek vstopi in biva v področju neskončnega prostora ...

26. Nadalje, s popolnim obvladanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se, da je 'zavest neskončna,' nepravi človek vstopi in biva v področju neskončne zavesti ...

27. Nadalje, s popolnim obvladanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tam je nič,' nepravi človek vstopi in biva v področju ničnosti ...

28. Nadalje, s popolnim obvladanjem področja ničnosti, nepravi človek vstopi in biva v področju niti zaznavanja niti nezaznavanja. On meni tako: 'Dosegel sem področje niti zaznavanja niti nezaznavanja; toda ti drugi menihi niso dosegli področja niti zaznavanja niti nezaznavanja.' Tako hvali sebe in omalovažuje druge zaradi svojega dosežka področja niti zaznavanja niti nezaznavanja. Tudi to je značaj nepravega človeka.

Toda, pravi človek meni tako: ' Blaženi je učil, da področje niti zaznavanja niti nezaznavanja ni narejeno iz takšnosti. Na katerikoli način si on predstavlja, dejstvo je vedno drugačno.' Ko se odmakne od prav te narejenosti iz takšnosti, sebe niti hvali niti ne omalovažuje drugih zaradi svojega dosežka področja niti zaznavanja niti nezaznavanja. Tudi to je značaj pravega človeka.

29. Nadalje, s popolnim obvladanjem področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, pravi človek vstopi in biva v prenehanju zaznave in občutka. In njegovi vplivi so uničeni z njegovim gledanjem z modrostjo. Ta menih si ne predstavlja ničesar, si ne predstavlja glede na karkoli, si ne predstavlja na noben način."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 114) Sevitabbāsevitabba Sutta – Gojiti in ne gojiti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: "Prijetelji, menihi." — "Prijetelj," so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. "Menihi, učil vas bom učenje o tem, kaj se naj goji in kaj se naj ne goji. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal." – "Da, častiti gospod," so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

(PRVA RAZLAGA)

3. “Menihi, ravnanje s telesom je dveh vrst: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje s telesom je bodisi eno ali drugo. Ravnanje v govoru je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje v govoru je bodisi eno ali drugo. Ravnanje v mislih je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje v mislih je bodisi eno ali drugo. Nagnjenost misli je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj jo goji ali takšno, ki se naj je ne goji. In nagnjenost misli je bodisi eno ali drugo. Pridobivanje zaznav je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In pridobivanje zaznav je bodisi eno ali drugo. Pridobivanje pogleda je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In pridobivanje pogleda je bodisi eno ali drugo. Pridobivanje individualnosti je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In pridobivanje individualnosti je bodisi eno ali drugo.”

(PRVA TEMELJITA RAZLAGA)

4. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta rekel Blaženemu: “Častiti gospod, jaz razumem, da je izčrpen pomen govora Blaženega, ki ga je na kratko povedal, ne da bi razložil natančen pomen, takšen:

5. ‘Menihi, **ravnanje s telesom je dveh vrst**: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje s telesom je bodisi eno ali drugo.’ Tako je rekel Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšno ravnanje s telesom, ki povzroči povečanje slabih stanj in zmanjšanje dobrih stanj v tem, ki jih goji, se naj ne goji. Toda takšno ravnanje s telesom, ki povzroči zmanjšanje slabih stanj in povečanje dobrih stanj v njem, ki ga goji, se naj goji.

In kakšna vrsta ravnanja s telesom povzroči, da se povečajo slaba stanja in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji? Tako nekdo ubija živa bitja; je morilec, krvavih rok, povzroča udarce in nasilje, je neusmiljen do živih bitij. On vzame kar ni dano; vzame s krajo premoženje in lastnino drugih v vasi ali v gozdu. Napačno se obnaša glede čutnosti; ima spolne odnose z žensko, ki je pod zaščito svoje matere, očeta, matere in očeta, brata, sestre ali sorodnikov, ki ima moža, ki je zaščitena z zakonom in celo s tisto, ki nosi ogrlico kot simbol zaroke. Takšno ravnanje s telesom povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji.

In kakšna vrsta ravnanja s telesom povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji? Tako se nekdo, ki je opustil ubijanje živih bitij, vzdrži ubijanja živih bitij; z odloženo palico in orožjem, nežno in prijazno, biva sočuten do vseh živih bitij. Z opuščanjem jemanja tega, kar ni dano, se vzdrži jemanja tega, kar ni dano; s krajo ne vzame premoženja in lastnine drugih v vasi ali v gozdu. Ko opusti napačno ravnanje v čutnosti, se vzdrži napačnega ravnanja v čutnosti; nima spolnih

odnosov z žensko, ki je pod zaščito svoje matere, očeta, matere in očeta, brata, sestre ali sorodnikov, ki ima moža, ki je zaščiten z zakonom, ali s tisto, ki nosi ogrlico kot simbol zaroke. Takšno ravnanje s telesom povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Menihi, ravnanje s telesom je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje s telesom je bodisi eno ali drugo.'

6. 'Menihi, **ravnanje v govoru** je dveh vrst: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje v govoru je bodisi eno ali drugo.' Tako je rekel Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšno ravnanje v govoru, ki povzroča, da se povečajo slaba stanja in se dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji, se naj ne goji. Toda takšno govorno ravnanje, ki povzroča, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji, se naj goji.

In kakšna vrsta ravnanja v govoru povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji? Tako nekdo govori hinavsko; ko je vabljen na sodišče ali na srečanje ali k prisotnim svojim sorodnikom ali k svojemu cehu ali k prisotni kraljevi družini in je kot priča vprašan: 'Torej, dobri človek, povej kar veš,' in če ne ve, on pravi, 'Jaz vem,' ali če ve, on pravi, 'Jaz ne vem'; ko ne vidi, pravi, 'Jaz vidim,' ali ko vidi, pravi, 'Jaz ne vidim'; pri polni zavesti govori laži za svoje lastne namene ali za namene drugega ali za nek nepomembni posvetni namen. On govori zlonamerno; ponovi drugje to, kar je slišal tukaj z namenom, da bi razdvajal [te ljudi] od onih, ali ponovi tem ljudem to, kar je slišal nekje drugje z namenom, da razdvaja [te ljudje] od onih; tako je tisti, ki razdvaja te, ki so združeni, je ustvarjalec delitev, ki uživa v razprtijah, ki se veseli razprtij, se navdušuje nad razprtijami, je govorec besed, ki podpirajo razprtije. On govori osorno; govori besede, ki so grobe, trde, žaljive do drugih, neprijetne do drugih, ki mejijo na jezo, ne prispevajo k zbranosti. Ukvarja se s praznim klepetanjem; govori ob nepravem času, govori tisto, kar ni dejstvo, govori kar je nekoristno, govori v nasprotju z Dhammo in disciplino; ob napačnem času govori takšne besede, ki so ničvredne, nerazumne, nezmerne in nekoristne. Takšno ravnanje v govoru povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji.

In kakšne vrste ravnanja v govoru povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji? Tako nekdo opusti lažnivi govor, se vzdrži lažnivega govora; ko je vabljen na sodišče ali na srečanje ali k prisotnim svojim sorodnikom ali k svojemu cehu ali k prisotni kraljevi družini in je kot priča vprašan: 'Torej, dobri človek, povej kar veš' in če ta ne ve, pravi, 'Jaz ne vem,' ali če ve, pravi, 'Jaz vem'; če ne vidi, pravi, 'Jaz ne vidim,' ali če vidi, pravi, 'Jaz vidim'; pri polni zavesti ne govori laži za svoje lastne namene ali za namene drugih ali za nek nepomembni posvetni namen. Z opustitvijo zlonamernega govora se vzdrži zlonamernega govora; ne ponovi drugje tega,

kar je slišal tukaj z namenom, da razdvaja [te ljudi] od onih, niti ne ponovi tem ljudem tega, kar je slišal nekje drugje z namenom, da deli [te ljudje] od onih; tako je on tisti, ki združuje te, ki so razdvojeni, je podpornik prijateljstva, ki uživa v slogi, se veseli sloge, se navdušuje nad slogo, je govorec besed, ki podpirajo slogo. Z opustitvijo osornega govora, se vzdrži osornega govora; govori take besede, ki so nežne, prijetne za uho in ljubeznive, ki gredo v srce, so vljudne, so od mnogih zaželeni in se z njimi mnogi strinjajo. Z opustitvijo praznega klepetanja se vzdrži praznega klepetanja; govori ob pravem času, govori kar so dejstva, govori o tem kar je dobro, govori o Dhammi in disciplini; ob pravem času govori take besede, ki se jih je vredno zapomniti, razumne, zmerne in koristne. Takšno ravnanje v govoru povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Menihi, ravnanje v govoru je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje v govoru je bodisi eno ali drugo.'

7. **'Ravnanje v mislih** je dveh vrst: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje v mislih je bodisi eno ali drugo.' Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšno ravnanje v mislih, ki povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji, se naj ne goji. Toda takšno ravnanje v mislih, ki povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji, se naj goji.

In kakšna vrsta ravnanja v mislih povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji? Tako je nekdo nevoščljiv; hrepeni po bogastvu in lastnini drugih: 'Oh, naj bo to, kar pripada drugim, moje!' Ali so njegove misli polne zlonamernosti in je naklonjen sovraštvu: 'Naj bodo ta bitja pobita in zaklana, naj bodo iztrebljena, uničena ali propadla!' Takšno ravnanje v mislih povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji.

In kakšna vrsta ravnanja v mislih povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji? Tako nekdo ni nevoščljiv; ne zavida bogastva in lastnine drugim, kot: 'Oh, naj bo to, kar pripada drugim, moje!' Njegove misli so brez zlonamernosti in brez sovraštva: 'Naj bodo ta bitja brez sovraštva, neprijetnosti in tesnobe! Naj srečno živijo!' Takšno ravnanje v mislih povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in da se dobra stanja povečajo v njem, ki ga goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Menihi, ravnanje v mislih je dveh vrst, pravim: takšno, ki se naj ga goji ali takšno, ki se naj ga ne goji. In ravnanje v mislih je bodisi eno ali drugo.'

8. **'Nagnjenost misli** je dveh vrst: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In nagnjenost misli je bodisi ena ali druga.' Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšna nagnjenost misli, ki povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji, se naj ne goji. Toda takšna nagnjenost misli, ki povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji, se naj goji.

In kakšna vrsta nagnjenosti misli povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji? Tako je nekdo pohlepen in biva s svojimi mislimi prepojenimi s pohlepom; v njem je zloba in biva s svojimi mislimi prepojenimi z zlobo; je krut in biva s svojimi mislimi prepojenimi s krutostjo. Takšno nagnjenost misli povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji.

In kakšna vrsta nagnjenosti misli povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji? Tako nekdo ni pohlepen in biva s svojimi mislimi ločenimi od pohlepa; je brez zlobe in biva s svojimi mislimi ločenimi od zlobe; ni krut in biva s svojimi mislimi ločenimi od krutosti. Takšno nagnjenost misli povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Menihi, nagnjenost misli je dveh vrst, pravim: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In nagnjenost misli je bodisi ena ali druga.'

9. **'Pridobitev zaznave** je dveh vrst: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In pridobitev zaznave je bodisi ena ali druga.' Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšna pridobitev zaznave, ki povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji, se naj ne goji. Toda takšna pridobitev zaznave, ki povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji, se naj goji.

In kakšna vrsta pridobitve zaznave povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji? Tako je nekdo pohlepen in biva s svojo zaznavo prepojeno s pohlepnostjo; ima zloba in biva s svojo zaznavo prepojeno s zlobo; je krut in biva s svojo zaznavo prepojeno s krutostjo. Takšna pridobitev zaznave povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji.

In kakšna vrsta pridobitve zaznave povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji? Tako nekdo ni pohlepen in biva s svojo zaznavo, ki je ločena od pohlepnosti; je brez zlobe in biva s svojo zaznavo ločeno od zlobe; ni krut in biva s svojim zaznavanjem ločenim od krutosti. Takšna pridobitev zaznave povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Menihi, pridobitev zaznave je dveh vrst, pravim: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In pridobitev zaznave je bodisi ena ali druga.'

10. **'Pridobitev pogleda** je dveh vrst: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In pridobitev pogleda je bodisi ena ali druga.' Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšna pridobitev pogleda, ki povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji, se naj ne goji. Toda takšna pridobitev pogleda, ki povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji, se naj goji.

In kakšna vrsta pridobitve pogleda povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji? Tako ima nekdo takšen pogled: 'Nič ni dano, nič ni darovano, nič žrtvovano; ni plodu ali rezultata dobrih ali slabih dejanj; ni ne tega, ne drugega sveta; ni ne matere ne očeta; ni bitij, ki so spontano ponovno rojena; ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov na svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.' Takšna pridobitev pogleda povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki ga goji.

In kakšna vrsta pridobitve pogleda povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji? Tako ima takšen pogled, kot je ta: 'Obstaja tisto, kar je dano in kar je darovano in kar je žrtvovano; obstaja plod in rezultat dobrih in slabih dejanj; obstaja ta svet in drugi svet; obstajata mati in oče; obstajajo bitja, ki se spontano ponovno rodijo; v svetu obstajajo dobri in krepostni asketi in brahmini, ki so sebe uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.' Takšna pridobitev pogleda povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Menihi, pridobitev pogleda je dveh vrst, pravim: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In pridobitev pogleda je bodisi ena ali druga.'

11. **'Pridobitev individualnosti** je dveh vrst: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In pridobitev individualnosti je bodisi eno ali drugo.' Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšna pridobitev individualnosti, ki povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji, se naj ne goji. Toda takšna pridobitev individualnosti, ki povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji, se naj goji.

In kakšna vrsta pridobitve individualnosti povzroči, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jo goji? Ko si ustvari pridobitev individualnosti, ki je predmet neprijetnosti, se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, mu preprečujejo, da bi opustil eksistenco.

In kakšna vrsta pridobitve individualnosti povzroči, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jo goji? Ko ustvari pridobitev individualnosti, ki je brez neprijetnosti, se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, in mu omogočijo, da opusti eksistenco.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Menihi, pridobitev individualnosti je dveh vrst, pravim: takšna, ki se naj jo goji ali takšna, ki se naj je ne goji. In pridobitev individualnosti je bodisi ena ali druga.'

12. Častiti gospod, jaz razumem, da je natančen pomen govora Blaženega, ki ga je na kratko povedal, ne da bi razložil natančen pomen, takšen."

(PRVA ODOBRITEV IN POVZETEK)

13. "Dobro, dobro, Sāriputta! Dobro je, da razumeš natančen pomen mojega govora, ki sem ga na kratko povedal, ne da bi razložil natančen pomen, da je takšen.

14–20. (V teh točkah Buddha ponovi dobesedno §5–11, z zamenjavo "Sāriputta" za "častiti gospod" in "z mano" za "z Blaženim.")

21. "Sāriputta, natančen pomen mojega govora, ki sem ga na kratko povedal, se lahko jemlje tako.

(DRUGA RAZLAGA)

22. Sāriputta, oblike spoznane z očmi so dveh vrst: so takšne, ki se naj jih goji ali takšne, ki se naj jih ne goji. Zvoki spoznani z ušesi so dveh vrst: so takšni, ki se naj jih goji ali takšni, ki se naj jih ne goji. Vonji spoznani z nosom so dveh vrst: so takšni, ki se naj jih goji ali takšni, ki se naj jih ne goji. Okusi spoznani z jezikom so dveh vrst: so takšni, ki se naj jih goji ali takšni, ki se naj jih ne goji. Tipnosti spoznane s telesom so dveh vrst: so takšne, ki se naj jih goji ali takšne, ki se naj jih ne goji. Pojavi v mislih spoznani z umom so dveh vrst: so takšni, ki se naj jih goji ali takšni, ki se naj jih ne goji."

(DRUGA TEMELJITA RAZLAGA)

23. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta rekel Blaženemu: "Častiti gospod, jaz razumem, da je natančen pomen govora Blaženega, katerega je povedal na kratko, ne da bi razložil natančen pomen, takšen:

24. 'Sāriputta, oblike spoznane z očmi so dveh vrst: so takšne, ki se naj jih goji ali takšne, ki se naj jih ne goji.' Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšne oblike spoznane z očmi, ki povzročajo, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jih goji, se naj ne gojijo. Toda takšne oblike spoznane z očmi, ki povzročijo, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jih goji, se naj goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Sāriputta, oblike spoznane z očmi so dveh vrst, pravim: so takšne, ki se naj jih goji ali takšne, ki se naj jih ne goji.'

25. 'Zvoki spoznani z ušesi so dveh vrst' ...

26. 'Vonji spoznani z nosom so dveh vrst' ...

27. 'Okusi spoznani z jezikom so dveh vrst' ...

28. 'Tipnosti spoznane s telesom so dveh vrst' ...

29. 'Pojavi spoznani z umom so dveh vrst: takšni, ki se naj jih goji ali takšni, ki se naj jih ne goji.' Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšni pojavi, ki povzročijo, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jih goji, se naj ne goji. Toda takšne pojave, spoznane z umom, ki povzročijo, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jih goji, se naj goji.

Glede tega je Blaženi rekel: 'Pojavi spoznani z umom so dveh vrst, pravim: so takšni, ki se naj jih goji ali takšni, ki se naj jih ne goji.'

30. Častiti gospod, jaz razumem, da je natančen pomen govora Blaženega, katerega je povedal na kratko, ne da bi razložil natančen pomen, takšen."

(DRUGA ODOBRITEV IN POVZETEK)

31. "Dobro, dobro, Sāriputta! Dobro je, da razumeš natančen pomen mojega govora, ki sem ga na kratko povedal, ne da bi razložil natančen pomen, da je takšen.

32–37. (V teh točkah Buddha ponovi dobesedno §§24–29, z nujnimi zamenjavami.)

38. Sāriputta, natančen pomen mojega govora, ki sem ga na kratko povedal, se lahko jemlje tako.

(TRETJA RAZLAGA)

39. Sāriputta, oblačila so dveh vrst: so takšna, ki so primerna ali takšna, ki niso primerna. Darovana hrane je dveh vrst, pravim: je takšna, ki je primerna ali takšna, ki ni primerna. Kraji za bivanje so dveh vrst, pravim: so takšni, ki so primerni ali takšni, ki niso primerni. Vasi so dveh vrst, pravim: so takšne, ki so primerne ali takšne, ki niso primerne. Občine so dveh vrst, pravim: so takšne, ki so primerne ali takšne, ki niso primerne. Mesta so dveh vrst, pravim: so takšna, ki so primerna ali takšna, ki niso primerna. Pokrajine so dveh vrst, pravim: so takšne, ki so primerne ali takšne, ki niso primerne. Posamezniki so dveh vrst, pravim: so takšni, ki so primerni ali takšni, ki niso primerni."

40. Ko je bilo to rečeno, je častiti Sāriputta rekel Blaženemu: “Častiti gospod, jaz razujem natančen pomen govora Blaženega, katerega je povedal na kratko, ne da bi razložil natančen pomen, da je takšen:

41. ‘Sāriputta, oblačila so dveh vrst: takšna, ki so rimerna ali takšna, ki niso primerna.’ Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, takšna oblačila, ki povzročijo, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jih uporablja, niso primerna. Toda takšna oblačila, ki povzročijo, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jih uporablja, so primerna.

Glede tega je Blaženi rekel: ‘Sāriputta, oblačila so dveh vrst: so takšna, ki so primerna ali takšna, ki niso primerna.’

42. ‘Darovana hrana je dveh vrst’ ...

43. ‘Kraji za bivanje so dveh vrst’ ...

44. ‘Vasi so dveh vrst’ ...

45. ‘Občine so dveh vrst’ ...

46. ‘Mesta so dveh vrst’ ...

47. ‘Pokrajine so dveh vrst’ ...

48. ‘Posamezniki so dveh vrst: so takšni, ki so primerni ali takšni, ki niso primerni.’ Tako je povedal Blaženi. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Častiti gospod, [povezava s] takšnimi posamezniki, ki povzročijo, da se slaba stanja povečajo in dobra stanja zmanjšajo v njem, ki jih goji, so neprimerni. Toda [povezava s] takšnimi posamezniki, ki povzročijo, da se slaba stanja zmanjšajo in dobra stanja povečajo v njem, ki jih goji, so primerni.

Glede tega je Blaženi rekel: ‘Posamezniki so dveh vrst: so takšni, ki so primerni ali takšne, ki niso primerni.’

49. Častiti gospod, jaz razujem, da je natančen pomen govora Blaženega, katerega je povedal na kratko, ne da bi razložil natančen pomen, takšen.”

(TRETJA ODOBRITEV IN POVZETEK)

50. “Dobro, dobro, Sāriputta! Dobro je, da razumeš natančen pomen mojega govora, ki sem ga na kratko povedal, ne da bi razložil natančen pomen, da je takšen.

51–58. (V teh točkah Buddha ponovi dobesedno §§41–48, z nujnimi zamenjavami.)

59. Sāriputta, natančen pomen mojega govora, ki sem ga na kratko povedal, se lahko jemlje tako.

(ZAKLJUČEK)

60. Sāriputta, če vsi plemeniti tako razumejo natančen pomen mojega govora, ki sem ga na kratko povedal, bo to vodilo do njihovega blagostanja in sreče za dolgo časa. Če vsi brahmini ... vsi trgovci ... vsi delavci tako razumejo pomen mojega govora, ki sem ga povedal na kratko, bo to vodilo do njihovega blagostanja in sreče za dolgo časa. Če svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njegovimi princi in njegovimi ljudmi, tako razumejo natančni pomen mojega govora, kar sem povedal na kratko, bo to vodilo do njihovega blagostanja in sreče sveta za dolgo časa.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Sāriputta je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 115) Bahudhātuka Sutta – Mnogo vrst elementov

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihe: “Prijetelji, menihi.”—“Prijetelj,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, kakršenkoli strahovi se pojavijo, se pojavijo zaradi bedaka, ne zaradi modrega človeka; kakršnekoli težave se pojavijo, se vse pojavijo zaradi bedaka, ne zaradi modrega človeka; kakršnekoli nadloge se pojavijo, se vse pojavijo zaradi bedaka, ne zaradi modrega človeka. Prav tako kot ogenj, ki se začne v hlevu narejenem iz ločja ali trave, požge tudi hišo prekrito s koničasto streho, z ometanimi stenami znotraj in zunaj, zaprto, zavarovano z rešetkami, z zaprtimi okni; tako tudi, menihi, kakršenkoli strahovi se pojavijo ... se pojavijo zaradi bedaka, ne zaradi modrega človeka. Tako bedak povzroči strah, modri človek ga ne povzroči; bedak povzroči težave, modri človek ne povzroči težav; bedak povzroči nadlogo, modri človek ne povzroči nadloge. Strah ne pride zaradi modrega človeka, težave ne pridejo zaradi modrega človeka, nič nadlog ne pride zaradi modrega človeka. Torej, menihi, vaditi bi morali: ‘Mi bomo modri ljudje, mi bomo preiskovalci.’”

3. Ko je bilo to rečeno, je častiti Ānanda vprašal Blaženega: “Na kakšen način, častiti gospod, se lahko meniha ima za modrega človeka in preiskovalca?”

“Ko je, Ānanda, menih usposobljen v elementih, usposobljen v področjih, usposobljen v nastajanju z vzrokom, usposobljen v tem, kar je mogoče in kar je nemogoče, na ta način se lahko meniha ima za modrega človeka in preiskovalca.”

(ELEMENTI)

4. “Toda, častiti gospod, na kakšen način se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih?”

“Obstaja, Ānanda, osem elementov: element oči, element oblik, element očesne zavesti; element ušes, element zvoka, element ušesne zavesti; element nosu, element vonja, element nosne zavesti; element jezika, element okusa, element jezične zavesti; element telesa, element tipnosti, element telesne zavesti; element uma, element pojavov, element umske zavesti. Ko pozna in vidi teh osem elementov, se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih.”

5. “Toda, častiti gospod, ali obstaja še drug način, na katerega se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih?”

“Morda je, Ānanda. Obstaja, Ānanda, teh šest elementov: element zemlje, element vode, element ognja, element zraka, element prostora in element zavesti. Ko pozna in vidi teh šest elementov, se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih.”

6. “Toda, častiti gospod, ali obstaja še drug način, na katerega se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih?”

“Morda je, Ānanda. Obstaja, Ānanda, teh šest elementov: element prijetnosti, element neprijetnosti, element veselja, element bridkosti, element mirnodušnosti, element nevednosti. Ko pozna in vidi teh šest elementov, se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih.”^[1]

7. “Toda, častiti gospod, ali obstaja še drug način, na katerega se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih?”

“Morda je, Ānanda. Obstaja, Ānanda, teh šest elementov: element čutne želje, element odpovedi, element zlobe, element ne-zlobe, element krutosti in element ne-krutosti. Ko pozna in vidi teh šest elementov, se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih.”

8. “Toda, častiti gospod, ali obstaja še drug način, na katerega se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih?”

“Morda je, Ānanda. Obstajajo, Ānanda, ti trije elementi: element čutne sfere, element fine snovnosti in element nesnovnosti. Ko on pozna in vidi te tri elemente, se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih.”

9. “Toda, častiti gospod, ali obstaja še drug način, na katerega se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih?”

“Morda je, Ānanda. Obstajata, Ānanda, ta dva elementa: element pogojenosti in element nepogojenosti. Ko pozna in vidi ta dva elementa, se lahko meniha ima za usposobljenega v elementih.”

(PODROČJA)

10. “Toda, častiti gospod, na kakšen način se lahko ima meniha za usposobljenega v področjih?”

“Obstaja, Ānanda, teh šest notranjih in zunanjih področij: oko in oblike, uho in zvoki, nos in vonji, jezik in okusi, telo in tipnosti, um in pojavi. Ko pozna in vidi teh šest notranjih in zunanjih področij, se lahko meniha ima za usposobljenega v področjih.”

(NASTAJANE Z VZROKOM)

11. “Toda, častiti gospod, na kakšen način se lahko menih ima za usposobljenega v nastajanju z vzrokom?”

“Ānanda, menih ve: ‘Ko to obstaja, bo nastalo to; z nastankom tega, nastane to. Ko to ne obstaja, to ne nastane; s prenehanjem tega, to preneha. To je, z nevednostjo kot pogojem, tvorbe; s tvorbami kot pogojem, zavest; z zavestjo kot pogojem, ime–snovnost; z ime–snovnostjo kot pogojem, šestorno področje; s šestornim področjem kot pogojem, kontakt; s kontaktom kot pogojem, občutek; z občutkom kot pogojem, želja; z željo kot pogojem, predpostavka; s predpostavko kot pogojem, eksistenca; z eksistenco kot pogojem, rojstvo; z rojstvom kot pogojem, pridejo staranje in smrt, skrb, tožba, bolečina, gorje in obup. Takšen je izvor te celotne gmote neprijetnosti.

‘S preminutjem brez ostanka in prenehanjem nevednosti, pride prenehanje tvorb; s prenehanjem tvorb, prenehanje zavesti; s prenehanjem zavesti, prenehanje imena–snovnosti; s prenehanjem imena–snovnosti, prenehanje šestornega področja; s prenehanjem šestornega področja, prenehanje kontakta; s prenehanjem kontakta, prenehanje občutkov; s prenehanjem občutkov, prenehanje želja; s prenehanjem želja, prenehanje predpostavke; s prenehanjem predpostavke, prenehanje eksistence; s prenehanjem eksistence, prenehanje rojstva; s prenehanjem rojstva prenehajo staranje in smrt, skrb, tožba, bolečina, gorje in obup. Takšno je prenehanje te celotne gmote neprijetnosti.’ Na ta način, Ānanda, se lahko meniha ima za usposobljenega v nastajanju z vzrokom.”

(MOGOČE IN NEMOGOČE)

12. “Toda, častiti gospod, na kakšen način se lahko meniha ima za usposobljenega v tem, kar je mogoče in kar je nemogoče?”

“Ānanda, menih razume: ‘Nemogoče je, ne more se zgoditi, da ima posameznik s pravilnim pogledom lahko kakršnokoli tvorbo za trajno – takšne možnosti ni.’ In on razume: ‘Mogoče je, da ima navaden posameznik morda neke tvorbe kot trajne – takšna

možnost je.' On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da ima posameznik s pravilnim pogledom lahko kakršnokoli tvorbo za prijetno – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da ima navaden posameznik neko tvorbo kot prijetno – takšna možnost je.' On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da ima posameznik s pravilnim pogledom lahko karkoli za sebstvo – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da ima navaden posameznik morda nekaj kot da je sebstvo – takšna možnost je.'[2]

13. On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da posameznik s pravilnim pogledom lahko odvzame življenje svoji materi – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da navaden posameznik lahko odvzame življenje svoji materi – takšna možnost je.' On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da posameznik s pravilnim pogledom lahko odvzame življenje svojemu očetu ... lahko odvzame življenje arahantu – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da navaden posameznik lahko odvzame življenje svojemu očetu ... lahko odvzame življenje arahantu – takšna možnost je.' On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da posameznik s pravilnim pogledom lahko z umom sovraštva prelije kri Tathāgate – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da navaden posameznik lahko z umom sovraštva prelije kri Tathāgate – takšna možnost je.' On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da posameznik s pravilnim pogledom lahko povzroči razkol v Sanghi ... lahko prizna drugega učitelja[3] – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da navaden posameznik lahko povzroči razkol v Sanghi ... lahko prizna drugega učitelja – takšna možnost je.'

14. 'On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da dva popolna, popolno prebujena, lahko nastaneta hkrati v enem svetovnem sistemu – takšne možnosti ni.'[4] In on razume: 'Mogoče je, da se popolni, popolno prebujeni, lahko pojavi v enem svetovnem sistemu – takšna možnost je.' On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da se pojavita dva vladarja, ki obračata kolo hkrati v enem svetovnem sistemu ... Mogoče je, da en kolo obračajoči vladar nastane v enem svetovnem sistemu – takšna možnost je.'

15. On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da bi lahko ženska bila popolna, popolno prebujena – takšne možnosti ni.'[5] In on razume: 'Mogoče je, da je moški lahko popoln, popolno prebujen – takšna možnost je.' On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da je lahko ženska kolo obračajoči vladar ... da ženska lahko zasede položaj Sakke ... da ženska lahko zasede položaj Māre ... da ženska lahko zasede položaj Brahme – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da je moški lahko kolo obračajoči vladar ... da moški lahko zasede položaj Sakke ... da moški lahko zasede položaj Māre ... da moški lahko zasede položaj Brahme – takšna možnost je.'

16. On razume: 'Nemogoče je, ne more se zgoditi, da bi se dobil nezaželen, nedobrodošel, neprijeten rezultat iz dobrega telesnega ravnanja ... iz dobrega govornega ravnanja ... iz dobrega miselnega ravnanja – takšne možnosti ni.' In on razume: 'Mogoče je, da se dobi željen, dobrodošel, prijeten rezultat iz dobrega

telesnega ravnanja ... iz dobrega govornega ravnanja ... iz dobrega miselnega ravnanja – takšna možnost je.’

17. On razume: ‘Nemogoče je, ne more se zgoditi, da se posameznik, ki je vpleten v slabo telesno ravnanje ... vpleten v slabo govorno ravnanje ... vpleten v slabo miselno ravnanje, lahko na ta račun, zaradi tega razloga, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu – takšne možnosti ni.’ In on razume: ‘Mogoče je, da se ta posameznik, ki je vpleten v slabo telesno dejanje ... vpleten v slabo govorno ravnanje ... vpleten v slabo miselno ravnanje, lahko na ta račun, zaradi tega razloga, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanju prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu – takšna možnost je.’

18. On razume: ‘Nemogoče je, ne more se zgoditi, da se posameznik, ki je vpleten v dobro telesno ravnanje ... vpleten v dobro govorno ravnanje ... vpleten v dobro miselno ravnanje, lahko na ta račun, zaradi tega razloga, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanju prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu – takšne možnosti ni.’ In razume: ‘Mogoče je, da se ta posameznik, ki je vpleten v dobro telesno ravnanje ... vpleten v dobro govorno ravnanje ... vpleten v dobro miselno ravnanje, lahko na ta račun, zaradi tega razloga, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu.’

Na ta način, Ānanda, se lahko meniha ima za usposobljenega v tem, kar je mogoče in kar je nemogoče.”

(ZAKLJUČEK)

19. Ko je bilo to rečeno, je častiti Ānanda rekel Blaženemu: “To je čudovito, to je sijajno! Kako je ime temu učenju o Dhammi?”

“To učenje o Dhammi si lahko zapomniš, Ānanda, kot ‘Mnogo vrst elementov’ in kot ‘Štirje cikli’ in kot ‘Ogledalo Dhamme in kot ‘Boben nesmrtnosti’ in kot ‘Največja zmaga v bitki.’“

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Te so določene v Vbh §180/85–86. Element prijetnosti in neprijetnosti sta telesno prijeten in neprijeten občutek; Elementa veselja in bridkosti sta mentalno prijeten in neprijeten občutek; element mirnodušnosti je niti neprijeten niti prijeten občutek.

[2] V odlomku o sebstvu, je *sankhāra*, "tvorba," zamenjana z dhammo, "stvarjo." MA razloži, da je ta zamenjava narejena, da se vključi koncepte, kot na primer znak *kasine*, itd., za katere je navaden posameznik tudi nagnjen, da jih identificira kot sebstvo. Vendar, glede na dejstvo, da se Nibbāna opiše kot večna (*accuta*) in kot prijetnost (*sukha*), in ker se to tudi rado napačno spozna kot sebstvo (glej MN 1.26), se uporabi beseda *sankhāra*, da se vključi samo pogojeno, medtem ko dhamma vključuje oboje, pogojeno in nepogojeno.

[3] To je, lahko prizna kateregakoli drugega in ne Buddho, za najvišjega duhovnega učitelja.

[4] MA: Pojav drugega Buddhe je nemogoč od trenutka, ko se bodhisatta končno spočne v maternici svoje matere, pa do trenutka, ko je njegovo učenje popolnoma izginilo. To je razloženo v Miln 236–39.

[5] Ta izjava trdi samo, da je popolno prebujeni Buddha vedno moškega spola, toda ne zanika, da oseba, ki je sedaj ženskega spola lahko postane popolno prebujeni Buddha v prihodnosti. Da se to zgodi, se bo oseba poprej ponovno rodila kot moški.

(MN 116) Isigili Sutta - Isigili

1. Tako sem slišal.^[1] Nekoč je Blaženi živel pri Rādžagahu, na gori Isigili. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: "Prijatelji, menihi."—"Prijatelj," so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. "Ali vidite, menihi, to goro Vebhāra?"^[2] – "Da, častiti gospod."

"Včasih se je uporabljalo drugo ime, drug opis za to goro Vebhāra. Ali vidite, menihi, to goro Paṇḍava?" – "Da, častiti gospod."

"Včasih se je uporabljalo drugo ime, drug opis za to goro Paṇḍava. Ali vidite, menihi, to goro Vepulla?" – "Da, častiti gospod."

"Včasih se je uporabljalo drugo ime, drug opis za to goro Vepulla. Ali vidite, menihi, to goro Gidždžhakuṭa – Jastrebov vrh?" – "Da, častiti gospod."

"Včasih se je uporabljalo drugo ime, drug opis za to goro Gidždžhakuṭa [Jastrebov vrh]. Ali vidite, menihi, to goro Isigili?" – "Da, častiti gospod."

3. "Včasih je bilo to isto ime, to isto imenovanje za to goro Isigili. V preteklosti je petsto paccekabuddh[3] dolgo bivalo na tej gori Isigili. Videli so jih stopiti na to goro; ko so enkrat odšli nanjo, jih niso več videli. Ljudje, ki so to videli, so rekli: 'Ta gora je požrla te preroke.' In tako je prišlo do imena Isigili ['požiralnik modrih']. Povedal vam bom, menihi, imena paccekabuddh, posreboval vam bom imena paccekabuddh, učil vas bom imen paccekabuddh. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal." – "Da, častiti gospod," so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

4. "Menihi, paccekabuddha Ariṭṭa je dolgo živel na tej gori. Paccekabuddha Upariṭṭha je dolgo živel na tej gori Isigili. Paccekabuddha Tagarasikhin[4] ... Yasassin ... Sudassana ... Piyadassin ... Gandhāra ... Piṇḍola ... Upāsabha ... Nītha ... Tatha ... Sutavā ... Bhāvitatta je dolgo živel na tej gori Isigili.

5. "Ta sveta bitja, brez želja, osvobojena neprijetnosti, ki je vsako samo doseglo prebujenje – poslušajte me posredovati imena teh, največjih izmed ljudi, ki so izpulili kopje.

Ariṭṭha, Upariṭṭha, Tagarasikhin, Yasassin,
Sudassana in Piyadassin prebujeni,
Gandhāra, Piṇḍola, Upāsabha prav tako,
Nītha, Tatha, Sutavā, Bhāvitatta.

6. "Sumbha, Subha, Methula in Aṭṭhama,
potem Assumegha, Anīgha, Sudāṭha –
in Hingū in Hinga zelo mogočni,
paccekabuddhe, ki so uničili pot, ki pelje k eksistenci.

Dva modreca z imenom Džāli in Aṭṭhaka,
potem Kosala prebujeni, potem Subāhu,
Upanemi in Nemi in Santacitta
pravi in resnični, brezmadežni in modri.

Kāḷa, Upakāḷa, Vidžita in Džita;
Anga in Panga in Gutidždžita tudi;
Passin je premagal predpostavko, izvor neprijetnosti;
Aparādžita je premagal moč Māre.

Satthar, Pavattar, Sarabhāṅga, Lomahaṁsa,
Uccangamāya, Asita, Anāsava,
Manomaya in Bandhumant osvobojen ponosa,
Tadādhimutta brezmadežen in sijoč;

Ketumbarāga, Mātanga in Ariya,

potem Accuta, Accutagāma, Byāmaka,
Sumangala, Dabbila, Supatiṭṭhita
Asayha, Khemābhirata in Sorata,

Durannaya, Sangha in potem Udždžaya;
še en modrec, Sayha, plemenitega prizadevanja.
In dvanajst njih med Ānandami, Nandami in Upanandami
in Bhāradvādža, ki nosi svoje zadnje telo;

Potem Bodhi, Mahānama najvišji,
Bhāradvādža s svetlo valovito grivo;
Tissa in Upatissa nevezana na eksistenco;
Upasīdarin in Sīdarin, osvobodjena želja.

Prebujen je bil Mangala, osvobojen poželenja;
Usabha je presekal mrežo, izvor neprijetnosti.
Upanīta je dosegel stanje miru,
prečiščen, odličen, pravilno poimenovan.

Džeta, Džayanta, Paduma in Uppala,
Padumuttara, Rakkhita in Pabbata,
Mānatthaddha veličasten, Vitarāga
in Kaṇha, prebujen z osvobojenim umom.

7. "Ti in tudi drugi veliki in mogočni
paccekabuddhe nič več niso šli v eksistenco –
spoštujte te modrece, ki so šli onstran vseh vezi in
dosegli končno Nibbāno, izven vseh meril."

Opombe

[1] Na Sri Lanki se ta sutta redno recitira kot učenje zaščite in je vključena v srednjeveško zbirko z imenom Mahā Pirit Pota, "Velika knjiga o zaščiti."

[2] Ta in sledeče gore obkrožajo Rādžagah.

[3] Paccekabuddha je ta, ki je sam dosegel prebuditev in osvoboditev, ne da bi bil odvisen od Dhamme, ki jo je učil Buddha, vendar ni sposoben učiti Dhamme drugih in vzpostaviti zakonika. Paccekabuddha se pojavi le v času, ko v svetu ni Buddhovega zakonika.

[4] Tagarasikhin je omenjen v Ud 5:4/50 in SN 3:20/i.92.

(MN 117) Mahācattarisaka Sutta – Velikih štirideset

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Menihi, učil vas bom plemenite pravilne zbranosti z njenimi podporami in njenimi pripomočki. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

3. “Kaj, menihi, je plemenita pravilna zbranost z njenimi podporami in njenimi pripomočki, to je, pravilnim pogledom, pravilno mislijo, pravilnim govorom, pravilnim dejanjem, pravilnim načinom življenja, pravilnim naporom in pravilno pozornostjo? Poenotenje uma, oskrbljenega s temi sedmimi dejavniki, se imenuje plemenita pravilna zbranost z njenimi podporami in pripomočki.

(POGLED)

4. V tem pogledu, menihi, pravilen pogled pride prvi. In kako pravilen pogled pride prvi? Napačen pogled se razume kot napačen pogled in pravilen pogled kot pravilen pogled: tak je pravilen pogled nekoga.

5. In kaj, menihi, je napačen pogled? ‘Nič ni dano, nič ni darovano, nič žrtvovano; ni plodu ali rezultata dobrih ali slabih dejanj; ni ne tega, ne drugega sveta; ni ne matere ne očeta; ni bitij, ki so spontano ponovno rojena; ni dobrih in krepostnih asketov in brahminov na svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in razodeli ta svet in drugi svet.’ To je napačen pogled.

6. In kaj, menihi, je pravilen pogled? Pravilen pogled, pravim, je dvojen: obstaja pravilen pogled, ki je popačen z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju; in obstaja pravilen pogled, ki je plemenit, brez vplivov, nadsveten, dejavnik poti.

7. In kaj, menihi, je pravilen pogled, ki je popačen z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju? ‘Obstaja to, kar je dano in kar je ponujeno in kar je žrtvovano; obstaja sad in rezultat dobrih in slabih dejanj; obstaja ta svet in drugi svet; obstajata mati in oče; obstajajo bitja, ki se spontano ponovno rodijo; obstajajo dobri in krepostni asketi in brahmini v svetu, ki so se sami uresničili z direktno vednostjo in so razodeli ta svet in drugi svet.’ To je pravilen pogled, ki je popačen z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju.

8. In kaj, menihi, je pravilen pogled, ki je plemenit, brez vplivov, nadsveten, dejavnik poti? Modrost, sposobnost modrosti, moč modrosti, dejavnik raziskovanja stanj prebujenja, dejavnik poti pravilnega pogleda v njem, ki ima plemenit um, katerega um je

brez vplivov, ki poseduje plemenito pot in razvija plemenito pot: to je pravilen pogled, ki je plemenit, brez vplivov, nadsveten, dejavnik poti.

9. Nekdo napravi napor, da opusti napačen pogled in se loti pravilnega pogleda: to je njegov pravilen napor. Pozorno opusti napačen pogled, pozorno vstopi in biva v pravilnem pogledu: to je pravilna pozornost nekoga. Tako ta tri stanja tečejo in krožijo okoli pravilnega pogleda, to so, pravilen pogled, pravilen napor in pravilna pozornost.

(MISEL)

10. V tem pogledu, menihi, pravilen pogled pride prvi. In kako pravilen pogled pride prvi? Napačna misel se razume kot napačna misel in pravilna misel kot pravilna misel: tak je pravilen pogled nekoga.

11. In kaj, menihi, je napačna misel? Misel čutne želje, misel zlobe in misel krutosti: to je napačna misel.

12. In kaj, menihi, je pravilna misel? Pravilna misel, pravim, je dvojna: obstaja pravilna misel, ki je popačena z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju, in obstaja pravilna misel, ki je plemenita, brez vplivov, nadsvetna, dejavnik poti.

13. In kaj, menihi, je pravilna misel, ki je popačena z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju? Misel odrekanja, misel ne-zlobe, in misel ne-krutosti:[1] to je pravilna misel, ki je popačena z vplivi ... zorenjem v pridobivanju.

14. In kaj, menihi, je pravilna misel, ki je plemenita, brez vpliva, nadsvetna, dejavnik poti? Mišljenje, misel, namen, miselna osredotočenost, miselna trdnost, usmerjenost misli, besedna tvorba v njem, katerega um je plemenit, katerega um je brez vplivov, ki poseduje plemenito pot in razvija plemenito pot:[2] to je pravilna misel, ki je plemenita ... dejavnik poti.

15. Nekdo napravi napor, da opusti napačno misel in se loti pravilne misli: to je njegov pravilen napor. Pozorno opusti napačno misel, pozorno vstopi in biva v pravilni misli: to je njegova pravilna pozornost. Tako ta tri stanja tečejo in krožijo okoli pravilne misli, to so, pravilen pogled, pravilen napor in pravilna pozornost.

(GOVOR)

16. V tem pogledu, menihi, pravilen pogled pride prvi. In kako pravilen pogled pride prvi? Nekdo napačen govor razume kot napačen govor in pravilen govor kot pravilen govor: tak je njegov pravilen pogled.

17. In kaj, menihi, je napačen govor? Lažnivi govor, zlonameren govor, osoren govor in klepetanje: to je napačen govor.

18. In kaj, menihi, je pravilen govor? Pravilen govor, pravim, je dvojen: obstaja pravilen govor, ki je popačen z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju; in obstaja pravilen govor, ki je plemenit, brez vplivov, nadsveten, dejavnik poti.

19. In kaj, menihi, je pravilen govor, ki je popačen z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju? Vzdržnost od napačnega govora, vzdržnost od zlonamerne govora, vzdržnost od osornega govora, vzdržnost od klepetanja: to je pravilen govor, ki je popačen z vplivi ... zorenjem v pridobivanju.

20. In kaj, menihi, je pravilen govor, ki je plemenit, brez vpliva, nadsveten, dejavnik poti? Odrekanje štirim vrstam govornega napačnega ravnanja, brzdaje, zadrževanje, vzdržnost od njih v njem, katerega um je plemenit, katerega um je brez vplivov, ki poseduje plemenito pot in razvija plemenito pot: to je pravilen govor, ki je plemenit ... dejavnik poti.

21. Nekdo napravi napor, da opusti napačen govor in se loti pravi govora: to je njegov pravi napor. Pozorno opusti napačen govor, pozorno vstopi in biva v pravilnem govoru: to je njegova pravilna pozornost. Tako ta tri stanja tečejo in krožijo okoli pravi govora, to so, pravi pogled, pravi napor in pravilna pozornost.

(DEJANJE)

22. V tem pogledu, menihi, pravi pogled pride prvi. In kako pravi pogled pride prvi? Napačno dejanje se razume kot napačno dejanje in pravilno dejanje kot pravilno dejanje: tak je pravi pogled nekoga.

23. In kaj, menihi, je napačno dejanje? Ubijanje živih bitij, jemanje tega, kar ni dano in napačno ravnanje v čutnosti: to je napačno dejanje.

24. In kaj, menihi, je pravilno dejanje? Pravilno dejanje, pravim, je dvojno: obstaja pravilno dejanje, ki je popačeno z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju; in obstaja pravilno dejanje, ki je plemenito, brez vpliva, nadsvetno, dejavnik poti.

25. In kaj, menihi, je pravilno dejanje, ki je popačeno z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju? Vzdržnost od ubijanja živih bitij, vzdržnost od jemanja tega, kar ni dano, vzdržnost od napačnega ravnanja v čutnosti: to je pravilno dejanje, ki je popačeno z vplivi ... zorenjem v pridobivanju.

26. In kaj, menihi, je pravilno dejanje, ki je plemenito, brez vpliva, nadsvetno, dejavnik poti? Odrekanje trem vrstam telesnega napačnega ravnanja, brzdaje, zadrževanje, vzdržnost od njih v njem, katerega um je plemenit, katerega um je brez vplivov, ki poseduje plemenito pot in razvija plemenito pot: to je pravilno dejanje, ki je plemenito ... dejavnik poti.

27. Nekdo napravi napor, da opusti napačno dejanje in se loti pravi dejanja: to je njegov pravi napor. Pozorno opusti napačno dejanje, pozorno vstopi in biva v

pravilnem dejanju: to je njegova pravilna pozornost. Tako ta tri stanja tečejo in krožijo okoli pravilnega dejanja, to so, pravilen pogled, pravilen napor in pravilna pozornost.

(NAČIN ŽIVLJENJA)

28. V tem pogledu, menihi, pravilen pogled pride prvi. In kako pravilen pogled pride prvi? Napačen način življenja se razume kot napačen način življenja in pravilen način življenja kot pravilen način življenja: tak je pravilen pogled nekoga.

29. In kaj, menihi, je napačen način življenja? Spletkarjenje, govorjenje, namigovanje, omalovaževanje, zasledovati pridobitve z dobičkom: to je napačen način življenja.[2]

30. In kaj, menihi, je pravilen način življenja? Pravilen način življenja, pravim, je dvojen: obstaja pravilen način življenja, ki je popačen z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju; in obstaja pravilen način življenja, ki je plemenit, brez vpliva, nadsveten, dejavnik poti.

31. In kaj, menihi, je pravilen način življenja, ki je popačen z vplivi, uživanjem zaslug, zorenjem v pridobivanju? Menihi, plemeniti učenec opusti napačen način življenja in doseže, da živi svoje življenje s pravilnim načinom življenja: to je pravilen način življenja, ki je popačen z vplivi ... zorenjem v pridobivanju.

32. In kaj, menihi, je pravilen način življenja, ki je plemenit, brez vpliva, nadsveten, dejavnik poti? Odrekanje napačnemu načina življenja, brzdanje, zadrževanje, vzdržnost od njega v njem, katerega um je plemenit, katerega um je brez vplivov, ki poseduje plemenito pot in razvija plemenito pot: to je pravilen način življenja, ki je plemenit ... dejavnik poti.

33. Nekdo napravi napor, da opusti napačen način življenja in vstopi v pravilen način življenja: to je njegov pravilen napor. Pozorno opusti napačen način življenja, pozorno vstopi in biva v pravilnem načinu življenja: to je njegova pravilna pozornost. Tako ta tri stanja tečejo in krožijo okoli pravilnega načina življenja, to so, pravilen pogled, pravilen napor in pravilna pozornost.

(VELIKIH ŠTIRIDESET)

34. V tem pogledu, menihi, pravilen pogled pride prvi. In kako pravilen pogled pride prvi? V nekom s pravilnim pogledom nastane pravilna misel; v nekom s pravilno mislijo nastane pravilen govor; v nekom s pravilnim govorom nastane pravilno dejanje; v nekom s pravilnim dejanjem nastane pravilen način življenja; v nekom s pravilnim načinom življenja nastane pravilen napor; v nekom s pravilnim naporom nastane pravilna pozornost; v nekom s pravilno pozornostjo nastane pravilna zbranost; v nekom s pravilno zbranostjo nastane pravilna vednost; v nekom s pravilno vednostjo nastane pravilna osvoboditev. Tako, menihi, pot učenca v višjem treningu ima osem dejavnikov, za arahanta ima deset dejavnikov.

35. V tem pogledu, menihi, pravilen pogled pride prvi. In kako pravilen pogled pride prvi? V nekom s pravilnim pogledom je napačen pogled odpravljen, in mnoga zla slaba stanja, ki izvirajo z napačnim pogledom kot pogojem, so prav tako odpravljena, in mnoga dobra stanja, ki izvirajo s pravilnim pogledom kot pogojem, pridejo do izpolnitve z razvojem.

V nekom s pravilno mislijo, je napačna misel odpravljena, in mnoga zla slaba stanja, ki izvirajo iz napačne misli kot pogojem, so prav tako odpravljena, in mnoga dobra stanja, ki izvirajo iz pravilne misli kot pogojem, pridejo do izpolnitve z razvojem.

V nekom s pravilnim govorom, je napačen govor odpravljen ... V nekom s pravilnim dejanjem, je napačno dejanje odpravljeno ... V nekom s pravilnim načinom življenja, je napačen način življenja odpravljen ... V nekom s pravilnim naporom, je napačen napor odpravljen ... V nekom s pravilno pozornostjo, je napačna pozornost odpravljena ... V nekom s pravilno zbranostjo, je napačna zbranost odpravljena ... V nekom s pravilno vednostjo, je napačna vednost odpravljena ... V nekom s pravilno osvoboditvijo, je napačna osvoboditev odpravljena, in mnoga zla slaba stanja, ki izvirajo z napačno osvoboditvijo kot pogojem, so tudi odpravljena, in mnoga dobra stanja, ki izvirajo s pravilno osvoboditvijo kot pogojem, pridejo do izpolnitve z razvojem.

36. Tako, menihi, obstaja dvajset dejavnikov na strani dobrega in dvajset dejavnikov na strani slabega. To učenje Dhamme o Velikih štirideset je bilo sproženo in ga ne more ustaviti noben asket ali brahmin ali božanstvo ali Māra ali Brahmā ali kdorkoli v svetu.

37. Menihi, če katerikoli asket ali brahmin meni, da se mora to učenje Dhamme o Velikih štirideset kritizirati in zavrniti, potem obstaja deset upravičenih sklepanj iz njegovih trditev, ki bi zagotovile osnovo, da se ga kritizira tukaj in sedaj. Če ta uglednež kritizira pravilen pogled, potem bo častil in hvalil te askete in brahmine, ki imajo napačen pogled. Če ta uglednež kritizira pravilno misel, potem bo častil in hvalil te askete in brahmine, ki imajo napačno misel. Če ta uglednež kritizira pravilen govor ... pravilno dejanje ... pravilen način življenja ... pravilen napor ... pravilno pozornost ... pravilno zbranost ... pravilno vednost ... pravilno osvoboditev, potem bo častil in hvalil te askete in brahmine, ki imajo napačno osvoboditev. Če katerikoli asket ali brahmin meni, da se mora to učenje Dhamme o Velikih štirideset kritizirati in zavrniti, potem je to deset upravičenih sklepanj iz njegovih trditev, ki bi zagotovile osnovo, da se ga kritizira tukaj in sedaj.

38. Menihi, celo učitelja iz Okkala, Vassa in Bhañña, ki sta imela nauk o nevzročnosti, nauk o nedelovanju in nauk o nihilizmu, ne bi mislila, da se mora učenje Dhamme o Velikih štirideset kritizirati in zavrniti. Zakaj je tako? Zaradi strahu pred krivdo, napadom in ovrženjem.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] To je standardna definicija pravilne misli kot faktorja Plemenite osmeročlene poti; glej MN 141.25.

[2] V AN 5:177/iii.208, Buddha omeni pet vrst napačnega načina življenja za laične ljudi: trgovanje oz. ukvarjanje z orožjem, živimi bitji, mesom, opojnimi sredstvi in strupi.

(MN 118) Ānāpānasati Sutta – Pozornost med dihanjem

1. Tako sem slišal: nekoč je Blaženi živel v Sāvattḥīju, v vzhodnem gaju palače Migārove matere, skupaj z mnogimi zelo znanimi starejšimi učenci, kot so: častiti Sāriputta, častiti Mahā Moggallāna, častiti Mahā Kassapa, častiti Mahā Kaccāna, častiti Mahā Koṭṭhita, častiti Mahā Kappina, častiti Mahā Cunda, častiti Anuruddha, častiti Revata, častiti Ānanda in z drugimi zelo znanimi starejšimi učenci.

(VADBA MENIHOV)

2. Takrat so starejši menihi poučevali in vodili nove menihe: nekateri starejši menihi so poučevali in vzgajali deset menihov, nekateri starejši menihi so poučevali in vzgajali dvajset ... trideset ... štirideset menihov. In novi menihi so po učenju in navodilih teh starejših menihov dosegli različne stopnje visokih odlik.

3. Na dan *uposathe*, petnajstega [1], ob polni luni, ob času praznovanja *pavāraṇe*[2] je Blaženi sedel na odprtem s skupnostjo menihov. Ko je nadziral tiho skupnost menihov, jo je nagovoril:

4. »Menihi, jaz sem zadovoljen s tem napredovanjem. Moje srce je zadovoljeno s tem napredovanjem. Razvnamajte še več energije za pridobitev tistega, kar še ni bilo pridobljeno, za doseg tistega, kar še ni bilo doseženo, za uresničitev tistega, kar še ni bilo uresničeno. Počakal bom tu v Sāvattḥīju do polne lune Komudīja[3], četrtega meseca [deževnega obdobja].«[4]

5. Menihi te pokrajine so slišali: »Blaženi bo ostal v Sāvattḥīju do polne lune Komudīja, četrtega meseca« in so odšli v Sāvattḥī obiskat Blaženega.

6. In starejši menihi so še bolj poučevali in vodili nove menihe. Nekateri starejši menihi so poučevali in vodili deset menihov, nekateri starejši menihi so poučevali in vodili dvajset ... trideset ... štirideset menihov. In novi menihi so po učenju in navodilih teh starejših menihov dosegli različne stopnje visokih odlik.

7. Na dan uposathe, petnajstega, ob polni luni Komudīja, četrtega meseca [deževnega obdobja], je Blaženi sedel na odprtem med skupnostjo menihov. Ko je nadziral tiho skupnost menihov, jo je nagovoril:

8. »Menihi, v tem zborovanju ni govoričenja, v tem zborovanju ni klepetanja. Je osnovano iz čiste srčevine[5]. Taka je ta skupnost menihov, tako je to zborovanje. Tako zborovanje je vredno darov, vredno gostoljubnosti, vredno darovanja, vredno spoštovanja in poklonov, edinstveno polje odlik za ta svet — taka je ta skupnost menihov, tako je to zborovanje. V takem zborovanju mali dar postane veliki, in veliki dar postane še večji — taka je ta skupnost menihov, tako je to zborovanje. Redko je videti v tem svetu tako zborovanje — taka je ta skupnost menihov, tako je to zborovanje. Tako zborovanje je vredno videti, pa četudi je potrebno dolgo potovanje s potovalno torbo — takšni so menihi v tej skupnosti menihov.

(PLEMENITE OSEBE)

9. V tej skupnosti menihov so menihi, ki so **arahanti**[6], brez vplivov (*āsavā*), katerih sveto življenje je bilo živeto, storili so, kar je bilo treba storiti, odložili breme, dosegli svoj cilj, uničili eksistenčne okove in so popolnoma osvobojeni skozi pravilno vednost[7] — takšni so menihi v tej skupnosti menihov.

10. V tej skupnosti menihov so menihi, ki se bodo zaradi uničenih petih nižjih ovir[8] spontano pojavili [v Čistem domovanju][9] in tam dosegli končno Nibbāno, **nepovratniki** (*anāgāmi*)[10], ki se ne vrnejo iz tistega sveta — takšni so menihi v tej skupnosti menihov.

11. V tej skupnosti menihov so menihi, ki so zaradi uničenih treh ovir[11] in zmanjšanja poželenja, jeze in nevednosti '**enkratni povratniki**' (*sakadāgāmi*)[12], ki se vrnejo v ta svet le še enkrat, kjer bodo končali z neprijetnostjo — takšni so menihi v tej skupnosti menihov.

12. V tej skupnosti menihov so menihi, ki so zaradi uničenih treh ovir **vstopili v tok** (*sotāpanna*)[13], niso nič več podvrženi padcu (v nižje svetove) in so trdno in neogibno namenjeni proti prebujenju — takšni so menihi v tej skupnosti menihov.

(MENIHI RAZVIJAJO 37 STVARI)

13. V tej skupnosti menihov so menihi, ki ostajajo predani razvijanju (*bhāvanā*) štirih področij pozornosti (*satipaṭṭhāna*)[14] — takšni so menihi v tej skupnosti menihov. V tej skupnosti menihov so menihi, ki bivajo v razvijanju štirih pravilnih prizadevanj (*sammappadhāna*)[15] ...

štirih osnov moči (*iddhipādā*)[16] ...
 petih sposobnosti (*indriyā*)[17] ...
 petih moči (*balā*)[18] ...
 sedmih dejavnikov prebujenja (*bojjhaṅga*)[19] ...
 osmeročlene plemenite poti (*magga*)[20] — takšni so menihi v tej skupnosti menihov.

14. V tej skupnosti menihov so menihi, ki bivajo v razvijanju dobrohotnosti (*mettā*)[21]...
 sočutja (*karuṇā*) ...
 srečoželjnosti (*muditā*) ...
 mirnodušnosti (*upekkhā*) ...
 meditacije na odvratnost (*asubha*)[22] ...
 zaznave nestalnosti (*anicca*)[23] — takšni so menihi v tej skupnosti menihov.
 V tej skupnosti menihov so tudi menihi, ki bivajo v razvijanju pozornosti med dihanjem (*ānāpāna*)[24].

(POZORNOST MED DIHANJEM)

15. Menihi, ko je razvita in se pogosto izvaja pozornost med dihanjem, obrodi velik sad in je v veliko korist. Ko je razvita in se pogosto izvaja pozornost med dihanjem, to izpopolni **štiri področja pozornosti** (*satipatthāna*).

Ko so razvita in se pogosto izvajajo štiri področja pozornosti, se izpopolni **sedem dejavnikov prebujenja** (*bojjhaṅga*).

Ko je razvito in se pogosto izvaja sedem dejavnikov prebujenja, ti izpopolnijo **pravo vednost in popolno osvoboditev** (*nibbāna*).

16. In kako, menihi, razvita in negovana pozornost med dihanjem obrodi velik sad in je v veliko korist?

17. Menih gre v gozd ali k vznožju drevesa ali v prazno zgradbo, sede, prekriža noge, zravna svoje telo in se povsem posveti pozornosti. Ves čas pozoren, vdihuje in izdihuje.

(1) POZORNOST NA TELO (*kāyānupassanā*)

18.1. Ko globoko vdihuje, **jasno ve**: 'Globoko vdihujem' in ko globoko izdihuje, jasno ve: 'Globoko izdihujem.'

18.2. Ko plitko vdihuje, **jasno ve**: 'Plitko vdihujem' in ko plitko izdihuje, jasno ve: 'Plitko izdihujem.'[25]

18.3. Tako naprej vadi: 'Vdihnil bom **z doživljanjem celotnega telesa**[26]' in vadi: 'Izdihnil bom z doživljanjem celotnega telesa.'

18.4. Vadi: 'Vdihnil bom **z umirjanjem telesne tvorbe**[27]' in vadi: 'Izdihnil bom z umirjanjem telesne tvorbe.'

(2) POZORNOST NA OBČUTKE (*vedanānupassanā*)

19.5. Vadi: ‘Z vdihom bom **pozoren na radost**’ in vadi: ‘Z izdihom bom pozoren na radost.’

19.6. Vadi: ‘Z vdihom bom **pozoren na prijetnost**’ in vadi: ‘Z izdihom bom pozoren na prijetnost.’

19.7. Vadi: ‘Z vdihom bom **pozoren na umsko tvorbo**[28]’ in vadi: ‘Z izdihom bom pozoren na umsko tvorbo.’

19.8. Vadi: ‘Z vdihom bom **umirjal umsko tvorbo**’ in vadi: ‘Z izdihom bom umirjal umsko tvorbo.’

(3) POZORNOST NA UM (*cittānupassanā*)

20.9. Vadi: ‘Z vdihom bom **pozoren na um**’ in vadi: ‘Z izdihom bom pozoren na um.’

20.10. Vadi: ‘Z vdihom bom **zadovoljil um**’ in vadi: ‘Z izdihom bom zadovoljil um.’

20.11. Vadi: ‘Z vdihom bom **zbral um**[29]’ in vadi: ‘Z izdihom bom zbral um.’

20.12. Vadi: ‘Z vdihom bom **sprostil um**’ in vadi: ‘Z izdihom bom sprostil um.’

(4) POZORNOST NA POJAVE (*dhammānupassanā*)

21.13. Vadi: ‘Z vdihom bom **opazoval nestalnost**[30]’ in vadi: ‘Z izdihom bom opazoval nestalnost.’

21.14. Vadi: ‘Z vdihom bom **opazoval izginevanje**’ in vadi: ‘Z izdihom bom opazoval izginevanje.’

21.15. Vadi: ‘Z vdihom bom **opazoval prenehanje**’ in vadi: ‘Z izdihom bom opazoval prenehanje.’

21.16. Vadi: ‘Z vdihom bom **opazoval opuščanje**’ in vadi: ‘Z izdihom bom opazoval opuščanje.’

22. Menihi, tako razvita in pogosto izvajana pozornost med dihanjem obrodi velik sad in je v veliko korist.

(IZPOPOLNITEV ŠTIRIH PODROČIJ POZORNOSTI)

23. In kako, menihi, razvita in pogosto izvajana pozornost med dihanjem izpopolni štiri področja pozornosti[30]?

(1) POZORNOST NA TELO

24. Menihi, vedno ko menih globoko vdihuje, jasno ve:, ‘globoko vdihujem,’ ko globoko izdihuje, jasno ve: ‘globoko izdihujem,’ ko plitko vdihuje, jasno ve: ‘plitko vdihujem,’ ko plitko izdihuje, jasno ve: ‘plitko izdihujem,’ ko vadi: ‘z doživljanjem celotnega telesa bom vdihnil,’ ko vadi: ‘z doživljanjem celotnega telesa bom izdihnil,’ ko vadi: ‘z umirjanjem telesne tvorbe bom vdihnil,’ ko vadi: ‘z umirjanjem telesne tvorbe bom izdihnil,’ takrat menih opazuje telo kot telo, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom[31]. **Pravim, da je to določeno telo med telesi, namreč vdihovanje in izdihovanje.** Zato takrat menih opazuje telo kot telo,

navdušen, popolnoma zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom.

(2) POZORNOST NA OBČUTKE

25. Menihi, kadarkoli menih vadi: 'pozoren na radost bom vdihnil,' ko vadi: 'pozoren na radost bom izdihnil,' ko vadi: 'pozoren na prijetnost bom vdihnil' in vadi: 'pozoren na prijetnost bom izdihnil,' ko vadi: 'pozoren na umsko tvorbo bom vdihnil' in vadi: 'pozoren na umsko tvorbo bom izdihnil,' ko vadi: 'z vdihom bom umirjal umsko tvorbo' in vadi: 'z izdihom bom umirjal umsko tvorbo,' takrat menih opazuje občutke kot občutke, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom. **Pravim, da je to določen občutek med občutki, namreč, posvečanje natančne pozornosti vdihovanju in izdihovanju.** Zato takrat menih opazuje občutke kot občutke, navdušen, zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom.

(3) POZORNOST NA UM

26. Menihi, kadarkoli menih vadi: 'z vdihom bom pozoren na um' in vadi: 'z izdihom bom pozoren na um,' vadi: 'z vdihom bom zadovoljil um' in vadi: 'z izdihom bom zadovoljil um,' vadi: 'z vdihom bom zbral um' in vadi: 'z izdihom bom zbral um,' vadi: 'z vdihom bom sprostil um' in vadi: 'z izdihom bom sprostil um,' takrat menih opazuje um kot um, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom. **Jaz ne pravim, menihi, da je pozornost med dihanjem za tega, ki je pozabljiv, ki se popolnoma ne zaveda.** Zato takrat menih opazuje um kot um, navdušen, zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom.

(4) POZORNOST NA POJAVE

27. Menihi, kadarkoli menih vadi: 'z vdihom bom opazoval nestalnost,' vadi: 'z izdihom bom opazoval nestalnost,' vadi: 'z vdihom bom opazoval izginevanje'; vadi: 'z izdihom bom opazoval izginevanje,' vadi: 'z vdihom bom opazoval prenehanje,' vadi: 'z izdihom bom opazoval prenehanje,' vadi: 'z vdihom bom opazoval opustitev,' vadi: 'z izdihom bom opazoval opustitev,' takrat menih opazuje pojave kot pojave, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom. **Ko je z modrostjo videl opuščanje pohlepa in obžalovanje, skrbno opazuje naprej z mirnodušnostjo.** Zato takrat menih stalno opazuje naravo stvari kot pojave, navdušen, zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom.

28. Menihi, tako razvita in pogosto izvajana pozornost med dihanjem izpopolni štiri področja pozornosti.

(IZPOPOLNITEV SEDMIH DEJAVNIKOV POPOLNEGA PREBUJENJA)

29. In kako, menihi, razvita in negovana štiri področja pozornosti izpopolnijo sedem dejavnikov prebujenja[32]?

30. (1) Menihi, **ob katerikoli priložnosti menih opazuje telo kot telo**, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom, takrat je v njem osnovana neprestana pozornost. Ob katerikoli priložnosti je v menihu osnovana neprestana pozornost, takrat se je v njem pojavila **pozornost** (*satī*), kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in z razvojem pride do izpopolnitve v njem.

31. (2) Stalno pozoren preiskuje in analizira pojave z modrostjo in se poglobi v popolno preiskovanje. Ob katerikoli priložnosti tako pozoren menih preiskuje in analizira pojave z modrostjo in se poglobi v popolno preiskovanje, takrat se je v njem pojavilo **raziskovanje pojavov** (*dhammavicaya*), kot dejavnik prebujenja. On ga razvija in z razvojem pride do izpopolnitve v njem.

32. (3) V tem, ki preiskuje in analizira pojave z modrostjo in se poglobi v popolno preiskovanje, se pojavi vztrajnost. Ob katerikoli priložnosti se pojavi vztrajnost v menihu, ki preiskuje, analizira pojave z modrostjo in se poglobi v popolno preiskovanje, takrat se je v njem pojavila **prizadevnost** (*virīya*), kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in z razvojem pride do izpopolnitve v njem.

33. (4) V tem, ki se je v njem pojavila prizadevnost, se pojavi nezemeljska radost. Ob katerikoli priložnosti se pojavi v vztrajnem menihu nadzemeljska radost, takrat se je v njem pojavila **radost** (*piṭī*), kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in z razvojem pride do izpopolnitve v njem.

34. (5) V tem, ki je radosten, se pomirita telo in um. Ob katerikoli priložnosti sta telo in um umirjena pri navdušenemu menihu, takrat se v njem pojavi **mirnost** (*passaddhi*), kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in z razvijanjem pride do izpopolnitve v njem.

35. (6) V tem, ki ima umirjeno telo in čuti prijetnost, um postane zbran. Ob katerikoli priložnosti je menihovo telo umirjeno in čuti prijetnost, um postane zbran, takrat se je v njem pojavila **zbranost** (*samādhi*), kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in z razvojem pride do izpopolnitve v njem.

36. (7) On z mirnodušnostjo pozorno opazuje zbrani um. Kadarkoli menih z mirnodušnostjo pozorno opazuje zbrani um, takrat se je v njem pojavila **mirnodušnost** (*upekhā*), kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in z razvijanjem pride do izpopolnitve v njem.

37. Menihi, **ob vsaki priložnosti menih opazuje občutke kot občutke**, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom ... (ponovi kot pri §30–36) ... se je v njem pojavila mirnodušnost, kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in ko jo razvije, pride do izpopolnitve v njem.

38. Menihi, **ob vsaki priložnosti menih opazuje um kot um**, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom ... (ponovi kot pri §30–36) ... se je v njem pojavila mirnodušnost, kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in ko jo razvije, pride do izpopolnitve v njem.

39. Menihi, **ob vsaki priložnosti menih opazuje pojave kot pojave**, vneto, zavestno in pozorno, z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom ... (ponovi kot pri §30–36) ... se je v njem pojavila mirnodušnost, kot dejavnik prebujenja. On jo razvija in ko jo razvije, pride do izpopolnitve v njem.

40. Menihi, tako štiri področja pozornosti razvita in pogosto izvajana, izpopolnijo sedem dejavnikov prebujenja.

(IZPOPOLNITEV PRAVE VEDNOSTI IN OSVOBODITVE)

41. In kako, menihi, sedem dejavnikov prebujenja razvitih in pogosto izvajanih, izpopolni pravo vednost in osvoboditev?

42. Menihi, menih **razvija** pozornost, kot dejavnik prebujenja, ki je podprt z osamitvijo, z brezstrastnostjo in s prenehanjem in dozori v opustitvi.

On razvija raziskovanje pojavov, kot dejavnik prebujenja ...

prizadevnost ...

radost ...

mirnost ...

zbranost ...

mirnodušnosti, kot dejavnik prebujenja, ki je podprt z osamitvijo, z brezstrastnostjo in s prenehanjem in dozori v opustitvi.

43. Menihi, tako sedem dejavnikov prebujenja razvitih in pogosto izvajanih, izpopolni pravo vednost in osvoboditev.

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] *Uposatha* – glej AN 3.70.

[2] *Pavāranā* je ceremonija, ki označuje konec *vasse* (deževnega obdobja), ko menihi tri mesece ne potujejo in ostajajo na enem kraju. Na ta dan vsi menihi povabijo skupnost, da jo opozorijo na vse nepravilnosti, ki so bili storjene v tem času.

[3] Komudī je dan polne lune meseca Kattika, četrtega meseca deževne sezone. Ime je dobil po cvetenju bele vodne lilije (kumuda) v tem času.

- [4] Ostal bo do naslednje polne lune, torej še en mesec.
- [5] Glej MN 29 in 30.
- [6] Glej MN 22.41.
- [7] Glej MN 22.42.
- [8] Pet nižjih ovir: pogled osebnosti, dvom, privrženost pravilom in običajem, želja po čutnosti, zlobe. Glej MN 64.
- [9] *Suddhāvāsa* – tu bivajo božanstva, ki jih lahko dosežejo le *anāgāmiji*.
- [10] Glej MN 22.43.
- [11] Tri ovire: pogled osebnosti, dvom in privrženost pravilom in obredom.
- [12] Glej MN 22.44.
- [13] Glej MN 22.45.
- [14] Glej MN 10 in MN 77.15.
- [15] Glej MN 77.16.: nastajanje nenastalih slabih stanj, opuščanje nastalih slabih stanj, nastajanje nenastalih dobrih stanj, okrepitev in povečanje dobrih stanj.
- [16] Glej MN 77.17.: zbranost zaradi vneme, energije, uma in raziskovanja.
- [17] Glej MN 77.18.: sposobnost zaupanja, vztrajnosti, pozornosti, zbranosti in modrosti.
- [18] Glej MN 77.19.: moč zaupanja, vztrajnosti, pozornosti, zbranosti in modrosti.
- [19] Glej MN 77.20.: dejavnik pozornosti, raziskovanja, prizadevnosti, radosti, mirnosti, zbranosti in mirnodušnosti.
- [20] Glej MN 77.21.: pravilni pogled, misel, govor, dejanje, način življenja, napor, pozornost in zbranost.
- [21] Glej Sn 1:8. Metta sutta.
- [22] Glej MN 10.10.
- [23] Glej SN 22.45 in SN 22.59.
- [24] Glej tudi MN 10.4.
- [25] V 18.1. in 2. meditant le opazuje, kakšno je trenutno dihanje.
- [26] Vadi pozornost z opazovanjem poti zraka skozi telo.
- [27] Telesna tvorba – v tem primeru je to dihanje.
- [28] Umska tvorba – v tem primeru sta tu mišljena tako občutek (*vedanā*), kot zaznava (*saññā*).
- [29] ... zbral um – vstopil v *samadhi*.
- [30] Nestalnost – nekaj obstaja, potem pa tega naenkrat ni več – opazovanje nestalnosti (*annica*).
- [31] ... z odloženim pohlepom in obžalovanjem za tem svetom – meditant odloži pet ovir (glej MN 38.38).
- [32] ... *bojjhaṅga* – glej MN 2.21 in MN 77.20.

(MN 119) Kāyagatāsati Sutta – Pozornost na telo

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Savatthiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Številni menihi so sedeli v dvorani, kjer so se zbirali pri povratku iz poti po miloščinsko hrano. Po kosilu so razpravljali: "To je čudovito, prijatelji, to je neverjetno, ko je rekel Blaženi, ki ve in vidi, je dovršen in popolno prebujen, da je pozornost na telo, ko je razvita in negovana, velik sad in velika korist."

Vendar, njihova razprava je bila prekinjena. Ko je bil večer, je Blaženi je vstal iz samote, odšel do skupne dvorane, sedel na pripravljen sedež in nagovoril menihe: "Menihi, zaradi kakšnega pogovora sedaj tu sedite? In kakšen je bil vaš pogovor, ki je bil prekinjen?"

"Častiti gospod, sedeli smo v skupni dvorani, kjer smo se zbrali na povratku s poti po miloščinsko hrano, po našem obroku, ko je nastala med nami tale razprava: 'To je čudovito, prijatelji, to je neverjetno, ko je rekel Blaženi, ki ve in vidi, je dovršen in popolno prebujen, da je pozornost na telo, ko je razvita in negovana, velik sad in velika korist.' To je bila naša razprava, častiti gospod, ki je bila prekinjena, ko je prišel Blaženi."

3. "In kako, menihi, je pozornost na telo razvita in negovana, tako da je velik sad in velika korist?"

(POZORNOST MED DIHANJEM)

4. Menih gre v gozd ali k vznožju drevesa ali v prazno kočico in sede na tla. Svoje noge prekriža, svoje telo vzravna in se povsem posveti pozornosti. Vedno pozoren vdihne, pozoren izdihne. Ko globoko vdihne, ve: 'Jaz globoko vdihujem'; ali ko globoko izdihne, ve: 'Jaz globoko izdihujem.' Ko plitko vdihne, ve: 'Jaz plitko vdihujem'; ali ko plitko izdihuje, ve: 'Jaz plitko izdihujem.' On vadi tako: 'Ob vdihu bom doživel celotno telo'; on vadi tako: 'Ob izdihu bom doživel celotno telo.' On vadi: 'Vdihnil bom in umiril telesno tvorbo'; on vadi: 'Izdihnil bom in umiril telesno tvorbo.' Ko vztraja tako prizadevno, goreče in odločno, so opuščeni njegovi spomini in namere, ki temeljijo na družinskem življenju; z njihovo opustitvijo, njegov um postane notranje umirjen, utišán, pripeljan v samoto in zbran. Tako menih razvije pozornost na telo.

(ŠTIRJE POLOŽAJI)

5. Menihi, ko hodi, menih ve: 'Jaz hodim'; ko stoji, ve: 'Jaz stojim'; ko sedi, ve: 'Jaz sedim'; ko leži, ve: 'Jaz ležim'; on ve, v kakšnem položaju je njegovo telo. Ko vztraja tako prizadevno, goreče in odločno, so opuščeni njegovi spomini in namere, ki temeljijo na družinskem življenju ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

(ZAVEDANJE)

6. Menihi, menih je ta,
 ki se zaveda, ko hodi naprej in nazaj;
 ki se zaveda, ko gleda naprej in gleda stran;
 ki se zaveda, ko nosi svojo obleko in nosi svojo zunanjo obleko in skledo;
 ki se zaveda, ko je, pije, požira hrano in jo okuša;
 ki se zaveda, ko odvaja blato ali urinira;
 ki se zaveda, ko hodi, stoji, sedi, zaspi, se zbudi, govori in je tiho.

Ko vztraja tako prizadevno, goreče in odločno, so opuščeni njegovi spomini in namere, ki temeljijo na družinskem življenju ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

(ODVRATNOSTI – DELI TELESA)

7. Menihi, menih pregleda to isto telo, ki ga povezuje koža, od podplatov navzgor in od vrha las navzdol, kot polno veliko vrst odvratnosti: 'V tem telesu so:
 lasje, dlake, nohti, zobje, koža,
 meso, kite, kosti, kostni mozeg, ledvice,
 srce, jetra, trebušna prepona, vranica, pljuča,
 debelo črevo, tanko črevo, želodec, fekalije,
 žolč, sluz, gnoj, kri, znoj, maščoba,
 solze, loj, slina, smrkelj, sklepna maz in urin.'

Prav tako, kot bi imel vrečo z odprtinama na obeh straneh, polno raznih vrst zrnja, kot je gorski riž, rdeči riž, fižol, grah, proso, in človek z dobrim vidom bi jo odprl in pregledal vsebino: 'To je gorski riž, to je rdeči riž, to je fižol, to je grah, to je proso, to je beli riž'; tudi tako menih pregleda telo, kot polno veliko vrst odvratnosti: 'V tem telesu so lasje ... in urin.' Ko vztraja tako prizadevno, goreče in odločno, so opuščeni njegovi spomini in namere, ki temeljijo na družinskem življenju ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

(ELEMENTI)

8. Menihi, menih pregleda to telo, kakorkoli je postavljeno, kakorkoli odloženo, kot sestavljeno iz elementov: 'V tem telesu je element zemlje, element vode, element ognja in element zraka.'

Kot bi izkušen mesar ali njegov vajenec ubil kravo in bi z njo, razsekano na kose, sedel ob križišču; tako tudi menih pregleda to isto telo, kakorkoli je postavljeno, kakorkoli odloženo, kot sestavljeno iz elementov: 'V tem telesu so element zemlje, element vode, element ognja in element zraka.' Ko vztraja tako prizadevno, goreče in odločno, so opuščeni njegovi spomini in namere, ki temeljijo na družinskem življenju ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

(OPAZOVANJE DEVETIH STOPENJ RAZPADA)

9. Menihi, menih si predstavlja odvrženo truplo na tleh mrtvašnice, en, dva ali tri dni staro, zabuhlo, modrikasto in razpadlo, in menih primerja to isto telo z njim: 'Tudi to telo ima isto naravo in bo postalo prav tako, ta usoda mu ne bo prizanesena.' Ko vztraja tako prizadevno ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

10. Kot bi videl truplo odvrženo na tla pokopališča, ki ga žrejo vrane, sokoli, jastrebi, psi, šakali ali različne vrste črvov, menih primerja to isto telo z njim: 'Tudi to telo ima isto naravo in bo postalo prav tako, ta usoda mu ne bo prizanesena. Ko vztraja tako prizadevno ... Tudi tako menih razvija pozornost na telo.

11–14. Kot bi videl truplo odvrženo na tla pokopališča, okostje z mesom in krvjo, ki ga držijo skupaj kite ... okostje brez mesa, umazano s krvjo, ki ga skupaj držijo kite ... okostje brez mesa in krvi, ki ga skupaj držijo kite ... ločene kosti, ki ležijo razmetane na vse strani – tukaj kosti rok, tam kosti nog, tukaj golenica, tam stegnenica, tukaj kolčna kost, tam hrbtenica, tukaj rebrna kost, tam prsna kost, tukaj nadlahtnica, tam ključnica, tukaj vratna vretenca, tam čeljust, tukaj zob, tam lobanja – menih primerja to isto telo s tem: 'Tudi to telo ima isto naravo in bo postalo prav tako, ta usoda mu ne bo prizanesena. Ko vztraja tako prizadevno ... Tudi tako menih razvija pozornost na telo.

15–17. Kot bi videl truplo odvrženo na tla pokopališča, obeljene kosti barve školjk ... nakopičene kosti, stare več kot leto ... kosti preperele in zdrobljene v prah, menih primerja to isto telo s tem: 'Tudi to telo ima isto naravo in bo postalo prav tako, ta usoda mu ne bo prizanesena. Ko vztraja tako prizadevno ... Tudi tako menih razvija pozornost na telo.

(DŽHĀNE)

18. Menihi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. On napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, ki sta rojena iz samote preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz samote.

Kot spreten kopalni mojster ali njegov pomočnik nasuje kopalni prašek v kovinsko skodelo in ga vztrajno škropi z vodo, ga gnete, dokler vlaga ne omoči narejene krogle iz kopalnega praška, se vpije in kroglo prežme znotraj in zunaj, vendar ne preveč, da iz krogle ne kaplja; tako tudi menih napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, ki sta rojena iz samote preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz samote. Ko vztraja tako prizadevno ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

19. Menihi, z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. S prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz

zbranosti preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, ki sta rojena iz zbranosti.

Kot jezero, v katerem vode privrejo od spodaj navzgor in nima dotoka iz vzhoda, zahoda, severa ali juga in ga ne polni deževnica iz nalivov, hladen izvir vode v jezeru povzroči, da hladna voda preplavi, prepoji, napolni in prežme jezero, da ni dela celotnega jezera, ki ni prežet s hladno vodo; tako tudi menih napravi, da prijetnost in zadovoljstvo, rojena iz zbranosti preplavi, prepoji, napolni in prežme to telo, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s prijetnostjo in zadovoljstvom, rojenima iz zbranosti. Ko vztraja tako prizadevno ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

20. Menihi, ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' On napravi, da zadovoljstvo osvobojeno prijetnosti preplavi, prepoji, napolni in prežme telo, tako da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega z zadovoljstvom, osvobojenim prijetnosti.

Kot so v ribniku modri ali beli ali rdeči lokvanji, nekateri lokvanji, ki so vzniknili in rasli v vodi, potopljeni v vodo, ne da bi pokukali iz nje in jih hladna voda preplavi, prepoji, napolni in prežme njihove vrhove in njihove korenine, da ni dela vseh teh lokvanjev, ki ga hladna voda ne prežema; tako tudi menih napravi, da zadovoljstvo osvobojeno prijetnosti preplavi, prepoji, napolni in prežme telo, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega z zadovoljstvom, osvobojenim prijetnosti. Ko vztraja tako prizadevno ... Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

21. Menihi, z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. On sedi prežemajoč to telo s čistim, jasnim umom, da ni dela njegovega celotnega telesa neprežetega s čistim, jasnim umom.

Kot bi človek sedel pokrit od glave navzdol z belo krpo, da ne bi bilo dela njegovega celotnega telesa nepokritega z belo krpo; tako tudi menih sedi prežemajoč telo s čistim, jasnim umom, da ni dela njegovega telesa neprežetega s čistim, jasnim umom. Ko vztraja tako prizadevno, goreče in odločno, so opuščeni njegovi spomini in namere, ki temeljijo na družinskem življenju; z njihovo opustitvijo postane njegov um notranje umirjen, utišan, pripeljan do enosti in zbran. Tudi tako menih razvije pozornost na telo.

(NAPREDEK SKOZI POZORNOST NA TELO)

22. Menihi, nekdo, ki je razvil in negoval pozornost na telo, je vključil v sebe katerakoli koristna stanja, ki imajo značilnost prave vednosti.

Kot nekdo, ki razširi svoj um preko velikega oceana, vključi v njega katerekoli vtoke, ki tečejo v ocean; tako tudi nekdo, ki je razvil in negoval pozornost na telo, vključi v sebe kakršnakoli koristna stanja, ki imajo značilnost prave vednosti.

23. Menihi, ko nekdo ni razvil in negoval pozornosti na telo, najde Māra v njem priložnost in podporo. Recimo, da bi človek vrgel težko kamnito kroglo na kup mokre gline. Kaj mislite, menihi? Bi ta težka krogla našla pot v kupu mokre gline?" – "Da, častiti gospod." – "Tako tudi, menihi, ko nekdo ni razvil in negoval pozornosti na telo, najde Māra v njem priložnost in podporo.

24. Recimo, da je tam suh, izsušen kos lesa in pride človek s trsko in si misli: 'Prižgal bom ogenj, napravil bom toploto.' Kaj mislite, menihi? Ali bi lahko ta človek prižgal ogenj in napravil toploto z drgnjenjem suhega, izsušenega kosa lesa s trsko?" – "Da, častiti gospod." – "Tako tudi, menihi, ko nekdo ni razvil in negoval pozornosti na telo, najde v njem Māra priložnost in podporo.

25. Recimo, da je na stojalo postavljen prazen vrč za vodo in pride človek z vodo. Kaj mislite, menihi? Bi ta človek lahko vlil vodo v vrč?" – "Da, častiti gospod." – "Tako tudi, menihi, ko nekdo ni razvil in negoval pozornosti na telo, najde Māra v njem priložnost in podporo.

26. Menihi, ko je nekdo razvil in negoval pozornost na telo, Māra v njem ne more najti priložnosti ali podpore. Recimo, da bi človek vrgel lahko kroglo, narejeno iz vrvice v vratno krilo, narejeno iz trdega lesa. Kaj mislite, menihi? Ali bi ta lahka krogla, narejena iz vrvice, našla pot skozi vratno krilo narejeno iz trdega lesa?" – "Ne, častiti gospod." – "Tako tudi, menihi, ko je nekdo razvil in negoval pozornost na telo, Māra v njem ne more najti priložnosti in podpore.

27. Recimo, da je tam moker, živ kos lesa in pride človek s trsko in si misli: 'Prižgal bom ogenj, napravil bom toploto.' Kaj mislite, menihi? Ali bi lahko ta človek prižgal ogenj in napravil toploto z drgnjenjem trske z mokrim, živim kosom lesa?" – "Ne, častiti gospod." – "Tako tudi, menihi, ko je nekdo razvil in negoval pozornost na telo, Māra v njem ne more najti priložnosti in podpore.

28. Recimo, da je na stojalo postavljen vrč za vodo, poln vode, poln čisto do roba, da bi še vrane lahko pile iz njega in pride človek z vodo. Kaj mislite, menihi? Bi ta človek lahko vlil vodo v vrč?" – "Ne, častiti gospod." – "Tako tudi, menihi, ko je nekdo razvil in negoval pozornost na telo, Māra v njem ne more najti priložnosti in podpore.

29. Menihi, ko je nekdo razvil in kultiviral pozornost na telo, ko nagne svoj um k uresničitvi kateregakoli stanja, ki se lahko uresniči z direktno vednostjo, pridobi sposobnost pričati o vsakemu aspektu v tem pogledu, je to primerna osnova. Recimo, da je na stojalo postavljen vrč za vodo, poln vode, poln čisto do roba, da bi še vrane lahko pile iz njega. Kadar ga močan človek nagne, ali bi iztekla voda?" – "Da, častiti gospod." – "Tako tudi, menihi, ko je nekdo razvil in kultiviral pozornost na telo, ko nagne svoj um k uresničitvi kateregakoli stanja, ki se lahko uresniči z direktno vednostjo, pridobi sposobnost pričati v tem pogledu o vsakemu aspektu, je to primerna osnova.

30. Recimo, da je na tleh kvadratni ribnik, obdan z nasipom, polnim vode, poln vse do roba, da bi lahko vrane pile iz njega. Kadar močan človek zrahlja nasip, ali bi voda iztekla?” – “Da, častiti gospod.” – “ Tako tudi, menihi, ko je nekdo razvil in negoval pozornost na telo ... pridobi sposobnost pričati v tem pogledu o vsakemu aspektu, je to primerna osnova.

31. Recimo, da je kočija na ravnini, na križišču, z vpreženimi čistokrvnimi konji, pripravljena za vožnjo, da se lahko usposobljen krotilec, voznik konj, ki jih je treba krotiti, povzpne nanjo in vzame vajeti v levico in bič v desnico, in požene naprej ali nazaj, po katerikoli cesti si želi. Tako tudi, menihi, ko je nekdo razvil in negoval pozornost na telo ... pridobi sposobnost pričati v tem pogledu o vsakemu aspektu, je to primerna osnova.

(KORISTI POZORNOSTI NA TELO)

32. Menihi, ko se pozornost na telo ponavljajoče prakticira, razvije, neguje, uporabi kot sredstvo, uporabi kot temelj, osnuje, utrdi in se tega dobro loti, se lahko pričakuje deset koristi. Katerih deset?

33. (i) Premaga odpor in privlačnost in ga odpor ne premaga; biva s preseganjem odpora, kadarkoli se ta pojavi.

34. (ii) Postane zmagovalec strahu in groze in ga strah ter groza ne premagata; biva s preseganjem strahu ter groze, kadarkoli se ta pojavita.

35. (iii) Prenaša mraz in vročino, lakoto in žejo, stik z obadi, komarji, vetrom, soncem in s plazilci; prenaša grdo govorjenje, neprijazne besede in nastale telesne občutke, ki so boleči, grozni, ostri, prebadajoči, neprijetni, mučni in grozeči do življenja.

36. (iv) Pridobi po svoji volji brez težav ali napora štiri džhāne, ki sestavljajo višji um in omogočajo prijetno bivanje tukaj in sedaj.

37. (v) Ima različne vrste neobičajnih moči: iz enega se razmnoži v več njih; iz več njih, postane eden; se pojavi in izgine; gre neovirano skozi steno, skozi ograjo, skozi goro, kakor tudi skozi prostor; se potopi in izide iz zemlje, kot da bi bila to voda; hodi po vodi ne da bi se potopil, kot da bi bila to zemlja; sedeč s prekrižanimi nogami potuje v prostoru kot ptica; s svojimi rokami se dotakne in poboža luno in sonce, ki sta tako močna in mogočna; obvlada svoje telo celo tako daleč, kot je svet Brahme.

38. (vi) Z elementom ušesa prebujenega, ki je prečiščeno in prekaša človeškega, sliši obe vrsti zvokov, božanske in človeške, te ki so daleč in te, ki so blizu.

39. (vii) Razume um drugih bitij, drugih oseb, ko jih zajame s svojim lastnim umom. Razume um pod vplivom poželenja, da je pod vplivom poželenja in um, ki ni pod vplivom poželenja, da ni pod vplivom poželenja; razume um, ki je pod vplivom sovraštva, da je pod vplivom sovraštva in um, ki ni pod vplivom sovraštva kot um, ki ni

pod vplivom sovraštva; razume um, ki je pod vplivom zablode kot um, ki je pod vplivom zablode in um, ki ni pod vplivom zablode kot um, ki ni pod vplivom zablode; razume zakrčen um kot zakrčen in raztresen um kot raztresen; razume vzvišen um kot vzvišen in nevzvišen um kot nevzvišen; razume prekosljiv um kot prekosljiv in neprekosljiv um kot neprekosljiv; razume zbran um kot zbran in nezbran um kot nezbran; razume osvobojen um kot osvobojen in neosvobojen um kot neosvobojen.

40. (viii) Spominja se mnogih svojih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, mnogo eonov krčenja sveta, mnogo eonov širjenja sveta, mnogo eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, s takim videzom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšno preživeto moje življenje; ko sem umrl tam, sem se pojavil drugje; in tudi tam sem se imenoval tako, iz tega naroda, takega videza, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšno preživeto moje življenje; in ko sem umrl tam, sem se ponovno pojavil tukaj. Tako se s svojimi vidiki in posebnostmi spominja svojih mnogoterih preteklih življenj.

41. (ix) Z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi umiranje in ponovno pojavljanje, manjvredno in večvredno, lepo in grdo, srečno in nesrečno in razume, kako bitja živijo v skladu s svojimi dejanji.

42. (x) S tem, ko se sam uresniči z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in v odrešitvi z modrostjo, ki je brez vpliva z uničenjem vplivov.

43. Menihi, ko se je pozornost na telo ponavljajoče prakticirala, se razvila, negovala, uporabila kot sredstvo, uporabila kot temelj, se osnovala, utrdila in se je človek tega dobro lotil, se lahko pričakuje teh deset koristi."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 120) Sankhārupapatti Sutta – Vrednotenje dosežkov

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Blaženi nagovoril menihe: “Prijatelj, menihi.”— “Prijatelj,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, učil vas bom o vrednotenju dosežkov. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

3. “Tako, menihi, menih je dovršen v prepričanju, kreposti, učenju, radodarnosti in modrosti. Misli: ‘O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo premožnih plemenitih!’ Svoj um usmeri na to, ga utrdi, razvije. Tako vrednotenje in tako življenje, tako razvito in negovano, vodi do njegovega dosežka. To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.[1]

4–5. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Misli: ‘O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo premožnih brahminov! ... družbo premožnih gospodarjev!’ Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

6. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da božanstva nebes štirih velikih kraljev dolgo živijo, so čudovita in uživajo veliko zadovoljstva. Misli: ‘O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo božanstev nebes štirih velikih kraljev!’ Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

7–11. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da božanstva nebes triinšdesetih ... Yāma božanstva ... božanstva nebes Tusita ... božanstva, ki uživajo v ustvarjanju ... božanstva, ki imajo moč nad stvaritvami drugih dolgo živijo, so čudovita in uživajo veliko zadovoljstva. Misli: ‘O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo božanstev, ki imajo moč nad stvaritvami drugih!’ Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

12. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da Brahmā[2] tisočih dolgo živi, je čudovit in uživa veliko zadovoljstva. Sedaj Brahmā tisočih biva odločen prežeti svet tisočih svetov in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno pojavila tam.[3] Prav tako, kot človek z dobrim vidom lahko vzame (hrastovo) šiško v svoje roke in si jo ogleda, tako Brahmā tisočih biva odločen prežeti svet tisočih [svetov], in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno rodila tja. Menih pomisli: ‘O, da bi se ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo Brahme tisočih!’ Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

13–16. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da Brahmā dva tisočih ... Brahmā tri tisočih ... Brahmā štiri tisočih ... Brahmā pet tisočih dolgo živi, je čudovit in

uživa veliko zadovoljstva. Sedaj Brahmā pet tisočih biva odločen prežeti svet pet tisočih svetov in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno pojavila tam. Prav tako, kot človek z dobrim vidom lahko vzame pet šišk v svoje roke in jih pregleda, tako Brahmā pet tisočih biva odločen prežeti svet pet tisočih svetov, in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno pojavila tam. Menih pomisli: 'O, da bi se ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo Brahme pet tisočih!' Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

17. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da Brahmā deset tisočih dolgo živi, je čudovit in uživa veliko zadovoljstva. Sedaj Brahmā deset tisočih biva odločen prežeti svet deset tisočih svetov in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno pojavila tam. Prav tako kot lep dragulj beril, rezan na osem stranic, dobro rezan, ležeč na rdečem brokatu žari, izžareva in sije, tako Brahmā deset tisočih biva odločen prežeti svet deset tisočih svetov in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno pojavila tam. Menih pomisli: 'O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo Brahme deset tisočih!' Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

18. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da Brahmā sto tisočih dolgo živi, je čudovit in uživa veliko zadovoljstva. Sedaj Brahmā sto tisočih biva odločen prežeti svet sto tisočih svetov in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno pojavila tam. Prav tako kot ornament iz najfinejšega zlata, ki ga zelo spretno izdelava v peči pameten zlatar, leži na rdečem brokatu, žari, izžareva in sije, tako Brahmā sto tisočih biva odločen prežeti svet sto tisočih svetov in biva odločen prežeti bitja, ki so se ponovno pojavila tam. Menih pomisli: 'O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo Brahme sto tisočih!' Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

19–32. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da božanstva sija ... božanstva omejenega sija ... božanstva neizmernega sija... božanstva strujajočega žarenja ... božanstva slave ... božanstva omejene slave ... božanstva neizmerne slave... božanstva sijoče slave ... božanstva velikega sadeža ... Aviha božanstva ... Atappa božanstva ... Sudassa božanstva ... Sudassi božanstva ... Akanittha božanstva dolgo živijo, so čudovita in uživajo veliko zadovoljstva. On misli: 'O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo Akanittha božanstev!' Svoj um usmeri na to ... To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

33–36. Spet, menih ima prepričanje ... in modrost. Sliši, da božanstva področja neskončnega prostora ... božanstva področja neskončne zavesti ... božanstva področja ničnosti ... božanstva področja niti zaznavanja niti nezaznavanja dolgo živijo, dolgo vzdržijo in uživajo veliko zadovoljstva. Pomisli: 'O, da bi ob razpadu telesa, po smrti, dosegel družbo božanstev področja niti zaznavanja niti nezaznavanja!' Svoj um usmeri na to, ga utrdi, ga razvije. Ta prizadevanja in to njegovo bivanje, tako razvito in negovano, vodi do njegove ponovne pojavitve tja. To, menihi, je pot, način, ki vodi do takega dosežka.

37. Spet, menih ima prepričanje, krepost, učenost, radodarnost in modrost. Misli: 'O, da bi z lastnim spoznanjem z direktno vednostjo v tem življenju, morda tukaj in sedaj vstopil in ostal v osvobojenosti uma in osvobojenosti z modrostjo, ki sta brez vplivov z uničenjem vplivov!' In s svojo uresničitvijo z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z znanjem, ki sta brez vplivov z uničenjem vplivov. Menihi, ta menih se sploh nikjer ponovno ne pojavi."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] MA: "Pot" tvori pet kvalitet, ki jih začne prepričanje, skupaj s prizadevanjem. Ta, ki ima le pet kvalitet brez prizadevanja, ali pa prizadevanje brez kvalitet, nima določene destinacije. Destinacija je lahko določena le, ko sta prisotna oba dejavnika.

[2] Bog je v indijski mitologiji poimenovan Brahmā.

[3] MA razloži, da obstaja pet vrst prežemanj: prežemanje uma, to je, poznavanje misli bitij skozi vseh tisoč svetov; prežemanje kasine, to je, razširitev slike kasine na tisoč svetov; prežemanje očesa prebujenega, to je, gledanje tisoč svetov z očesom prebujenega; prežemanje svetlobe, ki je podobno kot prejšnje prežemanje; in prežemanje telesa, to je, razširitev svoje telesne aure na tisoč svetov.

(MN 121) Cūlasuññata Sutta - Kratko učenje o praznosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v vzhodnem parku pri Sāvattḥīju, v palači Migārove matere.
2. Ko je bil večer, je častiti Ānanda prišel iz samote, odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in mu rekel:
3. "Častiti gospod, nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyanov, pri sakyanskem mestu z imenom Nagaraka. Tam, častiti gospod, sem slišal in izvedel iz ust Blaženega: 'Ānanda,

jaz pogosto bivam v praznosti.’ Sem to pravilno slišal, častiti gospod, sem to pravilno izvedel, sem bil pravilno pozoren na to, sem si to pravilno zapomnil?”

“Brez dvoma, Ānanda, to si pravilno slišal, pravilno izvedel, bil si pravilno pozoren na to, to si si pravilno zapomnil. Kot prej, Ānanda, tako tudi sedaj pogosto bivam v praznosti.

4. Ānanda, tako kot je palača Migārove matere prazna slonov, goveda, konj in kobil, prazna zlata in srebra, prazna skupnosti mož in žena, in je tam prisotna samo ta ne-praznost, namreč enost, odvisna od Sanghe menihov; tako tudi menih ni pozoren na zaznavanje vasi, ni pozoren na zaznavanje ljudi, pozoren je na enost, odvisno od dojemanja gozda. Njegov um vstopi v to zaznavanje gozda in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume tako: ‘Kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanja vasi, te niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanja ljudi, te niso prisotne tukaj. Prisotna je samo ta količina motnje, namreč enost, odvisna od zaznavanja gozda.’ On razume: ‘To polje zaznavanja je brez zaznavanja vasi; to polje zaznavanja je brez zaznavanja ljudi. Tu je prisotna samo ta ne-praznost, namreč enost, odvisna od zaznavanja gozda.’ Tako jo jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, on razume, da je prisotno: ‘To je prisotno.’ Tako, Ānanda, to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost.

5. Spet, Ānanda, menih ni pozoren na zaznavanje ljudi, ni pozoren na zaznavanje gozda, pozoren je na enost, ki je odvisna od zaznavanja zemlje. Njegov um vstopi v to zaznavanje zemlje in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. Kot bikova koža postane brez gub ko se popolnoma raztegne s stotimi količki; tako tudi menih ni pozoren na nobene gorske grebene in doline te zemlje, na reke in soteske, področja s štori in bodičevjem, gore in neravna mesta – pozoren je na enost, odvisno od zaznavanja zemlje. Njegov um vstopi v to zaznavanje zemlje in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume: ‘Kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanja ljudi, te niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanja gozda, te niso prisotne tukaj. Tu je prisotna samo ta količina motnje, namreč enost, odvisna od zaznavanja zemlje.’ On razume: ‘To polje zaznavanja je brez zaznavanja ljudi; to polje zaznavanja je brez zaznavanja gozda. Tu je prisotna samo ta ne-praznost, namreč enost, odvisna od zaznavanja zemlje.’ Tako jo jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, on razume, da je prisotno: ‘To je prisotno.’ Tako, Ānanda, tudi to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost.

6. Spet, Ānanda, menih ni pozoren na zaznavanje gozda, ni pozoren na zaznavanja zemlje, pozoren je na enost, ki je odvisna od zaznavanja področja neskončnega prostora. Njegov um vstopi v to zaznavanje področja neskončnega prostora in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume tako: ‘Kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje gozda, te niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje zemlje, te niso prisotne tukaj. Tu je prisotna samo ta količina motnje, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja neskončnega prostora.’ On razume: ‘To polje zaznavanja je brez zaznavanja gozda; to polje zaznavanja je brez zaznavanja

zemlje. Tu je prisotna samo ta ne–praznost, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja neskončnega prostora.' Tako jo jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, on razume, da je prisotno: 'To je prisotno.' Tako, Ānanda, tudi to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost.

7. Spet, Ānanda, menih ni pozoren na zaznavanje zemlje, ni pozoren na zaznavanje področja neskončnega prostora, pozoren je na enost, ki je odvisna od zaznavanja področja neskončne zavesti. Njegov um vstopi v to zaznavanje področja neskončne zavesti in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume tako: 'Kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje zemlje, te niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje področja neskončnega prostora, te niso prisotne tukaj. Tu je prisotna samo ta količina motnje, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja neskončne zavesti.' On razume: 'To polje zaznavanja je brez zaznavanja zemlje; to polje zaznavanja je brez zaznavanja področja neskončnega prostora. Tu je prisotna samo ta ne–praznost, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja neskončne zavesti.' Tako jo jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, on razume, da je prisotno: 'To je prisotno.' Tako, Ānanda, tudi to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost.

8. Spet, Ānanda, menih ni pozoren na zaznavanje področja neskončnega prostora, ni pozoren na zaznavanje področja neskončne zavesti, pozoren je na enost, ki je odvisna od zaznavanja področja ničnosti. Njegov um vstopi v to zaznavanje področja ničnosti in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume tako: 'Kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje področja neskončnega prostora, te niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanja področja neskončne zavesti, te niso prisotne tukaj. Tu je prisotna samo ta količina motnje, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja ničnosti.' On razume: 'To polje zaznavanja je brez zaznavanja področja neskončnega prostora; to polje zaznavanja je brez zaznavanja področja neskončne zavesti. Tu je prisotna samo ta ne–praznost, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja ničnosti.' Tako jo jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, on razume, da je prisotno: 'To je prisotno.' Tako, Ānanda, tudi to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost.

9. Spet, Ānanda, menih ni pozoren na zaznavanje področja neskončne zavesti, ni pozoren na zaznavanje področja ničnosti, pozoren je na enost, ki je odvisna od zaznavanja področja niti zaznavanja niti nezaznavanja. Njegov um vstopi v to zaznavanje področja niti zaznavanja niti nezaznavanja in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume: 'Kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanja področja neskončne zavesti, te niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje področja ničnosti, te niso prisotne tukaj. Tu je prisotna samo ta količina motnje, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja niti zaznavanja niti nezaznavanja.' On razume: 'To polje zaznavanja je brez zaznavanja področja neskončne zavesti; to polje zaznavanja je brez zaznavanja področja ničnosti. Tu je prisotna samo ta ne–praznost, namreč enost, odvisna od zaznavanja področja niti zaznavanja niti

nezaznavanja.' Tako jo on jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, on razume, da je prisotno: 'To je prisotno.' Tako, Ānanda, tudi to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost.

10. Spet, Ānanda, menih ni pozoren na zaznavanje področja ničnosti, ni pozoren na zaznavanje področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, pozoren je na enost, ki je odvisna od enosti zbranosti uma. Njegov um vstopi v to enost zbranosti uma in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume: 'Kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje področja ničnosti, te niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje so lahko odvisne od zaznavanje področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, te niso prisotne tukaj. Tu je prisotna samo ta količina motnje, namreč, ta povezana s šestimi področji, ki so odvisna od tega telesa in pogojeni z življenjem.' On razume: 'To polje zaznavanja je brez zaznavanja področja ničnosti; to polje zaznavanja je brez zaznavanja področja niti zaznavanja niti nezaznavanja. Tu je prisotna samo ta ne-praznost, namreč ta, povezana s šestimi področji, ki so odvisna od tega telesa in pogojena z življenjem.' Tako jo jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, on razume, da je prisotno: 'To je prisotno.' Tako, Ānanda, tudi to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost.

11. Spet, Ānanda, menih ni pozoren na zaznavanje področja ničnosti, ni pozoren na zaznavanje področja niti zaznavanja niti nezaznavanja, pozoren je na enost, ki je odvisna od brezznakovne zbranosti uma. Njegov um vstopi v to brezznakovno zbranost uma in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. On razume: 'Ta brezznakovna zbranost uma je pogojena in proizvedena z voljo. Toda karkoli je pogojeno in proizvedeno z voljo je nestalno, predmet prenehanja.' Ko ve in vidi tako, je njegov um osvobojen vpliva želje po čutnosti, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'

12. On razume: 'Kakršnekoli motnje, ki so lahko odvisne od vpliva želje po čutnosti, niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje, ki so lahko odvisne od vpliva eksistence, niso prisotne tukaj; kakršnekoli motnje, ki so lahko odvisne od vpliva nevednosti, niso prisotne tukaj. Tukaj je prisotna samo ta količina motnje, namreč, ta povezana s šestimi področji, ki so odvisna od tega telesa in pogojena z življenjem.' On razume: 'To polje zaznavanja je brez vpliva želje po čutnosti; to polje zaznavanja je brez vpliva eksistence; to polje zaznavanja je brez vpliva nevednosti. Tu je prisotna samo ta ne-praznost, ki je povezana s šestimi področji, ki so odvisna od tega telesa in pogojena z življenjem.' Tako jo jemlje kot brez tega, česar ni tam, toda kar ostane tam, razume da je prisotno: 'To je prisotno.' Tako, Ānanda, to je njegov resničen, nepopačen, čist spust v praznost, največji in nepresežen.

13. Ānanda, katerikoli asketi in brahmini so v preteklosti vstopili in bivali v čisti, največji, nepreseženi praznosti, so vsi vstopili in bivali v tej isti čisti, največji, nepreseženi praznosti. Katerikoli asketi in brahmini bodo v prihodnosti vstopili in bivali v čisti, največji in nepreseženi praznosti, bodo vsi vstopili in bivali v tej isti čisti, največji,

nepreseženi praznosti. Katerikoli asketi in brahmini v sedanjosti vstopijo in bivajo v čisti, največji, nepreseženi praznosti, vsi vstopijo in bivajo v tej isti čisti, največji, nepreseženi praznosti. Torej, Ānanda, vaditi bi moral tako: 'Vstopili bomo in bivali v čisti, največji, nepreseženi praznosti.'

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 122) Mahāsuññata Sutta – Dolgo učenje o praznosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyanov, v Nigrodhovem parku pri Kapilavatthu.

2. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzela svojo skledo in zunanje oblačilo ter odšel v Kapilavatthu po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Kapilavatthuju in se vrnil iz poti po miloščino, po svojem obroku hrane, je odšel da prebije dan pri Sakyanu Kāḷākhemaku. V bivališču Sakyana Kāḷākhemaka je bilo takrat pripravljenih mnogo ležišč za počitek. Ko je Blaženi to videl, je pomislil: "Pri bivališču Sakyana Kāḷākhemaka je pripravljeno mnogo ležišč za počitek. Ali tukaj živi mnogo menihov?"

Takrat je bil častiti Ānanda skupaj z mnogimi zaposlen z izdelovanjem oblačil pri Ghāṭu, bivališču Sakyana. Ko je bil večer, je Blaženi prišel iz samote in odšel do Ghāṭā, bivališča Sakyana. Tam je sedel na pripravljen sedež in vprašal častitega Ānando:

"Ānanda, v Kāḷākhemaku, bivališču Sakyana, je veliko pripravljenih ležišč. Ali tam živi mnogo menihov?"

"Častiti gospod, v Kāḷākhemaku, bivališču Sakyana, je pripravljeno mnogo ležišč za počitek. Mnogo menihov živi tukaj. To je čas za izdelavo oblačil, častiti gospod."

(TOVARIŠTVO)

3. "Ānanda, menih ne žari navdušen v tovarštvu, se veseli tovarštva, se posveti radosti v tovarštvu; ni navdušen v družbi, vesel v družbi, radosten v družbi. Resnično, Ānanda, ni mogoče, da bi menih, ki je navdušen v tovarštvu, se veseli tovarštva in se posveti radosti v tovarštvu, ki je navdušen z družbo, ima rad družbo in je z veseljem v družbi, sploh kdaj dobil z voljo, brez težav ali zadrege, blaženost odpovedi, blaženost samote,

blaženost miru, blaženost prebujenja.[1] Toda, lahko se pričakuje, da ko menih živi sam, umaknjen iz družbe, doseže z voljo, brez težav ali zadrege, blaženost odpovedi, blaženost samote, blaženost miru, blaženost prebujenja.

4. Resnično, Ānanda, ni mogoče, da bo menih, ki uživa v tovarištvu, ima rad tovarišstvo in se posveti navdušenju v tovarištvu, ki uživa v družbi, ima rad družbo in je z veseljem v družbi, sploh kdaj vstopil in bival v bodisi v osvoboditvi uma, ki je začasna in prijetna, bodisi v [osvoboditvi uma], ki je večna in neomajna.[2] Toda, lahko se pričakuje, da ko menih živi sam, umaknjen iz družbe, vstopi in biva v osvoboditvi uma, ki je začasna in prijetna ali v [osvoboditvi uma], ki je večna in neomajna.

(UMIRITEV UMA)

5. Jaz ne vidim niti ene same oblike, Ānanda, iz katere spremembe in prekrojitve ne bi nastala skrb, tožba, bolečina, gorje in obup v njem, ki si jo želi in uživa v njej.

6. Vendar, Ānanda, obstaja to bivanje, ki ga je odkril Tathāgata: vstopiti in bivati v notranji praznosti tako, da ne daješ pozornosti vsem znakom. Če ga, medtem ko Tathāgata tako biva, obiščejo menihi ali nune, moški ali ženske laične privrženke, kralji ali kraljevi ministri ali drugi pripadniki sekt ali njihovi učenci, potem z umom naklonjenim samoti, usmerjen in naklonjen k samoti, usmerjen v notranjost, navdušen v odpovedi in s popolnoma odpravljenimi stvarmi, ki so osnove za vplive, vedno govori na način, ki se tiče njihove odslovitve.

7. Torej, Ānanda, če bi si menih želel: 'Naj vstopim in bivam v praznosti notranje,' naj umiri svoj um notranje, ga utiša, pripelje do enosti in ga zbere. In kako naj umiri svoj um notranje, ga utiša, pripelje do enosti in ga zbere?

8. Ānanda, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... drugi džhāni ... tretji džhāni ... četrti džhāni, , brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Tako menih umiri svoj um notranje, ga utiša, pripelje do enosti in ga zbere.

9. Pozornost posveti praznosti notranje.[3] Ko posveti pozornost praznosti notranje, njegov um ne vstopi v praznost notranje ali pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. Ko je to tako, razume: 'Ko dajem pozornost praznosti notranje, moj um ne vstopi v praznost notranje ali pridobi zaupanje, trdnost in odločnost.' Na ta način se tega zaveda.

Pozornost posveti praznosti zunanje... Pozornost posveti praznosti notranje in zunanje ... Pozornost posveti mirnodušnosti. Ko posveča pozornost mirnodušnosti, njegov um ne vstopi v mirnodušnost ali pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. Ko je to tako, razume: 'Medtem ko posvečam pozornost mirnodušnosti, moj um ne vstopi v mirnodušnost ali pridobi zaupanje, trdnost in odločnost.' Na ta način se tega zaveda.

10. Potem bi moral ta menih utrditi svoj um notranje, ga utišati, pripeljati v enost in ga zbrati na ta isti znak za zbranost kot prej. Potem posveti pozornost praznosti notranje.

Ko posveča pozornost praznosti notranje, njegov um vstopi v praznost notranje in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. Ko je to tako, razume: 'Ko posvečam pozornost praznosti notranje, moj um vstopi v praznost notranje in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost.' Na ta način se tega zaveda.

Pozornost posveti praznosti zunanje ... Pozornost posveti praznosti notranje in zunanje ... Pozornost posveti mirnodušnosti. Ko posveča pozornost mirnodušnosti, njegov um vstopi v mirnodušnost in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. Ko je to tako, razume: 'Ko posvečam pozornost mirnodušnosti, moj um vstopi v mirnodušnost in pridobi zaupanje, trdnost in odločnost. Na ta način se tega zaveda.

(NAGNJENOST UMA)

11. Ko menih biva tako, če se njegov um nagne k hoji, hodi z mislijo: 'Medtem ko jaz tako hodim, me ne bodo napadala zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva.' Na ta način ima popolno pozornost o tem. In ko menih biva tako, če se njegov um nagne k stanju, on stoji ... Če se njegov um nagne k sedenju, on sede ... Če se njegov um nagne k ležanju, leže, misleč: 'Medtem ko jaz tako ležim, me ne bodo napadala zla slaba stanja.' Na ta način se tega zaveda.

12. Ko menih tako biva, če se njegov um nagne h govorjenju, sklepa: 'Takšen govor kot je ta, je primitiven, vulgaren, grob, podel, nekoristen in ne vodi do razočaranja, razstrastenja, prenehanja, miru, direktne vednosti, prebujenja in Nibbāne, to je, govor o kraljih, roparjih, ministrih, vojski, nevarnostih, bitkah, hrani, pijači, obleki, posteljah, ogrlicah, parfumih, sorodnikih, vozilih, vaseh, mestih, deželah, ženskah, junakih, ulicah, izvorih vode, mrtvih, banalnostih, o izvoru sveta, izvoru morja, pa če so stvari take ali niso take: takšnega govora ne bom govoril.' Na ta način se tega zaveda.

On sklene: 'Takšen govor, ki se ukvarja z izbrisom, ki podpira osvoboditev uma in vodi do popolnega razočaranja, razstrastenja, prenehanja, miru, direktne vednosti, prebujenja in Nibbāne, to je, govor o tem, da se hoče malo, o zadovoljenosti, samoti, vzvišenosti od družbe, povečanju energije, kreposti, zbranosti, modrosti, osvoboditvi, znanju in viziji o osvoboditvi: takšen govor bom govoril.' Na ta način se tega zaveda.

13. Ko menih biva tako, če se njegov um nagne k mišljenju, sklepa: 'Takšne misli kot so te, so primitivne, vulgarne, grobe, podle, nekoristne in ne vodijo do razočaranja, razstrastenja, prenehanja, miru, direktne vednosti, prebujenja in Nibbāne, to je, misli čutne želje, misli zlobe in misli o krutosti: takšnih misli ne bom mislil.' Na ta način se tega zaveda.

On sklene: 'Takšne misli kot so te, so plemenite in osvobajajoče in vodijo tega, ki vadi v skladu s tem, vse do popolnega uničenja neprijetnosti, to je, misli o odpovedi, misli o ne-zlobi in misli o ne-krutosti: takšne misli bom mislil.' Na ta način se tega zaveda.

14. Ānanda, obstaja pet vezi čutnosti. katerih pet? Oblike prepoznane z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Zvoki prepoznani z ušesi ... Vonjave prepoznane z nosom ... Okusi prepoznani z jezikom ... Tipnosti prepoznane s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti.

(PREGLEDOVANJE UMA)

15. Menih bi moral neprestano pregledovati svoj lasten um: 'Ali katerikoli miselni dražljaj, ki se tiče teh petih vezi čutnosti, sploh nastane v meni ob katerikoli priložnosti?' Če, ko pregleda svoj um, menih razume: 'Miselni dražljaj, ki se tiče teh petih vezi čutnosti, ob določenih priložnostih nastane v meni,' tedaj razume: 'Želja in poželenje po petih vezeh čutnosti nista opuščena v meni.' Na ta način se tega zaveda. Toda če, ko pregleduje svoj um, menih razume: 'Nič mentalnih dražljajev, ki se tičejo teh petih vezi čutnosti v meni ob katerikoli priložnosti ne nastane,' potem razume: 'Želja in poželenje po petih vezeh čutnosti sta opuščena v meni.' Na ta način se tega zaveda.

16. Ānanda, obstaja pet agregatov [pod vplivom] predpostavk, glede na katere naj menih biva v premišljevanju o njihovem nastajanju in izginevanju: 'Takšna je snovna oblika, takšno njeno nastajanje, takšna njena izginitev; takšen je občutek, takšen njegov nastanek, takšna njegova izginitev; takšna je zaznava, takšen njen nastanek, takšna njena izginitev; takšne so tvorbe, takšen njihov nastanek, takšna njihova izginitev; takšna je zavest, takšen njen nastanek, takšna njena izginitev.'

17. Ko biva v opazovanju pojavitve in izginitve v teh petih agregatih, na katere vpliva predpostavka, je domislek 'jaz sem', ki temelji na teh petih agregatih na katere vpliva predpostavka, v njem opuščen. Ko je to tako, ta menih razume: 'Domislek "jaz sem", ki temelji na teh petih agregatih, na katere vpliva predpostavka, je v meni opuščen.' Na ta način se tega zaveda.

18. Ta stanja so popolnoma dobra, imajo dober izid; so plemenita, nadsvetna in nedosegljiva Zlobnežu.

(UČITELJ IN UČENEC)

19. Kaj misliš, Ānanda? Kaj dobrega učenec vidi, kaj naj bi iskal v družbi učitelja, tudi če se mu reče, naj gre stran od njega?"

"Častiti gospod, naše učenje je osnovano v Blaženem, ga vodi Blaženi, ima Blaženega za svoje zatočišče. Bilo bi dobro, če bi Blaženi razložil pomen teh besed. Ko ga bodo slišali od Blaženega, si ga bodo menihi zapomnili."

20. "Ānanda, učenec naj ne išče družbe učitelja zaradi govorov, verzov in razlag. Zakaj je tako? Dolgo časa, Ānanda, si se učil učenja, se jih zapomnil, jih ustno recital, jih pregledal z umom, in jih dojel s pogledom. Toda takšen govor, ki se ukvarja z

odstranitvijo, ki daje prednost osvoboditvi in ki vodi do popolnega razočaranja, razstrastenja, prenehanja, miru, direktne vednosti, prebujenja in Nibbāne, to je, govor o tem, da se hoče malo, o zadovoljenosti, samoti, osamljenosti od družbe, dvigu energije, kreposti, zbranosti, modrosti, osvoboditvi, znanju in viziji osvoboditve: zaradi takega govora bi moral učenec iskati družbo učitelja, tudi če se mu reče, naj gre stran od njega.

21. Ker je to tako, Ānanda, lahko pride do pogube učitelja, lahko pride do pogube učenca in pogube tega, ki živi sveto življenje.

22. In kako lahko pride do pogube učitelja? Tako se neki učitelj napoti do osamljenega počivališča: v gozd, k vznožju drevesa, v gore, v gorske globeli, v gorske jame, na tla za kremiranje, v goščavo pragozda, na odprti prostor, otep slame. Ko živi tako odmaknjen, ga brahmini in gospodarji iz mest in dežele obišejo in kot rezultat tega stopi na napačno pot, postane napolnjen z željami, podleže željam in se vrne k razkošju. Za tega učitelja se reče, da je pogubljen z učiteljevim pogubljenjem. Uničila so ga zla slaba stanja, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, prinesejo težave, dozori v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti. Tako pride do pogube učitelja.

23. In kako lahko pride do pogube učenca? Učenec tega učitelja, ki oponaša samoto učitelja, se napoti do osamljenega počivališča: v gozd ... otep slame. Ko živi tako odmaknjen, ga brahmini in gospodarji iz mest in dežele obišejo, in kot rezultat tega stopi na napačno pot, postane napolnjen z željami, podleže željam in se vrne k razkošju. Za tega učenca se reče, da je pogubljen z učenčevim pogubljenjem. Uničila so ga zla slaba stanja, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, prinesejo težave, dozori v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti. Tako pride do pogube učenca.

24. In kako pride do pogube tega, ki živi sveto življenje? Tathāgata se pojavi v svet, popoln in popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. Napoti se do osamljenega počivališča: v gozd ... otep slame. Ko živi tako odmaknjen, ga brahmini in gospodarji iz mesta in dežele obišejo, vendar ne stopi na napačno pot in ne postane napolnjen z željami, ne podleže željam in se ne vrne k razkošju. Toda učenec tega učitelja, ki oponaša samoto svojega učitelja, se napoti do osamljenega počivališča: v gozd ... otep slame. Ko živi tako odmaknjen, ga brahmini in gospodarji iz mesta in dežele obišejo in kot rezultat tega stopi na napačno pot, postane napolnjen z željami, podleže željam in se vrne k razkošju. Za tega, ki živi sveto življenje je rečeno, da je pogubljen s pogubljenjem tega, ki živi sveto življenje. Uničila so ga zla slaba stanja, ki onesnažijo, prinesejo obnovitev eksistence, prinesejo težave, dozori v neprijetnost in vodijo do bodočega rojstva, staranja in smrti. Tako pride do pogube tega, ki živi sveto življenje. In v tem, Ānanda, ima poguba tega, ki živi sveto življenje, bolj boleč rezultat, bolj grenek rezultat, kot pa je učiteljeva poguba ali učenčeva poguba in vodi celo do prekletstva.

25. Torej, Ānanda, do mene se obnašaj s prijaznostjo, ne s sovražnostjo. To bo vodilo do tvojega blagostanja in sreče za dolgo časa. In kako se učenci obnašajo do učitelja s sovražnostjo, ne s prijaznostjo? Ānanda, iz milosti in iskanjem njihove dobrobiti, učitelj uči Dhammo učence iz milosti: 'To je za vaše blagostanje, to je za vašo srečo.' Njegovi učenci nočejo slišati ali pazljivo poslušati ali uporabiti svoj um, da razumejo; zaidejo na kriva pota in se obrnejo stran od učiteljevega predpisa. Tako se učenci obnašajo do učitelja s sovražnostjo, ne s prijaznostjo.

26. In kako se učenci obnašajo do učitelja s prijaznostjo, ne s sovražnostjo? Ānanda, iz milosti in v iskanju njihove dobrobiti, učitelj uči Dhammo učence iz milosti: 'To je za vašo dobrobit, za vašo srečo.' Njegovi učenci hočejo slišati in poslušati in uporabiti svoj um, da razumejo; oni ne zaidejo na kriva pota in se ne obrnejo stran od učiteljevega predpisa. Tako se učenci obnašajo do učitelja s prijaznostjo, ne s sovražnostjo. Torej, Ānanda, obnašaj se do mene s prijaznostjo, ne s sovražnostjo. To bo vodilo da tvojega blagostanja in sreče za dolgo časa.

27. Jaz ne bom ravnal s tabo kot lončar ravna s surovo, vlažno glino. Vedno znova te bom brzdal, govoril ti bom, Ānanda. Vedno znova te bom opominjal, govoril ti bom, Ānanda. Zdravo jedro bo prestalo [test]."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Glej MN 66.20.

[2] Prva je osvoboditev skozi džhāne in nematerialne dosežke, druga je osvoboditev skozi nadsvetne poti in sadove. Glej tudi MN 29.6.

[3] MA razloži, da je praznost notranje povezana s petimi agregati osebe, praznost zunanje pa je povezana z agregati drugih. Praznost o kateri je tu govora, mora biti začasna osvoboditev uma, ki je dosežena skozi preišljevanje o vpogledu nesebstva, kot razlaga MN 43.33.

(MN 123) Acchariya-abbhūta Sutta – Čudovito in sijajno

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Številni menihi so sedeli v dvorani za zborovanje, kjer so se zbrali ob povratku iz svoje poti po miloščinsko hrano, po svojem obroku hrane, ko je med njimi nastala ta razprava: “To je čudovito, prijatelji, to je sijajno, kako mogočen in močan je Tathāgata! On je sposoben vedeti o Buddhah iz preteklosti – ki so dosegli končno Nibbāno, presekali [zapletenost] bujne rasti, prelomili cikel, končali kroženje in obvladali vso neprijetnost – da je za te Blažene bilo rojstvo takšno, njihova imena so bila takšna, njihove rodbine so bile takšne, njihova krepost je bila takšna, njihovo stanje [zbranosti] je bilo takšno, njihova modrost je bila takšna, njihovo bivanje [v doseženem] je bilo takšno, njihova osvoboditev je bila takšna.”^[1]

Ko je bilo to rečeno, je častiti Ānanda rekel menihom: “Prijatelji, Tathāgate so čudoviti in imajo čudovite kvalitete. Tathāgate so sijajni in imajo sijajne kvalitete.”

Vendar je njihova razprava bila prekinjena; ko je bil večer je Blaženi prišel iz samote in odšel do dvorane za zborovanje ter sedel na pripravljen sedež. Potem je tako nagovoril menihe: “Menihi, zaradi kakšne razprave sedite sedaj tukaj? In kakšna vaša razprava je bila prekinjena?”

“Častiti gospod, mi smo sedeli v dvorani za zborovanje, kjer smo se zbrali ob povratku iz naše hoje po miloščinsko hrano, po obroku hrane, ko je nastala ta razprava med nami: ‘To je čudovito, prijatelji, to je sijajno ... njihova osvoboditev je bila takšna.’ Ko je bilo to rečeno, častiti gospod, nam je častiti Ānanda rekel: ‘Prijatelji, Tathāgate so čudoviti in imajo čudovite kvalitete. Tathāgate so sijajni in imajo sijajne kvalitete.’ To je bila naša razprava, častiti gospod, to je bilo prekinjeno, ko je prišel Blaženi.”

Potem je Blaženi nagovoril častitega Ānanda: “Ker je tako, Ānanda, razloži bolj obširno Tathāgatine čudovite in sijajne kvalitete.”

3. “Slišal sem in se naučil, častiti gospod, iz ust Blaženega: ‘Pozoren in popolnoma zavesten, Ānanda, se je bodhisatta pojavil v nebesih Tusita.’^[2] Da se je pozoren in popolnoma zavesten bodhisatta pojavil v nebesih Tusita – to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

4. Slišal sem in se naučil iz ust Blaženega: ‘Pozoren in popolnoma zavesten je ostal bodhisatta v nebesih Tusita.’ Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

5. Slišal sem in se naučil iz ust Blaženega: 'Celo svoje življenje je bodhisatta ostal v nebesih Tusita.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.
6. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Pozoren in popolnoma zavesten je bodhisatta umrl v Tusita nebesih in se spustil v maternico svoje matere.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.
7. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko je bodhisatta umrl v nebesih Tusita in se spustil v maternico svoje matere, se je velika neizmerna svetloba, ki je presegala sijaj božanstev, pojavila v svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, v to generacijo z njenimi asketi in brahmini, z njenimi princi in njenimi ljudmi. In celo v teh zelo globokih svetovnih presledkih praznine, mračnosti in popolne teme, kjer luna in sonce, tako mogočna in močna kot sta, ne moreta prevladati s svetlobo – tudi tam se je pojavila velika neizmerna svetloba, ki je presegala sijaj božanstev. In tista bitja, ki so se tam rodila, so ena drugo zaznala s to svetlobo: "Resnično, gospod, obstajajo druga bitja, ki so se ponovno rodila tukaj." In ta desettisočkratni svetovni sistem se je tresel in drgetal in drhtel, in tudi tu se je pojavila velika neizmerna svetloba, ki je presegala sijaj božanstev.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.
8. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko se je bodhisatta spustil v materino maternico, so prišla štiri mlada božanstva, da ga stražijo na štirih četrтинah, da ne bi mogel noben človek ali ne-človek ali sploh kdorkoli škodovati bodhisatti ali njegovi materi.'^[3] Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.
9. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko se je bodhisatta spustil v maternico svoje matere, je mati postala resnično krepostna, se vzdrževala ubijanja živih bitij, jemanja tega kar ni dano, napačnega ravnanja v čutnih užitkih, napačnega govora, uživanja vin, žganja in opojnih snovi, ki so osnova za nemarnost.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.
10. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko se je bodhisatta spustil v maternico svoje matere, v njej ni nastala nobena želja po čutnosti glede moških in bila je nedostopna vsakemu moškemu, ki je imel poželenje v umu.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.
11. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko se je bodhisatta spustil v maternico svoje matere, je dobila pet vezi čutnosti in oskrbljena in opremljena z njimi je uživala v njej.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.
12. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko se je bodhisatta spustil v maternico svoje matere, se v njej ni pojavila nobena stiska; bila je blažena in brez telesne utrujenosti. Videla je bodhisatto v svoji maternici z vsemi udi, brez pomanjkanja sposobnosti. Predpostavimo, da je modra, rumena, rdeča, bela, ali rjava nit prepletena skozi lep berilov dragulj, zelo čist, z osmimi stranicami, dobro rezan in človek z dobrim

vidom bi ga vzel v svoje roke in ga pregledal: "To je lep berilov dragulj, zelo čist, z osmimi stranicami, dobro rezan, in skozi njega je speljana modra, rumena, rdeča, bela ali rjava nit"; tako tudi, ko se je bodhisatta spustil v maternico svoje matere ... je ona videla bodhisatto v svoji maternici z vsemi udi, brez pomanjkanja sposobnosti.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

13. Slišal sem in se naučil iz ust Blaženega: 'Sedem dni po rojstvu bodhisatte je njegova mati umrla in se ponovno rodila v nebesih Tusita.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

14. Slišal sem in se naučil iz ust Blaženega: 'Druge ženske rodijo otroka potem, ko ga nosijo v maternici devet ali deset mesecev, toda ne mati bodhisatte. Bodhisattina mati rodi po tem, ko ga nosi v svoji maternici natančno deset mesecev.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

15. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Druge ženske rodijo sede ali leže, toda ne tako Bodhisattina mati. Bodhisattina mati rodi stoje.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

16. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko je bodhisatta odšel iz maternice svoje matere, so ga najprej sprejela božanstva, potem človeška bitja.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

17. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko je bodhisatta prišel iz maternice svoje matere, se ni dotaknil zemlje. Štiri mlada božanstva so ga sprejela in ga postavila pred njegovo mater rekoč: "Veseli se, o kraljica, sin velike moči ti je bil rojen." Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

18. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko je bodhisatta prišel iz maternice svoje matere, se je rodil neumazan, neonesnažen z vodo ali telesnim sokom ali krvjo ali s katerokoli vrsto nečistosti, čist in neonesnažen. Predpostavimo, da je tam dragulj postavljen na krpo iz Kāsija, in dragulj ne bo umazal krpe ali krpa dragulja. Zakaj je tako? Zaradi čistosti obeh. Tako tudi, ko se bodhisatta rodi ... čist in neonesnažen.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

19. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Ko je bodhisatta prišel iz materine maternice, sta se dva curka vode pojavila iz neba, eden hladen in eden topel, da bi okopala bodhisatto in njegovo mater.' Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

20. Slišal sem in se naučil tega iz ust Blaženega: 'Kakor hitro je bil bodhisatta rojen, je stal trdno s svojimi nogami na tleh; potem je stopil sedem korakov proti severu in z belim sončnikom, ki ga je držal nad sabo, pregledal vsako četrtno in izgovoril besede vodje črede: "Jaz sem najvišji v svetu; jaz sem najboljši v svetu; jaz sem najpomembnejši

v svetu. To je moje zadnje rojstvo; sedaj ni več obnovitve mojega bitja.” Tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.

21. Slišal sem in se naučil iz ust Blaženega: ‘Ko je bodhisatta prišel iz maternice svoje matere, se je neizmerna svetloba, ki je presegala sijaj božanstev, pojavila v svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, v to generacijo z njenimi asketi in brahmini, z njenimi princi in njenimi ljudmi. In celo v teh zelo globokih svetovnih presledkih praznine, mračnosti in popolne teme, kjer luna in sonce, tako mogočna in močna kot sta, ne moreta prevladati s svetlobo – tudi tam se je pojavila velika neizmerna svetloba, ki je presegala sijaj božanstev. In bitja, ki so se tam ponovno rodila, so ena drugo zaznala s to svetlobo: “ Resnično, gospod, obstajajo druga bitja, ki so se ponovno rodila tukaj.” In ta desetisočkratni svetovni sistem se je tresel in drgetal in drhtel, in tudi tu se je pojavila velika neizmerna svetloba, ki je presegala sijaj božanstev.’ Ko je bodhisatta prišel iz materine maternice, se je pojavila velika neizmerna svetloba, ki je presegala veličastnost božanstev ... tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.”

22. Ker je tako, Ānanda, si zapomni tudi to, kot čudovito in sijajno kvaliteto Tathāgate: Ānanda, za Tathāgato so občutki poznani ko se pojavijo, ko so prisotni, ko izginejo; zaznave so poznane ko se pojavijo, ko so prisotne, ko izginejo; misli so poznane ko se pojavijo, ko so prisotne, ko izginejo. Zapomni si tudi to, Ānanda, kot čudovito in sijajno kvaliteto Tathāgate.”

23. “Častiti gospod, ker so za Blaženega občutki poznani ko nastanejo, ko so prisotni, ko izginejo; zaznave so poznane ko se pojavijo, ko so prisotne, ko izginejo; misli so poznane ko se pojavijo, ko so prisotne, ko izginejo – tudi to se spomnim kot čudovito in sijajno kvaliteto Blaženega.”

To je povedal častiti Ānanda. Učitelj je odobril. Menihi so bili zadovoljni in navdušeni v besedah častitega Ānande.

Opombe

[1] Ta sposobnost je ponazorjena v DN 14, kjer so natančne informacije o šestih Buddhah, ki so živeli pred Gotamo.

[2] To se nanaša na bodhisattvino ponovno rojstvo v nebesih Tusita, ki je sledilo njegovi prejšnji človeški eksistenci kot Vessantara in je bilo pred njegovim rojstvom v človeški svet, kot Siddhattha Gotama.

[3] MA: Štiri božanstva so bili štirje veliki kralji (vladajoča božanstva nebes štirih velikih kraljev).

(MN 124) Bakkula Sutta - Bakkula

1. Tako sem slišal. Nekoč je častiti Bakkula^[1] živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Acela Kassapa, tovariš častitega Bakkula v njegovem laičnem življenju, je odšel do častitega Bakkula in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in vprašal častitega Bakkula:

3. "Prijatelj Bakkula, kako dolgo je tega, kar si šel naprej v meništvo?"

"Osemdeset let je preteklo, kar sem šel naprej v meništvo, prijatelj."

"Prijatelj Bakkula, v teh osemdesetih letih, kolikokrat si bil vpleten v spolni odnos?"

"Prijatelj Kassapa, takega vprašanja me ne bi smel vprašati. Vprašati bi me moral tako: 'Prijatelj Bakkula, v teh osemdesetih letih, kolikokrat si imel zaznave želje po čutnosti, ki je nastala v tebi?'"

"Prijatelj Bakkula, v teh osemdesetih letih, kolikokrat si imel zaznavo želje po čutnosti, ki je nastala v tebi?"

"Prijatelj Kassapa, v teh osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim kakršnekoli zaznave želje po čutnosti, da bi se kadarkoli pojavila v meni."

[Da se osemdeset let, kar je šel naprej v meništvo, častiti Bakkula ni spomnil nobene zaznave želje po čutnosti, ki bi se ta kadarkoli pojavila v njem – tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.][²]

4–5. "Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim kakršnekoli zaznave zlobe ... kakršnekoli zaznave krutosti, da bi se kadarkoli pojavila v meni."

[Da se osemdeset let, kar je šel naprej v meništvo, častiti Bakkula ni spomnil kakršnekoli zaznave zlobe ... kakršnekoli zaznave krutosti, ki bi se kadarkoli pojavila v njem – tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

6. "Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim kakršnekoli misli o želji po čutnosti, ki bi se kadarkoli pojavila v meni."

[... tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

7–8. "Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim kakršnekoli misli zlobe ... kakršnekoli misli o krutosti, ki bi se kadarkoli pojavila v meni."

[... tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

9–15. “Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim, da sem kadarkoli sprejel obleko od laika[3] ... kadarkoli nosil obleko, ki mi jo je dal laik ... kadarkoli rezal obleko z rezilom ... kadarkoli sešil obleko s šivanko ... kadarkoli pobarval obleko z barvilom ... kadarkoli sešil obleko v času kathine ... kadarkoli delal obleke za moje tovariše v svetem življenju.”

[... tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

16–19. “Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim, da bi kadarkoli sprejel povabilo na obrok hrane ... kadarkoli pojavila misel: ‘Oh, naj me nekdo povabi na obrok hrane!’ ... kadarkoli sedel znotraj hiše ... kadarkoli jedel znotraj hiše.”

[... tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

20–25. “Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim, da bi si kadarkoli prizadeval za znake in značilnosti ženske ... kadarkoli učil Dhammo ženski, tudi toliko kot je štirivrstični verz ... kadarkoli odšel v prostore nun ... kadarkoli učil Dhammo nuni ... kadarkoli učil Dhammo ženski kandidatki [za nuno]... kadarkoli učil Dhammo ženski začetnici [nunskega življenja].”

[... tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

26–29. “Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim, da bi kadarkoli dal meniško posvečenje ... kadarkoli dal popolno sprejetje ... kadarkoli imel nekoga v odvisnosti ... kadarkoli pustil novinca čakati name.”

[... tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

30–37. “Prijatelj, v osemdesetih letih, kar sem šel naprej v meništvo, se ne spomnim, da sem se kadarkoli kopal v kopališču ... kadarkoli kopal s kopalnim prahom ... kadarkoli masiral ude mojim tovarišem v svetem življenju ... je kadarkoli nastala stiska v meni, celo tako malo časa, kot je potrebno pomolsti kravo ... kadarkoli vzel zdravilo, celo tako malo, kot je strok česna ... kadarkoli uporabil blazino ... kadarkoli napravil posteljo ... kadarkoli vstopil v domovanje za deževni umik znotraj vasi.”

[... tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

38. “Prijatelj, sedem dni po meniškem posvečenju sem jedel miloščino po deželi kot dolžnik; na osmi dan se je pojavila končna vednost.”

[Da je sedem dni častiti Bakkula jedel miloščina po deželi kot dolžnik, in na osmi dan se je pojavila končna vednost – tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

39. [Potem je Acela Kassapa rekel:] “Sprejel bom meniško posvečenje v tej Dhammi in disciplini, sprejel bom popolno sprejetost.” In Acela Kassapa je prejel meniško posvečenje v tej Dhammi in disciplini, prejel je polno sprejetost. In kmalu, ne dolgo po njegovi popolni sprejetosti, ko je bival sam, umaknjen, vztrajen, vnet in odločen, je častiti Kassapa, s svojim lastnim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopil in bival v tem najvišjem cilju svetega življenja, zaradi katerega pripadnik naroda upravičeno gre naprej od doma v brezdomstvo. On je direktno vedel: “Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence”. In častiti Kassapa je postal eden od arahantov.

40. Potem, ob kasnejši priložnosti, je častiti Bakkula vzel ključ in odšel od bivališča do bivališča, rekoč: “Pridite naprej v meništvo, častiti gospodje; pridite naprej v meništvo, častiti gospodje. Danes bom dosegel končno Nibbāno.”

[Da je častiti Bakkula vzel ključ in odšel od bivališča do bivališča, rekoč: “Pridite naprej v meništvo, častiti gospodje; pridite naprej v meništvo, častiti gospodje. Danes bom dosegel končno Nibbāno ” – tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.]

41. Potem, sedeč sredi Sanghe menihov, je častiti Bakkula dosegel končno Nibbāno.

[Da je sedeč sredi Sanghe menihov, častiti Bakkula dosegel končno Nibbāno, tudi tega se spominjamo, kot sijajne in čudovite kvalitete častitega Bakkula.][4]

Opombe

[1] Glede na MA, je častiti Bakkula postal menih v svojem osemdesetem letu, kar bi pomenilo, da je bil ob času dogajanja te sutte star sto šestdeset let. Buddha ga je razglasil za najodličnejšega učenca glede na njegovo dobro zdravje.

[2] MA pravi, da so odlomki v oglatih oklepajih dodani od starejših menihov, ki so zbirali sutte v Dhammo.

[3] Ta odlomek in ti, ki sledijo kažejo, da je bil častiti Bakkula izvajalec asketskih praks. Čas kathine je obdobje, ki sledi trimesečnemu umiku za časa deževne dobe, ko menihi izdelujejo novo obleko iz krp, ki so jih prejeli.

[4] MA pravi, da je ta sutta bila recitirana pri drugem sestavljanju Dhamme (drugi koncil), približno sto let po Buddhovi smrti.

(MN 125) Dantabhūmi Sutta – Stopnja ukročenosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Takrat je novinec Aciravata živel v gozdni koči. Takrat je princ Džayasena potoval in hodil za vajo. Odšel je do novinca Aciravata in izmenjal z njim pozdrave.[1] Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel novincu Aciravatu: “Mojster Aggivessana, slišal sem, da lahko menih, ki biva tukaj vztrajno, vneto in odločno, doseže poenotenje uma.”

“Tako je, princ, tako je. Menih, ki biva tukaj vztrajno, vneto in odločno, lahko doseže poenotenje uma.”

3. “Bilo bi dobro, če bi me mojster Aggivessana učil Dhammo, kot jo je slišal in jo izmojstril.”

“Jaz te ne morem učiti Dhamme, princ, kot sem jo slišal in jo izmojstril. Če te učim Dhammo, kot sem jo slišal in jo izmojstril, ne boš razumel pomena mojih besed in to bi bilo zame utrudljivo in težavno.”

4. “Naj me mojster Aggivessana uči Dhammo, kot jo je slišal in jo izmojstril. Morda lahko razumem pomen njegovih besed.”

“Jaz te bom učil Dhammo, princ, kot sem jo slišal in jo izmojstril. Če lahko razumeš pomen mojih besed, bo to dobro. Toda, če ne moreš razumeti pomena, potem to pusti in me ne sprašuj več o tem.”

“Naj me mojster Aggivessana uči Dhammo, kot jo je slišal in jo izmojstril. Če lahko razumem pomen njegovih besed, bo to dobro. Če ne morem razumeti pomena, bom to pustil in ga ne bom spraševal o tem.”

5. Potem je novinec Aciravata učil princa Džayasena Dhammo, kot jo je slišal in jo izmojstril. Ko je končal, je princ Džayasena pripomnil: “Nemogoče je, mojster Aggivessana, ne more se zgoditi, da lahko menih, ki biva vztrajen, vnet in odločen, doseže poenotenje uma.” Ko je razložil novincu Aciravatu, da je to nemogoče in se ne more zgoditi, se je princ Džayasena dvignil iz svojega sedeža in odšel.

6. Kmalu potem, ko je princ Džayasena odšel, je novinec Aciravata odšel do Blaženega. Ko se je poklonil Blaženemu, je sedel na stran in prenesel Blaženemu njegov celoten razgovor s princem Džayasenom. Ko je zaključil, mu je Blaženi rekel:

7. “Aggivessana, kako je mogoče, da bi princ Džayasena, ki živi sredi čutnosti, uživa v čutnosti, koprni po mislih o čutnosti, je uničen z vročico čutnosti, je nagnjen k iskanju čutnosti, lahko vedel, videl ali doživel to, kar mora biti spoznano skozi odrekanje,

videno skozi odrekanje, doseženo skozi odrekanje, uresničeno skozi odrekanje? To ni mogoče.

8. Predpostavimo,^[2] Aggivessana, da obstajata dva slona, dva konja ali dva vola za krotitev, ki sta bila dobro ukročena in dobro vzgojena, in dva slona, dva konja ali dva vola za krotitev, ki sta bila neukročena in nevezgojena. Kaj misliš, Aggivessana? Ali bi dva slona, dva konja ali dva vola za krotitev, ki sta dobro ukročena in dobro disciplinirana, ko sta ukročena, pridobila obnašanje ukročenih, prišla do stopnje ukročenih?" – "Da, častiti gospod." – "Toda ali bi dva slona, dva konja ali dva vola za krotitev, ki sta neukročena in nedisciplinirana, ko sta neukročena, pridobila obnašanje ukročenih, prišla do stopnje ukročenih, kakor sta dva slona, dva konja ali dva vola za krotitev, ki sta bila dobro ukročena in dobro disciplinirana?" – "Ne, častiti gospod." – "Tako tudi, Aggivessana, ni mogoče, da princ Džayasena, ki živi sredi čutnosti ... lahko vedel, videl ali doživel to, kar mora biti spoznano skozi odrekanje, videno skozi odrekanje, doseženo skozi odrekanje, uresničeno skozi odrekanje.

(PRISPODOBA Z VISOKO GORO)

9. Predpostavimo, Aggivessana, visoko goro ne daleč od vasi ali mesta, in dva prijatelja, ki bi zapustila vas ali mesto in se skupaj približala gori. Ko bi jo dosegla, bi en prijatelj ostal spodaj ob vznožju gore, medtem ko bi drugi splezal na njen vrh. Potem bi prijatelj, ki je ostal ob vznožju gore, rekel prijatelju, ki je stal na vrhu: 'No, prijatelj, kaj vidiš stoječ na vrhu gore?' In drugi bi odvrnil: 'Stoječ na vrhu gore, prijatelj, vidim ljubke parke, ljubke gozdičke, ljubke trate in ljubke ribnike.' Potem bi prvi prijatelj rekel: 'To ni mogoče, prijatelj, to se ne more zgoditi, da ko stojiš na vrhu gore, lahko vidiš ljubke parke, ljubke gozdičke, ljubke trate in ljubke ribnike.'

Potem bi se drugi prijatelj spustil dol, do vznožja gore, vzel svojega prijatelja pod roko in se z njim vzel do vrha gore. Ko bi ga pustil nekaj trenutkov, da zajame zrak, bi ga vprašal: 'No, prijatelj, ko stojiš na vrhu gore, kaj vidiš?' In njegov prijatelj bi odgovoril: 'Ko stojim na vrhu gore, prijatelj, vidim ljubke parke, ljubke gozdičke, ljubke trate in ljubke ribnike.' Potem bi drugi rekel: 'Prijatelj, le malo prej smo te slišali reči: " To ni mogoče, prijatelj, to se ne more zgoditi, da medtem ko stojiš na vrhu gore, lahko vidiš ljubke parke ... ljubke ribnike." Toda ravnokar smo te slišali reči: " Ko stojim na vrhu gore, prijatelj, vidim ljubke parke ... ljubke ribnike.'" Potem bi prvi prijatelj odgovoril: 'Ker sem bil onemogočen s to visoko goro, prijatelj, nisem videl tega, kar je bilo za videti.'

10. Tako tudi, Aggivessana, princ Džayasena je onemogočen, oviran, blokiran in obkoljen s še večjo gmoto, kot je ta – z gmoto nevednosti. Tako ni mogoče, da bi princ Džayasena, ki živi sredi čutnosti, ... lahko vedel, videl ali doživel to, kar mora biti spoznano skozi odrekanje, videno skozi odrekanje, doseženo skozi odrekanje, uresničeno skozi odrekanje.

11. Aggivessana, če sta ti dve prispodobi prišli vate [z ozirom na] princa Džayasena, bi on pridobil spontano zaupanje v tebe, in ko bi bil prepričan, bi ti pokazal svoje zaupanje.”

“Častiti gospod, kako bi lahko ti dve prispodobi prišli vame [z ozirom na] princa Džayasena, ker sta se dogodili Blaženemu, ker sta spontani in nista bili prej še nikoli slišani?”

(PRISPODOBA S SLONOM)

12. “Predpostavimo, Aggivessana, da maziljeni plemeniti kralj nagovori svojega vodnika slona: ‘Dobri vodnik slona, pripravi kraljevega slona, pojdi v gozd v katerem so sloni in ko zagledaš gozdnega slona, ga zveži z ovratnico s kraljevim slonom.’ Ko je odgovoril ‘Da, gospod,’ je vodnik slona pripravil kraljevega slona, vstopil v gozd v katerem so sloni, in ko je zagledal gozdnega slona, ga je povezal z ovratnico skupaj s kraljevim slonom. Kraljevi slon je tako gozdnega odpeljal iz gozda ven na odprto. Na tak način pridejo gozdni sloni ven na odprto; ker gozdni slon se drži gozda v katerem so sloni.

Potem je vodnik slona obvestil maziljenega plemenitega kralja: ‘Gospod, gozdni slon je prišel ven na odprto.’ Kralj je nagovoril svojega krotilca slonov: ‘Daj, dobri krotilec slonov, ukroti gozdnega slona. Obrzdaj njegove gozdne navade, obrzdaj njegove gozdne spomine in namene, obrzdaj njegovo gorje, utrujenost in domotožje, ko zapusti gozd. Pelji ga, da se veseli v mestu, vtisni v njega navade, ki so prilagojene človeškim bitjem.’ Ko je odgovoril ‘Da, gospod,’ je krotilec slonov zasadil velik kol v zemljo in privezal gozdnega slona na njega z ovratnico z namenom, da ga obrzda njegovih gozdnih navad ... in vtisni v njega navade, ki so prilagojene človeškim bitjem.

Potem je krotilec slonov nagovoril slona z besedami, ki so nežne, prijetne za ušesa in ljubeznive, ki gredo do srca, so vljudne, jih želijo mnogi in so prijetne mnogim. Ko je gozdni slon nagovorjen s takimi besedami, posluša, prisluhne in uporabi svoj um, da razume. Krotilec slonov ga nato nagradi s travno krmo in vodo. Ko gozdni slon sprejme travno krmo in vodo od njega, krotilec slonov ve: ‘Sedaj bo kraljevi slon odšel!’

Potem ga krotilec slonov dresira dalje: ‘Dvigni to, odloži to!’ Ko kraljevi slon uboga ukaze svojega krotitelja, da dvigne in odloži in izvrši njegova navodila, ga krotitelj slona dresira dalje: ‘Pojdi naprej, pojdi nazaj!’ Ko kraljevi slon uboga ukaze svojega krotitelja, da gre naprej in gre nazaj in izvršuje njegova navodila, ga krotilec slona dresira dalje: ‘Vstani, sedi!’ Ko kraljevi slon uboga ukaze svojega krotitelja, da vstane in sede in izvrši njegova navodila, ga krotilec slona vadi dalje v nalogi, ki se imenuje mirnodušnost. Ogromno desko zaveže na njegov trup; drugi moški z verigo v rokah sede za njegov vrat; moški z verigami v rokah ga obkrožijo z vseh strani; in krotilec slona sam stoji pred njim in drži dolgo palico. Ko je slon dresiran v nalogi mirnodušnosti, ne premakne sprednjih ali zadnjih nog; ne premakne sprednje ali zadnje četrtine telesa; ne premakne svoje glave ušes, oklov, repa ali trupa. Kraljevi slon je sposoben prenašati napade s sulicami, napade mečev, napade puščic, napadi drugih bitij in grmeče zvoke bobnov,

pavk, trobent in timpanov. Ker se je rešil vseh hib in napak in je očiščen pomanjkljivosti, je vreden kralja, je v kraljevi službi, se ima za enega od dejavnikov kralja.

(UČENJE TATHĀGATE)

13. Tako tudi, Aggivessana, Tathāgata se pojavi v svet, popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmāmi, to generacijo z njenimi asketi in brahmini, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem, in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.

14. Gospodar ali gospodarjev sin ali nekdo, ki je rojen v nekem drugem narodu, sliši to Dhammo. Pri poslušanju Dhamme pridobi zaupanje v Tathāgato. Ko ima to zaupanje, razmišlja tako: 'Posvetno življenje je prenapolnjeno in prašno; meniško življenje je široko odprto. Ko živiš doma, ni enostavno živeti duhovno življenje povsem popolno in čisto kot zloščena školjka. Kaj če si obrijem svoje lase in brado, oblečem rumena oblačila in grem naprej od doma v brezdomstvo. Kasneje si ob priložnosti, z opustitvijo majhnega ali velikega bogastva, opustitvijo majhnega ali velikega kroga sorodnikov, obrije svoje lase in brado, obleče rumeno oblačilo in gre naprej iz življenja gospodarja v brezdomstvo. Na ta način plemeniti učenec pride na odprto; ker božanstva in ljudje so vezani na pet vezi čutnega užitka.

15. Potem ga Tathāgata vzgaja dalje: 'Pridi, menih, bodi kreposten, ukročen z meniškimi zakonikom, bodi popoln v obnašanju in bivanju, in vidi strah v najmanjši napaki, vadi z upoštevanjem vodil za vadbo.'

16. Ko je, Aggivessana, plemeniti učenec kreposten ... in je videl strah v najmanjši napaki, vadi z upoštevanjem vodil za vadbo, ga je Tathāgata vzgajal še dalje: 'Pridi, menih, **varuj vrata svojih čutnih področij**. Ko gledaš obliko z očmi, se ne oprimi njenih znakov in lastnosti. Ker, če pustiš sposobnost oči nevarovano, lahko vdrejo vate zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva, prakticiraj način njihovega zadržanja, varuj področje oči, loti se zadržanja področja oči. Ko slišiš zvok z ušesi ... Ko vohaš vonj z nosom ... Ko okušaš okus z jezikom ... Ko se dotikaš tipnega s telesom ... Ko spoznavaš pojav z umom, se ne oprimi na njegove znake in lastnosti. Ker, če pustiš umsko področje nevarovano, lahko vdrejo vate zla slaba stanja poželenja in nezadovoljstva, prakticiraj način njihovega zadržanja, varuj področje uma, loti se zadržanja področja uma.'

17. Ko, Aggivessana, plemeniti učenec varuje vrata svojih čutnih sposobnosti, ga Tathāgata vzgaja dalje: 'Pridi, menih, **bodi zmeren v jedi**. Ko pametno razmišljaš, bi moral vzeti hrano niti za užitek niti za omamo niti zaradi fizične lepote in privlačnosti, ampak samo za vzdrževanje in nadaljevanje tega telesa, za končanje neudobja in za

podporo pri svetem življenju, in meni: "Tako bom končal s starimi občutki, ne da bi nastali novi občutki in bom zdrav in brezhiben in bom živel v udobju."

18. "Ko je, Aggivessana, plemeniti učenec zmeren v jedi, ga Tathāgata vzgaja dalje: 'Pridi, menih, **posveti se budnosti**. Čez dan, ko hodiš nazaj in naprej in sediš, čisti svoj um ovirajočih stanj. V prvem delu noči, ko hodiš nazaj in naprej in sediš, čisti svoj um ovirajočih stanj. V srednjem delu noči leži na desno stran v levjo pozo, z eno nogo, ki prekriva drugo, pozoren in zavesten, in si zamisli v svojem umu čas za bujenje. Ko vstaneš v zadnjem delu noči, ko hodiš nazaj in naprej in sediš, čisti svoj um ovirajočih stanj.'

19. Ko je, Aggivessana, plemeniti učenec predan budnosti, ga Tathāgata vzgaja dalje: 'Pridi, menih, **poseduj pozornost in zavedanje**. Deluj v zavedanju, ko hodiš naprej in se vračaš ... ko gledaš dalje in gledaš stran ... ko pregibaš in razteguješ svoje ude ... ko nosiš svoja oblačila in nosiš svoje zunanje oblačilo in skledo ... ko ješ, piješ, uživaš hrano in jo okušaš . . . ko odvajaš blato in uriniraš ... ko hodiš, stojiš, sediš, zaspiš, se zbudiš, govoriš in si tiho.'

20. Ko, Aggivessana, plemeniti učenec poseduje pozornost in zavedanje, ga Tathāgata vzgaja dalje: 'Pridi, menih, **zateci se v osamljeno bivališče**: v gozd, ob vznožje drevesa, na goro, v globoko sotesko, v jamo na hribu, na tla za kremiranje, goščavo pragozda, na odprti prostor, na otep slame.'

21. On se zateče na osamljeno bivališče: v gozd ... otep slame. Ob vračanju iz svoje poti po miloščinsko hrano, po svojem obroku, sede, prekriža svoje noge, vzravna svoje telo in se posveti pozornosti. Ko opusti pohlep po svetu, biva z umom brez pohlepa; svoj um prečisti pohlepa. Ko opusti zlobo in sovrašтво, biva z umom brez zlobe, sočuten za dobrobit vseh živih bitij; svoj um prečisti zlobe in sovrašтва. Ko opusti lenobo in topost, biva brez lenobe in toposti, zaznavajoč svetlobo, pozoren in popolnoma zavesten; svoj um prečisti lenobe in toposti. Ko opusti vznemirjenost in kesanje, biva nevznemirjen z umom, ki je notranje miren; svoj um prečisti vznemirjenosti in kesanja. Ko opusti dvom, biva onstran dvoma, nezmeden glede dobrih stanj; svoj um prečisti dvoma.

22. Ko je tako opustil teh pet ovir, nepopolnosti uma, ki slabijo modrost, biva v motrenju telesa kot telesa, vnet, zavesten in pozoren, odloži pohlep in obžalovanje za tem svetom. On biva v motrenju občutka kot občutka ... uma kot uma ... pojavov kot pojavov, vnet, popolnoma zavesten in pozoren, odloži pohlep in obžalovanje za tem svetom.[3]

23. Prav tako kot, Aggivessana, krotilec slona zasadi velik kol v zemljo in naj priveže gozdnega slona z ovratnico z namenom, da ga obrzda njegovih gozdnih navad ... in vtisne v njega navade, ki so prilagojene človeškim bitjem, so ta štiri področja pozornosti, vezana za um plemenitega učenca z namenom, da ga obrzdajo njegovih navad, ki temeljijo na posvetnem življenju, da obrzdajo njegove spomine in namene, ki temeljijo na posvetnem življenju, da ga obrzdajo njegovih stisk, utrujenosti in vneme, ki

temeljijo na posvetnem življenju in z namenom, da bi lahko dosegel pravo pot in uresničil Nibbāno.

24. Potem ga Tathāgata vzgaja dalje: 'Pridi, menih, bivaj motreč telo kot telo, vendar ne premišljuj misli, ki so povezane s telesom; bivaj motreč občutke kot občutke, vendar ne premišljuj misli, ki se tičejo občutkov; bivaj motreč um kot um, vendar ne premišljuj misli, ki so povezane z umom; bivaj motreč pojave kot pojave, vendar ne premišljuj misli, ki se tičejo pojavov.'

25. Z umirjanjem misli in razmišljanja, vstopi in biva v drugi džhāni ... tretji džhāni ... četrti džhāni.

26. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k spominu na pretekla življenja. Spomni se svojih mnogoterih preteklih življenj, to je, enega rojstva, dveh rojstev, treh rojstev, štirih rojstev, petih rojstev, desetih rojstev, dvajsetih rojstev, tridesetih rojstev, štiridesetih rojstev, petdesetih rojstev, stotih rojstev, tisočih rojstev, sto tisočih rojstev, veliko eonov krčenja sveta, veliko eonov širjenja sveta, veliko eonov krčenja in širjenja sveta: 'Tam mi je bilo ime tako, bil sem iz tega naroda, tako sem izgledal, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti, takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil drugje; in tudi tam so mi dali ime, bil sem iz tega naroda, s takšnim izgledom, takšna je bila moja hrana, takšno moje doživljanje prijetnosti in neprijetnosti in takšen konec mojega življenja; in ko sem tam umrl, sem se ponovno pojavil tukaj.' Tako se je z njihovimi vidiki in posebnostmi spomnil svojih mnogoterih preteklih življenj.

27. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o umiranju in ponovnem pojavljanju bitij. Z očesom prebujenega, ki je očiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in so ponovno rojena, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Razume, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta bitja, ki so se napačno obnašala s telesom, govorom in umom, so sramotila plemenite, imela napačen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na napačnem pogledu, so se po razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje revščine, v slabo okolico, v nižji svet, v pekel; vendar tista bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, govorom in umom, ki niso sramotila plemenitih, ki so imela pravičen pogled, in so se lotila dejanj, ki so temeljila na pravilnem pogledu, so se z zlomom telesa, po smrti, ponovno pojavila v dobri okolici, v nebeškem svetu.' Tako z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi bitja, ki umirajo in se ponovno pojavijo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna in razume, kako bitja gredo svojo pot v skladu s svojimi dejanji.

28. Ko je njegov zbrani um tako prečiščen, jasen, brezhiben, očiščen nepopolnosti, voljan, vodljiv, čvrst, in je dosegel mirnodušnost, ga usmeri k vednosti o uničenju vplivov. On razume kot v resnici je: 'To je neprijetnost. To je izvor neprijetnosti. To je

prenehanje neprijetnosti. To je pot, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.' On razume kot v resnici je: 'To so vplivi. To je izvor vplivov. To je prenehanje vplivov. To je pot, ki vodi do prenehanja vplivov.'

29. Ko ve in vidi na ta način, je njegov um osvobojen vpliva čutne želje, vpliva eksistence in vpliva nevednosti. Ko je tega osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno. Duhovno življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.

30. Ta menih je sposoben prenašati mraz in vročino, lakoto in žejo in stik z obadi, komarji, vetrom, soncem in plazečimi stvori; on je sposoben prenašati zlonamerno govorjenje, nezaželene besede in nastale telesne občutke, ki so boleči, mučni, ostri, prebadajoči, neprijetni, trpeči in grozeči življenju. Ko se znebi vsega poželenja, sovraštva in zablode, očiščen pomanjkljivosti, je vreden darov, vreden daril, vreden gostoljubja, vreden darovanj, vreden spoštljivih pozdravov in je neprekosljivo polje zaslug za svet.

31. Če, Aggivessana, kraljevi slon pogine v visoki starosti, neukročen in nevzgojen, potem se ima za starega slona, ki je poginil v neukročeni smrti. Če kraljevi slon pogine ko je v srednji starosti, neukročen in nevzgojen, potem se ima za srednje starega slona, ki je poginil v neukročeni smrti. Če kraljevi slon pogine ko je mlad, neukročen in nevzgojen, potem se ima za mladega slona, ki je poginil v neukročeni smrti. Tako tudi, Aggivessana, če umre star menih s svojimi neuničenimi vplivi, se ga ima za starega meniha, ki je umrl v neukročeni smrti. Če umre menih srednjega statusa s svojimi neuničenimi vplivi, se ga ima za meniha srednjega statusa, ki je umrl v neukročeni smrti. Če na novo pomenišeni menih umre s svojimi neuničenimi vplivi, se ga ima za novo pomenišenega meniha, ki je umrl v neukročeni smrti.

32. Če, Aggivessana, dobro ukročen in dobro vzgojen kraljevi slon pogine v visoki starosti, se ga ima za starega slona, ki je poginil v ukročeni smrti. Če dobro ukročen in dobro vzgojen kraljevi slon pogine v srednji starosti, se ga ima za srednje starega slona, ki je poginil v ukročeni smrti. Če dobro ukročen in dobro vzgojen kraljevi slon pogine ko je mlad, se ga ima za mladega slona, ki je poginil v ukročeni smrti. Tako tudi, Aggivessana, če star menih umre in ima svoje vplive uničene, se ga ima za starega meniha, ki je umrl v ukročeni smrti. Če menih srednjega statusa umre in ima svoje vplive uničene, se ga ima za meniha srednjega statusa, ki je umrl v ukročeni smrti. Če na novo pomenišeni menih umre in ima svoje vplive uničene, se ga ima za na novo pomenišenega meniha, ki je umrl v ukročeni smrti."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Novinec Aciravata je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] MA prepozna princa Džayasena kot sina kralja Bimbisara.

[2] Prispodoba kot v MN 90.11.

[3] Tukaj so štiri osnovanja pozornosti razložena na mestu, ki je običajno rezervirano za štiri džhāne.

(MN 126) Bhūmija Sutta - Bhūmija

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Ko je bilo jutro, se je Bhūmija^[1] oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo, odšel do hiše princa Džayasena in sedel na pripravljen sedež.

(PRIDOBITEV SADU)

3. Princ Džayasena je stopil do častitega Bhūmija in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel častitemu Bhūmiju: "Mojster Bhūmija, obstajajo nekateri asketi in brahmini, ki imajo takšne trditve in imajo takšne poglede, kot so ti: 'Če si nekdo prizadeva in živi sveto življenje, ne more pridobiti kakršnegakoli sadu; če si nekdo ne prizadeva in živi sveto življenje, še vedno ne more pridobiti kakršnegakoli sadu; če nekdo dela oboje, si prizadeva in si ne prizadeva in živi sveto življenje, še vedno ne more pridobiti kakršnegakoli sadu; če si nekdo niti prizadeva niti ne prizadeva in živi sveto življenje, še vedno ne more pridobiti kakršnegakoli sadu.' Kaj pravi učitelj častitega Bhūmija, kaj on razglaša?"

4. "Jaz nisem slišal in se naučil tega iz ust Blaženega, princ. Toda mogoče je, da Blaženi morda pravi to: 'Če si nekdo prizadeva in živi sveto življenje nespametno, ne more pridobiti kakršnegakoli sadu; če si nekdo ne prizadeva in živi sveto življenje nespametno, še vedno ne more pridobiti kakršnegakoli sadu; če nekdo dela oboje, si prizadeva in si ne prizadeva in živi sveto življenje nespametno, še vedno ne more pridobiti kakršnegakoli sadu; če si nekdo niti prizadeva niti ne prizadeva in živi sveto življenje nespametno, še vedno ne more pridobiti kakršnegakoli sadu. Vendar, če si nekdo prizadeva in živi sveto življenje pametno, je sposoben pridobiti sad; če si nekdo ne prizadeva in živi sveto življenje pametno, je sposoben pridobiti sad; če nekdo dela

oboje, si prizadeva in si ne prizadeva in živi sveto življenje pametno, je še vedno sposoben pridobiti sad; če si nekdo niti prizadeva niti ne prizadeva in živi sveto življenje pametno, je še vedno sposoben pridobiti sad.' Jaz tega nisem slišal in se naučil iz ust Blaženega, princ, toda mogoče je, da bi Blaženi odgovoril tako, kot sem navedel."

5. "Če tako govori učitelj mojstra Bhūmija, če on tako trdi, potem se gotovo zdi, da učitelj častitega Bhūmija prekaša vse običajne askete in brahmine."

6. In princ Džayasena je postregel častitemu Bhūmiju jed iz mlečnega riža iz svojega lastnega krožnika.

7. Ko se je častiti Bhūmija vrnil iz svoje poti po miloščinsko hrano, je po svojem obroku odšel do Blaženega. Ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran in povedal Blaženemu, kaj se je zgodilo in dodal: "Častiti gospod, jaz upam, da ko sem bil vprašan tako vprašanje in sem tako odgovoril, sem rekel to, kar je rekel Blaženi in ga nisem napačno prikazal s tem, kar je nasprotno dejstvu. Upam, da sem razložil v skladu z Dhammo na takšen način, da bi nič, kar zagotavlja osnovo za grajo, lahko upravičeno izpeljali iz moje trditve."

8. "Gotovo, Bhūmija, ko si bil vprašan tako vprašanje in si tako odgovoril, si rekel, kar sem rekel jaz in me nisi napačno prikazal s tem, kar je nasprotno dejstvu. Ti si razložil v skladu z Dhammo na takšen način, da bi nič, kar zagotavlja osnovo za grajo, lahko upravičeno izpeljali iz tvoje trditve.

9. Katerikoli asketi in brahmini imajo napačen pogled, napačno misel, napačen govor, napačno dejanje, napačen način življenja, napačen napor, napačno pozornost, in napačno zbranost, če si prizadevajo in živijo sveto življenje, so nesposobni pridobiti kakršenkoli sad; če si ne prizadevajo in živijo sveto življenje, so še vedno nesposobni pridobiti kakršenkoli sad; če naredijo oboje, si prizadevajo in si ne prizadevajo in živijo sveto življenje, še vedno ne morejo pridobiti kakršnegakoli sadu; če si niti prizadevajo niti ne prizadevajo in živijo sveto življenje, še vedno ne morejo pridobiti kakršnegakoli sadu. Zakaj je tako? Ker ta [napačna pot] ni primerna metoda za pridobitev sadu.

(PRISPODOBE O METODAH)

10. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje olje, išče olje, potuje v iskanju olja, nakopičil pesek v kad, ga poškopil z vodo in ga stisnil. Če si prizadeva in tako deluje, ne bo mogel pridobiti nič olja; če si ne prizadeva in tako deluje, ne bo mogel pridobiti nič olja; če naredi oboje, si prizadeva in ne prizadeva in tako deluje, ne bo mogel pridobiti nič olja; če si niti prizadeva niti ne prizadeva in tako deluje, ne bo mogel pridobiti nič olja. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] ni primerna metoda za pridobitev olja. Tako tudi, kadarkoli asketi in brahmini imajo napačen pogled ... še vedno ne morejo pridobiti kakršnegakoli sadu. Zakaj je tako? Ker ta [napačna pot] ni primerna metoda za pridobitev sadu.

11. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje mleko, išče mleko, potuje v iskanju mleka, potegnil pred kratkim oteljeno kravo za njen rog. Potem, če si prizadeva ... če si ne prizadeva ... če si oboje, prizadeva in ne prizadeva ... če si niti prizadeva niti ne prizadeva in tako deluje, ne bo mogel pridobiti nič mleka. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] ni primerna metoda za pridobitev mleka. Tako tudi, kadarkoli asketi in brahmini imajo napačen pogled ... še vedno ne morejo pridobiti kakršnegakoli sadu. Zakaj je tako? Ker ta [napačna pot] ni primerna metoda za pridobitev sadu.

12. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje maslo, išče maslo, potuje v iskanju masla, vlil vodo v stepalnik in jo stepal s stepalno palico. Potem, če si prizadeva ... če si ne prizadeva ... če si oboje, prizadeva in ne prizadeva ... če si niti prizadeva niti ne prizadeva in tako deluje, ne bo mogel pridobiti nič masla. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] ni primerna metoda za pridobitev masla. Tako tudi, kadarkoli asketi in brahmini imajo napačen pogled ... še vedno ne morejo pridobiti kakršnegakoli sadu. Zakaj je tako? Ker ta [napačna pot] ni primerna metoda za pridobitev sadu.

13. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje ogenj, išče ogenj, potuje v iskanju ognja, vzel trsko in z njo drgnil moker, svež kos lesa. Potem, če si prizadeva ... če si ne prizadeva ... če si oboje, prizadeva in ne prizadeva ... če si niti prizadeva niti ne prizadeva in tako deluje, ne bo mogel prižgati ognja. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] ni primerna metoda za prižiganje ognja. Tako tudi, kadarkoli asketi in brahmini imajo napačen pogled ... še vedno ne morejo pridobiti kakršnegakoli sadu. Zakaj je tako? Ker ta [napačna pot] ni primerna metoda za pridobitev sadu.

14. Katerikoli asketi in brahmini, ki imajo pravilen pogled, pravilno misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilno pozornost in pravilno zbranost, če si prizadevajo in živijo sveto življenje, so sposobni pridobiti sad; če si ne prizadevajo in živijo sveto življenje, so sposobni pridobiti sad; če si oboje, prizadevajo in ne prizadevajo in živijo sveto življenje, so sposobni pridobiti sad; če si niti prizadevajo niti ne prizadevajo in živijo sveto življenje, so sposobni pridobiti sad. Zakaj je tako? Ker je ta [pravilna pot] prava metoda za pridobitev sadu.

15. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje olje, išče olje, potuje v iskanju olja, nakopičil sezamovo moko v kadi, jo poškopil z vodo in jo stisnil. Potem, če si prizadeva in tako deluje, bo sposoben pridobiti olje; če si ne prizadeva in tako deluje, bo sposoben pridobiti olje; če napravi oboje, si prizadeva in ne prizadeva in tako deluje, bo sposoben pridobiti olje; če si niti prizadeva niti ne prizadeva in tako deluje, bo sposoben pridobiti olje. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] je prava metoda za pridobitev olja. Tako tudi, kadarkoli asketi in brahmini imajo pravilni pogled ... so sposobni pridobiti sad. Zakaj je tako? Ker je ta [pravilna pot] prava metoda za pridobitev sadu.

16. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje mleko, išče mleko, potuje v iskanju mleka, potegnil pred kratkim oteljeno kravo za njeno vime. Potem, če si prizadeva ... če si ne prizadeva ... če si oboje, prizadeva in ne prizadeva ... če si niti prizadeva niti ne

prizadeva in tako deluje, bo sposoben pridobiti mleko. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] je prava metoda za pridobitev mleka. Tako tudi, kadarkoli samotarji in brahmini imajo pravilni pogled ... so sposobni pridobiti sad. Zakaj je tako? Ker je ta [pravilna pot] prava metoda za pridobitev sadu.

17. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje maslo, išče maslo, potoval v iskanju masla, vlil smetano v stepalnik in ga stepal s stepalno palico. Potem, če si prizadeva ... če si ne prizadeva ... če si oboje, prizadeva in ne prizadeva ... če si niti prizadeva niti ne prizadeva in tako deluje, bo sposoben pridobiti maslo. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] je prava metoda za pridobitev masla. Tako tudi, kadarkoli asketi in brahmini imajo pravilni pogled ... so sposobni pridobiti sad. Zakaj je tako? Ker je ta [pravilna pot] prava metoda za pridobitev sadu.

18. Predpostavimo, da je mož, ki potrebuje ogenj, išče ogenj, potuje v iskanju ognja, vzel trsko in z njo drgnil suh, izsušen kos lesa. Potem, če si prizadeva ... če si ne prizadeva ... če si oboje, prizadeva in ne prizadeva ... če si niti prizadeva niti ne prizadeva in tako deluje, bo sposoben prižgati ogenj. Zakaj je tako? Ker ta [način delovanja] je prava metoda za prižiganje ognja. Tako tudi, kadarkoli asketi in brahmini imajo pravilni pogled ... so sposobni pridobiti sad. Zakaj je tako? Ker je ta [pravilna pot] prava metoda za pridobitev sadu.

19. Bhūmija, če bi ti te štiri prispodobе prišle na misel [v času pogovora s] princem Džayasenom, bi on spontano pridobil zaupanje v tebe in s takim zaupanjem, bi ti to zaupanje tudi izkazal.”

“Častiti gospod, kako bi mi lahko te štiri prispodobе prišle na misel [v času pogovora s] princem Džayasenom, kot so prišle na misel Blaženemu, saj so spontane in se o njih prej še nikoli ni slišalo?”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Bhūmija je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] MA pravi, da je bil častiti Bhūmija stric princa Džayasena.

(MN 127) Anuruddha Sutta - Anuruddha

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je tesar Pañcakanga nagovoril nekega meniha: "Pridi, dobri človek, pojdi k častitemu Anuruddhi, mu izkaži spoštovanje v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in mu reci: 'Častiti gospod, tesar Pañcakanga te časti s svojo glavo ob nogah častitega Anuruddha in pravi: "Častiti gospod, naj častiti Anuruddha s tremi drugimi spremljevalci sprejme jutrišnji obrok hrane od tesarja Pañcakanga; in naj častiti Anuruddha pride točno, ker je tesar Pañcakanga zelo zaposlen in ima veliko dela za kralja.'"

"Da, gospod," je odgovoril ta mož in odšel do častitega Anuruddhe. Ko je izkazal spoštovanje častitemu Anuruddhi, je sedel na stran in predal svoje sporočilo. Častiti Anuruddha se je strinjal v tišini.

3. Ko se je noč končala in se je začelo jutro, se je častiti Anuruddha oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel do hiše tesarja Pañcakanga in tam sedel na pripravljen sedež. Tesar Pañcakanga je s svojimi lastnimi rokami postregel in zadovoljil častitega Anuruddha z različnimi vrstami dobre hrane. Ko je častiti Anuruddha pojedel in odmaknil svoje roke od svoje sklede, je tesar Pañcakanga vzel nižji sedež, sedel nanj na stran in rekel častitemu Anuruddhi:

(NEIZMERNI IN VZVIŠENI OSVOBODITEVI UMA)

4. "Tako, častiti gospod, starejši menihi so prišli do mene in rekli: 'Gospodar, razvij neizmerno osvoboditev uma'; in nekateri starejši so rekli: 'Gospodar, razvij vzvišeno osvoboditev uma.' Častiti gospod, neizmerna osvoboditev uma in vzvišena osvoboditev uma[1] – ali sta ti stanji različni v pomenu in različni po imenu ali sta eno v pomenu in različni le po imenu?"

5. "Razloči ju, kot ju vidiš, gospodar. Potem ti bosta razloženi."

"Častiti gospod, jaz mislim tako: neizmerna osvoboditev uma in vzvišena osvoboditev uma – ti stanji sta eno v pomenu in različni samo v imenu."

6. "Gospodar, neizmerna osvoboditev uma in vzvišena osvoboditev uma – ti stanji sta različni po pomenu in različni po imenu. In naj bo razumljeno kot sledi, kako sta ti stanji različni po pomenu in različni po imenu.

7. Kaj, gospodar, je **neizmerna osvoboditev uma**? Tako menih biva s prežemanjem ene četrte z umom prepojenim z dobrohotnostjo, prav tako druge, prav tako tretje, prav tako četrte; tako zgoraj, spodaj, naokoli in povsod, in vseh, kot samega sebe, on biva s prežemanjem vsega obsegajočega sveta z umom prepojenim z dobrohotnostjo, obilno,

vzvišeno, neizmerno, brez sovražnosti in brez zlobe. On biva s prežemanjem ene četrtnine z umom prepojenim s sočutjem ... On biva s prežemanjem ene četrtnine z umom srečoželjnosti ... On biva s prežemanjem ene četrtnine z umom mirnodušnosti ... obilno, vzvišeno, neizmerno, brez sovražnosti in brez zlobe. To se imenuje neizmerna osvoboditev uma.

8. In kaj, gospodar, je **vzvišena osvoboditev uma**? Menih biva odločen na področje površine velikosti vznožja enega drevesa, s prežemanjem tega kot vzvišenega: to se imenuje vzvišena osvoboditev uma.[2] Menih biva odločen na področje površine velikosti vznožja dveh ali treh dreves, s prežemanjem tega kot vzvišenega: tudi to se imenuje vzvišena osvoboditev uma. Menih biva odločen na področje površine velikosti ene vasi, s prežemanjem tega kot vzvišenega ... površine dveh ali treh vasi ... površine velikosti enega velikega kraljestva ... površine velikosti dveh ali treh velikih kraljestev ... površine velikosti zemlje omejene z oceanom, s prežemanjem tega kot vzvišenega: tudi to se imenuje vzvišena osvoboditev uma. Na ta način, gospodar, se to lahko razume, kako sta ti stanji različni v pomenu in različni po imenu.

(PONOVA POJAVITEV V EKSISTENCO IN BOŽANSTVA)

9. Obstajajo, gospodar, štiri vrste ponovne pojavitve [v prihodnje stanje] eksistence. Katere štiri? Tako nekdo biva z odločenostjo in s prežemanjem 'omejenega sija'; ob razpadu telesa, po smrti, se spet pojavi v družbi božanstev omejenega sija. Tako nekdo biva z odločenostjo in s prežemanjem 'neizmerne sija'; ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v družbi božanstev neizmerne sija. Tako nekdo biva z odločenostjo in s prežemanjem 'nečistega sija'; ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v družbi božanstev nečistega sija. Tako nekdo biva z odločenostjo in s prežemanjem 'čistega sija'; ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v družbi božanstev čistega sija. To so štiri vrste ponovne pojavitve [v prihodnje stanje] eksistence.[3]

10. Zgodi se, gospodar, da se ta božanstva zberejo na enem mestu. Ko so zbrana na enem mestu, se lahko razloči razlika v njihovi barvi, vendar ne razlika v njihovem siju. Prav tako, kot če bi mož prinesel nekaj oljnatih svetilk v hišo, se lahko razloči razlika v plamenih svetilk, ne pa razlika v njihovem siju; tako tudi, obstaja priložnost, ko se ta božanstva zberejo na enem mestu ... vendar ne razlika v njihovem siju.

11. Zgodi se, gospodar, ko se ta božanstva razpršijo od tam. Ko se razpršijo, se lahko razloči razlika v njihovi barvi in tudi razlika v njihovem siju. Prav tako, kot če bi mož odstranil več oljnih svetilk iz te hiše, bi se razlika lahko razločila v plamenih svetilk in tudi v razliki v njihovem siju; tako tudi, obstaja priložnost, ko se božanstva razpršijo od tam ... in tudi razlika v njihovem siju.

12. Tem božanstvom ne pride na misel: 'To naše [življenje] je stalno, večno in nespremenljivo,' kljub temu, kjerkoli se ta božanstva naselijo, tam najdejo veselje. Kot ko se muhe prenašajo pri nošnji kola ali na košu, jim ne pride na misel: 'To naše

[Življenje] je stalno, večno in nespremenljivo, kljub temu, kamorkoli se te muhe vsedejo, tam najdejo veselje; tako tudi, to ne pade na misel tem božanstvom ... ampak, kjerkoli se naselijo, tam najdejo veselje.”

13. Ko je bilo to rečeno, je častiti Abhiya Kaccāna rekel častitemu Anuruddhu: “Dobro, častiti Anuruddha, kljub temu imam še nekaj za vprašati: Ali so vsa ta sijoča božanstva omejenega sija, ali pa so nekatera od njih božanstva neizmerne sija?”

“Zaradi urejenosti, prijatelj Kaccāna, nekatera so božanstva omejenega sija, nekatera božanstva neizmerne sija.”

14. “Častiti Anuruddha, kaj je vzrok in razlog zakaj med temi božanstvi, ki so se ponovno pojavila v istem nivoju božanstev, so neka božanstva omejenega sija, neka pa božanstva neizmerne sija?”

“Kar se tiče tega, prijatelj Kaccāna, ti bom za povračilo postavil vprašanje. Odgovori nanj, če želiš. Kaj misliš, prijatelj Kaccāna? Ko menih biva odločen na površino velikosti vznožja drevesa, s prežemanjem tega kot vzvišenega, in drugi menih biva odločen na površino velikosti vznožja dveh ali treh dreves, s prežemanjem tega kot vzvišenega – kateri od teh tipov mentalnega razvoja je bolj razširjen?” – “Drugi, častiti gospod.”

“Kaj misliš, prijatelj Kaccāna? Ko en menih biva odločen na površino velikosti vznožja dveh ali treh dreves, s prežemanjem tega kot vzvišenega, in drugi menih biva odločen na površino velikosti ene vasi, s prežemanjem tega kot vzvišenega ... površino velikosti ene vasi in velikosti dveh ali treh vasi ... površino velikosti dveh ali treh vasi in površine velikosti enega večjega kraljestva ... površino velikosti enega večjega kraljestva in površine velikosti dveh ali treh večjih kraljestev ... površino velikosti dveh ali treh večjih kraljestev in površine velikosti zemlje obkrožene z oceanom, s prežemanjem tega kot vzvišenega – kateri od teh dveh tipov mentalnega razvoja je bolj razširjen?” – “Drugi, častiti gospod.”

“To je vzrok in razlog, prijatelj Kaccāna, zakaj so med temi božanstvi, ki se ponovno pojavijo na istem nivoju božanstev, neka božanstva omejenega sija, neka božanstva pa neizmerne sija.”

15. “Dobro, častiti Anuruddha, vendar imam še naslednje vprašanje: Ali so vsa ta sijoča božanstva nečistega sija, ali pa so nekatera od njih čistega sija?”

“Zaradi urejenosti, prijatelj Kaccāna, so nekatera božanstva nečistega sija, nekatera od njih pa so božanstva čistega sija.”

16. “Častiti Anuruddha, kaj je vzrok in razlog zakaj med temi božanstvi, ki so se ponovno pojavila na istem nivoju božanstev, nekatera božanstva nečistega sija, nekatera pa božanstva čistega sija?”

“Kar se tiče tega, prijatelj Kaccāna, bom podal prispodobo, ker nekateri modri možje tukaj razumejo pomen izjave z uporabo prispodobe. Predpostavimo, da oljna svetilka gori z nečistim oljem in nečistim stenjem; zaradi nečistega olja in nečistega stenja svetilka gori nejasno. Tako tudi, tukaj menih biva z odločenostjo in prežemanjem [površine z] nečistim sijem. Njegovo slabo obnašanje s telesom ni popolnoma prenehalo, njegova lenoba in topost nista bili popolnoma uničeni, njegova vznemirjenost in kesanje nista bili popolnoma odstranjeni; zaradi tega meditira kot je do sedaj, to je, nejasno. Ob razkroju telesa, po smrti, se ponovno pojavi v družbi božanstev nečistega sija.

Predpostavimo, da v oljni svetilki gori čisto olje in čisti stenski; zaradi čistosti njenega olja in čistega stenja, ne gori nejasno. Tako tudi, tukaj menih biva z odločnostjo in prežemanjem [površine s] čistim sijem. Njegova telesna nedelavnost je popolnoma prenehala, njegova lenoba in topost sta bili popolnoma uničeni, njegova vznemirjenost in kesanje sta bili popolnoma odstranjeni; zaradi tega on meditira, kot je do sedaj, to je, jasno. Ob razkroju telesa, po smrti, se ponovno pojavi v družbi božanstev čistega sija.

To je vzrok in razlog, prijatelj Kaccāna, zakaj med temi božanstvi, ki so se ponovno pojavila v istem nivoju božanstev, so nekatera božanstva nečistega sija, nekatera pa božanstva čistega sija.”

17. Ko je bilo to rečeno, je častiti Abhiya Kaccāna rekel častitemu Anuruddhu: “Dobro, častiti Anuruddha. Častiti Anuruddha ne pravi: ‘To sem slišal’ ali ‘Moralo bi biti tako.’ Namesto tega, častiti Anuruddha pravi: ‘Ta božanstva so takšna in ta božanstva so takšna.’ Prišlo mi je na misel, častiti gospod, da se je častiti Anuruddha gotovo družil s temi božanstvi in govoril z njimi in imel razgovore z njim.”

“Gotovo, prijatelj Kaccāna, so tvoje besede neprijetne in nevljudne, vendar ti bom odgovoril. Dolgo časa sem se družil s temi božanstvi in govoril z njimi in imel pogovore z njim.”[4]

18. Ko je bilo to rečeno, je častiti Abhiya Kaccāna rekel tesarju Pañcakangu: “To je dobitok za tebe, gospodar, to je velik dobitok za tebe, da si opustil tvoje stanje dvoma in si imel priložnost slišati to učenje o Dhammi.”

Opombe

[1] V MN 43.31, kot tudi tukaj, je neizmerna osvoboditev uma razložena kot štiri brahmavihare. Ker formula za vsako brahmavihara vključuje besedo “vzvišen,” je bil Pañcakanga očitno zaveden v predpostavlanje, da sta te dve osvoboditvi isti po pomenu.

[2] MA: Površino velikosti vznožja drevesa pokrije s svojim znakom kasine in biva odločen na ta znak kasine, s prežemanjem nje z vzvišeno džhāno. Ista razlaga velja za naslednje primere.

[3] MA razloži, da ne obstajajo ločena področja božanstev, ki se imenujejo “nečistega sija” in “čistega sija.” Oboje so podkategorije dveh področij – božanstev omejenega sija in božanstev neizmernega sija. Ponovno rojstvo med božanstvi omejenega sija je določeno z dosego (druge) džhāne z omejenim znakom kasine, ponovno rojstvo med božanstvi neizmernega sija z dosego iste džhāne z razširjenim znakom kasine. Ponovno rojstvo z nečistim sijem je za te, ki niso izmojstrili džhān in jih prečistili zaviralnih stanj; ponovno rojstvo s čistim sijem je za te, ki so dosegli to mojstrstvo in prečiščenje.

[4] Abhiyove besede so nevljudne, ker raziskujejo zelo neposredno osebno izkušnjo častitega Anuruddha.

(MN 128) Upakkilesa Sutta – Nečistosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Kosambī, v Ghositovem samostanu.

2. Takrat so bili menihi iz Kosambīja sprti, se prepirali, bili zatopljeni v razprave in zbadali eden drugega z besednimi bodicami.^[1]

(SPRTI MENIHI)

3. Potem je neki menih odšel do Blaženega in ko se mu je poklonil, je stopil na stran in rekel: “Častiti gospod, menihi so tu v Kosambī sprti, se prepirajo in so zatopljeni v razprave, zbadajo eden drugega z besednimi bodicami. Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi Blaženi šel do teh menihov iz milosti.” Blaženi se je strinjal v tišini.

4. Potem je Blaženi odšel do teh menihov in jim rekel: “Dovolj, menihi, naj tukaj ne bo sporov, prepiranja, kreganja ali razpravljanja.” Ko je bilo to rečeno, je neki menih rekel Blaženemu: “Počakaj, častiti gospod! Naj Blaženi, gospod Dhamme, živi mirno, predan prijetnemu bivanju tukaj in sedaj. Mi smo tisti, ki bodo odgovorni za te spore, prepiranja, kreganja in razpravljanja.”

V drugo ... V tretje je Blaženi rekel: “Dovolj, menihi, naj tukaj ne bo sporov, prepiranja, kreganja, ali razpravljanja.” V tretje je ta menih rekel Blaženemu: “ Počakaj, častiti gospod! ... Mi smo tisti, ki bodo odgovorni za te spore, prepiranja, kreganja in razpravljanja.”

5. Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo ter stopil v Kosambī po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Kosambīju in se vrnil iz hoje po miloščinsko hrano, po obroku hrane, je pospravil svoj prostor za počivanje, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in ko je stal, izrekel te verze:

6. “Ko mnogo glasov naenkrat kriči
nihče nima sebe za bedaka;
čeprav je skupnost razdeljena
nihče ne misli, da je kriv.

Pozabili so na premišljen govor,
pogovarjajo se obsedeni samo z besedami.
Neobrzdanih ust kričijo, vreščijo kar jim na pamet pride;
nihče ne ve, kaj ga vodi, da tako deluje.

‘On me je zlorabil, me udaril,
me premagal, me oropal’ –
v teh, v katerih so zasidrane takšne misli,
se sovraštvo nikoli ne pomiri.

Ker v tem svetu se sovraštvo nikoli
ne pomiri s sovraštvom.
Pomiri se z ne-sovraštvom:
Takšen je trden in večni zakon.

Ti drugi ne spoznajo,
da bi se morali obrzdati.
Toda modreci, ki to spoznajo,
naenkrat končajo svoje vse sovraštvo.

Lomilci kosti in morilci,
ti, ki kradejo govedo, konje, premoženje,
ti, ki ropajo po celem kraljestvu –
ko celo ti lahko delujejo skupaj,
zakaj ne moreš tudi ti?

Če najdeš uglednega prijatelja,
krepostnega, trdnega tovariša,
potem premagaj vse grozeče nevarnosti
in hodi z njim zadovoljen in pozoren.

Toda, če ne najdeš uglednega prijatelja,
ne krepostnega, trdnega tovariša,
potem kot kralj zapusti svoje osvojeno kraljestvo,
hodi sam kakor slon v gozdu.

Bolje je hoditi sam,
ker ni tovarštva z bedaki.
Hodi sam in ne delaj zla,
umirjen, kakor slon v gozdu.

7. Ko je stoje izrekel te verze, je Blaženi odšel do vasi Bālakaloṇakāra. Takrat je častiti Bhagu živel pri vasi Bālakaloṇakāra. Ko je častiti Bhagu videl Blaženega prihajati v daljavi, je pripravil sedež in pripravil vodo za umivanje nog. Blaženi je sedel na pripravljen sedež in si umil noge. Častiti Bhagu je pozdravil Blaženega, sedel na stran in Blaženi mu je rekel: “Upam, da ti gre dobro, menih, upam, da ti je udobno, upam, da nimaš težav pri pridobivanju darovane hrane.”

“Meni je dobro, Blaženi, meni je udobno in nimam nobenih težav pri pridobivanju darovane hrane.”

Nato je Blaženi poučil, vzpodbudil, navdušil in razveselil častitega Bhaguja z govorom o Dhammi, potem pa se je dvignil iz svojega sedeža in odšel v vzhodni Bambusov park.

(MENIHI V SLOGI)

8. Takrat so častiti Anuruddha, častiti Nandiya in častiti Kimbila^[2] živel v vzhodnem Bambusovem parku. Čuvaj parka je videl prihajati Blaženega v daljavi in mu je rekel: “Ne vstopi v ta park, asket. Tukaj trije pripadniki naroda iščejo svoje lastno dobro. Ne moti jih.”

9. Častiti Anuruddha je slišal čuvaja parka govoriti z Blaženim, zato je čuvaju rekel: “Priatelj čuvaj parka, ne puščaj Blaženega pred parkom. To je naš učitelj, Blaženi, ki je prišel.” Potem je častiti Anuruddha odšel do častitega Nandiya in častitega Kimbila in jima rekel: “Pridita ven, častita gospoda, pridita ven! Naš učitelj, Blaženi, je prišel.”

10. Potem so vsi trije odšli, da bi srečali Blaženega. Eden je vzel njegovo skledo in zunanje oblačilo, eden je pripravil sedež in eden pripravil vodo za umivanje nog. Blaženi je sedel na pripravljen sedež in si umil noge. Ti trije častiti so se poklonili Blaženemu in sedli na stran. Ko so sedeli, jim je Blaženi rekel: “Upam, da ste vsi dobro, Anuruddha, upam, da vam je udobno, upam, da nimate nobenih težav pri pridobivanju darovane hrane.”

“Nam je dobro, nam je udobno in nimamo nobenih težav pri pridobivanju darovane hrane.”

11. “Upam, Anuruddha, da vsi živite v slogi, v medsebojnem spoštovanju, brez pričkanja, da ste združeni kakor mleko in voda, da gledate eden drugega s prijaznimi očmi.”

“Seveda, častiti gospod, mi živimo v slogi, z medsebojnim spoštovanjem, brez pričkanja, združeni kakor mleko in voda in gledamo eden drugega s prijaznimi očmi.”

“Ampak, Anuruddha, kako potemtakem živiš?”

12. “Častiti gospod, glede tega, jaz mislim tako: ‘To je dobiček zame, to je zelo velik dobiček zame, da živim s takšnimi tovariši v svetem življenju.’ Jaz vzdržujem telesna dejanja z dobrohotnostjo do častitih, tako javno kot zasebno; jaz vzdržujem govorna dejanja z dobrohotnostjo do njih, tako javno kot zasebno; jaz vzdržujem miselna dejanja z dobrohotnostjo do njih, tako javno kot zasebno. Jaz mislim: ‘Zakaj ne bi dal na stran tisto, kar hočem narediti in bi naredil tisto, kar želijo ti častiti?’ Potem sem dal na stran tisto, kar sem hotel narediti in naredil tisto, kar so želeli ti častiti. Mi smo različni v telesu, častiti gospod, vendar enotni v umu.”

Častiti Nandiya in častiti Kimbila sta vsak govorila enako in dodala: “Častiti gospod, mi živimo v slogi, z medsebojnim spoštovanjem, brez pričkanja, združeni kakor mleko in voda in gledamo eden na drugega s prijaznimi očmi.”

13. “Dobro, dobro, Anuruddha. Upam, da vsi bivate prizadevni, goreči in odločni.”

“Zagotovo, častiti gospod, mi bivamo prizadevni, goreči in odločni.”

“Ampak, Anuruddha, kako ti bivaš?”

14. “Častiti gospod, glede tega, kdor se od nas prvi vrne iz vasi z miloščinsko hrano, pripravi sedeže, pripravi vodo za pitje in pomivanje in postavi koš za odpadke na svoje mesto. Kdor se od nas vrne zadnji, poje karkoli je ostalo, če to želi; drugače hrano odvrže tja kjer ni zelenja ali jo spusti v vodo tam kjer ni življenja. On odstrani sedeže in vodo za pitje in pomivanje. On odstrani koš za odpadke, ko ga je pomil in pomete jedilnico. Kdor opazi, da je v posodah za pitje, za pomivanje ali za latrino malo vode ali jo je zmanjkalo, poskrbi za novo vodo. Če je zanj to pretežko, pokliče nekoga drugega z znakom roke, da skupaj prineseta vodo, vendar zaradi tega ne prekinemo tišine in ne začnemo govoriti. Vsakih pet dni pa sedimo skupaj vso noč in razpravljamo o Dhammi. Tako bivamo prizadevni, goreči in odločni.”

15. “Dobro, dobro, Anuruddha. Ampak, ko bivate tako prizadevni, goreči in odločni, ste dosegli kakršnokoli neobičajno stanje, razliko v vednosti in viziji, ki je vredna plemenitih, in je udobno bivanje?”

“Častiti gospod, ko bivamo tukaj vztrajni, vneti in odločni, zaznavamo oboje, svetlobo in videnje oblik.^[3] Kmalu potem svetloba in videnje oblik izgineta, toda za to nismo ugotovili razloga.”

(NEČISTOSTI UMA)

16. “Razlog za to bi morali ugotoviti, Anuruddha. Pred mojim prebujenjem, ko sem bil samo neprebujeni bodhisatta, sem tudi zaznal oboje, svetlobo in videnje oblik. Kmalu potem sta svetloba in videnje oblik izginila. Pomislil sem: ‘Kaj je vzrok in pogoj da sta svetloba in videnje oblik izginila?’ Potem sem menil: ‘V meni se je pojavil dvom in zaradi

dvoma je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila. Ravnal bom tako, da ne bo spet nastal dvom v meni.'

17. Ko sem, Anuruddha, bival vztrajen, vnet in odločen, sem zaznal oboje svetlobo in videnje oblik. Kmalu potem sta svetloba in videnje oblik izginila. Pomislil sem: 'Kaj je vzrok in pogoj da sta svetloba in videnje oblik izginila?' Potem sem menil: 'Nepozornost se je pojavila v meni in zaradi nepozornosti je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila. Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ne bosta spet nastala v meni.'

18. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Lenoba in topost sta nastali v meni, in zaradi lenobe in toposti je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila. Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost niti lenoba in topost ne bodo spet nastali v meni.'

19. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Strah je nastal v meni in zaradi strahu je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila.' Predpostavimo, da se je mož odpravil na potovanje in so se morilci pognali nanj na obeh njegovih straneh; potem bi se zaradi tega pojavil strah v njem. Tako tudi, je strah nastal v meni ... sta svetloba in videnje oblik izginila. [Jaz sem menil:] 'Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost niti lenoba in topost niti strah ne bodo spet nastali v meni.'

20. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Vznesenost je nastala v meni, in zaradi vznesenosti je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila.' Predpostavimo, da mož ko išče vhod do skritega zaklada naenkrat pride do petih vhodov do skritega zaklada;^[4] potem se bi v njem pojavila vznesenost zaradi tega. Tako tudi, se pojavi vznesenost v meni ... sta svetloba in videnje oblik izginila. [Jaz sem menil:] 'Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ... niti strah niti vznesenost ne bodo spet nastali v meni.'

21. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Neugodje se je pojavilo v meni, in zaradi neugodja je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila. Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ... niti vznesenost niti neugodje ne bodo spet nastali v meni.'

22. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Presežek energije se je pojavil v meni, in zaradi presežka energije je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila.' Predpostavimo, da je mož trdno zgrabil prepelico z obema rokama; ona bi takrat in tam umrla. Tako tudi, presežek energije se je pojavil v meni ... sta svetloba in videnje oblik izginila. [Jaz sem menil:] 'Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ... niti neugodje niti presežek energije ne bodo spet nastali v meni.'

23. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Primanjkljaj energije se je pojavil v meni in zaradi primanjkljaja energije je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila.' Predpostavimo, da je mož rahlo zgrabil prepelico; ona bi odletela iz njegovih rok. Tako tudi, primanjkljaj energije se je pojavil v meni ... sta svetloba in videnje oblik izginila. [Jaz sem menil:] 'Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ... niti presežek energije niti primanjkljaj energije ne bodo spet nastali v meni.'

24. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Želja se je pojavila v meni, in zaradi te želje je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila. Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ... niti primanjkljaj energije niti želja ne bodo spet nastali v meni.'

25. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Zaznavanje različnosti se je pojavilo v meni, in zaradi zaznavanja različnosti je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila, sta svetloba in videnje oblik izginila. Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ... niti želja niti zaznavanje različnosti ne bodo spet nastali v meni.'

26. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen ... sem menil: 'Pretirana meditacija na oblike se je pojavila v meni, in zaradi pretirane meditacije na oblike je moja zbranost popustila; ko je moja zbranost popustila sta svetloba in videnje oblik izginila. Ravnal bom tako, da niti dvom niti nepozornost ... niti zaznavanje različnosti niti pretirana meditacija na oblike ne bodo spet nastali v meni.'

27. Ko sem, Anuruddha, razumel, da je dvom nečistost uma, sem opustil dvom, nečistost uma. Ko sem razumel, da je nepozornost ... lenobo in topost . . . strah . . . vznesenost ... neugodje ... presežek energije ... primanjkljaj energije ... želja ... zaznavanje različnosti ... pretirana meditacija na oblike nečistost uma, sem opustil pretirano meditacijo na oblike, nečistost uma.

28. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen, vnet in odločen, sem zaznal svetlobo, vendar nisem videl oblik; videl sem oblike, toda nisem zaznal svetlobe, tudi po celo noč ali celi dan ali celi dan in noč. Pomislil sem: 'Kaj je vzrok in pogoj za to?' Menil sem: 'Včasih, ko nisem spremljal znaka oblik ampak sem spremljal znak svetlobe, sem zaznal svetlobo, vendar nisem videl oblik. Včasih, ko nisem spremljal znaka svetlobe, ampak sem spremljal znak oblik, sem videl oblike, vendar nisem zaznal svetlobe, celo po celo noč ali celi dan ali celi dan in noč.'

29. Kot sem, Anuruddha, bival vztrajen, vnet in odločen, sem zaznal omejeno svetlobo in videl omejene oblike; zaznal sem neizmerno svetlobo in videl neizmerne oblike, tudi po celo noč ali celi dan ali celi dan in noč. Pomislil sem: 'Kaj je vzrok in pogoj za to?' Potem sem menil: 'Včasih, ko je zbranost omejena, je moje videnje omejeno in z omejenim videnjem zaznam omejeno svetlobo in omejene oblike. Toda včasih, ko je zbranost neizmerna, je moje videnje neizmerno, in z neizmernim videnjem zaznam

neizmerno svetlobo in vidim neizmerne oblike, tudi po celo noč ali celi dan ali celi dan in noč.’

30. Ko sem, Anuruddha, razumel, da je dvom nečistost uma in sem opustil dvom, nečistost uma; ko sem razumel to nepozornost, da je nečistost uma in opustil nepozornost ... opustil lenobo in topost ... opustil strah ... opustil vznesenost ... opustil neugodje ... opustil presežek energije ... opustil primanjkljaj energije ... opustil željo ... opustil zaznavanje različnosti ... opustil pretirano meditacijo na oblike, nečistost uma; potem sem pomislil: ‘Jaz sem opustil te nečistosti uma. Naj sedaj razvijem zbranost na tri načine.’

(RAZVIJANJE ZBRANOSTI)

31. Nato sem, Anuruddha, razvil zbranost z mislijo in razmišljanjem; razvil sem zbranost brez misli, ampak samo z razmišljanjem; razvil sem zbranost brez misli in brez razmišljanja; razvil sem zbranost z zadovoljstvom; razvil sem zbranost brez zadovoljstva; razvil sem zbranost spremljano z užitkom; razvil sem zbranost spremljano z mirnodušnostjo.

32. Ko sem, Anuruddha, razvil zbranost z mislijo in razmišljanjem ... ko sem razvil zbranost spremljano z mirnodušnostjo, sta se vednost in vizija pojavila v meni: ‘Moja osvoboditev je neomajna; to je moje zadnje rojstvo; nič več ni obnovitve eksistence.’”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Anuruddha je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Začetek te sutte je enak kot v MN 48. Prepir pri Kosimbī obravnavata še suttī M 31 in M 48.

[2] Ti trije menihi nastopajo tudi v MN 31.3–10.

[3] MA razloži svetlobo (*obhāsa*) kot predhodno svetlobo, katero MT komentira kot svetlobo, ki jo povzroči dostop do džhāne. MT doda, da ta, ki doseže četrto džhāno, razvije svetlobno kasiṇo kot uvod do nastajanja očesa prebujenega. “Videnje oblik” (*dassanaṃ rūpānaṃ*) je gledanje oblik z očesom prebujenega. Častitega Anuruddho je kasneje Buddha proglasil, da je najboljši učenec v gledanju z očesom prebujenega.

[4] Glej MN 52.15.

Upakkilesa – mentalne nečistosti (v §16–26)

- (1) dvom (*vicikicchā*);
- (2) nepozornost (*amanisākarā*);
- (3) lenost in topost (*thīna, middha*);
- (4) strah (*chambhitatta*);
- (5) vznesenost (*ubbilla*);
- (6) neugodje (*duṭṭhulla*);
- (7) presežek energije (*accāraddha, viriya*);
- (8) primanjkljaj energije (*atīlīna, viriya*);
- (9) želja po (*abhijappā*);
- (10) zaznavanje različnosti (*nanatta saññā*);
- (11) pretirana meditacija na oblike (*atinijjhāyitattam...rūpānam*).

(MN 129) Bālapaṇḍita Sutta – Bedaki in modri ljudje

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

(BEDAK)

2. “Menihi, obstajajo te tri značilnosti bedaka, znaki bedaka, lastnosti bedaka. Katere tri? Bedak je ta, ki misli slabe misli, govori slabe besede in izvaja slaba dejanja. Če bedak ne bi bil takšen, kako bi ga lahko modri človek prepoznal: ‘Ta posameznik je bedak, slab človek’? Ker je bedak ta, ki misli slabe misli, govori slabe besede in izvaja slaba dejanja, ga modri prepozna: ‘Ta posameznik je bedak, slab človek.’

3. Bedak čuti bolečino in bridkost tukaj in sedaj na tri načine. Če bedak sedi v zboru ali vzdolž ceste ali na trgu in tam ljudje razpravljajo o določenih in pomembnih zadevah, in če je bedak ta, ki ubija živa bitja, vzame tisto, kar ni dano, napačno ravna glede čutnosti, govori laži in se vdaja v vino, žgane pijače in opojne snovi, kar je osnova za nemarnost, pomisli: ‘Ti ljudje razpravljajo o določenih in pomembnih zadevah; te stvari najdem v sebi, in vidijo me, da se ukvarjam s temi stvarmi.’ To je prva vrsta bolečine in bridkosti, ki jo bedak čuti tukaj in sedaj.

4. Ko je obdolženec ropa ujet, bedak vidi kralje, ki ga na različne načine mučijo:[1] pretepajo ga z biči, pretepajo ga s šibami, pretepajo s palicami; mu odsekajo roke,

odsekajo noge, odsekajo njegove roke in noge; odrežejo njegova ušesa, odrežejo njegov nos, odrežejo njegova ušesa in nos; podvržejo ga 'loncu kaše,' na 'britje s školjko,' na 'Rahujeva usta,' na 'ognjeni venec,' na 'goreče roke,' na 'rezila trave,' na 'strojeno obleko,' na 'antilopo,' na 'kljuke za meso,' na 'kovance,' na 'mariniranje v lugu,' na 'vrtečo iglo,' na 'zvito slamnjačo'; in polili so ga z vrelim oljem, in ga vrgli psom, da bi ga požrli, in živega so natikali na kole, in njegovo glavo so odsekali z mečem. Potem bedak pomisli: 'Zaradi takšnih zlih del kot so ta, ko je obdolženec ropa ujet, ga kralji mučijo na veliko načinov: pretepejo ga z biči ... in odsekajo njegovo glavo z mečem. Te stvari najdem v sebi, in vidijo me, da se ukvarjam s temi stvarmi.' To je druga vrsta bolečine in bridkosti, ki jo bedak čuti tukaj in sedaj.

5. Ko je bedak na svojem stolu ali na svoji postelji ali počiva na tleh, ga zla dela, ki jih je storil v preteklosti – njegovo telesno, govorno in miselno napačno ravnanje – pokrijejo, zastrejo in obdajo. Prav tako, kot senca velikega gorskega vrha zvečer pokrije, zastre in obda zemljo, tako tudi, ko je bedak na svojem stolu ali na svoji postelji ali počiva na tleh, ga zla dela, ki jih je storil v preteklosti – njegovo telesno, govorno in miselno napačno ravnanje – pokrijejo, zastrejo in obdajo. Potem bedak pomisli: 'Jaz nisem storil tistega, kar je ugodno, jaz nisem storil tistega, kar je dobro, jaz si nisem napravil zaklonišča proti neprijetnosti. Jaz sem napravil to, kar je zlo, jaz sem napravil to, kar je krutost, jaz sem napravil to, kar je zlobno. Ko umrem, bom šel na destinacijo tistih, ki niso delali tega, kar je dobro ... ki so napravili tisto, kar je zlobno.' Njega skrbi, se žalosti, toži in objokuje, se v joku tolče po prsih in postane zmeden. To je tretja vrsta bolečine in bridkosti, ki jo bedak čuti tukaj in sedaj.

6. Bedak, ki se je predal v napačno ravnanje s telesom, govorom in v mislih, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje pomanjkanja, na nesrečni destinaciji, celo v pekl.

(PEKEL)

7. Ali bi bilo upravičeno rečeno, če bi bilo povedano o nečem: 'To je popolnoma neželjeno, povsem nedobrodošlo, povsem neprijetno,' je peklensko, da se upravičeno lahko reče, da je težko najti prispodobo za trpljenje v pekl.

Ko je bilo to rečeno, je menih vprašal Blaženega: "Toda, častiti gospod, ali se lahko poda prispodoba?"

8. "Lahko, menih," je rekel Blaženi. "Menihi, predpostavimo, da so možje ujeli obdolženca ropa in so ga predstavili kralju, rekoč: 'Gospod, tukaj je obdolženec ropa. Ukažite, kakšno kazen hočete zanj.' Potem je kralj rekel: 'Pojdite in zjutraj prebodite tega moža s stotimi sulicami.' In zjutraj so ga prebodli s stotimi sulicami. Opoldne je kralj vprašal: 'Kako je ta človek?' – 'Gospod, še vedno je živ.' Potem je kralj rekel: 'Pojdite in opoldne prebodite tega moža s stotimi sulicami.' In opoldne so ga prebodli s stotimi sulicami. Zvečer je kralj vprašal: 'Kako je ta človek?' – 'Gospod, še vedno je živ.' Potem je kralj rekel: 'Pojdite in zvečer prebodite tega moža s stotimi sulicami.' In zvečer

so ga prebodli s stotimi sulicami. Kaj mislite, menihi?' Bi ta mož izkusil bolečino in bridkost, ker je bil zaboden s tristotimi sulicami?"

"Častiti gospod, ta mož bi izkusil bolečino in bridkost, če bi bil zaboden z eno samo sulico, pustimo na strani tristo sulic."

9. Ko je vzel majhen kamen, v velikosti svoje pesti, je Blaženi nagovoril menihe: "Kaj mislite, menihi? Kaj je večje, ta majhni kamen, ki sem ga vzel v velikosti moje pesti, ali Himalaja, največja gora?"

"Častiti gospod, majhen kamen v velikosti svoje pesti, ki ga je Blaženi vzel, ni nič v primerjavi s Himalajo, največjo goro; on ni niti delček tega, tu ni primerjave."

"Tako tudi, menihi, bolečina in bridkost, ki bi jo mož izkusil, ker bi bil preboden s tristotimi sulicami, ni nič v primerjavi s trpljenjem v peklu; to ni niti delček tega, tu ni primerjave.

10. Sedaj, pazniki pekla ga mučijo s petkratnim prebadanjem. Oni zabijejo rdeče žareč železni drog skozi eno roko, zabijejo rdeče žareč železni drog skozi drugo roko, zabijejo rdeče žareč železni drog skozi eno nogo, zabijejo rdeče žareč železni drog skozi drugo nogo, zabijejo rdeče žareč železni drog skozi njegov trebuh. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

11. Zatem ga pazniki pekla vržejo na tla in ga s sekiro obsekajo. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

12. Zatem ga pazniki pekla postavijo z nogami navzgor in z glavo navzdol in ga obsekajo s širokimi sekirami. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

13. Zatem ga pazniki pekla zvežejo na kočijo in ga vlečejo nazaj in naprej preko gorečih, plamenečih in sijočih tal. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

14. Zatem ga pazniki pekla pripravijo, da pleza gor in dol po velikem kupu goreče žerjavice, plameneče in sijoče. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

15. Zatem ga pazniki pekla primejo z nogami navzgor in glavo navzdol in ga potopijo v rdeče žareč kovinski kotel, ki gori, plameni in sije. Tam je skuhan v vrtincu vrenja. In ko je tam skuhan v vrtincu vrenja, ga vržejo sedaj gor, sedaj dol in sedaj povprek. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

16. Zatem ga pazniki pekla vržejo v Veliki pekel[2]. Sedaj, glede tega Velikega pekla, menihi:

Ima štiri vogale in je zgrajen
s štirimi vrati, s po enimi na vsaki strani,
naokoli ograjen z železnimi stenami
in zaprt z železno streho.

Tudi njegova tla so narejena iz železa
in z ognjem ogreta do žarenja.
Obsega veliko stotin milj naokoli
in to se širi vsenaokrog.

17. Menihi, lahko vam pripovedujem na mnogo načinov o peklu.[3] Tako mnogo, da je težko najti prisposodbo za trpljenje v peklu.

(ŽIVALSKO KRALJESTVO)

18. Menihi, obstajajo živali, ki se hranijo s travo. Pasejo se in jedo s svojimi zobmi svežo ali posušeno travo. In katere živali se hranijo s travo? Sloni, konji, govedo, osli, koze in jeleni in katerekoli druge takšne živali. Bedak, ki se je prej navdušil v okusih tukaj in delal zla dela tukaj, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v spremstvu živali, ki se hranijo s travo.

19. Obstajajo živali, ki se hranijo z govnom. Zavohajo govno v daljavi in tečejo do njega, misleč: 'Lahko jemo, lahko jemo!' Prav tako, kot brahmini tečejo do vonja po žrtvovanju, misleč: 'Lahko jemo, lahko jemo!' tako tudi te živali, ki se hranijo z govnom, zavohajo govno v daljavi in tečejo do njega, misleč: 'Tukaj lahko jemo. Tukaj lahko jemo!' In katere živali se hranijo z govnom? Kokoši, prašiči, psi in šakali in katerekoli druge takšne živali. Bedak, ki se je prej navdušil v okusih tukaj in delal zla dela tukaj, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v spremstvu živali, ki se hranijo z govnom.

20. Obstajajo živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v temi. In katere živali so rojene, se starajo in umrejo v temi? Vešče, ličinke in zemeljski črvi in katerekoli druge takšne živali. Bedak, ki se je prej navdušil v okusih tukaj in delal zla dela tukaj, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v spremstvu živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v temi.

21. Obstajajo živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v vodi. In katere so živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v vodi? Ribe, želve in krokodili in katerekoli druge takšne živali. Bedak, ki se je prej navdušil v okusih tukaj in delal zla dela tukaj, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v spremstvu živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v vodi.

22. Obstajajo živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v umazaniji. In katere so živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v umazaniji? To so živali, ki so rojene, se starajo in

umrejo v razpadajoči ribi ali v razpadajočem truplu ali v razpadajočem govnu ali v greznici ali v kanalizaciji. Bedak, ki se je prej navdušil v okusih tukaj in delal zla dela tukaj, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v spremstvu živali, ki so rojene, se starajo in umrejo v umazaniji.

23. Menihi, lahko vam pripovedujem na mnogo načinov o živalskem kraljestvu, tako veliko, da je težko najti prisposodbo za trpljenje v živalskem kraljestvu.

24. Predpostavimo, da mož vrže v morje jarem z eno samo luknjo na njem, in ga vzhodni veter ponese na zahod, in ga zahodni veter zanese na vzhod, in ga severni veter zanese na jug, in ga južni veter zanese na sever. Predpostavimo, da je tam slepa želva, ki pride na površino enkrat ob koncu vsakega stoletja. Kaj mislite, menihi? Ali bi ta slepa želva pomolila svoj vrat v ta jarem z eno luknjo na njem?”

“Morda, častiti gospod, nekoč ob koncu dolgega obdobja.”

“Mehihi, slepa želva bi prej porinila svoj vrat v ta jarem z eno samo luknjo na njem, kot pa bi potreboval bedak, ki je enkrat šel v pekel, da ponovno pride v človeško stanje, jaz pravim. Zakaj je tako? Ker tam ni prakticiranja Dhamme, ni prakticiranja tega, kar je pravično, ni delanja tega, kar je dobro, ni izvajanja odlik. Tam prevladuje medsebojna požrešnost in klanje slabotnih.

25. Če, prej ali slej, na koncu dolgega obdobja, ta bedak pride nazaj v človeško stanje, se ponovno rodi v družino nizkega porekla – v družino izobčencev ali lovcev ali delavcev z bambusom ali kolarjev ali cestnih pometačev – ki je revna, z malo hrane in pijače, ki se s težavo preživlja, ki s težavo najde hrano in obleko; in on je grd, odbijajoč in spačen, bolehen, slep, ohromljenih rok, hrom ali paraliziran; on ne dobi hrane, pijače, obleke, vozil, ovratnih vencev, dišav in mazil, postelje, bivališča in luči; napačno se obnaša s telesom, govorom in v mislih, in ko tako dela, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje prikrajšanosti, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu.

26. Menihi, predpostavimo, da kockar pri prvem nesrečnem metu izgubi svojega otroka in svojo ženo in vse svoje premoženje in vrh tega sam postane suženj, pa vendar je nesrečen met kot je ta neizogiben; še veliko bolj nesrečen met je ta, ko se bedak, ki se napačno obnaša s telesom, v govoru in v mislih, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje prikrajšanosti, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. To je dovršena popolnost stopnje bedaka.

(MODRI ČLOVEK)

27. Menihi, obstajajo te tri značilnosti modrega človeka, znaki modrega človeka, lastnosti modrega človeka. Katere tri? Tako je modri človek ta, ki misli dobre misli, govori dobre besede in dela dobra dela. Če modri človek ni tak, kako bi ga modri poznal tako: ‘Ta posameznik je modri človek, pravi človek?’ Toda, ker je modri človek ta, ki

misli dobre misli, govori dobre besede in dela dobra dela, bi ga modri poznal tako: 'Ta posameznik je modri človek, pravi človek.'

28. Modri človek čuti prijetnost in veselje tukaj in sedaj na tri načine. Če modri človek sedi v zboru ali vzdolž ceste ali na trgu in tam ljudje razpravljajo o določenih in pomembnih zadevah, potem, če je modri človek tisti, ki se vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja tega kar ni dano, napačnega obnašanja v čutnosti, napačnega govora, vina, žganja in opojnih snovi, ki so osnova za nemarnost, on misli: 'Ti ljudje razpravljajo o določenih in pomembnih zadevah; teh stvari ni najti v meni in ne vidim, da bi se ukvarjal z njimi.' To je prva vrsta prijetnosti in veselja, ki jo modri človek občuti tukaj in sedaj.

29. Ko je ujet obdolženec ropa, modri človek vidi kralje, ki ga na različne načine mučijo ... (kot v §4) ... Potem modri človek pomisli: 'Zaradi takšnih zlih dejanj kot so ta, ko je obdolženec ropa ujet, imajo kralji mnogo vrst mučenj kot kazen za njega. Teh stvari ni najti v meni in ne vidim, da bi se ukvarjal z njimi.' To je druga vrsta prijetnosti in veselja, ki jo modri človek občuti tukaj in sedaj.

30. Ko je modri človek na svojem stolu ali na svoji postelji ali počiva na tleh, ga dobra dela, ki jih je naredil v preteklosti – njegov dobro telesno, govorno in miselno obnašanje – pokrijejo, zastrejo in obdajo. Prav tako kot senca velikega gorskega vrha zvečer pokrije, zastre in obda zemljo, tako tudi, ko je modri človek na svojem stolu ali na svoji postelji ali počiva na tleh, ga dobra dela, ki jih je storil v preteklosti – njegovo telesno, govorno in miselno ravnanje – pokrijejo, zastrejo in obdajo. Potem modri človek pomisli: 'Jaz nisem storil tega, kar je zlo, jaz nisem storil tega, kar je kruto, jaz nisem storil tega, kar je zlobno. Jaz sem napravil tisto, kar je dobro, jaz sem napravil tisto, kar je koristno, jaz sem napravil sebe za zavetišče pred tesnobo. Ko umrem, bom šel na destinacijo tistih, ki niso delali tega, kar je zlo ... ki so napravili sebe za zavetišče pred tesnobo.' Njega ne skrbi, se ne žalosti, ne toži in ne objokuje, se v joku ne tolče po prsih in ne postane zmeden. To je tretja vrsta prijetnosti in veselja, ki jo modri človek občuti tukaj in sedaj.

31. Modri človek, ki se je predal dobrem ravnanju s telesom, govorom in v mislih, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi na srečni destinaciji, celo v nebesih.

(NEBESA)

32. Če bi bilo upravičeno reči o čemerkoli: 'Po tem se zelo hrepeni, je zelo željeno, zelo sprejemljivo,' to za nebesa upravičeno tako močno velja, da je težko končati z opisovanjem sreče nebes."

Ko je bilo to rečeno, je menih vprašal Blaženega: "Toda, častiti gospod, ali se lahko poda prispodoba?"

33. "Lahko, menih," je rekel Blaženi. "Menihi, predpostavimo, da kolo obračajoči vladar[4] poseduje sedem zakladov in štiri vrste uspeha in zaradi tega doživlja prijetnost in veselje.

(SEDEM ZAKLADOV)

34. Katerih je sedem zakladov? Ko si maziljeni plemeniti kralj umiva svojo glavo na dan uposathe petnajstega in se povzpne v zgornje prostore palače za uposatho, se mu tam prikaže božanski zaklad kolesa s svojimi tisočimi špicami, svojim obročem in svojim pestom, popoln v vsakem pogledu. Ko ga zagleda, maziljeni plemeniti kralj pomisli: 'Slišal sem, da ko si maziljeni plemeniti kralj umije svojo glavo na dan uposathe petnajstega in se povzpne v zgornje prostore palače za uposatho, in se mu tam prikaže božanski zaklad kolesa s svojimi tisočimi špicami, svojim obročem in svojim pestom, popoln v vsakem pogledu, potem ta kralj postane vladar, ki obrača kolo. Sem potem jaz kolo obračajoči vladar?'

35. Potem se maziljeni plemeniti kralj dvigne iz svojega sedeža in vzame posodo z vodo v svojo levo roko, pošprica zaklad kolesa s svojo desno roko in reče: 'Obrni se naprej, dobri zaklad kolesa; zmaguj, dobri zaklad kolesa!' Potem se zaklad kolesa obrne naprej, kotaleč se v vzhodno smer in kolo obračajoči vladar mu sledi s svojo četverno armado. V katerikoli pokrajini se zaklad kolesa ustavi, tam kolo obračajoči vladar biva s svojo četverno armado. In nasprotujoči kralji v vzhodni smeri pridejo do kolo obračajočega vladarja in rečejo: 'Pridi, veliki kralj; pozdravljen, veliki kralj; ukazuj, veliki kralj; svetuj, veliki kralj.' Kolo obračajoči vladar reče: 'Ne ubijajte živih bitij; ne jemljite kar ni dano; ne obnašajte se slabo glede čutnosti; ne govorite laži; ne pijte opojnih pijač; jejte to, kar ste navajeni jesti.' In nasprotujoči kralji v vzhodni smeri se uklonijo kolo obračajočemu vladarju.

Potem se zaklad kolesa potopi v vzhodni ocean in se spet pojavi. In se obrne naprej, kotaleč se v južno smer ... In nasprotujoči kralji v južni smeri se uklonijo kolo obračajočemu vladarju. Potem se zaklad kolesa potopi v južni ocean in se spet pojavi. In se obrne naprej, kotaleč se v zahodno smer ... In nasprotujoči kralji v zahodni smeri se uklonijo kolo obračajočemu vladarju. Potem se zaklad kolesa potopi v zahodni ocean in se spet pojavi. In se obrne naprej, kotaleč se v severno smer ... In nasprotujoči kralji v severni smeri se uklonijo kolo obračajočemu vladarju.

Ko je zaklad kolesa triumfiral preko zemlje do roba oceana, se vrne v prestolnico kraljestva in tam je, pritrjen na svojo os pri vratih notranje palače kolo obračajočega vladarja, kot okras vrat njegove notranje palače. Tak je zaklad kolesa, ki se pokaže kolo obračajočemu vladarju.

36. Spet, zaklad slona se pojavi kolo obračajočemu vladarju, ves bel, s sedmerim položajem, z nevsakdanjo močjo, leti skozi zrak, kralj slonov z imenom 'Uposatha.' Ko ga vidi, ima um kolo obračajočega vladarja zaupanje v njega: 'Bilo bi sijajno jahati slona, če bi bil ukročen!' Potem zaklad slona gre skozi dresuro, kakor dober čistokrven slon, ki

je že dolgo časa dobro ukročen. In se zgodi, da ga kolo obračajoči vladar, ko testira zaklad slona, zjutraj osedla in ko prečka celotno zemljo do roba oceana, se vrne do kraljeve prestolnice, da vzame svoj jutranji obrok hrane. Takšen je zaklad slona, ki se pokaže kolo obračajočemu vladarju.

37. Zaklad konja se pojavi kolo obračajočemu vladarju, ves bel, z vranje črno glavo, z grivo kakor trava muñja[5], z nevsakdanjo močjo, leti skozi zrak, kralj konj z imenom 'Valāhaka' ['Nevihtni oblak']. Ko ga vidi, ima um kolo obračajočega vladarja zaupanje v njega: 'Bilo bi sijajno jahati konja, če bi bil ukročen!' Potem zaklad konja gre skozi dresuro, kakor dober čistokrven konj, ki je že dolgo časa dobro ukročen. In se zgodi, da ga kolo obračajoči vladar, ko testira zaklad konja, zjutraj osedla in ko prečka celotno zemljo do roba oceana, se vrne do kraljeve prestolnice, da vzame svoj jutranji obrok hrane. Takšen je zaklad konja, ki se pokaže kolo obračajočemu vladarju.

38. Zaklad dragulja se pojavi kolo obračajočemu vladarju. Dragulj je fini beril[6] čistote najčistejše vode, z osmimi ploskvami, dobro rezan. Sij zaklada dragulja se celo miljo širi naokoli. In zgodi se, da ko kolo obračajoči vladar testira zaklad dragulja, razvrsti svojo četvorno vojsko v vrsto in postavi dragulj na svoj prapor in gre naprej v temo in mrak noči. Potem vsi [prebivalci] vasi v bližini začnejo svoje delo z njegovo svetlobo, misleč da je dan. Takšen je zaklad dragulja, ki se pokaže kolo obračajočemu vladarju.

39. Zaklad ženske se pojavi kolo obračajočemu vladarju, čudovite, ljubke in mile, z najlepšo poltjo, niti previsoka niti premajhna, niti presuha niti predebela, niti pretemna niti presvetla, presegajoča človeško lepoto, ne da bi dosegla božansko lepoto. Dotik zaklada ženske je takšen, kakor kosem kapoka[7] ali kosem bombaža. Ko je hladno, so njeni udi topli; ko je toplo, so njeni udi hladni. Od njenega telesa se širi vonj po sandalovini in iz njenih ust vonj po lokvanjih. Ona zjutraj vstane pred kolo obračajočim vladarjem in gre k počitku za njim. Je željna služiti, je prijetna v obnašanju in prijazna v govoru. Ker ni nikoli niti v mislih bila nezvesta kolo obračajočemu vladarju, kako bi lahko bila nezvesta s telesom? Ona je zaklad ženske, ki se pokaže kolo obračajočemu vladarju.

40. Zaklad oskrbnika se pojavi kolo obračajočemu vladarju. V njem se pojavi oko prebujenega, rojeno iz preteklega dejanja, in s tem vidi skrite zaklade obeh, lastnikov in nelastnikov. On pristopi h kolo obračajočemu vladarju in pravi: 'Gospod, ostani v miru. Jaz bom poskrbel za tvoje denarne zadeve.' In zgodi se, da ko kolo obračajoči vladar testira zaklad oskrbnika in ko se vkrca na čoln in izpljuje na reko Ganges, v glavnem toku reče zakladu oskrbnika: 'Jaz potrebujem zlato in plemenite kovine, oskrbnik.' – 'Potem, gospod, naj se čoln zakrmari proti enemu bregu.' – 'oskrbnik, jaz res potrebujem zlato in plemenite kovine.' Potem zaklad oskrbnika potopi obe roki v vodo in potegne iz nje lonc poln zlata in plemenitih kovin in reče kolo obračajočemu vladarju: 'Je to dovolj, gospod? Je dovolj narejeno, dovolj ponujeno?' – 'To je dovolj, oskrbnik, dovolj je narejeno, dovolj ponujeno.' Takšen je zaklad oskrbnika, ki se pokaže kolo obračajočemu vladarju.

41. Zaklad svetovalca se pojavi kolo obračajočemu vladarju, moder, bistroumen in pameten, sposoben pridobiti kolo obračajočega vladarja, da spodbudi to, kar je vredno spodbuditi, da zavrne to, kar se naj zavrne in ugotovi to, kar naj bo ugotovljeno. On pristopi h kolo obračajočemu vladarju in reče: 'Gospod, ostani v miru. Jaz bom upravljaj.' Takšen je zaklad svetovalca, ki se pokaže kolo obračajočemu vladarju.

To je sedem zakladov, ki jih ima kolo obračajoči vladar.

(ŠTIRI VRSTE USPEHA)

42. Katere so štiri vrste uspeha? Tako je kolo obračajoči vladar postaven, lep in eleganten, ima najlepšo polt in presega druga človeška bitja v tem pogledu. To je prva vrsta uspeha, ki ga ima kolo obračajoči vladar.

43. Kolo obračajoči vladar živi dolgo in vztraja dolgo in presega druga človeška bitja v tem pogledu. To je druga vrsta uspeha, ki ga ima kolo obračajoči vladar.

44. Kolo obračajoči vladar je brez boleznin in neprijetnosti, ima dobro prebavo, niti prehladno niti pretoplo in presega druga človeška bitja v tem pogledu. To je tretja vrsta uspeha, ki ga ima kolo obračajoči vladar.

45. Kolo obračajoči vladar je spoštovan in naklonjen brahminom in gospodarjem. Prav tako kot je oče spoštovan in naklonjen svojim otrokom, tako je tudi kolo obračajoči vladar spoštovan in naklonjen brahminom in gospodarjem. Brahmini in gospodarji so tudi spoštovani in naklonjeni kolo obračajočemu vladarju. Prav tako kot so otroki spoštovani in naklonjeni očetu, tako so tudi brahmini in gospodarji spoštovani in naklonjeni kolo obračajočemu vladarju. Enkrat se je kolo obračajoči vladar peljal s svojo četverno armado v prijeten park. Brahmini in gospodarji so odšli do njega in mu rekli: 'Gospod, pelji počasneje, da te lahko dlje časa gledamo.' In tako je rekel svojemu kočijažu: 'Kočijaž, pelji počasneje, da lahko dlje časa gledam brahmine in gospodarje.' To je četrta vrsta uspeha, ki ga ima kolo obračajoči vladar.

To so štiri vrste uspeha, ki jih ima kolo obračajoči vladar.

46. Kaj misliš, menihi? Bi kolo obračajoči vladar izkusil prijetnost in veselje zaradi tega, ker ima teh sedem zakladov in te štiri vrste uspeha?"

"Častiti gospod, kolo obračajoči vladar bi izkusil prijetnost in veselje, če bi imel samo en zaklad, kaj šele sedem zakladov in štiri vrste uspeha."

47. Ko je vzel majhen kamen velikosti svoje pesti, je Blaženi nagovoril menihe: "Kaj mislite, menihi? Kaj je večje, ta majhen kamen, ki sem ga vzel, v velikosti moje pesti, ali Himalaya, največja gora?"

"Častiti gospod, majhen kamen v velikosti svoje pesti, ki ga je Blaženi vzel, ni nič v primerjavi s Himalajo, največjo goro; on ni niti delček tega, tu ni primerjave."

“Tako tudi, menihi, prijetnost in veselje, ki bi ga kolo obračajoči vladar izkusil zaradi tega, ker bi imel sedem zakladov in štiri vrste uspeha, ni nič glede sreče nebes; to ni niti delček tega, tu ni primerjave.

48. Če se nekoč, na koncu dolgega obdobja, modri človek vrne v človeško stanje, se ponovno rodi v družino visokega položaja – v družino premožnih plemenitih ali premožnih brahminov ali premožnih gospodarjev – v tako, ki je bogata, z velikim premoženjem, z veliko posesti, z obilo zlata in srebra, z obilo premoženja in sredstev, in z obilo denarja in žita. Je postaven, lep in eleganten, ima najlepšo polt. On dobi hrano in pijačo, obleke, vozila, rožne vence, dišave in mazila, posteljo, prebivališče in luč. Dobro se obnaša s telesom, v govori in mislih, in zaradi takega obnašanja se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi na srečni destinaciji, celo v nebeškem svetu.

49. Menihi, predpostavimo, da kockar pri prvem srečnem metu pridobil veliko bogastvo, vendar je srečen met kot je ta malenkosten; veliko bolj srečen je met, ko se modri človek, ki se dobro obnaša s telesom, v govoru in mislih, ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi na srečni destinaciji, celo v nebeškem svetu. To je stopnja dovršene popolnosti modrega moža.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Kot pri MN 13.14.

[2] *Mahā Niraya oz. Avīci* (iz njega ni povratka v bivanje).

[3] Glej v MN 130.17–27.

[4] Glej MN 91.5. Legenda o kolo obračajočem vladarju je bolj natančno obdelana v DN 17 in DN 26.

[5] Trava muñja – najde se na nerodovitnih površinah vzdolž rečnih bregov v Indiji. Več: https://en.wikipedia.org/wiki/Saccharum_munja.

[6] Beril – dragi kamen. Več: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Beril>.

[7] Kapok – vlakna podobna bombažu. Več: <https://www.bonatura.si/p/320>.

(MN 130) Devadūta Sutta - Božanski glasniki

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: "Prijatelji, menihi."—"Prijatelj," so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. "Menihi, zamislite si dve hiši z vrati in človeka z dobrim vidom, ki stoji tam med njima in vidi ljudi, ki hodijo v in prihajajo iz hiš in hodijo sem in tja. Tako tudi, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidim bitja, ki umirajo in se ponovno pojavljajo, manjvredna in večvredna, lepa in grda, srečna in nesrečna. Jaz razumem, kako bitja umirajo v skladu s svojimi dejanji: 'Ta ugledna bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, v govoru in mislih, niso sramotila plemenitih, so imela pravilni pogled, uveljavljala pravilni pogled v svojih dejanjih, so se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila na srečni destinaciji, celo v nebeškem svetu. Ali, ta ugledna bitja, ki so se dobro obnašala s telesom, v govoru in mislih, niso sramotila plemenitih, so imela pravilni pogled, uveljavljala pravilni pogled v svojih dejanjih, so se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila med človeškimi bitji. Toda ta ugledna bitja, ki so se slabo obnašala s telesom, v govoru in mislih, sramotila plemenite, imela napačen pogled, uveljavljala napačen pogled v svojih dejanjih, so se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v svetu duhov. Ali, ta ugledna bitja, ki so se slabo obnašala ... ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v živalskem svetu. Vsa ta ugledna bitja, ki so se slabo obnašala ... ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavila v stanje prikrajšanosti, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu.'

3. Stražarji pekla so stisnili takšno bitje z rokami in ga predstavili kralju Yami,^[1] rekoč: 'Gospod, ta človek je slabo ravnal s svojo materjo, slabo ravnal s svojim očetom, slabo ravnal z asketi, slabo ravnal z brahmini; on ni imel spoštovanja do starejših iz svojega naroda. Naj kralj ukaže njegovo kaznovanje.'

(PRVI BOŽANSKI GLASNIK)

4. Potem je kralj Yama pritiskal nanj in ga spraševal in križno zasliševal glede prvega božanskega glasnika: 'Dobri človek, ali nisi videl, da se je pojavil v svetu prvi božanski glasnik?' On reče: 'Nisem, častiti gospod.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali nisi nikoli videl v svetu mladega, nežnega dojenčka, ki je ležal na trebuhu, obdanega v svoje lastno blato in urin?' On reče: 'Sem, častiti gospod.'

Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali ti nikoli ni prišlo na misel – inteligentnemu in zrelemu človeku – "Tudi jaz sem predmet rojstva, jaz nisem izvzet od rojstva: gotovo je bolje, da delam dobro s telesom, v govoru in mislih"?' On reče: 'Nisem mogel, častiti gospod, bil sem nepazljiv.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, skozi nemarnost ti je spodletelo delati dobro s telesom, v govoru in mislih. Gotovo bodo s tabo ravnali v skladu s tvojo nemarnostjo. Toda to tvoje zlo delo niso storili tvoja mati ali tvoj oče ali

tvoj brat ali tvoja sestra ali tvoji prijatelji in tovariši ali tvoji bližnji in daljni sorodniki ali asketi in brahmuni ali božanstva: to zlo delo si naredil ti sam in ti boš izkusil njegove učinke.'

(DRUGI BOŽANSKI GLASNIK)

5. Po pritiskanju nanj in spraševanju in križnem zasliševanju glede prvega božanskega glasnika, je kralj Yama pritiskal nanj in ga spraševal in križno zasliševal glede drugega božanskega glasnika: 'Dobri človek, ali nisi videl, da se je pojavil v svetu drugi božanski glasnik?' On reče: 'Nisem ga videl, častiti gospod.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali nisi nikoli videl v svetu moškega ali ženske, pri osemdesetih, devetdesetih, ali stotih letih, postaranega, tako ukrivljenega kot je strešni tram, zvičajočega se od bolečine, podprtega s sprehajalno palico, opotekajočega, slabotnega, ki ga je mladost zapustila, s pokvarjenimi zobmi, sivolasega, mršavih las, plešastega, zgubanega, z udi polnimi mozoljev?' On reče: 'Sem, častiti gospod.'

Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali ti nikoli ni prišlo na misel – inteligentnemu in zrelemu človeku – " Tudi jaz sem predmet staranja, jaz nisem izvzet od staranja: gotovo je bolje, da delam dobro s telesom, v govoru in mislih "? ' On reče: 'Nisem mogel, častiti gospod, bil sem nepazljiv.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, skozi nemarnost ti je spodletelo delati dobro s telesom, v govoru in mislih. Gotovo bodo s tabo ravnali v skladu s tvojo nemarnostjo. Toda to tvoje zlo delo ni storila tvoja mati ... ali božanstva: to zlo delo si naredil ti sam in ti boš izkusil njegove učinke.'

(TRETJI BOŽANSKI GLASNIK)

6. Po pritiskanju nanj in spraševanju in križnem zasliševanju glede drugega božanskega glasnika, je kralj Yama pritiskal nanj in ga spraševal in križno zasliševal glede tretjega božanskega glasnika: 'Dobri človek, ali nisi videl, da se je pojavil v svetu tretji božanski glasnik?' On reče: 'Nisem, častiti gospod.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali nisi nikoli videl v svetu moškega ali ženske, prizadetega, trpečega in smrtno bolnega, ležečega in obdanega v svoje lastno blato in urin, ki ga nekdo dvigne in nekdo drugi spusti?' On reče: 'Sem, častiti gospod.'

Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali ti nikoli ni prišlo na misel – inteligentnemu in zrelemu človeku – " Tudi jaz sem predmet bolezni, jaz nisem izvzet od bolezni: gotovo je bolje, da delam dobro s telesom, v govoru in mislih "? ' On reče: 'Nisem mogel, častiti gospod, bil sem nepazljiv.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, skozi nemarnost ti je spodletelo delati dobro s telesom, v govoru in mislih. Gotovo bodo s tabo ravnali v skladu s tvojo nemarnostjo. Toda to tvoje zlo delo ni storila tvoja mati ... ali božanstva: to zlo delo si naredil ti sam in ti boš izkusil njegove učinke.'

(ČETRTI BOŽANSKI GLASNIK)

7. Po pritiskanju nanj in spraševanju in križnem zasliševanju glede tretjega božanskega glasnika, je kralj Yama pritiskal nanj in ga spraševal in križno zasliševal glede četrtega božanskega glasnika: 'Dobri človek, ali nisi videl, da se je pojavil v svetu četrti božanski glasnik?' On reče: 'Nisem, častiti gospod.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali nisi nikoli videl v svetu, ko je obdolženec ropa ujet, da ga kralji na različne načine mučijo: pretepajo ga z biči, pretepajo ga s šibami, pretepajo s palicami; mu odsekajo njegove roke, odsekajo njegove noge, odsekajo njegove roke in noge; odrežejo njegova ušesa, odrežejo njegov nos, odrežejo njegova ušesa in nos; podvržejo ga 'loncu kaše,' na 'britje s školjko,' na 'Rahujeva usta,' na 'ognjeni venec,' na 'goreče roke,' na 'rezila trave,' na 'strojeno obleko,' na 'antilopo,' na 'kljuge za meso,' na 'kovance,' na 'mariniranje v lugu,' na 'vrtečo iglo,' na 'zvito slamnjačo'; in polili so ga z vrelin oljem, in ga vrgli psom, da bi ga požrli, in živega so natikali na kole, in njegovo glavo so odsekali z mečem. Potem bedak pomisli: 'Zaradi takšnih zlih del kot so ta, ko je obdolženec ropa ujet, ga kralji mučijo na veliko načinov: pretepejo ga z biči ... in odsekajo njegovo glavo z mečem?' On reče: 'Sem, častiti gospod.'

Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali ti nikoli ni prišlo na misel – inteligentnemu in zrelemu človeku – "Tem, ki delajo zla dela, se tukaj in sedaj dogajajo mučenja različnih vrst; torej, kaj bo v prihodnosti? Gotovo je bolje, da delam dobro s telesom, v govoru in mislih"?' On reče: 'Nisem mogel, častiti gospod, bil sem nepazljiv.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, skozi nemarnost ti je spodletelo delati dobro s telesom, v govoru in mislih. Gotovo bodo s tabo ravnali v skladu s tvojo nemarnostjo. Toda to tvoje zlo delo ni storila tvoja mati ... ali božanstva: to zlo delo si naredil ti sam in ti boš izkusil njegove učinke.'

(PETI BOŽANSKI GLASNIK)

8. Po pritiskanju nanj in spraševanju in križnem zasliševanju glede četrtega božanskega glasnika, je kralj Yama pritiskal nanj in ga spraševal in križno zasliševal glede petega božanskega glasnika: 'Dobri človek, ali nisi videl, da se je pojavil v svetu peti božanski glasnik?' On reče: 'Nisem, častiti gospod.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali nisi nikoli videl v svetu moške ali ženske, en dan mrtve, dva dni mrtve, tri dni mrtve, napihnjene, modrikaste, iz katere odteka tekočina?' On reče: 'Sem, častiti gospod.'

Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, ali ti nikoli ni prišlo na misel – inteligentnemu in zrelemu človeku – "Tudi jaz sem predmet smrti, jaz nisem izvzet od smrti: gotovo je bolje, da delam dobro s telesom, v govoru in mislih"?' On reče: 'Nisem mogel, častiti gospod, bil sem nepazljiv.' Potem kralj Yama reče: 'Dobri človek, skozi nemarnost ti je spodletelo delati dobro s telesom, v govoru in mislih. Gotovo bodo s tabo ravnali v skladu s tvojo nemarnostjo. Toda to tvoje zlo delo ni storila tvoja mati ... ali božanstva: to zlo delo si naredil ti sam in ti boš izkusil njegove učinke.'

9. Po pritiskanju nanj in spraševanju in križnem zasliševanju glede petega božanskega glasnika, je kralj Yama ostal tiho.

(MUČENJE V PEKLU)

10. Sedaj, pazniki pekla ga mučijo s petkratnim prebadanjem. Oni zabijejo žareč železni drog skozi eno roko, zabijejo žareč železni drog skozi drugo roko, zabijejo žareč železni drog skozi eno nogo, zabijejo žareč železni drog skozi drugo nogo, zabijejo žareč železni drog skozi njegov trebuh. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

11. Zatem ga pazniki pekla vržejo na tla in ga s sekiro obsekajo. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

12. Zatem ga pazniki pekla postavijo z nogami navzgor in z glavo navzdol in ga obsekajo s širokimi sekirami. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

13. Zatem ga pazniki pekla zvežejo na kočijo in ga vlečejo nazaj in naprej preko gorečih, plamenečih in žarečih tal. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

14. Zatem ga pazniki pekla pripravijo, da pleza gor in dol po velikem kupu goreče žerjavice, plameneče in žareče. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

15. Zatem ga pazniki pekla primejo z nogami navzgor in glavo navzdol in ga potopijo v žareč kovinski kotel, ki gori, plameni in žari. Tam je skuhan v vrtincu vrenja. In ko je tam skuhan v vrtincu vrenja, ga vlečejo sedaj gor, sedaj dol in sedaj povprek. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

16. Zatem ga pazniki pekla vržejo v Veliki pekel. Sedaj, glede tega Velikega pekla, menihi:

Ima štiri vogale in je zgrajen
s štirimi vrati, s po enimi na vsaki strani,
naokoli ograjen z železnimi stenami
in zaprt z železno streho.

Tudi njegova tla so narejena iz železa
in z ognjem ogreta do žarenja.
Obsega veliko stotin milj naokoli
in to se širi vsenaokrog.

17. Sedaj, plameni, ki nastajajo iz vzhodne stene Velikega pekla švignejo proti njegovi zahodni steni. Plameni, ki nastajajo iz njegove zahodne stene švignejo proti njegovi vzhodni steni. Plameni, ki nastajajo iz njegove severne stene švignejo proti njegovi južni

steni. Plameni, ki nastajajo iz njegove južne stene švignejo proti njegovi severni steni. Plameni, ki nastajajo iz njegovega tla švignejo proti vrhu. In plameni, ki nastajajo iz njegovega vrha švignejo proti dnu. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

(POBEG IZ PEKLA)

18. Prej ali slej, menihi, na koncu dolgega obdobja pride priložnost, ko so vzhodna vrata Velikega pekla odprta. On pohiti in steče proti njim. Ko to naredi, njegova zunanja koža gori, njegova notranja koža gori, njegovo meso gori, njegove kite gorijo, njegove kosti se spreminjajo v dim; in to je isto, ko je njegova noga dvignjena. Ko končno doseže vrata, so zaprta. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

Prej ali slej, ob koncu dolgega obdobja, pride priložnost, ko se odpro zahodna vrata Velikega pekla ... ko se odpro njegova severna vrata ... ko se odpro njegova južna vrata. On pohiti in steče proti njim ... Ko končno doseže vrata, so zaprta. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

19. Prej ali slej, menihi, ob koncu dolgega obdobja, pride priložnost, ko se odpro vzhodna vrata Velikega pekla. On pohiti in steče proti njim. Ko to naredi, njegova zunanja koža gori, njegova notranja koža gori, njegovo meso gori, njegove kite gorijo, njegove kosti se spreminjajo v dim; in isto je, ko je njegova noga dvignjena. Skozi ta vrata pride ven.

20. Poleg Velikega pekla je ogromen pekel iztrebkov. On pade vanj. V tem peklu iztrebkov bitja z usti podobnimi iglam vrtajo skozi njegovo zunanjo kožo in vrtajo skozi njegovo notranjo kožo in vrtajo skozi njegovo meso in vrtajo skozi njegove kite in vrtajo skozi njegove kosti in požrejo njihov mozeg. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

21. Poleg pekla iztrebkov je ogromen pekel vroče žerjavice. On pade vanj. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

22. Poleg pekla žerjavice je ogromen gozd dreves simbali, miljo visokih, naježenih s trni dolgimi šestnajst prstov, ki gorijo, se svetijo in žarijo. Po teh drevesih mora plezati gor in dol. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

23. Poleg gozda dreves simbali je ogromen gozd dreves s sabljastimi listi. On gre vanj. Listi, ki jih meša veter, odrežejo njegove roke in odrežejo njegove noge in odrežejo njegove roke in noge; odrežejo njegova ušesa in odrežejo njegov nos in odrežejo

njegova ušesa in nos. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

24. Poleg gozda dreves s sabljastimi listi je velika reka z lužnato[2] vodo. On pade vanjo. Tam plava proti toku in plava s tokom in plava s tokom in proti toku. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

25. Zatem ga stražarji pekla s kavljem potegnejo ven, ga odložijo na tla in vprašajo: 'Dobri človek, kaj hočeš?' On reče: 'Jaz sem lačen, častiti gospodje.' Potem stražarji pekla na vzvod odprejo njegova usta z žarečimi kleščami, ki gorijo, se svetijo in žarijo, in vržejo v njegova usta žarečo kovinsko kroglo, gorečo, svetlečo in žarečo. Ta ožge njegove ustnice, ožge njegova usta, ožge njegovo grlo, ožge njegov želodec in izstopi spodaj skupaj z njegovim debelim in tankim črevesom. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

26. Zatem ga stražarji pekla vprašajo: 'Dobri človek, kaj hočeš?' On reče: 'Jaz sem žejen, častiti gospodje.' Potem stražarji pekla na vzvod odprejo njegova usta z žarečimi kleščami, ki gorijo, se svetijo in žarijo, in vlijejo v njegova usta raztaljeni baker, ki gori, se sveti in žari. Ta ožge njegove ustnice, ožge njegova usta, ožge njegovo grlo, ožge njegov želodec in izstopi spodaj skupaj z njegovim debelim in tankim črevesom. Tam čuti boleče, mučne, prebadajoče občutke. Vendar ne umre tako dolgo, dokler to zlo dejanje ne izčrpa svojega rezultata.

27. Potem ga stražarji pekla vržejo nazaj v Veliki pekel.

28. Zgodilo se je, da je kralj Yama pomislil: 'Tiste v svetu, ki delajo zla slaba dela, dejansko kaznujejo z vsemi temi vrstami mučenja. O, da bi lahko dosegel človeško stanje, da se Tathāgata, popoln in popolno prebujen lahko pojavi v svetu, da lahko počakam na tega Blaženega, da me Blaženi lahko uči Dhammo in da lahko razumem to Dhammo Blaženega!'

29. Menihi, pravim vam, da to ni nekaj, kar sem slišal od drugega asketa ali brahmina. To vam pravim kot nekaj, kar sem dejansko sam spoznal, videl in odkril."

30. To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Ko je vzvišeni to rekel, je Učitelj rekel:

“Čeprav so jih božanski glasniki opozorili,
jih je zelo veliko nemarnih,
in ljudje se lahko zelo dolgo žalostijo,
ko so se spustili v spodnji svet.
Toda, ko so z božanskimi glasniki
dobri ljudje tukaj v tem življenju opozorjeni,
ne bivajo v nevednosti,

ampak dobro prakticirajo plemenito Dhammo.
 Na predpostavke gledajo s strahom,
 ker te proizvajajo rojstvo in smrt;
 in brez predpostavk so osvobojeni
 v uničenju rojstva in smrti.
 Bivajo v blaženosti, ker so varni
 in dosežejo Nibbāno tukaj in sedaj.
 So onstran vsega strahu in sovraštva;
 pobegnili so vsem neprijetnostim.”

Opombe

[1] Yama je božanstvo smrti.

[2] Lužnato oz. alkalno.

(MN 131) Bhaddekaratta Sutta – Ena odlična noč

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijetelji, menihi.”—“Prijetelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:
2. “Menihi, učil vas bom povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so menihi odgovorili. Blaženi je rekel:
3. “Naj se posameznik ne zateka v preteklost
 ali goji upe v prihodnost;
 ker preteklost je za njim
 in prihodnost še ni prišla.
 Naj z uvidom vidi
 vsako stanje posebej, ko se to pojavi;
 naj spozna ga in se o njem prepriča,
 nepremagano, neomajno.
 Danes si je treba prizadevati;

jutri lahko pride smrt, kdo ve?
 Ko ne barantaš s smrtjo,
 to njo in njene horde drži stran,
 toda ta, ki biva tako vztrajen,
 nepopustljiv, podnevi, ponoči – to je ta,
 je rekel mirni modrijan,
 ki ima eno odlično noč.

4. Kako, menihi, se nekdo zateka preteklost? Misleč, 'Jaz sem imel takšno snov^[1] v preteklosti,' najde radost v tem. Misleč, 'Jaz sem imel takšen občutek v preteklosti,' 'Jaz sem imel takšno zaznavo v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšne tvorbe v preteklosti,'... 'Jaz sem imel takšno zavest v preteklosti,' najde radost v tem. Tako se nekdo zateka v preteklost.

5. In kako, menihi, se nekdo ne zateka v preteklost? Misleč, 'Jaz sem imel takšno snov v preteklosti,' ne najde radosti v tem. Misleč, 'Jaz sem imel takšen občutek v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšno zaznavo v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšne tvorbe v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšno zavest v preteklosti,' ne najde radosti v tem. Tako se nekdo ne zateka v preteklost.

6. In kako, menihi, nekdo goji up v prihodnost? Misleč, 'Naj imam takšno snov v prihodnosti,' najde radost v tem. Misleč, 'Naj imam takšen občutek v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zaznavo v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšne tvorbe v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zavest v prihodnosti,' najde radost v tem. Tako nekdo goji up v prihodnost.

7. In kako, menihi, nekdo ne goji upa v prihodnost? Misleč, 'Naj imam takšno snov v prihodnosti,' ne najde radosti v tem. Misleč, 'Naj imam takšen občutek v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zaznavo v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšne tvorbe v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zavest v prihodnosti,' ne najde radosti v tem. Tako nekdo ne goji upa v prihodnost.

8. In kako, menihi, je nekdo premagan glede prisotnih nastalih stanj? Tako, menihi, nepoučen navaden posameznik, ki se ne ozira na plemenite in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki se ne ozira na prave ljudi in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ima snov za sebstvo ali kot da ima sebstvo snov ali da je snov v sebstvu ali kot da ima sebstvo snov. On ima občutke kot sebstvo ... zaznavo kot sebstvo ... tvorbe kot sebstvo ... zavest kot sebstvo ali kot da ima sebstvo zavest ali zavest kot da je v sebstvu ali kot da je sebstvo v zavesti. Tako je nekdo premagan glede prisotnih nastalih stanj.

9. In kako, menihi, je nekdo nepremagan glede prisotnih nastalih stanj? Menihi, dobro poučen plemeniti učenec, ki se ozira na plemenite in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki se ozira na prave ljudi in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, nima snovi za sebstvo ali sebstva kot da ima snov ali snov kot da je v sebstvu ali kot da je

sebstvo v snovi. On nima občutka za sebstvo ... zaznave za sebstvo ... tvorbe za sebstvo ... zavest za sebstvo ali kot da ima sebstvo zavest ali kot da je zavest v sebstvu ali kot da je sebstvo v zavesti. Tako je nekdo nepremagan glede prisotnih nastalih stanj.

10. Naj se posameznik ne zateka v preteklost ...
ki ima eno odlično noč.

11. Tako je bilo z ozirom na to, da je bilo rečeno: 'Menihi, učil vas bo povzetek in razlago 'Nekoga, ki ima eno odlično noč.'''

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Snov (*rūpa*): materialnost, ki jo tvorijo štirje elementi (zemlja, voda, zrak in ogenj) in je eden od petih agregatov (pojavnov), pa tudi objekt pogleda, vidna oblika. Nekateri tukaj snov prevajajo kot telo, čeprav je v tej zvezi govor o petih agregatih.

(MN 132) Ānandabhaddekaratta Sutta - Ānanda in ena odlična noč

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je častiti Ānanda poučeval, spodbujal, prepričeval in razveseljeval menihe z govorom o Dhammi v dvorani za zborovanja. Recitiral je povzetek in razlago 'Nekoga, ki ima eno odlično noč.'

Zvečer je Blaženi prišel iz samote in odšel do dvorane za zborovanja. Sedel je na pripravljen sedež in vprašal menihe "Menihi, kdo je poučeval, spodbujal, prepričeval in razveseljeval menihe z govorom o Dhammi v dvorani za zborovanja? Kdo je recitiral povzetek in razlago 'Nekoga, ki ima eno odlično noč'?"

"Bil je to častiti Ānanda, častiti gospod."

Potem je Blaženi vprašal častitega Ānando: “Ānanda, kako si poučeval, spodbujal, prepričeval in razveseljeval menihe z govorom o Dhammi in recital povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’?”

3. “Jaz sem to delal tako, častiti gospod:

Naj se posameznik ne zateka v preteklost
ali goji upe v prihodnost;
ker preteklost je za njim
in prihodnost še ni prišla.
Naj z uvidom vidi
vsako stanje posebej, ko se to pojavi;
naj spozna ga in se o njem prepriča,
nepremagljivo, neomajno.
Danes si je treba prizadevati;
jutri lahko pride smrt, kdo ve?
Ko ne barantaš s smrtjo,
to njo in njene horde drži stran,
toda ta, ki biva tako vztrajen,
nepopustljiv, podnevi, ponoči – to je ta,
je rekel mirni modrijan,
ki ima eno odlično noč

4. Kako, menihi, se nekdo zateka v preteklost? Misleč, ‘Jaz sem imel takšno snov v preteklosti,’ najde radost v tem. Misleč, ‘Jaz sem imel takšen občutek v preteklosti,’ ‘Jaz sem imel takšno zaznavo v preteklosti,’ ... ‘Jaz sem imel takšne tvorbe v preteklosti,’... Jaz sem imel takšno zavest v preteklosti,’ najde radost v tem. Tako se nekdo zateka v preteklost.

5. In kako, menihi, se nekdo ne zateka v preteklost? Misleč, ‘Jaz sem imel takšno snov v preteklosti,’ ne najde radosti v tem. Misleč, ‘Jaz sem imel takšen občutek v preteklosti,’ ... ‘Jaz sem imel takšno zaznavo v preteklosti,’ ... ‘Jaz sem imel takšne tvorbe v preteklosti,’ ... ‘Jaz sem imel takšno zavest v preteklosti,’ ne najde radosti v tem. Tako se nekdo ne zateka v preteklost.

6. In kako, menihi, nekdo goji up v prihodnost? Misleč, ‘Naj imam takšno snov v prihodnosti,’ najde radost v tem. Misleč, ‘Naj imam takšen občutek v prihodnosti,’ ... ‘Naj imam takšno zaznavo v prihodnosti,’ ... ‘Naj imam takšne tvorbe v prihodnosti,’ ... ‘Naj imam takšno zavest v prihodnosti,’ najde radost v tem. Tako nekdo goji up v prihodnost.

7. In kako, menihi, nekdo ne goji upa v prihodnost? Misleč, ‘Naj imam takšno snov v prihodnosti,’ ne najde radosti v tem. Misleč, ‘Naj imam takšen občutek v prihodnosti,’ ... ‘Naj imam takšno zaznavo v prihodnosti,’ ... ‘Naj imam takšne tvorbe v prihodnosti,’ ...

‘Naj imam takšno zavest v prihodnosti,’ ne najde radosti v tem. Tako nekdo ne goji upa v prihodnost.

8. In kako, menihi, je nekdo premagan glede prisotnih nastalih stanj? Tako, menihi, nepoučen navadni posameznik, ki se ne ozira na plemenite in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki se ne ozira na prave ljudi in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ima snov za sebstvo ali kot da ima sebstvo snov ali da je snov v sebstvu ali kot da ima sebstvo snov. On ima občutke kot sebstvo ... zaznavo kot sebstvo ... tvorbe kot sebstvo ... zavest kot sebstvo ali kot da ima sebstvo zavest ali zavest kot da je v sebstvu ali kot da je sebstvo v zavesti. Tako je nekdo premagan glede prisotnih nastalih stanj.

9. In kako, menihi, je nekdo nepremagan glede prisotnih nastalih stanj? Tako, menihi, dobro poučen plemeniti učenec, ki se ozira na plemenite in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki se ozira na prave ljudi in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, nima snovi za sebstvo ali sebstvo kot da ima snov ali snov kot da je v sebstvu ali kot da je sebstvo v snovi. On nima občutek za sebstvo ... zaznavo za sebstvo ... tvorbe za sebstvo ... zavesti za sebstvo, ali kot da ima sebstvo zavest, ali kot da je zavest v sebstvu, ali kot da je sebstvo v zavesti. Tako je nekdo nepremagan glede prisotnih nastalih stanj.

10. Naj se posameznik ne zateka v preteklost ...
ki ima eno odlično noč.

11. Jaz sem poučeval, spodbujal, prepričeval in razveseljeval menihe z govorom o Dhammi in recitiral povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’”

“Dobro, dobro, Ānanda! Dobro je, da si poučeval, spodbujal, prepričeval in razveseljeval menihe z govorom o Dhammi in recitiral povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’:

12–19. Naj se posameznik ne zateka v preteklost ...
(Ponovi v celoti §§3–10)
ki ima eno odlično noč.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 133) Mahākaccānabhaddekaratta Sutta - Mahā Kaccāna in ena odlična noč

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Rādžagahu, v parku topih vrelcev. Ko je bilo blizu zore je častiti Samiddhi odšel do toplih vrelcev, da se okopa. Po kopanju je odšel iz vode in stal oblečen v eno oblačilo in si sušil svoje ude. Ko je bila noč že proti koncu, se je neko božanstvo čudovitega videza, ki je osvetlilo celotne tople vrelce, približalo častitemu Samiddhiju. Ko je stalo ob njem, mu je božanstvo reklo:

2. “Menih, ali se spomniš povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Prijatelj, jaz se ne spomnim povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’

Toda, prijatelj, ali se ti spomniš povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Menih, tudi jaz se ne spomnim povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’

Toda, menih, ali se ti spomniš verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Prijatelj, jaz se ne spomnim verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Toda, prijatelj, ali se ti spomniš verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Menih, tudi jaz se ne spomnim verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Toda, menih, nauči se povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Menih, izmojstri se povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’. Menih, zapomni si povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’. Menih, povzetek in razlaga ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’ je koristen, pripada temeljem svetega življenja.”

To je reklo božanstvo, ki je nato naenkrat izginilo.

3. Ko je bila noč končana, je Samiddhi odšel do Blaženega. Ko mu je izkazal spoštovanje je sedel na stran, povedal Blaženemu vse kar se je zgodilo in rekel: “Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi me Blaženi naučil povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’.”

4. “Potem, menih, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Samiddhi. Blaženi je rekel:

5. “Naj se posameznik ne zateka v preteklost
ali goji upe v prihodnost;
ker preteklost je za njim
in prihodnost še ni prišla.
Naj z uvidom vidi
vsako stanje posebej, ko se to pojavi;
naj spozna ga in se o njem prepriča,
nepremagljivo, neomajno.
Danes si je treba prizadevati;

jutri lahko pride smrt, kdo ve?
 Ko ne barantaš s smrtjo,
 to njo in njene horde drži stran,
 toda ta, ki biva tako vztrajen,
 nepopustljiv, podnevi, ponoči – to je ta,
 je rekel mirni modrijan,
 ki ima eno odlično noč”

6. To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Ko je to rekel, se je Vzvišeni dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče.

7. Kmalu za tem, ko je Blaženi odšel, so menihi menili: “Prijatelji, Blaženi se je dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče, ko je podal kratek povzetek, brez razlage natančnega pomena. Sedaj, kdo bo to natančno razložil?” Potem so ugotovili: “Častitega Mahā Kaccāno je učitelj hvalil in so ga cenili njegovi modri tovariši v svetem življenju. On je sposoben razložiti natančen pomen. Kaj če bi šli do njega in ga vprašali o natančnem pomenu.”

8. Potem so menihi odšli do častitega Mahā Kaccāne in izmenjali z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran in mu povedali, kaj se je zgodilo in dodali: “Naj nam častiti Mahā Kaccāna to razloži.”

9. [Častiti Mahā Kaccāna je odgovoril:] “Prijatelji, to je tako, kot da človek, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine in misli, da se srčevino lahko najde med vejami in listi velikega drevesa, ki stoji in poseduje v sebi srčevino, potem ko je prezrl korenine in deblo. In tako je tudi z vami, častiti gospodje, ko menite, da bi me morali vprašati o pomenu tega, potem ko ste prezrli Blaženega, ko ste se osebno srečali z učiteljem. Glede vednosti, Blaženi ve; videnja, on vidi; on je vizija, on je vednost, on je Dhamma, on je sveti; on je ta, ki govori, ki razglaša, je razlagalec pomena, je podeljevalec nesmrtnosti, gospodar Dhamme, Tathāgata. Takrat je bil čas, ko bi morali vprašati Blaženega o pomenu. Kot vam pove, tako si bi morali to zapomniti.”

10. “Gotovo, prijatelj Kaccāna, ko ve, Blaženi ve; ko vidi, on vidi; on je vizija ... Tathāgata. To je bil čas, ko bi morali vprašati Blaženega po pomenu. Kot nam pove, tako si bi morali to zapomniti. Vendarle, častiti Mahā Kaccāna je hvaljen od učitelja in cenjen od svojih modrih tovarišev v svetem življenju. Častiti Mahā Kaccāna je sposoben razložiti natančen pomen tega povzetka, ki ga je na kratko podal Blaženi, ne da bi razložil natančen pomen. Naj ga častiti Mahā Kaccāna razloži in naj mu to ne bo nadležno.”

11. “Potem poslušajte prijatelji in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, prijatelj,” so odgovorili menihi. Častiti Mahā Kaccāna je rekel:

12. “Prijatelji, ko se je Blaženi dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče po tem, ko je podal na kratko povzetek, brez razlaganja natančnega pomena, to je:

‘Naj se posameznik ne zateka v preteklost ...
ki ima eno odlično noč,’

Jaz razumem, da je njihov natančen pomen sledeč.

13. **“Kako, prijatelji, se nekdo zateka v preteklost?** Zavest nekoga postane zvezana z željo in poželenjem, misleč, ‘Moje oči so bile takšne v preteklosti in oblike so bile takšne.’ Ker je zavest nekoga zvezana z željo in poželenjem, uživa v tem. Ko uživa v tem, se zateka v preteklost.

Zavest nekoga postane zvezana na željo in poželenjem, misleč, ‘Moja ušesa so bila takšna v preteklosti in zvoki so bili takšni ... Moj nos in vonjave ... Moj jezik in okusi ... Moje telo in tipnosti ... Moj um je bil takšen v preteklosti in pojavi so bili takšni.’ Ker je zavest nekoga zvezana z željo in poželenjem, uživa v tem. Ko uživa v tem, se zateka v preteklost. Tako se nekdo zateka v preteklost.

14. **Kako se nekdo ne zateka v preteklost?** Zavest nekoga ne postane zvezana z željo in poželenjem, misleč, ‘Moje oči so bile takšne v preteklosti in oblike so bile takšne,’ zavest nekoga ne postane zvezana z željo in poželenjem po tem. Ker zavest nekoga ni zvezana z željo in poželenjem, ne uživa v tem. Ko ne uživa v tem, se ne zateka v preteklost.

Zavest nekoga ne postane zvezana z željo in poželenjem, misleč ‘Moja ušesa so bila takšna v preteklosti in zvoki so bili takšni ... Moj nos in vonjave ... Moj jezik in okusi ... Moje telo in tipnosti ... Moj um je bil takšen v preteklosti in pojavi so bili takšni.’ Ker zavest nekoga ni zvezana z željo in poželenjem, ne uživa v tem. Ko ne uživa v tem, se ne zateka v preteklost. Tako se nekdo ne zateka v preteklost.

15. **Kako, prijatelji, se nekdo naveže na up v prihodnost?** Nekdo nastavi svoje srce na pridobitev tega, kar še ni bilo pridobljeno, misleč, ‘Naj bodo moje oči takšne v prihodnosti in naj bodo oblike takšne!’ Ker nekdo tako nastavi svoje srce, uživa v tem. Ko uživa v tem, gradi up v prihodnost.

Nekdo nastavi svoje srce na pridobitev tega, kar še ni bilo pridobljeno, misleč, ‘Naj bodo moja ušesa takšna v prihodnosti in naj bodo zvoki takšni ... Naj bo moj nos in vonjave ... Naj bo moj jezik in okusi ... Naj bo moj telo in tipnosti ... Naj bo moj um takšen v prihodnosti in pojavi naj bodo takšni!’ Ker nekdo tako nastavi svoje srce, uživa v tem. Ko uživa v tem, gradi up v prihodnost. Tako nekdo gradi up v prihodnost.

16. **Kako, prijatelji, nekdo ne gradi upa v prihodnost?** Nekdo ne nastavi svojega srca na pridobitev tega, kar še ni bilo pridobljeno, misleč, ‘Naj bodo moje oči takšne v prihodnosti in oblike naj bodo takšne!’ Ker nekdo ne nastavi tako svojega srca, ne uživa v tem. Ko ne uživa v tem, ne gradi upa v prihodnost.

Nekdo ne nastavi svojega srca na pridobitev tega, kar še ni bilo pridobljeno, misleč ‘Naj bodo moja ušesa takšna v prihodnosti in zvoki naj bodo takšni! ... Naj bodo moj nos in

vonjave ... Naj bo moj jezik in okusi ... Naj bo moje telo in tipnosti ... Naj bo moj um takšen v prihodnosti in pojavi naj bodo takšni!' Ker nekdo ne nastavi tako svojega srca, ne uživa v tem. Ko ne uživa v tem, ne gradi upa v prihodnost. Tako nekdo ne gradi upa v prihodnost.

17. Kako je nekdo premagan glede sedanjih nastalih stanj? Glede oči in oblik, ki so sedaj nastale, je zavest nekoga zvezana z željo in poželenjem po tem, kar je sedaj nastalo. Ker je zavest nekoga zvezano z željo in poželenjem, uživa v tem. Ko uživa v tem, je premagan glede sedanjih nastalih stanj.

Glede na ušesa in zvoke, ki so sedaj nastali ... nos in vonjave ... jezik in okuse ... telo in tipnosti ... um in pojave, ki so sedaj nastali, je zavest nekoga zvezano z željo in poželenjem po tem, kar se je sedaj pojavilo. Ker je zavest nekoga zvezana z željo in poželenjem, ta uživa v tem. Ko uživa v tem, je premagan glede sedanjih nastalih stanj. Tako je nekdo premagan glede sedanjih nastalih stanj.

18. Kako je nekdo nepremagan glede sedanjih nastalih stanj? Glede oči in oblik, ki so sedaj nastale, je zavest nekoga zvezana z željo in poželenjem po tem, kar je sedaj nastalo. Ker zavest nekoga ni zvezana z željo in poželenjem, ne uživa v tem. Ko ne uživa v tem, je ta nepremagan glede sedanjih nastalih stanj.

Glede na ušesa in zvoke, ki so sedaj nastali ... nos in vonjave ... jezik in okuse ... telo in tipnosti ... um in pojave ki so sedaj nastali, zavest nekoga ni zvezana z željo in poželenjem po tem, kar je sedaj nastalo. Ker zavest nekoga ni zvezana z željo in poželenjem, ne uživa v tem. Ko ne uživa v tem, je ta nepremagan glede sedanjih nastalih stanj. Tako je nekdo nepremagan glede sedanjih nastalih stanj.

19. Prijatelji, ko se je Blaženi dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče po tem, ko je podal na kratko povzetek, brez razlage natančnega pomena, to je:

'Naj se posameznik ne zateka v preteklost ...
ki ima eno odlično noč,'

razumem, da je takšen natančen pomen tega povzetka. Sedaj, prijatelji, če želite, pojdite do Blaženega in ga vprašajte o pomenu tega. Kot vam pove, tako si bi morali to zapomniti."

20. Menihi so se navdušeni in veseli besed častitega Mahā Kaccāne dvignili iz svojih sedežev in odšli do Blaženega. Ko so se mu poklonili, so sedli na stran in povedali Blaženemu vse, kar se je zgodilo po tem, ko je odšel in dodali: "Potem, častiti gospod, smo odšli do častitega Mahā Kaccāne in ga vprašali glede pomena. Častiti Mahā Kaccāna nam je razložil pomen s temi izrazi, izjavami in frazami."

21. "Mahā Kaccāna je pameten, menihi, Mahā Kaccāna je zelo moder. Če bi me vprašali o pomenu tega, bi vam ga razložil na isti način, kot vam je razložil Mahā Kaccāna. Takšen je njegov pomen in tako bi se ga morali zapomniti."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 134) Lomasakangiyabhaddekaratta Sutta - Lomasakangiya in ena odlična noč

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdčku Anāthapiṇḍikovega parka. Takrat je častiti Lomasakangiya živel v deželi Sakyanov pri Kapilavatthu, v Nigrodhovem parku.

2. Ko je bila že trda noč, se je Candana, mlado božanstvo čudovitega izgleda, ki je osvetlilo ves Nigrodhov park, približalo častitemu Lomasakangiyu. Stoječe ob strani, mu je Candana, mlado božanstvo, reklo:

“Menih, ali se spomniš povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Prijatelj, jaz se ne spomnim povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’
Toda, prijatelj, ali se ti spomniš povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Menih, tudi jaz se ne spomnim povzetka in razlage ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’
Toda, menih, ali se ti spomniš verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Prijatelj, jaz se ne spomnim verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Toda, prijatelj, ali se ti spomniš verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč?’”

“Menih, jaz se spomnim verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’”

Toda, prijatelj, na kakšen način se spomniš verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’

Menih, enkrat je Blaženi živel med božanstvi nebes triintridesetih, na rdečem marmornem kamnu ob vznožju drevesa Pāricchattaka. Tam je Blaženi recital povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’ božanstvom nebes triintridesetih:

3. Naj se posameznik ne zateka v preteklost
ali goji up v prihodnost;
ker preteklost je za njim
in prihodnost še ni prišla.
Naj z uvidom vidi
vsako stanje posebej, ko se to pojavi;
naj spozna ga in se o njem prepriča,

nepremagljivo, neomajno.
 Danes si je treba prizadevati;
 jutri lahko pride smrt, kdo ve?
 Ko ne barantaš s smrtjo,
 to njo in njene horde drži stran,
 toda ta, ki biva tako vztrajen,
 nepopustljiv, podnevi, ponoči – to je ta,
 je rekel mirni modrijan,
 ki ima eno odlično noč”

4. “Menih, jaz se tako spomnim verzov ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’: Menih, nauči se povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Menih, izmojstri povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Menih, zapomni si povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’ Menih, povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč’ je koristen, spada k temeljem svetega življenja.”

To je reklo Candana, mlado božanstvo, ki je potem naenkrat izginilo.

5. Ko je bila noč pri koncu je častiti Lomasakangiya pospravil bivališče in vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in se odpravil na hojo po etapah v Sāvattthī. Končno je dospel v Sāvattthī in odšel do Blaženega v Džetovem gozdčku Anāthapiṇḍikovega parka. Ko mu je izkazal spoštovanje, je sedel na stran in povedal Blaženemu vse, kar se je zgodilo in rekel: “Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi me Blaženi učil povzetek in razlago ‘Nekoga, ki ima eno odlično noč.’”

6. “Menih, ali poznaš to mlado božanstvo?” “Ne, častiti gospod.”

“Menih, temu mlademu božanstvu je ime Candana. Je pozorno na Dhammo, jo upošteva, se je loti z vsem svojim umom, jo posluša z željnimi ušesi. Tako, menih, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, častiti gospod,” je častiti Lomasakangiya odgovoril Blaženemu. Blaženi je rekel:

7. “Naj se posameznik ne zateka v preteklost
 ali goji up v prihodnost;
 ker preteklost je za njim
 in prihodnost še ni prišla.
 Naj z uvidom vidi
 vsako stanje posebej, ko se to pojavi;
 naj spozna ga in se o njem prepriča,
 nepremagljivo, neomajno.
 Danes si je treba prizadevati;
 jutri lahko pride smrt, kdo ve?
 Ko ne barantaš s smrtjo,
 to njo in njene horde drži stran,

toda ta, ki biva tako vztrajen,
nepopustljiv, podnevi, ponoči – to je ta,
je rekel mirni modrijan,
ki ima eno odlično noč.

8. Kako, menih, se nekdo zateka v preteklost? Misleč, 'Jaz sem imel takšno snov v preteklosti,' najde radost v tem. Misleč, 'Jaz sem imel takšen občutek v preteklosti,' 'Jaz sem imel takšno zaznavo v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšne tvorbe v preteklosti,'... 'Jaz sem imel takšno zavest v preteklosti,' najde radost v tem. Tako se nekdo zateka v preteklost.

9. In kako, menih, se nekdo ne zateka v preteklost? Misleč, 'Jaz sem imel takšno snov v preteklosti,' ne najde radosti v tem. Misleč, 'Jaz sem imel takšen občutek v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšno zaznavo v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšne tvorbe v preteklosti,' ... 'Jaz sem imel takšno zavest v preteklosti,' ne najde radosti v tem. Tako se nekdo ne zateka v preteklost.

10. In kako, menih, nekdo goji up v prihodnost? Misleč, 'Naj imam takšno snov v prihodnosti,' najde radost v tem. Misleč, 'Naj imam takšen občutek v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zaznavo v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšne tvorbe v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zavest v prihodnosti,' najde radost v tem. Tako nekdo goji up v prihodnost.

11. In kako, menih, nekdo ne goji upa v prihodnost? Misleč, 'Naj imam takšno snov v prihodnosti,' ne najde radosti v tem. Misleč, 'Naj imam takšen občutek v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zaznavo v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšne tvorbe v prihodnosti,' ... 'Naj imam takšno zavest v prihodnosti,' ne najde radosti v tem. Tako nekdo ne goji upa v prihodnost.

12. In kako, menih, je nekdo premagan glede prisotnih nastalih stanj? Tako, menih, nepoučen navaden posameznik, ki se ne ozira na plemenite in je neizkušena in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki se ne ozira na prave ljudi in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ima snov za sebstvo ali kot da ima sebstvo snov ali da je snov v sebstvu ali kot da ima sebstvo snov. On ima občutke kot sebstvo ... zaznavo kot sebstvo ... tvorbe kot sebstvo ... zavest kot sebstvo ali kot da ima sebstvo zavest ali zavest kot da je v sebstvu ali kot da je sebstvo v zavesti. Tako je nekdo premagan glede prisotnih nastalih stanj.

13. In kako, menih, je nekdo nepremagan glede prisotnih nastalih stanj? Tako, menih, dobro poučen plemeniti učenec, ki se ozira na plemenite in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki se ozira na prave ljudi in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, nima snovi za sebstvo ali sebstvo kot da ima snov ali snov kot da je v sebstvu ali kot da je sebstvo v snovi. On nima občutka za sebstvo ... zaznave za sebstvo ... tvorbe za sebstvo ... zavesti za sebstvo, ali kot da ima sebstvo zavest, ali kot da je zavest v

sebstvu, ali kot da je sebstvo v zavesti. Tako je nekdo nepremagan glede prisotnih nastalih stanj.

14. Naj se posameznik ne zateka v preteklost ...
ki ima eno odlično noč.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Lomasakangiya je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 135) Cūlakammavibhanga Sutta - Kratka razlaga dejanja

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Brahminski študent Subha, Todeyyajev sin, je odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil vljudnosten in družaben del razgovora končan je sedel na stran in vprašal Blaženega:

3. “Mojster Gotama, kaj je vzrok in pogoj, zakaj se zdi, da so človeška bitja manjvredna in večvredna? Za ljudi se vidi, da so kratko živeči in dolgo živeči, bolehnii in zdravi, grdi in lepi, brez vpliva in vplivni, revni in bogati, rojeni v nizki stan in rojeni v visoki stan, neumni in pametni. Kaj je vzrok in pogoj, mojster Gotama, da so človeška bitja manjvredna in večvredna?”

4. “Študent, bitja so lastniki svojih dejanj, dediči svojih dejanj; izvirajo iz svojih dejanj, so vezani na svoja dejanja, imajo svoja dejanja kot svoje zatočišče. Dejanje je tisto, ki razloči bitja kot manjvredna in večvredna.” [1]

“Ne razumem natančno pomena izjave mojstra Gotame, ki jo je na kratko povedal, ne da bi podrobno razložil pomen. Bilo bi dobro, če bi me mojster Gotama učil Dhammo, tako da bi mogel razumeti v podrobnostih pomen te trditve.”

“Potem, študent, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, gospod,” je odgovoril Subha. Blaženi je rekel sledeče:

5. “Študent, neki moški ali ženska **ubija živa bitja** in je krvoloč, s krvavimi rokami, povzroča udarce in nasilje, je neusmiljen do živih bitij. Zaradi izvajanja in opravljanja

takšnega dejanja, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje bede, v slabo okolico, v spodnji svet, v pekel. Vendar, če se ob razpadu telesu, po smrti, ni ponovno pojavil v stanje bede, v slabo okolico, v spodnji svet, v pekel, ampak namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem kjerkoli je ponovno rojen, **živi tam kratek čas**. To je način, študent, ki vodi do kratkega življenja, in sicer, da posameznik ubija živa bitja in je morilski, krvavih rok, povzroča udarce in nasilje, je neusmiljen do živih bitij.

6. Ampak študent, neki moški ali ženska, ki je opustil uničenje življenja, se vzdržuje uničevanja življenja; z odloženo palico in orožjem, vljuden, usmiljen, prebiva sočuten do vseh živih bitij. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v dobri okolici, v nebeškem svetu. Vendar, če se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno ne pojavi v dobrem okolju, v nebeškem svetu, ampak namesto tega pride nazaj v človeško stanje, bo dolgo živel, kjerkoli bo ponovno rojen. To je način, študent, ki vodi do dolgega življenja, namreč, opustitev uničenja življenja; s palico in orožjem položenim ob stran, vesten, usmiljen, prebiva sočuten do vseh živih bitij.

7. Študent, neki moški ali ženska **povzroča poškodbe bitjem**, z roko, z grudo, s palico ali z nožem. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja, se ob razpadu telesu, po smrti, ponovno pojavi v stanje bede ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, **bolehen**. To je način, študent, ki vodi do bolehnosti, in sicer, da posameznik poškoduje bitja z roko, z grudo, s palico ali z nožem.

8. Ampak študent, neki moški ali ženska, ne povzroča poškodb bitjem z roko, z grudo, s palico ali z nožem. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja, se ob razpadu telesu, po smrti, ponovno pojavi v dobro okolje ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, zdrav. To je način, študent, ki vodi do zdravja, in sicer, da posameznik ne poškoduje bitij z roko, z grudo, s palico ali z nožem.

9. Študent, neki moški ali ženska je **jezljivega in razdražljivega značaja**; celo če je ta posameznik malo kritiziran, se užali, postane jezen, sovražen in maščevalen in kaže jezo, sovraštvo in zagrenjenost. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v stanje bede. Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, **grd**. To je način, študent, ki vodi do grdosti, in sicer, da je posameznik jeznega in razdražljivega značaja ... in kaže jezo, sovraštvo in zagrenjenost.

10. Ampak študent, neki moški ali ženska ni jezljivega in razdražljivega značaja; celo če je ta posameznik malo kritiziran, se ne užali, ne postane jezen, sovražen in maščevalen in ne kaže jeze, sovraštva in zagrenjenosti. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v dobro okolje. Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, lep. To je način, študent, ki vodi do

lepote, in sicer, da posameznik ni jeznega in razdražljivega značaja ... in ne kaže jeze, sovraštva in zagrenjenosti.

11. Študent, neki moški ali ženska je **zavisten**, je ta, ki zavida, zameri in ne privošči dosežkov, časti, spoštovanja, čaščenja, pozdravljanja in oboževanja od drugih. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v stanje bede ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, **brez vpliva**. To je način, študent, ki vodi do bitij brez vpliva, in sicer, da je posameznik ljubosumen ... proti dosežkom, časti, spoštovanju, čaščenju, pozdravljanju in oboževanju od drugih.

12. Ampak študent, neki moški ali ženska ni zavisten, nekdo, ki ne zavida, zameri in privošči dosežke, časti, spoštovanja, čaščenja, pozdravljanja in oboževanja od drugih. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v dobro okolje. Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, vpliven. To je način, študent, ki vodi do bitij z vplivom, in sicer, da posameznik ni ljubosumen ... proti dosežkom, časti, spoštovanju, čaščenju, pozdravljanju in oboževanju od drugih.

13. Študent, neki moški ali ženska **ne daje** hrane, pijače, obleke, prevoza, cvetja, dišav, mazil, postelje, prebivališča in svetilk asketom ali brahminom. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v stanje bede ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, **reven**. To je način, študent, ki vodi do revščine, in sicer, on ne daje hrane ... in svetilke asketom in brahminom.

14. Ampak študent, neki moški ali ženska daje hrano ... in svetilke asketom in brahminom. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v dobro okolje. Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, je potem kjerkoli je ponovno rojen, bogat. To je način, študent, ki vodi do bogastva, in sicer, dajanje hrane ... in svetilke asketom in brahminom.

15. Študent, neki moški ali ženska je **trmast in predrzen**; ne pokloni se tistemu, ki bi moral prejeti čast, ne vstane pred nekom, v prisotnosti katerega bi moral vstati, ne ponudi sedeža nekemu, ki zasluži sedež, ne napravi poti nekemu, za katerega naj bi napravil pot, in ne izkazuje časti, spoštovanja, čislanja in oboževanja tega, ki bi mu moral izkazovati čast, ga spoštovati, čislati in oboževati. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v stanje bede ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, **rojen v nizki sloj**. To je način, študent, ki vodi do rojstva v nizkem sloju, in sicer, on je trmast in predrzen ... in ne izkazuje časti, spoštuje, čisla in obožuje tega, ki bi mu naj izkazoval čast, ga spoštoval, čislal in oboževal.

16. Ampak študent, neki moški ali ženska ni trmast in predrzen; on se pokloni tistemu, ki bi moral sprejeti čast, vstane pred nekom, v prisotnosti katerega bi moral vstati,

ponudi sedeža nekemu, ki zasluži sedež, napravi pot tistemu, ki naj bi mu napravil pot, in izkazuje čast, spoštuje, čisla in obožuje tega, ki naj bo čaščen, spoštovan, čislan in oboževan. Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v dobro okolje ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, v visokem sloju. To je način, študent, ki vodi do rojstva v visokem sloju, in sicer, on ni trmast in predrzen ... in časti, spoštuje, čisla in obožuje tega, ki naj bo čaščen, spoštovan, čislan in oboževan.

17. Študent, neki moški ali ženska **ne obišče asketa ali brahmina** in ga vpraša: 'Častiti gospod, kaj je dobro? Kaj je slabo? Kaj je vredno graje? Kaj je krepostno? Kaj bi moral gojiti? Kaj ne bi smel gojiti? Kakšno ukrepanje mi bo naredilo dolgotrajno škodo in trpljenje? Kakšno ukrepanje bo privedlo do mojega dolgotrajnega dobrega počutja in sreče?' Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v stanje bede ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, **neumen**. To je način, študent, ki vodi do neumnosti, in sicer, on ne obišče asketa ali brahmina in mu postavi takšna vprašanja.

18. Toda študent, neki moški ali ženska obišče asketa ali brahmina in ga vpraša: 'Častiti gospod, kaj je dobro? ... Kakšno ukrepanje bo privedlo do mojega dolgotrajnega dobrega počutja in sreče?' Zaradi izvajanja in opravljanja takšnega dejanja ... se ponovno pojavi v dobro okolje ... Vendar, če namesto tega pride nazaj v človeško stanje, potem je kjerkoli je ponovno rojen, moder. To je način, študent, ki vodi do modrosti, in sicer, da obiščeš asketa ali brahmina in mu postaviš takšna vprašanja.

19. Študent, pot, ki vodi do kratkega življenja, dela ljudi kratkožive, pot, ki vodi do dolgega življenja, dela ljudi dolgožive; pot, ki vodi do bolehnosti, dela ljudi bolehne, pot, ki vodi do zdravja, dela ljudi zdrave; pot, ki vodi do grdosti, dela ljudi grde, pot, ki vodi do lepote, dela ljudi lepe; pot, ki vodi do tega, da si nevpliven, dela ljudi nevplivne, pot, ki vodi do vplivnosti, dela ljudi vplivne; pot, ki vodi do revščine, dela ljudi revne, pot, ki vodi do bogastva, dela ljudi bogate; pot, ki vodi do rojstva v nizkem sloju, dela ljudi da so rojeni v nizkem sloju, pot, ki vodi do rojstva v visokem sloju, dela ljudi da so rojeni v visokem sloju; pot, ki vodi k neumnosti, dela ljudi neumne, pot, ki vodi do modrosti, dela ljudi modre.

20. Bitja so lastniki svojih dejanj, dediči svojih dejanj; izvirajo iz svojih dejanj, so vezani na svoja dejanja, imajo svoja dejanja kot svoje zatočišče. Dejanje je tisto, ki razloči bitja kot manjvredna in večvredna."

21. Ko je bilo to rečeno, je brahminov študent Subha, Todeyyajev sin rekel Blaženemu: "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo obrnjeno, odkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal svetilko v temi, tako da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru

Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Naj me mojster Gotama sprejme kot laičnega privrženca, ki je prišel po zatočišče, od danes pa do konca življenja.”

Opombe

[1] To je osnovna definicija zakona o dejanju (kammi).

(MN 136) Mahākammavibhanga Sutta – Dolga razlaga dejanja

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.

2. Takrat je častiti Samiddhi živel v gozdni koči. Popotnik Potaliputta je med pohajanjem in hojo za vadbo odšel do častitega Samiddhija in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in rekel častitemu Samiddhiju:

“Prijatelj Samiddhi, slišal sem in se naučil to iz ust asketa Gotame: ‘Telesno dejanje je nepomembno, govorno dejanje je nepomembno, samo miselno dejanje je pomembno.’ In: ‘Obstaja dosežek, ko nekdo vstopi v njega, sploh ne čuti ničesar.’”^[1]

“Ne reci tako, prijatelj Potaliputta, ne reci tako. Ne predstavlja napačno Blaženega; ni dobro napačno predstaviti Blaženega. Blaženi ne bi rekel tako: ‘Telesno dejanje je nepomembno, govorno dejanje je nepomembno, samo miselno dejanje je pomembno.’ Toda, prijatelj, obstaja ta dosežek, da ko nekdo vstopi v njega, sploh ne čuti ničesar.”

“Kako dolgo je tega, ko si šel naprej, prijatelj Samiddhi?” “Ne dolgo, prijatelj: tri leta.”

“Kaj naj rečemo starejšim menihom, ko mladi menih misli, da naj se učitelja tako brani? Prijatelj Samiddhi, ko nekdo naredi nenamerno dejanje s telesom, v govoru ali mislih, kaj čuti?”

“Ko je nekdo naredil nenamerno dejanje s telesom, v govoru ali mislih, čuti neprijetnost, prijatelj Potaliputta.”

Potem, ko ni niti pritrnil niti ni potrdil besed častitega Samiddhija, se je popotnik Potaliputta dvignil iz svojega sedeža in odšel.

3. Kmalu potem, ko je popotnik Potaliputta odšel, je častiti Samiddhi odšel do častitega Ānande in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran in sporočil častitemu Ānandi svoj celoten razgovor s popotnikom Potaliputto. Ko mu je to povedal, mu je častiti Ānanda rekel: "Prijatelj Samiddhi, ta razgovor bi morala povedati Blaženemu. Pridi, pojdiva do Blaženega in mu to povejva. Kot nama Blaženi razloži, tako to upoštevajva." – "Da, prijatelj," je odgovoril častiti Samiddhi.

4. Potem sta častiti Ānanda in častiti Samiddhi skupaj odšla so Blaženega in ko sta se mu poklonila, sta sedla na stran. Častiti Ānanda je opisal Blaženemu celoten razgovor med častitim Samiddhijem in popotnikom Potaliputto.

5. Ko je končal, je Blaženi rekel častitemu Ānandi: "Ānanda, jaz se niti ne spomnim, da sem kdaj srečal popotnika Potaliputta, zato kako je lahko bil tak razgovor? Čeprav bi se naj vprašanje popotnika Potaliputta analiziralo pred odgovorom, je nanj zapeljani človek odgovoril enostransko."

6. Ko je bilo to rečeno, je častiti Udāyi rekel Blaženemu: "Častiti gospod, morda je častiti Samiddhi govoril to glede na [princip]: 'Karkoli se čuti je vključeno v neprijetnost.'"

Potem je Blaženi nagovoril častitega Ānando: "Vidiš, Ānanda, kako ta zapeljani človek Udāyi moti pogovor. Jaz sem vedel, Ānanda, da bo prav sedaj ta zapeljani človek Udāyi neprimerno motil pogovor. Od začetka je popotnik Potaliputta vprašal o treh vrstah občutka. Ta zapeljani človek Samiddhi bi odgovoril popotniku Potaliputti pravilno, če bi, ko je tako vprašan, pojasnil: 'Prijatelj Potaliputta, ko je nekdo naredil namerno dejanje s telesom, v govoru ali mislih [katerega rezultat] se čuti kot prijeten, čuti prijetnost. Ko je naredil namerno dejanje s telesom, v govoru ali mislih [katerega rezultat] se čuti kot boleč, čuti neprijetnost. Ko je naredil namerno dejanje s telesom, v govoru ali mislih [katerega rezultat] se čuti kot niti neprijetnost niti prijetnost, čuti niti neprijetnost niti prijetnost.' Toda, kdo so ti neumni, nespametni popotniki drugih sekt, da lahko razumejo Tathāgatovo obširno razlago dejanja? Poslušati bi moral, Ānanda, Tathāgatovo veliko razlago o dejanju."

7. "To je čas, Blaženi, to je čas, Vzvišeni, za Blaženega, da razloži veliko razlago o dejanju. Ko slišijo to od Blaženega, si bodo menihi zapomnili."

"Potem poslušaj, Ānanda, in skrbno pazi, kaj bom povedal." "Da, častiti gospod," je odgovoril častiti Ānanda. Blaženi je rekel:

(ŠTIRI VRSTE POSAMEZNIKOV)

8. "Ānanda, obstajajo štiri vrste posameznikov v svetu. Katere štiri? Tako nek posameznik ubija živa bitja, jemlje kar ni bilo dano, se napačno obnaša v čutnosti, laže,

govori zlonamerno, govori osorno, opravlja; je pohlepen, ima zlobo v umu in napačen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu.

Toda, nek posameznik ubija živa bitja ... in ima napačen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu.

Tako se nek posameznik vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja tega kar ni dano, slabega obnašanja v čutnosti, laganja, zlonamerne govora, osornega govora, opravljanja; ni pohlepen, njegov um je brez zlobe in ima pravilen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu.

Toda, nek posameznik se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled. Ob razpadu telesa, po smrti, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanosti, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu.

9. Ānanda, s pomočjo gorečnosti, prizadevanja, vdanosti, prizadevnosti in pravilne pozornosti, nek asket ali brahmin doseže takšno zbranost uma, da ko je njegov um zbran, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega, vidi posameznika, ki ubija živa bitja ... in ima napačen pogled, in vidi, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. On pravi tako: 'Resnično, tukaj so zla dejanja, tukaj je rezultat slabega obnašanja; ker sem videl nekoga, ki je ubil živa bitja ... in ima napačen pogled, in jaz vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja ... celo v peklu.' On pravi tako: 'Ob razpadu telesa, po smrti, vsak, ki ubija živa bitja ... in ima napačen pogled, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja ... celo v peklu. Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo.' Tako se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse drugo je napačno.'

10. Toda, Ānanda, s pomočjo gorečnosti ... nek asket ali brahmin doseže takšno zbranost uma, da ko je njegov um zbran, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega vidi, da posameznik, ki ubija živa bitja ... in ima napačen pogled, in vidi, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. On pravi tako: 'Resnično, ne obstaja zlih dejanj, ni rezultata slabega obnašanja; tukaj sem videl posameznika, ki ubija živa bitja ... in ima napačen pogled, in vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu.' On pravi tako: 'Ob razpadu telesa, po smrti, vsak, ki ubija živa bitja ... in ima napačen pogled, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo.' Tako se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse ostalo je napačno.'

11. Ānanda, s pomočjo gorečnosti ... neki asket ali brahmin doseže takšno zbranost uma, da ko je njegov um zbran, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega vidi, da posameznik, ki se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen

pogled, in vidi, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. On pravi tako: 'Resnično, obstajajo dobra dejanja in obstaja rezultat dobrega obnašanja; ker sem videl posameznika, ki se je vzdržal ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled in vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu.' On pravi tako: 'Ob razpadu telesa, po smrti, kdorkoli se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo.' Tako se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse ostalo je napačno.'

12. Toda, Ānanda, s pomočjo gorečnosti ... neki asket ali brahmin doseže takšno zbranost uma, da ko je njegov um zbran, z očesom prebujenega, ki je prečiščeno in presega človeškega vidi, da posameznik, ki se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, in vidi, da se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje prikrajšanja, na nesrečnem mestu, v pogubi, celo v peklu. On pravi: 'Resnično, ni dobrih dejanj in ni rezultata dobrega obnašanja; ker sem videl posameznika, ki se je vzdržal ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, in vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja ... celo v peklu.' On pravi: 'Ob razpadu telesa, po smrti, kdorkoli se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja ... celo v peklu. Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo.' Tako se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse ostalo je napačno.'

13. V tem pogledu, Ānanda, ko asket ali brahmin pravi: 'Resnično, obstajajo zla dejanja, obstaja rezultat slabega obnašanja,' mu to priznam. Ko pravi: 'Videl sem posameznika, ki je ubijal živa bitja ... in imel napačen pogled, in jaz vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja ... celo v peklu,' mu tudi to priznam. Toda, ko pravi: 'Ob razpadu telesa, po smrti, kdorkoli se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima napačen pogled, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja ... celo v peklu,' mu tega ne priznam. In ko pravi: 'Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo,' tudi tega mu ne priznam. In ko se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse ostalo je napačno,' mu tudi tega ne priznam. Zakaj je tako? Ker je, Ānanda, Tathāgatovo znanje velike razlage dejanja drugačno.

14. V tem pogledu, Ānanda, ko asket ali brahmin pravi: 'Resnično, ne obstaja zlih dejanj, ni rezultata slabega obnašanja,' mu tega ne priznam. Ko pravi: 'Videl sem posameznika, ki je ubil živa bitja ... in imela napačen pogled, in vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu,' mu to priznam. Toda, ko pravi: "Ob razpadu telesa, po smrti, kdorkoli ubije živa bitja ... in ima napačen pogled in se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu,' mu tega ne priznam. In ko pravi: 'Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo,' mu tudi tega ne priznam. In ko se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse ostalo je napačno,' mu tudi tega ne

priznam. Zakaj je tako? Ker je, Ānanda, Tathāgatovo znanje velike razlage dejanja drugačno.

15. V tem pogledu, Ānanda, ko asket ali brahmin pravi: 'Resnično, obstajajo dobra dejanja, obstaja rezultat dobrega obnašanja,' mu to priznam. In ko pravi: 'Videl sem posameznika, ki se je vzdržal ubijanja živih bitij ... in imel pravilen pogled, in vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu,' mu prav tako priznam. Toda, ko pravi: 'Ob razpadu telesa, po smrti, kdorkoli se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, se ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu,' mu tega ne priznam. In ko pravi: 'Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo,' mu tega prav tako ne priznam. In ko se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse ostalo je napačno,' mu tudi tega ne priznam.. Zakaj je tako? Ker je, Ānanda, Tathāgatovo znanje velike razlage dejanja drugačno.

16. V tem pogledu, Ānanda, ko asket ali brahmin pravi: 'Resnično, ne obstaja dobrih dejanj, ni rezultata dobrega obnašanja,' mu tega ne priznam. Ko pravi: 'Videl sem posameznika, ki se je vzdržal ubijanja živih bitij ... in imel pravilen pogled, in vidim, da se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja ... celo v peklu,' mu to priznam. Toda, ko pravi: 'Ob razpadu telesa, po smrti, kdorkoli se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, se ponovno pojavi v stanje prikrajšanja ... celo v peklu,' mu tega ne priznam. In ko pravi: 'Ti, ki vedo tako, vedo pravilno; ti, ki mislijo drugače, se motijo,' mu tega prav tako ne priznam. In ko se trmasto drži tega, kar je sam spoznal, videl in odkril in vztraja: 'Edino to je pravilno, vse ostalo je napačno,' mu tudi tega ne priznam. Zakaj je tako? Ker je, Ānanda, Tathāgatovo znanje velike razlage dejanja drugačno.

(RAZLAGA POSLEDIC DEJANJA)

17. V tem pogledu, Ānanda, kar se tiče posameznika, ki ubije živa bitja ... in ima napačen pogled, in se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje prikrajšanja ... celo v peklu: je bodisi prej storil zlo dejanje, ki se čuti kot neprijetnost ali je kasneje napravil zlo dejanje, ki se čuti kot neprijetnost ali je ob času smrti pridobil in prevzel napačen pogled. Zaradi tega se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil v stanje prikrajšanja ... celo v peklu. In ker je tukaj ubil živa bitja ... in je imel napačen pogled, bo izkusil rezultat tega bodisi tukaj in sedaj ali v njegovem naslednjem ponovnem rojstvu ali v nekem naslednjem življenju.

18. V tem pogledu, Ānanda, kar se tiče posameznika, ki ubije živa bitja ... in ima napačen pogled, in se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu: je bodisi prej storil dobro dejanje, ki se čuti kot prijetno ali je kasneje storil dobro dejanje, ki se čuti kot prijetno ali je ob času smrti pridobil in prevzel pravilen pogled. Zaradi tega, se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. Toda, ker je ubil živa bitja ... in je imel

napačen pogled, bo izkusil rezultat tega bodisi tukaj in sedaj ali v njegovem naslednjem ponovnem rojstvu ali v nekem naslednjem življenju.

19. V tem pogledu, Ānanda, kar se tiče posameznika, ki se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, in se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu: on je bodisi prej storil dobro dejanje, ki se čuti kot prijetno ali je kasneje storil dobro dejanje, ki se čuti kot prijetno ali je ob času smrti pridobil in prevzel pravilen pogled. Zaradi tega, se je ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavil na srečnem mestu, celo v nebeškem svetu. In ker se je vzdržal ubijanja živih bitij ... in je imel napačen pogled, bo izkusil rezultat tega bodisi tukaj in sedaj ali v njegovem naslednjem ponovnem rojstvu ali v nekem naslednjem življenju.

20. V tem pogledu, Ānanda, kar se tiče posameznika, ki se vzdrži ubijanja živih bitij ... in ima pravilen pogled, in se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje prikrajšanja ... celo v peklu: on je bodisi prej storil zlo dejanje, ki se čuti kot neprijetnost ali je kasneje storil zlo dejanje, ki se čuti kot neprijetnost ali je ob času smrti pridobil in prevzel napačen pogled. Zaradi tega, se ob razpadu telesa, po smrti, ponovno pojavi v stanje prikrajšanja ... celo v peklu. Toda, ker se je vzdržal ubijanja živih bitij ... in je imel pravilen pogled, bo izkusil rezultat tega bodisi tukaj in sedaj ali v njegovem naslednjem ponovnem rojstvu ali v nekem naslednjem življenju.

21. Tako, Ānanda, obstaja dejanje, ki je nesposobno [dobrega rezultata] in se zdi nesposobno; obstaja dejanje, ki je nesposobno [dobrega rezultata] in se zdi sposobno; obstaja dejanje, ki je sposobno [dobrega rezultata] in se zdi sposobno; in obstaja dejanje, ki je sposobno [dobrega rezultata] in se zdi nesposobno.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] Tematika je povezana s sutto MN 56.

(MN 137) Saḷāyatanaṅgavibhanga Sutta – Razlaga šestih področij

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: "Prijatelji, menihi."—"Prijatelj," so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:
2. "Menihi, učil vas bom razlago šestih področij. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal." – "Da, častiti gospod," so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:
3. "Šest notranjih področij bi morali razumeti. Šest zunanjih področij bi morali razumeti. Šest vrst zavesti bi morali razumeti. Šest vrst kontakta bi morali razumeti. Osemnajst vrst umskega raziskovanja bi morali razumeti. Šestintrideset stanj bitij bi morali razumeti. V tem pogledu, v odvisnosti od tega, opusti tisto. Plemeniti gojijo tri področja vzpostavitve pozornosti, in ko se temu posveti je učitelj vreden poučevanja množic. Med vsemi učitelji vadbe se on imenuje neprimerljivi vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti. To je povzetek razlage šestih področij.
4. '**Šest notranjih področij** bi morali razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja očesno področje, ušesno področje, nosno področje, jezično področje, telesno področje in umsko področje. Zato je bilo glede na to rečeno: 'Šest notranji področij bi morali razumeti.'
5. '**Šest zunanjih področij** bi morali razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja področje oblike, področje zvoka, področje vonja, področje okusa, področje tipnosti in področje pojavov. Zato je bilo glede na to rečeno: 'Šest zunanjih področij bi morali razumeti.'
6. '**Šest vrst zavesti** bi morali razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja očesna zavest, ušesna zavest, nosna zavest, jezična zavest, telesna zavest in umska zavest. Zato je bilo glede na to rečeno: 'Šest vrst zavesti bi morali razumeti.'
7. '**Šest vrst kontakta** bi morali razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja očesni kontakt, ušesni kontakt, nosni kontakt, jezični kontakt, telesni kontakt, in umski kontakt. Zato je bilo glede na to rečeno: 'Šest vrst kontakta bi morali razumeti.'
8. '**Osemnajst vrst umskega raziskovanja** bi morali razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Ko gledaš obliko z očmi, raziskuješ obliko, ki ustvari veselje, raziskuješ obliko, ki ustvari bridkost, raziskuješ obliko, ki ustvari mirnodušnost. Ko poslušaš zvok z ušesi ... Ko vohaš vonj z nosom ... Ko okušaš okus z jezikom ... Ko se dotikaš tipnega s telesom ... Ko prepoznaš pojav z umom, raziskuješ

pojav, ki ustvari veselje, raziskuješ pojav, ki ustvari bridkost, raziskuješ pojav, ki ustvari mirnodušnost. Tako obstaja šest vrst raziskovanja veselja, šest vrst raziskovanja bridkosti in šest vrst raziskovanja mirnodušnosti. Zato je bilo glede na to rečeno: 'Osemnajst vrst umskega raziskovanja bi morali razumeti.'

9. 'Šestintrideset stanj bitij bi morali razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja šest vrst veselja, ki temelji na posvetnem življenju in šest vrst veselja, ki temelji na odpovedi. Obstaja šest vrst bridkosti, ki temelji na posvetnem življenju in šest vrst bridkosti, ki temelji na odpovedi. Obstaja šest vrst mirnodušnosti, ki temelji na posvetnem življenju in šest vrst mirnodušnosti, ki temelji na odpovedi.

10. Katerih je šest vrst veselja, ki temeljijo na posvetnem življenju? Ko jemlješ kot korist pridobitev oblik, po katerih se hrepeni z očmi, so zaželene, prijetne, razveseljive in združene s posvetnostjo – ali ko se spomniš, kaj je bilo predhodno pridobljeno, kaj je umrlo, izginilo in se spremenilo – se pojavi veselje. Takšno veselje se imenuje veselje, ki temelji na posvetnem življenju.

Ko jemlješ kot korist pridobitev zvokov, spoznanih z ušesi ... pridobitev vonjev, spoznanih z nosom ... pridobitev okusov, spoznanih z jezikom ... pridobitev tipnosti, spoznanih s telesom ... pridobitev pojavov spoznanih z umom, po katerih se hrepeni z očmi, so zaželeni, prijetni, razveseljivi in združeni s posvetnostjo – ali ko se spomniš, kaj je bilo predhodno pridobljeno, kaj je umrlo, izginilo in se spremenilo – se pojavi veselje. To je šest vrst veselja, ki temeljijo na posvetnem življenju.

11. Katerih je šest vrst veselja, ki temeljijo na odpovedi? Ko s poznavanjem nestalnosti, sprememb, izginevanja in prenehanjem oblik vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je, da so oblike tako prej in sedaj vse nestalne, neprijetnost in predmet sprememb, se pojavi veselje. Takšno veselje se imenuje veselje, ki temelji na odpovedi.

Ko s poznavanjem nestalnosti, spremembe, izginevanja in prenehanjem zvokov ... vonjev ... okusov ... tipnosti ... pojavov, vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je, da so pojavi tako prej in sedaj vsi nestalni, neprijetnost in predmet sprememb, se pojavi veselje. Takšno veselje se imenuje veselje, ki temelji na odpovedi. To je šest vrst veselja, ki temeljijo na odpovedi.

12. Katerih je šest vrst bridkosti, ki temeljijo na posvetnem življenju? Ko jemlješ kot nepridobitev nepridobitev oblik spoznanih z očmi, po katerih se hrepeni z očmi, so zaželene, prijetne, razveseljive in združene s posvetnostjo – ali ko se spomniš, kaj predhodno ni bilo pridobljeno, kaj je umrlo, izginilo in se spremenilo – se pojavi bridkost. Takšna bridkost kot je ta, se imenuje bridkost, ki temelji na posvetnem življenju.

Ko jemlješ kot nepridobitev nepridobitev zvokov spoznanih z ušesi ... nepridobitev vonjev spoznanih z nosom ... nepridobitev okusov spoznanih z jezikom ... nepridobitev tipnosti spoznane s telesom ... nepridobitev pojavov spoznanih z umom, ki so zaželeni,

prijetni, razveseljivi in združeni s posvetnostjo – ali ko se spomniš, kaj predhodno ni bilo pridobljeno, kaj je umrlo, izginilo in se spremenilo – se pojavi bridkost. Takšna bridkost kot je ta, se imenuje bridkost, ki temelji na posvetnem življenju. To je šest vrst bridkosti, ki temeljijo na posvetnem življenju.

13. Katerih je šest vrst bridkosti, ki temeljijo na odpovedi? Ko s poznavanjem nestalnosti, sprememb, izginevanja in prenehanja oblik vidiš, da so oblike tako prej in sedaj vse nestalne, neprijetnost in predmet sprememb, to povzroči željo po vrhunski osvoboditvi: 'Kdaj bom vstopil in bival v tem področju, v katerega so plemeniti sedaj vstopili in v njem bivajo?' V njem, ki povzroči takšno željo po vrhunski osvoboditvi, se pojavi bridkost s to željo kot pogojem. Takšna bridkost kot je ta, se imenuje bridkost, ki temelji na odpovedi.

Ko s poznavanjem nestalnosti, sprememb, izginevanja in prenehanja zvokov ... vonjev ... okusov ... tipnosti ... pojavov, vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je, da so pojavi tako prej in sedaj vsi nestalni, neprijetnost in predmet sprememb, povzročiš željo po vrhunski osvoboditvi: 'Kdaj bom vstopil in bival v tem področju, v katerega so plemeniti sedaj vstopili in v njem bivajo?' V njem, v katerem se povzroči takšna želja po vrhunski osvoboditvi, se pojavi bridkost s to željo kot pogojem. Takšna bridkost kot je ta, se imenuje bridkost, ki temelji na odpovedi. To je šest vrst bridkosti, ki temeljijo na odpovedi.

14. Katerih je šest vrst mirnodušnosti, ki temeljijo na posvetnem življenju? Pri gledanju oblike z očmi se pojavi mirnodušnost v neumni zaslepljeni navadni osebi, v nepoučeni navadni osebi, ki ni osvojila svojih omejitev ali osvojila rezultatov [dejanja] in ki je slepa za nevarnost. Takšna mirnodušnost kot je ta, ne preseže oblike; zato se imenuje mirnodušnost, ki temelji na posvetnem življenju.

Pri poslušanju zvoka z ušesi ... Pri vohanju vonja z nosom ... Pri okušanju okusa z jezikom ... Pri dotikanju tipnega s telesom ... Pri spoznavanju pojava z umom, se pojavi mirnodušnost v neumni zaslepljeni navadni osebi, v nepoučeni navadni osebi, ki ni osvojila svojih omejitev ali osvojila rezultatov [dejanja] in ki je slepa za nevarnost. Takšna mirnodušnost kot je ta, ne preseže pojava; zato se imenuje mirnodušnost, ki temelji na posvetnem življenju. To je šest vrst mirnodušnosti, ki temeljijo na posvetnem življenju.

15. Katerih je šest vrst mirnodušnosti, ki temeljijo na odpovedi? Ko s poznavanjem nestalnosti, sprememb, izginevanja in prenehanja oblik, vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je, da so oblike tako prej in sedaj vse nestalne, neprijetnost in predmet sprememb, se pojavi mirnodušnost. Takšna mirnodušnost kot je ta, preseže obliko; zato se imenuje mirnodušnost, ki je osnovana na odpovedi.

Ko s poznavanjem nestalnosti, sprememb, izginevanja in prenehanja zvokov ... vonjev ... okusov ... tipnosti ... pojavov, vidiš s primernim razumevanjem kot dejansko je, da so pojavi tako prej in sedaj vsi nestalni, neprijetnost in predmet sprememb, se pojavi

mirnodušnost. Takšna mirnodušnost kot je ta, preseže pojav; zato se imenuje mirnodušnost, ki je osnovana na odpovedi. To je šest vrst mirnodušnosti, ki temeljijo na odpovedi.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Šestintrideset stanj bitij bi morali razumeti.'

16. 'V tem pogledu, v odvisnosti od tega, opusti to.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Menihi, v odvisnosti in z zanašanjem na šest vrst veselja, ki temelji na odpovedi, opustite in se dvignite nad šest vrst veselja, ki temelji na posvetnem življenju. Tako je opuščeno; tako je obvladano.

V odvisnosti in z zanašanjem na šest vrst bridkosti, ki temelji na odpovedi, opustite in se dvignite nad šest vrst bridkosti, ki temelji na posvetnem življenju. Tako je opuščeno; tako je obvladano.

V odvisnosti in z zanašanjem na šest vrst mirnodušnosti, ki temelji na odpovedi, opustite in se dvignite nad šest vrst mirnodušnosti, ki temelji na posvetnem življenju. Tako je opuščeno; tako je obvladano.

V odvisnosti in z zanašanjem na šest vrst veselja, ki temelji na odpovedi, opustite in se dvignite nad šest vrst bridkosti, ki temelji na odpovedi. Tako je opuščeno; tako je obvladano.

V odvisnosti in z zanašanjem na šest vrst mirnodušnosti, ki temelji na odpovedi, opustite in se dvignite nad šest vrst veselja, ki temelji na odpovedi. Tako je opuščeno; tako je obvladano.

(MIRNODUŠNOST)

17. Obstaja, menihi, mirnodušnost, ki je raznovrstna, temelječa na raznolikosti; in obstaja mirnodušnost, ki je poenotena, temelječa na enosti.

18. In kaj, menihi, je mirnodušnost, ki je raznovrstna, temelječa na raznolikosti? Obstaja mirnodušnost glede oblik, zvokov, vonjev, okusov in tipnosti. To, menihi, je mirnodušnost, ki je raznovrstna, temelji na raznolikosti.

19. In kaj, menihi, je mirnodušnost, ki je poenotena, temelječa na enosti? Obstaja mirnodušnost glede področja neskončnega prostora, področja neskončne zavesti, področja ničnosti in področja niti zaznave niti nezaznave. To, menihi, je mirnodušnost, ki je poenotena, temelječa na enosti.

20. Menihi, v odvisnosti in z zanašanjem na mirnodušnost, ki je poenotena, temelji na enosti, opustite in obvladajte mirnodušnost, ki je raznovrstna, temelji na raznolikosti. Tako je opuščena; tako je obvladana.

Menihi, v odvisnosti in z zanašanjem na ne-identifikacijo, opustite in obvladajte mirnodušnost, ki je poenotena in temelji na enosti. Tako je to opuščeno; tako je obvladano.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'V tem pogledu, v odvisnosti od tega, opustite tisto.'

(TRI PODROČJA POZORNOSTI)

21. 'Obstajajo tri področja pozornosti, ki jih Plemeniti goji, za gojenje česar je Plemeniti učitelj primeren, da uči skupino.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

22. Tako, menihi, sočutno in išoč njihovo blaginjo, učitelj uči Dhammo učence iz milosti: 'To je za vaše blagostanje; to je za vašo srečo.' Njegovi učenci nočejo slišati ali prisluhniti ali uporabiti svojega uma, da razumejo; zaidejo na kriva pota in se obrnejo stran od učiteljevega predpisa. S tem Tathāgata ni zadovoljen in ne čuti zadovoljstva; vendar on biva neomajen, pozoren in popolnoma zavedajoč se. To, menihi, se imenuje prvo področje pozornosti, ki ga Plemeniti goji, za gojenje česar je Plemeniti učitelj primeren, da uči skupino.

23. Razen tega, menihi, sočutno in išoč njihovo blaginjo, učitelj uči Dhammo učence iz milosti: 'To je za vaše blagostanje; to je za vašo srečo.' Nekateri njegovi učenci ne bodo slišali ali prisluhnili ali uporabili svojega uma, da bi razumeli; oni zaidejo na kriva pota in se obrnejo stran od učiteljevega predpisa. Nekateri njegovi učenci bodo slišali in prisluhnili in uporabili svoje um, da razumejo; oni ne zaidejo na kriva pota in se ne obrnejo stran od učiteljevega predpisa. S tem Tathāgata ni zadovoljen in ne čuti zadovoljstva, in on ni nezadovoljen in ne čuti nezadovoljstva; ostaja neodvisen od obeh, zadovoljstva in nezadovoljstva in biva v mirnodušnosti, pozoren in popolnoma zavedajoč. To, menihi, se imenuje drugo področje pozornosti, ki ga Plemeniti goji, za gojenje česar je Plemeniti učitelj primeren, da uči skupino.

24. Razen tega, menihi, sočutno in išoč njihovo blaginjo, učitelj uči Dhammo učence iz milosti: 'To je za vaše blagostanje; to je za vašo srečo.' Njegovi učenci bodo slišali in prisluhnili in uporabili svoj um, da razumejo; oni ne bodo zašli na kriva pota in se obrnili stran od učiteljevega predpisa. S tem je Tathāgata zadovoljen in čuti zadovoljstvo; vendar on biva neomajen, pozoren in popolnoma zavedajoč. To, menihi, se imenuje tretje področje pozornosti, ki ga Plemeniti goji, za gojenje česar je Plemeniti učitelj primeren, da uči skupino.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Obstajajo tri osnovanja pozornosti, katere Plemeniti goji, za gojenje česar je Plemeniti učitelj primeren, da uči skupino.'

(KROTILEC POSAMEZNIKOV)

25. 'Med učitelji vadbe se on imenuje neprimerljivi vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Voden od krotilca slonov, menihi, gre slon, ki ga je treba ukrotiti v eno smer – vzhod, zahod, sever ali jug. Voden od krotilca konj, menihi, gre konj, ki ga je treba ukrotiti v eno smer – vzhod, zahod, sever ali jug. Voden od krotilca volov, menihi, gre vol, ki ga je potrebno ukrotiti v eno smer – vzhod, zahod, sever ali jug.

26. Menihi, voden od Tathāgate, popolnega in popolno prebujenega, gre posameznik, ki ga je potrebno ukrotiti v osem smeri.

Iz snovi on vidi oblike: to je prva smer.

Ne zaznavajoč oblik notranje, on vidi oblike zunanje: to je druga smer.

Odločen je samo na osnovi lepega: to je tretja smer.

S popolnim obvladovanjem zaznav oblike, z izginotjem zaznav čutnih vtisov, z nepozornostjo na zaznave različnosti, zavedajoč se, da 'prostor je neskončen,' vstopi in biva v področju neskončnega prostora: to je četrta smer.

S popolnim obvladovanjem področja neskončnega prostora, zavedajoč se, da 'zavest je neskončna,' vstopi in biva v področju neskončne zavesti: to je peta smer.

S popolnim obvladovanjem področja neskončne zavesti, zavedajoč se, da 'tam je nič,' vstopi in biva v področju ničnosti: to je šesta smer.

S popolnim obvladovanjem področja ničnosti, vstopi in biva v področju niti zaznave niti nezaznave: to je sedma smer. S popolnim obvladovanjem področja niti zaznave niti nezaznave, vstopi in biva v prenehanju zaznave in občutka: to je osma smer.

Menihi, voden od Tathāgate, popolnega in popolno prebujenega, gre posameznik, ki ga je potrebno ukrotiti, v teh osem smeri.

28. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Med učitelji vadbe je on tisti, ki se imenuje neprimerljivi vodja posameznikov, ki jih je treba ukrotiti.'

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 138) Uddesavibhanga Sutta - Razlaga povzetka

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattihiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je Blaženi nagovoril menihe: "Menihi." – "Častiti gospod," so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. "Menihi, učil vas bom povzetek in njegovo razlago. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal." – "Da, častiti gospod," so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

3. "Menihi, menih naj preiskuje stvari na takšen način, da medtem ko jih preiskuje, njegova zavest zunanje ni raztresena in razpršena niti ni obtičala notranje, in ker je brez predpostavke, ne postane vznemirjena. Če njegova zavest ni raztresena in raztresena

zunanje niti ni obtičala notranje, in če brez predpostavke ne postane vznemirjena, potem za njega ni nastanka neprijetnosti – rojstva, staranja in smrti v prihodnosti.”

4. To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Ko je to povedal, se je Vzvišeni dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče.

5. Kmalu po tem, ko je Blaženi odšel, so menihi menili: “Prijatelji, Blaženi se je dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče, ko je podal povzetek na kratko, ne da bi razložil natančen pomen. Sedaj, kdo bo to natančno razložil?” Potem so menili: “Častiti Mahā Kaccāna je hvaljen od učitelja in cenjen od svojih modrih tovarišev v svetem življenju. On je sposoben razlage natančnega pomena. Kaj če gremo do njega in ga vprašamo o pomenu tega.”

6. In menihi so odšli do častitega Mahā Kaccāne in izmenjali z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, so sedli na stran in mu povedali, kaj se je zgodilo in dodali: “Naj nam častiti Mahā Kaccāna to razloži.”

7. [Častiti Mahā Kaccāna je odgovoril:] “Prijatelji, to je tako, kot da človek, ki potrebuje srčevino, išče srčevino, potuje v iskanju srčevine in misli, da se srčevino lahko najde med vejami in listi velikega drevesa, ki stoji in poseduje v sebi srčevino, potem ko je prezrl korenine in deblo. In tako je tudi z vami, častiti gospodje, ko menite, da bi me morali vprašati o pomenu tega, potem ko ste prezrli Blaženega, ko ste se osebno srečali z učiteljem. Glede vednosti, Blaženi ve; glede videnja, on vidi; on je vizija, on je vednost, on je Dhamma, on je sveti; on je ta, ki govori, ki razglaša, je razlagalec pomena, je podeljevalec nesmrtnosti, gospodar Dhamme, Tathāgata. Takrat je bil čas, ko bi morali vprašati Blaženega o pomenu. Kot vam pove, tako bi si morali to zapomniti.”

8. “Gotovo, prijatelj Kaccāna, ko ve, Blaženi ve; ko vidi, on vidi; on je vizija ... Tathāgata. To je bil čas, ko bi morali vprašati Blaženega po pomenu. Kot nam pove, tako bi si morali to tudi zapomniti. Vendarle, častiti Mahā Kaccāna je hvaljen od učitelja in cenjen od svojih modrih tovarišev v svetem življenju. Častiti Mahā Kaccāna je sposoben razložiti natančen pomen tega povzetka, ki ga je na kratko podal Blaženi, ne da bi razložil natančen pomen. Naj ga častiti Mahā Kaccāna razloži in naj mu to ne bo nadležno.”

9. “Potem poslušajte, prijatelji, in skrbno pazite, kaj bom povedal.” “Da, prijatelj,” so odgovorili menihi. Častiti Mahā Kaccāna je rekel:

10. “Kako, prijatelji, **se zavest ima za ‘zunanje raztreseno in razpršeno’?** Ko je menih videl obliko z očmi, če njegova zavest sledi znaku oblike, je povezana in ovirana z zadovoljitvijo v znaku oblike, ovirana z oviro zadovoljitve v znaku oblike, potem se njegova zavest ima za ‘zunanje raztreseno in razpršeno.’

Ko je slišal zvok z ušesi ... vohal vonj z nosom ... okušal okus z jezikom ... se dotikal tipnega s telesom ... spoznal pojav z umom, če njegova zavest sledi znaku pojava, je

povezana in ovirana z zadovoljtvijo v znaku pojava, ovirana z oviro zadovoljitve v znaku pojava, potem se njegova zavest ima za 'zunanje raztreseno in razpršeno.'

11. In kako, prijatelji, **se zavest ima za 'zunanje neraztreseno in nerazpršeno'**? Ko je menih videl obliko z očmi, če njegova zavest ne sledi znaku oblike, ni povezana in ovirana z zadovoljtvijo v znaku oblike, ni ovirana z oviro zadovoljitve v znaku oblike, potem se njegova zavest ima za 'zunanje neraztreseno in nerazpršeno.'

Ko je slišal zvok z ušesom ... vohal vonj z nosom ... okušal okus z jezikom ... se dotikal tipnega s telesom ... spoznal pojav z umom, če njegova zavest ne sledi znaku pojava, ni povezana in ovirana z zadovoljtvijo v znaku pojava, ni ovirana z oviro zadovoljitve v znaku pojava, potem se njegova zavest ima za 'zunanje neraztreseno in nerazpršeno.'

12. In kako, prijatelji, **se um ima za 'notranje obtičalega'**? Popolnoma odmaknjen od čutnosti, odmaknjen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Če njegova zavest sledi zadovoljstvu in prijetnosti, rojenima v samoti, je povezana in ovirana z zadovoljtvijo v zadovoljstvu in prijetnosti, ki sta rojena v samoti, potem se njegov um ima za 'notranje obtičalega.'

13. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poštenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Če njegova zavest sledi zadovoljstvu in prijetnosti, ki sta rojena iz zbranosti ... potem se njegov um ima za 'notranje obtičalega.'

14. Ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Če njegova zavest sledi mirnodušnosti ... potem se njegov um ima za 'notranje obtičalega.'

15. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. Če njegova zavest sledi niti neprijetnosti niti prijetnosti, je zvezan in oviran z zadovoljtvijo v niti neprijetnosti niti prijetnosti, je oviran z oviro zadovoljitve v niti neprijetnosti niti prijetnosti, potem se njegov um ima za 'notranje obtičalega.' Tako se um ima za 'notranje obtičalega.'

16. In kako, prijatelji, **se um ima za 'notranje neobtičalega'**? Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od škodljivih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... Če njegova zavest ne sledi zadovoljstvu in prijetnosti, ki sta rojena v samoti, ni zvezan in oviran z zadovoljtvijo v zadovoljstvu in prijetnosti rojenima v samoti, ni oviran z oviro zadovoljitve v zadovoljstvu in prijetnosti, ki sta rojena v samoti, potem se njegov um ima za 'notranje neobtičalega.'

17. Z umiritvijo misli in razmišljanja, menih vstopi in biva v drugi džhāni ... Če njegova zavest ne sledi zadovoljstvu in prijetnosti rojenima v zbranosti ... potem se njegov um ima za 'notranje neobtičalega.'

18. Ko izgine zadovoljstvo, menih ... vstopi in biva v tretji džhāni ... Če njegova zavest ne sledi mirnodušnosti ... potem se njegov um ima za 'notranje neobtičalega.'

19. Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti ... menih vstopi in biva v četrti džhāni ... Če njegova zavest ne sledi niti neprijetnosti niti prijetnosti, ni zvezan in oviran z zadovoljitvijo v niti neprijetnosti niti prijetnosti, ni oviran z oviro zadovoljitve v niti neprijetnosti niti prijetnosti, potem se njegov um ima za 'notranje neobtičalega.' Tako se um ima za 'notranje neobtičalega.'

20. Kako, prijatelji, **obstaja vznemirjenost zaradi predpostavke?** Nepoučen navaden posameznik, ki se ne ozira na plemenite in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ki se ne ozira na prave ljudi in je neizkušen in nediscipliniran v njihovi Dhammi, ima snov za sebstvo ali kot da je sebstvo iz snovi ali kot da je snov v sebstvu ali kot da ima sebstvo snov. Toda ta njegova snov se spremeni in postane drugačna. Ker se spremeni in snov postane drugačna, se njegova zavest prekroji v skladu s spremembo snovi. Z vznemirjenostjo, rojeno iz prekrojitve glede na spremembo snovi in ki prihaja od pojavitve (slabih umskih) kvalit, je njegov um razdejan. In zaradi slabitve pozornosti, se počuti tesnobno, ogroženo in zaskrbljeno.

On ima občutek za sebstvo ... On ima zaznavo za sebstvo ... On ima tvorbe za sebstvo ... On ima zavest za sebstvo ali kot da ima sebstvo zavest ali zavest kot da je v sebstvu ali kot da je sebstvo v zavesti. Toda ta njegova zavest se spremeni in postane drugačna. Ker se spremeni in je zavest drugačna, se njegova zavest prekroji v skladu s spremembo v zavesti. Z vznemirjenostjo, rojeno iz prekrojitve glede na spremembo v zavesti in ki prihaja iz pojavitve (slabih umskih) kvalit, je njegov um razdejan. In zaradi slabitve pozornosti, se počuti tesnobno, ogroženo in zaskrbljeno. Takšna je vznemirjenost zaradi predpostavke.

21. In kako, prijatelji, **obstaja nevznemirjenost zaradi ne-predpostavke?** Dobro poučeni plemeniti učenec, ki se ozira na plemenite in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, ki se ozira na prave ljudi in je izkušen in discipliniran v njihovi Dhammi, nima snovi za sebstvo ali kot da ima sebstvo snov ali kot da je snov v sebstvu ali kot da je sebstvo v snovi. Ta njegova snov se spremeni in postane drugačna. Ko se spremeni in postane drugačna, se njegova zavest ne prekroji v skladu s spremembo snovi. Vznemirjena stanja uma, rojena iz prekrojitve glede na spremembo snovi, ne nastanejo in ne razdejavajo njegovega uma. Ker je njegov um pozoren, ni boječ, ogrožen in zaskrbljen in ker nima predpostavke, ne postane vznemirjen.

On nima občutka za sebstvo ... On nima zaznave za sebstvo ... On nima tvorbo za sebstvo ... On nima zavesti za sebstvo ali sebstva kot da ima zavest ali zavest kot da je v sebstvu ali kot da je sebstvo v zavesti. Ta njegova zavest se spremeni in postane

drugačna. Ko se spremeni in postane drugačna, se njegova zavest ne prekroji v skladu s spremembo zavesti. Vznemirjena stanja uma, rojena iz prekrojitve glede na spremembo zavesti ne nastanejo in ne razdejavajo njegovega uma. Ker je njegov um pozoren, ni boječ, ogrožen in zaskrbljen in ker nima predpostavke, ne postane vznemirjen. Tako je, ko ni vznemirjenosti, ker ni predpostavke.

22. Prijatelji, ko se je Blaženi dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče, po tem ko je podal na kratko povzetek, ne da bi razložil natančen pomen, ki je: 'Menihi, menih bi moral preiskati stvari na tak način, da medtem ko jih preiskuje, njegova zavest ni vznemirjena in razpršena zunanje niti ni obtičala notranje, in brez predpostavke on ne postane vznemirjen. Če njegova zavest ni vznemirjena in raztresena zunanje niti ni obtičala notranje, in če brez predpostavke ne postane vznemirjen, potem za njega ni nastajanja neprijetnosti – rojstva, staranja in smrti v prihodnosti,' jaz razumem, da je takšen natančen pomen tega povzetka. Sedaj, prijatelji, če želite, pojdite do Blaženega in ga vprašajte glede pomena. Kot vam Blaženi razloži, tako si to zapomnite."

23. Potem so se menihi, navdušeni in veseli besed častitega Mahā Kaccāne, dvignili iz svojih sedežev in odšli do Blaženega. Ko so se mu poklonili, so sedli na stran in povedali Blaženemu vse, kar se je zgodilo po tem, ko je odšel in dodali: "Potem, častiti gospod, smo odšli do častitega Mahā Kaccāne in ga vprašali glede pomena. Častiti Mahā Kaccāna nam je razložil pomen s temi izrazi, trditvami in frazami."

24. "Mahā Kaccāna je pameten, menihi, Mahā Kaccāna je zelo moder. Če bi me vprašali o pomenu tega, bi vam ga razložil na isti način, kot vam ga je razložil Mahā Kaccāna. Takšen je njegov pomen in tako bi si ga morali zapomniti."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 139) Araṇavibhanga Sutta - Razlaga ne-konflikta

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Savatthiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je Blaženi nagovoril menihe: "Menihi." – "Častiti gospod," so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. "Menihi, učil vas bom razlago o ne-konfliktu. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal." – "Da, častiti gospod," so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

(VODILA ČLOVEKA)

3. "Človek si naj ne prizadeva za čutni užitek, ki je primitiven, vulgaren, grob, nizkoten in nekoristen; in človek si naj ne prizadeva za samotrpinčenje, kar je boleče, nizkotno in nekoristno. Srednja pot, ki jo je odkril Tathāgata, se izogne obema ekstremoma; daje vizijo, daje vednost, vodi do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne. Naj ve, kaj naj se povzdiguje in kaj naj se omalovažuje, in ko ve oboje, naj tega niti povzdiguje niti omalovažuje, ampak se naj uči edino Dhamme. Naj ve, kako definirati prijetnost, in ko to ve, naj si prizadeva za notranjo prijetnost. Naj ne govori zahrbtno in naj v obraz ne govori ostro. Naj govori umirjeno, ne naglo. Naj ne vztraja na lokalnem jeziku in naj ne potepta običajne rabe. To je povzetek razlage ne-konflikta.

4. 'Človek si naj **ne prizadeva za čutni užitek**, ki je primitiven, vulgaren, grob, nizkoten in nekoristen; in si naj **ne prizadeva za samotrpinčenje**, ki je boleče, nizkotno in nekoristno.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Zasledovanje veselja v njem, čigar prijetnost je povezana z željami po čutnosti – primitivnim, vulgarnim, grobim, nizkotnim in nekoristnim – je stanje obdano z neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico, in je napačna pot. Prostost od zasledovanja uživanja njega, v katerem je prijetnost povezana z željami po čutnosti – primitivnimi, vulgarnimi, grobimi, nizkotnimi in nekoristnimi – je stanje brez neprijetnosti, neprijetnosti, obupa in vročice, in je pravilna pot.

Predajanje samotrpinčenju – bolečemu, nizkotnemu in nekoristnemu – je stanje, obdano z neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico, in je napačna pot. Prostost od predajanja samotrpinčenju – bolečemu, nizkotnemu in nekoristnemu – je stanje brez neprijetnosti, neprijetnosti, obupa in vročice, in je pravilna pot.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Človek si naj ne prizadeva za čutni užitek, ki je primitiven, vulgaren, grob, nizkoten in nekoristen; in si naj ne prizadeva za samotrpinčenje, ki je boleče, nizkotno in nekoristno.'

5. '**Srednja pot**, ki jo je odkril Tathāgata, se izogne obema tema ekstremom; daje vizijo, daje vednost, vodi do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? To je Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost. Tako je bilo glede na to rečeno: 'Srednja pot, ki jo je odkril Tathāgata, se izogne obema tema ekstremoma ... do Nibbāne.'

6. '**Človek naj ve, kaj naj povzdiguje** in kaj naj omalovažuje, in ko ve oboje, naj niti povzdiguje niti omalovažuje, ampak se naj uči edino Dhamme.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

7. **Kako, menihi, pride do povzdigovanja in omalovaževanje in propada učenja edino Dhamme?** Ko rečeš: 'Vsi ti, ki so se lotili zasledovati užitek tega, katerega prijetnost je povezana z željami po čutnosti – primitivnim ... in nekoristnim – so obdani z

neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico, in so vstopili na napačno pot,' tako nekoga omalovažuješ. Ko rečeš: 'Vsi ti, ki se ne lotijo zasledovati užitek tega, katerega prijetnost je povezana s čutnimi užitki – primitivnim ... in nekoristnim – so brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in so vstopili na pravilno pot,' tako nekoga povzdiguješ.

Ko rečeš: 'Vsi ti, ki so se lotili zasledovati samotrpničenje – boleče, nizkotno in nekoristno – so obdani z neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico, in so vstopili na napačno pot,' tako nekoga omalovažuješ. Ko rečeš: 'Vsi ti, ki se ne predajajo v samotrpničenje – boleče, nizkotno in nekoristno – so brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in so stopili na pravilno pot,' tako nekoga povzdiguješ.

Ko rečeš: 'Vsi ti, ki niso opustili ovire eksistence, so obdani z neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico, in so vstopili na napačno pot,' tako nekoga omalovažuješ. Ko rečeš: 'Vsi ti, ki so opustili oviro eksistence, so brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in so vstopili na pravilno pot,' tako nekoga povzdiguješ. Tako pride do povzdigovanja in omalovaževanja in propada učenja edino Dhamme.

8. In kako, menihi, ne pride niti do povzdigovanja niti omalovaževanja, ampak do učenja edino Dhamme? Ko ne rečeš: 'Vsi ti, ki so se lotili predajanju v užitek tega, katerega prijetnost je povezana z željami po čutnosti ... so vstopili na napačno pot,' ampak namesto tega rečeš: 'Predajanje užitku je stanje, ki ga obdaja neprijetnost, nevšečnost, obup in vročica, in je napačna pot,' potem učiš edino Dhammo.[1] Ko ne rečeš: 'Vsi ti, ki se ne predajajo užitku tega, čigar prijetnost je povezana s čutnimi užitki ... so vstopili na pravilno pot,' ampak namesto tega rečeš: 'Prostost je stanje brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in je pravilna pot,' potem učiš edino Dhammo.

Ko ne rečeš: 'Vsi ti, ki do se lotili zasledovanja samotrpničenja ... so vstopili na napačno pot,' ampak namesto tega rečeš: 'Predajanje užitku je stanje, ki ga obdaja, neprijetnost, nevšečnost, obup in vročica, in je napačna pot,' učiš edino Dhammo. Ko ne rečeš: 'Vsi ti, ki se ne predajajo samotrpničenju ... so vstopili na pravilno pot,' ampak namesto tega rečeš: 'Prostost je stanje brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in je pravilna pot,' potem ne učiš edino Dhamme.

Ko ne rečeš: 'Vsi ti, ki niso opustili ovire eksistence ... so vstopili na napačno pot,' ampak namesto tega rečeš: 'Tako dolgo, dokler ovira eksistence ni opuščena, je tudi eksistenca neopuščena,' potem učiš edino Dhammo.

Ko ne rečeš: 'Vsi ti, ki so opustili oviro eksistence ... so vstopili na pravilno pot,' ampak namesto tega rečeš: 'Ko je ovira eksistence opuščena, je eksistenca tudi opuščena,' potem učiš edino Dhammo.

Tako je bilo glede na to rečeno: 'Človek naj ve, kaj naj povzdiguje in kaj naj omalovažuje in ko ve oboje, naj niti povzdiguje niti omalovažuje, ampak naj uči edino Dhammo.'

9. **‘Človek naj ve, kako določiti prijetnost, in ko to ve, si naj prizadeva za prijetnost v samem sebi.’** Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Menihi, obstaja pet vezi čutnega užitka. Katerih pet? Oblike spoznane z očmi ... zvoki spoznani z ušesi ... vonji spoznani z nosom ... okusi spoznani z jezikom ... tipnosti spoznane s telesom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željami po čutnosti in izzivajo poželenje. To je pet vezi čutnosti. Sedaj, prijetnost in veselje, ki nastaneta v odvisnosti od teh petih vezi čutnosti, se imenuje čutni užitek – umazana prijetnost, groba prijetnost, nizkotna prijetnost. O tej vrsti prijetnosti pravim, da naj se zanjo ne prizadeva, da naj se je ne razvije, da naj se je ne goji in da naj se je boji.

Menihi, popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni ... drugi džhāni ... tretji džhāni ... četrti džhāni. To se imenuje blaženost odpovedi, blaženost samote, blaženost miru, blaženost prebujenja. O tej vrsti prijetnosti pravim, da naj se zanjo prizadeva, se jo razvije, se jo goji in se je ne boji.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: ‘Človek naj ve, kako določiti prijetnost, in ko to ve, naj si ne prizadeva za prijetnost v samem sebi.’

10. **‘Človek naj ne govori zahrbtno in naj v obraz ne govori ostro.’** Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Menihi, ko veš, da je zahrbtni govor neresnica, netočen in nekoristen, ga za nobeno ceno ne smeš izgovoriti. Ko veš, da je zahrbtni govor resnica, pravilen in nekoristen, moraš vaditi, da ga ne izgovoriš. Toda ko veš, da je zahrbtni govor resnica, točen in koristen, ga lahko izgovoriš, ko poznaš čas za to.

Menihi, ko veš, da je javen oster govor neresničen, netočen in nekoristen, ga za nobeno ceno ne smeš izgovoriti. Ko poznaš, da je javen oster govor resničen, pravilen in nekoristen, ga za nobeno ceno ne smeš izgovoriti. Toda, ko veš, da je javen oster govor resnica, točen in koristen, ga lahko izgovoriš, ko poznaš čas za to.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: ‘Človek naj ne govori zahrbtno in naj v obraz ne govori ostro.’

11. **‘Človek naj govori umirjeno, ne hitro.’** Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Menihi, ko govoriš hitro, se ti telo utruji in um postane vznemirjen, glas se napne in grlo postane hripavo in govor tega, ki govori hitro je nejasen in težko razumljiv.

Menihi, ko govoriš umirjeno, se ti telo ne utruji niti tvoj um ne postane vznemirjen, glas ni napet niti grlo ne postane hripavo in govor tega, ki govori umirjeno je jasen in lahko razumljiv.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Človek naj govori počasno, ne hitro.'

12. 'Človek naj ne vztraja na lokalnem jeziku in človek naj ne potepta običajne rabe.'

Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

Kako, menihi, pride do vztrajanja na lokalnem jeziku in poteptanja običajne rabe?

Menihi, v različnih krajih imenujejo isto stvar 'krožnik' [*pāti*], 'skleda' [*patta*], 'posoda' [*vittha*], 'skledica' [*serāva*], 'ponev' [*dhāropa*], 'lonec' [*poṇa*], ali 'skodela' [*pisīla*].

Kakorkoli jo imenujejo v takšnem in takšnem kraju, človek govori skladno, se trdno drži [tega izraza] in vztraja: 'Samo to je pravilno; karkoli drugega je napačno.' Tako je prišlo do vztrajanja na lokalnem jeziku in poteptanja običajne rabe.[2]

In kako, menihi, pride do nevztrajanja na lokalnem jeziku in nepoteptanja običajne rabe?

Tako, menihi, v različnih krajih imenujejo isto stvar 'krožnik' ... ali 'skodela.' Kakorkoli ga imenujejo v takšnem in takšnem kraju, brez držanja [za ta izraz] človek govori skladno, misleč: 'Ti častiti, izgleda, govorijo z ozirom na to.' Tako obstaja nevztrajanje na lokalnem jeziku in nepoteptanje običajne rabe.

Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Človek naj ne vztraja na lokalnem jeziku, in človek naj ne potepta običajne rabe.'

(STANJA Z IN BREZ KONFLIKTA)

13. Menihi, prizadevanje za užitkom tega, katerega prijetnost je povezana z željami po čutnosti – primitivnim ... in nekoristnim – je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico in je napačna pot. Torej to je stanje s konfliktom.

Menihi, prostost zasledovanja užitka tega, katerega prijetnost je povezana z željami po čutnosti – primitivnim ... in nekoristnim – je stanje brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in je pravilna pot. Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, zasledovanje samotrpničenja – boleče, nizkotno in nekoristno – je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico, in je napačna pot. Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, prostost od zasledovanja samotrpničenja – bolečega, nizkotnega, in nekoristnega – je stanje brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in je pravilna pot. Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, Srednja pot, ki jo je odkril Tathāgata se izogiba obeh teh ekstremov; daje vizijo, daje vednost, vodi do miru, do direktne vednosti, do prebujenja, do Nibbāne. To je stanje brez neprijetnosti ... in je pravilna pot. Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, povzdigovanje in omalovaževanje in propad učenja samo Dhamme je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo je napačna pot. Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, ne-povzdigovanje in ne-omalovaževanje in učenje samo Dhamme je stanje brez neprijetnosti ... in je pravilna pot. Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, čutni užitek – umazana prijetnost, groba prijetnost, nizkotna prijetnost je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo ... in je napačna pot. Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, blaženost odpovedi, blaženost samote, blaženost miru, blaženost prebujenja je stanje brez neprijetnosti... in je pravilna pot. Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, zahrbtni govor, ki je neresnica, nepravilen in nekoristen je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo ... Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, zahrbtni govor, ki je resnica, pravilen in nekoristen je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo ... Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, zahrbtni govor, ki je resnica, pravilen in koristen je stanje brez neprijetnosti ... Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, javen oster govor, ki je neresnica, nepravilen in nekoristen je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo ... Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, javen oster govor, ki je resnica, pravilen in nekoristen je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo ... Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, javen oster govor, ki je resnica, pravilen in koristen je stanje brez neprijetnosti ... Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, govor tega, ki govori hitro je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo, nevšečnostjo, obupom in vročico, in je napačna pot. Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, govor tega, ki govori umirjeno je stanje brez neprijetnosti ... Torej, to je stanje brez konflikta.

Menihi, vztrajanje na lokalnem jeziku in poteptanje običajne rabe je stanje, ki je obdano z neprijetnostjo ... Torej, to je stanje s konfliktom.

Menihi, nevztrajanje na lokalnem jeziku in nepoteptanje normalne rabe je stanje brez neprijetnosti, nevšečnosti, obupa in vročice, in je pravilna pot. Torej, to je stanje brez konflikta.

14. Torej, menihi, sebe morate vaditi tako: 'Poznali bomo stanje s konfliktom in bomo poznali stanje brez konflikta, in ko bomo to poznali, bomo stopili na pot brez konflikta.' Menihi, Subhūti je pripadnik naroda, ki je stopil na pot brez konflikta." [2]

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Povzdigovanje in omalovaževanje pride, ko tvoriš svoje stališče z ozirom na osebo, ko nekatere hvališ in druge grajaš. Človek poučuje “samo Dhammo”, ko tvori svoje stališče z ozirom na stanja (*dhamma*) – ne da bi se eksplicitno skliceval na osebo.

[2] Častiti Subhūti je bil mlajši brat Anāthapiṇḍike in je postal menih na dan, ko je Džetov gozdiček bil darovan Sanghi. Buddha ga je označil kot najodličnejšega učenca v dveh kategorijah – da je ta, ki živi brez konflikta in ta, ki je vreden darov.

(MN 140) Dhātuvibhanga Sutta - Razlaga elementov

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi potoval po deželi Magadha in sčasoma prispel v Rādžagah. Tam je odšel do lončarja Bhaggava in mu rekel:

2. “Če ni nadležno zate, Bhaggava, bom ostal eno noč v tvoji delavnici.”

“To ni nadležno zame, častiti gospod, toda tam je že en brezdomec. Če se on strinja, potem ostani kolikor dolgo hočeš, častiti gospod.”

3. Tam je bil pripadnik naroda z imenom Pukkusāti, ki je šel naprej od doma v brezdomstvo zaradi prepričanja v Blaženega in se je takrat zadrževal v lončarjevi delavnici. Blaženi je takrat odšel do častitega Pukkusātija in mu rekel: “Če ni nadležno zate, menih, bom ostal eno noč v delavnici.”

“Lončarjeva delavnica je dovolj velika, prijatelj. Naj častiti ostane toliko časa, kolikor hoče.”

4. Blaženi je vstopil v lončarjevo delavnico, razprostrl otep slame na eno stran in sedel nanj, prekrižal svoje noge, vzravnal svoje telo in se posvetil pozornosti. Blaženi je preživel večino noči v sedenju [v meditaciji] in tudi častiti Pukkusāti je prav tako preživel večino noči sede [v meditaciji]. Blaženi je pomislil: “Ta pripadnik naroda se obnaša na način, ki zbuja zaupanje. Kaj, če ga izprašam.” Tako je vprašal častitega Pukkusātija:

5. “Pod kom si šel naprej, menih? Kdo je tvoj učitelj? Čigavo Dhammo izpoveduješ?”

“Prijatelj, obstaja asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya. Sedaj, dobro poročilo o tem Blaženem Gotami se je razširilo zaradi tega dejstva: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen.’ Jaz sem vstopil v meniško življenje pod tem Blaženim; ta Blaženi je moj učitelj; jaz izpovedujem Dhammo tega Blaženega.”

“Toda, menih, kje ta Blaženi, popoln in popolno prebujen, sedaj živi?”

“Obstaja, prijatelj, mesto v severni deželi, z imenom Sāvatti. Blaženi, popoln in popolno prebujen, sedaj živi tam.”

“Toda, menih, ali si kdaj prej videl tega Blaženega? Ali bi ga prepoznal, če bi ga videl?”

“Ne, prijatelj, jaz prej nikoli nisem videl tega Blaženega, niti bi ga prepoznal, če bi ga videl.”

6. Potem je Blaženi pomislil: “Ta pripadnik naroda je šel naprej od doma v brezdomstvo pod mano. Kaj če ga učim Dhammo.” Tako je Blaženi nagovoril častitega Pukkusātija: “Menih, učil te bom Dhammo. Poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.” – “Da, prijatelj,” je odvrnil častiti Pukkusāti. Blaženi je rekel:

7. “Menih, posameznik sestoji iz šestih elementov, šestih področij kontakta in osemnajstih vrst mentalnega raziskovanja in ima štiri temelje. Plime predstav[1] ne prevzamejo tega, ki stoji na teh [temeljih], in ko ga plime predstav nič več ne prevzamejo, se lahko resnično imenuje »spokojni modrijan«. Človek naj ne omalovažuje modrosti, naj ohranja resnico, goji odrekanje in naj vadi za mir. To je povzetek razlage šestih elementov.

8. ‘Menih, **posameznik sestoji iz šestih elementov.**’ Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Tukaj je element zemlje, element vode, element ognja, element zraka, element prostora in element zavesti. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: ‘Menih, ta posameznik sestoji iz šestih elementov.’

9. ‘Menih, **posameznik sestoji iz šestih področij kontakta.**’ Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja področje očesnega kontakta, področje ušesnega kontakta, področje nosnega kontakta, področje jezičnega kontakta, področje telesnega kontakta in področje umskega kontakta. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: ‘Menih, ta posameznik sestoji iz šest področij kontakta.’

10. ‘Menih, **posameznik sestoji iz osemnajstih vrst umskega raziskovanja.**’[2] Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Ko gledaš obliko z očmi, raziskuješ obliko, ki ustvari veselje, raziskuješ obliko, ki ustvari bridkost, raziskuješ obliko, ki ustvari mirnodušnost. Ko slišiš zvok z ušesi ... Ko vohaš vonj z nosom ... Ko okušaš okus z jezikom ... Ko se dotikaš tipnega s telesom ... Ko prepoznaviš pojav z umom, raziskuješ pojav, ki ustvari veselje, raziskuješ pojav, ki ustvari bridkost, raziskuješ pojav, ki ustvari

mirnodušnost. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Menih, ta posameznik sestoji iz osemnajstih vrst mentalnega raziskovanja.'

11. 'Menih, **posameznik ima štiri temelje.**' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja temelj modrosti, temelj resnice, temelj odreke in temelj miru. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Menih, ta posameznik ima štiri temelje.'

12. 'Človek naj ne zanemarja modrosti, naj ohranja resnico, goji odrekanje in naj vadi za mir.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

13. 'Kako, menih, človek ne zanemarja modrosti?[3] Obstaja šest elementov: element zemlje, element vode, element ognja, element zraka, element prostora in element zavesti.

14. Kaj, menih, je **element zemlje**? Element zemlje je lahko bodisi notranji ali zunanji. Kaj je notranji element zemlje? Karkoli notranjega, ki pripada sebi, je trdo, strjeno in je temu podobno, to je, lasje na glavi, dlake na telesu, nohti, zobje, koža, meso, kite, kosti, kostni mozek, ledvice, srce, jetra, prepona, vranica, pljuča, debelo črevo, tanko črevo, vsebina želodca, iztrebki, ali karkoli drugega notranjega, pripadajočega nekemu, je trdo, strjeno in je temu podobno: to se imenuje notranji element zemlje. Sedaj oba, notranji element zemlje in zunanji element zemlje sta enostavno element zemlje. In to je treba videti s primernim razumevanjem kot dejansko je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.' Ko to vidiš kot dejansko je, s primernim razumevanjem, postaneš razočaran z elementom zemlje in napraviš um brezstrasten do elementa zemlje.

15. Kaj, menih, je **element vode**? Element vode je lahko bodisi notranji ali zunanji. Kaj je notranji element vode? Karkoli notranjega, ki pripada sebi, je voda, vodeno in je temu podobno, to je, žolč, sluz, gnoj, kri, znoj, mast, solze, loj, slina, smrkelj, sklepna maz, urin, ali karkoli drugega notranjega, pripadajočega nekemu, je voda, vodeno in je temu podobno: to se imenuje notranji element vode. Sedaj oba, notranji element vode in zunanji element vode sta enostavno element vode. In to je treba videti s primernim razumevanjem kot dejansko je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.' Ko to vidiš kot dejansko je, s primernim razumevanjem, postaneš razočaran z elementom vode in napraviš um brezstrasten do elementa vode.

16. Kaj, menih, je **element ognja**? Element ognja je lahko bodisi notranji ali zunanji. Kaj je notranji element ognja? Karkoli notranjega, kar pripada nekemu, je ogenj, ognjeno in je temu podobno, to je, s čemer se pogreješ, se stara in se porablja, in tisto s čemer to, kar je pojedeno, popito, porabljeno in okušano, postane popolnoma prebavljeno, ali karkoli drugega notranjega, kar nekemu pripada, je ogenj, ognjeno in je temu podobno: to se imenuje notranji element ognja. Sedaj oba, notranji element ognja in zunanji element ognja sta enostavno element ognja. In to je treba videti s primernim razumevanjem kot dejansko je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.' Ko to vidiš kot dejansko je, s primernim razumevanjem, postaneš razočaran z elementom ognja in napraviš um brezstrasten do elementa ognja.

17. Kaj, menih, je **element zraka**? Element zraka je lahko bodisi notranji ali zunanji. Kaj je notranji element zraka? Karkoli notranjega, kar pripada nekemu, je zrak, zračno in je temu podobno, to je, vetrovi, ki gredo navzgor, vetrovi, ki gredo navzdol, vetrovi v trebuhu, vetrovi v črevesju, vetrovi, ki tečejo skozi ude, vdih in izdih ali karkoli drugega notranjega, ki nekemu pripada, je zrak, zračno in je temu podobno: to se imenuje notranji element zraka. Sedaj oba, notranji element zraka in zunanji element zraka sta enostavno element zraka. In to je treba videti s primernim razumevanjem kot dejansko je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje stvarstvo.' Ko to vidiš kot dejansko je, s primernim razumevanjem, postaneš razočaran z elementom zraka in napraviš um brezstrasten do elementa zraka.

18. Kaj, menih, je **element prostora**? Element prostora je lahko bodisi notranji ali zunanji. Kaj je notranji element prostora? Karkoli notranjega, kar pripada nekemu, je prostor, prostornost in je temu podobno, to je, luknje v ušesih, nosnici, ustna votlina, in ta [odprtina] skozi katero si pojedel, popil, zaužil in okusil, to pogoltnil in kjer se to zbere in se izloča od spodaj, ali karkoli drugega notranje, kar pripada nekemu, je prostor, prostornost in temu podobno: to se imenuje notranji element prostora. Sedaj oba, notranji element prostora in zunanji element prostora sta enostavno element prostora. In to je treba videti s primernim razumevanjem kot dejansko je: 'To ni moje, to nisem jaz, to ni moje stvarstvo.' Ko to vidiš kot dejansko je, s primernim razumevanjem, postaneš razočaran z elementom prostora in napraviš um brezstrasten do elementa prostora.

19. Potem ostane samo **zavest**, očiščena in jasna. Kaj spoznaš s to zavestjo? Spoznaš: '[To je] prijetno'; spoznaš: '[To je] neprijetno'; spoznaš: '[To je] niti neprijetno niti prijetno.' V odvisnosti od kontakta, ki se čuti kot prijetnost, nastane prijeten občutek. Ko čutiš prijeten občutek, razumeš: 'Jaz čutim prijeten občutek.' Razumeš: 'S prenehanjem tega kontakta, ki se čuti kot prijetnost, njegov odgovarjajoči občutek – prijeten občutek, ki je nastal v odvisnosti od tega kontakta, ki se čuti kot prijetnost – preneha in se umakne.' V odvisnosti od kontakta, ki se čuti kot neprijeten, nastane neprijeten občutek. Ko čutiš neprijeten občutek, razumeš: 'Jaz čutim neprijeten občutek.' Razumeš: 'S prenehanjem tega istega kontakta, ki se čuti kot neprijeten, njegov odgovarjajoči občutek – neprijeten občutek, ki je nastal v odvisnosti od tega kontakta, ki se čuti kot neprijeten – preneha in se umakne.' V odvisnosti od kontakta, ki se čuti kot niti neprijeten niti prijeten nastane niti neprijeten niti prijeten občutek. Ko čutiš niti neprijeten niti prijeten občutek, razumeš: 'Jaz čutim niti neprijeten niti prijeten občutek.' Razumeš: 'S prenehanjem tega kontakta, ki se čuti kot niti neprijeten niti prijeten, njegov odgovarjajoči občutek – niti neprijeten niti prijeten občutek, ki je nastal v odvisnosti od kontakta, ki se čuti kot niti neprijeten niti prijeten – preneha in se umakne.' Menih, kot iz kontakta in trenja dveh palic za prižiganje ognja nastane toplota in nastane ogenj, in z ločitvijo in osamitvijo teh dveh palic za prižiganje ognja, ustrezna toplota preneha in se umakne; tako tudi, v odvisnosti od kontakta, ki se čuti kot prijeten ... ki se čuti kot neprijeten ... ki se čuti kot niti neprijeten niti prijeten, nastane niti

neprijeten niti prijeten občutek ... Razumeš: 'S prenehanjem tega kontakta, ki se je čutil kot niti neprijeten niti prijeten, njegovi odgovarjajoči občutek ... preneha in se umakne.'

20. Potem ostane samo **mirnodušnost**, prečiščena in jasna, voljna, rahla in sijoča. Predpostavimo, menih, da sta več zlatar ali njegov vajenec pripravil peč, segrel talilni lonček, vzel nekaj zlata s kleščami in ga dal v talilni lonček. Od časa do časa bi pihal nanj, od časa do časa bi ga škropil z vodo in od časa do časa bi samo pogledal nanj. To zlato bo postalo prečiščeno, dobro prečiščeno, popolnoma prečiščeno, brezhibno, brez nečistosti, voljno, prilagodljivo in sijoče. Katerokoli vrsto zlatarskega izdelka bi želel narediti iz njega, bodisi zlato verižico ali uhane ali ogrlico ali zlat okrask, bo ustreglo temu namenu. Tako tudi, menih, potem ostane tam samo mirnodušnost, prečiščena in jasna, voljna, prilagodljiva in sijoča.

21. On razume: 'Če bi usmeril to mirnodušnost, tako prečiščeno in jasno k področju neskončnega prostora in razvil svoj um v skladu s tem, bi ta moja mirnodušnost, podprta s tem področjem, vezana na njega, ostala za zelo dolgo časa. Če bi usmeril to mirnodušnost, tako prečiščeno in jasno k področju neskončne zavesti ... do področja ničnosti ... do področja niti zaznave niti nezaznave in razvil svoj um v skladu s tem, bi ta moja mirnodušnost, podprta s tem področjem, vezana na njega, ostala za zelo dolgo časa.'

22. On razume: 'Če bi usmeril to mirnodušnost, tako prečiščeno in jasno k področju neskončnega prostora in razvil svoj um v skladu s tem, bi to bilo pogojeno. Če bi usmeril to mirnodušnost, tako prečiščeno in jasno h področju neskončne zavesti ... h področju ničnosti ... h področju niti zaznave niti nezaznave in razvil svoj um v skladu s tem, bi to bilo pogojeno.' On ne tvori kakršnegakoli pogoja ali ustvari kakršnekoli volje proti tako eksistenci kot neeksistenci. Ker ne tvori kakršnegakoli pogoja ali tvori kakršnekoli volje proti tako eksistenci kot neeksistenci, se ne oprime na ničesar v tem svetu. Ko se ne oprime, ni vznemirjen. Ko ni vznemirjen, osebno doseže Nibbāno. On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence'.

23. Če čuti prijeten občutek, razume: 'On je nestalen; ni oprijemanja na njega; ni veselja v njem.' Če čuti neprijeten občutek, razume: 'On je nestalen; ni oprijemanja na njega; ni veselja v njem' Če čuti niti neprijeten niti prijeten občutek, razume: 'On je nestalen; ni oprijemanja na njega; ni veselja v njem.'

24. Če čuti prijeten občutek, ga čuti ločenega od sebe; če čuti neprijeten občutek, ga čuti ločenega od sebe; če čuti niti neprijeten niti prijeten občutek, ga čuti ločenega od sebe. Ko čuti občutek končanja s telesom, razume: 'Jaz čutim občutek končanja s telesom.' Ko čuti občutek končanja z življenjem, razume: 'Jaz čutim občutek končanja z življenjem.' On razume: 'Ob razpadu telesa, s končanjem življenja, bo vse kar se je čutilo in v čemer ne uživa, postalo hladno prav tukaj.' Menih, prav tako kot gori oljna svetilka v odvisnosti od olja in stenja in ko sta olje in stenj porabljeni, če na dobi več

goriva, ugasne zaradi pomanjkanja goriva; tako tudi, ko čuti občutek končanja s telesom ... občutek končanja z življenjem, razume: 'Jaz čutim občutek končanja z življenjem.' Razume: 'Ob razpadu telesa, s končanjem življenja, bo vse kar se čuti in v čemer ne uživa, postalo hladno.'

25. Torej, ko ima menih [to modrost], ima najboljši temelj modrosti. Zaradi tega, menih, je najvišja plemenita modrost, znanje o uničenju vseh neprijetnosti.

26. Njegova osvoboditev, utemeljena na resnici, je neomajna. Ker lažno je, menih, tisto, kar ima lažno naravo, in resnično je tisto, kar ima nezmotno naravo – to je Nibbāna. Zato menih, ki ima [to modrost], ima najboljši temelj resnice. Zaradi tega, menih, ima najvišja plemenita resnica, Nibbāna, nezmotno naravo.

27. Prej, ko je bil nevednež, je pridobil in razvil predpostavke; sedaj jih je opustil, odrezal pri koreninah, jih napravil kakor palmin štor, odpravil, da niso več predmet nastanka v prihodnosti. Torej, ko ima menih [to odreko] ima najboljši temelj odreke. Zaradi tega, menih, je najvišja plemenita odreka, odreka vsem predpostavkam.

28. Prej, ko je bil nevednež, je izkušal pohlepnost, željo in poželenje; sedaj je to opustil, odrezal pri koreninah, to napravil kakor palmin štor, odpravil, da ni več predmet nastanka v prihodnosti. Prej, ko je bil nevednež, je izkušal jezo, zlobo in sovraštvo; sedaj je to opustil, odrezal pri koreninah, to napravil kakor palmin štor, odpravil, da ni več predmet nastanka v prihodnosti. Prej, ko je bil nevednež, je izkušal nevednost in zmoto; sedaj je to opustil, odrezal pri koreninah, to napravil kakor palmin štor, odpravil, da ni več predmet nastanka v prihodnosti. Zato menih, ki ima [ta mir], ima najboljši temelj miru. Zaradi tega, menih, je najvišji plemeniti mir umiritev poželenja, sovraštva in zmote.

29. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Človek naj ne omalovažuje modrosti, naj ohranja resnico, naj goji odreko in naj vadi za mir.'

30. 'Plime predstav ne pometejo tega, ki stoji na teh [temeljih], in ko plime predstav nič več ne pometajo preko njega, se imenuje 'spokojni modrijan'. Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno?

31. Menih, 'Jaz sem' je predstava; 'Jaz sem tak' je predstava; 'Jaz bom' je predstava; 'Jaz ne bom' je predstava; 'Jaz bom imel obliko' je predstava; 'Jaz bom brez oblike je predstava; 'Jaz bom dojemljiv' je predstava; 'Jaz ne bom dojemljiv' je predstava; 'Jaz bom niti dojemljiv niti nedojemljiv' je predstava. Predstava je bolezen, predstava je tumor, predstava je kopje. S premaganjem vseh predstav, menih, se imenuješ 'spokojni modrijan'. In modrijan, ki je spokojen, ni rojen, se ne stara, ne umre; on ni pretresen in ni vznemirjen. Ker v njem ni ničesar prisotnega, s čemer bi lahko bil rojen. Ko ni rojen, kako se lahko stara? Ko se ne stara, kako lahko umre? Ko ne umre, kako je lahko pretresen? Ko ni pretresen, zakaj bi bil vznemirjen?

32. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Plime predstav ne preplavijo njega, ki stoji pred temi [temelji], in ko ga plime predstav nič več ne preplavljajo, se imenuje 'spokojni modrijan.' Menih, upoštevaj to kratko razlago šestih elementov.'

33. Nato je častiti Pukkusāti pomislil: "Resnično, učitelj je prišel k meni! Vzvišeni je prišel k meni! Popolno Prebujeni je prišel k meni!" Potem se je dvignil iz svojega sedeža, si uredil svoje zgornje oblačilo preko enega ramena in ko se je poklonil s svojo glavo ob nogah Blaženega, je rekel: "Častiti gospod, prestopok me je premagal, da sem si kakor bedak, zmeden in nepremišljen, dovolil nagovoriti Blaženega kot 'prijatelj.' Častiti gospod, naj mi Blaženi oprostijo moj prestopok, ki se vidi kot tak zaradi obvladovanja sebe v prihodnosti."

"Gotovo, menih, prestopok te je premagal, da si si kakor bedak, zmeden in nepremišljen, dovolil nagovoriti me kot 'prijatelj.' Ampak, ker vidiš svoj prestopok in se izboljšaš v skladu z Dhammo, ti oproščam. Ker je rast v disciplini Plemenitega, ko vidiš svoj prestopok kot tak, se poboljšaš v skladu z Dhammo in se v bodoče podvržeš odreki."

34. "Častiti gospod, sprejel bom popolno sprejetost pod Blaženim."

"Toda, ali so tvoja skleda in oblačila pripravljena, menih?"

"Častiti gospod, moja skleda in oblačila niso pripravljena."

"Menih, Tathāgate ne dajo popolne sprejetosti tistemu, katerega skleda in oblačila niso pripravljena."

35. Častiti Pukkusāti se je navdušen in vesel besed Blaženega dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, ga je obhodil s svoje desne in odšel z namenom, da bi poiskal skledo in obleko. Ko je častiti Pukkusāti iskal skledo in obleko, ga je ubila zablodela krava.

36. Številni menihi so odšli do Blaženega in ko so se mu poklonili, so sedli na stran in mu povedali: "Častiti gospod, pripadnik naroda Pukkusāti, ki mu je Blaženi dal kratko navodilo je umrl. Kaj je njegova destinacija? Kaj je njegova bodoča smer?"

"Menihi, pripadnik naroda Pukkusāti je bil moder. On je praktical v skladu z Dhammo in me ni nadlegoval glede interpretacije Dhamme. Z uničenjem petih nižjih ovir se je pripadnik naroda Pukkusāti ponovno spontano pojavil [v Čistem bivališču] in bo dosegel končno Nibbāna tam, ne da bi se še kdaj vrnil iz tistega sveta."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Predstava – lastno dožemanje resnice .

[2] Kot v MN 137.8.

[3] Analiza elementov je identična kot v MN 28.6, 11, 16, 21 in MN 62.8–12.

(MN 141) Saccavibhanga Sutta - Razlaga resnic

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Varanasiju, v Jelenjem parku pri Isipatani. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.” – “Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Pri Varanasiju, menihi, v Jelenjem parku pri Isipatani je Tathāgata, popoln in popolno prebujen, pognal v tek neprimerljivo Kolo Dhamme,^[1] ki ga ne more ustaviti noben asket ali brahmin ali božanstvo ali Māra ali Brahmā ali kdorkoli v svetu – to je, najavljanje, poučevanje, opisovanje, ustanavljanje, odkrivanje, razlaganje in razkazovanje Štirih plemenitih resnic. Katerih štiri?

3. Najavljanje, poučevanje, opisovanje, ustanavljanje, odkrivanje, razlaganje in razkazovanje plemenite resnice o neprijetnosti. Najavljanje, poučevanje, opisovanje, ustanavljanje, odkrivanje, razlaganje in razkazovanje plemenite resnice o izvoru neprijetnosti ... plemenite resnice o prenehanju neprijetnosti ... plemenite resnice o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.

4. Pri Varanasiju, menihi, v Jelenjem parku pri Isipatani je Tathāgata, popoln in popolno prebujen, pognal v tek neprimerljivo Kolo Dhamme, ki ga ne more ustaviti noben asket ali brahmin ali božanstvo ali Māra ali Brahmā ali kdorkoli v svetu – to je, najavljanje, poučevanje, opisovanje, ustanavljanje, odkrivanje, razlaganje in razkazovanje Štirih plemenitih resnic.

5. Gojite prijateljstvo s Sāriputto in Moggallāno, menihi; družite se s Sāriputto in Moggallāno, ki sta modra in pomagata svojim tovarišem v svetem življenju. Sāriputta je kakor mati; Moggallāna je kakor dovilja. Sāriputta vadi druge za dosego sadu vstopajočega v tok, Moggallāna za dosego najvišjega cilja. Sāriputta, menihi, je sposoben najaviti, poučevati, opisati, ustanoviti, odkriti, razložiti in razkazovati Štiri plemenite resnice.”

6. Tako je rekel Blaženi. Ko je to rekel, se je Vzvišeni dvignil iz svojega sedeža in odšel v svoje bivališče.

7. Kmalu potem, ko je Blaženi odšel, je častiti Sāriputta nagovoril menihe: "Prijatelji, menihi." – "Prijatelj," so odgovorili menihi častitemu Sāriputti. Častiti Sāriputta je rekel:

8. "Pri Varanasiju, prijatelji, v Jelenjem parku pri Isipatani je Tathāgata, popoln in popolno prebujen, pognal v tek neprimerljivo Kolo Dhamme ... in razkazovanje Štirih plemenitih resnic. Katerih štiri?

9. Najavljanje ... in razkazovanje plemenite resnice o neprijetnosti ... plemenite resnice o izvoru neprijetnosti ... plemenite resnice o prenehanju neprijetnosti ... plemenite resnice o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.

10. In kaj, prijatelji, je **plemenita resnica o neprijetnosti**? Rojstvo je neprijetnost; staranje je neprijetnost; smrt je neprijetnost; skrb, tožba, bolečina, gorje in obup so neprijetnost; ne dobiti tega kar hočeš je neprijetnost; na kratko, pet agregatov s predpostavko je neprijetnost.

11. In kaj, prijatelji, je **rojstvo**?^[2] Rojstvo bitij v različne vrste bitij, njihovo prihajanje v rojstvo, vsedanje [v maternico], tvorjenje, prikaz agregatov, pridobivanje področij za kontakt – to se imenuje rojstvo.

12. In kaj, prijatelji, je **staranje**? Staranje bitij v različnih vrstah bitij, njihova starost, uničenost zobovja, sivost las, nagubanost kože, pojemanje življenja, slabitev sposobnosti – to se imenuje staranje.

13. In kaj, prijatelji, je **smrt**? Umiranje bitij različnih stopenj, njihova smrt, razkroj, izginitje, umiranje, dovršitev časa, razkroj agregatov, odložitev telesa – to se imenuje smrt.

14. In kaj, prijatelji, je **žalost**? Žalost, žalovanje, užaloščenost, notranja žalost, notranja užaloščenost nekoga, ki je srečal neko nesrečo ali je prizadet z nekim bolečim stanjem – to se imenuje žalost.

15. In kaj, prijatelji, je **objokovanje**? Tožba in žalostinka, tarnanje in žalovanje, objokovanje in jadikovanje tega, ki je srečal neko nesrečo ali je prizadet z nekim bolečim stanjem – to se imenuje objokovanje.

16. In kaj, prijatelji, je **bolečina**? Telesna bolečina, telesno neudobje, boleč, neudoben občutek rojen iz telesnega kontakta – to se imenuje bolečina.

17. In kaj, prijatelji, je **bridkost**? Umska bolečina, umsko neudobje, boleč, neudoben občutek, rojen iz umskega kontakta – to se imenuje bridkost.

18. In kaj, prijatelji, je **obup**? Težava in obup, stiska in obupanost nekoga, ki je srečal neko nesrečo ali je prizadet z nekim bolečim stanjem – to se imenuje obup.

19. In kaj, prijatelji, je **'ne dobiti tega kar hočeš je neprijetnost'**? V bitja, ki so predmet rojstva, pride želja: 'O, da ne bi bili predmet rojstva! To rojstvo ne bo prišlo do nas!' Toda to se ne dobi tako, da se želi, in ne dobiti tega, kar si želiš je neprijetnost. V bitja, ki so predmet staranja ... predmet boleznih ... predmet smrti ... predmet skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa, pride želja: 'O, da ne bi bili predmet skrbi, tožbe, bolečine, gorja in obupa! Ta skrb, tožba, bolečina, gorje in obup ne bodo prišli do nas!' Toda tega se ne da dobiti tako, da se želi, in ne dobiti tega, kar si želiš je neprijetnost.

20. In kaj, prijatelji, je **pet agregatov** s predpostavko, kar na kratko je neprijetnost? To so: agregat snovi s predpostavko, agregat občutka s predpostavko, agregat zaznave s predpostavko, agregat tvorb s predpostavko in agregat zavesti s predpostavko. To je pet agregatov s predpostavko, kar je na kratko neprijetnost. To se imenuje plemenita resnica o neprijetnosti.

21. In kaj, prijatelji, je **plemenita resnica o izvoru neprijetnosti**? To je želja, ki prinese obnovitev eksistence, je pospremljena z radostjo in poželenjem in radostjo v tem in onem; to je, želja po čutnosti, želja po eksistenci in želja po neeksistenci. To se imenuje plemenita resnica o izvoru neprijetnosti.

22. In kaj, prijatelji, je **plemenita resnica o prenehanju neprijetnosti**? To je izginevanje in prenehanje brez ostanka, opustitev, odrekanje, zapustitev in zavrnitev te iste želje. To se imenuje plemenita resnica o prenehanju neprijetnosti.

23. In kaj, prijatelji, je **plemenita resnica o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti**? To je Plemenita osmeročlena pot; to je, pravilen pogled, pravilna misel, pravilen govor, pravilno dejanje, pravilen način življenja, pravilen napor, pravilna pozornost in pravilna zbranost.

24. In kaj, prijatelji, je **pravilen pogled**? Vednost o neprijetnosti, vednost o izvoru neprijetnosti, vednost o prenehanju neprijetnosti in vednost o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti – to se imenuje pravilen pogled.

25. In kaj, prijatelji, je **pravilna misel**? Misel odreke, misel ne-zlobnosti in misel ne-neusmiljenosti – to se imenuje pravilna misel.

26. In kaj, prijatelji, je **pravilen govor**? Vzdržanje od lažnivega govora, vzdržanje od zlonamernega govora, vzdržanje od osornega govora in vzdržanje od nesmiselnega čenčanja – to se imenuje pravilen govor.

27. In kaj, prijatelji, je **pravilno dejanje**? Vzdržanje od ubijanja živih bitij, vzdržanje od jemanja tega, kar ni dano in vzdržanje od slabega obnašanja v čutnosti – to se imenuje pravilno dejanje.

28. In kaj, prijatelji, je **pravilen način življenja**? Plemeniti učenec, ko je opustil napačen način življenja, zasluži za svoje življenje s pravilnim načinom življenja – to se imenuje pravilen način življenja.

29. In kaj, prijatelji, je **pravilen napor**? Menih vzbudi vnemo po ne–nastajanju nenastalih zlih slabih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. On vzbudi vnemo po opuščanju nastalih zlih slabih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. On vzbudi vnemo po nastajanju nenastalih dobrih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. On vzbudi vnemo po nadaljevanju, ne–izginevanju, jačanju, povečanju in izpolnitvi z razvojem nastalih dobrih stanj in napravi napor, vzbudi energijo, uporabi svoj um in si prizadeva. To se imenuje **pravilen napor**.

30. In kaj, prijatelji, je **pravilna pozornost**? Tako menih biva v kontempliranju telesa kot telesa, vnet, popolnoma zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem po tem svetu. Biva v kontempliranju občutkov kot občutkov, vnet, popolnoma zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem po tem svetu. Biva v kontempliranju uma kot uma, vnet, zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem po tem svetu. Biva v kontempliranju pojavov kot pojavov, vnet, zavesten in pozoren, z odloženim pohlepom in obžalovanjem po tem svetu. To se imenuje **pravilna pozornost**.

31. In kaj, prijatelji, je **pravilna zbranost**? Popolnoma odmaknjen od čutnosti, ločen od slabih stanj, menih vstopi in biva v prvi džhāni, kjer so misli in razmišljanje, in je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz samote. Z umiritvijo misli in razmišljanja vstopi in biva v drugi džhāni, kjer je zadovoljstvo in prijetnost, ki sta rojena iz zbranosti, notranja samozavest in poenotenje uma, in kjer ni misli in razmišljanja. Ko izgine zadovoljstvo, menih vstopi in biva v tretji džhāni, kjer je mirnodušen, pozoren in zavedajoč in še vedno doživlja prijetnost s telesom, o čemer plemeniti pravijo 'On prijetno biva mirnodušen in pozoren.' Z opustitvijo prijetnosti in neprijetnosti in končanjem prejšnjega veselja in žalosti, menih vstopi in biva v četrti džhāni, brez prijetnosti ali neprijetnosti, s čisto mirnodušnostjo in pozornostjo. To se imenuje **pravilna zbranost**.

To se imenuje plemenita resnica o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti.

32. Pri Varanasiju, prijatelji, v Jelenjem parku pri Isipatani je Tathāgata, popoln in popolno prebujen, pognal v tek neprimerljivo Kolo Dhamme, ki ga ne more ustaviti noben asket ali brahmin ali božanstvo ali Māra ali Brahmā ali kdorkoli v svetu – to je, najavljanje, poučevanje, opisovanje, ustanavljanje, odkrivanje, razlaganje in razkazovanje teh Štirih plemenitih resnic.”

To je bilo tisto, kar je rekel častiti Sāriputta. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed častitega Sāriputte.

Opombe

[1] To se nanaša na Buddhov prvi govor petim menihom v Jelenjem parku pri Isipatani.

[2] Definicije rojstva, staranja in smrti je prav tako najti v MN 9.22, 26. Ta celotna natančna analiza Štirih plemenitih resnic je vključena v Mahāsatipaṭṭhāna suttī, s celo bolj dovršeno razlago druge in tretje resnice. Glej DN 22.18–21 /ii.305–13.

(MN 142) Dakkhiṇāvibhanga Sutta - Razlaga darovanj

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v deželi Sakyanov pri Kapilavatthu, v Nigrodhovem parku.

2. Mahāpadžāpatī Gotami[1] je vzela nov par tkanin in odšla do Blaženega. Ko se mu je poklonila, je sedla na stran in rekla Blaženemu: “Častiti gospod, to novo garnituro tkanin sem stkala in izdelala jaz, posebej za Blaženega. Častiti gospod, naj jih Blaženi sprejme od mene iz milosti.”

Ko je bilo to rečeno, ji je Blaženi rekel: “Daj jih Sanghi, Gotami. Ko jih daš Sanghi, bo to darovanje tako meni in tudi Sanghi.”

V drugo in v tretje je rekla Blaženemu: “Častiti gospod, ... sprejme od mene iz milosti.”

V drugo in v tretje ji je Blaženi rekel: “Daj jih Sanghi, Gotami. Ko jih daš Sanghi, bo to darovanje tako meni in tudi Sanghi.”

3. Potem je častiti Ānanda rekel Blaženemu: “Častiti gospod, naj Blaženi sprejme novo garnituro tkanin od Mahāpadžāpatī Gotami. Mahāpadžāpatī Gotami je bila zelo uslužna do Blaženega, častiti gospod. Kot sestra njegove matere je bila njegova dojilja, njegova krušna mati, ta, ki mu je dala mleko. Ona je dojila Blaženega, potem ko je njegova mati umrla. Tudi Blaženi je bil zelo uslužen do Mahāpadžāpatī Gotami, častiti gospod. Zahvaljujoč Blaženemu je Mahāpadžāpatī Gotami odšla po zatočišče k Buddhi, Dhammi in Sanghi. Zahvaljujoč Blaženemu se je Mahāpadžāpatī Gotami vzdržala ubijanja živih bitij, jemanja tega, kar ni dano, slabega obnašanja v čutnosti, lažnivega govora in vina, žganja in opojnih substanc, kar je osnova nemarnosti. Zahvaljujoč Blaženemu je Mahāpadžāpatī Gotami imela popolno zaupanje v Buddho, Dhammo in Sangho in ima kreposti, ki jih ljubijo plemeniti. Zahvaljujoč Blaženemu je Mahāpadžāpatī Gotami brez dvoma glede neprijetnosti, glede izvora neprijetnosti, glede prenehanja neprijetnosti in glede poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti. Blaženi je bil zelo uslužen do Mahāpadžāpatī Gotami.”

4. "To je tako, Ānanda, to je tako! Ko je ena oseba, ki dolguje drugi, odšla po zatočišče k Buddhi, Dhammi in Sanghi pravim, da ni lahko prvemu povrniti dolg drugemu z izkazovanjem spoštovanja, z vstajanjem pred njim, s ponižnim pozdravljanjem in vljudno podporo z zagotavljanjem oblačil, miloščine, bivališča in medicinskih potrebščin.

Ko se oseba, ki dolguje drugi, vzdrži ubijanja živih bitij, jemanja tega kar ni dano, slabega obnašanja v čutnosti, lažnivega govora in vina, žganja in opojnih substanc, kar je temelj za nemarnost, jaz pravim, da ni lahko prvemu povrniti dolg drugemu z izkazovanjem spoštovanja ... in medicinskih potrebščin.

Ko oseba, ki dolguje drugi, pride do posedovanja popolnega zaupanja v Buddho, Dhammo in Sangho, in ima kreposti, ki jih ljubijo plemeniti, jaz pravim, da ni lahko prvemu povrniti dolg drugemu z izkazovanjem spoštovanja ... in medicinskih potrebščin.

Ko je oseba, ki dolguje drugi, brez dvoma o neprijetnosti, o izvoru neprijetnosti, o prenehanju neprijetnosti in o poti, ki vodi do prenehanja neprijetnosti, jaz pravim, da ni lahko prvemu povrniti dolg drugemu z izkazovanjem spoštovanja ... in medicinskih potrebščin.

5. Obstaja **štirinajst vrst osebnega darovanja**, Ānanda. Nekdo da dar Tathāgati, popolnemu in popolno prebujenemu; to je prva vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar paccekabuddhi^[2]; to je druga vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar arahantu, učencu Tathāgate; to je tretja vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar temu, ki je stopil na pot uresničenja sadu arahantstva; to je četrta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar nepovratniku; to je peta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar temu, ki je stopil na pot uresničenja sadu nepovratka; to je šesta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar enkratnemu povratniku; to je sedma vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar temu, ki je stopil na pot do uresničenja sadu enkratnega povratnika; to je osma vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar temu, ki je stopil v tok; to je deveta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar temu, ki je stopil na pot uresničenja sadu vstopa v tok; to je deseta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar nekomu zunaj [uredbe], ki je prost poželenja po čutnosti;^[3] to je enajsta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar krepostni navadni osebi; to je dvanajsta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar nemoralni navadni osebi; to je trinajsta vrsta osebnega darovanja. Nekdo da dar živali; to je štirinajsta vrsta osebnega darovanja.

6. Ānanda, z dajanjem daru živali se lahko za darovanje pričakuje, da poplača stokratno. Z dajanjem daru nemoralni navadni osebi, se lahko za darovanje pričakuje, da poplača tisočkratno. Z dajanjem daru krepostni navadni osebi, se lahko za darovanje pričakuje, da poplača sto tisočkratno. Z dajanjem daru zunaj [uredbe] temu, ki je prost poželenja po čutnosti, se lahko za darovanje pričakuje, da poplača sto tisočkrat sto tisočkratno.

Z dajanjem daru temu, ki je stopil na pot uresničenja sadu vstopa v tok, se lahko za darovanje pričakuje, da poplača neizračunljivo, neizmerno. Kaj se potem naj reče glede dajanja daru tistemu, ki je stopil v tok? Kaj se naj reče glede dajanja daru tistemu, ki je stopil na pot uresničenja sadu enkratnega povratnika ... enkratnemu povratniku ... temu, ki je stopil na pot uresničenja sadu nepovratnika ... nepovratniku ... temu, ki je stopil na pot uresničenja sadu arahantstva ... arahantu ... paccekabuddhi? Kaj se naj reče glede dajanja daru Tathāgati, popolnemu in popolno prebujenemu?

7. Obstaja **sedem vrst darovanja Sanghi**, Ānanda. Nekdo da dar Sanghi obojih [menihov in nun], ki jih vodi Buddha; to je prva vrsta darovanja Sanghi. Nekdo da dar Sanghi obojih [menihov in nun] potem, ko je Tathāgata dosegel končno Nibbāno; to je druga vrsta darovanja Sanghi.

Nekdo da dar Sanghi menihov; to je tretja vrsta darovanja Sanghi. Nekdo da dar Sanghi nun; to je četrta vrsta darovanja Sanghi. Nekdo da dar, rekoč: 'Naj skrbim za toliko menihov in nun Sanghe'; to je peta vrsta darovanja Sanghi. Nekdo da dar, rekoč: 'Naj skrbim za toliko menihov Sanghe'; to je šesta vrsta darovanja Sanghi. Nekdo da dar, rekoč: 'Naj skrbim za toliko nun Sanghe'; to je sedma vrsta darovanja Sanghi.

8. V prihodnosti, Ānanda, bodo živeli pripadniki naroda, ki so 'rumeni vratovi,' nemoralni, zlega značaja.[4] Ljudje bodo dajali darove tem nemoralnim osebam zaradi Sanghe. Celo takrat, jaz pravim, je darovanje Sanghi neizračunljivo, neizmerno.[5] In jaz pravim, da nikoli ne obrodi darovanje posamezni osebi večjega sadu od tistega, ki ga obrodi darovanje Sanghi.[6]

9. Obstajajo **štiri vrste prečiščenja z darovanjem**. Katere štiri? Obstaja darovanje, ki je prečiščeno z darovalcem, ne s prejemnikom. Obstaja darovanje, ki je prečiščeno s prejemnikom, ne z darovalcem. Obstaja darovanje, ki je prečiščeno niti z darovalcem niti s prejemnikom. Obstaja darovanje, ki je prečiščeno z obema, z darovalcem in s prejemnikom.

10. In kaj je darovanje, ki je prečiščeno z darovalcem, ne s prejemnikom? Tukaj je darovalec kreposten, dobrega značaja in je prejemnik nemoralen, zlega značaja. Tako je darovanje prečiščeno z darovalcem, ne s prejemnikom.

11. In kaj je darovanje, ki je prečiščeno s prejemnikom, ne z darovalcem? Tukaj je darovalec nemoralen, zlega značaja in je prejemnik kreposten, dobrega značaja. Tako je darovanje prečiščeno s prejemnikom, ne z darovalcem.

12. In kaj je darovanje, ki je prečiščeno niti z darovalcem niti s prejemnikom? Tukaj je darovalec nemoralen, zlega značaja, in je prejemnik nemoralen, zlega značaja. Tako darovanje ni prečiščeno niti z darovalcem niti s prejemnikom.

13. In kaj je darovanje, ki je prečiščeno z obema, z darovalcem in s prejemnikom? Tukaj je darovalec kreposten, dobrega značaja, in je prejemnik kreposten, dobrega značaja.

Tako je darovanje prečiščeno z obema, z darovalcem in prejemnikom. To so štiri vrste prečiščenja darovanj.”

14. To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Ko je Vzvišeni to rekel, je Učitelj rekel še:

“Ko krepostna oseba pokloni nemoralni osebi
s srcem polnim zaupanja dar pridobljen na pošten način,
in verjame, da je sad dejanja velik,
krepost darovalca prečisti darovanje.

Ko nemoralna oseba pokloni krepostni osebi
s srcem brez zaupanja dar pridobljen na nepošten način,
in niti ne verjame, da je sad dejanja velik,
krepost prejemnika prečisti darovanje.

Ko nemoralna oseba pokloni nemoralni osebi
s srcem brez zaupanja dar pridobljen na nepošten način,
in niti ne verjame, da je sad dejanja velik,
krepost nobenega od njiju ne prečisti darovanja.

Ko krepostna oseba pokloni krepostni osebi
s srcem polnim zaupanja dar pridobljen na pošten način,
in verjame, da je sad dejanja velik,
bo ta dar, jaz pravim, pripeljal do velikega sadu dejanja.

Ko brezstrastna oseba pokloni brezstrastni osebi
s srcem polnim zaupanja dar pridobljen na pošten način,
in verjame, da je sad dejanja velik,
je ta dar, jaz pravim, najboljši od posvetnih darov.”^[7]

Opombe

[1]. Mahāpadžāpatī Gotami je bila mlajša sestra kraljice Mahāmāye, Buddhove matere in tudi žena kralja Suddhodana. Po Mahāmāyini smrti je postala Buddhova krušna mati. Ta sutta se dogaja na začetku Buddhovega delovanja, v enem od njegovih povratkov v svoje rojstno mesto. Po smrti kralja Suddhodana je Mahāpadžāpatī prosila Buddho, da dovoli ženskam vstopiti v Sangho, in njeno sprejetje je zaznamovalo začetek Sanghe nun. Zgodbo je najti v Vin Cv Kh 10/ii.253–56 (glej Nāṇamoli, *The Life of the Buddha*, str. 104–7).

[2]. Paccekabuddha – podobno kot Sambuddha doseže Nibbano brez učitelja, vendar on ne uči Dhamme, ki jo je sam odkril. Tako nima učencev.

[3]. To je nebudistični kontemplator, ki doseže džhāne in posvetno vrsto direktne vednosti.

[4]. MA: “pripadniki naroda” so ti, ki so menihi le po imenu. Oni gredo naokoli s kosom rumene tkanine zavezane okoli vratu ali rok in podpirajo svoje žene in otroke s trgovanjem, kmetovanjem, itd.

[5]. Dar je neizračunljiv in nemerljiv v vrednosti, ker je darovan na način namena darovalca, ne “rumenim vratovom” kot posameznikom, ampak Sanghi kot kolektivni celoti. Tako prejemnikovo telo vključuje vse krepostne menihe preteklosti, celo te, ki so že davno umrli.

[6]. MA trdi, da je dar podarjen nemoralnemu menihu, ki kot da predstavlja celotno Sangho, bolj plodonosen kot pa dar, darovan osebno arahantu. Toda, da bi bil dar pravilno predan Sanghi, ne sme darovalec vzeti v ozir osebne kvalitete prejemnika, ampak ga mora videti samo kot predstavnika Sanghe kot celote.

[7]. MA: Ta zadnji verz se nanaša na dar, ki ga en arahant da drugemu arahantu. Čeprav arahant verjame v sad kamme, ker je brez želja po eksistenci, njegovo lastno dejanje darovanja ne prinese nobenega sadu. Je samo funkcionalno dejanje (*kiriya*), ki ne pušča nobenih sledov za seboj.

(MN 143) Anāthapiṇḍikovāda Sutta - Nasvet Anāthapiṇḍiku

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattthīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je bil gospodar Anāthapiṇḍika žalosten, trpeč in smrtno bolan. Nagovoril je nekega moža: “Pridi, dobro mož, pojdi do Blaženega, se mu pokloni v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in reci: ‘Častiti gospod, gospodar Anāthapiṇḍika je žalosten, trpeč in smrtno bolan; on se priklanja s svojo glavo ob nogah Blaženega.’ Potem pojdi do častitega Sāriputte, se mu pokloni v mojem imenu s tvojo glavo ob njegovih nogah in reci: ‘Častiti gospod, gospodar Anāthapiṇḍika je žalosten, trpeč in smrtno bolan; on se priklanja s svojo glavo ob nogah častitega Sāriputte.’ Potem reci: ‘Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi častiti Sāriputta prišel do bivališča gospodarja Anāthapiṇḍike, iz milosti.’”

“Da, gospod,” je odvrnil človek in odšel do Blaženega. Ko se je poklonil Blaženemu, je sedel na stran in povedal svoje sporočilo. Potem je odšel do častitega Sāriputte in ko se je poklonil častitemu Sāriputti, je predal svoje sporočilo rekoč: “Bilo bi dobro, častiti gospod, če bi častiti Sāriputta prišel do bivališča gospodarja Anāthapiṇḍika, iz milosti.” Častiti Sāriputta se je strinjal v tišini.

3. Častiti Sāriputta se je oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel do bivališča gospodarja Anāthapiṇḍike s častitim Ānando, kot svojim spremljevalcem. Ko je prišel tja, je sedel na pripravljen sedež in rekel gospodarju Anāthapiṇḍiku: “Upam, da vam gre dobro, gospodar, upam, da vam je udobno. Upam, da se vam boleči občutki zmanjšujejo in ne povečujejo in da je njihovo zmanjševanje, ne njihovo povečevanje očitno.”

4. “Častiti Sāriputta, jaz ne okrevam, meni ni udobno. Moji boleči občutki se povečujejo, ne zmanjšujejo; njihovo povečanje in ne zmanjšanje je očitno. Prav tako, kot bi močan človek razklal mojo glavo in jo odprl z ostrim mečem, tako nasilni vetrovi režejo skozi mojo glavo. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot bi močan človek zategoval čvrst usnjen trak okoli moje glave, tako so nasilne bolečine v moji glavi. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot bi večč mesar ali njegov pomočnik z ostrim mesarskim nožem govedu razrezal trebuh, tako nasilni vetrovi režejo skozi moj trebuh. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot bi dva močna moža stisnila slabšega moža z obema rokama in ga pekla nad jamo z žarečim premogom, tako obstaja nasilno žganje v mojem telesu. Jaz ne okrevam, meni ni udobno. Moji boleči občutki se povečujejo, ne zmanjšujejo; njihovo povečanje in ne zmanjšanje je očitno.”

5. “Potem, gospodar, moraš vaditi: ‘Jaz se ne bom oprijel oči in moja zavest ne bo odvisna od oči.’ Tako moraš vaditi. Vaditi moraš tako: ‘Jaz se ne bom oprijel ušes ... Jaz se ne bom oprijel nosu ... Jaz se ne bom oprijel jezika ... Jaz se ne bom oprijel telesa ... Jaz se ne bom oprijel uma in moja zavest ne bo odvisna od uma.’ Tako moraš vaditi.

(KAKO NAJ VADI GOSPODAR)

6. Gospodar, vaditi moraš: ‘Jaz se ne bom oprijel oblik ... Jaz se ne bom oprijel zvokov... Jaz se ne bom oprijel vonjev. . . Jaz se ne bom oprijel okusov... Jaz se ne bom oprijel tipnega ... Jaz se ne bom oprijel pojavov in moja zavest ne bo odvisna od pojavov.’ Tako moraš vaditi.

7. Gospodar, vaditi moraš: ‘Jaz se ne bom oprijel očesne zavesti ... Jaz se ne bom oprijel ušesne zavesti ... Jaz se ne bom oprijel nosne zavesti ... Jaz se ne bom oprijel jezične zavesti ... Jaz se ne bom oprijel telesne zavesti ... Jaz se ne bom oprijel umske zavesti in moja zavest ne bo odvisna od umske zavesti.’ Tako moraš vaditi.

8. Gospodar, vaditi moraš: ‘Jaz se ne bom oprijel očesnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel ušesnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel nosnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel jezičnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel telesnega kontakta ... Jaz se ne bom

oprijel umskega kontakta in moja zavest ne bo odvisna od umskega kontakta.' Tako moraš vaditi.

9. Gospodar, vaditi moraš: 'Jaz se ne bom oprijel občutka, rojenega iz očesnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel občutka, rojenega iz ušesnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel občutka, rojenega iz nosnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel občutka, rojenega iz jezičnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel občutka, rojenega iz telesnega kontakta ... Jaz se ne bom oprijel občutka, rojenega iz umskega kontakta in moja zavest ne bo odvisna od občutka, rojenega iz umskega kontakta.' Tako moraš vaditi.

10. Gospodar, vaditi moraš: 'Jaz se ne bom oprijel elementa zemlje ... Jaz se ne bom oprijel elementa vode ... Jaz se ne bom oprijel elementa ognja ... Jaz se ne bom oprijel elementa zraka ... Jaz se ne bom oprijel elementa prostora ... Jaz se ne bom oprijel elementa zavesti in moja zavest ne bo odvisna od elementa zavesti.' Tako moraš vaditi.

11. Gospodar, vaditi moraš: 'Jaz se ne bom oprijel snovi ... Jaz se ne bom oprijel občutka ... Jaz se ne bom oprijel zaznave ... Jaz se ne bom oprijel tvorb ... Jaz se ne bom oprijel zavesti in moja zavest ne bo odvisna od zavesti.' Tako moraš vaditi.

12. Gospodar, vaditi moraš: 'Jaz se ne bom oprijel področja neskončnega prostora ... Jaz se ne bom oprijel področja neskončne zavesti ... Jaz se ne bom oprijel področja ničnosti ... Jaz se ne bom oprijel področja niti zaznave niti nezaznave in moje zavest ne bo odvisna od področja niti zaznave niti nezaznave.' Tako moraš vaditi.

13. Gospodar, vaditi moraš: 'Jaz se ne bom oprijel tega sveta in moje zavest ne bo odvisna od tega sveta. Jaz se ne bom oprijel sveta onstran in moje zavest ne bo odvisna od sveta onstran.' Tako moraš vaditi.

14. Gospodar, vaditi moraš: 'Jaz se ne bom oprijel tega, kar se vidi, sliši, zazna, spozna, se sreča, se išče in razišče z umom in moje zavest ne bo odvisna od tega.' Tako moraš vaditi."

15. Ko je bilo to rečeno, je gospodar Anāthapiṇḍika zajokal in pretil solze. Častiti Ānanda ga je vprašal: "Ali propadaš, gospodar, ali se potapljaš?"

"Jaz ne propadam, častiti Ānanda, jaz se ne potapljam. Toda, čeprav sem dolgo čakal na Učitelja in menihe, ki so vredni spoštovanja, nikoli prej nisem slišal takega govora o Dhammi."

"Takšen govor o Dhammi, gospodar, ni podan laikom, ki so oblečeni v belo. Takšen govor o Dhammi je podan tem, ki so šli naprej."

"Potem dobro, častiti Sāriputta, naj bo takšen govor o Dhammi podan laikom, oblečenim v belo. Obstajajo pripadniki naroda z malo prahu v svojih očeh, ki propadajo, ker niso slišali [takšnega govora o] Dhammi. Tam bodo tisti, ki bodo razumeli Dhammo."

16. Ko je gospodar Anāthapiṇḍika podal svoj nasvet, sta se častiti Sāriputta in častiti Ānanda dvignila iz svojih sedežev in odšla. Kmalu po tem, ko sta odšla, je gospodar Anāthapiṇḍika umrl in se ponovno pojavil v nebesih Tusita.

(MLADO BOŽANSTVO)

17. Potem, ko je bila že trda noč, je Anāthapiṇḍika, sedaj mlado božanstvo čudovitega videza, odšel do Blaženega in razsvetlil celoten Džetov gozdiček. Ko se je poklonil Blaženemu, je stopil na stran in nagovoril Blaženega v verzih:

“Blažen je ta Džetov gozdiček,
v katerem biva modrijanov Sangha,
kjer prebiva kralj Dhamme,
izvor vsega mojega veselja.

Z dejanjem, vednostjo in Dhammo,
s krepostjo in plemenitim načinom življenja –
s tem so smrtniki prečiščeni,
ne z rodovnikom ali pa bogastvom.

Torej, pametna oseba, ki vidi,
kaj resnično vodi do svoje lastne koristi,
naj razišče Dhammo
in se prečisti s tem.

Sāriputta je dosegel vrh
v kreposti, miru in modrosti;
vsak menih, ki je odšel onstran
mu je v najboljšem primeru samo enak.”

18. To je tisto, kar je reklo mlado božanstvo Anāthapiṇḍika in odobril Učitelj. Potem je mlado božanstvo Anāthapiṇḍika, misleč: “Učitelj mi je odobril,” izkazalo spoštovanje Blaženemu, ga obhodil s svoje desne in naenkrat izginilo.

19. Ko se je noč končala, je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi, prejšnjo noč, ko je bila že trda noč, je prišlo k meni določeno mlado božanstvo čudovitega izgleda, ki je razsvetlilo celoten Džetov gozdiček. Ko mi je izkazalo spoštovanje, je stopilo na stran in me nagovorilo v verzih:

‘Blažen je ta Džetov gozdiček, ...
mu je v najboljšem primeru samo enak.’

To je reklo mlado božanstvo. Potem me je mlado božanstvo, misleč: “Učitelj me je pohvalil,” izkazalo spoštovanje, me obhodilo z njegove desne in naenkrat izginilo.”

20. Ko je bilo to rečeno, je častiti Ānanda rekel Blaženemu: “Gotovo, častiti gospod, je to moral biti Anāthapiṇḍika. Ker gospodar Anāthapiṇḍika je imel popolno zaupanje v častitega Sāriputto.”

“Dobro, dobro, Ānanda! Ugotovil si pravičen zaključek. To mlado božanstvo je bil Anāthapiṇḍika, nihče drug.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

(MN 144) Channovāda Sutta - Nasvet Channi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice.
2. Takrat so častiti Sāriputta, častiti Mahā Cunda in častiti Channa živeli na gori Jastrebov vrh.
3. Takrat je bil častiti Channa žalosten, trpeč in hudo bolan. Ko je bil večer, je častiti Sāriputta prišel iz samote, odšel do častitega Mahā Cunde in mu rekel: “Prijatelj Cunda, pojdiva do častitega Channa in ga povprašajva glede njegove bolezni.” – “Da, prijatelj,” je odvrnil častiti Mahā Cunda.
4. Potem sta častiti Sāriputta in častiti Mahā Cunda odšla do častitega Channa in izmenjala z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, sta sedla na stran in častiti Sāriputta je rekel častitemu Channu: “Upam, da ti gre dobro, prijatelj Channa, upam, da ti je udobno. Upam, da se ti boleči občutki zmanjšujejo in ne povečujejo in da je njihovo zmanjševanje, ne njihovo povečevanje, očitno.”
5. “Prijatelj Sāriputta, jaz ne okrevam, meni ni udobno. Moji boleči občutki se povečujejo, ne zmanjšujejo; njihovo povečanje in ne zmanjšanje je očitno. Prav tako, kot bi močan človek razklal mojo glavo in jo odprl z ostrim mečem, tako nasilni vetrovi režejo skozi mojo glavo. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot bi močan človek zategoval čvrst usnjen trak okoli moje glave, tako so nasilne bolečine v moji glavi. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot bi večč mesar ali njegov pomočnik z ostrim mesarskim nožem govedu razrezal trebuh, tako nasilni vetrovi režejo skozi moj trebuh. Jaz ne okrevam ... Prav tako, kot če bi dva močna moža stisnila slabšega moža z obema rokama in ga pekla nad jamo z žarečim premogom, tako obstaja nasilno žganje v mojem telesu. Jaz ne okrevam,

meni ni udobno. Moji boleči občutki se povečujejo, ne zmanjšujejo; njihovo povečanje in ne zmanjšanje je očitno. Uporabil bom nož,^[1] prijatelj Sāriputta; jaz nimam želje po življenju.”

6. “Naj častiti Channa ne uporabi noža. Naj častiti Channa živi. Mi hočemo, da častiti Channa živi. Če trpi pomanjkanje ustrezne hrane, bom šel iskati ustrezno hrano zanj. Če trpi pomanjkanje ustreznih zdravil, bom šel iskati ustrezna zdravila zanj. Če trpi pomanjkanje primernega strežnika, mu bom stregel jaz. Naj častiti Channa ne uporabi noža. Naj častiti Channa živi. Mi hočemo, da častiti Channa živi.”

7. “Prijatelj Sāriputta, ni to, da nimam ustrezne hrane in zdravil ali primernega strežnika. Prijatelj Sāriputta, Učitelja sem dolgo častil z ljubeznijo, ne brez ljubezni; ker je primerno za učenca, da časti Učitelja z ljubeznijo, ne brez ljubezni. Prijatelj Sāriputta, zapomni si to: menih Channa bo uporabil nož brez krivde.”

8. “Mi bi vprašali častitega Channa določena vprašanja, če je za častitega Channa primerno, da nanje odgovori.”

“Vprašaj, prijatelj Sāriputta. Ko bom slišal, bom vedel.”

9. “Prijatelj Channa, ali imaš oči, očesno zavest in stvari, ki se spoznajo [z umom] skozi očesno zavest za: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo’? Ali imaš uho ... nos ... jezik ... telo ... um, umsko zavest in stvari, ki se spoznajo [z umom] skozi umsko zavest za: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo’?”

“Prijatelj Sāriputta, jaz imam oko, očesno zavest in stvari, ki se spoznajo [z umom] skozi očesno zavest za: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.’ Jaz imam uho ... nos ... jezik ... telo ... um, umsko zavest in stvari, ki se spoznajo [z umom] skozi umsko zavest za: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.’”

10. “Prijatelj Channa, kaj si videl, kaj si direktno prepoznal v očeh, v očesni zavesti in v stvareh, ki se spoznajo [z umom] skozi očesno zavest, da si jih imel za: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo’? Kaj si videl, kaj si direktno prepoznal v ušesu ... v nosu ... v jeziku ... v telesu ... v umu, v umski zavesti in v stvareh, ki se spoznajo [z umom] skozi umsko zavest, da si jih imel za: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo’?”

“Prijatelj Sāriputta, skozi videnje prenehanja, skozi direktno prepoznanje prenehanja v očesu, v očesni zavesti in v stvareh, ki se spoznajo [z umom] skozi očesno zavest, da jih imam za: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.’ Skozi videnje prenehanja, skozi direktno vednost prenehanja v ušesu ... v nosu ... v jeziku ... v telesu ... v umu in umski zavesti in v stvareh, ki se spoznajo [z umom] skozi umsko zavest, da jih imam za: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sebstvo.’”

11. Ko je bilo to rečeno, je častiti Mahā Cunda rekel častitemu Channi: “Torej, prijatelj Channa, temu navodilu Blaženega moraš neprestano dajati pozornost: ‘V tem, ki je odvisen je neodločnost, v tem, ki je neodvisen ni neodločnosti; ko ni neodločnosti je tam

spokojnost; ko je tam spokojnost, tam ni nagnjenosti; ko tam ni nagnjenosti, ni prihajanja in odhajanja; ko ni prihajanja in odhajanja, ni minevanja in ponovnega pojavljanja; ko ni minevanja in ponovnega pojavljanja, ne obstaja tukaj niti onstran niti vmes. To je konec neprijetnosti.”

12. In ko sta tako častiti Sāriputta in častiti Mahā Cunda dala nasvet častitemu Channi, sta se dvignila iz svojih sedežev in odšla. Kmalu po tem, ko sta odšla, je častiti Channa uporabil nož.

13. Potem je častiti Sāriputta odšel do Blaženega, in ko se mu je poklonil, je sedel na stran in rekel Blaženemu: “Častiti gospod, častiti Channa je uporabil nož. Kje se bo spet pojavil v svojem bodočem življenju?”

“Sāriputta, ali ti ni menih Channa razglasil, da je brez krivde?”

“Častiti gospod, obstaja vadžijska vas, imenovana Pubbadžira. Tam je častiti Channa imel družine, ki so bile prijateljske, domače, prijazne [kot svoje podpornike].”

“Resnično, Sāriputta, menih Channa je imel prijateljske družine, domače družine, prijazne družine [kot svoje podpornike]; toda jaz ne rečem, da je zaradi tega nekdo vreden graje. Sāriputta, ko nekdo odloži to telo in vzame novo telo potem rečem, da je vreden graje. Tukaj ni bilo nič od tega v menihu Channi; menih Channa je uporabil nož brez krivde.”[3]

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Sāriputta je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] To je prispodoba za izvedbo samomora.

[3] Ta izjava nakazuje, da je Channa bil arahant, ko je naredil samomor.

(MN 145) Puṇṇovāda Sutta - Nasvet Puṇṇi

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Ko je bil večer, je častiti Puṇṇa prišel iz samote in odšel do Blaženega.^[1] Ko se je poklonil Blaženemu, je sedel na stran in mu rekel:

2. “Častiti gospod, bilo bi dobro, če bi mi Blaženi dal kratek nasvet. Ko bom slišal Dhammo od Blaženega, bom bival sam, umaknjen, vztrajen, vnet in odločen.”

“Dobro, Puṇṇa, poslušaj in skrbno pazi, kaj bom povedal.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Puṇṇa. Blaženi je rekel:

3. “Puṇṇa, obstajajo oblike, ki se spoznajo z očmi, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetne in simpatične, povezane z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Če menih uživa v njih, jih sprejme in ostane oprijet nanje, se v njem pojavi naslada. S pojavom naslade, Puṇṇa, nastaja neprijetnost, jaz pravim. Obstajajo, Puṇṇa, zvoki, ki se jih spozna z ušesi ... vonji, ki se jih spozna z nosom ... okusi, ki se jih spozna z jezikom ... tipnosti, ki se jih spozna s telesom ... pojavi, ki se jih spozna z umom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetni in simpatični, povezani z željo po čutnosti in ki dražijo k poželenju. Če menih uživa v njih, jih sprejme in ostane oprijet nanje, se v njem pojavi naslada. S pojavom naslade, Puṇṇa, nastaja neprijetnost, jaz pravim.

4. Puṇṇa, obstajajo oblike, ki se jih spozna z očmi ... zvoki, ki se jih spozna z spozna ušesi ... vonji, ki se jih spozna z nosom ... okusi, ki se jih spozna z jezikom ... tipnosti, ki se jih spozna s telesom ... pojavi, ki se jih spozna z umom, po katerih se želi, se hrepeni, so prijetni in simpatični, povezano z željo po čutnosti in izzivajo poželenje. Če menih ne uživa v njih in jih ne sprejme in ne ostane oprijet nanje, v njem preneha naslada. S prenehanjem naslade, Puṇṇa, preneha neprijetnost, jaz pravim.

5. Sedaj, ko sem ti dal ta kratek nasvet, Puṇṇa, v kateri deželi boš bival?”

“Častiti gospod, sedaj ko mi je Blaženi dal ta kratek nasvet, grem bivat v deželo Sunāparanta.”

“Puṇṇa, ljudje v Sunāparanti so nasilni in grobi. Če te **sramotijo in ti grozijo**, kaj boš potem mislil?”

“Častiti gospod, če me ljudje iz Sunāparanta sramotijo in mi grozijo, bom mislil: ‘Ti ljudje iz Sunāparanta so odlični, resnično odlični, ker me niso napadli s pestmi.’ Potem bom mislil tako, Blaženi; potem bom mislil tako, Vzvišeni.”

“Toda, Puṇṇa, če te ljudje iz Sunāparanta **napadejo s pestmi**, kaj boš potem mislil?”

“Častiti gospod, če me ljudje iz Sunāparanta napadejo s pestmi, bom mislil: ‘Ti ljudje iz Sunāparanta so odlični, resnično odlični, ker me niso napadli z grudami zemlje.’ Potem bom mislil tako, Blaženi; potem bom mislil tako, Vzvišeni.”

“Toda, Puṇṇa, če te ljudje iz Sunāparanta napadejo z **grudami zemlje**, kaj boš potem mislil?”

“Častiti gospod, če me ljudje iz Sunāparanta napadejo z grudami zemlje, bom mislil: ‘Ti ljudje iz Sunāparanta so odlični, resnično odlični, ker me niso napadli s palicami.’ Potem bom mislil tako, Blaženi; potem bom mislil tako, Vzvišeni.”

“Toda, Puṇṇa, če te ljudje iz Sunāparanta **napadejo s palicami**, kaj boš potem mislil?”

“Častiti gospod, če me ljudje iz Sunāparanta napadejo s palicami, bom mislil: ‘Ti ljudje iz Sunāparanta so odlični, resnično odlični, ker me niso napadli z noži.’ Potem bom mislil tako, Blaženi; potem bom mislil tako, Vzvišeni.”

“Toda, Puṇṇa, če te ljudje iz Sunāparanta **napadejo z noži**, kaj boš potem mislil?”

“Častiti gospod, če me ljudje iz Sunāparanta napadejo z nožem, bom mislil: ‘Ti ljudje iz Sunāparanta so odlični, resnično odlični, ker mi niso vzeli življenja z ostrimi noži.’ Potem bom mislil tako, Blaženi; potem bom mislil tako, Vzvišeni.”

“Toda, Puṇṇa, če ti ljudje iz Sunāparanta **vzamejo življenje z ostrimi noži**, kaj boš potem mislil?”

“Častiti gospod, če mi ljudje iz Sunāparanta vzamejo življenje z ostrimi noži, bom mislil tako: ‘Bili so učenci Blaženega, ki so zavrženi, ponižani in razočarani s telesom in življenjem, iskali napadalca. Toda jaz sem dobil tega napadalca, ne da bi ga iskal.’ Potem bom mislil tako, Blaženi; potem bom mislil tako, Vzvišeni.”

6. “Dobro, dobro, Puṇṇa! Ker imaš takšno samoobvladovanje in spokojnost, boš sposoben bivati v deželi Sunāparanta. Sedaj, Puṇṇa, čas je, napravi, kar misliš, da je primerno.”

7. Ko je bil navdušen in vesel besed Blaženega, se je častiti Puṇṇa dvignil iz svojega sedeža in ko se je poklonil Blaženemu, je odšel tako, da ga je obhodil s svoje desne. Potem je pospravil svoj prostor za počitek, vzela svojo skledo in zunanje oblačilo in se odpravil proti deželi Sunāparanta. Potoval je po etapah, prispel v deželo Sunāparanta in tam živel. Med tem deževnim umikom je častiti Puṇṇa uvedel v prakso petsto moških laičnih privrženecv in petsto ženskih laičnih privrženek in sam sebe uresničil v trojni pravi vednosti. Kasneje je častiti Puṇṇa dosegel končno Nibbāno.

8. Ko se je to zgodilo, so številni menihi odšli do Blaženega in ko so se mu poklonili, so sedli na stran in mu rekli: “Častiti gospod, pripadnik naroda Puṇṇa, ki je dobil kratek

nasvet od Blaženega je umrl. Kaj je njegova destinacija? Kakšna je njegova bodoča smer?”

“Menihi, pripadnik naroda Puṇṇa je bil moder. On je vadil v skladu z Dhammo in mi ni delal težav v razlaganju Dhamme. Pripadnik naroda Puṇṇa je dosegel končno Nibbāno.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljeni in so se veselili besed Blaženega.

Opombe

[1] Ta Puṇṇa je različna oseba od Puṇṇe Mantāniputte iz MN 24. Bil je iz družine trgovcev, ki je bivala v pristaniškem mestu Suppāraka, v deželi Sunāparanta (sedanji Maharashtra). Ko je na poslovnem potovanju v Savatthi slišal učiti Buddho, je opustil laično življenje in postal menih.

(MN 146) Nandakovāda Sutta – Nasvet Nandake

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Takrat je Mahāpadžāpatī Gotami[1] skupaj s petsto nunami odšla do Blaženega. Ko se je poklonila Blaženemu, je stopila na stran in mu rekla: “Častiti gospod, naj Blaženi svetuje nunam, naj Blaženi pouči nune, naj Blaženi poda nunam govor o Dhammi.”

3. Takrat so se starejši menihi menjevali pri svetovanju nunam, toda ko je prišla vrsta na častitega Nandaka, jim ta ni hotel svetovati.[2] Takrat je Blaženi nagovoril častitega Ānando: “Ānanda, kdo je na vrsti danes za svetovanje nunam?”

“Častiti gospod, za svetovanje nunam je na vrsti častiti Nandaka, vendar jim noče svetovati, čeprav je na vrsti.”

4. In Blaženi je nagovoril častitega Nandaka: “Svetuj nunam, Nandaka. Svetuj nunam, Nandaka. Podaj nunam govor o Dhammi, brahmin.”

“Da, častiti gospod,” je odvrnil častiti Nandaka. Ko je bilo jutro, se je častiti Nandaka oblekel, vzel svojo skledo in zunanje oblačilo in odšel v Sāvattthī po miloščino. Ko je hodil po miloščino v Sāvattthīju in se vrnil iz svojega zbiranja miloščinske hrane, po njegovem obroku hrane, je odšel s spremljevalcem v park Rādžaka. Nune so videle v daljavi prihajati častitega Nandaka in so pripravile sedež in vodo za noge. Častiti Nandaka je sedel na pripravljen sedež in si umil noge. Nune so se mu poklonile in sedle na stran. Ko so sedele je častiti Nandaka rekel nunam:

5. “Sestre, ta govor bo v obliki vprašanj. Ko ga razumete, recite: ‘Me razumemo’; ko ga ne razumete, recite: ‘Me ne razumemo’; ko ste v dvomu ali zbegane, me vprašajte: ‘Kako je to, častiti gospod? Kakšen je pomen tega?’”

“Častiti gospod, me smo zadovoljne in vesele takega povabila mojstra Nandake.”

6. “Sestre, kaj mislite? Ali je oko trajno ali netrajno?” – “Netrajno, častiti gospod.” – “Je to, kar je netrajno neprijetnost ali prijetnost?” – “Neprijetnost, častiti gospod.” – “Ali to, kar je netrajno, neprijetnost in predmet spremembe, lahko jemljemo kot: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje stvar?’” – “Ne, častiti gospod.”

Sestre, kaj mislite? Je uho ... nos ... jezik ... telo ... um trajen ali netrajn?” – “Netrajn, častiti gospod.” – “Je to, kar je netrajno neprijetnost ali prijetnost?” – “Neprijetnost, častiti gospod.” – “Ali to, kar je netrajno, neprijetnost in predmet spremembe, lahko jemljemo kot: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje stvar?’” – “Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker, častiti gospod, me smo s primernim razumevanjem že dobro videle to kot dejansko je: ‘Teh **šest notranjih področij** je netrajnih.’”

“Dobro, dobro, sestre! Tako je s plemenitim učencem, ki vidi s primernim razumevanjem to kot dejansko je, .

7. Sestre, kaj mislite? So oblike ... zvoki ... vonji ... okusi ... tipnosti ... pojavi trajni ali netrajni?” – “Netrajni, častiti gospod.” – “Je to, kar je netrajno neprijetnost ali prijetnost?” – “Neprijetnost, častiti gospod.” – Ali to, kar je netrajno, neprijetnost in predmet spremembe, lahko jemljemo kot: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje stvar?’” – “Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker, častiti gospod, me smo že dobro videle to kot dejansko je, s primernim razumevanjem: ‘Teh **šest zunanjih področij** je netrajnih.’”

“Dobro, dobro, sestre! Tako je s plemenitim učencem, ki s primernim razumevanjem vidi to kot dejansko je.

8. Sestre, kaj mislite? Je očesna zavest ... ušesna zavest ... nosna zavest ... jezična zavest ... telesna zavest ... umska zavest trajna ali netrajna?” – “Netrajna, častiti gospod.” – “Je to, kar je netrajno neprijetnost ali prijetnost?” – “Neprijetnost, častiti gospod.” – “Ali to, kar je netrajno, neprijetnost in predmet spremembe, lahko jemljemo kot: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje stvar?’” – “Ne, častiti gospod. Zakaj je tako?

Ker, častiti gospod, me smo s primernim razumevanjem že dobro videle to kot dejansko je: ‘Teh šest vrst zavesti je netrajnih.’“

“Dobro, dobro, sestre! Tako je s plemenitim učencem, ki s primernim razumevanjem vidi to kot dejansko je.

9. Sestre, predpostavimo, da gori oljna svetilka. Njeno olje je netrajno, predmet spremembe, njen stenj je netrajen in predmet spremembe, njen ogenj je netrajen in predmet spremembe, in njen sij je netrajen in predmet spremembe. Ali bi kdorkoli govoril pravilno, če bi rekel: ‘Medtem ko ta oljna svetilka gori, so njeno olje, stenj in plamen netrajni in predmet spremembe, toda njen sij je trajen, večni, nespremenljiv in ni predmet spremembe?’“

“Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker, častiti gospod, ko ta oljna svetilka gori, so njeno olje, stenj in plamen netrajni in predmet spremembe, zato mora biti njen sij netrajen in predmet spremembe.”

“Tako tudi, sestre, ali bi kdorkoli govoril pravilno, če bi rekel: ‘Teh šest notranjih področij je netrajnih in predmet spremembe, toda prijeten, neprijeten, ali niti neprijeten niti prijeten občutek, ki se ga izkusi v odvisnosti od šestih notranjih področij je trajen, večni, nespremenljiv, in ni predmet spremembe?’“

“Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker vsak občutek nastane v odvisnosti od njihovega odgovarjajočega pogoja, in s prenehanjem njegovega odgovarjajočega pogoja občutek preneha.”

“Dobro, dobro, sestre! Tako je s plemenitim učencem, ki vidi s primernim razumevanjem to kot dejansko je.

10. Sestre, predpostavimo, da je v velikem drevesu srčevina: njegove korenine so netrajne in predmet spremembe, njegovo deblo je netrajno in predmet spremembe, njegove veje in listje je netrajno in predmet spremembe, in njegova senca je netrajna in predmet spremembe. Sedaj, ali bi kdorkoli govoril pravilno, če bi rekel: ‘Korenine, deblo, veje in listje tega velikega drevesa, ki vsebuje srčevino je netrajno in predmet spremembe, toda njegova senca je trajna, večna, nespremenljiva in ni predmet spremembe?’“

“Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker, častiti gospod, korenine, deblo, veje in listje tega velikega stoječega drevesa, ki vsebuje srčevino je netrajno in predmet spremembe, zato mora biti tudi njegova senca netrajna in predmet spremembe.”

“Tako tudi, sestre, ali bi kdorkoli pravilno govoril, če bi rekel: ‘Teh šest zunanjih področij je netrajnih in predmet spremembe, toda prijeten, neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten občutek, ki se ga izkusi v odvisnosti od šestih zunanjih področij je trajen, večni, nespremenljiv in ni predmet spremembe?’“

“Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker vsak občutek nastane v odvisnosti od njegovega odgovarjajočega pogoja in s prenehanjem njegovega odgovarjajočega pogoja, občutek preneha.”

“Dobro, dobro, sestre! Tako je s plemenitim učencem, ki vidi s primernim razumevanjem to kot dejansko je.

11. Sestre, predpostavimo, da bi izkušen mesar ali njegov vajenec ubil kravo in jo razrezal z ostrim mesarskim nožem. Brez poškodovanja notranje gmote mesa in brez poškodovanja zunanje kože, bi rezal, oddvojil in odrezal notranje kite, mišice in vezi z ostrim mesarskim nožem. Ko bi rezal, oddvojil in odrezal vse to stran, bi odstranil zunanjo kožo in spet pokrival kravo s to isto kožo. Ali bi pravilno govoril, če bi rekel: ‘Ta krava je povezana s to kožo tako, kot je bila prej?’”

“Ne, častiti gospod. Zakaj je tako? Ker, če bi ta izkušen mesar ali njegov vajenec ubil kravo ... in rezal, oddvojil in odrezal vse to stran, in celo če pokrije kravo spet z isto kožo in pravi: ‘Ta krava je povezana s to kožo tako, kot je bila prej,’ bo ta krava še vedno razdružena od te kože.”

12. “Sestre, jaz sem podal to prisposodbo z namenom, da bi sporočil pomen. To je pomen: ‘Notranja gmota mesa’ je izraz za šest notranjih področij. ‘Zunanja koža’ je izraz za šest zunanjih področij. ‘Notranje kite, mišice in vezi’ je izraz za naslado in poželenje. ‘Oster mesarski nož’ je izraz za plemenito modrost – plemenito modrost, ki reže, oddvoji in odreže stran notranje nečistosti, ovire in vezi.

13. Sestre, obstaja **sedem dejavnikov prebujenja** skozi razvoj in gojenje katerih menih sam s svojim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, ki je brez vpliva z uničenjem vplivov. Katerih sedem? Tako, sestre, menih razvije pozornost kot dejavnik prebujenja, ki je podprt s samoto, razstrastenjem in prenehanjem in dozori v odreki. On razvije raziskovanje stanj kot dejavnik prebujenja ... prizadevnost ... radost ... mirnost ... zbranost ... mirnodušnost kot dejavnik prebujenja, kar je podprto s samoto, razstrastenjem in prenehanjem in dozori v odreki. To je sedem dejavnikov prebujenja, skozi razvoj in gojenje katerih menih, s svojim lastnim uresničenjem z direktno vednostjo, tukaj in sedaj vstopi in biva v osvoboditvi uma in osvoboditvi z modrostjo, kar je brez vplivov z uničenjem vplivov.”

14. Ko je častiti Nandaka končal s svetovanjem nunam, jih je odpustil: “Pojdite, sestre, čas je.” Potem so se nune, navdušene in vesele besed častitega Nandaka dvignile iz svojih sedežev, se poklonile častitemu Nandaki in odšle tako, da je bil ta na njihovi desni strani. Šle so do Blaženega in ko so se mu poklonile, so obstale ob strani. Blaženi jim je rekel: “Pojdite, sestre, čas je.” Potem so se nune poklonile Blaženemu in odšle tako, da je bil ta na njihovi desni strani.

15. Kmalu potem ko so odšle, je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi, prav tako kot na dan Uposathe štirinajstega ljudje niso v dvomu ali zmedeni ali je luna nepolna ali polna, ker je takrat očitno nepolna, tako so tudi te nune zadovoljene z Nandakovim učenjem Dhamme, toda njihov namen še ni bil popolnoma izpolnjen.”

16–26. Potem je Blaženi nagovoril častitega Nandako: “Dobro, Nandaka, tudi jutri svetuj nunam na točno isti način.”

“Da, častiti gospod,” je odgovoril častiti Nandaka. Naslednje jutro se je častiti Nandaka oblekel ... (ponovi dobesedno §§4–14 zgoraj, vse do) ... Potem so se nune poklonile Blaženemu in odšle tako, da je bil ta na njihovi desni strani.

27. Kmalu potem, ko so odšle, je Blaženi nagovoril menihe: “Menihi, prav tako kot na dan Uposathe petnajstega ljudje niso v dvomu ali zmedeni ali je luna nepolna ali polna, ker je tedaj luna očitno polna, tako so tudi te nune zadovoljene z Nandakovim učenjem Dhamme in njihov namen je bil izpolnjen. Menihi, celo najmanj napredna od teh petsto nun je stopajoča v tok, nič več predmet pogube, zavezana [osvoboditvi], usmerjena v prebujenje.”[3]

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

Opombe

[1] Mahāpadžāpatī Gotami – je bila prva ženska, ki je Buddho prosila za pomenišenje.

[2] Ko je Buddha ustanovil Sangho nun je postavil eno od osmih pomembnih pravil in določil, da naj vsakih štirinajst dni nune zahtevajo, da menihi pošljejo meniha z namenom, da jim da vzpodbudo.

[3] Zaradi teh rezultatov je Buddha imenoval častitega Nandaka za najodličnejšega v poučevanju nun.

(MN 147) Cūḷarāhulovāda Sutta – Kratek nasvet Rāhuli

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥiju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka.

2. Ko je bil Blaženi v samoti, se je v njegovem umu pojavila misel: "Stanja, ki dozoriijo v osvoboditev, so dozorela v Rāhuli. Kaj, če ga vodim naprej, do uničenja vplivov."

Ko je bilo jutro, se je Blaženi oblekel, vzel svojo posodo in zunanje oblačilo in odšel v Sāvattḥī po miloščinsko hrano. Ko je odšel po hrano v Sāvattḥī in se vrnil, po svojem kosilu, je takole nagovoril častitega Rāhulo:

"Vzemi s seboj svojo podlogo za sedenje, Rāhula; pojdiva do Gozdička slepega moža, da prebijeva dan."

"Da, častiti gospod," je odgovoril častiti Rāhula in vzel s seboj podlogo za sedenje, ter odšel takoj za Blaženim.

Ob tej priliki je več tisoč božanstev sledilo Blaženemu in si mislilo: "Danes bo Blaženi vodil častitega Rāhulo do uničenja vplivov." Blaženi je odšel do Gozdička slepega moža in sedel ob vznožje nekega drevesa na sedež, ki si ga je pripravil. Častiti Rāhula je izkazal spoštovanje Blaženemu in sedel na stran. Potem je Blaženi rekel častitemu Rāhuli:

3. "Rāhula, kaj misliš? Je oko stalno ali nestalno?" – "Nestalno, častiti gospod." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost ali prijetnost?" – "Neprijetnost, častiti gospod." – "Je za to, kar je nestalno, neprijetnost in predmet sprememb primerno, da se jemlje kot: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo'?" – "Ne, častiti gospod."

"Rāhula, kaj misliš? So tvorbe ... Je očesna zavest ... Je očesni kontakt ... Je katerikoli občutek, katerakoli zaznava, so katerekoli tvorbe, katerakoli zavest, ki se pojavi z očesnim kontaktom kot pogojem stalno ali nestalno?" – "Nestalno, častiti gospod." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost ali prijetnost?" – "Neprijetnost, častiti gospod." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost in predmet sprememb primerno, da se jemlje kot: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo'?" – "Ne, častiti gospod."

4–8. "Rāhula, kaj misliš? Je uho stalno ali nestalno? ... Je nos stalen ali nestalen? ... Je jezik stalen ali nestalen? ... Je telo stalno ali nestalno? ... So pojavi ... Je umska zavest ... Je umski kontakt ... Je karkoli, kar je vključeno v občutek, zaznavanje, tvorbe, zavest, kar se pojavi z umskim kontaktom kot pogojem, stalno ali nestalno?" – "Nestalno, častiti gospod." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost ali prijetnost?" – "Neprijetnost, častiti gospod." – "Je to, kar je nestalno, neprijetnost in predmet sprememb primerno, da se jemlje kot: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sebstvo'?" – "Ne, častiti gospod."

9. “Z ozirom na to, Rāhula, dobro poučeni plemeniti učenec, postane razočaran z očesom, razočaran s tvorbami, razočaran z očesno zavestjo, razočaran z očesnim kontaktom in razočaran s katerikoli občutkom, katerokoli zaznavo, katerokoli tvorbo, katerokoli zavestjo, ki se pojavi z očesnim kontaktom kot pogojem.

On postane razočaran z ušesom ... On postane razočaran z nosom ... On postane razočaran z jezikom ... On postane razočaran s telesom ... On postane razočaran z umom, razočaran s tvorbami uma, razočaran z umsko zavestjo, razočaran z umskim kontaktom in razočaran s katerikoli občutkom, zaznavo, tvorbami in zavestjo, ki se pojavi z umskim kontaktom kot pogojem.

10. Ko je razočaran, postane brezstrasten. Skozi razočaranost [svojega uma] je osvobojen. Ko je osvobojen, pride vednost: ‘Osvobojeno je.’ On razume: ‘Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno narediti je bilo narejeno, ni več prihajanja v nobeno stanje eksistence.’“

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Rāhula je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega. Ko je bil podan ta nasvet, je brez predpostavke bil Rāhulov um osvobojen vplivov. In v teh mnogo tisočih božanstvih se je pojavilo neomadeževano, brezhibno videnje Dhamme: “Vse, kar je predmet nastajanja, je predmet prenehanja.”

(MN 148) Chachakka Sutta – Šest skupin šestih

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattihīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je častiti Sāriputta nagovoril menihe: “Prijatelji, menihi.”—“Prijatelj,” so odgovorili. Častiti Sāriputta je rekel:

2. “Menihi, učil vas bom Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem; razodel bom sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno, to je, šest skupin šestih. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

(POVZETEK)

3. “Šest notranjih področij je treba razumeti. Šest zunanjih področij je treba razumeti. Šest vrst zavesti je treba razumeti. Šest vrst kontakta je treba razumeti. Šest vrst občutka je treba razumeti. Šest vrst želja [1] je treba razumeti.

(NAŠTEVANJE)

4. (i) '**Šest notranjih področij** je treba razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja očesno področje, ušesno področje, nosno področje, jezično področje, telesno področje in umsko področje. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Šest notranjih področij je treba razumeti.' To je prva skupina od šestih.

5. (ii) '**Šest zunanjih področij** je treba razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Obstaja področje oblik, področje zvokov, področje vonjev, področje okusov, področje tipnega, področje pojavov. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Šest zunanjih področij je treba razumeti.' To je druga skupina od šestih.

6. (iii) '**Šest vrst zavesti** je treba razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Odvisno od očesa in oblik nastane očesna zavest; odvisno od ušesa in zvokov nastane ušesna zavest; odvisno od nosu in vonjev nastane nosna zavest; odvisno od jezika in okusov nastane jezična zavest; odvisno od telesa in tipnosti nastane telesna zavest; odvisno od uma in pojavov nastane umska zavest. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Šest vrst zavesti je treba razumeti.' To je tretja skupina od šestih.

7. (iv) '**Šest vrst kontakta**^[2] je treba razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Odvisno od očesa in oblik nastane očesna zavest; srečanje teh treh je kontakt. Odvisno od ušesa in zvokov nastane ušesna zavest; srečanje teh treh je kontakt. Odvisno od nosu in vonjev nastane nosna zavest; srečanje teh treh je kontakt. Odvisno od jezika in okusov nastane jezična zavest; srečanje teh treh je kontakt. Odvisno od telesa in tipnosti nastane telesna zavest; srečanje teh treh je kontakt. Odvisno od uma in pojavov nastane umska zavest; srečanje teh treh je kontakt. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Šest vrst kontakta je treba razumeti.' To je četrta skupina od šestih.

8. (v) '**Šest vrst občutka** je treba razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Odvisno od oči in oblik nastane očesna zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek. Odvisno od ušesa in zvokov nastane ušesna zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek. Odvisno od nosu in vonjev nastane nosna zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek. Odvisno od jezika in okusov nastane jezična zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek. Odvisno od telesa in tipnosti nastane telesna zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek. Odvisno od uma in pojavov nastane umska zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Šest vrst občutka je treba razumeti.' To je peta skupina od šestih.

9. (vi) '**Šest vrst želja** je treba razumeti.' Tako je bilo rečeno. In glede na kaj je bilo to rečeno? Odvisno od oči in oblik nastane očesna zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek; z občutkom kot pogojem je tu želja. Odvisno od

nosu in vonjev nastane nosna zavest ... z občutkom kot pogojem je tu želja. Odvisno od ušesa in zvokov nastane ušesna zavest ... z občutkom kot pogojem je tu želja. Odvisno od jezika in okusov nastane jezična zavest ... z občutkom kot pogojem je tu želja. Odvisno od telesa in tipnosti nastane telesna zavest ... z občutkom kot pogojem je tu želja. Odvisno od uma in pojavov nastane umska zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem je tu občutek; z občutkom kot pogojem je tu želja. Tako je bilo z ozirom na to rečeno: 'Šest vrst želje je treba razumeti.' To je šesta skupina od šestih.

(DEMONSTRACIJA NESEBSTVA)

10. (i) Če kdo reče, 'Okno je sestvo,' to ni ubranljivo. Nastanek in propad očesa sta zaznana, in ker sta njegova nastanek in propad zaznana, bi sledilo: 'Moje sestvo nastane in propade.' Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Okno je sestvo.' Tako oko ni sestvo.

Če kdo reče, 'Oblike so sestvo ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Oblike so sestvo.' Tako oko ni, oblike niso sestvo.

Če kdo reče, 'Očesna zavest je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Očesna zavest je sestvo.' Tako oko ni sestvo, oblike niso sestvo, očesna zavest ni sestvo.

Če kdo reče, 'Očesni kontakt je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Očesni kontakt je sestvo.' Tako oko ni sestvo, oblike niso sestvo, očesna zavest ni sestvo, očesni kontakt ni sestvo.

Če kdo reče, 'Občutek je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Občutek je sestvo.' Tako oko ni sestvo, tvorbe niso sestvo, očesna zavest ni sestvo, očesni kontakt ni sestvo, občutek ni sestvo.

Če kdo reče, 'Želja je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Želja je sestvo.' Tako oko ni sestvo, tvorbe niso sestvo, očesna zavest ni sestvo, očesni kontakt ni sestvo, občutek ni sestvo, želja ni sestvo.

11. (ii) Če kdo reče, 'Uho je sestvo,' to ni ubranljivo. Nastanek in propad ušesa sta zaznana, in ker sta nastanek in propad zaznana, bi sledilo: 'Moje sestvo nastane in propade.' Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Uho je sestvo.' Tako, uho ni sestvo.

Če kdo reče, 'Zvoki so sestvo,' ... 'Ušesna zavest je sestvo,' ... 'Ušesni kontakt je sestvo,' ... 'Občutek je sestvo,' ... 'Želja je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Želja je sestvo.' Tako uho ni sestvo, zvoki niso sestvo, ušesna zavest ni sestvo, ušesni kontakt ni sestvo, občutek ni sestvo, želja ni sestvo.

12. (iii) Če kdo reče, 'Nos je sestvo,' to ni ubranljivo. Nastanek in propad nosa sta zaznana, in ker sta njegova nastanek in propad zaznana, bi sledilo: 'Moje sestvo

nastane in propade.' Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Nos je sestvo.' Tako, nos ni sestvo.

Če kdo reče, 'Vonji so sestvo,' ... 'Nosna zavest je sestvo,' ... 'Nosni kontakt je sestvo,' ... 'Občutek je sestvo,' ... 'Želja je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Želja je sestvo.' Tako nos ni sestvo, vonji niso sestvo, nosna zavest ni sestvo, nosni kontakt ni sestvo, občutek ni sestvo, želja ni sestvo.

13. (iv) Če kdo reče, 'Jezik je sestvo,' to ni ubranljivo. Nastanek in propad jezika sta zaznana, in ker sta njegova nastanek in propad zaznana, bi sledilo: 'Moje sestvo nastane in propade.' Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Jezik je sestvo.' Tako, jezik ni sestvo.

Če kdo reče, 'Okusi so sestvo,' ... 'Jezična zavest je sestvo,' ... 'Jezični kontakt je sestvo,' ... 'Občutek je sestvo,' ... 'Želja je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Želja je sestvo.' Tako jezik ni sestvo, okusi niso sestvo, jezična zavest ni sestvo, jezični kontakt ni sestvo, občutek ni sestvo, želja ni sestvo.

14. (v) Če kdo reče, 'Telo je sestvo,' to ni ubranljivo. Nastanek in propad telesa sta zaznana, in ker sta njegova nastanek in propad zaznana, bi sledilo: 'Moje sestvo nastane in propade.' Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Telo je sestvo.' Tako, telo ni sestvo.

Če kdo reče, 'Tipnosti so sestvo,' ... 'Telesna zavest je sestvo,' ... 'Telesni kontakt je sestvo,' ... 'Občutek je sestvo,' ... 'Želja je sestvo' ... ' Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Želja je sestvo.' Tako telo ni sestvo, tipnosti niso sestvo, telesna zavest ni sestvo, telesni kontakt ni sestvo, občutek ni sestvo, želja ni sestvo.

15. (vi) Če kdo reče, 'Um je sestvo,' to ni ubranljivo. Nastanek in propad telesa sta zaznana, in ker sta njegova nastanek in propad zaznana, bi sledilo: 'Moje sestvo nastane in propade.' Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Um je sestvo.' Tako, um ni sestvo.

Če kdo reče, 'Pojavi so sestvo,' ... 'Umska zavest je sestvo,' ... 'Umski kontakt je sestvo,' ... 'Občutek je sestvo,' ... 'Želja je sestvo' ... Zaradi tega ni ubranljivo za nikogar, ko reče, 'Želja je sestvo.' Tako, um ni sestvo, umski predmeti niso sestvo, umska zavest ni sestvo, umski kontakt ni sestvo, občutek ni sestvo, želja ni sestvo.

(NASTAJANJE IDENTITETE)

16. Sedaj, menihi, to je pot, ki vodi do nastajanja identitete^[3]. (i) Človek jemlje oko tako: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.' Človek jemlje oblike tako ... Človek jemlje očesno zavest tako ... Človek jemlje očesni kontakt tako ... Človek jemlje občutek tako ... Človek jemlje željo tako: 'To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.'

17–21. (ii–vi) Človek jemlje uho tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.’ ... Človek jemlje nos tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.’ ... Človek jemlje jezik tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.’ ... Človek jemlje telo tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.’ ... Človek jemlje um tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.’ Človek jemlje pojave tako ... Človek jemlje umsko zavest tako ... Človek jemlje umski kontakt tako ... Človek jemlje občutek tako ... Človek jemlje željo tako: ‘To je moje, to sem jaz, to je moje sestvo.’

(PRENEHANJE IDENTITETE)

22. Sedaj, menihi, to je pot, ki vodi do prenehanja identitete. (i) Človek jemlje oko tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ Človek jemlje oblike tako ... Človek jemlje očesno zavest tako ... Človek jemlje očesni kontakt tako ... Človek jemlje občutek tako ... Človek jemlje željo tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’

23–27. (ii–vi) Človek jemlje uho tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ ... Človek jemlje nos tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ ... Človek jemlje jezik tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ ... Človek jemlje telo tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ ... Človek jemlje um tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’ Človek jemlje pojave tako ... Človek jemlje umsko zavest tako ... Človek jemlje umski kontakt tako ... Človek jemlje občutek tako ... Človek jemlje željo tako: ‘To ni moje, to nisem jaz, to ni moje sestvo.’

(OSNOVNA NAGNENJA)

28. (i) Menihi, odvisno od očesa in oblik, se pojavi očesna zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem nastane [občutek], ki se čuti kot prijetnost ali neprijetnost ali niti neprijetnost niti prijetnost. Ko se človeka dotakne prijeten občutek, če mu ugaja, ga pozdravi in se ga drži, potem v njem leži osnovno nagnjenje do poželenja. Ko se človeka dotakne neprijeten občutek, če ga skrbi, se žalosti in objokuje, se tolče po prsih in postane zmeden, potem v njem leži osnovno nagnjenje do odpora. Ko se človeka dotakne niti neprijeten niti prijeten občutek, če ne razume kot dejansko so izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod z ozirom na ta občutek, potem v njem leži osnovno nagnjenje do nevednosti. Menihi, da bo ta človek tukaj in sedaj napravil konec neprijetnosti brez opuščanja osnovnih nagnjenj do poželenja za prijetnim občutkom, brez odpravljanja osnovnih nagnjenj do odpora proti neprijetnemu občutku, brez iztrebljanja osnovnih nagnjenj do nevednosti glede niti neprijetnega niti prijetnega občutka, brez opuščanje nevednosti in nastajanja pravega znanja – to ni mogoče.

29–33. (ii–vi) Menihi, odvisno od ušesa in zvokov nastane ušesna zavest ... Odvisno od uma in pojavov nastane umska zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem nastane [občutek], ki se čuti kot prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten ... Menihi, da bo ta človek tukaj in sedaj napravil konec neprijetnosti brez opuščanje osnovnih nagnjenj do poželenja po prijetnem občutku ... brez opuščanje nevednosti in nastajanja prave vednosti – to ni mogoče.

(OPUSTITEV OSNOVNIH NAGNJENJ)

34. (i) Menihi, odvisno od očesa in oblik nastane očesna zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem nastane [občutek], ki se čuti kot prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten. Ko se človeka dotakne prijeten občutek, če mu ne ugaja, ga ne pozdravi in se ga ne drži, potem osnovno nagnjenje do poželenja ne leži v njem. Ko se človeka dotakne neprijeten občutek, če ga ne skrbi, se ne žalosti in ne objokuje, se ne tolče po prsih in ne postane zmeden, potem osnovno nagnjenje do odpora ne leži v njem. Ko se človeka dotakne niti neprijeten niti prijeten občutek, če razume kot dejansko so izvor, izginotje, potešitev, nevarnost in izhod z ozirom na ta občutek, potem osnovno nagnjenje do nevednosti ne leži v njem. Menihi, da bo ta človek tukaj in sedaj napravil konec neoprijetnosti z opuščanjem osnovnega nagnjenja do poželenja po prijetnem občutku, z odpravljanjem osnovnih nagnjenj do odpora proti neprijetnemu občutku, z iztrebljanjem osnovnih nagnjenj do nevednosti glede niti neprijetnega niti prijetnega občutka, z opuščanjem nevednosti in nastajanjem pravega znanja – to je mogoče.

35–39. (ii–vi) Menihi, odvisno od ušesa in zvokov nastane ušesna zavest ... Odvisno od uma in pojavov nastane umska zavest; srečanje teh treh je kontakt; s kontaktom kot pogojem nastane [občutek], ki se čuti kot prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten ... Menihi, da bo tukaj in sedaj napravil konec neprijetnosti z opuščanjem osnovnih nagnjenj do poželenja po prijetnem občutku ... z opuščanjem nevednosti in nastajanju prave vednosti – to je mogoče.

(OSVOBODITEV)

40. Ko to uvidi, menihi, dobro poučeni plemeniti učenec postane razočaran z očesom, razočaran z oblikami, razočaran z očesno zavestjo, razočaran z očesnim kontaktom, razočaran z občutkom, razočaran z željami.

On postane razočaran z ušesom ... On postane razočaran z nosom ... On postane razočaran z jezikom ... On postane razočaran s telesom ... On postane razočaran z umom, razočaran s pojavi, razočaran z umsko zavestjo, razočaran z umskim kontaktom, razočaran z občutkom, razočaran z željami.

41. Ko je razočaran, postane brezstrasten. Skozi brezstrastnost je [njegov um] osvobojen. Ko je osvobojen, pride vednost: 'Osvobojeno je.' On razume: 'Rojstvo je uničeno, sveto življenje je bilo živeto, kar je bilo potrebno je bilo narejeno, nič več ni prihoda nazaj v katerokoli stanje eksistence.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega. Ko je bilo to učenje povedano, je bilo brez predpostavk v umu osvobojenih vplivov šestdeset menihov.

Opombe

[1] *Taṇhā* – želja oz. močna želja.

[2] *Phassa* – glej natančnejšo razlago v *Ñāṇavīra Thera – Clearing the Path* (Path Press Publications), str. 73–76.

[3] Identiteta – sebstvo, osebnost.

(MN 149) Mahāsaḷāyatanika Sutta – Veliko šesterno področje

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Sāvattḥīju, v Džetovem gozdičku Anāthapiṇḍikovega parka. Tam je nagovoril menihi: “Menihi.”—“Častiti gospod,” so odgovorili. Blaženi je rekel:

2. “Menihi, učil vas bom učenje o velikem šesternem področju. Poslušajte in skrbno pazite, kaj bom povedal.” – “Da, častiti gospod,” so odgovorili menihi. Blaženi je rekel:

3. “Menihi, ko ne prepoznaš in ne vidiš očesa kot dejansko je, ko ne prepoznaš in ne vidiš oblik kot dejansko so, ko ne prepoznaš in ne vidiš očesne zavesti kot dejansko je, ko ne prepoznaš in ne vidiš očesnega kontakta kot dejansko je, ko ne prepoznaš in ne vidiš kot dejansko je [občutek] občuten kot prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten, ki nastane z očesnim kontaktom kot pogojem, potem si vnet s poželenjem po očesu, po oblikah, po očesni zavesti, po očesnemu kontaktu, po [občutku] ki se čuti kot prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten, ki nastane z očesnim kontaktom kot pogojem.

Ko bivaš vnet s poželenjem, oviran, zaslepljen, premišljajoč o zadovoljitvi, je pet agregatov s predpostavkami tvorjeno za prihodnost; in želja – ki prinese obnovitev eksistence, pospremljeno z radostjo in poželenjem in radostjo v tem in onem – naraste. Telesne in umske težave se povečajo, telesne in umske muke se povečajo, telesna in umska vročica se poveča in izkušaš telesno in umsko neprijetnost.

4–8. Ko ne prepoznaš in ne vidiš ušesa kot dejansko je ... Ko ne prepoznaš in ne vidiš nosu kot dejansko je ... Ko ne prepoznaš in ne vidiš jezika kot dejansko je ... Ko ne

prepoznaš in ne vidiš telesa kot dejansko je ... Ko ne prepoznaš in ne vidiš uma kot dejansko je ... izkušaš telesno in umsko neprijetnost.

9. Menihi, ko prepoznaš in vidiš oko kot dejansko je, ko prepoznaš in vidiš oblike kot dejansko so, ko prepoznaš in vidiš očesno zavest kot dejansko je, ko prepoznaš in vidiš očesni kontakt kot dejansko je, ko prepoznaš in vidiš kot dejansko je [občutek] občuten kot prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten, ki nastane z očesnim kontaktom kot pogojem, potem nisi vnet s poželenjem po očesu, po oblikah, po očesni zavesti, po očesnem kontaktu, po [občutku] ki se čuti kot prijeten ali neprijeten ali niti neprijeten niti prijeten, ki nastane z očesnim kontaktom kot pogojem.

Ko bivaš nevnet s poželenjem, neoviran, nezaslepljen, preišljajoč o nevarnosti, potem se pet agregatov s predpostavkami zmanjša v prihodnosti; in želja – ki prinese obnovitev eksistence, pospremljeno z radostjo in poželenjem in radostjo v tem in onem – je opuščena. Telesne in umske težave so opuščene, telesne in umske muke so opuščene, telesna in umska vročica je opuščena in izkušaš telesno in umsko prijetnost.

(PLEMENITA OSMEROČLENA POT)

10. Pogled posameznika kot je ta, je pravilni pogled. Njegova misel je pravilna misel, njegov napor je pravilen napor, njegova pozornost je pravilna pozornost, njegova zbranost je pravilna zbranost. Ampak njegovo telesno dejanje, njegovo govorno dejanje in njegov način življenja je bil dobro prečiščen že prej. Tako Plemenita osmeročlena pot pride do izpolnitve v njem z razvojem. Ko razvije Plemenito osmeročleno pot, izpolnitev štirih področij pozornosti v njem prav tako pride do izpolnitve z razvojem; štiri pravilne vrste prizadevanja v njem prav tako pridejo do izpolnitve z razvojem; štiri področja duhovne moči v njem prav tako pridejo do izpolnitve z razvojem; pet sposobnosti v njem prav tako pride do izpolnitve z razvojem; pet moči v njem prav tako pride do izpolnitve z razvojem; sedem dejavnikov prebujenje v njem prav tako pride do izpolnitve z razvojem. Ti dve stvari – mirnost in vpogled – se pojavita v njem enakomerno skupaj. Z direktno vednostjo popolno razume te stvari, ki naj bodo popolno razumljene z direktno vednostjo. Z direktno vednostjo opusti stvari, ki naj bodo opuščene z direktno vednostjo. Z direktno vednostjo razvije stvari, ki naj bodo razvite z direktno vednostjo. Z direktno vednostjo uresniči stvari, ki naj bodo uresničene z direktno vednostjo.

11. In katere stvari naj bodo popolnoma **razumljene** z direktno vednostjo? Odgovor na to je: pet agregatov s predpostavko, to je, snovni agregat s predpostavko, agregat občutka s predpostavko, agregat zaznave s predpostavko, agregat tvorbe s predpostavko, agregat zavesti s predpostavko. To so stvari, ki naj bodo popolnoma razumljene z direktno vednostjo.

In katere stvari naj bodo **opuščene** z direktno vednostjo? Nevednost in želja po eksistenci. To so stvari, ki naj bodo opuščene z direktno vednostjo.

In katere stvari naj bodo **razvite** z direktno vednostjo? Mirnost in vpogled. To so stvari, ki naj bodo razvite z direktno vednostjo.

In katere stvari naj bodo **uresničene** z direktno vednostjo? Prava vednost in osvoboditev. To so stvari, ki naj bodo uresničene z direktno vednostjo.

12–14. Ko prepoznaš in vidiš uho, kot dejansko je ... To so stvari, ki naj bodo uresničene z direktno vednostjo.

15–17. Ko prepoznaš in vidiš nos, kot dejansko je ... To so stvari, ki naj bodo uresničene z direktno vednostjo.

18–20. Ko prepoznaš in vidiš jezik, kot dejansko je ... To so stvari, ki naj bodo uresničene z direktno vednostjo.

21–23. Ko prepoznaš in vidiš telo, kot dejansko je ... To so stvari, ki naj bodo uresničene z direktno vednostjo.

24–26. Ko prepoznaš in vidiš um, kot dejansko je ... To so stvari, ki naj bodo uresničene z direktno vednostjo.”

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Menihi so bili zadovoljni in veseli besed Blaženega.

(MN 150) Nagaravindeyya Sutta - Nagaravindanom

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi potoval po deželi Kosala s številno skupino menihov in sčasoma prispel v kosalansko vas po imenu Nagaravinda.

2. Brahminski gospodarji iz Nagaravinde so slišali: “Asket Gotama, sakyanski sin, ki je šel naprej iz naroda Sakya, je potoval po deželi Kosala s številno skupino menihov in prispel v Nagaravindo. O mojstru Gotami je krožil dober glas: ‘Ta Blaženi je popoln, popolno prebujen, popoln v pravi vednosti in obnašanju, vzvišen, poznavalec svetov, neprimerljiv vodja posameznikov, ki jih je potrebno ukrotiti, učitelj božanstev in ljudi, prebujen, blažen. On razodeva ta svet z njegovimi božanstvi, njegovimi Mārami in njegovimi Brahmami, to generacijo z njenimi asketi in brahmuni, njenimi princi in njenim ljudstvom, kar je sam uresničil z direktno vednostjo. On uči Dhammo, ki je dobra v začetku, dobra v sredini in dobra na koncu, s pravilnim pomenom in izražanjem in razodeva sveto življenje, ki je popolnoma dovršeno in prečiščeno.’ Dobro je videti takšne arahante.”

3. In brahminski gospodarji iz Nagaravinde so odšli do Blaženega. Nekateri so se poklonili Blaženemu in sedli na stran; nekateri so z njim izmenjali pozdrave, in ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, sedli na stran; nekateri so iztegnili svoje roke v spoštljiv pozdrav proti Blaženemu in sedli na stran; nekateri so v prisotnosti Blaženega izgovorili svoje ime in ime naroda in sedli na stran; nekateri so ostali tiho in sedli na stran. Ko so sedeli, jim je Blaženi rekel:

4. "Gospodarji, če vas popotniki drugih sekt vprašajo: 'Gospodarji, kakšno vrsto asketov in brahminov naj ne bi častili, spoštovali, cenili in občudovali?' bi jim morali odgovoriti: 'Ti asketi in brahmini, ki se niso očistili poželenja, sovraštva in zablode glede oblik spoznanih z očmi, katerih um ni notranje miren in ki se obnašajo sedaj krepostno, sedaj nekrepostno s telesom, v govoru in mislih – takšne askete in brahmine se naj ne časti, spoštuje, ceni in občuduje. Zakaj je tako?'

Ker se mi sami nismo očistili poželenja, sovraštva in zablode glede oblik spoznanih z očmi, naš um ni notranje miren in se obnašamo sedaj krepostno, sedaj nekrepostno s telesom, v govoru in mislih. Ker ne vidimo nobenega bolj krepostnega obnašanja pri teh dobrih asketih in brahminih, se naj jih ne časti, spoštuje, ceni in občuduje.

'Ti asketi in brahmini, ki se niso očistili poželenja, sovraštva in zablode glede zvokov spoznanih z ušesi ... glede vonjev spoznanih z nosom ... glede okusov spoznanih z jezikom ... glede tipnosti spoznane s telesom ... glede pojavov spoznanih z umom, katerih um ni notranje miren, in ki se obnašajo sedaj krepostno, sedaj nekrepostno s telesom, v govoru in mislih ... se naj jih ne časti ... Ker ne vidimo nobenega bolj krepostnega obnašanja pri teh dobrih asketih in brahminih, se naj jih ne časti, spoštuje, ceni in občuduje.' Tako vprašani, gospodarji, bi morali odgovoriti tem popotnikom drugih sekt na ta način.

5. Toda, gospodarji, če bi vas popotniki drugih sekt vprašali: 'Gospodarji, kakšno vrsto asketov in brahminov naj bi častili, spoštovali, cenili in občudovali?' bi jim morali odgovoriti: 'Ti asketi in brahmini, ki so očiščeni poželenja, sovraštva in zablode glede oblik spoznanih z očmi, katerih um je notranje miren in ki se obnašajo krepostno s telesom, v govoru in mislih – takšne askete in brahmine se naj časti, spoštuje, ceni in občuduje. Zakaj je tako? Ker mi sami nismo očiščeni poželenja, sovraštva in zablode glede oblik spoznanih z očmi, naš um notranje ni miren in se obnašamo sedaj krepostno, sedaj nekrepostno s telesom, v govoru in mislih. Ker vidimo bolj krepostno obnašanje pri teh dobrih asketih in brahminih, se naj jih časti, spoštuje, ceni in občuduje.

'Ti asketi in brahmini, ki so očiščeni poželenja, sovraštva in zablode glede zvokov spoznanih z ušesi ... glede vonji spoznanih z nosom ... glede okusov spoznanih z jezikom ... glede tipnosti spoznane s telesom ... glede pojavov spoznanih z umom, katerih um je notranje miren in ki se obnašajo krepostno s telesom, v govoru in mislih ... se naj časti ... Ker vidimo bolj krepostno obnašanje pri teh dobrih asketih in

brahminih, se naj jih časti, spoštuje, ceni in občuduje.' Tako vprašani, gospodarji, bi morali odgovoriti tem popotnikom drugih sekt na ta način.

6. Gospodarji, če bi vas popotniki drugih sekt vprašali: 'Toda kateri so vaši razlogi in kateri so vaši dokazi glede teh častitih, o katerih pravite: "Gotovo so ti častiti očiščeni poželenja ali prakticirajo, da bi odstranili poželenje; oni so ali očiščeni sovraštva ali prakticirajo, da bi odstranili sovraštvo; oni so ali očiščeni zablode ali prakticirajo, da bi odstranili zablodo"?' – ko ste tako vprašani, bi morali odgovoriti tem popotnikom drugih sekt: 'To je zato, ker so ti častiti odšli bivati v odročno pragozdno goščavo. Tam ni takšnih oblik spoznanj z očmi, ki bi jih lahko gledali in v njih uživali. Tam ni takšnih zvokov spoznanj z ušesi, ki bi jih lahko poslušali in v njih uživali. Tam ni takšnih vonjev spoznanj z nosom, ki bi jih lahko vohali in v njih uživali. Tam ni takšnih okusov spoznanj z jezikom, ki bi jih lahko okušali in v njih uživali. Tam ni takšne tipnosti spoznane s telesom, ki bi se jo lahko dotikali in v njej uživali. To so naši razlogi, prijatelji, to so naši dokazi, glede katerih pravimo o teh častitih: "Gotovo so ti častiti ali očiščeni poželenja, sovraštva in zablode ali prakticirajo, da bi to odstranili." Tako vprašani, gospodarji, bi morali odgovoriti tem popotnikom drugih sekt na ta način.'

7. Ko je bilo to rečeno, so brahminski gospodarji iz Nagaravinde rekli Blaženemu: "Veličastno, mojster Gotama! Veličastno, mojster Gotama! Mojster Gotama je napravil Dhammo jasno v mnogih pogledih, tako kot bi obrnil pokonci to, kar je bilo prevrnjeno, razkril to, kar je bilo skrito, pokazal pot temu, ki se je izgubil ali držal luč v temi, da je tisti z dobrim vidom lahko videl oblike. Sedaj grem po zatočišče k mojstru Gotami, k Dhammi in k meniški Sanghi. Od danes naprej naj nas mojster Gotama sprejme kot laične privrženice, ki so šli k njemu po zatočišče do konca življenja."

(MN 151) Piṇḍapātapārisuddhi Sutta - Prečiščenje miloščine

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel v Bambusovem gaju pri Rādžagahu, kjer so krmili veverice. Ko je bil večer, je častiti Sāriputta prišel iz samote in odšel do Blaženega. Ko se mu je poklonil, je sedel na stran. Blaženi mu je rekel:

2. "Sāriputta, tvoje sposobnosti so čiste. Barva tvoje kože je čista in svetla. V kakšnem stanju sedaj pogosto bivaš, Sāriputta?"

"Sedaj, častiti gospod, pogosto bivam v praznosti."^[1]

“Dobro, dobro, Sāriputta! Resnično, ti pogosto bivaš v stanju velikega človeka. Ker to je stanje velikega človeka, namreč, praznost.

3. Sāriputta, če bi menih želel: ‘Naj pogosto bivam v praznosti,’ bi moral upoštevati tako: ‘Na poti, po kateri sem šel v vas po miloščino ali na kraju, kjer sem hodil po miloščino ali na poti po kateri sem se vrnil iz zbiranja miloščine, ali je bila v mojem umu kakršnakoli želja, poželenje, sovraštvo, zabloda ali odpor glede oblik, spoznanih z očesom?’ Če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Na poti, po kateri sem šel v vas po miloščino ali na kraju, kjer sem hodil po miloščino ali na poti, po kateri sem se vrnil iz zbiranja miloščine, je bila želja, poželenje, sovraštvo, zabloda ali odpor v mojem umu glede oblik, spoznanih z očmi,’ potem mora napraviti napor, da opusti ta zla slaba stanja. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Na poti, po kateri sem odšel v vas po miloščino in na kraju, kjer sem hodil po miloščino in na poti, po kateri sem se vrnil iz zbiranja miloščine, ni bilo želje, poželenja, sovraštva, zablode ali odpora v mojem umu glede oblik spoznanih z očmi,’ potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

4–8. Sāriputta, menih naj premišljuje tako: ‘Na poti, po kateri sem šel v vas po miloščino ali na kraju, kjer sem hodil po miloščino ali na poti, po kateri sem se vrnil iz zbiranja miloščine, je bila kakšna želja, poželenje, sovraštvo, zabloda, ali odpor v mojem umu glede zvokov spoznanih z ušesi? ... glede vonjev spoznanih z nosom? ... glede okusov spoznanih z jezikom? ... glede tipnosti spoznane s telesom? ... glede pojavov spoznanih z umom?’ Če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Na poti, po kateri sem šel v vas po miloščino ... je bila želja, poželenje, sovraštvo, zabloda, ali odpor v mojem umu glede pojavov spoznanih z umom,’ potem mora napraviti napor, da opusti ta zla slaba stanja. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Na poti, po kateri sem šel v vas po miloščino ni bilo želje, poželenja, sovraštva, zablode ali odpora v mojem umu glede umskih predmetov spoznanih z umom,’ potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

9. Sāriputta, menih naj premišljuje tako: ‘Ali je **pet vezi čutnega užitka** opuščenih v meni?’ Če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Pet vezi čutnega užitka v meni ni opuščenih,’ potem naj napravi napor, da opusti teh pet vezi čutnega užitka. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Pet vezi čutnega užitka je v meni opuščenih,’ potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

10. Sāriputta, menih naj premišljuje tako: ‘Ali je **pet ovir** opuščenih v meni?’ Če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Pet ovir v meni ni opuščenih,’ potem naj napravi napor, da opusti teh pet ovir. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: ‘Pet ovir je v meni opuščenih,’ potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

11. Sāriputta, menih naj premišljuje tako: ‘Ali sem **pet agregatov** s predpostavko popolnoma razumel?’ Če, ko tako ko preiskuje, razpozna: ‘Pet agregatov s predpostavko v meni nisem popolnoma razumel,’ potem naj napravi napor, da popolnoma razume teh

pet agregatov s predpostavko. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: 'Pet agregatov s predpostavko sem popolnoma razumel,' potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

12. Sāriputta, menih naj premišljuje tako: 'Ali so **štiri področja pozornosti** razvita v meni?' Če, ko tako preiskuje, razpozna: 'Štiri področja pozornosti niso razvita v meni,' potem naj napravi napor, da razvije ta štiri področja pozornosti. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: 'Štiri področja pozornosti so razvita v meni,' potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

13–19. Sāriputta, menih naj premišljuje tako: 'Ali so **štiri vrste pravega prizadevanja** razvite v meni? ...

Ali so **štiri področja duhovne moči** razvita v meni? ...

Ali je **pet sposobnosti** razvitih v meni? ...

Ali je **pet moči** razvitih v meni? ...

Ali je **sedem dejavnikov prebujenja** razvitih v meni? ...

Ali je **Plemenita osmeročlena pot** razvita v meni? ...

Ali sta **mirnost in vpogled** razvita v meni?' Če, ko tako preiskuje, razpozna: 'Mirnost in vpogled nista razvita v meni,' potem naj napravi napor, da ju razvije. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: 'Mirnost in vpogled sta razvita v meni,' potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

20. Sāriputta, menih naj premišljuje tako: 'Ali sem uresničil **pravo vednost in osvoboditev**?' Če, ko tako preiskuje, razpozna: 'Prave vednosti in osvoboditve nisem uresničil,' potem naj napravi napor, da uresniči pravo vednost in osvoboditev. Toda če, ko tako preiskuje, razpozna: 'Pravo vednost in osvoboditev sem uresničil,' potem lahko biva srečen in zadovoljen, in vadi dan in noč v dobrih stanjih.

21. Sāriputta, katerikoli asketi in brahmini v preteklosti so prečistili svojo miloščino, so vsi to napravili s takšnim ponavljanjem preiskovanja sebe. Katerikoli asketi in brahmini v prihodnosti bodo prečistili svojo miloščino, bodo vsi to napravili s takšnim ponavljanjem preiskovanja sebe. Katerikoli asketi in brahmini v sedanjosti prečiščujejo svojo miloščino, vsi to delajo s takšnim ponavljanjem preiskovanja sebe. Torej, Sāriputta, vadi tako: 'Mi bomo prečistili našo miloščino s takšnim ponavljanjem preiskovanja.'"

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Sāriputta je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Opombe

[1] MA: Sad praznosti je dosežek arahanta.

(MN 152) Indriyabhāvanā Sutta – Razvoj sposobnosti

1. Tako sem slišal. Nekoč je Blaženi živel pri Kajangali, v gozdičku dreves mukhelu.

2. Takrat je brahminski študent Uttara, učenec brahmina Pārāsariya, odšel do Blaženega in izmenjal z njim pozdrave. Ko je bil ta vljuden in prijazen pogovor končan, je sedel na stran. Blaženi ga je vprašal: "Uttara, ali brahmin Pārāsariya uči svoje učence razvoja sposobnosti?"

"Da, mojster Gotama."

"Toda, Uttara, kako uči svoje učence razvoja sposobnosti?"

"Tako, mojster Gotama, da človek ne vidi oblik z očmi, človek ne sliši zvokov z ušesi. Tako brahmin Pārāsariya uči svoje učence razvoja sposobnosti."

"Če je to tako, Uttara, potem bo slepi človek in gluhi človek imel razvite sposobnosti, v skladu tem kar pravi brahmin Pārāsariya. Ker slepi človek ne vidi oblik z očmi in gluhi človek ne sliši zvokov z ušesi."

Ko je bilo to rečeno, je brahminski študent Uttara, Pārāsarijev učenec, obsedel tiho, osupel, s sklonjenimi rameni in povešeno glavo, čemerem in brez odgovora.

3. Potem, ko je to prepoznal, je Blaženi nagovoril častitega Ānanda: "Ānanda, brahmin Pārāsariya uči svoje učence razvoja sposobnosti na en način, toda v disciplini Plemenitih je najvišji razvoj sposobnosti drugačen."

"Sedaj je čas, Blaženi, sedaj je čas, Vzvišeni, za Blaženega, da uči najvišji razvoj sposobnosti v disciplini Plemenitih. Ko slišijo to od Blaženega, si bodo menihi zapomnili."

"Potem poslušaj, Ānanda, in skrbno pazi, kaj bom povedal."

"Da, častiti gospod," je odgovoril. Blaženi je rekel:

4. "Ānanda, kakšen je najvišji razvoj sposobnosti v disciplini Plemenitih? Ānanda, ko menih vidi obliko z očmi, nastane v njem kar je prijetno, nastane v njem kar je neprijetno, nastane v njem kar je oboje, prijetno in neprijetno. On razume tako: 'V meni je nastalo to, kar je prijetno, nastalo to, kar je neprijetno, nastalo to, kar je oboje, prijetno in neprijetno. Toda to je pogojeno, grobo, nastalo je v odvisnosti; to je mirnost, to je vzvišenost, to je, mirnodušnost.' Prijetnost, ki nastane, neprijetnost, ki nastane in oboje, prijetnost in neprijetnost, ki nastaneta, preneha v njem in vzpostavi se mirnodušnost. Prav tako kot človek z dobrim vidom, ko ima odprte oči, lahko te zapre ali ko ima zaprte oči, lahko te odpre, tako tudi glede čisto vsega, prijetnosti, ki nastane, neprijetnosti, ki nastane in obeh, prijetnosti in neprijetnosti, ki nastaneta, vse to

preneha prav tako hitro, prav tako urno, prav tako lahkotno in mirnodušnost je vzpostavljena. To se imenuje disciplina Plemenitih, najvišji razvoj sposobnosti glede oblik, spoznanih z očmi.

5. Ānanda, ko menih sliši zvok z ušmi, nastane v njem kar je prijetno, nastane v njem kar je neprijetno, nastane v njem kar je oboje, prijetno in neprijetno. On razume tako: ... in mirnodušnost je vzpostavljena. Prav tako kot močen človek z lahkoto tleskne s svojimi prsti, tako tudi glede čisto vsega, prijetnosti, ki nastane, neprijetnosti, ki nastane in obeh, prijetnosti in neprijetnosti, ki nastaneta, vse to preneha prav tako hitro, prav tako urno, prav tako lahkotno in mirnodušnost je vzpostavljena. To se imenuje disciplina Plemenitih, najvišji razvoj sposobnosti glede zvokov, spoznanih z ušesom.

6. Ānanda, ko menih voča vonj z nosom, nastane v njem kar je prijetno, nastane v njem kar je neprijetno, nastane v njem kar je oboje, prijetno in neprijetno. On razume tako: ... in mirnodušnost je vzpostavljena. Prav tako kot dežne kaplje na rahlo nagnjenem lokvanjevem listu spolzijo in ne ostanejo tam, tako tudi glede čisto vsega, prijetnosti, ki nastane, neprijetnosti, ki nastane in obeh, prijetnosti in neprijetnosti, ki nastaneta, vse to preneha prav tako hitro, prav tako urno, prav tako lahkotno in mirnodušnost je vzpostavljena. To se imenuje disciplina Plemenitih, najvišji razvoj sposobnosti glede vonjev, spoznanih z nosom.

7. Ānanda, ko menih okuša okus z jezikom, nastane v njem kar je prijetno, nastane v njem kar je neprijetno, nastane v njem kar je oboje, prijetno in neprijetno. On razume tako: ... in mirnodušnost je vzpostavljena. Prav tako kot lahko močan človek z lahkoto izpljune pljunek slin, ki jo je nabral na vrhu svojega jezika, tako tudi glede čisto vsega, prijetnosti, ki nastane, neprijetnosti, ki nastane in obeh, prijetnosti in neprijetnosti, ki nastaneta, vse to preneha prav tako hitro, prav tako urno, prav tako lahkotno in mirnodušnost je vzpostavljena. To se imenuje disciplina Plemenitih, najvišji razvoj sposobnosti glede okusov, spoznanih z jezikom.

8. Ānanda, ko se menih dotakne tipnega s telesom, nastane v njem kar je prijetno, nastane v njem kar je neprijetno, nastane v njem kar je oboje, prijetno in neprijetno. On razume tako: ... in mirnodušnost je vzpostavljena. Prav tako kot močan človek lahko iztegne svojo skrčeno roko ali skrči svojo stegnjeno roko, tako tudi glede čisto vsega, prijetnosti, ki nastane, neprijetnosti, ki nastane in obeh, prijetnosti in neprijetnosti, ki nastaneta, vse to preneha prav tako hitro, prav tako urno, prav tako lahkotno in mirnodušnost je vzpostavljena. To se imenuje disciplina Plemenitih, najvišji razvoj sposobnosti glede tipnosti, spoznane s telesom.

9. Spet, Ānanda, ko menih spozna pojav z umom, nastane v njem kar je prijetno, nastane v njem kar je neprijetno, nastane v njem kar je oboje, prijetno in neprijetno. On razume tako: ... in mirnodušnost je vzpostavljena. Prav tako kot če bi človek spustil dve ali tri kaplje vode, da bi padle na vročo železno ploščo, ki bi se segrevala cel dan, bi padanje kapljic morda bilo počasno, vendar bi kapljice hitro izparele in izginile, tako

tudi glede čisto vsega, prijetnosti, ki nastane, neprijetnosti, ki nastane in obeh, prijetnosti in neprijetnosti, ki nastaneta, vse to preneha prav tako hitro, prav tako urno, prav tako lahkotno in mirnodušnost je vzpostavljena. To se imenuje disciplina Plemenitih, najvišji razvoj sposobnosti glede idej, spoznanih z umom.

Takšen je najvišji razvoj sposobnosti v disciplini Plemenitih.

10. In kako, Ānanda, je nekdo učenec v višjem treningu, ki je stopil na pot? Ānanda, ko menih vidi obliko z očmi ... sliši zvok z ušesi ... voha vonj z nosom ... okusi okus z jezikom ... se dotakne tipnega s telesom ... spozna pojav z umom, nastane v njem kar je prijetno, nastane kar je neprijetno, nastane kar je oboje, prijetno in neprijetno; on se sramuje, je osramočen in se mu gnusi prijetno, ki nastane, neprijetno, ki nastane, in oboje, prijetno in neprijetno, ki nastaneta. Tako je nekdo učenec v višjem treningu, ki je stopil na pot.

11–16. In kako, Ānanda, je nekdo plemeniti z razvitimi sposobnostmi? Ānanda, ko menih vidi obliko z očmi ... sliši zvok z ušesi ... voha vonj z nosom ... okusi okus z jezikom ... se dotakne tipnega s telesom ... spozna pojav z umom, nastane v njem kar je prijetno, nastane kar je neprijetno, nastane kar je oboje, prijetno in neprijetno. Če bi si želel: 'Naj bivam z zaznavanjem neodvratnosti v odvratnosti,' on biva zaznavajoč neodvratnost v odvratnosti. Če bi si želel: 'Naj bivam zaznavajoč odvratnost v neodvratnosti,' on biva zaznavajoč odvratnost v neodvratnosti. Če bi si želel: 'Naj bivam zaznavajoč odvratnost v neodvratnosti in neodvratnosti,' on biva zaznavajoč neodvratnost v tem. Če bi si želel: 'Naj bivam zaznavajoč odvratnost v neodvratnosti in odvratnosti,' on biva zaznavajoč odvratnost v tem. Če bi si želel: 'Naj se izogibam obeh, odvratnosti in neodvratnosti, bivam v mirnodušnosti, pozoren in popolnoma zavesten,' on biva v mirnodušnosti do tega, pozoren in popolnoma zavesten. Tako je nekdo plemeniti z razvitimi sposobnostmi.

17. Tako, Ānanda, najvišjo razvitost sposobnosti v disciplini Plemenitih sem učil. Učenec v višjem treningu, ki je stopil na pot je bil poučen od mene in plemeniti z razvitimi sposobnostmi so bili poučeni od mene.

18. Kar naj bo narejeno za učence iz milosti učitelja, ki išče njihovo blagostanje in ima usmiljenje zanje, to sem naredil zate, Ānanda. Obstajajo vznožja dreves, prazne koče. Meditiraj, Ānanda, ne odlašaj, ker drugače boš to kasneje obžaloval. To je naše navodilo tebi."

To je bilo tisto, kar je rekel Blaženi. Častiti Ānanda je bil zadovoljen in vesel besed Blaženega.

Uvrščenosť sutt v sistem Madžhima nikāye

Mūlapaṇṇāsa – osnovnih petdeset

MN 1–10 Mūlapariyāya Vagga – Osnove

11–20 Sīhanāda Vagga – Levje rjovenje

21–30 Opamma Vagga – Prispodobe

31–40 Mahāyamaka Vagga – Na dolgo o parih

41–50 Cūḷayamaka Vagga – Na kratko o parih

Majjhimaṇṇāsa – srednjih petdeset

51–60 Gahapati Vagga – O gospodarjih

61–70 Bhikkhu Vagga – O menihih

71–80 Paribbājaka Vagga – O popotnikih

81–90 Rāja Vagga – O kraljih

91–100 Brāhmaṇa Vagga – O brahminih

Uparipaṇṇāsa – zaključnih petdeset

101–110 Devadaha Vagga – Pri Devadahi

111–120 Anupada Vagga – Eno za drugim

121–130 Suññata Vagga – Praznost

131–142 Vibhaṅga Vagga – Razlage

143–152 Saḷāyatana Vagga – Šest področij

Razvrstitev sutt glede na palijsko ime

Abhayarājakumāra Sutta (MN 58) – Princu Abhayi
Acchariya–abbhūta Sutta (MN 123) – Čudovito in sijajno
Aggivacchagotta Sutta (MN 72) – Vacchagotti o ognju
Ākankheyya Sutta (MN 6) – Če bi si menih želel
Alagaddūpama Sutta (MN 22) – Prispodoba o kači
Ambalaṭṭhikārāhulovāda Sutta (MN 61) – Nasvet Rāhuli pri Ambalaṭṭhiki
Ānandabhaddekaratta Sutta (MN 132) – Ānanda in ena odlična noč
Anaṅga Sutta (MN 5) – Brez nečistosti
Ānāpānasati Sutta (MN 118) – Pozornost med dihanjem
Anāthapindikovāda Sutta (MN 143) – Nasvet Anāthapindiku
Āneñjasappāya Sutta (MN 106) – Pot v mirnost
Angulimāla Sutta (MN 86) – Angulimāla
Anumāna Sutta (MN 15) – Sklep
Anupada Sutta (MN 111) – Eno za drugim, kot se zgodijo
Anuruddha Sutta (MN 127) – Anuruddha
Apannaka Sutta (MN 60) – Brezhibno učenje
Aranavibhanga Sutta (MN 139) – Razlaga ne–konflikta
Ariyapariyesanā Sutta (MN 26) – Plemenito iskanje
Assalāyana Sutta (MN 93) – Mladeniču Assalāyanu
Atthakanāgara Sutta (MN 52) – Človek iz Atthakanāgara
Bahitika Sutta (MN 88) – Plašč
Bahudhātuka Sutta (MN 115) – Mnogo vrst elementov
Bahurvedanīya Sutta (MN 59) – Mnogo vrst občutkov
Bakkula Sutta (MN 124) – Bakkula
Bālapaṇḍita Sutta (MN 129) – Bedaki in modri ljudje
Bhaddāli Sutta (MN 65) – Bhaddāliju
Bhaddekaratta Sutta (MN 131) – Ena odlična noč
Bhayabherava Sutta (MN 4) – Strah in groza
Bhūmija Sutta (MN 126) – Bhūmija
Bodhirājakumāra Sutta (MN 85) – Učenje princu Bodhiju
Brahmanimantanika Sutta (MN 49) – Povabilo Brahme
Brahmāyu Sutta (MN 91) – Brahmāyu
Cankī Sutta (MN 95) – Cankīju
Cātumi Sutta (MN 67) – Pri Cātumi
Cetokhila Sutta (MN 16) – Divjina v srcu
Chabbisodhana Sutta (MN 112) – Šestkratna čistost
Chachakka Sutta (MN 148) – Šest skupin šestih
Channovāda Sutta (MN 144) – Nasvet Channi
Cūla–Assapura Sutta (MN 40)– Kratko učenje pri Assapuri

Cūladhammasamādāna Sutta (MN 45) – Kratko učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi
Cūladukkhakkhandha Sutta (MN 14) – Kratko učenje o gmoti neprijetnosti
Cūlagopālaka Sutta (MN 34) – Kratko učenje o kravjem pastirju
Cūlagosinga Sutta (MN 31) – Kratko učenje v Gosingi
Cūlahatthipadopama Sutta (MN 27) – Kratko učenje o slonovi stopinji
Cūlakammavibhanga Sutta (MN 135) – Kratka razlaga dejanja
Cūlamālunkya Sutta (MN 63) – Kratko predavanje Māluṅkyāputti
Cūlapunnama Sutta (MN 110) – Kratko učenje v noči na polno luno
Cūlarāhulovāda Sutta (MN 147) – Kratek nasvet Rāhuli
Cūlasaccaka Sutta (MN 35) – Kratko učenje Saccaki
Cūlasakuludāyi Sutta (MN 79)– Kratko učenje Sakuludāyinu
Cūlasāropama Sutta (MN 30) – Kratko učenje o srčevini duhovnega življenja
Cūlasīhanāda Sutta (MN 11) – Kratko učenje o levjem rjoventu
Cūlasuññata Sutta (MN 121) – Kratko učenje o praznosti
Cūlatanhāsankhaya Sutta (MN 37) – Kratko učenje o uničenju želja
Cūlavedalla Sutta (MN 44) – Kratka pojasnila
Dakkhināvibhanga Sutta (MN 142) – Razlaga darovanj
Dantabhūmi Sutta (MN 125) – Stopnja ukročenosti
Devadaha Sutta (MN 101) – Pri Devadahi
Devadūta Sutta (MN 130) – Božanski glasniki
Dhammacetiya Sutta (MN 89) – Spomeniki Dhammi
Dhammadāyāda Sutta (MN 3) – Dediči v Dhammi
Dhānañjāni Sutta (MN 97) – Dhānañḍāniju
Dhātuvibhanga Sutta (MN 140) – Razlaga elementov
Dīghanakha Sutta (MN 74) – Dīghanakhi
Dvedhāvitakka Sutta (MN 19) – Dve vrsti misli
Esukāri Sutta (MN 96) – Esukārī
Ganakamoggallāna Sutta (MN 107) – Ganaka Moggallānu
Ghatikāra Sutta (MN 81) – Lončar Ghatikāra
Ghotamukha Sutta (MN 94) – Ghotamukhi
Gopakamoggallāna Sutta (MN 108) – Gopaka Moggallāna
Gulissāni Sutta (MN 69) – Gulissāni
Indriyabhāvanā Sutta (MN 152) – Razvoj sposobnosti
Isigili Sutta (MN 116) – Isigili
Jīvaka Sutta (MN 55) – Dživaku
Kakacūpama Sutta (MN 21) – Prispodoba o žagi
Kandaraka Sutta (MN 51) – Kandaraku
Kannakatthala Sutta (MN 90) – Pri Kannakatthalu
Kāyagatāsati Sutta (MN 119) – Pozornost na telo
Kinti Sutta (MN 103) – Kaj mislite o meni?
Kīṭāgiri Sutta (MN 70) – V Kīṭāgiriju
Kosambīya Sutta (MN 48) – Kosambinci
Kukkuravatika Sutta (MN 57) – Asket s pasjim obnašanjem

Laṭukikopama Sutta (MN 66) – Prispodoba o prepelici
Lomasakangiyabhaddekaratta Sutta (MN 134) – Lomasakangiya in ena odlična noč
Madhupinḍika Sutta (MN 18) – Medena kroglja
Madhurā Sutta (MN 84) – Pri Madhuri
Māgandiyā Sutta (MN 75) – Māgandiyu
Mahā-Assapura Sutta (MN 39) – Dolgo učenje pri Assapuri
Mahācattarisaka Sutta (MN 117) – Velikih štirideset
Mahādhammasamādāna Sutta (MN 46) – Dolgo učenje o načinih ukvarjanja s stvarmi
Mahādukkhakkhandha Sutta (MN 13) – Dolgo učenje o gmoti neprijetnosti
Mahāgopālaka Sutta (MN 33) – Dolgo učenje o kravjem pastirju
Mahāgosiṅga Sutta (MN 32) – Dolgo učenje v Gosinḡi
Mahāhatthipadopama Sutta (MN 28) – Dolgo učenje o prispodobi o odtisu slonove stopinje
Mahākaccānabhaddekaratta Sutta (MN 133) – Mahā Kaccāna in ena odlična noč
Mahākammavibhaṅga Sutta (MN 136) – Dolga razlaga dejanja
Mahāmālunkya Sutta (MN 64) – Dolgo učenje Mālunkyāputti
Mahāpunna Sutta (MN 109) – Dolgo učenje v noči na polno luno
Mahārāhulovāda Sutta (MN 62) – Dolgo učenje o nasvetu Rāhuli
Mahāsaccaka Sutta (MN 36) – Dolgo učenje Saccaki
Mahāsakuludāyi Sutta (MN 77) – Dolgo učenje Sakuludāyinu
Mahāsālāyatanika Sutta (MN 149) – Veliko šesterno področje
Mahāsāropama Sutta (MN 29) – Dolgo učenje o srčevini duhovnega življenja
Mahāsihanāda Sutta (MN 12) – Dolgo učenje o levjem rjoventu
Mahāsuññata Sutta (MN 122) – Dolgo učenje o praznosti
Mahātaṇhāsankhaya Sutta (MN 38) – Dolgo učenje o uničenju želja
Mahāvaccagotta Sutta (MN 73) – Dolgo učenje Vacchagotti
Mahāvedalla Sutta (MN 43) – Več pojasnil
Makhādeva Sutta (MN 83) – Kralj Makhādeva
Māratajjaniya Sutta (MN 50) – Graja Māre
Mūlapariyāya Sutta (MN 1) – Izvor vseh stvari
Nagaravindeyya Sutta (MN 150) – Nagaravindanom
Nalakapāna Sutta (MN 68) – Pri Nalakapāni
Nandakovāda Sutta (MN 146) – Nasvet Nandake
Nivāpa Sutta (MN 25) – Vaba
Pancattaya Sutta (MN 102) – Pet in tri
Pindapātapārisuddhi Sutta (MN 151) – Prečiščenje miloščine
Piyajatika Sutta (MN 87) – Rojeni iz teh, ki so nam dragi
Potaliya Sutta (MN 54) – Potaliyi
Punnovāda Sutta (MN 145) – Nasvet Punni
Rathavinīta Sutta (MN 24) – Kočije
Ratthapāla Sutta (MN 82) – Ratthapāla
Sabbāsava Sutta (MN 2) – Vsi vplivi
Saccavibhaṅga Sutta (MN 141) – Razlaga resnic

Salāyatanavibhanga Sutta (MN 137) – Razlaga šestih področij
Sāleyyaka Sutta (MN 41) – Brahmini iz Sāle
Sallekha Sutta (MN 8) – Odstranjevanje nečistosti
Sāmagāma Sutta (MN 104) – Pri Sāmagāmi
Samanamandikā Sutta (MN 78) – Samanamandikāputta
Sammāditthi Sutta (MN 9) – Pravilni pogled
Sandaka Sutta (MN 76) – Sandaku
Saṅgārava Sutta (MN 100) – Saṅgāravi
Sankhārupapatti Sutta (MN 120) – Vrednotenje dosežkov
Sappurisa Sutta (MN 113) – Pravi človek
Satipathāna Sutta (MN 10) – Področja pozornosti
Sekha Sutta (MN 53) – Učenec v višji vadbi
Sela Sutta (MN 92) – Seli
Sevitabbāsevitabba Sutta (MN 114) – Gojiti in ne gojiti
Subha Sutta (MN 99) – Subhi
Sunakkhatta Sutta (MN 105) – Sunakkhatti
Tevijjavacchagotta Sutta (MN 71) – Vacchagotti o trojni resnični vednosti
Uddesavibhanga Sutta (MN 138) – Razlaga povzetka
Upakkilesa Sutta (MN 128) – Nečistosti
Upāli Sutta (MN 56) – Upāliju
Vammika Sutta (MN 23) – Mravljišče
Vanapattha Sutta (MN 17) – Goščava pragozda
Vāsetṭha Sutta (MN 98) – Vāsetṭhi
Vatthūpama Sutta (MN 7) – Prispodoba o krpi
Vekhanassa Sutta (MN 80) – Vekhanassiju
Verañjaka Sutta (MN 42) – Brahmini iz Verañdža
Vīmaṃsaka Sutta (MN 47) – Preiskuj učitelja
Vitakkasanthāna Sutta (MN 20) – Odstranjevanje motečih misli

Zemljevid starodavne indije

Več o kraljevinah in republikah na tleh starodavne Indije za časa Buddhe:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Mahajanapadas>

Vir: [https://en.wikipedia.org/wiki/File:Mahajanapadas_\(c._500_BCE\).png](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Mahajanapadas_(c._500_BCE).png)

Opombe

v pomoč lažjemu razumevanju sudd v Madžhima nikayi. Ležeče v oklepaju je *palijski* naziv pojma.

1. Osebe

Ālāra Kālāma – prvi učitelj Buddhe, ki ga je učil meditacije področja ničnosti kot da je to največji dosežek posvečenega življenja.

Ānanda – bratranec in osebni pomočnik in spremljevalec Buddhe. Imel je najboljši spomin med Buddhovimi učenci.

Anāthapiṇḍika – bogat trgovec in bankir. Bil je glavni moški laični učenec in največji podpornik Buddhe.

Anuruddha je imel nadnaravno videnje z očesom prebujenega.

Assaji – eden od prvih petih učencev Buddhe.

Brahmā – prvo božanstvo, ki se rodi na začetku novega kozmičnega cikla in katerega življenje traja celoten cikel. Je kreator. Izhaja iz vedske tradicije. Upodobljen je običajno kot bitje s štirimi obrazi in štirimi rokami

Bimbisāra (558–491 pr.Kr.) – kralj Magadhe na jugu sedanje pokrajine Bihar v Indiji. Bil je velik prijatelj in zaščitnik Buddhe.

Brahmā Baka – dobesedno žerjav Brahmā. Pojavi se v Madžhima Nikāyi kot božanstvo, ki verjame, da je njegov svet večni in da je zato on nesmrten in da zato ni višjih svetov od njegovega.

Brahmā Sahampati je zaprosil prebujenega Buddho, da uči Dhammo.

Buddha – 1. budni, prebujeni, 2. zgodovinska oseba, utemeljitelj budizma. Pri originalni izgovorjavi palijskega imena se izgovori tudi h.

Daṇḍapāni – ime pomeni “palica v roki.” Tako je bil imenovan zato, ker se je bahavo sprehajal naokoli z zlato sprehajalno palico, čeprav je bil še vedno mlad in zdrav. V skladu s komentarji MA, se je on pridružil Devadatti, Buddhovemu glavnemu nasprotniku, ko je ta poskušal ustvariti razkol med Buddhovimi sledilci. Njegov način postavljanja vprašanj je aroganten in namerno provokativen.

Devadatta – Buddhov nečak in glavni nasprotnik, ki je poskušal ustvariti razkol med Buddhovimi sledilci.

Dhammadinnā – v posvetnem življenju žena trgovca Visākha. Dosegla je arahantstvo hitro po svoji posvetitvi za nuno. Buddha jo je označil kot najboljšo nuno v razlagi Dhamme.

Dīghanakha – nečak častitega Sāriputte.

Džānussonī – ugleden brahmin, ki je postal sledilec in občudovalec Buddhe. Buddha je pogosto obiskal in iskal njegovo mnenje o različnih temah.

Jīvaka Komārabhacca – zelo spoštovan zdravnik, ki je zdravil Buddho in tudi kralja Bimbisara.

Kakusandha – prvi Buddha, ki se je pojavil v sedanjem kozmološkem ciklu, ki se imenuje “Ugodna doba.” Sledila sta mu Buddhi Konāgamaṇa in Kassapa, za njim pa se je pojavil sedanji Buddha Gotama.

Mahā Kaccāna – Buddha ga je proglasil za najboljšega učenca v razlaganju natančnejših pomenov kratkih izrekov.

Mahā Kassapa – prevladujoči učenec med temi, ki so se držali asketskih praks.

Mahā Koṭṭhito je Buddha proglasil za najodličnejšega učenca med tistimi, ki so dosegli analitična znanja.

Mahā Moggallāna – je med Buddhovimi menihi imel največje magične sposobnosti in je bil poleg Častitega Sāriputte glavni učenec Buddhe.

Mahāpajāpatī Gotami – mlajša sestra kraljice Mahāmāye, Buddhove matere in tudi žena kralja Suddhodana. Po Mahāmāyini smrti je postala Buddhova krušna mati.

Māluṅkyāputta je prejel od Buddhe kratko predavanje o temeljih šestih čutov, odšel v umik in dosegel arahantstvo.

Māra – “Ta, ki kvari” ali “Pokvarjenec” ali “Zlobnež”, bog v nesnovni obliki. V budističnem konceptu veselja je položaj Māre podoben temu, kot ga ima Brahmā.

Migārova mati – glej **Visākhā**.

(Nigaṇṭh) Nataputta – z drugim imenom Mahāvīra, eden od šestih pomembnih učiteljev, sodobnik Buddhe. Opisuje se kot heretik, vodja sekte džainistov Nigaṇṭhā. O Nātaputti glej tudi MN 14, 30, 36, 56, 58, 77, 101, 104 in DN 2, 29 in 33. Džainisti so poudarjali prakse strogosti, s katerimi izčrpajo vso iz preteklosti akumulirano slabo *kammo*.

Paccekabuddha je sam dosegel prebuditev in osvoboditev, ne da bi bil odvisen od Dhamme, ki jo je učil Buddha, vendar ni sposoben učiti drugih Dhamme in vzpostaviti zakonika. Paccekabuddha se pojavi le v času, ko v svetu ni prisotnega Buddhovega učenja.

Pajāpati – stvarnik in ohranjevalec ustvarjenih bitij (sinonim za Brahma). V Vedah je temu najvišjemu od vedskih božanstev ime Najvišji gospodar stvarjenja.

Pasenadi – kralj države Kosala, katere glavno mesto je bil Sāvatti. V sedanjem času je to območje med jugom Nepala – province 5 in severa Indije (Uttar Pradesh). Bil je eden od Buddhovih najbolj predanih sledilcev, čeprav ne kaže, da bi dosegel kakršnokoli stanje duhovne realizacije.

Puṇṇa Mantāniputta je pripadal brahminski družini in ga je posvetil častiti Añña Kondañña v Kapilavattuju. Kasneje ga je Buddha označil za najbolj uglednega meniha med učitelji Dhamme.

Rāhula – edini sin Buddhe, rojen na dan, ko je Buddha zapustil palačo v iskanju prebujenja. Ko je bil star sedem let, ga je pomenišil častiti Sāriputta ob prvem Buddhovem obisku v Kapilavattiju po njegovem prebujenju. Buddha ga je razglasil kot najpomembnejšega učenca med temi, ki so želeli vaditi. V MN 147 je dosegel arahantstvo po poslušanju Buddhovega učenja o razvoju vpogleda.

Revata je bil razglašen za prevladujočega učenca med temi, ki so meditatorji.

Sāriputta – poleg častitega Mahā Moggallāna glavni učenec Buddhe, ki se je odlikoval v modrosti in skrbi za Sangho. Ime mu je bilo tudi Upatissa. Postal je arahant, ko je poslušal Buddhovo učenje.

Subhūti – mlajši brat Anāthapiṇḍike in je postal menih na dan, ko je bil Džetov gozdiček darovan Sanghi. Buddha ga je označil kot najodličnejšega učenca v dveh kategorijah – da je ta, ki živi brez konflikta in ta, ki je vreden darov.

Sakka – vladar božanstev, vladar nebes trintridesetih.

Tathāgata – ime, ki ga je Buddha pogosto uporabljal, ko je govoril o sebi. Pomeni tudi: "tako prišel" ali "tako odšel".

Udāyi – sin brahmina v Kapilavattiju, ki je postal Buddhov učenec in dosegel arahantstvo. Bil je pameten in dober govorec.

Uddaka Rāmaputta – drugi učitelj Buddhe. Kot njegovo ime nakazuje, je bil Uddaka biološki ali pa duhovni sin (*putta*) Rāme. Rāma je moral biti že mrtev, ko je na sceno prišel Bodhisatta.

Visākha – bogat trgovec iz Rādžagaha in kasneje nepovratnik (*anagami*).

Visākhā – bogata aristokratinja iz kraljestva Mogadha in Kosala. Postala je poznana po nadimku Migāramatā (Migārova mati), ko je uvedla v budizem svojega tasta (Migāra), bogatega bankirja iz Sāvattthīja, ki jo je simbolično imel kot svojo duhovno mati. Bila je glavna laična ženska podpornica Buddhe, ki je zanj dala zgraditi samostan (palačo) v Sāvattthīju.

2. Kraji, mesta, države

Ambalatthikā – kraljev park oz. meditacijska dvorana ob cesti med Rājagahom in Nālando, kjer je Rāhula preživel večino časa.

Angan – dežela ljudi Angā, ki je ležala vzhodno od Magadhe (blizu sedanjega mesta Bhagalpur) ob Gangesu. Glavno mesto je bil Campā.

Anguttarāpa – dežela severno od reke Mahī, ene od petih velikih rek v Indiji.

Beluva – vas južno od Vesalīja.

Bhaggā – dežela, ki je ležala med Vesālijem in Sāvathijem. Med svojimi popotovanju jo je Buddha večkrat obiskal in tam postavil tri pravila za menihe. Glavno mesto je bil Suṃsumāragiri.

Devadaha – mesto, v katerem so živeli Sakyāni. Buddha ga je večkrat obiskal in tam učil.

Džetov gozdiček – gozdiček južno od mesta Savatthi je od princa Džeta, sina kralja Kosale Pasenadija, odkupil Anāthapiṇḍika in ga daroval Buddhi. Na tem mestu so zanj zgradili bivališče oz. samostan (Džetavana).

Iccānanagala – brahminska vas v deželi Kosala.

Isipatana – planjava blizu Varanasija, kjer je bil znani Migadāya ali Jelenji park (Sarnath). Tam je po prebujenju Buddha podal prvo učenje petim menihom. Tam je tudi preživel svoj prvi deževni umik. Sedaj je na tem mestu moderni Sarnath, približno 10 km iz Varanasija.

Jelenji park – glej Isipatana.

Kammāsadamma – mesto ljudstva Kurov v bližini sedanjega Delhija, kjer je Buddha podal več učenj.

Kapilavatthu (Kapilavastu) – mesto pod Himalayo (sedaj Tilaurakot v južnem Nepal), ki je bilo za časa Buddhe glavno mesto istoimene pokrajine, v kateri je živel

narod Sākyanov. V bližini je bil park Lumbivana, kjer se je rodil Buddha. Kraljevini je vladal kralj Suddhodana in kraljica Māyā, ki sta bila starša Buddhe.

Kolyā – eden od narodov republik za časa Buddhe. Glavno mesto je bilo Devadaha (nahajal se je v sedanjem Nepalju – distrikt Rupandehi, na meji z Indijo). Bili so sosede Sākyanov, med njimi je tekla reka Rohinī in oboji so trdili, da so povezani z Buddho.

Kosala – območje med jugom Nepala – province 5 in severom Indije (Uttar Pradesh). Za časa Buddhe je bilo to mogočno kraljestvo, ki mu je vladal kralj Pasenadi. Glavno mesto je bilo Sāvatti. Tam je Buddha preživel velik del svojega življenja.

Kosambī – pomembno mesto v starodavni Indiji in glavno mesto kraljestva Vatsa. Ležalo je blizu sotočja rek Yamuna in Ganges, kjer je sedaj mesto Prayagraj (Allahabad).

Kuru – kraljestvo z majhno politično močjo, vendar pomembno zaradi svojih ljudi, ki so sloveli po modrosti in dobremu zdravju. Tam je nastalo nekaj pomembnih sutt. Ležalo je v bližini sedanjega Delhija.

Kusinārā – eno od glavnih mest kraljestva Mallā. V Kusināru je Buddha umrl. Postalo je eno od štirih svetih mest, ki jih je Buddha označil kot primernih za romanje (ostali trije so Kapilavatthu, Bodhagayā in Isipatana).

Lumbinī – park med Kaplavatthujem in Devadaha (v sedanjem Nepalju). V njem je bil rojen Buddha.

Madhurā – glavno mesto dežele Surasena, ki se je razprostirala ob reki Yamuni, na jugu dežele Kuru, blizu sedanjega mesta Mathurā pri Agri.

Mallā – majhna starodavna vzhodnoindijska republika (poimenovana po svojem vladajočem narodu), ki je bila tisti čas razdeljena na dva dela, z glavnima mestoma Pāvā (sedaj Fazilnagar) in Kusinārā (sedaj Kasia). Pomembna je bila zato, ker sta tam izbrala za svojo smrt Mahavira in Gotama Buddha. Dežela je ležala severno od Magadhe. Mnogo prebivalcev je bilo sledilcev tako Buddhe kot džainista Mahavire. Kmalu po Buddhovi smrti je državo zavzelo kraljestvo Magadha.

Magadha – starodavno indijsko kraljestvo na ozemlju sedanjega južnega Biharja, južno od reke Ganges. Njegovo glavno mesto je bil Rādžagah (sedanji Rajgir). Za časa Buddhe je vladal kralj Bimbisara.

Mithila – glavno mesto države Videha. Bilo naj bi na mestu sedanjega mesta Janakapur v Nepalju, ob meji z Indijo.

Nādikā – mesto v deželi Vajjī.

Nālandā – mesto blizu Rādžagaha, v katerem je večkrat bival džainist Nātaputta. Nahajalo se je na mestu sedanjega mesta Baragaon, blizu Varanasija.

Nigrodhov park (Nigrodhārāma) – je pripadal Sakyanu Nigrodhu. Ležal je pri sedanjem mestu Tilaurakot v južnem delu Nepala, kjer je ležalo starodavno mesto Kapilavatthu. V tem parku so Sanghi podarili bivališče in v njem je Buddha večkrat bival in učil.

Pāvā – mesto v državi Malla, kjer je Buddha pojedel svoj zadnji obrok hrane in odšel umret v Kusināri. V Pāvi je umrl džainist Mahavira. Sedaj je tam mesto Padrauna.

Rādžagah – prvo glavno mesto nekdanje kraljevine Magadha, ki je ležalo kjer je sedanje mesto Rajgir v Biharju.

Sāmagāma – Sakyanska vas z ribnikom polnim lokvanjev.

Sāvattī (*pali*) oz. Shravasti – večje mesto v starodavni Indiji. Ležalo je na lokaciji sedanje države Uttar Pradesh blizu Balrampurja, 170 km severovzhodno od Luknowa. Bilo je glavno mesto kraljestva Kosala več kot tisoč let (od 6 stoletja pr.Kr. do 6 stoletja po Kr.). Za časa Buddhe je kraljestvu vladal kralj Pasenadi, ki je kasneje postal njegov učenec. V MN je 75 sutt, ki se dogajajo v Sāvattīju ali v njegovi okolici.

Ujuññā – predel in mesto v deželi Kosala.

Ukkaṭṭhā – mesto v starodavni deželi Kosala pod Himalajo.

Vesāli – glavno mesto starodavne republike Vajji. Mesto je ležalo 40 km severno od sedanje Patne, glavnega mesta države Bihar v Indiji. V njem je potekal drugi koncil, približno sto let po Buddhovi smrti.

Videhā – ime kraljestva in njenih ljudi. Ležala je v severovzhodnem Biharju in delu južnega Nepala z glavnim mestom Mithilā. Viri pravijo, da je bila pretežno trgovsko usmerjena z močno vedsko kulturo in filozofijo. Okoli leta 500 p.Kr. so postali del Vajjijske konfederacije in kasneje kraljestva Magadhe.

3. Ostalo

Ājīvaka ali **ājīvika** – rivalska sekta, katere učenje je poudarjalo neprizanesljivo strogost, temelječo na filozofiji, ki meji na fatalizem.

Arahant – častivredni, ki je dosegel četrty, najvišji nivo prebujenja in se ne bo več rodil.

Asket (*samaṇa*) – duhovna oseba, ki opusti običajne obveze do socialnega življenja z namenom, da poišče življenje, ki je bolj v sozvočju načina narave. Iskalec duhovnega prebujenja.

Belina – les bele barve, ki je v rastočem drevesu, živ les, ki prenaša vodo iz korenin do listov in je manj obstojen.

Bitje – vse, kar ima življenje.

Bitnost (*bhava*) – eksistenca.

Bodhisatta – bitje, ki si prizadeva za duhovno prebujenje. Nanaša se običajno na Buddho, preden je ta dosegel prebujenje.

Blagoslov (*anumodana*) je kratek govor, ki sledi obroku hrane, z navodili darovalcem glede določenega aspekta Dhamme in izražanje želje, da jim bo njihova zaslužena *kamma* prinesla obilen sad.

Božanstva, božanska bitja, bogovi (*devā*, sijoči) – nesnovna bitja v nebeških svetovih. Bitja imajo dolgo življenje, vendar niso nesmrtna.

Božanstva strujajočega žarenja – bitja nivoja druge džhāne: božanstva omejenega žarenja in božanstva neizmernega žarenja.

Božanstva sijoče slave – bitja nivoja tretje džhāne: božanstva omejene slave in božanstva neizmerne slave.

Božanstva velikega sadeža – božanstva nivoja četrte *džhāne*.

Brahmavihāra – štiri božja-božanska bivališča: 1. dobrohotnost (*mettā*), 2. sočutje (*karuṇā*), 3. srečoželjnost (*mudita*), 4. mirnodušnost (*upekkhā*).

Brahmin – pripadnik prve od štirih kast socialne hierarhije v Indiji. So duhovniki, duhovni in intelektualni voditelji družbe. Ime brahmin izhaja iz besede *brahman* (magična sila).

Častiti (*bhante*) – pogosto se uporablja pri naslavljanju budističnih menihov.

Dejanje (*kamma*) – dejanje s telesom, z govorom ali v umu, ki vedno vodi do rezultata (dobrega ali slabega).

Deževni umik (*vassa*) – obdobje meniškega umika, ki ga je vzpostavil Buddha, v katerem se menihi vzdržijo vseh nepotrebnih potovanj za celoten čas indijskega monsunskega obdobja (od polne lune v juliju do polne lune v oktobru).

Dhamma z veliko začetnico – 1. resnica o naravi, 2. učenje Buddhe, ki temelji na naravnih zakonih in je povzeto v štirih plemenitih resnicah.

dhamma z malo začetnico – 1. pojav, 2. umsko stanje.

Džhāna – Meditacija, stanje zbranosti. Osem vedno bolj prefinjenih stanj zbranosti, od tega štiri snovne in štiri nesnovne.

Enkratni povratnik (*sakadāgāmī*) – ta, ki je dosegel drugo stopnjo prebujenja skozi opustitev petih nižjih ovir in ki se bo po smeri še enkrat rodil v ta svet.

Gospodar (*gahapati*) – oseba, ki ima v lasti hišo ali jo najema. Človek, ki ima nekaj lastnine.

Indijsko leto – v skladu z starodavnim sistemom, ki je neločljivo povezan z budizmom, je razdeljeno na tri obdobja – hladno obdobje, toplo obdobje in deževno obdobje, in ki vsako traja štiri mesece. Štirje meseci so nadalje razdeljeni v štirinajstdnevja (*pakkha*). Tretje in sedmo vsebuje štirinajst dni, ostala pa petnajst dni. V vsakem štirinajstdnevju so noči na polno luno in na mlaj (na štirinajsti ali petnajsti dan) in noč na prvi krajec (osmi dan) smatrajo kot posebej ugodne. V budizmu so ti dnevi postali *uposatha* (*sabat*), dnevi verskih obredov.

Kasiṇa – objekt meditacije, ki izhaja iz fizične naprave, ki zagotavlja podporo za pridobitev notranje vizualiziranega znaka. Tako, na primer, se lahko disk narejen iz gline uporabi kot predmet za prakso zemeljske *kasiṇe*, vrč z vodo za prakticanje vodne *kasiṇe*.

Kontakt (*phassa*) – ko se srečajo čutna sposobnost, njen predmet in zavest in se zgodi sprejetost tega srečanja v umu na eksistenčnem nivoju (ni mišljen biološki nivo).

Laični privrženec (*upāsikā* za ženske, *upāsaka* za moške) – ljudje, ki sledijo učiteljem ali Buddhi, vendar formalno niso zavezani učitelju.

Licchaviji (Ličiji) – pomemben narod v Indiji za časa Buddhe. Živel so v državi Vajji z glavnim mestom Vesāli. Bili so predani sledilci Buddhe. Bili so zelo cenjeni glede njihovega upravljanja s skupnimi zadevami.

Menih, miloščinar (*bhikkhu*) – moški, ki je opustil posvetno življenje in živi v skladu z *Vinayo* in s pravili Pātimokkhe.

Minljivost (*anicca*) – kar ima naravo razkroja, ena od treh karakteristik eksistence.

Modrost (*paññā*) – v budizmu je pomen modrosti bližje vpogledu v pravo naravo sveta in doživljanja oz v tri značilnosti vseh stvari: nestalnosti, nezadovoljenosti (trpljenja) in nesebstva. Modrost, ki je v osmeročleni poti vsebovana v pravilnem pogledu se mora razviti kot dejavnik poti.

Nauk in disciplina (*Dhamma-Vinaya*) – Buddhovo učenje in njegova etična pravila.

Nečistost, onečaščenje, onesnaženje (*kilesa*) – pohlep (*lobha*), odpor (*dosa*) in zabloda (*moha*).

Nepovratnik (*anāgami*) – ta, ki je dosegel tretjo stopnjo prebujenja skozi opustitev petih nižjih ovir in se več ne bo rodil v ta svet. Večina njih zaključi svojo prakso osmeročlene poti v svetu z imenom Čisto bivališče (*Suddhāvāsa*).

Nesebična ljubezen (*mettā*) – ena od desetih popolnosti (*pāramīs*) in eno od štirih vzvišenih bivališč (*brahmavihāra*).

Nesebstvo (*anattā*) – neosebnost, brez jaza.

Nevednost (*avijjā*) – neznanje, zabloda o naravi uma. Glavni izvor zla in nadaljevanja eksistenčnega toka.

Nibbāna – ugasnitev, razbremenitev, prebuditev, končna osvoboditev od vsega trpljenja, cilj budistične prakse. Uničenje vseh mentalnih vplivov (*āsava*) in onesnaženj (*kilesa*) in pobeg iz eksistenčnega toka (*saṃsāra*).

Nibbāna brez ostanka – prenehanje vse eksistence s končno smrtjo. Ostanek je nekaj nečistosti, ki ločijo nepovratnika od arahanta.

Nuna (*bhikkhunī*) – ženska, ki je opustila posvetno življenje in živi v skladu z Vinayo in s pravili Pātimokkhe.

Občutki (*vedanā*) označujejo kvaliteto izkušnje, telesno in mentalno, ki je ali prijetna (*sukha*), neprijetna (*dukha*) ali nič od tega, nevtralna.

Obsedenost uma (*papañca*) – umska aktivnost razmnoževanja misli, ki jo upravljata poželenje in pogledi in ki vodi v človeku do ustvarjanja svoje lastne realnosti.

Pātaliputta/Pātaligāma – glavno mesto kraljestva Magadha, blizu sedanje Patne. Buddha ga je obiskal tik pred svojo smrtjo.

Pātimokkha – pravilnik meniške discipline, ki v pali jeziku sestoji iz 227 pravil za menihe in 311 za nune.

Pavāranā je ceremonija, ki označuje konec *vasse* (deževno obdobje), ko menihi za tri mesece ne potujejo in ostajajo na enem kraju. Na ta dan vsi menihi povabijo skupnost, da jo opomni na vse pregrehe, ki so bili storjene v tem času.

Pet agregatov (*khandha*) – skupine, na katere lahko deluje predpostavka (*pañc'upādānakkhandhā*). Pet skupin dejavnikov, ki tvorijo vsako doživljanje. To so snov (*rūpa*), občutki (*vedanā*), zaznave (*saññā*), tvorbe (*saṅkhara*) in zavest (*viññāṇa*).

Pet duhovnih moči/sposobnosti (*bala/indriya*) – zaupanje (*saddhā*), napor (*viriya*), pozornost (*sati*), zbranost (*samādhi*), modrost (*paññā*)

Pet nižjih ovir (*orambhāgiyāni saṃyojanāni*) tudi okovanosti, se tako imenuje zato, ker vodijo do ponovnega rojstva v čutna področja. To so: pogled sebstva, dvom, vdanost pravilom in običajem, želje po čutnosti in sovraštvo. Popolno so izbrisane le v nepovratniku.

Plemeniti (*ariya*) – 1. ta, ki je dosegel vsaj prvo stopnjo prebujenja, 2. kasta vladajočih in vojakov.

Plemenita osmeročlena pot – pravilni pogled, misel, govor, dejanje, način življenja, napor, pozornost in zbranost.

Predpostavka (*upādāna*) – je “substratum” našega pogleda na svet, dodanost, namišljenost, so domneve glede na čutnost, poglede, pravila in običaje in teorije o sebstvu. Nekateri prevajajo besedo kot oprijemanje (na te predpostavke).

Prebujenje (*bodhi*) – glej *Nibbāna*. Razsvetljenje je manj primeren izraz.

Primerna pozornost (*yoniso manasikāra*) – pozornost, ki je usmerjena h koreninam stvari.

Popolna posvetitev (*upasampadā*) – daje status meniha (*bhikkhu*), polnopravnega člana Sanghe, popolna sprejetost.

Posvetitev (*pabbajjā*) – formalni obred vstopa v življenje brezdomstva kot novic (*sāmaṇera*).

Posvečeno življenje (*brahmacariyā*) – meniško življenje v celibatu.

Pozornost (*sati*) – prepoznavanje doživljanja skupaj s kontekstom. Odnos med dvema pomenoma za *sati* (spomin in pozornost) se lahko opiše tako: izostrena pozornost na sedanost tvori osnovo za točen spomin preteklosti.

Sakya – narod, ki je za časa Buddhe živel v republiki. Glavno mesto je bil Kapilavatthu (v Nepalju sedaj Kapilvastu). Gautama Siddharta Buddha je bil sin Suddhodana, izbranega vladarja Sakya Ganarājya.

Sangha (*Saṅgha*) – skupnost budističnih menihov (*bhikkhu*) in nun (*bhikkhunī*). Lahko se jo ima za globalno institucijo budističnega meništvā ali pa za individualno meniško skupnost. V višjem pomenu se Sangha nanaša na skupnost prebujenih učencev Buddhe – laikov in pomenišenih – ki so dosegli vsaj stopnjo vstopajočega v tok, prvo od transcendentnih poti, ki kulminira v Nibbāni.

Sebstvo (*attā*) – jaz, duša, osebnost, neka substanca, ki naj bi bila v bitju in bi bila identiteta tega bitja.

Sedem dejavnikov prebujenja (*satta bojjhanga*) – so vključeni med sedemintrideset pogojev za prebujenje. To so: pozornost (*sati*), raziskovanje pojavnosti (*dhamma vicaya*), vztrajnost (*virīya*), veselje (*pīti*), mirnost (*passaddhi*), zbranost (*samādhi*) in mirnodušnost (*upekkhā*).

Snov (*rūpa*) – 1. materialnost, ki jo tvorijo štiri elementi (zemlja, voda, zrak in ogenj) in je eden od petih agregatov (pojavnov), pa tudi 2. objekt gledanja, vidna oblika.

Srčevina – kvaliteten les, ki je kot rezultat naravne kemijske spremembe postal bolj odporen na razpadanje in je zato zelo cenjen. V prenesenem pomenu je to jedro, esenca, bistvo nečesa.

Starešina (*thera*) – imajo več kot deset deževnih umikov od svoje posvetitve (*upasampadā*); srednji menihi (*Madžhima*) imajo med pet in devet deževnih umikov; novi menihi (*navaka*) imajo manj kot pet deževnih umikov.

Sutta – dobesedni prevod iz palijskega je nit. Učenje ali pridiga Buddhe ali enega od njegovih učencev. Po Buddhovi smrti so jih zrecitali v palijskem jeziku in jih kasneje malo pred našim štetjem zapisali v Sri Lanki. V Sutta Piṭaki jih je zbranih več kot 10.000.

Sunāparanta – je dežela, ki leži ob obali Indijskega oceana, severno od Mumbaia (Maharashtra), kjer je sedaj področje Sopara.

Sveto življenje (*Brahmacarya*) – celibatsko duhovno življenje.

Študent, učenec (*sekha*) – ta, ki je na poti proti popolnosti.

Trpljenje (*dukkha*) – kvaliteta neprijetnosti, nezadovoljstva, stresa, muke, ne-mira. Nasprotje *sukkhe*, prijetnosti.

Tvorba (*saṅkhāra*) – nekaj združenega. Sile in dejavniki, ki tvorijo stvari (fizične in v umu), tvorbe in stvari, ki so rezultat tega. Lahko se nanaša na vse, kar je tvorjeno s pogoji, ali kot eden od petih agregatov

Uposatha, sabat – dan verskega praznovanja v starodavni Indiji, ki ga je kot takega prevzel budizem. Ob luninih fazah se laični budisti zberejo in poslušajo Dhammo in spoštujejo osem vodil. Ob mlaju in ščipu se zberejo menihi in recitirajo pravila *Pātimokkhe*.

Vacchāya – ime naroda iz katerega je izhajal Pilotika.

Vajji – konfederacija narodov, ki je vključevala Ličije in Videhe, kot ene od glavnih narodov starodavne Indije. Glavno mesto za Ličije je bil Vesāli in za Videhe Mithilā. Za časa Buddhe sta bili obe mesti republik

Vinaya – dobesedno to, kar vleče ven iz trpljenja. Kodeks meniških pravil, predpisov in običajev, ki so narejeni, da se olajša izvajanje prakse Dhamme. Je del pali kanona.

Vplivi (*āsava*) – tok, ki izstopa ali vstopa (bolj običajno) v um človeka. Prevaja se lahko tudi kot madež. Je kategorija nečistosti, ki obstajajo na najglobljem in najbolj osnovnem nivoju, s čutnimi užitki, pogledi, z željo po eksistenci in z nevednostjo.

Vstopajoči v tok (*sotāpanna*) – oseba, ki je opustila prve tri ovire in je na prvi stopnji prebujenja, ki zagotavlja, da bo ponovno rojen ne več kot sedemkrat v ta ali višji svet.

Zaznava (*saññā*) – sprejem in dojemanje čutnih signalov.

Zbranost uma (*samādhi*) – poenotenje, mentalna stabilnost.

Zunanje oblačilo (*saṅghāṭī*) – dvoslojna zunanja halja velikosti cca 2x3m, ki jo običajno menih med formalnimi srečanji Sanghe in ceremonijami nosi zloženo oz. pregibano preko levega ramena. Je eno od treh glavnih oblačil budističnega meniha.

Viri:

– opombe v knjigi Bhikkhu Nanamoli/Bodhi – The Middle Length Discourse of the Buddha, Wisdom Pub., 2009

– <https://en.wikipedia.org>

– <http://www.palikanon.com>

avgust 2020